

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

BIBLIOTHÈQUE DE L'ACADÉMIE

30-10266w

A492596

PETRVS LOTICHIVS SECVNDVS
POËTA CELEBERRIMVS ET MEDICVS.

natus Soltanuv. A^o MD IX XXVIII. d. 2. Novembr.
defunctus Heidelbergae A^o MD LX. d. 7. Novembr. aetat. 32.

Talis adhuc juvenis LOTICHIVS, adderet annis
 Bis duo cum natus huius duobus, erat.
 Ira brevis, moderatus amor, patientia victrix,
 Invidia pectus, carmina felle carent.

PETRVS LOTICHIVS
SECVNDVS.

an. 1540.

Qui cithara primus, qui primus carminis arte
 Inter erat vates, Teutonici ora, tuos:
 Quatuor ut huius gemmas superadderet annos,
 Hac tibi LOTICHIVS fronte SECVNDVS erat.
 Adice huius duo: sic omnis transit aetas.
 O sic eximium nil solet esse diu.

JOH. PETR. LOTICHIVS. an. 1628.

J. Neuberken sculpsit.

PETRI LOTICHII SECUNDI

SOLITARIENSIS

POËMATA OMNIA,

QUOTQUOT REPERIRI POTUERUNT, EDITIS AUCTIONA
ET LONGE EMENDATIORA.

Accedunt

EJUSDEM P. LOTICHII SECUNDI

Narratio Historica de Caede MELCHIORIS ZOBELLI, Episcopi Herbipolensis.

Epistolarum Libri Duo: Vita P. LOTICHII a diversis Auctoribus descripta.

Adoptivorum Libri tres, & Virorum Doctorum Elogia ac Testimonia de LOTICHIO.

Omnia ex codice MS. a JOH. PETRO LOTICHIO ad novam editionem adornato,

& collata prima editione Parisina ac Voegeliana,

recensuit, Notis & Praefatione instruxit

PETRUS BURMANNUS SECUNDUS.

T O M. I.

A. von der Haas del. et fecit. 1789.

A M S T E L A E D A M I

Ex OFFICINA SCHOUTENIANA. A° c13 13 cc LIV.

INCLYTIS ET NOBILIBUS
ILLUSTRIS ATHENAEI
AMSTELAEDAMENSIS
CURATORIBUS,
VIRIS HONORATISSIMIS,

FERDINANDO VAN COLLEN,

*J. V. D. TOPARCHAE IN GUNTERSTEIN, TIENHOVEN ETC. ETC.
CIVITATIS AMSTELAEDAMENSIS CONSULARI ETC. ETC. ETC.*

GERARDO ARNOLDO HASSELAER,

*J. V. D. CIVITATIS EJUSDEM CONSULARI ET SENATORI,
SOCIETATIS INDICAE ORIENTALIS MODERATORI ETC. ETC. ETC.*

PETRO RENDORP,

*J. V. D. TOPARCHAE IN MARQUETTE, EJUSDEM URBIS
SENATORI ET CUM MAXIMÈ CONSULI, ETC. ETC. ETC.*

NOVAM HANC PETRI LOTICHII SECUNDI,
POETARUM GERMANORUM PRINCIPIS,
EDITIONEM

HONORIS ET OBSEQUII ERGO
CONSECRAT
PETRUS BURMANNUS
SECUNDUS.

LECTORI BENEVOLO

E T

MUSARUM STUDIO SO

S. P. D.

PETRUS BURMANNUS
SECUNDUS.

Quamquam ex perenni & inexhausto veterum poëtarum fonte, & praesertim ex uberrima illorum, quos Augusteum protulit aevum, scaturigine derivandos esse limpidissimos rivos, quibus inundata Musarum vireta rite foecundari debeant, neminem negaturum esse arbitror, cui rectae rationis usu certissimum iter ad verae eruditionis adyta Mens bona umquam monstravit, tamen & antiquis illis magistris, & praestantissimis aureae aetatis ingeniis adfo-
ciari ac conjungi posse optimos e recentioribus, qui vestigia horum ducum feliciter prementes, unice se ad doctae vetustatis exemplum conformare ad-
nisi sunt, immo & saepissime jure ac merito suo conferri & comparari debere, non raro professi sunt & rebus ipsis demonstrarunt periti & exercitati in hac arte judices, non sine ingenti elegantiorum literarum fructu, & felicissimo Poëticae successu, quam coeleste donum, & non nisi paucissimis mortalibus Superum munere commodatum omnia agnoverunt secula. Errare igitur illos censendum est, qui solis antiquis contenti, nihil in recentioribus admirantur aut laudant, sed eos vel penitus negligentes, aut levius curantes, unice veteres
ve-

venerantur ac suspiciunt, in sui autem vel paullo remotioris aevi poetis fastidiose reiectis & posthabitis hospites sint ac peregrini. Non ea mens fuit Horatii, optimi certe rei poeticae arbitri, Lib. II. Epist. I. vs. 63.

*Interdum vulgus rectum videt, est ubi peccat,
Si veteres ita miratur, laudatque poëtas,
Ut nihil anteferat, nihil illis cunparet; errat.*

nec minus verum est illud Julii Caesaris Scaligeri, licet severi nimis antiquorum censoris, Lib. VI. Poëtices pag. 802. ubi inter Horatium & Hieronymum Vidam comparationem instituit: *Latini veteres, inquit, quum Graecos poëtas suorum ingeniorum haberent auctores, non tamen commiscere, quin, quae melius distinxerant sese sperarena, incastigata relinquerent. Ad hunc enim modum ita crescant artes, ut ex posteriorum judicio prioribus fiat accessio commendationis.* Non tamen cum Peralto, aut Bohursio, & similibus proxime elapsi seculi Thrafonibus Gallis ita efferre nos decet recentiorum ingenia, ut eos longo post se intervallo reliquisse veterum dotes, & praecipue in arte poëtica Homerum, Virgilium, Pindarum, similesque, novi seculi vates adeo superasse statuamus, ut quo se jactet in posterum antiquitas, nihil amplius superfit, solisque recentioribus poëtis ad summum gloriae culmen conscendisse datum fuerit. Nimirum dum vitia vivant inepti, in contraria plerumque currunt, & insanam ac stolidam hanc jactantiam, ingenii que fatuitatem cum dudum refutaverint atque exploserint elegantioris & rectioris judicii viri docti, mediam hic viam insistere tutius est, ut primam antiquitati palmam tribuamus, sed nec succedaneam laudem, & suo tempore ubique regerminantis laureae adorem novis ingeniis quoque maligne denegemus, ne Naturam sterilem & effectam injuste incusemus, quasi nihil laudabili posteriorum industriae atque inventioni, aut honestae recentiorum aemulationi residuum reliquerit. Neque etiam aut nimio patriae amore, aut caeco & perverso nationis alicujus favore, dum huic studemus genti, alteri nos injurios esse oportet, si post meritam veterum in poëtica arte gloriam solis Italici hanc benignae sortis felicitatem largiamur, quasi praerogativa quadam terrae, cui innutriti fuerunt, veluti haereditariam veteris Latii laudem unice sibi vindicaverint; ceteri vero sub alio coeli cardine editi tamquam in crasso Boeotorum aëre aut vervecum patria nati essent. Licet enim post renatas literas & resuscitatas e tumulis Gothicis veterum elegantias soli apud Italos Francisco Petrarchae poëseos renatae instaurationem, ejusdemque vigorem & florem Sannazario, Bembo, Joviano Pontano, Vidae, Castilioneo, Mollae, Fracastorio, Naugerio, ac Flaminio adscribere par sit, quorum

CAR-

carmina solo tantum tempore veteribus minora sunt, non uni tamen Italiae tam faciles & benignae adriserunt Musae, ut non & alios in remotioribus terris nascentes placido lumine viderint. Ne ex Gallis Sanmarthanos, Hospitalios, Thuanos, Auratos, Balsacios, Huetios, Commirios, aut Menagios; similesque melioris notae poëtas recenseam, aut illustria Belgici Pindi fidera, Janum Secundum, Douzam, Grotium, Baudium, Heinsium utrumque, & Broukhusium invidiosis ex patriae amore efferamus laudibus, sola certe Germania, quod propius hujus instituti est, in hoc uno, quem publicae nunc exponimus luci, poëta habuit, quo caput hac in parte merito efferebat, quemque ceteris aliarum gentium principibus poëtis aut conferat aut anteponat. Erat ea tunc seculi felicitas, ut gloriari posset duobus maximis, & non nisi cum doctrina ipsa morituris viris, Philippo Melanchthone, & Joachimo Camerario, quos unicos omnis eruditionis magistros, & communis patriae praeceptores tota venerabatur Germania, & ex quorum institutione ac disciplina non nisi meri heroes, uberrimo istius aevi proventu, prodierunt; ita ut quisque in hanc vel illam doctrinae partem inclinante naturae genio ferebatur. Inter eorum discipulos vel aetatis consortes, qui ex poëtici studii cultura famam immortalem consecuti sunt, eminuerunt praesertim Eobanus Hessus, Georgius Sabinus, Johannes Bocerius, Georgius Fabricius, Jacobus Miccyllus, Johannes Stigelius, Johannes Fabricius Montanus, & his omnibus major PERRUS LOTICHIVS SECUNDUS, qui a natura ad poësin factus, suavitate & elegantia carminum, numerorum dulcedine ac concinnitate, admirabili & fere invidendo nativae simplicitatis cultu, sermonis puritate, venae ubertate ac copia, compositionis dexteritate, & praesertim artificiosissima veterum poëtarum imitatione, sive in Elegiis ad inexhaustam Ovidiani ingenii fertilitatem se componat, vel candidum Tibulli nitorem effingat, sive ad Propertianam eruditionem se exferat, vel Catulli veneres in hendecasyllabis exprimat, aut denique Virgilianam in Eclogis simplicitatem gravitate mixtam aemuletur, communi omnium consensu Poëtarum Germanorum, & aliarum forte nationum poëta primus & princeps adpellari meruit. Hanc enim laudem prae ceteris consecutus est Lotichius maxime per felicissimam & paucis concessam optimorum e veteribus imitationem, quorum diversas dotes ac virtutes, dexterrima artificii variatione, ita semper miscuit ac temperavit, ut difficile dictu sit, quemnam ex poëtis, qui supersunt, Elegiacis antiquis sibi praecipue exprimendum proposuerit. Licet enim passim & ubique Ovidii vestigiis insistat proxime, ad Tibullianum tamen genium, ut inter Italos Strozza, Bembus, Molsa, & Basilii Zanchius, maxime se composuit, & poëtam hunc feliciter ubique aemulatur, quem reliquis omnibus Elegiacis, & ipsi quoque Nasoni

praetulisse patet ex Lib. III. Carm. xxxvi. ubi versibus elegantissimis ita de utroque judicat:

*At myrti vacua solus gemit unus in umbra,
 Quem circum lacrimis omnia plena madent.
 Hunc quondam facilem pharetrato semper Amori
 Ipsa Venus campos duxit in Elysios.
 Hoc duce carpe viam. Sed enim tu mente pudica
 Caste puer, castis carmina finge modis.
 Ipse quidem, nec vera nego, Sulmonis aquosi
 Ad Musas propius monstrat alumnus iter.
 Sed tantum superat facundi Musa Tibulli,
 Quantum voce alias Daulias ales aves.*

Secutus enim hic fuit Lotichius vel naturae ductum, sive ipsius antiquitatis judicium, & praesertim Quintiliani Lib. x. cap. i. *Elegia Graecos quoque provocamus, cujus mihi tersus atque elegans maxime videtur auctor Tibullus. Sunt qui Propertium malint. Ovidius utroque lascivior, sicut durior Gallus.* & hanc Quintiliani sententiam probasse etiam videtur Auctor vitae Tibulli, a Scaligero ac Broukhusio in codicibus antiquis repertus, & in Mss. Bodlejanis a Nicolao Heinsio: *Hic multorum judicio, & maxime Quintiliani, viri in studio literarum acerrimae licentiae (forte diligentiae) inter Elegiographos principem obtinet locum.* Ex isto autem Quintiliani loco adparet, diversa jam apud veteres fuisse sententiarum suffragia, ut nec minus hic dissentiant recentiores, quorum unus Ovidio, alter Tibullo, alius denique Propertio palmam carminis Elegiaci desert. Sic Ovidio & Propertio Tibullum quoque praefert Luceus Ripa apud Gyraldum Dialog. iv. de Poëtar. Hist. pag. 225. & 226. ubi singulos inter se comparat. & prolixè Bartholomaeus Riccius docto & elaborato de Imitatione opusculo Lib. i. pag. 35. ubi dum Tibullum ex merito effert, in quo omnia lectissima & facillima laudat, maxime propter scribendi suavitatem, numerorum lenitatem filumque concinniter connexum, injurius tamen est Ovidio ac Propertio, dum unum sine ullo delectu versus confiasse, & quidquid in buccam venerat, in carmen coniecisse, alterum difficilem nimis, & numero asperiore horridum fugillat. Alii vero, & quidem plures, uni Propertio adsurgunt, eique primas concedunt, qua de re nota sunt Francisci Floridi Sabini in Apologia adversus L. Lat. Calumniat. & Gulielmi Canteri in praefatione ante Propertium judicia, quorum verba inter eruditorum hominum de Propertio Testimonia editioni Broukhusianae praefixa legi possunt, quemadmodum elegantissimi ingenii vir Rolandus Maresius Tibullo Propertium praefert Lib. II. Epist. 6. pag. 266. & 267. ubi utrumque inter se comparat. Sed om-

P R A E F A T I O.

omnium optime hic judicasse mihi videtur venerum ac deliciarum Romanarum peritissimus exactor M. Ant. Muretus initio Dedicationis Scholiorum ad Propertium, Francisco Gonzagae inscriptae; ex qua nonnulla hic delibabimus bona cum Lectoris venia, quia nemo aequiorem & magis sinceram inter duos hos poëtas, certe egregios, instituit comparationem, variasque genii utriusque dotes vividioribus depinxit coloribus. Sic igitur elegantissima Mureti suada: *Summa in Tibullo elocutionis elegantia & proprietas: summa in Propertio eruditionis poëticae copia & varietas: in illo Romana prope omnia; in hoc pleraque transmarina. Illum nativa quaedam & incorrupta Romani sermonis integritas, in media urbe natum & altum esse, perspicue ostendit: hunc praeter cetera forma & character ipse dicendi in Graecorum poëtarum scriptis assiduissime versatum esse demonstrat. &c. Mollior ille, & delicatior: nervosior hic & acutior. Illo magis oblectere; hunc magis, ut opinor, admirare: illum iudices simplicius scripsisse, quae cogitaret; hunc diligentius cogitasse, quid scriberet: in illo plus naturae, in hoc plus curae atque industriae fuisse perspicias. Quo loco pulcherrimo Muretus, dum neutrum ab altero superatum, sed suis quemque meritis, licet diversis, primum esse docet, se ipsum elegantia scribendi superasse videtur. Eo autem, verissimo fane, iudicio diligenter pensitato facile conponi ac fedari posse varios pro partium studio animorum motus, & diversa haec sententiarum divortia optime conciliari posse quisque fatebitur, si nec inique huic palmam auferamus, nec temere nimis alteri soli adjudicemus, sed quod in alia re dixit Ovidius,*

Spektetur meritis quaeque puella suis.

ita hic certe locum habebit:

Laudetur meritis quisque poëta suis.

Vere igitur Georgius Fabricius in Epigrammate de Poëtis antiquis Elegiacis.

*Est gravis & cultus, puroque similis amni,
Dulciaque eloquio verba Tibullus habet.*

Mollis & abstrusus, tenerique Propertius oris,

Interdum Baccho sed trahit ille pedem.

At facilis Naso, fulcans pleno aequora velo

Pectore Castalias divote fundit opes.

Hos celebrat blandos Elegia docta poëtas:

Diversi quamvis, laus sua quemque manet.

ubi tamen Tibullo & Propertio praetulisse videtur Ovidium, cujus foecundissimi ingenii ubertatem & incomparabilem venae de perenni fonte fluentis ferti-

litatem, omnes admirantur, sed pauci adsequuntur, licet luxuriam nimiam in eo reprehenderint plurimi, tam veteres quam novi Aristarchi: Sed meliorem fuisse poetam Ovidium quam ipsos illos poetarum censores, recte dicit Dan. Heinsius in Confut. Fab. Burdon. pag. 219. ubi poetam hunc adversus Lambini ac Victorii censuras vindicavit. Certe *satius fuerit*, ut subjungit ibidem Muretus, *singulos studisse ac diligenter evolvere, singulorum virtutes accurate perpendere, singulos sibi ad imitandum proponere, si quando nos ad tentandum idem poematis genus aut voluntas adducet, aut naturae impetus feret.* Quam quidem imitationis varietatem, & ut ita dicam, artificii mixturam paucos Lotichio feliciter alternasse, ex singulis ejus carminibus manifestum fit.

Haec cum ita sint, non facile accedendum arbitror ingenioso quidem, sed cui si maturior contigisset aetas, moderatiori forsan futuro Critico, Valenti Acidalio, cujus exstat Dissertatio docta & prolixa, titulo Orationis scripta, & post ejus Epistolas Criticas edita, de vera carminis Elegiaci natura & constitutione, in qua id praecipue agit, ut Ovidium ex principe Elegiacorum poetarum loco deturbet, ideoque Tibullum prae ceteris quidem commendat, sed tamen Propertium ante alios omnes admiratur, solum Propertium imitandum proponit, unius Propertii genium & scribendi characterem Ovidiano longe praefendum contendit, vel eo potissimum argumento, quia in illo frequentiores ubique occurrunt pentametri in polysyllaba desinentes. Qua tamen sola vel praecipua ratione si Propertium reliquis anteferendum judicarem, non valido admodum patrocinio ejus causam tuebimur. Quamquam enim neminem tam perversum numerorum poeticorum arbitrum fore credamus, qui non, potiori saltem ex parte, probaturus sit ea, quae contra viros doctos, qui pentametros in polysyllaba exeuntes penitus culpant, operosa digressionem scripsit Janus Douza in Praedicaneis ad Tibullum cap. ix. & novissime Joh. Anton. Vulpus, sed breviori gyro decurrens, in praefat. ante Fracastorii Poëmata pag. 4. tamen polysyllaba haec non passim & ubique sine ullo discrimine adhibenda, neque unicam carminis Elegiaci artem aut numerorum suavitatem in iis consistere, sed certo quodam judicio vel pro Elegiae argumento, vel pro ratione numerorum, quibus totum carmen includendum sumimus, perite & tempestive inferendos esse, non inficiabuntur gnari rerum judices. Optandum certe fuisset, ut poeta ipse perfectissimus & poeticae artis consummatissimus censor Janus Broukhuisius, ea, quae de vario artificio pentametri in vocem polysyllabam desinentis accuratius disserere meditatus fuit, cum Musarum studiosis communicasset, ut promiserat in notis ad Tibullum Lib. II. El. 6. 22. eo enim neminem peritius hac de re judicaturum fuisse agnoscent omnes, qui carmina poetae optimi, & quo nullus recentiorum feliciter genium Propertianum suo exemplo expressit, non sine tacita quadam

dam veneratione, & fere inimitabilis artificii admiratione diligenter perlegerint. Nostro etiam seculo Franciscus Hesselius in animo habuerat hortatus Amplissimi Jani Wittii sub Dialogi forma Petrum Francium Janumque Broukhufium introducere disputantes inter se de dispari filo ac diverso Musae Ovidianae & Propertianae genere, ut ex ejus Epistolis Mss. ineditorum poematum fasciculo additis mihi patuit; breviter enim de vario veterum ac novorum poetarum Elegiacorum caractere disserit in Epistola ad Gul. Elgerium, Otiis suis Haganis subjuncta, ubi inter illos, qui Propertium felicissime imitati sunt, recenset Sannazarium, Janum Secundum, ac Broukhufium; nostrum autem Lotichium, D. Heinsum, Hoffchium, Wallium, ac Francium inter Ovidiani genii aemulatores enumerat: quod de Lotichio tamen non ubique aut in omnibus dici potest, quem Ovidio praetulisse Tibullum, ex iis, quae superius scripsimus, tum ex ipsis ejus carminibus abunde constat. Ad Janum vero Douzam ut revertamur, virum ceteroquin in omnibus summum, & quem nunquam sine honoris praefatione nominare Batavum decet, licet ille tam acriter invehatur in eos, qui Propertianis numeris praeferunt mollius artificium & lenius fluentem venam Ovidii; quem eadem semper chorda oberare, & a quo nihil minus quam numerorum rationem expetendam dicit, si tamen cum Broukhufianis Douzae utriusque comparentur carmina, & reliquorum, qui ejus praesertim aetate, magno forte Viri illustris exemplo commoti (ut fuerunt Lermutius, Acidalius, Victor Giselinus, Gruterus, Guilielmus, alique) nimia horum polysyllaborum adfectione Musas suas duriores & salebrofas reddiderunt, illorum certe artificium si ad suas aures ipse exigeret Propertius, nescio an non omnes fastidiose prae solo Broukhufio rejiceret, & ex Belgis Ovidianam Danielis Heinssii, & qui ejus vestigia legerunt, in Elegiis suavitatem, aut Tibullianam inter Italos Molsae, Sannazarii, aut Basilii Zanchii puritatem, his suis imitatoribus praeferret, quemadmodum contra aequalis Broukhufio poetae & amici summi Petri Francii Nasonianam facilitatem, quam tamen feliciori adhuc successu adsecuti sunt Jacobus Wallius & Sidronius Hoffchius, nemo non postponet Propertianae Broukhufii gravitati. Adeo enim non uniuscujusque est, eodem tramite decurrere, aut pari cothurno incedere, sed ut in plurimis aliis rebus obtinet, genium illum, quo suam quemque flectit natura, ducem sequi praestat!

Neque tamen solum Propertium faciunt aut commendant polysyllaba in fine versus pentametri saepius adhibita, qua certe ratione nihil Propertiana imitatione facilius esset; sed stupendam & vix uni aut alteri aemulandam divini poetae artem exhibet totus ejus, isque incomparabilis, scribendi character, eruditionis poeticae & mythologicae adparatus non vulgaris, spiritus vera sublimitate adsurgens, majestas augusta & decora gravitas, & singularis carminum ac praecipue numerorum poetarum

ticorum contextus, totus ad Graecorum imitationem formatus ac conpositus, de quo judicare magis liberum esset, si vel Callimachi & Philetæ Coi integrae superessent Elegiae, vel aliorum poetarum Graecorum, hodie deperditorum, ad posteritatem pervenissent opera, quorum fragmenta apud Athenaeum, Grammaticos Graecos, & Scholiastas antiquos sparsa vagantur, quae si quis, sed ex quotidiana lectione Propertium fere in numero habens, cum cura compararet atque exciperet, ut & multa in Anthologia Graeca vetustiorum poetarum Epigrammata, quae haud raro imitatus fuit, non tantum plurimis poetae eruditissimi locis, nondum satis expeditis, egregiam adfunderet lucem, sed & admirandum ejus artificium dilucidius illustraret, & quam presso pede Graecorum vestigia legens orgia Itala puro de fonte per Grajos choros ferre primus e Romanis ingressus fuerit, apertius demonstraret. Sed hic quidem non omnium labor est, Jacobo Phil. Dorvillio, in hac palaestra quondam exercitatissimo, si viveret, dignus, aut superstitute adhuc viro in his literis summo Tiberio Hemsterhusio, si orbi erudito & Musae Propertianae cultoribus largiri vellet ea, quibus privato studio Propertium cum his Graecorum poetarum ubique apud veteres dispersis reliquiis aliquando comparasse mihi narrantem memini. Idem quoque de Catulli Elegiis judicandum est, quarum innumeri pentametri in polysyllaba exeuntes, totusque carminis tenor ad Graecorum imitationem, quapropter docti titulum praecipue promeritus fuit, exactus & elaboratus est, neque dubito idem nobis existimandum fore de Calvi, poetae deperditi, Catullo aequalis & similis, Elegiis, si eas longi temporis situs non obduxisset.

Ex his igitur patet, quam difficile hodie sit, non tantum polysyllabos pentametros vere Propertianos imitari, sed totum ejus carminis filum deducere, ejusque nativum scribendi artificium effingere, & numerorum poetarum sonum formare, ita ut ex antiquitatis gustu par est, adsequi, quia nobis perierunt poetarum Elegiacorum Graecorum carmina, quos ille & Catullus sibi imitandos sumserunt, & periculoso minus ausu, sed felicius successus spe nos sequi posse exemplar Ovidianum ac Tibullianum, quod si efformandum nobis proponamus, & ad eorum normam meditas Elegias scribamus, saltem non ita promiscue aut sine certo judicii delectu ceteris carminibus, quae longe alterius genii ac saporis sunt, inferendae inopportune sunt polysyllabae illae in pentametri fine voces, sed parce & sobrie, nec umquam, nisi ubi singularis ornatus gratiam versibus conciliant, aut adfectus nunc lenius demulcent, nunc vehementius commovent. Recte igitur Tarquinius Gallutius de Elegia cap. XIX. pag. 461. *Sunt quibus haec placeant numerorum salebrae & quadrisyllabon illud in fine: Mihi probantur quidem, sed nominatim in argumento flebili aut alioqui atroci ac peracerbo. In aliis enim argumentis bisyllabus videtur esse jucundior, ille praesertim, quem antecedunt aliqua interdum participia passiva, quae admirabilem pentametro venustatem addunt. ut*
sa-

saepe apud Tibullum. ubi quod de Tibullo dicit, observare tamen potuisset, poetam illum mimine polysyllaba refugere, & quidem singulari artificio, quo in priore pentametri hemistichio collocare amat duo epitheta, quae separantur voce una media; in posteriore autem hemistichio sunt bina substantiva, inter quae verbum constructionem regens medium inserit, quae si conmutentur in pentametros bisyllabicos, perit omnis gratia ac numeri lepos; ut clarius patebit ex exemplis a Broukhusio productis ad Lib. II. El. 6. vs. 22. quemadmodum & alia loca, quae omnem suavitatem artis ac numerorum dulcedinem amittunt, si ex polysyllabici pentametris ea convertas in bisyllabicos, optime ex eodem Tibullo & Propertio exhibet Acidalius pag. 423—425. ex quibus patebit, male Broukhusium in versu Tibulli, qui exstat Lib. III. El. 6. 4.

Saepe tuo cecidit munere victus Amor.

praetulisse *Saepe tuo cessit* &c. ea de causa, ut addit, quia Tibullus raro faciat pentametros, quorum hemistichia possint inter sese conmutari: quod in vulgata versus istius lectione locum habebit, si verba transponas:

Munere victus Amor saepe tuo cecidit.

contrarium certe patet ex ejusdem Elegiae versu paullo post sequente 8.

Fulserit hic niveis Delius alitibus.

cujus hemistichia ita transponi possunt:

Delius alitibus fulserit hic niveis.

& vs. 10.

Neve neget quisquam me duce se comitem.

quae iisdem verbis retentis mutari possunt,

Se comitem quisquam, me duce, neve neget.

& vs. 26.

Tu puer, i, liquidum fortius adde merum.

& Lib. II El. 7. 14.

Et madefacta meis sarta feram lacrimis.

qui versus sine ullo venustatis detrimento trajici potest hoc modo:

Sarta feram lacrimis & madefacta meis.

quibus addi possent innumera alia ex Lib. I. El. 1. vs. 4. 16. 32. 76. 84. Eleg. II. vs. 8. 22. 42. 52. 62. El. III. 4. 94. El. IV. 64. 74. El. V. vs. 12. 16. 26. El. VI. 20. VII. 2. 6. 12. 22. 24. 28. 84. 86. 88. & qui porro in Tibullo passim occurrunt pentametri, quorum hemistichia verbis transpositis ex bisyllabici in polysyllabicos, licet saepius cum magna elegantiae jactura, conmutari possunt. De Catullo autem praemisera idem Gallutius: *Numerus quadrisyllabi in fine pentametri*

metri semper habitus est mollior in Elegiis, Scaligero teste in Hypercritico; videturque esse accommodatus praesertim argumentis flebilibus, ut apud Catullum, Sed cari fratris flebile discidium. Nam ceteroquin videtur Catullus nimius in hujusmodi quadrisyllabis fractus & veluti confragosus. Sunt tamen qui illa ipsa Catulli duritie atque asperitate sic delectantur, ut eam audeant etiam imitari. Principatum in his tenent Fracastorius & Flaminius. ubi tamen quod duritiem & asperitatem, ut vocat, Catullianam Fracastorio & Flaminio ausu temerario imitatam improbet, iniquum nobis censorem agere videtur. Quis enim non Catullum in Carm. LXXIX. ad Manlium, quo Fratris obitum suis numeris artificiosissime contextis lamentatur, in illo carminis charactere non acque admirabitur, ac Ovidianum, licet alterius genii, Epicedium in mortem Tibulli, & utrumque in suo genere regnare non profitebitur? Quis Fracastorii Elegiam in obitum Marci Antonii Turriani, cum illo Catulliano Epicedio comparans, non laudabit pentametros polysyllabos continuo tamquam intercalares tempestive insertos, & egregiam imitationem, qua tota ad modum Catullianum composita est, non tam facile aliis adsimulandam, multo minus reprehendendam, agnoscet, praesertim si vires suas in hac arte ipse experiretur? Quis flebile illud Catulli ejusdem Epigramma CII. quod Inferias complectitur ad Fratris tumulum, componens cum Lotichii nostri Epigrammate, quod Inferias itidem ad Fratris Georgii tumulum continet Lib. I. Carm. X. non fatebitur, Catullianam carminis modulationem a poeta cultissimo Ovidiana suavitate optime temperatam esse? Ad Flaminium vero quod spectat, de quo aequae ac Fracastorio male illic judicat Gallutius, si quis illius Elegiam de Hercule & Hyla Lib. II. Carm. VI. ubi plura occurrunt in fine pentametri polysyllaba, exigit ad Propertianam ejusdem argumenti Elegiam Lib. I. El. XX. eam certe stylo Ovidiano scriptam nollet. cujus etiam generis ejusdem Flaminii Pausilypus est Lib. II. Carm. VII. tum Elegia ad Anton. Gibertum Lib. II. El. IX. & delicatissimum in obitum Hyellae Epicedium Lib. IV. Carm. XVII. in quibus videmus multo cum judicio variatam numerorum horum rationem, & nusquam fere collocata polysyllaba, nisi oportune & ornate, sed parce tamen, & ubique cum dulcedine aures mulcente: frequentius enim iis utitur in carminibus brevioribus, sed aliquando durius; ubique autem, quod mireris, iis abstinet in suis illis egregiis Lusibus Pastoralibus, nisi in solo Carm. III. quod longe diversi a ceteris artificii est, & propter polysyllaba optime adhibita tam tenerum ac suave est, ut nec ipse Catullus id melius potuisset scribere aut mollius: quod idem dicendum de celebrato illo Joh. Cottae Epigrammate X. ad Lycorin, cujus singularem compositionis dulcedinem adeo admiratus est Julius Caes. Scaliger Lib. VI. Poëtices p. 796. ut vel conatum vel etiam vota superasse, nihilque ei addi vel demi, aut mutari posse ipsi visum fuerit. Sed simul quoque observabis utrumque illud Flaminii & Cot-

Cottae carmen numeri poëtica mollitiem colorisque elegantiam fere omnem debere venustissimis Q. Catuli & Valerii Aeditui Epigrammatibus, quae leguntur apud Gellium Lib. xix. cap. 9. quorum ultimum merito ut *delicatissimum* laudatur Broukhusio ad Tibull. i. 10. 42. & *divinum* Mureto ad Cic. i. Catil. cap. 6. qui ipse utrumque illud Epigramma felici aemulatione expressit in Deliciis Poët. Gallor. Tom. ii. pag. 755. sed quod iis ipsis Epigrammatibus Gellius Latinorum elegantiam Graecorum poëtarum ingeniis opponat, ignoravit illud ultimum Q. Catuli tenerrimum carmen totum de Graeco ad verbum esse expressum, ut docet Jos. Scaliger Lib. iii. Epist. 245. p. 527. Pari elegantia polysyllaba & bisyllaba in pentametris variavit Joh. Baptista Amaltheus in Elegia ad Ludov. Dulcium pag. 73. Carmin. & praeclara Elegia ad Lygdamum de Hyla pag. 76. & seqq. qua post Theocritum & Propertium e veteribus in certamen laudis poëticae descendisse videtur cum Flaminio, cum cujus Elegia ejusdem argumenti modo memorata paria facit. Et in hunc etiam numerum referenda est Cornelii Amalthei Elegia in Collem Cenetensem pag. 121. ed. Broukh. post Sannazar. Nec minus feliciter e nostratibus hac in parte ingenii sui vires exseruit N. Heinsius duabus Elegiis ad formam hanc dedita opera compositis, de Orpheo & Eurydice, quae exstant in ejus Poëmatibus Juvenilibus Lib. i. ad quod exercitium poëticum forte praevio ductu filium animavit Danielis Heinsii Monobiblos, cujus titulum non tantum adsumsit ex primo Propertii Libro, qui *Monobiblos* vel *Propertii Cynthia Monobiblos* in codicibus antiquis inscribitur, ut Scaliger ad Catalect. p. 5. & Broukhusius initio notarum recte adseruerunt, & Propertii exemplo Janus etiam Secundus primum Elegiarum Librum Juliae consecratum eadem inscriptione insignivit; sed praecipue totam carminis Elegiaci Latini structuram numerosque lepore quodam transmarino ad normam Catulli & Propertii, tamquam inaffectatae elegantiae venustus affectator (ut ipse de Veronenfi & Umbro poëta dicit) singulari arte, & eo majori laude digna, quia nemini feliciter tentata fuit, plane formavit ad Graecorum genium, ut singulae ostendunt Elegiae, sed prae ceteris Eleg. xi. quae complectitur fabulam Pori & Peniae, ex Platonis Symposio desumptam, quae si conparetur cum Catulli Elegiis, & praecipue cum Propertii Eleg. xx. Lib. i. de Hercule & Hyla, quam post Flaminium & Amaltheum Daniel quoque Heinsius ibidem aemulatus est Eleg. v. perfectissimum exemplar praebere poterunt carminis Elegiaci Latini ad modum Graecorum Elegorum compositi, cujusque artificii aliis vix imitandi difficultas inde praesertim adparet, quod paucos suo exemplo ad idem successu adeo probato praestandum excitaverit Daniel Heinsius, licet ad ejus imitationem contexta etiam sit venustissima Casparis Kinschotii Elegia de congressu Martis & Veneris pag. 74. Poëmat. & quae sub titulo Dinae fauciac occur-

rit Lib. II. pag. 65. quae inter omnia Kinschotii carmina elaboratissima sunt. His autem accedere par est Lotichium, qui specimen Elegiae Catullianae, in qua singuli pentametri, fere ad Graecorum rationem deducti, in polysyllaba desinunt, nobis reliquit Lib. III. Carm. XXVII. ad Car. Clusium, ut ibidem notavimus: & in Epigrammate ad Ad. Gelpium eodem Libro Carm. XXXIII. Sed neque alibi in Elegiis suis, licet ad amabilem Ovidii vel Tibulli canorem conditis, refugit haec polysyllaba in fine pentametri, sed ubique exquisito cum judicio, & tanta aurium gratia, ut sane bisyllabis ea mutari nolles. Audiant, quibus ad numerorum suavitatem & leporem percipiendum benignior natura aures poëticas dedit, haec licet rariora in tanto ejus carminum acervo occurrentia, sed nusquam fere sine ratione aut cultu. Lib. III. Eleg. 5. in fine:

*Tu quoque seu Panarus gaudes de more vocari,
Annis ab aëriis orte cacuminibus,
Nobile seu flumen Scultenna libentius audis,
Seu quodcumque juvat nomen habere, vale.*

ubi polysyllabo praecedente, sensu adhuc suspensio, longe gratius & venustius in bisyllabon finit Elegia; cui pentametro Lotichii polysyllabico similis est ille Fracastorii Epicedio Turriani vs. 90.

*Interea ô vos Benaco centum patre Nymphae,
Sarcaeque ab Alpinis edite verticibus.*

rursus noster Lib. I. El. I. 46.

*Illic Saturni contristat Pleiades astrum,
Orionque alto mergitur Oceano.*

Lib. II. El. XII. 14.

*Praemia quae vincunt gemmas, & munera regum,
Quidquid & in lato nascitur Oceano.
Nunc procul a domina, miseri solatia luctus,
Maesta cano surdis carmina litoribus.*

sed venustius adhuc apud Flaminium Lib. II. El. 6. vs. 8.

*Hic idem tanto puerum dilexist amore,
Ut, seu non alto surgeret Oceano,
Sed roseo terras vestiret lumine Titan,
Hercule cum magno candidus esset Hylas.*

ubi

ubi simile vides exemplum, quo, ut modo observabam, sensu nondum finito, polysyllabico pentametro subjungitur bisyllabicum, elegantius certe, quam si ultimum quoque versum trisyllabo formasset hoc modo,

Hercule cum magno pulcher Hylas ageret.

non dissimile illud apud nostrum Lib. II. El. 10. 6. sententia quoque cum sequenti disticho connexa:

*Et modo Massiliae portus miramur, & altas
Puppibus antiquum Stoechadas hospitium;
Phocaicosque sinus, & qui latissima fulcat
Arva Pyrenaeis montibus ortus Atar.*

ubi nescio quam gravitatem versui conciliat in nominum priorum enumeratione pentameter polysyllabicus sequentem bisyllabicum praecedens. Nec quemquam, ut puto, offendet in Lib. III. El. 3. 32.

*Nec minus ex animo tu me venerata colebas,
Mente fovens sancti gaudia conjugii.*

non magis quam illud Catulli carm. LXIX. vs. 84.

*Noctibus in longis avidum saturasset amorem,
Posset ut abrupto vivere conjugio.*

aut illud Flaminii Lib. II. carm. 5. vs. ult.

*Et dulces dabit amplexus, & basia junget,
Junget & optati gaudia conjugii.*

in quo versu certe mollius longe & sonorius desinit Elegia, quam si scripsisset:

Junget & optati gaudia mille tori.

Sed praecipue in argumento tristi numeros nescio quo modo flebiliores efficiunt pentametri aliquando in polysyllaba desinentes: cujus rei insigne, ut alia mittam, exemplum praebet elegans Epitaphium antiquum a Sexto Onusiano memoriae M. Luceji nepotis scriptum, egregio nec vulgari numerorum artificio, quod e Grutero aliisque edidimus in Specim. Animadv. ad Catalect. & Epigr. vet. pag. 46. & seqq. ubi pentametro polysyllabico praecedentem bisyllabicum identidem excipiente affectus optime moveri nemo non sentit, qui ista percipit: ut in illis:

*Et generem tristi damnatam sorte juventam,
Versaretque novus viscera tota dolor.*

•• 3

Me

*Me desolatum, me desertum, ac spoliatum
Clamarem, largis jaxa movens lacrimis.*

& paullo post;

*Vidi fidereo radiantem lumine formam
Aethere delabi: non fuit illa quies.
Sed verus juveni color & sonus: at status ipse
Major erat nota corporis effigie.*

& in sequentibus:

*Adfinis memorande, quid o me ad sidera caeli
Ablatum quereris? desine flere Deum.
Ne pietas ignara superna sede receptum
Lugeat, & laedat numina tristitia.*

Recte igitur numerum hunc dolori exprimendo convenientissimum aliquando etiam adhibuit Lotichius. ut Lib. III. El. 7. 40. disticho vere Catulliano.

*Nunc tecum mea vita leves abiere per auras,
Nunc mea spes omnis funere fracta tuo est.
Deliciisque animi tota de mente fugatis
Cogor in extrema vivere tristitia.*

& ibid. vs. 70.

*Ipsa etiam natum Clymene Jovis ignibus isum
Hic olim celsis flevit in aggeribus.
Flevit Lampetie, &c.*

quomodo in eadem conparatione Fracastorius Epicedio Turriani vs. 11. elegantissimo numerorum delectu:

*Moerentemque, vagumque, & turpem fletibus ora
Amissum totis quaerere litoribus;
Fertur ut Eridani ripas errasse per omnes
Anxia fraterno funere Lampetie.*

sic Lotichius in Elegia ad villam Phyllidis Lib. V. El. 12. 38.

*Unica tu praestas nostris solatia curis,
Omnia tu nostrae gaudia tristitiae.*

&

& in Lib. II. Carm. 3.

*Vos lauri salвете mibi, salve optima rerum
Avia frondosis lymphæ sub arboribus &c.
Hic meus argutas cecinit Venator ad aures,
Dum fletet inæstis Sarnidem ærundinibus.*

Lib. IV. Eleg. 5. 8.

*Flere tuos obitus jubet illud amabile quondam
Nunc interruptæ foedus amicitiae.*

in quo audire rursus videor Catullum carm. 97.

*Cum desiderio veteres renovamus amores,
Atque olim amissas flemus amicitias.*

sic in Inferiis Jac. Marii Lib. II. Carm. XIX.

*Haec tibi, fide Mari, posui monumenta Secundus,
Extremum sanctæ pignus amicitiae.*

& bis in uno Epigrammate, itidem flebili, Lib. III. Epigr. 34.

*Interea terris onus hoc mortale reliquit,
Et casti puras corporis emuvias.*

& paullo post,

*Felix illa dies, quæ nos coelestibus infert
Sedibus, hoc misero subtrahet exilio.*

aptissime etiam alia in re polysyllaba voce usus est Lib. V. Eleg. 21. 58.

*Sæpius & visunt spatiosa palatia lentis
Passibus, arguta molliter in solea.*

quod delicatum & molliter lentum puellarum incessum venustius exprimit, idque de Catullo mutuatum esse ex notis patebit. Optime etiam tali pentametro utitur, ubi Tibullum circumscribit, nomine ejus non expresso, Lib. III. carm. XXXVI. 24.

*Hunc quondam facilem pharetrato semper Amori
Ipsa Venus campos duxit in Elysios.*

ut quasi digito poetam ipsum demonstret, locumque designet, ubi de se ipse loquitur Tibullus Lib. I. El. 3. 58.

*Sed me, quod facilis tenero sum semper Amori,
Ipsa Venus campos ducet in Elysios.*

IN

In his vero paucis, quae mihi se obtulerunt ex tot carminibus Lotichianis, licet forte hic & illic alia quoque habeantur, polysyllabicis pentametris, nulum tamen, ut patet, exemplum occurrit, quod sine certa ratione ac causa adhibitum sit, aurelque non demulceat, tantum abest, ut eas obtundat ac laceret. Plura ejusmodi exstant apud principem, & veterum artem hac in parte provocantem, gentis nostrae poetam Janum Secundum, qui in eo parem Lotichio ac communem habet laudem, quod in tam juvenili aetate multis veteranis poetis exstiterit superior, & nemo umquam Tibullianos ac Propertianos numeros dulcedine Ovidiana conditos feliciter miscuerit ac conjunxerit; ut aliquando pluribus forte videbimus in nova poetae venustissimi editione, si hanc Lotichio adhibitam curam viris eruditis non improbatam experiemur. Sed sufficiant haec de diverso Catulli, Tibulli, Ovidii ac Propertii, quos superstites nobis ex veteribus Elegiacis poetas tam feliciter imitatus est Lotichius, charactere, & de vero polysyllaborum & bisyllaborum in fine pentametri usu observata, longe diversa ab iis, quae poetae nostri nepos, sed Patruo suo magno multis nominibus inferior, scripsit Joh. Petr. Lotichius in Promuls. Critica, sive Censura super Poët. Lat. Nov. Antiq. ubi in cap. v. vii. & viii. de poetis his antiquis Elegiacis sententiam nimis certe decretoriam ferens, Catulli Elegias asperas, tortuosas, & hiulcas multo cum supercilio damnat, Ovidio ac Tibullo principatum carminis Elegiaci desert, Propertium vero tamquam horridum nimis, salebrosus, durum, & propter tot pentametros polysyllabicos ingratus, atque in artificio numerorum poeticorum aequae ac Catullum valde taediosum rejicit, quorum plurimos adfert versus, quos vitiis istis obnoxios explodit ac proscribit, dum singulorum genium ad eandem exigit trutinam, neque Catulli ac Propertii carmina ad sonum chordae Graecae deducta distinguit a longe diversa Ovidianae & Tibullianae Musae lege, nonnulla quoque eorum loca ex mendosis editionibus producit corrupta & depravata, pleraque etiam tamquam vitia & naevos in Propertio & Catullo castigat, quae praecipuam potius in iis artem ac carminis dotes constituunt: in quibus omnibus fere censuris bonae mentis ac recta judicandi virtus continuo eum destituit, quod praesertim adparet ex sequenti cap. ix. ubi Elegias Maximiani, falsum Cornelii Galli nomen venditantes, Tibullo ac Propertio molliores tersioresque praedicat; quas tamen neminem hodie tam insubidi & aversi a veris Musarum deliciis palati futurum, ut cum Propertio aut Tibullo conferat, multo minus anteponat, sed bonis frugibus & melioris aevi dapibus innutritum & aduetum tamquam fatuas & nimis duras glandes abjecturum esse arbitramur. Verum ista operosius refutare, & plura de vero Carminis Elegiaci artificio licet addere in promptu foret, sed quae longius nos a scopo in his paginis proposito quum abducerent, praestabit,

opi-

opinor, ut ad alteram Praefationis partem accedamus, & exponamus rationem instituti nostri, qua in adornanda hac nova Poëmatum Lotichianorum editione usi sumus, & videamus, qua occasione ac consilio poëtam recentiorum quidem, sed antiquis parem, adnotationibus illustrare, quibusve copiis instructi bene de optimi Vatis manibus mereri conati sumus.

Elapsis abhinc quinque annis comparaveram mihi vetustum ineditorum ad Aristiden Scholiorum codicem, cujus apographum, manu Francisci Goyeri inde exaratum, dono miseram Celeberrimo & amicissimo Jacobo Philippo Dorvillio, quo *καταλαβὼν* ille laetatus remisit mihi *ἀντίγραφον* Codicem MS. Poëmatum Petri Lotichii Secundi, plurimis accessionibus locupletatum, ita ut manu Johannis Petri Lotichii descriptus, & ad novam editionem paratus erat, quem sibi in Germania ex Bibliotheca Uffenbachiana vindicari curaverat. Hunc codicem esse opinor, quem ipse Uffenbachius memorat in Epist. ad Joh. Henr. Majum filium scripta d. 31. Martii 1714. quam nuper in Commerçii Epistolaris Uffenbachiani Selectis edidit J. G. Schelhornius Tom. II. Epist. 79. pag. 376. ubi narrat Uffenbachius, in manus suas incidisse decem grandia Volumina Joh. P. Lotichii manu scripta, quorum priora Commentarios illius Petronianos ingenti mole Observationum auctos, tum Epistolas, & Carmina, aliaque opera ejus poëtica, historica, medica & physica complectebantur, decimum verum seu ultimum comprehendebat novam auctioremque Collectionem Operum Petri Lotichii Secundi, ejus Patruī, quam cum vita poëtae, Vaticiniis, & Adoptivis in lucem dare cogitaverat nepos ejus, vir certe laboriosissimus, licet ingenii ac judicii nomine cum Patruo non comparandus, quae omnia quum in hoc ipso MS. compareant, eundem illum esse, persuasissimum habeo. Exosculatus gratissimum munus, codicem hunc avide cum editis conferre, Elegias & Carmina, quae in eo legebantur, inedita inde describere, locisque idoneis inferere coepi, unde inflammari me statim sensi ad novam poëtae unice mihi semper amati editionem his supplementis auctam publici juris faciendam, maxime quoniam primae ejus editiones non nisi rarissime obviae, ceterae vero deinde vulgatae, licet longe auctiores, vel vitiosissime excusae, vel vilissimis typis sordide descriptae poëtam vulgo exemptum, sed nullo merito suo negligentius in publicum prodire jussum, infra translationum versificatorum libellos fere deprimebant. Placuit consilium Cel. Dorvillio, ex cujus Epicedio in obitum Hoogstratani cum mihi constaret, idem illum aliquando molitum fuisse, facile a Viro literariae suae suppellectilis, sed funesto nunc adamante obseratae, munifico, dum vixit, largitore inpetravi apographum Hoogstratani, ita ut manu sua in quinque Elegiarum & duos Carminum Libros digesta poëmata Lotichiana ipse descripserat, pauculis

***

no.

notis, sed vix magnae rei, adjunctis, quas augere & majori adparatu instruere forte fato impeditus fuit, licet tamen vel sic quoque nonnullam earum rationem habuerim.

Nactus deinde fui primam omnium, eamque rarissimam, Carminum Lotichii editionem Parisinam, quam auctor ipse, dum in Gallia versaretur, anno aetatis suae xxii emisit ex officina Vascosani an. 1551. dedicavitque praemissa Epistola Danieli Stibaro, Equiti Franco, cujus filiis in Galliam peregrinantibus additus erat studiorum moderator. Haec prima Parisiensis editio, de qua vide ipsius Lotichii Epist. vii. Lib. i. ad Camerarium, cui eam illic mittit, exhibet unum Elegiarum, sed decem tantum Elegias complectentem, unumque Carminum Librum, ex paucis hendecasyllabis, aliisque nonnullis carminibus constantem. Secundum enim Carminum librum Lugduni anno sequente editum patet ex Epist. xii. ad Patruum ejus Abbatem Solitariensem scripta. Raritatem primae hujus editionis colligas ex nota Th. Crusii ad P. Albinum vitam G. Sabini pag. 49. *inter poematum Lotichii editiones illa praesertim cime-
lii instar habetur, quam auctor ipse Lutetiae 1551. in 8°. luci exposuit.* eandem editionem Johanni Petro Lotichio, locupletata Patru sui magni carmina edere paranti, indicat, & ut cum aliis deinde excusis conferret, admonet Janus Gruterus in Epistola, quae habetur in hac editione Tom. ii. pag. 302. *Heus Bret-
tae puto me habere editionem Poematum Petri Lotichii Parisiis editam, ubi ille alia multa habuit, quam etiam publicavit in Germania. Operae pretium fuerit conferre exem-
plaria.* ubi indicare aliam videtur editionem, quam praeter Parisinam ipse Lotichius in Germania publicavit, quam mihi ignotam fateor, cum ceterae omnes, quae in vulgus prodierunt, post ejus mortem editae sint: nisi innuat Gruterus Lotichium carmina illa, quae antea sparsim & diverso tempore separa-
tim ediderat in Germania, longe aliter emendata ac mutata junctim in illa editione Parisiis divulgata exhibuisse. Quantum vero ista editio Parisina a subsequentibus Lipsiensibus discrepet, docet Kortholtus in Disquisit. de Obsid. Magdeburg. a Lotich. praedict. §. vi. his verbis, quae, licet prolixiora, hic adscribenda sunt, quia nonnulla in iis animadvertenda occurrunt: *Eadem occasione, inquit, indicavi Cl. Baylio editionem Carminum Lotichii, quam
Camerarius an. 1561. vita jam defuncto auctore publici juris fecit, non esse om-
nium primam, quod Baylius putarat; sed me manibus terere multo rariorem, quam
ipse scriptor luci exposuerit Paris. 1551. cum illa etiamnum frueretur. &c. Addidi
epistolam dedicatorem ad D. Stibarum datam esse Lutetiae Parisiorum Idib. Febr.
1551. aetatis Lotichii xxii. non autem anno. 1552. ut conjectura velle colligere vi-
debatur. Constat haec editio paginis minime multis, & si paucos versus excipias,
elegias decem tantummodo, nec cultissimam illam de Obsidione Magdeburgensi complec-
tensur, satisque manifestat aetatem Lotichii juvenilem. Nam conferendo modo dictam*
Pa

Parisiensem cum editione Camerarii deprehendi illam cum hac conferri non posse. Nimirum integras elegias ita immutavit, ut omnino aliae videri queant, & quem prior editio mediocrem, altera probat incomparabilem poetam. Idem judicium est Niceronii in Memor. Gallic. Viror. Illust. Tom. xxvi. pag. 37. Cette édition (de Camerarius Lips 1561. in 8°.) est bien différente de celle qui avoit paru dix ans auparavant à Paris: dans celle-ci Lotichius n'étoit qu'un poëte médiocre; mais dans celle qui parut après sa mort par les soins de Camerarius, les pièces, qui avoient déjà été imprimées, sont fort changées, & il y en a de nouvelles beaucoup meilleures. quibus locis indicant alteram editionem raro itidem obviam, quae Lipsiae apud Ernestum Voegelinum an. 1561. uno post obitum auctoris anno, cura maxime Joach. Camerarii prodijt: de quo Ernesto Voegelino, Typographo ejus temporis laudatissimo, legi meretur idem Camerarius in Epistolis suis Lib. II. pag. 116. & 117. Hanc autem editionem appellare solemus Voegelianam, licet subsequentibus annis plures typis Valentini & Gothardi Voegelini prodierint. Quod vero Kortholtus, & Niceronius, Kortholtum nimis forsan secure describens, censent in prima editione Parisina Lotichium adparere mediocrem tantum poetam, in altera Voegelianam Lipsiensi incomparabilem, satis equidem admirari nequeo. Omnes enim Elegiae & Carmina, quae ex Parisina repetijt illa Voegelianam, nihil omnino differunt, sed ubique eadem sunt: in Voegelianam autem locupletiore plura numero edita sunt carmina, adeo ut quinque Libros Poëmatum comprehendat, quorum seriem exhibet Index in fine additus, ex quo patet Quartum librum, sub titulo *Libelli Carminum*, Bononiae etiam editum fuisse, sine dubio ab auctore ipso, cum in Italia studiorum causa degeret. Quae vero auctiora complectitur Voegelianam, illa quidem exercitatum magis prodant poetam, non tamen ita differunt, ut priora mediocrem tantum manifestent. Certe mihi in iis ita mediocris poeta adparet Lotichius, praesertim si aetatem adeo juvenilem spectemus, ut si Kortholtus aut Niceronius talia in virili & matura admodum aetate composuerint carmina, ultro illis locum longe supra mediocres poetas assignaremus. Sed quae in utraque illa editione exstant, a reliquis Lipsiensibus, quas vulgatas vocamus, tam diversa sunt, ut pleraque poemata adeo sint mutata, emendata, addita multa, plurima detracta, ut eadem vix videantur, quae varietas haud parum decoris & elegantiae iis adtulit, & limatum poetae judicium ac foecundum variationis artificium demonstrant: nam a vulgatis Lipsiensibus editionibus nihil fere differunt poetae nostri Carmina, ita ut Deliciis Poët. Germ. Tom. III. pag. 1297. usque ad pag. 1489. inserta sunt. Eadem de utraque illa prima editione est sententia Christiani Daumii in Epistola Cycneae data Kal. Maji 1653. apud Cl. Heumannum Tom. III. Poeciles pag. 406. *Petri Lotichii Elegiarum Librum Lutetiae apud Vassianum 1551. editum posideo, ut & poemata Lipsiae apud Ernest. Voegelinum 1561.*

*** 2

pri-

*primum excusa, longe ab ea editione, quae vulgo habetur, diversa, nec sic emendata. Utamque editionem inter se contendens saepius stupui admodum tanti Viri in emendam. dis suis scriptis iudicium. Recte igitur atque ordine me fecisse arbitror, quod utramque hanc editionem omnium primam, & a vulgaribus, quae nunc ple-
 rorumque manibus versantur, editionibus adeo discrepantem, conferre cum
 ceteris, & versuum inmutationes & emendationes inde enotare, & exem-
 plari, quo uti solebam ex Lipsiensi editione cum vita Lotichii ab Hagio-
 scripta an. 1586. excusa, adscribere adgressus fuerim. Hinc primum quidem
 enatum fuit consilium, nudum tantum auctoris contextum, subnotatis harum
 editionum varietatibus, edere, sed quum codici meo haud pauca veterum poë-
 tarum loca, quae pulcherrime imitatus erat Lotichius, & similia recentiorum
 cum nostro comparata inter lectitandum, ut solemus, adnotassem, nonnulla-
 quoque ad illustrationem eruditorum hominum, ea aetate paullo quam hodie
 notiorum, quibus carmina sua inscripsit, aut quorum in iis mentionem fece-
 rat, adlevissem, unde aliquid lucis adfundi poterat locis haud paucis, quae
 hodie ceteroquin non ita omnibus plana ac manifesta videbantur, consilium
 cepi, poëtam hunc, quantumvis recentiore, sed cum veteribus tamen con-
 parandum, paullo diligentiore cura tractare, ad antiquorum imitationem exi-
 gere, cum aliis melioris notae recentioribus componere, notisque sub manu
 crescentibus instruere. Id quidem olim fore praeviderat, sed cujus votum me
 impleturum esse numquam certe putaveram, Joh. Petrus Lotichius, sperans ut ali-
 quando Patruī sui poëmata notis illustrarentur, in Promuls. Critic. cap. XIII. in
 fine: Neque ego denique dubitare velim, quin aliquando futurum sit, ut aliquis emacu-
 latisssima P. Lotichii Secundi opera, antiquitatem apprime sapientia, tamquam vetustos
 illos poëtarum optimorum antecessores, Catullum videlicet, Virgilium, Ovidium, Ti-
 bullum, Horatium, Propertium, aliosque notis atque interpretamentis illustrare velit.
 Hic enim e ceteris fere recentioris aevi poëtis omnibus veri ac gressu vatis partes obire
 visus est hactenus &c. Quin & idem Joh. Petr. Lotichius in animo habuit Patruī
 sui Poëmata plurimis additamentis ditata evulgare, ut constat tam ex Co-
 dice nostro MS. ad novam editionem ab eo adornato, tum ex illius Epist.
 ad Daumium, quae habetur inter Epistolas Daumii ad Hekelium pag. 80. &
 praesertim ex Promuls. Critic. cap. XIII. in init. ubi singulas illas accessiones
 novas recenset, & amicos, qui in conquirendis Carminibus, Elegiis, Adopti-
 vis, similibusque copias auxiliares ipsi subministraverant, laudat: & ante eum
 Christianum quoque Lotichium operam dedisse, ut postuma defuncti fratris
 sui P. Lotichii Secundi poëmata colligeret, vitamque auctoris & studiorum
 cursum describeret, sed morte praevenit fuisse, quo minus fraternis ma-
 nibus hoc pietatis officium persolveret, patebit ex J. P. Lotichii Biblioth. Poët.
 P. III. pag. 86. & 88. & vid. Camerar. in Epist. ad Christ. Lotich. quae
 legitur in Epistolis Camerarii Lib. v. Epist. ult.*

No-

Nostrum vero institutum ab his valde diversum nonnulli forte aut nimis ambitiosum, aut hodie non ita usitatum, vel tanto molimine vix dignum esse novum poëtam censebunt, majoremque adplausum mihi exspectandum fuisse arbitrantur, si vetusto cuidam poëtae cum variorum hominum eruditorum notis hic illic refutatis vel addita observationum silva auctis, operam meam potius addixissem. Sed sua quemque voluptas trahit, & novitatis hujus, si qua ea est, me facile absolvent aliorum exempla viris doctis probata. Quis enim poëticarum deliciarum amans elegantissimis Jani Broukhufii ad Sannazarium notis carere, & non magno redemptum vellet, ut eadem opera etiam Flaminii Poëmata adnotationibus suis illustrata produxisset, quarum spem fecerat in Praefatione ad Aonium Palearium, a quibus quid exspectandum fuisset, fidem mihi fecerunt breviores ejus ad Flaminium, quas possideo, notae, quae majoris operis molimina ac praeludia adparent. Quis non in forulos rariorum libellorum reponit Mureti Scholia ad Ronsardi Amores? Quis ex Chevraei & Menagii ad Malherbae poëmata observatis non egregium adparatus poëtici thesaurum colligit, ejusdemque Menagii observationes ad Amintam Tassi & Poëmata Casae sine fructu jucundissimo non evolvit? Et diu ante Angeli etiam Politiani Nutricia, sive Sylvam de re Poëtica & Poëtis, doctissimis notis expositam edidit Joh. Alexander Brassicanus Norimbergae 1538. quos commentarios ab eruditionis reconditae copia valde commendat insignis ille Paulus Leopardus Lib. II. Emend. cap. 18. & Lib. XVII. 4. Sic suos ipse Hymnos sacros prolixis valde Scholiis instruxit Joh. Franciscus Picus, Comes Mirandulanus, ut jam nihil addam de Viti Amerbachii notatis ad Joh. Joviani Pontani Meteora: & utinam superessent Eobani Hessi adnotationes ad Hieronymi Vidae de re Poëtica Libros, quos nova se editione recudi curasse, & publice in praelectionibus Academicis interpretatum fuisse scribit Lib. III. Epist. Fam. pag. 65. & 66. Nostro etiam seculo eruditum orbem demeruit decus Italiae Anton. Franc. Gorius, edito divino Sannazarii Poëmate de Partu Virginis ad Mediceum & Vaticanum codicem collato: & Petrus Antonius Seraffius, quod non tantum nitidam cultissimi poëtae Basilii Zanchii Carminum cum adcurata auctoris vita editionem nobis dederit, sed & Italicis Petri Bembi Odis adfociata ejus carmina Latina notis nonnullis additis evulgaverit.

His virorum eruditorum exemplis fretus nonnihil notarum poëtae nostro adspargere incepti, in quibus prima mihi cura fuit, ut ex collatis supra memoratis primis editionibus diligenter exciperem ea, quae ab auctore prius conscripta, sed magis subacta judicandi facultate deinceps mutata aut emendata erant, quae inter se comparare, & inde crescentes divinae artis vires, & auctas ingenii dotes colligere atque aestimare, voluptas haud exigua neque infructuosa est: quemadmodum optimi quique poëtae carminibus suis sub incudem revocandis & po-

liendis semper incubuerunt, gnari tum demum perfecta & posteritatem spondentia enasci carmina, si primum illum spiritus poetici calorem, qui felicissimos plerumque concipit foetus, temperet ac moderetur limae severioris cura, sed non molesta aut nimis morosa, quam exercitatio quotidianae artis usus expolit, & cum tempore vires adsumens atque assidua meliorum poetarum veterum & novorum lectione confirmatum judicandi acumen consummat & absolvit. Id numquam fere magis mihi constitit, quam ubi nonnulla Johannis Joviani Pontani Carmina cum MS codice ab Amplissimo Joh. Wittio mecum aliquando communicato ad editionem Aldinam conferrem, & praecipue Nicolai Heinsii Poëmatum ultimam editionem Elzevirianam nancisci licuit, singulis paginis ab auctoris ipsius manu innumeris in locis inmutatam & castigatam. Janum etiam Secundum, licet in Epistolis pag. 322. testetur nihil magis se fastidire & averfari, quam carmina sua recognoscere, subinde tamen haud pauca in versibus suis emendasse, & ad severius examen revocasse patet, si quis conparet carmen ejus in arcem Reginae Albae, ita ut legitur Lib. I. Epigr. 72. pag. 119. & denuo occurrit in Itinerar. Gall. p. 276. 277. tum egregiam Elegiam de statu & sepulcris in templo Dionysii, quae exstat Lib. III. Eleg. 17. ubi plurima longe aliter, & quidem castigatiora, habentur, quam in eodem Itiner. Gall. pag. 278. quemadmodum & in Epist. p. 324. loca nonnulla ex Eleg. VIII. Lib. I. mutata & elegantius correcta mittit Petro Clerico, unde adparet poetam hunc venustissimum non semper taedium limandi & poliendi carmina sua averfatum fuisse; quod mihi apertius innotuit tam ex prima Poëmatum ejus editione Trajectina Hermanni Burculoi, quam ab exemplari ad MS. codicem Scriverii a Petro Francio emendato. Jacobi etiam Sannazarii felicitatem in emendandis carminibus suis colligas & suspicias licet vel ex solo specimine Epigrammatis Dedicatorii ad Clementem VII. quod Operi de Partu Virginis praefixit, ita ut nunc in vulgatis legitur editionibus, & ut antea concinnatum erat in ipsius archetypo, unde semel atque iterum variatum exhibet Joh. Bapt. Crispus in libello Italico de vita Sannazarii edit. Neap. 1633. nam in Romana editione desiderantur ista. Huc refer tria prae ceteris insigniora Lotichii nostri exempla, Lib. I. El. I. ita ut ex Parisina & Voegelianae cum Lipsiensibus editionibus collatam initio notarum exhibui, & si conferantur duae Elegiae de Natali suo, quarum una Gregorio Scheto inscripta legitur Lib. II. Eleg. 8. & altera ad Georgium Cracovium Lib. II. El. 13. tum Elegia de obitu Callirhoës ad Gul. Rondeletium, quae bis occurrit Lib. III. Eleg. 3. & Lib. III. Carm. XXVII. unde constabit, quam felici varietate ejusdem argumenti carmina aliter inmutaverit. Neque pigebit harum elegantiarum cupidis cultoribus in hunc quoque censum referre Hadriani Relandi, poetae nitidissimi, quemque, nisi gravioribus studiis se totum addixisset, inter primos gentis nostrae numerare po-

potuissimus, Oden optimam in Poësin Lucretianam, ita ut primum ab eo meditata, sed deinde cultiori ornatu emaculata est. Non tamen semper *deurgas* poëtarum *q̄p̄vildes* sunt *ōōq̄vildes*, & saepe ultima primis distant, si vel nimis difficilis cura elumbes & male tornatos versus reddat, qui plerumque frigidiores sunt, si juvenilia carmina in aetate senili emendentur, quando primus ille integer aevi aestus & calor juvenilis, qui spiritum poëticum agit & fovet, elanguit ac deferbuit. Lege Menagium ad Malherbae Poëmata Lib. III. pag. 173. ubi id Malherbae ipsius, ut & Ronsardi & Tassii exemplis docet.

Altera notarum, eaque praecipua, mihi ratio fuit, ut si non omnia, pleraque saltem, quantum ratio hujus scriptionis patiebatur, carminum Lotichii loca conferrem cum poëtis antiquis, quos dexterrime imitatur, insertis quibusdam animadversionibus, quae vel ex Codicibus antiquis, vel ex conjectura locis veterum poëtarum productis & collatis nonnihil lucis ac medicinae adferrent, aut ex imitatione Lotichii aliorumque recentiorum veris ac genuinis lectionibus adferendis calculum eorum adjicerent, ut nonnullis conatum Criticorum speciminibus apud viros doctos compensarem ea, quae illis forte leviora & notiora inferui studiosae juventutis causa, ut resuscitarem poëticarum deliciarum gustum, ad quas plurimorum palatum jam obbrutuit, cum suavitas poëseos Latinae a plerorumque auribus fere recesserit; comparatis non tantum veterum poëtarum locis similibus aut adfinibus cum Lotichianis, ad rectae imitationis usum demonstrandum, sed & additis plurimis recentioris aevi poëtarum exemplis, ratus me nihil ab instituto meo alienum praestare, si poëtam recentiore ex recentioribus itidem illustrarem: quorum tamen illum delectum instituendum esse censui, ut neglectis vulgaribus & inferioris subsellii versificatoribus unice rationem haberem illorum, quos in prima Parnasi sede collocarunt Musae, quosque a tenera juventute non indiligenti lectione mihi familiares reddideram. In his, quamquam e longinquo, secutus sum vestigia optimi poëticarum venerum arbitri, & poëtae quoque primi ordinis, Jani Broukhufii, cujus commentandi ratio in notis Tibullianis ac Propertianis instituta, propter tot recentiorum poëtarum loca cum veteribus collata, minus quidem adprobata fuit nonnullis fastidiosi & averfi ab his dapibus palati censoribus, licet nec Janus Douza uterque in suis ad Catullum & Tibulum Praecedaneis ac notis, nec P. Sriverius in notis ad Martialem, dedignati fuerint loca nonnulla Jani Secundi & nostri ipsius quoque Lotichii cum antiquis illis poëtis comparare. Certe Broukhufiani hi Commentarii, quemadmodum a peritissimo nec imae caveae judice Ez. Spanhemio in Tom. I. de Praest. & Usu Numism. Diff. IX. p. 657. a praeclearis cultissimae eruditionis, perpoliti ingenii, & singularis plane industriae, limatique judicii virtute commendantur, ita semper adeo mihi placuerunt, ut paucis eos imitandos opiner, qui tam dif-

diffusa & adcurata veterum ac recentiorum lectione, cum tam recto de studii poëtici dotibus iudicio conjuncta, numquam instruxerunt sua adparatus elegantioris promptuaria, licet non negaverim plurima eum in Tibullo ac praesertim Propertio loca reliquisse intacta & praeterita, quae aliorum curas atque emendationes adhuc requirant; quemadmodum nulli poëtarum veterum interpreti contigit esse adeo felici, ut omnia exhausserit, neque aliorum ingenio atque industriae, etiam post uberrimam primae classis eruditorum messem, aliquod reliquerit spicilegium. Id sane adfirmare expertus ausim, numquam juventuti, cui felicior natura aptum ad poëticen ingenium largiri dignata est, commendari posse ullius viri docti Commentaria, ex quibus ad verum poëseos Romananae gustum incendi & inflammari ardentius possit, aut majori cum fructu supellectilem musicam instruere, vel felicius de imitationis poëticae artificio judicare addiscat; utilius certe, quam ex ulhis institutionibus aut praeceptis poëticis, etiamsi ad systematicum ordinem exactissimum compositis, cum sola fere ex omnibus disciplinis aut scientiis sit Poësis, quae per praecepta aut canones, peritissimorum licet magistrorum, doceri nequeat. Quantum vero utilitatis ad studii poëtici exercitium conferant, neque jejenum aut aridum, sed copiosum & divitem Musarum cultorem reddant veterum ac novorum poëtarum comparationes, quibus eorum carmina, quae vel in eodem versantur argumento, aut quibus easdem elegantias, sed diversis orationis luminibus ac coloribus distinctas, exprimunt, perite inter se collata exiguntur, verissime his verbis idem Broukhusius docet in notis ad Tibullum Lib. 1. El. 3. 35. *Poëtarum virtutes diversas contendere inter se, & variis elegantiae luminibus distinctos colores, ut est eruditae voluptatis plenissimum, ita & bonae frugis plurimum confert ad facultatem decore & poëticae scribendi. Etenim qui adsueverit huic exercitationis generi, ei numquam deesse potest vel orationis ornatae supellex, vel illustre dispositionis artificium, vel imitandi ratio prompta atque expedita.* & omnium eruditorum princeps Josephus Scaliger in notis ad Varronem de L. L. pag. 92. ubi versus Ennii cum Euripideis comparat, *Ponam, inquit, & alia quae comparabis cum verbis Euripidis: non enim in ejusmodi exercitationibus male horas collocari puto.* In his autem ceterisque Lotichio adjectis observatis si fortasse nimii aut ultra modum hic illic operosi fuisse videbimur, benignis tamen & peritis amoenitatum poëticarum aestimatoribus non fastiditas has dapes futuras speramus, veniamque duros, si viri maximi Isaaci Casauboni verba in fine Persianae Horatii Imitationis hic nostra faciamus: *Nobis ille potius animum incessit metus, ne in hoc negotio diligentiores, quam par erat, fastidiosis & ἀψυχότοις lectoribus videamur fuisse: solide doctos & candidos aestimatores non negaturos confidimus, hujusmodi σὺν μνημάτων sive ἐννεμημάτων observationem, & ad intelligentiam ipsorum poëtarum plurimum conferre, & hoc amplius ad recte instituendam veterum imitationem non mediocriter conducere.*

Cete-

Ceterum in digerendis Lotichii Poëmatibus secuti sumus ordinem illum, quem in suo apographo instituit Hoogstratanus, quod in fine Libri Secundi Carminum desinebat: cui Librum Tertium adjecimus, qui carmina Lotichii maximam partem juvenilia complectitur, cum in vulgatis hætenus duo Carminum Libri, & quatuor tantum Elegiarum conspiciantur. Juvenilia enim illa Lotichii carmina in separatam fascem, ut & Eclogas, & prolixum in Nuptias Saxonicas Epithalamium, conjicere voluisse Hoogstratanum opinor, cum illa in exemplari manu ejus exarato, quo totum ex editis descripsit Lotichium, forte ut ejus genium inbiberet, non occurrant. Suis etiam locis, ubi id opportunum videbatur, inseruimus inedita vel ex Cod. MS. deprompta, vel officiosa amicorum humanitate mecum communicata. Quos inter praecepue in Lotichianis ~~desideratis~~ conquirendis & eruendis operam egregiam nobis praestitit vir Clarissimus Christophorus Saxius, cui tres debemus Lotichii Elegias in nulla editione ante exhibitas, quas in nostra ~~indóris~~ desiderari haud libenter voluissem: primam nimirum ad Renatum Henerum, Bucolicis ejus Parisian. 1551. editis praefixam, quam inseruimus in fine Lib. v. Elegiarum: alteram Elegiam Gratulatoriam in Nuptiis Georgii Cracovii, Pomerani, & Sarae Bugenhagiae, filiae Johannis Bugenhagii, Pomerani, Witenbergensis Ecclesiae pastoris quondam praestantissimi (de quo vide Camerar. in Vita Melanchth. pag. 361. & seqq.) quam exhibuimus Lib. III. Carm. 25. Tertiam serius acceptam in finem totius operis conjecimus, Epithalamium in Nuptias Ulrici Sitzingeri, & Annae Munsterae, filiae Sebaldis Munsteri, optimi & clarissimi Witenbergensis Academiae, sed infelici fato absumti, Jurisconsulti, de quo vide eundem Camerar. pag. 181. & Melch. Adamum in vitis lctor. Germ. pag. 33. Harum vero Elegiarum indicium mihi fecerat Niceronius, quo neminem fere Biographorum in operibus virorum eruditorum, quorum vitas describit, recensendis, accuratiores contexuisse catalogos haud facile deprehendas, in Memor. Gall Viror. Illustr. Tom. xxvi. pag. 37 Eidem Saxio praeter Sebastiani Kortholti Disquisitionem, an Lotichius praedixerit Obsidionem Magdeburgensem, & Michaëlis Haslobii Eclogam, Alconis titulo inscriptam, de obitu Lotichii, acceptum quoque refero Phaloecium dedicatorium carmen Lotichii, quod praefigi debet ejus Elegiae in Natalem Servatoris nostri Jesu Christi, quae habetur Lib. IV. El. 6. quod quoniam poëmatibus omnibus jam excusis in manus meas demum inciderit, malui potius in fine eorum, licet loco non suo, id adjicere, quam penitus omittere. Ex autographo autem descripto ab exemplari in Bibliotheca Regia Dresenensi existente, constitit mihi verissimum esse, quod initio notarum ad illam Elegiam ex Christ. Daumio monui, inscriptam fuisse Viro Nobili Friderico a Folkersum Livoniensi: titulus enim ille in apographo habebatur, *In Natalem Servatoris nostri Jesu Christi Elegia Petri Lotichii Secundi scripta ad nobilem & generosum Dominum Fridericum a*

*****

Fol-

Folkerſum Livooniensem an. 1550. Witebergae: praefixo Matthiae Stoji & Lotichii ipsius hendecasyllabo dedicatorio; unde patebit nullam aliam desiderari poëtae nostri Elegiam, sed hanc eandem esse, ita ut a Matth. Stojō cum praemisso suo phaleucio Witebergae an. 1550. edita fuit. Duae autem ultimae Libri Secundi Elegiae, Gulielmo Hefſorum Principis Filio, & Jacobo Micyllo inſcriptae, ut & quindecim carmina, quae sub finem Libri primi Carminum adjecimus, ex Codice nostro MS. olim Uffenbachiano, derivata ſunt. Praeter haec alia etiam Lotichii carmina inedita, ſed pauca tamen, ni fallor, diligentiam noſtram effugerunt, licet nullam operam in iis inveſtigandis praetermiſerim. Haec inter referendum eſt Epithalamium in Nuptias Johannis Penteri Caroloſtadienſis, & Elizabethae Aſclepiae, filiae Nicolai Aſclepii, Profeſſoris quondam in Academia Marpurgenſi, cujus carminis cum inſigni Lotichii elogio meminit Aſclepius ipſe in Epistoſta ad Petrum Lotichium Abbatem Solitarienſem, poëtae noſtri patruum, ſcripta Marpurgi xv. Kal. Aug. an. 1545. quae habetur inter Opuscula Abbatis P. Lotichii pag. 104. cujuſque verba exhibet Kortholtus in Diſquiſ. de Obſid. Magdeb. a Lotich. praediſt. §. vii. pag. 324. Tom. ii: huj. edit. *Miſiſti*, inquit, *inter alios, ad nos Petrum Lotichium Secundum, adoleſcentem egregium, qui ad carmen natus, naturae conjunxit induſtriam. Nec dubio, quin mediocres poëſas ita jam vix duodeviginti annorum aequet, ut mox ſit cum ſummis regnaturus. Nihil in illo ſubmiſſum, nihil non generoſum, nihil non ſublime & arduum. Qui qualis ſit in me & meos, nempe generum meum egregium juvenem Job. Penterum, Caroloſtadienſem, Job. Draconitis Theologi ſummi nepotem, & erga filiam meam Elizabetham, illi deſponſatam, Epithalamium ab illo erudite & docte conſcriptum brevi tempore indicabit.* Carmen vero Lotichii, pro quo ad ſe miſſo Matthias Limpergius Patruo ejus Abbati gratias agit in Epistoſta, quae inter Abbatis Lotichii Opuscula legitur pag. 127. his verbis: *Quod pro inerudita mea Epistoſta tuo beneficio accipio eruditiffimum numerique omnibus abſolutiſſimum carmen, Reverende Pater, gratias utrique ago, Petro poëtae, ut auctori, Tibi vero, ut omnium ſtudiorum ſtudioſorumque Maecenati.* Id, inquam, carmen ad Limpergium ipſum ſcriptum fuiſſe, atque in editis deſiderari exiſtimaveram in notis ad Lib. i. Carm. 15. Sed nunc adcuratius collata Abbatis Lotichii Epistoſta ad Limpergium, paullo ante illic praecedente, pag. 124. ubi dicit, *Miſſo etiam, quae P. Lotichius ex fratre nepos, in Natalem Salvatoris noſtri ſcripſit:* colligere licet eſſe Elegiam illam, ſupra memoratam, in Natalem Chriſti, quae exſtat Lib. rv. Eleg. 6. quia illa ſcripta eſt an. 1548 ut habet editio Voegelia-na, quo eodem anno exarata eſt illa Epistoſta, licet a Matth. Stojō biennio poſt Witebergae an. 1550, editam eſſe praeferat exemplar Drefeneniſis Bibliothecae: adeo ut nullum carmen Limpergio ſcriptum deſiderari videatur. Ceterum dijudicare difficile eſt, an in vulgatis conſpiciantur nonnullae Lotichii Elegiae ineditae, quas ſe poſſidere ſcribit Chriſt. Daumius in Epistoſta ad

ad Hekel. pag. 52 & 88. Saltem in alia Epistola, quae legitur in Electis Epistolicis apud Heuman. Tom. III. Poeciles pag. 406. unum memorat, quod in editis non exstat, distichon Lotichii in Lusus Poeticos diversorum de causis Nigredinis, collectos a Wendelino Helbachio, & Erfurdiae excusos an. 1595. quod tamen quomodo tempori conveniat, cum Lotichius diem suum obierit anno 1560. non video. Carmina etiam nonnulla Petri Lotichii in quemdam Apostatam scripta, se in Bibliotheca Electorali Palatina vidisse scribit Gruterus in Epist. ad Joh. Petr. Lotichium, quae in hac editione occurrit Tom. II. pag. 302. & apud Heuman. Tom. III. Poecil. pag. 395. quibus versibus forte inventum fuisse in Fridericum Staphylum Livoniensem, apostatam illius aetatis famosum, conjicio ex iis, quae de Staphylo isto scribit Camerar. in vita Melanchth. pag. 355. & 363. tum ex carmine Felicis Fidleri in effigiem Staphyli, quod habetur in Struvii Actis Literar. Tom. I. Fasc. 5. pag. 87. vide & de eo Clavem Epistolar. Melanchth. apud Joh. Christoph. Wolfium in Supplect. Rei Epist. p. 323. & 328. Sed & alia forsitan Lotichii carmina deperdita & amissa sunt, quae in castris scripsit, cum Marti nomen dedisset, ut ipse indicare videtur Lib. I. Eleg. XI. vs. 57.

*Deque tot amissis etiam nunc pauca supersunt
Carmina, militiae tempore facta meae.*

Quae supersunt hodie, ita ut post in maturum Auctoris obitum a Christiano fratre, Joach. Camerario, aliisque collecta, & in diversis Lipsiensibus editionibus, quarum plures exstant, quam quatuor illae a Schrebero in vita G. Fabricii p. 305. memoratae, exhibita sunt, licet praeclara & elegantia, non omnia tamen a Lotichio ipso ubique ultimam manum emendatricem subiisse, facile, ut alia mittam, adparet velle nonnullis lacunis, versibusque hic illic in poetarum ipsius schedis procul dubio vacuis relictis, quae si vitam ei produxisset numinis divini benignitas, castigare ac supplere in animo habuisse videtur. De iis ita censet Melch. Adamus in vita Lotichii in fine pag. 159. Tom. II. huj. ed. *Vacua denique in Elegiis Lotichianis loca alicubi occurrunt: ea ipse vivus reliquit consideratione quadam, ut non vulgares sententiae, collocatione verborum singulari, ibi repnerentur. Nec fratri Christiano, & Camerario, editionem parantibus, visum fuit illas velui lacunas explere.* Quemadmodum vero temeritatem illorum, qui versus mutilos in antiquis poetarum veterum codicibus, vel primis editionibus desideratos, vel quos poetae ipsi imperfectos reliquerant, suis laciniis adsutis interpolare ausi sunt, merito semper damnarunt viri eruditi, ut de Joh. Jov. Pontano, suos versus apud Catullum substituente, notum est Sannazarii Epigramma Lib. I. Epigr. 13. quemque & Parthenium eo nomine traducit Muretus ad Catull. Epigr. 96. & de similibus lacunis aliena liberalitate apud Tibullum intempestive suppletis vid. Broukhuf. ad Lib. III. El. 5. vs. 17. &

*** 2

2-

apud Propert. Lib. II. El. 20. vs. 28. ita etiam non tantum mihi in recentioris poëtae carminibus licere opinatus sum, ac proinde illa, sicut erant, vacua reliqui, licet in notis animi magis & poëtici exercitii causa aliquando ea supplere tentaverim. vide Lib. I. El. 10. 86. Lib. II. El. 5. vs. 18. & 77. & Eleg. IX. vs. 83. Lib. III. El. 7. 75. & Eleg. X. 29.

Alterum Editionis hujus novae, & ceteris omnibus longe locupletioris, Tomum auspicatur Petri Lotichii Descriptio Historica, stylo soluto exarata, de inmanissima & nefaria caede Episcopi Herbipolensis Melchioris Zobelli, quem in juventute sua militiae socium auctor habuerat. Eam ex Collectaneis Simonis Schardii in codice suo MS. descripserat Joh. Petr. Lotichius, ut vero auctori adfereret, nam prodiisse olim sine Lotichii nomine inde adparet, quod Jac. Burckhardus in Histor. Biblioth. August. Wolfenbut. Part. II. cap. 2. pag. 92. ubi memorat Casparum Stiblinum carmine heroico, & Conr. Dinne- rum Elegia & Epitaphio Graeco hanc Zobelli caedem descripsisse, addat illa Basil. 1561. edita, in Bibliotheca Augusta servari, adjecta hac Historica Descriptione, incerto scriptore: sed Ducem ipsum manu sua adscripsisse, auctorem esse Petrum Lotichium Secundum. Gruterus etiam in Epist. apud Heumann. Tom. III. Poecil. p. 395. dicit se in Bibliotheca Electorali Palatina vidisse hanc Historicam Narrationem, non addito Auctoris nomine, sed adscripto ab illo, cui ea dono data fuerat. vide & Heumann. de Anonym. & Pseudonym pag. 172. Hoc vero Lotichii scriptum, ut & Epistolae ejus, & praesertim Dedicatio primae Elegiarum & Carminum editioni Parisinae praefixa, & Dan. Stibaro inscripta, demonstrant auctoris stylum lege metri solutum penitus ad Ciceronianum scribendi characterem efformatum fuisse.

Libros Epistolarum duos, a Lotichio ipso, vel ad eum a viris illius aetatis illustribus ac doctis exaratos, exhibui ita ut in Codice suo MS. eos digesserat Joh. Petr. Lotichius, praeterquam quod Supplementum undecim Epistolarum ab auctore ad Patrum Petrum Lotichium Abbatem Solitariensem scriptarum addidi, quae excerptae sunt ex Abbatis illius Opusculis ab eodem nepote Joh. P. Lotichio editis Marpurgi Cattorum an. 1640. in 8°. quibus tres Joach. Camerarii ex illius Epistolis adjunxi, quia eas in hac collectione desiderari videbam. Plures nancisci non licuit, quamvis & alias scripsisse dubitandum non sit; ut mutuas P. Lotichii & Erasmi Neustetteri Epistolas memorat Modius in Praef. ante Lect. Nov. Antiq. pag. XI & Codicem Epistolarum Lotichianarum in sua Supellectile Rei Epistolicae & Literariae recensuit Celeberrimus hoc seculo apud Hamburgenses Joh. Christoph. Wolfius pag. 204. & 205. cujus codicis notitiam, diligenter enotato singularum P. Lotichii Epistolarum initio, quum ad me humanissime transmisisset Frater ejus Clarissimus & eruditissimus Joh. Christianus Wolfius, omnes eas in hac nostra Sylloge coasparere deprehendi. Illius Abbatis Solitariensis Petri Lotichii,

chii, Patruī tui, cujus rara & hodie vix obvia Opuscula modo memoravimus, optimae institutioni & sedulae educationi primas literarum elegantiorum delicias a pueritia gustatas acceptum referre debuit poëta noster, cujus Patruī Coenobium omnis doctrinae ac religionis a faece Superstitionis purgatae seminarium munificentissimum, crudo praesertim illo & periculoso tempore, fuisse patebit ex indice alumnorum egregiorum, qui ex hac bonarum Artium officina prodierunt, quem exhibet Joh. Petr. Lotichius in vita optimi Abbatis pag. 28-34. Verum autem ac genuinum Lotichiorum familiae, cui propriam & quasi innatam fuisse poësin dicit Melch. Goldastus in Dedic. Notar. ad Petron. nomen fuisse *Loticum*, & vernaculo idiomate *Lotz*, sed deinde mollita pronuntiatione *Lotichios* dictos, docet Conr. Bachmannus in Epist. ad Joh. Petr. Lotichium scripta, apud Heumann. T. III. Poecil. p. 396. *Quod majores tui nomen suum duriuscule & scripserunt & enuntiarunt, mirum non est. Secuti enim plerique sunt pronuntiationem genuinam. Num ego novi qui se Lotichios jam scribunt, quorum genuinum nomen est Lotz. Cum nuper Marburgi prima Academiae matricula in manus veniret. vidi an. 1544. inscriptum esse Petrum Loticum Solitariensem. Ibidem Abbas Solitariensis vocatur Petrus Loticius.* Ad hujus vero Patruī sui distinctionem, quia cum illo nomen idem sibi commune erat, a prima adolescentia adpellari noster voluit *Petrus Lotichius Secundus*, ex imitatione Plinii inter veteres, qui ad differentiam Avunculi Plinii majoris, rectius *Plinius Secundus*, quam *Plinius Junior* audit, quia *Junioris* vocabulum Filium potius a Parente separat: Quapropter his exemplis commotus ipse, & saepe a Venerando Patruo meo Petro Burmanno, amicisque admonitus, errorem corrigere, & ne qualiacumque studiorum nostrorum conamina Patruo, ut factum memini, perperam adscriberentur, eandem distinctionem, necessitate magis quam inepta ambitione actus, in posterum quoque adsciscere malui; quod hic in transitu monere necesse duxi, ne quis id puerilae Lotichium adfectantis aemulationi forsan maligne adscriberet.

Epistolas excipit Vita P. Lotichii, descripta a diversis auctoribus, sed omnium luculentissime a Johanne Hagio, summo ejus & constanti amico, cujus prolixiorē Narrationem contraxit quasi & in compendium redegit Simo Steinius Lomacensis, Historiarum & Poëticae quondam Professor Heidelbergenfis, tum a Melchiore Adamo, Silesio, a vatis nepote Joh. Petr. Lotichio, qui omnes accuratissime ejus vitam, studiorum cursus, itinera erudita, fataque in tam brevis aetatis stadio non vulgaria, & immaturum magni poëtae obitum enarraverunt: Quorum industriae si addantur illa, quibus Lotichium posteritati commendaverunt Freherus in Theatro Virorum Illustrium, Morhofius in Polyhistore, Nicéronius in Memoriis Gallicis Virorum Eruditorum, & diligentissimus omnium Baylius in Historico suo & Critico Lexico, alique vel Biographi vel Elogiorum scriptores, quos indicavi in nota ad Tom. II. pag. 360. nihil amplius quis requireret, quod ad uberiores vitae aut laudis Lotichia-

nae commendationem facit, nisi forsan hic jacturam fecisse dicatur ejus memoria, quod meditatam Petri Fratris sui vitam, quam propius inspexerat & in numerato habebat, non ediderit Christianus Lotichius, quae si exstaret, saltem patientius ferre possemus desiderium Vitae Lotichianae, quam adornasse & publicae luci exponere voluisse Janum Broukhufium scribit Kortholtus in Disquis. de Obsid. Magdeburg. a Lotich. praedict. §. vii. pag. 325. & ex eo Schreberus in vita G. Fabricii pag. 305.

His subjunguntur Adoptivorum Libri Tres, quibus carmina amicorum honoris ergo ad Lotichium scripta, & praecipue Funeralia, atque Elogia defuncti memoriae ingenti numero consecrata uno quasi fasciculo comprehenduntur, e quibus patere potest, quam communi luctu tota quasi Germania, & omnis orbis eruditus, funestum nationis suae ac temporis illius poëtae principis, licet juvenis vix annum aetatis trigesimum secundum praetergressi, Musisque acerbissimum obitum veris lacrimis deflexerit: quas partim amicorum partim discipulorum gratissimas manibus Lotichianis inferias in unum collegerat, qui moribundi oculos clausit, humerisque suis elatum terrae mandavit, Johannes Posthius Germershemius, & ipse utraque Apollinis lauru insignis, libello tenui ac jam fugitivo, Heidelbergae edito an. 1560. quo supremum diem Lotichius clausit, praemissa Epistola ad Virum Illustrem Erasmum Neustetterum, quae legitur inter Epistolas Lotichii Lib. ii. Epist. 3. Hunc rarum fasciculum Funeralium in obitum Lotichii Carminum mecum humanissime communicavit Amplissimus Gerardus Meermannus, elegantioris Themidis laude, & Syndici Roterodamensis honore conspicuus, cujus comitatu debitas gratias agimus, licet omnia illa Epicedia, sed alio ordine digesta & auctiora, ex Codice Joh. Petri Lotichii jam typis descripta essent, quum libellum illum polita epistola comitatum nobis mitteret.

Praeter alia his adnexa non negligenda esse arbitratus sum ea, quae de Lotichio differuit Sebastianus Kortholtus in Disquisitione de Enthusiasmo Poëtico Kiloni an. 1696. edita, quam mihi suppeditavit Musarum apud Franequera nos delictum Johannes Schraderus; cui adjunxi ejusdem Kortholti Disquisitionem, Baylio oppositam, & Kiloni an. 1703. ventilatam, quam Clarissimo Ultrajectinae Academiae Professore Christophoro Saxio debemus, qua examinat, utrum Lotichius Obsidionem urbis Magdeburgensis vere praedixerit celebrata illa Elegia, ad Camerarium scripta, quae exstat Lib. ii. Eleg. 4. cui quum in Tom. ii. Poeciles suae Clariss. Heumannus in Academia Gottin-gana publice hoc seculo opposuerit contrariam Dissertationem, qua somnium illud Lotichii tantum poëticum fuisse contendit, eam quoque minime rejiciendam duximus, cum in notis ad Elegiam ipsam praecipuas utriusque partis sententias excussimus. Neque omnino praetermittere volui Joh. Dav. Schre-
beri

beri praefationem, nonnulla ad Lotichium spectantia continentem, ex editione Dresdensi anno hujus seculi secundo forma minori excusa; quam libenter in nostros usus concessit erudita & honoratae gentis suae insigne decus Vir Amplissimus David Royenus, Concilio Statuum Belgii a Secretis.

Agmen claudunt Virorum Eruditorum de P. Lotichio Testimonia & Elogia, frontem operis alias decorantia, quae in unum collecta concinnavit Joh. Petr. Lotichius usque ad pag. 355. reliqua enim iis addita usque ad pag. 362. ipse adjunxi, ut & Elogium Auctoris ex Actis Academiae Heidelbergensis a Cl. Christ. Bruiningio inde transmissum, & Mich. Haslobii Eclogam de obitu Lotichii, a Cl. Saxio serius acceptam, nec non Dedicationem Poëtae ipsius ante primam Carminum suorum editionem Parisinam, ne quid desideraretur. Denique & vera nec supposititia P. Lotichii Secundi Imagine, nemini fere in his terris visa, editionis hujus novae limen exornavimus, aeri incisa ab elegantiore artificis apud nos primarii manu ad ectypum olim a Joh. P. Lotichio addito suo Epigrammate editum, qui imaginis istius meminit in Epist. ad Gruter. apud Heuman. Tom. III. Poecil. p. 397. ubi scribit: *Mitto Petri Lotichii Secundi, Patruj magni, effigiem aeri incisam. Malior ejusdem Operum editionem auctiorem. Quibus addam P. Lotichii abbatiss Solitariensis, & Christiani Lotichii avi mei opera.* vid. ad Lib. I. Carm. 36. ubi habetur illud Epigramma, quod ipse poëta in imaginem suam scripsit, eique etiam subjiciendum curavi. Hanc effigiem, diu frustra mihi quaesitam, proxeneta & parario juvene erudito, & ad summa quaevis felicibus passibus adspirante, Nicolao Bondtio, inpetravi a comitate Viri Doctissimi Philippi Ludovici Lotichii, apud Neomagenenses Gymnasii Moderatoris meritissimi.

His omnibus si de Lotichio ipso, totius Germaniae Poëta principe, adeoque de Germanis ipsis, qui deliciis poëticis suum pretium ponere norunt, tum de juventute ingenua Musis consecrata, revocato in splendidiorem lucem atque in perfectissimum consummati poëtae exemplum iis proposito P. Lotichio Secundo, bene promeriti fuisse dicemur, operae & laboris ei inpenso, quem in recessu majorem sensi, quam prima fronte speraveram, pretium tulisse me existimabo, quodque mihi ad majora tentanda stimulos haud leves addat. Mihi fane, quemadmodum summa animi alacritate manum huic operi ac poëticis his lucubrationibus admovi, numquam fere horas a publico munere vacuas vel in Urbe jucundius transactas, aut in amoenissimo villae Santhorstianae secessu beatus feriatum effluxisse tempus memini, quam quod concinnandae notisque adornandae huic Poëmatum Lotichianorum editioni, forsan non sine aliquo illorum, qui elegantius his capiuntur, fructu collocavi, & verissima expertus sum ea, quibus studii poëtiici amoenitatem omni aetate, loco, ac tempore alumnos suos comitantem taediosis aliarum disciplinarum curis & molestiis laboriosis opponit Cicero Orat. pro Archia cap. VII. *Ceterae neque temporum sunt, neque*

*neque aetatum omnium, neque locorum. At haec studia adolescentiam alunt, senectutem oblectant, secundas res ornant, adversis perfugium ac solatium praebent, delectant dormi, non impediunt foris, pernoctant nobiscum, peregrinantur, rusticantur. Neque tantum privatim haec jucunda, sed publice etiam utilia & gloriosa sunt. Certe, licet aliarum scientiarum ac disciplinarum cultoribus suis numquam fraudandus sit honos, his tamen elegantiorum literarum, & praesertim eloquentiae solutae vel ligatae studiis non exiguam sive Urbi nostrae sive illustri ejus Athenaeo, primum a Vossio Barlaeoque, deinde a Broukhussio, Francio, Dorvilliisque famam & celebritatem conciliatam esse nemo inficiabitur, quorum Ducum vestigia egregia, quae tamen e longinquo tantum venerabundi adoramus, si non omnino infeliciter pressisse, & non degener successor veram juventuti Musarum studiosae ad cultioris doctrinae adyta laudabili saltem conamine viam monstrasse rerum peritis judicabor, voti summam me consecutum censebo, cujus honestae ambitionis laudi ac fructui licet saepe obstiterit perversa Musisque exitialis aliorum per devios amfractus ad Barbariem grassantium scaevitas, numquam tamen a vero hoc & magnis viris calcato semper tramite deflectendum proprio exemplo praecire conabimur; ne de patrio Amstelacdamensium Athenaeo nostra culpa jure queri quisquam possit, quod de Atheniensium Lyceo doctrinaeque studiis apud eos suo tempore evanescentibus Cicero Lib. III. de Orat. cap. XI. *Athenis jam diu doctrina ipsorum Atheniensium interit, domicilium tamen in ea urbe remanet; studiorum, quibus vacant cives, peregrini fruuntur, capiti quodammodo nomine Urbis & auctoritate.**

Vale, Lector benevole, atque his fruire, &, si Musas amas, Lotichii manibus bene precare. Dabam Amstelacdami d. XII. Junii MDCCCLIV.

I N
NOVAM EDITIONEM OPERUM
PETRI LOTICHII SECUNDI,
POËTARUM GERMANORUM PRINCIPIS,
A
P E T R O B U R M A N N O,
POËTARUM NOSTRI TEMPORIS NULLI SECUNDO,
C U R A T A M.

Qui favet antiquis tantum, plauditque Poëtis,
Jure quibus Grajis aemula Roma tumet;
Sacrilegaque novis dicit convicia lingua,
Ausoniae chordas qui tetigere lyrae:
Illius aeterna ferrugine pectora Livor
Inbuat, & stimulis concitet usque suis;
Famaque, quae patrio vates adscribit Olympo,
Damnatum Stygia nocte latere sinat.
Nam, nisi fera suis fraudatur honoribus aetas,
Et nasci nostro tempore crimen habet;
Ingenio vates, & carminis arte recentes
Non minus antiquis promeruerunt decus.
Si Venus heredem Latio dedit alma Philetæ,
Cujus ab ingenio Cynthia nomen habet;
Diva dedit dulcem, quem protulit Haga, Secundum,
Cujus ab ingenio Julia nomen habet.
Cum molli caneret Jovianus carmine Bajæ,
Eripuit palmam paene, Catulle, tibi.

†

Nec

Nec timuit caro concurrere saepe magistro
 Naugerius, Veneta nobilitate potens.
 Quis, captus numeris teneri Sulmonis alumni,
 Despiciat Walli, Franciadaeque modos?
 Lotichii tantum genio Germania debet,
 Carminibus quantum Roma, Tibulle, tuis.
 Non negat hoc Nemesis, non invidiosa Neacra,
 Primaque amatoris Delia cura vagi.
 Non negat hoc, raris quae visa prioribus annis
 Nudavit vati pectora tota, Venus:
 Non Erato, vitreos dignata recludere fontes,
 Naso quibus sitiens proluit ora prius,
 Quosque bibit, Claria praestantior arte, Secundo
 Judice, Castaliae fama Tibullus aquae.
 Quid? quod, inaccessos audax haurire liquores,
 Laude pari coluit carminis omne genus?
 Quid? quod Idumaea velarum tempora cedro
 Uranie docuit digna Tonante loqui?
 Nunc mihi, Roma, tuos, quantum libet, objice vates:
 Justius hoc uno Teutonis ora tumer.
 Qui vigor ingenii! quam copia larga canendi,
 Luxuriae vitans sed tamen usque notam!
 Qui nitor eloqui! nativo culta decore
 Negligit externum casta Thalia decus.
 Sermo fluit purus, vitreoque simillimus amni,
 Qui liquidas parvo murmure volvit aquas.
 Barbarus est, qui non testudine tangitur aurea,
 Parrhasias potuit quae tenuisse feras.
 Insolitos certe nostro sub pectore motus
 Gratia flexanimi concitat usque soni.
 Si levibus castos fidibus committit amores,
 Inflammant tacitae frigida corda faces:
 Oscula seu jungat, patrios spatiosa per hortos,
 Vulnere quae vati Claudia prima dedit,

Seu

Seu male sopitos laudata refuscitet ignes
 Callirhoë, ducit dum tunicata choros;
 Seu Panaris toto depellat pectore sensus,
 Euganeas forma prae radiante nurus;
 Argutis rapiat seu candida Phyllis ocellis,
 Rustica, sed magno Principe digna nurus.
 Si genus Heroum celebrat, Regumque nepotes,
 Tolle tuum, clamo, dure Tibulle, melos.
 Flebile si carmen passis Elegia capillis
 Praescribit, lacrymis ora sinusque madent.
 Laetitiaë saliant jucundo pectora motu,
 Cum referunt dulces aurea plectra sonos.
 Si juvat Andina carmen tenuare cicuta,
 Iudice vel Fauno sumpta cicuta decet.
 Si canit herbarum vires, ususque latentes,
 Quos dederat medicæ scire repertor opis;
 Lustrat & Euganeos colles, agrosque salubres,
 Quamque secat placido flumine Laedus humum;
 Ipse mihi videor pictis errare viretis,
 Et cupido Floræ regna subire gradu.
 Si Libani colles rapiunt, Helicone relicto,
 In juga divino pulsa canore feror.
 O quoties, teneris dum talia personat annis,
 Sustulit e patrio Cynthus amne caput!
 O quoties cursum Moenus suspendit aquarum,
 Atque hilares plausus Naias uda dedit!
 Saepe ferox Albis requievit murmura moti
 Gurgitis, Ausoniae captus amore lyrae.
 Carmina laepe Padus permulsa combibit aure,
 Fassus & electro purius ire suo.
 Sequana, regali cynos nutrire fluento
 Suetus, olorinis prætulit illa sonis.
 Quod nisi fors juvenem terris rapuisset iniqua,
 Nullus Apollinea clarior arte foret.

Sic quoque vix vatum multis in millibus unum
 Invenias, qui se postulet esse parem.
 Paene tamen tenebris neglecta latebat in imis
 Cernere Romanum digna Thalia diem,
 Sidereumque decus maculis foedata tegebat
 Vestis, & Aonium pulvis habebat ebur.
 Hoogstratana situm detergere cura parabat:
 Obstitit inceptis Parca maligna piis.
 Indoluit cultum felix aequare Secundum
 BURMANNUS, Clarii gloria summa chori;
 Majorique sacram stimulatus Apolline mentem
 Absolvit longo secla pudore sua.
 Ille recollegit populos spargenda per omnes
 Scripta, nec indigna nocte latere tulit;
 Dexter & antiquis vitam, lucemque Poëtis
 Reddere, quos rerum maxima Roma dedit,
 Plectra novi vatis parili dignatur honore,
 Candida quem Latiis cedere Fama negat.
 Jamque gerens alios, posito squallore, paratus
 Optatum properat Musa videre diem;
 Quaeque peregrinos audebat spernere comtus,
 Exsultat Batava jam veneranda stola;
 Nativoque prius cultori grata decore
 Lumina cunctorum, quo rapiantur, habet.
 Fallor? an & memores tangunt nova gaudia manes,
 Gestit & officio nobilis umbra pio?
 Phoebeique sacro celebratus carmine cycni
 Elysi vates laetior arva colit!
 Quicquid id est, vigilis monumenta perennia curae
 Praemia jucundo digna labore manent.
 Broukhufius campo currus agitavit in illo,
 Nobilis intacta fronde ligasse comas.
 Altera, Pieridum manibus contexta decoris,
 Haerebit capiti, PETRE, corona tuo.

Lu-

(37)

Lumine purpureo radiantia carmina magnum
Nomen ab Aonio, qua patet, orbe ferent.
Ante tamen cunctos, Germana per oppida vates
Muneris auctorem voce favente canent.
Plaudet ab æria Parnasi Delius arce,
Plaudet ab Assyriis collibus usque Venus.

JOHANNES SCHRADERUS.

† 3

PE.

PETRO BURMANNO

E L E G I A.

PETRE, quod a Batavis mihi Fama renuntiat oris,
Lotichium pulcris te dare velle typis:
Gratulor, & merito tibi plaudimus, exeat io!
Exeat, & coeptis plaudat Apollo piis.
Auspice te culti suavissima Musa SECUNDI
Tollat honoratum paene sepulta caput.
Nec titulus minio careat, nec charta nitore,
Sculptor & egregium plurimus ornet opus.
Si potes, effigies fac adsit amica SECUNDI,
Cingat amatori bina puella latus.
Et quam Felsineâ bonus hospes amavit in urbe,
Et quae Maenalii culta sub axe poli.
Quaeque necis causa est, inamabilis illa Medusa,
Toxica prò vati quae dedit atra tuo!
Illa quoque infelix, dira appingatur imago,
Sed furia & laceras anguibus hirta comas.
Si cupis, horrifono vetulam laceremus iambo,
Ossaue sub Stygia devoveantur aqua:
Ira det ingenium: fontemque asperrimus umbram
Dilaniabo; nigri regna sub ima Dei:
Scilicet immeriti fatum crudele SECUNDI
Incitat, & Musae vindicis arma probet.
Sed quod fecit Amor, non est reprehendere tutum,
Ne furat in puero, si vetulisque nocet.
Tutius est laudare. fac, adsit imago STIBARI,
Accipiat numeros & petat illa meos.
Ille sub Herciniae juga natus inhospita silvae,
Sanguine barbarico Pollio natus erat.

Pol.

Pollio Francus eques! Secura mente jubebat
 Lotichium Musas eloquiumque sequi.
 Lumine munifico adjutus! Parisinaque Tempe,
 Doctaque Monspelii culta Licaea petit,
 Deinde etiam Latii missus felicit in oras,
 Occinuit tumulo carmina, Bembe, tuo.
 Occinuitque, Padus quod adhuc, Nymphacque Timavi,
 Felsineisque canit docta puella jugis.
 Scilicet ad summae fastigia venerat artis,
 Factus & exemplis editiorque loco!
 Nam locus, O BURMANNE! locus nisi laetus amoenus
 Faverit ingenio, carmina nulla canas.
 Ipse mihi exemplum videor, qui mollia forte
 Forte (favente loco) Lotichiana darem.
 Sed nimis ingenium Boreas, nimis asperat Euris,
 Insultant animo Pleiadesque meo.
 Longa nivalis hyems, quae me tulit ora poetam!
 Me premit, urget, agit longa nivalis hyems.
 Erigar exemplis? ut cochlea currere discit,
 Semper in exiguo cochlea clausa cavo.
 Proderit? obteritur. Sed, quando quid edere conor,
 Ridetur miserum, quod legit unus, opus.
 Nomen adoratum quondam, nunc saepe procaci
 Monstratus digito paene poeta jacet!
 Paene jacet, saltem nostra Grunonis in urbe;
 Amstela BURMANNO surgit amica suo.
 Amstela surge, precor, sic dum colis aequa poetas,
 Nec noceant nebulae, nec tibi tristis hyems.
 Francius & numeros implens Broukhufius Umbri,
 O ita quam portus, quam tua templa decent!
 Illaque cum tulerit, cum sera redegerit aetas,
 Vastaque Persopolis, vastaque Memphis eris.
 Gloria sola super, caput exferet alta ruinis,
 Gloria, Pieriis quae tibi parta viris.

Sic

Sic nihil aeternae jam sint nisi nomen Athenae,
 Theseidumque tholi Palladiumque ruit.
 Rudera cara tamen: decus est pretiumque ruinis.
 Nare per Aegeas non timet hospes aquas.
 Stat procul, & Pyraea pia de puppe salutans,
 Arces, sacrae arces cur periistis? ait.
 Sed subit ah! lapidemque gemens dum colligit, horret,
 Alcaeique animam sentit inesse loco.
 Non secus Amstelias quondam qui viserit oras,
 Broukhufii cineres Franciadaeque petet.
 Ossaque BURMANNI leget, inventoque sepulcro
 Heu quantus vates hic quoque, dicet, erat!
 Hic Patruī coluit, Patruo felicior, artes,
 Hic coluit Charites, intuleratque scholis,
 Hic cultisque mares elegis mulcentibus aures,
 Amsteliae cecinit nomina prima togae.
 Hic pius & Musis Fortunae dona rependens
 Lotichium ediderat, Lotichiusque fuit.

G. N. HEERKENS.

Groningae 25. Martii
 1754.

CLA.

CLARISSIMO VIRO
PETRO BURMANNO SECUNDO;
CULTISSIMA
PETRI LOTICHII SECUNDI
CARMINA EDENTI.

PETRE, Medusææ certissima gloria lymphæ,
Grande decus Clario, magne poëta, choro.
Quo caput Ya pater tollit, quo sospite salvos
FRANCIADAS credit, BROUKHUSIOSQUE sibi.
Quem stupet Amsteliae cantantem Naias undæ,
Et cupida argutos combibit aure sonos.
Seu modo Pegaseo lymphatus Apolline pandas,
Corda quis inflammet nobiliora Deus:
Seu modo, Peligno vati comitatus & Umbro,
Idaliæ peragras avia sacra Deæ.
Basia nunc etiam dominae mellita SECUNDUS
Qua rapit, & culto pectine rapta canit.
Tranquillosque tuus LOTICHIIUS exigit annos,
Atque agitat festos umbra beata choros.
Integer, & qui nunc, TE conciliante, decoro
LOTICHIIUS cultu prodit in ora virum.
Qui quod livor iners, quod lux longissima lusus
Juris in eximios possit habere nihil,
Vivat at æternum genialis gratia venæ,
BURMANNI agnoscit muneris esse sui.

††

Quod.

Quodque locum Heroäs, qualem meret, occupet inter,
 Laetus in Elysiis tempora tollit agris;
 Et, simul accedas illis novus incola campis,
 Quae capiti imponat, laurea ferta parat;
 Interea gratae solvit tibi pignera mentis,
 Tangit & in laudes pleetra diserta tuas.
 Et qualem liquidi Philomela in margine Rheni,
 Et qualem ad gelidas audiit Ister aquas,
 Talem BURMANNI referentem encomia pleetri
 Et stupet, & plausu turba beata probat.
 TE quoque, divinis non inficianda poëtis,
 TE, BURMANNE, vetat fistula grata mori.
 Eripere obscurae temet tibi contigit urnae,
 Praecipitem & Lachesis fallere posse colum.
 Quemque jubar secli praesentia tempora nostri,
 Conspicuum agnoscet postera turba Deum.
 Per TE Pierides neglectae, abiturque minatae
 Sistuntur Batavo, vir generose, solo.
 Promptior o bijugi per TE via ad ardua Pindi
 Castaliae & cuivis jam patet humor aquae.
 En sequor, o BURMANNE, comes, praeceunte sacрати
 TE mihi contingat summa tenere jugi!
 Hauriat o sanctos avide mea Musa liquores!
 Ut memoret dotes officiosa tuas.
 TE patrium nemus omne, & saltus audiet omnis,
 Qua Trajectinam Vechta pererrat humum.
 Tu modo dexter ades in vota vocantia! blando
 Et facilis nutu signa secunda refer!
 Forte tuo plenus praecordia numine, condam
 Quae valeant culta posteritate legi.
 At Tu, qui tanto plaudis, pater Amstela, vati,
 Amstela Pierio nobilis unda choro.
 Sorte tua felix, lymphaque beator omni,
 Seu modo, Rhene, tua; seu, Tiberine, tua;

Vtere, & o, numeris cujus tua nomina debes;
BURMANNUM gremio perge fovere pio.
Depositum coeli, per quem sua fama poëtis
Est super antiquis, est sua fama novis.

HERMANNUS OOSTERDYK
JOANNIS FILIUS.

†† 2

AD

A D
VIRUM CELEBERRIMUM,
PETRUM BURMANNUM SECUNDUM,
CUM NOVAM
PETRI LOTICHII SECUNDI
POEMATUM EDITIONEM PARARET.

Quae quondam Clarios jactabas splendida vates,
Montis & Aönii sidera, Roma file.
Roma file. Patrios plausu celebrare Poëtas
Desine. Sit Batavis haec tua fama locis.
Est tibi, quod fateor, facundi vena Propertii,
Cynthia quo nitidum vindice parva decus.
Est tibi & ad teneros fatis ingeniosus amores
Naso, Romuleae gloria prima chelys.
Sic Cypridi Latias tentabat jungere Musas,
Doctus & ad Veneris tela Catullus erat.
Est tibi praeterea tersi celebranda Tibulli
Musa, vel a sero digna nepote cani.
Suntque alii patulâ redimiti tempora lauru,
Qui sibi perpetuum celsa tropaea locant.
Attamen & fausto Batavi sub sidere nati
Traxerunt doctas in rata vota Deas:
Et patriis jactant fulgentia nomina fastis,
Pressa quibus Clarii culmina montis erant.
Sunt hic Douziadae, sacroque est percitus oestro
Grotius, eximium carminis arte decus.

Basia

Bassia divini celebravit vena Secundi,
 Atque habet aeternum Julia grata decus.
 Hic sunt Heinsidae, bifidi duo sidera Pindi,
 Quos dedit antiquis Belgica laeta pares.
 Baudius hic, lepidus vel qui celebratur ab ore
 Barlaeus, nitidis surgit ad alta comis.
 Hic decus a docto sentit Galatea Relando,
 Unica Acidaliae par Galatea Deae.
 Francius Ausonia dum tentat arundine carmen,
 Detinuit cursus, Amstela, saepe tuos.
 Ya pater vitreis laetus caput extulit undis,
 Broukhufius comto dum canit ore melos.
 D'Orvilius, Clario tutus sub tegmine, Musas
 Duxerat ad Batavos ex Helicone Lares.
 Sed tamen ante alios Burmannae sidera Gentis
 Tentant Piërium demeruisse decus.
 Ille, Batesteini quo vindice culmina surgunt,
 Erexit famae celsa tropaea suae.
 Seu felix vario deducat carmina plectro,
 Seu canat Arcadiae turpia monstra novae:
 Tutior invidiae risit furibunda minacis
 Tela sub auspiciis, candide Phoebe, tuis.
 Tu quoque nunc patrii felix, Vir magne, Lycei
 Sidus, & Amstelii inclyta cura tuis:
 Aënidum sublime decus, tenerisque Camenis
 Deliciae, docti splendor amorque chori:
 Tu Patru Patrisque tui vestigia servans,
 BURMANNE, aeternum nobile nomen habes.
 O quoties lepidus modulans carmina plectro
 Te stupuit, numeris Amstela capta Tuis.
 O quoties gelido latitantem flumine frontem
 Extulit ad tantos naviger Ya modos.
 Hinc quoque virtutis vel aviti nominis heres
 Infigis docto parta tropaea tholo.

Te canit, eximio celebratque *Valesius* ore,
 Vindice Te laetus surgit ad astra suo.
Heinsius & Critici per Te monumenta laboris
 Post obitum docto gaudet ab orbe legi.
 Magnaque divini te extollunt plectra *Maronis*,
 Nuper ab exsequiis, Te duce, rapta suis.
 Quod deerit famae, grato mox conferet ore
Lotichius, Latii carminis arte potens.
 Cantavit celebrem quondam Germania Vatem;
 Et stupuit citharae grande sonantis epos.
 Tu nunc ad Batavos deducis tanta Penates
 Nomina, quae placido mox colet ore nepos.
 Attamen in varias traxit sententia partes.
 Et mens ambiguus fluctuat usque modis.
 Debeat an grates vati pia Musa canenti,
 An grates meritis debeat illa Tuis.

HENR. JOANN. ARNTZENIUS
 JOANN. FIL.

J A-

VIRO CELEBERRIMO,
PETRO BURMANNO SECUNDO,
NOVAM POËMATUM
PETRI LOTICHII SECUNDI

EDITIONEM CURANTI.

BURMANNE, antiqui dignissime nominis heres,
Vera Poëtarum gloria, dulcis amor!
BURMANNE, illustris Praefes columenque Lycaeï,
Amstela ubi nitidum tollit ad astra caput!
Doctrinae lumen, doctorum candide fautor,
Optime discipulis duxque comesque tuis!
Quas Tibi concessit dotes natura benignas,
Non finis ignavo delituisse situ.
Non jam partus honos, meritaeve insignia spartae
Munera, non Procerum sufficit ipse favor.
Cur lentus cesses docto prodesse labore,
Otiaque aetatis desidiosus agas.
Publica sed privis conjungens gaudia, pergis
Excolere ingenii dona stupenda Tui.
Dum juvat annales, veteresque inquirere ritus,
Graecia quos habuit Romuleumque genus.
Et modo currentis, modo prisca tempora saccli
Selecta eximiis perpetuare modis.
Heroum, curant qui publica commoda, laus est
Materies numeris non minus apta Tuis.
Et, quibus acquirit praeclara scientia nomen,
Redditur his dignum, Te modulante, decus.

DOR-

DORVILII suprema elegis praeconia nostri
 Cantata, eloquiū non leve pignus eunt.
 Nuper ROYENI cultissima carmina testes,
 Queis juvat arguta concinuisse chely.
 Quaeque aliis alio cecinisti tempore, fuetus
 Praemia promeritis reddere iusta Viris.
 Impiger exemplum Patruī praeſigne ſecutus,
 PETRE, Tuo viues carmine, ut Ille ſuo.
 Huic Tua Te pietas monumentum firmius aere
 Erigere, & pulchrae compulſit artis amor.
 Quod nunc, ſparſa prius, collecta Poëmata tanti
 Nos hilarant Vatis, muneris omne Tui eſt.
 Muneris omne Tui eſt, quod magni inſigne Poëtae
 LOTICHII culmen tangit honoris opus.
 Laudibus hunc dignis Germania docta SECUNDUM,
 Efferat, ut JANUM terra Batava ſuum.
 Seu medicus vena deſcribit divite vires
 Herbarum, claros alloquiturque Duces.
 Sive juventutis teneros modulatur amores,
 Et coeco tactum pectus ab igne canit.
 Ingenium luſus ornat, facundia verſus,
 LOTICHII eſt lepidis pagina plena jocis.
 Quin dubites, ipſi num cedat vena Tibullo,
 Certior aequales hunc ſuperaffe ſuos.
 Gaudeat aucta novo decorari carmina cultu,
 Quisquis amat Latiae fila canora lyrae!
 Gratia BURMANNO reddatur debita, cujus
 Doctrinaeque vigor ſedulitasque vetant,
 Injiciat ne foeda manus, & opuſcula perdat
 Barbaries, chartis invidioſa bonis.
 Gratia BURMANNO, qui tanti ſcripta Poëtae
 Illuſtrans, artis vimque decusque probat.
 Sic decet ingenuas ornare fidelibus artes
 Curis; ſic ſamae conſuluiſſe decet.

J. H. VAN GROIN.

J A.

(47)

JANUS BROUKHUSIUS

DE

PETRO LOTICHIO SECUNDO.

AEMULA ROMANI GERMANIA NOMINIS ARMIS
NOLUIT HAC UNA TOLLERE LAUDE CAPUT.
NEC TANTUM ARMINIOS LATIIS OPPONERE VARIS,
ET TIBERIM RHENI COGERE FERRE MINAS.
JAM FERRO SUPERASSE PARUM EST; CONTENDITUR ARTE,
ET LATII CURAM DOCTA LEPORIS HABET.
INVIDIAE SECURA, UNO CONTENTA SECUNDO,
GAUDET, ET AONIAS EMINET INTER OPES.
QUEM, NISI SECLORUM VITAEQUE RECENTIOR AETAS
CRIMEN HABET, PRISCIS QUIS NEGET ESSE PAREM?
SI VENUS HEREDEM SCRIPSIT ROMANA TIBULLO,
NON ALIUM POTUIT SCRIBERE LOTICHIO.

SE-

SEBASTIANUS ARTOMEDES
DE LIBRIS POËMATUM
PETRI LOTICHII SECUNDI.

Tristia primus habet liber arma, secundus amores,
Tertius ingratae taedia longa morae.
Inferias quartus functis persolvit amicis,
Carmina post geminis sunt breviora libris.
Tandem silvarum dumeta per avia ludens
Mane vacat studiis, casta Diana, tuis.
Aut Nicri Salaeque Duces exornat: & haec sunt
Aurea divini carmina **LOTICHII**.

PETRI

PETRI LOTICHII SECUNDI
SOLITARIENSIS
ELEGIARUM
LIBER I.

ELEGIA PRIMA,

AD

JACOBUM MICYLLUM
PRAECEPTOREM.

*Conqueritur quod in primo aetatis flore, relictis
studiis, militare cogatur.*

E tenet hiberno sub sidere Maenalis urae

Proxima Vandalico terra, Micylle, solo:

Flavus ubi torquens infidas Albis arenas

Labitur, Arctos maximus inter aquas.

A

Fini-

AD JACOB. MICYLLUM PRAECEPTOREM] Jacobum Micylum in Graecis & Latinis literis praeceptorem habuit puer fere Lotichius in schola Francofurtensi, quem omni veneratione, dum vixit, coluit gratus discipulus. Neque etiam defunctorum corpora mors disjunct, cum juxta hujus praeceptoris sui sepulcrum prope Heydelbergam, ubi postea uterque Professores fuerunt, in suburbio ad D. Petri fanum conditus jaceat, referente Hagio in vita Lotichii p. 120. Ejus in se merita peculiari Elegia deprædicat poeta noster, quæ inter edita hæcenus non comparuit, & suo loco in hac editione exhibebitur. Obiit viri egregii, cui non diu ipse super-vixit, desit Lib. IV. Eleg. 2. Melanchthoni inscripta. Opera Micylli Poëtica paulo ante mortem colligere & edere in

animo habuit Lotichius, adhortante Georg. Fabricio, ut ex illius Epistola ad Jacob. Strasburgum scripta, quæ inter Lotichianas extat lib II Ep. 6. mihi patuit: quæ deinceps a filio ejus Julio Micyllo collectæ sunt. vid. J. P. Lotichii Biblioth. Poët. part. III pag. 47 ubi plura de Micyllo. de quo vide & Camerar. in vita Melanchth. p. 368. Melch. Adamum in vit. Germ. Philos. p. 83. Burchard. de Fatis L.L. in Germ. p. 388 aliosque. Sed præter Micylum Lotichius primis adolescentiæ annis in solo patrio Solitarii in domo patris sui Petri Lotichii Abbatis Solitariensis alium quoque studiorum ac poëtices formatorem nactus est, poetam ipsum non ignobilem, Joannem Padioneum Rhetum, oratoriae & poëticae facultatis postea Professore Ingolstadtensem, cujus viri me-mora-

Finitimis Aquilo spirans animosus ab oris

5

Stridet, & inmani turbine verrit humum.

Nec frugem segetes maturo tempore praebent,

Culta racemiferis nec viret uva jugis.

Nam-

morabilis exstat Epistola, qua Lotichio discipulo suo veram ad Eloquentiae Romanae adyta viam monstrat, quam produxit Hagius in vita Lotichii p. 81. hujus Edit. ubi plura de binis his Lotichii praeceptoribus notavit: & ex Hagio Melchior Adamus in vitis Germ. Philos. p. 96 & 97. in Lotichio; ubi Epistolam illam Pedionei quoque exhibet. Hujus Pedionei, cetera non valde noti, opuscula ad poësin & eloquentiam maxime facientia, recensentur in Gesneri Biblioth. per Simlerum & Frisium aucta p. 482. eumque simul cum Joh. Lemnio, ejusdem patriae atque aetatis, memorat H. Pantaleon de viris Illustr. Germ. Part. III. p. 299. carmen ejus in Domum Beccianam legitur in Deliciis Poët. Germ. T. V. p. 24. quamquam Gruterus in Dedic. ad M. Virdungum nomen ejus recenscat inter illos poëtas, de quibus non admodum benigne judicat. Ceterum in editione Carminum Lotichii Parisina apud Vascosan. 1551. quae omnium prima & rarissima est; tum in Editione Lipsiensi apud Ernestum Voegelinum, quae decennio post excusa est, multa aliter cum legantur ac in vulgatis, quae postea prodierunt; operae pretium me facturum putavi, collatis inter se exemplaribus, artificii poëtici variationem erotare, & contextui subijcere: ut Musarum studiosi inde discant, quomodo poëtae benignioris venae carmina sua juvenilia, judicio dein magis subacta, castigant & reformant: quae inter se comparare voluptas certe non exigua est. Prima haec Elegia, in Parisina ac Voegeliana ordine tertia est, ibidemque hunc in modum legitur; nam tota hic exhibenda est, quia singulis fere versibus a vulgatis differt:

*Me tenet Oceani nunquam subeuntibus undas,
Syderibus gelidi terra propinqua possit.
Anguis ubi geminas, quo non sinuosior, Arctos
Separat, & nexus inter utranque facit.
Finitimis spirans licet immanisueus ab oris
Saepe truci Boreas turbine verrat humum:
Fugit hyperboreum, septem propiore Trion
Blandius adducto sole micante, gelu.
Phoebus & aestivo lucem dum porrigit ortu,
Temperies coeli mitior esse solet.
Albis iter tacite peragit, fluvioque vadofo
In ripa gelidum radit utraque nemus.
Grataque frondentes praebent umbracula rami,
Gramen & irriguum proximus humor alit.
Dulcibus & volucrum sylvae concentibus altae
Purima cantantes quas tegit umbra, sonant.
Quid loquar arboreos, hortorum munera,
foetus?
Divitis & fruges quas habet uber agri?
At pax mitis adest, & opertas callidus hostis
Testa per insidias undique bella parat.
Vivit & invisit nobiscum miles in armis,
Incursum omni parte timente loco.
Vimine de lento munimina sustinet agger,
Densaque suggesta texta replentur bursa.
Struuntque de solido stant propugnacula saxa,
Et novus inducitur murus obitur aqua.
Machina praeterea crudelis abenea belli
Omnia concutiens ejaculatur onus.
Cujus ab impulsu liquidum fragor aesthera
terret,
Insiccit immixto fumus & igne diem.
Non secus ac quatiens rapido cum murmure
caelum
Juppiter eliso nubibus igne tonat.
Hos inter strepitus, saevique pericula Martis
Cogor inoblitus pectore ferre metus.
Nec mihi nocte quies, nec adest mihi tem-
pore Phoebi,
Dura sed est pariter nox, & amara dies.
Fortū.*

Namque fere media plus parte volubilis anni

Acris Hyperboreo frigore saevit hyems.

10

Nunc autem tepidos Phoebus superingerit ortus,

Blandaue Rhiphaeum temperat aura gelu.

A 2

Arbo-

*Fortunate senex, tu grata remotus ab armis
Otia, quod toto pectore laetor, agis.*

Progeniemque tuam spectans, certosque penates,

Dulcia securae commoda pacis amas.

Et modo flumineae spatiaris margine ripae,

Moenus ubi liquidas advena volvit aquas.

Aut gelidas vatum petis oblectamina sylvas,

Anni fingens carminis omne genus.

At mihi nec grata leve auccere frigus ab umbra,

Hoste fere praedam semper agente, licet.

Nec solitis cbarum studiis impendere tempus,

Ingenio vires eripiente metu.

Nunc quoque (vix credes) duris affuescimus armis,

Nec manet, ut fuerat nuper, inerme latus.

Utque manus longam non inscia dirigat bastam

Discimus, ut gladium callidiore modo.

Et placidae frustra reminiscimur otia vitae

Cum gemitu, & pacis dulcis & alma quies.

Ducere quam miserum est rigido cum milite tempus,

Qui putat armata cuncta licere manu?

Est etiam socias illis jugulare voluptas,

Perque vias dantur vulnere, perque domos.

Ergo fugam doctae meditantur ab urbe sorores,

Plestraque jam solita rarius arte movent.

Obstrepi imbelli clibrae si tibusque canoris,

Dum rapidae clangor nunciat arma tubae.

Ibimus & divae Libetbrides, otia finem

Dulcia, quae rumpit barbarus hostis, habent.

Hospita jamque vale tellus, habitataque Musis

O domus, & sacri templa valete cbori.

Ite relinquendi, quo quemque aget error, amici,

Exulibus vires spes animosa dabit.

Hanc tamen altus adhuc radiis praescinctus acutis

Cynobius adducto fidere lustrat humum.

Platibus & rapidos levis aura salubribus aestus

Temperat, Erigones igne micante canis.

*Quid, pluvios iterum flexi cum solis ad Austros
Ina recedentes orbita ducet equos?*

Et glacialis byems Aquilone gelique nivali

Horrida, currentes frigore coget aquas?

Hoc etiam, quoniam tulinius pejora, feremus,

Dum peragent coepti fata rigoris iter.

At tu pro miseris, ut saevam leniat iram

Offensum precibus flecte, Miculle, Deum.

Ut mareat felix obsessas exitus urbes,

Moenia nec saevo diruta Marte cadant.

*Tristibus hoc penitus nec in orbe tumultibus
artes*

Ingenuae, Musas hoste fugante, ruant.

Tempus ut his redeat post bella quietius, ora:

Perpetua detur sic tibi pace frui.

1. *Me teret biberno &c.]* Similis coloris fere est initium Elegiae Tibulli Lib. III. El. 5. & Sannazarii Lib. I. El. 1.

Ibid. *Maenalis usae Proxima &c.]* In apographo Hoogstratani legebatur, *dyberno sub fidere Maenalis usae Proxima Vandalico terra &c.* Sed vulgatas editiones secutus sum. Ita enim lib. IV. El. 4. v. 61. *Fortunata nimis sub fidere Maenalis usae Terra &c.* in animo habuit illa Ovidii lib. III. Trist. El. XI. 8.

*Barbara me tellus, & inospita litora Ponti,
Cumque suo Borea Maenalis usae videt.*

7. *Nec frugem] Imitatus est Tibullum suum lib. IV. El. 1. 162.*

Nec frugem segetes praebent, nec pabula terrae. HOOGST.

11. *Phoebus superingerit ortus] Hac Lottchii imitatione veram in Tibullo lectionem firmavit Broukhuisius, lib. IV. El. 1. 157. Quippe ubi non umquam Titan superingerit ortus.*

ubi in aliis legebatur *superegerit*. Sic nos- ter in Eclog. VI.

Sed jam Sol rapidos superingerit altior aestus,

Arboribus frondes redeunt, & gramina campis,

Et laetis gremium frugibus ornat ager.

At pax dulcis abest, Zephyrisque tepentibus hostes 15:

In caput innocui Principis arma ferunt.

Nec mihi fas portas ultra procedere, nec me

Commoda purpurei veris in urbe juvant.

Ardua

13. *Arboribus*] Ex Horatio expressum lib. IV. od. 7. 1. Sic enim Ille:

Diffugere nives: redeunt jam gramina campis,

Arboribusque cormae. HooGst.

paullo aliter Horatiana haec imitatus Janus Secundus lib. III. Eleg. 6. de Vere:

Arboribus miti Zephyrus jam flumine reddit Praeripuit Boreas quas violentus opes.

16. *In caput innocui Principis arma ferunt*] Intelligit Johannem Fredericum, Electorem Saxoniae, in cujus castris militabat hoc tempore Lotichius. Scripsisse enim videtur hanc Elegiam circa annum 1546. quando funestum illud Germaniae bellum, Smalcaldicum dictum, movebatur, Joh. Fred. Saxoniae & Hassiae Philippo Landgravio ducibus arma inferente Carolo v. Imperatore, quod bellum epici generis carmine libris v. descripsit poeta illius aetatis Johannes Forsterus. Quum enim Lotichius ex Micylli & Pedionei disciplina esset manumissus, ex consilio Patru in Academiam Marpurgensem abierat, ubi apud Joh. Hildebrandum lectum vivens Philosophiae operam dederat, & inde in Saxoniam se contulerat, ad Joach. Camerarii & Philippi Melanchthonis Lectiones, tamquam ad unica omnis eruditionis illius temporis oracula, audiendas, sub quibus egregie Literis cum esset operatus, & poetis ejus aetatis clarissimis Georg. Sabino, Joh. Stigelio. & Georg. Fabricio jam innotuisset, postea clausis vel dissipatis hujus belli classico bonarum artium Scholis, in urbe Magdeburgo. unde emigraverat Melanchthon, substitit Lotichius, & militiae nomen dedit, stipendia merens sub Joh.

Frederico Electore Saxoniae, magnanimo sed infelicissimo principe, qui in hoc bello adversum Martem expertus, praelio prope Mulbergum, oppidum ad Albim fluvium, commisso, caeso ac fugato exercitu, fortiter dimicans, ac gravi vulnere saucius, captivus in potestatem Imperatoris Caroli v. incidit. vide Camerar. in vita Melanchth. p. 259. & in primis Georg. Fabricium lib. VIII. Saxon. Illustrat. pag. 43-49. ubi cladem ejus, captivitatem, exilium, constantiam & magnanimitatem, liberationem ex custodia, ac mortem describit, ut & Joh. Stigelius aliquot Epigrammatibus, quae leguntur in ejus Poëm pag. 404. & seqq. Hujus etiam Principis laudes, sub quo olim meruerat, Lotichius aliquot versibus decantat in Ecloga V. in nuptias filii ejus Joh. Gulielmi Ducis Saxoniae scripta, p. 265-288. ubi Joachimus Fellerus, qui Eclogam illam singulari exposuit commentario, pag. 84. plura de hujus Principis clade notavit. Belli istius socios habuit Lotichius Melchiorem Zobelium, Johannem Altum Poëtam Hassiacum, ad quos proxime sequentes Elegiae scriptae sunt, & Johannem Varum, ad quem exstat ejus Elegia ix. lib. 1. de prodigiis ante pugnam Mulbergensem. Haec autem ideo a me hic notantur, & nonnulla similia porro notabuntur, ut majorem carminibus Lotichii lucem adfundant, quibus non tantum in hac Elegia, sed & in sequentibus saepius queritur de incommodis militiae, quae tunc perpeffus est, cum Musas invitus reliquisset, praefertim El. iv & viii. Lib. I. tum in Phaeucio ad Joh. Hagium circa idem hoc tempus, ut videtur, scripto lib. 1. Carm. pag. 136.

ELEGIARUM LIB. I.

Ardua de solido stant propugnacula saxo,
 Et novus inducta murus obitur aqua. 9
 Agger & in vacuas praeceps attollitur auras,
 Denfaque suggesta texta replentur humo. 20
 Ipse novis equitum comitantibus inminet alis.
 Caesar, & armati detinet hostis iter.
 Interea lucent totis incendia campis, 25
 Quo vocat errantes praeda vel ira duces.
 Diffultant fremitu colles, & ferrea late
 Pondera, fulfureis ignibus acta, volant.
 Fortunate fenex, tu mollia vere salubri
 Oria, quod toto pectore laetor, agis. 30
 Nascentemque diem decedentemque salutas,
 Nec rumpunt somnos classica pulsa tuos.
 Nobis nulla quies, nec cum se condit in undas,
 Nec cum Sol versis mane recurrit equis.
 Quam miserum est rigido cum milite ducere vitam, 35
 Qui putat armata cuncta licere manu!
 Est etiam socios illis jugulare voluptas,
 Perque vias dantur vulnera, perque domos.
 His comes in vallo, nudoque sub aethere noctem
 Exigo, & infomnes in statione vices. 40

A 3

Unde

32. *Nec rumpunt somnos &c.*] Ex Tibul-
 lo lib. I. Eleg. I. 46.
Quem labor alfiduus vicino terreat bosse,
Martia cui somnos classica pulsa fugent.
 ut notavit Richter Specim. Observ. Crit.
 pag. 45. idem inter vitae rusticae ac tran-
 quillae commoda recenset Horat. Epod. 2.

Neque excitatur classico miles truci.
 ubi vide Weitzii notas p. 26 & seq.

33. *Nobis nulla*] Repetuntur hi versus
 infra Lib. III. El. 6. 33. HOOGST.
 In pentametro agnoscere licet illud Ovidii
 lib. I. Trist. 8. 2. *conversis Solque recurrit*
equis.

Unde oculos tollens ad magni lumina mundi,

Sidera natali metior orta meo.

Lucidus hic geminas sinuosis flexibus Arctos

In morem liquidae separat Anguis aquae.

Illic Saturni contristat Pleiades astrum,

45

Orionque alto mergitur Oceano.

Parte alia, terris tantorum caussa malorum,

Carceris obscuras Mars jacet ante fores.

Felix

43. *Lucidus hic &c*] Sequitur Virgilium sic canentem lib. I. Georg. 244.

Maximus hic flexu sinuoso elabitur anguis.

Circum, perque duas in morem fluminis Arctos. quod Seneca quoque elegantissime expressit in *Medea*, v. 694.

*Huc ille, vasti more torrentis jacens
Descendat anguis; cuius immensos duae
Major minorque sentiunt nodos serae.*

HOOGST.

quod Virgilius in *morem fluminis*, Seneca *vasti more torrentis* dixerunt, id noster expressit in *morem liquidae aquae* omnia ex fonte Graeco, οἷον ποταμοῖο ἀπορροή. unde Germanicus in *Arateis* v. 48.

*Has inter medias, abrupti fluminis instar,
Immanis serpens sinuosa volumina versat
Hinc atque hinc, superatque illas mirabile
monstrum.*

ubi vide Grotii & Schwartzii notas. *liquidae aquae* otiosum non esse epitheton patebit ex notatis ad lib. I. El. 8. 27.

45. *Illic Saturni contristat Pleiades astrum &c.*] Pulcherrima hac descriptione siderum, quae natali suo adparuisse dicit, vestigia veterum sequitur, qui Saturni & Martis astrum inter male ominosa, Mercurii Arcadis, & Veneris fausta & commoda sidera passim describunt. utraque etiam inter se opponit Ovid. in *ibide* v. 212. seqq. cuius locum respexisse videtur:

*Natus es infelix, ita Di voluere, nec ulla
Commota nascenti stella levisque fuit.*

*Non Venus adfulsit, non illa Jupiter bora,
Lunaque non apto Solve fuere loco.
Nec satis utiliter po, tos tibi praebeuit ignes,
Quem peperit magno lucida Maja Jovi.
Te sera, nec quidquam placidum spondentia,
Martis*

Sidera prefferunt, falciferique senis.

ubi Salvagnii & aliorum notas consule. aliter natalitia sua sidera describit noster lib. II. Eleg. 8 ad Gregorium Schetum, quae est de natali suo; & in alia ejusdem argumenti ac coloris Elegia ad Georgium Cracovium, quae in vulgatis editionibus omissa, in sola Voegelianiana conspicitur, & suo loco a nobis edetur.

48. *Carceris obscuras Mars jacet ante fores*] in animo habuit illud Ovidii in *Ibide* v. 80. de Furiis:

*Quasque ferunt torto vittatis angue capillis
Carceris obscuras ante sedere fores.*

ubi quam male in Patruus mei editione operae expresse sint *toto angue* pro *torto*, patebit ex Heinssii notis ad v. 161. & If. Vossii ad Catullum pag. 223. pro *obscuras* malebat ibidem Heinssius *obstrusas*. ex vestigiis codicis, in quo *obstrusas*. quod defendi posset ex lib. IV. Met. 452.

*Carceris ante fores clausas adamante sedebant,
Deque suis atros petebant crinibus angues.
aeratas fores* vocat Tibull. 1. El. 3. 72. sed recte *obscuras* Patruus meus probat. & hac sua imitatione Lotichius.

Felix qui vidit meliores aetheris ignes,
 Sive tuos Arcas, feu Venus alma tuos. 50
 Non ego pro patria belli detractō laborem
 Degener, aut viso protinus hoste tremo.
 Ire nec ad manes pro libertate recusem:
 Dulce foret Reges inter & arma mori.
 Sed neque jam celebres usquam virtutis honores, 55
 Imperii nusquam, militiaeque decus.
 Et jam fata ducum video, clademque propinquam,
 Nudaque praesidiis oppida capta suis.
 Hoc perdit nostras, hoc olim perdidit urbes,
 Funditus infanda seditione ruunt. 60
 Tu vero pacis custos, Phoebique sacerdos,
 Argutae fidicen, culte Micylle, lyrae:
 Carminibus fac rite piis, ut tristitia cessent
 Exilia, & praedae, sollicitusque timor.
 Pax castas secura domos, Pax incolat urbes, 65
 Pax olea canas cincta virente comas.
 Haec tu posce Deum sacras prostratus ad aras:
 Perpetua detur sic tibi pace frui.

E L E-

51. *Belli detractō laborem*] Nolle Lotichius ultimam in *detractō* corripuisset, quod vitiosum esse vel ex Tibullo suo noverat, lib. I. El. 7. 44.

— non saeva recuso

Verbera, detractō non ego vincla pedum. vide Vossium lib. II. de Arte Gram. cap. 27. porro *detractō* edidi pro *detrectō*, sic jubentibus optimis veterum auctorum codicibus. & sic in Tibullo & Propertio edidit

Broukhufius. vide Patruī mei notas ad Ovid. V. Met. 246. & lib. II. Trist. 337. & Schraderum in libro Animadversionum ad Musaeum.

65. *Pax castas secura domos, Pax incolat urbes*] Imitatus est Georg. Deidricius in Hoeporico Itineris Argentoratensis pag. 11. *Pax secura domos habitat, Pax incolis urbes, Metae nec infans classica Marte fremunt.*

ELEGIA II.

A D

MELCHIOREM ZOBELLUM
COMPATREM.* *A militia debortatio.*

Sic igitur dulces potuisti linquere Musas,
Martiaque imprudens castra, Zobelle, sequi?
Et tibi jam tanti est artes cognoscere belli,
Et fera quo soleant praelia more geri?

Scilicet

[ELEG. II. AD MELCH. ZOBELLUM] In Edit. Paris & Voegelianae, haec ordine secunda est, & inscribitur AD MELCHIOREM ZOBELLUM WERTTACHENSEM COMPATREM SUUM. Hanc Elegiam puto Lotichium scripsisse ad Zobellum, cum ipse jam pace facta Erfordiam, pristinam studiorum sedem, reversus, armis relictis, cum Musis in gratiam rediisset, vel forte tunc quum Wittenbergam ad Melanchthonem se denuo contulisset, cum Zobellus militare pergeret. Quod patet ex Phaleucio ad eundem hunc Zobellum lib. I. Carm. 4. Militiae Zobellus hic summa cum laude operam dedit, atque arcis Herbipolensis obsidionem cum aliis strenue sustinuit. Dein Turcis Pannoniam vastantibus illuc quoque militatum abiit, & egregiae virtutis atque excelsi animi specimina edidit. Quibus defunctus domi sacerdotio honorifico ornatus, & Episcopus Herbipolensis factus est. Perit autem postea hic Praefui a nefaria latronum ac parricidarum manu indignum in modum ex insidiis in via trucidatus, principe conjurationis Wilhelmo Grumbachio Equite Franco, cum aliis xiv. sceleris fociis. Cujus rei historiam omnem peculiari scripto posteritati exposuit noster Lotichius in ele-

ganti *Historica Narratione de Caede Reverendissimi Principis Melchioris Zobelli Herbipolensis Episcopi, & Orientalis Franciae Ducis*, quam soluta oratione scriptam operibus ejus Poëticis in hac editione simul cum Epistolis Lotichianis subjungemus.

* *A militia debortatio*] Conferenda est similis argumenti Elegia Jani Secundi ad Carolum Catzium, quae exstat lib. II. El. XI. & incipit:

*Carole, jucundos potuisti linquere amores,
Terribilesque tubas, & fera bella sequi.
Crede mihi non est armorum gloria tanti,
Ut staret ulla tuas moesta puella vias.*

neque pigebit perlegisse Tibulli Elegiam in Macrum, Musarum desertorem & Martis castra sequentem, quae exstat Lib. II. Eleg. 6. talia enim poëticae rei studiosis numquam sine voluptate & fructu inter se comparantur, ut monet Broukhuf. ad Sanazar. lib. II. Epigr. 44.

i. *Sic igitur dulces &c.*] Initium hujus Elegiae in Ed. Parisina & Voegelianae tale est:

*Tu quoque pars charos inter mihi prima soles,
Qui comes & Musis nuper amicus eras.
Tu quoque sacra paras duris certamina Martis,
Castraque posthabito munc Helicone sequi?
Et tibi jam &c.*

Scilicet a teneris ut mercenarius annis

5

Vulnera confuescas servitiumque pati;

Et subeas toties manifesta pericula vitae,

Dum cava terrificis ictibus aera tonant.

Quam bene pugnabant olim, cum moenia nondum

Turribus, aut fossis oppida cincta forent:

10

B

Machina

3. *Et tibi jam tanti est &c.*] Adfirmare ausum Lotichium Elegiae hujus initium adumbrasse ex illis Propertii lib. I. El. 8. quae similem in modum fere incipit:

Tunc igitur demens? nec te mea cura moratur.

An tibi sum gelida vilior Illyria?

Es tibi jam tanti quicumque est iste, videtur?

Ut sine me vinto quolibet ire velis.

5. *Scilicet a teneris &c.*] In Ed. Par. & Voeg.

Scilicet ut primo Phoebi desertor in aervo

Militiam stultis dulcibus anteferas?

7. *Et subeas toties &c.*] Hoc distichon non legitur in Edd. Par. & Voeg.

8. *Dum cava terrificis ictibus aera tonant*] imitatus est Ovid. 11. Art. Am. 610 licet alia in re:

Nec cava vesanis ictibus aera sonant.

9. *Quam bene pugnabant olim &c.*] Alia pro his leguntur in Edd. Par. & Voeg.

Ferreus ab quicunque tubas ensesque paravit

Primus, & innocuis gentibus arma dedit.

Spergere funestum pro tam crudelibus ausis

Deluit ipse sua caede repertor opus.

Otia tuta prius sine sanguine mundus agebat,

Notus erat ferri nec sceleratus amor.

Pro gladiis falcem norant, pro cuspide rastrum,

Gravior & clypro vomeris usus erat.

Ardua qui firmat nunc turribus oppida, muri

Præstabat spes vimine texta vicem.

Tunc tibi bellando magnam Germania nomen

Nostroque &c. additurque illud distichon,

Tunc patriis sacros arcenas finibus hostes,

Felices! aetas quos prior illa tulit.

Nunc tua &c. In quibus nonnulla inverfa sunt ex Ovidii lib. I. Fast. 697.

Bella diu tenere viros, erat optior eris

Vomere, credebant taurus arator equo.

Sarcula cessabant: versique in pila ligones,

Laetaeque de rastro pondere cassis erat.

passim enim inter aurei seculi comoda celebrant poëtae, nulum ferri, aut gladii usum fuisse. vid. Broukh. ad Tibull. I. El. 3. v. 35. & 47. & Cel. Drakenb. ad Silium Ital. VII. 167.

Ibid. *Cum moenia nondum Turribus, aut fossis oppida cincta forent*] Locum hunc ne quis reprehendat, aut vitiosum existimet, cum *oppida fossis cincta* recte dicantur, ut apud Ovid. 11. Am. El. 12. 7.

Non humiles muri, non parvis oppida fossis cincta.

Moenia vero turribus cincta insolentior locutio sit, pro eo quod *urbes moenibus turritis cingere* dixit Idem lib. III. Am. 8. 46.

Quo tibi turritis incingere moenibus urbes. Sed adhibuit hic Auctor elegans loquendi genus, quo in priore periodi membro desideratur unum verbum ad sensum perficiendum, ac si dixisset *moenia turribus firmata, & oppida fossis cincta*. Id veteribus frequens esse dudum observarunt viri docti. Virg. VII. Aen. 478.

Insidiis cursuque feras agitabat Iulus. ubi certe *insidiis* aliud verbum quam *agitare* aptandum est. Valer. Fl. VII. 29.

Vota prius captasque Deis accendere praedas. vide istic Patru mei notas. Justin. lib. XI. cap. 4. *pretium non ex euentium comodo, sed ex inimicorum odio extenditur* ubi haeret Berneccerus in significatione verbi *extendere*. Sed post *comodo* supplendum *contra*. b. tur. Sic apud eundem lib. I. cap. 9. *triluta & militiae vacationem in triennium remittunt.* ubi copiose hanc elegantiam illustrarunt Vorstius & Graevius. qui in notis ad Florum lib. III. cap. 21. ut & Davies. ad Cic. lib. I. de Nat. D. cap. 17. & Markland. ad Stat. 1. Silv. 1. 79. plura suppeditabunt exempla.

Machina nec volucres torqueret aënea glandes,

Sed gererent partes ensis & hasta suas!

Tunc clarum tibi magna parens Germania nomen,

Nostraque libertas sanguine parta fuit.

Nunc tua dilacerant inimicae viscera gentes,

15

Vendis & externis in tua damna fidem.

Ante tuos oculos ferro grassatur & igni

Barbarus, & Geticis Hunnus oberrat equis.

12. *Sed gererent partes ensis & hasta suas.*] Quanti inter sit editiones castigatas illorum auctorum, quos in deliciis habemus & quotidie ad imitationem versamus, adhibere, vel ex hoc solo patebit exemplo. *gerere partes* locutio est, cuius nullum apud probatum optimae aetatis scriptorem, quantum sciam, extet exemplum. *agere partes* probum & obvium est & ex scena desumptum. Deceptus fuit Lotichius antiquis & parum emendatis Ovidii editionibus, apud quem Epist. VIII. § 41. olim legebatur:

— quas gesserat olim

Dardanius partes advena, Pyrrhus agit. Sed recte Heinsius ex optimis Mss. restituit *egerat*. propter alteram locutionem minus Latinam, & repetitionem verbi *agere* in hoc versu elegantem & poeticam. Certe apud Nasonem *agere partes* semper occurrit, numquam *gerere*. lib. II. Artis 278. *Femina jam partes victa rogantis agat*. lib. II. 198. *Fac modo quas partes illa iubeat, agas*. lib. VI. Fast. 70. *Islandior, & partes paene rogantis ago*. & sic alibi. *peragere partes* dixit in Ibiide §. 86.

Et peragunt partes ira dolorque suas. Sic primas partes *agere* non *gerere*. de quo vide Gudii notas ad Phaedr. pag. 305. & Gronov. Observ. in Script. Eccles. Cap. XIV. p. 284

15. *Nunc tua dilacerant inimicae viscera gentes*] & hic quoque videtur Lotichius probasse antiquarum editionum lectionem in Ovidio Epist. I. §. 90. quem locum

sine dubio in animo habuit:

Viscera nostra, tuae dilacerantur opes.

Sed jam Ciofanus monuit in quibusdam veteribus codicibus legi *ataviantur* & ex melioribus scriptis prae tulit Heinsius. aliisque in locis saepe id verbum Nasoni restituit: sic tamen, ut agnoscat vulgatam istuc defendi posse ex Epist. III. 86

Quid lacerat Danaas impiger Hætor opes. immixtae pro inimicae est in Ed. Par. & Voeg.

17. *Ante tuos oculos &c.*] Deest hoc distichon cum sequenti in Ed. Par. & Voeg. quorum loco illud exhibent:

Nunc cruor & caedes, nunc effera praetia semper,

O pereant enses, deficiantque tubae!

in quibus agnoscas Tibullum Lib. II. El. 6 20.

Praeda feras acies acuit crudelibus armis,

Hinc cruor hinc caedes, mors propiorque venit.

licet illic ex Mss. praeferat Broukhusius *Hinc furor hinc caeds*. Sed vulgatam defendit Richter in Specim. Observ. Critic. p. 54. Broukhusio tamen favet auctor Elegiae falso Gallo adscriptae, qui versum illum Tibulli sibi vindicavit, licet in vulgatis editionibus altera sui parte mutilus legatur: §. 78.

Nunc ferrum erupit, rabiesque asperissima ferri,

Nunc furor, & caedes, mors propiorque venit.

nisi alia verba in fine substituerit. hinc saltem colligas illum ita quoque in Tibulli codicibus scriptum reperisse.

O pereant turres, fossaeque, & inutile vallum!

Pax ades, aut virtus illa paterna redi.

20

Me juvat in studiis consumere dulcibus aevum,

Signaque Musarum prosperiora sequi:

Et quae sera legat nostri non inmemor aetas,

Carmina tranquillae fingere pacis opus.

Sed tamen ausus eram validis quoque nuper in armis

25

Magnanimi custos ad latus ire Ducis.

Jam caput indueram galea, frameamque gerebam,

Aprus & huic lateri quilibet ensis erat.

Sed Dea, Castaliis quae maxima praefidet undis,

Non tulit, & vultus constitit ante meos.

30

B 2

Con-

19. O pereant turres &c.] Similis locus apud Joh. Jov. Pontanum lib. I. de Amor. Conjug. p. 43. b

O pereant civesque feri, galeaeque minaces,
Pax ades, & vinclo parlia Marte vacent.

20. Virtus illa] Tibullus Lib. II. El. 4. 2.

Jam mihi libertas illa paterna vale. Hoogst.

21. Me juvat] Propertius Lib. III. El. 3. 41.

Me juvat in prima coluisse Heliconia juvena,
Musarumque choris implicuisse manum.

Hoogst.

Me juvat immixtum (licet modo) vivere belli.
in Ed. Par. & Voeg.

23. Et quae sera legat] Quaeque legat veniens Ed. Par. & Voeg.

24. Carmina tranquillae &c.] Sic fere Ovidius Trist. Lib. 5. El. 12. 3.

Carmina laetum

Sunt opus, & pacem mentis habere volunt.
Hoogst.

25. Sed tamen ausus eram] locutio elegans & Ovidiana, lib. II. Am. 1. 11.

Ausus eram, memini, coelestia dicere bella.

& ita Lib. II. ex Pont. Ep. 5. 28. legebat Patruus meus:

Ausus eram tantae sumere molis opus.

Propertius Lib. I. El. 3. 17.

Non tamen ausus eram dominae turbare quietem.

Ibid. Validis quoque nuper in armis Magnanimi &c.] rigidis quoque nuper in armis Degere, natalis motus amore solis: ita in Ed. Par. & Voeg.

27. Jam caput indueram galea &c.] Et jam molle cavo (memini) caput aere tegebami Ed. Par. & Voeg.

29. Sed Dea, Castaliis &c.] in Ed. Par. & Voeg. prius legebatur:

Ante meos oculos sed constitit una Dearum,
Lauriferi silvae quae Heliconis habent.

Sed posterior lectio magis exprimit elegantiam repetitionis ejusdem verbi ex pentametro in sequens hexametrum, more Ovidii. Ep. XV. 162.

Hic ego cum lassos posuissem fletibus artus,
Constitit ante oculos Notas una meos.

Constitit, & dixit &c.

Constitit, & tenerae florem miserata juventae,

Ergo, puer, fies tu quoque miles, ait?

Torta quid inbelles urguet lorica lacertos?

Quid gravat acratae cuspidis hasta manum?

Jam populatrices inter potes ire catervas?

35

Jam longae patiens esse sub axe viae?

At (memini) nuper fœda bella timere solebas,

Classicaque insuetis auribus horror erant.

Unde

31. *Et tenerae florem miserata juventae &c.*]
in Ed. Par. & Voeg. habetur:

— *Et galeam paulum blanda resolvit,*
Nosque cur demens otia linqvis, ait?

Quod tibi cum gladio, funestis caedibus apto,
Quid gravat &c.

32. *Ergo, puer*] Plerique, qui post Augusti aetatem scripsere, ultimam in *ergo* corripuere pro lubitu. Vid. Nobiliss. Broukhuffus ad Propertium Lib. 3. El. 5. 1. Hoogstra. sic saepe Lotichius noster. ut infra El. 5. v. 5. & El. 6. v. 45. Lib. II. El. 4. v. 17. & 51. Lib. III. El. 1. v. 37. Lib. IV. El. 2. v. 31 & 41. aliisque in locis. & sic passim plurimi e recentioribus, quod tamen vix defendendum puto, licet ex Ovidio id probari posse contendant, Epist. V. 59. *Votis ergo meis alii reditura redisti.* quamquam de sinceritate istius versus non unam ob causam valde dubitem. Apud eundem alter locus in vulgaris olim exemplaribus corruptus ansam praebuisset videtur posteriorum temporum versificatoribus exemplo ejus. quippe Augusti aevi poetae, id imitandi, lib. I. Trist. 1. 87. ubi ita legebatur,

Ergo cave, Liber, Et timida circumspice mente.

pro quo nunc ex emendatis libris reposuerunt viri docti *Ergo, cure Liber, timida circumspice mente.* Aliud ex Ovidio exemplum haecenus mihi nondum se obtulit, ubi ultima in hac voce corripitur, cum ceteroquin semper producat. lib. I. Am. 6. 21. *Ergo, quae valuit pro te quoque gratia quon-*

dam ubi male Francius *Ergone.* lib. X. Mct. 698. *Pœna levis visa est. ergo modo levia fulvae Colla jubae volant.* licet locum illum aliter constituat Heinsius. lib. XI. 223. *Ergo, ne quidquam mundus fore majus haberet.* & sic ubique, ut & Virgilius Horatius, & similes notae mellioris. Fecit enim distinctionem, *ergo* correptum idem valere ac Graecorum *ergo*, & productum quod *ergo* sive *gratia* significet, quam non rejiciendam existimabat Vossius lib. II. Art. Gr. c. 27. sine, ut jejunam & ridiculam explodit Pincierus lib. II. Parerg. cap. 28. Apud Valerium tamen Flaccum corripitur etiam lib. II. 407. *Erro moras corlo consueque tenentibus undis Debuius* sic lib. VII. 499. *Perque haec ergo tuo redeuntia silera nutu.* licet hunc locum aliter viri docti corrigant. lib. VIII. 337. *Transfert ergo meus in que volet oppida dote.* & v. 479. *O utinam ergo meus pro te non omnia possit.* in aliis similis terminationis adverbis sequioris aevi poetae passim licentia hac usi sunt, quorum acervum larga manu dedit Daumius in notis ad Bernardi Geystensis Palponist. p. 46 & 47. ubi tamen nitor in tanta locorum farragine vix unum *ergo* proferri exemplum.

37. *At memini &c.*] in Ed. Par. & Voeg. *Nec tibi Phoebus erit, nec carmina dulcia cordi,*
An potes ingenii non meminisse tui?
At (memini) primo violenta timere solebas
Praelia. Marsque tuis auribus horror erat
Unde novus rigor hic &c.

Cete-

Unde novus rigor hic? unde illa ferocia venit?

Mitis honoratae Pacis amator ubi es?

40

Sed, puto, praeda juvat, spoliisque Aquilonis onustum

Sublimem niveis Fama reducet equis.

Quin meliora tibi solvemus praemia Musae,

Praemia per raras ante petita manus.

Longa dies Regum turres consumit, & aurum,

45

Et spolia in templis exuviaeque ruunt.

B 3

At

Ceterum totus hic locus pulchra imitatione desumptus est ex Ovid. Ep. xix. 85. seqq.

Nam memini, cum te saevum veniente minaxque

Non minus, aut multo non minus, aequor erat. Cum tili clamabam, sic tu temerarius esto, Ne miserae virtus sit tua stenda mihi.

Unde novus timor hic? quoque illa audacia fugit?

Magnus ubi est spreto ille natator aquis?

41 *Sed, puto, praeda juvat &c.]*

Sed decus arma dabunt, & erit pro sanguine merces,

Gloria nec durum parva sequitur onus: ita in Ed. Par. & Voeg.

43. *Tibi solvemus praemia &c.]* sacris largimur praemia Musae Vatibus, Aonia nomen ab arte feres. Ed. Par. & Voeg.

44. *Per raras]* In animo habuit illud Ovidii, lib. I. Amor El. 1.

Fis cito per multas praeda petita manus. H.

45. *Longa dies Regum turres &c.]* in Ed. Par. & Voeg. legebatur antea,

Carpit edax rerum gemmas aurumque vetustas,

Estque quot immenso perstet in orbe nihil.

quibus tamen longe praeferrenda sunt, quae dein substituit Lotichius. *Longa dies* hic dicitur de longo tempore, ad imitationem Tibulli Lib. I. El. 4. 13.

Longa dies homini doctus parere leones,

Longa dies molli saxa peredit aqua.

vide notas ad Ovid. IV. Trist. 6. 7. 38.

recte etiam emendavit *Regum turres*, quas de palatiis magnificis & regiis explicari posse non nego. ut *turres* quaevis aedificia excelsa dicuntur vid. Broukh. ad Tibul. I. 8. 19. eo sensu Flaminius Lib. II. Carm. 1.

Quid Regum turres, ac limina magna potentum

Prosequor, & dulcem dimitto stultus agellum?

Sed innuit hic potius Pyramidas, aequae ac Mausolea, & alia monumenta pretiosa temporis situ obduci, ingenii vero decus perennare. Pariter Fr. Marius Molsa in Eleg. VIII. non diu ante mortem scripta:

Jam mihi Pyramides, Regum monumenta, valete.

Et quidquid miri barbara Memphis habet.

Similia habemus infra Lib. IV. El. 5. 7. 17.

Invida consumit titulos & busta vetustas,

Et spolia in templis exuviaeque ruunt.

At si quem dulci celebrarunt carmine Musae,

Ille vel invita morte superstes erit.

Quor libet, hos memori vatum labor eximit aevum.

Longaevo possint ne nocuisse dies.

Locus autem hic eleganter adumbratus videtur ex illis Propertii lib. III. Eleg. I. 7. 57.

Nam neque Pyramidum summus ad sidera ducti,

Nec Jovis Elaci coelum imitata domus.

Nec

At decus ingenii durat, vatunque labores.

I nunc, & partas sanguine confer opes.

Adde, quod incerto Mars praelia turbine versat,

Casus & instabiles miscet utrimque vices.

50

Ah

*Nec Mausolei dives fortuna sepulcri
Mortis ab extrema conditione vacant.
Aut illis flamma, aut imber subducet bonores,
Annorum aut idu pondera visita ruent.
At non ingenio quaesitum nomen ab aevo
Excidet: ingenio stat sine morte decus.*

Ita legitur in vulgatis Propertii editionibus, neque ignoro quomodo *Pyramidum* suntas explicari possint, videturque hanc lectionem sua imitatione comprobasse Angelus Politianus in Carm. ad Laurentium Medicem T. II. Poët Ital. Toscani p. 103. b.

*Hoc decus educli templorum ad sidera sumtus,
Hoc Medicae praestant ardua tibia domus.*
& Georgius Anselmus in carmine in natalem Virgilii pag. 211. Epigrammatum v. 69.

*O tu Mantua, sublevare moles
Supra Pyramidum memento sumtus.*

Fuit tamen, cum emendandum suspicarer *Pyramidum montes ad sidera duxi*. i. a enim suadebat auctor Epigrammatum duorum de Literarum aeternitate. quorum argumentum desumfit ex istis Propertianis, & non infeliciter expressit, in Catalectis Pithoci Lib. I. pag. 39 & 40. ubi inter alia:

*Tu licet extollas magnos ad sidera montes,
Et Pbarias aequas marmore Pyramidas.
Ingenio mors nulla nocet: vacat undique tutum,
Inlaesum semper carmina nomen habent.*

illuc enim *Pbarias Pyramidis* recte emendabat Heinsius. Vulgo inepte *calidas*. Pithoei margo *validas*. Confer cum his de aeternitate carminum locum Ovidii Lib. IV. ex Pont. Ep. 8. v. 47. & seqq. & nostrum Lib. II El. XI. 49. seqq. eodem modo Lazarus Bonamicus pulcherrimo carmine de Roma. quod legitur in Carmin. Poët. Italor. a Toscano collectis T. I p. 241.

Vos operum antiquae moles, collesque superbi,

*Quis modo nunc Romae nomen inane manet.
Vosque triumphales arcus, coeloque coossi
Aequati, Pariis marmora caesa jugis.
Edita Pyramidum fastigia, templa Deorum,
Digna vel aetbereis amplitheatra locis.
Vos aevi tandem attrivis longinqua vetustas,
Vos longa tandem fata tulere die; & seqq.
Caetera labuntur tacito fugientia cursu,
Calliope aeternum vivere sola potest.*

non dissimili elegantia Pontani operibus aeternitatem spondet Jac. Sannazarius Lib. I. El. 9. v. 97.

*Salve sancte senex, vatum quem rite parentem
Praefecit terris Delius Ausoniis.
Non te Letbaeae carpent obliviae ripae,
Nec totum in cineres vertet avara dies.
Nec tibi plebejo ponetur in aggere bustum,
Niliacae dabitur vincere Pyramidas.*

Vides *Niliacae Pyramidas* Sannazario dici, quas *Pbarias* auctor ille Epigrammatis antiqui vocat. ex indubitata Heinssii conjectura. Haec paullo fusius, ut pateat veterum & recentiorum primi ordinis poetarum vestigia secutum fuisse Patrum meum Epicedio in obitum Graevii, praeclaris istis sub finem versibus:

*Erige, Trajectum, monumentum grata perennae,
Bustaque fac titulo conspicienda brevi.
Nam licet exiguo signetur carmine marmor,
Et referat Graeci nomina nuda lapis;
Saxa tamen vincet Mausolei, Aegyptia vincet
Pondera, & Assyrii nobile Regis opus.
Nam plus Rege legit. Regum monumenta
peribunt;*

Graevius, hac mundi mole cadente, cadet.
non aliter certe ac si hunc Lotichii locum ante oculos habuisset. Quod vel ideo notamus, ut retundatur absurdus polyhistoris

Ah teneris majus ne quis juveniliter annis

Audeat, & vires consulat ante suas.

Tempus erit, Pindum superans cum Caesar & Haemum

Figet in Odrysiis celsa tropaea jugis.

Tunc si tantus amor belli, si tanta cupido est,

55

Acer in adversos ense licebit eas.

Terribiles nunc linque tubas, & castra, nec auctor

Ante diem propera funeris esse tui.

His ego commotus dictis, vultuque monentis,

Ite statim, dixi, castra tubaeque procul.

60

Rursus & Aonius calor in mea pectora venit,

Ipsaque devovi quae prius, arma tuli.

Diffi-

ris illius Gottliebii Stollii fastus, cujus fastidioso palato, aliis dapibus adfucto, infulsi & ridiculi visi fuerunt hi versus, in Commentatione de usu Hist. Literar. pag. 111. Sed quis cogit, quaeſo, ejusmodi pansophos ex fastigio illo variarum Doctrinarum quas cunctas vasto comprehendunt pectore, se demittere ad Poëticas, ut vocant, nugae, & decretoriam sententiam in alieno foro tanto cum supercilio ferre? Sane ad poëticas delicias capiendas, ut recte de iis judicemus, oportet ab ipsa juventute innutiri cultis Musarum viretis, non vero ex sententis Philosophicis aut Logicis infelici lolio ac dura glande saginatum esse.

48. *Et partas*] *Inventas* Ed. Par. & Voeg.

49. *Aide quod incerto* &c.] Huius distichi loco quatuor istos versus exhibet Ed. Par. & Voeg.

*Ut meliora tuas spernas praekonica famae,
Forſan & infelix non rediurus eas
Sustineasque nives, & mista grandine ventos,
Es tigit bytherna frigora nocte pati.
Ab teneris &c.*

52. *Vires consulat*] Horatius de Arte P. v. 39.

Vesate diu, quid fere recusent,

Quid valeant humeri. Hoogst.

53. *Tempus erit, Pindum &c*] Longe alia pro his & sequentibus usque ad v. 59. habentur in Ed. Par. & Voeg.

Prima tibi studiis adolescit dignior aetas,

Non decet imbelles arma tenere manus

Adde quod incerto Mars praelia turbine misceat:

Eventus varius bellaque semper habent.

Ipsae ferox etiam pugnae deus arbiter, basia

Saevius Aetola, qua Venus ante, fuit:

Gratia si vilis nostra est, tibi parce, nec auctor

Ante diem properes funeris esse tui.

His ego &c.

59. *His ego commotus dictis*] Respexit Ovidium Trist. Lib. 4. El. 10. 23.

Motus eram dictis. quod imitatus etiam est Georgius Sabinus, nobilis Poëta, Lib. III. Eleg. 3. 43. *His ego motus eram verbis.* Hoogst.

59. *Monentis*] *Rogantis* Ed. Par. & Voeg.

62. *Ipsaque*] *Saevoque* Ed. Par. & Voeg. & vers. seq. rapidos pro tacitos.

Difficile est tacitos naturae abscondere motus,

Ponere difficile est quae placuere diu.

Scilicet ingenuas manscunt corda per artes,

65

Nec rigidos mores esse Thalia finit.

At tu, quandoquidem rerum sic impetus urguet,

Et novus accendit pectora laudis amor:

I, tua quo, Zabelle, vocat te fervida virtus,

Et grave militiae fer patienter onus.

70

Ne tamen, ah, densos vitae contemtor in hostes

Irrue, scis quam sit dulce redire domum.

Tunc mihi narrabis, validas quis ceperit urbes

Primus, & hostiles fregerit ultor opes.

Qua-

64. *Ponere difficile*] Catullus Carm 77.13.
Difficile est longum subito deponere amorem.
Hoogst.

hunc Patruī sui versum proferens J. P. Lotichius in Dedic. ante Part. IV. Biblioth. Poët citat: *Ponere nec facile est* &c. sed confudit alterum ejus locum ex Lib. V. Eleg. X 6 ubi similia in hunc sensum:

*Confitcor flammās alit assuetudo latentes,
Ponere nec facile est, quae placuere semel.*
contraria sententia dixit Ovid. II. Am. 4. 6.
Heu quam, quae studeas ponere, ferre grave est.

65. *Scilicet ingenuas* &c.] Expresit ex Ovidio lib. I. Ponticor. Epist. 6 7.

*Artibus ingenuis, quarum tibi maxima cura est,
Pecora mollescent, asperitasque fugit.*
& Lib. II. Epist. 9. 47.

*Adde quod ingenuas didicisse fideliter artes
Emoluit mores, nec finit esse feros.* Hoogst.

67. *Rerum sic impetus urget* &c.] sic temporis impetus urget, Et furor in praeceptis cuncta dolorque rapit. Ed. Par. & Voeg.

69. *I, tua quo, Zabelle, vocat te fervida virtus* &c.] Similia Broukhufio militanti scribit P. Francius Lib. II. El. VII

*I genere se animi (tibi sic Deus adsit eunti)
Quo Deus & virtus & tua fata vocant &c.
Sed tu nec timidus, nec tu temerarius esio,
Et nimium vitae prodigus ipse tuae.*

70. *Et grave militiae* &c.] Et domitis referas hostibus arma domum. Ed. Par. & Voeg.

71. *Ne tamen, ah, densos* &c.] Non agnoscit hoc distichon Ed. Par. & Voeg.

73. *Tunc mihi narrabis*, &c.] Haec usque ad finem Elegiae ita habentur in Ed. Par. & Voeg.

*Praelia tunc posito narrabis munere Bacchi,
Quae facies pugnas, qui fuerintque doli:
Qualiter adversis concurrant agmina signis,
Aurea dum clamor bellicus astra ferit.
Et bene nota ducum referes, & nomina regum,
Ordine, cumque suis omnia facta locis.
Et quaecumque novis exhausta pericula terris:
Hunc celeri &c.*

confer

Ah teneris majus ne quis juveniliter annis

Audeat, & vires consulat ante suas.

Tempus erit, Pindum superans cum Caesar & Haemum

Figet in Odrysiis celsa tropaea jugis.

Tunc si tantus amor belli, si tanta cupido est,

55

Acer in adversos ense licebit eas.

Terribiles nunc linque tubas, & castra, nec auctor

Ante diem propera funeris esse tui.

His ego commotus dictis, vultuque monentis,

Ite statim, dixi, castra tubaeque procul.

60

C

Rursus

ris illius Gotliebi Stollii fastus, cujus fastidioso palato, aliis dapibus adfueti, insulsi & ridiculi visi fuerunt hi versus, in Commentatione de usu Hist. Literar. pag. 3. Ridiculus ergo, hoc censore iudice, fuerit etiam magnum illud Bataviae nostrae decus Hugo Grotius, & nimius prae Stolliano ingenio nugator, qui similiter in divino Epitaphio manibus Francisci Junii scripto, Lib. II. Farrag. pag. 187.

*Quamquam nec veteris Mausoli saxa, nec
audax*

*Pyramidum Pbarius surgat in astra labor.
Hoc tumulo plus Rege jacet. tam nobile mar-
mor*

Eos quondam non habuistis opes.

Sed quis cogit, quaeso, ejusmodi pansophos ex fastigio illo variarum Doctrinarum, quas cunctas vasto comprehendunt pectore, se demittere ad Poëticas, ut vocant, nugas, & decretoriam sententiam in alieno foro tanto cum supercilio ferre? Sane ad poëticas delicias capiendas, ut recte de his iudicemus, oportet ab ipsa juventute innutriti cultis Musarum viretis, non vero ex sententiis Philosophicis aut Logicis infelici lilio ac dura glande saginatum esse. Adeo verum est, quod longa in Ludovicum Vivem digressionem docet Barthius in notis ad Stat. II. Theb. 156. de poëtis non nisi poëtam judicare debere.

48. Et partas] Inventas Ed. Par. & Voeg.
49. Adde quod incerto &c.] Hujus distincti loco quatuor istos versus exhibet Ed. Par. & Voeg.

*Ut meliora tuae spernas praeconia famae,
Forſan & infelix non rediturus eas.
Sustineasque nives, & mista grandine ventos,
Et vigil hyberna frigora nocte pati.
Ab teneris &c.*

52. Vires consulat] Horatius de Arte P. v. 39.

*Versate diu, qui l fere recusent,
Quid valeant humeri.* HOOGST.

53. Tempus erit, Pindum &c.] Longe alia pro his & sequentibus usque ad v. 59. habentur in Ed. Par. & Voeg.

*Prima tibi studiis adolescit dignior aetas,
Non decet imbelles arma tenere manus.
Adde quod incerto Mars praelia turbine miscet,
Eventus varios bellaque semper habens.
Ipse ferox etiam pugnae deus arbiter, basta
Saucius Aetola, qua Venus ante, fuit:
Gratia si vilis nostra est, tibi parce, nec audire
Ante diem properes funeris esse tui.
His ego &c.*

59. His ego commotus dictis] Respexit Ovidium Trist. Lib. 4. El. 10. 23.

Motus eram dictis. quod imitatus etiam est Georgius Sabinus, nobilis Poëta, Lib. III. Eleg. 3. 43. *His ego motus eram verbis.* HOOGST.

Ibid. Monentis] Rogantis Ed. Par. & Voeg.

Rurfus & Aonius calor in mea pectora venit,

Ipsaque devovi quae prius, arma tuli.

Difficile est tacitos naturae abscondere motus,

Ponere difficile est quae placuere diu.

Scilicet ingenuas mansuescunt corda per artes,

65

Nec rigidos mores esse Thalia finit.

At tu, quandoquidem rerum sic impetus urget,

Et novus accendit pectora laudis amor:

I, tua quo, Zobelle, vocat te fervida virtus,

Et grave militiae fer patienter onus.

70

Ne tamen, ah, denfos vitae contemtor in hostes

Irrue, scis quam sit dulce redire domum.

Tunc mihi narrabis, validas quis ceperit urbes

Primus, & hostiles fregerit ultor opes.

Qua-

62. *Ipsaque*] *Saepeque* Ed. Par. & Voeg.
& vers. seq. *rapidos* pro *tacitos*.

64. *Ponere difficile*] Catullus Carm. 77. 13.
Difficile est longum subito deponere amorem.
Hoogst.

hunc Patruī sui versum proferens J. P. Lotichius in Dedic. ante Part. IV. Biblioth. Poët. citat: *Ponere nec facile est* &c. sed confudit alterum ejus locum ex Lib. V. Eleg. X. 6. ubi similia in hunc sensum:

Confiteor flammis alit assuetudo latentes,

Ponere nec facile est, quae placuere semel.

contraria sententia dixit Ovid. II. Am. 4. 6.

Non quam, quae studeas ponere, ferre grave est.

65. *Scilicet ingenuas* &c.] Expressit ex Ovidio lib. I. Ponticor. Epist. 6, 7.

Artibus ingenuis, quarum tibi maxima cura est,

Pectora mollescunt, asperitasque fugit.

& Lib. II. Epist. 9. 47.

*Atde quod ingenuas didicisse fideliter artes
Emollit mores, nec finit esse feros.* Hoogst.

67. *Rerum sic impetus urget* &c.] *sic temporis impetus urget, Et furor in praecipuum cunctis dolorque rapit.* Ed. Par. & Voeg.

69. *I, tua quo, Zobelle, vocat te fervida virtus* &c.] Similia Broukhuffio militanti scribit P. Francius Lib. II. El. VII.

I generese animi (tibi sic Deus adsit eunti)

Quo Deus & virtus & tua fata vocant &c.

Sed tu nec timidus, nec tu temerarius esto,

Et nimium vitae prodigus ipse tuae.

70. *Et grave militiae* &c.] *Et domitis referas hostibus arma domum.* Ed. Par. & Voeg.

71. *Ne tamen, ab, denfos* &c.] Non agnoscit hoc distichon Ed. Par. & Voeg.

73. *Tunc mihi narrabis, &c.*] Haec usque ad finem Elegiae ita habentur in Ed. Par. & Voeg.

Fraelia tunc posito narrabis munere Bacchi,
Quae

Qualiter adversis concurrant agmina signis,
 Altaque tormentis moenia quassa ruant.
 Et quaecumque illis exhausta pericula terris.
 Hunc celeri portet Lucifer axe diem.

75

ELEGIA III.

A D

JOANNEM ALTUM,

In patriam redeuntem.

Jam Sol Aegocerus coeli regione sub ima
 Lustrat, & emeritos sistit anhelus equos.
 Rura gelu contristat hiems, & noctis opacae
 Longior angustos efficit umbra dies.

C 2

Sac.

*Quae facies pugnae, qui fuerintque doli:
 Qualiter adversis concurrant agmina signis,
 Aurea dum clamor bellicus astra ferit.
 Et bene nota ducum referes, & nomina regum,
 Oratio, cumque suis omnia facta locis.
 Et quaecumque novis exhausta pericula terris:
 Hunc celeri &c.*

confer cum hoc loco Jani Secundi Elegiam
 ad fratrem Everhardum Nicolai Lib. I.
 Epist. 3.

*Tunc mihi narrabis (dulce est meminisse ma-
 lorum)*

*Tristia paene oculis Tartara visa tuis &c.
 Multaque praeterea, quae differo tempus in
 illud,*

Advehat alatis quod cito Phoebus equis!
 vide & nostrum Lib. I. Eleg. 10. v. 85.
 & seqq.

78. *Hunc celeri*] Observet similes for-
 mulas Adolescentia in antiquis. Ovidius
 Trist. Lib. III. 5. 55.

*Hunc utinam nitidi Solis praenuntius ortum
 Adferat admissio Lucifer albus equo!*
 Idem Amor. Lib. 2. El. 11. 55.

Haec mihi quamprimum coelo nitidissimus alto

Lucifer admissio tempora portet equo.

Idem de Ponto Lib. I. Epist. 4. 57.

Memnonis hanc utinam lentis Caesare mater

Quamprimum roseo provocet ore diem!

Pedo Albinovanus Consol. ad Liviam v. 287.

Hunc Aurora diem spectacula tanta ferentem

Quamprimum croceis roseida portet equis.

Ipsé Lotichius infra El. X. 107.

*Hanc celeri genitrix ut Memnonis offerat
 ortu.* Hoogst.

Similia vide apud Heinl. ad Ovid. IV.

Trist. 2. 73. Tibullus Lib. I. El. 4. in fine.

Hunc precor, hunc illum nobis Aurora nitentem

Luciferum roseis candida portet equis.

ubi Broukhusius legebat *Hunc precor hunc
 utinam* &c. ut in utroque Ovidii loco; quod
 & miror eum non adtruxisse imitatione G.
 Sabini Lib. I. El. 2. pag. 6.

Hanc utinam nobis optato Lucifer ortu

Provocet, hanc roseo mox vebat axe diem.

& Lib. IV. El. 2. p. 110.

Aureus hanc utinam properantibus offerat boris

Lucifer, & celeri Cymbius axe, diem.

sed vulgatam lectionem vindicat Richter.
 Specim. Observ. Crit. p. 47.

Saevaque discordes exercent praelia venti,

5

Nec liquidum radens labitur alnus iter.

In glacie puppes dura cum funibus haerent,

Et gelidam Boreas spargit ab axe nivem.

Cum

ELEG. III. AD JOANNEM ALTUM] De hoc Joh. Alto vide Hagium in vita Lotichii pag. 87. hujus Edit. ubi inter alia addit, Lotichium mortem Alti, in juventute extincti, versibus ac modis valde flebilibus deplorasse. Quod tamen carmen, si separatum fuerit Epicedium, neque in editis nec ineditis comparet. Forte periit illud inter ea carmina, quae militiae tempore a se scripta interiisse queritur lib. I. El. XI. v. 57.

*Deque tot amissis etiam nunc pauca supersunt
Carmina, militiae tempore facta meae.*

Sed puto indicasse Hagium versus illos, quibus Alti mortem memorat lib. II. El. 3. quae ad ipsum Hagium scripta est:

Quid querar infelix? Tua molliter ossa quiescant,

Alte, sub Etruscis nuper bumate iugis.

*Tu mihi per casus omnes, dum fata sinebant,
E coelo missus dulce levamen eras.*

*Ergo ego te numquam miseris deslere querelis
Cessabo, donec me premat atra dies.*

& quae plura illic sequuntur; tum eodem Libro, El. 5. ad Sambucum.

Sic vates umbris crudelibus occubat Altus,

Sic Rosa, flos aevi nuper uterque sui.

*Alte, tuos cineres, quicumque est, alluit Arnus,
Poeniae celsis occidit ille iugis.*

*Nec juvit doctas mentem formasse per artes,
Fonte nec Aonio deposuisse suum.*

Eum Bononiae obiisse, paullo postquam Italiam iustrare incepisset, videbis in Epist. Joh. Fabricii Montani ad Altos fratres Lib. I. Ep. 2. inter Lotichianas, qua epistola ingenium & mores Alti, ejusque cum Lotichio familiaritatem, pluribus describit: Legitur haec quoque praefixa Epithalamio elegantissimo Joh. Alti in nuptias Johannis Fabricii Montani post illius Poëmata Tiguri edita pag. 49. & seq. ex quo solo car-

mine valde prolixo de Joh. Alti facultate poetica judicare licet.

1. *Jam Sol Aegoceram &c.*] Initium Elegiae hujus in Ed. Par. & Voeg. ubi ordine quarta est, his verbis concipitur:

*Jam sene Philyrio Phoebus post terga relicto
Tempus, equos tardans, solstitiale facit.*

*Porrigit & tristes tenebras, & noctis opacae
Longior angustos efficit umbra dies.*

*Jam nec in bos portus venit, ut prius, bos-
pita navis,*

Nec liquidum radens labitur arbor iter.

2. *Emeritos sistit anbelus equos*] eleganter Tibullus Lib. II. El. 5. 62.

*Quaque patent ortus, & qua fluitantibus
undis*

Solis anbelantes abluat amnis equos.

Ovid. IV. Met. 632.

— qui Solis anbelis

Aequora subdit equis, & fessos excipit axes.
& Lib. XV. 418.

*Deferet ante dies, & in alto Phoebus anbelos
Aequore tinget equos.*

ubi probo Heinssii emendationem, & Ibero Phoebus anbelos Gurgite tinget equos. quod accedit ad illud Virgilii Lib. XI. v. 913.

*Ni roseus fessos jam gurgite Phoebus Ibero
Tingat equos.* idque forsan imitatione sua

etiam voluit Flaminius Lib. II. Carm. 5.
*Non prius ac coeli cursum confecit, Ibero
Tingit anbelantes gurgite Phoebus equos.*

3. *Rura gelu contristat*] Respicit ad illud Horatii 1. Sat. 1. 36.

— simul inversum contristat Aquarius annum.
& Virgilii Lib. III. Georg. 279.

— unde nigerrimus Auster
Nascitur, & pluvio contristat frigore coelum.

HOOGST.

5. *Saevaue discordes*] Virg. X. Aeneid. 356.

Magna discordes aesthere venti

Praelia

Cum tamen e gremio cras Tethyos ortus Eoae

Lucifer, & pulcri lumina Solis erunt,

10

Jucundam sine me patriam, terrasque revîses,

Aedera quas liquidis findit amoenus aquis:

Aedera, qui vatis cunabula perfluit Hefsi,

Et patriae fines separat; Alte, tuae.

Vade (nec invideo) melioribus utere fatis,

15

Nec tua crudelis vota moretur hiems.

Haftenus unus amor nobis, eademque voluntas,

Laedere quam potuit nulla querela, fuit.

C 3

Scis

Praelia ceu tollunt, animis & viribus aequis.

HOOGST. Ovid. XI. Met. 490.

*Aspera crescit biems; omniq; e parte feroces
Bella gerunt vensi, fretaque indignantia
miscent.*

7. *In glacie puppes dura cum funibus haerent* colore defumit ex Ovid. Lib. III. Trist. El. 10. 47.

*Et quamquam Boreas jactatis insonet alis,
Fructus in obfesso gurgite nullus eris.*

*Inclusaeque gelustabunt, ut marmore, puppes,
Nec poterit rigidas findere remus aquas.*

8. *Et gelidum Boreas &c.]*

Dum furcii rigido constitit unda gelu.

*Et rapido Boreas contristans frigore coelum
Finitimo densas spargit ab axe nives.* ita in Ed. Par. & Voeg.

9. *Cum tamen e gremio &c.]* Ed. Par. & Voeg.

*Cum tamen aetherei radiantia lumina Solis
Crastinus Eo duces ab orbe dies.*

*Arva cito repetes sine me natalia passu,
Quae gelidus vitreis Aedera findit aquis.*

13. *Qui vatis]* Loquitur de Eobano Hefsi, nobilissimo istius temporis poëta: cujus vita egregie scripta est a Joachimo Camerario Papenbergense, edita cum aliis ejusdem opusculis Lipsiae anno 1696. HOOGST.

Ibid. Perfluit] Praeterit Ed. Par. & Voeg.

14. *Et patriae fines separat, Alte, tuae.]* Non procul a cujus natus es, Alte, vadis. Ed. Par. & Voeg.

15. *Vade (nec invideo)]* Quis non videret esse Ovidiani sili initio Trist.

Parve (nec invideo) sine me, liber, ibis in urbem. HOOGST.

Ibid. Melioribus utere fatis] dulcesque revise penates Ed. Par. & Voeg.

16. *Nec tua crudelis vota moretur biems]* Leander apud Ovid. Ep. XVIII. 5.

Sed non sunt faciles: nam cur mea vota morantur,

Currere me nota nec patiantur aquae. ubi male Heinf. mea vela morantur. nam ita Ep. seq. v. 95.

Non ego tam ventos timen mea vota morantes. & Lib. VIII. Met. 71. *solus mea vota moratur.*

17. *Haftenus unus amor nobis &c.]* Haec aliter & duobus versibus auctiora in Ed. Par. & Voeg.

*Dum licuit, studiis in mitibus egimus annos,
Et fuit Aonia gratius arte nihil.*

*Fuuit & accensos dolorum nomine vaturn.
Ingenio curam laudis agente frui.*

Scis equidem &c.

Scis equidem, nec sunt nemus antraque nescia nostri,

Quercus & annoso robore propter aquas.

20

Propter aquas, pater Albi, tuas, ubi densa per aestum

Molle viatori silva ministrat iter.

Illa diu nostros testabitur arbor amores,

Sive meo vivet munere, sive tuo.

Illic saepe novum, vel sero vespere, carmen,

25

Vel matutinas legimus inter aves.

Saepe (recordor enim) viridante duobus in herba

Una quiescendi prae-buit umbra locum.

Nunc ferus antiquis nos sedibus expulit hostis,

Iussit & exilio vertere dulce solum.

30

Jam

19. *Nec sunt nemus antraque nescia nostri*] pariter Sappho apud Ovid. Ep. XV. 137.

Antra nemusque peto; tamquam nemus antraque profunt,

Conscia deliciis illa fuere tuis.

quod imitatus est Hadrianus Relandus delicatissimo Galatae suae opusculo Eleg. X. v. 81.

Silva nemusque, meis oculis gratissima Tempe, Conscia deliciis silva nemusque meis.

Dilectae salve umbrae, quas praestans amnis Excipit irriguis & mihi reddit aquis.

21. *Propter aquas pater Albi, tuas &c.*] hoc & sequens distichon non habetur in Ed. Par. & Voeg.

23. *Illa diu nostros testabitur arbor amores*] similiter apud Petrum Angel. Bargaeum in Eclog. I. p. m. 287.

Intonsis ut sola meos testarer amores

Montibus, & teneris incidere falce juvaret Arboribus laudesque tuas, tua nomina, Damon.

quos versus, ubi de hoc blandiendi more agit, inter alios adfert Bronkhuf. ad Propert. lib. I. El. 18. 22. de quo nos plura oportuniori loco videbimus ad Catalecta. versus pentameter totus habetur etiam apud

Jan. Secundum Lib. III. El. 14. v. 46.

Sic quoque Gorganius (namque hoc te teste meretur)

Sive meo vivet munere, sive tuo.

25. *Illic saepe novum &c.*] in Ed. Par. & Voeg.

Saepe sub hac teneris factum modo carmen in herbis,

Altra mulcentes legimus inter aves.

27. *Viridante duobus in herba]*

— de bello multa referre

Dulce fuit, sed nunc est meminisse dolor. Ita in Ed. Par. & Voeg. Sed elegantiora sunt quae nunc leguntur, & ex more simplicis & aurei aevi: respexitque Ovidii versus Epist. IV. 97.

Saepe sub ilicibus Venerem, Cinyraque creatum

Sustinuit positos quaelibet herba duos.

& Epist. V. v. 13.

Saepe greges inter requievimus arbore tecti, Mixtaque cum foliis praebuit herba torum. alia vide apud Heinl. ad Ovid. III. Am. 10. 10.

29. *Nunc ferus antiquis &c.*] *Nam cito nos charis trux moenibus expulsi hostis,* Ed. Par. & Voeg.

Jam nostras miles ripas, & gaudia nostra

Impia sacrilegi militis uxor habet.

Quin etiam pulcri decus & solatia ruris,

Flamma suburbanas funditus hausit opes.

Oppidaque, & subitis captas incurfibus arces,

35

In cineres uno vidimus ire die.

Quid loquar insidias, & quod confecimus una

Per loca solliciti plena timoris, iter?

Nullus amor tales umquam conjunxit amicos,

Nulla fides ullo foedere tanta fuit.

40

Nunc quoque non comitem tibi me quocumque negarem,

Nec possem lacrimas, Alte, videre tuas.

Sed

31. Jam nostras miles ripas &c.] Haec & sequentia usque ad v. 37. Quid loquar insidias &c. his versibus prius conceperat auctor, ut in Ed. Par. & Voeg. leguntur: Jamque invisa gerens boderas cultoribus arma Pegasidum miles templa profanus habet. Forsitan (ab facinus) turpi quoque sanguine foedat,

Dicis & in doctas aspera verba Deas.

Classica pro ciubaris, galeae pro virgine lauro,

Pro Musis rigidi militis uxor adest.

Errat inops Pboebus, coetu comitante sororum,

Blandaue jam longo tempore muta lyra est.

Quae facies capta lacrymosior urbe fuisset,

Quam grege Pieridum quae fugiente fuit?

Sorte recessuris dura mora parva dabatur,

Et male pacatus non procul hostis erat.

Utique ferus, pulcri decus & solatia ruris,

Mane suburbanas ufferat ignis opes.

Tecta salutamus lacrymis habitata profusus,

Undique fumantes respicimusque casas.

Quis referat gemitus, singultantesque querelas,

Verbaque dicentum, dulcis amico vale?

Adde tot insidias, & quod &c.

39. Nullus amor tales &c.] hoc ex Catullo desumptum in Epithal. Pelei & Thet. v. 335.

Nulla domus tales umquam contexit amores.

Nullus amor tali conjunxit foedere amantes. pro his tamen aliud distichon olim legebatur in Ed. Par. & Voeg.

Arctius haec nostras junxere pericula mentes, Terraque mirata est hospita saepe duos.

41. Nunc quoque non comitem tibi me quocumque negarem] non dissimiliter Janus Secundus Lib. I. El. 3. 29.

Illa vult comitem sibi me quocumque, sequemur.

noster infra Lib. III. El. 3.

Te mihi venturam comitem jurare solebas.

Uterque Nasonem imitatus est Ep. XIII. 163.

Me tibi venturam comitem quocumque vocares.

& Tibull. Lib. III. El. 6. 10.

Vo. modo proposito dulces faveatis amici,

Nec neget quisquam me duce se comitem.

42. Nec possem lacrimas &c.] Per concertatas, qua via nulla, nives. Ed. Par. & Voeg.

Sed tibi perque nives, perque auctos praevis amnes,
Ventos despicerem, despiceremque gelu.

Nobiscum dulces essent duo, tresve libelli,

45

Sarcina longinquae non onerosa viae.

Sed ducis imperium retinet, nec linquere signa

Aspera militiae jura, fidesque sinunt.

Ipsae suos poscens hostes in praelia Caesar

Fulminat, & campos alite quassat equo.

50

Ambi-

43. *Sed tibi perque nives &c.*] Haec usque ad v. 53. *Clamque suis tentant &c.* hoc modo in Ed. Par. & Voeg. leguntur:

*Cum quo vel Scythicas ausim lustrare paludes,
Ire pharetratos ulteriusque Getas.*

*Turbidus & quamvis nimis (leg. nimitis)
Aquilonibus aër,*

*Es quamvis rigido terra sit alba gelu.
Sed praebente novo crudeles hoste tumultus,*

*Quo cupereim, tecum non licet ire mihi.
Saeva nec interea nos tutos frigora praestant,*

*Per gelidas miscent praelia dura nives.
Vicinaeque fremunt variis assensibus urbes,*

Nec satis exaltum est, quid magis esse velint.

44. *Ventos despicerem, despiceremque gelu*] Agnoscimus numeros Tibullianos, ita saltem ut Lotichii tempore edebatur, lib. I. El. I. v. ult.

Dites despiciam, despiciamque famem.

quod licet probaret Gebhardus, tamen ut numerum elumbem & Bavio dignum censebat Broukhufius, & tam ex Codd. Mss. quam aliis Tibulli locis praetulit,

Despiciam dites, despiciamque famem.

& sic edidit. Itaque si editione Tibulli ex melioribus codicibus castigata usus fuisset Lotichius, scripsisset, ni fallor,

Despicerem ventos, despiceremque gelu.

certe si quadrissyllabum in pentametro repetatur, sonorius est ut spondaeus inter

utrumque ponatur. & hunc numerum praefert idem Tibullus Lib. I. El. 8. v. ult.

Candidior semper candidiorque veni.

& Ovidius Ep. IV. 112.

Piritibom Phaedrae, Piritibomque tibi.

Ep. XV. v. 54.

Nisades matres, Nisadesque nurus.

lib. IV. Fast. 408.

Perpetuam pacem, perpetuumque Deum.

& in Ibide v. 436.

Tantalides tu sis, Teretidesque puer.

ipse Lotichius infra Eleg. seq. v. 46.

Hercinii montes, Herciniaque nives.

neque aliter placuit Sannazario Lib. I. El.

5. 24. *Adtonuit quercus, adtonuitque ferax.*

& Flaminio Lib. III. Carm. 26.,

— *nubila coelo*

Diffugiunt, terris diffugiuntque nives.

& Jano Secundo Lib. II. El. 5. 26.

Excuiam vestras despiciamque faces.

& Eleg. 7. v. 12.

Coeruleis Nymphis, coeruleoque patri.

& sic alii. quibus sane aures Gebhardo paullo magis poeticas fuisse opinor, quas Scaligero iudice paucis mortalibus, praecipue in numeris bene expendendis, datas esse constabit tibi ex nota Broukhuffii ad Propert. Lib. IV. El. 7. 5. ubi similiter Propertiani artificium ademerat intempestiva metricae huius poeticae inperitorum manus.

Ambiguisque fremunt magnae rumoribus urbes,

Spumifer indomita quas premit Albis aqua.

Clamque suis tentant adsciscere partibus illos,

Non bene de patria qui meruere, dūces.

Horrida nec brumae securos frigora praestant:

55

Per glaciem miscent praelia, perque nivem.

I tamen, & miseras tu, cui licet, effuge terras,

Militiae consors hactenus, Alte, meac.

Me procul a patria, primo sub flore juventae,

Aspera cum duro Marte fatigat hiems.

60

At tibi jucundis contingat pacis amatae

Artibus, & dulci semper amore frui.

Haec ego: tu patriis etiam mox redditus oris,

Mutua pro reditu suscipe vota meo.

D

E L E-

52. *Spumifer Albis*] vide notas ad Ovid. III. Am. 6 46. *indomitam Albis aquam* vocat, imitatus, ut puto, illud Lucani Lib. II. v. 51.

Fundat ab extremo flavos Aquilone subves Albis, & indomitum Rheni caput.

53. *Illos*] *illos* male in Ed. Par. & Voeg. nulla distinctione in seq. vers. ut ad urbes referatur, quod praecessit.

55. *Horrida nec brumae &c*] Deest hoc distichon in Ed. Par. & Voeg.

57. *Miseras*] *rigidas* Ed. Par. & Voeg.

58. *Militiae consors &c.*] *Alte*, fuit socio quo mihi triste nihil Ed. Par. & Voeg.

59. *Me procul a patria &c.*] haec usque ad finem Elegiae ita in Ed. Par. & Voeg.

Dulcibus ereptum Musis, florentibus annis Me Boreae flabris borrida tundat hyems. Tu sacra Pieridum cole semper amata sororum, A quibus e maeſto pectore cura fugit.

Admonitus nostri quoque forsitan ab artibus illis

Debita pro reditu &c.

64. *Mutua pro reditu &c*] Subjunguntur porro in Ed. Par. & Voeg. hi versus:

Illud amicitiae te per venerabile nomen,

Nunc quoque supremo forsitan ore rogo.

Quin & ubi veteres salvere jubebis amicos,

Quae tulerim referas omnia, quaeque feram.

Quantaque jam rerum nos inconstantia verſet,

Invideat coeptis fors ut acerba meis.

Haec poterunt charos audita movere sodales,

Optabit placidos & mihi quisque dies.

Atque aliquis dicet lacrymis in verba profusus,

Dii faciant, referas ut celer inde pedem!

His utinam precibus numen coeleste, meisque

Annuat, ut minima te sequar, Alte, mora.

ultimum versum Joh. Petr. Lotichius suum

fecit in Lib. I. El. IV. in fine:

Sedulus evolvens doctorum scripta virorum

Mutua pro reditu concipe vota meo.

ELEGIA IV.

A D

CHRISTIANUM LOTICHIIUM

FRATREM.

De obitu Patris.

Aequoris expertes dum vivo remotus ad Arctos,
 Acre sub hiberno qua riget axe gelu:
 Signa bis (haud multo minus est) duodena peregit,
 Qui regit aethereos, temporis auctor, equos.
 Interea semper me fors inimica fatigat,
 Cunctaque perpeffis asperiora cadunt.
 Aut gravis accensos febris depascitur artus,
 Nec cessat variis excruciare modis.

5

Aut

ELEG. IV. AD CHRISTIANUM LOTICHIIUM &c.] In editione secunda Poëmatum Christiani Lotichii an. 1641. sub finem legitur haec Elegia eo modo, ut ex vulgatis editionibus hic expressimus. Sed in editione Carminum Petri Lotichii Parisina pag. 11. & Voegeltiana pag. 13. omnia fere aliter in tota Elegia. Ceterum hoc Patru sui Epicedium innuit Joh. Petr. Lotichius Lib. II. Poën. Eleg. 3. quae in funere patris ejus Nicolai Lotichii scripta est:

*Tanta mei quondam iuniora fuere Secundi,
 Daemico gereret miles ut arma solo.
 Absens ille summi deflexio carmine Patrem,
 Absens ipse Patrem carmine flebo meum.*
 nonnulla quoque ibidem occurrunt ex hac Elegia manifeste adumbrata.

1. *Aequoris expertes*] Ovidii IV. Fastor. 578.

Parvas fides felles, namque omnia posse potestis,

Aequoreas numquam cum subeatis aquas.

Hoc est.

Cur aequoris expertes Arctos hic vocet, vide

infra ad El. 8. v. 25. *immunem aequoris Arcton* dixit Ovid. XIII. Met. 293.

2. *Acre sub byberno &c.*] *Qua Boreae telus frigore pigra jacet.* Ed. Par. & Voeg.

3. *Signa bis (haud multo minus est)*] *Signa bis illustris caeli d. p.* Ed. Par. & Voeg.

4. *Qui regit aethereos*] vitiose in vulgatis Edd. *Qui gerit.* in Ed. Par. & Voeg.

Aethereos anni qui regit auctor equos. in qua lectione ordo verborum auribus gratior est, quam in vulgata *peregit. Qui regit;* quod & animadvertisse videtur Joh. Petr. Lotichius, qui hunc locum ita expressit, Lib. III. El. 5.

En duodena citis trajecit signa quadrigis, Aetherei Titan qui regit orbis opus.

7. *Accensos febris depascitur artus*] *invalidos languor mihi conficit artus* Ed. Par. & Voeg.

8. *Nec cessat variis &c.*] *Dabile nec vires corpus habere finit.* Ed. Par. & Voeg. quae praeterea addunt post hunc versum:

*Nec semel haesuras jugulis effugimus enses,
 Dum vivis & patiens grandinis, emul agor.*

Aut tenerae vires ultra, meritumque juventae,

Jactura cari temporis, arma gero.

10

Nunc etiam tristi consumtum morte Parentem

Nunciat a patrio fama relata solo.

Occidit infelix, dum me fera bella sequentem

Albis ad indomitas castra morantur aquas.

At mihi felicem reditum, patre sospite, demens

15

Fingebam, niveos pace ferente dies.

Pax erit, & grave Martis opus perpeffa juvenus,

Cingemus rigidas fronde virente cornas.

Laetitiaque fremunt alacres plausuque cohortes,

Signaque pulvere scissa trahentur humo.

20

D 2

Et

9. Aut tenerae vires ultra &c.] teneras in vulgatis. In Ed. Par. & Voeg.

Aut tenerae vires ultra sortemque juventae. Fr. Marius Molfa Eleg. 2.

Et validus metas ultra, sortemque senectae, Communi nescit conditione premi.

11.] Nunc etiam tristi consumtum &c.] Pro his usque ad v. 27. sequentes a vulgatis longe diverſi leguntur in Edd. Par. & Voeg.

Ut taceam quae multa nocent incommoda belli, Multaque ne noceant, praetereunda mihi, His tamen o utinam Lachesis contenta fuisset Parte mei luctus exſaturata malis.

Sed nunc fama tui procul buc quoque funerts index

Venit, in Arctoo dum moror orbe, Pater. Neptis & indicium lugubre peregit ademptae, Quam mors e cunis ad cava buſta tulit.

Ergo ego ſemper ero ſatis agitatus acerbis? In lacrymas totie ſufficiamque novas? Horrida Sarmatici non inclementia coeli, Barbarus in curas non ſatis hoſtis erat?

Debita ſors etiam miſeras fuit iſta juventae, O grave naſcemi ſidus atroxque mihi!

At patre fingebam reditum mihi ſoſpitem demens,

Illud & ante oculos jam mihi tempus erat. Sic prior excipiat genitor, ſic porriget ambas, Laetitia ſletus excruciente, manus.

Cum ſene tunc, vitreis &c.

15. At mihi felicem reditum, patre ſoſpitem &c.] Confer Ovidii locum xi. Met. 576.

Aeolis interea, tantorum ignara malorum, Dinumerat noctes: & jam, quae induat ille, Feſtinat veſtes: jam quas, ubi venerit ille, Ipſa gerat: reditusque ſibi promittit inanes &c.

Utque foret ſoſpes conjux ſua, utque rediret Optabat, nullamque ſibi praeferret &c. Livia apud Albinovanum in mortem Drusi v. 126.

Haec ſunt in reditus dona paranda tuas? Siccine dignus eras oculis occurrere matris? Sic ego te reducem digna videre fui?

Et patrias pede quisque vago tendemus ad oras.

Ipse petam ripas, Cynthi vadosae, tuas.

Hic pater occurret nato, galeamque resolvat,

Loricamque humeris exsuet ipse meis.

Famaque cum fuerit parvam vulgata per urbem,

25

Confluet ad nostras undique turba fores.

Cum sene tunc, vitreis quae perfluit Alera limphis,

Rura, vel humectat quae meus Aura, colam.

Duraque suspendens nigris e postibus arma,

Erroris statuam militiaeque modum.

30

Haec mihi fingebam, rapientibus irrita ventis.

Solamen cunctis spes erat illa malis.

Aspera seu dubii certamina Martis adirem,

Armataque foret vita tuenda manu.

Tor-

28. *Meus Aura*] *celer Aura*. Ed. Par. & Voeg. forte ante oculos habuit illud Claudiani Lib. II. de R. Prof. v. 121.

Dum meus humectat flaventes Lucifer agros. quo loco imitatur Virgilium IV. Georg. 126.

Qui niger humectat flarentia culta Galaesus. vide infra ad Lib. III. El. VII. v. 14.

29. *Duraque suspendens &c*] Deest hoc distichon in Ed. Par. & Voeg. in quibus sequentes octo versus pro his duobus habentur:

*Temporis hic illum prisca meminisse juvabit,
Inque vicem curas audiet ipse meas.*

At simul ad metam concessi venerit aevi,

Mortis ego faciam ne sit acerba dies.

*Frigida jamque manu componens lumina,
dicam,*

Sit pater aeternum paxque quiesque tibi;

Inde genus posito super affususque sepulchro,

Donatus, pax solito more. suprema feram.

Haec mihi fingebam &c.

31. *Rapientibus irrita ventis*] *venientibus irrita satis* Ed. Par. & Voeg.

32. *Cunctis*] *nostris* Ed. Par. & Voeg.

33. *Aspera seu dubii certamina Martis &c.*] Longe diversa sunt quae pro his ac sequentibus usque ad v. 61. *Tu castis inter coetus &c.* leguntur in Ed. Par. & Voeg. *Quin eadem precibus castis votisque rogabam,
Cum votis sanctae nil valuisse preces.*

Ergo nec ante obitus data copia cernere saltem

Te mihi, nec pompa funeris ire tui?

Nec putui praesens audire novissima verba,

Non aliquid dixi quod meminisse juvet?

Tu quoque me lacrymis es quæritus abesse profusus,

Cum gemitu quaerens, filius alter ubi es?

Ille tibi, miserrande parens, summotus ad Ardon,

Extremum fati nescit adesse diem.

Cur ego cessavi, cur me tenere sodales?

Lentus in byberna cur regione fui?

Scita-

Tormentisve leves muralibus acta per auras, 27
 Fulmineo quaterent faxa fragore solum. 35
 Seu rapidos calidi perferrem sideris aestus,
 Horrida seu brumae frigora, sive famem:
 Tu pater aerumnas omnes casusque levabas,
 Fortis erat monitis nostra juvenia tuis. 40
 Te propter (nec enim me dicere vera pudebit)
 Cautior in faevi turbine Martis eram.
 Nunc miserande jaces, nec dextras jungere saltem
 Extremum licuit funeris ante diem.
 Ignes castrorum, vosque hostibus undique cincti 45
 Hercinii montes, Herciniaequae nives:
 Vos eritis testes, casum me fortis acerbae
 Scire sub hiberno non potuisse polo.
 Ecquis enim medios audax per Caesaris enses,
 Frigore concretas Albis adiret aquas? 50
 Non mille excubiae, non fulmina Martis Iberi,
 Non juga fecissent, nubibus aequa, moram.

D 3

Nec

*Scite tamen chari manes, haud fortis acerbae
 In gelidis potui certior esse locis.
 Non mihi praerupti montes, adituque carentes,
 Non juga fecissent nubibus aequa moram.
 Flabra nec insani Boreae, Caurique furentes,
 Saxa nec Hercyniae rupis amicta nive.
 Per gladios pietas iter invenisset apertum,
 Hoste fero cunctas impediende vias.
 Si tamen est lacrymis etiam placabilis umbra,
 Qua licet, es lacrymis umbra piata meis.*

*Solvimus inferias (quamvis procut absumus)
 illas,
 Sive dies seu nox venerit atra, fleo.
 Feralesque gerens vittas, insigne doloris,
 Dulce queror misero nil superesse mihi.
 Tu custos inter &c.
 Castigatiora tamen & judicii maturioris vi-
 dentur illa, quae deinde auctor supposuit,
 ut in vulgatis edita sunt.*

Nec glacialis hiems, illudque volatile telum,
 Barbarus averso quod jacit Hunnus equo.
 Per medios pietas gladios, mediosque per ignes, 53
 Monstrasset tutas praevia duxque vias.
 Si tamen & lacrimis cineres placantur & umbrae,
 Placata es lacrimis, umbra paterna, meis.
 Carminibus lacrimas addo, lacrimisque dolorem,
 Et galea madidas occulo saepe genas. 60
 Tu castos inter coetus, animasque piorum
 Aetheris in pura luce beatus agis.
 Unigenamque Deum, majestatemque verendam
 Adspicis, aeternis perfruerisque bonis.
 Nec veteres curat jam mens secunda labores. 65
 Usque adeo dulcis corda serenat amor.
 Illic parva suo notis adludit in ulnis
 Neptis avo, matris sarcina prima suae.

Et

54. *Averso quod jacit Hunnus equo*] Est ex Ovidio Lib. I. Art. Am. v. 210.

Telaque ab averso quae jacit hostis equo. infra El. VIII. v. 72. ut in Ed. Par. & Voeg. legitur: *Hunnus & aversos calce fatigas equos.* Lib. IV. El. 5. 82. *Spiculaque averso qui jacit Hunnus equo.* ubi jacet operarum vitio in vulgatis, ut & h. l. vide Patru mei notas ad Phaedr. iv. fab. 3. 5.

57. *Lacrimis cineres placantur & umbrae*] vid. Broukh. ad Tibull. Lib. I. El. 3. 8. & Lib. III. El. 2. 12.

61. *Tu castos inter coetus &c.*] Quatuor hi versus antea in Ed. Par. & Voeg. ita legebantur:

*Tu castos inter manes, coetusque verendos,
 Elysia tempus valle receptus agis.
 Lucida jam tenebris ibi conspicias astra relictis,*

Et quae multa latent lumina nostra, vides. neque comparét illic distichon illud, *Nec veteres curat jam mens &c.*

67. *Illic parva suo &c.*] *Alluditque suo, permixta recentibus umbris,* Ed. Par. & Voeg. intelligit filiam sororis suae Elizabethae, de qua vide Lotichii Epistolas Lib. I. Ep. 26 & 27. Sequenti disticho innuit fratrem Georgium Lotichium, primo juventutis flore extinctum, quem non sine causa hic fingit carmina in amplexu Patris cantantem, quia Georgius hic, undecimo licet aetatis anno ereptus, Musis tamen feliciter jam litabat, ut patet ex Epitaphio, quod legitur Lib. I. Carm. 9.

*Quatuor ardidideras septem natalibus annos,
 Jamque lyras cordi, jam tibi carmen erat.* ubi plura de ejus obitu notabimus.

68.

Et nuper viridi raptus mihi frater in aevo
 Cantat in amplexu carmina blanda tuo. 70
 Carmina, quae coelum coelique volubilis orbes
 Mulcent, ac niveos Solis euntis equos.
 Felix morte sua, non cari funera vidit
 Patris, & est faevo passus ab hoste nihil.
 Nos dolor, & vitae mortalis inania versant 75
 Somnia, & ambiguis spesque timorque modis.
 Nos desiderio luctus renovamus amaros,
 Nec tristi cessant imbre madere genae.
 Nec te, (spero equidem) genitor, labentibus annis
 Spreta sub ignoto cespite condet humus. 80
 Corpus & in cineres cum longa redegerit aetas,
 Gloria natorum voce superstes erit.

Inpo-

68. *Matris*] *matri* Ed. Par. & Voeg. quod praefero, si voces hae invicem sibi jungantur, ad vitandum sibilum, ut hoc in loco, & apud Ovidium vi. Met. 224.

Equibus Ismenos, qui matri sarcina quondam Prima suae fuerat.

sed recte *matris onus, uteri onus* & sim. apud alios dicuntur, de quibus vide Heinf. ad Lib. III. Fast. 718

69. *Et nuper viridi* &c.]

Filius hinc ducit te laeta per arva piorum,

Et lateri gaudes proximus esse tuo.

Felix morte sua, nec cari &c. ita in Ed. Par. & Voeg.

72. *Niveos Solis euntis equos*] versus Ovidii u. Am. i. 24.

75. *Nos dolor, & vitae* &c.]

Nos te, chare pater delamentamur ademptum, Nec tristi cessant imbre madere genae.

Ed. Par. & Voeg.

77. *Amaros*] *acerbos* Ed. Par. & Voeg.

78. *Nec tristi cessant* &c.] *Hoc quoque, quo possum non dare majus, babes.* Ed. Par. & Voeg. ex Ovid. I. Trist. El. 14. 14. *Quo dare nil potui munere majus, babes.*

79. *Nec te (spero equidem) genitor* &c.] *Nec vos (spero equidem) manes sine bonore paterni* Ed. Par. & Voeg.

81. *Corpus & in cineres cum longa redegerit aetas*] Idem versus occurrit apud nostrum Lib. V. El. 19. 135.

Corpus & in cineres cum longa redegerit aetas, Vivet, & aetatis fama sequentis erit.

numerum tamen singularem in cinerem magis poeticum esse notat Heinf. ad Ovid. Ep. I. v. 24. ubi consule Patru mei notas: sed exempla omnia illic sunt de ruinis urbis exutae & in cinerem versae, de mortui cadavere habes etiam apud Ovid. III. Trist.

3. 83.

Quamvis

Inpositusque super tumulum breve carmen habebit,

Ut tua visuris indicet ossa, lapis.

Quod superest, dum me retinent fera praelia, Frater, 85

Quo solo fulta est sospite nostra domus:

Interea matrem, quaeso, solare relictam;

Vivat, & aerumnas nesciat illa meas.

Tu

Quamvis in cinerem corpus mutaveris ignis.
Tibullus Lib. I. El. 10. 12.

— at Deus illa

In cinerem, & liquidas muneris vertat aquas.
Auctor Phoenicis v. 100.

Flagrat & ambustum solvitur in cinerem.
Minucius Felix in Octavio pag. 327. *Corpus omne, sive ardeat in pulverem, sive in humorem solvitur, vel in cinerem comprimitur, vel in nidorem tenuatur, subducitur nobis.* Sulpitius Severus in vita Martini cap. 12. *Aras omnes atque simulacra redegit in pulverem.* plurali tamen numero apud Silium Ital. Lib. XIV. v. 315. *in cineres abiere ruinae.* Ovid. v. Trist. 12. 68. *in cineres Ars mea versa foret.* Auctor carminis in Aeneidem Virgilii: *Hoc opus aeternum ruet? & tot bella, tot enses*

In cineres dabit hora nocens.

Arnobius Lib. I. pag. 4. *Quando mundus incensus in favillas & cineres dissolutus est.* & sic apud alios, noster supra Eleg. 3. v. 36.

Oppidaque, & subitis captas incurfibus arces,
In cineres uno vidimus ire die.

Sannazarius lib. I. El. 9. v. 100.

Nec totum in cineres vertet avara dies.

82. *Gloria natorum &c.] superstes eris in vulgatis. Pars melior nostra voce superstes erit.* Ed. Par. & Voeg.

83. *Inpositusque super &c.] Et super inpositus tumulo,* Ed. Par. & Voeg. quod melius videtur, si *superinpositus* scribatur una voce: qualia decomposita amat Ovidius. ut *superincumbere, superinjicere, superingere* & sim. *babebis* male in vulgatis Edd. similis locus infra Eleg. VI. v. 84. ubi vide.

85. *Quod superest, dum &c.]* Sequentia

usque ad finem Elegiae sic concipiuntur in Ed. Par. & Voeg.

Quaque reliquisti vitales mortuus auras,

Semper bonoratas inter babebo diem.

Primus & aspiciam tollentem lampada Pbœbum,

Et dicam, lacrymas advehit iste meas.

Interea bellis turbantibus omnia, frater,

Sollicitas curam tu genitricis agas.

Et memor assidue nostri felicior absens,

Sive, quod heu vereor, sive redibo, vale. qui versus certe non peiores vulgatis sunt, in quibus tamen aures forte nimis delicatas offendere possit *quaeso solare*. Sed ejusmodi geminationes syllabarum Poëtis frequentes nec insuaves esse ostendunt Broukhuffi notae ad Tibull. Lib. I. 1. 3. & Patru mei ad Ovid. Epist. II. 61. & III. Am. 7. 26. quorum observatis similia addantur è multis exempla. Virg. II. Georg. 13. *glauca carentia fronde saligna.* ubi vid. Serv. & ad Lib. III. Aen. 183. *tales casus Cassandra canebat.* Auctor Copae in initio: *Copa Syrisca caput Graja redimita mitella.* ubi vide Weitzii notas p. 7. Horat. Lib. III. Od. 4. 68. *Omne nefas animo moventes.* cui simile illud Virg. III. Aen. 656. *vasta se mole movebant.* Propert. Lib. I. El. 1. 12.

Ibat & birsutas ille ferire feras.

Statius Lib. V. Silv. 4. fine:

— *extremae me tange cacumine virgae.*

Ovid. II. Am. 7. 10. *alterius dicar amore mori.* Lib. II. ex P. Ep. 10. 35. *Sarpe brevius nobis vicibus via visa loquendi.* Sed modus exemplorum sit. alia vide apud Lambin. ad Lucret. Lib. I. 856. & Barth. ad Grat. Cynege. 10.

Tu quoque, militiam casus quicumque sequetur,
Sive (quod heu vereor) sive redibo, vale.

90

*ELEGIA V.

A D L U N A M.

Cum noctu iter faceret.

Dum brumale riget glaciali frigore coelum,
In mediae facio tempore noctis iter.
Nec mihi nota via est, nec praebent sidera lucem,
Nixque fatigatos inpedit alta pedes.
Ergo pruinosa moderatrix Cynthia noctis,
Huc adhibe vultus officiosa tuos.

5

E

Caussa

90. *Sive (quod heu vereor) sive redibo, vale]* haec imitatur Joh. Petr. Lotichius Lib. I. El. 1.

Sive (quod heu vereor) meliores tempora mores, Sive pios reddent secula cana Numas.

apopsiopesin hanc elegantissimam mutuatus est noster ab Ovid. Epist. XIII. 164.

Me tibi venturam comitem quocumque vocaris, Sine (quod heu timeo) sive superstes eris.

ubi vide Patru mei notas, & qui pluribus hoc loquendi genus mali ominis vitandi causa abruptum illustrat Cel. Drakenb. ad Silium Ital. Lib. IX. v. 55. paullo apertius id exprimit Tibullus Lib. III. El. 5. 32.

Vivite felices, memores & vivite nostri, Sive erimus, seu nos fata fuisse volent.

quod imitatus Janus Secundus Lib. III. Eleg. 10 in fine:

Vivite felices, dum me tenet ultima tellus, Vivite, seu vivam, vivite seu moriar.

simili apopsiopesi poetica dixit Sannazarius Lib. III. Eleg. 2. in fine:

Parce tamen, scisso seu me, mea vita, capillo, Sive; sed heu prohibet dicere plura dolor.

quorum tamen veruum sensus non omni-

bus forte ita apertus est. per *scissum* enim *capillum* mortem innuit, respiciens ad superstitionem veterum, qua moribundis Proserpina crinem secare credebatur. notum illud Virgilii de Didone:

Nondum illi florum Proserpina vertice crinem Abstulerat, Stygioque caput damnaverat orco. vide Canter. Lib. IV. Nov. Lect. cap. 20. eo respicit quoque noster Janus Secundus Lib. I. Ep. 3.

Furvaque cepisset Stygio dare dona marito Fatalem crinem vellere Persephone.

* ELEG. V. Legitur in Ed. Voegelianae Lib. I. Carmin. pag. 62. & in fine Ed. Parisinae p. 38. b.

1. *Dum brumale riget glaciale] Dum glaciale riget brumale*, Ed. Par. & Voeg.

2. *Tempore] tempora* Ed. Par. & Voeg.

4. *Nixque fatigatos] Denique Sarmatico nix Aquilone jacet.* Ed. Par. & Voeg.

5. *Ergo] Vid notata ad Eleg. II. v. 32.*

6. *Huc adhibe vultus officiosa tuos] Imitatur auctor Ovid. lib. II. Am. 13. 15. Huc adhibe vultus &c. vel illud Leandri apud eundem Epist. XVIII. 64. Fleste presor vultus*

Causa gravis cogit, dubii quod plena timoris

Per loca, dum tenebris cuncta teguntur, eo.

At mihi quid prodest, solida quod imagine fulges,

Lucida cum densis nubibus ora tegas?

10

Non ego furta paro belli, non proditor erro,

Facta latebrofae nil mea noctis egent.

Forte pudet rosei maculas ostendere vultus,

Cum sis orbe magis versicolore decens.

Non te purpureo circumdata vincit amictu,

15

Incipit aethereae quae Dea lucis iter.

Nec similes vultus, praelata duabus in Ida,

(Pace loquor Veneris) mater Amoris habet.

Exfere

tus ad mea vota tuos. Sed & tota illa Leandri invocatio ad Lunam cum his meretur conferri. Elegan^{ti} etiam carmine Lunae laudes celebrat Georg. Anselmus. Parmensis, poeta vel ideo commendandus, quod non ita vulgo notus sit, Lib. iv Epigr. 25. Michael Marullus Lib. iiii. Hymnorum Carm. 2. & praecipue Joh. Iov. Pontanus Lib. i. Uraniae Carm. 2 & 3. ubi singula Lunae adtributa & prognostica non minus erudite, quam in pulcherrima hac Lotichii Elegia, describuntur.

7. *Dubii quod plena*] Expressum ex Ovidio Lib. III Trist. XI. 10.

Omnia solliciti sunt loca plena metus. HOOGST.

9. *Solida quod imagine fulges*] Non dubito Lotichium in animo habuisse illud Ovidii, quo plenilunium circumscribit, Lib. VII. Met. 181.

— *postquam plenissima fulsit.*

Ac solida terras spectavit imagine Luna.

10. *Non ego furta paro belli*] est hemistichium Virgilianum. Sed deest hoc distichon in Ed. Par. & Voeg.

14. *Cum sis orbe magis*] *Orbe magis cum sis*, Ed. Par. & Voeg. Cum versicolore & incantationibus magicis laboranti Luna formam pulchriorem comparat Ovid. II. Am. 5. 38.

15. *Non te purpureo &c.*] hos Lotichius versus honesta imitatione sic expressit Broukhuf. Lib. IV. El. 13. ad Noctem:

*Non tibi contulerim, nitidi quae nuntia Solis
Purpureum roseo provocat ore diem.*

*Non tibi, quae, radiis quamvis argentea puris,
Stellarum vigiles emicat ante choros.*

17. *Nec similes vultus &c.*] Adumbratum ex Ovidio Epist. Paridis, v. 125.

His similes vultus, quantum reminiscor, habebat,

Venit in orbitrum cum Cytherea meum.
& Leandri Epist. XVIII. 69.

A Veneris facie non est prior ulla tuaque.
& sane libenter in hoc pulchritudinis typo à fulgore Lunae desumpto indulgent sibi poetæ veteres ac recentiores. Vide Broukhuf. ad Tibul. III. El. 4. v. 29. & nostrum lib. IV. El. 3. v. 121.

Exsere portantes radiantia lumina bigas,

Neve meae dici caussa merere necis.

20

Nam coacervatas (vos alta silentia testor)

Quis dabit his tenebris exsuperare nives?

Nulla pedum video vestigia, nulla rotarum,

Et piceis coelum nubibus omne latet.

At memini, caecae cum fretus munere noctis

25

Nuper amans foribus fecta daturus eram;

E 2

Cuncta

20. *Neve meae dici caussa* &c.] Albinov. Elegia ad Liviam §. 270.

*Caussa*que dicemur nos tibi, *Druse*, necis. Ovid. Epist. X. 144.

Non tamen est cur sis tu mihi caussa necis. post hunc versum addunt Ed. Par. & Voeg. hoc distichon, quod in aliis editionibus non legitur:

*Non gladius metuo, violenta nec ora luporum,
Sic licet Hercynium non procul inde nemus.
Sed coacervatas* &c.

Confer cum hoc loco G. Sabinum in Hodoeporico itineris Italici Lib. II. Eleg. I. pag. 53. ubi de Hercynio nemore:

*Licibus piceisque frequens stabulisque ferarum
Imus in Hercynium per juga celsa nemus.
Hujus ad ima cavas subsistunt tartara valles.
Quis radiis numquam Phoebus adire potest* &c

*Per nemus antra colunt immanes unguibus urfi,
Et loca sunt multis plena latrociniiis.*

24. *Et piceis coelum nubibus* &c.] ex Ovidio XI. Met. 549.

— *inducta piceis e nubibus umbra
Omne latet coelum: duplicataque noctis imago est.*

Post hunc versum inseruntur in Ed. Pat. & Voeg.

*Jamque fatigatum dubiarum ambage viarum
Corpus, & immiti frigore membra rigent.
Cur tamen aspectu te subtrahis invida nostro
Et mala cum possis tanta levare, graves?*

25. *At memini, caecae* & seqq.] Eleganter vota sua variat, & intempestivum Lunae splendorem in his exprobrat, ex more Poëtarum, qui nocte ad amicam properantes, Lunam precari solent, ut lucem abscondat, ne prodantur. delicatissimum hanc in rem est Flaminii Epigramma Lib. III. Carm. 29.

*Luna decus coeli, astrorum Regina bicornis,
Quae medio raptim laberis alta polo.
Ad dominam propero, qua nec formosior
unquam*

*Pavit, nec pascet ulla puella gregem.
Tu, mea ne quisquam valeat deprendere furta,
Conde precor lucem, candida diva, tuam.
Sic tibi sit proprio splendescere lumine: sic par
Et magni radiis armula Solis eas.*

ita Andreas Naugerius Epigrammate ad Noctem: Carm. XXII.

*Nox bona, quae tacitis terras amplexa tenebris
Dulcia jucundae furta tegis Veneris.
Dum propero in carae amplexus, & mollita
Hyellae*

*Oscula: tu nostrae sis comes una viae.
Neve aliquis nostros possit deprendere amores,
Aëra coge atras densius in nebulas.*

Joh. Baptista Pigna, in carmine ad Hyellam, Tom. II. Poët. Ital. Toscani p. 290. b.

*Nunc Lunae tacito sint condita cornua coelo,
Et Veneris tenebrae dulcia furta tegant.*

*Nunc matrem fallens somno plumisque sopi-
tam*

Huc

Cuncta serenato removebas nubila coelo,

Proditus & per te fabula mane fui.

Nunc radiis fulge, stirps o Latonia, puris.

Si careas illis, quis tuus usus erit?

30

Fallor? an es magicas coelo deducta per artes,

Teque reluctantem carmen & herba trahunt?

Nunc

Huc gressu propere dulcis Hyella veni.
pari elegantia in Luciferum iussit Joh. Bapt.
Amaltheus pag. 102. Ed. Broukh.

Quid properas, ingratus, meos laesurus amores,
Et nitido revocas, Lucifer, ore diem?

Ab ne me carae amplexu disjunge puellae,
Ab ne me abreptis distrabe deliciis.

Flede viam, tardeque remensus fidere coelum,
Serum iter Eois contere limitibus.

alio rursus artificio Lunam saepe ad viae
& itineris securitatem precantur, ut niteat
tota & euntibus lumen praebet. Leander
apud Ovid. Ep. XVIII 60. seqq.

Luna mihi trenulum lumen praebat eunti,
Ut comes in nostras officiosa vias.

Hanc ego suspiciens, faveas, Dea candida,
dixi,

Et subeant animo Latmia saxa tuo.
Non sinat Endymion te peioris esse severi,
Flede precor vultus at mea vota tuos.

quod imitatus est Joh. M. Toscanus in
Carm. Poët. Ital. Tom. I. pag. 55. in voto
ad Lunam:

Dum Gallae nocturna petit formosus fœlas
Limina, cor caeco tostus ab igne puer.

Huic tutum medinae per opaca silentia noctis
Atina tuus splendor, Luna, ministrat iter.

Sic Aurora, tuis quoties complexibus haeret
Endymion, lentis tarda vebatur equis.

ceterum ut hic Lotichius de intempestivo
Lunae officio queritur, non dissimili colore
poëtico inoportunum Somni munus incusat
Broukhusius Lib. IV. El. XIII. de Somno
ad Noctem:

Aut quod crediderim, furtivo captus amore
Deliciis fruitur nunc sine teste suis.

At memini cum me speratae ad gaudia noctis

Sisteret in thalami limine dulcis amor;
Invitaeque oculis furtim inrepsisse puellae,
Deliciasque mihi praeripuisse meas.

30. Si careas illis, quis tuus usus erit? O-
vidii est lib. II. Am. 3. 12.

Si careas illa, quis tuus usus erit?

31. Fallor? an es magicas coelo deducta per
artes? Novi nihil frequentius apud Poëtas,
quam coelo deduci Lunam per magicas artes,
occurrere. Virgilius Ecl. VIII. 69.

Carmina vel coelo possunt deducere Lunam.
Propertius lib. II. El. 21. 37.

Et jam Luna negat toties descendere coelo.
Horatius Epod. V. 45.

Quae sidera excantata voce Theffala,
Lunamque coelo deripit.

aliisque in locis, quos vide apud Ciofan-
ad Ovid VII. Met. 207. & N. Heinf. ad
Sabini Epist. Paradis 83. Cum tamen coelo
apud nostrum modo praecesserit 27.
removebas nubila coelo & 24. Coelum nubi-
bus omne latet, & denuo hoc in versu coelo
deducta; id tantillo spatio ter repetitum non
est nitoris Lotichiani. Itaque concinnius
& non minus poëticum fuisse arbitror, si
scripsisset auctor,

— magicas curru deducta per artes.

ut imitetur Tibullum suum Lib. I. El. 9. 21.

Cantus & e curru Lunam deducere tentat:

Et faceret, si non aera repulsa sonent.

vel illud Ovidii, cujus locum videtur toto
hoc disticho expressisse, Epist. VI. 85.

Ille reluctantem curru deducere Lunam

Nititur, & tenebris abdere Solis equos.

ubi plura de Lunae curru suppeditabant N.
Heinf. notae: & hoc suadent sequentia
27. 36. — oblitam scandere rursus equos.

apud

Nunc resonare cavis tinnitibus aëra vellem,
Ut ferrent, quoniam ferre putantur, opem.

Fallor? in occulto te pastor Latmius antro 37

Detinet, oblitam scandere rursus equos.

Deliciasque facis molles, & sedula curas,

Dum roseas illi stat sopor ante genas.

Scande rotas iterum, soror o pulcherrima Phoebi.

An puerum mulcens te quoque somnus habet? 40

En etiam nostros tandem miserata labores,

Coeruleas variant astra minora vias.

E 3

Jam

apud Poëtas enim Soli, Lunae, & Lucifero quoque, si equi numero plurali dantur, currum plerumque intelligi, patebit tibi ex docta jani Douzae Filii nota de curru Luciferi in Conjectaneis ad Tibull. cap. III. paullo etiam post addit noster,

Scande rotas iterum, soror o pulcherrima Phoebi.

Similiter Solis currum magico suo carmine pallere Medea gloriatur apud Ovid. VII. Met. 208.

Te quoque, Luna, trabo, quamvis Temesaeae labores

Aera tuos minuant. Currus quoque carmine nostro

Pallet avi, pallet nostris Aurora venenis. ut verissime locum illum restituit Heinsius. Sannazarius Lib. I. El. I. 69.

Carmina sanguineae deducunt cornua Lunae, Et revocant niveos Solis euntis equos.

vide Livineji notas ad Propert. I. El. I. v. 19.

Carmen & informi pallentem sanguine Solem Inficit, & Lunae sistit euntis equos.

Sequenti disticho Tibulliana ista exprimit, *Et faceret si non aera repulsa sonent*: quibus respicitur ad morem, quo Lunae deficienti aera pulsabant, ut tinnitu hoc auxiliante opem ei ferrent & labores aera minuerent, ut in Ovidii loco modo producto. vide Scholiaffen Lutatium ad illud Statii VI. Theb. 686.

Sic cadit, attonitis quoties avellitur astris

Solis opaca soror, procul auxiliantia gentes Aera crepant, frustra que timent. at Theffala vidrix

Ridet anbelantes audito carmine bigas.

& hanc superstitionem diu postea apud Christianos quoque durasse docebunt notae Broukhufii ad d. I. Tibulli. plura Casaubonus in Lect. Theocrit. cap. 3. Lips. ad Tacit. I. Ann. 28. Schegk. ad Vellej. Paterc. lib. I. cap. 4. & Barth. ad Claudian. Bel. Get. v. 234.

33. *Nunc resonare*] Efficiens hic transit eleganter ad effectum, nam cavi tinnitus sunt cava aera. Hoogst.

35. *Fallor? in occulto te pastor Latmius antro Detinet*] in assuetis verbis Ed. Par. & Voeg. Endymionis amores similiter Lunae in memoriam revocat Leander apud Ovid. v. 62. Imitatus id est Basilius Zanchius, poeta supra vulgi captum elegans & disertus, Eleg. III. in Delic. Poët. Ital. T. II. p. 1457. ubi ad Lunam:

Sic te Diva tuus semper suspiret amator, Et tenent roseo Latmius ore puer.

& Eleg. VII. p. 1467.

Tu quoque & aurato fulgens argentea cornu Cyntbia, fraternis aemula luminibus,

Sic incorrupti nunquam plorentur amores,

Sic faveant votis L. imia saxa tuis.

37. *Deliciasque facis molles*] Spargis & amplexum violis, Ed. Par. & Voeg.

40. *Puerum*] Juvenem Ed. Par. & Voeg.

Jam Tegeea micat virgo, quique aurea custos

Raptus ab Arcadiis venit in astra jugis.

Andromedeque suis nondum resoluta catenis,

45

Et Cepheus genitor, Cassiopeque parens.

Quique datis findens olim talaribus auras,

Per liquidum Perseus aëra fecit iter.

Non ego jactandas humeris desidero pennas.

Sparge jubar tantum: protinus ales ero.

50

Aut

43. *Jam Tegeaea micat virgo* | *Tegeea* scribendum, non *Tegenea*, ut male vulgo, jam monuit Dan. Heinf. ad Ovid. I. Fast. 545. & Patruus meus ad Epist. IX. Heroid. v. 87. unde miror in ejus editione *Tegeaea* virgo haberi Lib. II. Artis v. 55.

Sed tibi nec virgo Tegenea, comesque Bootae, Ensigne Orion adspiciendus erit. in sequentibus describitur Arctophylax, seu ursae custos, Bootes aliter dictus, vel Arcturus. *Custos Erymanthidos ursae* dicitur Ovid. I. Trist. 4. 1. vide eundem Lib. II. Fast. 153. & seqq. & Nonni locum in notis Schwartzii ad Germanici Arat. v. 138. unde intelliges cur ab Arcadiis jugis in astra venisse hic dicatur. adde Ciofan. ad Ovid. II. Met. 176.

45. *Andromedeque suis nondum resoluta catenis* | Hoc loco Lotichius ante oculos habuit illa Ovidii lib. IV. Met. 737. ubi de Perseo & Andromeda:

— *servatoremque fatentur*

Cassiope Cepheusque pater? resoluta catenis
Incedit virgo?

Sequenti disticho *Perseus findens talaribus auras* dicitur exemplo ejusdem v. 666.

Et liquidum motis talaribus aëra findit.

& v. 717

Sic celeri fissum praeceps per inane volatu
Terga ferae pressu.

ut emendat Heinsius, quem vide. Ceterum Persei & Andromedes fabulam elegantissimis versibus descripsit vir illustris, &, ut Lotichius, utriusque Minervae laude olim

insignis, Balthazar Castilioneus pag. 79. inter Carmina illust. Poëtar. Ed. Florent. 1549.

47. *Non ego jactandas &c.* | Adumbratum iterum ex Ovidio Lib. III. Trist. El. 8. v. 5. *Nunc ego Triptolemi cuperem conscendere currus,*

Misit in ignotam qui rude semen bimum.
Nunc ego Medae vellem fren. re dracones,
Quos habuit fugiens arce. Corinthe, tuas,
Nunc ego jactandas optarem sumere pennas,
Sive tuas Perseu, Dardale, sive tuas.
idem lib. III. Am. El. 6. 12.

Nunc ego quas habuit pennas Danæius beras,
Terribili densum cum tulit angue capu;
Nunc opto currum, de quo Cerealia primum
Semina venerunt in rude missa solum.
& haec Ovidiana imitatus est Valerius Flaccus Lib. I. v. 67.

— *nunc aërii plantaria vellet*
Perseos, aut currum, ut saevos frenasse dra-
cones

Creditus, ignaras Cereris qui vomere terras
Inbuit, & flava quercum damnavit arista.
Propertius Lib. II. El. 23. 55.

Non si Pegaseo velletis in aëre dorso,
Nec, tibi si Persei moveris ala pedes.
Vel, si te seclae rapiant talaribus aerae,
Nil tibi Mercurii proderit alta via.

50. *Protinus ales ero* | non ego *segnis ero.*
Ed. Par. & Voeg. Sed alterum rectius, & adhaeret illis Ovidii primo loco, v. 15.
Ille tibi primasque potest, currusque volucres
Tradere, det redditum: protinus ales ero.

Aut plus, aut medios nox adtigit humida cursus,
 Et maris occidui Pleiās intrat aquas:
 Culmen & adscendit, qui vexit Ariona, Delphin,
 Vatibus adsidue ferre paratus opem.
 Exfere conspicuos nunc, o plenissima, vultus:
 Exfere, nec capiti frigida parce meo.
 Sic neque te magicæ confundant murmura linguae,
 Dira nec Haemoniis pabula nata jugis.
 Nec mala vicinae laedant contagia terrae,
 Ambrosiaque leves semper alantur equi.

55

60

Ipse

51. *Aut plus, aut medios &c*] Ovid. 11. Fast. 164.

Aut plus aut medium Sole tenente diem. medias nox attingit humida metas in Ed. Par. & Voeg.

57. *Sic neque te magicæ confundant murmura linguae*] Confundere hic eo sensu poni arbitror, quo Leander apud Ovid. Ep. XVIII. 129

Cur ego confundor, quoties confunditur aequor? Confusus enim saepe pro perturbato. vide notas ad Justin. xxxii. 2, 3. & ad Ovid. iii. Am. 9. 15. *Murmura* autem proprie de incantationibus magicis, ut *murmur fatidicum, murmur magicum*. vid. Cel. Drakenb. ad Siliurn Ital. III. 680

Inplet fatidico Dodonida murmure quercum. Statius IV. Theb. 418.

Graminibusque novis & longo murmure purgat.

& Lib. IX. 734.

— *cantusque sacros, & conscia miscet*
Murmura, secretis quae Colchidas ipsa sub
antris

Nocte docet, monstratque feras quaerentibus
berbas.

Vide plura apud Patruum meum in notis ad Petron. cap. 86. & Valer. Fl. VII. v. 380.

58. *Dira nec Haemoniis pabula nata jugis*]

Ita semper scribendum, non *Armoniis*, ut vulgo, dudum monuerunt Viri Docti. & ubique in Ovidio & Valerio Flacco edidit Heinsius. neque aliter Cod. Mss. apud Horat. Lib. I Od. 37. 20. ubi vid. G. Fabric. Carrion. ad Valer. Fl. Lib. I. 22. & Dausquej. Orthogr. P. II p. 117. *dira pabula* etiam apud Ovid. Ep. VI. 84. quae *mala pabula* in Rem. Am. 249.

Viderit, Haemoniae si quis mala pabula terrae
Et magicas artes posse juvare putas.

Malis berbas Tibull. Lib. I El. 2. 51.

Sola tenere malas Metæae dicitur berbas. ubi illis, quae Broukhufius adnotavit, firmare conjecturam suam potest Cl. Valckenarius, qui in Animadv. ad Ammon. p. 222. legebat apud eundem Tibull. Lib. II. El. IV. v. 60.

Mille malas berbas misceat illa: biham. licet vulgata *alias* sensu etiam commodo illic se tueri possit.

59. *Nec mala*, Expressit ex Virg. Ecl. i. 51.
Nec mala vicini pecoris contagia laedent.
 Hoogst.

60. *Ambrosiaque leves semper alantur equi*] Nondum se obtulit mihi veteris poetæ locus, quo Noctis equis ambrosia pro pabulo tribuitur, qua Solis equos pasci canit Ovid. Lib. II. Met. 120.

Jungere

Ipse potestatesque tuas, tua nomina dicam,

Mille potestates, nomina mille canam.

Jamque repurgatis argentea nubibus exis,

Ista repercussa luce refulget humus.

O mihi si positis faveant Aquilonibus aurae,

65

Ordine per laudes dum juvat ire tuas.

Tu veneranda poli regina, sequentibus astris,

Conspicuos rutilo ducis in axe choros.

Et licet e cunctis, quae sustinet aureus aether,

Terras adspicias e propiore loco:

70
Nota

*Fungere equos Titan velocibus imperat Horis;
Iussa Deae celeres peragunt, ignemque vo-*
mentes

*Ambrosiae fusco saturis praesepibus altis
Quadrupedes ducunt, adduntque sonantia*
frena.

& Lib. IV. Met. v. 215.

*Axe sub Hesperio sunt pascua Solis equorum,
Ambrosiam pro gramine habent, ea fessa*
diurnis

Membramini steriliis nutrit, reparatque labori.
quem locum imitatus est noster infra Lib.
II. Eleg. I. v. 41.

Vosque fatigatos coelesti gramine dicam

Axe sub Hesperio pascere Solis equos.

neque tamen ideo vitiosum est Lunae ad-
scribere, quod Soli tribuunt alii Poetae.
ut autem hic Lunae equis perpetuam am-
brosiam adprecatur Lotichius, sic Lucifero
Johannes Baptista Amaltheus pag. 101. Ed.
Broukh.

*Sic numquam ulla tuos obducant nubila vultus,
Teque alit aeterna Jupiter ambrosia.*

63. *Jamque repurgatis argentea nubibus
exis &c.]* observabatur Lotichio illud Ovi-
dii Lib. V. Met. 286.

*Desierant imbres, viscoque Aquilonibus auro
Fusca repurgato fugiebant nubila coelo.*
ubi *repercusso* in vetustis codicibus est. Sed

male: sequenti versu hoc verbo rectius nos-
ter utitur. ita enim & Leander apud Ovid.
Ep. XVIII. 77.

Unda repercussae radiabat imagine Lunae,

Et nitor in tacita nocte diurnus erat.

cui simile illud Virgilii Lib. VIII. Aen. 22.
*Sicut aquae tremulum labris ubi lumen aënis
Sole repercussum, aut radiantis imagine Lunae.*
quibus locis probari posset codicum opti-
morum lectio Lib. II. Met. 110.

Clara repercusso radiabant lumina Phoebus,
quod & firmatur a secundo Palatino. vulgo
reddebant.

65. *Positis] pulsus* Ed. Par. & Voeg.

66. *Ordine per laudes dum juvat ire tuas]*
Ovid. I. Fast. v. 15.

Aetnae conanti per laudes ire tuorum.

67. *Tu veneranda poli regina, sequentibus
astris]* More veterum Poetarum fingit Lu-
nam siderum quasi satellitio stipatam ac-
cinctam. vide Broukhuf. ad Propert. III.
El. 19. 10 & Patru mei notas ad Sabini
Epist. III. v. 83. *Choros siderum* in genere
de omnibus stellis, interdum & de solis
errantibus dici docte adnotavit J. Douza F.
in Conjectan. ad Tibull. cap. IV. pag. 31.

70. *Terras adspicias] Aspicias terras,* Ed.
Par. & Voeg.

Nota tamen quod sunt, nec inobservata feruntur,

Sidera, cum fixis, irrequieta, tuum est.

Nullaque te possunt rapido praevertere cursu,

Orbita saepe licet summa retardet iter.

Nec tibi par, quamvis necet talaria plantis,

75

Atlantis magni Pleïonesque nepos.

Hoc quoque quod tecum rutilos communicat ignes

Sol oculus mundi, gloria magna tua est.

Mensibus inplebas tu prisca temporis annos,

Dum populus sapiens, dum novus orbis erat.

80

F

Tu

71. *Nec inobservata feruntur Sidera*] vid. N. Heins. ad illud Ovidii lib. III. Fast. v. III. *Libera currebant, & inobservata per annum Sidera.*

76. *Atlantis*] Totus est Ovidii. Vid. Epist. Paridis ad Helenam v. 62. Hoogstr.

77. *Quod tecum rutilos communicat ignes Sol oculus mundi*] Id passim quoque apud Poëtas habetur, qui sequuntur illos e veteribus Philosophis, qui Lunam a Sole notum lumen, ut Lucretius & Catullus vocant, mutuari, alii proprio potius lumine fulgere tradunt. Qua de re cum multi egerint, unus instar omnium sufficere poterit idem Douza F. in notis ad illud Catulli carm. IV. *Tu potens Trivia, & nosbo es*

Dicta lumine Luna.

Sol autem oculus mundi, idest coeli, hic dicitur exemplo Ovidii Lib. IV. Met. 228. ubi Sol ipse loquitur:

Omnia qui video, per quem videt omnia tellus, Mundi oculus.

ubi vide Patruī mei notas. ita noster Eclog. VI.

Qualiter ipse pater vitae, Sol lucis origo, Sol oculus mundi, caeca sub nube laborat.

Sic *coeli oculus* vocatur in corrupto Josephi Iscani loco lib. I. de Bel. Troj. v. 513.

Coeli oculum poscit Phoebum.

ut emendat Dresenius, qui istuc videndus. in vulgatis *Canicolas*. quod recte improbat Masenius in Palaestr. Eloq. Poët. lib. II. cap. 6.

79. *Mensibus inplebas tu prisca temporis annos Dum populus sapiens &c.*] In hac descriptione annorum Lunarium utitur phrasi Ovidiana lib. III. Fast. 657.

Sunt quibus haec Luna est, quia mensibus inpleat annum.

ubi praeferrem ex Codd. *inpleat orbem.* ut lib. II. Met. 344.

Luna quater junctis inplebat cornibus orbem. & lib. VII. v. 530.

Dumque quater junctis inplevit cornibus orbem, Luna, quater plenum tenuata retexit orbem. ubi vide Heinsii notas. & sic aliis in locis. Ceterum totum hoc distichon fere sibi vindicavit Christianus Lotichius p. 245. Poëmatum:

Luna sed inplebat veteres quia mensibus annos, Cum populus simplex, cum novus orbis erat.

Tu varios fumis, reparando cornua, vultus,
Arbitriumque viae liberioris habes.

Nam modo cum rigido gelidos Aquilone Triones,
Nunc petis humenti proxima signa Noto.

Sic quibus utiliter praebes nascentibus ignes, 85
Non finis obscuros laudis habere nihil.

Tu quoque scis (nec culpa tua est) scis optima Phoebe,
Cur toties longas cogar inire vias.

Vis tua, quae coelum, quae magnus continet aër,
Temperat, & terras, & moderatur aquas. 90

Aestuatur hinc undis refluantibus Amphitrite,
Paullatim primo deficiente mari.

Hinc pecus, aequoreumque genus, volucresque canorae,
Quaeque creat tellus, luxuriare solent.

Omnia tu succis vires argentibus inples, 95
Aptaque nascendis femina rebus alis.

Nec mihi quis Phoebi persuadeat artibus uti,
Ni tuus haud dubias det favor ante notas:

Cor-

81. *Tu varios fumis, reparando cornua, vultus.* Imitatione sua auctor hic videtur praetulisse apud Ovidium lib. 1. Met. 11.

Nec nova crescendo reparabas cornua Phoebæ. ubi in Codice Ciosani remanebat, qui lectionem istam Tibulli loco firmat: & ita ex Palatinis Codicibus exemplari suo, quod apud me servatur, adscripsit Gebhardus, notato eodem Tibulli versu. Sed recte alteram lectionem vindicavit Heinzius, notat infra lib. 11. El. 9. v. 65.

Luna quater plenis reparavit cornibus orbem. varios Lunae vultus illustrabunt Ciosani & Salvagnii notae ad Ovidii lib. 1. v. 74.

85. *Sic quibus utiliter praebes nascentibus ignes* Imitatur Ovidium in lib. 1. v. 219.

Nec satis utiliter positos tibi praebuit ignes, Quem peperit summo lucida Minerva Jovi.

89. *Vis tua, quae coelum, quae magnus &c.* Conferendus est hic locus cum Lib. IV. El. VII. v. 25. & seqq. ubi plerumque similia, licet in re dissimilia.

Cortice nec fisso teneros infigere ramos:

Nec patulas curva caedere falce comas.

100

Quid loquar, ut nautis, & amoena colentibus arva,

Significes imbres pallida, rubra Notos?

Tu potes aethereas abrumpere nubibus undas,

Carceris Aeolii tu referare fores.

Tu quoque ventris onus gravidi parientibus aufers,

105

Unde datae merito nomina lucis habes.

Tu Dea sub terra positi clarissima mundi

Persephone fratri confociata Jovis.

Nec levis ira tua est. Quem tu premis, ore frementi

Pronus agit spumas, & pede tundit humum.

110

F 2

Diva

102. Significes imbres pallida, rubra Notos] Ex noto versiculo,

Pallida Luna phat, rubicunda flat, alba serenat. HOOGER.

de his nautarum prognosticis vide notata Patruo meo ad Valer. Fl. Lib. II. 56. & prolixè describit Joh. Jov. Pontan. Lib. I. Uraniae pag. 2. verbo significare hic proprie admodum utitur Lotichius, in prodigiis, portentis, tempestatibus, & sim. usitato; ad exemplum Tibulli sui Lib. II. El. I. 26.

— *viden' ut felicitibus extis*

Significes placidos nuntia fibra Deae, ubi vide Broukhufium. hinc apud Justm. Lib. XVII. cap. 1. emendabat Tanaq. Faber. Quod portentum dira Lyfimaacho stirpis ejus, ac regni ruinam cum clade venatorum regum significabat. ut Lib. XXII. cap. 6. *Deus fidem semper praesentem rerum statum mutare, certumque esse adversis rebus commutationem significari.* plura vide apud Patrum meum in notis ad Phaedr. lib. III. fab. 3. 10.

105. Tu quoque ventris onus gravidis parientibus aufers &c.] Et haec quoque liberali imitatione expressa sunt ex Ovidio II. Fast. 450.

Gratia Lucinae: dedit haec tibi nomina haur,
Aus quia principium tu, Dea, lucis habes.

Parce, precor, gravidis, facilis Lucina, puellis,
Maturumque utero molliter aufer onus.

ubi pro *aufer onus* ex Sarraviano Cod. praetulit Patruus *effere*. & ita edidit. *aufer* tamen illic placuisse Lotichio, ex hoc loco patet. ceterum Lucinam, ut lucis auctorem dictam, illustrabunt notae Broukhuffi ad Tibull. III. 4. 13.

109. *Nec levis ira tua est &c.*] vide Patruum mei notis ad Valer. Fl. lib. VII. 330.

Es quae sanguinea Lunae destrinxit ab ira, quod recte vindicat a conjectura Heinssii *sanguinea ab orbe* vel *ore*, morbus ille a Luna irata inmissus, quem hic innuit Lotichius, ita describitur a Joh. Joviano Pontano Lib. I. Uraniae pag. 2.

Quam multos otium furis hinc saepe videmus
Poenari, fortisque animo indignatur acerbum.
Saepe

Diva potens nemorum, debellatrixque ferarum,

Te juvet Armeniis tigribus esse trucem.

Fac, timor ut vacuas omnis vanescat in auras,

Humanisque fave, non metuenda, bonis.

Sed bene habet. venit, ecce, venit, lux, ecce, propinquat, 114

Clarus ab Eoo Lucifer orbe venit.

Lucifer astrorum salve decus, orta que nigri

Memnonis a pelago, te duce, mater eat.

Ipsē dabo lucem, vigilata nocte, quieti.

Nox ita finita est, & via: Luna vale. 120

ELEGIA VI.

A D

* MICHAELEM BEUTHERUM.

De se aegrotante.

Jam tepet a Zephyris iterum spirantibus aër,

Blanda que purpurei tempora veris eunt.

Fugit hiems adoperta gelu, Boreaeque furentis

Frigore concretas Sol liquefecit aquas.

Alma

*Saepe etiam morbo, aut dira languentia peste
Corpora decubuisse ad humum, sternique sepulchro.*

Ibid. Ore frementi] tumenti Ed. Par. & Voeg. in vulgatis male, ut puto, distinguitur, quem tu premis ore frementi.

115. Sed bene habet] vide infra ad Lib. IV. El. 4. 201. lux alma propinquat Ed. Par. & Voeg. sed non inelegans hic est repetitio particulae ecce, quae non tantum de inprovisio malo, sed & repentino bono ponitur. Vide notas ad Ovid. II. Met. 441.

* De eo vide infra ad Lib. IV. Eleg. 1. 7: 41 habetur haec Elegia in Ed. Par. pag. 12. b. & in Voegelianae occurrit pag. 16. in quibus inscriptio est, AD MICHAEL BEUTHERUM CAROLOSTADIUM.

2. Blanda que purpurei &c.] Frigoris immodici plena recessit hiems Ed. Par. & Voeg. Non dubito Lotichium Elegiae huius initium desumpsisse ex istis Ovidii Lib. II. Fast. 147.

En etiam, si quis Borean horrere solebat,
Gaudeat. a Zephyris mollior aura verit.

Quin

Alma parens laeto se vestit cespite tellus,

5

Arbor & umbrosas induit alta comas.

Et nemorum solamen avis sub fronde latentem

Unguibus & docili construit ore larem.

Agricolamque seges molli delectat in herba,

Heu seges hic domino non refecanda suo!

10

Sed trucidis hoc belli vitium est, frugesque recentes

Praedator celeri proterit Hunnus equo.

Vere nitent fulci, ver mollibus utile pratis;

Natus & aprici tempore veris Amor.

F 3

Curl-

Quintus ab aequoreis nitidum jubar extulit undis

Lucifer, & primi tempora veris eunt.

Joh. Petr. Lotichius lib. II. El. I. pag. 40.

Aspice, ceu nitidos Titan superingerat ortus, Blandaue purpurei tempora veris eant.

quem utrumque versum ut passim, Patruo suo sublegit. primus enim habetur supra lib. I. El. I. II.

3. *Fugit hiems adoperta gelu &c.*] omittitur hoc distichon in Ed. Par. & Voeg. Ovid. III. Fast. 235.

Quid quod hiems, adoperta gelu, nunc denique cedit,

Et pereunt vitæ Sole tepente nives.

5. *Alma parens laeto &c.*] Haec paullo ampliora habentur in Ed. Par. & Voeg.

Vere novo molli vestitur gramine tellus,

Arbor & umbrosas induit alta comas.

Fertile nunc etiam tauris renovantibus arvom,

Accipit in jectum semen aratus ager.

Prodit & e sulcis teneroque cacumine nutat,

Messis & in gravidæ spem viret alma seges.

Et nemorum &c.

8. *Unguibus & docili construit ore larem.*] Omnia fere locutionis Ovidianæ in hoc disticho, sic enim de Phœnice lib. xv.

Met. 397:

Unguibus & pando nidum sibi construit ore. nidum illic dicit, quem larem vocat lib. III. Fast. 242.

Nunc avis in ramo testâ laremque parat, nemorum solamen avis, ut apud eundem lib. I. Fast. 441.

Intactæ fueratis aves, solatia ruris, Adjectum silvis, innocuumque genus. Quæ facitis nidos, quæ plumis ova fovetis, Et facili dulces editis ore modos.

9. *Agricolamque seges &c.*] Alia pro his usque ad v. 21. leguntur in Ed. Par. & Voeg.

Prata virent musco violis balantia rivus

Perfluit, & flores lenior aura fovet.

Decerpuntque rosas & candida lilia Nymphæ,

Ut nivea texant florida festa manu.

13. *Vere nitent fulci & seqq*] in his videtur ob oculos habuisse Ovid. IV. Fast. 125. & seqq.

Nec Veneri tempus, quam ver, erat aptius ullum,

Vere nitent terræ, vere remissus ager.

Nunc herbae rupta tellure cacumina tollunt;

Nunc tumi io gemmas cortice palmet agit &c. similia vide apud N. Heinf. ad lib. xv. Met. 202. 205.

Cultus ager pecori victum, custodibus umbram 15
Sufficit herbosi vallis opaca soli.

Dumque levi tenerum meditarur arundine carmen
Pastor, & alternis ludit avena modis:

Luxuriant saliuntque greges, & saepe canentis
Rustica balatu carmina rumpit ovis. 20

Interea tacitos calor ossibus excitat ignes,
Ipsaque cum tota corpora mente vigent.

Ergo erat, ut patriam (reditum si fata dedissent)
Hiberno peterem non remorante gelu.
Aut doctis viridi Musis operatus in aevo, 25
Niterer ingenio nomen habere meo.

Forfitan & nitidos olim pro casside crines
Ambiret foliis laurus odora suis.

Nunc jaceo cunctis defectus viribus aeger,
Solutus, in ignotis, miles, inopsque locis. 30

Omne perit juvenile decus, totumque perurit
Inmensus lateris, non sine febre, dolor.

Defi-

19. *Luxuriant saliuntque greges*] similis locus apud nostrum infra lib. iv. El. 3. v. 67.

Vere novo, molli cum vernas gramine tellus, Arbor & umbras explicat alta comas.

Luxuriant saliuntque greges, testaeque sub altis

Frondibus argutae consociantur aves.

21. *Interea tacitos &c.*] *Yamque leves redeunt tepescentis ossibus ignes.* Ed. Par. & Voeg.

23. *Patriam (reditum si fata dedissent)] patriam desolato: que penates* Ed. Par. & Voeg.

25. *Aut doctis viridi &c.*] *Aut viridi Musis dans utile tempus in aevo* Ed. Par. & Voeg.

27. *Forfitan & nitidas &c.*] *Deest hoc distichon in* Ed. Par. & Voeg.

29. *Nunc jaceo cunctis]* *nunc validis jaceo* Ed. Par. & Voeg.

31. *Omne perit juvenile decus &c.] Nec juvenile mibi superest decus, inficit artus Pallor, & exsanguis membra colore natat.* Ed. Par. & Voeg.

Ibid. Totumque perurit] *Ex Ovidio expressum* Trist. lib. 5. 13. 5.

Perque dies multos lateris cruciatibus urget. Hoogst.

Deficit & ducens vitales spiritus auras,
 Oraque vix praestant arida vocis iter.
 Scilicet haec mortis dantur mihi signa propinqua. 35
 Viximus: exacto tempore, fata vocant.
 At non hoc olim puerum sperare jubebat
 Fatidico celebris Noricus ore senex.
 Sed fore qui seros famam proferret in annos,
 Sacraetque alta nomen in arce suum. 40
 Astra fefellerunt, primoque in flore juventae
 Auferor. heu fallax & breve vita bonum!
 Non mihi jam patriae superest spes ulla videndae,
 Manibus haec tellus est habitanda meis.
 Ergo nec in nota saltem regione quiescam, 45
 Nec monumenta meum corpus avita tegent?
 Qua pater ilicibus ripam praetexit, & alnis
 Cynthus, & leni murmurat unda sono.

①

34. *Oraque vix praestant arida vocis iter*] Ovid. ix. Met. 369.

— *lacrime misero de corpore fallis*
Invocant falis: ac dum licet, oraque praestant
Vocis iter. vide notas ad lib. iv. Met. v. 69.
 post hunc versum sequentes duos inferunt
 Ed. Par. & Voeg.

Deficienteque gradu non firmo poplite nervi,
Nec tentata salis vena tenere pari.

37. *At non hoc olim &c.*] Hi & sequen-
 tes versus usque ad v. 43. non leguntur in
 Ed. Par. & Voeg.

38. *Fatidico celebris Noricus ore senex*] vide Jac. Strasburg. in Lotichii Adoptivis
 Lib. III. pag. 274. hujus Edit.

43. *Non mihi jam patriae &c.*] *Nec mihi*
nunc patriam superest spes ulla videndi Ed.
 Par. & Voeg.

Ibid. Non mihi jam] Ex Virgilio Aeneid.
 lib. II. 137.

Nec mihi jam patriam antiquam spes ulla
videndi. Hoogst.

45. *Ergo nec in nota &c.*]

Sed tamen extremos moriens quoque vertens
vultus,

Si liceat, dulcis qua jacet ora, velim.

Parvus ubi salices & opacens Cynthus almus

Morsit, & obliquis curribus arva secat.

O mihi &c. Ita in Ed. Par. & Voeg.

O mihi si gelidae, rigui de fonte petitus
 Acidis, has fauces haustus inundet aquae! 50
 Quam juvat herboſo verſare in ceſpite corpus!
 O ripae medio dulce cubile die!
 Frigida Pegafides veſtro date pocula vati,
 Utilis & rapido me levet igne liquor.
 Ferte ſalutiferas herbas, & ſi qua per orbem 51
 Gramina Paeoniis uſibus apta virent.
 Me miſerum, quanto ſuccenſus torqueor aeſtu!
 Quam rapidos iſtus ſentit utrumque latus!
 Nec cibus ora juvat, nec mulcet lumina ſomnus,
 Aſtra licet prono feſſa Boote cadant. 60
 Cuncta ſilent, carpunt homineſque feraeque ſoporem,
 Denſaque conpoſitas occulit arbor aves.
 Sola dolet mecum, noſtras imitata querelas,
 Et plenum gemitus dat Philomela ſonum.

Horto-

†1. *Ceſpite*] *Quam juvet b. v. in gramine*
 Ed. Par. & Voeg.

53. *Frigida Pegafides* &c.] Imitatio elegans. Sic enim Propertius lib. III. El. I. 19.
Mollia, Pegafides, veſtro date ſerta poetae.
 ubi quoque rejecit inſuavem illum numerum, qui eſt in quibusdam codicibus *date veſtro ſerta*, de quo videndus Nob. Broukhufius. Recte igitur *veſtro date pocula vati*: non *date veſtro pocula vati*. Hooſt.

54. *Et rapido*] ut recte in Ed. Par. & Voeg.

55. *Et ſi qua per orbem* &c.] *veſtrisque*

revulſa Gramina, Paeoniis uſibus apta, jugis
 Ed. Par. & Voeg.

59. *Nec cibus ora juvat, nec* &c.]
Pellora nec mulcens venit in mea lumina ſomnus,

Omnia dum media laſſa quiete jacent.

ita Ed. Par. & Voeg.

qui verſus etiam occurrit infra lib. II. Carm. p. 177. Ed. vulg.

Cura nec optatos finit anceps ducere ſomnos,
Omnia dum media laſſa quiete jacent.

60. *Prono Boote*] vide Broukhuf. ad Propert. III. 3. 57.

62. *Conpoſitas*] *ſopitas* Ed. Par. & Voeg.

Hortorumque sedens vicinis abdita ramis,

65

Arguto varios integrat ore modos.

Carminibus sua fata levat felicior ales

Daulias: invalido nil opis illa ferunt.

Nil artes herbaeque valent, succique potentes:

Nil placidum coeli tempus & aura juvant.

70

Testor, amice, Deos, fortunatosque piorum

Vos adeo manes, Elysiumque nemus.

Non ego, quod rapior primis inglorius annis,

Fata moror, quamvis vivere dulce foret.

Tu facis, ah miseranda parens, tua serior aetas,

75

Tempus in exiguum cur supereffe velim.

Ne tanti tibi morte mea sim caussa doloris,

Et desolatae certa ruina domus.

G

Si

65. Hortorumque sedens vicinis &c.] Integrat & tristes vicinis abdita ramis, Forſitan illa meo taſſa dolore, modos. Ed. Par. & Voeg.

69. Nil artes herbaeque valent &c.] Aliquot verſibus auſtiora haec leguntur in Ed. Par. & Voeg. uſque ad v. 73.

Nil latices, preſſique juvant radice liquores, Pocula ſunt fruſtra ſarpe negata mihi. Cuncta nihil profunt medicamina, creſcit in boras

Tabidus, & vires tempore morbus agit. At reditus nati genitrix ſibi ſungit inanes, Cui letbi veniet nuntia fama mei. Flebit, & hei matris, plangens ſua peſſora, dicit,

Nate levamen, ubi eſ? quove ſub axe jaces? Incipietque gravem primum ſentire ſeneſtam, Cuius ego requies grata ſuperſtes eram. Si qua fides animae, dum jam fugit balitus, ulli,

(Sic precor haec luſus finiat bora meos!) Non ego quod &c.

73. Non ego quod rapior &c.] Non ego, quod primis inglorius auſeror annis, Nec procul a patrio quod lare, fata moror. Ed. Par. & Voeg.

74. Quamvis vincere] Sic eſt in libris. Pro vincere melius eſſe puto vivere. Et ſic credo Lotichium ſcripſiſſe. Hoogſt. Ita edidi, poſtulante ſenſu, ſed invitis editionibus vulgatis: licet argutari quis poſſit Lotichium hic vincere poſuiſſe pro alii ſuperſtitem eſſe. de quo vide notas ad Ovid. xv. Met. v. 401. ubi eadem eſt varietas, ſed diverſa locutio.

77. Ne tanti tibi morte mea &c.] Intempeſtivi ne ſim tibi funeris auctor, Morte mea curas accumu' ante tuas Ed. Par. & Voeg. quod adhaeret Ovidio Ep. xv. 70. Accumulat curas ſilia parva meas.

Si tamen inportuna feret me Parca, leguntque

Ultima fatales hic mihi fila Deae:

80.

Officium saltem tumulo largire supremum,

Cum repetes patriae, culte poëta, solum.

Ossaue praeteriens ne calcet operta viator,

Fac lapis inscriptis indicet illa notis.

Et.

79. Si tamen inportuna feret me Parca, leguntque] An legentque? Puto certe sic fore concinnius. HooGsr. leguntque in Ed. Par. & Voeg.

81. Officium saltem &c.] Manibus inferias, oro, largire sepulcris, Ed. Par. & Voeg.

82. Culte poeta] dulcis amice Ed. Par. & Voeg.

84. Fac lapis inscriptis indicet illa notis] Ex Tibullo lib. i. El. 3. 54.

Fac lapis inscriptis stet super ossa notis. ita olim legebatur, & hic expressit Lotichius, atque imitatione sua etiam probasse videtur Flaminius Lib. iv. Carm. 20.

Taliaque inscriptis addite verba notis. inscribere etiam dixit Ovidius Epist. ii. 145.

Inscribere meo caussa invidiosa sepulcro, Aus hoc aut simili carmine notus eris.

vide Heinsii notas ad Epist. xiv. 128. Broukhufius tamen, Livineji vestigia secutus, edidit,

Fac lapis bis scriptus stet super ossa notis. utrumque certe defendi potest. Sed propter nimium concursum vocum in s desinentium priorem lectionem praferrem, licet non pauca similia sibi existent exempla. Hunc Tibulli locum respexisse etiam puto Sannazarium Lib. iiii. El. i. v. 132.

Nec jam eris extremos furus qui curet ad ignes.

Non lapis, incisis qui tegat ossa notis. noster lib. iv. El. 5. 142.

Marmor & incisis indicat ossa notis.

Similem locum supra habuimus El. IV. v. 84. Inpositusque super tumulum breve carmen habebis,

Ut tua visuris indicet ossa, lapis.

Ceterum ex consuetudine poetarum veterum mortis causam inscribi monumento suo desiderat. Vide multa apud Broukhuf. ad Tibull. lib. iiii. El. 2. 27. non dissimili artificio viatores aut amicos, sepulcra sua praetereuntes, obitus sui causam ingemites saepe inducunt, sic infra lib. iiii. El. 6.

Ad tumulum tamen ante veni, manesque saluta,

Florida nec cineri fecta rosasque nega.

Tum sociis imo suspirans pectore, dicas,

Huic desiderium caussa perire fuit.

ubi similia in notis vide. Flaminius lib. iv. Carm. 20.

Pastores, illa dominae me jungite in urna,

Taliaque inscriptis addite verba notis.

Formosam tuus ardor, Iola, absumpsit Hyellam,

Te miserum leto perdidit illa suo.

pariter Janus Secundus lib. i. Epist. 10.

Ut mea transcurrat contemnens ossa viator,

Ignorantem oculo nomen eunte legat.

Et dicat: patria quis te mutare reliqua

Ferventes alio Sole coëgit Afros?

Ante fores Dominae melius tumulaisset inertem

Pars superinjecci non onerosa soli.

qua imitatione sua; ut hoc in transcurso addam, videtur Secundus apud Horatium lib. ii. Od. 16. v. 19. hunc in modum legisse:

— quid terras, alio calentes

Sole, mutam patriam? quis exsul

Se quoque fugit?

quomodo & vir quidam doctus, sed anonymus. conjecerat; ut notat Cel. Bentlejus, qui tamen receptam tuetur lectionem. vulgo male nunc editur, patriae quis exsul, distinctione prava, & sensu ac constructione in praecedentibus claudicante.

Et duo sint versus: HIC MILITIS OSSA SECUNDI,

85

IPSAQUE, PRO PATRIA QUAE TULIT, ARMA JACENT.

Perfer & haec miserae mandata novissima matri,

Ne violet lacrimis gaudia nostra suis.

Nec tibi apud Superos sit vilis fama sepulti,

Floreat in libris sed diuturna tuis.

90

Illam post obitus, lucis solamen ademtae,

Si mereor, cineres spem sine ferre meos.

Tunc ego non Pario caesum de marmore bustum,

Gentis odoriferae nec mihi dona velim.

G 2

Sed

85. *Et duo sint versus: HIC MILITIS OSSA SECUNDI &c.*] Haec usque ad v. 91. desiderantur in Ed. Par. & Voeg. Observare hic lice: Epitaphium, quod auctor ipse sibi conscripsit, more poetis familiari, quae tamen saepe ipsi variant. Aliud enim occurrit lib. II. El. 5. in fine:

Ante diem vates consumtus morte Secundus

Hic situs est, diſſa pace, viator abi.

Collato utroque loco nescio an animadversione dignum iudicaturi sint alii, in alterutro variari sollemnem illam monumentorum formulam, *Hic jacet, Hic situs est.* pariter Tibullus lib. I. Eleg. 3. 55.

Hic jacet Enniti consumtus morte Tibullus,

Messalam terra dum sequiturque mari.

& lib. III. Eleg. 2. in fine:

Lygdamus hic situs est. dolor tuic, & cura Neaerae

Conjugis ereptae, cmissa perire fuit.

similiter Sannazarius lib. II. El. 7. in fine:

Aëtius hic situs est: cineres gaudete sepulti:

Fam vaga post obitus umbra dolore vacat. aliter in lib. I. Eleg. 10.

Aëtius hic jaceo: spes mecum extincta quiescit:

Solus de nostro funere restat Amor.

ubi vide Broukhufii notas. Franciscus Marius Mofa in Elegia de se aegrotante:

Exiguus fiet caesa notis super ossa sepulta,

Nomen & bis servet parva tabella meum.

Hic jacet ante annos crudeli tate peremptus

Mofa, ter injuncto pulvere pastor abi.

ubi observa poetæ illius modestiam, qui exiguis tantum notis nomen suum sepulcro inscribi optat, contra ac grandibus notis suum caedi Epitaphium jubet Ovidius lib. III. Trist. 3. 73.

Quosque legat versus oculo properante viator,

Grandibus in tumuli marmore caede notis.

Hic ego qui jaceo, tenerorum lusor amorum,

Ingenio perii Naso poeta meo.

ubi vide notas.

88. *Ne violet lacrimis gaudia nostra suis]* vide ad Specim. Antholog. Epigr. Vet. Lat. pag. 47.

94. *Gentis odoriferae nec mihi dona velim]* Forſan hac imitatione ſua veterem apud Ovidium lectionem probaſſe videri poſſit Lotichius, Epist. xv. 76.

Non Arabum noſter dona capillus olet.

& ſic in Senecae locis ab Heinſio prolatis. Sed plurimis tamen eruditorum virorum ſuffragiis nunc ibidem praeſertur elegantior lectio, *Non Arabo noſter rore capillus olet.* quod copioſe & egregie ab eodem Heinſio illic vindicatur: hic vero recte tura, odores, & ſimilia munera ſepulcratia dona vocat, ut paſſim,

Sed laetus pietate tua, divisa beatis

95

Manibus Elysi sancta vireta colam.

Arentemque sitim relevans felicibus undis,

Ipsi ex vitae fonte perenne bibam.

Cara vale genetrix, & tu germane, fororque,

Et memor absentis si quis amicus eris.

100

Tuque loci, vates, consors natalis, & aegro

Terra mihi patriae non repetenda, vale.

ELEGIA VII.

A D

JOANNEM HAGIUM, FRANCUM,

* *Quod Dei Opt. Max. beneficio a gravissimo morbo sit liberatus.*

Vota movent Superos: expertis credere dignum est.

Vota Deos, Hagi, sint modo iusta, movent.

Nam modo cum rapida correptus febre jacerem,

Saevaue torreret debile flamma latus;

Opti-

95. *Sed laetus pietate tua &c.*]

*Sed procul a coetu lugente silentis Averno
Tempus agam, tumuli laetus honore mei.*
Ed. Par. & Voeg.

97. *Arentemque sitim &c.*] Hoc distichon
deest in Ed. Par. & Voeg.

100. *Et memor absentis &c.*] *Fidus &
absenti si quis amicus eras* Ed. Par. & Voeg.

* *Quod Dei Opt. Max. &c.*] haec non
addunt Ed. Par. & Voeg. plerique enim
hi Elegiarum tituli, ab Editoribus profecti

sunt. More tamen veterum Lotichius ipse
videtur praetulisse simplices carminum in-
scriptiones, quae nomina tantum conti-
nent illorum, quibus inscripta sunt, non
addito argumenti indicio: quod semel no-
tasse sufficiet. Conferri meretur similis ar-
gumenti Elegia Christiani Lotichii lib. 1.
Poëm. Eleg. IV.

1. *Vota movent Superos*] est hemistichium
Propertii lib. 1v. El. ult. v. 7.

3. *Nam modo cum rapida &c.*] Non legi-
tur hoc distichon in Ed. Par. & Voeg.

Optimus extremae Pater ipso in limine mortis

5

Audiit intenta supplicis aure preces.

Moeſtus eram, largisque genas lectumque rigabam

Fletibus: ante oculos mors erat atra meos.

Ante meos oculos ſtultae conmiſſa juventae,

Et nigra ſulfureae ſtagna paludis erant.

10

Alma tamen Pietas animum ſperare jubebat,

Supplicibus mitem ſontibus eſſe Deum.

Ergo dolens imo ſuſpiria corde trahebam,

Fundebamque humili talia verba ſono:

Unica progenies aeterni, Chriſte, Parentis,

15

Omnis ab aeterno fons & origo boni.

Hos precor exaudi gemitus, huc tende potentem

Aetheris excelsa de regione manum.

Nil agitur ſuccis, ad opemque potentibus herbis,

Quas parit omnifero terra benigna ſinu.

20

G-3.

Tu

5. Optimus extremae &c.]

*Summus enim dirae pater in discrimine mortis
Audiit attenta &c. Ed. Par. & Voeg.*

7. Moeſtus eram, largisque &c.] Paucis
verſibus haec uſque ad v. 37. comprehen-
duntur in Ed. Par. & Voeg.

Huc ades, aiebam, noſtroque medere dolori,

O Deus, a cuius ſpes mea pendet ope.

En languore gravis jaceo ſine viribus ullis,

Imaque nunc propius ſerpit in oſſa malum.

Tu potes incolumem miſerae ſervare parenti,

Tu proferre tuo numine ſata potes.

Non tua finiſtur ſpatio numeroque poteſtas,

Utque aliquid fiat, te voluiſſe ſat eſt.

In quibus aegrotantis juvenis languorem
facile agnoſcas: in ceteris, quae dea ſub-

ſtituit, ingenium aetatis maturioris, & poë-
tae magis exercitati. Haec enim Elegia
certe inter pulcherrimas Lotichii nume-
randa eſt, quaeque oſtendit, quam egregie
laudes divinae, & ſupremi numinis invo-
cationes Muſarum choris convenient, &
poëticae aptentur citharae, ſi a perita trac-
tetur manu: quod quam feliciter ſuceſſerit
noſtro, plura ſacri argumenti carmina, quae
haud parvo numero in his poëmatibus oc-
currunt, abunde teſtantur, in quibus ma-
ſculam non minus & puram pietatem, quam
divitem venae ubertatem mirari decet.
Adeo ut non habeant Catones nimis certe
ſupercilioſi, & ab his ſacris alieni, cur toties
clament, poëtis ſemper aut nugari, aut Bac-
chi & Veneris orgia celebrare.

Tu potes exhaustas in pristina reddere vires,

Languida tu vivo membra liquore riga.

Tum quoque cum terras habitares, diceris aegris

Saepe lubens medicas adplicuisse manus.

Quod tua si, Genitor, non fert ita sancta voluntas,

25

Et datus est vitae terminus iste meae:

Una salus animae petitur mihi, cetera tellus

Ad gelidi liquidas contegat Albis aquas.

Christe fave, cujus sanguis delevit in alto

Collis oliviferi crimina nostra jugo.

30

Respice me, tenues cum spiritus ibit in auras,

Nec mihi sit mortis munus inane tuae.

Sed quid erit, quaeso, tua si benefacta canentem

Tam cito Persephone cogat acerba mori?

Ecquid apud manes, inamoenaque regna silentum,

35

Grata resolvemus laudibus ora tuis?

Lenis ades potius, veniasque salutifer aegro,

Tu quoniam mitis, non quia dignus ego.

Ipsæ tibi meritas sollemni carmine grates

Munere pro vitae, muneris auctor, agam.

40

Ipsæ

35. *Ecquid apud manes &c.*] In animo habuit locum ex Psalmo vi: quem sic expressit Arturus Jonstonus Scotus, elegans poeta: *Sensus abest tumulis: nec te cantare silentes, Dicere nec laudes flebilis umbra potest.* Hoogstr.

37. *Lenis ades potius &c.*]

Ergo age, lenis ades, veniasque salutifer aegro, Omnipotens, per te, per sobolemque rogo. Nil agitur succis, ad opemque potentibus verbis, Ars, sine te, medici nil operosa valet. Aspice desertum, pater, & miserere jacentis, Tu quoniam mitis &c. ita Ed. Par. & Voeg. 39. *Solenni] servatus* Ed. Par. & Voeg.

Ipse coronabo fertis halantibus aras,
 Et dicam laudes, quo precor, ore tuas.
 Talibus orantem coelo miseratus ab alto est,
 Cui Pater in folio jus dedit omne suo.
 Jamque fugit macies, discedit corpore pallor,
 Membrorumque redit, qui fuit ante, vigor.
 Nec lateris cruciatus adest, & anhela recessit
 Febris, & ora minus torret amara sitis.
 Hausta nec adliciunt dulces medicamina somnos,
 Sponte sua facilis, non eget arte sopor.

45

50

Quid

41. *Halantibus*] *redolentibus* Ed. Par. & Voeg.

42. *Et dicam laudes &c.*] post hunc versum addunt Ed. Par. & Voeg.

*Tu modo supplicibus votis precibusque faveto,
 Et defecta suo membra vigore juva.*

43. *Talibus orantem &c.*]

*Talibus orantem numen coeleste repulsam
 Noluit hac fretum me bonitate, pati.* Ed. Par. & Voeg.

45. *Jamque fugit macies &c.*]

Membraque jam validas reparant languentia vires,

Jam redit in faciem, qui fuit ante, color. Ed. Par. & Voeg.

49. *Hausta nec adliciunt &c.*]

*Uique suas viridi cunas sub fronde relinquens
 Debilibus pennis atra tentat avis:*

*Sic ego nunc tardos quoque desuetudine gressus
 Lassus, & exiguo verba retenta sono.*

*Nec mihi jam totae somni sine munere noctes,
 Invalidis misere quae vigilantur, eunt.*

Nec vel hyoscyami cum semine tempora adungit

Mandragorae cortex, rubraque fila croci.
Nec bibo lactucae permixta papavera succis.

Sponte sua facilis &c. ita habetur in Ed. Par. & Voeg.

confer cum hoc loco Flaminium Lib. II. Carm. I.

— *effoetos venit quoque robur in artus,
 Diffugit macies, diffugit corpore pallor,*

*Et somnus vigiles irrepfit blandus ocellos:
 Quem neque desiliens crepitanti rivulus unda,*

Nec Letbaea mihi duxere papavera quondam,
 & ita de se aegrotante Fr. Marius Molssa in Tom. I. Poët. Ital. Toscani p. 42. b.

*Quid referam somni dulcas sine munere noctes,
 Fugerit utque omnis lumina nostra sopor.*

*Et toties haustum frustra cereale papaver,
 Misceri & medica quidquid ab arte solet.*

*Saevit atrox morbi rabies, tenerisque medullis
 Haeret, & exhaustis ossibus ossa vorat.*

quae certe simpliciore venustatem habent, quam ut nomine enumerentur tot

soporifera medicamina, quod juvenilis & luxuriantis ingenii indicium est: ideoque

rectius ea delevit auctor, & pro illis supposuit, quae nunc leguntur,

*Hausta nec adliciunt dulces medicamina
 somnos,*

Sponte sua facilis, non eget arte sopor.
 ut apud Ovid. III. A. A. 647.

*Sunt quoque quae faciunt altos medicamina
 somnos,*

Viduae Letbaea lumina nocte premant.

Quin etiam cultis adfuesco rursus in hortis

Aëre paullatim liberiore frui.

Agnoscent Zephyri reducem, viridique sub umbra

Blanditur lateri mollior aura meo.

Argutaque piae volucres me voce salutant,

55

Gratarique vagae limpha videtur aquae.

Ergo reus voti quid agam? quae dona rependam?

Quo tibi, summe Pater, munere gratus ero?

Non dabimus costum, succumve liquentis amomi,

Nec te Panchaei turis honore colam.

60

Grata tibi mens labe carens, & honesta voluntas,

Inque tui flagrans agnitione fides.

Summe Pater, sobolesque Patris, consorsque duorum

Spiritus, in trino numine numen idem:

Omnipotens, cujus divina potentia finem

65

Non habet, aeternum laus sit honorque tibi.

Non medicaminibus, non sum servatus ab herbis,

Nulla meis radix usibus apta fuit.

Tu

51. *Quin etiam cultis &c.*] Haec paullo aliter in Ed. Par. & Voeg. usque ad v. 57. *Ergo reus voti &c.* leguntur:

*Quin etiam spatior vicinis laetu. in hortis,
Et grave fit quoties ire, dat verba torum.*

*Ergo mihi summi quem junxit foetus amoris,
Cujus ab ingenio gaudium mille fero:.*

*Temula petas mecum niveis in vestibus Hagi,
Votaque persolvas, concipiasque preces.*

57. *Ergo reus voti quid agam &c.*] *Sed quibus aut faciam praeconia debita verbis?*

Aut quo, sancte pater, munere gratus ero?
ita Ed. Par. & Voeg.

61. *Honestam*] *recta* Ed. Par. & Voeg.

63. *Consorsque duorum Spiritus &c.*]

— *quique balitus afflas*

Omnia, qui firmans nos, ad utroque venis
Ed. Par. & Voeg.

qui versus etiam occurrunt in initio Epicedii in obitum Casparis Crucigeri lib. v. El. 19. & sic lib. iv. El. ult. v. 15. ad Spiritum S.

Omnipotensque tuae firmet nos balitus aurae,

67. *Non medicaminibus &c.*] *Deest hoc distichon* in Ed. Par. & Voeg.

Tu facis ut videam coelum, jucundaque Solis

Lumina: quod reditum spero, loquorque, tuum est. 70

Idcirco, Lux alma, tuo dum munere vivam,

Ingenium soli serviet omne tibi.

Quantaque te generis teneat miseratio nostri,

Cum liquet erroris poenituisse, canam.

Supplicibus te, sancte Pater, placabo querelis, 75

Et citharae lacrimis fila rigabo meis.

Tu modo, quae nunc mota fremunt, fac dira quiescant

Bella: sit exilii, militiaeque modus.

Tunc Jessaea tibi, pacis dator alme, juvabit

Dulcius argutae plectra movere lyrae. 80

H

E L E-

71. *Tuo dum munere vivam, Ingenium soli serviet omne tibi.*] Hunc Fratris sui locum procul dubio imitatus est Christianus Lotichius lib. 1. Eleg. 5. prope finem:
*Sic ego coelestem jamjam subiturus Olympum,
Christe, tuo vitae munere restitutor &c.
Servato summas refero pro corpore grates,
His nequeo donis uberiora dare.
Dedita per cunctos soli tibi serviat annos
Mens mea, te solum noscat ametque Deum.*

In editione vero Paris. & Voegelianae paulo aliter haec leguntur:

*Ergo mihi semper casto celebrare versu,
Laudibus ingenium serviet omne tuis.*
sed vulgata praefero, ne ultimam in ergo denuo corripiat, de quo vide supra ad Eleg. II. v. 32.

73. *Generis*] genitor Ed. Par. & Voeg.

74. *Cum liquet erroris*] Cum patet admissi Ed. Par. & Voeg.

75. *Supplicibus te, sancte Pater &c.*] pro his alios versus exhibet Ed. Par. & Voeg.
*Utque Palaestinae sit virginis editus alvo
Filius, immenso non genitore minor.
Tunc loquar immites poenas, & funus acerbum,
Mortis & humanum praemia magna genus.*
de ultima in placabo & rigabo hic correpta vide infra ad lib. III. El. x. v. 29.

77. *Tu modo, quae nunc mota &c.*] Haec usque ad finem Elegiae ita habentur in Ed. Par. & Voeg.

Tu modo quae nunc mota fremunt bella, borrida bella,

Non sine per tristes longius ire moras.

Ut fera civilis genetrix discordia belli

Martius & nostro cesset in orbe furor.

Tunc tibi, pacis opus, resonantia fila juvabit,

Tunc tibi desuetas plectra movere lyrae.

ELEGIA VIII.

* A D S I L V A S

PROPE ALBIM FLUVIUM.

Queritur de diuturnitate belli, & hostium crudelitate.

Justa queror, quamvis nil proficientia fundam
 Nubibus, & Zephyri verba caduca ferant.
 En iterum silvae nostras audite querelas:
 Cresce iterum lacrimis, spumifer Albi, meis.
 Nam gravius tacitis mens carpitur anxia curis;
 At mihi, cui referam, nullus amicus adest.

Vos.

* AD SILVAS ceteris omiſſis inſcribunt
 Edd. Par. & Voeg.

2. Nubibus, & Zephyri &c.] Praecipitesque ferant irrita verba Noti. Ed. Par. & Voeg.

3. En iterum silvae nostras audite querelas &c.] Ingenuae aemulationis elegantiam hic discant illiberales imitatores, servum pecus. Quae enim de Cynthiae suae injuriis non aperte, sed apud arbores & saxa queritur Propertius, noster in castris degens tacitas animi solliciti curas de Martis incommodis & crudelitate hostium effundit apud arbores & silvas. Audi Propertium lib. 1. El. XVIII. in initio:

*Haec certe deserta ioca, & taciturna querenti,
 Et vacuum Zephyri possidet aura nemus.*

*Hic licet occultos proferre impune dolores,
 Si modo sola queant saxa tenere fidem.*
 ubi vide Broukhuf. quae paullo post sequuntur v. 7.

*Vos coryli, vos haec memores ediscite fagi,
 Testis & e celsis adsonet aura jugis.*
 adhaerent illis Propertii ibidem v. 19.

*Vos eritis testes, si quos habet arbor amores
 Ragus, & Arcadio pinus amata Deo.*

Propertii sui vestigia presso pede etiam secutus est Broukhufius lib. IV. Eleg. 3. ad Juliam:

Trujesti turres, dilectaque rura Camenis,

Quique suburbana laboris amnis aqua;

Vos eritis testes, si quos sentitis amores,

Indelibata Tbyrsin amare fide.

Vos eritis testes, dilectam rite puellam

Indelibata Tbyrsidis esse fide.

Illic incisos, trunci, servatis amores,

Et legimur junctis nomina nominibus.

Una tamen magni, multos victura per annos,

Certius indicium fagus amoris habet.

4. Cresce iterum &c.] Saepo quibus solis testibus ista loquor. Ed. Par. & Voeg. quae post v. 6. sequentia addunt,

Ergo juvat nemorum jactare per invia questus?

Hoc licet, bis solis cura levanda mihi est.

Unica sunt lacrimae nostri medicina doloris,

Quae prius in studiis esse solebat, abest.

recte videtur auctor ista, ut languidiora, postea delevisse.

6. At mihi] Pro at malim &c. Melius cohaeret sententia. Expendant Poëticae cultores. Hoogstr.

Vos coryli, vos haec memores ediscite fagi,

Testis & e celsis adsonet aura jugis.

Qua merui culpa tam saevam Numinis iram?

Quae conjurarunt in caput astra meum?

10

Cultor Apollineae modo qui placidissimus artis,

Aspera cum lituis bella perosus eram:

Nunc agor infanis violenti Martis in armis,

Vix numerans vitae bis duo lustra meae.

Ingrediorque fero tenerum latus ense revinctus:

15

Ense laceffit asinstruo saepe manus.

Asperitasque mihi simulatur, & opto timeri,

Et meditor rigidis moribus esse ferox.

Scilicet idcirco fessos aetate parentes,

Infelix patrum deseruique senem:

20

Ne mihi cum sacris essent commercia Musis

Amplius, & vulgi pars rudis una forem?

Hoc aliquis nuper si praedixisset eunti,

Miles in his terris, quas petis, arma geres:

H 2

Tu

7. *Vos coryli &c.*] hoc distichon deest in Ed. Par. & Voeg.

9. *Qua merui culpa &c.*] Ex Ovidii Epist. Medae: *Qua merui culpa fieri tibi visus, Jason?*

20. *Infelix patrum &c.*] *Cum patria charas deseruique lares.* Ed. Par. & Voeg.

Ibid. *Eunti*] *ituro* in Ed. Par. & Voeg.

21. *Hoc aliquis &c.*] Pulchre imitatus est Ovidium sic canentem, in Epist. ex Ponto Lib. 4. Ep. 3. 51.

Litus ad Euxinum, si quis mihi diceret, ibis, Et metues arcu ne feriare Getae;

I, bibo, dixissem, purgantes pectora succos, Quicquid & in tota nascitur Anticyra.

HOOGST.

similis locus lib. iv. Trist. 8. v. 43.

Vita procul patria peragenda sub axe Boreo, Qua maris Euxini terra sinistra jacet.

Hoc mihi si Delpi, Dodonaque diceret ipsa, Esse viderentur vanus uterque locus.

Tu quoque dixissem, pelago licet altior, Arctos,

25

Occidui vetitas in maris ibis aquas.

Parrhasides liquido vos aequore tingite stellae;

Arma peregrino miles in orbe gero.

V09

25. — *pelago licet altior, Arctos,*
Occidui vetitas in maris ibis aquas.

Hoc ideo inter *adūvala* hic ponit Lotichius, quia fidus hoc numquam occidit propter poli elevationem, cui vicinum est. Unde apud Virg. 1. Georg. 246.

Arctos Oceani metuentes aequore tingi.
vid. Schwartzii notas ad Germanici Aratea
v. 63. & Ciofan. ad Ovid. 11. Met. 172.
hinc recte Salvagnius explicat illud in Ibide
v. 476. *liquidis quae caret Arctos aquis.*
eundem in modum Micyllus exponit illud
Ovidii lib. 14. Trist. El. 3. 2.

Magna minorque ferae; quarum regis altera
Grajas

Altera Sidonias, utraque sicca, rates.

Omnia cum summo posita videatis in axe,

Et maris occiduas non subeatis aquas.

& lib. 11. ex P. Ep. 10. 46.

Ipsae quidem extremi cum sum sub cardine mundi;

Qui semper liquidis altior exstat aquis.

quem locum forte noster hic ante oculos
habuit. Ecloga vi. 64.

— *quam spectat ab alto,*

Tingere quae numquam canis fluctibus audet

Oceani, stellis semper sitientibus Arctos.

hinc aequoris expertes *Arctos* vocat supra
lib. 1. El. 4. 1.

27. *Parrhasides liquido*] Debebat scribere
vetito, nisi vitavit id quod modo *vetitas*
praeceffit. *Liquidum* otiosum hic est. Mag-
na vis est epithetorum, sed bene debent
adhiberi. Recte Claudianus (Eidyll. ad O-
lybr. v. 16.)

Candescent Geticis Meioë conversa pruinis,

Claraque se vetito proluat Urfa mari.

HOOGST.

Vetito aequore firmari posset ex iis, quae no-
tat Oceanus ad illud Ovidii 11. Met. 172.

Tum primum radiis gelidi caluere Triones,

Et vetito frustra tentarunt aequore tingui.

Sed cum *vetitas* modo praecefferit, mini-
me opus est. Miror vero Hoogstiatanum
hic in poeta recentiore *liquidum aequor*,
& infra lib. 11. El. 5. v. 4. *liquidis aquas*
ut vitiosum epitheton notare; cum ejus-
modi epitheta adfinia centies apud veteres
occurrant, neque versus tibicines sint, ut
de vocibus otiosis dicit Serv. ad Virg. vi:
Aen. 186. cum ipse ad lib. 1. Aen. 178.
doceat numquam vacare epitheta, sed vel
ad augmentum vel ad diminutionem poni.
An igitur otioso epitheto etiam usum fuisse
dicemus Tibullum lib. 1. El. 10. 12.

In cinerem & liquidas munera vertat aquas.

& Janum Secundum, iudicii minime inepti,
a ita verborum ubertate destitutum poe-
tam, lib. 111. El. vi. v. 34.

Nocturnumque gelu jam matutinus Apollo

Ridet. & in liquidas omne resolvit aquas.

In quo ducem secutus est Ovidium lib. 111.
Am. 5. 12.

Candidior nivibus, tunc cum cecidere recentes,

In liquidas nondum quas mora vertit aquas.

eadem Elegia Janus Secundus, ubi de Tan-
talo dicit, v. 68.

Et captet liquidas, nec potietur, aquas.

expressit illud Nafonis in Ibide v. 182.

Semper eget liquidis semper abundat aquis.

Noster supra lib. 1. El. 1. v. 44.

In morem liquidae separat anguis aquae.

& Eleg. 3. v. 12.

Aedera quas liquidis findit amoenus aquis.

& ita saepius alibi. *liquidum* certe *aequor* simi-
liter apud Ovid. v. Fast. 547.

Quid solito citius liquido jubar aequore tollit

Candida, Lucifero praeveniente, dies?

ubi in nonnullis *vitreo*, in aliis *nitido*. Sed

liquidum mare etiam dixit Ep. xviii. v. 58.

Falsabam liquido brachia lenta mari.

liquidas aquas habes apud eundem in Rem.

Am. 448. & lib. v. Fast. 83. de Oceano:

Qui

Vos ego nunc dulces, qui me defletis, amici,

Admonitos jubeo casibus esse meis.

30

Disce memor fortis, quisquis sapias, esse futurae,

Ire solet pulso nubila Sole dies.

Temporis, Aonides, juvat o meminisse beati,

Omnia quo tutae plena quietis erant.

Cum tenerae passim choreae, cantusque sonarent,

35

Nec fera materiam carminis arma darent.

H 3

Quid

Qui terram liquidis, qua patet, ambit aquis.
sic lib. 1. ex P. 4. 18.

Quae numquam liquidis sicca carebit aquis.
lib. 11. Ep. 10. 46.

Qui semper liquidis altior exstat aquis.
& in Ibide v. 476.

— *liquidis quae caret Arctos aquis.*
ubi certe *vetitis* potuisset dicere, si otiosum esset hoc Epitheton. sic lib. 1. Artis v. 402. in Cod. Commeliniano est:

Nec semper liquidae concava puppis aquae.
& lib. 1v. Fast. 164. in Mss. etiam legitur;
Scorpius in liquidas praecipitatur aquas.
in vulgatis *virides. liquidas lymphas* habes lib. 111. Met. 451.

*Nam quoties liquidis porreximus oscula lim-
pbis.*

& saepe alibi. sic *pavidus timor, muta silen-
tia, maestus dolor* & sim. de quibus vide Pa-
trui mei notas ad Ovid. 11. Met. 66. *mitis
clementia* apud Justin. lib. xxxviii. 9. *mira
miracula* Minucius Felix cap. xx. & *malae
fraudes* Statio lib. 111. Silv. 1. v. 32. &
similia passim obvia sunt.

28. *Arma peregrino* &c.] Post hunc ver-
sum inserit Ed. Par. & Voegeliana:

*Icariiue ferens sub casside sideris aestus,
Quo vocor, huc illuc pulverulentus eo.*
nescio cur haec deinde deleverit.

31. *Disce memor fortis* &c.] pro his &
sequentibus plures numero versus leguntur
in Ed. Par. & Voeg. hunc in modum:

*Disce memor fortis, quisquis sapias, esse futurae,
Nec placidis nimium rebus habere fidem.*

*Quam cito praecipites Zephyrus mutatur in
Austros,*

Ire solet pulso nubila Sole dies.

Lentibus a portu flabris qui lintea pandit,

Mergitur in medio navita saepe freto.

Ecquis ad borrendi certamina tristitia Martis

Crederet a Musis dulcibus esse viam.

Temporis Aonides &c.

quae optime cohaerent & luculentiora sunt.

34. *Omnia quo tutae* &c.] post hunc ver-
sum inseruntur sequentia in Ed. Par. &
Voegeliana:

*Cum foret, o silvae, gelida mihi dulce sub
umbra,*

Carmen & irriguas fingere propter aquas.

Nunc rapidas pugnas, bellique pericula tento,

Moenibus & fossis jam propiore malo.

*Nunc quoque dum silvas latebrosoaque saxa
peragro,*

Hic latere ex omni cogor habere metum.

Non procul hostis abest, misereri nescius hostis,

Agmen & in praedam semper equestre venit.

Et jaculis edens latas, & acynace strages,

Saeva Getis solito praelia more gerit.

*Quid loquar, occiduo quas misit ab orbe co-
bortes,*

Barbarus indomitae restor Iberus aquae?

Quisquis es, invisum &c. omisso utroque

disticho a v. 35. *Cum tenerae passim* &c. us-
que ad v. 39.

Quid mihi vobiscum est, infamia Caesaris, Hunni?

Cur niger Arctosas potat Iberus aquas?

Quisquis es, invisum te semper Erinnyes atrae,

Ultrices dirae prodicionis, agent:

40

Qui placidam furiis populi turbare quietem

Ausus es, & castris hos fociare tuis.

Quod precor, eveniet: movere cacumina quercus,

Silvaeque concussis adnuit alta comis.

In patriae clades ignominiamque ruentis,

45

Dic age, civilis non satis ensis erat?

Cor dolet, ac penitus tremor intima concutit ossa,

Cum subeunt oculis omnia visa meis.

Quanta

41. Qui placidam furiis &c.] Aliter haec in Ed. Par. & Voegeliana, quae praemittunt duos hos versus:

*Aut ita mille modis lacer, in contraria versis,
Ut Metius quondam, diripiari equis.*

*Qui populi furiis turbare sub axe quietem
Ausus es, & terras bis aperire tuas.*

Sed bene omisit postea primum illud distichon, adumbratum ex vexatis illis, sed suspectis Ovidii versibus Lib. 1. Trist. III. 75. ut Naugerius, & alii eos constituere tentarunt:

[*Sic doluit Metius, tunc cum in contraria versos
Ultiores habuit prodicionis equos.*

Sed recte Heinsius haec a mala manu esse monuit, propter intempestivam eo loco Metii mentionem, primamque in ea voce syllabam perperam correptam, quod hic etiam secutus erat Lotichius, nisi quod facile referbere potuisset Metius ut quondam.

* 43. Movere cacumina quercus Silvaeque concussis &c.] Omen elegans & apud Poetas tam in rebus laetis quam infauis obvium. Ovid. II. Fast. 439.

*Cum subito motae tremuere cacumina silvae,
Et Dea per lucos mira locuta suos.*
& lib. III. v. 329.

*Constat Aventinae tremuisse cacumina silvae,
Terraque subedit pondere pressa Jovis.*
Virgilius lib. II. Aen. 627. de orno:

— illa usque minatur,

Et tremefacta comam concusso vertice nutat.
ubi concusso vertice habes, ut hic concussis comis. Idem Eclog. V. v. 28.

*Tum vero in numerum Faunosque ferasque
videres*

Ludere, tum rigidas motare cacumina quercus.
ubi vide N. Heinsum, qui tamen nutare illic praefert pro motare, ut in altero Maronis loco.

46. Civilis non satis ensis erat?] addit Ed. Par. & Voeg.

*Audiet haec veniens & detestabitur aetas,
Moerentisque nepos tempora flebit avi.*

* 47. Cor dolet] micat Ed. Par. & Voeg.
ut apud Ovid. III. Fast. v. 36.

Terror admonitu, corque timore micat.
vulgatum tamen praefero. Ovid. Ep. VI. 76.

Cor

Quanta sitis nostri stricto semel ense cruoris?

Quantus in inmani pectore caedis amor?

50

Morte piae graviora timent, fugiuntque puellae,

Inque sinu matres pignora cara gerunt.

Ah quoties, dum lustra ferunt per devia gressus,

Incitat a tergo quaelibet aura metum!

Ah quoties, strepitum ramis facientibus altis,

55

Hostiles aliquis credit adesse pedes!

Interea Scythicis equitum de finibus alae,

Squalida funestis caedibus arva replent.

Ignibus intonsi montes, campique relucent.

Ferreus est, cheu! quem nihil ista movent.

60

At

Cor dolet, atque ira mixtus abundat amor.
& hinc cordolium dictum, de quo ad Catalecta.

Ibid. Tremor intima concutit ossa] tremor ima perambulat ossa, Ed. Par. & Voeg. vulgatum certe rectius.

49. *Nostri stricto semel ense cruoris] nostri (sed non impune) cruoris* Ed. Par. & Voeg.

52. *Cara] parva* Ed. Par. & Voeg. post hunc versum addunt eadem editiones:
Invalidaeque senes cursu nituntur anelo,

Undique praecipites quo metus acer agit.

55. *Ab quoties strepitum ramis facientibus altis,*

Hostiles aliquis credit adesse pedes!]

Eleganter sane poetae recentiores honesta aemulatione veterum flosculos in suos derivant hortos, licet de longe diversis rebus agant: Quem hic de vicino hoste metum ex strepitu colligit Lotichius, spem de vicina puella fingit Janus Secundus Lib. II. El. 2. 21.

Et quaecumque movet strepitum levis aura per altum,

Dilectos Dominae suspicor esse pedes.

Basilii Zanchii, iudice Manutio, poeta

summus, nec vulgariter eruditus, sed miserabili fato extinctus, in Delic. Poët. Ital. T. II. pag. 1465.

O quoties tremulas Zephyris motantibus umbras

Sum ratus optatos tunc sonuisse pedes.

nimirum debentur haec Tibullo lib. I. El. 9. 65.

Dum mihi venturam fingo, quodcumque movetur,

Ilius credo tunc sonuisse pedem.

ubi vide Broukhuf. & quae notavi Gebhardus ad lib. I. El. 2. v. 37. p. 19. pariter Hero apud Ovidium Ep. XIX. 54.

Auribus interdum voces captamus, & omnem Adventus strepitum credimus esse tui.

57. *Interea Scythicis &c.] Haec & sequentia ita habentur in Ed. Par. & Voeg.*

Interea Scythicis equitum de finibus alae,

Agricolae rapiunt diffugientis opes,

Et pedes indomitos tectis insontibus ignes

Injicit, ad nubes atra favilla volat.

At simul e speculis dat buccina Martia signum,

Terribilesque tubae raucaeque terga sonant.

Illicet arma fremunt omnes &c.

At simul e specula turmalis buccina signum

Edidit, & litui, raucaque terga sonant:

Ilicet arma, fremunt omnes, arma, arma frequentant,

Unaque per muros vox sonat, Hostis adest.

Hostis adest, vox una sonat, simul aerea late

Pondera tormentis grandibus acta, volant.

Inde ruit miles, veluti de montibus altis

Ille canum faevis moribus actus aper.

Nam dolor ardentis justissimus incitat iras,

Conscia mens animos adjuvat, ira manus.

65

70
Sed

63. *Arma, arma, frequentant, Unaque per muros vox sonat, Hostis adest.*] Similissimus locus apud Silium Italicum lib. xii. v. 169.

— *Arma, cruentus*

Hostis adest, capite arma, viri, clamatque capitque.

Ovid. xii. Met. 241.

Certatimque omnes uno ore, Arma, arma, loquuntur.

plura vide in notis N. Heinsii ad lib. xi. Met. 377.

65. *Simul aerea late Pondera tormentis &c.*]

— *simul agmine facto*

Non mora degeneres arguit ulla metus, Ed. Par. & Voeg. vulgata similia sint illis, quae supra habuimus Eleg. i. v. 28. — *& ferrea late Pondera, sulfureis ignibus acta volant.*

67. *Inde ruit miles &c.*] Ed. Par. & Voeg.

Inde ruunt, veluti Libyae de montibus altis

Seu Leo, sive canum moribus actus aper.

Comparatio autem Virgiliana est lib. x.

Aen. 707.

Ac velut ille canum morsu de montibus altis
Actus aper, multos Vesulus quem pinifer annos

Defendit, multosque palus Laurentia, silva
Pastus arundinea, postquam inter retia ven-
tum est,

Substitit, infremuitque ferox, & inborruit
armo.

cujus locum imitatus est Ovidius lib. ii. Fast. 231.

Sicut aper silvis longe Laurentibus actus

Fulmineo celeres dissipat ore canes;

Mox tamen ipse perit: sic non moriuntur
inulti,

Vulneraque alterna dantque feruntque manu.

Auctor Panurgi, poematii inediti, v. 350.

Non sic actus aper, suctis venator in arvis

Splendida cui fixit duris venabula costis

Obnitens contra in vulnere fera pectora trudit.

& sic saepe alii poetarum. actus autem aper proprie hac in re dicitur. ut notat Vlitius ad Ovid. Halteut. v. 59. similis a Leone saucio desumpta comparatio est apud Virg. lib. xii. Aen. 4.

— *Poenorum qualis in arvis*

Saucius ille gravi venantum vulnere pectus,
Tum demum movet arma Leo, gaudetque
comantes

Excitans cervice toros, fixumque latronis
Inpavidus frangit telum, & fremit ore
cruento.

70. *Conscia mens animos &c.*] *Pectoraque*
ignescunt, plusque vigoris habent, Ed. Par.
& Voeg.

Sed pavidus viso dat inertia milite terga
 Hunnus, & admissos calce fatigat equos.
 Tollitur ad coelum densa caligine pulvis,
 Istaque quadrupedum cursibus arva tremunt.
 Mox redeunt matres fessae, pavidacque puellae, 75
 Sive nemus latebras, seu dedit alta seges.
 Adspiciuntque suae fumantia culmina villae,
 Nec quisquam flammis addere curat aquas.
 Sed veluti lacrimae sedare incendia possint,
 Ex oculis, tamquam fonte, perenne fluunt. 80

I

Haec

72. *Hunnus, & admissos &c.*] *Hofis, & averfos* Ed. Par. & Voeg. ut supra El. iv. 54.

— *illudque volatile telum, Barbarus averso quod jacet Hunnus equo.* ubi vide.

74. *Istaque quadrupedem &c.*] *Terraque quadrupedum cursibus ista tremit.* Ed. Par. & Voeg.

75. *Matres fessae] iustique senes* Ed. Par. & Voeg. bene hunc Lotichii locum imitatus est Paulus Melissus in Eleg. iv. p. 113. Schediasm. Poëticor. quae cum his conferri merentur.

77. *Adspiciuntque suae fumantia culmina villae]* Respexit quidem noster illum Virgilii versum Ecl. i. v. 83.

Et jam summa procul villarum culmina fumant.

ubi tamen *fumare* culmina villarum longe alio dicuntur sensu: nimirum de fumo, quem in altum emittit culinae agrestium focus ad coenam jam incensus. Unde recte Servius exponit, *fumant, idest, ad vespertum, coena praeparanda.* An igitur melius scripsisset Lotichius?

Jamque suae adspiciunt ardentia culmina villae.

Sed non opus est. *fumantia* enim *culmina* dixit de densa fumi nube, quae in incendio surgit ex domo, quae ignem concepit, antequam flamma tectum perruperit. *plene fumantia corpora flammâ* dixit Ovid. ii. Met. v. 325. sic *fumantia tecta* pro incendio ardentia lib. xiii. Met. 421.

Troja vale: rapimur, clamant: dantque oscula terrae

Troades: & patriae fumantia tecta relinquunt.

ubi in Mss. *flammantia.* qua voce forsan usus etiam fuisset noster, nisi in pentametro sequeretur *flammis.* haec enim aliis veterum locis saepe inter se commutantur, ut ex Patru mei notis liquet: *flammata* tamen *tecta* rectius dicuntur, quam *flammantia.* ut apud Lucret. ii. 672.

Tum porro quaecumque igni flammata cremantur.

flammare enim pro incendere, inflammare, elegantiae priscae est. vide Weitz. & Heinf. ad Valer. Flacc. lib. i. v. 108. & Barth. ad Stat. iii. Theb. 5.

78. *Nec quisquam flammis &c.] Sed trepidus pulsat tunc quoque corda pavor,* Ed. Par. & Voeg.

80. *Tamquam fonte] demto sine per ora fluunt.* Ed. Par. & Voeg.

Haec miseris superest, post omnia, sola voluptas,

Hostis inhumana de feritate queri.

Hinc artus laceri, vacuosque inventa per agros

Corpora, natali defodiuntur humo.

Felices animae, parta jam pace, quiescunt

85

In patria, pro qua non timuere mori.

Nos spes ambiguae, tumulique ante ora recentes,

Discruciant variis, & labor ipse, modis.

Nec minus interea fugit, heu! fugit utilis aetas,

Quodque semel periit, fata redire negant. 90

Ergo nec Aoniae cingent mea tempora lauri,

Carmina nec doctis vatibus aequa canam.

Hoc etiam (quoniam tulimus pejora) feremus,

Si modo non bello nos graviora manent.

Heu mihi, quae duris vox rupibus ista resultat?

95

Triste quid hoc iterant concava saxa? manent.

Nil

83. *Vacuosque*] *sparfosque* Ed. Par. & Voeg.

87. *Non spes ambiguae* &c.] hujus & sequentis distichi loco ista leguntur in Ed. Par. & Voeg.

*Nos timor incertus, bello pendente, futuri,
Versat adhuc dubios, spesque timore minor.*

*Terga dat interea pariter felicior aetas,
Et sine fruge dies non revocanda fugit.*

in quibus imitatio est Ovidiana Epist. ix. 42.

Speque timor dubia, spesque timore cadit.
& lib. iv. Trist. 3. 12.

Cur labat ambiguo spes mihi mixta metu.

Propertius lib. iix. El. 15. 12.

*Speque timorque animum versat utroque
meum.*

supra noster El. iv. v. 76.

*Nos dolor, & vitae mortalis inaniam versant
Somnia, & ambiguis spesque timorque modis.*

93. *Hoc etiam (quoniam tulimus pejora)*
&c.] *Hoc quoque, Pierides, sacris debemus
armis*, legitur in Ed. Par. & Voeg. quod
mihi videtur opportunius.

95. — *quae duris vox rupibus ista resultat?*
Triste quid hoc iterant concava saxa? manent.
Similis fere locus Pentadii in Epigrammate de adventu veris apud Pithoeum lib. iv. p. 173.

*Per cava saxa sonat pecudum mugitibus Echo,
Voxque repulsa jugis per cava saxa sonat.*
ubi male Heinsius *Usque*. *Vox repulsa jugis*,
ut hic *vox rupibus ista. concava saxa eadem*
in re dixit Virgilius iv. Georg. 49.

— aut ubi *concava pulsu*
Saxa sonant: vocisque offensa resultat imago.
& Ovidius Epist. x. 22. ubi Echo ita describitur:

Inte-

Nil laeti superest: ostentant omnia luctus.

Nescio quae clades fera, sed ampla, venit.

Hoc erat, hesternae quod turbida noctis imago,

Maesta quod obscoenae signa dedistis aves.

100

Tu tamen haec serva nostri monumenta doloris

Arbor, & incisus cresce videnda notis.

Quas aliquis viridi spectans in cortice, tempus

Militiae possit flebile scire meae.

Sortis & admonitus praesentis, fletibus herbas

105

Saepe meis sparsas, spargat & ipse suis.

Quid queror infelix? sine pondere verba querentis

In pelagus rapidis devehit Albis aquis.

Sic iterum, sic saepe tamen juvat edere questus.

Hos mihi cum bello finiet una dies.

110

I 2

E L E

Interea toto clamanti litore, Theseu,

Reddebant nomen concava saxa tuum.

Et quoties ego te, toties locus ipse vocabat;

Ipse locus miserae ferre volebat opem.

Artificiosa enim hic notetur Echo in voce manens ex praecedente pentametro repetita. tales elegantissimae sunt repetitiones vocum, quibus Narcisso identidem respondet Echo apud Ovid. iii. Met. v. 380. & seqq. non enim apud recentiores tantum, sed & veteres poetas occurrunt ejusmodi versus echoici, ut patebit ex notis Sirmondi ad Sidon. Apollin. pag. 90. idque contra Menagium recte probavit Momoye in Tom. iii. Menagianor. pag. 365. & seqq. quibus adde Politian. Miscellan. cap. xxii. & Erythraeum in Ind. Virgil. ad illa ex lib. iv. G. 50. *vocisque offensa resultat imago.* & in primis Martin. Schoockium in Dissert. de natura Echus, cap. xiii. ubi inquit in eos, qui e veteribus primi numeris Echo inclu-

serint. Ea exstat edita post Sylvam Carminum Echoicorum a Theodoro Douza collectam: Ex quibus patebit, vehementer falli Paschasium (Pasquier) Recherch. de la France Lib. vii. cap. 13. qui carminis Echoici primam inventionem ad Janum Secundum nostrum refert, ex ejus lib. i. Sylv. 4. ubi viator & Echo colloquuntur reddita continuo jocosa vocis imagine: licet Ant. Fureterius in magno suo Didionario in voce *Echo* hoc Paschasii judicium secutus fuerit.

95. *Rupibus] collibus* Ed. Par. & Voeg.

98. *Nescio quae clades fera, sed ampla, venit]* sic lib. iv. El. iv. v. 122.

Poenae venit lento sera, sed ampla, pede. ubi vide notas.

99. *Hoc erat, hesternae quod torpida noctis imago]* Sic Libri editi. Nobilissimus Janus Broukhussius conjicit *Lotichium scripsisse turbida noctis &c.* quod amplector. Hooger-

ita

ELEGIA IX.

A D

JOANNEM VARUM.

* *De prodigiis ante pugnam inter Imperatorem
Carolus, & Joannem Fridericum.*

Nunc ego, nunc dubii vereor certamina Martis.

Vare, nec a castris fegnis abesse velim.

Stant acies, certe pugnabitur, horrida terrent

Prodigia, heu fatis tristibus orta dies!

Lucida

ta clare legitur in Ed. Parif. & Voegelianae: itaque sic edidi. in Lipsiensibus nonnullis turpida vitio operarum: turbida est turbata, confusa, ut apud Ovid. Ep. x. 10.

Utque erat a somno turbida, rapta coma est. quam turbatam vocavit Tibullus lib. i. El. 3. 91.

Tunc mihi, qualis eris, longos turbata capillos
Obvia nudato, Delia, curre pede.
besternae noctis imago similiter apud Naso-
nem Ep. xix. 193.

Nec minus besternae confundor imagine noctis.
de formula Hoc erat, post dubitationem
concitatae mentis eleganter adhibita vide
notas ad Virgil. 11. Aen. 664. & Patru mei
ad Petron. cap. 93. & Ovid. i. Amor. El.
2. 7. unde patebit, ita rectius dici, quam
Hocce erat, cum interrogationis nota.

100. Deditis] Dabatis Ed. Par. & Voeg.

108. Debebit Albis aquis] imitationis
hujus auctoritate veram in Tibullo lectio-
nem vindicat Broukhufius in notis ad Lib.
1v. El. 4. 8.

Et quodcumque mali est, & quidquid triste
timemus,

In pelagus rapidis debebat amnis aquis.
non evebat. verbum enim est de fluminibus
usitatum, pro deorsum vehere. Livius lib.
1v. cap. 52. maximos commeatus summo Etru-
riae studio Tiberis devexit. Seneca Herc.
Fur. 7. 713.

Alter quieto similis (bunc jurant Dei)

Tacente sacram devebens fluvio Styga.

* ELEG. IX. De prodigiis &c.] Innuit
prodigia illa, quae adparuerunt ante prae-
lium ad oppidum Mulbergum, inter Imp.
Carolus V. & Joannem Fredericum Saxo-
niae Ducem, quae cladem & captivitatem
infelicitis hujus Ducis praemonuerunt. Ea
ne poetica aut ficta videantur, vera fuisse
patebit ex Georg. Fabricio lib. viii. Saxon.
Illustr. pag. 44. Prodigia multa praelium
antecefferunt. In primis lumen Solis sangui-
neum per dies septem integros: nonnulla secuta.
Basilica enim Misnae v. Caiend. Maji, hora
quinta pomeridiana de coelo tacta, turres tres,
telum, campanae igne consumuntur, cum
eodem die gratiae essent actae publicae in tem-
plo, de capto Johanne Frederico Saxoniae
Electore. Nullum autem aliud suimen aut an-
tecessit aut secutum est. Arx quoque Principis
a fulmine tacta, verum a civibus servatur.
Tacta quoque turris templi Divae Virgini di-
ceti in urbe, cujus tamen flamma statim ex-
tinguitur. eadem memorat Sleidanus lib.
xix. Commentar. pag. 577. ad an. 1547.
Quo tempore Caesar prope Misenum accessit;
quod fuit d. 22 Aprilis. de de postridie &
aliquot post diebus, Solis adpectus valde fuit
tristis, obscurus, pallidus, & v. luti caligine
quodam circumdatus, ita quidem ut plerique
longis-

Lucida sanguineis Aurora jugalibus exit,

5

Praevia nec faustum stella ministrat iter.

Talis erat facies, Phrygiis cum Memnona campis

Vidit Achillea cuspide Diva mori.

Sol quoque praetexens atra ferrugine frontem,

Horrificis maestus nubibus addit equos.

10

I 3

Nec

longissime a Saxonia remoti, & ignari quid
ageretur, judicarent magni aliquid portendi:
nec enim in Germania solum, sed per Galliam
& Britanniam id fuit observatum, & ita rem
habere multa hominum milia testificari pos-
sunt. & Camerarius in vita Melanchth. pag.
m. 259. his verbis: Fuit eo die, quo praelium
istud commissum est, & ante illum paene tri-
bus, Solis tetra facies, impediens lumen &
eminens: am radorum denso rubore, qui & in
tectis aedificiorum & parietibus cum omnium
intuentum stupore quodam relucebat. Eorum
verba hic adscribere non pignit, quia ad
Elegiae hujus intellectum adprime faciunt:
Historiam ipsam pugnae Mulbergenfis, &
captivitatis Ducis: Saxoniae fufe narrat
Thuanus lib. iv. Histor. cap. x & xi. & vi-
de quae de fati hujus Electoris Saxoniae
supra notavimus ad Eleg. i. v. 16. Simile
fere prodigium in bello Agathoclis adver-
sus Carthagenienses paullo ante praelium
accidisse refert Justinus lib. xxii. cap. vi.
& in bello Macedonico Lib. xxxviii. cap.
i. in fine. Nimirum id est quod noster ille
canit lib. ii. Carminum; in defectum Lunae:
Sunt aliquid cladis praenuntia signa futurae,
Exitus adsiduis conprobat illa malis.

Nec frustra monuere graves instare tumultus
Eventu toties sidera nata fidem.
plurima tamen ejusmodi prodigia vana ac
falsa fuisse late ostendit Rupertus in Dis-
sert. ad Valer. Max. lib. i. cap. 4. & 5.

1. *Nunc ego, nunc dubii vereor certamina*
Martis &c.] Ex hac Lotichii Elegia colo-
res nonnullos mutuatus est Paulus Melissus
Eleg. iv. ad J. Posthum; ubi in initio:

Non hoc de nibilo est, Possibi, neque vanus ad
auras

Hac toties sparsus rumor in urbe fuit;
Seditione graves orta restare tumultus,
Saevaeque civili bella gerenda manu.

Praecessere mali fera signa, ostentaque visu
Mira Dei, miris prodigiosa modis &c.

Lotichii enim carmina quanti fecerit Me-
lissus, constat ex frequenti ejus imitatione,
tum quod in Eleg. 2. pag. 107. de poeta
nostro dicat:

Ante alios vates ut sunt mihi dulcia cordi
Carmina Lotichii, ne stare tineta, mei.

ut jam nihil addam de versibus, quos Lo-
tichii manibus sacravit Melissus, quos ex
Schediasmatibus ejus Poëticis desumptos
Adoptivis inseruimus.

7. *Phrygiis cum Memnona campis &c.]*
Locus hic desumptus est ex Ovidio lib. xiii.
Met. 580. ubi de Aurora filium Memnona
lugente:

Cura Deam propior, lustrusque domesticus
angit

Memnonis amissi, Phrygiis quem lutea campis
Vidit Achillea pereuntem cuspide mater.

Vidit; & ille color, quo matutina rubescunt
Tempora, palluerat: latuitque in nubibus
aether.

ubi adpositum Senecae locum in Troadib.
v. 239. ex Ovidiano illo adumbratum, ad-
fert Ciofanus.

9. *Sol quoque praetexens atra ferrugine*
frontem &c.] Eadem locutione Tibullus lib.
i. El. 4. v. 37.

Quamvis praetexens picta ferrugine coelum
Quaerit

Nec guttae frustra toties cecidere cruentae,

Et seges in campis sanguinolenta fuit.

Terribilemque ferunt (quod Di, precor, omen in hostem

Vertite) per nubes arma dedisse sonum.

Albi pater, pater Albi, tuo quot corpora volves

15

Gurgite? caesorum quantus acervus erit?

Forfan & e nobis aliquem nil tale putantem

Tristia crudeli fata sub hoste manent.

Exitus in Dis est: sed enim ruit acer in armis

Cantaber: invictas gens habet illa manus:

20

Utque alios taceam, dic, quaeso, ferocibus Hunnis

Ecqua sub Arctoo saevior axe fera est?

Hos tu, Vare, cave, laterique sodalis adhaere.

Nulla mihi vitae te sine cura meae.

Jamque tubae lituique sonant: lacrimosa valete

25

Omina: pro patria dulce piumque mori.

E L E-

ubi in aliis *nigra ferrugine*. quod videri possit Lotichius praetulisse. Sed quia de Irade illic agitur, praefero Broukhulii iudicium in altera lectione vindicanda, quae hic locum habere non potest, quia de funestis prodigiis agitur. Sic *atram & obscuram ferruginem* de Solis defectu in prodigiis ante caedem Caesaris apud Virgilium & Ovidium. vide Salvagn. ad Ovid. Ibin v. 235. Sed totus hic locus usque ad v. 14. liberali aemulatione expressus est ex Nasonis Libro xv. Met. 783.

*Arma ferunt nigras inter crepitantia nubes
Terribilesque tubas, auditaque cornua coelo
Praemonuisse nefas; Phoebi quoque tristis
imago*

*Lurida sollicitis praebat lumina terris:
Saepe faces visae mediis ardere sub astris,
Saepe inter nimbos guttae cecidere cruentae.
Coerulus & vultum ferrugine Lucifer atra
Sparsus erat: sparsi Lunares sanguine currus.*
ubi vide Patru mei notas. nisi potius auctor Tibullum suum ante oculos habuerit Lib. 11. El. 5. v. 71. & seqq.

*Haec fore dixerunt belli mala signa Cometen,
Multus ut in terras deplueretque lapis.
Atque tubas atque arma ferunt crepitantia
coelo,
Audita, & lucos praecinuisse fugam.
Ipsum etiam Solem defectum lumina vidit
Fungere pallentes nubilus annus equos.*
ubi de similibus belli prodigiis plura Broukhulius,

*ELEGIA X.

A D

†CHRISTOPHORUM HERDESIANUM

Fureconsultum.

Effe per insidias iter, Herdesiane, monebam,

Dicebam toties, Hoc iter omne cave.

Tu tamen obsessas peregrinae milite gentis

Aufus es, invitis omnibus, ire vias.

Obstu-

hufius, adductis his ipsis etiam Lotichii versibus. Non dissimilis Albinovani locus in Eleg. ad Liviam v. 405. seqq.

Sidera quin etiam coelo fugisse feruntur,

Lucifer & solitas destituisse vias.

Lucifer in toto nulli comparuit orbe,

Et venit stella non praeunte dies.

Sideris hoc obitus terris instare monebat,

Et mergi Stygia nobile lumen aqua.

Ovid. 1. Am. 8. 11.

Sanguine (si qua fides) stillantia sidera vidi,

Purpureus Lunae sanguine vultus erat.

Noster infra in Epicedio Aeg. Mechleri lib. v. El. 19.

Vidimus, exilio mutantes Albidos urbem

Heu mala Pierias quanta secuta Deas.

Resque Ducis chari fractas; quo tempore

Pboebi

Pallidus immenso vultus in orbe fuit &c.

ubi ea ipsa indicat prodigia, quae in hac Elegia describuntur.

11. *Nec guttae frustra toties cedere cruentae*] has inter prodigia a veteribus etiam habitas vel ex Jul. Obsequente patet, qui in Libello de prodigiis cap. 106. memorat in cubiculo Junonis visas esse sanguinis guttas. & sic in Ovidii loco modo producto, *Saepe inter nimbos guttae cedere cruentae*. Inter prodigia etiam bellica saepe ab aliis memorantur super segetes, arbores, & aedes visae fuisse. Sed quas cruorem a papilionibus emanantem esse, jam ante hodiernos

Historiae Naturalis Scriptores, adnotavit Sleidanus lib. xxv. Comment. pag. 802. ubi inter similia prodigia, quae mortem Mauricii Electoris Saxoniae praecesserunt, sanguineas guttas in foliis arborum haerentes memorat. Merentur legi quae circa pluviam hanc sanguineam observasse Peirescium narrat Gassendus in Ejus Vita Lib. 11. pag. 66. & ex eo Reaumur Memoir. pour servir a l'Histoire des Insectes T. 1. part. 2. Mem. 14. pag. 380. & seqq.

13. *Quod Di*] Virgillii est Aeneid. 11. 190. — *quod Di prius omen in ipsum Convertant.*

HOOGST.

16. *Caesorum quantus acervus erit*] pariter Catullus *caesos corporum acervos* dixit in Epithal. Pel. & Thet. v. 357.

Testis erit magnis virtutibus unda Scamandri,

Cujus iter caesis angustans corporum acervis

Alta tepefaciet permixta flumina caede.

& Auctor ineditus Panurgi v. 615.

Graminaque undanti stare altum tella tueri

Sanguine, & ingentes caesorum cernere acervos.

quibus locis adstruximus emendationem nostram in Carmine de Achille. quod edidimus in Specim. Anthol. Lat. Epigr. Vet. pag. 20 & 21.

Multa trahet Xanthi Trojana cadavera gurgis,
Majoremque feret caesorum sanguine cursum.
ubi vide quae notavimus. Sed monere ibidem negleximus, versibus illis probari posse apud

Obstupui, subitaque tremens formidine, sensi
Pectus (ut audiui) diriguisse metu.

Omnia namque mihi comitum pars una tuorum
Nuper ad Albiacas retulit hospes aquas.

Purpureo coelum jam Sol referaverat ortu,
Nocturnoque vigil munere functus eram.

Moenibus egressus ripa viridante jacebam,
Militiae deflens taedia longa meae.

Ecce levi remo se matutinus agebat
Nescio quis patriae de regione tuae.

Factus

apud Catullum lectionem Codicis mei Mf. in quo pro *angustans*, quod in vulgatis est, legitur *augustans*, idest cursum Xanthi proferens & majorem reddens acervis & sanguine caesorum aucti. adeo ut iis turgens & oppletus latus se effundere nitatur, sive ut Virg. v. Aen. v. 806. dicit:

— *gemere itque repleti*

Amnes, nec reperire viam atque evolvere posset

In mare se Xanthus.

26. *Pro patria*] Horatius III. Od. 11, 13. *Dulce & decorum est pro patria mori.* H.

* ELEG. X. Legitur in Ed. Parif. p. 19. & in Ed. Voeg. p. 27.

† CHRISTOPHORUM HERDESIANUM *Jureconsultum*] *Jureconsultum* non tantum egregium, sed & Theologum summum apud Norimbergenses fuisse hunc Herdesianum, patet ex Freheri Theatro Erud. Vir. P. II. Sect. IV. p. 898. ubi scripta ejus, sed omnia non suo nomine edita, accurate recenset. magnam ipsi cum Camerariis familiaritatem fuisse scribit Melch. Adamus in Vit. Germ. Medic. p. 159. ubi summum *Jureconsultum* & Theologum vocat, & de quo silere praestet, quam pauca dicere. ideoque & nos non plura de eo addimus.

1. *Esse per insidias iter* &c.] Ovid. Metam. II. 76.

Forſitan & lucos illic urbesque Deorum

*Concipias animo, delubraque ditia donis
Esse, per insidias iter est, formasque ferarum.*
HOOGST.

4. *Ausus es, invitis* &c.] ob oculos habuit Ovidiana in Epist. Penelopes v. 100. *Dum parat invitis omnibus ire Pylon.* & ex hoc fonte sunt quae habet v. 7. sic enim ibi Naso,

*Omnia namque tuo senior, te quaerere misso,
Rettuleraſ nato Neſtor: at ille mibi.*

HOOGST.

Ibid. *Ausus es, invitis omnibus, ire vias*] addunt Ed. Par. & Voeg.

Proposuitum nec uterque parens inbibere, nec udis

Fictere te potuit fida puella genis.

5. *Subitaque tremens formidine*] & subito *gelidum formidine* Ed. Par. & Voeg.

7. *Omnia namque mihi comitum* &c.] in Editione Par. & Voeg. haec habentur:

Nam mihi cuncta tuae consors patriaeque viaeque

Rettulit, & nobis quaerere cura fuit.

Cetera quae sequuntur usque ad v. 25. *Non procul hinc locus est* &c. desiderantur in iisdem Editionibus.

13. *Remo se matutinus*] Virg. Aeneid. VIII. 465.

Nec minus Aeneas se matutinus agebat.

HOOGST.

Factus erat propior, surgo, nautamque saluto,
 Ense latus cinctum est, hasta jacebat humi.
 Protinus agnosco juvenem, quo nullus ad Arctum
 Doctior argutae fila movere lyrae,
 Franciscum, cui Pierides, nisi bella fuissent,
 Cinxissent lauri fronde virente comam.
 Ille tuos casus referebat, & hostis amicam
 Ipsius in dirae limine mortis opem.
 Castra petebamus (lacrimans dicebat) & urbem,
 Qua sale durandas Hala ministrat aquas.
 Non procul hinc locus est, ubi spumifer ilice densum
 Perfluit undoso gurgite Sala nemus.

K

Illic

19. *Franciscum*] Quis hic intelligatur Franciscus, dubium me haerere fatcor. Cogitabam aliquando de Francisco Franchino, poeta istius aevi festivissimo. quia ille in exercitu Caroli V. stipendia meruit, & Phoebi ac Martis castra secutus, retulit ad patrios bina tropaea lares; ut in ejus Epitaphio legitur. vide de eo Toppii Biblioth. Neap. p. 90. & Nicodem. Addit. p. 79. Sed huic obstat patria. quippe qui Italus Cosentinus fuit. Hic vero intelligitur poeta, qui ad Arctum Musarum studio nobilis fuit, ejusdemque patriae confors cum Herdesiano. An igitur forte intelligit Franciscum Ripensem? Ita conjicio a laude facultatis poeticae, quo nomine eum hic celebrat; & ex Epigrammate, quo tamquam corona laurea eum exornat Lib. II. Carm. p. 469.

*Anio cinges juvenilia tempora Vati,
 Aeternum servans fronde virente decus.
 Hunc meus ingenio meruit Franciscus bonorem,
 Nobilius per quem Dania nomen habet.*
 ubi vide. Sed cum Franciscus ille Ripensis militiae nomen, quantum sciam, non dede-

rit, quod tamen his versibus innui videtur, amplius inquirendum arbitror.

24. *Qua sale durandas Hala ministrat aquas*] Hunc Lotichii versum descripsit D. Sigismundus Cassovius in Itin. German. & Sarmat. p. 589. in Itinerariis Reusneri:

Regia deseritur fumantibus Hala salinis,

Qua sale durandas Sala ministrat aquas.

Sed & plures versus Lotichianos isto in carmine nimia imitatione passim suos fecit.

25. *Non procul hinc locus est &c.*] pro hoc & sequentibus duobus distichis ista leguntur in Ed. Par. & Voeg.

Est locus, (ajebat) pars frugibus apta ferendis

Laeva, sed arboribus confita dextra viret.

In medio vallis nemoralibus humida rivois,

Apta quidem fraudi, sed minus apta fugae.

Hic ferimus rigas dum gressibus mane perberbas

Inque vicem grata voce levamus iter.

Enlibus ecce minax strictis a parte sinistra

Protinus (horresco dum loquor) hostis adest.

Fertur & ut torrens e vertice flumeus alto,

Eruta qui rapido saxa fragore trahit.

Hostis agens &c.

Illic dum gelida fessi cessamus in umbra,

Dum levat irrigui fluminis unda sitim:

Ecce minax, strictisque ferox mucronibus hostis

Ad liquidas praeda tendit onustus aquas:

30

Hostis agens captosque greges, armentaque secum,

Indigenae miseras rura colentis opes.

Jamque propinquabant, jam nos clamore premebant,

Nulla fugae ratio, nulla salutis erat.

Dum tamen & pecudes, onerosaque praeda sequentes

35

Vallis & adfideis uda moratur aquis:

Montis in oppositi (miserabile) nitimur altum,

Ut quibus est cursu vita tuenda, jugum.

Lustraue scrutamur nigrantibus abdita silvis,

Et minus invisae quae loca lucis habent.

40

Vertitur ante oculos lacrimosae caedis imago,

Et suus arbutis omnibus horror inest.

Sic ingrata dies, sic tota sub aethere nudo

Nox in desertis rupibus acta fuit.

Interca

31. *Captosque greges*] *pecorumque greges*
Ed. Par. & Voeg.

32. *Indigenae miseras rura*] *Incola dol-*
late, qua ruit ille, viam. Ed. Par. & Voeg.

33. *Jamque propinquabant &c.*] Haec ita
leguntur in Ed. Par. & Voeg.

Jamque propinquant, jam nos clamore
vocantes

Cernimus, & ratio nulla relicta fugae est.

Illicibus densum via saxa per aspera ducit

In nemus, haec monstrat prima salutis iter.

Dumque vagae pecudes, onerosaque praeda
&c.

37. *Montis in*] sic recte in Ed. Par. &
Voeg. male & in vulgatis.

Ibid. *Montis in*] Codices praefereunt *mon-*
tis & male. HooGER.

43. *Sic ingrata dies, sic tota &c.*] Pro his
ita Ed. Par. & Voeg.

Sub Jove sic, Phoebus lucem praebente, la-
temus,

Sic quoque funestum nocte sequente diem.

Nocte nec obscura, nec Phoebi tempore, venit

In vigiles oculos somnus, in ora cibis.

Auribus accipimus &c.

Interea non ulla cibi, non montibus illis

45

Ulla vel exigui copia fontis erat.

Auribus accipimus vulgi lamenta per umbram,

Pulsaque nocturnis questibus antra sonant.

Deflet uterque parens natos, natique parentes,

Vir mala dilectae conjugis, illa viri.

50

Parvus & in dumis puer a genetrice relictus,

Mater iō silvis abdita, clamat, ubi es?

Mater iō, si vivis, ubi es? Quis talia siccis

Audiat, aut possit commemorare genis?

Sole recens orto, montes, nemorumque latebras

55

Linquimus, & Superis vota precesque damus.

Ventum erat in campum, redit hostis, & ecce cohortis

Ductor anhelanti nos petit acer equo.

Stamus, & Aoniae cultores dicimus artis,

Inmunes belli nos habuisse manus.

60

K 2

Nomen

48. *Pulsaque nocturnis &c.*] *Et nemo as-*
fidis questibus omne sonat, Ed. Par. & Voeg.

50. *Dilectae*] *deplorat* Ed. Par. & Voeg.

52. *Clamat, ubi es?*] Confer Ovid. de
Arte Am. lib. II. 94. & Metam. VIII. 232.
Hoogst.

54. *Aut possit commemorare*] *ut lacrymis*
non riget ora, Ed. Par. & Voeg.

55. *Sole recens orto montes &c.*] Haec ita
habentur in Ed. Par. & Voeg.

Sanque recessuris pallebant astra tenebris,
Et querulos cantus mane dabatis aves.

Surgimus optata sub prima crepuscula lucis,
Quique fuit nobis impetus ire, manet.

Ortus erat Phoebus, redit hostis, & ecce
cohortis

Ductor &c.

quis vero hic militaris cohortis Dux fuerit, qui se gloriatur in sequentibus versibus Sannazarii propinquum esse, equidem divinando adsequi non possum. Ne tamen quis miretur extra Italiam Herdesianum cum comitibus suis incidisse in consanguineum poëtae hujus, inter Italos certe primo loco & ordine censendi, evolvat notam Broukhufii ad Sannazar. lib. II. El. 2. v. 17. unde patebit gentem Sannazarii ex ultima Hispania oriundam in Gallia Cisalpina consedisse, & opima illic patrimonia possedisse, quae tamen iniquitate fortunae illis iterum ademta fuerunt. Sed vide ipsius Sannazarii vitam in Ed. Broukh. majore.

Nomen ad Aonidum, juvenes confidite, dixit,

Nos etiam mites erudiere Deae.

Quod si forte procul vestras pervenit ad aures,

Sincerus priscis Actius ortus avis:

Actius Hesperiiis fama bene notus in oris,

65

Pinguia Sebethi qua rigat arva liquor;

Illi ego me veteri consanguinitate propinquum

Glorior, & vates, vatis amicus, amo.

Impia nec praedae me traxit in arma cupido.

Cum populis terras cura videre fuit.

70

Sic ait, & nobis, ubi Caesar agebat, in urbem

Exhibuit tutas ipse cohorsque vias.

Talia

63. *Quod si forte procul &c.*] Haec & sequentia usque ad v. 69. *Impia nec praedae &c.* non leguntur in Ed. Par. & Voeg.

Ibid. *Quod si forte*] Virg. II. Aeneid. 81. *Fando aliquid si forte tuas pervenit ad aures.* HOOGSTR.

64. *Sincerus*] Intelligitur Actius Sincerus Sannazarius, quem qui vult noscere. vident ejus poemata, quorum accuratam editionem dedit anno seculi proxime elapsi 1. xxxix. Vir Nobilissimus Janus Broukhussius, praefixa Sannazarii vita. HOOGSTR.

66. *Pinguia Sebethi qua rigat arva liquor*] Oportune Sebethi, Neapolim persluentis, meminit, dum Sannazarii meminit: apud quem plurima fluvii hujus exstat mentio. vide notas Broukhussii ad Sannaz. lib. I. El. 9. 47. & ad Eclog. V. 21. ubi quod observet non infrequentiore ejus mentionem esse apud Joh. Jovianum Pontanum, quam apud Sannazarium, verissimum esse videbis ex Capasii Histor. Neapolit. Lib. II. cap. 7. p. 438. & 439. qui utriusque

poetae loca, quibus Sebethum celebrant, adfert. pariter Basilii Zanchii lib. VI. Poem. El. 2. ad Sannazarium scripta:

*Alii, plestra movet cui lenia iu'cher Apollo,
Gratia cui dulci semper in ore sedet,
Te viridis Sebethus habet, te florea Tempe,
Cantantem facies inter Hamadryadas.*

67. *Illi ego me*] Virgilium rursus sequitur eod. lib. v. 86.

Illi me comitem & consanguinitate propinquum

Pauper in arma pater primis buc misit ab annis. HOOGSTR.

72. *Exhibuit tutas ipse cohorsque vias*] Cogitabat illud Tibulli lib. I. El. 2. v. 2. *O utinam memores ipse cohorsque mei.*

antea enim legebatur in Ed. Par. & Voeg. *Exhibuit tutum, quam Sala stringit, iter.* eadem Editiones huic versui subjungunt sequentes:

*I nunc & monitis praebere fidelibus aures
Turpe puta, subito, nec metus obset, eas.
Non habet eventus placidos temeraria virtus,
Haec quoque quae potis tuta putare, time.*

Talia narrabat, lacrimisque fluentibus, ambo
Duximus in longas tristitia verba moras.

Dic tamen, o juvenis, tantis erepte periclis,

75

Quo mihi nunc rapto vivere triste foret:

Ante tuos oculos cum tela necemque videres:

Quid tibi tunc animi, quis color oris erat?

Ergo reliquisses jucundas luminis oras,

Ni pia cultori Musa tulisset opem?

80

Forsit & nostri memor ipsa in morte fuisti,

Convertens vultus huc per inane tuos.

Dixistisque vale, pars quisquis es una meorum,

Ultima lux oculis est hodierna meis.

K 3

Haec

73. *Talia narrabat &c.*] Omittunt hoc distichon Ed. Par. & Voeg. Sequenti versu Lotichius adludit ad illa Propertii lib. 1. El. 10. v. 6.

*Quum te complexa morientem, Galle, puella
Vidimus in longam ducere verba moram.*
ut ad illum locum observavit Broukhufius. imitatus etiam est Jacobus Micyllus in Itiner. Francos. pag. 475 in Itinerar. Reusneri:

*Mutuaque alternis relevantes pectora diis
Ducimus in longas tempora grata moras.*

75. *Tantis erepte periclis &c.* *Quid tibi tunc animi* seqq.] Non dubito Lotichium in animo habuisse illum Ovidii locum lib. 1. Met. 358.

*Quid tibi, si sine me satis erepta fuisses,
Nunc animi, miseranda, foret? quo sola
timorem*

Per modo posses? quo consolante dolores?

& ita saepe apud eundem, non *Quis tibi tunc animus.* quod in codicibus minus castigatis legitur, ut ex Heinssii notis illic videre licet. Non recte igitur Dav. Sigismundus Cassovius in Itiner. Germ. & Sarmat. pag. 588. ubi hunc Lotichii locum ita imitatur:

*Dic tamen, o juvenis, tantis erepte periclis,
Quis tibi tunc animus, quis color oris erat?
Cum tremeres altis pulsas Aquilonibus Alpes,
Frigoraque injuetas & paterere viae?*

*Ergo Vandalici confossum militis ense
Liquisses vitae lumina cara tuae?*
77. *Tela necemque] lethum triste* Ed. Par. & Voeg.

79. *Ergo reliquisses] Non agnoscunt hoc distichon* Ed. Par. & Voeg.

81. *Ipsa in morte] hac in sorte* Ed. Par. & Voeg. & seq. v. oculos *hac* pro *vultus* *huc*.

84. *Ultima lux oculis &c.*] Subjunguntur post hunc versum sequentia in Ed. Par. & Voeg.

*Haec mihi narrabis, quibus addes auribus
bausta,*

*Visaque sollicitae tempore multa viae.
Ut, quam mille prius regum peperere labores,
Nunc bona libertas, nomen inane, ruat.
Nec designatos possitis (heu dedecus) armis,
Sponte jugum magnos turpe subire duces.
Albis & in ripis ut millia multa virorum
Videret infanda prodicione mori.*

*Heu ubi sancta fides? turmae fugis eque-
stres,*

*Et frustra petit miles inultus opem.
Ista mihi referes, cum moenia &c.*

Haec mihi narrabis, cum moenia vestra revisam,

85

* * * * *

Namque iterum dulci Musarum tangor amore,

Et me jam belli militiaeque pudet.

Quod nisi me fallant animi praesagia, tecum,

Erigonen quando Phoebus adibit, ero.

90

Tunc viridi mecum residens in gramine, tuto

Omnia depones auribus illa meis.

O mihi laetitiam cum pace datura perennem,

Fortunata mihi terque quaterque dies!

Martia qua signis fulgentia castra relinquam,

95

Castra sub hiberno quae videt Urfa polo.

Vosque per Aonios sequar, o mea gaudia, montes,

Inventor citharae Phoebe, novemque Deae.

Adloquar & dulces, quibus ante fruebar, amicos.

O mihi sollemnis semper habenda dies!

100

Hanc celeri genetrix ut Memnonis adferat ortu,

Adde tuas nostris, Herdesiane, preces.

F. L. E-

85. *Haec mihi narrabis*] *Ista mihi referes* in Ed. Par. & Voeg. quae hiatum pentametri hoc modo suppleunt:

Omnia quae tacito condet uterque sinu.
sensu satis cohaerente. conferendus est hic locus cum illis quae supra habuimus Eleg. 2. v. 73. & seq.

87. *Namque iterum dulci Musarum &c.*] *Namque loci rursus tangor natalis amore,*
Grataque vicinae spes mihi pacis adest.
Quod nisi me fallunt menti praesagia &c.
ita in Ed. Par. & Voeg.

91. *Tunc viridi mecum &c.*] deest hoc distichon in Ed. Par. & Voeg. quod, si

mei arbitrii res sit, commodè deleatur licet; est enim paullo languidius, & bene omnia, si ejiciatur, cohaerebunt, modo hiatus, qui supra v. 86. occurrit, ex iisdem editionibus ita suppleatur, ut notavi. *deponens* male in vulgatis.

95. *Castra sub hiberno*] *Ruraque sub gelido* Ed. Par. & Voeg. in quibus huic versui adduntur sequentes:

Rursus & incipiam vitae memor esse prioris,
Admonitus sacri carminis, atque mei.
Vosque per &c.

101. *Hanc celeri*] Vid. Eleg. II. & ibi notata ad v. 78. HOOGSTRA.

*ELEGIA XI.

AD AMICOS.

De suo in patriam reditu, facta jam pace.

Cingite iō lauri, ter iō mea cingite lauri
 Tempora: finito praelia Marte silent.
 Nunc funesta mihi (vix possum credere tantum)
 Arma licet, facta pace, referre domum.
 Nunc scio, tranquillae quam sint bona commoda pacis,
 Bellaque sint terris quale cruenta malum.
 Proderit hoc olim prima didicisse iuventa,
 Martis inexpertis dulce videtur opus.

Este

* ELEG. XI.] Legitur in Ed. Paris. pag. 21. & Voegelia pag. 30. in quibus multa aliter, ut enotavimus. similis argumenti est Elegia Joh. Joviani Pontani lib. 11. de Amor. Conjug. El. 3.

1. Cingite] Imitatio Ovidii est 11. de Arte Am. v. 1.

Dicite, Iō Paean: & iō, bis dicite, Pae-an. HOOGSTR.

4. Arma licet, facta &c.] adduntur haec in Ed. Par. & Voeg.

Jam nihil est totum, quod in his toleravimus oris,

Quaeque fuit durum ferre, tulisse juvat.

5. Tranquillae quam sint bona commoda pacis] quam placidae sint dulcia commoda pacis, in Ed. Par. & Voeg.

7. Hoc olim prima didicisse] haec olim prima sensisse, Ed. Par. & Voeg. hunc quoque versum sibi adoptavit Dav. Sigismundus Caffovius in Itiner. Germ. & Sarm. p. 593.

Proderit haec olim fera meminisse senecta.

8. Martis inexpertis dulce videtur opus] Respexit procul dubio Lotichius ad Graecorum Adagium, γλυκὺς ἀπειρῶ πόλεμος, quod e Pindaro exponit, & operosa digressionem inlustrat Erasmus in Chiliad. Adag. p. m. 295. Sic enim recte in Diogeniani Proverbiis Cent. iv. No. 94. emendabat Schottus pro ἀπειρῶν. quod firmatur ex Pindari fragmento apud Erasmum, Γλυκὺ δὲ πόλεμος ἀπειροῖσιν, ἐμπειρῶν δὲ τις ταρβέει. neque aliter legitur in Proverbiis e Suida collectis Cent. iv. 95. & apud Apostolium Cent. vi. 34. ubi tamen ἀπειρῶν habetur in Cod. Ms. Rhedingeriano. cujus insignem collationem manu M. Opitii adscriptam editioni Pantinianae habemus, unde longe locupletiores fieri possent Apostolii Paroemiae. Rem ipsam saepius carminibus suis decantat Lotichius, in quibus passim, praesertim primo hoc Elegiarum libro, de Belli incommodis & miseria Martis queritur: cum quo poeticae rei studiosis conferre volupe erit Joh. Joviani Pontani lib. 11. Amor. El. XIII. pag. 36. b. Ed. Ald.

Bene-

Estē salutati, quos sum complexus, amici,

Sive quis in studiis, seu tulit arma simul.

10

Vos ego nunc, animi pars nostri magna, relinquam,

Natalis repetens dulcia rura soli.

Castra valete, valete enses, vale hospita tellus,

Et nemus, & lacrimis conscia ripa meis.

Vos quoque consortes operum, quos nuper acerbo

15

Funere Mars hausit turbidus ante diem,

Illustres salvete animae, longumque valete,

Tuque, sed (heu) fractis cornibus, Albi vale.

At

Benedictum Lampridium Poëmat. pag. 40. & seqq. Janum Pannonium prolixo carmine ad Imper. Fredericum III. pro pacanda Italia; & praecipue Joannis Sommeri, poëtae inter Hungaros excellentissimi, sed nullo suo merito hodie fere ignorati, Elegiam IX. pag. 426. in Deliciis Poëtar. Hungaric. a Pareo collectis. Hoc argumentum etiam eleganti carmine tractavit Joh. Baptistā Pigna sub titulo *Belli detestatio*, quod habetur lib. III. Carmin. pag. 93. & seqq. Quem Pignam eo libentius memoramus, ut ingenuae juventuti commendemus hunc poëtam Ferrariensem, quem *hominem in primis eruditum & ingeniosum* vocat Manutius lib. IV. Epist. 32. ubi & libros ejus de imitatione poëtica laudat. Vulgo enim hic quoque vix nomine notus est. Prodierrunt Pignae carmina simul cum Caelii Calcagnini & Ludovici Areofii carminibus Venet. 1553. & in Italorum poëtarum collectione Toscaniana ejus nonnulla habentur Tomo II. Innotescet paullo magis, ut puto, ex Menagii Observationibus ad Aminatam Tassi p. 161. 214. 354 & 357. unde longe ampliora & certiora de Pigna discere licet, quam ex Hieronymo Baruffaldo de Poëtis Ferrariensibus Class. I. pag. 19. ubi male Pineae vocatur.

9. *Estē salutati, quos sum complexus, amici*] hunc Lotichii locum ante oculos habuit Johannes Bocerius lib. II. Sacror. Carmin.

Estē salutati, quos linquere cogor, amici,

Tuque mihi aeternum Lunaque Solque v. v. uterque adhaeret Ovidio lib. I. Trist. 3. 34.

Dique relinquendi, quos Urbs habet alta Quirini,

Esse salutati tempus in omne mihi.

15. *Vos quoque consortes operum &c.]* Hoc & sequens distichon desideratur in Ed. Par. & Voeg.

18. *Tuque, sed (heu) fractis cornibus, Albi vale.]* ita passim apud poëtas antiquos in clade bellica fluvii majores fractis inducuntur cornibus. Ovidius lib. IV. Trist. El. 2. 41.

Cornilus hic fractis viridis male tectus ab ulva Decolor ipse suo sanguine Rhenus erit.

Crinibus en etiam fertur Germania passis,

Et Ducis invidi sub pede maesta sedet.

ubi Heinricus Cornilus in fractis praeferebat. Sed non opus est. Claudianus lib. III. de Laud. Stil. §. 23.

Hinc Libyci fractis lugerent cornibus amnes, Inde catenato gemeret Germania Rhenos.

hinc recte adversus Gonsalvum Patruus meus explicat illa Petronii in Carm. de bel. Civ. cap. 123. de Pompejo:

— quem

At tu parce, precor, subjectis, inclite Caesar,

Humanæ factus sortis ab hoste memor.

20

Gloria victori est victis donare salutem,

Nec crimen, quidquid non bene cessit, habet.

Laeta volubilibus victoria passibus errat,

Et magni reges, & cecidere duces.

L

Fal-

— quem fracto gurgite Pontus
Et veneratus erat submissa Bosphorus unda.
quem vide. Sic de Acheloo post luctum cum
Hercule Ovid. iii. Am. 6. 36.

Cornua si tua nunc ubi sint, Acheloe, re-
quiram,

Herculis irata fracta querere manu.

& Propertius lib. ii. El. 25. 34.

Non rursus licet Atoli referas Acheloi

Luxerit ut magno fractus amore liquor.

in vulgatis antea frigide illic fractus lege-
batur. & recte Luxerit substituit Broukhu-
sius pro Fluxerit, quem miror inter loca,
quibus pulcherrimam emendationem opti-
me adstruit, non meminisse illius Nasonis
Epist. ix. 139.

Cornua flens legit ripis Achelous in udis,

Truncaque limosa tempora merfit aqua.

ubi trunca vocat tempora, quae fracta cor-
nuis in altero loco dicuntur.

19. Inclite Caesar] arbiter orbis Ed. Par.
& Voeg.

21. Gloria victori est, victis donare salu-
tem] Sententia nota, & saepe a Poëtis ce-
lebrata, quae multorum Heroum exemplis
probari posset ex historiarum monumentis.
id ita exprimit noster Eclog. vi. 7. 100.

Usque adeo pulchrum est & nobile, parcere
victis,

Pulchrius, indomitas quam bello subdere
gentes.

Sed iudicium Lotichii hic laudandum est,
qui sententia hac valde oportuno loco uti-
tur, ubi de Carolo V. agit, quem in victos
& supplices severiorem & duriorum fuisse
constat, praecipue in Joh. Fredericum,

Electorem Saxoniae, captivum, quem
paullo arrogantius tractasse, nec mitiorem
fuisse in alios Viros illustres, qui belli alea
in ejus manus inciderant, enarrat Thuanus
lib. iv. Histor. Cap. x. xi & xiv. ubi cla-
dem Mulbergensem, & Saxoniae ducis
captivitatem describit, cujus memorabilia
ad Ernestum Brunsvicensem, captivitatis
socium, verba, huc facientia, ibidem re-
fert: Itaque, inquit, si te bello inferiorem
doles, ut superior sis, constantiam indue,
& te calamitatem tuam contemnere, ostende;
sic victoriam hosti eripies, & victus victorem
vinces: hac expedita ratio est ultionis de
hoste vel in hac captivitate sumendae. Et hoc
ipso Saxonici Ducis exemplo inter alia, ad
sententiam hanc illustrandam, utitur Ca-
merarius in Meditation. Historic. Cent. iir.
Cap. 26. prolatis in medium iisdem Thuani
verbis. Eo igitur hic respexisse Lotichium
opinor, neque sententiam hanc more vul-
gatum poetarum sine ratione aut necessi-
tate, sed quasi tempestivam ad Carolum V.
de moderanda victoria admonitionem ad-
hibuisse.

21. Gloria victori &c.] Postponitur hoc
ditlichon proxime sequenti in Ed. Par. &
Voeg.

22. Nec crimen, quidquid non bene cessit,
habet] Hac quoque laus major nulla futura
tua est. ita in Ed. Par. & Voeg.

23. Laeta volubilibus]. Ovidius Trist. 5.
8. 15.

Passibus ambiguis Fortuna volubilis errat,
Et manet in nullo certa tenaxque loco.
HooGER.

Fallor? an incipiunt alti subsidere montes? 25

Spirat & e patriis lenior aura jugis?

Salve dulce solum, non mitis, & optima rerum

Pax tibi, non agri fertilis uber abest.

Non tibi prata suis defunt rorantia rivis,

Ubra quique ferant nectare plena greges. 30

O quoties ego, Cynthi, tuas, placidissime, limphas

Optavi! quoties, herbifer Aci, tuas!

In somnis quoties gelidos haurire liquores

Visus, & herbofo pellere fonte sitim!

Cum mihi succensas torreret anhela medullas 35

Febris, & ante oculos mors foret atra meos.

Salve terra meae servans cunabula gentis,

Terra potens aequo jure, Deūmque metu.

Scior

25. Fallor? an incipiunt &c.] Hoc quoque distichon non legitur in Ed. Par. & Voeg. sed pro eo interferunt sequentes versus:

*Est aliquid miseros citra scelus esse nefandum,
Nec subito crimen, quod male cessit, habet.*

Lenius o spirare leves vallibus auras,

Dum Canis aestifero fidere findit humum.

Ipse manu tergens vultus sudore fluentes

Nitar inaccessae rupis adire jugum;

Nec breve nocte dabo spatium, nec luce quieti,

In patria donec, quo mihi cursus, ero.

Qua jacet a veteris mons dictus nomine Drusi,

Summaque pars quercu, vitibus ima virent.

Parvus & a Francis vicinus Cynthius Hefios

Separat, & gelidam fons rigat Acis humum.

Hic tacitos inter montes, lucosque silentes

Oia securae plena quietis agam.

Et tenerae vobis dicam mea carmina Nym-

plae,

Pectore laetitia vix capiente suam.

Salve dulce solum & quae seqq.

Ibid. Fallor? Iterum ex Ovidio adumbratum Trist. 1. 2. 107.

Fallor? an incipiunt gravidae transire nubes? HOOGST.

27. Non mitis] non lenis Ed. Par. & Voeg.

28. Pax tibi, non agri &c.] Additur in Ed. Par. & Voeg.

*Nec liquidi fontes, & amicti palmitum colles,
Multus & ad rigui fluminis hortus aquas.*

29. Non tibi] nec Ed. Par. & Voeg.

30. Ubra quique ferunt &c.] Addunt in Ed. Par. & Voeg.

*Lustra quid altorum nemorum venatibus
apta,*

Et volucrum referam carmina mille sonis?

31. O quoties ego, Cynthi, tuas &c.] deest hoc distichon in Ed. Par. & Voeg.

33. In somnis quoties &c.] distichon hoc cum sequenti desideratur quoque in Ed. Par. & Voeg.

38. Terra potens aequo jure &c.] Additur in Ed. Par. & Voeg.

*Quam te blanda fovet placidi clementia coeli?
Quam rigidis dispar forma sub axe locis.*

Serior his utinam me vallibus occupet aetas,

Quas olim veteres incoluistis avi.

40

Nec mihi deficiant hortus, fidique sodales,

Nec liquor, in patriis quem tulit uva jugis.

Nec lyra, maturis vires adimentibus annis,

Triste senectutis quae leve reddat onus.

Pegafides, requies curarum sola mearum,

45

Vos ego, quod superest, tempus in omne colam.

Vos date Castaliae, vatum pia numina, vestro

Plena sacerdoti pocula rursus aquae.

Nec mihi sit damno, quod me lacrimosa coëgit

Praelia deserto Mars Helicone sequi.

50

L 2

Non

39. *Serior bis utinam me vallibus occupet aetas*] & hos quoque versus nimis aperta imitatione suos fecit David Sigismundus in *Itiner. Germ. & Sarmat.* p. 598. prope finem:

*Felices terrar, fortunatissima rura,
Dives ubi proavis res fuit ante meis.*

*Serior bis utinam me finibus occupet aetas,
Hinc adeam patrios lactior umbra polos!*
priorum duo versus adhaerent Lotichianis, quae occurrunt lib. II. El. 5. v. 51.

*Felix, qui solis, parvo contentus, in agris
Degit, ubi proavis res fuit ante suis.*

40. *Quas olim veteres incoluistis avi*] Respexit Tibullum lib. I. El. XI. 18.

*Ne pudeat prisco vos esse e stipite factos,
Sic veteris sedes incoluistis avi.*

ita enim emendabat Fruterius, eamque lectionem Broukhufius inter alia hac quoque Lotichii imitatione comprobabat. Eundem Tibulli locum expressit Fr. Marius Mossa Eleg. I.

*Aequaque dispositis confurgunt tella colum-
nis,
Arte rudes nulla quae incoluistis avi.*

41. *Hortus, fidique sodales*] *arbor, certique penates*, in Ed. Par. & Voeg.

42. *Nec liquor*] Et Ed. Par. & Voeg.

43. *Nec lyra*] Horatius I. Od. 31. optat ad hunc modum:

— *nec turpem senectam
Degere, nec citbara carentem.* Hoogst.

46. *Vos ego quod superest &c.*] additur in Ed. Par. & Voeg.

*Pegafides noster, quicquid agamus, amor.
Pegafides, quarum virtus ope funera nescit,
Vos ego quod &c.*

47. *Vos date Castaliae &c.*] imitatio haec Lotichiana vindicat scripturam in eodem Ovidii voto Lib. I. Am. 15. 36.

— *mibi flavus Apollo
Pocula Castaliae plena ministrat aquae.*
ut recte correxit Heinsius.

49. *Nec mihi sit damno, quod me lacrimosa coegit &c.*]

*Nec mihi sit damno, fuerit licet, otia linquens
Vestra, quod insani militis arma tuli.* in Ed. Par. & Voeg.

Non ego supposui tectis infontibus ignes,

Facta nec injusta est dextera caede nocens.

Et licet ad magnos victoria flexerit hostes,

Arma tamen caussa pro meliore tuli.

Vos quoque sum lituos inter veneratus, & enses,

55

Quodque fuit vacuum tempus ab hoste, dedi.

Deque tot amissis etiam nunc pauca supersunt

Carmina, militiae tempore facta meae.

Vade agedum, consuesce legi, manibusque teneri,

Parve, sed auctori care, libelle, tuo.

60

Non ego te viridi genui projectus in umbra,

Otia quae sacris vatibus esse solent:

Sed trepidas inter pugnas, dum Carolus armis

Caesar ad infauistas fulminat Albis aquas.

Tu

52. *Facta nec injusta est dextera caede nocens*] pariter Ovidius lib. ii. ex P. Ep. 9. 67.

Non ego caede nocens in Pontica litora veni, Mixtae sunt nostra dira venena manu.

quem locum ita imitatus est Paulus Panfa in Epicedio Molsae:

Numquid caede nocens foedavit sanguine dextram,

Miscuit an puro toxica dira mero?

de participio *nocens* in fine pentametri vide quae notabimus infra ad lib. iv. El. i. v. 20.

53. *Et licet ad magnos victoria flexerit hostes*] Iisdem fere verbis hac excusatione utitur Sannazarius lib. ii. El. I. v. 87.

Nam quod ad hostiles flexit victoria partes, Fortuna magis hoc, quam fuit artis, opus.

Ibid. *Et licet ad magnos &c.*] Deest hoc distichon in Ed. Par. & Voeg.

59. *Vade agedum &c.*] Neque hoc distichon cum tribus sequentibus legitur in Ed. Par. & Voeg.

63. *Sed trepidas inter pugnas, dum Carolus armis, Caesar ad infauistas fulminat Al-*

bis aquas] Elegans aemulatio Virgiliana lib. iv. Georg. 561.

Haec super arvorum cultu pecorumque caenebam

Et super arboribus, Caesar dum magnus ad altum

Fulminat Eupbratem bello &c.

quos versus sine dubio hic ante oculos habuit. Ceterum ex hoc loco male nonnulli, ut Baillet Jugem. des Scavans T. iv. P. 111. p. 273. ubi de poetis recentioribus agit, collegerunt Lotichium pleraque, si non omnia, carmina sua in castris inter tumultus bellicos & armorum strepitus fecisse: cum unicam tantum expeditionem auspiciis J. Frederici Electoris Saxoniae fecerit; & haec verba referenda tantum sint ad primum Elegiarum librum, quem relicto Marte in Galliis cum ageret, Parisiis edidit. Haec notanda, ne ejusmodi exempla erroris comites ad se trahant: & monuit recte Baylius in Lexico suo Critico T. iii. p. 162. Lit. A.

Tu mihi curarum requies: tu dulce laborum,
 Saepe vel obscura nocte, levamen eras.
 Qualiscumque meis vivas diuturnior annis,
 Perque manus ferae posteritatis eas.
 Aspera cum numeris gravioribus arma valete.
 Pax juvat, in teneris sunt mea regna modis.

65

70

65. *Tu mihi curarum requies &c.*] Ex Tibullo expressum lib. iv. 13. 11.

Tu mihi curarum requies, tu nocte vel atra Lumen, & in solis tu mihi turba locis. vide Richteri Specim. Observ. Crit. pag. 59. porro quod noster librum suum nocte obscura levamen; quodque lumen in tenebris puellam suam vocet Tibullus, acumen illud Graecis poetis etiam frequens est, ut vel ex Epigrammate Anthologiae Graecae, quod Georg. Anselmus expressit, patet, ut observat Broukhufius ad dictum Tibulli locum. Sed vide etiam similia apud Menagium in Observ. ad Malherbae Poëinata pag. 278.

67. *Qualiscumque meis vivas &c.*] Haec auctiora habentur in Ed. Par. & Voeg.

Qualiscumque meis vivas diuturnior annis, Cum fieres requies grata, libelle, mali.

Te leget, & veniens nobis erit aequiva actas,

Si quis & est livor, desinet esse mora.

Pascitur in magnis tantum malus ille poetis, Inferius sacris moribus illud opus.

Aspera cum numeris &c.

in qua modesta gloriatione Lotichium ante oculos habuisse notos illos Ovidii versus lib.

1. Am. El. 15. facile quisque animadvertit:

Pascitur in vivis Livor, post fata quiescit,

Cum suus ex merito quemque tuetur bonos.

69. *Aspera cum numeris gravioribus arma valete*] Imitatio est Ovidii lib. 1. Amor. El. 1. 28.

Ferrea cum vestris bella valete modis.

PETRI

PETRI LOTICHII SECUNDI
* ELEGIARUM
LIBER II.

ELEGIA PRIMA,
A D
MATTHIAM STOIUM
Borussum.

Ecce novum vatem, pulchra cum matre Cupido.
Uror, & en gressus in tua castra fero.
Arma prius gelida (ne me contemne) sub Arcto,
Turbine sic rigidi Martis agente, tuli.
Nunc quia pax facta est, tibi florida serviat aetas.
Pace Venus laeta est, pacis alumnus Amor.

Sic

* ELEGIARUM LIBER SECUNDUS] Nulla Libri hujus Elegia, excepta sola sexta, exstat in Editione Parisina ac Voegeliana, cum quibus haecenus comparavimus librum Elegiarum primum. qui solus tantum in Parisina legitur, subsequente Carminum libro. idem fere statuendum de ceteris sequentium librorum Elegiis, quarum paucae in iisdem Editionibus excusae sunt: nisi quod plures in Voegeliana occurrant quam in Parisina; adeo quidem ut farraginem Carminum & Elegiarum complectatur, quae in quinque quidem libellos a Jacobo Straburgo distributae fuerunt. in ceteras Lipsienfes editiones, quas vulgatas nuncupamus, cura Camerarii injectae sunt numero plures Elegiae ab auctore post primas illas duas editiones conscriptae. Itaque earum

divisionem & ordinem sequemur, insertis suo loco Elegiis & Carminibus nonnullis ineditis. Hoc monendum erat, ne quis forte existimet diversitatem Parisinae ac Voegelianae editionis in posterum a nobis neglectam fuisse.

ELEG. I. 2. *Et en gressus in tua castra fero*] Ovid. III. Fast. 174.

Advocor, & gressus in nova castra fero.

6. *Pace Venus laeta est* &c.] Agnoscere est numeros Ovidianos, quos imitatur. Sic enim ille lib. I. Fast. 704.

Pax Cererem nutrit: pacis alumna Ceres. & IV. Fast. v. 407. *Pace Ceres laeta est.* quod luculentius his versibus effert Tibullus lib. I. El. XI. 45.

Interea Pax arva colat. Pax candida primum Duxit aratores sub juga curva boves.

Pax

Sic ego: cum tenero sic alma Cupidine mater,

Militiae princeps tu mihi, dixit, eris.

Non tamen hoc galeam bellum, non postulat hastam,

Cingere sanguineo nil opus ense latus.

10

Pax erit, & roseis degens in odoribus acvum,

Candida perpetui tempora veris ages.

Hactenus: & viridi cinxit mea tempora myrto,

Et leviter ridens, Haec, ait, arma geres.

Exsolvit promissa Venus: feliciter arsi,

15

Inque meo nullum crimen amore fuit.

Quin etiam voti compos nova carmina feci:

At cito laetitiae nunc mihi finis adest.

Et merito: quid enim frangens mea commoda fugi?

Utilius fuerat non habuisse pedes.

20

Nunc

*Pax aluit vites, & succos condidit uvae,
Funderet ut nato testa paterna merum.
Pace bidens, vomerque nitent: at tristitia duri
Militis in tenebris occupat arma situs.*

cujus loci initium imitatus est noster supra
lib. I. El. I. v. 65.

*Pax castas secuta domos, Pax incolat urbes,
Pax olea canas cincta virente comas.*

& Paulus Melissus in Elegiis pag. 121.

*Tum loca Pax vicina, tuam Pax incolat
urbem.*

nec non Flaminus in Paraphrasi Psalmi
CXXV. in fine:

*Utinam quies, & alma Pax agros
Nostras & urbes incolat.*

14. *Et leviter ridens, Haec, ait, arma
geres.* In animo habuit illud Ovidii lib. I.

Am. El. 6. 12.

*Risit, ut audirem, tenera cum matre Cupido;
Et leviter, Fies tu quoque fortis, ait.*

quem locum sic expressit Mich. Marullus
lib. I. Epigram. pag. 13. in Epitaphio
Philoës:

*Risit Amor claralem habitum mentemque
puellae,*

Et leviter, nostra est haec quoque miles, ait.
Dan. Heinsius lib. I. Eleg. 1.

*Sat mihi, si fidos non adspernetur amores,
Et leviter dicat, Tu quoque noster eris.*

15. *Exsolvit promissa Venus*] Tibulli est
lib. IV. El. 7. 5.

*Exsolvit promissa Venus: mea gaudia narret,
Dicetur si quis non habuisse suam.*

vide Broukhuf. pentameter scire ex Ovidio
est lib. I. Artis v. 34.

Inque meo nullum carmine crimen erit.

20. *Utilius fuerat &c.]* & hoc quoque
Ovidio debetur Lib. II. Fast. 434.

Utilius fuerat non habuisse nurus.

Nunc & amor gravius, quia signa reliquimus, urit,

Et rapido longas vindicat igne vias.

Pollicitisque fidem jubet addere mater amoris,

Concurrit & faevas, ne sit inulta, faces.

Nonne fuit melius dominae servire puellae,

25

Cernere quam tumidi litus utrumque maris?

Quid mihi cum pelago, mea si tellure morantur

Gaudia, si puppis non vehit una duos?

Cac-

21. *Nunc & amor gravius, quia signa reliquimus, urit* | Hac Lotichiana imitatione firmari posset apud Ovidium Epist. 19. ut in Codd. Mss. haberi testatur Heinsius, & Douzæ placebat:

Urit amor gravius, quo ferius, urimur intus. vulgo *Venit amor.* quod tamen defendi potest ex illis, quæ Patruus meus notavit ad eandem Epist. v. 26.

Quæ venit exacto tempore, pejus amat. ita senum amorem turpem, & graviolem sæpe venire, indicat Propert. lib. 1. El. 7. v. ult.

Sæpe venit magno foenore tardus amor. illustrabunt hæc Broukhufii notæ ad Tibull. 1. 1. 85. & copiose Benedict. Curtius ad Arresta Amor. p. 328. & seqq. quæ mihi in memoriam revocant alium Tibulli locum Lib. 1. El. 5. 47.

Vidi ego qui juvenem seros defisset amores,
Post Veneris vinclis subdere colla senem.

ita Scaligerum secutus edidit Broukhufius, constructione valde contorta *Vidi juvenem qui defisset seros amores.* desumpta autem hæc esse ex Euripide notavit Andr. Schottus lib. 11. Observ. cap. 13. Sed corrigendum videtur.

Vidi ego, qui juvenum miseros risisset amores,
Post Veneris vinclis subdere colla senem.

Nimirum hæc dicta sunt eadem oppositionis elegantia, qua in illo Ovidii loco lib. v. Trist. El. 8. 11. tot conjecturis vexato, ex quibus maxime arridet illa Heinsiana.

Vidi ego, navisfragum qui riserat, æquore mergi.

Emendationi nostræ in Tibullo favet auctor Elegiæ istius, Asinium Gallum ementitæ, cujus initium *Non fuit Arfacidum* &c. ubi circa finem v. 97.

Si quis amore vacans irriferit, imprecor illi,
Ardeat, & quid sit, discat, amare, senex.

hæc autem eleganter poeta noster hic in suos usus vertit, quia Cupidinis signa reliquerat, in quibus, antequam Martis castra sequeretur, quam fidelem se gesserit, infra pluribus describit Eleg. 111. Simile illud Tibulli de Macro, Cupidinis & Martis pullo, Lib. 11. El. 6. 5.

Ure puer, quaeso, tua qui serus otia liquit,
Atque iterum erronem sub tua signa voca.

vel *sub sua signa* ut Broukh. Hero ad Leandrum apud Ovid. Ep. XIX. 157.

In tua castra redi, socii desertor amoris.
& de eodem Macro lib. 11. Amor. El. 18. 40.

— *non bella libentius istis*

Dicis: & a vestris in mea castra redis.

Caerula mutandis haud mercibus aequora fulco,
 Terra fatis magnas culta ministrat opes. 30
 Nec Zephyros nautis opto, sed amantibus aptos:
 Quid mihi cum pelago, si meus ignis abest?
 Parce tuo vati (nam sum tuus) alma Dione:
 Scis Dea, scis votis crimen abesse meis.
 Sancte puer, puerique parens, avertite curas, 35
 Digna parens puero, digne parente puer.
 Vos quoque Nereides, veteres extinguite flammās,
 Si qua viret toto, quae juvet, herba mari.
 Pro quibus occultos vobis ego matris aquosae
 Tethyos amplexus, Oceanique canam. 40
 Vosque fatigatos coelesti gramine dicam
 Axe sub Hesperio pascere Solis equos.
 Vana precor, surdum votis obmurmurat aequor.
 Hei mihi, tranquillum, quod peto, litus ubi est?
 Torqueor, & cunctas violentius uror in horas, 45
 Arida ceu calidis uritur alga focis.

M

Felix

29. *Caerula mutandis*] Ovidius Trist. I.
 2. 75.

*Non ego divitias avidus sine fine parandi
 Latum mutandis mercibus aequor aro.*

HOOGSTR.

43. *Vana precor, surdum votis obmurmurat aequor*] Leander apud Ovid. Ep. xviii.
 7. 47.

*Vana peto, precibusque meis obmurmurat ipse.
 ubi praeferrem ex Codd. repetitionem Ovidianam Vana precor, precibusque, nisi proxime praecessisset Parce, precor.*

45. *Cunctas violentius uror in horas, Arida ceu calidis uritur alga focis*] Ejusmodi comparationes in Ovidio frequentes. Dido Epist. vii. 23.

Uror ut indulto ceratae sulfure taedae,

Ut pia fumosis addita tura focis.

quem Ovidii locum ita expressit Jacobus Wallius Elegiarum Appendice pag. 257.

Quos tibi tum credam libanti talia motus

Glicere? quos ignes pectoris esse tui?

Ureris, ut rutilae tua circum altaria taedae,

Ut sacris a te tura cremata focis.

iterum

Felix ante alios, patriae decus, optime Stoi,

O caput aerumnis saepe fidele meis!

Tu modo praesentes morbis, quibus uteris, herbas

Colligis, & succos conficis inde suos.

50

Et modo pastorum viridi conviva sub umbra,

Concinis argutis carmen agreste modis.

Interea gelidis in vallibus aura susurrat,

Lenit & ardores spiritus ille tuos.

Felix, qui molles trahis abditus arbore somnos,

55

Quos leve conciliat murmur euntis aquae.

Me Venus incertis agit imperiosa procellis,

Ut rapit instabiles aestus in alta rates.

Hinc est, quod dulcis nec carpo dona juventae,

Ex humili nec me carmine Musa levat.

60

Quin prius in numeros faciles quae sponte fluebant,

Vix coeunt iustis verba coacta modis.

Non

iterum Ovidius Lib. III. Met. v. 373.

*Quoque magis sequitur, flamma propiore
calescit,*

*Non aliter; quam cum fummis circumlita
taedis*

Admotam rapiunt vivacia sulfura flammam.
Sappho apud eundem Epist. xv. 9.

*Uror, ut indomitis ignem exercentibus Euris
Fertilis accensis messibus ardet ager.*

*Arva Phaon celebrat diversa Typhoidos
Aetnae,*

Me calor Aetnaeo non minor igne coquit.
ubi vides amoris ardorem Aetnaeis ignibus
etiam comparari. quod valde frequens apud
Poetas. vide istic Heinsii notas. Seneca
Herc. Oct. 285.

— quis ignis tantus

In coelum furit ardentis Aetnae.

eleganter Janus Secundus noster lib. i.
Eleg. 3.

Eheu quam mea me caeca face Julia torret!

Non sic assiduis ignibus Aetna calet.

Nec tanto venas consumitur aridus aestu

Mole sub Aetnaea conditus Enceladus.

acute Sannazarius lib. i. Epigr. 64.

Aspice quam variis distringar, Vesbia, curis,
Uror, & heu nostro manat ab igne liquor.

Sum Nilus, sumque Aetna simul: restrin-
gite flammam

O lacrimae, lacrimas ebibe flamma meas.

Non tamen indignor, merui quoque forte, sed angī

Non merui tantis, nec fine fine malis.

Non ego te, mea lux, deceptam fraude reliqui, 65

Non spoliū raptō turpe pudore tuli.

Dii mihi sunt testes: si mentior, aequore vasto

Obruar, & mutis piscibus esca natem.

O saltem pietas haec profit, & ultima passum

Deferat in portus me Cytherea suos. 70

ELEGIA II.

A D

DAVIDEM CHYTRAEUM.

Quae legis, ille tuus vates, Chytræe, Secundus

Tristibus hinc elegis verba ferenda dedi;

Pinguia qua Ligeris fecat arva rapacibus undis,

Per cava spumosis saxa volutus aquis.

Ecquod erit tempus, vestris quo redditus oris 5

Otia securae plena quietis agam?

Quando erit, ut veterum liceat meminisse laborum,

Arbitrioque dies continuare meo?

M 2

Haec

67. Si mentior] Infra hujus libr. El. iv.

Si mentior, ultima numquam,

Quae patior, tantis bora sit ulla malis.

Utrumque ex Ovidio adumbratum lib. iv.

Fastor. 227.

Ille fidem jussis dedit; & si mentior, inquit,

Ultima, quam fallam, sit Venus illa mihi.
HOOGSTR.

& Lib. ix. Met. 373.

— si mentior, arida perdam,

Quas habeo, frondes: & caesa securibus urar.

Haec ego, cum reditus agitare mente, fovebam

Gaudia, successus non habitura suos.

10

Nam subito, nostris iterum contraria votis,

Horrida Maenalia bella sub axe tument.

Utque ferunt, armis late vastatur & igni,

Paene mihi patrio gratior ora solo.

Non patria est tantum, primos quae praebuit ortus,

15

Sed quocumque loco vivere dulce fuit.

O ego quam vellem, ne quis mihi nuncius esset,

Extremas ultra Solis abire vias!

Degere vel Libycas ubi dissipat Auster arenas,

Quo non ulla meum fama sequatur iter.

20

Hoc

ELEG. II. 15. *Non patria est tantum, primos quae praebuit ortus, Sed quocumque loco vivere dulce fuit.* Exprimit veterum illud dictum, quod ex persona Teucris è Tragodia quadam deperdita profert Cic. v. Tusc. cap. 37.

— *patria est, ubicumque est bene.* id quod poetam Latinum e Graeco desumpsisse recte arbitrat Celeb. Hemsterhusius ad Aristoph. Plut. §. 1152. ubi eadem sententia:

Πατρίς γὰρ ἴσιν παῖς, ἢ αἰ πατρίῃ τὴν ἴν.
locus ille Ovidii, quem ibidem adfert ex lib. i. Fast. 493. *Omne solum: forti patria est,* desumptus est ex illo Euripidis a Davifio ad Cic. prolato:

Ἄπασι δὲ ἡδὺν ἀνδρὶ γυναιὶ πατρίς.
similia vide apud Erasmus in Adag. pag. m. 104. & Schottum ad Zenob. Cent. V. Adag. 74.

17. *O ego quam vellem, ne quis mihi, nuntius esset,*

Extremas ultra Solis abire vias &c.] Similis prorsus locus de patriae suae cladibus est apud Flamincium lib. v. Carin. 47.

— *cur igitur colam paternos Lares? num ut videam meis oculis Vias sanguine civium meorum Manantes, & ubique tella saevo Igne ardentia? quin meas ad aures Nesunda haec scelera impiaeque caedes Quando perveniunt, abire ad Indos Et ultra Oceanum opto, quo nec ipsum Nomen dulce mihi, simulque amatum Corneli penetret Fori, nec ulla Ruentis patriae venire possit Fama.*

Deinde exclamatio illa *O ego*, non tantum Tibullianae notae est, ut videbis ex Broukhufio ad lib. ii. El. 3. 5. sed & Ovidio frequenti in usu. Lege Heinssii notas ad Epist. vi. 15. & Patru mei ad lib. ii. Met. 520.

Hoc tamen est levius, quam damna videre suorum,

Leniter ad sensus auribus hausta fluunt.

Lumina conscelerent alii, qui sanguine gaudent.

Durities non est pectoris illa mei.

* * * * *

25

Scimus ad aërias ut tu superaveris Alpes,

Multa forent oculis ne patienda tuis.

Utque procellosis toties pater Adria ventis

Viderit, incertum pene salutis, agi.

30

Quid loquar, ut veteres Arni percurreris urbes,

Quasque rigat Tiberis, quas Anienus, aquae?

Nunc tibi parta quies, geminasque reversus ad Arctos,

Ingenii profers munera larga tui.

Nam tibi nascenti raras in pectore dotes

35

Contulit, & linguam Phoebus utramque dedit.

Oraque si culto sermone diserta resolvis,

Crediderim Musas hoc ego more loqui.

M 3

O

27. *Scimus ad aërias ut tu superaveris Alpes* & seq.] Describit hic Chytraci iter in Italiam, quod an. 1549. comite Andrea Martino suscepit, antequam Academiae Rostochiensis professionem auspicaretur juvenis vix undevigesimum aetatis annum praetergressus, ut narrant Christoph. Sturtz in Oratione memoriae Chytraci habita pag. 16. & seq. & F. O. Schultzius lib. 1. de vita D. Chytraci §. 15. qui si locum hunc Lotichii adhibuisset. cum ea scriberet, paullo adcuratius urbes Italiae, quas in iti-

nere hoc lustravit Chytraeus, & de quibus biographos silere monet, recensere potuisset: nam praeter Romam etiam Venetias, Florentiam, aliasque urbes ad fluvios illos, quos hic memorat, sitas invisisse Chytraeum ex hac Elegia colligitur, quam in Galliis agens scripsit Lotichius, ut ex initio patet, & quidem an. 1551. paullo postquam docere literas in Academia Rostochiensis incepit Chytraeus, ut manifestum fit ex v. 33. *Nunc tibi parta quies, geminasque reversus ad Arctos &c.*

92. PETRI LOTICHII SECUNDI

O utinam posses solatia ferre sodali!

Non adeo durum, quo premor, esset onus.

40

Jam neque me veterum mulcent praecepta virorum,

Ulla nec in libris est medicina meis.

Saepe suburbanis (ut nunc quoque) lentus in hortis

Ambulo, cantantes qua Liger audit aves.

Ponere nec spatii varias aequalibus herbas,

45

Nec riguae fulcum ducere taedet aquae.

Saepe fatigato, sub onusta vitibus ulmo,

Diluit arenti Bacchus ab ore sitim.

Paucaque subjiciunt illic mihi carmina Musae,

Tempora dum leni sunt madefacta mero.

50

His miser atque aliis tento lenire dolorem,

Ille sed in mediis nescit abesse rosis.

Tunc piget, ac mallet nullos tetigisse libellos,

Cum subit in studiis nil opis esse meis.

Me miserum, quod non alio mihi tempore nasci

55

Contigit, aut vita non brevior frui!

Nam mihi quid coeli jucundum cernere lumen

Prodest, si gravior proxima quaeque dies?

Pax ades o, longumque mane, Pax optima rerum

Huc ades, & populos alma revise tuos.

60

Tunc

53. *Tunc piget*] Haeret Ovidio Remed. Amoris 415.

Dum piget, & nullam malis tetigisse puellam. HOOGSTR.

Tunc deducta novis mihi carmina fontibus ibunt,

Forſan & a nullo vate ſecundus ero.

Non ego deletas acies, non aſpera dicam

Praelia, nec clauſas conquerar ante fores.

Sed cithara te, ſancte pater, qui bella coërces,

Te labente die, te veniente canam.

Quaeque diu mecum tenero ſervivit amori,

Serviet hinc ſoli Muſa pudica Deo.

Sic juvat, & fas eſt, vitae quodcumque ſequetur

Ducere: clam tacito mors venit atra pede.

65

70

E L E-

66. *Te labente*] Virg. Georg. lib. iv. 466.

Te veniente die, te decedente canebat.

Broukhuf. lib. iv. El. 6.

Te naſcente die, te moriente cano.

68. *Serviet hinc ſoli Muſa pudica Deo*] Simillimus locus apud Joh. Bocerum in Prooemio Sacrorum Carminum:

Si mihi quid reſtat, ſi quid mihi forſitan aevi,

Simpliciter trino ſerviet omne Deo.

Rite mori diſcam, ſic & mea tempora ducam,

Ne grave ſit quovis claudere fata die.

Adhaerent autem haec illis Ovidii lib. iv. ex Pont. Ep. 8.

Si quid adhuc igitur vivi, Germanice, noſtro

Reſtat in ingenio, ſerviet omne tibi.

quo loco recte Broukhufius codicum nonnullorum ſcripturam ſignat apud Propertium lib. iv. El. i. 60.

Sed tamen exiguo quodcumque è peſtore rivi

Fluxerit, hoc patriae ſerviet omne meae.

quod ſua imitatione probaſſe etiam videtur Lotichius. eodem modo noſter ſupra lib. i. El. vii. 72.

Idcirco, lux alma, tuo dum munere vivam,

Ingenium ſoli ſerviet omne tibi.

ejuſdem coloris ſunt illa Baſilii Zanchii lib. iii. Poëm. pag. 73.

Da Pater ut quodcumque meae ſuperat mihi vitae,

Te colat, & laudi ſerviat omne tuae.

pari ſenſu Broukhufius lib. ii. El. i. circa finem:

Quod ſupereſt, totum dabitur tibi. Tu mea merces,

Tu doſ, tu requies, tu labor unus eris.

Te fidibus celebrare novis, tibi dicere laudes,

Mens ardet, radio numinis iſta tui.

69. *Sic juvat, & fas eſt &c.*] Levem vulgatarum Edd. errorem correxi, ſenſu ita poſtulante, in quibus legebatur *Si juvat*. alia in re apud Tibull. lib. iv. El. 7. 9. *Sic peccaſſe juvat*. ut recte Heinſius, pro *Sed*. probante Broukhufio. Similiter apud Sannazarium lib. i. Epigr. 60.

Certatimque leves potanti inducite ſomnos,

Sic juvat aetatis ducere fila meae.

P. Francius lib. ii. El. 6. p. 179.

Haec vitae mihi norma placet. Sic frangere ſoles,

Juverit &c.

70. *Clam tacito mors venit atra pede*] iterum ex Tibullo lib. i. El. xi. 7. 34.

Quis furor eſt atram bellis arceſſere mortem,

Imminet, & tacito clam venit illa pede.

quod ita exprimit lib. i. El. i. 85.

Interea dum fata ſinunt, jungamus amores,

ſam veniet tenebris Mors adopena caput.

quem Tibulli locum feliciter imitatus eſt Janus Secundus lib. i. El. 5.

Tali vernantem ſatiemus amore juventam,

Mors venit aeterna cinſta caput nebula.

& in Elegia Solemn. i. p. 22.

Canaque ſubrepet taciturnis paſſibus aetas,

Morsque tenebroſa nube revincta caput.

ELEGIA III.

A D

JOANNEM HAGIUM.

Quaeris, longa meos numquid via temperet ignes,
 Aut quid adhuc faevi miles amoris agam.
 Absentemque refers consumi tabe puellam,
 Multaque Fortunae de levitate queri.
 Protinus ut legi, calefacta per ossa cucurrit,
 Sparsit & adtonitas flamma rubore genas.
 Sunt etiam lacrimae (nam vera fatebor) abortae.
 Admonitu Dominae cor mihi molle fuit.
 Non quisquam meliore fide (tu testis) amavit,
 Cum nova me Veneris misit in arma puer.
 Tunc ego regnabam, nec me felicior alter,
 Gessit militiae signa, Cupido, tuae.
 Tunc primum dulcis praeconia noscere famae,
 Et coepi teneris velle placere modis.
 Nulla mihi vasti restare pericula ponti
 Fingebam, nullas jam superesse vias.
 Jucundaeque genus meditabar amabile vitae,
 Et facilem Dominam, conjugiumque bonum.

Sic

ELEG. III. 11. *Tunc ego regnabam &c.*
 pariter infra Lib. IV. El. 3. v. 11.
Florida cum teneris serviret amoribus aetas,
Effet & in pretio nostra juvena suo;
Tunc ego regnabam, gelidam nec ad usque
Pyraen

Cultor Apollinae notior alter erat.
idque elegantiae Ovidianae est, lib. I. Fast.
v. 247.
Tunc ego regnabam, patiens cum terra Deo-
rum
Effet, & humanis numina mixta locis.

Sic fallax praelusit Amor, nox omnia vertit,
 Longaque post actum ver breve coepit hiems. 20
 Nam pudor a tumidae cum cederet ore puellae,
 Nec caperet fastus facta superba suos:
 Inmemor ipse mei, quo spes minor, acrius arsi,
 Spumeus in brevibus ceu furit aestus aquis.
 Quis mihi non illo solatia tempore dixit? 25
 Quis grave sub brumam non miseratus iter?
 Cum tu praecipue de mille sodalibus, Hagi,
 Fletibus aerumnas prosequerere meas.
 Praeda recens (memini) licet ipse Cupidinis esses,
 Et similis toto pallor in ore foret; 30
 Vulnera lenibas tamen infelicis amici;
 Et mihi dicebas: I modo, sanus cris.
 Quid tamen hibernis pulsas Aquilonibus Alpes
 Profuit, & rupes scandere, Jura, tuas?

N

Me

18. *Et facilem dominam, conjugiumque bonum*] contraria inversione imitatur illud Tibullianum lib. III. Eleg. 4. 74.

Nescis quid sit Amor, juvenis, si ferre recusas Inmitem dominam, conjugiumque serum. ut olim edebatur, & secutus est noster. Sed praecclare illic Broukhhusius restituit, *Inmitem dominum*, ut ad ipsum Amorem referatur, neque bis idem dicat.

19. *Sic fallax praelusit Amor*] *prolusit* rectius, ut in veteribus scriptoribus ex fide optimorum codicum nunc praeferunt viri docti. apud Ovid. III. A. A. 5. 515.

Sic ubi prolusit rudibus puer ille reliquis, Spicula de pharetra pomit acuta sua. ubi in antiquis editionibus *prolusit*. quod

probasse hic videtur Lotichius, qui ad locum illum sine dubio respexit: sed ex scriptis melioribus *prolusit* restituit Hein- sius. vide plura apud Gronov. ad Senecae Herc. F. 5. 222. & in notis Patruj mel ad Rutil. I. Itin. 257. & ad Virg. XII. Aen. 106.

33. *Quid tamen hibernis pulsas Aquilonibus Alpes Profuit &c.*] Sensus hujus loci non ita mihi apertus videtur, quamquam *Alpes hibernis Aquilonibus pulsas* pro concussas, quassatas, exponi posse non negem. Sed suspicio mihi aliquando enata fuit, in vulgatis editionibus subrepisse ab editoribus vitium, & pro *pulsas* ipsum Lotichium forte dedisse *pulsasse*, id est Alpes calcasse medio hiemis tempore, ut supra innuit 5. 26.

Me Rhodanus velox, me clementissimus amnis

35

Coeruleo lassum gurgite vexit Arar.

Vidi, spumiferis ubi Sequana fontibus exit,

Vidi, qua tumidas in freta volvit aquas.

Non tamen est defessus amor, nec inhospita curat

Saxa, nec irati murmura saeva maris.

40

Quid querar infelix? Tua molliter ossa quiescant,

Alte, sub Hetruscis nuper humate jugis.

Tu mihi per casus omnes, dum fata sinebant,

E coelo missus dulce levamen eras.

Ergo ego te numquam miseris deflere querelis

45

Cessabo, donec me premat atra dies.

Nunc sine te, postquam jucundum lumen ademtum est,

Ut vaga nimbofo turbine pinus, agor.

Ante

26. Quis grave sub brumam non miseratus iter? ita mediis Aquilonibus, pro media hieme, apud Janum Secundum loco non dissimili lib. III. El. 14.

Quo fugis ab demens mediis Aquilonibus anni, Omnis cum glacie mortua torpet aqua.

Flumina non metuis nivibus crescentia? quaeque

Sparsa Pyrenaeis nix jacet alta jugis. pulsare autem Alpes, pro calcare, seu laborioso itinere per Alpes iter exantlare, quo sensu pulsas Alpes in vexato Petronii loco post] varia conjecturarum tentamina explicat Patruus meus, cap. 122. v. 143.

Alpibus aëriis, ubi Grajo numine pulsae Descendunt rupes & se patiuntur adiri. de monte Fura vide infra ad lib. III. El. I. v. 25.

37. Vidi, spumiferis ubi Sequana fontibus exit Vidi, qua tumidas & seqq.] Confer

Dav. Sigismundi Itin. Germ. & Sarm. p. 582.

Vidi Paeoniis ubi Vistula montibus exit, Vistula par fluvio, maxime Rhene, tuo. quae manifeste ex hoc loco expressa sunt. Sequana autem hic exire dicitur de fontibus spumiferis, ut in illo Ovidii XI. Met. v. 140.

— donec venias ad fluminis ortus Spumiferoque tuum fonti, qua plurimus exit, Subde caput. Sic & alia flumina passim de fontibus exire dicuntur. Ovid. Rem. Am. 97. Flumina pauca vides magnis de fontibus orta, Plurima collectis multiplicantur aquis. quae illustant notata Patruo meo ad Lucan. II. 403.

42. Alte, sub Hetruscis &c.] vid. supra ad lib. I. El. 3. init. & infra El. 5. 67.

44. E coelo missus] vide notas ad illud Tibulli lib. I. El. 3. v. 90.

Sed videar coelo missus adesse tibi.

Ante meos oculos, quaecumque reliquimus, haerent,

Et quaecumque animo grata fuere meo.

50

Sic mea Lux patrios primum me duxit in hortos.

Sic lacrimans flammās est mihi fassa suas.

Sic gemuit, sic calta fuit, sic oscula junxit,

In viridi mecum sic requievit humo.

Talibus atque aliis, qui paene resederat ignis,

55

Crescit, & admonitu robora sumit Amor.

Sed tamen aut fallor, positis aut tempore curis,

Quod mihi promisit vox tua, sanus ero.

Vivat, & abrupti caussam sciat illa caloris:

Non revocant lapsos irrita vota dies.

60

N 2

Jam

53. Sic gemuit, sic calta fuit &c.] Omnia Ovidiani filii. Sic ille Fastor. II. 771.

Sic fedit: sic calta fuit: sic flamina nevit: Neglectae collo sic jacuere comae. Hoogstr.

56. Crescit, & admonitu robora sumit Amor] Ovid. Remed. Am. 729.

Admonitu refrixatur Amor, vulnusque novatum

Scinditur. Sic praetulit Heinsius. In aliis renovatur, vel revocatur. recreatur etiam in codice perantiquo, cujus excerpta apud me sunt: versu praecedenti corrigendum est,

— qui paene residerat ignis.

nam secutus fuit antiquas Ovidii editiones lib. VII. Met. 76. quem locum forte hic ante oculos habuit,

Et jam fortis erat, pulsusque residerat ignis.

Cum videt Aesoniden, extinctaeque flamma revixit.

ubi olim etiam residerat edebatur. Si: E. p. 17. Heroid. 7. 190.

Dam novus est, potius coepto pugnemus amori, Flamma recens parva sparsa residit aqua.

ut recte Heinsius, pro residet. quem vide. licet alterum defendat Cel. Oudendorp. ad Lucan. lib. IX. 75.

60. Non revocant lapsos irrita vota dies] id elegantius & poetice magis verbum quam renovant, licet haec saepe inter se confusa sint in veterum locis. Ovid. VII. Met. 177.

— Joceri longum tentabimus aevum

Non annis revocare tuis.

quod recte praetulit Heinsius pro renovare. & 7. 216.

— per quos revocata senectus

In florem redeat. ubi in aliis etiam renovata. apud Propertium tamen lib. IV. El. 7. 51. fatorum nulli revocabile flamen recte viri docti mutarunt in revolvibile. vide illic Broukhuf. & N. Heinf. ad Ovid. II. Met. 654.

Jam nihil est totum quod amavimus, omnia mecum,

Dî quoniam magni sic voluere, tuli.

Quod superest, teneros felicius exigit annos,

Vivat, & ardoris sit modus illa mei.

At tibi, qui mecum longo conjungeris usu,

65

Dulcia conjugii vincula nectat Hymen.

Quaeque juventutis sunt praemia puriter actae,

Ante tuos videas pignora certa pedes.

Me doctis animum juvat emendare libellis,

Candidior forsan proximus annus erit.

70

E L R-

64. *Vivat, & ardoris &c.*] hinc mutatus Joh. Petr. Lotichius Poëm. pag. 12.

Quodque facit (quamvis ultra mihi velle negetur)

Vivat, & ardoris sit comes illa mei.

67. *Quaeque juventutis sunt praemia puriter actae*] similis locus apud Janum Secundum lib. 1. od. 5. 10.

Vivitur tamen interim

Natos, legitimae praemia Cypridis,

Natos, certa levamina

Curarum, & socii pignora lectuli.

69. *Me doctis animum juvat emendare libellis*] Sic supra Lib. 1. El. 2. 21.

Me juvat in studiis consumere dulcibus aevum,

Signaque Musarum prosperiora sequi.

vide Hagii vitam Lotichii pag. 124. ubi de poëtae nostri ardore, quo in studia ferebatur, agit. Ceterum ut priore loco Musarum culturam, ita hic speciatim innuit Lotichius amorem, quo ad sapientiae studia ducebatur, animi emendandi causa; & respexit illud Propertii Lib. III. El. XX. 25.

Illic vel studiis animum emendare Platonis Incipiam, aut bortis, doctæ Epicure, tuis.

utraque conjunxit Sannazarius lib. 11. Eleg. 7. 9.

Nec tamen aut studiis animum intendisse severis,

Aut prodest sanctas excoluisse Deas.

qui si locum illum Propertii in animo habuerit, ejus imitatione vindicari potest lectio vulgata a Broukhuffi conjectura *stadiis*. licet erudite eam adstruere nitatur; qui praeterea *doctum* Epicurum dici admittere noluit, ac proinde correxit, *dux Epicure*, quamquam pro vulgata adduci possit notum Petronii Epigramma:

Ipse pater veri doctis Epicurus in bortis

fussit, & banc vitam dixit habere Deos.

quae secutus est Menagius Eleg. VII. in obitum Gassendi pag. 55. Poëmat:

Quaeque pater veri cultis Gargettius bortis

Discipulos docuit dogmata blanda suos.

Sed apertius Propertianum hunc locum imitatus est Virginii Caesari in Elegia ad Joh. Ciampolum, p. 500. inter Illustr. Virorum Poëmata:

Saepe animum docti ceperunt scripta Platonis,

Cujus Moschopio pagina melle fluit.

Et modo scrutabar Sennii dictata silentis,

Nunc florem ex bortis legi, Epicure, tuis,

ELEGIA IV.

A D

JOACHIMUM CAMERARIUM

PAPEBERGENSEM.

De Obsidione Urbis Magdeburgensis.

SI vacat arcanis aures praebere querelis,
 Nec data per laevas omina spernis aves:
 Accipe, quae primis, Joachime, cadentibus astris,
 Accipe, quae vidi, cum foret orta dies.

N 3

Nox

ELEG. IV. *De Obsidione Urbis Magdeburgensis.*] Haec est memorabilis illa Elegia, quae complectitur Lotichii celebratum adeo Vaticinium de Obsidione Urbis Magdeburgi an. 1631. a Caesarianis miserum in modum direptae & incensae sub Ferdinando II. ducibus Comite Pappenheimio & Thillyo; cujus rei historiam omnem operose descripsit Joh. Petr. Lotichius, toto libro XXXVII. Rer. Germanicarum: ubi in cap. VI. hanc ipsam Patru sui Elegiam exhibet, & in cap. seq. aliam a se scriptam super eodem argumento subjungit, sed cum hac Secundi nostri minime comparandam. Quia vero integro fere seculo ante fatalem istam obsidionem scripsit hanc Elegiam poeta, & quasi in somno ejus excidium depinxit, hinc vaticinium hoc a plurimis inter testimonia adfertur de Poëtis, qui futura praedixerint spiritu scilicet & Enthusiasmo poetico agitati. Vide Morhof. lib. I. Polyh. cap. 19. §. 41. J. P. Lotichium in vita Lotichii Secundi in fine, & in Promuls. Critic. cap. XIII. Th. Crussum in notis ad Albini vitam Sabin. pag. 50. & Menkenium in Biblioth. Viror. Milit. & script. illustr. p. 275. aliosque innumeros. Idiomate Germanico reddidit

hoc carmen Matthaeus Lungwitiuss, & Martinus Opitius, cujus interpretatio a nobis edita est lib. III. Adoptivorum. Nonnulla etiam, quae in hac Elegia occurrunt obscuriora, exponit Georg. Zyrlius in Judicio de hoc Lotichii vaticinio, quod ibidem edidimus pag. 291. Sed dedita opera hac de re egit Sebast. Kortholtus in Disquisitione, an Lotichius praedixerit Obsidionem Magdeburgensem, quae prodit Kilae an. 1703. in 4o. & in Dissertatione de Enthusiasmo Poëtico §. LXV. pag. 90. in quibus opusculis verum hoc fuisse vaticinium Lotichii multis argumentis, etiam ex variis Elegiae hujus locis desumptis, probare conatur. Utamque dissertationem, quia parum obviae sunt, in hujus editionis sinem conjicere operae pretium duxi. Dilligentissime vero omnia argumenta de hoc somnio, & an verum id vaticinium dici possit, ante Kortholtum excusserat Baylius in Lex. Crit. & Hist. in *Lotichius* pag. 163 & 164. qui recte refutat Morhofium existimantem a Lotichio somnium hoc visum fuisse, cum in castris Ligae Smalcaldicae adhuc militaret, ante pugnam Mulbergensem, quae incidit in annum 1547. Ipse vero Baylius conjicit potius Lotichio id som-

Nox erat, & placidos spargebant sidera somnos,

5

Quos levis aëria devehit aura via.

Plaustraque Moenaliae dum custos flecteret Ursaë,

Somnia sunt curas hæc imitata meas.

Flumen

somnium adparuisse, & inchoatam fuisse hanc Elegiam ipso tempore obsidionis illius Magdeburgensis, quæ auspiciis Caesaris facta fuit a Mauritio Electore Saxoniae an. 1550. vel 1551. quam narrat Sleidanus lib. xxxii. Commentar. p. 689 & seqq. Putat autem Lotichium metu justo agitatam, urbem a Mauritio crudeliter direptam ac desolatam iri, quasi in somnio poetico tunc repræsentasse totam urbis everisionem quam præfagebat: Ea vero postea non vi expugnata, sed sub certis conditionibus data, versus suos lare privato servasse poetam, sed post ejus mortem editos atque ab aliis relatos esse ad obsidionem & cruentam illam halosin Magdeburgensem, quæ seculo fere post an. 1631. contigit. Sed cum anno 1551. Lotichius primam carminum suorum editionem Parisiis in lucem dederit, in qua tamen hæc Elegia non compareret, Kortholti iudicium, quod addit, videtur admittendum, aliquo demum tempore post annum 1551. ab auctore elaboratam esse; non tamen eo uti velim argumento, quasi eo tempore nondum satis maturum aut excultum fuerit Lotichii ingenium poeticum, ut pulcherrimis his versibus faciendis tunc par fuisset, cum in Parisina haud paucae iam essent Elegiae, quæ huic certe, si quid video, non proponendæ sint. Itaque nos in medio hæc relinquimus, neque in alterius somnio explicando somniare ipsi volumus. Fuerit certe inter somnia illa poetica, quorum monita eventus postea sæpe vera probavit, qualia exempla adfert huius ipsius Elegiae Lotichianæ non oblitus. Broukhufius in notis ad Tibull. lib. iii. El. 4. v. 7. Denique colores nonnullos poeticos peritus

lector in hoc carmine observabit ex Ovidii Elegia v. Lib. iii. Amorum.

v. 1. *Si vocat arcanis aures præbere querelis* Expressit P. M. Iussus in Elegiis p. 117.

Si vocat, intentas aures adverte querelis.

4. *Accipe quæ vidi, cum foret orta dies* id ex opinione veterum est, qui credebant somnia illa veriora esse, quæ videbantur sub primo diluculo. Ovid. Epist. xix. 195.

Namque sub Aurora, jam dormitante lucerna,

Somnia quo cerni tempore vera solent.

ubi vide Ciofan. similiter de somnio suo Tibullus Lib. iii. El. 4. 17. seqq.

Jam Nox ætherium nigris emensa quadrigis

Mundum, coerules laverat amne rotas.

Nec me sopierat menti Deus utilis ægræ

Somnus, sollicitas deficit ante domos.

Tandem quum summo Phœbus prospexit ab ortu

Pressis languentis lumina sera quies.

Hic juvenis castra redimitus tempora lauru

Ej vitus nostra ponere sede pedem.

hinc recte ibidem in initio Elegiæ extrema nocte vindicavit Broukhufius pro besterna, quod in aliis:

Di meliora ferant, nec sint insomnia vera,

Quæ tulit extrema pessima nocte quies.

eo respexit etiam noster infra v. 74 & 82.

& Basilii Zanchii lib. iii. Poëm. pag. 83.

Et jam purpureo pallatim Lucifer ortu

Præviis Auroræ coeperat ire suæ.

Quum Deus, adstans requiem qui mentibus adfert,

Adfuit, utque reor, somnia vera tulit.

plura Cel. Drakenb. ad Silium Ital. lib. iii.

v. 200. & nonnulla de matutinis somniis

ex Q. Calabro & Theocrito notavit Bro-

daeus ad Antholog. Gr. Epigr. lib. iii. p. 378. 379.

Flumen erat, dubito fuerit num Rhenus, an Ister,
 Spumifer aut Albis, sed reor Albis erat. 10
 Stabat arenoso vetus urbs in margine ripae,
 Omne cruentato milite cincta latus.
 Castraque spectabat virgo de moenibus altis.
 Fallor, an in laeva ferta fuere manu?
 Flebat, & invitis miscebat fletibus iram, 15
 Turrigero longas vertice scissa comas.
 Ergo fremens, quis me manet exitus, inquit, an ultra
 Sors mea quo tandem progrediatur, habet?
 En, ego quam fovi tot secula fortiter urbem,
 Nobile cui de me nomen habere dedi, 20
 Efferus ex imis evertere sedibus hostis
 Nititur, & veniae jus superesse negat.
 Hic pietatis honos? ea libertatis amatae
 Gratia? quid fieret, si scelus ausa forem?
 Profit, & excuset, quod sum mihi conscia recti, 25
 Et caput in patriae nulla quod arma tuli:
 Sed

9. Dubito fuerit num Rhenus, an Ister &c.] Similis coloris sunt illa Ovidii Rem. Am. 555.

Is mihi sic dixit: dubito, verusne Cupido An somnus fuerit; sed puto somnus erat.

22. Veniae jus superesse negat] Deprehendere hic licet imitationem Albinovani Eleg. ad Liv. 7. 271.

At tibi jus veniae superest, Germania, nulum,

Pistmodo tu poenas, barbare, morte dabis.

& sequens forte versus eundem sapit Albinovanum 7. 133.

Hic pietatis honos? artus amplector inanes.

25. Profit & excuset &c.] a veteribus mutuatur usum elegantem formulae hujus, qua utuntur in calamitate, ut quasi provocent ad merita, quae avertere debuissent clades & Deorum iram. Ovid. iv. ex P. Ep. 8. 7. 81.

Profit, opemque ferat, communia sacra tueri. noster

Sed prodesse parum est: labes hinc prima malorum.

Hoc miserae (verum si profitemur) obest.

Moenia debueram natalia prodere, texti:

Fida nec innocuis civibus esse, fui.

30

At decus hinc nostrae quondam meruere puellae,

Ad quas & populi summa relata sui.

Gratia vindicibus jam nulla rependitur armis.

Cum tulerint aliae praemia, plector ego.

Quid faciam? qua spe nitar? quo lumina flectam?

35

Unde petam fessis perdita rebus opem?

Non mea connubiis operatur in urbe iuventus.

Pace bona casti gaudet Amoris opus.

Squalida vastatis adparent frugibus arva:

Hostis ab agricola non sinit arva coli.

40

Nec

nostrer supra El. i. hujus libri, in fine:

O saltem pietas haec profit, & ultima passum

Deferat in portus me Cytherea suos.

quod adhaeret rursus Ovidio, eodem libro
Epist. 6. 19.

Quae profit pietas utinam mihi, sitque ma-
lorum

Jam modus, & sacrae mitior ira domus.
quod imitatus etiam est N. Heinsius in
Paulilypo ad Casp. Kinschotium:

Quae pietas, opto, profit mihi: profit ab
ungue

Jam tenero Clariam sollicitasse cbelyn.

Joh. Posthius, Lotichium passim imitatus,
Lib. i. Eleg. i.

Profit, Apollineas animum erudisse per
artes,

Profit & Aonias non temerasse Deas.

27. *Labes hinc*] Virgilius 2. Aeneid.

Hinc mihi prima mali labes. HOOGSTR.

35. *Quid faciam? qua spe nitar?*] Ovid.
Ep. x. 59.

Quid faciam? quo sola ferar? vacat insula
cultu.

reliqua etiam hujus distichi Nafonianum
illud sapiunt Epist. xvii. v. 228.

Quis mihi, si laedar, Pbrygiis succurrat in
oris?

Unde petam fratris, unde parentis opem?
& Lib. v. Trist. El. ii. 41.

Quo ferar? unde petam fessis solatia rebus.
sic enim praetulisse illic Loichium, ex hoc
loco posset colligi. in aliis *lappis*, vel *lassis*,
vel *laesis*. quae passim mutantur. vide ad
lib. i. Trist. 5. 25. sic in Elegia de Spe apud
Pithoeum lib. i. Epig. vet. pag. 31.

Improba, mentis inops, rebus gratissima laesis.
ubi codex Vossianus a manu prima *lassis*.
unde Heinsius *lassis*. Sed puto ita scriptum
fuisse pro *fessis*. ut apud Virg. xi. Aen. 335.
rebus succurrite fessis. vide illic plura.

Nec lego purpureos in ferta recentia flores:

Non mihi flos pratis mollibus ullus hiat.

Funera bis vidi campis indigna meorum:

Damna bis adverfo tristitia Marte tuli.

Hei mihi, qualis erit (quod abominor) exitus urbis, 48

Concidet hostili si referata manu?

Quis tenerum pavidæ latus hauriet ense puellæ?

Virginitas cujus præda latronis erit?

Haec, oculi quaecumque vident, cinis omnia fient.

Utraque dicetur flebile ripa solum. 50

Ergo dies veniet, qua moenia nulla tuebor,

Parvaque restabit nominis umbra mei.

Quaque fuit murus, terram præscindet arator,

Urbsque sub his, dicet, collibus alta fuit.

O

Quid

42. *Non mihi flos pratis mollibus ullus hiat*] aperta imitatio est Propertii lib. iv. El. 2. 45.

Nec flos ullus hiat pratis, quin ille decenter Inpositus fronti langueat ante meae.

biare autem de floribus passim apud poetâs, ut egregie Heinſius ad Ovid. ii. A. A. 115. ubi emendat:

Nec violæ semper, nec biantia lilia florent, Et riget amissa spina relicta rosa.

48. *Virginitas cujus præda latronis erit*] pariter Medea apud Ovid. Ep. xii. iii.

Virginitas facta est peregrini præda latronis.

49. *Haec, oculi quaecumque vident, &c.*] Propertiani genii est lib. iv. El. 1.

Hoc quodcumque vides, hospes, qua maxima Roma est.

in ceteris respexit forsan illud Sabini Epist. Rel. i. v. 14.

Fam cinis, & tantum flebile Troja solum.

53. *Quaque fuit murus, terram præscindet arator,*

Urbsque sub his, dicet, collibus alta fuit.]

Locus hic adumbratus est totus ex illis Ovidii de Trojæ ruinis Epist. i. v. 48.

Sed mihi quid prodest vestris disjecta lacertis Ilios, & murus quod fuit ante, solum?

Diruta sunt aliis, uni mihi Pergama restant, Incola captivo quæ bove victor arat.

Fam seges est, ubi Troja fuit, refecanda- que salce

Luxuriat Phrygiæ sanguine pinguis humus. ubi recte emendare videtur Heinſius, &

murus qua fuit ante, solum. ut hic etiam Lotichius, *Quaque fuit murus.* pro qua

parte. sic apud Propert. lib. iv. El. 1. init: *Hoc quodcumque vides, hospes, qua maxima*

Roma est,

Ante Phrygem Aeneam collis & verba fuit. ut recte Douza, Gronovius, & alii. id

quod bene etiam probavit Broukhufius, cum in aliis editionibus legeretur, *quam*

maxima. Sic qua pro ubi, quod ab aliis, tamquam barbare dictum, damnabatur.

multis exemplis probat Ciosanus ad Ovid. 1. ex P. 1. 12.

Quid gravius, victore Geta, miseranda tulissem,

55

Caesare quam magno bella gerente fero?

Atque utinam saevi potius mea viscera Thraces,

Perfaque & extremus dilaceraret Arabs!

Hoc tamen infelix casus solarer acerbos:

Vulnera cognatae sunt graviora manus.

60

Majorum tumulos, sacrasque Tuisstonis umbras

Testor, & haec tacito sidera fixa polo.

Me servasse fidem! Si mentior, ultima numquam,

Quae patior, tantis hora sit ulla malis.

Et

55. Quid gravius, victore Geta, miseranda
tulissem] imitatio Ovidiana lib. iv. Fast. 593.

Quid gravius, victore Cyge, captiva tu-
lissem?

Quam nunc, te coeli sceptrum tenente, tuli.
Hermione apud eundem Epist. viii. ii.

Quid gravius, capta Lacedaemone, serva
tulissem,

Si raperet Grajas barbara turba nurus?

57. Saevi potius mea viscera Thraces,
Perfaque & extremus dilaceraret Arabs]

vide quae notavi supra ad lib. i. El. 2. v. 15.
Nunc tua dilacerant inimicae viscera gentes.

60. Vulnera cognatae sunt graviora ma-
nus] & hoc loco & supra v. 27. sine dubio
cogitabat Ovidium lib. ii. Fast. 416.

Non nocuisse parum est: prodest quoque; quos
lupa nutrit,

Prodere cognatae sustinere manus.

61. Majorum tumulos, sacrasque Tuissto-
nis umbras Testor.] Imitatio est illius Pro-
pertiani lib. iv. Eleg. ult. v. 37.

Testor Majorum cineres tibi, Roma, colendos,
Sub quorum titulis Africa tonsa jaces &c.

Me neque censurae legem moluisse, nec ulla
Labe mea vestros crubuisse focus.

Ceterum docte & oportune hic invocatur
Tuissto Germanorum antiquissimus deus &
primus originis auctor, quia hunc in car-
minibus suis, ut primum parentem ac ge-
neris sui conditorem invocabant: Tacitus
de Mor. Germ. cap. 2. Celebrant carminibus
antiquis (quod traum apud illos memoriae &
annalium genus est) Tuisstonem Deum, terra
editum, & filium Mannum, originem gentis
conditoresque. alii Tuisstonem vel Teutonem
scribunt. Sed Tuisstonem ad illum locum
praefert Conringius: licet primum adpro-
bet Cluverius lib. i. Germ. Antiq. cap. ix.
vide etiam de Tuisstone Schædium de Olsis
Germ. Syntag. i. cap. xi. sub finem. & Stru-
vii Synagm. Hist. Germ. Diss. i. §. 2. & seqq.

63. Me servasse fidem. Si mentior &c.]
Et haec quoque expressa sunt ex Propertio
lib. iv. El. 7. 53.

Furo ego fatorum nulli revocabile flamen,
Tergeminumque canem: sic mihi molle sonet.

Me servasse fidem. Si fallo, vipera nostris

Sibilet in tumulis, & super ossa cubet.

Briseis apud Ovid. Ep. iii. 310.

Nulla Mycenaeum sociasse cubilia mecum

Furo: fallentem deseruisse velis.

vide supra Eleg. i. huius libri v. 67.

Et tamen ut furiis insurgit atrocibus hostis:

65

Si libet, in cineres faeviat ille meos.

Herbiferae valles, gelidique in vallibus amnes,

Quidquid & in terris dulce relinquo, vale.

Este mei memores ripae, Nymphaeque sorores,

Longa mea in vestris regna fuere locis.

70

Plura querebatur: nostro sed protinus omnis

Corpore defluxit somnus, & orta dies.

Moestus, & obscurae turbatus imagine noctis,

Sub matutini lumina Solis eram.

O 2

Montis

73. *Moestus, & obscurae turbatus imagine noctis*] Mallet hic *confusus* scripsisset, quia mox v. 83. sequitur denuo, *variis turbatus obambulo curis*. apud Ovid. *Epist.* XIX. 193.

— *besternae confundor imagine noctis*.

confusus somnio proximae noctis apud Sueton. *Caes.* 7. licet in notis suis editionis Venetae lectionem *confusus* commode explicitam fere praetulerit Patruus meus. quamquam olim ad Valer. *Fl.* I. v. 79. ubi *confusa pectora* pro somnio perterrita exponit, priorem in eodem Suetonii loco probaverit lectionem. ubi plura. Sic *confusus* pro perturbato. de quo v. Drakenb. ad Silium XI. 101.

76. *Lucus, ubi variae consociantur aves*. *Est sacer arbuti*; & s-qq.] In his & sequentibus deprehendere licet colores nonnullos Propertianos Lib. IV. El. 4. 3.

Lucus erat felix bederoso confitus antro,

Multaque nativis obstreperit arbor aquis.

Silvani ramosa domus, quo dulcis ab aestu

Fistula poturas ire jubebat aves.

vel potius Ovidianos ex initio lib. III. *Amorum*:

Stat vetus & multos inaequalia sita per annos,
Credibile est illi numen inesse loco.

Fons sacer in medio, speluncaque pumice pendens,

Et latere ex omni dulce querruntur aves.

Hic ego dum spatior testus nemoralibus undis

Quod mea, quaerebam, Musa moveret opus. *cujus loci imitatione noster v. 80. pro Ergo quod agebam, scribere potuisset,*

Ergone, quaerebam, somnia pondus habent? vel *Ergo, quaerebam, aut istane*; si quis *Ergone* vel *Ergo* secunda correpta apud Ovidium similesque e veteribus non occurrere contendat, in quo me facile assentientem habebit, licet Lotichius ipse non semel ultimam in *ergo* corripiat, ut supra vidimus. Sed praecipue offendit me ingrata elegiacis versibus inserta vox *agebam*, cuius exemplum apud Ovidium, Tibullum, similesque poetas desidero. Novi apud Horatium plus semel *agebam* & *agebat* in Sermönibus & Epistolis orationi ita interpositum occurrere; sed alia res est in elegiaco carmine ad normam concinnitatis Ovidianae vel Tibullianae composito: supra etiam noster lib. I. Eleg. 7. 7. ut in Parisina & Voeggiana editione olim legebatur:

Huc ades, agebam, nostroque medere dolori. Sed quod deinde auctor ipse delevit, & alia supposuit. Aliud certe e veteribus poetis elegiacis exemplum nunc non succurrit.

Montis inaccessi radicibus adjacet imis

75

Lucus, ubi variae confociantur aves.

Est sacer arbutis, vastisque recessibus horror,

Per medium raucae volvitur amnis aquae.

Hic trepidae speciem repetens in valle quietis,

Ergo quod (ajebam) somnia pondus habent?

80

Cur nimium memini? verisque simillima vidi?

Languidus aurora cur oriente fui?

Dum queror, & variis turbatus obambulo curis,

Mobilis arboreas impulit aura comas.

Ecce quatit rapidis Jovis armiger aëra pennis,

85

Albus & incurvis unguibus haeret olor.

Nulla fuga est capto: spectantque silentque volucres,

Aspera dum fulvae praepetis arma timent.

At vigil, auroram qui cantibus evocat, ales

Audet ab aëriis obvius ire jugis.

90

Tunc volucer saevas exercitus undique pugnas

Suscitat: alarum plausibus antra fremunt.

Interea

85. *Ecce quatit rapidis Jovis armiger & seqq.* Explicatio horum & sequentium versuum petenda est e Georg. Zyrilino in Judicio de hoc Lotichii vaticinio, quod in T. II. hujus editionis inter Adoptiva exhibetur pag. 291. qui per *Jovis armigerum*, Caesarem, per *olorem* Lutherum, per *volucres* Protestantium ordines, & per *vigilem alitem*, Ducem Hennebergium, postea Electorem Saxoniae, intelligit. Tales aves symbolicas, certas personas exprimentes, isto seculo a poetis Germanis fac-

pius in carminibus suis inductas, quae sine historia illorum temporum hodie vix bene exponi possunt, patebit praecipue ex Joannis Majoris Joachimi Synodo avium, quod carmen poeta ille conscripsit de certaminibus Ecclesiasticis inter Phil. Melancthonem & Flacium Illyricum, eorumque adfelas circa an. 1546. agitat; quod nemo hodie fere intelligeret, nisi id notis suis exposuisset Joachimus Fellerus, editis a Struvio in Actis Literariis Tom. I. Fasc. IV.

Interea remouent subeuntia nubila Solem,

Praefagique micat fulminis igne polus.

Terreor, & vanos reor haec quoque fingere somnos, 95

Sed patula vigilans ilice nixus eram.

Mox paucae redeunt, & ovantes sole reducto,

Paullatim molli pace fruuntur aves.

Fit nive candidior, veluti jam fata vocarent,

Fundit olor dulces ad vada nota sonos. 100

Protinus exclamo, Superi mea visa secudent,

Inque Notos, quidquid triste minantur, eat.

O 3

Nec

93. *Interea remouent subeuntia nubila Solem &c.*] Imitatur denuo Ovid. 11. Fast. 493.

Sol fugit, & remouent subeuntia nubila coelum;

Et gravis effusus decedit imber aquis.

Hinc tonat, hinc missis abruptitur ignibus aether.

96. *Sed patula vigilans ilice nixus eram*] Similiter Paris apud Ovidium post narratum matris suae somnium addit Ep. xvi. 56.

Est locus in mediae nemorosae vallibus Idae

Deuius, & piceis ilicibusque frequens &c.

Hinc ego Dardaniae muros, excelsaque tellus,

Et freta prospiciens arbore nixus eram.

& de somno Iliac lib. 111. Fast. 26.

Somnus abit: jacet illa gravis &c.

Languida confurgit; nec scit cur languida surgat,

Et peragit tales arbore nixa sonos.

99. *Veluti jam fata vocarent Fundit olor &c.*] Imitatio est Ovidiana initio Epistolae Didus ad Aeneam:

Sic ubi fata vocant, udis abiectus in verbis,

Ad vada Maeandri concinit albus olor.

namque autem vulgo nota sunt, quae de dulci oloris moribundi cantu fabulantur passim poetarum, quam ut notari aliquid ea de re

mereatur. vide istuc Ciofanum. Potter. ad Lycophr. v. 426. Mollium ad Longi Paestoralia p. 42. Barlaeum ad Luciani Timon. p. 212. Delrium ad Senec. Hippol. v. 301. Struvii Acta Literar. T. I. Fasc. 6. pag. 62. & quos non?

101. — *Superi mea visa secudent,*

Inque Notos, quidquid triste minantur, eat.

Nec minus indigenis voveo sua munera Nymphis,

Et palmis haustas &c.]

Haec plena sunt elegantiae & eruditionis praescae. optime enim exprimit illa Tibulli Lib. 111. El. 14. in fine:

Haec Deus in melius crudelia somnia vertat,

Et jubeat tepidos irrita ferre Notos.

deinde erudite poeta noster agit e more veterum, qui si quid triste in somniis vidissent, ἀπολογισμὸν χάριν sacra quaedam Diis faciebant, Jovi praesertim prodigiali. qua de re vide Casaubon. ad Theophrast. Char. pag. m. 290. Vovet autem hic Nymphis sua munera, ut Tarpeja apud Propertium Lib. 14. El. 4. 23.

Saepe illa immeritae causata est omina Lunae,

Et sibi tingendas dixit in amne comas.

Saepe tulit blandis argentea lilia Nymphis,

Romula ne faciem laceret basta Tisi.

In

Nec minus indigenis voveo sua munera Nymphis,

Et palmis haustas libo duabus aquas.

Haec tibi, cui fas est casus aperire futuros,

109

Carminibus volui non reticere meis.

Plura quidem vidi, sed quae celanda putari.

Valle sub arcana cetera quercus habet.

In sequentibus respexit ad ritum antiquum, quo male ominata somniantes se in flumine abluebant aut aqua purgabant, idque primo statim diluculo. Merentur haec conferri cum Sillii Italici loco, quia suspicor Lotichium ejus versus cogitasse, lib. viii. 124. in Annae somnio de Sichaeo:

Quae dum agito menti, & sub lucem ut visa secudent

Oro coelicolas, ac vivo purgor in amni.

Sic enim egregie viri docti restituerunt pro vivo purgor in antro, & de hac somniorum explicatione docte illic agunt. Recte etiam ad hunc ritum refertur Valerii Flacci locus lib. v. 333. de somnio Medae:

Senserat ut pulsas tandem Medea tenebras

Rapta Jovis primi jubar ad placabile Phoebi

Ibat, & horrendas lustrantia flumina noctes. ubi vide notas. & adde Durantium Casellium lib. ii. Var. Lect. cap. 2. & operosius Broukhusium ad Propert. iv. 4. 22. Ut tamen dicam, quod sentio, mallet ego Lotichium hic scripsisse,

Et manibus vivas libo duabus aquas.

vel puras. quia in ejusmodi procuracione somnii infaulti semper vivae aquae, & vivi amnis mentio est apud veteres. ut optime ad Sillii locum observavit Cel. Drakenborchius. Statius lib. ix. Th. 573.

*Anse diem gelidas ibat Ladonis ad undas,
Purgatura malum fluvio vivente soporem.*

ubi vide Barthiam. *param lympham vocat* Propertius lib. iii. 8. 13.

*Ac primum pura somnum tibi discute lymphæ,
Et nitidas presso pollice finge comas.*

sed adhaesit noster versui Ovidiano lib. ii. Fast. 294.

Noctar erat palmis hausta duabus aquas.

vel in animo habuit illud Maronis lib. viii. Aen. 69.

— nox Aeneam somnusque reliquit,

*Surgit, & aetherii spectans orientia Solis
Lumina, rite cavis undam de flumine palmis
Sustulit.*

105. Cui fas est casus aperire futuros] Non sine ratione Camerario somnii explicandi peritiam tribuit. Sive respexerit ad Camerarii Commentarium de Generibus Divinationum; sive ad ejus *Somnia*, cui tamen operi Georgius Fabricius, licet Camerario amicissimus, sed in dissidiis religionis istius aetatis diversas secutus partes, Eclogam Corydonis titulo insignitam opposuit, ut refert idem Joach. Fellerus pag. 65.

108. Cetera quercus habet] est pars pentametri Ovidiani lib. v. Fast. 382. similis fere coloris sunt ista Jacobi Wallii Lib. i. Eleg. 2. in fine:

Non aliena cano. Quaedam praesagia quercus,

Et vigil incumbens Monsibus ignis habet.

Cetera Divorum tabulis incisa leguntur.

Felix, qui terris proferet illa, dies!

ELEGIA V.

A D

JOANNEM SAMBUCUM PANNONIUM.

Ibimus aequoreas sine te, Sambuce, per undas.

Sit, precor, ad longas utilis aura vias.

Tu repetis primos Araris, quos vidimus, ortus,

Et Rhodani liquidas, quas Arar auget, aquas.

Nam tecum montes ibi vult habitare salubres

Noster egens medicae nunc Apianus opis:

Tempore qui longo fervoribus ustus anhelis,

Mutato sperat posse valere loco.

Vade,

EL. V. 1. *Ibimus aequoreas sine te, Sambuce, per undas*] Imitatio Tibulliana est lib. 1. El. 3. v. 1.

Ibitis Aegeas sine me, Messala, per undas. cui adhaeret etiam Casp. Kinschotius lib. 1. Poëm. p. 43. ad R. Hofferum:

Ibis ad extremum sine me, dilecte, Garumnam,

Sed patria durus navita solois humo.

& Broukhufius lib. III. El. 10.

Ibis ad aequoreos, sollers Meurere, Britannos Visere.

descripsit fere hos Lotichii versus Dav. Sigismundus Cassovius in Itin. Gerin. & Sarmat. pag. 585.

Ibimus Albiacas, ad busta Melanchthonis, oras:

Sit, precor, ad longas utilis aura vias. & hunc Fratris sui locum respexit Christianus Lotichius lib. II. Eleg. v. ad Dav. Chytraeum:

Ibis Hyperboreas, sacunde Chytraeae, per urbes,

Ipse Deum, felix sit, precor, illud iter.

4. *Et Rhodani liquidas*] Liquidas pla-

ne hic otiosum est. vid. lib. 1. El. 8. 27. Hoogstr. illic censuram hanc prolixè refutavimus.

6. *Noster egens medicae nunc Apianus opis.*] Intelligi puto Petrum Apianum, eximium Mathematicum Ingolstadiensem, eundem, qui sociata cum Barth. Amantio opera, & liberalitate summi literatorum Maecenatis Raymundi Fuggeri Inscriptionum antiquarum Syntagma edidit Ingolst. 1534. in fol. Vide Pantaleon. de viris Illustr. Germ. Part. III. p. 435. Gesner. Biblioth. T. I. p. 544. P. Lambecium lib. 1. Comm. de Biblioth. Caes. pag. 69. & Patru mei praefat. ante Gruteri Inscript. pag. 5. ejus filium Philippum Apianum patri in Academiae Ingolstadiensis Professione Mathematica & Medica successisse tradit Freher. in Theatr. Vir. Erud. P. IV. p. 1483. patet ex hoc loco Apianum Sambuci & Lotichii nostri sodalem fuisse, quod constat etiam ex Lib. 1. Carmin. 28. ubi utriusque meminit:

*Sambuca quoque dic, & Apiano
Huc ad me veniant, sacras agamus
Et vine & fidibus Maronis laus.*

Vade, nec inmiti correptum febre sodalem

Desere: jucundum te duce fiet iter.

10

Felices crescunt illis regionibus herbae:

Floridior nullis est Panacca jugis.

Mobilibusque leves spirant afflatibus aurae,

Nec canis aestivi tempora sicca nocent.

Rura, quiesque animi diuturnos pellere morbos

15

Saepe Machaonia fortius arte solent.

Non ego vos animo properans gaudente relinquam,

* * * * *

Sed prius hunc culto totum ducemus in horto

Lusibus, & cyathis, carminibusque diem.

20

Pam-

15. *Rura quiesque animi diuturnos pellere morbos Saepe Machaonia fortius arte solent*] elegantissimi hanc in rem versus sunt Virginiū Caeſarini in ſeptem Illuſtr. Vir. Poëm. pag. 481. initio pulcherrimae Elegiae, qua poſt lenta morbi taedia ruſ ſecedere optat, quos temperare mihi non poſſum, quia adſcribam:

*Egeriae valles, mitique habitata Dianae
Pura Thoantaei neſcia ſilva ſacri &c.
Conſectum curis, & longa tæbe dolorum
Accipite, & patriis ſiſtite me laribus.
Irrita Poconiae poſt tentamenta medelae
Huc libet ægrotos nunc mihi ferre pedes.
Romuleae valeant arces, medicique valete,
Quorum ſaepe malo ſedula cura favet.
Deſinite barbarum tandem, triſtisque veneni,
Ferte procul dira pocula tinſta manu.
Me nemora & ſaltus camporum auraeque
patentes,
Et trepidans rivo garrula lympha manet.
Prata movent animum viridantia gramine
laeto,
Et qui perſultant pingua rura greges.
O mihi ſola quies, colles ſalvete Latini,
Salvete, o fratris regna vetuſta mei!*

18. Deſideratur diſtichi hujus pentameter. Quia vero a Sambuco & Apiano ſe properato itinere non prius abiturum dicit, quam antea cum ſodalibus his lætum ac genialem diem in horto exegiffet, forte ſenſus non male conſtaret, ſi addere liceret:
Non ego vos animo properans gaudente relin-

quam,

Nec meus a vobis tam celer ibit amor.
vel ſi quis praeferat hoc modo:

Nec rapiunt celeres puppis & aura vias.
Sed prius &c.

maritimo enim itinere ſe diſceſſurum indicat in initio hujus Elegiae. Sed ejusmodi hiatus, quos in ſchedis auſtoris ſine dubio repererunt editores, divinando ſupplere non eſt noſtrum.

20. *Lusibus & cyathis, carminibusque diem*] hunc Patruī ſui locum fere totum ſuum fecit Joh. P. Lotichius lib. 1. Poëm. El. 2. pag. 6.

Umbra ſimul reliquum Baccho traducit inempto

Lusibus & cyathis colloquiisque diem. etiam cum errore typographico *ſcyathis*, ut hic in vulgatis legitur editionibus.

Pampinus aestivas mensae circumdabit umbras,
 Altaque vicinas integet ulmus aquas.
 Naïs ubi virides & Hamadryas irrigat herbas,
 Utraque deliciis Nympha beata fuis.
 Illic unanimes convivabuntur amici,
 Verbaque de variis plurima rebus erunt.
 Nec deerit fidibus teneras qui mulceat aures,
 Et citharae doctas adplicet arte manus.
 Atque aliquis veteres apio praecinctus amores
 Concinet, ac largo proluet ora mero.
 Ipse ego, florenti redimitus tempora myrto,
 Pocula pro vestra multa salute bibam.
 Cunctaque praeteritae repetens solatia vitae,
 Conquerar absenti nil fore dulce mihi.
 Gratus enim longae mihi consuetudinis usus,
 Quidquid in hoc nobis incidit orbe, fuit.
 Scilicet in vestro geniales pectore Musae,
 Numinis effigiem constituere sui.

25

30

35

P

Hinc

29. *Atque aliquis veteres apio praecinctus amores Concinet &c.*] Sapit illud Virgilianum Ecl. vi. 68.

*Ut Linus haec illi divino carmine pastor,
 Floribus atque apio crines ornatus amaro
 Dixerit :*

more autem veterum ex apio, herba ceteroquin lugubri & sepulchrali, coronas convivio aptat, quod Graecorum imitatione saepe apud Horatium occurrere constabit ex Mureti lib. xvi. Var. Lect. cap. 18. & Torrentio ad Horat. lib. ii. od. 7. v. 23.

eiusdemque & Lambini notis ad lib. iv. Od. xi. v. 3. *veteres amores*, ut lib. iii. El. 8.

Interea veteres cantu solatur amores.

idque imitatione Tibulli lib. ii. El. 4. 47.

Atque aliquis senior veteres veneratus amores.

Ovid. v. Met. 576.

Fluminis Elei veteres narravit amores.

Catullus Ep. 97.

Cum desiderio veteres renovamus amores.

Ceterum si quis adtente hunc locum conferat cum Tibullo lib. i. El. xi. v. 33. &

seqq. colores nonnullos poetico bono ar-

tificio inde adumbratos percipiet.

Hinc amor, & simplex probitas, hinc copia fandi,
 Tinctaque Cecropio carmina melle fluunt. 40
 Non pariter latum fulcabitur amplius aequor,
 Prora fatigatis non dabit una torum.
 Nec simul a nautis portus scitabimur aptos,
 Quaeque regant tacitae sidera noctis iter.
 Vos quoque suprema nunc forsitan adloquor hora; 45
 O utinam memores sitis uterque mei!
 Ipse pruinofae juga seu calcabo Pyrenes,
 Sive tuo lassus flumine, Vare, bibam.
 Seu quocumque trucis caput hoc feret impetus undae,
 Semper inoblita vos pietate colam. 50
 Felix qui solis, parvo contentus, in agris
 Degit, ubi proavis res fuit ante suis.

Et

41. *Non pariter latum fulcabitur amplius aequor*] Inter amicitiae mutuae voluptatem id quoque refert Ovidius lib. 11. ex Ponto Ep. 10. 30.

Et quota pars haec sunt rerum, quas vidimus ambo,

Te mihi jucundas efficiente vias:

Seu rate coeruleas picta fulcavimus undas,

Effeda nos agili sive tulere rota &c.

Est aliquid casus pariter tulisse marinos,

Tinctaque ad aequoreos vota tulisse Deos.

Et modo res egisse simul, modo rursus ab illis,

Quorum non pudeat, posse referre jocos.

similia Joh. Posthous lib. 11. El. 5: ad Nath. Chytraeum, Lotichii vestigiis passim insistens.

46. *O utinam memores sitis uterque mei*] adhaeret illis Tibulli lib. 1. 2. 2.

O utinam memores ipse cohorsque mei.

47. *Pyrenes*] corripit hic Lotichius primam in *Pyrene*, ad exemplum Tibulli lib. 1. 8. 9.

— *Tarbella Pyrene*

Tessis, & Oceani &c.

infra tamen Eleg. seq. v. 27. producit:

Solis ad occasum Pyrene Solis ad ortum.

ut & Silius Italic. lib. 111. v. 414 & 417.

Pyrene celsa nimbof verticis arce.

qui corripiunt hanc vocem, deducunt a *pyra*, quia in acutum surgunt Pyrenaei montes. vid. Angel. Decembrium lib. vii. de Polit. Literar. pag. 583 & 616.

51. *Felix qui solis, parvo contentus, in agris Degit &c.*] illud *parvo contentus* locutio est Tibulliana, & simplicitatis rusticae propria. noster infra lib. 11. El. xi.

At si quis Musas, parvo contentus, amabit. & lib. 111. El. 1.

Incola contentus parvo, nec fallere doctus,

Gaudet in verbosa pascere valle pecus.

vide Broukhuffi notas ad illud Tibulli lib. 1. El. 1. 47.

Tam modo non possum contentus vivere parvo. Con-

Nec pelagi scopulos, nec acerba pericula novit,

Nec liquor aequoreae quam sit amarus aquae.

Certe ego, si sinerent mea fata, quiescere vellem,

55

Tempus & arbitrio ponere dulce meo.

Certe ego sic agerem molles inglorius annos,

Nec mihi solstitium, nec gravis esset hiems.

P 2

Nunc

Conferenda haec sunt cum istis Flaminii, pulcherrima Elegia septima libri secundii, ubi vitae rusticae commoda & voluptates egregie describit:

Quis furor est nullis umquam requiescere terris,

Atque alia ex aliis semper adire loca?

Nec vitare graves aestus, nec frigora saeva,

Nec timuisse vagae mille pericla viae?

Felix qui parvo contentus vivit agello;

Nec linquit patriae dulcia tellus domus.

& quae plura ibidem sequuntur. Uterque autem imitatus est Claudianum Epigr. 2.

Felix, qui propriis aevum transigit in arvis,

Ipsa domus puerum quem videt, ipsa senem &c.

Ille non vario traxit Fortuna tumultu,

Nec bibit ignotas mobilis borses aquas.

Non freta mercator tremuit, non classica miles,

Non rauci lites pertulit ille fori.

ita olim legebatur, & produxit H. Stephanus in Encom. Virtut. inter vitae Rusticae laudes ab antiquis decantatas pag. 103. Sed recte Heinsius ex vetustis Codd. emendavit:

Felix qui patriis aevum transigit in agris. quod multis poetarum locis egregie adstruit: quae si legisset Lotichius, forsitan hic quoque scripsisset,

Felix qui patriis, parvo contentus, in agris Degit, &c.

nisi id sequente versu potius circumscribere voluerit, ut lib. III. El. ult. in fine: *Flumina cum silvis, & quae pater ante solebat*

Contentus cultu paupere rura colam.

sive ut lib. IV. Eleg. 6.

— *natalia rura salutant,*

Rura olim proavi quae tenuere senes.

deinde in loco Claudiani mallem ego, si codices addicerent;

Una domus puerum quem videt, una senem.

Hoc autem passim inter felicitatis munera praecipua enumerant poetae. apud Propertium lib. III. El. 5. 6. idem legebat Hein-
sius:

Quod si contentus patrios bove verteret agros. non patrio bove, ut in illo Horatii,

Paterna rura bubus exercet suis.

Sic in Elegia Pseudo-Galli in Catalectis Pithoei pag. 420. Ed. Paris. corrigendum arbitror:

Dives erat, si quis patrii possessor agelli

Severat ille prius, deinde coquebat olus.

vulgo parvi. nam agelli vox tenuem satis agrum indicat. *patrius fundus* apud Horat. lib. I. Sat. 2. 56. & lib. II. Epist. 2. 51. & *rus paternum* lib. I. Ep. 18. 60. & *fundus avitus* lib. I. od. 12. 44. eleganter Ausonius initio Villulae Eidyll. 3.

Salve haerediolum, majorum regna meorum,

Quod proavus, quod avus, quod pater excoluit.

Quod mihi jam senior, properata morte, reliquit,

Heu heu nolueram tam cito posse frui.

sic *paternum & avitum agrum* conjunxit Seneca Epist. 88. *Paterno agro, inquit, & avito expellor.* Sidonius Apoll. lib. II. Epist. 2. *Praedium, quia uxorum, patrio mihi dulcius. agros avitos habes* apud Tacitum XIV. Ann. 22. ubi plura Heinsius in notis haecenus ineditis, quem etiam vide ad Phaedrum lib. IV. fab. 4. 45. & ad Virg. XI. Aen. 269. *avitos lares & incunabula majorum* vocat Justinus lib. XXXI. cap. 8.

Nunc miseri virides errando perdimus annos:

Nemo sed (heu) curas effugit ipse suas.

60

Adde tot exhaustos multis, sine honore, labores,

Quorum culpata est (nec meruere) fides.

Interea subrepat iners & inutilis aetas,

Inque alias certe mors vocat atra vias.

Sic vates umbris crudelibus occubat Altus,

65

Sic Rosa, flos aevi nuper uterque sui.

Alte, tuos cineres (quicumque est) adluit Arnus,

Poeoniae celsis occidit ille jugis.

Nec juvit doctas mentem formasse per artes,

Fonte nec Aonia deposuisse sitim.

70

Con-

67. *Alte, tuos cineres, quicumque est, adluit Arnus, Poeoniae celsis occidit ille jugis*] Johannem Altum in Italiam profectum, tunc cum Lotichius in Galliam secesserat, vix adpulisse Bononiam, cum procul a patria diem obiit supremum, scribit Johannes Fabricius in Epistola Nuncupatoria ad Altos Fratres, praefixa Epithalamio Joh. Alti in Fabricii Montani nuptias. hinc *Altum in Etruscis jugis bumatum* canit noster lib. 11. El. 1. 3. mortem ejus idem Fabricius quoque memorat in Elegia ad Lotichium nostrum pag. 30. Poëmatum, his verbis:

*Altus amicitiae mihi sancto foedere junctus,
Nunc etiam umbrarum coecum iter ingreditur;*

Quam nihil humanis fas quemquam fidere rebus,

Altum Letheae ripa coerces aquae!

plura de Alto vide supra ad lib. 1. El. 3. frequenti versu mortem Rosae innuit, quem in Poeoniae jugis occidisse ex his patet. Forte per Poeoniam intelligit Herbipolim, Germaniae urbem, (Artaunum veteribus) sive Aurach non procul a Tubinga; anti-

quitus Marcopolim & Peapolim dictam, quam Wirtzburgum censent. vide Ortelii Thesaur. Geogr. in *Artaunum*. Quis Rosa hic sit, qui eodem fere tempore, quo Joh. Altus, obiit non adeo mihi in conspecto est. in lib. 11. Carminum exstant apud nostrum versus cum inscriptione, *M. Rosa ad flores Melissae*. Dubius haereo, an intelligendus sit Martinus Rosemannus, cui inscripta aliquot poetae nostri carmina occurrunt inter ejus Juvenilia, in quibus Rosemannus & Altus plus semel ut sodales junguntur. quam opinionem firmare videntur iidem versus sub persona M. Rosae modo ex lib. 11. Carminum indicati, qui sub titulo *Querela Amatoris* denuo occurrunt inter decem illa carmina in Juvenilibus Rosemanno inscripta. Ceteroquin *Rosarum* familia inter Germanos illius aevi eruditos non penitus ignota: de Johanne Rosa Philosopho & Theologo Jenensi vide Freheri Theatr. Viror. Erud. P. 1. Sect. 111. p. 227. & de medico Joh. Rosa in P. 111. p. 137. sed qui nihil ad Rosam istum a Lotichio hic laudatum faciunt.

Concordes animae, regeret dum spiritus artus,

Natalis cuperem vos tenuisset humus.

Quis dedit ignotis tumulos? quis lumina texit?

Quis scit an haec fati nos quoque jura manent?

Quandocumque volent, Superis parere necesse est.

75

Terra sepulturae quaelibet apta meae.

Nulla mihi est, nostro quae ploret funere conjux:

Et pia, si moriar, non erit orba parens.

* * * * *

80

P 3

Ad

77. *Nulla mihi est, nostro quae ploret funere conjux*

Et pia, si moriar, non erit orba parens.

* * * * *

Hiatus hic adparet unius distichii, quod in vulgatis desideratur editionibus. Non dubito Lotichium ea, quae praecesserant, amplius augere voluisse his vel similibus versibus:

*Nec soror in partem veniet cum fratre doloris,
Ut ferat arsiro dona suprema rogo.*

vel hoc modo:

*Nec soror hic veniet, fratris comitata dolore,
Quae det in ardentem dona suprema rogem.
vel si veniet inconcinnum videatur, quia
mox sequitur venietis, suppleri posset:*

*Nec soror, aut primo frater mihi raptus in
aëvo,
Inferiis mittent ultima dona meis.*

ut fratrem Georgium ac sororem Elizabetham innuat, de quibus v. supra ad lib. I. El. 4. v. 67. ita certe harrolari liceret ex more poetarum veterum, qui in hac re passim queruntur non tantum de amica, conjugē, ac matre absente vel jam mortua, sed & de sorore, fratribus, ceterisque consanguineis, quos iusta suprema facere

decebat; ad exemplum Tibulli sui, quem imitatur, lib. I. El. 3. v. 5.

Abstineas mors atra, precor, non hic mihi mater,

*Quae legat in maestos ossa perusta sinis.
Non soror, Assyrios cineri quae dedat odores,
Et fleat effusis ante sepulcra comis.*

& lib. III. El. 2. v. 11. seqq.

*Ante meum veniat longos incomta capillos,
Et fleat ante meum moesta Neaera rogem.
Sed veniat carae matris comitata dolore,
Maereat haec genero, maereat illa viro.*

hujus etiam voti compos factus est Tibullus, & mortis illud solatium habuit, teste Ovidio in ejus Epicedio lib. III. Am. El. 9.

*Hic certe manibus fugientes pressit ocellos
Mater, & in cineres ultima dona tulit.*

*Hic soror in partem misera cum matre doloris
Venit, inornatas dilaniata comas.*

Cumque tuis sua junxerunt Nemesisque priorque

Oscula, nec sotos destituere rogos.

veteres enim grave admodum & infelix putabant a cognatis & consanguineis funera sua non deseri. Ovid. III. Trist. El. 3. v. 40. & seq.

*Nec mea consueto languescent corpora laeto,
Depositum nec me qui fleat, ulius erit?*

Nec,

Ad mea si quando venietis busta sodales,

Qua procul occiduo litora sole tepent:

Este mei longum memores, requiemque precati,

Spargite pallentes ante sepulcra rosas.

Et facite ut cineri Lotos mea praebeat umbram,

85

Carmen & in viridi cortice tale gerat:

ANTE DIEM VATES CONSUMTUS MORTE SECUNDUS

HIC SITUS EST: DICTA PACE VIATOR ABI.

E L X-

Nec, dominae lacrimis in nostra cadentibus ora.

Accedent animae tempora parva meae.

Nec mandata dabo, nec cum clamore supremo

Labentes oculos cendet amica manus.

& hae perpetuae etiam apud recentiores poëtas querelae sunt. eleganter Franc. Marius Molfa in Elegia ad sodales in morbo gravi scripta T. I. Poët. Ital. Toscani p. 47.

Vobiscum labor hic fuerit, quando his procul oris

Ignotaheu nostri funeris uxor abest.

Uxor abest, nostrique diu studiosa videndi

Pro reditu patriis dona vovet laribus.

Paulus Panfa in Epicedio Molfae, ibid. p. 57.

Uxor abest misera, infelix, quae iusta parentet

Ingrata, & peragat funeris exsequias.

Uxor abest miseranda, licet nec figere labris

Oscula, nec fugientem excipere ore animam.

Flaminius lib. II. Carm. VII. pag. 66.

At me, dum terras & vasta per aequora curro,

Si vocet in Stygiam pallidus Orcus aquam,

Quis tumulum faciet? tumulo quis tristitia libans

Dona, peregrinas flebit ad inferias?

quae adhaerent illis Tibulli lib. II. El. 4. v. 43.

Seu tibi mors veniat, neque sit qui lugeat ullus,

Nec qui det moestas munus in exsequias.

At bona quae nec avara fuit, centum licet annos

Vixerit, ardentem flebitur ante rogam.

Atque aliquis senior, veteres veneratus amores,

Annua constructo ferta dabit tumulo.

Basilus Zanchius lib. VI. Poëm. p. 160.

Non tibi quae claudat morientia lumina mater,

Nullus adest lacrimis qui riget ora piis.

Nec patriae comites fuso per colla capillo

Ultima funeribus dona dedere tuis.

Janus Secundus lib. I. Funer. pag. 189.

Nec frater muto persolvit iusta sepulcro,

Nec soror, effusas praefecuitque comas.

Nec longe ante alios infelicissima mater,

Lenivit morbi taedia longa tui.

Et cum supremæ tetigit confinia metae,

Ore suo vitam carpit ab ore tuo.

Luminaque occlusit longo damnata sopore,

Et dixit Morti, cur mihi tarda venis?

alia vide his similia e veteribus apud Ciofan. & Salvago. ad Ovidii Ibin v. 165.

ELEGIA VI.

A D

MONTEM PESSULANUM.

*Cum eam urbem studiorum gratia
cum Stibaris inviseret.*

Hospes in hanc venio, Musis comitantibus, urbem.
 Este salutati Dique Deaeque loci.
 Vos mihi foecundi montes, agrique salubres,
 Utiliter vifae vos mihi sitis aquae.
 Si quis & hic novit nomen patriaeque meumque, 5
 Mansuetam fesso porrigat ille manum.
 Tarda quod insolito moveo vestigia passu,
 Huc procul a Ligeris fecimus amne viam.
 Quod niger in facie color est, sol ora perussit.
 Quod sedet in reliquo corpore pallor, amo. 10
 Cincta quod Aonia non sunt mea tempora lauro,
 Non ego Castalio fonte poëta bibi.

Sit

ELEG. VI. Habetur haec Elegia in Ed. Voegelianae pag. 194. praefixa simplici inscriptione AD MONTEM PESSULANUM.

7. 1. *Musis comitantibus*] paucis comitantibus Ed. Voeg.

2. *Este salutati*] vide supra lib. I. El. XI. 9.

7. *Tarda quod*] Audi Ovidium 3. Trist. El. I. II.

*Clauda quod alterno subsidunt carmina versu,
Vel pedis hac ratio, vel via longa facit &c.*
HOOGSTR.

10. *Quod sedet*] Ex praeceptis Ovidii 1. de Arte 729.

Palleat omnis amans: hic est color aptus amanti.

Jacobus Wallius elegantissimus poëta, nec ipsis antiquis minor, in Elegia quadam ad Aloysium Lauenbach: lib. II. El. 6.

Nec modo tam palles, quod sint sine sanguine venae,

Quam quod, ut est proprius pallor amantis,
amens. HOOGSTR.

Sit mihi fas celebres ab Apolline scandere colles,

Sit mihi fas sacro ponere monte pedem.

O, mihi qui monstret cultus, habitusque locorum, 15

Atque aliquid miri si novus orbis habet.

Sic ego: sic unus veteris non inscius aevi,

Certior hinc, nam te novimus (inquit) eris.

Hic tenet a Volcis nomen lacus, herbifer illic

Setius aëriis mons petit astra jugis. 20

Hic coetus hominum Delphines adire solebant,

Inter & errantes ludere saepe rates:

Hic

14. *Sit mihi fas sacro ponere monte pedem]* ex hoc versu & initio Elegiae sua desumfit David Sigism. Cassovius Itin. Germ. & Sarm. p. 587.

Esse salutati colles, Musaeque, Deaeque, Sit mihi fas vestra ponere in urbe pedem.

15. *Cultus habitusque]* cultusque habitus- qu: Ed. Voeg.

19. — *herbifer illic Setius aëriis mons petit astra jugis]* herbiferum Setium cur adpellet noster hunc montem, optime docemur ab Hagio in vita Lotichii pag. 102. huj. Edit. ubi itinera ejus Gallica describens narrat quomodo vetustum hunc montem herbis plantisque memorabilem conscenderit, ac rariora plantarum genera comitibus Carolo Clusio, Isaco Cellario, Georg. Scheto, aliisque, in eo conqui- verit. *pinifer* Setius dicitur Avieno in Ora Maritima v. 595. pag. 307. Ed. Pith.

— *Setius inde mons tumet Procerus arcem, & pinifer. Setii jugum Radice fusa inusque Taurum pertinet.*

ita distinguendum & legendum. *Fecyi jugum* vitiose in editione Pithoeana; aliter hos versus emendat I. Vossius ad Melam lib. II. cap. 5. ubi tamen *Tafrum* pro *Taurum* quod exhibeat, nescio an ex antiquo

codice an ex ejus conjectura sit. Sed id nunc non agimus. *piniferum* quod vocet Avienus Setium, & arce *procerum*; egregie illustrat Petrus de Marca lib. I. Marcae Hispan. cap. 10. ubi docet arcis istius rudera adhuc exstare, super quibus deinde castrum exstructum fuit, sed hodie ruinofum. *piniferum* denique fuisse usque ad an. 1622. quando milites Henrici Montmoranciorum. Ducum ultimi omnes montis hujus arbores piniferas exciderunt. Ceterum quod addit hic Lotichius de lusu Delphinum circa hunc montem, idem quoque memorat Joh. Isacius Pontanus in Itinerario Galliae Narbonensis lib. I. Poëmat. pag. 12. nam haec in prima Itinerarii illius editione non leguntur:

Quid memorem hic variis qui vernat Setius, herbis,

Setius aërio surgens ad sidera colle? Cujus & Ausonia litus contunditur unda; Illic saepe licet, juvat & vidisse frequentes Ludore Delphines squamosaque Jecia ferarum.

non aliter certe, ac si hunc Lotichii locum sibi imitandum proposuisset.

20. *Setius]* *Mesua* dicitur Pomponio Melae l. 2. 5. 34. ubi vide Vossium p. 180. Hoogstra.

Hic egere vagos nautis in retia pisces,

Ad vada cum lato profiluere mari.

Inde petens laevam, fuit haec solidissima tellus,

25

Nunc sinus, haec Marius litora fodit, ait.

Solis ad occasum Pyrenae, Solis ad ortum

Spumifer Alpinas Isara volvit aquas.

Arverni Boream spectant, septemque Triones,

Imbriferum litus Massiliense Notum.

30

Talia, me ducens per singula, rettulit unus:

Rettulit & mores gentis, & urbis opes.

Grande viae pretium: nec poenitet aëris aestus,

Nec toties mistos imbre tulisse Notos.

Q

Ipse

23. *Hic egere*] Plinius lib. ix. cap. 8. *Est provinciae Narbonensis & in Nemausensi agro stagnum Laterra appellatum, ubi cum homine delphini societate piscantur.* Hoogstr. illustrabunt hos versus, quae ad rem ipsam, & loci hujus Pliniani emendationem scripsit Rondeletius lib. xvi. de Piscib. 8. pag. 470.

25. *Inde petens*] In oculis habuit Elegiam i. lib. 3. Tristium Ovidii, e qua jam produxi aliqua, quae noster imitatus est. Sic rursus Naso v. 31.

Inde petens dextram, Porta est, ait, ista Palati. Hoogstr.

Ibid. Fuit haec solidissima tellus, Nunc sinus, haec Marius litora fodit] Est haec descriptio Fossarum Marianarum, quae quia ductae fuisse dicuntur per campos lapideos, inde hic addit, *fuit haec solidissima tellus.* Hoc enim illud ostium est, in quod Marius maximam Rhodani partem derivavit, ut Massiliensibus gratificaretur: describit Plinius lib. iii. cap. 4. *ultra fossa ex Rhodano C. Marii opere & nomine insigne stagnum Astomela, oppidum Maritima Avaticorum.* & Pomponius Mela lib. ii. cap. 5. *Inter eam (Massiliam) & Rhodanum Maritima Avaticorum stagno assidet. Fossa Mariana*

partem ejus amnis navigabili alveo effudit, alioquin litus ignobile, & Lapideus, ut vocant, campus. sic enim locum utrumque constituit Casaubonus in notis ad Strabon. lib. iv. pag. 86. b. Ed. Par. longe etiam eruditiora sunt quae de his fossis Marianis ad Melam observavit Isacus Vossius, quam quae ante illum Joach. Vadianus: & recte refutat illos, qui fossas has ad Camaricam vel Camargam (quasi Caji Marii agrum) fuisse existimant, quod jam improbavit Ortelius in Thesauro Geographico in *Fossa Mariana*. Vide Menag. Dictionair. Etymolog. pag. 152. & adde de his Celeb. Wesseling. ad Antonin. Itiner. p. 299. describit etiam Jacobus Sannazarius lib. iii. El. i. v. 173.

Denique Pbocaeosque sinus, Marioque refossim

Litus, & antiquae moenia Massiliae. ubi miror Broukhusio in curis secundis idem placuisse de Camargua.

27. *Solis ad occasum &c.*] hoc & sequens distichon desideratur in Ed. Voeg.

28. *Isara volvit*] Lucanus corripit primam hujus vocis syllabam lib. i. 399.

Hi vada liquerunt Isarae, qui gurgite u-
Per tam multa suo &c. Hoogstr.

Ipse recedentes (quis posset credere?) Phoebus 35
 Jam caput Haemonii per fenis urget equos.
 Arva tamen placidi fovet indulgentia coeli,
 Blandaue ceu primi tempora veris eunt.
 Gramina nec campis defunt, nec montibus umbrae,
 Estque ferax herbis, arboribusque solum. 40
 Hic oleae pingues, & amoenis citrus in hortis.
 Surgit, & Idaliae myrtus amata Deae.
 Et pretium doctis, quorum meruere labores,
 Vatibus, est baccis laurus amicta suis.
 Albaque morus adest, nec habet monumenta cruoris 45
 Sive tui, Thysbe, Pyrame, sive tui.
 Malaque proveniunt bene olentibus aurea ramis,
 Mala vel hibernis mensibus apta legi.
 Quaeque maris rubri puras imitantia gemmas,
 Lucida pallenti cortice grana tegunt. 50

Nec

37. *Indulgentia*] *Clementia* Ed. Voeg.
male, & contra metrum.

39. *Gramina nec campis defunt* &c.] Con-
fer cum his & sequentibus Joh. Isaaci Pon-
tani *Itinerar. Galliae Narbonens.* pag. 11. &
seqq. ubi Monpelii laudes, & eorum, quae
ibidem tam promiscue quam in horto Re-
gio nascuntur: tum *Append. Notar.* pag. 78.
vide & Hagium in *vita Lotichii* pag. 95.

49. *Quaeque maris rubri puras imitantia
gemmas,*

Lucida pallenti cortice grana tegunt]
Mala Punica, Granata vulgo dicta, cir-
cumscribit his versibus, in quibus adparet
imitatio Ovidiana lib. v. Met. v. 537.

*Puniceum curva decerpserat arbore pomum.
Sumtaque pallenti septem de cortice grana
Presserat ore suo.*

& Fast. iv. 608.

*Rapta tribus, dixit, solvit jejunia granis,
Punica quae lento cortice poma tegunt.*

qui versus etiam occurrit lib. iv. ex P. El. i.
58. mala Punica describuntur in carmine
Avieni, quod habetur in *Catalect.* Pithoei
lib. iv. p. 157. Sed omnium elegantissime
Jac. Sannazarius lib. ii. Eleg. x. cujus ista
comparanda sunt cum hac descriptione
Lotichiana: v. 37. & seqq.

*Ergo Puniciae laus haec & gloria silvae,
Vincere gemmiferi lucida dona maris:*

Pallen.

Nec virides defunt, victorum praemia, palmae,
Nec tiliae molles, Heliadumque nemus.

Te tamen in primis referam, dulcissima Lotos.

Carmina tu succis inbue nostra tuis.

Quam juvat hos circum frondoso vertice colles

55

Vifere, & intacto cingere flore comam!

Ros maris, & nardi passim redolentis aristae,

Et thyma, junipero cum bicolore, virent.

Grataque se vertens ad euntis lumina Solis,

Unde sui caussam nominis herba tulit.

60

Quaeque licet rivis gaudens, adspergine nulla

Uda fit, aut pluviis tacta madescit aquis.

Q 2

Nec

*Pallentique graves depellere corpore morbos,
Aeграque Poconis ora levare modis.
Quod nec Erythraei praefabunt litora ponti,
Non opibus pollens Indica terra suis.*

operose autem de malis Punicis agit Bodaeus a Stapel in Comm. ad Theophrast. Hist. Plant. pag. 390. & seqq. & Lud. Nonnus lib. i. de Re Cibar. cap. 37.

53. — *dulcissima Lotos,
Carmina tu succis inbue nostra tuis]*
ad hos versus respicit Paulus Melissus in Epigrammate ad Lotichium nostrum, quod legitur in ejus Schediasm. Poët. pag. 256. *Alloqueris Veneri Loton quid, Petre, sacratam,*

*Succis ut imbuat suis
Versus tuos suavissimos.*

*Quin tua sunt dulci magis dulcia carmina Loto:
Nemo negaverit, nisi*

Gustata cui non Lotos est.

& passim loton in carminibus suis adlusione nominis ductus, ut opinor, celebrat Lo-

tichius. & hinc sibi defuncto loton optat cineri suo umbram daturam supra El. 5. prope fin:

Et facite, ut cineri Lotos mea praebeat umbram,

Carmen & in viridi cortice tale gerat.

de duabus loti speciebus v. If. Vossii notas ad Scylacem p. 114. Ed. Gron.

59. *Grataque se vertens ad euntis lumina solis]* Est descriptio heliotropii, de quo vid. ad lib. i. Carm. vi. sequenti disticho Adiantum, seu Veneris capillum, intellige. vid. G. Fabricii Supplem. Chron. Misnens. pag. 352. ubi hos versus profert. nominis rationem, quia nulla aquae adspergine madesiat adiantum, optime exponit Schollastes Theocriti ad Idyll. xiiii. v. 41. licet id tantum de imbre coelesti tradat Nicander in Theriac. v. 845. ubi vide Scholias-ten p. 39. in caussam hujus rei naturalem, Plinio praetermissam, inquirat Cael. Calpurnius lib. ii. Epistolic. Quaest. xi.

Nec minus, in medio quam Stoechades aequore gignunt,

Et quae juncosum plurima litus amant.

Nec ferrugineus, Tyriove simillimus ostro 65

Flos tener, Oebalio sanguine tinctus, abest.

Nec croceum cingens Narcissus floribus albis,

Atque suo pulcher natus Adonis avo.

Quaeque aliae (nec enim cunctas nunc persequar) herbae

Nomina non Elegis mollibus apta gerunt. 70

Quid varios pisces, & nata corallia ponto

Eloquar, & conchis ostrea tecta suis?

Ille sed aequoreae numerum subducatur arenae,

Qui volet undivagos enumerare greges.

Adde sacros fontes, & quo vos carmine dicam, 75

Aemula Gnosiaco dulcia vina mero?

Te quoque, Laede, canam, tacitis qui leniter undis

Dividis hanc, nullo vertice tortus, humum.

Te Dryades, Nymphaeque colunt, adfuetaque ripis

Multa suo fluvium gutture mulcet avis. 80

Hic

63. *Nec minus in medio quam Stoechades aequore gignunt*] Innuit herbam Stoechadem, cui nomen dederunt insulae Stoechades e regione Massiliae. Forte Plinium respexit noster lib. xxvii. cap. 12. sub finem. *Stoechas in insulis tantum ejusdem nominis gignitur, odorata herba, coma byssopi, amara gustu.* erudite de herba Stoechade, & insulis hujus nominis agit Bodaeus a Stapel ad Theophrast. Hist. Plant. lib. vi. pag. 670 & 671.

71. *Quid varios pisces &c.*] distichon hoc cum sequenti non legitur in Ed. Voeg.

75. *Sacros fontes*] *maris pisces* Ed. Voeg.

77. *Te quoque, Laede, canam &c.*] Ex Tibullo lib. i. El. 8. 13.

Ante, Cydne, canam, tacitis qui leniter undis Caeruleis placidus per vada serpsit aquis. ut notavit Richter in Specim. Observ. Critic. pag. 49.

Hic igitur suaves captare juvabit odores,
 Purpureo flores hic ego vere legam.
 His ego vitabo rapidos in vallibus aestus,
 Terra sub aestivum dum sitit ufta Canem.
 Salve dives opum regio, tibi Delphica tellus
 Cedat, & in mediis candida Delos aquis.
 Urbs salve, cujus nomen finus ultimus orbis
 Audit, & exoriens occiduusque dies.
 Te propter tantos libuit perferre labores.
 Tu requies Musis, tu decus omne, meis.

85

90

82. Flores] violas Ed. Voeg.

83. His ego vitabo rapidos in vallibus
 aestus &c.] collibus Ed. Voeg. est imitatio
 illius Tibulliani lib. 1. El. 1. 49.

*Nec semper longae deditus esse viae:
 Sed Canis aestivos ortus vitare sub umbra
 Arboris, ad rivos praetereuntis aquae.*

infra postea El. seq. v. 21.

*Nec calidos vitans aestivi fideris ortus
 Conficia deliciis incole antra suis.*

84. Dum sitit] finit vitiose in vulgatis.

85. Tibi Delphica tellus Cedat] cui D. t.
 Cedit Ed. Voeg.

89. Te propter tantos libuit perferre labores] hunc quoque locum imitatus est Dav. Sigismundus Castovius in Itin. Germ. & Sarm. p. 587.

90. Requies Musis, tu decus omne, meis]
 Requies curis una futura meis Ed. Voeg.

ELEGIA VII.

A D

DE O S M A R I S.

In funere Delphini.

Di maris, & virides, quas sunt penes aequora, Nymphae,
Ad bibulum madidis litus adeste genis.

Ille decus pelagi, vestro sub numine Delphin
Coeruleas, subita morte, reliquit aquas.

Et nunc, ecce, jacet refluus inhumatus arenis.

Vix dedit ejecto funeris alga locum.

Quid benefacta juvant? quid non rationis egentem

Esse? quid aequoreos non violare Deos?

Num

ELEG. VII. *In funere Delphini*] Confer cum tota hac Elegia Nasonis carmen in mortem Pisitaci, quod habetur lib. II. Am. El. 6. unde utriusque poetæ elegans artificium admirari licebit. Lucem praeterea accipiet haec Elegia, si legantur, quae de Delphinis notarunt e veteribus Plinius lib. IX. cap. 8. & Plinius Junior lib. IX. Epist. 32. Gellius lib. VII. cap. 8. ad quem vide Ph. Caroli notas p. 364. Tzetzes Chiliad. IV. p. 58. & e recentioribus Rondeletius lib. XVI. de Piscibus cap. 8. Schefferus in notis ad Aelianum pag. 393. Camerarius in Medit. Hist. Cent. 2. cap. 83. Joh. Capacius in Histor. Puteolana cap. XVIII. pag. 87. & multa egregia de Delphino Broukhuf. ad Tibull. lib. I. El. 6. v. 10.

1. *Quas sunt penes aequora*] Est ex Propertio lib. III. El. 5. II.

Di maris, Aegei quos sunt penes aequora, venti.

unde patet male hic in vulgatis edd. legi, *quae sunt penes aequora.* & hinc etiam deceptus fuit Joh. P. Lotichius lib. II. El. I.

p. 42. ubi hunc locum ita imitatur:

*Vos ego, quae virides estis penes aequora, nymphae,
Et maris occultas semper amatis aquas.*

6. *Subita morte reliquit aquas &c. Vix dedit ejecto funeris alga locum*] Haec respiciunt opinionem veterum, qui credebant Delphinos in litus ejectos subita morte extingui. Ovid. Epist. XIX. 199. & seqq.

*Hic ego ventosas nantem Delphina sub undas
Cernere non dubia sum mihi visa fide.
Quum postquam bibulis illis fluctus arenis,
Unda simul miserum vitaeque destituit.*

Plinius lib. IX. cap. 8. *Solent in terram erumpere incerta de causa, & statim tellure tacta moriuntur.* ubi Pintianus legit, *Nec statim tellure tacta moriuntur.* id est nec statim tempore, ordinario: quam emendationem probat, veterumque diversa testimonia adfert Barthius in notis ad Statium lib. I. Achil. 227. vulgatam tamen probasse videtur Rondeletius d. I. p. 469. qui rem ipsam ab experientia refutari, & falsam esse docet.

Num minus exanimem versant in litore fluctus?

Saevaque turbati verberat unda maris?

10

Non senior potuit Nereus, non optima Tethys

Ferre, nec Oceanus, quam meruisset, opem?

Vivit atrox Xiphias, dueitque per aequora sulcos.

Ille tamen curvas mergit in ima rates.

Vivit & Echneïs, medio quam navita ponto

15

Saepe stupet totis classibus esse moram.

Occidit innocuus tumidarum rector aquarum:

Optima cum pereant, deteriora manent.

Non iterum, vitreas exercens lufibus undas,

Transiliet rapido carbasa tensa Noto.

20

Nec

9. Num minus exanimem &c.] vide ad lib. v. El. 19. v. 127.

11. Non senior potuit Nereus &c.] Deos maris simili colore inculcat Ovid. ii. Am. xi. 35.

Vestrum crimen erit talis jactura puellae, Nereidesque Deae, Nereidumque pater.

13. Vivit atrox Xiphias & seqq.] bono cum judicio totus hic locus aemulatione felicissima adumbratus est ex illis Ovidii in mortem Psittaci lib. ii. Am. El. 6. v. 33.

Vivit edax vultur, ducensque per aëra gyros Milvus, & pluviae graculus auctor aquae.

Vivit & armiferae cornix invisita Minervae, Illa quidem seclis vix moritura novem.

Occidit ille loquax, humanae vocis imago, Psittacus, extremo munus ab orbe datum.

Optima prima fere manibus rapiuntur avaris; Implentur numeris deteriora suis.

atrocem Xiphiam vocat, quem durum Ovidius in Halieut. v. 97. ubi & de Echeneide:

Parva Echeneïs adest, (mirum) mora puppibus ingens.

utrumque ita describit Sannazarius in Ecl. V. v. 56.

Huc luc, qui rigida meditaris vulnera cauda Sive trigon, & tu, proprium cui sistere naves Veliferas, echeneïs, adeste: & Maeonis acres Tu retinere pedes, tu figere corda labora.

trigon enim Xiphias est, ut ex Plinio ad Ovidium notavit Ciofanus. de xiphia legi meretur Rondeletius lib. viii. cap. 15. & de echeneïde lib. xv. cap. 18. *Vipera parva* echeneïs vocatur Balthafari Castillioneo Elegia illa praeclara, qua monstra marina describit ad puellam in litore ambulantem, inter Carm. quinque Illustr. Poëtar. pag. 82. b. Ed. Florent.

Saepe etiam fundo morsu subfixa tenaci

Detinet invitam visera parva ratem.

Ille innotata manet, medio licet incisa cursu,

Intendantque leves linthea plena Noti.

19. Non iterum, vitreas exercens lufibus undas,

Transiliet rapido carbasa tensa Noto.]

Eleganter describit Seneca in Agamemn. v. 449. & seqq.

Tunc

Nec calidos vitans aestivi sideris ortus,

Conscia deliciis incolet antra suis.

Nec dulces natos, veteresque reviset amores:

Flebile nempe jaces, magne natator, onus.

Hoc tamen infelix mortem solabere, quod te

25

In solida positum vita reliquit humo.

Non tua diripient sub gurgite viscera pisces,

Haerentem scopulis non fera tundet hiems.

Te quoque credibile est ausum sperare sepulcrum,

Liqueris acquoreas cum moriturus aquas.

30

Sit, quodcumque volet: sub adesti vertice montis

Hic ego te manibus contumulabo meis.

Prosit adhuc, vastas olim Delphina per undas

Lesbida cum sacro vate tulisse Iyam.

Saepe

*Tunc qui jacent & ceterus ludit salo,
Tumidumque pando transiit dorso mare
Tyrrhenus omni piscis exsultat freto,
Agitatque gyros, & comes lateri adnatat,
Anteire naves laetus & rursus sequi:
Nunc prima tangens rostra lascivit chorus
Millesimam nunc ambit & lustrat ratem.*

ubi piscis per excellentiam vocatur Delphin. de quo v. Broukh. ad Tibull. d. l. hinc de Delphino Plinius lib. ix. cap. 8. obviam navigiis venit, alludit exultans, certat etiam, & quamvis plena praeterit vela. supra noster El. vi. v. 21.

*Hic coetus hominum Delphines adire solebant,
Inter & errantes ludere saepe rates.*

Marius Molfa in Carm. Poët. Ital. Toscani T. I. pag. 42. b.

*Quos circum excitati ludant delphines in orbem,
Et Phorci affultet curva per antra chorus.*
tales Delphinum ludentes choros oculatus testis magna cum voluptate aliquando vi-

dit Illustris Aug. Busbequius in litore Selimbriae inter Constantinopolim & Hadrianopolim, ut scribit in Epist. 1. Legationis Turcicae pag. 49.

23. *Nec dulces natos &c.*] de Delphinorum amore erga catulos suos praeter Aelian. lib. x. de Anim. cap. 8. ita Plinius lib. ix. cap. 8. *Agunt vera conjugia, pariunt catulos decimo mense, nutriunt uberibus, atque etiam gestant foetus infantia infirmos. Quin & adultos diu comitantur, magna erga partum charitate.* sic recte Pintianus, non agunt vere conjugia. & ita Rondeletius lib. xvi. de Piscibus cap. 8. pag. 462. quamquam aliter Salmasius ad Solinum T. I. pag. 130.

33. *Prosit adhuc*] vid. supra ad El. iv. 25.

34. *Lesbida cum sacro vate tulisse Iyam*] ex Ovidio lib. ii. Fast. v. 82. de Delphine. *Quem modo corlatum stellis Delphina videbas, Is fugiet visus nocte sequente tuos.*

Seu

Saepe dabunt gemitus volucres ad busta marinae,

35

Et tibi ferta Thetis Nereïdesque ferent.

Quique rigat juxta factum de cautibus antrum,

Grata quies umbrae fons erit iste tuae.

Saepius ingrediens antiquos navita portus

Hauriet hic dulces, te veneratus, aquas.

40

Sive tamen gelidae mulcent te litoris aurae,

Atque sub his gaudes nunc habitare jugis:

Seu colis Eridani ripas, sine vortice cujus

Lenta per Elysium volvitur unda nemus:

In gremio, Delphin, recuba telluris amatae

45

Molliter, & cineres saepe revise tuos.

R

E L E -

Seu fuit occultis felix in amoribus index:

Lesbida cum domino seu tulit ille lyram.

Propertius lib. II. El. 20. 17.

Sed tibi subsidium Delphinum currere vidi,

Qui puto Arioniam vexerat ante lyram.

noster supra lib. I. El. 5. v. 53.

Culmen & ascendit, qui vexit Ariona,
Delphin.

illustrabit haec achates antiquus, in quo Arion delphino insidens & citharam tangens, adjuncto tridente, conspicitur apud Gorlaeum in Daetylioth. Ann. 53.

36. *Et tibi ferta Thetis* in vulgatis vitiose *Tetbys*: quod carminis legibus adversatur, quippe cujus prima producit. id certe non monerem, nisi recentiores poetas scire utramque vocem male saepe confudisse, & in metrum peccasse: distinctionem utriusque bene notavit Barthius ad Stat. I. Achill. v. 29. apud Virg. Ecl. IV. v. 31. male nonnullae editiones antiquae habent: *Quae tentare Tetbyn ratibus.* cum *Thetin* in Mediceo codice legatur. recte igitur Vossius lib. II. Art. Gram. cap. 33. monuit in versibus illis, qui leguntur apud Hyginum Fab. 177. scribendum esse:

Oceano prohibet semper se tingere Tetbys.

non *Thetis*. neque audiendi sunt libri veteres apud Ovid. v. Fast. 22.

Et Tetbys extremo saepe recepta loco est.

recte enim ediderunt viri docti *Tetbys & extremo &c.* apud Pindarum Thebanum Epitome Iliados v. 82. legitur in illis, quas vidi, editionibus; ubi de Achille;

Invocat aequoreas Pelides numina matris,

Ne se plus Thetis contra patiatur inultum:

At Thetis, audita nati prece, deserit undas.

metro his male variato in duobus versibus: emendandum igitur est,

Ne se plus Tetbys contra patiatur inultum.

Tetbys at audita nati prece &c.

neque hic opem ferunt duo Leidenenses codices, quos aliquando comparavi, neque Vossianus ab Heinsio collatus; at in codice meo satis antiqua manu exarato, quem nuper nactus sum, versus hi literis fere evanescentibus legebantur, quantum adsequi potui:

Evocat aequoreae Pelides numina matris,

N se pl' pens' p'cem paciat i' ultum.

unde feliciter emaculare licet,

Ne se plus Peleusque pater patientur inultum.

At Thetis audita &c.

ELEGIA VIII.

A D

GREGORIUM SCHE TUM

De Natali suo.

Schete, meus natalis adest: felicibus, opto,
 Auspiciis servant hunc mihi fata diem.
 Hoc ego vitales hausi vagitibus auras,
 Primaque stirps sexu de meliore fui.
 Nec tantum rosei pulchras in luminis oras
 Contigit hac primum tollere luce caput:

5

Abluere

37. *Factum de cautibus antrum*] Cogitabat, ni fallor, illud Ovidii lib. 1. Met. 575.

— *haec sunt penetralia magni*

Amnis, in hoc, refidens facto de cautibus antro,
Undis jura dabat, Nymphisque colentibus
undas.

43. *Sine vortice cuius*] Ita rectius quam *vortice*. utrumque enim differre, & tam de ventorum quam undarum impetu dici videbis in notis Bonav. Vulcanii ad Aristotel. de Mundo p. 104 & 105.

46. *Et cineres*] sic fere elegantissimus Wallius lib. 1. El. 6. v. 10.

Huc ades, & cineres laeta requise tuos.

HOOGSTR.

ELEG. VIII. AD GREGORIUM SCHE TUM *de Natali suo*] Conferenda est haec Elegia cum alia ejusdem argumenti ad Georg. Cracovium, quae in sola editione Voegelianae legitur, sed in aliis omissa est; in qua multa leguntur eadem; sed haec lima mordaciori castigata est; ad eundem hunc Schetum habemus infra lib. 1. Carm. XIX. & lib. 11. Carm. 5. Ceterum aliter & brevius natalis sui signa describit noster lib. 1. El. 1. v. 45. ubi vide notas. Adscribenda enim est haec poetica schematis sui Genethliaci descriptio mori ac superstitioni istius tem-

poris, quo praesertim in Germania plurimum adhuc tribuebant Astrologiae, ut vocant, judiciariae, quae de fati hominum ex positu astrorum circa eorum natales augurabatur. Artem hanc Genethliacam irridet Claudianus Epigr. XXV. & XXVI. in Curetium; ad quem legi merentur quae animadvertit Galeottus Martius de Doctrin. Promisc. cap. XXXII. his similia sunt quae de signis natalitiis Melanchthonis canit in Elegia in ejus obitum lib. IV. El. 4. v. 79. & seqq. & cum hoc Lotichii carmine comparanda est ejusdem argumenti Elegia Georgii Sabini ad P. Bembum scripta, quae exstat in ejus Poëmatibus lib. III. Eleg. 1. & vide quae notavit Th. Crusius ad P. Albini vitam G. Sabini pag. 20. & seqq.

3. *Hoc ego vitales hausi vagitibus auras*] similiter Sannazarius lib. 11. El. 2. de suo natali:

Haec me vitales genitum produxit in auras,
Fussit & erectum tollere ad astra caput.
 & Johannes Bocerius prooemio Sacrorum Carminum:

Jam mihi labuntur septeni tempora lustris,
Et duplex iterum ducta recurrit biemis;
Ex quo vitales hausi puer editus auras,
Non procul a ripis, flave Visurgi, tuis.

Abluere antiquae mala sed contagia culpae,

Inque salutaris sumere nomen aquis.

Cingite, Pierides, viridi mea tempora myrto,

Aut maris ornatas rore ligate comas.

10

Lapsaque sub terras (nam vos meministis) & orta,

Tempore natalis signa referte mei.

Flava pruinosa Aurora fugaverat umbras,

Enixa est utero cum pia mater onus.

Scorpius Eo ducebat ab orbe recentes,

15

Purpureum scandens aethera, Solis equos.

Et matutinos Cyllenius ante jugales

Utile carpebat, Pleiade natus, iter.

His comes, e pelagi surgens natalibus undis,

Alma capistratas Cypris agebat aves.

20

R 2

Post

9. Cingite] Sic El. XII. hujus libri 9. 1. quid viri dicingis mea tempora lauro? HOOGST.

11. Lapsaque sub &c.] Ovid. 1. Fastor. 2. Lapsaque sub terras, orta signa, canam. HOOGSTR.

15. Scorpius Eo ducebat ab orbe recentes &c.] Ita edidi, non *Scorpius*; quia sic in veterum auctorum codicibus manu exaratis, iisque antiquissimis, ubique haberi testantur viri docti. Similis fere locus est ille Ovidii lib. III. Fast. 712.

Postera cum teneras Aurora refecerit verbas, Scorpius a prima parte videndus erit.

ubi vide Heinsium, qui tam istic, quam lib. IV. 164. & lib. V. 417. veterum librorum auctoritate *Scorpius* rescribi iussit. ad Patru mei notas ad lib. II. Met. 196. & Cel. Oudendorpii ad Lucan. IX. 533. ita in Mediceo codice apud Virg. 1. Georg. 35.

ubi vide. & sic codex Vossianus in Epigrammatibus antiquis de Signis coelestibus, quae habentur apud Pithoeum lib. IV. Epigrammat. Veter. neque aliter in vetustissimo Petaviano & Scaligerano codice Arateorum Germanici plus semel scribitur: quorum collationes a Nicolao Heinsio factas nuper benigne mecum communicavit Vir Amplissimus & literatissimus Joh. van Harn, Ducatus Gelriae & Comitatus Zutphaniae Confiliarius.

19. — e pelagi surgens natalibus undis, Alma capistratas &c.] forte innuit Venerem: *Ἀναδυομένην* veteribus dictam, quam & *Πρόν αν* & *Πελαγίαν* dixerunt, qualem, Mediceam nunc dictam, in perfectissimae pulchritudinis inimitabili statua valde celebrata exhibet & illustrat Celeb. Gorius in Museo Florentino Vol. III. Tab. XXVI. & seqq.

Post hanc Phillyrides, jaculis armatus, & arcu,

Et coeli Aegoceros qui jacet ante fores:

Et puer Iliades, & amantes flumina Pisces,

E quibus hic Boreae proximus, ille Noto.

Fulva

& seqq. *Capistratas* autem aves vocat cynos vel columbas Veneris currui junctas. ut *tigres capistratas* Ovid. Ep. 11. v. 80.

Inque capistratis tigribus alta sedet. *ajjunctas* aves vocat lib. 1. Am. 2. 26. illustrabit haec optime monumentum antiquum in Begeri Thesaur. Brandenb. Tom. I. pag. 202. ubi ad Adonin ab apro interfectum e coelo descendens Venus currui insidet, freno agens duas columbas junctis, licet hac in re olores Veneris currui tribuat Ovid. x. Met. 718. idem illud e Begero exhibuit Montfaucon T. I. Antiq. lib. III. cap. 20.

21. *Post hanc Phillyrides, jaculis armatus, & arcu* Sic in Epigrammate Juliani apud Pithoeum lib. IV. Epigr. vet. de Signis Coelestibus:

Armatusque arcu Chiron, & corniger Hircus. & in carmine Euphorbi:

Centaurusque minax arcu, & Neptunia proles. de Chirone ita Germanicus in Arateis v. 425.

Hic erit ille pius Chiron (sic vett. codd.) justissimus omnes

Inter nubigenas, & magni doctor Achillis. quem locum vel ideo profero, ut optimam Grotii emendationem *Chiron justissimus* probemus; pro quo in vulgatis, etiam in Morelliana, male legitur *tutissimus*. Firmat hoc Theon in Scholiis ad Aratum v. 436. ubi Chironem vocat πάντων κενταύρων λογιώτατον καὶ δικαιοτάτον. & Scholiastes Germanici ad hunc locum notat: *habitaſſe Chironem in Pelio monte, inter homines aequissimum*. Ovid. v. Fast. 413.

Nona dies aderat, quatu, justissime Chiron, Bis septem stellis corpora cinctus eras.

alia vide in Comment. Delrii ad Senecae Troades p. 467. itaque correctionem hanc recte in contextu suae editionis expressit Schwartzius. unde autem *Phillyrides* dicatur

Chiron, patebit ex Servio & Philargyria ad Virg. III. Georg. 93.

23. *Et puer Iliades, & amantes flumina Pisces,*

E quibus hic Boreae proximus &c.]

Similiter fere apud Germanicum in Arateis v. 241.

Hinc ultra gemini Pisces, quorum alter in Austrum

Tendit: Toreicum Boream petit alter.

sic scribe ex Petaviano codice. Avienus in Phaenomenis v. 550.

— *binc medio signantur fidere Pisces, Quorum alius rigida consurgit in aëra forma Celsior, & Boream propior subit alter aquarum,*

Troicus baurit aquas funditque uti Ephebus ab urna.

sic locum hunc emendavit Grotius in notis ad Imagines pag. 57. quamquam tertio versu mendum latere arbitror; & forte ex Germanico corrigendum:

— *& Boream propior subit, alter in Austrum.* nempe consurgit. & tum versu proximo legendum cum Heinſio:

Troicus baurit aquas quas fundit ephebus ab urna.

ut alter piscis dicatur haurire aquas, quas Aquarius fundit. ut in loco Hygini a Grotio producto: *ore excipiens aquam, quae funditur ab Aquario.* *Troicus ephebus* illic dicitur, quem *Phrygium ephebum* vocat idem Avienus v. 838. *Trojanus puer* in carmine Eusthenii apud Pithoeum in Catalogis lib. IV. p. 141.

Trojanusque puer, geminique sub aethere Pisces.

ubi Pithoeus in margine ex v. c. notat *Troadesque puer.* quod firmatur a cod. Vossiano, & praetulit Heinſius ad Ovid. Epist. I. 28. & hinc *puer Iliades* Lotichio dicitur.

Fulva sequebatur, Phrixum, Phrixique sororem

25

Per mare quae nitido vellere vexit, ovis.

Torva laboriferi gradiens per cornua Tauri,

Falcifer occiduo stabat in orbe senex.

Hinc cum fratre pio, felix concordia, Pollux

Ibat, ubi sedes mors habet atra suas.

30

R 3

Jupi-

25. *Fulva sequebatur, Phrixum, Phrixique sororem*

Per mare quae nitido vellere vexit, ovis] Illustrabit haec locus Epigrammatis antiqui, quod Hilasio adscribitur apud Pithoeum, & viris doctis varie agitur; ubi de signorum principe ariete:

Proditor est Helles & proditor Europaens. pro quo in codd. antiq. bis portitor legitur. vide Scriver. ad Martial. lib. ix. Ep. 71. & sic apud Columellam lib. ix. §. 155.

Mox ubi nubigenae Phrixus nec portitor Helles. ut in vetustissimo S. Germani codice legitur. Sed rectius forsan Gronovius lib. 111. Observ. cap. 20. legit:

Proditor est Helles, & portitor Europaens. quod firmari posset e Germanico in Arateis §. 540.

Nobilis hic aries aurato vellere quondam
Qui tulit in tauros Phrixum, qui prodidit
Hellen.

ubi fuit cum castigandum putarem,

Qui tulit in Colchos Phrixum &c.

ut apud Manilium lib. iv. 515.

— *testis tibi Laniger ipse,*

Cum vitreum findens aurato vellere Pontum

Orbatumque sua Phrixum per fata sorore

Pbafidos ad ripas & Colchida tergo vexit.

& sic Germanici versus adfert Heinsius ad Quid. v. Fast. 715. ubi plura de proditor an portitor Helles. de quo nos operosius ad Catalecta videbimus. Sed nunc tamen vulgatam apud Germanicum retineo, modo scribatur litera majore, *Qui tulit in Tauros Phrixum:* & Colchos intellige. & ita profert Scriverius ad Martialem; & ipse Heinsius ad Ovid. Ep. xii. 101. Locum vero Manilii ita produximus, ut eum con-

stituit Scaliger, pro *Colchida regna vel terga revexit.* quod recte quidem recepit editor baccalaureus Delphinicus M. Favus, sed cuius stupor ludibrium tamen pueris ipsis debet, cum metri s. curus edidit:

Orbatumque sua Phrixum per freta sorore. quale vitium si commississet novitius artis profodicae tyro, remittendus esset ad Ovid. Ep. xviii. 143. quem Lotichius noster videtur respexisse:

Invideo Phrixo, quem per freta tristitia tutum

Aurea lanigero vellere vexit ovis.

ubi Francius tergo vexit, ut in Propertii loco, quem adfert Patruus meus, lib. ii. El. 20. 6.

Aurea quam molli tergo vexit ovis.

quibus egregie firmatur Scaligeri apud Manilium emendatio; in cuius versibus vulgatam *aurato vellere* vel unus ille Germanicus locus praeter innumeros alios vindicare potest a Cel. Bentleji conjectura *tranavit pectore.*

28. *Falcifer occiduo stabat in orbe senex]* Ovidius in Ibid. §. 220.

Te fera, nec quicquam placidum spirantia,

Martis

Sidera presserunt, falciferique senis.

Propertius lib. iv. El. i. 105.

Felicesque Jovis stellae, Martisque rapacis,

Et grave Saturni sidus in omne caput.

vide supra ad lib. i. El. i. 45. *Stabat* autem hic more veterum eleganter dixit pro *erat.* quam loquerdi formam plurimis antiquorum poetarum exemplis probat Huetius in notis ad Manilium lib. iv. 547.

29. *Hinc cum fratre pio, felix concordia,*
Pollux] Adhaeret Ovidio viii. Met. 303.

Et cum Pirithoo felix concordia Iuveius.

Jupiter Herculei lustrabat terga Leonis,
 Jupiter in medio laetus honore polo.
 Saevaque ne rigidus tentaret praelia Mavors,
 Ultimus, & duro carcere clausus erat.
 Sic vaga per coelum Dīs astra volentibus ibant,
 Dulcia qua vitae munera luce tuli.
 Protinus infantem mansuetis Phoebus in ulnis
 Fovit, & Aonidum, dixit, alumnus eris.
 Frondentique torum cinxerunt baccare Musae,
 Cederet ut cunis noxa repulsa meis.
 Ipsa sed arcani scrutata volumina coeli
 Uranie, tales edidit ore sonos:
 Salve, parve puer, minus infelicibus annis
 Digne puer naldi, non meliore die,

35

40

Non

37. *Mansuetus*] Sic vulgatae edd. sed
 puto *mansuetis* rectius esse.

39. *Torum cinxerunt baccare Musae,*
Cederet ut cunis noxa &c.]
 Respexit, ni fallor, Virgilium Ecl. vii. 27.
 — *baccare frontem*

Cingite, ne vati noceat mala lingua futuro,
de baccare herba ad depellendum, ut vo-
lunt, fascinum, vide Nannium & Cerdam
ad Virg. Ecl. iv. 19.

41. *Ipsa sed arcani scrutata volumina coeli*
Uranie] an forte respexit illud ex carmine
 Poëtae antiqui de Musis, quod in Cata-
 lectis Virgilianis & apud Pithocum habe-
 tur initio lib. ii. Epigr. vet.

Uranie numeris scrutatur munera mundi.
 ubi ex Petaviano codice *sidera mundi* prae-
 tuli in Specim. Catalect. Vet. Poët. p. 5.
 Sed forte vulgatae lectioni propius insiste-
 ret *scrutatur moenia mundi.* nam *munia* an-

tiquitus fuit scriptum pro *moenia.* ut *moenire*
 & *munire.* Sic apud Catullum initio carmi-
 nis de coma Berenices:

Omnia qui magni despexit moenia mundi,
Qui stellarum ortus comperit, atque obitus.
 ubi simili variatione in aliis codicibus *mu-*
nera mundi, in aliis *lumina,* ut & in meo
 cod. Ms. sed recte Is. Vossius restituit *mo-*
enia mundi, quem vide. *scrutari* etiam in
 altero illo Catalectorum carmine, quod
 Ausonio vulgo tribuitur:

Uranie coeli motus scrutatur & astra.
 & saepe hoc verbo utitur Manilius de astro-
 logiae studio, lib. i. v. 11.

Sed propiusque favet mundus scrutantibus
ipsum.

& lib. iv. 907.

— *propiusque adspicit Olympum*
Inquiriturque Jovem, nec sola fronte Deorum
Contentus manet, at coelum scrutatur in abs-

Non tibi felicem vitam, non fata negarent

45

Pocula Castaliae (sidera testor) aquae.

Sed male tunc sacros tractabunt secula vates,

Vatibus ereptas miles habebit opes.

Tuque peregrini longis in tractibus orbis,

Multa feres belli taedia, multa viae.

50

Ingratosque hominum mores, casusque tuorum,

Et sterilem frustra saepe querere fidem.

Non tamen ambitio, nec amor te franget habendi,

Una sed inponet dulce puella jugum.

Nec tibi difficilis Saturni stella nocebit:

55

Ipse, minax quamvis, Mars quoque mitis erit.

Parce queri, vinctes: sed erit mora longa laboris:

Moribus, & fatis cetera mando tuis.

Haecenus, & pura matrem circumtulit unda,

Plausit & argutum candidus omen Amor.

60

Dica-

59. *Et pura matrem circumtulit unda*] optime expressit illud Virgilii vi. Aen. 229.

Idem ter socios pura circumtulit unda,
Spargens rore levi, & ramo felicitis olivae
Lustravitque viros.

ita recte vindicant viri docti, quos Patruus meus in notis suis laudat, non *circumluit*. *Circumferre* enim hic idem, quod Tibullo *circumlustrare* lib. i. El. 5. v. 11.

Ipseque ter circum lustravi sulfure puro,
Carminum cum magico praecinisset anus.

quod non animadversum Scaligero fraudi fuit, qui legebat *te circum*; sed merito refutatus Joh. Meursio in Exerc. Crit. P. 11. lib. 11. c. 17. qui id bene adserit & hoc Virgilii loco illustrat: ad quem Servius

profert e Plauto: *Pro larvato te circumferam*: quae verba cum hodie apud Plautum, ita ut ea laudat, non reperiantur, hinc inter fragmenta Plauti relata sunt. vid. pag. 1139. ed. Gronov. Sed forte contraxit Grammaticus, vel ejus interpolator, locum ex Amphitr. 2. 2. 144. *Quaeso quin tu istanc jubes pro cerrita circumferri*: & librarius adscripsit postea *pro larvato*, vel *larvata*, tamquam glossema *cerritae*, quod idem ac *larvatae*, ut Menaechm. v. 4. 2.

Num larvatus aut cerritus? fac sciam. hanc autem conjecturam vel ideo adposui, quia video verba illa Servii, addito Plauti loco, ita etiam proferri a Casaubono ad Theophrast. p. 293. ubi significationem

verbi.

Dicamus bona verba, Deus regit astra, fœruntur

Illius arbitrio sidera, terra, fretum.

Illum supplicibus verbis venerabor, ab illo

Et decus, & probitas, & bona fama venit.

Vivamus dum fata sinunt, & amemus amici.

65

Quis scit an haec umquam sit reditura dies?

Ipse

verbi *circumferre* pro lustrare ac purgare, ritumque ipsum erudite exponit. cuius tamen notam nimis aperte descripsit Lomeierus de Lustrat. Gentil. cap. xxv. init.

60. *Plaust & argutum candidus omen Amor*] ex Propertio lib. II. El. 2. 34.

Num tibi nati primis, mea vita, diebus Aureus argutum sternit omen Amor.

quo in loco *Candidus*, ut a Macrobio profertur, pro *Aridus*, quod olim in vulgatis inepte legebatur, hic probasse videri possit Lotichius, quamquam *Aureus* satis commode adstruxerit Broukhufius, cui minor in adferenda lectione *argutum* contra Joh. If Pontanum & Passeratium *augustum* praeferentes, non succurrisse versum hunc Lotichianum, cujus ceteroquin imitatione ejusmodi lectiones tam in Tibullo quam Propertio haud raro vindicat.

61. *Dicamus bona verba!* Ex Tibullo 2. 2. 1. *Dicamus bona verba, venit Natalis, ad aras.*

Quisquis ades, lingua vir mulierque fave. Ovidius lib. I. Fast. 72.

— *linguisque animisque favete, Nunc dicenda boni sunt bona verba d'e.* Sannazarius lib. II. El. 8. v. 15. eadem in re: *Quisquis ades, bona verba, & laetos edite cantus,*

Libaque de Siculo dulcia melle date. cujus imitatione firmatur in Tibullo scriptura, quam recte recepit Broukhufius, lib. I. El. 8. 54.

Sic venias bodierne. tibi dem turis bonores, Libaque Mopsopio dulcia melle feram.

& hoc idem ac Graecorum ἐὺφρονεῖν, in silentii indictione sacrorum faciendorum causa. de quo vide Casaub. ad Theophrast.

pag. 310. & Herald. ad Arnob. lib. V. p. 221. & hinc notum illud Terentii *bona verba quae* eo eodem hoc sensu, aliter ac vulgo fit, explicant Nannius lib. I. Miscell. cap. 8. & Ferrarius ad Cic. Philip. VIII. cap. 3.

65. *Vivamus dum fata sinunt, & amemus amici &c.*] Optima variatione expressit illud Propertii lib. II. El. 12. 23.

Dum nos fata sinunt, oculos satiemus amore, Nox tibi longa venit, nec reditura dies.

Tibullus lib. I. E. I. 83. *Interea dum fata sinunt, jungamus amores, Jam veniet tenebris Mors adoperta caput.*

& haec exhortatio ad mutuos amores poetis frequentissima. notum illud Catulli ad Lesbiam Epigr. 5.

Vivamus mea Lesbia, atque amemus &c. Nobis, cum semel occidit brevis lux, Nox est perpetua una dormienda.

vide Gebhardi notas ad Tibullum pag. 12. & sic imitatione veterum etiam recentiores. Joh. Jovianus Pontanus lib. II. Amor. El. XII. p. 32. b. Ed. Ald.

Ille suae potet dilectae basta nymphae, Et laeto absentis nomen in ore sonet.

Lusibus bis nam gaudet biems: bis laeta tendenda est

Bruma: venit rapido mors inopina pede.

Fr. Marius Molfa Eleg. 3. in fine:

Nos viridem interea juvet exercere juventam,

Non intellecto dum fugit hora pede.

& in alia Elegia ad Venerem, apud Toscanam T. II. Poët. Ital. p. 274.

Quare age tu, mea lux, Veneris mihi gaudia junde,

Dum properat tacito curva senecta pede.

Ipse novos Genius ludens ad pocula cantus

Audiat : & multo nox eat acta mero.

His Genius contentus erit, non hic mihi frater,

Non soror est, festas quae paret ipsa dapes.

70

Nec genetrix, nato quae sospite munera solvat.

Dî faciant reditu gaudeat illa meo!

Da mihi vina, puer, lenes facientia somnos,

Donec in Oceanum sidera prona cadant.

Optime Natalis salve, multosque per annos

75

Luce bona felix, & venerandus eas.

67. *Ipse novos Genius &c.*] sic Tibullus lib. II. El. 2. 7.

*Ipse suos Genius adfit visurus bonores,
Cui decorent janctas florea ferta comas.*

69. *Non hic mihi frater, Non soror est &c.*] Firmat optime hic locus conjecturam nostram, qua lacunam distichi, quod exciderat, supplere tentavimus supra Eleg. v. 5. 77.

73. *Da mihi vina, puer*] Pulcre Ovidium imitatur sic canentem Trist. 5. 5. 11.

Da mihi tbura, puer, pingues facientia flammæ. HOOGSTR.

74. *Donec in Oceanum sidera prona cadant*] Propertium denuo imitatur lib. IV. El. 4. 62.

Ipseque in Oceanum sidera lapsa cadunt.
ubi *lappa* Broukh.

75. *Optime natalis salve &c.*] Sequitur Tibullum lib. I. El. 7. in fine:

*At tu, natalis, multos celebrande per annos,
Candidior semper, candidiorque veni.*

simile Ovidii votum in natalem uxoris lib. v. Trist. El. 5. 14.

*Optime natalis, quamvis procul absumus, opto
Candidus buc venias, dissimilisque meo.*

& sic Sannazarius lib. II. El. 8. quae in dominae natalem est:

*At tu, natalis, nullos non fausse per annos,
Semper bonorata luce serenus eas.*

S

E L R

ELEGIA IX.

A D

*RENATUM HENERUM MEDICUM.

*De puella formosissima ex Celtiberis, quae Claudiam
diu a se adamatam facie repraesentabat.*

Quid mihi vobiscum est, inconstans turba, puellae?

Improbe, jam fesso quid mihi fiet, Amor?

Scilicet aeternum si non ego vulnus haberem,

Imperii fierent jura minora tui?

Parce, precor, saevo resolutis igne medullis.

5

Nuda quid inmitis condis in ossa faces?

Sic ego saepe leves infelix adloquor auras,

Irrita sed nubes verba, Renate, ferunt.

Parrhasiae (memini) sub sidere virginis arsi,

Multaque, quod vellem posse negare, tuli.

10

Forſan & hiberno cinis ater in orbe jacerem:

At cito sum longas jussus inire vias.

Litus

ELEG. IX. * AD RENATUM HENERUM] praefixam fuisse hanc Elegiam Bucolicis R. Heneri editis Paris. 1551. in 8o. scribit Nicéron Memoir. des Hommes Illust. T. xxvi. pag. 36. ad Henerum hunc infra scriptum etiam legitur Phaleucium elegans, lib. 1. Carm. 21. Fuit Lindoensis, & pro Vesalio Apologiam scripsit adversus Jac. Sylvium, quam memorat Lipenius in Biblioth. Med. pag. 42. & Simlerus ac Friſius in Biblioth. Gesner. aucta pag. 722.

1. *Quid mihi vobiscum &c.*] Ex Ovidio, aitia lib. 2. Tristium:

Quid mihi vobiscum est, infelix cura, libelli?
HOOGSTR.

3. *Scilicet aeternum si non ego vulnus haberem,*

Imperii fierent jura minora tui?]

pulchre aemulatur illa Albinovani ad Liviam *. 55.

Scilicet immunis si luctus una fuisset

Livia, Fortunae regna minora forent?

Ovidius vi. Fast. 758.

At Clymenus, Clothoque dolent; haec fila reneri,

Hic fieri regni jura minora sui.

Litus ad Hesperium veni, dominamque reliqui:

Dum feror huc illuc, sexta recurrit hiems.

Omnia, quae possent flammās extinguere, feci.

Quaeris profuerit quid mihi? pejus amo.

Illa meis oculis, quamvis procul absit, inhaeret,

Nec memorem Phoebi, nec finit esse mei.

Jamque sub hoc ipso terrarum fine reperta est

Una, recens nobis ecce puella malum.

Haec est, quam toties laudare soletis amici,

Dum niveum choreis fert tunicata pedem.

Nec, quia formosa est, capior, sed imagine tangor,

Nec quod amo, video, cogor amare tamen.

Namque (fatebor enim) gelida, mea vita, sub Arcto

Huic similes vultus, si modo vivit, habet.

S 2

Sic

15. *Omnia, quae possent flammās extinguerē, feci*] Similiter Byblis apud Ovid. ix. Met. 540.

Ipsa tamen quamvis animo grave vulnus habebam,

Quamvis intus erat furor igneus, omnia feci,
(*Sunt mihi Di testes*) *ut tandem sanior essem.*
pejus amare hic est violentius, ardentius, ut
apud Nasonem Ep. iv. 26.

Quae venit exalto tempore, pejus amat.

& Ep. vii. 30.

Sed queror infidum, quæstaque pejus amo.

17. *Illa meis*] Ex eodem Trist. 4. 3. 19.

Vultibus illa tuis tanquam præsentis inhaeret.
HOOGST.

22. *Dum niveum choreis fert tunicata pedem*] Hunc locum ante oculos, ni fallor, habuit Dan. Heinsius lib. ii. Eleg. 8. ad

Taubmannum, praeclaro illo Lotichii nostri elogio, ubi de castis ejus amoribus:

Hic sedet, & præscos Lotichius ardet amores,

Hoc nullum majus gens tua nomen habet.

Non negat hoc Naso, lateri cui proximus haeret,

Non negat hoc Nemesi nunc quoque junctus amans.

Non negat hoc Veneris puer, & Cysibetia mater,

In terris alium vix habitura parem.

Adsidet, & totis indulget basia labris,

Aut junctum in chorea fert tunicata pedem.

Claudia quam sequitur, rivalibus aemula curis,

Primus amor vatis, primaque cura sui.

& hujus puellae tunicatae, sub Callirhoë nomine à se adamatae in Montepessulano, obitum deflet noster lib. iii. Eleg. 3. ad Rondeletium, quae Elegia, haud paucis variatis, denuo in Juvenilibus occurrit.

Sic formosa genis, sic est adstricta papillis,

Sic pede, sic oculis, sic operosa comis.

Utraque blaesâ fere est, annis crescentibus ambae,

Nec magis haec longa est, nec magis illa fuit. 30

Nec pudor, aut casti faciunt discrimina mores,

Ut credas partus unius esse duas.

Quid mihi nunc prodest, quod nos mare separat ingens?

Mens bona quod tantis exagitata malis?

Quid juvat effigiem tenerae conflasse puellae, 35

Quam manus in digito laeva minore tulit?

Num minus haec praebet tellus, quod amare necesse est?

Num minus haec cogunt me simulacra mori?

Colle sub herbofo (nil te celabimus) ibam,

Unde maris virides conspiciuntur aquae. 40

Laurus, & umbrosae salices, & Lotos, & ulmi,

Praecipue Baccho Lotos amica, virent.

Illic,

27. Sic formosa genis, sic est adstricta papillis, vide supra ad Eleg. 3. hujus libri v. 53.

Sic gemuit, sic culta fuit, sic oscula juxxit. ceterum colorem poeticum hujus loci forte desumpsit ex Ovid. 11. Amor. El. 10. 5.

Utraque formosa est, operosae cultibus ambae, Artibus, in dubio est, haec sit an illa prior. Pulchrrior hac illa est, haec est quoque pulchrrior illa,

Et magis haec nobis & magis illa placet.

35. Quid juvat effigiem tenerae conflasse puellae,

Quam manus in digito laeva minore tulit]

Respicit ad morem veterum, quo absentium amicorum & amicarum effigies in annulis digito insertis gerebant. de quo ritu multa vid. apud Meurs. in Exercit. Crit. p. 11. lib. 11. cap. 9. quod totum caput impudenti fatis plagio fere ad verbum descripsit Kirchmannus de Annulis cap. xii. quod non mirabitur, qui inspexerit notas Heraldî ad Arnob. p. 201. Ex usu etiam antiquorum est in sinistrae manus digito minore. vel qui minimo proximus est, gestare annulos. de quo prolixè disputat Attejus Capito apud Macrob. lib. vii. Sat. 13. & vide notas Gonsalii ad Petron. cap. 32.

Illic, sicut erat, viridantibus abdita ramis,

In gelida violas mane legebat humo.

Ut vidi, obstupui, saxoque simillimus haesi,

45

Et dominam vere sum ratus esse meam.

Hunc etiam gestum flores carpentis habebat,

Sic etiam casu candida vestis erat.

Non virides referunt magis uda sisymbria menthas:

Non magis in speculo se videt ulla parem.

50

Sed tamen extremas cur illa veniret in oras?

Unde pedem ferret? quove teneret iter?

Quin etiam timui, miseram si fata tulissent,

Mortua ne sensus luderet umbra meos.

Mox patuit dubiae jucundus imaginis error,

55

Vocis ut argutae detulit aura sonum.

Forte sedens patula sua verba canebat in umbra.

Haec mihi fecerunt auribus hausta fidem.

S 3

Cum-

49. *Non virides referunt magis uda sisymbria menthas*] Uda hic dicit *sisymbria*, quae *aqueoja* vocat lib. v. Eleg. xii. 69.

Ceu thyma jaepe simul, vei aqueoja sisymbria florent.

cum mentha etiam conjungit in carmine de Ruta:

Gramineas decorant madesacta sisymbria ripas,
Estque juum menthae marrubioque decus.

illustrabunt haec quae de sisymbrio menthae agrelli simili congescit Bodaeus a Stapel in Comm. ad Theophrast. Hist. Plant. lib. vi. p. 690 & 691.

51. — *extremas cur illa veniret in oras?*

Unde pedem ferret? quove teneret iter?] Non dubito esse imitationem Virgilii lib. i. Aen. 369.

Sed vos qui tandem? quibus aut venistis ab oris?

Quove tenetis iter?

tales autem abruptae & cumulatae interrogationes eleganter animi concitati imaginem exhibent, & adventantibus ingeruntur. ut apud Statium lib. i. Theb. 444.

— *sed prodite tandem,*

Unde orti? quo fertis iter? quae jurgia? vide Patruj mei notas ad Ovid. Epist. 2. §. 106. & ad Valer. Fl. vii. 40.

Cumque meos horror subito percurreret artus,

Frigidus in toto corpore sudor erat.

60

Ex illo flammis semper discordibus uor,

Excruciatque recens, & redivivus amor.

Ergo fere portum cum jam mea vela tenerent,

In scopulos facies haec mihi fecit iter.

Luna quater plenis reparavit cornibus orbem,

65

Cura nec ex animo defluit illa meo.

Nec libet in patriam, facta jam pace, reverti,

Puppe nec in Latium per freta longa vehi.

Durus, & ingenii vafer experientis, Ulixes

Audaci has quondam remige torfit aquas.

70

Non Ithace tanti, non Neritos ardua tanti,

Penelope tanti sed tamen una fuit.

Sit mihi spes dominae, mediis vel Syrtibus ausim,

Vel Scyllae scopulis adplicuisse ratem,

Ipse

65. *Luna quater*] Ovidius 2. *Metamorph.* 344.

Luna quater junctis implerat cornibus orbem.

HOOGSTR.

71. *Non Neritos ardua tanti*] respicit Virgil. III. *Aen.* 271.

Dulichiumque, Sameque, & Neritos ardua faxis.

copiose & docte de Nerito agit N. Heinf. ad Ovid. *Remed. Am.* v. 264. de *Ithace* lege Broukhufii notas ad Tibull. IV. 1. 48. deinde locutio *tanti esse* elegans & Ovidio in primis amata est. ut *Epist.* I. 4. *Ep.* VII. 45. & XIX. 97. *Lib.* II. *Met.* 424. & *lib.* VI. 386. vide Broukhuf. ad Propert. III. 18. 4. *Tansine in lucris Africa tota fuit?*

ut illic Joh. Fr. Gronovium secutus legit & commode exponit; cujus interpretatio certe non merebatur tam acriter traduci a Cel. Perizonio in notis ad Sanctii Minerv. p. 572.

73. *Sit mihi spes Dominae, mediis vel Syrtibus ausim,*

Vel Scyllae scopulis adplicuisse ratem]

Quam eleganter haec conveniunt cum illis Ovidianis *lib.* II. *Amor.* 16. 21.

Tum mihi, si premerem ventosas horridus Alpes,

Dum modo cum domina, molle fuisset iter.

Cum domina Libycas ausim percurrere Syrtes,

Et dare non aquis vela ferenda Notis.

Non

Ipse traham fortes innixus in ordine remos,

75

Vinctaque navali compede crura geram.

Lentus es? an sentis, nec adhuc misereris amici?

Et mea litoribus verba, Renate, cadunt?

Adfer

*Non quae virgineo portenta sub inguine la-
trant,*

*Nec timeam vestros, curva Malea, sinus.
Non qua submersis ratibus saturata, Cha-
rybdis*

Fundit, & effusas ore resorbet aquas.
quem locum quasi compendiosa aemula-
tione expressit. eodem fere colore ad te-
nerrimi amoris fidem & constantiam ami-
cis probandam utuntur poetæ. Propertius
lib. 1. El. 6. v. 3.

*Non ego nunc Hadriae vereor mare noscere
tecum,*

Tulle, neque Aegeo ducere vela salo.

*Cum quo Riphaeos ausim conscendere montes,
Ulteriusque domos vadere Memnonias.*

sic enim forte legendum, non possim. ut
innuat se non detractaturum ultra mundi
terminos ire. plura illic Broukhufius. &
ita Propertii vestigiis insistens noiter lib. 1.
El. 3. 43. ut in Ed. Par. & Voeg. legitur:
*Cum quo vel Scythicas ausim lustrare paludes,
Ire pharetratos ulteriusque Getas.*

Martialis lib. x. Ep. 20.

Tecum ego vel ficci Gaetulae mapalia Poeni,

Et poteram Scythicas hospes amare casae.

*Si tibi mens eadem, si nostri mutua cura est,
In quocumque loco Roma duobus erit.*

cui loco restitues suum acumen, si cum
Heinsio in notis ad Ovid. vi. Fast. 594.
legas:

In quocumque loci. Roma duobus erit.

luculenter Dan. Heinsius in Monobiblo
Eleg. vi. ad Rutgerium:

Rutgeri, cui iunctus amem, ni fata morentur,

Ire per & terras, ire per & maria.

*Seu fugitive paras extremum visere Celtam,
Seu dominos rerum visere ad Aeneadas.*

*Non ego dedigner tecum, juvenesque marinos
Et quidquid toto nascitur Oceano,*

*Doridacum natis, versa que Palaemona formae,
Et lustrare tuos, Cymodocea, choros.*

*Nec nos Aeoliae terreant ire procellae,
Aut infesta vagis aquora sideribus.*

& quae plura illic sequuntur: cum quibus
conferant poetarum elegantiarum studiosi.
Jan. in Secundum lib. 1. Epist. vi. ad Car.
Succetum:

*Carole, quo nullos duce & auspice ferre
labores,*

Nec renuam durae mortis inire vias.

*Alpinas quicum libeat contemnere valles,
Quas nivis aeternae cana tegunt maria.*

*Cum quo vicino peragrem loca torrida sole,
Quaeque rigent longo non habitata gelu.*

*Qua deserta manent nullis freta nota carinis
Terraque non ullo vomere secta jacet.*

ita diverso quisque artificio tritam veteri-
bus viam insunt optimi e recentioribus.

75. *Ipse traham fortes innixus in ordine
remos &c.]* ad praeceptum Tibulli sui haec
effinxit, Lib. 1. El. 4. 4c.

*Neu comes ire neges, quamvis via longa pa-
retur,*

Et Canis arenti torreat arva siti &c.

Vel si caeruleas puppi volet ire per undas,

Ipse levem remo per freta pelle ratem;

Nec te poeniteat duos subiisse labores,

Aut opere insuetas adteruisse manus.

similis coloris votum Sulpiciae ad Cerin-
thum apud eundem lib. iv. El. 3. 11.

Sed tamen ut tecum liceat, Cerintbe, vagari,

Ipse ego per montes retia torta feram.

Ipse ego velocis quaeram vestigia cervae,

Et demam celeri sortia vincla cani.

& illud Propertii Lib. 11. El. xv. 17.

Ipse ego venabor, jam nunc me sacra Dianae

Suscipere, & Veneri ponere vota juvat.

Incipiam captare feras, & reddere canes &c.

Cornua, & audaces ipse monere canes &c.
Sequens.

Adfer opem, quoniam medicas tibi tradidit artes

Phoebus, & Aonidum te chorus omnis amat.

80

Non tamen hic ulla morbus desiderat herbas:

Est opus eloquio, dulcis amice, tuo.

Tu potes ingenuam verbis mollire puellam,

* * * * *

Nec precor, ut contra solum me diligat illa:

85

Dum modo sit penitus non aliena, sat est.

Ipse

Sequens versus adheret ejusdem Albii loco, ut Lotichii edebatur tempore, Lib. 1. El. 8. 42.

Bacchus & adflicta requiem mortalibus adfert,

Crura licet dura compede pulsa sonent.

sic enim legisse videtur noster, & forsitan etiam *compede vincta*, ut in simili loco Lib. 11. El. 7. 7.

Spes etiam valde solatur compede vinctum,
Crura sonant ferro, sed canit inter opus.

83. *Tu potes ingenuam verbis mollire puellam,*

* * * * *

hiatus hic conspicitur in vulgatis, ut asterisci indicant: cuius defectus causam mihi deprehendisse visus sum, quod in Juvenilibus Carm. 1. idem fere locus occurrat in carmine ad M. Rosemannum.

Tu poteris verbis duras mollire puellas,

Ut pateat nulla janua clausa fera.

Tu poteris rigidas blandae dulcedine linguae
Flectere, tu castis exbilarare jocis.

eorum enim memor videtur pentametrum reliquisse vacuum, ut alia dein supponeret, ne eadem hic repeteret. Sed post mortem auctoris inter ejus schedas non suppletum, ut alia nonnulla, invenisse editores sit verosimile. Non male forsitan haec ita suppleri potuisset:

Tu potes ingenuam verbis mollire puellam,
Tu mulcere aliqua callidus arte potes.

ut pro more imitetur illa Ovidii lib. xiii. Met. v. 322.

Eloquioque virum morbis itaque furentem
Molliet, aut aliqua producet callidus arte.
& certe repetitio illa *tu potes* in fine pentametri efficax nec invenusta est, si praecesserit in initio hexametri; ut apud Propertium lib. 1. El. 8. 5.

Tunc audire potes vesani murmura ponti
Fortis, & in dura nave jacere potes?
eodem modo *putes* repetitur in illo Ovidii Epist. xix. 41.

Jamne putes exisse domo mea gaudia, nutrix,
Pallade jam pingui fingere membra putes?
elegans praeterea usus est formulae illius *tu potes* in precibus & obtestationibus. idem Ovidius Epist. v. 154.

— *auxilium tu mihi ferre potes.*

Et potes, & merui. dignae miserere puellae.
Virg. vi. Aen. 117.

— *gnatique patrisque*

Alma, precor, miserere, potes namque omnia.
& lib. x. 632.

— *& in melius tua, qui potes, orsa reflectas.*
solent enim quasi ex formula precatonibus inferere namque *potes*. vid. N. Heinf. ad Valer. Fl. 1. 5. 12. & lib. 11. Advers. cap. 3. vel quod *potes*. ut Albinov. ad Liv. v. 354. ubi vide Patru mei notas.

85. *Nec precor, ut contra solum me diligat illa*
Catullum imitatur Ep. lxxvii.
Nec jam illud quaero, contra ut me diligat illa.

Ipse velim patrios tantum comes ire per hortos,

Ludere & in viridi, si patiatur, humo.

Solarique meos, quos illa refuscitat, ignes,

Et gerere in casto regna pudica sinu :

90

Illius & niveis componere carmen in ulnis:

Hic ego sum vates, hic mea Musa valet.

Quod si pauca mihi dederit semel oscula, vivet,

Dum notum terris nomen Amoris erit.

93. *Quod si pauca mihi dederit semel oscula, vivet,*

Dum notum terris nomen Amoris erit]

Adludere videtur ad illud Propertii Lib. 1. El. 5. 25.

Quod si parva tuae dederis vestigia culpae, Quam cito de tanto nomine rumor eris? ultimo versu mallem ego in terris. Sed secutus est Lotichius vulgatas Ovidii editiones Lib. III. Amor. El. 10. 8.

Nec notum terris area nomen erat. ubi tamen in duobus codicibus, notante Patruo meo, *Nec notum in terris.* ut in revocetur ex ultima litera vocis *notum* : ut passim in libris antiquis. alio colore, sed non dissimili, id exprimit idem Naso Lib. 1. Am. El. 15. 27.

Donec erunt ignes arcusque, Cupidinis arma, Discentur numeri, culte Tibulle, tui. & e recentioribus Janus Secundus Lib. 1. Ep. VII. in fine:

Julia quae nostris vivet celebrata Camenis, Donec Amor gemitus nesciet, & lacrimas.

& in fine primi Basiorum Epigrammatis : *En ego sum vestri quo vate canentur bonores, Nota Medusaei dum juga montis erunt.*

descripsit hos Patruus sui versus Joh. Petr. Lotichius Lib. 1. Poëm. El. 4. in fine:

Quod si pauca mihi dederis semel oscula, vives, Dum notum terris stabit Amoris opus.

Ceterum ut hic amicae ex una osculatione perennitatem famae spondet poeta, ita non dissimili elegantia vitam sibi eodem munere revocatum iri promittit Joh. Jovianus Pontanus Lib. 1. Amor. pag. 18. ed. Ald.

Oscula si summis saltem mihi passa labellis, Concessum ambrosio si semel ore frui.

Languidulis animam poterat tum reddere membris,

Et nudum inferno me revocare lacu. de quo plura ad Lib. IV. El. 10. & 11.

T

E L E.

ELEGIA X.

A D

JOANNEM STIGELIUM.

De monumentis in agro Nemaufensi.

Sidera convexo dum tu labentia coelo
 Scribis, & alternis sacra diesque modis:
 Nos procul ignotis, Stigeli, degimus oris,
 Ad maris occiduas non refluentis aquas.

Et

* ELEG. X. *De monumentis &c.*] In editione Voegelia pag. 191. titulus huic Elegiae praefcribitur *de Monumentis prope Nemaufum in Gallia Narbonensi.*

ψ. 1. *Sidera* Virg. 3. *Aeneid.* 515.
Sidera cuncta notat tacito labentia coelo.
 HOOGSTR.

2. *Alternis sacra diesque modis*] & in populo sacra diesque tuo. ed. Voeg. videtur in animo habuisse illud Propertii Lib. rv. El. 1. 69. *Sacra diesque canam &c.* & forte innuit hic Stigeli librum quartum Oper. Poëticor. qui complectitur Periochas Evangeliorum Dominicalium per circuitum totius anni conscriptas. primo versu indicatur pars posterior lib. viii. Elegiar. ubi Eclipses varias Solis & Lunae descripsit; Sed nescio an secundo versu non innuat Stigeli opus Factorum, quod scribere aggressus tamen imperfectum ante mortem reliquit, ut patet ex illis Joh. Boceri versibus in Ecloga in obitum Sabini, Stigeli, & Lotichii scripta, quam dabimus in lib. iii. Adoptivorum pag. 311.

*Illius heu nobis de coeptis carmina fastis,
 Imperfecta latere sibi quae saepe ferebat,
 Quis dabit? ut patulis suspensanotescere sagis
 Et poterint meritum super astra referre Menalcam.*

*Heu desiderii toties spes irrita nostri,
 Carmina, quae laeti multis speravimus annis,
 Abstulit, & secum splendentibus intulit
 astris,*

Temporibusque suis invidit forte Menalcas.
 honorifice ejus ineminit etiam noster infra lib. iv. El. 2. ψ. 68: & lib. v. El. 15. 12. & prolixè passim ab aliis facultas ejus poetica celebratur. quin & a Julio Caesare Scaligero, severo ceteroquin judice, meruit inter nobiliora Germanorum ingenia numerari, in Hypercritico, seu lib. vi. Poëtices pag. 798. elogio etiam non vulgareum ornat Camerarius in Epist. Dedicatoria ante Lotichii nostri Poëmata: & in vita Melanchth. p. 266. Eobanus Hessus in Poëm. lib. viii. Sylvar. p. 586. Joh. P. Lotichius in Biblioth. Poët. Part. iii. pag. 57. & in Promuls. Crit. cap. xv. pag. 73. seq. Burchard. de Fatis L. L. in Germ. p. 389. Th. Crusius in notis ad Albin. vitam Sabini pag. 47. & Felix Fidlerus in Descript. Flum. Germ. in Sala pag. 303.

*Hic ubi Stigeli Musas complexus ad Ilum
 Mulcet Arionia jaxa ferasque lyra.*

adde Joachimi Felleri notas ad J. Majoris Synodum Avium in actis Literariis Struvii T. 1. Fasc. iv. pag. 66.

Et modo Massiliae portus miramur, & altas
Puppibus antiquum Stoechadas hospitium.

5

Phocaïcosque sinus, & qui laetissima sulcat
Arva, Pyrenaeis montibus ortus, Atax.

Quod mihi si faciles praeberet Cynthus aures,
Ingenioque forent mollia fata meo:

10

Non ego sacrorum morem, caussasque referrem,
Sidera nec Phoebi per duodena viam.

Nec canerem numeris civilia grandibus arma.

Omnis in inbelli carmine nostra mora est:

Sed varias gentes, & nomina prisca locorum;

15

Hoc aptum nostris viribus esset onus.

Non mihi Castalias Phoebi chorus exhibet undas:

Finge sed antiquis vatibus esse parem.

Scilicet in tanto miserarum turbine rerum,

Ille sacer vates ingeniosus ero?

20

Non tamen hic aevi penitus monumenta prioris

Transferim, ripis, Garde, propinqua tuis.

T 2

Garde

6. *Puppibus antiquum*] Vid. Pomponius Mela l. 2. c. 7. HOOGSTR.

7. *Phocaïcosque sinus*] vid. Broukhuf. ad Sannazar. lib. III. El. 1. 173.

Denique Phocaïcosque sinus, Marioque re-fossus Litus &c.

Ibid. *Qui*] quae corrigit J. P. Lotichius in Promull. Crit. cap. XIII. ut ad arva referatur.

8. *Pyrenaeis montibus ortus, Atax*] Pomponius Mela l. 2. c. 5. *Atax e Pyrenaeo*

monte degressus. Vibius Sequester de Fluminib. pag. 13. *Atax e Pyrenaeo circa Narbonam decurrit in Tyrrhenum*. Vid. Cel. Oudendorp. ad Lucan. lib. 1. 402.

15. *Et nomina prisca locorum*] sed Ed. Voeg. optime adludit ad illa Propertii lib. IV. El. 1. 5. 69.

Sacra diesque canam, & cognomina prisca locorum,

Has meus ad metas judet oportet equus.

16. *Onus*] opus Ed. Voeg.

Garde pater, bibulae stagnans fulcator arenae,
Qui tacite peragis lene vadofus iter.

Cui

23. *Garde pater, bibulae & seqq.*] Est haec egregia descriptio mirabilis illius triplicis pontis in flumine Gardo seu Vardo inter Uzetiam & Nemaufum; quem *Wardum* fluvium esse a Sidonio Apollinari memoratum lib. 11. Epist. 9. videbis in notis Savaronis pag. 150. & apud Paul. Merulam P. 11. Cosmograph. lib. 111. cap. 37. p. 441. eundemque esse a Plinio *Lirium*, a Pomponio Mela *Ledum* appellatum existimat Naugerius in Italico Itinerario in Gallias inter ejus Opera pag. 422. Ed. Vulp. ubi praeter Amphitheatrum & Templum etiam meminit pontis istius, quem tam bene hic depingit Lotichius, ut ambigi jure possit, an opus ipsum inter praeclarissima Antiquitatum Nemaufensium monumenta, an vero Lotichiana haec descriptio majori admiratione digna sit: ut nihil addam de Aquaeductu, Amphitheatro, templo Dianae & Virginitatis fonte lucum Laurorum adluente, quae sequentibus celebrantur versibus. Illustrabunt haec, quae a Carolo Clusio secum communicata exhibet Hagius in vita Lotichii pag. 106–108. hujus edit. pluribusque haec exponit Joh. Grassus in libello *Antiquit. Nemaufensium*, post ejus Poëmata edito, pag. 202–209. Neque pigebit cum hac pulcherrima antiquitatum illarum, quae Nemaufi exstant, descriptione Lotichiana. conferre Batavi olim poëtae laudatissimi, sed immaturo nimis fato extincti, Caspari Kinschotii carmina, quibus Amphitheatrum illud Nemaufense, Fontem prope templum Dianae, pontemque illum Gardonium praedicavit Lib. 111. Poëm. pag. 102. & seqq. e quibus illud de stupendo hoc ponte adscribere operae erit pretium:

Haec quoque Romanos dicent monumenta labores.

*Terrarum dominis convenit istud opus.
Majestas tanti imperii sub imagine tali
Nobilius nusquam tota videnda venit.*

*Aëra ut arstantes coeunt in foedera rupes!
Ut triplici geminus mole jugatur apex!
Ut superimpositas tollunt fulcimina pontes!
Ut mediis fornix ardua surgit aquis!
Pontibus ut summis superincubat alveus,
in quo*

*Aëra per medium duëta cucurrit aqua!
Ille quidem sicca viduatus origine fontis
Illa sui tantum signa superstes habet:
Arte tamen viëtam sese Natura fatetur,
Et stupet humanas talia posse manus.*

Certe judicio Petri Francii adeo placuit hoc carmen, ut exemplari suo poematum Kinschotii, notatis suis referto, adscripserit, pulcherrimum esse hoc Epigramma. Sed jam diu ante triplicis hujus pontis Aquaeductum Gardo inter duos montes impositum, celebravit Theodorus Beza in Epigrammate, quod exstat in ejus Poëmatibus pag. 180. Ed. Stephan. Adscribam & illud, ut cum Lotichii ac Kinschotii versibus conferatur:

*Montibus inpositos cantavit Graecia montes,
Pyramidum ostentat barbara Memphis opus.
Plus est quod cernis, triplicis conjungere
pontis*

*Fornicibus montes sic potuisse duos.
Et plus est (viëtam quo se Natura fatetur)
Inposuisse ipsis flumina fluminibus.*

*Et rursum hoc plus est, contento laudis
honore*

*Artificem nomen subicuisse suum.
Mire opifex, quod tu fecisti, sit licet ingens,
Quod non fecisti, plus ego miror opus.*

ubi quod Beza praecipue admiratur Artificis modestiam, qui nomen suum posteritati tacuerit, idem quoque Michaël Hospitalius indicat hoc Epigrammate lib. VII. Epist. pag. 377. Ed. Vlamingii:

De ponte Gardonis.

*Admirandi antiqua operis monumenta, Viator,
Suspicias, auctorem pressit iniqua dies.
At tu dignus eras ultra producere famam,
Dignus eras operi vel superesse tuo.*

His.

Cui licuit coelo tantas educere moles?

25

Et triplices uno sternere ponte vias?

T 3

Ponte

His addendus est Johannes Isacius Pontanus, qui in Itinerario suo Galliae Narbonensis pag. 7. pontem atque aquaeductum Gardi his versibus descripsit:

*Atque his lustratis illustri excedimus urbe
Spectatum Gardi molem, quo flumine quondam*

*Stravit aquae ductum, & pontem Romana
Nemausus:*

*Adjacet excelsum prospectans aet'era rupes,
Huc opus evectum, & geminatis arcibus ipse
Ductus aquae pontem excedit, mirabile visu.
Quid memorem structuram operis? quid mar-
mora, & illam*

*Compagem lapidum, qualem Natura dedisset!
Hic Anio vetus usque suos submittat honores
Tepula, non ipsos opponat Virginis arcus,
Quos Lucullanis Roma olim duxit ab hortis.*

ubi in sequentibus ceteras etiam Nemausi antiquitates, Amphitheatrum, aedem Dianae, & fontem celebrat, & in notarum Appendice pag. 53. illud Bezae Epigramma proferre non oblitus est, monetque illustrem Thuanum etiam quodam carmine pontem hunc laudasse, sed propter ejus poemata frustra sibi conquesta non producit. Id Thuani carmen me quoque latere confiteor. Sed Dianae templum Nemaufense collapsum ac dirutum suo tempore queritur in Lib. III. de Re Accipitur non procul a fine:

*Et quae Romana nunc majestate Nemausus
Spirat adhuc veteres animos & pristina jura:
Major & ipsa suis crescit per damna ruinis.
Quas ego miratus cumulas clade recenti
Pollutosque lacus, & diruta templa Dianae
Ingemui &c.*

In Celeb. J. P. Dorvillii, nuper nostri, Diariis Itinerum Gallicorum pauca haec de ponte Gardi offendimus. *Avenione profecti venimus ad vicum Remoulin quatuor & semistatione Avenione distitum. Hinc distat celebris ille pons supra fluvium Gardon una statione. Eum lustravimus magna cum admiratione. Monumentum Majestatis Romanae*

pulcherrimum & integerrimum. duae stationes hinc ad Nemausum. via optima. Sed ut lucem majorem pulcherrimae descriptiones istae poeticae accipiant, oculis intueri, & ad admirandum opus stupefcere poterit harum antiquitatum studiosus lector, si Itineraria Galliae excutiat, quae delineationem pontis hujus adeo celebrati exhibent; ut Henrici Roverii Itinerarium Francicum pag. 405. & Anonymi Auctoris Novum Itinerarium Galliae Geographicum & Historicum pag. 301. Sed praecipue in Montfauconii Antiquitatibus Tom. IV. P. II. Lib. I. cap. 5. qui tradunt Johannem Poldum Albenatem in Antiquitatibus Nemaufensibus, libro hodie vix cognito, sed ab Ortelio in Thesauro Geograph. passim laudato, primum operis hujus eestypum dedisse. Differunt tamen valde inter se scriptores, licet omnes se oculatos testes jactent, in numero arcuum, qui in triplici hoc ponte conspiciuntur. Plerique in inferiori camera seu fornice sex arcus, duodecim in secunda, & triginta quinque in superiori numerant: ut & apud Montfauconium videre licet. Tamen Freschotius in nova Descriptione Venetiarum, Gallice edita, pag. 159. qui se oculis suis diligenter hunc pontem lustrasse scribit, unum tantum arcum in ima camera, tres in media, & vix viginti quinque in superiori se vidisse adfirmat. Et quis dubitabit amplius majorem novis Itinerum, quam antiquis Fabularum admirabilium scriptoribus fidem habere, cum tamen haud melius sibi consent, licet ad oculos fallere nescios provocent. Certius forsan dijudicare id liceret, si ad manus esset Johannis Poldi opus, ad quem etiam remittit Guil. Catellius, Senatus Tholosani quondam Judex, in Commentariis Gallicis Septimaniae seu Languedociae Lib. II. pag. 81. ubi etiam Bezae Epigramma adfert & de Amphitheatro ac Dianae templo agit p. 282. & 285. Eundem quoque Johannem Poldum laudat Lipsius in Libello de

Ant.

Ponte pruinofas aequante cacumine nubes,

Cujus ab adfpectu lumina terror habet.

In medio latis (res mira) canalibus actae,

Scrupea per rigidi viscera montis, aquae.

30

Qui videt inmanes excisos rupibus arcus,

Artificum doctas aestimet ille manus.

Adde capax populi, & gradibus sublime theatrum,

Antraque secretas per latebrofa vias.

Nec jaculatricis templum nemorale Dianae,

35

Proxima nec vires lymphæ filebo tuas.

Fons facer uberibus foecundus profluit undis,

Qualem Gargaphiae nomine vallis habet.

Populeae frondes, & Palladis arbor obumbrant,

Et tenero vernat gramine semper humus.

40

His

Amphith. extra Romam cap. 5. ubi Nemaufense amphitheatrum describit, de quo etiam vide Montfaucon Tom. III. P. II. Lib. II. Cap. IX. Sed jam nimiae diligentiae censuram veremur.

24. Qui tacite peragis lene vadofus iter] versus Ovidianus est lib. IV. ex P. Ep. 10. 54

Cumque Borysthenio liquidissimus amne Dryaspes,

Et tacite peragens lene Melanthus iter.

25. Cui licuit coslo tantas educere moles] Sannazar. lib. II. Epigr. 41. de theatro Campano:

Cui licuit tantas saxorum evertere moles,
Quas jam disiectas vix nemora alta tegunt.

33. Capax] sagax Ed. Voeg. male.

36. Proxima nec vires &c.] Nec saliens ortus lymphæ filebo tuos ed. Voeg.

38. Qualem Gargaphiae nomine vallis habet &c.] Feliciter haec expressa sunt ex Ovidio lib. III. Met. 155 & seqq.

Vallis erat piceis, & acuta densa cupressu,
Nominis Gargaphiae, succinctae sacra Dianae &c.

Fons sonat a dextra tenui perlucidus unda,
Margine gramineo patulos incinctus hiatus.
Hic Dea silvarum, venatu fessa, solebat
Virgineos artus liquido perfundere rore.

ubi de valle Gargaphia eruditorum notas consule: quibus adde Hesselium ad Vibium Sequest. pag. 100. & seq.

40. Vernat gramine semper] semper gramine vernat, Ed. Voeg.

His Dea sub ramis, venatu lassâ, quievit,
Sedavitque suo Delia fonte sitim.

Hic solitae comites, posito velamine, nymphae
Molle superfusis tingere corpus aquis.

Scilicet hic vires liquor infrangebatur Amoris,
Quae bibit, aeterna virginitate fuit.

O mihi si veteres eadem vis diluat ignes,
Fama salutiferas quanta maneret aquas!

Felices, quibus indulget fortuna, poetae,
Felix, qui regum cura ducumque fuit.

Illorum Deus ora movet, terrisque relictis
Per liquidum coeli nube vehuntur iter.

Nos dolor, instabilesque vices, seriesque malorum,
Tantum opus aetherae laudis adire vetant.

Excidio egregias bis deformavimus urbes.
Servitum magnos vidimus ire duces.

Hic quoque, cui fuerat commissa potentia rerum,
O pudor! externas Rhenus adoratur opes.

Nec

41. *His Dea sub ramis, venatu lassâ &c.*] similiter fere, Ovidium quoque imitatus, Job. Jovianus Poptanus lib. II. Amor. pag. 30. Ed. Ald.

Huc Dea post aestus, venandi sessa labore, Venerat, & molli lassâ quierat humo.

Cui labor & strepitus rivi salientis & unda Optatos somnos & levis aura facit.

Fortē greges illuc, umbra ut viridante levaret, Ducit, & ipse cito Pan petit antra pede &c.

43. *Hic solitae comites &c.*] respicit illa, quae sequuntur ibidem apud Ovid. v. 171.

Excipiunt laticem Nepheleque, Hyaleque, Rhodisque,

Et Psecas, & Pbiale, funduntque capaci-

bis urnis,

Dumque ibi perhucitur solita Titania lympha &c.

54. *Tantum opus aetherae &c.*] Ingenium tenebris exonerare vetant, ed. Voeg. sed vulgatum magis est ad genium Propertianum lib. III. El. 2. 4.

Reges, Alba, tuos, & regum sacra tuorum, Tantum operis nervis bis cere posse meis.

Nec dum finis adest: restant fera praelia, restant:

Jam mihi cum Phoebæ Calliopea vale.

60

Tempus in umbrosis tu, cui licet, exige silvis,

Qua tibi Pelignas porrigit Ilmus aquas.

Inceptosque operis sacri decurre labores.

Non erit ingenii fama sepulta tui.

Me fatis, quocumque trahant, parere necesse est,

65

Arbitrio quoniam non licet esse meo.

59. *Nec dum finis adest &c.*] *Quanta secuturis tempestas imminet annis*: ed. Voeg.

64. *Non erit ingenii &c.*] *Non aetas laudes obruet ulla tuas*, Ed. Voeg. sed alterum illud melius adhaeret Ovidio iv. Trist. 10. 126.

Non fuit ingenio fama maligna meo.
fama sepulta eidem Epist. vii. 92. & i ex P. 5. 85.

65. *Me fatis, quocumque trahunt, parere necesse est*] Virgilianum illud in animo habuit: *quo fata trabunt, retrahuntque sequamur*. vid. Heins. ad Ovid. Epist. vi. 7. 28.

66. *Arbitrio quoniam non licet esse meo*] mallet scripsisset,

Arbitrii quoniam non licet esse mei.

sic certe praetulit e codicibus Broukhusius apud Tibullum lib. iv. Carm. 8. fine, quem locum imitatur Lotichius:

Hic animum, sensusque meos abductum relinquo;

Arbitrii quoniam non finis esse mei.

ubi antea quoque *Arbitrio meo* legebatur in editionibus vulgatis, quas noster forte secutus est: rectius certe *arbitrii sui esse* dicitur, quam *arbitrio suo*, ut *juris sui esse* non jure suo. Sed *arbitrio suo vivere*, *arbitrio suo tempus agere* diversa locutio est. ut supra lib. ii. Eleg. 2. 8.

Quando erit, ut veterum liceat meminisse laborum,

Arbitrioque dies continuare meo.

& Eleg. 5. 7. 56.

Certe ego si finerent mea fata, quiescere vellem,

Tempus & arbitrio ponere dulce meo.

quo loco forsitan respexit illud Virgilianum: *Quod si fata meis paterentur ducere vitam Auspiciis.*

E L E

ELEGIA XI.

A D

ERHARDUM STIBARUM.

In peregrinatione in Hispaniam.

Sol abit e Tauro, jamque igneus aestuat aër,
 Ut solet, aethereis dum Leo fervet equis.
 Nam procul a gelida nos terra Lycaonis Arcto
 Detinet: inpatiens ante caloris eram.
 Vix fata nunc humiles aequant latentia fulcos, 5
 Qua dirimit patriae Cynthus arva meae.
 At seges hic passim maturis flavet aristis,
 Et prope falciferas poscit adulta manus.
 Frigida nec patulos humectant flumina campos,
 Nec rigat effusis humidus imber aquis. 10
 Finitimos lauri montes, oleacque coronant,
 Nulla sed e raris decidit umbra comis.
 His quoque non ventis, non huic adsuevimus aurae,
 Semper iners tepido spirat ab axe Notus,

V

Vasta-

1. *Sol abit e Tauro*] Ovid. vi. Fast. 727.
Sol abit e Geminis, & Cancris signa tabescunt.

5. *Vix fata nunc humiles aequant latentia fulcos*] Illustrabunt haec notata N. Heinsio
 ad Ovid. i. Fast. 351.

Nam fata, vere novo, teneris latentia ful-
cis, &c.

ut legendum operose contendit, non *succis*.
 & videri possit Lotichius id apud Nasonem
 probasse: licet vulgatum recte ibidem
 praeferat Patruus meus; sed quod hic lo-
 cum habere nequit. Frequenter autem hae

voces in veterum libris mutantur, quam-
 quam ubique tamen *fulci* non convenient.
 Similis diversitas apud Lucanum Lib. ix.
 628. ubi *arva mollia succo*, seu *succo*, de
 humore terrae naturali explicant interpre-
 tes eruditi. alii *fulco mollia* pro aratro versa
 & mollita non minus apte exponunt. sic
 apud Calpurnium Ecl. iv. 113.

Coepit & uberior, fulcis fallentibus olim,
Luxuriare seges.

ubi eadem varietas. sed recte *fulcis* prae-
 ferunt viri docti pro *succis*. vide illic notas.

Vastaque percurrunt sine nube tonitrua coelum, 15
 Et rapido Titan excoquit igne fretum.
 Haec mihi narrabant (memini) quae vera negabam.
 Omnia nunc credo, postmodo cautus ero.
 Nec mihi quis toties sedem mutare, nec ultra
 Suaferit ignotis vivere litoribus. 20
 Quaeque sibi placeat regio: bis munera frugum
 Fertilis hic magno foenore solvat humus.
 Foetibus arborcis sit nulla beatior ora:
 Hos Pallas campos, haec juga Bacchus amet.
 Ista juvent alios: ego nostro gratulor orbi, 25
 Moenus ubi fluvio proluit arva suo.
 Quaque venit, laeto vestitos palmite colles
 Separat, & liquida semper abundat aqua.
 Moenus ab aurora per pingua culta volutus:
 Illic temperies viribus apta meis. 30
 Sol licet aestivos propior superingerat ortus,
 Sicca vel Icarius torreat arva Canis:

Fron-

31. *Super ingerat ortus.*] Ita in vulgatis, sed ubique scribendum *superingerat* una voce; est autem imitatio Tibulli lib. iv. El. i. 157.

Quippe ubi non umquam Titan superingerit ortus.
 quod Lotichii auctoritate pro vulgato *superegerit* vindicat Broukhusius, ut supra vidimus ad Lib. i. El. i. v. 11. & haec quoque lectio recte placuit Paulo Melisso in Elegiis pag. 121.

Neu rapidos nimium Titan superingerit aestus.

Neu noceant biemis frigora, neu nives. fecutus Lotichium nostrum in Ecl. vi. v. 483.

Sed jam Sol rapidos superingerit altior aestus. imitatur quoque Johannes Adamus in Ecloga *Nicer* inscripta, in initio:

Tempus erat, quo prima dies mortalibus aegris

Incipit, & roseus Phoebus superingerit ortus.

Frondea secretae praebent umbracula silvae,

Prataque muscosis fontibus uda sonant.

Parturit & flores tellus, fessisque per aestum

35

Lenis ad irriguas aura medetur aquas.

O nemus! o valles gelidae! quater ille beatus,

Quem sopor argutas opprimit inter aves!

Non illi venis ardor sitientibus haeret,

Candida nec mutat fervidus ora calor.

40

Ast ego, si quando patriam, si quando revisam,

Fuscus, & ardenti sole perustus ero.

V 2

Nec

37. O nemus! o valles gelidae! quater ille beatus,

Quem sopor argutas opprimit inter aves!] frequens id apud poëtas, umbra arborum & cantu volucrum jucundissimum conciliari somnum. Ovid. III. Fast. 17. de Ilia.

Dum sedet, umbrosae salices, volucresque canorae

Fecerunt somnos, & leve murmur aquae. noster Lib. II. Carm. 3. 9.

O sopor, & blandae volucres, & gramen & berba,

Quam fuit hic animo vivere dulce meo! idemque inter beatam vitae agrestis tranquillitatem ponit Claudianus, loco egregio, Lib. I. in Rufin. §. 215.

— hic mollis panditur berba,
Solicitem curis non abruptura soporem,
Turba salutantem latas ibi perstrepat aedes,
Hic avium cantus, labentis murmura rivi. vide Weitzium ad Horat. Epod. 2. pag. 68. & seqq. & hinc Ticino lympham somniferam inter volucrum cantus tribuit Silius Italic. Lib. IV. 86.

— ripis tam mitis opacis,
Argutos inter volucrum certamine cantus,
Somniferam ducit lucenti gurgite lympham.

ubi vide Cel. Drakenborch. *argutas* autem aves pro canoras dixit, ut Propertius Lib. 1. El. 18. 29.

Et quodcumque meae possunt narrare querelae,

Cogor ad argutas dicere solus aves.

noster supra Lib. I. El. 7. 55.

Argutaeque piae volucres me voce salutant,
Gratarique vagae limpba videtur aquae. deinde exclamatio illa quater ille beatus Tibulliana est Lib. I. El. x. 64.

— quater ille beatus,

Cui tenera irato flere puella potest.

41. Si quando patriam, si quando revisam] Elegans repetitio formulae istius si quando, ut apud Calpurnium Ecl. IV. 153.

— si quando in montibus istis

Dicar habere larem, si quando nostra videre Pascua contigerit.

est autem similis Graecorum ἐπορε, idemque notat quod si umquam, ut in illo Virgilii III. Aen. 500.

Si quando Ibybrim, vicinaque Thybridis arva
Intraro, gentique meae data moenia cernam,
&c.

saepe tamen in veterum locis corrupta aut a viris doctis perperam exposita fuit. vide de

Nec tamen ulla movent mutati damna coloris.

In terris nulla est, cui placuisse velim:

Dum modo succensos febris non occupet artus,

45

Nec tener in flammis corporis humor eat.

Quam vellem colles tacitus reptare salubres,

Et mea sub viridi rura videre jugo!

Errat, divitias si quis miratur inanes:

Jugera sat culti pauca tenere soli.

50

Post obitus, miseri cum lux brevis occidit aevi,

Pondera nil auri divitis ampla juvant.

At

de vero ejus usu Patru mei notas ad Valer. Flac. lib. v. v. 474. Ceterum observat Erythraeus in Indice Virgiliano *si quando* semper a Marone ultima syllaba produci. ita certe etiam apud Ovidium 1 Am. 13. 6. & lib. ii. A. A. 15. & saepius apud Propertium Lib. i. El. 17. 27. Lib. ii. 10. 39. & 18. 38. & Lib. iii. El. 6. 25. ac Tibullum Lib. iv. El. 4. 20. apud Valerium Flaccum semel tantum corripitur, cum ceteroquin semper producat, Lib. viii. 213.

— *vix adlevat ora*

Ad seras, si quando, dapes.

& sic in loco Statii, a Patruo meo prolato, Lib. viii. Th. 248 & apud alios, qui ancipitem in *quando* statuunt syllabam ultimam, ut ex Servio docet Vossius Lib. ii. de Art. Gr. c. 27. p. 277. licet ista Servii refutaverit Erythraeus.

42. *Fuscus & ardenti sole perustus ero &c.*] Eleganter coloris fusci & a sole exusti damna despiciunt, nulli puellae placendi cupidus. Forte defumfit a Tibullo suo, qui puellis praedae & opum avidis fuscis Indos amatores adprecatur Lib. ii. El. 3. v. 59.

Illi sint comites fusci, quos India torret, Solis & admotis inficit ignis equis.
Ipse vero cum amica rusticante vivere op-

tans a sole exuri cutem non detractat eadem Elegia, circa initium:

O ego, cum dominam adpicerem, quam fortiter illic

Versarem valido pingue bidente solum!

Agricolaeque modo curvum sectarar aratrum,

Dum subigunt steriles arva ferenda boves.

Nec quereretur quod Sol graciles exureret artus,

Lederet & teneras pustula rupta manus.

& hinc apud eundem Lib. i. El. 9. 15.

Jam mihi perpolvet poenas, pulvisque decorem

Detrahet, & ventis horrida facta coma.

Uretur facies, urentur sole capilli,

Deteret invalidos & via longa pedes.

inde colorem poetarum haussit Joannes Cotta, principibus Italorum poetarum adnumerandus, nisi primo aetatis flore extinctus pauca nimis ingenii reliquisset monumenta, Carm. v. ubi Anysum juvenem delicatum invitaverat extra urbem ad Caloris amnem, ut reversum & a sole exustum averfaretur puella:

Huc in exilium ad Caloris amnem

Traxi blanditiis bonisque verbis:

Hic hunc molliculum atque delicatum,

Probe testibus arbitrisque vobis,

Apici volo macerare in aestu,

Usto ut ore, peraridoque vultu

Reversum tenera horreat puella.

At si quis Musas, parvo contentus, amavit,

Ille vel invita morte superstes erit.

Tu quoque, quem veterum sanguis commendat avorum, 55

Despice magnificas, nos imitatus, opes.

Et mecum umbrosis, quoties finit aestus, in hortis

Incipe jam lauri fronde ligare comam.

Et rerum causas, & finem quære bonorum,

Labraque Castalio docta liquore riga. 60

Hæc tibi sub myrto residens florente canebam,

Ut scires animi vota, Stibare, mei.

I pede felici, quo te vocat ardua virtus,

Naturæ pereant ne bona tanta tuæ.

ELE-

50. *Jugera sat culti pauca tenere soli*] Tibullianam atque Ovidianam imitationem esse videbis apud Richter. in Specim. Observ. Critic. pag. 45. recte autem *pauca* non *parva* jugera. vid. Broukh. ad Tibull. 1. 1. 2.

51. *Misericum lux*] Ex Catullo desumptum: *Nobis cum semel occidit brevis lux,*

Næx est perpetuo una dormienda. HOOGST.

52. *Pondera nil auri divitis ampla juvant*] Ex Tibullo Lib. III. El. 3. 11.

Nam grave quid prodest pondus mihi divitis auri,

Arvaque si findant pingua mille boves.

idem Lib. 1. 10. v. 31.

Tunc mihi jurabas, nullo te divitis auri

Pondere, non gemmis vendere velle fidem. vide illic Broukhufium, qui cum istis Tibullianis hunc Lotichii locum contulit. imitatus etiam est Johannes Fabritius Montanus Elegia de vita beata, pag. 7. Poëmat.

Quod tibi non gemmae dederint, non divitis auri

Pondera, non culti jugera mille soli.

& Joh. Posthius in Parerg. Poët. P. 1. pag. 49.

Nec magis optaris sibi pondera divitis auri,

Quæ Tagus & rutilis quæ veheb Hermus aquis.

& pag. 65.

Quid famuli profunt, quid pondera divitis auri,

Quicquid & e rubris colligit Indus aquis.

53. *At si quis Musas, parvo contentus, amavit*] Imitatus est hunc locum idem Johannes Fabricius Montanus in Elegia, quæ laudes paupertatis continet, pag. 14. Poëmat.

Nec quisquam Musas parvo contentus amaret,

Omnes unus amor sollicitaret opum.

parvo contentus e Tibullo supra illustravimus ad El. v. v. 51.

54. *Ille vel invita morte superstes erit*] Similis locus infra Lib. IV. El. 5. v. 19.

At si quem dulci celebrarunt carmine Musæ,

Ille vel invita morte superstes erit.

ubi vide notas.

64. *Naturæ pereant ne bona tanta tuæ*] Sic infra Lib. IV. El. 5. 16.

Funeris extremum tamen hunc largimur bonorem,

Virtutis pereant ne monumenta tuæ.

ELEGIA XII.

A D

CAROLUM CLUSIUM.

*Recusat lauream coronam sibi ab illo
donatam ac transmissam.*

Clusi, quid viridi cingis mea tempora lauro?

Non sunt ingenio mollia fata meo.

Tu mihi vel myrti nectas e fronde coronam,

Vel caput hoc circa moesta cupressus eat.

Non me Pierides, Clusi, fecere poetam,

Non Aganippeae lucidus humor aquae.

Sed dolor, & lacrimae, saevique Cupidinis ignes,

Tristis & ad rigidas saepe querela fores.

Molle prius (memini) spernebam carmen, & umbram,

Innocuisque diu vatibus hostis eram:

Ut facerem versus, dilectae cura puellae

Inpulsit, & studii praemia magna tuli:

Praemia, quae vincunt gemmas, & munera regum,

Quidquid & in lato nascitur Oceano.

Nunc

1. Quid viridi] Vide Eleg. 8. 9. HOOGST.

5. Non me Pierides, Clusi, fecere poetam, &c.

& 11. Ut facerem versus, dilectae curae
puellae Inpulsit, &c.]

locum hunc totum non male quis compara-
bit cum istis Propertianis Lib. II. El. I.
initio:

Quaeritis unde mihi toties scribantur amores,

Unde meus veniat mollis in ora liber?

Non haec Calliope, non haec mihi cantat
Apollo,

Ingenium, nobis ipsa puella facit.

7. Sed dolor & lacrimae &c.] Similiter
Propertius Lib. I. El. 9. v. 7.

Me dolor & lacrimae merito fecere peritum.

Nunc procul a domina, miseri solatia luctus

15

Moesta cano surdis carmina litoribus.

Desine velle meos lauro redimire capillos:

Desine: temporibus convenit illa tuis.

Ast ego, quod teneros semper colo mitis amores,

Serta coronata myrtea fronte geram.

20

Salve arbor, salve Hesperiiis celeberrima silvis,

Frigida quam patriae non habet ora meae.

Atque utinam velles nostris quoque crescere ripis,

Qua fecat obliquo Cynthus amne solum!

Non

13. *Praemia, quae vincunt gemmas, & munera regum, Quidquid & in lato nascitur Oceano*

hunc quoque Lotichii sui locum imitatione ampliorem reddidit Johannes Fabricius Montanus, castissimae venae poeta, Eleg. 1. Sylvar. pag. 14.

Praeterea faciles Musae tibi carmina distant, Carmina Dis ipsis cognita coelitis.

Carmina quae superant reges & munera regum,

Carius aut si quid maximus orbis habet. Possideant alii quidquid felicibus arvis,

Quidquid & in toto nascitur Oceano. cuius loci initio respexit forsitan ista Flaminii Lib. III. Carm. 9.

Nos vero capiant Musarum gaudia sancta, Gaudia Dis etiam cognita coelitis.

cui simile illud Basilii Zanchii Lib. III. Eleg. 1.

Permistaeque choris animae felicibus ora Conspiciunt solis cognita coelitis.

& Angeli Politiani in Rutilico, prope finem: *O vatum pretiosa quies, o gaudia solis*

Nota piis, dulcis furor, incorrupta voluptas, Ambrosiaeque deum mensae, quis talia cernens

Regibus invadeat? MONTANUS

gemmas & regum munera hac eadem in re jungit etiam aeternus ille Pindi nostri Bata-vici honor Janus Secundus Lib. 1. El. 2.

Haec tibi continget, thalamis quae digna decorum

Divum te nitidis anteferet thalamis.

Quae tibi postponet quidquid legit India rubro Gurgite, felici gramine quidquid Arabs.

Quaeque tibi gemmis & regum carior auro Ingenio vivax surget in astra tuo.

noster infra Lib. IV. Eleg. 3. v. 177.

Munus habes, regum gemmas quod vincit & aurum,

Et quidquid rubri volvit arena maris.

ad exemplum Tibulli Lib. III. El. 3. 29.

Sit mihi paupertas tecum jucunda, Neaera, At sine te regum munera nulla volo.

Nec me regna juvant, nec Lydius aurifer amnis,

Nec quas terrarum sustinet orbis opes.

Haec alii cupiant: liceat mihi paupere cultu Securo cara conjuge posse frui.

& Propertii Lib. 1. El. 14. v. 7. & seqq.

Non tamen ista meo valeant contendere amori. Nescit amor magnis cedere divitiis.

Nam sive optatam mecum trahit illa quietem, Seu facili totum ducit amare diem.

TUM

Non magis optarim sacras mihi surgere citros,

25

Grata nec arenti Punica mala siti.

Summa petant alii: myrtum veneramur amantes.

Si mereor, crines ambiat illa meos.

*Tum mihi Paſſoli veniunt ſub teſta liquores,
Et legitur rubris gemma ſub aequoribus.*

*Tum mihi ceſſuros ſpondent ſua gaudia reges,
Quae mancant, dum me fata perire volent.*

ſic enim forte corrigendum, non mea gaudia. ne in ſingulis iſtius loci verſibus eadem vox toties recurrat. Sed haec pluribus illuſtrabunt notata ad Lib. v. El. 17. 69. ubi vide.

21. *Salve arbor, ſalve Hesperis celebrima ſilvis*] Eodem fere colore Eridanum fluvium adloquitur Joh. Jovian. Pontanus Lib. 1. Eridanor. Eleg. 1.

*Salve omnis, ſalve Hesperidum regnator
aquarum,*

Cujus & in coelo flumina nota micant.

25. *Non magis optarim ſacras mihi ſurgere
citros,*

Grata nec arenti Punica mala ſiti]

pariter haec jungit N. Heinſius in Pauſilypo Lib. 1. El. 4. v. 19.

Sive ſitis torret, ſitienti grata pala'o

Praeda fluunt manibus citrea mala meis.

Nec mitem arboribus deſunt ſtillare liquorem

Punica demta ſuis, demtave Meda ſuis.

ita caſtigavit ipſe in exemplari poëmatum ſuorum poſtremae editionis.

27. — *myrtum veneramur amantes,*

Si mereor, crines ambiat illa meos]
votum illud poëtis frequentiffimum, qui paſſim myrti coronam ſibi optant. vid. Cloſan. ad Ovid. 1. Amor. 1. 29. & hinc noſter deſuncto ſibi tumultum ex ſollemni amantium ritu myrto tegi deſiderat Lib. 111. El. 9. in fine:

*Famque vale, & tenera buſtum ſuperintego
myrto,*

*Non poterit cineres illa gravare meos,
ubi vide quae notabimus.*

E L E.

* ELEGIA XIII.

A D

GEORGIUM CRACOVIVM.

De Natali suo.

Annua post sacras iterum lux ecce Calendas

Festa pruinosi, Craco, Novembris adest.

Qua prius ad tumultos animas placare solebant

Manibus & nostri solvere iusta senes.

Hac ego vitales hausi puer editus auras,

5

Cum decimo genetrix mense tulisset onus.

Vagitusque dedi veniens in lumina vitae,

Primaque stirps sexu de meliore fui.

Ite procul tristes hodierna luce querelae,

Si potero, tempus per breve laetus ero.

10

Exsequar ut meritos cari natalis honores,

Flore mihi teneras circumeunte comas.

Ergo diu mecum nostros modulata dolores

Musa brevi spatio flebile differ opus.

Tu mihi Phoebeae positis resonantia curis

15

Fila move docto pollice, Craco, lyrae.

X

Et

* ELEGIA XIII.] Haec Elegia, quae in aliis editionibus desideratur, in sola prima Voegeliana legitur pag. 199. ad pag. 203. forte fuit in ceteris omissa, quia plurima hic occurrunt eadem, quae in Elegia octava huius libri ad Gregorium Schetum de

Natali suo, sed quae inter se conferre ad artificii variationem juvat; quarum comparatione instituta patebit hunc juvenis poetae vernantem florem, alterum maturioris aetatis fructum solidiorem esse.

Et cane quid faustis mihi spondeat ignibus aether.

Abdita qui novit fata, cavere potest.

Jam vigil Oceani claram portarat ab undis

Mane pruinoso Lucifer axe diem.

20

Et genetrix nostros, & Solis viderat ortus,

Principium fuerat lucis idemque mei.

Scorpios Eoo ducebat ab orbe recentes,

Purpureum scandens aethera, Solis equos.

Et matutinos Cyllenius ante jugales

25

Utile carpebat, Pleiade natus, iter.

His comes e pelagi surgens natalibus undis

Alma capistratas Cypris agebat aves.

Terga sequens, illam jaculis terrebat & arcu

Aemonius, Phoebi clarus in arte, senex.

30

Cornibus armatus servabat limina fratrum

Aegoceros, coeli qui jacet ante fores.

Iliacusque puer liquidas fundebat in imo

Cardine, qui Superis pocula miscet, aquas.

Proxima ponebant gemini vestigia Pisces,

35

E quibus hic Boreae proximus, ille Noto.

Inde sequebatur, Phrixum, Phrixique sororem

Per mare quae nitido vellere gessit ovis.

Torva recenscebat Saturnus cornua Tauri,

Qua solet emeritos solvere Phoebus equos.

40

Hinc

Hinc cum fratre pio felix concordia Pollux

Ibat, ubi sedes mors habet atra suas.

Oëtipedis Phoebe peragrabat brachia Cancri,

Et Dea praecipitis quae stat in orbe rotæ.

Jupiter Herculei lustrabat terga Leonis,

45

Jupiter in summo, clarus honore, polo.

Marte præebatur rigido, quæ noctibus æquas

Efficit, Autumni tempore, libra dies.

Sic vos fiderei stellæ micuistis, ab alvo

Matris in hanc lucem me veniente, poli.

50

Tunc mihi fatorum triplices arcana sorores

Abdita, fatidicis præcinuere modis.

Et Lachesis, nasci minus infelicibus annis

Digne puer, dixit, non meliore die.

Non tibi Pierides citharam, nec Apollo negaret

55

Pocula Castaliæ (sidera testor) aquæ.

Tempora sed dubii sortitus plena tumultus

Fata juventutis flebis acerba tuæ.

Inque peregrinis populis Helicone relicto

Multa feres belli taedia, plura viæ.

60

Non tamen æquoreas placeat tibi puppibus undas

Carpere, nec dubio credere velâ mari.

Atque utinam placidi faveat tibi mater Amoris,

Incidat & votis nulla querela tuis.

Sed

Sed magis ignarum fortis juvet esse futurae, 65
 Quidquid erit, forti pectore discere pati.
 Sic ait, & rutilis oculos avertit ab astris,
 Retulit & solitas ad sua pensa manus.
 Dicamus bona verba, Deus regit astra, nec ullum
 Numine placato fidus obesse potest. 70
 Te precor, ergo meis pater adhuc maxime votis,
 Arbitrium vitae quem penes omne meae est.
 Tu quodcumque mali est, & quidquid triste minantur
 Astra mihi, prohibe (nam potes) esse ratum.
 Et quaecumque mihi felicia sidera spondent, 75
 Candida successu fata carere vera.
 Da, genitor, mentem sanam, rectique tenacem,
 Et stabiles gressus in meliore via.
 Ne ferar in praeceps ferventi concitus ira,
 Turbine me caeco nec malus ardor agat. 80
 Sed placidus, metuensque tui, sine crimine turpi,
 Innocuae fingam carmina pacis opus.
 Dum loquor, in rutilo spargit nox sidera coelo,
 Nunc decet adposito tangere plectra mero.
 Nil valet ingenium, Bacchi sine munere, vatium, 85
 Cui gravis insurgit pectore cura, bibat.

Saevit

73. Tu quodcumque mali est, & quidquid
 triste minantur, &c.] Adhaeret Tibullo
 Lib. iv. El. 4. 7. 7.

Et quodcumque mali est, & quidquid triste
 timeamus,
 In pelagus rapidis debebat annis aquis.

Saevit hiems adoperta gelu, propioraque terris
Per loca declives Solis aguntur equi.

Spirat & hiberna Boreas violentus ab Arcto,
Adde, puer, calidis arida ligna focis.

90

Tot cyathos Craco sumat quot Nestoris anni,
Dumque bibit, linguis cetera turba fave.

Fila canora tuae mihi Stoïus ebibat, Orpheu,
Barbara quae potuit corda movere, lyrae.

Lapsaque sub terras dicat Lucanus, & orta
Sidera natalis tempore clara mei.

95

Sic mihi nox cithara, vinoque movente soporem
Dum levis inclinet lumina somnus, eat.

Optime Natalis salve, meliorque quotannis
Tempore tranquillae pacis eunte, redi.

100

Semper honoratas ut luce sequente calendas
Carmine te laetus, sed meliore, canam.

Dii modo concedant studiis in dulcibus, aevi
Ponere quod superest molliter omne mei.

87. *Saevit hiems adoperta gelu*] vid. ad
Lib. I. El. 6. 3.

91. *Tot cyathos Craco sumat quot Nestoris
anni*] Elegans imitatio loci Ovidiani Lib.
III. Fast. 533.

Sole tamen vinoque calent: annosque pre-
cantur,

Quot sumant cyathos, ad numerumque bi-
bunt.

Invenies illic, qui Nestoris ebibat annos:

Quae sit per calices facta Sibylla suos.

93. *mibi Stoïus ebibat*] Intelligit Matthiam
Stoium Regiomontanum Borussum, cui in-
scripta est Libri hujus Elegia prima. vide &
Lib. v. El. 10. & Lib. II. Carm. 12. Luca-
nus ille v. 95. memoratus, idem est, cui
ut & Georgio Cracovio inscriptum est Pha-
leucium Lib. I. Carm. 15. atque imitatus
est notum illud Ovidii I. Fast. initio:

Lapsaque sub terras ortaue signa canam.

ELEGIA XIV.

* A D G U L I E L M U M ,

*Inclytum HESSORUM PRINCIPIS Filium,
patriae decus.*

Inclyte Semideûm de sanguine nate parentum,
 O decus, o patrii spes, Gulielme, foli.
 Fortia cognatos aucture per arma leones,
 Quem virtus annos jam tulit ante suos.
 Qui Musas veterum natalibus addis avorum, 5
 Ut tibi conspicuum nomen in astra ferant.
 Maeste animo juvenis, felicibus edite fatis,
 O semper meritis non moriture tuis.
 Maeste iterum primo Phoebi nunc cultor ab aevo,
 Hoc ita, non alio fama petenda modo! 10
 Quae tibi perpetuos victura manebit in annos,
 Aedera adhuc liquidas donec habebit aquas.
 Donec erunt Veraris, Verarique potentior Albis,
 Et qui nunc placidam Fulda pererrat humum.
 Vivet, & extremi tuus ibit in ultima mundi 15
 Nomina, terrarum qua patet orbis, honor.

Jam

* Ineditam hanc elegiam producimur ex Cod. MS. a Joh. P. Lotichio ad novam editionem adornato, qui notavit eam adjunctam fuisse Orationi Johannis Draconitis, Theologiae in Academia Marpurgenfi

Professoris, in lucem editae an. 1544. Recentem fuisse Lotichium a lectione Elegiae Ovidianae ad Regem Cotyn scriptae, quae exstat Lib. II. ex P. Epist. 9. ex utriusque comparatione patebit.

Jam tibi Pieriae texunt formosa Camenae
 Serta, tuas, Princeps, implicitura comas.
 Hic quoque Marticolae, Lano genitore, puellae
 Nescio quam vitae spem melioris habent. 20
 Texite Pierides, vernantes addite flores,
 Si liceat, vestri dux erit ille chori.
 Dicite Laniades, quas haec habet unda, Sorores,
 Qui novus hic vestrae fortis, & unde, decor?
 Blanda quid insolitos jam circum litora plausus, 25
 Quid celebri raros editis ore sonos?
 Dicite, sic fontes sint vobis usque perennes,
 Ripaque venturos sentiat illa Deos.
 Sic ego, Naiadum sic protinus una Dearum
 De grege, (vera cano) quae loqueretur, erat. 30
 Nunc utinam, quamvis non sunt ea secula nobis,
 Proveniant votis carmina digna meis!
 Quaeris, ait, nostri causas, si forte notasti,
 Qui merito dignus tempore, cultus adest.
 Care mihi juvenis, nostrarum cultor aquarum, 35
 Aoniis debes certior esse modis.
 Est mihi, sitque, precor, multos diuturnus in annos,
 Sospite quo semper Principe sospes ero.

Pro-

37. *Est mihi, sitque, precor, multos diuturnus in annos, &c.*] Imitatio Ovidiana
 Lib. VI. Fast. 219.

*Est mihi, sitque, precor, nostris diuturnior
 auris
 Filia, qua felix sospite semper ero.*

Albi

Progenies magno non dissimulanda Philippo,

Antiquum divi nomen adeptus avi.

40

Hinc veniunt pleni nobis in lintea venti,

Haec inplet nostros utilis aura sinus.

Fortis ut est validam torquere viriliter hastam,

Collaque magnanimi flectere doctus equi.

Sic didicit iustis, quas tempus postulat, horis

45

Carmina dulcisona ludere docta lyra.

Quam bene Maeandri moriturus suavia cycnus

Concinit ad Phrygias, tempora laesus, aquas.

Forfan in hanc etiam, superis ducentibus, urbem

Gaudia mutato transferet ille loco.

50

Quam genitor nostris, nec poenitet, adluit undis,

Pallas ubi populi regnat in urbe sui.

Oita,

Albinovanus Eleg. ad Liv. 471.

Est tibi, sitque, precor, multorum filius inhar,

Parsque tui partus sit tibi salva prior.
vide quae de hac bene precantium formula
est tibi sitque, simili Graecorum ἐστὶ τὸ καὶ
ἄν, notavi ad Valef. Lib. III. Emend. 13.

43. *Fortis ut est validam torquere viriliter hastam, Collaque magnanimi flectere doctus equi. Sic didicit iustis, &c.]*

eleganter haec desumpta sunt ex eodem Nafone Lib. II. ex P. Epist. 9. 57.

Atque ut es excusso jaculum torquere lacerto,

Collaque velocis flectere doctus equi.

Tempora sic data sunt studiis ubi iusta paternis,

Utque suis bumeris forte quievit opus.

Ne tua marcescant per inertes otia somnos,

Lucida Pieria tendis in astra via.

ita enim illic quoque legisse videtur Lotichius, non ut olim edebatur, *Utque est excusso* &c. idque praeferrem distinctioni *Atque, ut es, excusso* &c. pro statim, data occasione, non mutato habitu, ut *sicut erat* & sim. quod volebat Patruus meus. simul enim laudat studia armorum & Musarum, ut es doctus jaculum torquere, sic tempora studiis data sunt. quo sensu plano admodum & rotundo Ovidii locum etiam noster intellexit, ut ex ejus imitatione patet. Non dissimilia occurrunt Lib. II. Fast. v. 11. & seqq.

Si mihi non valido torquentur pila lacerto,

Nec bellatoris terga premuntur equi.

Nec galea tegimur, nec acuto cingimur ense,

His habilis telis quilibet esse potest.

At tua prosequimur studioso peiore, Caesar,

Nomina, per titulos ingredimurque tuos.

O ita, Phoebe, velis, pia quem sine conjuge mater
Edidit intacto nympha pudica viro.
Lane pater gaude, natae gaudete paternae, 55
Nectite purpureas, quas ferat ille, rofas.
Sic mihi sit facilis quocumque sub aequore Tethys,
Sic urbs clara suo floreat illa duce.
Floret, & aetherium jam vertice pulsat Olympum,
Tangit & excelsis sidera summa jugis. 60
Utque foveat reducem verae pietatis amorem,
Numina sic veteris Martis & artis amat.
Hic suus est etiam Musis favor, Helius olim
Huc traxit sacras ex Helicone Deas.
Quid, quod habet Comites, quod nobilitate potentes? 65
Et qui fortunae cetera turba sumus.
Salve cognato virtutibus aemula coelo,
Ignotas inter non habitura locum!
Inclita vive, tuas quae surgis in astra per artes,
Disce tamen propriis ipsa favere bonis. 70
Sic ait: & patrium, cum voce, recessit in amnem,
Doctaque caeruleis obruit ora vadis.
Mollius insonuit doctis concentibus aër,
Et Lanus subitis purior ibat aquis.
Accipe magnorum sanguis generose Deorum, 75
Progenies factis digna parente tuis.
Y Sic

Sic tibi cum cithara certas det Apollo sagittas,
 Teque cadant multae percutiente ferae!
 Sic tibi dent vates (quia non odisse poet̃as
 Diceris) ex opibus carmina multa suis. 80
 Sic pater & longos vivat tibi mater in annos,
 Nil potuit voto majus inesse meo.
 Carmina Lanicolis dictantibus accine Nymphis,
 Meque tui cupidum quemlibet inter habe.
 Quod melius faciunt alii: quos inter in omni 85
 Parte Draconites non renuendus erit.
 Qua tamen & festas accedit egenus ad aras,
 Esse tuum tali me patiare via.
 Vel minor est tecum, vel par, mihi forsitan aetas,
 Arbitrio dominae cetera Sortis erunt. 90
 Quae mihi non duro veniet, te Principe, vultu,
 Sat levis ambigua jam fuit illa rota.
 Sufficit haec nostrae jam vos cecinisse Camenae,
 Hic properata suum dextera sistat opus.
 Postmodo, sed melius, cum venerit ipse, canemus, 95
 Jam lusit numeris prima juvena suis.

Vive

77. Sic tibi cum cithara certas det Apollo
 sagittas, & seqq.]
 Adhaeret optime illis Ovidianis Epist. iv.
 169 & seqq.

Sic tibi secreta agilis Dea saltibus adsit,
 Silvaque perdendas praebet alta feras.
 Sic faveant Satyri, montanaque numina Panes,
 Et cadat adversa cuspide fossus aper.

Sic tibi dent Nymphae (quamvis odisse puellas
 Disoris) arcemque quae levat unda sinim.

95. Postmodo, sed melius, cum veneris
 ipse, canemus] Aperta imitatio Virgilii
 Ecl. ix. v. ult.

Carmina cum melius, quam veneris ipse,
 canemus.

Vive tibi, faciles Christo Dux adsere Musas,
Quod fieri per te possit ut omne, vale.

96. *Jam lusst numeris prima juventa suis.*
Est ejusdem Ovidii versus Lib. II. Fast. 6.
simile illud Lib. III. Amor. I. 28.

*Quod tenerae content, lusst tua Musa, puellae,
Primaque per numeros astra juventa suos.*
ut recte emendavit Marius, non apta.

* ELEGIA XV.

A D

JACOBUM MICYLLUM,

Poëtam, & Praeceptorem.

Vade tui pro me doctas hinc Vatis ad aures,
Debitor est famae qui tibi, Musa, suae.
Qui primus teneris vestris e fontibus annis
Parva mihi sacris ora rigavit aquis.
Cum venies celebrem, quam Moenus radit, in urbem, §
Hessiaca longe non ea distat humo.
Qua Franci quondam, sumtis in Saxones armis,
Lintea spumosis adplicuere vadis.

Y 2

Pro-

* Hanc quoque Elegiam, quae in nullis
hactenus comparuit editionibus, ex eodem
codice MS. primi producimus. de Jac.
Micyllo, Lotichii nostri praeceptore, vide
notata ad Lib. I. Eleg. I. in initio.

2. *Debitor est famae qui tibi, Musa, suae.*
Respexit Ovidium Lib. IV. ex P. Epist. I.
in initio.

*Accipe, Pompeji, deductum carmen ab illo,
Debitor est vitae qui tibi, Sexte, suae.*

Ceterum Elegiae hujus argumentum quis-
que videt formatum esse partim ad nor-
mam Elegiae primae Tristium Nasonis, par-
tim ex Elegia ad Perillam, quae Lib. III.
Trist. El. 7. legitur: neque dissimilia occur-
runt apud nostrum in Lib. V. Eleg. XVII.
ubi Librum Elegiarum pari colore adloquitur,
quae in Parisina ac Voegeliana edi-
tione omnium agmen ducit. neque abludit
Tibulli Elegia prima Libri tertii.

Protinus alta tibi quaeratur in urbe Micylli,

Cujus eram quondam pars ego parva, domus.

10

Sit quamvis, ut erat, longo submota recessu,

Ingenio tanti non latet illa viri.

Ante tamen, docti limen subitura poëtae,

Pone sua comtas in statione comas.

Ante pedes, moneo, caute quoque ferre memento,

15

Ne tibi sit visae displicuisse pudor.

Invenies illum, tua qui gerit arma, sedentem,

Mollia dum solito carmina more canit.

Qualia, trajectus non molli tempora penna,

Canus in herbofo gramine cantat olor.

20

Si fuerit laetus, curasque remiserit omnes,

Cum faciles aditus tempus habebit, adi.

Quid trepidas, & tuta paves? depone timorem:

I, gravis officio non erit ille tuo.

Acci-

14. *Pone suas comtas in statione comas*]
Ovid. 1. Am. 8. v. ult.

Pone recompositas in statione comas.

17. *Invenies illum, tua qui gerit arma,*
sedentem,

Mollia dum solito carmina more canit]

pariter Ovidius ad Perillam v. 3.

Invenies illum dulci cum matre sedentem,

Aus inter libros Pieridasque suas. & seqq.

Tu quoque dic studiis communibus ecquid in-

baeres,

Doctaque non patrio carmina more canis?

23. *Quid trepidas, & tuta paves*] Ele-
gantius esset, *Quid trepidas? quid tuta pa-*
ves? ita certe praeferunt ex codicibus ve-

tustis viri docti apud Ovid. v. Trist. 2. 37.
Quid dubitas? quid tuta times? accede, ro-
gaque,

Caesare nil ingens mitius orbis habet.

& Lib. III. ex P. Ep. 1. 119. *Quid trepidas?*

quid adire times. vide istic notas. Sed vul-
gatas sui temporis editiones Ovidii secu-

tus est Lotichius. idem Ovid. vii. Met. 47.

— *quid tuta times? accingere, & omnem*

Pelle moram.

eadem repetitione apud Lucanum Lib. v.

v. 482.

Quid Superos, quid fata tenes?

ut ex cod. Hamburg. profert Patruus meus.

vulgo *Quid Superos, & fata tenes?*

Accipiet placidus, nec multis ante moratus   25
 Dicer, in Hessiaco quid facit ille solo?
 Talia cui (docto postquam requieverit ore)
 Pauca refer, numeris molliter usa tuis.
 Vivit, & ex illis tibi mittit ad usque salutem,
 Quam mallet praesens ferre, Micylle, jugis.   30
 Hic ubi furtivi semper fiducia belli
 Te duce suscepta non finit ire via.
 Te tamen, & tecum quae plurima sentit abesse,
 Hic etiam memori pectore semper habet.
 Interea gratam liquido testantia mentem   35
 Carmina, quae vati mittere posset, erunt.
 Quidquid id est, vobis solum debere fatetur,
 Quidquid id est, meminit, muneris omne tui.
 Tu nisi Pegafidas duxisses primus ad undas,
 Arida neglectae vena perisset aquae.   40
 Te sibi tum frondens longe (solet ipse referre)
 In nemus hoc tutas exhibuisse vias.
 Ergo prius duris carituros montibus Hessos,
 Antraque silvestres non habitura ferās.

Y 3

Et

29. tibi mittit ad usque salutem] Ita edidi.
 male adusque in MS. vide Patruī mei no-
 tas ad Virg. vii. Aen. 7. 289.

39. Tu nisi Pegafidas duxisses primus ad
 undas,

Arida neglectae vena perisset aquae]
 totum hoc distichum effectum est ex illis
 Ovidii ad Perillam 7. 15.

Hoc ego Pegafidas deduxi primus ad undas,
 Ne male fecundae vena periret aquae.

Et Lanum, primos rediturum fontis ad amnes,

45

Irrita quam meriti pars eat ulla tui.

Languida quam memori subeant oblivia menti,

Hic quoque non dubia novit amare fide.

Haec ubi sic fueris, vel non diversa, locuta,

Illaque, qua mihi, causa peracta, redi.

50

In-

45. *Et Lanum primos rediturum fontis ad amnes*! Forte melius scriptum. *Tet primos rediturum fontis ad ortus*. licet alterum non damnum. *fontis caput* vocant alii poetæ. Propertius Lib. III. El. 17. 6.

Flamma per incensas citius sedarit aristas, Fluminaque ad fontis sint reditura caput. & Ovidius Lib. I. Trist. VIII. initio:

Incaput alta suum labentur ab aequore summo Flumina, conversis Solque redibit equis. ubi vide Ciofanum. notum illud Oenones Nafoniana: Epist. v. 29.

Quum Paris Oenone poterit spirare reliqua, Ad fontem Xanthi versa recurret aqua.

Xanthi retro propera, versaerque recurrunt lymphæ;

Sustinet Oenonen deseruisse Paris. quem locum vel ideo proferimus. ut pulcherrimum imitationis artificiosissimæ ex duobus recentioribus poetis exemplum juventuti Musicarum deliciarum studiosæ ob oculos ponamus. Primus est Sidronius Hoschius, nullo veterum aut novorum poetarum ingenii fertilitate ac venæ dulcedine inferior, qui Ovidiana illa Oenones ita ad queribundum Petrum retulit, in Lacrimis Petri Eleg. VI. initio:

Dicebam, memini, geminos revolutus in ortus Jordanes versis ante recurret equis.

Quam violente, sancta fides, visusque timore

Signa serar Domini deseruisse mei.

Vertere Jordanes, flexoque relabere cursu,

Deferui domini prodita signa mei.

altera imitatio est Johannis Sommeri, ter-

fissimi inter Hungaros poetæ, & egregii Musarum ac Martis simul alumni, in Delic. Poët. Hung. pag. 409.

Posse venire meae tam foeda pericula vitae, Ut mihi sint etiam proxima vota mori, Euxinas potius converso flumine, dixi, Ad fontem rediens dejeret Ister aquas. Ister aquas cobibe: poenas erroris habemus, Saepe mihi misero vota fuere mori.

huc refer locum Valerii Catonis in Diris 7. 66. *Nil est quod perdam ulterius, merita omnia dixi.*

Fleat ite currentes lymphas vaga flumina retro Fleat ite & adversis rursum diffundite campis. sic ultimum versum edidit Aldus. Scaliger autem ex vestigiis antiquarum editionum, *aversi cursum diffundite*. Sed N. Heinsius in notis ad Catonis Diras hactenus inditit coniciebat:

Fleat ite, & everfis sursum diffundite campis. lymphas scilicet, quod praecessit. sed pluribus frequentissimum hoc poeticum *ad dvarov* illustrabunt observata Hadr. Relando Lib. I. Palaestin. Vet. pag. 275. & Drakenborchio ad Silium Ital. Lib. V. 253. Ceterum huic loco prorsus simile est illud Propertii Lib. I. El. XV. 7. 29.

Muta prius vasto labantur flumina ponto, Annus & inversas duxerit ante vices: Quam tua sub nastro mutetur pectore cura.

49. *Haec ubi sic fueris, vel non diversa, locuta*! Leander apud Ovidium Epist. XVIII. 75.

Haec ego, vel certe non bis diversa, locutus Per mihi cedentes sponte ferebar aquas.

Incluta nam (memini) nisi tempora mercibus obstant,

Hospitiis urbs est vix habitura locum.

Cernere jam videor rumpi prope moenia turba,

Et populum laedi deficiente via.

Ante tamen dominam supplex reditura saluta,

55

Et natos, castae pignora fida domus.

Plura tibi possem mandare: sed illa pudore

Vix etiam poteris impediende loqui.

Tu tamen o totum jam clare, Micylle, per orbem,

Cujus ab officiis pars mihi nulla vacat.

60

Quidquid erit, timidae veniam concede Camenae,

Si fuimus turbae pars quoque parva tuae.

Sic tuus in patrias exurgat Julius artes,

Sic minor in clari facta parentis eat.

Sic

63. Sic tuus in patrias exurgat Julius artes] *Exsurgere in patrias artes* hic dixit Lotichius, quod *erudiri in patrias artes* Ovidius, cuius locum cogitabat, Epist. 1. 112.

Est tibi, sitque precor, natus, qui mollibus annis

In patrias artes erudiendus erat.

ubi vide notas. ad hunc Julium Micylum, Jacobi filium, quod adinet, parentis vota inplevit, & in patrias artes eruditus, Ludovici Electoris Palatini postea Cancellarius fuit, & bene de patris sui manibus ac Musis meritis est, collectis atque editis ejus Poëmatibus, in quibus tamen discipulo suo Lotichio longe inferior est. Ovidio quidem similiorem fuisse Micylum judicat Jul. Caes. Scaliger lib. vi. Poëticae pag. 788, sed quem recte refutat Joh. P. Lotichius in Censur. super Poët. Nov.

Antiq. cap. xiv. ubi vitia nonnulla in carminibus Micylli notans magis se ad genium Propertianum conposuisse observat: quod verum, si genium istum Propertianum unice efficiant pentametri in polysyllaba desinentes. eidem Julio Micyllo duo sacri argumenti carmina inscripsit Lotichius, quae habentur Libro 11. Carminum. Alter autem filius ille Micylli destituit paterni laris honorem, cum inter cives Heydelbergenfes sartor fuerit, unde eruditionem non semper haereditariam, Deumque dona sua varie inter mortales distribuere, hoc Micyllorum exemplo notant J. P. Lotichius in Biblioth. Poët. P. 111. pag. 50. & Melch. Adamus in vitis Germ. Philos. pag. 84. deinde §. 66. forsitan scripserit Lotichius:

Et meritis dicat quilibet esse tuum.

Sic geminet summum vestri laris alter honorem, 65
 Et meritis dicat quilibet esse tuis.
 Filia sic longos simul utraque transigat annos,
 Sic possis conjux esse, Jacobe, diu.
 Venit ab Hesiæcis, ignosce, quod horrida terris,
 Nec notos mores forsitan urbis habet. 70
 At tu, si mentem jam non graviora morantur,
 Et mea non omni vota pudore carent.
 Dic, precor, incultae, si non grave, qua sit eundum,
 Te duce quo possit cultior esse modo.
 Qua deceat passos componere lege capillos, 75
 Qua fiat melior factus ab arte decor.
 Memnonis hanc primum mihi gaudia tanta ferentem
 Rorifero mater provehat axe diem!

Marpurgi VIII. Idus Septembris
Anno MDXLIV.

77. *Memnonis hanc primum mihi gaudia*
tanta ferentem
Rorifero mater provebat axe diem]
 Ovidium rursus sequitur Lib. 1. ex P. Epist.
 4. 57.
Memnonis hanc utinam lenito Caesare mater
Quamprimum roseo provocet ore diem!

ubi in aliis codicibus *provebat*. unde lege-
 bat Heinsius *provebat axe*. quod hac poetæ
 nostri imitatione posset firmari, nisi potius
 ipse Lotichius ita quoque apud Ovidium
 maluerit. & sic Lib. 1. El. 2. v. ult.
Hunc celeri portet Lucifer axe diem.
 ubi notata vide.

PETRI

PETRI LOTICHII SECUNDI
ELEGIARUM
LIBER TERTIUS.

*ELEGIA I.

A D

JOANNEM DE SILVA
LUGDUNENSEM.

Sol iter emensus longum revolubilis anni,
Aurea Phryxae terga premebat ovis:
Jamque novis tepidas Zephyris mulcentibus auras,
Cesserat adventu squalida veris hiems:
Cum fugiens duri, Silvane, pericula Martis,
Linquebam patriae moenia celsa tuae:
Moenia, quae placidis Arar interlabitur undis,
Et Rhodani magnas, non minor, auget aquas.

Z

Arma

* Legitur haec Elegia in Itinerariis variorum poetarum veterum & recentiorum, carmine scriptis, a N. Reusnero Basileae 1592. editis, Lib. vi. pag. 497. sub titulo *Petri Lotichii Secundi Iter Patavinum ad Johannem Sylvanum*. In Editione Voegelianae pag. 154. haec Elegia initium Libri secundi Carminum facit, cum hac inscriptione AD JOHANNEM DE SYLVA LUGDUNENSEM, *De infelici suo ex Gallia reditu, cum omnia arderent bello civili.* & sic in vulgatis Lipsiens. edd.

1. *Revolubilis*] *Remeabilis* apud Reusner. *emenſum* vitio operarum in vulg. edd.

Hos Lotichii versus non dubito quin ante oculos habuerit, & satis eleganter expresserit Dav. Sigismundus Cassovius initio Itiner. German. & Sarmatici:

*Sol ovis emensus longum Nepheleidos astrum
Proxima vicinis signa petebat equis.*

Qua sub Agenorei celatus imagine Tauri

Jupiter in coelo nomen amantis habet.

Jamque novis liquidas Zephyris mulcentibus auras,

Mitia purpurei tempora veris erant.

5. *duri*] *diri* apud Reusner.

Arma prius tuleram, sed tunc pia caussa vetabat

Regia, posthabito Caesare, castra sequi.

10

Et quaecumque foret belli fortuna, timebam,

Nec dubiis poteram rebus habere fidem.

Temporis illius misera subibat imago,

Aspera quo passus vincula nuper eram:

Martius occiduam qua spectat Narbo Pyrenen,

15

Siccaque coeruleus litora findit Atax.

Adde

12 & 13.] Non leguntur apud Reusner.

12. *Nec dubiis poteram rebus habere fidem*] Ita recte Lotichius, non *adhibere fidem*, a qua locutione, merito viris doctis improbata, diligenter sibi cavisse nostrum observare licet, quia aliis in locis, ubi *habere fidem* metrum non admittit, semper dicit *addere fidem*, quod Ovidio frequens. ut infra El. 2. 48.

Tu modo promissis adde, Cupido, fidem.

& Lib. 11. El. 1. 23.

Pollicitisque fidem jubet addere Mater amoris. ubi potuisset scripsisse,

Pollicitis adhibere fidem vult Mater amoris. sic *adde fidem visis* apud Joseph. Iscan. 111. 37. in hac phrasi dubia lectio est apud Ovid. xv. Met. 361.

Si qua fides rebus tamen est addenda probatis. ubi perperam Heinsius ex nonnullis codicibus praetulit vitiosam lectionem *fides adhibenda*, ut notavit Patruus meus, qui recte docet *fidem adhibere* esse fideliter aliqua in re versari: sed pro *credere* apud Martialem, Aufonium, Sulpitium Severum, quidem occurrere, non vero apud probatae aetatis scriptores. defendere tamen alii eam conati sunt ex corruptis Ciceronis editionibus Lib. 11. de Div. 59. *si infanorum visis fides non est adhibenda.* sed in codd. & edd. emendatis *fides habenda.* quomodo etiam recte edidit Davissius. apud Justinum

quoque constanter habent codices & meliores editiones *fidem nuntio habere* Lib. XIII. cap. 1. recte igitur damnarunt hanc phrasin Scioptius de Stylo p. 71. Cellarius in Antib. p. 226. & Curis Post. p. 397. & Scalligero atque Antonio Schoro eam male excidisse notavit Vorstius de Latin. mer. Susp. cap. 17. neque ego id monuissim, nisi viris ceteroquin doctissimis eam adhuc hodie aliquando excidere observassem.

15. *Martius occiduam qua spectat Narbo Pyrenen,*

Siccaque coeruleus litora findit Atax.]

Sequi videtur Lotichius opinionem illorum, qui fluvium Atacem olim Narbonam permeasse existimant, qua de re erudite differit Petrus de Marca Lib. 1. Marcae Hispan. cap. 7. & 8. Vibius Sequester de Fluminibus: *Atax e Pyrenaeo circa Narbonam decurrit in Tyrrhenum.* ubi pro *e Pyrenaeo* in codicibus nonnullis *Pbiterorum* legitur, quomodo & in MS. Dorvilliano habetur. unde *Rbutenorum* emendat Cel. Oudendorp. ad Lucan. Lib. 1. 402. ubi plura de hoc fluvio: quamquam pro vulgata lectione faciat Plinius lib. 1v. cap. 4. *Flumen Atax e Pyrenaeo Rubrensem permeans lacum: Narbo Martius &c.* & Mela Lib. 11. cap. 5. *Atax ex Pyrenaeo monte digressus* &c. Idque etiam sequitur noster supra Lib. 11. El. 10. 8.

Pbo-

Adde quod & dulci patriae tangebar amore,

Exspectans studiis otia parta meis.

* * * * *

* * * * *

20

Protinus Allobrogum celsas in finibus Alpes,

Horridaque emensi lustra nivesque fumus.

Contigimusque lacum, Rhodanus qua spumifer exit:

Sed glacie rectis tunc piger ibat aquis.

Inde per intonsi nimboſa cacumina Jurae,

25

Venimus ad ripas, Arela curve, tuas.

Omnibus inque locis, fulgentibus obvia signis,

Vidimus Helvetiis agmina miſſa jugis.

Z 2

Non

*Phocaicosque sinus, & qui latissima sulcat
Arva, Pyrenaeis montibus ortus, Atax.*

Atacem e Cemmeno in mare delabi scribit Strabo Lib. iv. G. pag. 182. Edas vocatur Ravennati Anonymo Lib. iv. Geogr. cap. 28. fine. *Per Septimaniam provinciam transeunt plurima flumina, inter caetera, quae dicuntur Orobs & Edas, qui ingreditur in mare Gallicum, lacus Narbonensis. ubi Atacem intelligi notat editor Porcheronius. Ceterum unde Narbo Martius dictus fuerit, disquirunt Vinetus ad Aufon. Clar. Urb. xiii. Nec tu Martie Narbo flebere &c. & Joh. Isacius Pontanus in Appendice, seu notis ad Itinerarium suum Galliae Narbonens. pag. 79. qui deducunt originem a decimae legionis Romanae, Martiae dictae, colonis Narbonam miſſis. vid. & Merulam in Cosmograph. P. ii. Lib. iii. cap. 37. sed rectius Scaliger ad Euseb. pag. 148. cumque secutus Savaro ad Sidon. Apoll. praef. carm. xxi. pag. 168. inde dictum existimant, quod M. Porcio Catone & Q. Martio Coss. Narbonam colonia deducta*

fit. vid. Voss. i. de Analog. cap. 12. & Sirmondum ad Sidonium pag. 154.

19. Nullus hiatus apud Reusner. nec in Ed. Voegel.

25. *Inde per intonsi nimboſa cacumina Jurae*] Hunc Lotichii versum, ut saepe, imitatus est Paulus Melissus in Elegiis pag. 117.

*Inde per argenti metuenda cacumina Jurae
Tergore gestavi non leve sospes onus.*

montis hujus Jurae, qui Juraſſus alibi dicitur, & Galliae Narbonensis est, memin- nit etiam noster supra lib. ii. El. 3. 34.

*Quid tamen bibernas pulsas Aquilonibus Alpes
Profuit, aut rupes scandere, Jura, tuas.*

Rapinus Lib. i. Hortor. pag. 33.

*Atque crocum aëriae super alta cacumina Jurae
Crescentem &c.*

& Sannazarus Lib. iii. El. i. 112.

*Inde per inmensum lati spatia bere campi,
Ostendit sacrum mons ubi Jura nemus.*

ubi plura de hoc monte vide in notis Broukhuij, & Cel. Oudendorpii ad Jul. Caes. Lib. i. de B. G. cap. 2.

Non illic colit arva Ceres, non confitor uvae,

Nemo peregrinis mercibus auget opes.

30

Incola contentus parvo, nec fallere doctus,

Gaudet in herbosa pascere valle pecus.

Lacque novum semper, pressique coagula lactis,

Dulcia foecundi munera ruris habet.

Jamque propinquabam Rheni spumantibus undis.

35

Ille suo fessos amne lavabat equos.

Jam procul aërios montes, procul alta videbam

Templa, Palatinis conspicienda jugis.

Ergo salutabam loca nota, Deosque locorum,

Et Nicri colles, Pieriamque domum.

40

Mille pererrabant tacitam mihi gaudia mentem,

Ante oculos patriae cum foret ora meae.

Et

30. *Nemo peregrinis mercibus auget opes]* peregrinas apud Reusner. male. *externam mercem* vocat Tibullus Lib. 1. El. 3. 40.

Nec vagus ignotis repetens compendia terris *Presserat externa novo ta merce ratem.*

33. *Lacque novum semper, pressique coagula lactis]* *Prisicque* male apud Reusner. in animo habuit totum illud Virgilii Ecl. 1. 82.

Castaneae molles & pressi copia lactis. *coactum lac* vocant alii: unde *coagula*. hinc *vinum coactum* optime in Plauti loco adserit Gronovius Lib. 4. Observ. cap. 3. pag. 33. & *cogere vindemiam*, *cogere oleas* pro *vinum* vel *oleum* ex lectis uvis vel olivis facere, explicat. Nemefianus Ecl. 11. 33.

— *nec vimine lento*

Perfeci calathos cogendi lactis in usus. ubi vide Patruī mei notas. ceterum initio hujus versus respexit Virg. Ecl. 2. 82.

Lac mihi non aestate novum, non frigore deficit. ut olim distinguebatur. Sed ex Patruī mei notis patebit rectius Heinsum emendasse:

Lac mihi non aestate, novum non frigore deficit. & similia in seculi aurei descriptione apud Tibull. 1. El. 3. v. 40. & seqq. 46.

39. *Ergo salutabam loca nota, Deosque locorum]* Ovidium cogitabat Lib. 1. Trist. El. 1. 71.

Ignoscant angusta mihi loca, Dique locorum.

41. *Mille pererrabant tacitam mihi gaudia mentem]* Exemplum probati e vetustis poetarum mihi non succurrere fateor, quo *gaudia mentem pererrare* dicantur: & licet occurrat, tamen verbo longe magis emphatico, nisi duo spondaeī initio versus nostrum offenderint, scribere potuisset.

Quot pertentabant tacitam mihi gaudia mentem,

Ante oculos patriae cum foret ora meae! ad

Et velut, Ioniis cum navita fessus ab undis

Post duo natalem lustra revisit humum,

Laetitia exsultat, caraeque dat oscula terrae, 45

Exilii recolens taedia longa sui:

Sic ego, fortunae tot tempestatibus actus,

Mollia concipiens otia, laetus eram.

Cum mihi fama volans inopinos rerulit hostes

Castra super ripas, Moene, locasse tuas: 50

Deletasque acies, & totas funditus urbes

Ignibus everfas procubuisse solo.

Quid loquar ereptos profugis cultoribus agros?

Praediaque ad dominos non reditura suos?

I nunc, finge animo reditus, finemque malorum, 55

Teque puta casus exsuperasse tuos.

Z 3

Exul,

ad imitationem Virgillii lib. 1. Æn. 502.

Latona tacitum pertentant gaudia pectus.
quo tamen loco mirari licet acumen Gram-
matici Probi, verbum illud improbantis apud
Gellium Lib. 12. cap. 9. meliora certe te
docebunt istic Servius, & e recentioribus
interpretibus Pontanus, Cerda, ac Taub-
mannus. & qui optime verbi hujus ele-
gantiam in loco Virgillii vindicavit, Mer-
cerus in notis ad Nonium Marcellum p. 88.
forte & praetentabant rectius foret, quia
quasi mente praelibabat gaudia reditus in
patriam. ita certe variant codices nonnulli
apud Virgilium dicto loco, & Lib. v.
Æn. 828.

*Hic patris Aeneae suspensam blanda vicissim
Gaudia praetentant mentem.*
vulgo *pertentant*. vim verbi *pertentare* cog-

noscere licet ex alio Maronis loco Lib. 111.
Georg. 7. 250.

*Nonne vides, ut tota tremor pertentet equorum
Corpora, si tantum notas odor adtulit auras.*
ubi optime Servius: *Signatis sermonibus
utitur ad vim amoris exaggerandam: dicens
& tota corpora & pertentet, id est
penitus tentet.* vide etiam de verbo *perten-
tare* notas Lambini ad Lucret. p. 768. &
Patru mei ad Petron. cap. 127.

45. *Laetitia exsultat, caraeque dat oscula
terrae]* pariter de Cadmo Ovidius 111. Me-
tum. 24.

*Cadmus agit grates, peregrinaeque oscula
terrae*

Figit, & ignotos montes agrosque salutat.
ubi de hoc more plura ex Mureto apud
Ciofan. adde Meurf. ad Lycophron. pag.
105. & Sitzman. ad Rutil. 1. 7. 43.

Exul, inops, erro; nec honore carentia mortis

Matris adhuc licuit busta videre meae.

Ah melius Rhodani submersus in amne fuisset,

Naufraga cum tumidis fluctibus hausta ratis.

60

Infanti melius caput a cervice recisum

Vidisset medio Narbo jacere foro.

Quot

56. *Teque puta casus exsuperasse tuos*] Sonorius forsân fuisset, si scripsisset Lotichius,

Et puta te casus exsuperasse tuos. neque enim ultimam in imperativis istis correptam quemquam offendere debere docebit Servius ad Virg. II. *Æn.* 651. *præpositiones vel adverbia in a exeuntia modo produciunt ultimam, excepto puta, & ita, quia apud Ennium & Pacuvium brevia sunt.* pari modo legendum apud Martialem lib. XI. Epigr. 44. ex codice Wittiano:

Et puta te cunnos uxor habere duos. vulgo. *Teque puta.* sic ejusdem libri Ep. 96. *In solium puta te mergere Flacce caput.* vide Scriverium ad Martialem pag. 85 & 90. ubi recte cum Grutero præfert, *Omnia solus babes. hoc me, puta, velle negare.*

& in Epigrammate Priapejorum, carm. xxxviii. probat,

Ut Phoëbo, puta, filioque Phœbi. ubi Heinſius tamen malebat *ut Phœbo pote.* sed ita in iisdem Lufibus Epigr. xl. ut G. Fabricius exhibuit in Roma sua pag. 83.

Ut puta de questu libera facta suo. ubi tamen vulgatum *puto* præferrem. apud Persium Sat. IV. v. 9.

Hoc, puta, non justum est: illud male, rectius istud.

quomodo in Rob. Stephani editione habetur, & in Bongarsii membranis invenit Casaubonus, probante Vossio Lib. II. de Art. Gram. cap. 24. quem vide, & plura apud H. Vossium ad Catull. pag. 26. & Pincierum Lib. III. Parerg. cap. 3.

57. *Exul, inops, erro*] Ex Ovid. Ibide v. 113.

Exul, inops, erres, alienaque limina læstres.

59. *Ab melius Rhodani submersus in amne & seqq.*] Indicat hic Lotichius pericula illa, quibus expositus fuit in peregrinatione Gallica, de quibus ad loci hujus intellectum lege Hagii vitam Lotich. pag. 106. huj. edit. Simili fere exclamatione utitur Ulixes apud A. Sabinum Epist. I. Respons. ad Penelop. v. 57.

Ab melius, Polypheme, tuo superatus in antro

Finissem ingratos ad mala tanta dies.

Tbreicio melius cecidisset milite vidus,

Ismaron errantes cum tenuere rates.

Crudelemve illo satiassem tempore Ditem,

Quo redii Stygiis fata moratus aquis.

neque abludit illa Ovidii querela Lib. III. Trist. El. 2. 25.

Hei mihi, quod nostri toties pulsata sepulcri

Janua, sed nullo tempore aperta fuit.

Cur ego tot gladios fugi? totiesque minata

Obruit infelix nulla procella caput?

ceterum apud Sabinum in veteri codice *Ab melius* legi pro *Ab* testatur Eustath. Swarthius, ut notavit Heinſius. quod hic etiam mallet. elegantiam istius particulae initio orationis concitatae multis illustant Muretus ad Catull. carm. 3. Heinſius ad Ovid. Epist. XII. init. & Lib. III. Am. 7. 1. & Gronov. ad Justin. XIV. 4. 10. & confusa cum *Ab* in multis aliis veterum locis, ut apud Propert. II. 13. 35. Ovid. Ep. II. 45. Catullum Ep. 81. ubi ex codd. ubique *Ab* legendum.

Quot mala finissem leto, si dura tulissent

Astra feri Martis, falciferique Senis?

Ire per extremas gentes libet, ire per undas,

65

Et patriam ignoto quaerere in orbe novam.

Non ego, Moene pater, quae te sperare jubebam,

Suspendam ripis munera vota tuis.

Namque (recordor enim) cum bella perosus abirem,

Per tua cornipedi flumina vectus equo:

70

Moene vale, dixi, reducem si Numina sistant

Me tibi, si niveus fulserit ille dies,

Hunc

61. *recisum*] *revulsum* legitur apud Reusn. sed alterum praestat. ut apud Ovid. ix. Met. 71.

De centum numero caput est impune recisum. & sic Lib. ix. ex P. Ep. 8. v. 65. legebat Heinſius:

*Nam caput e nostra citius cervice recidi,
Et patiar fossis lumen abire genis.*

65. *Ire per extremas gentes libet, ire per undas*] Est imitatio Propertii Lib. i. El. i. 30. *Ferte per extremas gentes, & ferte per undas, Quae non ulla meum femina norit iter.*

similia vide infra ad Eleg. iii. v. 49.

67. *Non ego, Moene pater, &c.*] In Juvenilibus Lotichii pag. 304. Ed. Lips. an. 1586. carmen occurrit ad Gulielmum Rondeletium, cujus initium convenit cum El. 3. Libri iii. sed altera parte carminis penitus immutata, ut illic notabimus; In quo similia occurrunt, quae cum hoc loco usque ad v. 76. conferenda sunt, ut appareat, quomodo versus suos castigavit, & variatis nonnullis pro argumenti ratione aliter formaverit poeta:

Non ego, Cynthi pater, quae te sperare jubebam,

Suspendam ripis munera vota tuis.

Nam bene si memini, cum non rediturus abirem,

*Per tua cornipedi flumina vectus equo.
Cynthi vale, dixi, si me tibi fata remittent,
Equae tuo, patriae redditus, amne bibam.
Ex bedera voveo Nymphis viridante coronam,
Quam vetus ad liquidas Quercus habebit aquas.*

*Nunc inbomoratus nullis celebrare donis,
Cynthi, revivendi spes mihi nulla tui.*

71. — *reducem si Numina sistant
Me tibi, si niveus fulserit ille dies*] Forte colorem desumpsit ex Tibullo Lib. iii. El. 3. 25.

*O niveam, quae te poterit mihi reddere lucem!
O mihi felicem terque quaterque diem!
At si pro dulci reditu quaecumque voveatur,
Audiat averſa non meus aure Deus &c.*

cujus locum imitatus etiam est Naugerius carm. xxvi. ad Gelliam:

*O niveam, si qua haec referet mihi gaudia,
lucem,
Gratior optatis non erit ulla meis.
Semper Erythraeis signabitur ilia lapillis,
Semper erit sacrae inter habenda dies.*

Hunc tibi cum geminis voveo calcaribus ensem,

Quae vetus ad liquidas quercus habebit aquas.

Nunc inhonoratus nullis celebrabere donis.

75

Heu desiderii somnia vana mei!

Sic etiam vobis olim, Spercheïdes undae,

Acacidæ Peleus voverat ipse comam.

Vove-

73. Hunc tibi cum geminis voveo calcari-
bus ensem] Simile votum in illis Flaminii
Lib. II. Carm. VII.

*Simibi post tantos terraeque marisque labores
Contigerit vestrae limina adire Deae,
Limina quae vates specula fundavit in alta,
Altius Eois clarus & Hesperiiis.*

*Hic ego pileolum figam, & calcaria & ensem,
Et quaecumque vagus arma viator habet.*

neque abludit illud nostri Lib. I. Carm. 8.
*Adnue, diva Venus, da longum ferre per
aevum*

Tot bona, da facta pace redire domum.

*Ipse tibi galeam suspendam gratus & bastam,
Lucidus irrigua qua strepit Acis aqua.*

77. Sic etiam vobis olim, Spercheïdes undae,
Acacidæ Peleus voverat ipse comam]

ita correxi, pro *Spercheïdes*, quod male in
Lotichii vulgatis editionibus & apud Reus-
nerum legitur, ut & in apographo Hoog-
stratani: neque aliter in antiquis Ovidii
codicibus olim edebatur. Sed in libris
emendationibus *Spercheïdes* legitur Lib. II.
Met. 250. & Lib. VII. 230. quod confir-
mari video a codicibus Palatinis Gebhardo
collatis. fluvijs enim hic *Spercheus* vel
Spercheos rectius dicitur, quam *Sperchius*.
Graecis *Σπερχεός*. & sic scribitur in melio-
ribus codicibus tam apud Vibium Seque-
strem, quam apud Stat. IV. Th. 838. ubi
in cod. MS. qui quondam Petri Vlamingii
fuit, disertim legitur *Spercheusque minax*.
ibi de hoc flumine Barthii, notas consule.
scripturam hanc pluribus optime adstruxit
N. Heinsius ad Ovid. I. Met. 579. & Cel-
s. Oudendorp. ad Lucan. VI. 367. Sequenti

versu *Acacidæ* recte apud Reusnerum.
vitiose *Acacide* in vulgatis. Intelligit au-
tem noster votum illud Pelei, quo comam
filii Achillis Spercheo flumini voverat, si
salvus a bello Trojano in patriam rediret:
neque dubito Lotichium, cum haec scri-
beret, in animo habuisse illa Homeri Iliad.
Υ. γ. 144. ubi Achilles ipse fluvium Sper-
cheum ita adloquitur:

*Σπερχεῖ, ἄλλως σοί γε πατὴρ ἤρῃσατο Πη-
λεὺς,*

*Κεῖσέ με νοσήσαντα φίλῃν ἐς πατρίδα γαῖαν
Σοὶ τε κόμην κερεῖν, ῥέξαν δ' ἱερὴν ἐκατόμβην,
&c.*

*Ὡς ἤρῃς ὁ γέρον, σὺ δὲ οἱ νόον ἐκ ἐτελείσσας.
Νῦν δ' ἐπεὶ εἰ νέμμαι γε φίλῃν ἐς πατρίδα
γαῖαν,*

Πατρόκλῳ ἤρῃς κόμην ὀπάσαιμι φέρεσθαι.

hoc est, ex interpretatione Eobani Heffii:

*Sperchee, bos alio crines tibi nomine Peleus
Sacrarat Pater, in patriam si forte redisset,
Hanc tibi dissetam celsa de fronte dicarem;
Matremque agnos decies quinque albico-
mantes. &c.*

*Haec novit Senior: cujus tu vota precesque
Non exaudisti. nunc cum mihi fata negarint
Ad patrios remeare lares, caroque parentes,
Devoveo hanc, Patrocle, comam tibi.*

ubi Scholiafiae verba adnotari merentur:

*Ἔδος ἦν τοῖς ἀρχαίοις, μετὰ τὸ παρακμάσαι
τῆς νεότητος, τὰς κόμας ἀποκτείνειν τοῖς πο-
ταμοῖς &c. διόπερ καὶ τὰς Ἀχιλλέως κόμας
Πηλεὺς τὰτα καθιέρωσεν. ad hunc Homeri
locum respexit Pausanias Lib. I. cap. 37.*
his

Voverat ipse quidem Peleus: at coerula mater

Vidit in Iliaca funus Achillis humo.

80

Sed procul a nobis hic sit timor, & mea saltem

In patriis olim sedibus ossa cubent.

Quodque negant vivo superi, post fata rependant.

Sic o sit cineri paxque quiesque meo.

his verbis: Καθεσάναι δὲ ἐκ πολλοῦ καὶ τοῖς
πᾶσι τῷτο Ἑλλήσι, τῇ Ὀμήρῳ τις ἂν τεκμαί-
ροτο ποιήσει. ὃς τὸν Πηλεῆ εὐχασθαι φησι
τῷ Σπερχεῖω κερεῖν ἀνασωθέντος ἐκ Τροίας
Ἀχιλλέως τὴν κόμην. Scholiastes Statii ad
Lib. II. Achil. v. 42. Spercheus fluvius cui
suas comas (ita legend.) Achilles devoverat,
si redisset. & Lib. III. v. 232.

— cum solus ab agmine Achilles

Haec secum. Quoniam timidae commenta pa-
rentis

Usque feres? primumque inbelli carcere perdes
Florem animi? non tela licet Mavortia dextra
Non trepidas agitare feras? ubi campus, &
ammes

Haemonii? quaerisne meos, Sperchee, natatus
Promissasque comas.

ubi idem Scholiastes: Spercheus fluvius
Thessalite, ubi Achilles apud Chironem nu-
tritus est. Consuetudo enim erat apud anti-
quos, ut quis, prout libitum erat, diversis
Deabus vel fluminibus crinem aut barbam
suam voveret. Morem istum, quem hic
innuit Scholiastes, pluribus illustrant P.

Victorius? Lib. VI. V. Lect. cap. 22. &
Hadr. Junius Comm. de Coma pag. 509.
ubi de Achilles coma Spercheo vota etiam
agunt. adde Casaub. ad Strabonem Lib.
IX. Geogr. pag. 433. ubi de Achille:
Ὅτι δὲ ὁ Σπερχεῖος ἐπιχώριος, ἐκ τε τῶ
τρέφειν ἐκείνῳ τὴν κόμην φάσκειν. ubi du-
bium non est Strabonem respexisse ver-
sum illum Homeri II. v. 142. de Achille:

— ξανθὴν ἀπεκείρατο χεῖρτιν,
τὴν ῥὰ Σπερχεῖω ποταμῷ τρέφε τηλεβόωσαν.
quem locum expressisse Statium Lib. III.
Sylv. IV. v. 85.

Huic & purpurei cedat coma faucia Nisi,
Et quam Spercheo tumidus servabat Achilles.
notavit Barthius ad Nemesian. Ecl. II. 78.

79. — at coerula mater

Vidit in Iliaca corpus Achillis humo]
Pedo Albinovanus Eleg. ad Liviam v. 434.
Contigit hoc etiam Thetidi, populator Achilles
Iliaca ambustis ossibus arva premit.
Illi coeruleum Panope matertera crinem
Solvit, & immensis fletibus auxit aquas. &c.

A a

E L E-

* ELEGIA II.

A D

ERASMUM NEUSTETERUM,

Cognomento STURMER,

Equitem Fr.

De Rep. Aquarum & nova sua peregrinatione.

Dum te rura tenent densis circumdata silvis,
 Coccius herbosis qua fluit uber aquis.
 Postque tot exhaustos bellique viaeque labores,
 In folis gaudes sic habitare locis:

Me

* ELEGIA II.] Legitur in editione Voegelliana pag. 157

AD ERASMUM NEUSTETERUM] Hujus Viri egregii, & eruditorum sui temporis Maecenatis maximi, virtutes depraedicat Joh. Posthius in Praefat. suis poematibus praefixa, & Joh. Christoph. Neustettero inscripta. passim etiam & ubique in scriptis virorum istius aetatis celeberrimum, Camerarii praesertim, Melancthonis, G. Fabricii, aliorumque perpetua ejus laus. & prolixè Franciscus Modius in praefatione Novantiquarum Lectionum: ubi ejus erga Lotichium nostrum favorem luculentis hic verbis effert pag. 10. & seq. *An non Petrum Lotichium Secundum, quo virum meliorem, medicum peritiorem, poetam elegantiorum, & ad Tibulli virtutes propius accedentem, aut verius ut dicam, cum Tibulli (poetarum in suo genere omnium judicio cultissimi & purissimi) virtutibus feliciter certantem, contendentemque ne studiorum quidem liberalium illa mater Italia unquam tulit; an non hunc, dum vixit, ita provexisti, auxisti, ornavisti, ut se dignitatem suam, honestissimo Heidelbergae stipendio in collegium artis medicae professorum coaptatus, uni tibi debere semper, quum*

admodum non invitus sed ultro & sponte sua, ita vere, publice privatimque apud omnes omnium ordinum homines proficitur, te unum ut antiquorum morum, doctrinae & fidei ita admiraretur, ut quem tibi ex bujus nostri aevi heroibus compararet, vix unum, & item alterum commemoraret, quem vero anteponeret, haberet plane neminem. quae verba hic adscribere non piguit, quia poetae nostri elogium haud vulgare continent.

1. *Dum te rura tenent densis circumdata silvis*] Idem Elegiae initium est apud Naugerium carm. xxvi. ad Gelliam:

Dum te blanda tenent aestivas rura per umbras,

Delictis nimium rura beata tuis.

Ecqua tui mea lux tangit te cura poetae,

An meus e toto pectore cessit amor.

& Joh. Bapt. Amaltheum pag. 444. Ed. Broukh.

Dum te rura tenent cultis formosa viretis,

Sacra ubi nativas silva coronat aquas.

Tibullus Lib. II. El. 3. initio:

Rura meam, Cornute, tenent villaeque puellam,

Ferrens est eheu quisquis in urbe manet.

Me nemus Hercynium, fortunatique recessus, 5
 Humidaque oblectant stagna salubris aquae,
 Hic domus, hic fesso patria est, requiesque malorum,
 Degere natali dum vetat hostis humo.
 Non comites Musae nobis, non carmina desunt.
 Ingenium superest, caetera victor habet. 10
 Blandaue crescentes solantur balnea curas,
 Et sopor, & calidi fontis amicus Amor.
 Insuper accedunt veteresque novique sodales,
 Una quibus concors & sine labe fides.
 Hic quoque dulce meae decus & spes una juventae 15
 Lassa foveat tepidis membra Stibarum aquis.
 Mutua qui placidae componens foedera pacis,
 Dum studet armatos conciliare duces,
 Vectus equo, lateris resoluti perdidit usum,
 Paeoniae nequeunt quem reparare manus. 20

A 2 2

Nunc

15. *Hic quoque*] vid. infra lib. I. Carmin. XI. ad Nymphas. HooGsr.

19. *Vectus equo lateris resoluti perdidit usum*, &c.] Ad hunc Lotichii locum respexit Melch. Adamus in descript. vitae Dan. Stibari in vitis Juriscons. & Politicor. German. pag. 48. cujus verba, quia haec unice nobis explicant, adscribenda sunt: *Domum reversus Stibarum* (ex peregrinatione Italica, Gallica, & Belgica) *Wirceburgi suo loco ita Rempub. & commoda patriae curavit: ut non dubitaret obiectu corporis sui pro vita civium & salute suorum pugnare, id quod vel maxime apparuit tum, cum Albertus Marchio hostilibus armis omnia turbaret. & vastaret. Ibi enim omnem movit lapidem, ut arma deponerentur, & pax firmaretur, & in itinere,*

Dum studet armatos conciliare duces, Vectus equo lateris resoluti perdidit usum. beato fine vitam clausit, pertaesus vitae ac morum seculi sui, & ante oculos versarentur tum fatales improbitate hominum acceleratae ruinae ac mutationes, &c. hinc noster infra El. 7. §. 33. in obitum Stibari,

Invalidumque latus traberes moerore peresus &c.

vide & Freherum Theatr. Vir. Erud. T. I. P. 11. Sect. 4. p. 832. id indicant quoque verba Epitaphii Stibaro positi in templo Wirceburgensi. *procius* (patriae) salute, bello, turbulentissimis temporibus, necessario legationis munere persundus, deficientibus in itinere viribus, brevi post tempore succubuit, &c. quae quidem lucem huic loco opportunam adferre arbitror.

Nunc colit ardenti fumantes sulfure limphas,

Tabificum pellat si liquor ille malum.

Coeruleae ambustis erumpunt faucibus undae,

Corpora quae medico languida rore levant.

Sive laborantes quatit aeger anhelitus artus.

25

Sive tremit nervis pars labefacta suis.

Arida seu venas urit sitis, horrida labes

Viscera suffusis cum tumefecit aquis:

Nympharum sacro quaeras a fonte salutem,

Paeoniam simplex adferet humor opem.

30

Non tamen his me fata diu consistere terris,

Optataque finent commoditate frui.

Nuper enim placida cum membra quiete levarem,

Fusus in herbosa, ruris amator, humo.

Adstitit in somnis (nec me sopor altus habebat)

35

Et pede percussum surgere iussit Amor.

Surge, quid in solis, inquit, teris otia silvis?

Te manet Euganei terra beata soli.

Major

25. laborantes quatit] Virgil. v. Aeneid. 432.
vagos quatit aeger anhelitus artus. Hoogst.

34. Fusus in] Idem versus est in Juvenilibus carmine, cujus initium est, Sic mihi tristitiam video, &c. v. 28. Hoogst.

31. Non tamen bis me fata diu consistere terris,

Optataque finent &c.]

Lotichiana haec imitatio vindicare potest vulgatam apud Ovid. xi. Met. 407.

Nec tamen hac profugum consistere Peleaterra

Fata sinunt.

ubi Heinſius *confidere*, de quo verbo pluribus agit in notis ad Virg. viii. Aen. 10. Cic. Philip. iii. cap. 3. *atque ea legio consedit Albae*. qui eadem in re *consistere* dixit ibid. cap. 15. *Cumque legio Martia Albae consisteret* &c. sic apud Valer. Fl. vii. 119.

— ut *Aeacis boſpes confiderit oris*.

vel

Major ubi calidis Aponusque salubrior undis
 Fumat, Hamadryadum Naiadumque domus. 40
 Et pater Eridanus, Phoebus gratissimus amnis,
 Adriacum liquidas in mare volvit aquas.
 Unde pedem referens, Musarum dotibus auctus,
 Cincta triumphali tempora fronde gerens.
 Haec Amor: & tenues cum somno fugit in auras, 45
 Faustaque concentu signa dedistis aves.
 Ibimus, & gelidas, duce te, superabimus Alpes:
 Tu modo promissis adde, Cupido, fidem.
 Vos patrii salвете Lares, salвете sodales,
 Et soror & frater, tuque Dimare vale. 50
 Vobis parta quies, de me Deus auctor amoris
 Viderit, auspiciis mens favet ipsa suis.

vel *confederit*. vide illic notas. sic *insidere*
 & *insistere* mutata passim. v. Oudend. ad
 Lucan. III. 407. recte tamen apud Naso-
 nem praetulit Patruus meus *consistere*, quod
 firmant codices Palatini Gebhardo collati.
 est enim *consistere* post varios errores iti-
 neribus vagis finem inponere. Virg. 1.
 Aen. 629.

Me quoque per multos similis fortuna labores
Factatam, hac demum voluit consistere terra.
 ubi in aliis etiam *confidere*. sed alterum
 agnoscit vetustus Bibliothecae nostrae Am-
 stelaedamensis codex, tam illo in loco,
 quam ejusdem libri v. 572.

Vultis & bis mecum pariter consistere terris.

vide Canneg. ad Avien. Fab. XLII. v. 4. &
 plura de confusione utriusque huius verbi
confidere & *consistere* in notis Dukeri ac
 Drakenborch. ad Liv. Epit. Lib. LXV.

51. — *de me Deus auctor amoris Viderit*
 Virg. Aen. x. 744.

— *de me divum pater atque hominum rex*
Viderit.

formula haec Ovidio familiaris. ut Epist.
 XII. 211.

Viderit ista Deus.

Lib. II. Fast. 782.

Viderit audentes Forsne Deusne juvet.

vide Heinl. ad lib. I. ex Pont. 2. 9.

* E L E G I A III.

A D

GULIELMUM RONDELETUM.

In obitum CALLIRHOES, puellae formosissimae.

Sic mihi tristitiam video, luctumque perennem:

Jam dominae properant ultima fata meae.

Parce laboranti mors inmatura puellae,

Parce precor: leto me trahit illa suo.

Illius occasu terras, hominesque relinquam,

5

Et sequar ad manes, Elysiumque nemus.

Ron-

ELEGIA III.] In editione Voegeliana habetur haec Elegia pag. 159. & in vulgatis editionibus denuo occurrit inter Juvenilia pag. 302. ubi multa aliter leguntur, praefixa hac inscriptione AD GULIELM. RONDELETUM, *Medicum illustrem, de obitu puellae a se adamatae Tunicatae in Montepessulano.* Callirhoe haec a Lotichio adamata eadem est ac puella Tunicata Celtibera, de qua vide supra ad Lib. II. El. 9. 22. neque de nihilo est, quod sub Callirhoe titulo, e Graeco fonte petito, verum amicae suae nomen involverit poeta. nomen enim illud Graecis scriptoribus Eroticis non incognitum, quemadmodum Charitonis Narrationes Amatorias de Chaerea & Callirhoe, nunc literato orbi beneficio eruditissimi, sed Musis nuper damnosissima morte erepti, J. P. Dorvillii expositas, & egregio Animadversionum volumine illustratas habemus. plerumque vero amabant poetae tam veteres quam recentiores Graecis nominibus tegere & occultare vera puellarum suarum nomina, ut patebit ex notis Broukhuffi ad Tibull. Lib. IV. El. 3. v. 11. & operosum satis indi-

cem poetarum antiquorum ac novorum, qui sub fictis, sive Graecis, sive Latinis, nominibus amicas suas decantaverunt, multa cum cura congeffit Benedictus Curtius in notis ad Arresta Amorum pag. 381—389. ad amores autem Lotichii nostri quod adinet, caste & pure amavit, saltem versibus suis celebravit, non unam; & quidem Claudiam, saepe in ejus carminibus cantatam, sed praecipue Lib. II. El. 9. quo respicit Joh. Posthius in Parerg. Poët. Lib. I. Eleg. 8.

Testis Lotichius meus est, pulcherrima cujus Versibus aeternum Claudia nomen habet.

dein Panariden, & postremo Phyllida, pulchram Nicrogenam, nomine non vero, ut Nasonis Corinna, ita dictam, quam celebrat Lib. V. Eleg. 12. v. 33.

Non ego te vero, pulcherrima, nomine dicam, Phyllidis interea tu mihi nomen habe. &c.

vide Hagium in vita Lotichii p. 136 & 137. & J. P. Lotich. Biblioth. Poët. P. III. pag. 80.

1. Sic mihi] Exstat & haec Elegia infra in Juvenilibus. Sed peritus lector hinc aestimabit judicium poetae. Hoogstr.

Rondelete vale, si qua revalescere posset,

Jam foret auxiliis salva puella tuis.

Nam quis te melius . . . . .

Aut citius docta leniat arte malum?

10

Sed nihil invito medicamina numine profunt,

Heu mihi, plus herbis mors valet atra tuis.

Fallere quis possit (quamvis procul absit) amantem?

Absumus, & dominae scimus adesse necem.

Non mihi fama venit lacrimosi nuncia luctus,

15

Avia nec moestum praecinit omen avis.

Somnia me terrent, simulacraque functa sepulcris,

Umbraque sopito quae volat ante torum.

Umbra

9. *Nam quis te melius . . . . .*] Lacuna hic adparet in vulgatis, ubi primo loco haec Elegia legitur. sed in Juvenilibus hunc in modum suppletur:

*Nam quis te melius succos adhibere salubres,
Aut placidam citius tradere possit opem?*
in editione autem Voegeliana non male etiam additur:

*Nam quis te melius, jam deficientibus aegris,
Aut citius docta leniat arte malum?*
in alio etiam exemplari ita suppletum offendi:

Nam quis te melius Phoebeas noverit herbas.
11. *numine profunt*] Ita castigavi ex ed. Voegel. nec aliter in Juvenilibus. male enim hic in vulgatis *numine possunt*, quod inconcinnum nimis est, quia paullo ante in fine versus praecessit, *revalescere posset*. & mox sequitur, *Fallere quis possit*.

13. *Fallere quis*] Virgilii est IV. Aeneid. 296. *quis fallere possit amantem?* Hoogst.

15. *lacrimosi nuncia luctus*] *Saevis praemuntia luctus* Ed. Voeg. & in Juvenil.

16. *Avia*] *Devia nec moestum concinit* in Juvenil.

17. *Somnia me terrent*] Ita & Ovid. I. ex P. Ep. 2. 45.

*Somnia me terrent, veros imitantia casus,
Et vigilant sensus in mea damna mei.*

17. *simulacraque functa sepulcris*] Ita & Ed. Voegel. sed in Juvenilibus,

— *simulacraque noctis opacae,
Gaudia quae ventos nostra tulisse movent.*
idque rectius. Ovid. Epist. XIII. v. 111.

*Sed tua cur pallens nobis occurrit imago?
Cur venit a verbis multa querela tuis?*

Excitior somno, simulacraque noctis adoro.
sic *simulacra somni* Epist. IX. v. 39.

*Me pecudum fibrae simulacraque inania
somnia,*

Ominaque arcana nocte petita movent.

18. *Umbraque sopito quae volat ante torum.*] Cogitabat illud Tibulli sui Lib. II. El. 7. 20.

*Ne tibi neglecti mittant nova somnia manes,
Maestaeque sopitae stet soror ante torum.*

Umbra mihi toties quae se miserabilis offert,

Obscura quoties omnia nocte silent.

20

Quin etiam nuper vigilantem nocte serena

Terruit, ad lecti visa sedere pedes.

Cumque ego clamarem demens, animamque rogarem,

Per thalami clausas fugit imago fores.

Occi-

19. *Umbra mihi toties quae se &c.*] In Juvenilibus hic omnia aliter habentur usque ad v. 49. *Degere fert animus &c.*

Me miserum, poterone pati, poterone mederi?

Non potero, leti causa sit illa mei.

Vos mihi, dum vixit, populi placuistis & urbes,

Urbibus & populis lux mea fidus erat.

Quid referam, quoties cultos migraret in agros,

Ut foret in solis candida vita locis?

Vos lauri testes & vos juga confita lauris,

Quo trahit obliquas in mare Laedus aquas.

Saepe novum vestro cecini sub tegmine carmen

Fusus in berbosa, ruris amator, humo.

In pratis legi violas, in litore conchas,

Haereret lateri dum comes illa meo.

Nunc quoque, vita, tibi nigras comes ipse sub umbras

Si liceat, junctis passibus, ire velim.

Exitus in Dis est: sed quod mens provida veri

Augurat, invenient cura dolorque viam.

Degere fert animus &c.

21. — *vigilantem nocte serena*

Terruit, ad lecti visa sedere pedes]

Cynthiam suam similiter sibi fulcro lecti

incumbentem adparuisse fingit Propertius

lib. iv. Eleg. 7. quem etiam eleganter

imitatus est Joh. Jovianus Pontanus in De-

plicatione ad Uxorem defunctam, quae

exstat Lib. ii. Eridanorum pag. 133. b.

lecti pedes apud eundem Lib. iii. El. 4. 14.

Scriniisque ad lecti clausa jacere pedes.

& hos Lotichii versus ante oculos habuisse

puto Joh. Posthium, frequentissimum ejus

imitatorem, in Parerg. Poët. P. i. pag. 94.

Saepe mihi in tenebris placidi sub imagine

sonni

Vixit es ad lecti fulcra sedere mei.

23. *Cumque ego clamarem demens, animam-*
que rogarem,

Per thalami clausas fugit imago fores]
mallet scripsisset auctor, *animamque voca-*
rem. ita de Creusa in somno Aeneae adpa-
rente Virg. lib. ii. Aen. 770.

Ausus quin etiam voces jactare per umbram

Inplevi clamore vias, maestusque Creusam

Nequidquam ingeminans iterumque iterum-
que vocavi. &c.

Infelix simulacrum atque ipsius umbra Creu-
sae

Visa mihi ante oculos, & nota major imago.
pariter in somnio Ariadnae Ovidius Epist.
x. 34.

Nec languere aïu patitur dolor, excitor illo,

Excitor, & summa Thesea voce voco.

Quo fugis? exclamo, scelerate, revertere,
Theseu.

sic voce vocare apud alios. vid. ad Ovid. x.

Met. 3. & Virg. v. Aen. 860. & vi. Aen. 506.

magna manes ter voce vocari. alterum ver-

sum illustrant illa Virgilii vi. Aen. 700. in

somnio Aeneae:

Ter conatus ibi collo dare brachia circum,

Ter frustra comprehensa manus effugit imago.

& ita apud Propertium umbra Cynthiae

effugit in somnio Lib. iv. Eleg. 7. fine:

Haec postquam querula mecum sub lite per-
egit,

Inter complexus excidit umbra meus.

Occidit, ah frustra celare paratis amici, 25
 Occidit, & secum spem tulit illa meam.
 Spes erat, infelix virgo, si salva fuisses,
 Tecum legitimi foedus inire tori.
 Jam tibi, quos gereres cultus nova nupta, parabam,
 Quaeque tuas posset gemma decere manus. 30
 Nec minus ex animo tu me venerata colebas,
 Mente fovens sancti gaudia conjugii.
 Et (memini) cum te facerem, pulcherrima, certam,
 Iusta foret longae quod mihi causa viae,
 Te mihi venturam comitem jurare solebas, 35
 Solamen cunctis dulce futura malis.
 Horrida nec Boreae metuebas frigora, quamvis
 Ossibus haereret febris anhela tuis.
 Ergo etiam manes tibi nunc comes ipse sub imos,
 Si liceat, junctis passibus, ire velim. 40

B b

Ncc

34. *Iusta foret longae quod mihi causa viae,
 Te mihi venturam comitem jurare solebas*
 imitatur illa Laodamiae apud Ovid. Epist.

ΣΙΙΙ. 163.

*Per reditus corpusque tuum meae numina juro,
 Perque pares animi conjugiiq; fuces,
 Me tibi venturam comitem, quocumque vo-*
caris.

vide ad Lib. I. El. 3. 41. noster infra El. VI.
 * 24.

Quo te cumque pedes ducent, quocumque
voluntas,

Sit comes, & collo pendeat illa tuo.

Similis plane est Tibulli locus Lib. I. El.
 4. 35.

Nec comes ire neges, quamvis via longa pa-
retur,

Et Canis arenti torreat arva siti.

Quamvis praetextens picta ferrugine coelum
Venturam admittat imbris arcus aquam.
 pulchre Bassilius Zanchius Lib. VI. Poem.
 p. 158.

Atque utinam tibi me comitem fortuna de-
disset,

Ureret baud tantus peiora nostra dolor.

Pro te vel magnos ausim attentare leones,

Et celer hiscitas cominus ire feras.

Pro te vel rigidis lustrare infesta pruinis

Sustineam, & sicco regna perusta Cane.
 cum quibus conferenda sunt quae supra no-
 tavimus ad Lib. II. El. 9. 73.

Nec tristes Erebi furias, noctemque profundam,

Nec cava sulfureis stagna vererer aquis.

Sed neque tu manes alti colis aetheris haeres,

Nec mihi fas ultro te super astra sequi.

Donec ab his tenebris regionibus inferat illis

45

Et Deus, & dulcis nos miseratus amor.

Interea quodcumque meos accedet ad annos,

Moestus, ut amissa compare turtur, agam.

Degere fert animus solis in montibus aevum,

Quo ferat humanos semita nulla pedes.

50
Illic

49. *Degere fert animus solis in montibus aevum,*

Quo ferat humanos semita nulla pedes]
Aemulatur sine dubio illud Tibulli Lib. IV.
carm. 13. v. 10.

Sic ego secretis possum bene vivere silvis,
Qua nulla humano fit via trita pede.
& in hunc sensum habuimus supra Lib. II.
El. 2. 20.

O ego quam vellem, ne quis mihi nuntius esset,

Extremas ultra Solis abire vias!
Degere vel Libycas ubi dissipat Auster arenas,
Quo non ulla meum fama sequatur iter.

ubi in notis indicare omisi esse optimam
Propertii imitationem Lib. I. El. I. 30.

Ferte per extremas gentes, & ferte per undas,
Qua non ulla meum femina norit iter.

quo in loco legendum conjeceram *semita*
norit iter, antequam inspexissem notas
Broukhufii, e quibus Barthium ita quoque
emendasse didici, sed eo inprobante. fa-
vet tamen illi correctioni haec poetae
nostri imitatio. Ceterum Lotichium in lecti-
one optimorum poetarum Italarum fuisse
versatissimum saepissime deprehendi, &
hic illic, ubi res ferebat, adnotavi. Pa-
tebit illud clarissime, si locus ille nostri
modo productus, quem in notis illustra-
vimus simillimis Flaminii versibus, con-

paretur cum istis Sannazarii Ecl. 2. v. 62.
& seqq.

Heu quid agam? externas trans pontum
quaerere terras

Jam pridem est animus: quo numquam na-
vita, numquam

Piscator veniat. fors illic nostra licebit
Fata queri. Boreae extremo damnata sub axe
Stagna petam, & rigidis numquam non cana
pruinis?

An Libyae rapidas, Austrique tepentis arenas
Et videam nigros populos, Solemque propin-
quum?

& juvabit haec recentiorum componere
cum loco poetae inter antiquos celebratis-
simi, & qui ceteris omnibus, uno excepto
Marone, palmam praeripuit. is est Vale-
rius Flaccus, apud quem similis plane in-
precatio in rebus per clades etiam bellicas
desperatis, occurrit Lib. II. v. 176.

— *Sarmaticas utinam, Fortuna, dedisses*
Insedisse domas, tristeque habitasse pruinas,
Plaustra sequi, vel jam patriae vidiisse per
ignes

Culmen agi, stragemque Deum! nam cetera
belli

Perpatimur &c.

quibus non dissimilis est ejusdem Flaminii
querela de patriae suae cladibus, quae
exstat Lib. I. carm. 31.

Illic verba querar sensus motura ferarum,
 Et nomen tota nocte vocabo tuum.
 Nec rami virides, nec me teget herba jacentem
 Florida, nec puro fonte levabo sitim.
 Sive bibam, liquidas turbabo fletibus undas: 55
 Sive cubem, nullo cespite fultus ero.
 Tu quoque, si veterum memor est & pulvis amorum,
 Occurras oculis saepe videnda meis.
 Saepius in fomno redeat tua dulcis imago,
 Fidaque tangendas praebat umbra manus. 60

B b. 2

Quid

51. Illic verba querar &c.]
*Illic in vacuis deploratissimus antris
 Moeſtus, ut amissa compare turtur, agam.*
 ita in Juvenilibus.

53. Nec rami virides &c.]
Nec virides herbae, nec me teget umbra ja-
centem.

Frigida &c. ibidem.

56. Sive cubem, nullo cespite fultus ero]
 An in animo habuit illud Ovidii? Lib. vi.
 Fast. 332.

Vesta jacet, placidamque capio secunda quie-
tem,

Sicut erat, positum cespite fulta caput.

57. Tu quoque, si veterum &c.] Haec
 usque ad finem Elegiae non habentur in
 Juvenilibus, sed eorum loco ista occurrunt:

*Vos etiam dulces Mysis, Laurique valete,
 Huttenus patriae quas tulit ante meae.*

Carmina quid profunt non exorantia mortem?

Quidoe pio casti vatis in ore preces?

quibus similia in Eleg. seq. ad Sabinum 7.

65. deinde sequuntur decem isti versus:

Non ego, Cyntbi pater, quae te sperare ju-
bebam,

Suspendam ripis munera vota tuis.

Nam bene si memini, cum non rediturus
abirem

*Per tua cornipedi flumina vestus equo:
 Cyntbi vale, dixi, si me tibi fata remittent,
 Equae tuo, patriae redditus, amne bibam:
 Ex bedera voveo Nymphis viridante coronam,
 Quam vetus ad liquidas quercus habebit*
aquas.

*Nunc inbonoratus nullis celebrare donis,
 Cyntbi, revivendi spes mihi nulla tui.*

eosdem paucis inmutatis habuimus supra
 in Eleg. i. hujus libri, 7. 67. ubi vide.
 Sequentia Elegiam hanc absolvunt ibidem
 hoc modo:

At vos, qui nobis illic superestis amici,

Exiguus dominae qua tegit ossa lapis.

Tu, Clusi, & tu dulce meum, Fissere, leva-
men,

Quos credo nostris ingemuisse malis.

Muneribus bustum infelix decorate supremis,

Allobrogum gelidis dum vagor ipse jugis.

Atque hoc aut simile buic aliquod superaddite
carmen,

Quae jacet, hic teneri vatis amica fuit.

Hoc satis est: bene sic mea lux placideque
quiescas,

Ultima & haec cineri sint monumenta tuo.

61. Quid precor inprudens] Colorem
 traxit ex Tibullo Lib. iii. El. 6. 27. licet
 in re dissimili,

Quid

Quid precor imprudens? non fas ita velle, piumve est.

Otia sint cineri, sit sopor usque tuo.

Et tumulum myrti virides & amaracus ornet,

Et sedeat custos ad tua busta Venus.

E L E -

*Quid precor ab demens? venti temeraria vota
Aeris & nubes diripienda ferant.*

ubi vide Broukhuf. quem locum adoptavit Fr. Marius Molsa in carmine ad Venerem T. II. Poët. Ital. Toscani p. 274.

*Quid precor ab demens? venti temeraria
joculant*

Vota: Venus nostras negligit ipsa preces.

Naugerius Carm. xxvi. v. 19.

*Quid queror haec demens? duras procul ite
querelae:*

Ite, decent tristes tristia verba viros.

62. *Otia sint*] Valerius Flaccus III. 449.

— sint otia vobis,

Sit Stygiae jam sedis amor. Hoogst.

63. *Et tumulum myrti virides & amaracus ornet*] passim amaraci mentionem hac in re fieri videas apud poëtas. Sannazarius Lib. I. Epigr. 43. in tumulum Hyblae:

Te rosa, te violae, te mollis amaracus ornet,

Te pia suspensio pondere velet humus.

Georgius Anselmus Lib. VI. Epigr. 28.

Ipse rosas, ipse banc cultis & amaracon hortis

Spargo, dolor patrum curaue, fane, tui.
elegantior Paulus Panfa Epitaphio Molsae in fine:

*Populus & platanus, laurusque acceptior
omni*

Arbore, te circum fundat opaca comas.

*Frondeatque thymum, nascatur amaracus
urna,*

Somnifero & juxta perstrepat amne liquor.
ad exemplum magni magistri de Ascanio a Venere alto somno, quamquam non aeternali, consopito, Lib. I. Aen. 693.

*At Venus Ascanio placidam per membra
quietem*

Irrigat, & solum gremio Dea tollit in altos

Idaliae lucos: tibi mollis amaracus illum

*Floribus & dulci adspirans complectitur
umbra.*

ubi Servii verba de amaraco simili herba cum sampsocho praeteriisse miror Bodaeum a Stapel in Comm. ad Theophrast. Hist. Plant. lib. VI. p. 688. ubi copiose de amaraco differit. quam peculiari carmine celebrat Joh. Aurelius Augurellus Lib. I. Carm. Od. XI.

64. *Et sedeat custos ad tua busta Venus*] eleganter. Respicit Propertiana ista Lib. III. El. 14. 24.

Adferet huc unguenta mihi, sertisque sepulcrum

Ornabit custos ad mea busta sedens.

noti sunt custodes sepulcrorum, praesertim in ditiorum sepulcris, de quibus vide Passeratium ad illum Propertii locum, & Patru mei notas ad Petron. cap. 71. inde venustissimae apud Poëtas translationes. ita Erichtho apud Lucanum lib. VI. 734.

— per busta sequar, per funera custos

Expellam tumulis, abigam vos omnibus urnis.

sic enim recte vindicat Dorvill. ad Chariton. p. 378. adversus audacem Guyeti conjecturam legentis *per funera, cunctis Expellam tumulis.* quomodo etiam Cortius tentaverat. e recentioribus huc spectat elegantissimus locus Sannazarii Lib. I. El. 3. v. 11.

Ipse ego composito venenarer aperta sepulcro

Ossa, ferens moesta tura merumque manu.

Umbrarumque sacer custos, tumulique sacerdos

Concinerem querula tristia verba lyra.

Nec me complexa quisquam divelleret urna,

Quin cineri moriens oscula summa darem.

Broukhufus Lib. IV. Epigram. XXIV. in funere J. Sixii.

Semper babe violas circum tua busta recentes,

Veris odorati munera semper babe.

Et tumulo custos adsit Reverentia, Honosque,

Musaeque, & atrata civicus urbe dolor.

* ELEGIA IV.

A D

GEORGIUM SABINUM.

De Patavii celebritate, & studiis suis.

Tu licet in patria, post bella, gravesque labores,
 Molli securis otia rebus agas:
 Eloquioque potens, & opum successibus auctus,
 Illustres scriptis Caesaris acta tuis:
 Ut Viadrus, riguos dum praeterlabitur hortos,
 Ad tua mirantes carmina sistat aquas:
 Non tamen (ut credo) memori tibi corde, tot annis,
 Excidit Euganei cura, Sabine, soli.
 Sed desiderium superest, veterumque locorum
 Dulcis adhuc oculis haeret imago tuis.

B b 3

Et

* Legitur in Ed. Voeg. pag. 161. & in Sabini Adoptivis pag. 394. initium hujus Elegiae plane effectum est ad genium Propertianum Lib. 1. El. 14. ut locum inspicienti patebit. quemadmodum & magnam partem ex principio hujus Elegiae imitatus est Johannes Poethius in Parerg. Poët. Lib. 1. El. 14. fatis bono cum judicio.

4. *Illustres scriptis Caesaris acta tuis*] Intelligit forsitan rarum Sabini opusculum de Electione & Coronatione Caesaris Caroli V. editum Mogunt. 1544. licet plurimi Melanchthoni id adtribuerint, ut Christianus Eberhardus in edit. Helmstädiensi an. 1660. aut potius Melanchthonem illud sub generis nomine edidisse. vide Observ. Halens. T. VIII. p. 207. Sed Sabino id vindicavit Th. Crusius in notis ad Albini vitam Sabini pag.

196. nisi quis conjiciat intelligi alium Sabini libellum de Maximiliano I. Imp. hodie vix obvium, quia ipse Sabinus illud memorans etiam *Caesaris acta* vocat, (ut hoc loco Lotichius) in Poëm. p. 179 & 180. Quia tamen stilo Historico & soluta oratione exaratum sit, & Lotichius carmina hic memoret, potius videtur innuere proximam ejus Eleg. 2. Lib. 1. ad Eoban. Hesium in adventu Caroli V. scriptam, ubi Caesaris acta fusa celebrantur, vel Lib. v. Eleg. 1. ubi Romam a Carolo V. captam describit.

5. *Ut Viadrus*] Et ed. Voeg. seq. vers. At male in vulgatis.

9. *veterumque locorum Dulcis adhuc oculis haeret imago tuis*] Confer Sabini Hodoeporicon Itineris Italici Lib. II. Eleg. 1.

&

Et modo Medoacum, celeri modo puppe videris

Adriacum solito carpere more fretum.

Nunc subeunt Aponi fumantes sulfure lymphae,

Inque Antenoreis proxima templa jugis.

Et Zephyro gaudens Arquatum molle salubri,

15

Quaeque rigat liquidis arva Pluicus aquis.

Adde tot egregias animas, tot candida vatum

Pectora, constanti quae tibi mente vigent.

Jam tibi se Bembus, jam se Dīs proximus offert

Frastorius, Bembo par in honore suo.

20

Et

& praecipue pag. 67, 68. & 69. ubi eadem loca describit, & valde celebrat Aponi fontis vires medicatas; tum eorumdem poetarum Italorum, quorum in sequentibus meminit Lotichius, ingenia effert, quos praedicat etiam Lib. III. El. 10. pag. 91. vide P. Albini vitam Sabini pag. 95. Flaminii & Molsae noster denuo cum laude meminit Lib. III. El. 8. v. 39 & seq. ut & Bembi, Flaminii, Sannazarii atque Augurelli Lib. I. carm. pag. 153. ed. Lips. horum aliorumque Italiae gentis poetarum laudes passim plurimi invidendis sed meritis elogiis efferunt. e multis conferre licet P. Ang. Bargaum Lib. IV. Cyneg. p. 103. Sannazarium Lib. I. El. XI. Eobanum Hessum Lib. III. Epist. Fam. pag. 65. & 66. Ed. in fol. Janum Secundum Lib. III. El. 7. p. 51.

13. *Aponi fumantes sulfur lymphae*] vid. infr. ad v. 45 hinc *fumifer Aponus* Lucano lib. VII. 193.

— *Aponus terris ubi fumifer exit,*
Atque Antenorei dispergitur unda Timavi.

16. *Quaeque rigat liquidis arva Pluicus aquis*] *Pluicum* sive *Pluvicum* rivum esse, a Petro Bembo celebratum, ejusque vil-

lam Nonianam radere scribit Scardeonius in Antiq. Patav. Lib. I. Cl. I. pag. 20. Frustra id intellexeris de peculiari Bembi carmine, quo Pluicum celebravit, cum inter ejus Poëmata. quorum pauca nimis hodie supersticia reliquorum tantum, quae majori numero composuisse credibile sit, desiderium nobis movent, nullum exstet carmen, quo Pluici laudes cantat. Sed in erudito de Aetna Dialogo saepius Pluici sui mentionem facit; quem ego libellum in villa Noniana, de qua mox, composuisse Bembum non dubito. Pluici quoque agrum Bembinum adluentis meminit Georg. Sabinus sub finem Hodoeporici sui Italici Lib. II. Elegiar. pag. 69.

Haec apud Euganeos in amoeno lufimus borto,
Cantantes liquidis vocibus inter aves.

Plurima frondes ubi Peneae virginis arbor,
Actus bumectat, Bembe, Pluicus agros.

19. *Jam tibi se Bembus*] Petrus Cardinalis Bembus, Hieronimus Fracastorius, M. Antonius Flaminius, Andreas Nagerius, Franc. Marius Molsa, & de quo inferius fermo fit, Franciscus Petrarcha, nobilissimi poetae Itali, quorum scripta cum antiquis certantia sunt in manibus eru-

Et cum Flaminio puri Naugerius oris,
 Arbiter intactae cultus uterque lyrae:
 Molsaque praecinctus myrto, quem sede piorum
 Almus inexhausto nectare pascit Amor.
 Atque alii, quibus hic olim comes ire solebas 25
 Aonas in montes, Castaliumque nemus.
 Forſan & haec inter noſtri tibi mutua cura eſt,
 Quidque ſedens Veneto litore, quaeris, agam.
 Scilicet hic obitus rerum contemplor & ortus,
 Et quibus e cauſſis ordine cuncta fluant. 30
 Et diſco, quidquid medicos mare gignit ad uſus,
 Quidquid & omnifero terra benigna ſinu.
 Saepe iuvat ſolem gelida vitare ſub umbra,
 Multaque de plantis arboribusque loqui.

At

eruditorum hominum. Hooſt. Quam praeclare de Sabini poëtica facultate iudicaverit Bemboſ, videre licet ex Ejus Lib. vi. Epist. 42. 43. & 59. & Camerarius in vita Melanchth. p. 209 & ſeqq. & p. 336. & eleganti epigrammate Sabini Poëſin poſteritati commendavit Paulus Flemmingius Lib. xi. Epigramm. Integra autem de vita & ſcriptis Sabini exſtat Diſſertatio in Obſerv. Halenſib. Tom. viii. Obſerv. 9. ſed qua prolixior & accuratior eſt Petri Albinii Liber de vita G. Sabini cum notis Theod. Cruſii.

20. *Fraſtorius*] Ita ſaepe metri neceſſitate alii quoque poëtae vocarunt, pro *Fracaſtorio*, quorum loca nonnulla notavit Menckenius in Comment. de vita Fracaſtorii pag. 17. quibus addi poteſt P. Ang. Bargaecus lib. iv. Cyneg. p. 103.

Ipſe etiam medica inſignis Fraſtorius arte Adveniet.

Joh. Baptiſt. Pigna Lib. iii. carm. pag. 82.

Fraſtori, medicum putatne quiſquam Ullò tempore non fuiſſe Phœbum.

ipſe Fracaſtorius in Carm. x. ad Alex. Farneſium Cardinalem:

— non dedignabere parva
Fraſtori quae dona tui.

Flaminius Lib. v. Carm. 51.

*Ut Fraſtorius ob ſuum ſodalem
 Salvum & incolumem tibi rependas
 Mille carmina &c.*

Joh. Bapt. Amaltheus carmine in obitum Fracaſtorii §. 23.

*Nec morte functum candida Pieris
 Ad lucis oras, ad nividum diem
 Fraſtorium vatem reducit.*

At me praecipue felix delectat Hyacus,

35

Et platanus manibus confita, Bembe, tuis.

Nam platanum Bembus, patriae non inmemor, olim

Transtulit e campis, Sicelis Enna, tuis.

Saepe levi remo Venetas lustrare paludes,

Saepe libet totos ducere rure dies;

40

Sola-

35. — *felix delectat Hyacus,*
Et platanus manibus confita, Bembe, tuis.
Nam platanum Bembus, patriae non inmemor, olim

Transtulit e campis, Sicelis Enna, tuis]
 Sic recte distinguunt vulgatae editiones. male enim in Voegelliana, *patriae non inmemor olim, Transtulit* &c. Hyacum vero, (cujus elegantissimam descriptionem habes apud Fracatatorium Lib. III. Siphylidis v. 35 & seqq. & sub finem operis v. 404 & seqq.) quod hic tradat Lotichius ut & platanum a Bembo ex Sicilia Patavium translata esse, conferenda sunt cum iis quae ipse Bembus scribit in doctissimo Dialogo de Aetna p. m. 757. ubi iter suum Siculum describens narrat a Tauromenio usque ad Randatium silvam platanorum numerosam esse, & quomodo postea ab ipsa Sicilia in Italiam transvectae sint platani, iisque multae urbes abundaverint, quibus Nonianum suum exornari illic optat pater ejus Bernardus Bembus pro populis, quae villam suam inumbrabant, & quas versibus suis aeternitati commendasse dicit Aurelium, qui sunt Johannis Aurelii Augurelli Lib. I. Carminum Od. 4. ubi villam istam Bernardi Bembi Senatoris Veneti celebrat. Sed haec scripta sunt vivente patre Petri Bembi, qui post ejus obitum villae haeres platanos istas postea ex Sicilia arcessivisse & in Nonianum suum transulisse potuit. Non tamen hinc existimandum est, primum Bembum ex Sicilia in Italiam devexisse platanos, quas per mare Jonium

in Diomedis insulam, inde in Siciliam transgressas & inter primas Italiae donatas jam tradit Plinius Lib. XII. cap. I. hinc a veteribus illis Romanis valde amata fuit platanus, adeo ut sub ejus umbra maxime conpotare & genio indulgere, ejusque radices vino inrigare solerent. vide Bodaeum a Stapel ad Theophrast. Hist. Plantar. p. 406. Gronov. lib. I. Observ. cap. 5. & N. Heinsium Lib. I. Advers. cap. 10. fed & in nonnullis Italiae locis sponte sua ex terrae ingenio nasci platanos aliunde non adportatas videbis apud P. Victor. Lib. XIX. Var. Lect. 19. ceterum hunc hortum seu villam Bembi elegantem & urbanam, quae Patavii erat, lauro semper virenti, & praecipue hyaco & platano ornatam, veneratione domini, eloquentiae ac doctrinae laude perpetua florentis, saepe hic invisit Lotichius, Hagio suo comitatus, ut ille narrat in vita Lotichii pag. 507. Certe lucem his adferunt, quae scribit Nicolaus Comnenus in Histor. Gymnas. Patav. Lib. I. cap. xv. ubi tradit Bembum in secessu suo Patavino hortum Botanicum sibi apparasse, rei que herbariae animum tam sedulo addixisse, ut non minus gloriae ex hac stirpium notitia sit adeptus, quam ex operibus, quae in hoc secessu scripsit. Hoc est illud Bembi suburbanum Patavinum, *Nonianum* dictum, ex quo literas amicis doctis passim scribit in suis Epistolis. Et hanc villam Bembi Nonianam ad rivum Pluicum & Rosatam memorat Bernard. Scardeonius in Antiq. Patav. Lib. I. Class. I. pag. 20.

Solarique aestus in gramine, sicubi forsan

Laurus odoratas explicat alta comas.

Illic Arquatum quacumque e rupe saluto,

Et veneror cineres, culte Petrarcha, tuos.

Tunc simul ad calidas Aponi descendimus undas,

45

Nec piget asphodelum vespere ferre domum.

Cc

Hinc

41. *Solarique aestus in gramine, sicubi forsan
Laurus odoratas explicat alta comas*
Videor mihi hoc in loco deprehendisse
optimam Virgillii imitationem Lib. III.
Georg. 331.

*Aestibus at mediis umbrosam exquirere val-
lem,*

*Sicubi magna Jovis antiquo robore quercus
Ingentes tendat ramos; aut sicubi nigrum
Illicibus crebris sacra nemus adcubet umbra.*
quem respexisse etiam opinor Columellam
Lib. x. §. 301.

*Quare age, vel jubare exorto jam nocte su-
prema,*

*Vel cum Phoebus equos in gurgite mersat
Ibero,*

*Sicubi odoratas praetexit amaracus umbras,
Carpite narcissique flores &c.*

ex quibus locis patet recte ultimam in *sicubi*
corrip. v. Voss. II. de Anal. cap. 26. fin.
vocemque hanc junctim esse scribendam,
non sic ubi. vide notas ad Buchanan. Poëm.
Silv. 2. §. 20.

43. *Illic Arquatum quacumque e rupe saluto,
Et veneror cineres, culte Petrarcha, tuos*

Ad hunc Lotichii locum spectant, quae
scribit Tomasinus in Petrarcha Redivivo,
cap. XXIII. in fine. Nullus paullo humanior
aut curiosior, qui non sacrum Vatis nomini
locum visitet, atque in primis exteri. Pe-
trum Lotichium Poëtam Germanum accepi-
mus, cum Patavii literarum studio moraretur,
crebro Petrarchae cineres salutasse, &
sub vesperam ad Laureta concessisse. eadem
Hagius in vita Lotichii pag. 507. Excur-
rere sero vespere Patavio ad salutandos Fran-

cisci Petrarchae sacros penates & cineres;
sacros recessus, pulchra Laureta. ubi quod
Laureta memorent, sciendum est in Ar-
quato praeter sepulcrum hujus poëtae ha-
beri etiam Petrarchae aedes & Laureta.
vide Bernard. Scardeonium in Antiq. Pa-
tav. Lib. I. Cl. I. pag. 18. Ceterum Ar-
quatum, sive Arquadam, Petrarchae tu-
mulo nobilem, hoc Epigrammate celebra-
vit Janus Pannonius pag. 287. Poëmat. in
Delic. Poëtar. Hungar.

*Arquada Euganeos inter celeberrima pagos,
Quondam Antenorei quos tenuere Pbryges.
Quamvis pulchra situ, quamvis sis ubere
felix,*

*Nec tua morbiferum noverit aura Canem.
Inde tamen longe major tibi gloria surgit,
Vatis Petrarchae sancta quod ossa foves.*

45. *Tunc simul ad calidas Aponi descen-
dimus undas*] Ad loci hujus intellectum
faciunt, quae de Lotichii Patavino se-
cessu scribit Hagius in ejus vita pag. III
& 112. Quid dicam, quam jucunde, quam
cupide nobiscum ire ille, comitantibus plu-
rimum Maroldo meo, meoque Mario, ad
Euganeos montes medicis verbis feliciter
scatentes, hinc invisere sacros Aponi fontes,
ac proxime illis sitas quinque calidas aquas,
in quibus & jucunde saepe corpora valetu-
dinemque & genium nostrum curavimus.
noster supra El. 2. 37.

*Surge, quid in solis, inquit, teris otia silvis?
Te manet Euganei terra beata soli.*

Major ubi calidis Aponusque salubrior undis
Fumat, Hamadryadum Natadumque domus.
ipse quoque G. Sabinus, cui inscripta est
hacc

Hinc traho (quam longa est) abeuntem carmine noctem,

Dum sopor occlusas excubat ante fores.

Carminibus solor casus patriaeque meosque,

Abstergens moesta lumina saepe manu.

50

Sic

haec Elegia, in Hodoeporico suo Itineris Italici, quae est ejus Elegia prima libri secundi Poëmatum pag. 68. ubi iter suum Patavinum describit, praeclaris versibus Aponi fontem & medicatas ejus vires celebrat, qui merentur conferri cum Claudiani Idyllio vi. de Apono, ubi inter alia §. 67.

Salve Paoniae largitor nobilis undae,

Dardanii salve gloria magna soli.

Publica morborum requies, commune me-
dentum

Auxilium, praesens numen, inempta salus. quem locum eleganter aemulatus est Princeps & Episcopus Paderbornensis Ferdinandus Furstenbergius. optimo epigrammate in Acidulam Smechtanam, quod legitur in Monum. Paderbornens. pag. 262. pluribus de Apono fonte poëtis vetustis ac recentioribus valde celebrato agit Bem- bus in Dialog. de Aetna pag. 769. Scardeonius in Antiq. Patav. Lib. i. Cl. i. pag. 20 & seqq. sed praecipue Laur. Pignorius in Orig. Patavin. Italice scriptis cap. xv. ubi Claudiani Idyllium cum cura illustrat & hic illic emendat, ejusque carmen cum Ennodii & Jul. Caes. Scaligeri descriptione comparat.

46. *Nec piget asphodelum vespere ferre domum*] Sic recte ed. Voegel. nam vitio operarum, ut puto, in omnibus fere vulgatis editionibus legitur *asphodelam*. sed hoc levius. majoris forte momenti erit inquirere, cur Lotichius, judicii minime insulsi poëta, hic prae ceteris altis herbis, quas in Euganeis montibus colligere solebat, unicam memoret *asphodelum*, quam vespere domum ferre non pigeat. Ratio forte est, ut temperantiam suam ac vitae frugalitatem, cui in primis studebat, innueret, quia noverat veteribus asphodelum

quasi proverbiali locutione de victu tenui ac simplicissimo laudari, ideoque cum non pudebat ex Aponi thermis & jugis Patavinis reducem, asphodelum secum vespere domum ferre, ut mensam exilem ac frugalem more antiquorum eo instrueret. certe apud Theocritum Idyll. vii. §. 68. inter viles herbas, quibus rustica adparatur mensa, *asphodelus* etiam memoratur. Id ne nimis subtile ac longe quaesitum videatur, inspicere, quae so, Danielis Heinssii notam egregiam ad Hesiodi *ἐγ. καὶ ἡμέρ. §. 40.* ubi poëta ille dicit stultos nescire,

— Ὅσον ἐν μάλαχῃ τε καὶ ἀσφodelῷ μετ' ὄνειρε.

quem locum adfert Gellius Lib. xviii. cap. 2. & inter quaestiones eruditas inter ludicra Saturnalia Athenis agitatae memorat sextam institutam fuisse disputationem, cujusmodi herba fuerit *asphodelus* Hesiodo memorata, unde patet inter veteres de eo non convenisse. sed de victu simplicissimo, quo antiqui illi & sancti mortales vitam sustentabant, optime explicuit Heinssius, & hinc malvam & asphodelum solitos fuisse mortuis in tumulo ferere, ne tenuis saltem iis deesset cibus. ita quoque jam ante Heinssium Hesiodi locum exposuit Erasmus in Adagio *dimidium plus toto* pag. m. 509. de asphodeli autem notitia herbaria erudite ac copiose differit Bodaeus a Stapel ad Theophrast. Hist. Plant. Lib. vii. p. 869. & seqq.

47. *Hinc traho, (quam longa est) abeuntem carmine noctem*] Elegantiam hujus formulae apud veteres poëtas saepe corruperunt librarii. Virg. viii. Aen. 87.

Thybris ea fluvium (quam longa est) nocte tumens

Lenis.

ubi

Sic mihi flos aevi, sic dulcis carpitur aetas;

Labitur, & tacito clam fugit illa pede.

Interea tamen instat Amor, nec pulsa recessit

Ossibus haec pestis perniciēsque meis.

Nec Ratio valuit saevas evincere flammās,

55

In summa quamvis legerit arce locum.

C c 2

Ergo

ubi perperam in aliis codicibus, etiam in Amstelædamensi satis antiquo, *quam longa nocte*. Ovid. Lib. 1. Am. 2. 3.

Et vacuus somno noctem (quam longa!) peregi.

ubi male in MSS. *noctem longamque peregi*. vide istic Patruī mei notas.

49. *Carminibus solor casus patriæque meosque*] pariter de se Ovid. v. Trist. 7. 67. *Carminibus quaero miserarum obliviarerum, Praemia si studio consequar ista, sat est.*

52. *Labitur, & tacito clam fugit illa pede*] Adhaeret Tibullo Lib. 1. El. x1. 34. de morte:

Imminet, & tacito clam venit illa pede.

56. *In summa*] Ex Ovidio Metam. 1. 27. *Emicuit, summaque locum sibi legit in arce.*

HOOGST.

55. *Nec Ratio valuit saevas evincere flammās,*

In summa quamvis legerit arce locum] Novi qui putabat Lotichian hic amorem suum ac ipsa quidem puellae defunctae morte, quam praecedenti Elegia desierat, finitum indicare, neque flammās Rationis usu extinctas, licet amor ejus in *summa arce* locatus & alti aetheris haeres factus esset, ut supra dixit El. 3. v. 43. sic *summa arx* pro coelo saepe apud poetas. vide notas Patruī mei ad Albinov. Eleg. in mortem Drusi v. 61. restituenda est haec locutio Paulino Nolano in carmine ad Nice-tam Episcopum v. 288. p. 642. ed. Rosw.

*Unde complexi sine fine charum
Pectus, haeremus loquendo fideli,*

*Quaque contendas, comites erimus
Aetberis arce.*

Ita illic habetur in veterrimo Aufonii codice Vossiano. vulgo editur, *comites erimus Mente sequaci*. quamquam G. Fabricius in Poët. Christianis rectius pro *erimus* edidit *feremur*, cujus alterum glossema est. sic *summa arx* eodem sensu apud Ovidium, Valerium Flaccum, Claudianum, aliosque passim. Sed longe alius loci hujus sensus. Innuit enim se flammās suas ne duce quidem Ratione ac bona Mente, quae sedem in hominis capite habet, evincere ac domare potuisse: idque ex mente veterum est, qui Rationi aliisque sensibus locum constituebant in *summa* hominis *arce*, seu capite. Macrobius Lib. 1. in Somn. Scip. cap. 6. *Et quia sensus eorumque ministeria Natura in capite, velut in arce, constituit.* Minucius Felix cap. xvii. in fine: *Oculi in summo, velut in specula, constituti, & omnes ceteri sensus, velut in arce, compositi.* quae desunta esse ex Cic. 11. de Nat. Deor. cap. 36. notarunt viri docti. erudite hoc illustravit Barthius ad Claudian. pag. 617. & ad Stat. 111. Th. 246. ubi inter alia recte emendat Alcini Aviti locum huc facientem Lib. 1. v. 82. de creatione hominis:

*Debinc arcem capitis sublimi in vertice
signat,*

Septisorem vultum Rationi & sensibus aptans. ubi in vulgatis, etiam in Joach. Zehneri editione, male legitur *rationis sensibus*. plura vide apud Pricaeum ad Apulej. Apolog. pag. 123 & 124.

Ergo ego sustinui, primo sub flore juventae,
 Horrida difficili tempore castra sequi.

Oceani metas vidi, litusque remotum,

Qua Libyam nostro separat orbe fretum.

60

Mille fatigatus rerum discrimina vici,

Saepe graves aestus, frigora saepe tuli.

Unius haud possum superare Cupidinis ignes,

Nec desideriiis fortior esse meis.

Ite procul Musae, laurique hederæque valete,

65

Huttenus patriae quas tulit ante meae.

Carmina nil profunt, non si mihi talia Phoebus

Praescribat, moriens qualia cantat olor.

Nec medicae curant Aponi mea vulnera lymphæ,

Ulla nec Euganeis quæ viret herba jugis.

70

Haec fatis est tenera myrti cecinisse sub umbra.

Define nunc Erato plura. Sabine vale.

60. *Qua Libyam nostro separat orbe fretum*] Illustrabunt haec notata Vossio ad Melam Lib. II. cap. 5. 31.

66. *Huttenus*] Ulricus Huttenus, Eques Germanus, qui floruit tempore Erasmi

nostri, quicum amicitiam coluit, sed & adversus quem postea stylum strinxit, nec impune tamen. HooGER. De Hutteno vide infra ad Lib. II. Carm. XVI.

ELEGIA V.

A D

GULIELMUM RUGERIUM
COMPATREM.*De novo amore.*

Altera post hiemem, Rugeri, vertitur aestas,
 Alteraque aestatis terga fatigat hiems,
 Inmatura meae cum flevi fata puellae,
 Et desolati frigida regna tori.
 Testis Sorga mihi, latisque Druentia ripis,
 Qua Rhodano cursus jungit uterque suos.
 Illic constitui tumulum, manesque vocavi,
 Et sedi multos ante sepulcra dies.

C c 3

Pro-

5. *Testis Sorga mihi, latisque Druentia ripis,
 Qua Rhodano cursus jungit uterque suos]*
 Egregie haec illustrabunt, quae de Sorga,
 seu Sulga, & Druentia, quae Druna aliis,
 Narbonensis Galliae fluminibus, in Rhodano
 excurrentibus, ad corruptum Strabonis locum
 notavit Scaliger Lib. 1. Aulon. Lect. cap. 5. & 30.
 merito a Casaubono laudata, qui oportuna etiam
 emendatione isti loco succurrit. *Sorgam* vero
 esse amnem Vindalicum, ut recte iidem
 literarum principes Duumviri legunt, Floro
 memoratum lib. 111. cap. 2. § 4. etiam praeter
 Freinshemium animadvertit Joh. If. Pontanus
 in notis ad Itinerar. Gall. Narb. pag. 44. & 46.
lata ripas cur Druentiae hic tribuat Lotichius,
 patebit ex ejus descriptione, quae existat apud
 Mich. Hospitalium Lib. v. Epist. pag. 281.
Millibus hinc distat non amplius Orgo duobus

*Lotarenorum ditionis, at inter utramque
 Saxa ruit, Stygiasque Druentia volvit arenas:*

*Non alius celsis revolutus montibus amnis
 Vicinos ripae populatur latius agros.*
 ubi *Sorga* vocatur *Orgo*. quo nomine etiam
 apud alios occurrit, quod a corruptis Plinii
 exemplaribus, apud quem lib. xviii. cap. 22.
 legitur, *In Narbonensi provincia nobilissimus
 fons, Orge nomine est;* profluxisse, & repetita
 legendum esse *Sorge* putat Ortellius in
 Thesaur. Geogr. in *Orge*. notatque hunc
 esse *Sorguam* a Petrarcha in Epistolis suis
 descriptum, cujus locum vide apud Masson.
 in Elog. T. 11. pag. 51. & 53.

8. *Et sedi multos ante sepulcra dies]* Sapit
 illud Tibulli Lib. 11. El. 7. v. 15.

*Illius ad tumulum fugiam, supplexque se-
 debo,
 Et mea cum muto fasa querar cinero.*

Promisque fidem cineri, sine amore futurum

Funeris extremum tempus ad usque mei.

10

At nunc rursus amor veteres mihi fuscitat ignes,

Rursus atrox faeva me face torret amor.

Parcite felices animae, tuque optima virgo

Parce, nec ultores invocet umbra Deos.

Acceptum quodcumque potest gratumque sepultis

15

Accidere, exsequiis contigit omne tuis.

Quod superest (quoniam nihil est velocius annis)

Gaudeat, ut digna est, flore juventa suo.

Pace tua liceat funestam ¹ponere vestem,

Myrteaque ornatis reddere ferta comis.

20

Apennine pater, vacuas qui tollis in auras

Ilicibus cinctum juniperisque caput,

Aemiliaeque videns oram, camposque jacentes,

Nobile Felsinae despicias urbis opus:

Tu mihi curarum consors, testisque laborum,

25

Tu viridi fervas gaudia nostra jugo.

Hic

15. *Acceptum quodcumque &c.*] Repetitur hoc distichon infra Lib. IV. El. 6. v. 139. Est autem optima imitatio Catulli Epigr. 97.

Si quidquam mutis gratum acceptumve sepulcris

Accidere a nostro, Calve, dolore potest;

Cum desiderio veteres renovamus amores,

Atque olim missas flemus amicitias.

sic editio Douzarum & aliae: pro quo aliquando conjiciebam;

Adque Orcum missas flemus amicitias.

ut exprimat Homericum, *Ἐνχαῖς αἰδὶ πρὸς ἔψε*. sed *amissas* recte correxit H. Vossius, quomodo etiam legebat Broukhufius. eundem Catulli locum imitatus quoque est Petrus Carrarus Patavinus initio Epicedii in morte Lazari Bonamici, inter poetas Italicos Toscani:

Si quidquam surdis gratum solet esse sepulcris,

O nobis vita, Lazare, amabilior.

Accipe communis luctus libamina nostri

Ultima, sed meritis iusta minora tuis.

Hic mea lux patriis in collibus exigit aevum,
 Lanigerum pascens ruris alumna pecus.
 Illa meos rapuit sensus, animumque, quod omnes
 Euganei nymphae non potuere soli. 30
 Illius in solis quaero vestigia silvis,
 Grataque posthabitis urbibus arva colo.
 Dicite custodes pecoris, nemora alta tenentes:
 Ecqua sub hoc servat monte puella gregem?
 Dicite, lassatos quo fonte refrigerat artus? 35
 Quas silvas, medio quae subit antra die?
 Haec ego: Tum ripas monstrat mihi rustica pubes,
 Qua Panarus liquido praenatat arva pede:
 Ille fatigatis gratus pastoribus amnis:
 Huc potum saturas lux mea ducit oves. 40
 Hic oculis primum tulit obvia lumina nostris,
 Lumina quae radius aemula Solis erant.
 Quid referam, quoties noctem per inhospita ducam,
 Si queat aerumnis esse benigna meis?
 Illa sed (ah simplex) humanis invida votis, 45
 Virginei mavult esse puella chori.

In-

47. *Inpatiensque viri castis se devovet aris*] Virg. XII. Aen. 234.

Ille quidem ad superos, quorum se devovet aris, Succedet fama, vivusque per ora feretur.

Innuit autem his versibus Lotichius, amicam suam se sacro devotarum virginum choro addixisse: illae enim proprie veteribus dicebantur *devotae virgines*, quae vel se ipsae devovebant castitati & sanctimoniae perpetuae, aut a parentibus devove-

bantur. vide Scalig. Lib. II. Aufon. Lect. cap. 8. cui nonnulla debet Passeratius ad Propert. p. 381. nam conjecturam Scaligeri in notis Valerii Probi *D. V. Devota Virgo* emendantis pro *Devotus Vir*, cum alto ejus silentio notae suae inseruit: quamquam in nostro Probi Codice MS. ab editis valde diverso *D. V.* ceteris omisissimum exponatur *Diis Volentibus*.

Inpatiensque viri castis se devovet aris,

Vittaque flaventes jam ligat alba comas.

Vidi ego, cum roseos nigris mutaret amictus,

Et tunicam magnos poneret ante Deos:

50

Et consanguineas, dulci cum matre, puellas

Linqueret, a templis non reditura domum.

Me miserum, poterone pati, poterone mederi?

Non potero, tantis mens stupet aegra malis.

Quid non carminibus, quid non tentavimus herbis?

55

Inrita vis herbis, carmen inane fuit.

Ipse

53. *Me miserum, poterone pati, poterone mederi &c.*] Totum hunc Patruī sui locum ampliatis nonnullis mutuatus est Joh. Petr. Lotichius Lib. 1. El. 4.

Me miserum antea potero perferre dolores?

Non poterit tantis mens agitata malis.

Ite procul medicæ, clarique Machaonis artes,

Ferte retro vestrum turba novena pedem.

Nulla meis radix, nulla apta doloribus herba,

Prostat & in libris nulla medela meis.

Ecquid Apollinea jam non tentavimus arte,

Et mora in inbelli carmine nulla fuit?

Irrita vis herbis, vis irrita carminis, ipse

Porrigeret mitem si mihi Phoebus opem.

alio etiam in loco hoc distichon suum fecit Eleg. 1. ejusd. Libri:

Me miserum, tantis poterone vacare querelis?

Non potero, crebris mens bebet aegra malis.

55. *Quid non carminibus, quid non tentavimus herbis,*

Inrita vis herbis, carmen inane fuit]

Respicit, ni fallor, illud Tibulli Lib. 11. El. 3. v. 13.

Nec potuit curas sanare salubribus herbis,

Quidquid erat medicæ vicerat artis Amor. ubi vide Broukhuf. notum illud Oenones apud Ovid. Epist. v. 147.

Quaecumque herba potens ad opem, radixque medendi

Utilis in toto nascitur orbe, mea est.

Me miseram quod amor non est medicabilis herbis!

Deficior prudens artis ab arte mea.

& Propertii Lib. 11. El. 1. v. 59.

Omnes humanos sanat medicina dolores,

Solus Amor morbi non amat artificem.

quem ita imitatur Janus Secundus Lib. 1. Epigr. 55.

Artifices herbae sanant genus omne malorum,

Solus Amor medicam spernit & borret opem.

quod ideo notamus ne quis male per carmina & herbas intelligat magicas incantationes aut herbas Medeidas, quia carmen & herba saepissime hac in re junguntur apud poetas. ut Tibullum Lib. 1. El. 8. v. 17.

Num te carminibus, num te pallentibus herbis,

Devovit tacito pectore noctis anus.

& paullo post:

Quid queror beu misero carmen nocuisse? quid herbas?

Forma nihil magicis utitur auxiliis.

vide Ovid. Rem. Am. 249. seqq. 11 Amor.

El. 1. 23. & seqq. & 11 Artis v. 101 & seqq.

111 Am. 7. 28. quae duo loca imitatus est

Sannazarius Lib. 1. El. 1. v. 65 & seqq.

Ipse pater varum dulci non adtulit ullam
 Bochius eloquio, non Amasaeus opem.
 Apennine vale: tuque o dulcissime rerum
 Compater, has curas & mea damna leva.
 Tu quoque, seu Panarus gaudes de more vocari,
 Amnis ab aëriis orte cacuminibus,
 Nobile seu flumen Scultenna lubentius audis,
 Seu quodcumque juvat nomen habere, vale.

60

57. — non adtulit ullam

Bochius eloquio, non Amasaeus opem.]

Intelligit, ne cum aliis Bochiis confundatur, Achilleus Bochius Bononiensem; quem *linguae decus utriusque* vocat Flaminius Lib. 1. Carm. 34. quocum summam fuisse Bochio amicitiam patet ex ejusdem Flaminii Lib. 1. Carm. 43. & Lib. 11. Carm. 29. ac responso Bochii Phaleucio. Huic Achilli Bochio carmen suum de Fide Christiana inscripsit Hospitalius, quod habetur Lib. 1. Epistolar. pag. 48. ed. noviss. Vlamingii, unde patebit, quam magnifice de ejus facultate poetica judicaverit Hospitalius. Eidem quoque Dialogum suum de Lillii Gyraldi Vita & operibus dedicavit Laurentius Frizzolius. Nonnulla hujus Bochii Epigrammata habentur in Delic. Poët. Ital. Tom. 1. p. 443—452. Scripsit & Symbolicas Quaestiones, editas Bononiae 1574. In 4. quas elogio insigni exornat Joh. Baptistista Pigna Carminum Lib. 1. pag. 27. alia ejus opera recenset Peregrinus Antonius Orlandus in Notitia Scriptor. Bononiens. libro Italice scripto pag. 37. Alter est Pompilius Amasaeus, ad quem scripta est Lotichii nostri Ecloga quarta, filius docti illius Romuli Amasaei, cujus elogium amplum vide apud Nic. Grudium in Poëm. pag. 181. & in Aristotelem Latine ab eo redditum elegans Epigramma p. 55. Utrumque laudat Flaminius Lib. v. Carm. 26.

*Sic te, Romule, copia beata**Fandi, & omnigena eruditione**Vincit Pompilius tuus &c.*

vide etiam Petrum Bembum Lib. vi. Epist. 9.

& Toscani Peplum Italiae Lib. III. pag. 78.

Ad Pompilium hunc Amasaeum carmen est apud Joh. Baptist. Pignam Lib. 1. Carm. pag. 25. eumque inter clarissima sui temporis Italiae ornamenta ac lumina praedicat Ciofanus ad Ovid. XIII. Met. 701. & huic filio suo Romulum Amasaeum eruditionis laudem quasi jure haereditario reliquisse scribit Thuanus Lib. XXI. Histor. XI. § 26. ubi insigne patris extat elogium. neque id sine ratione dicit Thuanus, cum genti Amasaeae inter Italos haereditarium quasi decus fuerint doctrinae studia. Gregorius enim Amasaeus Utinensis, quem avum habuit hic Pompilius, jam seculo xv. inter nobiliores meliorum literarum instauratores celebris, eruditionis & eloquentiae laude floruit, & in adolescentia sua Marci Antonii Sabellici in Academia Patavina successor, & deinde apud Venetos, mortuo Georgio Valla, literas elegantiores & Eloquentiam professus est: sed cum humanitatis studia adversus barbaros Musarum hostes liberius & animosius vindicasset, eorum odiis & invidiae cedens relicta illius cathedrae statione sibi ac Musis suis privatus vixit. Adeo ut non novum aut hodiernum tantum literatorum hominum fatum sit cum ejusmodi scarabaeis, cultioris doctrinae pestibus ac corruptoribus, luctari! Illius viri egregii memoriam apud biographos & historiae literariae scriptores obscuram fere & indistinctam nuper posteritati celebratiorem reddidit Menckenius in Miscellan. Lipsiens. Vol. VII. P. 1. pag. 171. & seqq.

D d

E L E

* E L E G I A V I.

A D

HILARIUM CANTIUNCULAM.

De peste Patavina, & obitu

DANIELIS STIBARI.

Euganeam serpunt contagia dira per urbem.

Medoaci vitreas linquere tempus aquas.

Seu Canis Erigones corruptas polluit auras,

Seu lacus, & multa pingue palude solum:

Semina feu labis nostros fugientia sensus

5

Putris ab infecta detulit Auster humo.

Causa latet, sed pestis atrox crudescit in horas.

Demens heu Patavi quisquis in urbe manet!

Tu

* ELEG. VI. AD HILARIUM CANTIUNCULAM] Exstat haec Elegia in ed. Voeg. p. 166. cum Hilario hoc Cantiuncula, poeta istius temporis non ignobili, sed hodie fere incognito, magnam in Italia amicitiam coluit Lotichius, praesertim cum Patavii esset, ut patet ex nostri poetae Phalaecio ad eundem hunc Cantiunculam scripto, quod legitur in Juvenilibus pag. 310. edd. Lipss. ubi valde effert genium ejus poeticum, & libellum Carminum, quem dono ab eo acceperat, laudat istis versibus:

*Sic est: nam lepidum tuum libellum
Perlegi, ingeniumque copiamque
Sum miratus, amabilemque Musae
Pudorem, veteremque disciplinam.*

quibus intelligit Hilarii Cantiunculae libellum Hendecasyllaborum, quo carminum genere praesertim excelluisse videtur, qui prodiit Venet. 1555. id enim indicant sequentia;

*Sic Calvum puto, Memmiumque, & ipsum,
Quem tu plus oculis amas, Catullum
Cultis versiculis & expolitis
Urgentes animi levasse curas.*

tria ejus Phalaecia Lotichio inscripta habentur in Adoptivis p. 179 & seqq. & alia nonnulla in Delic. Poët. Geman. T. II. pag. 176. & seqq. natum fuisse nobilibus & laetae fortunae parentibus, Italiam studiorum causa petiisse, & Musis ac Themidi Martem sociasse, sed miserabili fato in reditu ex Italia suffocatum periisse in flumine Rheno, patet ex J. P. Lotichio in Biblioth. Poët. part. III. pag. 110. & seqq. unde in obitu ejus forsitan scripta est Lotichii nostri Ecloga quinta, quod tamen non nisi dubitanter adfirmare licet, ut illic pluribus videbimus.

8. *Demens heu Patavi quisquis in urbe manet]* Tibullus Lib. II. El. 3. v. 2.

Ferrens est eheu quisquis in urbe manet.

Tu quoque quid cessas dubios evadere casus,
 Dum licet, & celeri sospes abire fuga? 10
 Non tamen, ut dominam, spreta pietate, relinquas,
 Neu cadat inmodico lapsa timore fides.
 Turpe erit inmeritam te propter flere puellam,
 Quae tibi jus animi credidit omne sui.
 Non tu saevus in hoc, nec fas mihi credere tantum; 15
 Usque adeo vates convenit esse pios.
 Ergo sive leges citriis mirtoque virentem,
 Benaci melior qua fovet aura lacum.
 Sive Athesis ripas, ubi desinit Itala tellus,
 Abdua sive tuas, sive Timave tuas. 20

D d 2

Seu

13. *Turpe erit inmeritam te propter flere puellam*] Tibullum cogitabat Lib. II. El. 7. 17.
Non feret usque suum te propter flere clientem.
 quod ad rem ipsam adinet, ejusdem sententiae est illud Ovidii Lib. III. Am. El. 6. 60.
Ille habet & filices, & vitum in pectore ferrum,

Qui tenero lacrimas lentus in ore videt.
 neque abludunt ejusdem Tibulli Lib. I. El. I. 52.

O quantum est auri pereat, pereatque zmyragdi,

Quam fleat ob nostras ulla puella vias.
 ita illic forsan legendum, repetitione Tibullo atque Ovidio in primis amata, pro eo quod nunc in vulgatis editur:

O quantum est auri potius, pereatque zmyragdi.

vel ut in aliis, *pereat, potiusque.* unde patet fluctuasse oscitantes librarios, & illud potius e glossa inrepisse, quod subintelligi non nemo sciulus in margine adnotarat. de ejusmodi repetitionibus passim a libris apud poetas neglectis vel corruptis vide Heinl. ad Ovid. Ep. VI. 29.

15. *Non tu saevus in hoc*] Locutio Tibulliana Lib. III. El. 2. 5.

Non ego firmus in hoc; non haec patientia nostro Ingenio &c.

& imitatus est Titus Strozza Lib. IV. Ero-
 titor. pag. 39.

Non ego talis in hoc; sed amici fletibus angor.
in hoc autem pro ideo, hoc fine, saepe apud veteres. vide Patru mei notas ad Phaedr. Lib. V. Prolog. v. 2. & Lambecium in Lucubr. Gellian. pag. 108.

16. *Usque adeo vates convenit esse pios*] *ἐπιφώνημα* elegans & Ovidianum. ut Lib. II. Am. El. 9. 26.

Vive, Deus, posito, si quis mihi dicat, amores;
Deprecer. usque adeo dulce puella malum est.
 Lib. VI. Met. 438.

Usque adeo latet utilitas.
 & Lib. XIV. 152.

Usque adeo mutata ferar.

17. — *citriis mirtoque virentem,*
Benaci melior qua fovet aura lacum] vide adnotata infra ad El. 10. v. 23.

Seu juvat Eridani lustrare binominis urbes,

Aut longam curvi Tibridis ire viam:

Quo te cumque pedes ducent, quocumque voluntas,

Sit comes, & collo pendeat illa tuo.

Nec tibi secretis casa sordeat horrida silvis:

25

Omnia ab inmunda sint modo tuta lue.

Me domus Aonidum tenet, ac patria inclita vatum,

Felsina, tristitiae conscia sola meae:

Felsina, quam leni perlabitur agmine Rhenus,

Apenninigenas nobilis inter aquas.

30

Candida pax habitat, nec terra salubrior ulla est,

Arida dum sitiens excoquit arva Leo.

At mihi nulla quies, nec cum se condit in undas,

Nec cum Sol versis mane recurrit equis.

Jam novies coelo fulsit nova Luna sereno,

35

Lumina dum somni munere fessa carent.

Non mihi saevus amor, non torridus officit aër,

Haustra nec incauta dira venena manu.

Tu studium, lususque meos, tu gaudia vitae

Omnia fregisti morte, Stibare, tua.

40

Testor

23. Quo te cumque pedes ducent] Virg. Quo te, Moeri, pedes, an quo via ducet? in urbem.

quam Virgilii locutionem ferre pedes ex Homérico Φέγειν πόδας desumptam notat Victor. xxxvi. Var. Lect. 3.

26. sint modo] Sic ed. Voeg. in aliis malè vulgatum est sunt. Est enim optantis.

33. At mihi nulla &c.] Idem distichon est Lib. I. Eleg. I. 33. HooGST.

39. Tu studium, lususque meos, tu gaudia vitae

Omnia fregisti morte, Stibare, tua] Obversabantur, ni fallor, animo poetæ nostri versus Catulli, quibus fratris mortem lamentatur in carmine ad Mallium LXIX. v. 19. & seqq.

Sed totum hoc studium luctu fraterna mihi mors

Abstulit, o misero frater adempte mihi!

Tu

Testor honoratos manes, umbramque recentem,
 Quique meos luctus Dique animaeque vident,
 Funere me nullo tantum cepisse dolorem,
 Nec frater gelida cum tegeretur humo;
 Nec cum longaevos (pietas ignosce) parentes 45
 Sustulit, extrinſto lumine, nigra dies.
 Jam tenues pallent, egeſto ſanguine, venae,
 Succus & in lacrimas corporis omnis abit.
 Nec minus accenſos febris depaſcitur artus,
 Oraque continua torret anhela ſiti. 50
 Nec gemitu coelum prodeſt implere, nec ullos
 Vota Deos, anima deficiente, movent.
 Quandocumque igitur, fato percuſſus amici,
 Pones Feſſinea moeſtus in urbe pedem:
 Magna licet cogant properare negotia Romam, 55
 Aut petere Etruſci litora curva maris:

D d 3

Ad

*Tu mea, tu moriens fregiſti commoda, frater,
 Tecum una tota eſt noſtra ſepulta domus.
 Omnia tecum una perierunt gaudia noſtra,
 Quae tuus in vita dulcis aiebat amor.
 Cujus ego interitu tota de mente fugavi
 Haec ſtudia, atque omnes delicias animi.*
 ubi in ſecundo verſu *Aſtulit* praefero,
 jubentibus ita Palatinis codicibus, ut &
 Bodlejano ac meo MS. quamquam *Aſci-*
dit in editione Douzarum, Iſaci Voſſii,
 aliisque.

41. *Teſtor honoratos manes &c.*] Hos &
 ſequentes Lotichii verſus imitatione libe-
 rali expreſſit Patruus meus Epicedio in Obitum
 Graevii Lib. III. Poëm. pag. 180.

*Teſtor honoratam, cineres quae continet,
 urnam,*

Oſſaque, de buſto quae ſuper una tuo.

Numina, conſeſſae quae mentis conſcia, teſtor,

*Funere non alio me doluiſſe magis.
 Non mihi cum primis Pater eriperetur in
 annis,
 Non tegeret Fratriſ cum lapis oſſa mei.*

47. *Jam tenues pallent, egeſto ſanguine,
 venae &c.*] Sic recte, non *ejeſto ſanguine*,
 hac ſua imitatione legiſſe videtur Lotichius
 apud Ovid. x. Met. 136.

*Jamque per immerſos egeſto ſanguine ſletus
 In vir dem verti coſperunt membra colorem.*
 ubi male in aliis codicibus *ejeſto* vel *ex-*
bauſto. vide illic notas.

51. *Nec gemitu coelum prodeſt implere &c.*]
 Tibullum denuo ſequitur Lib. III. El. 3 in
 initio:

*Quid prodeſt coelum votis inpleſſe, Neaera?
 Blandaue cum multa tura dediſſe prece?*

55. *Magna licet cogant &c.*] Non le-
 guntur hi duo verſus in ed. Voeg.

Ad tumulum tamen ante veni, manesque saluta,

Florida nec cineri ferta, rosasque nega.

Tum fociis, imo fuspiciens pectore, dicas:

Huic desiderium causa perire fuit.

60

56. Aut petere Etrusci litora curva maris]
Alhaeret Propertio Lib. II. El. 23. 66.

Nunc jam, dura, paras Pbrygias nunc ire
per undas,

Et petere Hyrcani litora nota maris.

P. Bembus in Tumulo Leucippi & Alconis:
Nymphae terrarum praesentia numina, Nym-
phae,

Quae colitis Tbusci litora curva maris.

57. Ad tumulum tamen ante veni] pre-
cor ipse veni, ed. Voeg.

60. Huic desiderium causa perire fuit]
Tibullianum respexit epitaphium, Lib. III.
El. 2. v. 30.

Sed tristem mortis demonstrat litera causam,
Atque haec in celebri carmina fronte notet:
Lygdamus hic situs est: dolor huic & cura
Neaerae

Conjugis ereptae causa perire fuit.

Propertius Lib. II. El. 1. v. 88.

Tal.que illacrimans mutae jace verba favil-
lae,

Huic misero fatum dura puella fuit.

Joh. Baptista Amaltheus pag. 76. Poëmat.

Et cupiam tantos leto finire dolores,

Ignotisque tegar mortuus aggeribus:

Tu face, ut exigua superet breve carmen in
urna,

Hunc Amor, hunc jussit dura puella mori.
tale illud Hieronymi Angeriani, in fine
desperatae illius cycneae cantionis in Ero-
topaegnii Epigrammate ultimo:

Ne trepida: rapidus quum spiritus ibit ad
auras,

Clamabit, mortis Coelia causa fuit.

de cujus viri miserabili & tragico exitu vide
Broukhuf. ad Propert. Lib. I. El. 6. 24. ejus-
modi epitaphia breviter amant poetae, ubi
amoris sui ac mortis infelicitatem deploran-
t, versibus suis inserere, commiseratio-
nis movendae causa. noster in Juvenilibus
pag. 305. edd. Lipsi.

Muneribus bustum infelix decorate supremis,
Allobrogum gelidis dum vagor ipse jugis.

Atque hoc aut simile huic aliquod superaddite
carmen,

Quae jacet, hic teneri vatis amica fuit.

quae sapiunt illud Propertii Lib. II. El.
10. v. 35.

Et sit in exiguo laurus superaddita busto,

Quae tegat extincti funeris umbra locum.

Et duo sint versus; Qui nunc jacet borrida
pulvis,

Unius hic quondam servus Amoris erat.

quod epitaphium Propertianum a disertis-
simo inter Italos poeta Johanne Casa adop-
tatum esse videbis in notis Broukhufii. pa-
rillis elegantiae sunt illa Herculis Strozzeae
Lib. I. Amor. pag. 68. b. ed. Ald.

Floribus interea cumulem tua busta, tuisque

Manibus inferias saepe operata feram.

Et tua ne lapis ignotus sibi vindicet ossa,

Talibus inscribam marmora dura notis.

Strozzius hic, viridi quem sustulit Atropos
aevum,

Pro quo maluerit fida puella mori.

Haec mihi si manes veniant audita sub imos,

Erueam mersum sub Pblegetonte caput.

his non dissimilia notavimus supra Lib. I.
El. 6. v. 84 & 85.

E L E-

ELEGIA VII.

In obitum

DANIELIS STIBARI.

Dum fugat exoriens humentes Lucifer umbras,
 Et tremulo Venetas lumine spargit aquas:
 Alcyonumque sonant moestis freta mane querelis,
 Quas dolor ante alias nunc quoque tangit aves:

Hic

ELEG. VII.] Legitur in ed. Voegeliana pag. 168.

In obitum DANIELIS STIBARI.] Vide de eo Camerar. in vita Melanchth. p. 260. & 347. & Hagium vita Lotichii p. 518. vitam ejus descripsit Melch. Adamus in vitis German. Jurisc. & Polit. pag. 48. in ejus etiam obitum unum & alterum carmen Georgii Maril Virceburgensis & Johannis Sambuci legitur inter Lotichii carmina in editione Voegeliana Lib. I. Carm. p. 179 & seqq. quae dein omiſſa sunt in ſequentibus editionibus.

1. *Dum fugat]* vide Pompon. Melam l. 1. c. 18. Hoogst.

3. *Alcyonumque sonant moestis freta mane querelis,*

Quas dolor ante alias nunc quoque tangit aves]

Priscorum vestigia Lotichium feliciter hic ſequi, dum aptiſſimo utitur Alcyonum exemplo, quia aves illae litoribus gaudentes luſtum & ſolitudinem amant, notavit Broukhuf. ad Propert. lib. I. El. 17. 2. ubi noſtrum vocat *zmaragdum Poëtarum Germanorum*. Certe apud poëtas paſſim amantes queribundi, vel alio luſtu ac Sortis acerbitate oppreſſi dolores ſuos communicant cum avibus hiſ moeſtiſſimis, praefertim ſi in montibus vel litore oberrent; ut apud Propertium, & noſtrum hoc

loco. pulcherrima hac comparatione etiam utitur Valerius Flacc. Lib. IV. Argon. v. 45.

Tum lacrimis, tum voce ſequi, tum rumpere queſtus;

Fluctus ab undiſoni ceu forte crepidine ſaxi Cum rapit Alcyones miſerae foetumque larremque;

It ſuper aegra parens, queriturque tumentibus undis

Certa ſequi, quocumque ferant; audetque, pavetque &c.

Haud aliter ſomni moeſtus labor. exſilit amens,

Effuſisque genas lacrimis rigat: Ibimus, inquit,

Solus & hos montes deſertaque luſtra tenebis Care puer.

Albinovanus Eleg. ad Liviam v. 107.

Talis in umbroſis, mitis nunc denique, ſilvis Deſlet Threſicium Daſylas ales Iryn:

Alcyonum tales ventoſa per aquora queſtus, Ad ſurdas tenui voce ſonantur aquas.

e recentioribus Joh. Baptiſta Amalteus Carmin. pag. 74.

Nunc vero indignas etiam jaſſare querelas Montibus, & ſurdis dicere verba Notis.

Quales aequoreae deſerto in litore queſtus Alcyones fundunt, aut moriturus olor.

Baſilius Zanchius Lib. VIII. Poëm. p. 197.

Materno divina parens quum tanta dolore Et lacrimis eviſa novis luſtuque recenti

Et

Hic ego, qua pelago Phaëtonius influit amnis,

5

Carmina morte tua pauca, Stibare, canam.

Qualia sub densis, hoc ipso in litore, ramis

Heliades fratri concinuere suo.

Ergo age, seu liquidum colis aethera, sive quietas

Heroum sedes, Elysiumque nemus:

10

Solis ad occasum dum flemus Solis ab ortu,

Huc ades, o vati nobilis umbra tuo.

Non

*Et nati desiderio perfixa jacentis
Ac veluti Alcyone deserta in litoris alga
Dum queritur, geminatque modis lacrima-
bile carmen,*

Sic ait &c.

Joh. Jovianus Pontanus Lib. 1. Amor. p. 11.

*Et vos o silvae, quae nunc sine fronde rigetis,
Gaudete arentes deposuisse comas.*

*Arerent colles, squalerent gramina, nostra
Si mala sentiret, mella relinquat apis.*

*Nidum avis in silvis, memor & tibi semper
amati*

Conjugis erueres Alcyonea mari.

ita habetur in Aldina editione operum Poë-
ticorum Pontani. sed in codice MS. quo
liber primus Amorum Pontani, ut & alia
nonnulla continebantur, quem aliquando
utendum habui ab Amplissimo Joh. Wit-
tio, viro inter Senatores ac Judices Am-
stelaedamenses peritia literarum, atque
eruditorum amore quondam celebratissimi,
legebatur hunc in modum:

— memor & cevis amati

Destrueres rapido Halcyonea mari.

unde patet Pontanum ipsum scripsisse,

— memor & Ceycis amati.

expressit enim Ovidii locum Epist. xviii. 81.

Alcyones solae, memores Ceycis amati,

Nescio quid visae sunt mihi dulce queri.

Seneca in Agamemnone 7. 680.

— licet Alcyones

Ceyca suum fluviu leviter

Plangente sonent, cum tranquillo

Male confusae credunt iterum

Pelago audaces.

ubi vide Delrium. ceterum *Alcyones* rectius
sine adspiratione scribi, quam *Halcyones*,
docet Voss. lib. 1. de Analog. 24. & pro-
lixius Joh. Jovian. Pontanus lib. 1. de
Adspiratione pag. m. 24.

6. *Carmina morte tua pauca, Stibare, canam.*

Qualia sub densis, hoc ipso in litore, ramis &c.]
bene imitatur Catullum Ep. LXVI. in obitum
Fratris:

Semper moesta tua carmina morte canam;

*Qualia sub densis ramorum concinit umbris
Daulias, absunti fata gemens Ityli.*

vide infra ad Lib. IV. El. 2. 62.

11. *Solis ad occasum dum flemus Solis ab
ortu]* Respexit Ovidii locum elegantissi-
mum lib. v. Met. 440. & seqq.

Illam non rutilis veniens Aurora capillis

Cessantem vidit, non Hesperus &c.

Rursus ut alma dies hebetarat sidera, natam

Solis ad occasum, Solis quarebat ab ortu.

sic recte ex codicibus melioris notae nunc
ediderunt viri docti, quod Lotichio nostro
etiam placuisse ex hac ejus imitatione pa-
tet. olim edebatur *Solis ab occasu s. q. ad
ortum.* in nostro antiquo codice, *Solis
ad occasu s. q. ab ortu.* Sed ad occasum
ex libro Francofurtensi & aliis recte prae-
tulit Patruus meus. quod firmat etiam
unus ex Palatinis codicibus Jano Gebhardo
col.

Non ego majorum laudes ac facta tuorum
 Persequar, aut culti jugera parva soli.
 Nec loquar exhaustos ineunte aetate labores, 15
 Dum fors indignum versat acerba caput.
 Illa mihi Divae melius Libetridis olim
 Inclita per terras, & freta lata ferent.
 Nunc dolor includit vocem, nec amabile quidquam
 Suggestit ingenio Musa vocata meo. 20

E e

Jam-

collatis. ita in fragmento Helvii Cinnae in Smyrna, quod profert Servius ad Virg. 1. Georg. 288.

*Te matutinus flentem conspexit Eous,
 Et flentem paullo vidit post Hesperus idem.*
 quos Cinnae versus eleganter imitatus est e recentioribus Basilius Zanchius Lib. vi. Poëm. p. 158. ed. Serassi.

*Me matutino flentem conspexit Eoo,
 Et flentem sero vespere vidit amor.*

noster Eclog. V. v. 140.

*Quod possum, gemitu & lacrimis nemora
 omnia circum*

*Inpleo, care puer, seu fuscas Hesperus umbras
 Inducit terris, coelo seu praevious alto
 Lucifer auroram natalibus evocat undis.*

Joh. Baptista Amaltheus p. 74. Poëmatum.

Vos testes nemorum saltus, vos flumina,

*quaeque
 Audistis gemitus sidera saepe meos,
 Cum me Sol roseo lacrimantem vidit ab ortu,*

Vidit & Hesperio proximus Oceano.

similia vide apud Anton. Codrum Urceum Serm. 1. fol. 21. b. inter ejus opera Paris. 1515. edita.

14. *Persequar, aut culti jugera parva soli*
 Post hunc versum addit editio Voegeliana:

*Flavus ubi sulcat molles Regnessus arenas,
 Humeñans atavis rura babitata tuis.*

quae cur insequentibus editionibus omissa sint, conminisci equidem non possum. Sunt

enim plane ad genium Lotichianum, cum passim & ubique ad locorum situm adcuratius indicandum fluvios istius tractus describat. His enim indicat Bambergensem origine fuisse Stibarum; quod & innuit Camerarius in Epicedio hujus ipsius D. Stibari:

*Quem montana tribus produxit Francidos
 orae,*

Fertile Regnessi qua rigat unda solum.

Bambergae enim prope confluentes Moeni & Regnessi fluminis. vide Brunonem Seidelium in Itiner. Norimberg. p. 508. & Camer. in Hodoepor. Turing. p. 552. in Itinerariis Reusneri. praeterea humeñare hac in re verbum elegans & poëticum est, & quo noster alibi etiam utitur. ut Lib. 1. El. 4. 28.

— *vitreis quae perfluit Alera campis*

Rura, vel humeñat quae meus Aura, colam.
 & Lib. 11. El. xi. v. 9.

Frigida nec patulos humeñant flumina campos.
 Virgil. iv. Georg. 126.

Qua niger humeñat flaventia culta Galesus.
 Ovid. ix. Met. 655. *humeñat lacrimarum
 gramina rivo.* hinc humeñata terra apud Macrobian. 1. in Somn. Scip. cap. 6. *Terra
 est sicca & frigida, aqua vero frigida &
 humeñata est.* plura de hoc verbo vide apud N. Heins. & Drakenb. in notis ad Silium Ital. lib. V. v. 5.

Jamque rubescenti tollit jubar aequore Titan,

Inque solum radios injicit orta dies.

Ergo ubi permensus coelum Sol occidit, idem

Purpureo vestit lumine rursus humum;

Nos, ubi decidimus defuncti munere vitae,

25

Urguet perpetua lumina nocte sopor.

Heu

22. *Inque solum radios injicit orta dies]*
solum ed. Voeg. respexit hoc versu sine
dubio Propertii locum, licet alia de re
agentem, Lib. iv. El. 6. v. 86.

*Sic noctem patera, sic ducam carmine, donec
Injiciat radios in mea vina dies.*

23. *Ergo ubi permensus coelum Sol occidit,*
idem

*Purpureo vestit lumine rursus humum;
Nos, ubi decidimus defuncti munere vitae,
Urguet perpetua lumina nocte sopor.]*

Colorem poetici loci hujus desumpsit
auctor ex notis Catulli versibus Carm. v.

*Soles occidere & redire possunt,
Nobis cum semel occidit brevis lux,
Nox est perpetua una dormienda.*

quam Catulli sententiam instituto quasi in-
genii certamine plurimi e recentioribus
luculenter aemulati sunt. Inter praecipuos
Balthasar Castilioneus, natalium splendore
& gemina Palladis lauru illustris, in Al-
cone, seu Carm. i. v. 57. & seqq. loco
eximio:

*Adspice decedens jam Sol declivis Olympo
Occidit, & moriens accendit fidera coelo;
Sed tamen occiduo cum laverit aequore currus,
Idem iterum terras orienti luce revivisit.
At ubi nigra semel durae nos flumina mortis
Lavere, & clausa est inmitis janua regni;
Nulla unquam ad superos ducit via, lumina
somnia*

*Urguet perpetuus, tenebrisque involvit
amaris.*

Marc. Antonius Flaminus, optimo car-
mine in obitum Hyellae, Lib. iv. Carm.
xvii. pag. 103. ed. Patav.

Cum silvam glacialis hiems spoliavit bonore,

Vere novo silvae laeta juventa redit.

*Occidit Oceani cum Sol demersus in undas,
Nascitur abduitis pulchrior ille die.*

*At nobis nec laeta suo cum vere juventa,
Nec mersa inmiti funere vita redit.*

*Ultima cum Parcae legerunt fila severae,
Urguet perpetuus lumina clausa sopor.*

eadem conparatione a Luna desumpta utun-
tur alii. Janus Pannonius Eleg. iv.

*Ac pariter te Lux, illam sua vita reliquit:
Heu quam deterior fors tua sorte tua est.*

*Tu quippe ecce nites reparato splendida cornu,
Illius aeterna lumina nocte rigent.*

Janus Secundus Lib. ii. Epist. iv. pag. 166.

*Cum semel occipit arcu pallescere dextro,
Laeva senescenti debentur cornua Lunae:*

*At nobis miseris incerta stat orbita vitae,
Et quoties juvenile decus properata senectus*

*Occupat, & medio flores languescere vere
Cogit odoratos &c.*

ubi vides eleganti variatione etiam addi
florum caducorum conparationem. noster
infra Lib. iv. El. 5. v. 103.

*Nos, rerum haereditas quos vult Deus esse sua-
rum,*

Tam fragili vitae conditione sumus.

*Damna novis reparant agrestes floribus
berbae,*

Astera cum pulso frigore cessit hiems.

*Tunc iterum violae, tunc germina mille co-
lorum,*

Quae prius inmitis laeserat aura, virent.

*At nobis dubii cum flos brevis occidit aevi,
Ad superos duro clausa adamante via est.*

adde pulcherrimum Sannazarii locum in
Arcadia Eclog. xi. v. 65 & seqq. & Janum

Secundum Lib. i. Sylvar. pag. 222. his
simi.

Heu spes fallaces ! sic me tot fluctibus actum

Deferis in tantis, magne Stibare, malis ?

Te duce, per montis juga celsa biverticis ibam,

Otia praesidio jussus amare tuo.

30

Et memini, quamvis crudeli plurima bello

In propriis esses passus acerba bonis,

Invalidumque latus traheres maerore peresus,

Hausissetque tuas insuper ignis opes,

Me tamen haec inter secura mente jubebas

35

Phoebumque & Musas eloquiumque sequi.

E e 2

Nunc

similia notavit Menagius in 'Observ. ad Malherbae Poëmata pag. 345. ubi versuum Catullianorum aliquot parodias Gallorum poetarum, suamque Italiam profert.

29. *Te duce, per montis juga celsa biverticis ibam* & seqq.] Illustrabunt hunc locum verba Melchioris Adami in *Vitis Germ. Jurisc. & Polit.* ubi de Stibaro agens & hos Lotichii versus proferens haec scribit pag. 49. *Lotichium ut alter Maecenas in primis liberaliter fovit. Nam hunc propinquis suis, in quorum spem sumtus non parvos inpendit, praefecit praeceptorem & magistrum, & in Galliam ablegavit. Ubi quadriennio fere exacto, in patriam reversum, atque Italiam visere gestientem, liberali viatico, variis licet acceptis damnis, instruxit: quod Lotichius in Elegiis funebri, patrono bene merito scripta, testatur. vide Hagium in vita Lotichii pag. 94. & 115. Nescio an imitatus hic fuerit noster Herc. Strozam lib. 1. Eleg. p. 52.*

Teque duce, errantem per summa biverticis umbrae

Abluit, abluerat quae prius unda patrem. similis locus est Lib. 1v. El. 2. v. 41. de Micyllo: & Eleg. 4. v. 99. de Melanchthore.

36. *Phoebumque & Musas eloquiumque sequi*] Concinniores forte pentametri hujus numerum putarent, quibus aures ad vulgarem sonum conpositae sunt, si scripsisset auctor,

Et Phoebum, & Musas eloquiumque sequi. sed suo judicio usus est Lotichius, adfuetus suavitati numerorum Tibullianorum, cujus pentametri saepe singularem in modum artificiosi sunt. Ita enim ille Lib. 111. El. 4. v. 44.

Salve cura Deum: casto nam rite poetae

Phoebusque & Bacchus Pieridesque favent. similem numerum observare licet apud Ovid. 1v. Fast. 288. ut recte ex codicibus ediderunt viri docti:

Hinc mare Trinacrium, candens ubi tingere ferrum

Brontesque, & Steropes, Acmonidesque solent.

non *Brontes, & Steropes.* sic eodem Libro v. 534.

Longamque imprudens exsoluisse famem: ubi male in aliis codd. *Et longam.* & sic apud Propertium Lib. 1v. El. 4. v. 20.

Interque oblitas excidit urna manus.

talia enim poeticae artis cultoribus notanda, ne alii male fastidiosi ejusmodi versus ut duros & hiulcos traducant; & similia ad structuram elegiaci carminis, & praefertim Tibullianum ac Propertianum in pentametri numeris artificium probe intelligendum, optime observavi: Valens Acidalius Dissertatione de vera carminis elegiaci natura & constitutione, post ejus Epistolae edita.

Nunc tecum mea vota leves abiere per auras,
Nunc mea spes omnis funere fracta tuo est.

Deliciisque animi rota de mente fugatis,

Cogor in extrema vivere tristitia.

40

Qualiter, hibernae dum sentit frigora brumae,

Albus ad Eridani flumina macret olor.

Defluit ex oculis uberrimus humor, ut olim

Liquitur Alpinis nix resoluta jugis.

Sic madet uda salix, aut vitis, vere tepenti,

45

Lucida cum scisso palmite manat aqua.

Nec lacrimis cessant tabescere lumina, quamvis

Arida sol medio torreat arva die.

Pergite jam Musae, tenues cum contrahit umbras

Phoebus, & ex aequo lustrat utrumque fretum.

50

Nunc

39. *Deliciisque animi tota de mente fugatis* &c.] Optime imitatus est Catullum Carm. LXIX. ad Mallium v. 21. de obitu Fratris:

Tu mea tu moriens fregisti commoda frater,

Tecum una tota est nostra sepulta domus.

Omnia tecum una perierunt gaudia nostra,

Quae tuus in vita dulcis aiebat amor.

Cujus ego interitu tota de mente fugavi

Haec studia, atque omnes delicias animi.

noster denuo Elegia ad Car. Clusium, quae exstat in Juvenilibus pag. 301. edd. Lipsf.

Sic me destituis, mihi qui me carior ipso es,

Et tecum hinc aufers omnia nostra bona? &c.

Delicias omnes tristi de mente fugavi,

Et dominam in campos jam sequor Elysios.

43. — ut olim

Liquitur Alpinis nix resoluta jugis]

Conparationem hanc Poëtis vetustis & recentioribus familiarem larga manu illustra-

vit Broukhufius ad Tibull. lib. I. El. IX. v. 54. pag. 176. locisque ab eo prolatis adde Ovid. III. Trist. 2. 20.

Nil nisi flere lubet. nec nostro parciior imber

Lumine, de verna quam nive manat aqua.

Lib. I. ex P. Ep. I. v. 68.

De nive manantis more liquefcit aquae.

Lib. II. ex P. Ep. 3. v. 89.

Exemploque nivis, quam solvit aquaticus

Auster,

Gutta per adtonitas ibat oborta genas.

ubi vide Patruī mei notas. Albinovanus

Eleg. in mortem Drusi v. 102.

Liquitur, ut quondam Zephyris & solibus

istae

Solvuntur tenerae, vere tepente, nives.

quem locum ita expressit Broukhufius Lib. II. El. 2.

Non ita praecipitantur aquae, cum montibus altis

Liquuntur tenerae, sole tepente, nives.

Nunc paullo majora canam, dum saeva quiescunt

Aequora, nec querulis obstrepat aura modis.

Vidimus excisas imis a sedibus urbes:

Lata cadaveribus vidimus arva tegi.

Testis Moënus erit, testes Pegnesides undae,

55

Testis & ulvofae rector Aïssus aquae.

Quos ibi per casus, per quae discrimina rerum,

Ausus es ad magnos ire, Stibare, duces!

Dum caput objiceres cunctis sublime periclis,

Foedera si posses firma referre domum.

60

Quod nisi dissidiis mens regum laeva fuisset,

Munere pax esset conciliata tuo.

Altaque nunc starent intactis oppida muris,

Floreretque opibus terra beata suis.

At tibi post obitus quae merces digna laborum,

65

Quae satis ampla tuae praemia laudis erunt?

Nil profunt fletus, non si lapsurus in aequor

Eridanus lacrimis cresceret ipse meis.

E e 3

Ipsa

49. *Pergite jam Musae &c.*] In ed. Voeg. *Sed nos dum flemus, tenues jam contrahit umbras &c.*

sed eleganter mutavit ista, adhortatione ad Musas oportuna, dum ad majora canenda se aptat, ex imitatione Virgiliana Ecl. vi. v. 13.

Pergite Pierides: Chromis & Mnasylos in antro

Silenum pueri &c. ubi vide Serv.

55. *Testis Moënus erit &c.*] Non legitur hoc distichon in ed. Voeg.

55. *testes Pegnesides undae*] *Pegnesius* alio nomine *Radiantia* dictus, vulgo *Pegnitz*, Franconiae fluvius est Moeno se miscens, quem peculiari carmine celebravit Eobanus Hessus in Noriberg. Illustr. pag. 652. Oper. Poëticor.

57. *Quos ibi*] Virg. i. Aeneid. *Per varios casus, per tot discrimina rerum.* Hoogstr.

65. *At tibi*] *Nunc tibi* ed. Voeg.

Ipsa etiam natum Clymene Jovis ignibus ictum

Hic olim celsis flevit in aggeribus.

70

Flevit Lampetie, flevit Phaëthusa jacentem,

Cortice cum vidit mater utramque tegi.

* * * * *

Nec superas rediit Phaëton revocatus in auras,

75

Et tamen aetherea stirpe creatus erat.

Sparge

69. *ictum*] ita rescripti ex ed. Voegel. male *actum* in vulgatis.

72. *Cortice cum vidit mater utramque tegi*] notum illud Virgilii Ecl. vi. 62.

Tum Phaëtoniadas musco circumdat amaræ Corticis, atque solo proceras erigit alnos. sic de Cyparisso Sannazarius Lib. i. Epigr. 49.

Flebat adhuc moerens cervo Cyparissus adempto,

Cum sua conspexit cortice membra tegi. quos versus forte respexit noster.

75. *Nec superas rediit &c.*]

Nec tamen est superas Phaëton revocatus ad auras,

Coelesti quamvis stirpe creatus erat.

ita ed. Voegel. quæ satis cum prioribus cohaerent. licet in vulgatis edd. unum alterumque versum desiderari indicent asterisci, cum nullus hiatus sit in ed. Voegelianâ. inanem Phaëtoniadam fletum ita describit Ovid. ii. Met. 340.

Nec minus Heliades fletus, & inania morti Munera dant, lacrimas: & caesae pectora palmis

Non auditurum miseras Phaëtona querelas Nocte dieque vocant &c.

Sidonius Apollinaris lib. i. Epist. 5. in *Eridanum brevi delatus Phaëtoniadas, & commentitias arborei metalli lacrimas, cantatas saepe commissaliter nobis, risi.* ita enim locus ille constituendus ex editione

antiquissima, nam in vulgatis verba male transposita sunt. Corruptus in hac re est Germanicus in Arateis Phaenomenis ♀. 371. ubi de Eridano:

Amnem, qui Phaëtona suas deflevit ad undas, Postquam patris equos non aequo pondere rexit

Vulnere reddentem flammâ Jovis, hunc nova silva

Planxere ignotis moestae Phaëtonides ulmis. ita edidit Grotius. pro *ulmis* in Petaviano & veteri Scaligeri codice *ulnis* legitur. in vulgatis *undis*. & *Asiae Phaëtonides*. tu corrige cum Nicolao Heinsio,

Planxere enatis versae Phaëtonides alnis.

& apud Avienum in Phaenomen. ♀. 793. *Illum prolixis duræ Phaëtonides alnis Planxerunt.*

ubi *ulnis* etiam in vulgatis. neque aliter forsan legendum apud Avienum Descript. Orbis ♀. 430.

Hic prius Eridani propter nemorosa fluentia Fleverunt liquidæ lapsum Phaëtona sorores, Mutataeque manus planxerunt pectora in alnis.

nunc vulgo circumfertur *planxerunt pectora ramis*. e recentioribus. confer Cornelium Amaltheum Carm. 2. sub finem Joh. Jovian. Pontanum Lib. i. Eridan. pag. 109. & Hieronym. Vidam Lib. ii. Bonaby cum, prope finem.

Sparge puer virides, Heroum insignia, lauros,
 Et dic: Has cineri spargo, Stibare, tuo.
 Ut gerit aeternos formosae frondis honores
 Laurus, & umbrosas explicat alta comas: 80
 Sic viret, & coelo te gloria laudibus aequat,
 Gloria, quae cineres excubat ante tuos.
 Spiritus e tenebris translatus in arva piorum
 Vivit, & aeternae munera lucis habet.
 Illic se patitur contingi lumine claro 85
 Supremi foboles plena decore patris.
 Vera patris foboles, nostrae fons ille salutis,
 Cujus inexhaustas gratia fundit aquas.
 Ille beatam animam dulci solatur amore,
 O, qui nostra suo crimina rore lavat. 90
 Surgamus, lux prona fugit, deferbuit aestus,
 Cogit & invitum luna redire domum.
 Sit tranquilla tibi requies, spesque incisa luctus,
 Jamque vale: manes subsequar ipse tuos.

83. *Spiritus e tenebris translatus in arva piorum*] Lotichium hoc loco usum vocabuli *Spiritus* pro anima vel umbra, more veterum adhibuisse notavit Broukhuf. ad Propert. III. El. 16. 10. productis aliquot exemplis antiquorum, quibus se destitui fatebatur Passeratius.

89. *solatur*] perfundit ed. Voeg.

90. *O qui nostra suo crimina rore lavat*] Bene hoc imitatus est Johannes Bocerius in egregia illa Lamentatione de morte

Christi, quae legitur Lib. III. Sacror. Carmin:

*Haec tibi restabant probrosae vulnera mortis:
O qui nostra tua vulnera morte levas!*

nisi haec debeantur Hieronymo Vidae in Hymno IV. ad Jesum Christum:

*Mutua nec satis est, vitamque rependere vitae,
O qui nostra tuo funere damna levas.*

*Nos Patris aeterni nostra irritavimus iras
Fraude: cruore tuo tu probra nostra lavas.*

E L E-

ELEGIA VIII.

A D

ORTOLPHUM MAROLTUM.

De secessu suo & oblectationibus ruris.

Ignea dum rapidis ardet fervoribus aestas,
 Solaresque premunt terga Leonis equi:
 Ecquid in Hadriacis, Ortolphe, paludibus, ecquid
 Lentus adhuc Veneta ducis in urbe moram?
 Me secreta tenet frondoso villa recessu, 5
 Villa racemiferis undique cincta jugis.
 Compater, & Marius comites, aestiva supellex,
 Rura dapes, umbram dat nemus, amnis aquas.
 Finitimis illum pater Apenninus ab antris
 Ire jubet, culti laeta per arva foli. 10
 Nomen aquae Panarus (sic praefens nuncupat aetas)
 Scultennam veteres, qui meminere, vocant.

Illius

11. Sic praefens nuncupat aetas &c.] Hunc quoque locum nimia certe imitatione sic expressit Dav. Sigemundus Cassovius in Itin. Germ. & Sarmat. §. 15.

Hermus aquae nomen, praefens ita nuncupat aetas,

Arnonem veteres, qui meminere, vocant.

12. Scultennam veteres, qui meminere, vocant] Ita Plinius lib. III. cap. 17. *Celeberrima ex iis flumina Apennini latere jactum Tanarum, Trebiam, Placentinum, Tarum, Niciam, Gabellum, Scultennam, Rbenum &c.* Livius Lib. XLI. cap. 12. *Ad Scultennam flumen in campos progressi castra babe-*

bant hostes. & recte in Strabonis loco lib. V. p. 218. ed. Paris. faciunt illi qui corrigunt: καὶ τὸν Σκυλτάναν ποταμὸν φέρουσι πασῶν πολὺ καλλίστην. ubi in vulgatis Σκυτάναν. eundemque Scutanam Casaubonus censet, qui Scutelnas Plinio dictus; cujus emendata tamen exemplaria Scultennam vocant. vide Merulae Cosmogr. Part. II. Lib. IV. pag. 119. noster supra Eleg. 5. §. 61.

Tu quoque, seu Panarus gaudes de more vocari,

Amnis ab aëriis orte cacuminibus:

Nobile seu flumen Scultenna libentius audis, Seu quodcumque juvat nomen habere, vale.

Illius in ripa, sub opaca valle, calores
 Mobilis adflatu temperat aura suo.
 Mane novo densos indagine claudere montes, 15
 Exortoque juvat sole redire domum.
 Umbra diem reliquum studio traducit inertī,
 Et sopor in viridi, ruris amicus, humo.
 Vina puer gelidis Trebiana refrigerat undis:
 Felsineus nobis illa ministrat ager. 20
 Interea veteres cantu solatur amores
 Candidus arguto cum Corydone Mycon.
 Percussaeque nova resonant dulcedine silvae,
 Et dociles circum nos imitantur aves.
 Forfan & Euganeis tu nunc in collibus erras, 25
 Qua propriam Zephyrus gaudet habere domum.

F f

Flo-

17. *Umbra diem reliquum & seqq.*] Totum hunc locum nimis inverecunde adoptavit Joh. Petr. Lotichius Lib. I. El. 2. p. 6.

Umbra simul reliquum Baccho traducit inertī,

Lusibus, & cyathis, colloquiisque diem. Vina puer liquidis pretiosa refrigerat undis, Rhenanus nobis qualia mittit ager.

versus enim secundus, ne quis eum de suo adjecisse credat, legitur etiam apud nostrum Lib. II. El. 5. 20.

Sed prius hunc culto totum ducemus in borto, Lusibus & cyathis carminibusque diem. ut illic notavimus.

19. *Vina puer gelidis Trebiana refrigerat undis*] sic noster Lib. V. El. 12. 21.

Tum vitreus, gelidis qui vina refrigerat undis, Lbitur argutae rivulus uber aquae.

& Lib. I. Carin. ult. v. 11.

Dulci vina refrigerabis unda.

alia in re Ovidius Lib. III. Met. 903.

— *inclusa, sua membra refrigerat unda.*

21. *Interea veteres cantu solatur amores*] Ante oculos habuit illa Virgilii Lib. I. Georg. v. 293.

Interea longum cantu solata laborem Arguto, conjux percurrit pectine telas. cum quo, aliisque similibus veterum poetarum locis hunc Lotichii confert Broukhufius ad Propert. IV. El. 7. v. 69. ad stabilendam veram illic lectionem:

Sic mortis lacrimis vitae solamur amores. pro quo in vulgatis sanamus.

22. *Candidus arguto cum Corydone Mycon*] ad hunc Lotichii versum respexit, nō fallor, Broukhufius Elegia egregia in Poëmata Monenii Lib. I. Poëmat.

Quique prius sacris mulcebant cantibus auras,

Obticit flavo cum Corydone Mycon.

Floribus, & foliis, variisque coloribus herbas

Illic, & fruticum colligis omne genus.

Ingenitasque illis vires ostendis & usum,

Quid thyma, quid cistus, quid melilotus agant. 30

Quid rosa, purpureum quae plena pudoris honorem

Pandit, & ad liquidas natus acanthus aquas.

Vosque chelidoniae, tuque o, quae Solis amati

Observas nitidos pallida semper equos.

Inde per angustos vitreo de vase canales 35

Suppositus liquidas elicit ignis aquas.

Dumque potestates aperis, viresque latentes,

Carmina ceu puris fontibus hausta fluunt.

Qualia Flaminius primo cantavit in aevo,

Ad salices residens, Mefule curve, tuas. 40

Qua-

29. Ingenitasque illis vires ostendis & usum & seqq.] Et haec quoque Patruo suo ibidem sublegit Joh. Petr. Lotichius:

Illic barbarum vires ostendis, & usus, Quid beta, & sonchus, quid melilotus agant.

Quid flos, purpureum vulgo qui signat amorem,

Quid simul ad liquidas natus acanthus aquas.

sed tota fere ista Elegia est pannus ex carminibus Patruo sui confusus.

30. Quid thyma, quid cistus, quid melilotus agant.] An Ovidium respexit Lib. iv. Fast. 440?

Pars thyma, pars casiam, pars meliloton amant.

noster in carmine de Ruta v. 3.

Nec mihi maluerim thyma, nec meliloton, & illas,

Sanguine quas tinxit Cypria diva, rosas. dicitur autem melilotus & meliloton. vide Rhodium ad Scribon. Larg. pag. 325.

32. & ad liquidas natus acanthus aquas] Mallem hic gelidas vel sim. scripsisset Lotichius, non quod prius ut otiosum epitheton damnem, de quo vide supra ad Lib. i. El. 8. v. 27. sed quia mox denuo sequitur liquidas elicit ignis aquas, quae nimis sibi vicina sunt.

33. quae Solis amati Observas nitidos &c.] Descriptio est heliotropii, de quo vide infra Lib. i. Carm. 6.

39. Qualia Flaminius] M. Antonius Flaminus, & Fr. Marius Molsa excellentissimi poetae Itali, quorum carmina qui vollet perlegere, is certe minime operam inarem sumet. Hoogst.

Qualia Molsa tener, pharetrati miles Amoris,
Cui moriens dulci gutture cedat olor.

Ff 2

Odi

39. *Qualia Flaminii primo cantavit in aevo,
Ad salices residens, Mesule curvae, tuas.*
Lotichium hoc loco respicere puto ad illa
Flaminii Lib. v. carm. 13. ad Aloyf. Priu-
lum:

*Dum Canicula fervidis fatigat
Vos caloribus, ipse valle opaca
Sedens propter aquam nitentem amoeni
Mesuli, placido fruor tepore
Veris. &c.*

an igitur propter mentionem fluvii Mesuli
Flaminium Foro Julensem statuit Lotichius,
quemadmodum Basilii Zanchii Mesuli
similiter meminit, cum fratres Amaltheos
celebrat Lib. vii. Poëm. pag. 180.

*Egregii fratres, quis Julia terra superbit,
Mesulus irriguis quam lavit uber aquis.*

quod de Foro Julii esse intelligendum pa-
tet ex elogio, quo Amaltheos exornat Ery-
thraeus, ubi de Hier. Aleandro, ejusdem
patriae consorte, agit in Pinacoth. 1. pag.
45. est autem Mesulus proprie fluvius Ser-
ravallis, quod Marchiae Tarvisinae oppi-
dum est in Foro Julensi provincia. certe
Flaminii ipse, ubi patriam suam & natale
solum memorat, Mesuli passim mentionem
facit. Lib. ii. carm. vii. sub finem, ubi de
Paulilypo:

Cui non sit dulci patria tua dulcior ora?

Quis non te lucis praeferat Elysiis?

Fam mihi Benaci laetissima litora sordent,

Fam formosus aquis Mesulus irriguis.

& praecipue in phaeucio ad Francisc. Ro-
bortellum Lib. vi. carm. 29.

*At Canicula cum furit, relicta
Urbe, quam mare cingit, ad liquentem
Mesulum properabis, ut tepore
Veris perpetuo fruarer. Sicus
Elegans juvenis, domo venusta
Te laetum excipiet libens. sed aedes
Tui Flaminii simul videbis:
Flens dices, mihi carior medullis
Meis, candide Marce, quid morari
Gaudes tam procul a domo paterna?*

Non te nutriit hic tenella mater?

Non banc ludere per viam solebas

Puer cum pueris? quid ergo dura

Caute durior hinc abes tot annos?

quibus versibus indicat Robortellum urbe
relicta in agrum secessurum ad Mesulum,
ubi Sicus ille juvenis, qui Serravallen-
sis fuit, eum domo excipiet, simulque illic
videbit antiquam Flaminii domum pater-
nam, ubi infans educatus erat, increpa-
bitque Flaminium, quod tam diu ad lares
patris redire differat & ab avita domo
abesse possit. Mesuli quoque de Flaminio
agens meminit Bernardinus Parthenius
Lib. ii. Carminum:

Salve, Mesule, ter, pater,

Sertis caesariem nectere virentibus,

Incurvaeque canens lyra

Hic mecum e thalamis instrepe vitreis &c.

Dum valles, quibus emori

Optavit, repetit Flaminii sacras.

in hoc igitur oppido Serravalle, in quod
pater ejus Johannes Antonius Flaminii
Foro Corneliensis confugerat belli tempe-
state, natus est, primamque aetatem transe-
git M. Anton. Flaminii. quod innuit hic
Lotichius, cum dicit *Qualia Flaminii
primo cantavit in aevo*. Ergo a solo natali
revera Serravallensis est Flaminii, sed a
paternae originis loco ab aliis passim Foro
Corneliensis vocatur. unde hujus patriae
suae Foro Corneli clades, quas bellorum
injuris passa est, deflet in Lib. v. Carm. 47.
id pluribus bene probavit Franc. Maria
Mancurtus in vita Flaminii, Pataviensi Car-
minum ejus editioni praefixa, p. 12 & 13.
& similibus exemplis Petrarchae, qui a
majorum origine Florentinus potius quam
Arretinus, & Areosti, qui Ferraris non
Regien- sis vocantur, oportune illustrat.

41. *Qualia Molsa tener, pharetrati miles
amoris,*

Cui moriens dulci gutture cedat olor.]

Meretur hoc elogium Molsae, quo poetam
Inter

Odi ego, qui vastis torrens exaestuatur undis.

Qui fluit exiguo murmure rivus, amo:

Leniter & nullo strepitu, quem laeta rigantem

45

Gramina formoso Naïdes ore bibunt.

Nec

inter Italos delicatissimum maſtat Lotichius, poëmatibus ejus, elegantiam genii Tibulliani ubique referentibus, praefigi, ut & illud quod supra occurrit El. 4. v. 23.

Mollaque praecinctus myrto, quem sede piorum

Almus inexhausto neſtare paſcit amor.

unde patet quam praecclare de cultissimo hoc vate ſenſerit Lotichius. Forſan & hoc loco propter morientis oloris mentionem reſpexit laudatiſſimam illam Molſae cantionem cynceam, quae eſt ejus Eleg. viii. ceteris minime inpar, ſi non praefeſtenda. paſſim vero & ubique poëmatum dulcedinem celebratiſſimo oloris moribundi cantui comparant poëtae, & videri hic poſſit noſter adhaeſiſſe Flaminio Lib. iv. Carm. xvii.

Tale mea carmen moduler tibi arundine, quale

Deficiens dulci gutture cantat olor.

noſter ſupra El. iv. v. 68.

Carmina nil proſunt, non ſi mibi talia Phoe-

bis

Praeſcribat, moriens qualia cantat olor.

vide & Lib. ii. El. 15. 19. & alibi. Auſtor Phoenicis v. 53.

Quam nec aëdoniae voces, nec tibia poſſit

Muſica Cyrrhaeis adſimulare modis.

Sed neque olor moriens imitari poſſe putatur.

&c.

difficultatem vero illam de dulciſſimo moribundi oloris cantu, de quo omnia nota ſunt, ſed fabuloſo & a nemine haſtenus audito, ita in notis ſuis ad Catullum ſolvit Ifacus Voſſius, veteres nempe non intellexiſſe noſtros cynos fluviorum, ſed marinos olores longe ab his diverſos, quorum cantum ex nonnullorum teſtimonio aliquando auditum adſcribat. vide quae ex relatu ejusdem Voſſii notat Menagius ad Malherbae Poëmata Lib. ii. pag. 89.

43. Odi ego qui vastis &c.] Similia in carmine ad Herm. Schopperum in Juvenil. pag. 312. ed. Lipſ.

Odi ego difficiles ſalebras, inamabile carmen: Aonio tinctum neſtare carmen amo.

Turbidus ingrato decurrit murmure torrens, Gravior eſt parvae rivus amoenus aquae.

Ille trahit puro latices e fonte perennes,

Blanda quibus pulchrae Naïdes ora rigant. quibus locis indolem genii ſui, ſalebroſum & obſcurum carmen averſantis, ſed puros, elegantes, nativos, & facili vena fluentes verſus amantis indicat, ut omnia ſimplicia, naturalia, genuina, & mediocria Lotichio placebant, ſed magis adhuc ipſe id expreſſit ſuis carminibus ac moribus, dum vixit. vide plura apud Hagium in vita Lotichii p. 134. unde patebit Lotichium forſan v. 45. illis verbis *Leniter & nullo ſtrepitu* &c. reſpicere ad dictum illud, quo ſemper uti ſolebat ſymboli loco, SIMPLICITER, SINE STREPITU. quod & teſtatur Melch. Adamus in altera Deſcriptione vitae Lotichianae, in fine.

46. Naïdes ore bibunt] In vulgatis Lipſienſibus editionibus tam hic quam alibi *Naïades* legitur errore obvio, & in multis poëtarum veterum ac recentiorum editionibus non emendato, qui licet ſaepe jam a viris doctis caſtigatus ſit, tamen pertinaciam vulgarium verſificatorum & editorum nondum hodie expugnare potuit, ut admoniti corrigerent. *Naïdes* triſyllab. ſcribendum a *Nais*. *Naïades* a *Nais* quadrifſyllabum eſt. ut in illo Virgilii Ecl. vi. v. 21.

Aegle Naïadam pulcherrima.

quod, ut alia mittam, vel ex diverſitate lectionis in illo Ovidii loco adparet Epiſt. xv. 162. ubi in nonnullis legebatur:

Ante oculos viſa eſt Nais adreſſe meos.

nunc

Nec rapido siccat canis Erigoneius aestu,
 Saeva nec effusis imbris auget hiems.
 Vive memor nostri, seu te sinus urbis aquosae,
 Sive Aponi Nymphae, Medoacive tenent.
 Orat idem Marius, jamque auctus prole virili
 Compater, in nostris Faunus uterque jugis.
 Cetera praesentes, ubi cum pluvialibus Hoedis
 Adferet autumnum Pleias orta. vale.

50

nunc vero restituta est emendatio lectio,
 quae Naugerio debetur,

Constitit ante oculos Naas una meos.

vide & Heinf. ad Claudian. II. de R. Prof.
 § 55. & ad Virg. Ecl. x. 10. & sic in duobus
 Aufonii locis recte correxit Carrio ad Valer.
 Flac. Lib. III. 529. Poetae autem utrum-
 que dixerunt *Naas* & *Nais* pro ratione
 metri. Ovid. I. Met. 691.

Naas una fuit, nymphae Syrynga vocabant.

Nais bisyllab. apud eundem IV. Fast. 231.

*Naas vulneribus succidit in arbore sacris,
 Illa perit, fatum Naidos arbor habet.*

vide Pier. ad Virg. Ecl. x. §. 10. & Dra-
 kenb. ad Silium Lib. v. §. 21.

50. *Sive Aponi Nymphae*] De Aponi
 fonte medicato vide quae supra notavimus
 ad El. IV. 45. ubi Georgii Sabini versus,
 quibus Aponum describit, cum Claudiani
 Epigrammate conferendos indicavimus.
 postea vidi Barthium in notis ad Claudian.
 pag. 1020. eosdem Sabini versus non sine
 laude merita proferre, sed quem ita tamen
 praedicat, ut simul Lotichium longe Sa-

bino praeferendum innuat his verbis, qui-
 bus poetam nostrum insigni certe elo-
 gio posteritati commendavit: *Tenuis*, in-
 quit, *isti & faciles poetae, si lectione scrip-*
torum iudicii fuissent, ut cultus naturae
accessisset, multo maxima praestitissent; id
videre est in Petro Lotichio, quo cultiores
elegos recentiorum nemo scripsit.

50. *Medoacive*] *Moacive* vitiose in Lip-
 sienf. edd.

53. *Cetera praesentes*] Breviter hic effert,
 quod plene dixit Ovidius in fine Epist.
 XII. 267.

*Haftenus: arcanum furtivae conscia mentis
 Litera, jam lassio pollice, fistat opus.*

Cetera per socias Clymenen Aetbranque lo-
quomur.

& alia in re Lib. III. Am. 2. in fine.

Hoc satis hic. alio cetera redde loco.

ultimo versu forsan cogitabat illud Naf-
 nis Lib. I. ex P. 8. 28.

— *autumnos Pleias orta facit.*

pluviales Haedi cur dicantur, optime illu-
 strant notata Nic. Loënsii Lib. VIII. Misc.
 Epiphyll. cap. 21.

ELEGIA IX.

A D

JOANNEM SAMBUCUM
PANNONIUM.*Cum gravissimo morbo laboraret Bononiae.*

Fata vocant, Sambuce, tuum manesque sodalem.
 Jam tenebris oculos nox tegit atra meos.
 Te curare decet supremum mortis honorem,
 Inque peregrino solvere iusta solo.

Ne

AD JOHANNEM SAMBUCUM, *cum gravissimo morbo laboraret Bononiae*] Legitur in ed. Voegel. p. 172. Scripsit hanc Elegiam Lotichius, cum Bononiae infelix illud toxicum imprudenter degustasset, alteri destinatum & propinatum a venefica, quavis Canidia ac Locusta improbiore. quo respicit supra El. 6. v. 38.

*Non mihi saevus amor, non torridus officit aër,
 Hausta nec incauta dira venena manu.*

id prolixè narratum videbis apud Hagium in vita Lotichii pag. 114. hujus edit. ceterosque vitae Lotichianae scriptores. Sambuco autem supremos funeris sui honores commendat, & in sui memoriam pro aurea vel argentea haereditatis luculentae suppellectile legat auctorum veterum volumina quaedam, manu sua trita ac conscripta, tum carmina & dispersas ingenii sui reliquias, quas tamen crudeli voluntate flammis tradi mandat. Similis argumenti Elegia est Jac. Sannazarii Lib. 1. El. 10. & Francisci Marii Molsae Elegia VIII. in gravi morbo ad sodales scripta: cum quibus loquutandi adparatus poetici causa conferendi sunt, qui eodem in stadio ingenii sui vires, licet morborum vi oppressi, dextre exferuerunt, M. Ant. Flaminii Lib. II. carm. 5. Joh. Jovianus Pontanus Lib. II.

Amor. pag. 28. b. Janus Pannonius Lib. 1. Eleg. x. Hercules Strozza Filius Lib. 1. Amor. El. 5. pag. 67. b. Joh. Ant. Taygetus in Poëtis Italis Toscani Tom. II. pag. 277. b. & divina cycnea cantione Baudius, sive jambo illo praeclaro, qui moribundi adloquium ad amicos continet, Lib. 1. Jambic. pag. 47. diverso quisque artificio, sed pari venustate ac dulcedine, moribundis tantum Phoebeis oloribus propria, sed anseribus letaliter stridentibus non imitanda.

1. *Fata vocant, Sambuce, tuum manesque sodalem,*

Jam tenebris oculos nox tegit atra meos]

Bene haec imitatus est Johannes Bocerius Lib. II. Sacror. Carmin.

Fata vocant, moriar, concessos duximus annos,

Jam mors ante meos occubat atra pedes.

Esse salutati, quos linquere cogor, amici &c. notum illud Ovidii initio Epistolae Didus, Sic, ubi fata vocant, udis abjectus in herbis
Ad vada Macandri concinit albus olor.

notter supra Lib. II. El. 4. v. 99.

Et nive candidior, veluti jam fata vocarent,

Fundit olor dulces ad vada nota sonos.

Lib. IV. El. 2. 129.

*Fata vocant, moriorque libens, valeat is amici,
 Regia fiderei me vocat alta poli.*

Ne sine desertis cineres habitare tenebris, 5
 Ossa nec in mundo clausa jacere situ.
 Ante fores templi, nudoque sub aethere, tellus
 Accipiat gremio frigida membra suo.
 Nec tibi sit focii mors in matura dolori,
 Nec venias madidis ad mea busta genis. 10
 Me satis est multos juvenem flevisse per annos,
 Dum queror aetatis tempora dura meae.
 Quin potius fessos oblecta carmine manes,
 Instaurans culta funera moesta lyra.
 Pro quibus officiis, haeres abeuntis amici, 15
 Accipe fortunae munera parva meae.

Non

3. *Te curare decet supremum mortis bonorem*] Pariter amicorum & sodalium operam in exsequiis suis curandis, dum abessent confanguinei, inplorat Janus Pannonius Lib. 1. El. x. circa finem:

*At vos defuncto tumulum componite, amici,
 Roscida qua multo gramine vernal humus.
 Frondosus inter saltus, & amoena virentis
 Prata soli, & Dryadum concelebata choris.* &c.

*Quin etiam tacita jaceam ne ignotus in urna,
 Signari hoc cineres carmine mando meos.
 Hic situs est Janus, patrium qui primus ad
 Istrum*

Duxit laurigeras ex Helicone Deas.
 & Fr. Marius Mossa Eleg. viii. v. 9.
*Vos mihi, quos olim colui, dum fata sinebant,
 Ultima jam cineri dona parate meo.
 Vobiscum labor hic fuerit, quando bis procul
 oris,
 Ignara beu nostri funeris, uxor abest. &c.
 At, qui me extrema compellat voce, sodalem,
 Et claudat tenera lumina nostra manu;*

*Et fugientem animam suprema exceperis bora,
 Hoc vos communi pro pietate rogo.*

12. *Dum queror aetatis tempora dura meae*] Propertianam esse imitationem docebunt notae ad Lib. iv. El. 3. v. 4.

15. *Pro quibus officiis*] Frequens poetis locutio quasi ex formula, quae Nasonis locum mihi revocat in mentem Lib. 11. Am. 8. 21.

Pro quibus officiis pretium mihi dulce repende. ubi Patruus meus eleganter emendabat:

*Pro quibus, officii pretium mihi dulce, repende
 Concubitus &c.*

licet vulgatam defendere possit illud Epigrammatis antiqui in Lusibus Liberis:

*Pro quibus officiis, si fas est, Sancte, pactiscor,
 Adfiduus custos ruris ut esse velis.*

Catullus carm. LXV. v. 150.

*Hoc tibi, quod potui, consecrum carmine
 munus*

Pro multis, Manli, redditur officiis.

Non mihi sunt Baccho colles, oleisque virentes,

Praediave Aemiliis conspicienda iugis.

Tu veterum dulces scriptorum fume libellos,

Adtritos manibus quos juvet esse meis.

20
In-

19. *Tu veterum dulces scriptorum fume libellos,*

Adtritos manibus quos juvet esse meis,
Invenies etiam viridi quae lusimus aevo.
[&c.]

Similia his prorsus sunt, quae P. Francio post fata sua commendat Janus Broukhufius Lib. IV. El. I. pag. 69.

Ergo ego cum cinerem fuero conversus in atrum,

Quando erit (o Superi) quando erit ille dies.

Tu, precor, infaustae solamen dulce juventae,

Reliquias nostri collige naufragii.

Nempe tuae fidei tenues commendo libellos,

Quaeque mihi niveus verba praeivit amor.

Illic invenies primae conamina Musae,

Forſan & invenies quod placuisse queat.

in quibus Sannazarii sui verecunda adparet imitatio Lib. I. El. 10. v. 9.

*Nunc cogor dulcesque lacus, & amoena vi-
reta,*

Pieridumque sacros destituisse choros.

Nec pote, quae primis effudit Musa sub annis,

Emendaturo subdere iudicio. &c.

*At tu, quandoquidem Nemesis jubet, optime
Sangri,*

Nec fas est homini vincere posse Deam;

Accipe concussae tabulas atque arma carinae,

Naufragique mei collige reliquias.

quorum loca conferre juvabit cum Tibullo Lib. III. El. 2. v. 9. & seqq. & cum hac

Elegia ejusdem Libri Elegiam quintam.

25. *Sanque vale, & tenera bustum su-
perintenge myrto &c.]* More poetarum tenues tumuli honores sibi poscit, contentus, si ante templi fores. & nudo sub aethere, ut supra dixit v. 7. myrtus fronde sua sepulcrum obumbret. Similis modestiae votum illud, quo laurum recusans coronam a Carolo Clusio

sibi transmissam, vivus habuit satis myrto insigniri. Lib. II. El. XII. in fine:

Desine velle meos lauro redimire capillos,

Desine, temporibus convenit illa tuis.

Ast ego quod teneros semper colo mitis amores,

Serta coronata myrtea fronte geram &c.

*Summa petant alii. Myrtum veneramus
amantes,*

Si mereor, crines ambiat illa meos.

myrti enim coronam frequenter sibi optant poetae. v. Cioſan. ad Ovid. I. Amor. I. 29. hic vero bustum myrto tegi desiderat, qua amantium manes delectantur passim apud poetas. vide notas Broukhufii ad Tibull. I. 3. 66. & moris fuisse usitatissimi apud veteres, Graecos praefertim. myrtum bustis inponere docet P. Victorius Lib. XVI. Var. Lect. 2. Exempla autem antiquorum, qui supremi honoris simplicitatem tumulo suo optabant, feliciter imitantur recentiores, insignis hac de re est Propertii locus Lib. II. El. 10. v. 17. & seqq.

*Quandocumque igitur nostros nox claudet
ocellos,*

Accipe quae serves funeris acta mei.

Nec mea tunc longa spatietur imagine pompa,

Nec tuba sit fati vana querela mei.

Nec mihi tunc fulcro sternatur lectus eburno,

Nec sit in Attalico mors mea nixa toro.

Desit odoriferis ordo mihi lancibus: adsint

Plebei parvae funeris exsequiae.

deinde inter alia laurum exiguo busto addi jubet v. 31.

*Deinde ubi suppositus cinerem me fecerit ar-
dor,*

Accipiat manes parvula testa meos.

Et sit in exiguo laurus superaddita busto,

Quae tegat extincti funeris umbra locum.

alia vide apud Broukhufium ad ejusdem poetae Lib. III. El. 14. 28. ubi Molsae,

Fla-

Invenies etiam viridi quae lufimus aevo,

Dum studiis aetas mollibus apta fuit.

Illa velim rapidis sic uras carmina flammis,

Ut vatem ipse suis ignibus ussit amor.

Jamque vale, & tenera bustum superintege myrto.

24

Non poterit cineres illa gravare meos.

Flaminii, & hunc ipsum Lotichii nostri locum adfert. Similia habes apud Sannazarium Lib. 1. El. 3. & in egregio carmine Jani Etrusci inter poetas Italos Toscani Tom. 1. pag. 276. plane ad genium Propertianum:

*Non mihi fornicibus Pariis, Graeaeque Carystus
Vijceribus caesus contegat ossa lapis.*

*Nec tumulum exornent operosi munere caeli
In varias facies marmora ficta meum.*

*Sed postquam effoetum corpus lucemque per-
osa*

Exierit campos vita sub aërios.

*Tunc teneri cineres supremaque busta poetae
Obruat exiguo cespite mollis humus.*

*Confurgam Veneri gratus de cespite truncus,
Et fiam patulis myrtus opaca comis.*

par illud Sannazarii votum Lib. 1. El. 2. in fine:

Exsultent alii Panthaeo munere manes,

Et quaerant Pariis marmora caesa jugis.

Misat erit, veteres recolat si Phyllis amores,

Conferat & vernas ante sepulcra rosas.

Joh. Jovianus Pontanus, peculiari carmine, quo omnia scripta sua recenset, Lib. v. de Stellis, sub finem, pag. 107.

*Ergo agedum nymphae Sebetrides, eia age,
nymphae,*

*E myrto tumulum ornate, atque incingite
lauru,*

*Purpureamque adhibete rosam, atque effun-
dite nardum.*

noſter ſupra El. 3. in fine:

*Et tumulum myrti virides, & amarus or-
net,*

Et ſedeat cuſtos ad tua buſta Venus.

& Joh. Baptiſta Amaltheus in Poët. Ital. Toſcani T. 1. pag. 33.

Ne ſacro deſit cineri poſt ſata voluptas,

Neve pios manes atra ſavilla premat.

Et ſelicem animam crepitanti rivulus unda

Et teneat laetis myrtus opaca comis.

eleganter Moſſa eadem Elegia, ſaepe jam laudata, v. 23. & ſeqq.

*Non operoſa peto titulos mihi marmora po-
nant,*

Noſtra ſed accipiat ſiſtilis oſſa cadus.

Exceptet gremio quae mox placidiſſima tellus,

Inmites poſſint ne nocuiſſe ferae.

*Rivulus haec circum diſſeſſus obambulet,
unda*

Clivoſo qualis tramite duſta ſonat. &c.

Forſitan in putrem longo poſt tempore glebam

Vertar, & haec flores induet urna meos.

Populus aut potius abruptis artubus alba

Formoſa exſurgam conſpicienda coma.

& quae plura illic ſequuntur lectu digniſſima; qualia his notis inferere & hic illic adſcribere non taedet, ut ex collatione optimorum poëtarum ad veterum elegantias ingenua aemulatione feliciter exprimendas liberalior excitetur juventus.

* ELEGIA X.

A D

FRANCISCUM ROBORTELLUM.

Cum Venetiis discederet.

Euganeos colles, Venetamque relinquimus urbem.

Natalis revocant dulcia rura soli.

Jam novies magnum conplevit Cynthius orbem,

Purpureis toties astra remensus equis.

Dum procul a patria, belli terrore fugatus,

5

Mobilis, incertis sedibus, hospes ago.

Me Liger errantem, me Sequana dives, & ingens

Hospitio Rhodanus fovit Ararque suo.

Nec

* ELEGIA X.] Legitur in Itinerariis N. Reufneri Lib. 1. pag. 82. sub titulo *P. Lotichii Secundi Iter Germanicum ad Fr. Robortellum*.

4. *Purpureis toties astra remensus equis*] phrasis Lotichio amata. sic supra Eleg. vii. v. 23.

Ergo ubi permensus coelum Sol occidit.

& Eleg. 1. hujus Libri, in initio:

Sol iter emensus longum revolubilis anni.

& alibi: corrige Pindarum Thebanum Ept. tom. Iliad. v. 107. ubi in vulgatis legitur,

Interea Sol immenso descendit Olympo.

ubi *sole merso* in Vossiano & Leidensi codice, pro *emerso*. sed recte in meo MS. habetur:

Interea sol emenso descendit Olympo.

quomodo omnino legendum. recte igitur apud Ovid. iv. Fast. 944. emendabat Janus Vitiatus:

*Cum Phrygis Assaraci Titania fratre relicto
Sustulit emenso ter jubar orbe suum.*

ubi simili varietate in vulgatis *inmerso*, in aliis *emerso*. Tibullus Lib. iii. 4. 17.

*Jam nox aetherium nigris emensa quadrigis
Mundum, caeruleas laverat amne comas.*

Ovid. 1. Fast. 544.

Emensus longi claviger orbis iter.

& Lib. xv. Met. 226.

— *spatiumque juventae*

*Transit, & emensis medii quoque temporis
annis.*

ubi antea *emeritis* edebatur. sed *emensis* recte ex codicibus restituit Heinsius, monuitque corruptam fuisse lectionem ab iis, qui *emensus* passivum non posse dici putarunt. vide Cel. Drakenb. ad Silium Lib. 1. 636.

7. *Me Liger errantem, me Sequana dives,
& ingens*

Hospitio Rhodanus fovit Ararque suo.]

Similia infra Lib. iv. El. 3.

*Nos Liger & Rhodanus, nos pubescentibus
annis*

Junxist

Nec semel incertum vitae praerupta Pyrene

Vidit, ad Hesperii litora curva maris.

10

Inde ferax Latium petiit: tendensque per Alpes

Frigus in aëriis rupibus acre tuli.

Nunc requies erroris adest, finisque laborum,

Post duo fas tandem lustra redire domum.

Urbs Venetum, regina maris, mihi tempore longo

15

Culta, sed (heu) posthac non habitanda, vale.

Gg 2

Ro-

Junxit honoratae Sequana rector aquae.
hunc vero Patruī sui locum partim mutua-
tus est J. P. Lotichius Lib. I. El. IV. p. 49.
Hinc Liger, & vastis quae Sequana fontibus
exit,
Hospitio Rhodanus te coluitque suo.
partim quoque alterum ex Lib. II. El. 3.
† 35.

Me Rhodanus velox, me clementissimus am-
nis

Coeruleo lassum gurgite vexit Arar.
Vidi, spum feris ubi Sequana fontibus exit
Vidi, qua tumidas in freta volvit aquas.

8. *Hospitio Rhodanus fovit Ararque suo.*

Nec semel incertum vitae praerupta Pyrene
Vidit] ad hos poëtae nostri versus re-
spicit forsan Joh. Fabricius Montanus in
Elegia ad Lotichium peregre profectum
scripta, pag. 32. Poëm.

Sed quid ego causas nequicquum nescio mo-
randi,

Dum procul luc illuc missa tabella venit.

Tu juga nubiferae superas ventosa Pyrenes,
Aut Rhodani celeres remige findis aquas.

noster supra Lib. II. El. 5. † 47.

Ipse pruinosae juga seu calcabo Pyrenes,
Sive tuo lassus flumine, Vare, bibam.
ubi de prima syllaba in Pyrene correpta
vel producta vidimus.

11. *tendensque per Alpes Frigus in aëriis*
&c.] Descripsit iterum Dav. Sigismundus
Cassovius Itiner. Germ. & Sarmat p. 582.

Nubiferos adii montes, tendensque per Alpes
Frigus in aëriis rupibus acre tuli.

15. *Urbs Venetum, Regina maris]* Exstat
nobilissimum epigramma Sinceri Sannazarii
in hanc urbem. Si tibi ignotum est, Lector,
en accipe.

Videras Hadriacis Venetam Neptunus in un-
dis

Scare urbem, & toto ponere jura mari.
Nunc mihi Tarpejas quantumvis Jupiter
arces

Ojice, & illa tui moenia Martis, ait.
Si pelago Tibrim praefers, urbem adspice
utramque.

Illam homines dices, hanc posuisse Deos.

HOOGST.

Nemini certe non notum est hoc Sanna-
zarī de urbe Venetiis Epigramma, & quam
gravis aere domum dextra ipsi ex hoc car-
mine redierit. vide Baudii Centur. III.
Epit. 70. minus forte notum, quod in
laudem Venetiarum apud eundem Sanna-
zarium aliquot versu. existent non minoris
certe spiritus, Lib. III. Eleg. 1. † 93. &
seqq.

Quis rursus Venetae miracula proferat urbis?
Una instar magni quae simul orbis habet.

Una Italum Regina, altae pulcherrima Romae
Aemula, quae terris quae dominaris aquis,
Tu tibi vel Reges cives facis. o decus, o lux
Ausonae, per quam libera turba sumus.
Per quam barbaries nobis non imperat, & Sol
Exoriens nostro clarius orbe micat.

vide

Robortelle vale, fervaque absentis amorem,

Qui maneat, dum nos Dî superesse volent.

Quis mihi nunc, ventos una passurus & imbres,

Per juga monstrabit nubibus aequa viam?

20

Non ego te quercus & saxa videbo rotantem,

Cincte pruinosis, spumifer Oene, jugis.

Fert animus castos Benaci visere lucos,

Citria qui ripis gignit odora suis.

Et

vide Sannazarii vitam Italice scriptam a Joh. Baptist. Crispo pag. 26. & 27. ubi Aldum Manutium sibi adfirmasse narrat, pro singulis Epigrammaris hujus versibus centenos aureos a Republica Veneta accepisse Sannazarium. Libelli vero illius raritatem inde colligas, quod Broukhufio fuerit ignotus nec visus. Nam exemplari suo, cui curas secundas notarum ad Sannazarium adscriptit, in fronte adnotavit, apud Tentzelium T. VIII. Colloq. pag. 975. laudari vitam Sannazarii per Crispum, se vero eum libellum numquam vidisse. ceterum aemulatione laudabili celebratum illud Sannazarii Epigramma imitatus est Rupertus in descriptione de Batavorum navigatione, in Dissert. ad Valer. Max. pag. 163.

21. Non ego te quercus & saxa videbo rotantem

Cincte pruinosis, spumifer Oene, jugis]

Vehementem & rapidissimum fluvium esse Oenum innuit etiam Venantius Fortunatus Lib. IV. de vita Martini p. 335. ed. Brouw.

Qua vicina sedent Breonium loca, perge per Alpem,

Ingrediens rapido qua gurgite voluitur Oenus.

Nath. Chytraeus in Itinere Veneto p. 174. b. Poëm.

Impositaeque olim ventosis Alpibus arces
Adparent, illisque oriens e montibus Oenus

Suaciacos aeris legulos pleno adluit amne,
Amne metallifero circum qui monte superbit.
& Oeni fluminis nomen Tacito bene restituit Rhenanus. Lib. III. Hist. cap. 5.

23. Fert animus castos Benaci visere lucos,

Citria qui ripis gignit odora suis]

Benaci ripas lucis & hortis amoenissimis constas, in quibus citria, Meda, & Punica mala odorem suavissimum praebent, plurimi celebrant, qui nobis pulcherrimum hunc Italiae lacum descripserunt. Prae ceteris M. Antonius Sabellicus Dec. III. Rer. Venet. Lib. II. pag. m. 425. ubi accurata Benaci descriptio; ex qua pauca huc facientia delibabo. Est Benacus amoenissimus Italiae lacus. &c. Pisces alit optimos, in quibus Carpiones principatum obtinent. cultissima oliveta vestiunt. bis horti passim interjecti felicibus consti arboribus, quae citria, Medica, Punica, & quae accolae ipsi Adamea vocant, habent mala &c. eo respicit P. Bembus in Benaco, carmine eximio, quantumvis a J. Caes. Scaligero acriter proscisso, v. 59.

— Distaeque plena

Vina ferunt referuntque manu, calicesque madentes

Praecingunt myrto, atque inplexis flore coronis

Purpureoque rosae, Medorumque arboris albo:
Medorum quondam, sed quae nunc plurima laetas

Benaci

Et colles lustrare sacros, ubi Tityrus olim

25

Ire domum saturas vespere iussit oves.

Hinc Tarrum, Lambrumque petam, quaque herbifer altis

Montibus inclusas Larius arctat aquas.

* * * * *

Et patriam Rheni Danubiique domum.

30

G g 3

Sic

*Benaci vestit ripas, non illa caduca
Fronde virens, juavique auras permulcet
odore.*

hinc Dan. Ceretus in Salice, venustissimo
poëmatio, non procul ab initio:

*Qua pater aurifera redimitus tempora Citro
Verberat ingenti Benacus litora planctu.*

supra noster El. vi. v. 17.

*Ergo sive leges citriis, myrtoque virentem,
Benaci melior qua fovet aura lacum.*

sed peculiari eoque eleganti admodum Epi-
grammate laudes riparum Benaci effert Ti-
tus Strozza pater in Poëmatibus suis pag.
131. b. ed. Ald. ubi quae de aurifero Be-
naci gurgite, & piscibus in imo ejus fundo
depastis addit, per quos Carpiones innuit,
ingeniosissima fictione poetica pluribus de-
scripsit Hieronymus Fracastorius praeclaro
carmine v. ad eundem Joh. Matth. Gi-
bertum, Veronensem Episcopum, quem
in suo Benaco celebravit Bembo, quocum
jure merito de palma contendere possit.

29. *****] Excidisse hic versum,
indicant asterisci in vulgatis editionibus. At
in Itinerariis, a Nicolao Reußnero editis, in
quo libro haec Elegia sub titulo *Lotichii
Iter Germanicum* legitur pag. 82. suppletur
hunc in modum:

Donec inaccessas Adulae superabo pruinas.
quem sane genuinum auctoris nostri versum,
& in pristinam sedem possliminio revocan-
dum puto. Neque obstat, quod ultimam
in *superabo* corripiat, licet ab eo absti-
nuisse principes melioris aevi poëtas mo-
neat Vossius Lib. II. de Art. Gram. cap. 27.

id enim nostro frequens est. Lib. I. El. 4.
in fine:

Sive (quod bene vereor) sive redibo, vale.

Lib. II. El. 5. v. 47.

Ipse pruinosae juga seu calcabo Pyrenes.

El. 7. v. 32.

Hic ego te manibus contumulabo meis.

& El. 10. v. 36.

Proxima nec vires, lympba, filebo tuas.

& Lib. III. El. 3. v. 52.

Et nomen tota nocte vocabo tuum.

& paullo post,

— nec puro fonte levabo sitim.

hac eadem Eleg. v. 21.

Non ego te quercus & saxa videbo rotantem.

bis in uno disticho Lib. I. El. VII. v. 75.

Supplicibus te, sancte pater, placabo querelis;

Et citharae lacrimis fila rigabo meis.

& Lib. I. Carm. 7. ad J. Altum:

*Non tamen hanc dominam mutabo, sitimque
levabo,*

Quid facies igitur, quaeris? Amabo duas.

& saepius alibi. *Adulae* autem montis Rhae-
ticarum Alpium, unde Adua fluvius oritur,

inaccessas pruinas cur vocet noster, & cum

Lario memoret, Rhenique & Danubii ori-
gines hic innuat, constabit tibi ex Paulo

Jovio in Descriptione Larii lacus, non pro-
cul ab initio p. m. 97. cujus verba. quia

haec optime illustant, merentur adscribi:

Efficit autem Larium aut certe in immensum

adauget Abdua, limpidissimus amnis, qui

ab Abdua monte, a quo nomen accepit, ex-

celsa Rheticarum Alpium jugo delapsus, rap-

tis secum multis torrentibus in Larium per-

Vol.

Sic ubi me sistet reducem Sors prospera, nec tu
 Injicies avidas Mors prius atra manus,
 Flumina cum silvis, & quae pater ante solebat
 Contentus cultu paupere, rura colam.

PETRI

Volturenam vallem exsolvitur. Adulam pro
Adua corrupte legimus apud Ptolomaeum:
nam & ea vox Graece inaccessum significat,
ita ut hinc liquido constet, montem a Grae-
cis nomen accepisse. Is enim & bodie Grajus
appellatur, maximorum annuum fontibus
nobilis, siquidem Danubii Rhenique origines,
in adversa Aduae regione referuntur. Sed ad
versum hunc fugitivum Lotichio vindican-
dum, unice facit Strabonis locus Lib. v.
Geogr. pag. 203. Ἐγγὺς δὲ τῷ χωρίῳ τὰς
λίμνη Λαίης; καλεσμένη. πληροὶ δ' αὐτὴν ὁ
Ἀδύας ποταμός. εἴτ' ἐξίησιν εἰς τὸν Πάδον.
τὰς δὲ πηγὰς; ἐσχηκεν ἐν τῷ Ἀδύλᾳ ὄρει,
ὅπῃ καὶ ὁ Πῆνος. ex quo patet quam vere
adfirmet Jovius Adulam vitiose pro Adua
legi apud Ptolomaeum; quamquam Alciatus
in observatione de variis Alpibus, relata
inter notas ad Tacit. xv. Ann. 32. Adulam
corrupte in Strabone legi etiam adfirmet.
inaccessus Adulae pruinas hic etiam firmat
Claudianus in Bell. Get. v. 32a. ubi La-
rium egregie describit:

Protinus umbrosa vestit qua litus oliva
Larius, & dulci mensitur Nerea fluctu,
Parva puppe lacum praetervolat. ocyus inde
Scandit inaccessos brumali fidere montes.
 & de Danubii ac Rheni fontibus paullo
 post v. 331.

— *sublimis in Arcton*

Prominet Hercyniae confinis Rhetia silvae:
Qua se Danubii jactat Rhenique parentem
Utique Romuleo praetendens flumina regno.
 in praecedentibus vitiose vulgatae editio-
 nes habebant, ubi Tyrius olim. & La-
 brunque pro Lambrumque. Lambrum cum
 Abdua fluvio & Latio conjungit etiam Si-
 donius Apollinaris Lib. 1. Epist. 5. ubi
 uluosum Lambrum & caerulum Adduam vo-
 cat. Lambrum quoque cum Olio, sive Oli-
 o, ut Plinio vocatur. & Abdua memorat
 Petrus Bembus in Benaco v. 36.

Piscolusque altas involvens Lambrus arenas

Venit & indigenis foecundans Olthius arva
Deductus rivis, & cultos Abdua campos
Anne secans, fulvo ripasque interlitus auro.
 & sic Anonymus Ravennas Geograph. Lib.
 iv. pag. 224. eosdem enumerat inter flu-
 mina quae in Padum ingrediuntur; quam-
 quam in vulgatis exemplaribus Sarius hodie
 legatur. Sed Larium ei restituendum esse,
 vel ex solo Strabonis loco evincitur. Vi-
 bius Sequester: Larius, Galliae Cisalpinae.
 Virgil. 11. Georg. 159

Anne lacus tantos? te Lari maxime, teque
Fluctibus & fremitu adsurgens, Benace,
marino.

cum Benaco etiam conjungit Claudian.
 Epith. Pallad. & Celer. v. 106.

— *quas Larius audit,*

Quas Benacus alit, quas excipit amne quieta
Mincius.

pluribus haec illustrabunt notata Cluverio
 Lib. 1. Ital. Antiq. cap. 36. & de Adua vel
 Abdua vide ff. Vossium ad Pompon. Me-
 lain 11. 3. 175. & N. Heinsium in notis ad
 Catullum, a nobis post ejus Adversaria
 editis, pag. 652.

32. *Injicies avidas mors prius atra manus]*
 Habet de Tibullo suo Lib. 1. El. 3. v. 4.

Me tenet ignotis aegrum Phaeacia terris,
Abstineas avidas Mors, precor, atra ma-
nus.

Abstineas, Mors atra, precor. &c.
 quam lectionem recte illic praetulit Brouk-
 husius, & hac imitatione sua Lotichius.

34. *Contentus cultu paupere]* ejusdem
 Tibulli est Lib. 11. El. 3. v. 31.

Haec alii cupiant: liceat mihi paupere cultu
Securo cara conjuge posse frui.

quem imitatus etiam est Joh. Fabricius
 Montanus, Lotichii quondam sodalis. in
 carmine de Vita beata v. 9. pag. 8. Poë'n.
Hanc oro mane, atque precor: tunc paupere
cultu

Par etiam magnis Regibus esse valo.

PETRI LOTICHII SECUNDI
ELEGIARUM
LIBER QUARTUS.

ELEGIA I.

A D

JOACHIMUM CAMERARIUM
PAPEBERGENSEM.

Quae legis, unde ferant quaeris, Joachime, salutem
Inpariter junctis condita verba modis?

Hinc, ubi Celtarum Belgas determinat oris

Sequana, cui vitreas Matrona jungit aquas:

Spumifer & Regis veterem circumfluit urbem,

Et bifido geminum verberat amne latus.

Forte rogas, quae sit rerum fortuna mearum:

Et procul hic Musis numquid, ut ante, vacem?

Sci-

3. *Celtarum Belgas determinat oris Sequana*] Verumne an falsum sit Sequanam fluvium Belgicam Celticamque determinare, alterius loci esset disquisitio. Recte Lotichius tam hic quam alibi primam in hac voce producit ad exemplum Lucani, Martialis, aliorumque e veteribus. Corripuit tamen Fracastorius Carm. v. 7. 95.

Applaudunt Sequani floresque & lilia possim Effundunt.

& rursus ibid. 7. 141.

Adtolli, & Sequanos conpleri milite campos.

ad exemplum scilicet Aufonii, qui in Clar. Urb. XIII. pag. 254.

Insinuant qua se Sequanis Allobroges oris.

ubi tamen Vinetus inter exempla licentiae Aufonianae recte id recenset. eundem errorem in Petrarcha notavit Vossius Lib. II. Art. Gr. 40.

7. *quae sit*] Ex Ovidio Trist. Lib. I. 8. 37. *Hic status, haec rerum nunc est fortuna mearum.* HOOGST.

Scilicet haec doctis quoniam favet artibus aetas,

Aonii fuades numina fontis amem.

10

Magna fuit quondam sacri reverentia vatis,

Inque pari pretio carmen & auctor erant.

Carmina nunc tantum, si non sunt dura, leguntur:

Carminis auctori nullus habetur honor.

Non tamen Aonidum curam dimittere possum:

15

Ante vel incipiam non memor esse mei.

Nec minus & rerum causas scrutamur, & ortas

A Sole & Luna sideribusque vices:

Atque valetudo qua sit reparabilis arte,

Quaeque juvet radix, quaeque sit herba nocens.

20

Sed

11. *Magna fuit*] Rurfus est filii Ovidiani
Fast. lib. v. 57.

Magna fuit quondam capitis reverentia cani.
HOOGST.

11. *Magna fuit quondam sacri reverentia*
vatis & seqq] Hos & sequentes Patruī sui
versus manifesta nimis imitatione in suos
usus transtulit Joh. Petr. Lotichius Lib. 1.
El. 2.

Magna fuit quondam Cirrhaeis gratia Musis,
Quando stupor cunctis carmen & auctor
erant.

Carmina nunc, apte saltem deducta, pro-
bantur.

Vix sed id e multis qui queat, unus erit.
Gratia carminibus nulla est, nisi carminis
auctor

Nomina perpetui plena favoris habet. &c.
Haud tamen Aonidum curam deponere pos-
sum,

Aptaque in alternos cogere verba pedes.

Nec minus ingenuas barbarum est noscere
vires

Scrutari & fruticum cura subinde genus.
Quaque valetudo fiat reparabilis arte,
Quae bona sit radix, quae quoque planta
nocens.

20. *Quaeque juvet radix, quaeque sit*
herba nocens] Est ex Ovidio Lib. 11. Trist.
270.

Quaeque juvet monstrat, quaeque sit herba
nocens.

ita olim edebatur. sed correxit Heinſius,
Quaeque juvans monstrat quaeque sit herba
nocens.

ut juvans & nocens inter se opponantur. ita
de sideribus Propertius Lib. 11. El. 20. 62.

Quaeritis & coelo Phoenicum inventa sereno,
Quae sit stella homini commoda, quaeque mala.

observent artis poeticae studiosi, Lotichium
exemplo Ovidii, cujus locum imitatur, non
refugisse participium in fine versus penta-
metri

Sed tua, quidquid agam, mihi semper inhaeret imago,
Pectore, dum vivam, non abitura meo.

H h

In

metri ponere; quod tamen rarius fecit, adeo ut haec pauca tantum in omnibus ejus carminibus se nobis obtulerint exempla. Lib. 1. El. 5. §. 14.

Cum sis orbe magis versicolore decens.
rursus noster eodem Libro El. x1. §. 52.

Fausta nec injusta est dextera caede nocens.
Lib. 11. Carm. pag. 177. edd. vulg.

Pectoris est vere pectus amantis amans.
in Juvenilibus pag. 286.

Omnia nam saltans ebrius audet amans.
& pag. 298.

Moribus & formae dotibus Anna potens.
quod ultimum se tuetur auctoritate Ovidii
111. A. A. 258.

Est illis sua dos, forma sine arte potens.
& Propertii Lib. 11. El. 20. §. 22.

Serviat, & tota dicar in urbe potens.
ubi Broukhufius ex Catullo adfert,

Sis felix, Coeli, sis in amore potens.
Id igitur non sine exemplo veterum est, neque tam vitiosum, ut censent nonnulli ex magistris nimis fastidiosus; secuti auctoritatem Servii ad Virg. Lib. 111. Aen. §. 300. *Notandum sane, inquit, finitum esse versum participio, quod raro apud Latinos est, apud Graecos vitiosissimum.* ita Marius hoc reprehendit ad Ovid. Lib. 111. Am. El. 6. §. 22. ubi ex Cod. MS. emendat,

Si dicar per te forte retentus amans.
addita hac observatione: *parum bene pentametri versus in participia desinunt. duriusculi enim redduntur. sed quando id parcius fit, tolerandum est.* in Propertio idem castigavit Joh. Petr. Lotichius in Censur. Poët. Nov-Antiq. cap. viii. in Maximiani Elegiis, quas tamen malo judicio Galli istius antiqui esse putat, cap. ix. in fine. & in Eobano Hefso cap. xi. pag. 51. Tamen ejusmodi Censuram supercilium non erubuit Ovidius aliis in locis, quibus enotandis semel defungar, ut huic censurae auctoritas non unius aut alterius exempli opponatur. *nocens in fine pentametri apud Nasonem occurrit* Epist. iv. §. 28. Ep. x. 12. Ep. xii. 106. 118 &

132. Lib. 11. Amor. 19. 14. 11 Trist. 10. Lib. 1. ex P. 8. 20. & apud Sabinum Epist. 1. 102. *amans* Epist. iv. 154. Ep. xi. 126. Ep. xviii. 56. Lib. 1. Am. 8. 78. & El. 9. 2 & 10. Lib. 1. A. A. 502. & Lib. 111. 554. Rem. Am. v. 36. Lib. 1. ex P. 8. 20. & Lib. 11. 9 46. *decens* in Rem. Am. 350. v. Fast. 356. & apud Sabinum Epist. 11. 66. Alia itidem ex Ovidio, Propertio, & antiquis hac arte nihil minore, nostro Jano Secundo videbis apud peritiorem numerorum poetico- rum arbitrum Broukhufius ad illud Tibulli Lib. 111. El. 4. §. 46.

Dicere non norunt, quid ferat bora sequens.
apud Janum Secundum plura etiam exstant exempla Broukhufio praeterita, ut Lib. 1. El. 2.

Noctibus in longis continuabit amans.
El. 5. pag. 10.

Contabit muto limine nullus amans.
& El. vii. pag. 14.

Ingenuae Veneris libera sacra colens.
Aliorum loca, ne nimius sim, sciens omitto. similia in hexametris exempla e Graecis & Latinis poetis adfert Cl. Schraderus Animadv. ad Musaeum Cap. 11. p. 133. & 134. Ne quid tamen dissimulem, quia haec in optimis poetis rariora sunt, non ideo his tamquam gemmis naenias suas frequenter exornare decet hodiernos versificatores. Nam in toto illo emendatissimo Fastorum opere Ovidiano semel occurrere, idque Lib. v. §. 356. adfirmare ausim: Locus enim iste, quem ex Lib. 111. Fast. 634. adfert Broukhufius,

Mente premit tacita, dissimulatque fremens.
dubiae lectionis est, cum in Cod. MS. illic habeatur,

— *falsumque Lavinia vulnus*

Mente premit, tacitos dissimulatque metus.
quae longe elegantiora sunt. & sic in tota illa Albinovani Consolatione ad Liviam, perfectissimo Elegiae omnibus numeris absoluta opere, frustra unicum hujus rei exemplum quaeras.

In caput ante suum ripa labentur eadem

Undosus Ligeris, Sarmaticusque Tyras.

Ipsæ bibam succos omnes e gurgite Lethes:

25

Ipsæ soporiferas, si modo dentur, aquas.

Non tamen ulla tui facient oblivia nobis,

O sacer Aonii dux, Joachime, chori.

Ut careo vobis, digressus ab axe peregit

Jam semel exactis mensibus annus iter.

30

Sive tamen propria tellus absconditur umbra,

Seu rosea Phoebus luce revisit humum.

Dum modo lustramus veteres, decora alta, ruinas,

Quidquid & in ripae margine campus habet:

Aut simul abruptos delamentamur amores,

35

Saepe recordantes, herbifer Albi, tui:

Om-

23. In caput] Ex Ovidio adumbratum
Trist. 1. 7. 1.

*In caput alta suum labentur ab aequore retro
Fumina: converfis solque recurret equis.*

HOOGST.

possit etiam videri adumbratum esse ex Propertio Lib. 11. El. 12. v. 33.

*Terra prius falso partu deludet arantes,
Et citius nigros Sol agitabit equos;
Fuminaque ad caput incipient revocare liquores,*

*Aridus & sicco gurgite piscis erit;
Quam possim nostros alio transferre calores, &c.*

similia apud Ovid. 1v. ex P. 5. 41.

*Nam prius umbrosa carituros arbore montes,
Et freta velivolae non habitura rates.
Fuminaque in fontes cursu reditura supino,
Gratia quam meriti possit abire tui.*

vide supra ad Lib. 11. El. xv. v. 45.

28. O sacer Aonii dux, Joachime, chori] Hoc poetæ nostri elogio valde exsulcasse Camerarium patebit ex illius Epistola ad Erasm. Neustetter. quæ habetur inter Lotichianas Epistolas Lib. 11. Ep. 8. pag. 53. hujus edit.

29. Ut careo vobis] Iterum Ovidio hæret, ut passim. Trist. 4. 6. 19.

*Ut patria careo; bis frugibus area trita est:
Diffihuit nudo pressa bis uva pede.*

HOOGST.

35. abruptos delamentamur amores] Utitur verbo Ovidiano, alias haud ita facile obvio, Lib. xi. Met. 331.

— & natam delamentatur ademtam.

& hunc Lotichii locum in suis Linguae Latinae Adversariis, Thesauro Basilii Fabri adscriptis, ad illum Ovidii, nullo alio veterum exemplo addito, usus singularis observandi causâ, adnotaverat Broukhufius; quem

Omnibus interea te vox mea nominat horis;
 Nominis usque adeo mentio grata tui est.
 Sunt etiam dulces, qui te venerantur, amici,
 Alloquiis quorum tempora saepe levo.
 Praecipue patriae confors Beutherus, & idem
 Doctus Apollineae pleetra movere lyrae:

40

H h 2

Qui

quem viri egregii inaeſtimabilem theſaurum vigiliarum eruditiffimarum debemus munificentiae Ampliffimi Johannis Wittii, Senatoris & Judicis quondam Amſtelaedamensis.

37. *Omnibus interea te vox mea nominat boris*] Ovidium cogitabat Lib. III. Trist. El. 3. v. 17.

Te loquor abſentem, te vox mea nominat unam,

Nulla venit ſine te nox mihi, nulla dies.

38. *Nominis usque adeo mentio grata tui* est] vide ſupra ad El. VI. v. 16. & ſic Lib. I. El. 4.

Nec veteres curat jam mens ſecura labores, Usque adeo dulcis corda ſerenat amor.

41. *Beutherus*] Intelligitur Michaël Beutherus, ad quem ſcripta eſt El. VI. Lib. I. vir undecumque doctiffimus, Theologiae, Hiſtoriarum, Chronologiae, Juris ſcientiae, ac Mathematices ſtudio egregium in modum excultus, quibus artibus etiam variarum linguarum cognitionem & Poëſin adjevit, ac Gallicas, & Saxonicas Academias luſtravit, militiaeque paucos per annos nomen dedit: tum Melchioris Zobelli, Epifcopi Wirceburgenſis, conſiliarius, poſtea Othoni Henrico Eleſtori Palatino a conſiliis & Bibliotheca fuit. In Academia autem Gryphiswaldenſi Hiſtorias, Poëſin, & Mathematicen profeſſus eſt, ac deinde in Republica Argentinenſi Hiſtorias publice docuit. Vitam ejus breviter narrat Pantaleon de Viris Illuſt. Germ. P. III. pag.

546. qui eo adhuc vivente iſta ſcribebat: Freherus in Theatr. Vir. Illuſt. P. IV. pag. 1479. ſed accuratius & copioſius M. Adamus in vitis Germ. Philoſ. pag. 152. & ſeqq. ubi plurima ejus opera partim Theologici ac Juridici, partim Hiſtorici, Chronologici, & Mathematici argumenti recenſentur: in quibus eminent maxime Ephemeris Hiſtorica, & de Annorum mundi diſpoſitione; ingens Chronici Generalis opus, & rerum memorabilium ſub Carolo V. in Europa geſtarum Narratio; quae ſine dubio illa ſunt opera, quae in ſequentibus hujus Elegiae verſibus celebrat Lotichius, ut & tres Epigrammatum Libri, unde poëtae laudem hic etiam promeritus fuiſſe videtur: ut jam nihil addam de ingenti ineditorum operum, quae poſt mortem reliquit, acervo, quorum numerum apud M. Adamum videre licet; quae ſane mirari par eſt virum laborioſiſſimum in tanta negotiorum, quae geſſit, mole conſcripſiſſe. Ejus Hiſtorica ſcripta commendat Mich. Neander in praefat. ante Erotem. L. Gr. pag. 140. & peculiari epigrammate Paulus Meliſſus in Schediaſm. Poëtic. pag. 263. & J. Poſthius in Parerg. Poët. P. I. p. 207. Beutheri hujus in Aſtrolagicis ſcientiam & ſcripta laudat G. J. Voſſius de Scient. Mathem. pag. 192. Obiſſe eum non diu poſt Lotichium noſtrum patet ex hoc ejusdem Poſthii Epigrammate Lib. I. Sylvar. p. 74.

Te quoque Lotichio comitem, Beutbere, Secundo

Uranie ſedes miſit ad aetherias:

Ne

Qui nunc historiae campis spatiaturs apertis,

Et docet ad certos cuncta locare dies:

Et spatia annorum repetens ab origine mundi,

45

Per revoluta novum secula carpit iter.

Dixerit haec aliquis prius edita saepe, fatemur,

Scriptorum proprias quoque sequente vias;

E quibus ipse legens quae convenientia ducit,

Ante tamen positis omnibus, illa probat.

50

Quin etiam, multis quod inextricabile visum,

Explicat, & causas, ut tueatur, habet.

Omnia quae memori dum versat pectore, Titan.

Jam sua ter rapidis signa recenset equis.

Interea populos etiam lustravit & urbes,

55

Et vaga Santonicum per mare vela dedit.

Addidit & fandi numerosas legibus artes,

Arma gravis tractans imperiosa fori.

Cum

*Ne foret in terris, duci qui carmine mentes
Pasceret, aut doctas scriberet historias.*

*Dum tamen historiae, dum carmina docta
legentur,*

Clara utriusque simul fama superstes erit.
quod tamen omnem fere elegantiam debet
noto Domitii Marfi in Tibulli mortem Epi-
grammati, quod in editione Tibulli Brouk-
husiana legitur Lib. iv. carm. 17.

*Te quoque Virgilio comitem non aequa, Ti-
bulle,*

Mors juvenem campos misit ad Elysios:

*Ne foret, aut elegis molles qui fleret amores,
Aut caneret forti regia bella pede.*

ex quo nimia certe imitatione adumbratum
est, ut & illud quod in obitum G. Ronde-
letii exstat in ejusdem Parerg. Poët. p. 103.

& expressit eosdem Domitii Marfi versus
Michael Marullus Lib. 1. Epigr. pag. 7. in
mortem Jani Fratris:

*Te quoque fors invisit mihi, dulcissime frater,
Abstulit, Elysium misit & ante diem.*

*Ne foret, aut fletus qui solaretur acerbos,
Funderet aut lacrimis fratris & ipse suas.*

45. *Et spatia annorum*] Propert. Lib. III.
El. 20. v. 31.

*Aut spatia annorum & longa intervalla pro-
fundi.*

50. *Ante tamen positis omnibus illa probat*]
Ex Ovidio Lib. vi. Fast. initio:

*Hic quoque mensis habet dubias in nomine
causas,*

Quae placeant, positis omnibus, ipse leges.

Cum tamen a rerum cura majore quievit,
 Tempus in his studiis ponere dulce fuit.
 Quid loquar, ut rebus gestis, dum taedia vitat,
 Sic quasi diversis floribus ornet opus?
 Acta voluminibus cognosces eruta priscis,
 Multaque Pierides quae vetuere mori:

H h 3

Quid-

59. Cum tamen a rerum cura majore quievit,
 Tempus in his studiis ponere dulce fuit]
 Hac imitatione firmatur Heinssii emendatio
 apud Ovidium Lib. IV. ex P. Epist. 5. 27.
 ad Elegos suos:

Cum tamen a cura rerum requieverit harum,
 Ad vos mansuetas porriget ille manus.
 ubi vulgo turba. idque recte probat altero
 loco ex Epist. 9. ejusdem Lib. v. 71.

Cum tamen a rerum cura propiore vacabit.
 similia his occurrunt Lib. II. ex P. Epist.
 9. v. 59.

Tempora sic data sunt studiis ubi iusta pa-
 ternis,

Utque suis bumeris forte quievit opus;
 Ne tua marcescant per inertes otia somnos,
 Lucida Pieria tendis in astra via.

qui locus viros doctos exercuit, & ab
 Heinssio ita castigatur:

Utque suis numeris forte quievit opus.
 in aliis Atque tuis bumeris. forsan & legi
 posset,

Atque suis curis forte quievit opus.
 vel onus, ut in plurimis codicibus. nam
 forte opus aut onus non videtur conjun-
 gendum, ut innuat Cotyn Regem, si forte
 curas belli deposuit, Musis horas subsecivas
 dare, ut in superioribus dixit v. 49.

Nec Regum quisquam magis est instructus
 ab illis,

Mitibus aut studiis tempora plura dedit.
 & hanc laudem viris principibus, aut in
 excelso rerum summarum fastigio positis
 saepe tribuunt poetae. sic de Julio Floro
 Horatius Lib. I. Epist. 3. v. 23.

Seu linguam caussis acuis, seu civica jura
 Respondere paras, seu condis amabile carmen:
 Prima feres bederae vittricis praemia, quod si
 Frigida curarum fomenta relinquere posses,
 Quo te coelestis sapientia duceret, ircs.

simile illud Aufonii Epigr. 1.

Bellandi fandique potens Augustus bonorem
 Bis meret: ut geminet titulos, qui praelia
 Musis

Temperat, & Geticum moderatur Apolline
 Martem

Arma inter, Gotbosque truces, furtoque no-
 centes

Sauromatas: quantum cessat de tempore belli,
 Indulget Latii tantum inter castra Camenis.
 & Claudiani praefat. in Lib. II. in Rufin.
 v. 13.

Inmensis, Stilico, succedant otia curis,
 Et nostrae patiens corda remitte lyrae.
 Nec pudeat longos interruisse labores,
 Et tenuem Musis constituisse moram.

Auctor Panegyrici ad Pisonem v. 155. &
 seqq.

Sive cbelyn digitis, & eburno verberare pulsas
 Dulcis Apollinea sequitur testudine cantus,
 Et te credibile est Phoebos didicisse magistro,
 Nec pudeat pepulisse lyram, cum pace serena
 Publica securis exsultent otia terris.
 Nec pudeat Phoebea cbelys, si creditur illis
 Pulsari manibus, quibus & contenditur
 arcus.

sic noster Lib. II. Eleg. 14. v. 45.

Fortis ut est validam torquere viriliter bastam,
 Collaque magnanimi flectere doctus equi.
 Sic didicit iustis, quas tempus postulat, horis
 Carmina dulcifona ludere docta lyra.

Quidquid & hoc aevo memorabile, pace, vel armis, 65
Vidit ab Oceano Phoebus utroque geri.

Non aliter cultos geniali vère per hortos,
Non species violis, non color unus inest.

Puniceasque nigris, croceas cingentibus albis,
Pulcrior est variis nexa corolla rosis. 70

Haec tibi docta mei dono monumenta sodalis.
At mihi cur potius non tua mittis? ais.

Mollia saepe quidem deducere carmina tento,
Non tamen, ut puris auribus illa probem.
Sat mihi sit rigidas interdum fallere curas, 75
Solamenque mali praemia magna voco.

Haec tamen interea damus, ut cognoscere possis,
Non minus idcirco nos meminisse tui.
Atque utinam liquidas Ilmi residentis ad undas
Sic opus in lucem nobile vatis eat. 80

Tempora quo fastis signata volubilis anni
Condit, & inparibus sacra diesque modis:

Sidera

63. *Aëta voluminibus cognosces eruta priscis*] Sequitur denuo Ovid. Lib. 1. Fast. 7.

Sacra recognosces annalibus eruta priscis.
& hunc Fratris sui locum expressit Christianus Lotichius pag. 245. Poëm.

Multa voluminibus cognosces eruta priscis,
Multa recognosces temporis aëta tui.

74. *Non tamen ut puris auribus illa probem*] Modeste adhaeret Propertio Lib. II. El. 13. v. 12.

Me juvet in gremio doctæ legisse puellæ,
Auribus & puris scripta probasse mea.

76. *Solamenque mali*] Puto Lotichium

ipsum scripsisse *Solamenque malis.* ut Lib. 1. El. IV. v. 32.

Solamen cunctis spes erat illa malis.
idque ex Imitatione Sabini Epist. 1. Respons. ad Ovidianas v. 4.

Solamen longis illa fuere malis.
ceterum locus hic geminus est isti Ovidiano Lib. v. Trist. El. 7. v. 39.

Detineo studiis animum, falloque dolores,
Experior curis & dare verba meis.

Quid potius faciam desertis solus in oris,
Quamve malis aliam quaerere conor opem?

79. *Ilmi residentis ad undas*] Iluri vltiose in vulgatis. vide infra v. 92.

Sidera quo faciant discrimina temporis ortu,

Utque sub occiduas prona ferantur aquas.

Quasque vices rerum lustrans Hyperione natus,

85

Annua bis fenis mensibus astra regat.

Sed nunc ingenium rapit in contraria luctus:

Et querula deflet publica damna lyra.

Sic tamen & requiem curis mordacibus adfert,

Et pius est patriae vulnera flere dolor.

90

Ille gemit, celsae resonant lugubria rupes

Carmina, labentes sistit & Ilmus aquas.

Forssitan haec etiam tandem, post nubila, finem

Pessima mutatae fortis habebit hiems.

Aonii rumpent tunc alta silentia vates,

95

Plectra metu quorum nunc, Joachime, silent.

Et quae destituit fugiens prius, orsa resumet

Musa, per adsuetae rursus itura vias.

Sed quodcumque sequens iterum trahet hora, ferendum est:

Ipsae tamen fortis spe melioris alar.

100

Adsi-

82. *Et inparibus sacra diesque modis*] vide ad Lib. II. El. 10. v. 2.

84. *Utque sub occiduas prona ferantur aquas*] *Sidera prona* cur dicantur, prolixè illustrant Broukhuffii notae ad Propert. Lib. I. El. 16. v. 23. supra noster Lib. II. El. 8. v. 74.

Donec in Oceanum sidera prona cadant.

85. *Hyperione natus*] vide Patruj mei notas ad Ovid. IV. Met. 192.

90. *Et pius*] Ovidii est 2 Trist. 322. *Et pius est patriae facta referre labor.*

HOOGST.

99. *Sed quodcumque sequens iterum trahet hora, ferendum est*] An in animo habuit locum Virgilii v. Aen. 710.

— *quo fata trabunt retrabuntque sequamur; Quidquid erit, superanda omnis fortuna ferendo est.*

id noster ita expressit supra Lib. II. El. 10. v. 65.

Me satis, quocumque trahant, parere necesse est.

Adsidueque tuum, meriti non inmemor umquam,
Nomen inoblito pectore dulce feram.

Tu quoque ne curam depone absentis, & hujus
Muneris officium consule, quaeso, boni.

Atque aliquod rursus studii, Joachime, recentis

105

Mitte, quod hic cupida mente legamus, opus.

102. *Nomen inoblito pectore dulce feram*] vide ad Lib. iv. El. 9. v. ult.

104. *Muneris officium consule, quaeso, boni*] Expressit versum Nasonis Lib. iii. ex P. 8. in fine:

Quae quamquam misisse pudet, quia parva videntur,

Tu tamen haec, quaeso, consule missa boni.

106. *Mitte, quod hic cupida mente legamus opus*] Simile ejusdem Ovidii est Lib. iii. ex Pont. 5. 30.

Quod licet, ut videar tecum magis esse, legenda

Saepe, precor, studii pignora mitte tui.

& Lib. iv. Epist. 2. in fine:

Sacraque Musarum merito cole: quodque legamus,

Huc aliquod curae mitte recentis opus.

inde Flaminius in Phaleucio ad Honoratum Fascitellum, Lib. v. Carm. 32.

Verum sive aliquid Marone dignum

Pangis, sive modis Horatianis

Fuvat ludere, quidquid est, sodali

Tuo mitte: alii sibi, atque Musis

Scribant; tu cave, carmina occulas, quae

Digna sunt medio legi theatro.

E L E-

ELEGIA II.

A D

PHILIPPUM MELANCHTHONEM.

De obitu Clarissimi Viri.

* JACOBI MICYLLI.

Flebilis à Nicro gelidum miraris ad Albim
 Cur veniat passis Musa, Philippe, comis:
 Nec praecincta gerat viridanti tempora lauro,
 Vestis inaequales sed tegat atra pedes.
 Scilicet hic lacrimis color est, & luctibus aptus.
 Hic habitus moesti pectoris esse solet.
 Luna bis inplevit crescentem cornibus orbem:
 Bis radios verso condidit orbe suos:

I i

Ex

* Vide Camerar. Epist. ad Lotichium Lib. 1. Epist. 4. hujus edit. ubi de obitu Micylli & hoc Lotichii Epicedio. initio hujus Elegiae Lotichium aemulatum fuisse exordium Ovidianorum Tristium unusquisque facile animadvertit.

4. *Vestis inaequales sed tegat atra pedes*] Eleganter *inaequales pedes* tribuit Elegiae funebri, quos *inpaes*, *claudos*, & *alternos* passim vocat Ovidius. vide Ciofan. ad Epist. xv. 5. & 11. Trist. 220. hinc apud Statium Lib. 1. Sylv. 2. 7. qui locus Gronovium aliosque viros doctos valde exercuit:

*Quos inter vultu petulans Elegia propinquat
 Celsior adsueto, divasque bortatur & ambit
 Alternum factura pedem.*

ubi *fractura* legebat Gevartius. sed pro vulgata adfert nonnulla & amplius de hoc loco deliberandum censet Patruus meus ad Ovid. iv. ex P. 5. 3. ubi similiter suis Elegis *inaequales pedes* tribuit:

*Longa via est: nec vos pedibus proceditis
 aequis.*

mihi tamen *facere pedem* in loco Statiano vix probatur, & admittendam puto optimam N. Heinsii emendationem, qui Lib. iv. Advers. cap. 6. legebat;

Alternum tractura pedem.
 quem vide.

7. *Luna bis inplevit crescentem cornibus orbem*] Imitatur rursus Nasonem Lib. 11. Met. v. 344.

Luna quater junctis implet cornibus orbem. & recte *inplevit non explevit*, ut saepius apud Ovidium. vide Heinsf. ad Lib. vii. Met. 530. adde notata ad Lib. i. El. 5. 79. ubi in alio Nasonis loco ex Lib. 111. Fast. 657. praefarendam existimavi codicum lectionem:

*Sunt quibus haec Luna est, quia mensibus
 impleat orbem.*

nunc vulgatam retineo, quia *mensibus inpleat*

Ex quo, Vangionum cultis digressus ab oris,

Liquisti patriae rura propinqua tuae.

10

Tristibus interea Lachesis nos dura fatigat

Casibus, & laetos non finit ire dies.

Utque alios taceam, quos functos munere vitae

Abstulit inmiti Parca severa manu:

Ille, decus Phoebi, Musarum cura, Micyllus

15

Occidit; heu fallax & breve vita bonum!

Haec igitur meta est nostrorum summa laborum?

Hac miseri vates conditione sumus?

Tertia post actas Jani lux venerat Idus,

Quam tulerat fuscis Lucifer ortus equis:

20

Cum,

pleat, annum. ut totum anni circuitum in-
nuat, quia *implere orbem* dicitur Luna ple-
na, quod illi loco non convenit. vide de
locutione ipsa Scalig. in Prolegom. Canon.
Isagog. pag. 11. & 12.

20. *Quam tulerat fuscis Lucifer ortus
equis*] Observat Broukhufius in notis ad
Tibull. Lib. 1. El. 10. v. 62. illo versu:

Dum rota Luciferi provocet orta diem.
nusquam hodie legi, Luciferum curru vehi.
Fateor id rarius quidem occurrere apud
veteres, qui plerumque Luciferum solo
fusco equo vespere vectum, mane autem
candido inducunt. vide Heinf. ad Ovid.
11. ex P. 6. 38. At cum numero plu-
rali equos ei assignant, de curru eius ca-
piendum esse optime docuit Janus Douza
Fil. in Consect. ad Tibull. cap. 3. adducto
inter alia adposito Albinovani loco ex Ele-
gia in obit. Maecen. v. 132.

*Quem nunc in fuscis placida sub nocte niten-
tem*

Luciferum contra currere cernis equis.

sic ipse Tibullus Lib. 1. El. 3. in fine:

Luciferum roseis candida portet equis.

pari modo cum Soli ac Lunae equi tribuun-
tur, de curru utriusque intelligendum esse
notavimus supra ad Lib. 1. El. 5. 31. qui-
bus adde quae de Noctis sive Lunae curru
habet Menagius ad Malherbae Poëm. Lib.
V. pag. 259. *rotam* vero Luciferi pro orbe
vel disco capit Broukhufius, quod ut ad-
mitti potest, tamen *axem* a poetis saepius
ei datum non video quomodo intellige-
mus, nisi currum Lucifero tribuamus aequae
ac Soli, Lunae, Aurorae. ut Ovid. 111.
Fast. 518.

*Sed ubi sustulerit, totidem demerserit orbes,
Purpureum rapido qui vehit axe diem.*

noster Lib. 1. El. 2. in fine:

Hunc celeri portet Lucifer axe diem.

rursus de Aurora Ovid. 1. ex P. Epist. 4. 57.

*Mennenonis banc utinam lenito Caesare mater
Quam primum roseo provocet axe diem.*

ut recte legebat Heinsius, & imitatione
Loti-

Cum, velut occultas volvens sub pectore curas,
 Inposuit tristi languida membra toro.
 Parva mora est, pectus quatit arida tussis anhelum,
 Accensamque levant pocula nulla sitim.
 Principio succos tamen omnes ille perosus
 Infuetam medicae respuit artis opem.

I i 2

Mox

Lotichii vindicavimus supra ad Lib. II. El. 15. v. ult. pro eo quod in vulgatis *provocet ore*. licet illud placuisse Broukhufio videri possit ex ejus imitatione in Poëm. Juvenil. pag. 483.

*Hanc agat o utinam coelo festinus ab alto
 Lucifer, & puro proferat ore diem.*

porro *babenis* Luciferum instruit Boëthius Lib. I. Conf. Phil. Metr. 5. v. 12.

*Et qui primae tempore noctis
 Agit argentes Hesperus ortus,
 Solitas iterum metet babenas
 Phoebi pallens Lucifer ortu.*

quamquam illic equitantem potius quam aurigantem Luciferum intelligat Spanhem. ad Callimach. Hymn. in Dian. v. 141. Ceterum mentio Albinovani modo facta, cui tamen perperam vulgo Elegiam istam in obitum Maecenatis tribuunt, admonet me alterius loci in eadem Elegia corrupti de *Orientis equis*, quam hac occasione emendabimus. Exstat is v. 56.

Hic tela in profugos (tantum curvaverat arcum)

Misit ad extremos exorientis equos.

sic edidit Pithoeus inter Poëmata vetera, & Scaliger in suis Catalectis; & ita sub nomine Pedonis Albinovani, (cui tamen ipse hanc Elegiam adjudicat in notis ad Tibull. Lib. I. l. 50.) versus hos produxit Broukhufius ad Propert. III. El. 3. init. quibus nihil de mendo suboluisse miror. nam sine auctoritate veterum esse arbitror, *exoriens* ita simpliciter ac nude pro *Oriente*, vel *Sole exoriente* poni. quamquam obijci posse non ignorem illud Propertil Lib. III. El. 3. v. 49.

*Qua venit exoriens, qua deficit, unde coactis
 Cornibus in plenum menstrua Luna redit.*

ubi Broukhufius hunc ipsum Albinovani versiculum adscripsit. sed nullum praeterea aliud exemplum addidit. quod si vera sit ejusdem sententia, distichon illud Propertianum collocandum esse post v. 56.

Solis & atratis luxerit orbis equis;

Qua venit exoriens &c.

patebit locum illum diversum esse, & *Sol exoriens* repetitione ex praecedenti versu deducta illic jungi: cuius transpositionis causam Broukhufio fuisse novitatem hujus locutionis arbitror. *jubar exoriens* recte dixit auctor Phoenicis v. 42.

*Et conversa novos Phoebi nascentis ad ortus
 Exspectat radios & jubar exoriens.*

donec igitur alia hujus locutionis proferrantur exempla, reponendum opinor ex ipsius corruptae lectionis vestigiis:

Misit ad extremos ecce Orientis equos.

quam emendationem aures ipsae suggerunt pro vulgata, dubio procul ex prava pronuntiatione nata. ecce autem non faciendi versui hic inservit, sed celeritati indicandae expeditionis Indicae, suatore Maecenate ab Augusto susceptae (de qua recte hos versus exponebat Broukhufius) ut apud Ovidium Lib. I. A. A. v. 177. qui locus unice conjecturam nostram firmat:

*Ecce parat Caesar donito, quod defuit, orbi
 Addere, nunc Oriens ultime noster eris.*

& de usu ac vi particulae *ecce*, qua repentinum aliquid denotat, vide Servium ad Virg. II. Aen. 203. & notas ad Ovid. II. Met. v. 441.

Mox rapidis imos torreri febribus artus

Sensit, & angustas gutturis esse vias.

Heu mihi, nil artes serae juvere medentum,

Artificum doctae nil potuere manus.

30

Ergo jaces, patriae decus, o clarissime vates,

Et Graiae & Latiae gloria summa lyrae?

Nec potui, cum te premeret jam serior aetas,

Praemia pro meritis solvere iusta tuis?

Tu mihi quaerenti sacras per inhospita Musas,

35

Ad juga monstrasti primus amoena viam.

Nam leve feu velles Elegis deducere carmen,

Seu magis Herois altius ire modis:

Sive lyram digitis percurrere, sponte fluebant

Molliter in numeros verba diserta tuos.

40

Ergo

29. *nil artes serae juvere medentum*] Ita apud veteres etiam praetulisse videtur Lotichius, non *artes medendi*, ut in codicibus inemendatis. Ovid. Ep. XXI. 14.

Adjuvor & nulla fessa medentis ope.

sic Lib. xv. Met. 629.

*Funeribus fessi postquam mortalia cernunt
Tentamenta nihil, nihil artes posse medentum.*

ubi male in Thuaneo codice *medendi*. Hein-
sius *artes medentes*. sed altera scriptura fir-
matur ex iis quae ipse notavit ad Epist. V.
Heroid. v. 147.

35. *Tu mihi quaerenti sacras per inhospita
Musas,*

*Ad juga monstrasti primus amoena
viam]*

Prorsus eadem sunt illa Jani Secundi Lib.
II. El. I.

*Tu divina canis Serrati culmina montis,
Is tibi monstravit primus in astra viam.*

*Laurigeroque cavas ferienti vertice nubes
Ad juga Parnasi jam leve fecit iter.*

39. *Sive lyram digitis percurrere &c.]*
Imitatione sua Lotichius videri posset apud
Propertium praetulisse lectionem, Douzae
Filio & Lernutio probatam, Lib. II. El. I.
v. 9.

*Sive lyrae carmen digitis perscurrit eburnis,
Miramur faciles ut premat arte manus.*

ubi tamen Broukhuisius operose vindicat
percussit, quod poëtis etiam frequens.
Sed aliter locum illum castigabat N. Hein-
sius Lib. II. Advers. cap. I. qui legebat,

*Sive lyrae stamen digitis percussit eburnae.
digni enim eburni minus recte dicuntur,
quam lyra eburna. quam emendationem fir-
mat Auctor Panegyrici ad Pisonem v. 155.*

*Sive cbelyn digitis & eburno verberare pulsas,
Dulcis Apollinea sequitur testudine cantus.*

qui

Ergo quod Aonii secretas fontis ad undas,

Plena puer Phoebos pocula dante bibi:

Longius & cultos Sophiae digressus in hortos,

Florida de lauro ferta virente tuli.

Me fateor debere tibi: cinerique rependam

45

Omnia, quae pietas suadet, amorque tuo.

li 3

Ante

qui locus huic Lotichiano perfimilis est. *niveos digitos* vocat Maximianus Eleg. iv. v. 11.

Nunc niveis digitis, nunc pulsans pectine chordas,

Arguto quidquid murmure dulce loqui.

& talem describit idem in El. v. v. 17.

Docta loqui digitis, & carmina fingere docta,
Et responsuram sollicitare lyram.

percurrit tamen apud Propertium probari etiam posset ex Ovidio Lib. ii. Am. El. 4. v. 27.

Haec querulas agili percurrit pollice chordas,
Tam doctas quis non possit amare manus.

percurrit enim de graviore sono, sed percurrit de agili digitorum dexteritate rectius dicitur, ut apud Ovidium optime praeferrunt viri docti, pro *babili* & *praetentat*. vide notas. idque apud Propertium suadent *faciles manus*, quae tunc percurrit melius conveniunt, quam *percurrit*. nec aliter utroque in loco legisse videtur Joh. Posthius, ut patet ex eius imitatione Lib. ii. Parerg. Poët. pag. 48.

Sed sacchi argutas percurrens pollice chordas.
& Basilii Zinzchii Lib. vi. Poëm. Elez. i.

Haec modo vocales percurrit pectine chordas,
Haec similes chordis nectere docta modos.

40. *Molliter in numeros verba disertat uos*] Sic editiones vulgatae exhibent, & apographum Hoogstratani. Sed scripsisse Lotichium ipsum persuasus sum,

— *sponte fluctant*

Molliter in numeros verba diserta suos.
id enim est quod se de testatur Ovidius iv. Trist. 10. 25.

Sponte sua carmen numeros veniebat ad aptos.
hui numeri eleganter dicuntur iusti, nativi,

apti. sed apud veteres saepe corrupti in *tui*. vide Heinsium ad Lib. ii. ex P. 9. 60. sic ejusdem Libri Epist. 8. v. 3.

Utque suum munus numerum, quem debet, haberet.

ubi tuum etiam antea edebatur. Lib. iii. Amor. i. 28.

Primaque per numeros acta juventa suos.
& Lib. ii. Fast. 6.

Jam iustis numeris prima juventa suis.

sic apud eundem Nasonem Epist. xvii. 252.

A verbis facies dissidet illa suis.

ut optime pro *tuis* restituit Heinsius, & elegantiam hanc compluribus locis reddidit, tam illic quam alibi passim. vide ad Lib. iii. A. A. 236. & 272. 540. & Rem. Am. 54. bis eadem significatione Epist. xx. 67.

Invidiam patiar: passo sua praemia dentur,
Cur suus a tanto crimine fructus abest.

notum illud Virgilii Ecl. i. 38.

Cui pendere sua patereris in arbore poma.

ubi interpolatus est Servius, cum adversus metrum *sua poma* jungens, explicat, id est *ipsius arboris poma propria*. hinc recte apud Justinum Lib. ii. cap. 9. correxit Acidalius: *nec audaciae suus eventus defuit pro ejus*. & saepissime voculae hujus elegantiam aliis auctorum veterum locis restituit salutaris J. Fr. Gronovii manus, quem vide Lib. i. Observ. cap. 11. & Lib. iv. 17. pag. 269. & Barth. ad Stat. iv. Th. 836.

43. *Longius & cultos Sophiae digressus in hortos*] An respexit illud Virgilii initio Ciris:

Cecropius suaves expirans hortulus auras,
Florentis viridi Sophiae completur umbra.

Ante Nicer Ligeri, Rhodano miscebitur Ister,

Nec rapidus liquidas Rhenus habebit aquas:

Quam ventura dies, aut ulla redarguat aetas,

Effluxisse animo tot benefacta meo.

50

Nunc precor, has lacrimas, atque haec suspiria tantum,

Care parens, veri signa doloris habe.

Mox ubi foecundas mulcere Favonius auras

Coeperit, & gremium laeta resolvet humus:

Tunc flores ad busta novos, violasque recentes,

55

Semper odoratas veris habebis opes.

Sic quoties tumulto via proxima ducet euntes,

Incola seu faciat, sive viator iter:

Nullus erit, qui non repetens suspiria dicat:

Sit requies cineri paxque, Micylle, tuo.

60

Quin

50. *Effluxisse animo &c.*] Catullus Carm. LXVI. v. 18.

Ne tua dicta vagis nequidquam credita ventis Effluxisse meo forte putes animo.

55. *Tunc flores ad busta novos, violasque recentes &c.*] Haec aperte imitatus est Broukhufius Lib. IV. Epigr. 24.

Semper babe violas circum tua busta recentes, Veris odorati munera semper babe.

57. *Sic quoties tumulto via proxima ducet euntes & seqq.*] Non dubito Lotichium his versibus in animo habuisse ista Propertii Lib. II. El. I. 85. ad Maecenatem:

Si te forte meo ducet via proxima busto,

Effusa celatis sisle Britanna jugis.

Taliaque illacrimans mutae jace verba favillae:

Huic misero fatum dura puella fuit. quem pulcherrimum locum. ut id addam, optime imitatus est Sannazarius Lib. II. El. I. in fine, ad Alphonsum Arragonium Siciliae Regem, Maecenatem suum:

Quare si nostri veniet tibi nuncia leti

Fama, triumphales jam prope siste rotas, Atque haec ad cineres moerens effare sepultos: Saevitia dominae rupte poeta jaces.

eiusque vestigia bene secutus Joh. Anton. Taygetus T. II. Poët. Ital. Toscan. pag. 277. b. ad Barbaram Callinam:

Quod si me audieris gelidum liquisse cadaver, Contigeritque urnam forte videre meam.

O decus, o nostri nitidissima gloria secli, Diva, precor celeres, Barbara, siste rotas.

Talibus & nostros moerens testare dolores; Atropos huic rupit stamina, jussit Amor.

ita enim recentiores cum veteribus componere par est.

60. *Sit requies cineri paxque, Micylle, tuo*] Sic Lib. III. El. I. in fine:

Sic o sit cineri paxque quiesque meo.

& Paulus Panfa in Epicedio Molsae: *Cultorisque tui vocem cognosce supremam, Sic o sit cineri luxque quiesque tuo.*

Quin etiam, quam lata patet Germania, vates

Passim morte tua carmina moesta canent.

Qualia ramorum densa Philomela sub umbra

Concinīt, aut moriens qualia tristis olor.

Te procul ad Viadri ripas lugebit ademtum,

65

Gloria Castaliae prima Sabinus aquae.

Claraque percensens operum monumenta tuorum

Stigelius, dulces fundet ab ore modos.

Parque fenex studiis & par Camerarius annis

Pauca, sed in laudes concinet apta tuas.

70

Vos

62. *Passim morte tua carmina moesta canent.*

Qualia ramorum densa Philomela sub umbra
Concinīt &c.]

Ilic quoque imitatur Catullum carm. LXVI.
in obitu Fratris:

— at certe semper amabo,

Semper moesta tua carmina morte canam.

Qualia sub densis ramorum concinīt umbris
Daulias, absumti fata gemens Ityli.

hic enim recte emendarunt viri eruditi pro
Ityi, quod in aliis legitur. pro quo *Itylei*
habetur in Palatino papyraceo, & in nostro
Codice male autem Scaliger ex libro ve-
teri *Protboi*. vide Isaci Vossii notas. qui
recte *Ityl* vindicavit: & ita Mariang. Ac-
cursius & N. Heinsius ad Ovid. vi. Met.
658. idque imitatione sua probasse etiam
videtur Janus Secundus Lib. 1. Ode 2.

Parvi caedem Ityli carmine lugubri

Plorat Daulias ales

Aita stans super arbore.

& Basilii Zanchius Lib. vi. Poëm. p. 152.

Daulias & densis residens Philomela sub
umbris

Concinīt Ismarii fata gemens Ityli.

male vero in nonnullis Catalli editionibus
assumpti legitur pro *absumti*. ut apud Pro-
pert. iii. El. 8. v. 10.

hicrepet absumtum nec sua mater Ityn.

vide Carr. ad Valer. Fl. iv. 169. Nauge-
rius carm. xxv. v. 24.

Sola gemit, ramoque sedens miserabilis alto
Absumtum mater Tracia plorat Ityn.

amissum. dixit eadem in re Ovidius iv.
Fast. 482.

Quacumque ingreditur, miseris loca cuncta
querelis

Inplet, ut amissum cum gemit ales Ityn.

utraque Philomelae & oloris comparatione
utitur etiam simili loco Ang. Politianus
T. ii. Poët. Ital. Toscani pag 114.

Qualia sub densis volucris nec Daulias um-
bris,

Eridani in ripis nec canit albus olor.

& noster Lib. v. El. 4. v. 9.

Non ita populeis moeret Philomela sub umbris,

Huic similis quamvis nulla sit inter aves.

Ad vada nec tali dulcedine pura Coystri

Carmen olor moriens exsequiale canit.

68. *Stigelius*] de eo vide notas ad Lib.
ii. El. 10. initio.

70. *Pauca, sed in laudes concinet apta*
tuas] Forfan est imitatio Sannazarii Lib. i.
El. xi. v. 22.

Elysiusque bedera comtus florente capillis

Rara, sed Aoniis concinat apta choris.

Joh. Pollhius Lib. ii. El. 7. pag. 48.

Sed facili argutas percurrens pollice chordas

Concinet in laudes multa, Petraee, tuas.

Vos quoque consortes patriae, mea turba, sodales,

Aufonis in gremio quos fovet ora suo:

Quorum flexibiles errant per tempora myrti,

Et lateri semper candidus haeret Amor:

Seu vada Medoaci colitis, seu Felsina mater

75

Praebet in Aemiliis otia grata jugis:

Fama per aërias cum nuncia venerit Alpes,

Flebitis argutae plectra tacere lyrae.

Heu spes fallaces, & mens improvida vatum,

Qui stabilem vitae creditis esse moram!

80

Quid prodest totas hiberno fidere noctes,

Quid studiis longos continuasse dies?

Si tamen in tenebris opera interrupta jacebunt,

Musaque cum domino paene sepulta suo est?

Vester honos agitur, mites Heliconis alumnae:

85

Vatibus a sacris hoc prohibete malum.

Tu

73. *Quorum flexibiles errant per tempora myrti*] Forte elegantius esset *flexipedes*, maxime propter additum verbum *errant*. certe Servius ad Virg. Ecl. iv. 19. *errantes hederas* explicat *passim vagantes*. unde antiqui Lyrici dixerunt *flexipedes hederas*, quod hoc atque illac *vagantur*. Sed antiqua Ovidii editione usus Lotichius alterum secutus esse videtur, apud quem Lib. x. Met. v. 99. olim edebatur:

Vos quoque flexibiles hederæ venistis.

sed Turnebum ac G. Fabricium restituisse *flexipedes* adnotavit Patruus meus. & sic in omnibus Palatinis codicibus se invenisse exemplari suo adscripsit Gebhardus, nec

aliter exaratum offendi in meo Codice, quem ex supellestili Wittiana mihi aliquando comparavi.

85. *Vester honos agitur, mites Heliconis alumnae,*

Vatibus a sacris hoc prohibete malum]

Similia fere in carmine de Aeneide Virgilii in Catalect. Pithoei Lib. ii. pag. 71.

Hoc opus aeternum ruet? & tot bella, tot enses,

Incineres dabit hora nocens & perfidus error:

Huc buc Pierides nemorum per lustra loquaces

Tendite, & ardentes ignes fluvialibus undis

Mergite, ne pereat tam clari Muja poetae.

quod

Tu quoque (nec dubito) numquam patiere, Melanchthon,
Scripta tot aeterna nocte situque premi.

Ante meos oculos, imisque in sensibus haeret

Ultima digressus hora, Philippe, tui.

90

Quanta pium (memini) mulcebant gaudia pectus!

Quantus in amborum mentibus ardor erat!

Felix, ante obitum cui saltem fata dederunt

Adspectuque tuo, colloquioque frui.

Scilicet haec secum durae solatia mortis

95

Adtulit ad manes, Elysiumque nemus.

Nec decet, aut fas est, nos illum flere sepultum

Amplius, & lacrimis ponere nolle modum.

Ille quidem dulces auras, & amata reliquit

Lumina, sub gelida contumulatus humo:

100

Fama tamen superest, & totum nota per orbem

Gloria, Castaliae quam peperere Deae.

Nec tua longa dies delebit scripta, Micylle.

Juris in ingenium mors habet atra nihil.

K k

Adde

quod carmen Broukhufius in notis ad Propert. III. El. 5. init. observat male adtributum esse Augusto, ex inscriptione editionis Pithoei, quae praefert, *veteris Scholastici poetae versus sub nomine Augusti Caesaris*. quod indicat Augustum loquentem induci, ut ex carmine ipso manifestum sit; non vero versuum istorum auctorem esse; licet in editione Catalectorum Aldina aliisque vetustioribus *Octavio Augusto* tribuantur. sed de eo alibi videbimus.

95. *duræ solatia mortis Adtulit ad manes*] Imitatio Ovidii Lib. v. Met. 73.

Et tulit ad manes junctæ solatia mortis.

104. *Juris in ingenium mors habet atra nihil*] Auctor Epigrammatis antiqui in Catalect. Pithoei Lib. I. pag. 40.

Ingenio mors nulla nocet, vacat undique tutum:

Inlaesum semper carmina nomen habent.

quod debetur Propertio Lib. III. El. I. in fine:

At non ingenio quaesitum nomen ab aevo

Excidet: ingenio stat sine morte decus.

Id Ovidius ad Augustum transtulit Lib. III. Trist. 7. 48.

Inge-

Adde quod ereptum terris, pietasque fidesque 109
 Ante Deum coelo sideribusque locant.
 Non levis ambitio, non impius ardor habendi,
 Nullus in elato pectore fastus erat:
 Provida sed virtus, & flore nitentior omni
 Candor, & innocua cum pietate fides. 110
 Ipse ego quae vidi referam, quaeque auribus hausi,
 Solamen nostris dulce piumque malis.
 Jam mortis prope tempus erat, volucerque silenti
 Pegasus Hesperias nocte subibat aquas:
 Pegasus, unde sacri latices Aganippidos undae: 115
 Vatis & occasus sideris unus erat.
 Ergo ubi sensisset labi per viscera mortem,
 Haec dedit in moesto verba suprema toro:

Fata

*Ingenio tamen ipse meo comitorque fruorque,
 Caesar in hoc potuit juris habere nihil.*
 Vide Ciofan. ad Lib. iv. ex P. Ep. 16. 2.
Non solet ingeniis summa nocere dies.
 e recentioribus N. Heinsius Lib. II. El. 3.
*Fata domant chartae, non interitura supellex,
 Atropos hic vitam tendit avara colum. &c.*
Spirat adhuc morum concordia, spirat utrum-
que,
Juris in hanc habuit Parca profana nihil.
 Hieronymus Carbo, Neapolitanus, Epigram-
 mate in Opera Pontania Summontio edita,
Ut quae saeva duces vincit mors, saeva ty-
rannos,
In te unum doleat juris habere nihil.
Ipse licet gelido consumserit ossa sepulcro,
Non terere ingeni tot monumenta potest.
 quod Epigramma unicum ex deperditis
 Hier. Carbonis poematis superesse putabat
 Broukhuisius in notis ad Sannaz. Lib. I.
 El. XI. 45. cum tamen ejus Elegiam ad
 Augustinum Niphum valde prolixam exhib-
 uerit L. Nicodemus in Addit. ad Toppii

Biblioth. Neap. pag. 137. ad eundem hunc
 Carbonem exstat carmen Jani Anysii Lib.
 IV. Poëm. pag. 48. b. & epigramma Titi
 Strozzae Lib. IV. Erotic. pag. 49. b.

III. *Ipse ego quae vidi referam*] Sanna-
 zarius Lib. II. El. I. v. 79.

Ipse ego quae vidi referam, scit Thufcula
tellus.

Ovid. Ep. XVI. 63.

Fas vidisse fuit, fas sit mihi visa referre.

112. *Solamen nostris dulce piumque malis*]
 Firmat hic locus ea quae supra notavimus
 Eleg. praec. v. 76.

116. *Vatis & occasus sideris*] Statius
 Thebaidos I. 502.

— *averso pariter deus occidit astro.* HooGST.

117. *Ergo ubi sensisset labi per viscera mortem,*
Haec dedit in moesto verba suprema toro]

Simile illud Propertii Lib. III. El. 5. v. 9.

Flens tamen extremis dedit haec mandata
querelis,

Quum moribunda niger clauderet ora liquor.

Fata vocant, moriorque libens, valeatis amici,

Regia siderei me vocat alta poli.

120

At tu, Christe, novae qui nobis gaudia vitae

Reddis, & in supera das regione locum :

Huic abeunti animae placidam largire quietem,

Ne mihi sit pretium mortis inane tuae.

Me liquor ille, tuo stillans e vulnere sancto,

125

Abluat, hos aestus, hanc levet ille sitim.

Dixit, & in tenues migravit spiritus auras,

Et placidus clausit lumina victa sopor.

Et quis adhuc dubitet, coelesti sede receptum,

Sidera sub pedibus celsa videre suis ?

130

Illic aut obitus astrorum spectat, & ortus,

Quoque suum Phoebus tramite currat iter :

K k 2

Aut

124. *Ne mihi sit pretium mortis inane tuae*] An & hic scripserat, *Nec mihi sit pretium* &c. ita enim supra Lib. I. El. 7. §. 32. loco prorsus simili:

*Christe save, cujus sanguis delevit in alto
Collis oliviferi crimina nostra iugo.*

*Respice me, tenues cum spiritus ibit in auras,
Nec mihi sit mortis munus inane tuae.*

129 *Et quis adhuc dubitet*] Artificium hujus locutionis non vulgare ex Cicerone illustravit P. Victor. Lib. XIX. Var. Lect. 15. Virg. VI. Aen. 807.

Et dubitamus adhuc virtutem extendere factis?

130. *Sidera sub pedibus celsa videre suis*] Exprimit notum illud Virgilii Ecl. V. §. 57. *Candidus insuetum miratur limen Olympi,
Sub pedibusque videt nubes & sidera Dapnisi.* sic noster infra El. IV. §. 170.

*Postque tot infidos maris implacabilis aestus,
Nubila jam pedibus cuncta subesse tuis.*
ita passim in obitu doctorum hominum, qui astrologiae studio, dum viverent, ope-

ram dederunt, ut hoc loco, & in Epicedio Casp. Crucigeri Lib. V. El. 19. §. 153.

Rimarique situm coeli radiosque solebat,

Sidera & exactis irrequieta notis.

Cumque tuum manibus, Ptolomaeae, volumen haberet,

Scrutatus sedes quas aditurus erat, &c.

*Sidera nunc illic fulgentis semper Olympi,
Cunctaque cognoscit quae latuere prius.*

Joh. Jovianus Pontanus in Hymnis de Laud. Divin. pag. 242.

Jam coelum sublime patet, jam despicias aethram,

Lucida sub pedibus sidera cuncta premens.

& Lib. I. Tamulor. pag. 69. b.

Digne senex coelo, coelum, Ptolomaeae, petisti,

Pro Catina coelum patria facta tua est.

Quasque olim stellas numeris, quae sidera cursu,

Nunc metire oculis, fataque certa tenes.

Et tibi quae series rerum, lex ipsa futuri

Nota patet, summis perfruerisque bonis. G.

Aut cupido primæ complexu conjugis hærens

Fata senectutis narrat acerba suæ.

Seque tot ærumnis gaudet, curisque solutum,

135

Amplius haud ullas posse timere vices.

O ubi plena sacro manat torrente voluptas,

Verus ubi pleno fonte redundat amor.

Salve care parens, alti novus incola coeli,

Non mihi, qui genuit, care parente minus.

140

Tecum delicias, & gaudia nostra tulisti,

Quæ nulli poterunt restituïsse dies.

Haec ego, dum flentes comitamur funus amici,

Flebilibus cecini pauca, Philippe, modis.

Plura dolor prohibet: salve cultissime vates,

145

Inque beatorum pace, Micylle, vale.

ELE-

G Sabinus Lib. iv. Eleg. pag. 121.

Quæ prius ipse tua scrutari mente solebas,
Lucida sub pedibus conspicias astra tuis.

Sannazarius Lib. i. El. 3. v. 11.

Unde nitor stellis: cur nox majorve mi-
porve,

Cur non ipsa suo lumine Luna micet.
Felix, coelestes cui fas nunc scandere sedes,
In quibus post obitum fata manere sinant.

El. vii. v. 11.

Submotumque oculis animo percurrere coelum,
Quasque tenes sedes, mente adiisse prius.
& in fine Lamentationis de morte Christi:
Sidereos inter proceres, sanctumque senatum,
Sub pedibusque dabit stellantia cernere clau-
stra.

137. O ubi] De hac exclamatione poë-
tica bene adversus Servium Probumque
disputat Erythraeus Indice Virgiliano sub
litera O non procul ab initio: & vide Vos-
sium Lib. ii. de Art. Gram. cap. 27. p. 178.

139. Salve care parens, alti novus incola
coeli] Lotichio adhaeret Broukhussius in
fine Epicedii in obitum Graevii Lib. iii.
El. 9.

Salve sanctæ pater, nitidi novus incola Olympi,

Et nostro semper mañus amore, vale.

noster infra Epicedio Melanchthonis El. 4.
v. 181.

Salve magne parens, alti nunc ætheris haeres,
Et frueri æternis, quæ tibi parva, bonis.

idem Broukhussius Lib. i. Lyricor. Od. x.
p. 136.

Salve supernis addite sedibus
Civis, beatus ætheris incola,
Quem mente possessum tenace
Pridem equidem atque animo occupabas.

141. Tecum delicias &c.] vide ad Lib.
iii. El. 7. 39. & Lib. iii. Carm. 27. 12.

143. flentes comitamur funus amici] Alio-
epitheto hic usum mallet Lotichium, &
fidi, tristes, vel sim. scripsisset, quia flentes
& flebilibus hic parum concinne eodem
disticho juncta nescio quo modo offen-
dant.

145. — salve cultissime vates,
Inque beatorum pace, Micylle, vale].

J. P. Lotichius pag. 105. Poëm. in fine
Carminis, quod hujus Lotichii Patruï sui
Amoribus ac Gratiis sacrauit,
Petre vale, cognate vale, salve optime vates,
Inque beatorum sedibus umbra vale.

ELEGIA III.
IN NUPTIAS
MARCI LUDOVICI ZIEGLERI,
JURISCONSULTI,
ET
CATHARINAE REIFFSTOCKIN.

Si mihi praeteritae ver illud amabile vitae.

Ingeniique forent libera jura mei.

Invida nec tacito confectum cura dolore,

Cogeret aetatis tempora dura queri.

Kk 3

For-

IN NUPTIAS M. LUDOV. ZIEGLERI] Est hic idem Zieglerus, cui inscriptum est phaeleucium, quod occurrit Lib. I. Carm. 38.

1. Si mihi praeteritae ver illud amabile vitae,
Ingeniique forent libera jura mei.

Invida nec tacito confectum cura dolore
& seqq.]

bona imitatio Catulli carm. LXIII. ad Hortalum:

*Et si me adsiduo confectum cura dolore
Sevocat a doctis, Hortale, virginibus.
Nec potis est dulces Musarum expromere foetus*

*Mens animi, tantis fluctuat ipsa malis. &c.
Sed tamen intantibus maeroribus, Hortale, mitto
Haec expressa tibi carmina Battadae.*

ita in nostro Codice MS. non exponere fletus, & ultimo versu male experta in vulgatis. pro quo excerpta in editione Douzarum. sed expressa vocat carmina Battadae, quia Hortale mittit Comam Berenices e Callimacho a se versam, cui praefixit hoc Epigramma. Ceterum totum illud Catulli carmen una cum aliis elegantibus parodia expressit Janus Lernutius in Parodiis ineditis, quas manu Broukhufii descriptas servo: & ad genium horum Catulli versuum composuit Epicedium suum in M. Ant. Turrianum Hieronymus Fracastorius pag. 108. Poëm. Ed. Vulp.

*Et si egomet tanti casu perculsus amici
Solamen nostris discuperem lacrimis;
Ne mea perpetuo manarent lumina fletu,
Pergeret aut tantus urere corda dolor.
Attamen, ut mi animi valuit concedere amor,
Isthaec maesta tibi carmina persolui.
Quo fortasse meis consolarere Camenis,
Si miseros quidquam Musa levare potest.
& haec vestigia premit Broukhufius in Elegia ad Joh. Antonidem Goesianum, in Juvenilibus pag. 422.*

*Et si me vario jactatum, Fane, tumultu
Hollorumque vagis fluctibus implicitum,
Sevocat a caetu Musarum tristis Enyo,
Nec patitur solitis invigilare choris:
Non tamen usque adeo feritas Mavortia cordi est.*

*Ut cupiam lituos inter & arma mori,
Oblitus Musarum artes, oblitus amores,
Quinimum mali nunc quoque corde sedent.
nec dispar est initium Ceiris Virgilianae,
licet loco corrupto,*

*Et si me vano (sic lege, non vario) jactatum
laudis amore*

*Irritaque expertum fallacis praemia vulgi
Cecropius suaves exspirans hortulus auras
Num mea curet eo dignum sibi quaerere carmen? &c.*

*Non tamen abstam coeptum detexere munus
& seqq.*

Sol

Forſitan argutas quae poſſent ire per aures,
 Concinerem thalamo carmina, Marce, tuo:
 Qualia ſub myrto quondam redolente caneſcam,
 Qua trahit Heſperias in mare Ledus aquas;
 Florida cum teneris ferviret amoribus aetas,
 Eſſet & in pretio noſtra juvena ſuo.
 Tunc ego regnabam, gelidam nec ad uſque Pyrenen
 Cultor Apollineae notior artis erat.

5

10

Nunc

Sed praecipue initium huius Elegiae Lotichianae ante oculos habuiſſe & aemulatus eſſe videtur idem Broukhuiſius in exordio Elegiae de virtute bellica Groningae-
 norum Studioſorum, quae exſtat in Juvenilibus pag. 418. & incipit:

*Si mea, quas vellem, ſpirarent carmina vires,
 Eſſet & auguſto fortis in ore ſonus.
 Non ego Pblegraei canerem certamina campi,
 Aut Nili paſſas Romula vincla manus &c.
 At nunc inmani curarum pondere preſſo
 Fas mihi ſit vitae ſata dolere meae.
 Non ſum qui fueram: mutant mala longa vi-*

*gorem
 Ingenii, ac ſolitos deſtituere choros.
 Si tamen & noſtrae quidquam conferre Came-*

*nae
 Audent, quod culta poſſit ab ore legi.
 Qualeſcumque meo prodibunt nomine verſus,
 Nominibus veſtris rite dicabit amor. &c.*

4. Cogeret aetatis tempora dura queri]
 Verſus eſt Propertii Lib. 1. El. 7. v. 8.

Cogor & aetatis tempora dura queri.
 de quo vide notata in Addendis ad Lib.
 1. El. 2. v. 5.

8. Qua trahit Heſperias in mare Ledus
 aquas] De hoc flumine lege Iſaci Voſſii
 notas ad Melam Lib. 11. cap. 5. ubi optime
 ejus nomen reſtituit Avieno in Ora Marit.
 v. 581. quo loco male nunc legitur:

At nunc Heledus, nunc & Orobus flumina.

& hunc inter nobiliores Galliae Narbo-
 nenſis fluvios recenſet Sidonius Apollinaris
 carm. v. v. 208. ut locum emendavit P.
 Pithoeus Lib. 11. Adverſ. cap. 5. & vide
 ad eum notas Sirmondi pag. 119.

9. Florida cum teneris ferviret amoribus
 aetas] Forſan reſpicit illa Catulli carm.
 LXIX. v. 16.

*Tempore quo primum veſtis mihi tradita pura
 eſt,
 Fecundum cum aetas florida ver ageret;
 Multa ſatis luſi &c.*

10. Eſſet & in pretio noſtra juvena
 ſuo &c.] Suos iterum fecit hos verſus,
 ut paſſim, J. P. Lotichius Lib. 1. Eleg. 14.
 pag. 49.

*Mollis adhuc teneris cum luſibus aptior aetas,
 Eſſet & in pretio laeta juvena ſuo.*

Joh. Jov. Pontanus Lib. 1. Amor. p. 8.
*Sera meis veniet, veniet ſi fama libellis,
 In pretio cum ſit noſtra ſeneſta ſuo.*

11. Tunc ego regnabam &c.] Eodem
 modo habuimus ſupra Lib. 11. El. 3. v. 11.

*Tunc ego regnabam, nec me felicior alter
 Geſſit militiae ſigna, Cupido, tuae.*
 ubi vide. quae imitatus eſt Joh. Poſthius
 in Parerg. Poët. P. 1. pag. 64.

*Tunc ego regnarem, nec me felicior uſquam
 Eſſet in Hebruſcis collibus ullus amans.*

Nunc vigor omnis abest, curisque exhaustus amaris

Ingenii cecidit spiritus ille mei.

Ne tamen officium veteris tibi defuit amici, 15

Defuetae repetam fila canora lyrae.

Ergo age, quae tenero celebras connubia cantu,

Ad nova conjugii gaudia Musa veni.

Sed quia nec violas, nec laetos arida flores

Educat, aut molles terra perusta rofas: 20

Sume Palatini culto de Principis horto,

Quae tegat ornatas laurus odora comas.

Turrigeram, Nymphis comitantibus, ibis in urbem,

Qua jacet imperii nobile Spira forum.

Aura favet, Caurique silent, dum mane rubentem 25

Evocat Auroram Lucifer, illa diem.

En etiam thalamo felices exserit ignes

Cum matutino lucida sole Venus.

His comitem roseo se Jupiter addit in ortu,

Qua puer hibernas fundit amatus aquas. 30

Te quoque prima videt geminis cum piscibus Eos,

Inventor curvae, Pleiade nate, lyrae.

Quaeque levat gravidas partu Lucina puellas,

Purpureum medio spargit ab orbe jubar.

Scili-

21. Sume Palatini culto de principis horto,
Quae tegat ornatas laurus odora comas]
ejusdem Palatini Principis horti meminit
noster, Lib. II. carm. 6.

Laure, Palatini quae confita Principis horto
Ad Nicri liquidas innuba surgis aquas.

& Lib. v. Eleg. 13. v. 11.

Sive Palatini cultos in Principis horto
Imus, in his oculi, quod lacrimantur,
habent.

30. Qua puer hibernas fundit amatus
aquas] vide supra ad Lib. II. El. 8. 23.

Scilicet haec taedae sunt omina laeta jugalis,

35

Haec fortunati nuntia signa tori.

Sol oritur, referatque diem, jam lucet, eamus:

Plana sinisterior, nec salebrofa via est.

Tu Dea, cantantes ut eamus, amabile quiddam

Concine: jucundum carmine fiet iter.

40

Primus Hymen caram juveni, carumque puellae

Conjunxit juvenem, certaue jura dedit.

Ante vagos hominum genus exercebat amores.

Nulla verecundi cura pudoris erat.

Invia

39. — *cantantes ut eamus, amabile quiddam*
Concine: jucundum carmine fiet iter]
 bona imitatio Virgillii Eclog. 1x. 64.

Cantantes licet usque (minus via laedet)
eamus.

Cantantes ut eamus, ego hoc te fasce levabo.

Hercules Strozza Lib. 1. Amor. pag. 62. b.
 ed. Ald.

Cumque ratem subigam, si quam tu perdi-
tus ardes,

Concine, molle tuo carmine fiet iter.

hinc recte notter infra, post insertum de
 Hymenaei laudibus cantum, subjungit v. 76.

Hymen, o Hymenae, Hymen: sed fallis?
an amnem

Conspicimus? brevior carmine facta via est.

41. *Primus Hymen caram juveni, ca-*
rumque puellae

Conjunxit juvenem & seqq.]

Cum pulcherrima hac casti conjugii de-
 scriptione conferri meretur Joh. Jovianus
 Pontanus Lib. 1. de Amor. Conj. El. 2.
 pag. 37. b. Poëm.

Primus Hymen trucibus mollivit corda puel-
lis,

Atque animos facili contudit arte feros.

Primus inexpertos vincolo sociavit amores,
Legitimo statuens debita jura toro.

Et primus gratiae decerpto flore juventae,
Primitias Veneris & sua dona tulit.

& quae plura illic sequuntur egregia.

43. *Ante vagos hominum genus exercebat*
amores,

Nulla verecundi cura pudoris erat.

Invia pro thalamis nemorum deserta pe-
tebant &c.]

Simplicitatem hanc liberam & innocuam
 primorum temporum miris laudibus passim
 veteres & recentiores efferunt poëtae. sed
 diverso quisque artificio. Amores autem
 istos sine invidia aut rivalitate praeter ce-
 tera laudantes, nemora & silvas theatra
 communis & promiscui amoris plerumque
 celebrant. elegantissimus e multis sufficiat
 Propertii locus Lib. III. El. XI. v. 25.

Felix agrestum quondam pagana juventus,

Divitiae quorum messis & arbor erant.

Illis pompa fuit decussa Cydonia ramo,

Et dare puniceis plena canistra rubis.

Nunc violas tondere manu, nunc mista referre

Lilia virgineos lucida per calathos.

Et portare suis vestitis frondibus uvas,

Aut variam plumae versicoloris avem.

His

Invia pro thalamis nemorum deserta colebant,

45

Antraque furtivum saepe cubile dabant.

L I

Primus

*Histum blanditiis furtiva per antra puellae
Oscula silvicolis emta dedere viris.
Hinulei pellis totos operibat amantes,
Ataque nativo creverat herba toro.
Pinus & incumbens latas circumdabat umbras,*

Nec fuerat nudas poena videre Deas.

ita enim recte primo in versu correxit Janus Gulielmius Quaest. Plautin. pag. 239. & seqq. quod Broukhufio praeteritum, qui edidit, ut vulgo, *pacata juvenus*. quarto versu cum Palmerio in Spicilegiis pag. 807. praeferebat *vimineas calatbos*. quomodo etiam N. Heinssius Lib. 1. Advers. cap. 9. p. 89. & in notis ad Propert. p. 727. quod probat Auctor Copae v. 16. ab Heinssio productus, qui Propertium illic, ut saepe aliis in locis, imitatur:

*Et quae virgineo libata Acheolus ab omne
Lilia vimineis adtulit in calatbis.*

& Claudian. Lib. 11. de R. P. v. 138.

— nunc vimine texto

Ridentes calatbos spoliis agrestibus implet. licet vulgatam tueatur Broukhufius. deinde versu nono *furtiva antra* bene expressit noster, cum addit, *Antraque furtivum saepe cubile dabant*. Quod autem *vagos amores exercere* dicitur Lotichio, id phrasi venustissima, & a vulgi captu remotiore, vocabant veteres *passim amare*. Tibullus Lib. 11. El. 3. v. 41.

Glans aluit veteres, & passim semper amarunt,

*Quid nocuit, sulcos non habuisse sotos?
Tum quibus adspirabat amor, praebat aperte
Mitis in umbrosa gaudia valle Venus.*

*Nullus erat custos, nulla exclusura volentes
Fanua. si fas est, mos, precor, ille redi.* ubi merentur legi Jani Douzae Praecedanea cap. vii. & notae Broukhufii; & bene uterque cum illo loco contulit pulcherri-
mos Jani Secundi versus, quibus ille aurei istius seculi imaginem optimis coloribus depingit Lib. 11. Eleg. vii. v. 65.

*Quam bene priscorum currebat vita paren-
tum,*

Imocuae Veneris libera sacra colens.

Nondum conjugii nomen servile patebat,

Nec fuerat Divis adnumeratus Hymen.

Passim communes exercebantur amores

Omnibus, & proprii nefcius orbis erat. & quae plura illic sequuntur elegantissima. eadem quoque locutione in eodem hoc argumento usus est Joh. Jovianus Pontanus (ut Jani Douzae & Broukhufii exemplo recentiores cum veteribus conferamus) Lib. 11. Amor. Eleg. 2. pag. 24. b.

*Atque utinam in priscos redeant nova secula
mores,*

Aurea quae Latio regna fuisse canunt.

Cum passim virides nullo custode per verbas

Ibat amatori juncta puella suo.

*Non quem dura parens, non quem pater in-
probus illi,*

Mutua sed placido junxerat ore Venus.

& Petrus Bembus elegantissimo carmine de amica a viro servata, pag. 854. Carminum; ubi felicissime Tibulli locum aemulatur:

Nullae vexabant curae mortalia corda,

Libertas illo tempore magna fuit.

Dura nec inscriptis adstabant legibus aera,

Culpa scelusque aberant, sollicitusque timor.

Nec vicina suis natam vetere parentes

Non observatos ferre per arva pedes.

Nec socias lecti mos custodire puellas,

Liminaque obducta claudere firma sera.

*Simplicitas magis ipsa juvabat, tum bonum
passim*

Gaudia cum nullis juncta babuere malis.

in hac autem locutione illud *passim* idem valet quod fortuito, nullo ordine. vide Pricaeum ad Apulej. Lib. v. Met. pag. 260. Ceterum Tibulliana ista, quod Broukhufio non animadversum equidem miror, expressit aperta imitatione Pseudo-Gallus, Maximiani nomen vulgo circumferens, in Eleg. 1. v. 63. & seqq.

*Quam bene, cum ferrum nondum prodiret in
auras,*

Omnia pacis erant, & sua cuique satis &c.

Liber Amor, nulli mulier suspecta marito,

Casti satis, norat si qua negare palam.

Ting

Primus Hymen docuit lectum servare pudicum,

Et statuit proprio quemque jacere toro.

Idem virginibus formae praecepta colendae

Tradidit, & cultus jussit habere modum.

50

Neve genis, limisve oculis, nutuque loquaci,

Neve superciliis falleret ulla virum.

Tu

*Tum Venus . . . . . spirabat dulciter ignes,
Spiculaque in silvis tuta vibrabat amor.
Cur mihi non illis nasci, mea vita, diebus
Contigit, invidit quis bona tanta Deus?
versus mutilo si inferamus innocuos vel in-
genuos, constabit, puto, sensus. e recen-
tioribus, lisque optimis illis Italis, eos-
dem Tibulli versus felici, sed ampliori, imi-
tationis artificio secutus etiam est Hercu-
les Strozza Lib. 1. Amor. El. 2. ad P. Bem-
bum pag. 63. b.*

*Plurima Saturni rediere, sed illa parentum
Libertas nusquam, simplicitasque redit.
In commune dabant segetem, in commune
puellas,*

*Nemo sua agnarat semina, nemo torum.
Valle sub umbrosa Dominam quaerebat ama-
tor,*

*Osculaque inventae non dare, crimen erat.
Felicis nimium! quibus illo tempore nasci
Contigit, & tanta commoditate frui! &c.
Non erat una viro conjux, non una puellae
Cupula, & ut libuit concubere palam.
Ipse fessis dabat herba torum, dabat arbu-
tus umbram,*

*Murmure sopitis praetereuntis aquae. &c.
O mihi nunc mos ille redi & seqq.*

eadem fere aut diversa via in descriptione aureae & ab omni pompa vacuae simplicitatis insunt Marullus Lib. 11. Epigr. 32. p. m. 39. Joh. Jovianus Pontanus Lib. 11. de Amor. Conjug. p. 53. Basilii Zanchii Lib. 111. Poëm. p. 85. Joh. Fabricius Montanus Elegia de vita beata pag. 8 & 9. Poëm. Paulus Melissus Elegia prima, quae tota quasi parodia est Elegiae primae Tibulli: tum plurimi alii ex antiquis & recentioribus, quos indicabunt notae Broukhustii ad Tibull. Lib. 1. El. 3. v. 35. qui locus poetae cul-

tissimi hac in parte pulcherrimus est; sed uno illo versu adhuc corruptus, ni fallor:

*Non acies, non ira fuit, non bella, nec enses
Inimici saevus duxerat arte faber.*

*Nunc fove sub domino caedes & vulnera
semper,*

Nunc mare, nunc leto multa reperta via: ubi conjecturam Heinsii *Non acies ferrivo- fuit repudians Broukhustius tentat, Non animi, non ira fuit.* sed forte vulgatae lectionis vestigiis proprius insitemus, si legamus,

Non rabies, non ira fuit.

rabies enim & ira hic juguntur, ut mox caedes & vulnera. firmat emendationem nostram Virgillii locus Lib. viii. Aen. v. 327. de aureo seculo:

*Aurea, sic peribent, illo sub Rege fuerunt
Secula, sic placida populos in pace regebat;
Deterior donec paulatim ac decolor aetas,
Et belli rabies, & amor successit habendi.*

& Germanici in Arateis v. 111. in ejusdem seculi aurei descriptione:

*Nondum vefanos rabies nudaverat enses,
Nec consanguineis fuerat discordia nota.*

& e recentioribus Basilii Zanchii Lib. 11. Poëm. pag. 59.

— praeter solitum furor arma ministrat,

Et furor, & proprio rabies suffusa veneno. ubi nescio an non ab editoribus profluxerit repetitio intempestiva *re furor*, & ipse auctor dederit:

Et cruor, & proprio rabies suffusa venena. ut imitetur Tibullum Lib. 11. El. 6. v. 20.

*Hinc cruor, hinc caedes, mors propiorque
venis.*

de quo vide supra ad Lib. 1. El. 2. v. 17. sed jam nimium forte exspatiati sumus.

Tu populos, genialis Hymen, moderaris, & urbes,

Tu facis unius corporis esse duos.

Nil sine te Venus alma potest, Jovis inclita proles, 55

Conprobet adsensu quod bona fama suo.

Dulcis Hymen, Hymenaeae, Hymen, quid gaudia differs?

Taedifer Uraniae nate sororis ubi es?

Adspice, brumali dum torpet frigore coelum,

Ut tristes errant per nemus omne ferae. 60

L 1 2

Nul-

51. *limisve oculis*] eleganter. ita enim obliquos & lascivia prurientes oculos vocant veteres. Ovid. III. Am. I. 33.

Altera (si mentiri) limis subrisit ocellis.
vocem hanc eidem poetæ restituit Patruus meus Lib. III. Met. 642.

— *laevam pete. maxima limo*
Pars mihi significat; pars, quid velit, aure
susurrat.

ita enim in Leidensi codice, pro *nutu*, quod in vulgatis. ut subintelligatur *oculo*. obliquo oculo limare dixit Horatius Lib. I. Epist. 14. v. 37.

Non istic obliquo oculo mea comoda quisquam

Limat, non odio obscuro, morsuque venenat.
ubi *obliquum oculum* vocat lividum, invidiosum. vide Markland. ad Statii Silvas p. 230. Et. 231. Servius ad Virg. XII. Aen. 120. ubi de limo veste agit: *haec autem vestis habet in extremo sui partem limam, id est flexuosam, unde & nomen accepit: nam limum obliquum dicimus: unde & Terentius limis oculis dicit, id est obliquis.* Sed omnium optime limos oculos exponit Quintilianus Lib. XI. cap. 3. *Lascivi & mobiles aut natantes, & quadam voluptate suffusi, aut limi & ut sic dicam venerei, aut poscentes aliquid pollicentesve nonnumquam esse debent.* vide plura apud Donatum & Lindenbrogium ad locum Terentii, a Servio indicatum, qui est in Eunuch. Act. 3. Sc. 5. v. 53.

55. *Nil sine te Venus alma potest, Jovis inclita proles,*

Conprobet adsensu quod bona fama sua]
Bene imitatur Catullum, Epithalamio Manlii & Juliae v. 56. & seqq. ubi dulcissimis verbis Hymenaei laudes cetebrat:

Tu fero juveni in manus
Floridam ipse puellulam
Matris e gremio suae
Dedis. o Hymenaeae, Hymen,
Hymen, o Hymenaeae!

Nil potest sine te Venus,
Fama quod bona conprobet,
Commodi capere. at potest,
Te volente. quis huic Deo
Compararier aufit.

ubi an recte fero juveni puellam dedere dicatur Hymen, merito dubitari possit. Tu lege ex veteri codice Antonii Perreji, cujus excerpta habuit Heinsius,

Tu fer o juveni in manus
Floridam ipse puellulam
Matris e gremio suae.
Hymen, o Hymenaeae, Hymen,
Hymen, o Hymenaeae!

& sic video exstare in libro Commeliniano a Jacobo Kimedoncio, & duobus codicibus Palatinis a Jan. Grutero collatis; itaque hanc lectionem Catullo reddendam arbitror.

60. *Ut tristes errant]* errant magis ex usu veterum est, praecedente *adspice*. vide quae notavi ad Specim. Antholog. Lat. p. 39.

Nullus honor filvis, moerent sine amore volucres,

Et gemitu vidui turturis arva sonant.

Coelibis hæc vita est, consorte carentis imago,

Hæc desolati tristis amoris hiems.

Eia age dulcis Hymen, quid vota moraris amantum? 65

Huc ades o sacris, blande Hymenæe, tuis.

Vere novo, molli cum vernat gramine tellus,

Arbor & umbrosas explicat alta comas,

Luxuriant, saliantque greges, tectæque sub altis

Frondebis argutæ consociantur aves. 70

Gemmas vitis agit, teneras humus educat herbas,

Induit & flores quaelibet herba suos.

Talis

64. *Hæc desolati tristis amoris hiems*] pariter Ovid. Epist. V. 34.

— ab illa

Pessima mutati coepit amoris hiems.

quod imitatus est noster supra El. I. hujus lib. 3. 94.

Forſitan hæc etiam tandem poſt nubila finem

Pessima mutatae fortis habebit hiems.

69. *Luxuriant, saliantque greges*] vide Lib. I. El. 6. 3. 19.

71. *Gemmas vitis agit, teneras humus educat herbas*] Elegans imitatio Ovidiana, Lib. III. A. A. 186.

Quot nova terra parit flores, cum vere tepenti

Vitis agit gemmas; pigraque cedit hiems.

& Lib. IV. Fast. 128.

Nunc herbae rupta tellure cacumina tollunt,

Nunc tumido gemmas cortice palmes agit.

ceterum exemplo Ovidii hic numerum magis sonorum forte praeferrent alii, si scrip-

ſiſſet auctor *Vitis agit gemmas*, ut caesura molliorem efficiat versum. ita certe in aliis

poëtarum locis saepe numeros mutarunt, quibus aures fastidiose delicatae erant.

apud Claudian. praef. III. Conf. Honor. init.

Parvos non aquilis fas est educere foetus.

ubi Barthius concinniores versus futurum putat, si legeretur, *Non fas est aquilis parvos educere foetus.* melius transposuisset *Non aquilis fas est* &c. neque tamen mutat, sed optimos etiam poëtas ita saepe peccasse notat, pluribusque se ea de re acturum promittit in Analectis Poëticis, quod opus numquam in lucem prodiiit. peccavit igitur Tibullus Lib. I. El. 10. 3. 57.

Semper sint externa tuo vestigia lecto.

ita tamen in vetustis manu exaratis codicibus legi testatur Broukhufius, quem verborum ordinem alii, pentemimerin desiderari putantes, mutarunt hoc modo:

Sint externa tuo semper vestigia lecto.

sed cur non mutarunt quoque in eadem Elegia 3. 61.

Illam saepe ferunt convivia ducere Baccho.

& peccasse, Barthio iudice, dicendus erit Propertius Lib. I. El. 5. 3. 23.

Nullas illa suis contemnet stetit aras.

& bis in uno disticho Lib. III. 21. 19.

Armis apta magis tellus, quam commoda noxae,

Famam, Roma, tuae non pudet historiae.

sur non & illic transposuerunt, quibus

aures

Talis cum socia foecundus conjuge lectus,

Sic etiam fructum femina virque ferunt.

Hymen, o Hymenaeae, Hymen: sed fallit, an anmem 75

Conspicimus? brevior carmine facta via est?

Dicite, qui colitis Rhēni vada coerula, nautae,

Ecquis ad algentes constitit hospes aquas?

Sic ego: sic Licmon, jam coelo quinta refulsit

Delia, nocturnos quae moderatur equos; 80

Cum teneram ducens forma praestante puellam

Cnodius hac agili remige fecit iter.

Cnodius, interpret legum, cui nectaris instar

Dulcis honorato profluit ore sonus.

Ll 3

Sed

aures prae stupore veterum teretes magis
ac rotundiores sunt,

*Apta magis tellus armis, quam commoda
noxae,*

Roma, tuae famam non pudet historiae.
& mirum ejusmodi censores non offendisse
tamquam durum & elumbem ejusdem
poetae versum Lib. II. El. 24. v. 9.

Quum te jussit habere puellam cornua, Juno.
quem eadem libertate refringere potuissent
hoc modo:

Cornua quum, Juno, te jussit habere puellam.
& Lib. III. El. 23. v. 35.

Exclusa inque vicem fastus patiere superbos.
qui certe hodiernorum rei poeticae judi-
cum palato suavior esset:

Inque vicem fastus patiere exclusa superbos.
sic Lib. III. El. 4. v. 25.

Non me moribus illa, sed verbis improba vicit.
quem artificiosum singultantis puellae nu-
merum deturparunt illi, qui censura adhi-
bita transposuerunt, tamquam prae vehe-
menti ira concitatae verba essent rapidiora;
Inproba non vicit me moribus illa, sed verbis.

non dissimili medicina, sed intempestiva,
ejusdem poetae versum emollire tentarunt
Lib. IV. El. VII. v. 5.

*Quum mihi Jomnus ab exsequiis penderet
amaris.*

quod recte e Colbertino codice restituit
Broukhusius, pro eo quod prius edebatur:
*Quum mihi ab exsequiis Jomnus penderet
amaris.*

cui simile exemplum occurrit Lib. IV. El.
8. v. 63.

*Cynthia gaudet in exuviis, victrixque re-
currit.*

ut ex Groningano, sive Posthiano, codice
suum Propertio numerum reddidit idem
Broukhusius, pro eo quod mutarant li-
brarii,

*Cynthia in exuviis gaudet, victrixque re-
currit.*

sed haec sufficiant e plurimis pauca, ut
pateat, quam periculosum facinus admit-
tant illi, qui ad suam trutinam pensant
& castigant veterum artificium, verissi-
mumque esse, no:ante Broukhusio, illud
Jul. Caes. Scaligeri dictum, paucis morta-
libus datas esse aures poeticas.

Sed cum mane novo Tithonia surgeret uxor,

83

Exortaeque darent astra fugata locum,

Venit, nescio quis, pharetra succinctus & arcu,

Ales, egens oculis, & sine veste puer.

Hunc

83. Cnodius, interpret legum, cui nectaris
instar

Dulcis bonorato profuit ore sonus]

Diu, fateor, de hoc Cnodio incertus haesi,
quia vel nulla vel rara apud alios ejus
mentio est. sed intelligi puto Johannem
Cnodium, Jurisconsultum, cujus tumulum
hoc Epigrammate ornavit Joh. Posthicus in
Parergis Poëticis P. 1. pag. 149.

*Quis lapide hoc tegitur? legum Jurisque
sacerdos*

Cnodius, atque ingens gloria Pieridum.

*Quae sedet ad bustum illacrimans? Astraea,
sed unde*

Veris opes medio frigore? Flora dedit.

*Quid sibi vult adamas rutilo circumdatus
auro?*

Sunt fidei, & sanctae symbola amicitiae.

Unde odor hic? cineri Cisnerus tura ministrat,

*Cinnamque & lacrimas, candida myrrha,
tuas. & seqq.*

Cnodii ejusdem funus carmine celebrasse
Nicolaum Cisnerum patet ex sequenti apud
J. Posthium carmine. Observent poëticae
imitationis studiosi Posthium omne hujus
Epigrammatis acumen debere Sannazario
Lib. 1. Epigr. 42. in tumulum Neerae:
quod incipit,

*Quae voces? Charitum. quae circum pompa?
Neerae.*

Unde odor hic? cineri tura ministrat Amor.

*Unde pyra? ex pharetra. quinam struxere?
Lepores.*

Ast haec illacrymans quae legit ossa? Venus.

sed, quod magis mirari licet, Sannazarius
illud totum sibi vindicavit ex antiquo Epi-
grammate, a multis prolato:

*Qui sunt hi geminus? Charitum. quae pompa?
Camilleae.*

*Unde odor hic? cineri tura ministrat Amor.
Unde pyra? ex pharetra. quisve ardet in
igne? Lepores.*

*Quaerue est illacrimans? quae legit ossa?
Venus.*

ut ad veterum poëtarum Catalecta vide-
bimus. Ceterum Johannem hunc Cnodium
Senae Interpretem juris & legum fuisse,
& Ziegleros. patrem acque ac filios, lau-
rea ornasse patet ex iis quae infra occur-
runt §. 110. seqq. his versibus porro juris-
consultum hunc celebrat, ut facundum se-
nem, instar Nestoris Homerici Il. α. 249.
Τὸ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέειν
αὐδῆ.

quod decantatum Nestoris elogium respexis-
se hic nostrum puto: & vertit illud Cicero
de Senect. c. 10. vidistisne ut apud Homerum
sapissime Nestor de virtutibus suis praedi-
cet? &c. etenim (ut ait Homerus) ex ejus
lingua melle dulcior fluebat oratio. hinc
nectar, mel, & savor, quasi proverbiali lo-
cutione de eloquentia dicuntur. quod plu-
ribus illustrant Graevius in Lect. Hesiod.
cap. xxii. & N. Heinsius Lib. iv. Advers.
cap. 1. pag. 557.

85. *Tithonia surgeret uxor] Titania ubi-
que scribendum esse censebat Heinsius ad
Ovid. iv. Fast. 943. sed quod ipse revoca-
vit in notis ad Valer. Fl. Lib. iii. init. &
recte. vide Markland. ad Statium Lib. 1.
Sylv. 2. pag. 21. & ad Lib. iv. Sylv. 6. 16.
qui bene docet Tithonia semper de Aurora,
sed Titania de Luna dici. sive simpliciter
ponatur, sive uxor addatur.*

87. — *pharetra succinctus & arcu,
Ales, egens oculis, & sine veste puer]*
Uno versu complexus est Lotichius, quod
alii

Hunc senior Celadon formosum dixit Amorem,

Dixit & accensas virus habere faces.

90

Ille Deos omnes ussit, fluviumque tenentes

Naïdes: in ripa tela relicta jacent.

Venit & alma Venus (nec enim Dea notior ulla est)

Et blandus Veneris terga secutus Hymen.

Felices ripae, fortunatissima tellus,

91

Numina tot pedibus quam terigere suis.

Fallor? an antiquae celsis in moenibus urbis

Tympana cum citharis rauca dedere sonum?

Templa petit sponsus, sacras ut firmet ad aras

Promissam thalami, numine teste, fidem.

100

Qualiter inriguo flos intemeratus in horto,

Gramineum suavi mulcet odore solum.

Sic

alii vel totis Elegiis vel Epigrammatibus, ad formam Propertii Lib. II. Eleg. IX. ubi quomodo pingatur Cupido, erudite describit. vide notas Broukhuffi ad finem Elegiae, ubi inter alia adfert Marulli Epigramma doctum & venustum, ut vocat, Graecule isti ceteroquin minus benignus, quod habetur Lib. I. Epigr. 59. idemque Marulli & Hieronymi Angeriani Epigramma comparavit Claud. Minos cum Alciati Emblem. 113. qui plura ex poetis huc facientia illic notavit.

91. Ille Deos omnes ussit] An respicit Virgilii locum elegantem in Ciri 7. 137. de Cupidine:

Sed malus ille puer, quem nec sua flettere mater

Fratum potuit, quem nec pater atque avus

idem

Jupiter. Ille etiam Poenos dominare iocum,

Et validas docuit vires mensescere tigris,
Ille etiam Divos omnes: sed dicere magnum est.

ita enim legendum putabat Heinsius, ut notavimus in Specim. Antholog. Lat. p. 2. cum vulgo edatur, *Ille etiam Divos, homines.* confer totum Senecae chorum in Hippolyto a 7. 274. & seqq.

101. Qualiter inriguo flos &c.] sic noster Lib. II. carm. 6. 7. 25.

Halans qualis amaracus,
Dulcis quam liquor irrigat,
Cultos mone per hortulos

Auras mulcet odore.

quae sapiunt Catulliana Epithalamio Manlii 7. 21.

Floridis velut enitens
Myrtus Asia ramulis,
Quos Hamadryades deae
Ludicrum sibi rescido.
Mutuant lumine.

Sic tenero vernat jucundae flore juventae,

Formoso juvenis corpore, mente senex.

Hoc faciunt mores, & docti pectoris artes,

105

Judiciumque sagax, eloquiiue nitor.

At juxta celebres, Juris tria lumina, fratres,

Praesidium nuptae dulce sororis, eunt.

Una manus patrem (quis crederet?) unus eodem

Laurigero natos auxit honore senex:

110

In-

104. *Formoso juvenis corpore, mente senex*
Ita saepe juvenes prudentia insignes lau-
dant poëtae, quem loquendi modum pro-
lixè illustrat Rittershus. ad Guntheri Lib. 1.
§. 286.

Mente senex, aetate puer.

sic in Epitaphio antiquo apud Almelooven.
pag. 61.

*Vicisti priscos longaeva aetate parentes,
Annis parve quidem, sed gravitate senex.*
& apud Venantium Honorium Lib. 1. p. 40.
Parvus eras annis, sed gravitate senex.

in quibus apparet imitatio Rutillii Lib. 1.
Itin. 470.

Vitae flore puer, sed gravitate senex.

ubi vide Castalion. & Barth. apud Virgi-
lium Lib. IX. Aen. 311.

*Ante annos animumque gerens curasque vi-
riles.*

quem expressit auctor Epitaphii apud Sir-
mond. ad Ennod. p. 36.

*Ante annos animumque gerens aetatis avitae
Clarior in patria nobilitate Probus.*

& in alio Epitaphio apud eundem p. 85.

Hinc est quod toto semper te flebimus aëvo.

Quod fuerit juveni vis tibi multa senis.

Silius Italicus Lib. VIII. §. 466.

*Ora puer, pulcherque habitum, sed corde
sagaci*

*Aequabat senium, atque astu superaverat
annos.*

ubi vide quos in notis suis laudat Cel. Dra-
kenborchius. in Epitaphio Ludovici II.

apud Pithoeum Lib. III. Epigr. vet. p. 92.

*Quam sic pacifico sic forti pectore rexit,
Ut pueri brevis vinceret aëta senum.*

& in Epigrammate Symmachi de Bauls
Lib. II. pag. 53.

*Hos inter juvenile decus, sed honore senili
Biffeno celsus, Symmacbe, fasce cluis.*

Ausonius in Parentalib. Epigr. XIII.

*Minor iste natu me, sed ingenio prior
Artes paternas inbibit.*

similia e Graecis collegit B. Martinus Lib.

II. Var. Lect. cap. 6. & Meursius in nota
ad Callimach. Hymn. in Jovem. §. 57. &

plura vide in notis ad Ovid. I. A. A. §. 184.
apud Dresem. ad Joseph. Iscan. Lib. I. 19.

& Lib. IV. 62. Morell. ad Stat. Lib. II.
Sylvar. p. 273. Ed. Cruc. & Barth. ad Clau-

dian. p. 24. in hanc sententiam Plinius
Lib. V. Epist. 16. nondum annos quatuorde-

cim impleverat & jam illi anilis prudentia,
matronalis gravitas erat. ubi Hearnius pu-

tans anilis vocem in malam partem sem-

per accipi, legebat senilis prudentia. qua
emendatione, licet ei adstipuletur codex

prior Leidensis, quem aliquando contulsi,
tamen opus non est. nam sic *animum ani-*

lem pro prudenti dixit Ovid. Epist. XI. 33.

Prima malum nutrix animo praesensit anili.

ita apud Ausonium Epitaph. XXXII. habes,
meritis anus est, aetate puella. & in Paren-

talib. Ep. XII.
Moribus austeras aequiparavit anus.

Inclita sublimi qua surgit vertice Sena,
 Arbiaque Umbronae limpidus auget aquas;
 Sena, domus quondam Phoebi, nunc turbine Martis
 Triste sub Etrusci Principis acta jugum.

M m

Te

112. *Arbiaque Umbronae limpidus auget aquas*] Forte melius *Umbroni* scripsisset, quia *Umbrō*, non *Umbrona* vel *Umbrone*, veteribus dicitur hic Etruriae fluvius, qui hodie *Ombroie* est. sic Rutilio Lib. 1. Itin. v. 337. ubi non ignobile flumen vocat:

Tangimus Umbronem: non est ignobile flumen,

Quod toto trepidas excipit ore rates.
 quo loco optime illustratur, cur *Umbrō* navigiorum capax laudetur Plinio Lib. 111. cap. 5. apud Ravennatem Anonymum Lib. 14. Geogr. p. 222. inter Tusciae civitates, quibus & fluvii inmiscentur, *Umbrō* & *Sena Julia* junguntur, cui tamen *Umbrone* vocatur pag. 211. vide Leandr. Albertum in Descript. Ital. pag. 48. qui & de *Arbia* flumine agit pag. 89. ubi docet extra Senam flumen *Arbiam* e montibus in *Umbrone* juxta Bonconventum desuere. Sed quod addat Volaterranum existimare *Almam* Antonini esse, se vero excusso Antonini Itinerario nullibi nomen *Aimae* reperisse, in eo aut fallitur, aut inemendato Antonini codice usus est. apud illum enim *Alma* flumen simul cum *Umbrone* memoratur pag. 500. editionis, quam luculentae eruditionis copiis instruxit Petrus Wesselingius, vir in his literis maximus, qui, adnotato etiam Rutilii loco, verba Antonini ita constituenda recte arbitratur:

A portu Telamonis Umbronis fluvius.

Ab Umbrone fluvio lacu Aprile (vel Prille)

A lacu Aprile in Alma flumen &c.

an autem *Alma* Antonini eadem sit ac *Arbia*, non definio. ita tamen, ad Leandri Alberti verba respiciens, censuisse videtur Ortelius in Thesauro suo Geograph. qui notat, *Alma*, Etruriae fluvius Antonino,

qui *Leandro Arbia* est. memorat quoque hunc fluvium *Arbiam*, quam *frigida* vocat, Georgius Fabricius in suo Itinere Patavino, ubi Senae urbis delicias valde celebrat, post Romam ejus edito, & in Itinerariis Reusneri pag. 226.

Mox in equis rursus, postquam Arbia frigida cursu

Præterita est, altam Senae superavimus urbem,

Delitias Italum &c.

113. *Sena, domus quondam Phoebi, nunc turbine Martis*

Triste sub Etrusci principis acta jugum]

Respicit procul dubio Lotichius, cum Senam olim *Phoebi domum* fuisse dicit, ad celebratum Senae Gymnasium omnium disciplinarum, quod describit, & simul viros aliquot Senae eruditos ac celebres recenset Leander Albertus Descript. Ital. p. 87. & suo adhuc tempore superfuisse indicat G. Fabricius, loco modo laudato:

Vidimus hic sedem Musurum, & docta virorum

Nomina, qui cultas passim celebrantur ob artes.

id autem Fabricius, quem juvenis Lotichius vidit, cujusque Itineraria se legisse testatur Lib. v. Eleg. xv. 17. scripsit, antequam noster hanc Elegiam componeret, quo tempore Senam sub potestatem Etruriae Principis redactam hic testatur, per quem intelligit Cosmum Medicum, qui bello Germanico Carolum Imp. copiis & opibus adjuvans per Marchionem Marignanum, vel Melenianum, Senas deditione cepit an. 1555. ibique mox omnem reipublicae statum ordinavit, & tandem an. 1555. magno astu Philippum, Caroli filium, ad tra-

Te quoque non ausim dulci cum fratre silere,

114

O decus Agninae nobile, Marce, domus.

Condita. nam memori sub corde recentia servo

Signa voluntatis non moritura tuae.

Sed jam sponsa venit, manibus deducta fuorum,

Virgineumque regit conspicienda chorum.

119

Qualiter astrorum coelo Regina serena

Luna, percussis nocte refulget aquis:

Quale

tradendam sibi totam ditionem Senensem adegit; ut copiose narrat Thuanus Lib. xv. Hist. cap. viii. & xiii. & Lib. xviii. cap. x. & Natalis Comes Lib. ix. Historiar. pag. 191. & Lib. xi. pag. 239. aliique illius temporis Historici.

121. *Qualiter astrorum coelo Regina serena*

Luna, percussis nocte refulget aquis]
Comparatio est Virgiliana, de fonte Homeri petita, Lib. viii. Aen. 589.

*Qualis ubi Oceani perfusus Lucifer unda,
Quem Venus ante alios astrorum diligit ignes,
Extulit os sacrum coelo, tenebrasque resolvit.*

poëtis autem antiquis & recentioribus frequentissima est. pulchre Valerius Flaccus Lib. iii. v. 558.

Stagna vaga sic luce micant, ubi Cynthiae

Prospicit, aut medii transit rota candida Phoebi:

Tale jubar diffundit aquis: nil umbra, comaeque,

Turbavitque sonus surgentis ad oscula Nymphae.

ubi vide Patru mei notas. & quae supra notavimus ad Lib. i. Eleg. 5. v. 17. sic de Phyllide sua noster Lib. ii. Carm. pag. 182. ed. vulg.

*Qualiter, Eois cum surgit Lucifer undis,
Oceanum radiis vestit & arva suis.*

*Blanda verecundo sic ardent lumina vultu,
Sic oculis fiunt cuncta serena tuis.*

Joh. Jov. Pontanus in Hymnis de Laudib. Divin. pag. 242.

Ipsa patris natique sinu gestata corusco

Inter mille Deum numina prima micat:

Qualis ubi Oceani nitidum jubar extulit undis

Inter fidereos candida Luna choros.

pulcherrime Bassilius Zanchius Lib. ii. Poëm. pag. 50.

Talis eras, qualem coelo redeuntibus astris

Hesperon argento similis vebit aurea Pboebe,

Talis eras, qualem coelo fugientibus astris

Luciferum rubicunda refert Matuta per auras,

Talis eras, qualem primaevæ a cardine mundi

Fulgentem radiis, radiantibus & lampade Solem

Mirata est perfusa novis splendentibus aetbra.

& Lib. vi. Poëm. p. 156.

Oquoties, dum plena vago sese exserit orbe,

Puraque nocturnis Luna renidet aquis;

Suspiciens dixi, propior mea cura decentis

Est humeros, roseo sic decus ore nitet:

Oquoties liquido vibrat dum lumine pontus,

Sic geminae fulgent sidera nostra faces.

Laurentius Gambara Ecl. iv. Lib. ii. Poëm. pag. 370.

Hinc faciem, roseoque genas fucata colore

Effulsit, ceu purpureo quum Lucifer ortu

Sur-

Quale vel Oceani liquidis jubar exserit undis

Lucifer, Aurorae praevia stella suae:

Sic vivus micat ore nitor, sic lumina flagrant,

132

Cincta superciliis lumina nigra suis.

Florida nativos comitatur gratia mores,

Pone subit roseus subsequiturque decor:

Scilicet ingenuo cunctas in pectore dotes,

Casti quibus laudem virgo meretur, habet.

51.7

Nec genus aut proavi defunt, & fortis amicae

Munera inexhausto fonte beata fluunt.

Illa sed argutos in me quae figit ocellos,

Adspicis ut molles erubuere genae?

Quaecumque est, utinam sese patiatur amari;

135

Naturae facies arguit esse bonae.

Fortunata, sacro si qua es dilecta Poëtae,

Spectabis cineres nomen habere tuos.

Ah pereat, quisquis praefert virtutibus aurum.

Ingenium cunctas nobile vincit opes.

140

M m 2

Hacten-

*Surgit, & auratos ostentat ab aequore crines,
Et late spargit tremulum mare luce corusca.*

Politianus Epicedio Albierae:

*Tamque suas vincit comites, quam Lucifer ore
Purpureo rutilans astra minora premit.*

vide Barth. ad Claudian. pag. 522. & 771.

128. *Pone subit roseus, subsequiturque
decor*] apposite Valerius Flaccus Lib. viii.

v. 30.

*Tum quoque fiderea clarus procul ora juvenis,
Qualis adhuc sparsis comitum per iustra ca-
terois*

*Latmius aestiva residet venator in umbra,
Dignus amore Deae, velatis cornibus & jam
Luna venit. roseo talis per nubila ductor
Inplet honore nemus, talemque expectat
amantem.*

quae simili Statii loco illustrat Patruus meus,
sed levi emendatione eriges illic sensum,
si legatur,

— *velatis cornibus ut jam*

Luna venit.

idest, expectat Endymion Lunam, cum
coelo jam fere delabatur nocte obscura,

Haecenus haec: Dea flecte genu, bona verba sacerdos

Incipit, & sacras fundit ab ore preces.

Et canit, ut fuerit post prima exordia mundi

Illa creatori proxima cura Deo:

Ut peragens dulci conjux cum conjuge vitam,

145

Cognatum porro traderet usque genus.

Ergo velut patula vitis se tollit in ulmo,

Vitis & inpositum sustinet ulmus onus:

Sic pius uxori vir adhaereat, uxor amati

Sedula procuret remque domumque viri.

150

Sed bene habet, junxere manus, arasque relinquunt,

Agmen & e sacra jam redit aede domum.

Nunc locus adfari sponsum, nunc jungere dextras

Res finit, & dulci solvere verba sono.

Marce, decus patriae, faciles cui munera Divi

155

Omnia munifica contribuere manu,

Hospita linquentes vicini flumina Nicri,

Venimus ad thalami gaudia festa tui.

Accipe,

147. Ergo velut patula vitis se tollit in ulmo,
Vitis & inpositum sustinet ulmus onus]
In animo iterum habuit Catullum Epithal.
Manlii p. 33.

Mentem amore revinciens
Ut tenax hedera buc & buc
Arborem implicat errans.

ubi ex Bodlejano codice lege buc & illuc.
& p. 106.

Lenta qui velut affitas
Vitis implicat arborem
Implicabitur in tuum
Complexum &c.

sic in carmine Asmeni de laudibus Horii,
in Catale& Pithoei Lib. II. pag. 73.

Fecunda vitis conjuges ulmos gravat,
Textasve inumbrat pampinis arundines.
& in Epigrammate Pentadii de adventu
Veris Lib. IV. pag. 173.

Vitea musta tument vicinas vin&ta per ulmos,
Fronde maritata vitea musta tument.
sic lege, non jun&ta. egregie haec illu-
strant notae N. Heinsii ad Ovid. XIV.
Met. 666.

151. Sed bene habet] vide infra ad Eleg.
IV. 201.

Accipe, quo potuit, confectum carmine munus,

Aeternum nostrae pignus amicitiae.

160

Mm 3

Nos

159. *Accipe, quo potuit, confectum carmine munus* &c.] Noli dubitare quin Lotichius ipse scripserit,

Accipe, quod potui, confectum carmine munus. est enim imitatio Catulliana carm. LXV. v. 150.

Hoc tibi, quod potui, confectum carmine munus

Pro multis, Manli, redditur officiis.

quam lectionem illic confirmant Bodlejanus & meus codex, licet in aliis editionibus habeatur, *quo potui*. & saepe haec formula a librariis permutata est in aliis veterum locis. Ovid. Epist. viii. v. 5.

Quod potui, renui, ne non invita tenerer.

ubi in aliis *Quam potui*. vide illic notas, & ad Albinovan. ad Liv. v. 167.

Quod potuit, fecit, ne nil ageretur, amavit.

Virgilius Ecl. iii. v. 70.

Quod potui, puero silvestri ex arbore lecta Aurea mala decem misi.

in epigrammate antiquo apud Pithoeum Lib. iii. Epigr. vet. in fine:

Quod potui, posui tibi, fida catella, sepulcrum.

vide Gronovii notas ad Livium Lib. xxvi. 32. sic apud Sannazarium, antiquis minime inferiorem poetam, Lib. i. Epigr. 10.

Quod potuit tamen, auratas puer ille sagittas Fregit, & extinctas maesta Erycina faces.

similiter apud Ovidium Lib. iv. Trist. 10. v. 112. forte corrigendum:

Tristia, quod possum, carmine fata levo.

vulgo *quo possum*. pro quo in aliis *qua possum*. Auctor Elegiae in Obitum Maece-

natis v. 141. ut emendabat Scaliger,

Nunc ego, quod possum: Tellus levis ossa teneto.

male enim in aliis, & Pithoei editione, *Nunc ego quid possum?* Possis &, *Nunc ego, quod possum*. nisi precor vel simile quid subintelligas. ita in Epitaphio Homo-

maeae ab Atimeto scripto apud Pithoeum

Lib. iii. Epigr. vet. pag. 119.

At nunc, quod possum, fugiam lucemque Deosque.

noster Lib. iv. El. 4. v.

Quod possum, tibi mane novo, tibi vespere sero, Maesta tibi media carmina nocte canam.

imitationem vero hanc loci Catulliani alter variavit Lotichius in Elegia ad Car. Clusium, quae exstat in Juvenil. pag. 301. Lipss. edd.

Cujus, quod scivit, confectum in funere carmen Tecum per longas iussimus ire vias.

Ratio quae editores carminum Lotichianorum impulerit, ut ipsius poetae scripturam mutarent, & nobis dederint, *quo potuit* subintell. fieri vel confici, forsitan haec fuerit, quod eos offenderit variatio numeri *quod potui*, cum praecessisset *linquentes venimus* & sequatur *nostrae*. quae enallage numeri etiam non semel ansam dedit librariis corrumpendi antiquorum scriptorum loca, vitiosa illis visa. notum est illud Nemesiani initio Cynegetici:

Venandi cano mille vias, hilaresque labores, Discursusque citos, securi praemia ruris Pandimus.

quod alii mutarunt, & ut minus prudenter a Nemesiano factum censebat Scaliger de Re Poet. Lib. vi. pag. 851. Sed vide illic Vlitii notas. pariter exordio Argonauticon Valerius Flaccus:

Prima Deum magnis caninus freta pervia nautis.

& sequitur v. 5. *si Cumaeae mihi conscia vatis.* & v. 10. *Eripe me populis.* Tibullus Lib. ii. El. 4. v. 5.

Et seu quid merui, seu quid peccavimus, urit.

Propertius Lib. ii. El. i. v. 3.

Non haec Calliope, non haec mihi distat Apollo, Ingenium nobis ipsa puella facit.

& Lib. i. El. 10. v. 13.

— *didici reticere dolores,*

Est quiddam in nobis majus, amice, fide.

ubi

Nos Liger, & Rhodanus, nos pubescentibus annis

Junxit honoratae Sequana rector aquae.

Quique tot egregias urbes, nemorumque recessus

Coeruleus tardis flexibus ambit Arar.

Nos

ubi vide Passeratium pag. 192. nihil etiam apud Ovidium frequentius. Epist. xviii.

†. 13.

Non poteram celare meos, velut ante, parentes,

Quemque tegi volumus, non latuisset amor.

Lib. i. Am. 7. 61.

Omnia consumpsi, nec te precibusque minisque Movimus.

Lib. ii. Trist. v. 30.

— *nec me meruisse nego,*

Non adeo nostro fugit ab ore pudor.

Lib. iv. El. i. †. 35.

*Nos quoque delectant, quamvis nocuere, libelli,
Quodque mihi telum vulnera fecit, amo.*

& El. io. †. 199.

— *tu nos abducis ab Istro,*

In medioque mihi das Helicone locum.

iv. Fast. 862.

Dicta Pales nobis. idem Vinalia dicam.

Lib. i. ex P. Ep. 3. 91.

Nec loquar haec, quia sit major prudentia nobis.

sic Lib. ii. Epist. xi. initio, ter, quaterve nos & me aequae ac pluralem & singularem numerum variat. Statius initio Achilleidos †. 8.

*Tu modo, si veteres digno deplevimus haustu,
Da fontes mihi, Phoebe, novos.*

Idem in praefat. Lib. iii. Silvar: *Metium Celerem, quia sequi non poteramus, sic prosecutus sum.* & Lib. v. Silv. 2. †. 158.

— *nos fortior aetas*

Jam fugit: hinc votis animum precibusque juvabo.

ubi nonnulla notavit Marklandus. & plura Barthius ad Rutil. Lib. i. †. 35. Robbignus in Cod. Critic. Lib. iii. cap. xi. Cortius ad Cic. v. ad Fam. Ep. 14. Patruus meus ad Ovid. ibin †. 5. & ad Virg. ii. Aen. 32. neque id rarum apud Graecos poetas. Euripides in Phoeniss. †. 500.

Ἐμοὶ μὲν, εἰ καὶ μὴ καὶ Ἑλλήνων χθονᾶ
Τετράμυθε' &c.

*Mibi quidem, licet non in Graecia
Simus educatae.*

sic μέ post λαδόμεθα pro ἡμᾶς apud Anacreont. Od. xiv. †. 19. & 20. & ἐγὼ ὑμνήσαιμεν Theocrit. Idyll. xvii. 8. apud quem similem numeri variationem observavi in Epigrammate illo, quod operibus ejus praefigi solet, εἰς τὴν ἑαυτῶ βίβλον:

Ἄλλος ὁ Χιὼς; ἐγὼ δὲ Θεόκριτος, ὅς τ᾽ αὖτε
γράψα,

Εἰς ἀπὸ τῶν πολλῶν εἰμι Συρακοσίων.

Ἵτις Πραξαγοράο, περικλείτης τε Φιλίνας,
Μᾶσαν δ' ὄνειρ' ἔποτ' ἐφελκώσαμεν.

quod in suo exemplari in Leidensi Bibliotheca adservato ita vertebat Isaac Vossius:

*Edidit & Chius: verum illa Theocritus alter
Unus & ex multis urbe Syracusiis.*

Natus Praxagora, & praeclara matre Phylinna,

Non colui Musas umquam alienigenas.

plura e Graecis dabunt Stolberg. ad Sophocl. Ajac. †. 732. & Rittershus. ad Opiian. Lib. iv. Cyneg. 217. Haec paullo uberius pro ratione harum notarum, ut tot exempla hujus enallages post alios e folis poetis prolata in posterum vel a censuris vel intempestivis emendationibus veterum loca vindicent.

161. Nos Liger & Rhodanus &c.] vide supra ad Lib. iii. El. io. †. 7. eademque habentur Lib. ii. carm. 20.

Nos Arar & Ligeris, nos Sequana vidit, & ingens

Hospitio Rhodanus fovit utrumque suo.

*Vidit & ad Ledi ripas praerupta Pyrene,
Qua tumidum praecipit in mare fertur Atax.*

Nos simul Hadriacas puppi fulcavimus undas,

165

Aequora qua Venetus prospicit alta Leo.

Nec pater Eridanus, nec amoris nescia nostri

Felsina, quae lauro cinxit utrique comam.

Saepe graves tulimus morborum sideris aestus,

Inque pruinosis Alpibus acre gelu.

170

Tempore tam longo nullis mollescere vidi

Inlecebris sensus delitiisve tuos.

Unus amor nobis, eadem domus, una voluptas,

Laedere quam potuit nulla querela, fuit.

Nunc tibi parta quies, &, quod sperare solebas,

175

A Superis casti munus amoris habes.

Munus habes, regum gemmas quod vincit & aurum,

Et quidquid rubri volvit arena maris.

Quis

165. *Nos simul Hadriacas puppi fulcavimus undas* &c.] vide notata ad Lib. II. El. 5. v. 41.

171. *Inque pruinosis Alpibus acre gelu*] similia occurrunt Lib. III. El. 10.

Inde ferax Latium petiit, tendensque per Alpes Frigus in aeniis rupibus acre tuli.

173. *Unus amor nobis, eadem domus, una voluptas* &c.] idem distichon habuimus supra Lib. I. El. 3. v. 17.

175. *Nunc tibi parta quies*] sic supra Lib. III. El. 2. v. 51.

Vobis parta quies, de me Deus auctor amoris Viderit &c.

quod desumptum est e Virgilio *Aen.* III. 495. *Vobis parta quies: nullum maris aequor arandum.*

& sic ille saepe & alii poetae. vide Markland. ad Statii *Silvas* pag. 87.

178. *Et quidquid rubri volvit arena maris*] Infra Eleg. seq. v. 98.

Non mihi maluerim, quidquid Tagus egerit auri,

Quidquid habet rubri dives arena maris.

179. *Quis non divitiis fidos uxoris amores Praeferat* &c.] Adhacret Tibullo Lib. II. El. 2. v. 11.

Auguror uxoris fidos optabis amores, Jam reor hoc ipsos edidicisse Deos.

Sannazarius Lib. I. El. 9. v. 53.

Felix qui fidos expertus conjugis ignes Vidisti sobolis pignora certa tuae.

181. *Sis felix*] De hac bene precantis formula vide Broukhuf. ad Tibull. III. 6. 30. noster Lib. II. Carm. pag. 186.

Sit felix Marius, veteresque revisat amores.

Quis non divitiis fidos uxoris amores

Praeferat? & sobolis gaudia spemque suae?

180

Sis felix, faveatque tuis concordia votis,

Mella fluant thalamo lacque merumque tuo.

Huc ades, o Hymenaeae, novos jam vesper amores

Advehit, Aonium Musa revise nemus.

Intrat Hymen thalamos: valeas, dulcissime Marce,

185

I prior, exemplo mox sequar ipse tuo.

182. *Mella fluant thalamo lacque merumque tuo*] Formulam hujus adagii ad felicitatem omnem alicui adprecandam bene illustravit Cerda ad Virgilii Eclog. III. v. 89.

Mella fluant illi, ferat & rubus asper amorum.

eiusdem notae est Graecorum proverbium, ὦ Ζεὺς βέγγε μέλι, o Jupiter, plue mel. de quo vide Brassicanum in Chiliad. Erasmi pag. 733. e recentioribus Joh. Jovianus Pontanus Lib. II. Eridanor. pag. 135.

Maternos imple affectus, sedisque beatæ Dona fluant nato mellaque lacque tuo.

& Hier. Fracastorius Lib. I. Josephi, eximii poematis, v. 291.

— *mox haec in regna reducet, Latæ novo quæ regna fluent, & melle perrenni.*

vide & Titii notas ad Nemesian. Ecl. I. v. 76.

184. *Aonium Musa revise nemus*] Sanazario forsan adhaeret Lib. II. El. 4. in fine:

Haætenus insigni cecinit testudine Musa, Aoniaeque volans læta revisit aquas.

ELR-

* ELEGIA IV.

A D

GEORGIUM CRACOVIVM,

JURECONSULTUM,

In obitum

PHILIPPI MELANCHTHONIS.

Dum tepet apricus, Zephyris spirantibus, aër,

Blandaue purpurei tempora veris eunt :

Almaque foecundo se vestit gramine tellus,

Arbor & umbrosas induit alta comas :

Errabam Nicri secessus inter amoenos,

5

Mollis adhuc vitreo rore madebat humus.

Prata videns circum, florum mirabar honorem,

Lenis ab herbosis dum strepit aura jugis.

Grata salutabant orientis lumina Solis,

Dulce viatori mane levamen, aves :

10

N n

Nuncia

* Elegiam hanc Lotichius Cracovio misit addita Epistola, quae legitur Lib. 1. Epist. 29. hujus edit. quaeque in editione Voegelia pag. 116. huic Epicedio Melanchthonis praefigitur. ceterum Elegiae hujus initium eodem fere modo auspicatus est Lotichius, ac Laurentius Gambara suum Epicedium valde egregium in obitum Marc. Antonii Anglerii Lib. III. Poëm. pag. 443. quod ex utriusque comparatione patebit. Sic enim ille:

*Praevius Aurorae dum Lucifer exit ab undis,
Surgit & exacta nocte serena dies.*

Brachia dum, viridesque comas nemora ardua pandunt,

*Seque novo laetus gramine vestit ager.
Errabam magni qua sese effundit Juli*

Fons sacer, & Libyco marmore monstrat opus &c.

*Quum mihi famatuos, Angleri, nuncia casus
Adtulit, & nati funera saeva tui.*

illius autem Laurentii Gambarae poemata non merebantur certe, ut tam inique ac sordide de iis judicaret Muretus, ut vel ex Menagianis notum est Tom. IV. p. 179.

10. *Dulce viatori mane levamen*] Forfan respexit Catullum carm. LXVI. ad Manlium:

Dulce viatori lassum in sudore levamen.

ubi probare non possum codicum nonnullorum veterum lectionem *lassum*, licet ita quoque in uno Palatino, & in nostro codice MS. disertim legatur, & placuerit valde I. Vossio, qui *lassum* *sodorem pro crasso* & pingui interpretatur. ea certe *lassi* signi-

Nuncia quum luctus tua venit epistola, Craco,
 O quoties lacrimis humida facta meis.
 Sic igitur moriens, sic, o divine Melanchthon,
 Funere perturbas gaudia nostra tuo!
 Raptus es, heu (nec vana fides) tumulumque recentem 15
 Adtonitus muta praeterit Albis aqua.
 Scilicet haec miseris deerat fors ultima rebus.
 Hic cumulus nostris debuit esse malis.
 Deferis infans puppim, bone rector, in undis.
 Nutat, & in medio fluctuat illa mari. 20
 Te sine nil laetum nobis, nec amabile quidquam,
 Delicias mundi sustulit una dies.
 Morte tua coeli facies mutata sereni,
 Terraque vix natas maesta recondit opes.
 Pastoresque sonant vacuos lugubre per agros, 25
 Atraque mutato fidere squallet hiems.
 Ipse ego, qui viridi redimitus tempora myrto
 Laetus odorati tempore veris eram,

Fin-

significatio est. Glossae MSS. Vossianae:
Bassos, pingues, obesos. & in alio Glossario
 inedito: *Bassa, pinguis, obesa. Bassa,*
pinguis. vide Du Cangii Glossar. Lat. in *bas-*
sus. Palmerius in Spicilegiis pag. 205. legit
viatori pasto, vel cum hiatu *asso* in sudore.
 sed frustra. nam *viatori lasso* jungenda sunt.
 ut apud Ovid. 1. Am. 13. v. 13. ad Au-
 torum:

Te surgit, quamvis lassus, veniente, viator.

19. *Deferis infans*] Ovidium imitatur
 Trist. 5. 6. 7.

Fluctibus in mediis novem, Palinure, re-
linquis. HOOEST.

21. *Nec amabile quidquam*] sic supra Lib.
 111. El. 7. v. 19.

Nunc dolor includit vocem, nec amabile quid-
quam

Suggestit ingenio Musu vocata meo.

& Eclog. 11. v. 52.

Sed neque jam pulchrum superest, nec ama-
bile quidquam,

Nec prior illa colitis silvas & rura voluptas.

23. *coeli facies*] Elegantissimus fabula-
 tor Phaedrus Lib. 14. 16. 5.

Faciem ad serenam subito mutatur dies.
 HOOEST.

Fingebamque tuas quae possent ire per aures,

Tutaque iudicio docta per ora tuo,

30

Nunc studium, Musasque omnes, lucemque perosus,

Carmina lugubri concino maesta lyra.

Haec cineri suprema tuo sint munera, quamvis

Gratia par meritis non queat esse tuis.

Nec mihi spes aequare tuae praeconia laudis.

35

Arduus ingenii divitis ille labor.

Qui volet, is Libycae numerum subducat arenae,

Cum rapidum Pleias turbat aquosa fretum.

Sat mihi, si nostrum dolor hic testetur amorem,

Meque obitu gemitus non tenuisse tuo.

40

N n 2

Nam

37. *Qui volet, is Libycae numerum subducat arenae* &c.] Felix imitatio Virgiliana Lib. II. Georg. 105.

Sed neque quam multae species, nec nomina quae sint

Est numerus; neque enim numero comprehendere refert:

Quem qui scire velit, Libyci velit aequoris idem

Discere quam multae Zephyro turbentur arenae:

Aut ubi navigiis violentior incidit Eurus, Nolle, quot fons veniant ad litora fluctus.

sic alia in re Catullus carm. VII.

Quaeris, quot mihi bastationes tuae, Lesbia, sint satis superque?

Quam magnus numerus Libyssae arenae Laerpiciferis jacet Cyrenis.

idque imitatus Joh. Jovianus Pontanus de Laudib. Divin. p. 244. b. Poëm.

Desino. nam levius Libycae numerentur arenae,

Ocyus & medio quae salis alga mari.

noster supra Lib. II. El. 6 v. 73.

Ille sed aequoreae numerum subducat arenae, Qui volet undivagos enumerare greges.

quibus eadem sed paullo ampliora habes in carmine in Rondeletii Histor. Pisc. quod exstat in Juvenil. p. 305. edd. Lipsi.

Ille sed aequoreae numerum subducat arenae, Quotque tegat coelum nosse laborat aves.

In scopulis frutices, in litore computet algas, Qui velit undivagos enumerare greges.

Ovidius Lib. I. Artis v. 254.

Quid tibi semineos coetus, venatibus aptos, Enumerem, numero cedit arena meo.

Calpurnius Ecl. 2. v. 72.

Qui numerare velit, quam multa sub arbore nostra

Poma legam, citius tenues numerabit arenas.

iisdemque vestigiis insistit Guntherus, egregius optimorum poetarum imitator, Lib. v. Ligur. v. 333.

Qui velit expressis metiri singula verbis, Hunc ego litoreas numerare fatebor arenas

Posse, vel in magno radiantia sidera coelo.

ubi

Nam licet occiduo traherem sub cardine vitam,
 Vespere qua lassis Sol juga demit equis:
 Seu populos inter Phoebi quos inficit ignis,
 Sidera quos extra nostra jacere ferunt:
 Has tamen inferias quocumque sub aethere ferrem,
 Et memor ignoto staret in orbe lapis.
 Te puerum vix linquentem cunabula Musae
 Certatim donis excoluere suis.
 Maternaque tibi consanguinitate propinquus
 Monstravit verae Capnio laudis iter:

45

50

Cap-

ubi utroque utitur poetico ἀδυνάτω arenas
 litoreas & stellas numerare. de quo altero
 vide Barthii notas ad Rutil. Lib. 1. v. 94.
 & sic utrumque conjungit e recentioribus
 Joh. Jov. Pontanus pag. 245. Poëm.

*Ac veluti numero stellas comprehendere non est,
 Quantaque in Oceani litore arena jacet.*

& e veteribus Catullus Epithalamio Manlii
 & Juliae carm. LXII. v. 206.

*Ille pulvis Erythrii
 Siderumque micantium,
 Subducatur numerum prius,
 Qui vestri numerare volt
 Multa millia ludi.*

fic locum emendavit If. Vossius in notis
 pag. 145. pulvis genitivo antiquo, pro pul-
 veris, & Erythrium pulverem dici, quas
 arenas Cyrenaicas vocavit loco supra pro-
 lato, interpretatur. Broukhufius tentabat,
Ille pulveris aridi. ut sicca arena Virgilio.
eritbrei in meo codice. sed quia pulveris
 constanter legitur in MSS. hinc pulveris
 aetheri, idest aetherii, corrigit Heinsius ad
 Catullum pag. 644. post Adversaria. ut
 atomos innuat, vel pulveris Africi.

50. Capnio] Intelligitur Joannes Reuch-
 linus, qui excitatis in Germania literis

Latinis, Graecis, & Hebraicis, inter primos
 viam elegantioribus literis aperuit, quem-
 que Erasmus in suis Epistolis Lib. II. Epist.
 I. hoc insigni elogio ornat: *Eximius ille
 vir Joannes Reuchlinus Pforcensis, trium
 linguarum Graecae, Latinae, & Hebraicae
 paene ex aequo peritus: ad haec in nulla
 doctrinae genere non versatus, ita ut cum
 primis certare possit. unde merito virum hunc
 ceu Phoenicem & unicum suum decus tota
 suspicit as veneratur Germania.* Hujus viri
 magni, sed indignis modis a rudibus suae
 aetatis monachis vexati, & Judaismi ac-
 cusati, causam prolixè agit Erasmus in
 ejusdem Epistolae fine apud Leonem X
 Papam, & apud Raphaelem Cardinalem
 S. Georgii in Epist. 3. totiusque rei
 summam exponit in Epistola ad Jacobum
 Hoogstratum, summum Capnionis adve-
 sarium, Lib. XVI. Ep. 19. & peculiari nar-
 ratione praeceptoris sui famam vindicavit
 Philippus Melanchthon. vide Camerar. in
 vita Melanchth. p. 16. 17. seqq. unde pate-
 bit Reuchlino Melanchthonem consanguini-
 tate materna junctum fuisse. Adde Stru-
 vium in Actis Literar. T. I. pag. 97. & seqq.
 Sed inter illos, qui Capnionis causam ad-
 versus Monachorum rabiem egregie susce-
 pit.

Capnio, quem Tybris, quem frater Tybridis Arnus

Progeniem nostri sanguinis esse negant.

Illius Arctos jussu digressus in oras,

Coepisti ingenii spargere dona tui.

Et velut exiguus primum sine nomine rivus

55

Per viridem tenui murmure serpit humum,

Mox magis atque magis labendo viribus auctus,

Communes populis sufficit uber aquas:

Sic artes crevere bonae, tua gloria crevit,

Adjecitque aliquid proxima quaeque dies.

60

For-

pit, memorandus est Hermannus Comes Nuenarius seu Novae Aquilae, vel sola Eginharti & Annalium Monachi Benedictini editione bene de literis meritis, tum eques ille illustris Ulrichus Huttenus, genere Francus, qui sociata cum Capnione, Erasmo aliisque opera, editis Obscurorum Viro- rum Epistolis, lepidissimo Satyrarum ge- nere, barbariem & ruditatem eorum tam feliciter expressit, ut in initio ab ipsis Mo- nachis magno cum plausu exceptae fuerint, tamquam in suas laudes & Reuchlini invi- diam compositae essent, ut scribit Erasmus Lib. xxii. Epistolar. pag. 1195. sed quo- modo deinceps, minime seriam esse rem admoniti, in pudorem acti, & a Leone X. earum publicationem inpetrare conati fuerint, enarrat Jovius in Elogiis p. 285. vide Amoen. Liter. Tom. ix. p. 660. & proluxe Burchardum de Fatis L. L. in German. cap. v. pag. 319-338. Capnio vocari maluit, Germano nomine ex more illius temporis Graece expresso, ne Latine *fumeus* vocaretur. quo respi- ciens Morhofius Lib. i. Polyh. c. xix. § 36. scribit eum potius Phosphorum a luce, quam a fumo Capnionem dicendum, quia ab eo prima quasi aurora eruditionis elucescere coepit. adeo ut Horatianum il- lud *Non fumum ex fulgore sed ex fumo dare*

lucem vere de Reuchlino dici possit. plura de eo vide apud Gesnerum in Biblioth. pag. 398. ubi omnia ejus opera recensentur. Pantaleon. de viris Illustrib. German. Part. iii. pag. 23. Konigium in Biblioth. vet. & nov. pag. 164. & Melch. Adam. in vitis Germ. Philosoph. pag. 17. seqq. in funere Reuchlini elegans Epicedium est Eobani Hessi inter ejus Poëmata pag. 302. Sed meretur vir suae aetatis absque contro- versia maximus, ut cum cura ejus vita ac fata perlegantur, quorum plenissimam descriptionem civis ejus Johannes Henricus Majus Phorcensis copiose perscripsit libro Durlaci edito an. 1687.

54. *Coepisti ingenii spargere dona tui*] simile illud Lib. ii. El. 2. v. 34.

Nunc tibi parva quies, geminasque reversus ad Arctos

Ingenii profers munera larga tui.

quod imitatus Joh. P. Lotichius pag. 108. Poëmat.

Qui modo Palladius excultus rite per artes Ingenii profers dona polita tui.

60. *Adjecitque aliquid proxima quaeque dies*] Forte respicit Ovid. iii. A. A. 152.

Nec mihi tot positus numero comprehendera fas est,

Adjicit ornatus proxima quaeque dies.

Fortunata nimis sub sidere Maenalis urfae

Terra, prius foedo squallida tota situ.

Ille tuas iussit Musas regnare per urbes,

Et pulsare novo pectine fila lyrae.

Inclita tunc geminae rediit sacundia linguae,

65

Barbariesque dedit, cedere iussa, fugam.

Calliopeque suis comitata sororibus ultro

Moenalio posuit laeta sub axe domum.

Tum pater, ignotum prius atque ignobile flumen,

Cornua limosa sustulit Albis aqua.

70

Et, quos nulla prius flores conspexerat aetas,

Fudit odorifero terra benigna sinu.

Hinc legere novi sibi ferta recentia vates,

Gloria quos humeris evehit alta suis.

Seu vada, care senex, habitasses Syrtis iniquae,

75

Sive sub Haemoniis invia saxa jugis:

Illuc Castaliae migrassent sponte sorores,

Ortus & Aoniae fons novus esset aquae.

Fallor? an hoc terris Superi restare monebant,

Sideraque in cunas officiosa tuas?

80

Cum Jove Mars primo fulsit tibi mitis in ortu,

Thessalus hospitio fovit utrumque senex.

Inventorque lyrae faustos tibi praebeuit ignes,

Humida qua liquidas urna refundit aquas.

Fal-

61. *sub sidere Maenalis urfae*] vide ad 68. *Moenalio*] *Moenalia* vitiose in edd. vulg.
Lib. I. El. I. v. I.

Falciferumque senem, quamvis nil triste minantem,

85

Molliit in quinta candida sede Venus.

Cynthia per felix in culmine virginis astrum

Oppositos fratris currere vidit equos.

Inde tot egregiae culto sub pectore dotes,

Dona tot, ignorat quae rude vulgus, erant.

90

Gratia Dis, quod laeta tuo mihi tempore nasci,

Præceptisque tuis fata dedere frui.

Sep-

84. *urna refundit*] in vulgatis *vena refundit*. in apographo Hoogstratani, *vena recondit*. quod tamen in nulla editione inveni. forte scripsit Lotichius *urna recondit aquas*. ut sit imitatio Propertii Lib. II. El. 23. v. 50.

Et leviter nymphis tota crepitantibus urbe, Quum subito Triton ore recondit aquam. ubi *recondit* idem notat quod revomit, refundit. vide illic Broukhufium, & quos in notis suis laudat. praetuli tamen editionis Voegelianae *Jectionem urna refundit aquas*. similiter de Aquario in Epigrammate Euphorbi apud Pithoeum Lib. IV. Epigr. vet. pag. 170.

Quique refundit aquas, & Pisces ultimus ordo.

& apud Avienum in Arateis Phaenomenis v. 550.

Troicus baurit quas fundit ephebus ab urna. ut cum Heinsio legendum esse notavimus supra ad Lib. II. El. 8. 23. ubi plura de signis illis Genethliacis. *urna* autem, non *vena*, recte se habet, ut in illo Avieni loco. hinc *puer urniger* in Epigrammate Hilasii de signis coelestibus apud Pithoeum Lib. IV. pag. 168.

Et qui portat aquam puer urniger, & duo Pisces.

& in carmine Asclepiadii, *Urnaque Nimbiferi, Piscesque novissima forma.* & Basilii pag. 169.

Quique urnam gerit, & Pisces duo signa sub imo.

sic scribe ex cod. Vossiano, non sub uno.

quomodo nostrum etiam legisse conjici posset ex ejus imitatione Lib. II. El. 13. v. 33.

Iliacusque puer liquidas fundebat in imo Cardine, qui superis pocula miscet, aquas. vide imaginem Aquarii ex urna aquas fundentis in Grotii Syntagm. Arat. pag. 49. ubi in versibus Germanici lege cum Heinsio, *Nec procul hinc dextra defundit Aquarius undas,*

Atque imitata cadunt errantes signa liquores.

91. *Gratia Dis, quod laeta tuo mihi tempore nasci &c.*] pariter noster Eclog. VI. v. 371.

Felices animae, quibus illo tempore nasci Contigit &c.

Hercules Strozza Lib. I. Amor. El. 2. p. 63.

Felices nimium, quibus illo tempore nasci Contigit, & tanta commoditate frui.

quae videntur expressa ex Elcgia I. Pseudo Galli v. 69.

Cur mihi non illis nasci, mea vita, diebus Contigit, invidit quis bona tanta Deus.

non dissimile illud Nasonis Lib. III. A. A. 121.

— ego me nunc denique natum

Gratulator; haec aetas moribus apta meis.

Rutilius Lib. I. Itiner. v. 5.

O quater & quoties non est numerare beatos Nasci felici qui meruere solo!

ut emendat N. Heinsius ad Ovid. II. A. A.

25. Valerius Cato in Diris prope finem:

Infelix ego, non illo qui tempore natus, Quo facilis natura fuit: fors o mea laeva Nascendi, miserumque genus, & scra libido Tanta meae &c. ubi

Septimus a decimo (memini) jam ducitur annus,
(Tam cito tot laeti praeteriere dies)

Cum tibi praeclaras puer erudiendus in artes

95

Traditus, Aonidum captus amore, fui.

Non mihi maluerim quidquid Tagus egerit auri,
Quidquid habet rubri dives arena maris.

Tu mihi monstrabas bifidi juga frondea montis,
Deducens fida, ceu pater ipse, manu.

100

Non tibi per Latium, tot clara per oppida, vidi,
Sequana nec tumido qua fluit amne, parem.
Clara per Europam tua fama, per Asida terram,
Nec Libye laudes nescit adusta tuas.

Tu

ubi D. Heinſius in notis ad Heſiodum *ſ. 172.* legit, — *ſors o mea lenta Naſcendi &c.* & ex illo Heſiodi loco totum adumbratum notat. Ceterum ut hic Lotichius ſibi gratulatur ſe Melanchthonis aetate natum eſſe, ita Patruſui ſui tempore ſe non vixiſſe dolet J. P. Lotichius p. 104. Poëmatum:

Hec mihi quod tali me non quoque tempore naſci

Contigit, aut vita te propiore frui.

Me tua Caſtalias puerum duxiſſet ad undas

Dextra per ignotas fida magiſtra vias.

quae expreſſa ſunt ex iis, quae ſupra occurrunt Lib. II. El. 2. *ſ. 55.*

Memiferum quod non alio mihi tempore naſci

Contigit, aut vita non meliore frui.

93. *ducitur annus*] In editionibus, quas equidem vidi, *aetas*. vitioſe. niſi forte in ſchedis auctoris fuerit,

Septima poſt decimam (memini) jam ducitur aetas.

ut apud Virg. I. Georg. 284.

Septima poſt decimam felix.

ſed tunc praestaret,

— *jam ducitur aetas.*

ut apud Ovid. IV. ex P. Ep. 10. I. *bis tertia ducitur aetas*. *aetas* enim non de anno, ſed de ſeculo dicitur. ut Neſtor apud Ovid. XII. Met. 198. *vixi Aenos bis centum, nunc tertia ducitur aetas*. ut in nonnullis melioris notae codicibus illic legitur, non *vitur*. ſed *ſeptimus a decimo annus* pro ſeptimo decimo dicitur, ut *alter ab undecimo* pro *duodecimo* eidem Virgilio Ecl. VIII. *ſ. 39.*

Alii ab undecimo tum me jam ceperat annus. ubi male tertium decimum exponit Servius. vide illic notas, & Perizon. Animadv. Hiſt. cap. VII. pag. 282.

97. *Non mihi maluerim* & ſeqq.] vide ad Lib. V. El. 17. 69.

99. *Tu mihi monstrabas bifidi juga frondea montis*] vide ſupra El. 2. *ſ. 35.* Lib. III. El. 7. *ſ. 29.* & Lib. II. El. 15. *ſ. 39.*

104. *Nec Libye laudes nescit adusta tuas*] Joh. Jovianus Pontanus Lib. I. de Amor. Conj. pag. 36. b.

Non uſta adſiduo ſole Libyſtis bumus. ſic *Libyco ſole peruſta coma* apud Propert. Lib. IV. 9. 46.

Tu praecepta Dei pandens arcana, docebas,

105

Gaudeat ut pura mente fideque coli.

Doctrinaeque pio coelestis amore, ferebas

Mille viae casus, taedia mille senex.

Non magis hac iudex, quam parte severus in illa,

Iusta velut premitur pondere libra pari.

110

In pia nec contra dirae convicia linguae

Causa laceffitas inpulit aequa manus.

Non ego mordaci perstringam carmine quemquam,

Nullus in hoc umquam pectore livor erit.

O o

Si

106. Gaudeat ut pura mente fideque coli]
Aperte respicit ad initium Distichorum
Moralium Catonis nomen male venditan-
tium :

*Si Deus est animus, nobis ut carmina dicunt,
Hic tibi praecipue sit pura mente colendus.*

quibus in versibus recte III. Cuperus Lib. 11.
Observ. cap. 17. exponendum censet, ali-
ter ac vulgo fieri solet, *Si animus est Deus.*
quod Wachius in notis suis etiam probavit.
Est enim ex dicto Platonis ὁ νῦς ἀνθρώπου
θεός, quam sententiam refert Fabius
Planciades, seu Fulgentius de Contin.
Virg. pag. 144. ubi vide Munckeri notas.
idem ex Menandro apud Plutarchum no-
tant viri docti, ὁ νῦς γὰρ ἡμῶν ὁ θεός. & in
eamdem rem apud eundem Heraclitus
ἡδὸς ἀνθρώπου δαίμων. *Mores hominis Deus.*
vide Davies. ad Cic. 1. Tusc. Quaest. 26.
n. 6. Itaque distinguendum,

Si Deus est animus nobis, ut carmina dicunt.
& per carmina intellige Philosophorum sen-
tentias. vide D. Heinf. ad Hesiod. p. 206.
Barthii Epist. ad Daum. in Miscell. Lips.
Vol. VIII. p. 372. & Cl. Corn. Val. Vonckii
Observ. Misc. post Specim. Crit. cap. IV.

113. Non ego mordaci perstringam car-
mine quemquam] Rectius esset *destringam*,
ut in loco Ovidii, quem mutuatur auctor,
Lib. II. Trist. 563.

Non ego mordaci destrinxi carmine quem-
quam.

Nec meus ullius crimina liber habet.

ubi glossam sapit codicis illius lectio, quae
habet, *destraxi carmine cuiquam.* imitatur
Ovidiam Sidonius Apollinaris carm. IV. 15.

Non ego mordaci fodiam modo dente Maronem.
Phaedrus Lib. I. fab. 29. 2.

Gravi destringunt alias contumelia.
& Lib. IV. fab. 6.

Tu, qui, nasute, scripta destringis mea.
Ovid. II. Trist. 466.

Destriktus minima nec tamen ille nota est.
similia vide apud Ciofan. ad Ovid. II. Trist.
350. *mordacia carmina* bene illustrat
Markland. ad Stat. 1. Silv. 2. 27. ubi
emendat:

Cessent mordaces obliqui carminis aestus.
pro vulgato *mendaces.*

Si tamen audebunt manes violare sepultos, 115
 Tisiphone furiis quos agit atra suis:
 Non cineres, venerande, tuos patiemur inultos.
 Pro tumulo pietas induet arma tuo.
 Albi pater, pater Albi, leves abiere per auras
 Omnia, quae propter vivere dulce fuit. 120
 Si quid habent veri timidæ præfagia mentis,
 Poena venit lento fera, sed ampla, pede.
 Jam video instantes fatali lege ruinas,
 Præliaque & fuso pingue cruore solum.
 Volvimur huc illuc, veluti spoliata magistro 125
 Cymba per Aegeas naufraga fertur aquas.

Ergo

122. *Poena venit lento fera, sed ampla,*
ped:] Ex Propertio Lib. III. El. 4. v. 32.

Poena erit ante meos fera, sed ampla, pedes.
supra noster Lib. I. El. 8 v. 98.

Nescio quæ clades fera, sed ampla, venit.
in hunc sensum simile illud Balth. Castillio-
nei in Carm. Poët. Ital. Toscani p. 66. b.

Inque malos, sit lenta licet, certa ira Deo-
rum est,

Poenæque tam gravior, quam mage fera
venit.

rursus Propertius Lib. II. El. 19. v. 68.

Si qua venit sero, magna ruina venit.
unde imitatus est Janus Secundus Lib. II.
El. VII. initio:

Si qua venit summo positis in culmine rerum,
Illæ ruina suo pondere magna venit.

id ita exprimit Iosephus Iscanus Lib. I. de
B. Troj. v. 38.

— premit ultio noxas

Tunc gravior, cum tarda venit.

sic lege. vitiöse fremit editur in vulgatis.

125. *Volvimur huc illuc, veluti spoliata*
magistro

Cymba per Aegeas naufraga fertur
aquas]

Eleganti hac comparatione sæpe usi sunt
poëtæ. Balthasar Castillioneus in Epistola
nomine uxoris Hippolytæ scripta:

Namque ego sum sine te, veluti spoliata
magistro

Cymba, procellosi quam rapit ira maris.

Basilii Zanchii Lib. II. Poëm. p. 58.

Ac veluti deprensa noto, & pluviæ libris
Haedis

Indefensa ratis, proprioque excussa magistro
Fertur in abruptum præceps, & vortice nigro

Obruitur, fructoque natant vaga lineæ malo.

quo loco imitatur Virgilium VI. Aen. 352.

— maria aspera juro,

Non ullum pro me tantum cepisse timorem,
Quam tua ne, spoliata armis, excussa ma-

gistro,
Deficeret tantis navis surgentibus undis.

noster

Ergo nec adfari mihi te, dulcissime, saltem
 Extremum licuit funeris ante diem.
 Quum pectus tibi dira sitis torreret anhelum,
 Ureret & miserum febris acerba jecur. 130
 Ipse salutiferas herbas succosque dedissem,
 Quos miscere aliae non didicere manus.
 Ipse Deum supplex in vota precesque vocassem,
 Adstans lecto pervigil usque tuo.
 Namque preces castae pallentes pellere morbos 135
 Votaque Poëonia fortius arte solent.
 Non licuit saltem voces audire supremas,
 Atque anima tecum deficiente loqui.
 Non positum lacrimis sparsi venerabile corpus,
 Florida non cineri ferta rofasque dedi. 140
 Quod possum, tibi mane novo, tibi vespere fero,
 Mœsta tibi media carmina nocte canam.
 Nec brevis haec finem statuet mihi vita doloris,
 Si quid adhuc vitae Dî superesse volent.
 Non animum verni mulcet clementia coeli, 145
 Non levis adflatu me juvat aura suo.

O O 2.

Foe-

noſter ſupra Lib. II. El. 3. v. 48.

*Nunc ſine te, poſtquam jucundum lumen
 ademptum eſt,**Ut vaga nimboſo turbine pinus, agor.*

Patruus meus in Epicedio Graevii, Lib. III.

Poëm. pag. 180.

*Nunc duce deſtituor, certum nunc occidit
 aſtrum,**Per freta quod fidum caeca regebat iter.**Faciſtor, ut excuſſo quae tempeſtate magiſtro
 Faſtatur dubiis nauſraga puppis aquis.*131. Ipſe ſalutiferas herbas ſuccosque dedissem,
 Quos miſcere aliae non didicere manus.]

Imitatus eſt Joh. Poſthius Lib. I. El. 6.

Pag. 15.

*Ille tibi ſacras herbas ſuccosque dediſſet,
 Quos alii e mediciſ non didicere libriſ.*

Foecundisque rosae laurique videntur in hortis,

Cumque maris viridi lilia rore mori.

Alma parens tellus, cujus cognomen habebas,

Deficit, & foetus negligit aegra suos.

150

Ipse etiam veteris Nicer haud oblitus alumni

Coeruleas largis fletibus auget aquas.

Hic fuit, hic studuit, puer hoc in cespite lussit:

Hic pater, hic genetrix, hic habitavit avus.

Colle sub hoc tenui deduxit carmen avena:

155

Hic decor, haec doctae gratia vocis erat.

Talia dum recolit, lacrimarum gurgite flumen

Crescit, & undosis fluctibus antra fremunt.

Moestaque vicina residens Philomela sub umbra

Flebile moerentes concinit inter aves,

160

Aemula facundi Philomela Melanchthonis ales,

Par honor, & linguae candor utrique fuit.

Omnia quae tellus, quae pontus, & educat aër,

Interitu lugent, magne Philippe, tuo.

Si

153. *Hic fuit, hic studuit &c.*] Elegans imitatio. quae enim Ovidius de locis pristini amoris gaudia admonitu suo revocantibus habet in Rem. Am. v. 727. ea hic Lotichius optime inmutavit, & in suos usus transtulit. sic enim Naso:

*Et loca multa nocent. fugito loca conscia vestri
Concubitus: causas mille doloris habent.*

*Hic fuit, hic cubuit; thalamo dormivimus
isto,*

*Hic mihi lasciva gaudia mente dedit.
Admonitu refrixatur amor &c.*

161. *Aemula facundi Philomela Melanchthonis ales &c.*] Passim in scriptis doctorum Germanorum istius temporis Melanchthonem cum Philomela comparari videbis in notis Joachimi Felleri ad Joannis Majoris Synodum Avium, pag. 52. quae habentur in Struvii Actis Literariis T. I. Fasc. IV.

163. *quae tellus*] Imitatio loci Ovidiani Epist. ex Ponte I. 10. 9.

*Quod mare, quod tellus, adpone, quod educat
aër.* Hoogst.

Si tamen illa Dei fuit (ut fuit) alma voluntas, 165

Nostra nec infectum reddere vota queunt.

Corporis exuviis & mortis lege solutum

Gratulor aetherea te regione frui.

Postque tot infidos maris inplacabilis aestus,

Nubila jam pedibus cuncta subesse tuis. 170

Jam canis unigenam natum, rerumque parentem,

Per fortunati culta vireta soli.

Illic sunt, quicumque Dei praecepta secuti

Iustitiae certas nos docuere vias.

Non illic morbi, non aerumnosa senectus, 175

Non grave pauperies urguet acerba malum.

O o 3

Sed

173. *Illic sunt, quicumque Dei praecepta secuti
Iustitiae certas nos docuere vias &c.]*
Conferri haec merentur cum istis H. Fracastorii in Elegia pulcherrima, numeris Catullianis scripta, in obitum M. A. Turriani v. 131. & seqq.

Semidetumque domos, & Divum morte carentum,

*Hic, ubi non aestas, nec fera saevit biems.
Nec dolor, aut desideria infelicia nostri,
Nec fors partem aliquam, nec rude vulgus habet.*

*At sancti Heroes habitant, gens inclyta bello,
Ingenuique, novem qui coluere Deas.*

*Quique pii, iustique, Deum praecepta secuti,
Et sancta insignes qui fuerunt Sophia.*

Janus Secundus in Epicedio Patris Lib. I. Funerum pag. 175.

*Obvius ingredienti omnis ruit agmine longo
Coetus, & antiquis socium te Manibus addunt,*

*Manibus antiquis; qui jus coluere, fidemque,
Tunc cum sola sibi merces pulcherrima Virtus
Esset, & utilitas numquam certasset bonesto.*

175. *Non illic morbi, non aerumnosa senectus, &c.*

Sed citbarae, cantusque vigent]

Adducor fere ut credam Lotichium hoc loco imitatum esse Basilium Zanchium Lib. III. Poëm. El. vi. pag. 84. editionis noviss. Serassianae:

*Contra autem quæ cura poli quæ cura salutis
Aeternae, aeternum regna beata dedit.
Hic nova jucundo semper loca lumine rident,
Et superi obtutu lumina fixa tenent.
Hic citbarae cantusque vigent, & carmina passim,*

*Carmina mortali non referenda sono.
& ejusdem Libri Eleg. 1. ubi de coelo:
Hic ubi fulgentesque chori, & sine corpore vitae*

*Perpetuos degunt & sine fine dies.
Permistaeque choris animae felicibus ora
Conspiciunt solis cognita coelitis &c.
Nulla ubi pallentes posuere cubilia morbi
Tristia, nec tremulo curva senecta gradu,
Impia nec dirus portendit bella cometes,
Nec madet humano sanguine pinguis humus.*

Fe.

Sed citharae, cantusque vigent, animaeque piorum

Ipsius e vitae fonte perenne bibunt.

Aeternique patris mens & sapientia Christus

Fervida divino lumine corda rigat.

180

Salve magne parens, alti nunc aetheris haeres,

Et fruiere aeternis, quae tibi parva, bonis.

Discipulique tui vocem cognosce supremam,

Nec pietas cineri sit gravis ista tuo.

Terra tuum violis ornet lauroque sepulcrum,

185

Floreat aeternis urna beata rosis.

Ossa-

*Felices tantum cantus, felicia Divum
Carmina, & aurato pectine pulsa cbelys.*
non dissimili modo in descriptione Gaudii
coelestis, pag. 90. Poëm.

*Hic ubi vos sine fine juvant redolentia prata,
Purpureasque rosas
Neditis, & niveis & cyaneis byacintibus.*

*Hic ubi perpetuo
Vere tepet geniale solum, nec solibus aestas
Nec nive facit hiems. &c.*

*Sed sedes Pax alma colit, Pax optima rerum
Pacis & alma comes*

*Summa quies, cantusque vigent: choreasque
juventa*

Florida semper agit.
nec minoris elegantiae sunt illa Laurentii
Gambara in Epicedio M. H. Anglerii Lib.
III. Poëm. pag. 415.

*Namque illic choreas exercet laeta juventus,
Carminibusque Deum sacra Deosque canunt.
Fert tellus passim flores inarata, nec aestus,
Aut hiemis laevae frigida signa timet.
Aether purpureo felices lumine campos
Vestit, & aeternis induit arboribus.*

*Illic non habitant morbi, pestisque famesque,
Non luctus, non qui concutit ossa pavor.*
quae omnia adumbrata sunt ex Tibullo,
in descriptione sedis Elysiae Lib. I. El. 3.
v. 59.

*Sed me, quod facilis tenero sum semper Amori,
Ipsa Venus campos ducet in Elysios.*

*Hic choreae, cantusque vigent, passimque
vagantes*

*Dulce sonant tenui gutture carmen aves.
Fert castam non culta seges, totosque per agros
Floret odoratis terra benigna rosis.*

similis etiam coloris est illud Propertii de
sedibus Elysiis Lib. IV. El. 7. 60.

*Ecce coronato pars altera vestra phaeo,
Mulcet ubi Elysias aura beata rosas,
Qua numerosa fides, quaque aera rotunda
Cybebes,*

Mitratisque sonant Lydiae plebs choreis.
quibus vestigiis etiam eadem in re inhaeret
Hercules Strozza Lib. I. Amor. pag. 69.

*Hic ver perpetuum fragrantibus educat herbas,
Muneraque autumnus praebet amoenus ager.*

*Hic castam, segetesque parit sine vomere
tellus,*

*Hic rigidae quercus dulcia mella ferunt. &
seqq.*

Broukhufius Epicedio Graevii Lib. III.
El. 9.

*O quem purpureo nova lumine gloria vestit,
O cui coelestes fas habitare domos!*

*Cantus ubi felix, & sine carentia semper
Gaudia, & ad dulces nabilia nata modos!*

Ossaque tranquilla semper tua fede quiescant,
 Semper ad Albiacas vox tua vivat aquas.
 Hoc precor, his saltem mundi fator adnue votis,
 Ipse vagi curam fuscipe, Christe, gregis. 190
 Per nomen, vincerande, tuum, nostramque salutem,
 Sanguine quae miseris est reparata tuo:
 Perque tuos, dum corpus erat mortale, labores,
 Per maiestatem numinis, oro, tui.
 Extremae per dira, precor, ludibria mortis, 195
 Respice desertas, optime pastor, oves.
 Respice nos, tenues quum spiritus ibit in auras,
 Summaque quum terris fulserit illa dies,
 Qua tuba per trepidas sonitum dabit horrida nubes,
 Hocque triplex mundi flamma resolvat opus. 200

Et

194. *Per maiestatem numinis, oro, tui*] Ultimam in oro corripit vix imitandum arbitror, si Ovidium sequi velimus, qui semper producit, nam dubia est apud Nafonem scriptura Lib. III. Met. 477.

Quo fugis oro, mane, nec me crudelis amantem Desere.

quam lectionem miror Heinso placuisse. sed recte Vossiani codicis scripturam Patruus meus recepit, *Quo fugis, o remane.* corripit denuo nolter infra Lib. v. El. 13. 45.

Oro per arcanas, quondam tua gaudia, flammis.

producit tamen eadem Elegia in fine:

Cum lacrimis, oro, dic Helicana vale.

produxit etiam Tibullus Lib. III. 1. 15.

Per vos auctores huius mihi carminis oro.

produxit, inquam, quia vix unum in illo poëta exemplum est, quo verba in o corripit, 'si excipias *Desino* Lib. II. 7. 23. quae causa est, cur in notis ad Lib. I. El. 1. 51.

inprobaverim in detractis ultimam corripere Lotichium.

196. *Respice desertas, optime pastor, oves*] Titus Strozza Pater Lib. v. Erotic. p. 58. b.

Quare age, & inceptum, pater optime, perfice munus,

Et tibi commissas respice pastor oves.

197. *Respice nos, tenues &c.*] Sic supra Lib. I. El. VII. 5. 31.

Respice me, tenues cum spiritus ibit in auras. eadem fere, sed verbis paullo variatis, occurrunt infra Lib. I. Carm. 14. 5.

Respice nos, fragiles cum deseret balitus artus,

Summaque cum terris fulserit ista dies.

Cum Tuba per densas sonitum dabit horrida nubes,

Hocque triplex mundi flamma resolvat opus.

*Quidquid erit, breve erit: nec enim, dulcis-
sime, longe*

Auguror adventus tempus abesse tui.

Et bene habet: nec enim, genitor dulcissime, longe
Auguror adventus tempus abesse tui.

Interea laudesque tuas, nomenque canamus.

Tu modo da dulci, Chrifte, quiete frui.

200. Hocque triplex mundi flamma refolvit
opus, Ex Ovidio Lib. II. Trist. 426.

Explicat ut causas rapidi Lucretius ignis,
Casurumque triplex vaticinatur opus.

ubi recte notant viri docti respicere Naso-
nem ad Lucretii versus, qui exstant Lib.
V. v. 95. quibus triplex opus mundi casu-
rum ita describit:

Principio maria, & terras, coelumque tuera,
Quorum naturam triplicem, tria corpora,
Munni,

Tres species tam dissimiles, tria talia texta
Una dies dabit exitio &c.

vide Heinsii notas ad Albinovani Epiced.
Druſi v. 362.

Ecce necem intentam coelo, terraeque, fre-
troque,

Casurumque triplex vaticinatur opus.

sic opus triplicis mirabile mundi, apud no-
strum infra Eleg. VII. v. 21.

201. Et bene habet. nec enim genitor dul-
cissime &c.] Ita hic variavit ac substituit
Lotichius pro iis, quae in altero loco
paulo ante producto scripsit,

Quidquid erit, breve erit: nec enim, dulcis-
sime, longe

Auguror adventus tempus abesse tui.

unde etiam sua desumpsit Joh. Petr. Loti-
chius Lib. I. El. I.

Quidquid erit, breve erit. nec enim (si vera
fatebor)

Auguror exitii tempus abesse procul.

ego tamen hic mallet Sed bene habet. ut
supra Lib. I. El. 5. v. 115.

Sed bene habet. venit (ecce) venit, lux (ecce)
propinquat.

& Lib. IV. El. 3. v. 151.

Sed bene habet, junxere manus, arasque
relinquunt.

neque aliter Sannazarius Lib. III. El. I.
v. 67.

Sed bene habet, cessere metus, cessere pericla.
apud Joh. Jov. Pontanum Lib. I. de Amor.
Conj. pag. 39.

En bene habet, placidos intraſti dia penates.

formula est elegans praesentibus acquie-
ſcentium vel bene sperantium. similiter
corrigenda vulgata Propertii exemplaria,
Lib. IV. El. XI. 67.

Sed bene habet. nunquam mater lugubria
sumſi.

ubi olim exaratum fuit Set. unde omiſſa
prima versus litera descripserunt Et bene.
quomodo Broukhufium quoque edidiſſe
miror. cum ipſe in ſuis poematibus alte-
rum praetulerit. ut Lib. I. Sylv. I.

Sed bene habet. ſetus humiles placabilis audit
Rex meus &c.

& ſic alibi: Statius Lib. XII. Theb. 338.

Sed bene habet, Superi. gratum eſt, Fortuna,
peracta eſt

Spes longinqua viae.

quem Statii locum expreſſit auctor Epigram-
matis antiqui apud Pithoeum Lib. IV. pag.
116. & Gruterum pag. CCCXXXIX. inf. 4.

Conditus hoc lapide eſt. bene habet, Fortuna
valebis.

ſimiliter Juſtinus Lib. VI. cap. 8. de mori-
bundo Epaminonda. & Florus Lib. IV. cap.
2. § 68. de Scipione. Senec. Herc. Fur.
v. 1035.

Bene habet: pudendi regis exciſa eſt domus.
vide Schottum ad Senecae Suaſor. VI. p. 552.
& Cel. Drakenb. ad Liv. Lib. VI. cap. 35.
§ 8. bene eſt aliis dicitur. ut in verſibus
illis apud Sueton. Domit. cap. ult.

Eſt bene non potuit dicere, dixit, erit.
vide Rutgerſ. Lect. Venuſ. cap. XXIV.

E L E-

ELEGIA V.

IN OBITUM

MANGOLDI AB HUTTEN,

EQUITIS FRANCI.

Has tuus inferias vates, Huttene, Secundus,
 Haec tibi pro meritis munera solvo tuis:
 Quandoquidem viridi nobis te sustulit aevo,
 Quae nihil egregium mors finit esse diu.
 Forfan & haec manes pietas descendet ad imos, 5
 Sera quidem pietas, grata futura tamen.
 Flere tuos obitus jubet illud amabile quondam,
 Nunc interruptae foedus amicitiae.
 Namque etiam tumulis suus est honor, inque sepultos
 Mens pia flebilibus testificanda modis. 10
 Et mortem vitae testem, finemque laborum,
 Laudibus ornatam convenit esse suis.
 Elysiis igitur quamvis jam laetus in hortis,
 Inque nova vitam luce perennis agas:
 Funeris extremum tamen hunc largimur honorem, 15
 Virtutis pereant ne monumenta tuae.

P p

In-

9. Namque etiam tumulis suus est honor]
 Imitatur Nasonem Lib. II. Fast. 533.

Est honor & tumulis; animas placate paternas,
 Parvaeque in extinctas munera ferte pyras.

11. Et mortem vitae testem finemque laborum,
 Laudibus ornatam convenit esse suis]

Similia prorsus apud Johannem Jovianum
 Pontanum Lib. I. Tumulor. pag. 68.

Nam mortem vitae pretium, finemque la-
 borum

Indicat, & vitae posterioris iter.

Sunt testes vitae tumuli, finemque fatentur
 Esse quidem alterius, principium alterius.

& in hunc sensum Cornelia apud Propert.
 Lib. IV. El. ult.

Haec est feminei merces extrema triumpho,
 Laudat ubi emeritum libera sana rogam.

Invida consumit titulos & busta vetustas,

Et spolia in templis exuviaeque ruunt.

At si quem dulci celebrarunt carmine Musae,

Ille vel invita morte superstes erit.

20

Quos

17. Invida consumit titulos & busta vetustas,
Et spolia in templis exuviaeque ruunt &c.]

Adhaeret Maximiano Eleg. 1. v. 273.

*Ipsa etiam veniens consumet saxa vetustas,
Est nullum est quod non tempore cedat opus.
eadem fere supra habuimus Lib. 1. El. 2.
v. 46.*

*Longa dies Regum turres consumis, & aurum,
Et spolia in templis exuviaeque ruunt.*

ubi in notis monuimus haec adumbrata esse
ex illis Propertii Lib. III. El. 1. v. 57.

*Nam neque Pyramidum fumus ad sidera
ducti,*

Nec Jovis Elaci coelum imitata domus.

Nec Mausolei dives fortuna sepulcri

Mortis ab extrema conditione vacans.

Aut illis flamma, aut imber subducat honores,

Annorum aut idu pondera victa ruent.

At non ingenio quaesitum nomen ab aevo

Excidet: ingenio stat sine morte decus.

quae Propertiana feliciter imitatus est e
recentioribus poeta elegantissimus Jacobus
Wallius Lib. 1. El. vi. pag. 189.

Nec tibi maluerim, quos olim Caria sumtus,

Aut quos Aegyrius duxit ad astra labor. &c.

Longa dies illis furtim subduxit honores,

Longa dies illas solvit & ussit opes.

At non venturis & nos reticebimur annis,

Qui cineres tanti duximus esse tuos.

& luculenta aemulatione Angelus Politia-
nus. Sylva praeclara in Virgilii laudes,
Manto inscripta, non procul a fine:

*Nam neque belligeris Babylon pulsata qua-
drigis*

Moenia, nec liquido pomaria pendula coelo

Conferat, aut dextris constructa altaria Delos

Cornibus, aut vasti molem Rhodae aurea

Ptoebii.

Non Cares, Mausole, tui caelamina busti,

*Pbidiacum non Elis ebur, non ipsa superbas
Pyramidas iactet lascivi lingua Canopi.*

*Namque haec aut valido Neptuni quassa tri-
denti,*

Aut telo, Sumane, tuo traxere ruinam;

Aut trucibus nimbis, aut irae obnoxia Caesi,

Aut tacitis lentis perierunt dentibus aevi.

*At manet aeternum, & feros excurret in
annos*

Vatis opus &c.

quibus versibus eximilis fere cum Propertio
in certamen ingenii descendisse videri pos-
sit Politianus.

19. At si quem dulci celebrarunt carmine
Musae &c.] Iisdem fere verbis Flaminus
dulcissimo illo Hyellae Epicedio Lib. 19.
Carm. xvii. non aliter ac si ea sibi vindicasset Lotichius,

*Quem tamen aeterno celebrarint carmine
Musae,*

Ille vel invita morte superstes erit.

idem Lib. II. Carm. 4.

Quaeque pio vati prudens si dona dedisset,

Viveret exsequiis invita morte superstes.

noster supra Lib. II. El. XI. v. 54.

At si quis Musas, parvo contentus, amavit,

Ille vel invita morte superstes erit.

pariter de se Hieronymus Amaltheus p. 32.

Nam si me exanimem cithara cantabis eburna,

Post obitum invita morte superstes ero.

notum illud Tibulli Lib. 1. El. 4. 59.

*Quem referent Musae, vivet, dum robora
tellus,*

Dum coelum stellar, dum vebet amnis aquas.

At qui non audit Musas, qui vendit amorem,

Idaeae currus ille sequatur Opis.

praeclare N. Heinsius Lib. II. El. 5.

Qui semel Aonio stimulatur numine mentem,

Funeris ignarus ducis in orbe dies.

Non

Quos libet, hos memori vatum labor eximit aevo,
Longaevi possint ne nocuisse dies.

Te quoque, sublatum quamvis in flore juventae,
Inter honoratos gloria tollet avos.

Florida vix septem jam lustra peregerat aetas, 25
Injecit rapidas cum fera Parca manus.

Nec tibi nobilitas, nec profuit inclita virtus,
Tam cito belligeri gloria Martis ubi es?

Cynthi, per herbosas gelido qui flumine valles
Laberis, & patriae dividis arva meae: 30

Inclita tu priscoe spectas cunabula gentis,
Illic prima scater fontis origo tui.

Ardua qua vacuas turres extollit in auras
Arx a praecipiti nomen adepta iugo.

Illic Mangoldus, quem deploramus adematum, 35
Vagiit, illustri sanguine natus eques.

Quis veterum referat decus inmortale parentum?
Amplaque victrici praemia parta manu?

P p 2

Bis

*Non illi sortem Minotauri urna severam
Versat; in expletum non subit ille Chaos.
Avertisque minas & in haec trux stamina
Clotbo*

*Furis avaritiae nil dolet esse suae.
Sola rogi victrix ea gloria, sola pererrat,
Cetera Letbaeis praeda parantur aquis.*

24. Inter honoratos gloria tollet avos] manifesta imitatio Albinovani, Epicedio Drusi v. 330.

*Ille pio (si non temere haec creduntur) in arvo
Inter honoratos excipitur avos.*

unde Heinsius similiter in noto Propertii loco Lib. iv. El. ult. in fine corrigit,

Cujus honoratis ossa fruuntur avis.
quod pluribus firmat Lib. i. Advers. cap. 3. in fine. & in notis ad Propert. pag. 762. Petrus Francius in codice suo tentabat, *Cujus honoratis umbra vebatur aquis.* sed recte Broukhuisius *ossa vebantur avis* praefert, & commode exponit, adscripto hoc ipso Albinovani loco.

29. Cynthi, per] ultima in Cynthi quomodo corripi possit non video. Expendant poeticae rei peritiores. Hoogstr.

Bis tria jam coelum permensus secula Titan

Et totidem roseis lustra peregit equis,

40

Cum celebres atavi factis, & equestribus armis,

Sanguinis auxerunt nomina clara sui:

Aucupii Caesar cum dictus ab arte, juberet

Ficta novo primum praelia more geri,

Qua gelido magnas a vertice despicit urbes,

45

Per mare velivolas quae regit Ursa rates.

Hinc genitor, belli fulmen, quem Marte furentem

Horruit adtonita saepius Ister aqua.

Hinc patruus, notum cujus super aethera nomen

Pervolat inmensi Solis utramque domum;

50

Huttenus, quem fama vehet plaudentibus alis,

Ordo per Europam donec equester erit.

Majorum tumulos obliquis Cynthius undis

Adluit, Heroum manibus illa domus.

At tua, quae bustis fortuna negavit avitis,

55

Gurgite jam Moenus praeterit ossa suo.

Flos

39. *Bis tria jam coelum permensus secula Titan*] vide notata ad Lib. III. El. 10. v. 4. ubi in loco Pindari Thebani Epit. Iliad. v. 107. ex fide codicis MS. legendum monuimus.

Interea Sol emenso descendit Olympo.

pro vulgato *inmensa*. & forte etiam illic *decedit* praestiterit pro *descendit*. est enim imitatio Virgiliana Lib. I. Georg. 449. de Sole:

Hoc etiam emenso cum jam decedet Olympo.

plura vide apud Marklandum ad Statii Silvas pag. 173. & seqq.

50. *Pervolat inmensi Solis utramque domum*] Imitatur Ovidium Epist. IX. v. 16.

Inplesti meritis Solis utramque domum. ubi vide Patruii mei notas.

56. *Gurgite jam Moenus praeterit ossa suo*] Supra in Epicedio Melanchthonis El. praec. v. 16.

— *tumulumque recentem*

Adtonitus moessa praeterit Albis aqua.

Flos generis, Mangolde, tui: sed terra sepulcrum

Quaelibet, una omnes grata recondet humus.

Et cineres idem, quod terras, aequora, coelum

Conteget, ac dulce est, cum vocat hora, mori.

60

Vivere debueras equidem, nisi fata negassent.

Strenuus, excellens, candidus, acer eras.

Si tamen exactae considero facta iuventae,

Nil potes hac vitae de brevitae queri.

P p 3

Jam

59. *Et cineres idem*] Non satis adsequor
quid velit. Hoogst.

59. *Et cineres idem, quod terras, aequora
coelum, Conteget*] ita in vulgatis. vitium in
voce *idem*, quae primam hic male producit,
notavit J. P. Lotichius in Promuls. Critic.
cap. XIII. ac substituit *id idem*, vel *itidem*.
id quoque olim exciderat Jano Secundo
Lib. I. Epist. XI. v. 21.

*Hoc ego vaticinor: sed si mihi diceret idem
Cynthius, oraculo non foret ulla fides.*

ita enim in Secundi ipsius Cod. MS. auto-
grapho, qui olim Scriverii, deinde Francii
fuit, legebatur, & in prima Hermanni Bor-
culoi editione Ultrajectina habetur, sed
recte restituit in sua editione Scriverius,

— *sed si mihi diceret illud*

Cynthius.

forſan melius correxiſſet *quod ſi mihi dice-
ret ipſe Cynthius.* eſt enim imitatio Ovidii
Lib. IV. Trist. El. 8. v. 45.

Hoc mihi ſi Delphi Dodonaeque diceret ipſa,

Elſſe videretur vanus uterque locus.

quo loco commodè Berglerus illuſtrat illud
Alciphronis Lib. III. Epist. 52. ὅδ' εἰ μαν-
τευμὰ μοι ἐκ τῆς Δωδωνάδας δ' ἐνός ἐπιτε-
ποι τὴν πράξιν. *nec ſi oraculum mihi ex Do-
donea quercu demandet negotium.* & ſimilia
ſupra vide ad Lib. I. El. 8. v. 23. Ceterum
miror Hoogſtratanum ſenſum huius loci non
adſecutum, cum ſatis apertus ſit, ſi verba
diſtinguantur ita ut edidi: coelum *idem*,
quod terras & aequora tegit, conteget ci-
neres, ut quaelibet, humus ſepulcrum prae-

bet. ſic in Ecl. II. prope finem:

— *quid tum, ſi fata negabunt*

*In patriam reditus? tellus commune ſepul-
crum eſt.*

& paullo poſt:

— *patriae ſi nulla videndae*

Spes ſupreſt? uno ſub Sole jacebimus omnes.

Lucanus Lib. VII. v. 818.

Libera Fortunae mors eſt: capit omnia telus

*Quae genuit: coelo tegitur, qui non habet
urnam.*

eum in ſenſum F. Marius Moſa Epigram-
mate in Pompeji ſepulcrum: Tom. I. Poët.
Ital. Toſcani pag. 56.

Dux Pharia quamvis jaceas inbumatus arena,

Non ideo ſati eſt jaevior ira tui.

Indignum fuerat tellus tibi viſta ſepulcrum,

Non decuit coelo te niſi, Magne, tegi.

plura Meibomius in Maecenatè cap. XXIV.
ubi ſimilibus exemplis illuſtrat Maecenatè
verſum a Seneca Ep. 92. ad Juſtum:

Nec tumulum curo: ſepeli tatura reliquit.

62. *Strenuus, excellens, candidus, acer
eras*] Verſus hic tot epithetis conſtipatus
magis ex ſequiorum poëtarum genio eſt,
quam ex caſtigata illa veterum modera-
tione: quemadmodum poſterioris ævi
poëtae amabant ſimiliter diverſas rerum
ſpecies uno verſu recenſere. vide Buchne-
rum ad Venantii Hymn. de Reſurrect. v. 23.
ſed & ſequenti verſu *exactae iuventae*, &
v. 67. *exacta juventa*; tum *facta iuventae*
& *factis illuſtribus* v. 65. nimis certe ſibi vi-
cina, parum ex concinnitate Lotichiana ſunt,

Jam virtute senex, factisque illustribus ingens, 65
 Vertice contigeras sidera celsa tuo.
 Ingentas vernans exacta juventa per artes,
 Sequana qua tumido labitur amne, fuit.
 Arvernisque Liger qua primum e rupibus ortus
 Undoso latum gurgite pandit iter. 70
 Hinc placidi mores atque asperitate carentes,
 Majus honorata nobilitate decus.
 Nec deerat cultae facilis tibi copia linguae,
 Nec sine foecundo pectore corpus eras.
 Et suavi poteras dulcedine praeditus oris 75
 Gallica nativo verba referre sono.
 Mox tua per varios virtus exercita casus
 Per numeros sese sustulit aucta suos.
 Testis erit regum qui pugnae accincta duorum
 Matrona dividuis castra diremit aquis. 80
 Testis Scaldis erit, ripaeque binominis Istri,
 Spiculaque averso qui jacet Hunnus equo.
 Vidit & in dubio belli certamine Moenus,
 Sanguinei cunctas Martis adire vices.

Aera-

65. *Jam virtute senex*] vide supra ad El. III. hujus Libri v. 104.

74. *Nec sine foecundo pectore corpus eras*] Eleganter exprimit illud Horatii Lib. I. Epist. 4. v. 6. ad Tibullum:

Non tu corpus eras sine pectore.
pariter hominem sine pectore Menelaum vo-

cat Paris apud Ovid. Epist. XVI. v. 305.

Huncine tu speres hominem sine pectore,
dotes
Posse satis formae, Tyndari, nosse tuae?

82. *Spiculaque averso qui jacet Hunnus equo*] vide ad Lib. I. El. 4. v. 54.

Aeratasque acies, & equestres ducere turmas,

85

Spargereque hostili pingue cruore solum.

Vidit idem Veraris, vidit quoque Tubarus, & quae

Irriguas Moeno Sala ministrat aquas.

Cum trepidos armis ageres ultricibus hostes

Alite per campos pulverulentus equo.

90

Quid tamen ista juvant? quid nomen, & utilis aetas

Profuit? & laudis tot monumenta tuae?

Num

86. *Spargereque hostili pingue cruore solum*] Durius hoc forsan videbitur nonnullis, quibus suavior ad aures accederet sonus, si scripsisset auctor.

Spargere & hostili pingue cruore solum. idque magno numerorum poetarum arbitro adfirmare liceret, Jano nempe Broukhusio, qui in versu Propertiano Lib. II. El. 23. v. 67.

Spargereque alterna communes caede penates. elisionem admodum insuavem esse censebat, ac proinde edidit *Spargere & alterna* &c. & sic locum illum adfert ad Tibull. I. 2. 26. & ita in libris MSS. Livineji, quod P. Francio etiam melius videbatur. Sed Lotichio magis adridisse alterum, idque in Propertio praetulisse, ex hac imitatione ejus adparet, praesertim cum Tibullo etiam non infrequens sit usus ille peculiaris copulae quae trisyllabis. & quidem verbis, ut vocant, infinitivis adnectendi in prima pentametri sede. ut Lib. I. El. 3. v. 34.

Reddereque antiquo menstrua tura Lari. ubi id tamen Broukhusium non offendit, neque substituit, *Reddere & antiquo* &c. sic El. VII. ejusdem Libri v. 54.

Sanguineque effuso spargit inulta Deam. ubi *Sanguine & effuso* etiam corrigere potuisset: neque mutavit aliquid, aut pro dura elisione habuit apud Propertium Lib. III. El. 20. v. 13.

Fungiteque extremo felicia lintea malo. apud Poetas Italos recentiores id non raro me legisse memini; certe Petro Bembo ita placuit, ut bis adhibuerit in una Elegia, nomine Amicae ad Gallum scripta, v. 28. *Figereque absterfis oscula luminibus.* & v. 76.

Vertereque ambigua fasque nefasque via.

Strozza Filius Lib. I. Amor. p. 68.

Vergereque in cineres liba negata meos.

similiter in bisyllabis observare id licet apud Propertium Lib. II. El. XI. 28.

Taleque sub nostro munere carmen erit.

& Tibullum Lib. I. El. 5. v. 11.

Ipseque ter circum lustravi sulfure pura.

Lib. I. El. 9. v. 10.

Saepeque mutatas disposuisse comas.

& illorum, puto, exemplo apud Janum Secundum Lib. I. El. 7. pag. 13.

Oreque formoso regia verba loqui.

& Lib. I. Epit. XI. pag. 152.

Oreque de roseo mellea dicta legis.

H. Strozza in Elegiis pag. 55.

Saepeque luctantem se Veneremque domat.

Fraccastorius Carm. VI. v. 115.

Melleque & Aonio tetigerunt ora liquore.

& apud alios.

91. *Quid tamen ista juvant &c.*

Num minus in gelido &c. vide ad Lib. V. El. 19. v. 127.

Num minus in gelido jam pulvis & umbra sepulcro,

Maximus ingenio nuper & ense, jaces?

Sic cecidit Pallas, domitor sic Lausus equorum, 95

Sic in Echionia Parthenopacus humo.

Sic jacet, in culto flos qui nitidissimus agro

Vomere succifus praetereunte fuit.

Sic

95. Sic cecidit Pallas, domitor sic Lausus
equorum &c.] Respexit Virgil vii. Aen. 651.
Lausus equum domitor, debellatorque fe-
rarum.

Parthenopacus ille est, qui Virgilio me-
moratur, vi. Aen. 480.

— hic inclitus armis

Parthenopaeus, & Adraſti pallentis imago.

97. Sic jacet, in culto flos qui nitidissimus agro
Vomere succifus praetereunte fuit]

Optima imitatio Catulli Carm. ix. in fine:

Nec meum respiciet, ut ante, amorem,

Qui illius culpa cecidit, velut parati

Vitimi flos, praetereunte postquam

Fraſtus aratro est.

hic enim recte e veteri codice Thuaneo
If. Vossius edidit, quod firmat liber Com-
melinianus, & membranaceus Bodlejanae
Bibliothecae codex Heinſio collatus. male
taſtus in editione Scaligeri ac Douzae.
quomodo & in meo codice, sed Traſtus in
margine, idest Fraſtus. penultimo versu
contra metrum prati ab omnibus editum
fuit. sed parati antiquae pro prati rescripti,
secutus Heinſium in notis ad Catull. pag.
637. post Adversaria edixit. eundem Ca-
tulli locum imitatur quoque Hier. Fraca-
storius, egregio filiorum Paulli & Juli Epi-
cedio. carm. iii. v. 73.

Ab misera, ab male fausta parens, quid
numina fletu

Sollicitas? jacet ille, velut succifus aratro
Flos tener, & frustra non audit tanta ge-
mentem.

In hac autem comparatione saepe luxu-
riant poetae. Flaminius Lib. ii. Carm. 5.
At nunc perpetuam nobis Mors pallida noctem

Portat, & infernos cogit adire lacus.

Et nondum est rugis faciet mihi languida;
nec dum

Infecit nigras alba senectus comas:

Sic rosa vix lactum calatibi pandebat honorem,

Cum cadit, & rutilo murice pingit bimum.

& Lib. iv. Carm. 10.

Ut flos apricus, terra quem mater suo

Dulci educabat in sinu,

Tunc primum biare coeperat, cum tabuit

Calore tactus fervido.

Sic pulchram Hyellam flore sub primo inpotens

Amoris aestus perdidit.

Politianus Epicedio Albierae:

Virginea sic lecta manu candentia languent

Liliaque & niveis texta corona rosis.

Laurentius Gambara Epicedio Anglerii

Lib. iii. Poem. pag. 445.

Sic cecidit puer angusti sub floribus aevi,

Sic cecidit roseo plurimus ore color.

Flos veluti, quem rivus aquae, quum Sirius
ardet,

Liquit, & adtrito cespite languet bumi.

Sannazarius Lib. i. El. 10 v. 13.

Sic heu, sic tenerae fulcis refecantur aristae,

Inplumes nido sic rapiuntur aves.

Pro Superi! tenues ibit Syncerus in auras,

Nec poterit nigri vincere fata regi?

quem Sinceri locum non dubito ante ocu-
los habuisse Joh. Anton. Taygetum Toin.

ii. Poët. Ital. Toscani pag. 277. b.

Pro Superi! lustris rapiar vix quinque per-
actis,

Atque erit aetatis tam brevis hora meae!

Sic flos vix natus pedibus calcatur euntis,

Sic avido implumes ungue vorantur aves.

Sic ego saepe rofas, sic uda papavera vidi,

Candida sic primo lilia vere mori.

100

Invida mors, quare tantis virtutibus obstat?

Tot bona cur terris eripit una dies?

Infelix mortale genus, rationis egentes

Secula tot degunt per nemora alta ferae.

Unicus Assyrii qui vivit odoribus ales,

105

Exuviis iterum nascitur usque suis.

Qq

Nos,

99. *Sic ego saepe rofas, sic uda &c.*] idem hoc distichon occurrit Lib. I. Carm. 17. 5.

102. *Tot bona cur terris eripit una dies*] Forte cogitabat Propertium Lib. III. El. 9. 7. 70.

Tantum operis belli sustulit una dies. vide similia in notis N. Heinssii ad Ovid. Lib. I. Amor. 15. 24.

103. *rationis egentes*] Adhaeret Nasoni Lib. I. Amor. El. 10. 7. 25.

Sumite in exemplum pecudes ratione carentes, Turpe erit ingen'um mitius esse feris. ubi forsitan in aliis codd. legebatur, *rationis egentes*. nam sic variant codices Lib. xv. Met. 150.

Palantesque animos passim ac rationis egentes. ubi in aliis *ratione carentes*. ut Lib. III. Fast. 7. 119.

Ergo animi indociles & adhuc ratione carentes.

105. *Unicus Assyrii qui vivit odoribus ales &c.*] Phoenicem describit, *unicam avem* passim a poetis dictam. Lactantius Eleg. de Phoenice 7. 31.

Hoc nemus, hos lucos avis incolit unica Phoenix,

Unica sed vivit morte resecta sua. vide Dressem. ad Joseph. Iscan. vi. 381. apposite Claudianus Lib. II. de Laud. Stilic. 417.

Sic ubi foecunda reparavit morte juventam, Et patrios idem cineres, collectaque portat

Unguibus ossa piis, Nilique ad litora tendens Unicus extremo Phoenix procedit ab Euro.

& recentioribus Hieronymus Vida Lib. vi. Christiados 7. 306.

Talis, ubi turpe irrepfit senium, unicus ales, Congessitque sibi ramis felicibus altum Summo in colle rogam, posuitque in morte senectam,

Continuo novus exoritur, nitidusque juvena Effulget cristis, & versicoloribus alis.

Hugo Grotius Lib. I. Elegiarum pag. 175.

Qualis cinnameo Phoenix juvenescere busto Creditur, in terris unica semper avis.

sed omnium pulcherrime Basilii Zanchii Lib. viii. Poëm. pag. 203. in carmine, cui titulus *Phoenix*, quod totum cum Elegia poetæ veteris de Phoenice meretur conferri. & de hac recidiva Phoenicis juvena, conparatione apud poetâs frequenti, nos plura ad Catalect. Vet. Poët. ad versum in laudem Solis, ubi hæc inter alia, 7. 29.

Idque docet Phoenix busti reparata favillis Omnia Phoebeo vivere corpora tactu.

Haec vitam de morte petit, post fata vigorem, Una cadit toties, surgitque ac deficit una.

ut certissima emendatione primo in versu castigabat Heinssius, pro eo quod male edidit Pithoeus:

*que docet Phœnix istis reparata favillis.

Assyrios odores illustrant notata Salmasio ad Solinum T. I. pag. 401. & Barthio ad Statium Lib. II. Sylv. 6. 87. & 88.

Nos, rerum haeredes quos vult Deus esse suarum,

Tam fragili vitae conditione sumus.

Damna novis reparant agrestes floribus herbae,

Aspera cum pulso frigore cessit hiems.

110

Tunc iterum violae, tunc germina mille colorum,

Quae prius inmitis laeferat aura, virent.

At

107. *Nos rerum haeredes quos vult Deus esse suarum*] pariter Basil. Zanchius Lib. II. Poëm. pag. 58.

Deferimus fontemque boni vitamque perennem,

*Auctorem rerum, patrio qui vincit amore
De nihilo, similesque sui, rerumque suarum
Haeredes, quos regna manent, quos praemia vitae,
Edidit, & summo cives transcripsit Olympo.*

108. *Tam fragili vitae conditione sumus.*

*Damna novis reparant agrestes floribus
herbae & seqq.]*

Optime hic Lotichius aemulatur versus ex Elegia auctoris incerti, vulgo Albino-vano ascribunt, in obitum Maecenatis v. 113. & seqq.

*Redditur arboribus florens revirentibus aetas,
Ergo non homini quod fuit ante redit.*

*Vivacesque magis cervos decet esse paventes,
Si quorum in torva cornua fronte rigent.*

*Vivere cornices multos dicuntur in annos,
Cur nos angusta conditione sumus?*

ubi pro ergo in editione Aldina Et cur. non male, licet hic ergo pro nempe, vel autem, possit capi cum Passeratio ad Propert. pag. 418. id certius, quarto versu cum Heinio pro Si corrigendum esse Hi quorum, cervi nempe. de cuius, ut & cornicis vivaci magis hominum aetate vide notas ad Ovid. III. Met. 194. sed praecipue versus, quos sub poetae incerti nomine de aetatibus Hesiodon vulgavit Pithoeus in Praetermissis Catalectorum pag. 487. ed. Paris. eosdemque tamquam ex Virgilii Adpendice protulit Erasmus, & cum versibus Hesiodi, unde desumpti sunt, comparavit in Adaglis, titulo Longaevitas

p. m. 455. sed qui sunt Aufonii Eidyll. XVIII. p. 533. ed. Tollii, cui recte eos illic vindicat Mariangelus Accursius.

109. *Damna novis reparant agrestes floribus herbae*] Respicit ad illud Horatii Lib. IV. Ode 7. 13.

Damna tamen celeres reparant coelestia Lunae:

*Nos ubi decidimus,
Quo pius Aeneas, quo Tullus dives, & Ancus,
Pulvis & umbra sumus.*

eadem fere conparatione Hadr. Relandus El. x. Galateae v. 89.

Hei mihi quam vestra sors est mea pejor, iniquis

*Nos agimus fati, & sine sole, dies.
Vos licet acris hiems cultu spoliavit, ademptas
Reddit, & ornatu ver meliore comas.*

*At mihi jam toto mea Lux non cernitur anno,
Ver rediit nobis, & mihi perflat hiems. &c.*

Flaminius Lib. IV. carm. 17. Epicedio Hyellae:

*Crudelis Pluto, nimium crudelis fata,
Quae vitae nullas beu posuere moras.
Cum silvam glacialis hiems spoliavit honore,
Vere novo silvae laeta juventa redit. &c.
At nobis nec laeta suo cum vere juventa,
Nec mersa inmiti funere vita redit.*

vide similia in notis ad Lib. III. El. 7. v. 23. eleganter Broukhuisius Lib. IV. El. 8. v. 7. & seqq.

*Vos licet borrentes nivibus concreta capillos
Acri ter inmiti frigore adurat hiems.*

*Vinciat & fontes, & latos vinciat amnes,
Et maestam lapsis velet bimum solis.*

Ver tamen amissam reparat cum foenore formam.

Pisum purpureis ora sinumque rosis.

At nobis dubii cum flos brevis occidit aevi,

Ad superos duro clausa adamante via est.

Quod si fata negant animos in humata reverti

115

Corpora, nec quidquam vota precesque valent.

Haec, Mangolde, tamen solatia mortis habebis,

Inclita quod nequeant facta decusque mori.

Nam tua Pierides, quod magnis saepe negatum est

Regibus, aeterna nomina laude vehunt.

120

Tu quoque, si possis, jam non reviviscere velles,

Nec te, si velles, fata redire sinant.

Qq 2

Haec

113. *At nobis dubii cum flos brevis occidit aevi,*

Ad superos duro clausa adamante via est]

Elegantissima imitatio Propertii Lib. iv. El. xi. v. 5.

Quum semel infernas intrarunt funera leges,
Non exorato stant adamante viae.

quem locum bene etiam expressit Josephus Averanius, Florentinus, Pisani quondam Athenaei haud contemnendum decus, carmine inedito in obitum Antonii Rillii V. C.

Nec possum lacrimis, nec possum fletibus ullis,
Lux mea, ab obscuris te revocare plagis.

Stat fixum inmotumque & inexorabile Fatum,

Et solido obseptae stant adamante viae.

quod carmen una cum aliis Averanii ineditis versibus mecum communicavit Celeberrimus apud Florentinos Ant. Fr. Gorius. Janus Broukhusius in Brandenburgicis pag. 368. Poëmatum:

Quid tamen ista juvant? non est remeabilis ulli

Haec via; & aeterno posita adamante riget.
ceterum in loco Propertii dubito an defendi possit locutio intrare leges infernas,

& an non potius scripserit Propertius,

Quum semel infernas intrarunt funera sedes.
alia enim locutio est in Elegia de Spe, quae habetur in Catalectis Pithoei Lib. 1. p. 38.

Orpheus infernas speravit tollere leges,
Tartareum & cantu flectere posse canem.

sedes infernas similiter dixit auctor Culicis

v. 274.

Desolatasque domos, ac Tartara nocte cruenta
Obsita, nec faciles Diis aeo iudice sedes.

ut bene restituit Scaliger pro vulgata scriptura, *Dis sine iudice sedes.* & ita Heinssius, qui firmabat loco Statii VIII Theb. 102.

— scit iudicis urna

Diis aei, verumque potest deprendere Minos.

121. *Tu quoque, si possis, jam non reviviscere velles,*

Nec te, si posses, fata redire sinant]

Ita legitur in vulgatis, & in apographo Hoogstratani. sed puto hic turbatum esse ab editoribus. non enim haec exprimunt id, quod vult Secundus noster, quem nulus dubito scripsisse hunc in modum:

Tu quoque, si possis, jam non reviviscere velles,

Nec te, si velles, fata redire sinant.

ita-

Hæc rerum series inmotæ, Deique voluntas,
Arbitrio fatum qui regit omne suo.

Viximus, & multos una transeginus annos. 129

Signa voluntatis mille fuere tuæ.

Tempus ad hoc, primo (nam sæpe recordor) ab ævo
Vestra mihi patuit semper aperta domus.

Nunc tibi parta quies, nostros fortuna labores
Versat adhuc, variis insidiosa modis: 130

Concilia interea te fortunata piorum
Semper inexhausta luce serena tenent.

Forſitan & nostri memor in regionibus illis
Laetaris memores nominis esse tui.

Invida non omnes capiunt obliviam manes, 131
Umbra soporiferas non bibit omnis aquas.

Nec generosa meo tua corde recedet imago,
Non mea Lethæus si riget ora liquor.

Ac-

itaque sic edidi, ut poetæ suæ constet elegantia. similis oppositio est in illis Broukhuisii Lib. III. El. 5. pag. 51.

*Non alio velles laudari dignius ore,
Non posses alio dignius ore cani.*

nimirum pentametro exprimit illud Catulli iter tenebricosum, unde negant redire quemquam, etiam si vellet. Propertius Lib. II. El. 20. v. 74.

*Concessum nulla lege redibit iter.
qui factorum nulli revolvibile stamen vocat* Lib. IV. 7. 51. & talia apud poetæ obvia.

126. *Signa voluntatis mille fuere tuæ*] In libris editis est mille futura, nullo sensu. Hoogst. supra Eleg. 3. v. 118.

*Candita nam memori sub corde recentia servo.
Signa voluntatis non moritura tuæ.*

129. *Nunc tibi parta quies*] sic Lib. II. El. 2. v. 33.

*Nunc tibi parta quies, geminasque reversus
ad Arctos*

Ingenii proferens munera larga tui. Virgilianam imitationem esse constabit ex notatis ad Eleg. III. hujus Libri v. 175.

Ibid. *nostros fortuna labores Versat adhuc &c.*] eleganter id exprimit noster supra Lib. I. El. 4. v.

*Nos dolor & vitæ mortalis inania versant
Somnia, & ambiguis spesque timorque
modis.*

138. *Non mea Lethæus si riget ora liquor*] Sannazarius Lib. I. El. VI. v. 20.

*Te non inmemorem caræ fore conjugis unquam,
Et si Lethæus tingeret ora liquor.*

Acceptum quodcumque potest gratumque sepultis

Accidere, exsequiis contigit omne tuis.

140

Omnia perfolvit pietas tibi fratris amici,

Marmor & incisis indicat ossa notis.

Ipse etiam, quem tu semper complexus amabas,

Ultima quae potui munera ferre, tuli.

Non thyma, non violas, tepidi non veris honores,

145

Candida luteolis lilia mista rosis:

Sed quae me viridi Musae docuere juvena,

Carmina de patrui fontibus hausta tui.

Primus is e sacro doctas Helicone sorores

In patriae duxit florida rura meae.

150

Vivite felices animae, longumque valete,

Donec in aeterna vita sit una domo.

Sit tibi terra levis, Mangolde, rosisque sepulcrum.

Floreat, & cineri grata parentet humus.

Haec tibi Piærides post ultima fata rependunt

155

Munera: perpetuum rursus ave atque vale.

139. *Acceptum quodcumque potest gratumque sepultis* &c.] Catullianam imitationem esse patebit ex iis, quae notavimus ad Lib. III. El. 5. v. 15.

148. *Carmina de patrui fontibus hausta* tui] intelligit Ulricum Huttenum, hujus

patruum, cui hic laudem primi Musarum vindicis in Germania tribuit, ut supra Lib. III. El. 4. v. 66.

Ite proci Musae, laurique hederaeque valete, Huttenus patriae quas tulit ante meae.

de eo plura vide infra ad Lib. II. carm. 16.

ELEGIA VI.

IN NATALEM

JESU CHRISTI,

SERVATORIS NOSTRI.

Annua natalis venerunt tempora CHRISTI.

Plectra mihi sacrae da, Friderice, lyrae.

Ore pio, Friderice, fave. discedite curae:

Hac bona sunt nobis omnia nata die.

Qua

In Natalem Christi.] In editione Voegeliana pag. 253. legitur haec Elegia, sub titulo in *Natalem Servatoris nostri*. nam quod in vulgatis editionibus *Salvatoris nostri* legatur, ut & Lib. II. Carm. 4. id a Lotichio non provenit, sed a sequentibus carminum ejus editoribus. nam in hoc ipso carmine v. 149. *Servatoris* voce utitur:

Aetheria missus Servator ab arce salutis.

Sane *Salvatoris* vocem merito viri docti improbarunt, & in nonnullis veterum auctorum locis intruserunt librariorum sequioris seculi manus. sic apud Ovid. IV. ex P. 15. v. 41.

Teque mcae causam servatoremque salutis. ubi in quibusdam codd. *salvatoremque*, quod monachi manum sapere recte notavit Patruus meus. apud eundem Lib. IV. Met. 736. *servatoremque salutis*. ubi in nonnullis libris itidem *salvatoremque* supposuit monachorum manus. sed Bersmannus ut barbarum repudiavit. Fuerunt tamen qui *Salvatorem* de Christo rectius dici quam *Servatorem* contendunt. vide Dausquej. in notis ad Basilium Seleuc. Orat. XI. & ipse Manutius vocem hanc defendit ad Cicer. Orat. Tom. I. pag. 141. & 179. eumque secutus Jac. Pontanus in Progymnasm. Latinit. Vol. I. pag. 121. verum acriter in pugnat Caelius Calcagninus Lib. II. Epist. 9. vide & Ciofan. ad Ovid. I.

Trist. 2. 71. In editione autem Voegeliana additur, scriptam esse hanc Elegiam an. 1548. unde conjicio hoc idem esse carmen, quod poetae patruus Abbas Lotichius mittit ad Matth. Limpergium, in Epistola, quae legitur in ejusdem Abbatis Opusculis pag. 124. *Mitto etiam quae P. Lotichius, ex fratre nepos, in Natalem Salvatoris nostri scripsit.* nam eodem hoc anno Epistola illa exarata est. ne quis exitimet intelligendam esse Elegiam ejusdem argumenti ad Julium Micyllum, quae extat Lib. V. El. 3. aut carmen ad Martinum Stibarum, quod legitur Lib. II. Carm. 4. ubi etiam male in vulgatis in *natalem Salvatoris*. vel denique Sapphicum Julio etiam Micyllo inscriptum, eodem libro Carm. 7. Ceterum pulcherrimam hanc Elegiam pressu pede secutus & non infeliciter imitatus est Johannes Bocerus, discipulus Sabini, & summus olim Lotichii amicus, poeta sacris carminibus nitide & eleganter scriptis juventutem cum primis commendabilis, in binis Elegiis in Natalem Christi, quae exstant Libro primo & secundo Carminum ejus Sacrorum, ubi multa ex hac Lotichii Elegia desumpta.

2. *Plectra mihi sacrae da, Friderice, lyrae.*

Ore pio, Friderice, fave &c.]

Quis sit hic Fridericus, cui haec Elegia dicata est, explicari nequaquam possum.

HOOGST.

In

Qua tu vera Dei soboles e virginis alvo

5

Editus, o JESU, labe carentis, homo es.

Sparge sacram Titan meliori fidere lucem,

Purior & rutilo funde nitore jubar.

Nec liquidum nigrae contristent aethera nubes,

Ponat & hiberni frigoris aura minas.

10

Sollemni resonet templum venerabile cantu.

Voce preces moveas supplice, quisquis ades.

Ipse canam dulces numeros: adhibere sacrat

Piærios aris fasque piumque modos.

Tu modo, CHRISTE, meum pectus vocemque gubernas,

Vera Dei effigies progeniesque patris.

Pax

In ed. Voegeliana hæc *προς Πάντην* ad Fredericum illum non occurrit, sed Elegiae initium illic tale est:

Annua natalis venerunt tempora Christi,

Digna pio sancti moris bonore coli.

Quisquis adest, faveat, tristes discedite curae,

Hæc bona sunt nobis omnia nata die.

Sparge sacram Titan &c.

omisso disticho *Qua tu vera Dei soboles &c.* in quibus tamen melius esset *Quisquis ades, faveas.* ut infra §. 12.

Voce preces moveas supplice, quisquis ades. nam adhaeret, ut passim, Tibullo suo Lib. 11. El. 1. init. ut ex emendatione Douzæ recte edidit Broukhufius,

Quisquis ades, faveas: fruges lustramus & agros,

Ritus ut a prisco traditus exstat avo.

& Eleg. 2.

Dicamus bona verba, venit Natalis, ad aras,

Qui quis ades, lingua vir mulierque fave. sed hæc postea mutavit auctor, ut Elegiam hanc Friderico illi inscriberet. de quo non mirum est hæsitasse Hoogstratanum. Co-

gitabam aliquando an Friderico Taubmanno forte inscripta esset hæc Elegia, cujus *sacram lyram* sibi deponere putabam, quia in Taubmanni Carminibus plurima sacri argumenti leguntur. Sed errantem me in viam reduxit Christianus Daumius, qui in Epistola Cycneae Kal. Maj. 1653. data, quae legitur inter Electæ Epistolica in Cels. Heumanni Tom. 111. Pociles pag. 406. scribit in re Andream Wilkium, olim Rectorem Gymnasii Gothani, in Heortologia sua pag. 20. intellexisse Fridericum Herbipolitani Episcopatus Principem & Praefulem, sed intelligendum esse virum nobilem & generosum Fridericum a Folckerfum, Livoniensem, ad quem etiam Lotichii Secundi Phaloccium dedicatorium cum alia Elegia a Matthia Stoio Borussæ editum Witebergæ 1550. se habere addit, quod tamen Hendecasyllabon cum Elegia illa poetæ nostri separatim excusum eo majus nobis movet desiderium, quia in editis ejus carminibus frustra id quaeras, neque in codice nostro MS. conparet.

Pax erat, & totum finito Marte per orbem

Omnia tranquillae plena quietis erant.

Jura dabat Caesar populis, & pendere census

Mandabat, vires nosset ut ipse suas.

20

Edita gens pareret magni de semine Judae,

Inter bisseñas conspicienda tribus.

Ipse etiam veteris Josephus dulcia Bethles

Moenia, Jëssaëis regibus ortus, adit.

Jamque gravis sequitur coelesti pondere virgo

25

Castà, Dei virgo magna futura parens.

Transierant latum qua prospicientis in aequor

Plurima Carmeli vestit oliva nemus:

15. *Tu modo, Christe, meum pectus &c.]*
Hæc paullo aliter, & ni fallor, vulgatis
deinde versibus haud postponenda, legun-
tur in editione Voegelianâ:

Tu modo, tu, casta: partus ut virginis edam,

Christe fave, sanctum carminis hujus opus.

Pax erat, & valido pacati milite, vidrix

Roma triumphatas orbis habebat opes.

Jura dabat Caesar &c.

quo ultimo versu forte respexit Ovid. 1.

Amor. 15. v. 26.

Roma triumphati dum caput orbis erit.

23. — *veteris Josephus dulcia Bethles*
Moenia, Jëssaëis regibus ortus, adit]

In edit. Voegel.

— *Josephus moenia Bethles*

Regis Jëssei stemmate natus, adit.

sequenti versu male in omnibus editioni-
bus distinguebatur,

— *coelesti pondere virgo,*

Castà Dei virgo &c.

25. *Jamque gravis sequitur coelesti pon-
dere virgo usque ad v. 38.]* Hunc locum
ante oculos habuit Johannes Bocerius,
cumque totum ita expresse in Elegia in

Natalem Christi Lib. II Sacror. Carmin.

Tempus adest; virgo fido comitata ministro,

Jam repetit patriae tecta vetusta suae.

Carmeli saltus, & sacras Cifonis undas

Transit, & in pingui balsama nata Thabor.

Illeque virgineas, sudans sub pondere, plantas

Sirinxit per virides Hêrichuntis agros.

Jamque domos Solymas, ubi pars exhausta

laborum,

Adspicit, & Bethles tecta propinqua subit.

&c.

cum quibus conferenda sunt ista Sannazarii

divino opere de partu Virginis Lib. II. v.

235. & seqq.

Nec minus & casta senior cum virgine custos

Ibat, ut in patria nomen de more genusque

Ederet, & jussum non segnis penderet au-

rum, &c.

Jam fines, Galilaea, tuos emensus, & imas

Carmeli valles, quique altus vertice opacat

Rura Thabor, sparjamque jugis Samaritida

t:rram

Palmiferis, Solymas a laeva liquerat arces,

Cum simul e tumulo muros, ac tecta domorum

Prospexit, patriaeque agnovit moenia terrae.

Qua jacet & liquidis quem Cifon adluit undis,

Foecundo gignens balsama colle Thabor.

30

Linquitur a laeva, gemino qui surgit in astra,

Mons facer antiqua religione, jugo.

Perque suos vidit vestigia flectere campos

Hierichus, rivis uda liquentis aquae.

Ventum erat ad Solymas arces, ubi Jordanis illos

35

Paneades placido mitior amne tulit.

R r

Illic

35. — ubi Jordanis illos

Paneades placido mitior amne tulit]

Ita emendavi, cum vitiose in omnibus, quas vidi, editionibus legeretur *Peneades*. & sic in ed. Voegel. tam hoc versu quam infra v. 76. tamquam a Peneo Thessaliae fluvio originem suam repeteret Jordanes. sed *Paneades* dicitur a regione vel fonte Panea vel Paneade, ex quo amnem Jordanem oriri testis est Plinius Lib. v. cap. 15. *Jordanis amnis oritur e fonte Paneade, qui cognomen dedit Caesareae*. ubi ex Pintiani notis patebit *Peneaden* in Solini exemplaribus, sed corruptis, haberi cap. xxxv. unde forte vitiosam scripturam cum aliis secutus est Lotichius, vel carminum ejus editores. *Peniaden* Delrius. certe Bartholomaeus Barrientus in Silva Adnotation. T. II. Facis Crit. Gruter. cap. 2. pag. 410. ubi de Jordanis ortu ex hoc fonte agit, in Plinii & Solini locis, quos adfert, in emendatis eorum codicibus usus, continuo male *Peneaden* exhibet. Guido Ravennas, vulgo Anonymus dictus, Lib. II. Geogr. cap. XIV. *Caesarea Panias, Bicum, Carra. Per quam patriam plurima transeunt flumina, inter cetera quae dicuntur Jordanis & Jeromijus*. ubi tamen forte legendum, *Per quam Paniam plurima transeunt flumina*. *Panias* illic dicitur, quae Josepho *Πανάων Ἰορδάνου πηγῇ* Lib. III. de B. jud.

cap. x. § 7. vide Spanhem. ad Lib. VIII. Ant. Jud. cap. 8. § 4. & Orellii Thesaur. Geogr. in *Panium*. *Πανεάς* in Hieroclis Synecdemo pag. 718. Sed copiose veram hujus fontis scripturam vindicavit Salmasius in Exerc. Plinian. Tom. I. p. 406. ed. Ultraj. & de Jordanis fonte a Panea deducto legendus Hadrianus Relandus, inmortali Palaestinae Veteris Opere, Lib. I. cap. 43. p. 273. qui plura etiam de Panea notavit Lib. III. p. 918. quibus adjungenda sunt, quae in Supplemento ad Relandi Librum de urbibus Palaestinae scripsit Harenbergius in Miscell. Lips. Vol. VI. P. II. pag. 218. & seqq. & vide Holstenii notas ad Stephan. Byzant. pag. 240. b. & praecipue illic Eusebii locum. Ceterum notari etiam meretur, Lotichium hic penultimam in *Jordanis* corripuisse, cum infra v. 76. producat, ubi tamen in ed. Voegel. *Peneades aquae* legitur, ne forte in eadem Elegia bis eadem vox diversa metri lege occurreret. Hunc poetae nostri locum innuit Petrus Francius pag. 84. Notarum ad Oden suam, quam sub titulo Budae expugnatae edidit in Lauri Europaea; ubi corripuerat quoque illo in versu: *Ite, ite: vobis nutrit Jordanis*

Palmeta campis terra patentibus.

quod ne insolens videretur, adnotavit Petrum quoque Lotichium, quem Germanorum

Illic parva quidem, sed magnis debita fatis

Urbs oculis Bethle facta propinqua fuit.

Protinus ore pio natalia rura salutant,

Rura olim proavi quae tenuere senes.

40

Jamque cadente die, Phoeboque sub aequore merso,

Carpere nox solitum fusca parabat iter.

Cespitem gramineo, canisque palude resectis,

Pauperis agricolae stabat aperta casa.

Textus erat virgis paries muscoque virebant

45

Texta, viam Boreae vimina rara dabant.

Liminis intrabant postes agrestis, in urbis

Moenibus hospitii deficiente loco.

Exi-

nerum poetarum facile principem illic vocat, hanc sibi licentiam in hoc ipso vocabulo sumsi. se. potuisset etiam auctoritate primarii inter Italos poëtae, Hercules Strozzae Filii, id adstruere Francius. Ita enim ille Elegiarum pag. 57. b. ed. Ald.

Hic & idem ad rapidas operatus Jördanis undas

Sistere cum jussit navis Jესus aquas.

& e nostratibus Nicolai Heinssii Lib. II. Juvenil. pag. 278.

Ipse Deus vatem ter Jördane contigit unda. nimirum ad eandem formam hac voce usi sunt, qua *Jördanis nympha* secunda brevis exstat apud Ovid. Epist. IX. v. 103.

Se quoque nympha suis ornavit Jördanis armis.

sed illud quidem patronymicum ab Jårdano, Omphales patre, cujus secunda corripitur, terra vero Jördanis ab Jördane fluvio deducitur, cujus media longa. A poëtis Christianis promiscue nunc produci, nunc corripit, jam notavit G. Fabricius ad Juvenium Lib. III. 462. Malim tamen ego

sequi exempla illorum, qui producunt. e recentioribus, iisque optimis magistris Italis, duces habeo Hieronymum Vidam, qui in Libris Christiados semper & ubique, ubi Jordanis mentionem facit, producit. vide Lib. II. 443. & 466. Lib. III. 724. Lib. IV. 200. 214. & 1029. & sic Joh. Jov. Pontanus de Laud. Divin. p. 241. b. Poëm. M. Aurelius Mantuanus in Hymn. Joann. Baptist. v. 14. Basil. Zanchius Lib. II. Poëm. p. 15. 26. 44. 46. 48. 50. 225. & alibi. nec aliter Sannazarius Lib. III. de Part. Virg. v. 338. & 284. sed praecipue v. 414. & seqq. ubi ter producit uno in loco:

*Tunc nomen late clarum Jördanis ad auras
Adollunt montes: Jördanem maxima circum
Aequora, Jördanem firoacque amnesque se-
nabunt.*

& sic e nostris Belgis Grotius Lib. I. Epigr. p. 263. Broukhuius Lib. II. El. 2. v. 4. & Carm. XX. Hendecasyll. v. 4. Hadr. Wallius Lib. I. Heroic. p. 52. Sidron. Hoffchius in Lacrim. Petri El. VI. Init. alique notae melloris.

48. *hospitii*] *hospitiis* ed. Voeg.

Exigui stipulae foenique rigentis acervi,

Et folia e ramis arida facta jacent.

50

Ignibus accensis illos, & paupere victu

Sedulitas miti rustica fovit ope.

Jamque fere medio peragebant humida cursu

In coeli vario limite signa vicem.

Summa caesae radiis fulgebant culmina Lunae,

55

Jamque soporiferae tempora noctis erant.

Arboreae frondes late, montesque silebant,

Dum refovent dulci membra quiete ferae.

Spirabantque leves nullo cum murmure venti,

Mutaque virgultis tecta sedebat avis.

60

Languida Josephi mulcebat pectora somnus,

Sicut inops vili stramine fultus erat.

Virgo memor sensit prope tempus adesse beatum,

Quo pareret ventris numen onusque sui.

R r 2

Plena

56. Jamque soporiferae tempora noctis erant] In ed. Voegel.

Luna cito, roseis cornibus, ibat equo.

64. Quo pareret ventris numen onusque sui] Mutatione oportuna, rei que apta, imitatus est Ovidium Ep. iv. 58.

Enixa est utero crimen onusque suo.

& Ep. xi. 64.

Et positum est uteri crimen onusque mei. ubi in priore loco Naugerius onusque suum restituit. sed bene tamen alteram quoque lectionem probat. quae certe praefenda est, & Lotichio quoque placuisse videtur. supra Lib. i. El. 8. 14.

Enixa est utero cum sua mater onus.

Justinius de Alexandro Lib. xii. cap. 16. Nam profecto majus humana mortalitate opus

utero tulit. ubi onus praefert Graevius, probante Scheffero & Fabro: sed opus illic aliquid augustius sonat. eo autem Justini loco firmatur Patruj mei emendatio apud Ovidium Lib. iv. Fast. 554. ubi ex codice Heinssii legit:

Inque foco pueri corpus vivente favilla

Obruit, humanum purget ut ignis opus.

in vulgatis onus. Tibullus Lib. iii. El. 4. 26.

— humanum nec videt illud opus.

Auctor Elegiae in obitum Maecen. v. 150.

Et magnum magni Caesaris illud opus.

Albinovanus Epicedio Drusi v. 39.

Caesaris illud opus, voti pars altera vestri,

Occidit &c.

ubi vide notas.

Plena Dei subito flagranti pectora motu

65

Sedibus e superis Spiritus intus agit.

Aethereoque domus venerabilis igne reluxit,

Flammeus & claro fulsit ab axe nitor.

Concipit illa preces castas, simul ecce remotis

Nixibus, ecce sacrum molliter edit onus.

70

Qualiter humidulos post frigora tristia flores,

Vere novo, Zephyris foeta, remittit humus.

Signa dat omnipotens Genitor, micat aurea Phoebe

Purior, & maculis non finit esse locum.

Laetaque diffundunt rutilantes sidera flammæ,

75

Et vos Jordanis lenius itis aquae.

Involvit tenui madum velamine mater,

Sacra fovens placide membra tepente sinu.

Plenaque mox rigido tulit in praesepia foeno:

Aspera laeferunt stramina molle latus.

80

Cultor agri juxta bos, & stridentia carpens

Pabula Josephi vector asellus, erant.

Protinus hirsutos, submisso poplite, vultus,

Oraque divinum corpus ad usque ferunt.

Neve recens natus mala frigora sentiat infans,

85

Fumificis arcent flatibus acre gelu.

Exci-

68. *Sedibus e superis*] *sanctior a coelo*
ed. Voeg. Sed alterum adhaeret Ovidio,
licet alia de re,

Sedibus aetheriis spiritus ille venit.

69. — *simul ecce remotis*
Nixibus, ecce sacrum &c.

De elegantia repetitae particulae *ecce* in
repentino bono vide supra ad Lib. 1. El.
5. v. 115.

76. *Jordanis*] *Peneades* ed. Voeg. scri-
bendum *Pancades*. vide supra ad v. 35.

Excitus e somno Iosephus, ut adspicit illum
 Ante pecus, spatio statque filetque brevi.
 Ut tamen accessit, fuditque precantia supplex
 Verba, piaë lacrimis inmaduere genae.
 Ah quoties blandis complexum fovit in ulnis,
 Et tremula tenuit brachia parva manu!
 Ah quoties, album caput ad cunabula flectens,
 Oscula coelesti carpsit ab ore senex.
 Utque solo jacuit, fatorum conscia, tales
 Edidit, accepto numine, lingua sonos:
 Sancte puer, tandem vatum promissa piorum
 Non dubiam factis exhibuere fidem.
 Venisti sperata salus, mundique redemptor,
 O populi votis sæpe petite tui!
 At te nec rutilis gemmis pretiosa, nec auro,
 Tinctave Getulo murice, texta tegunt.

90

95

100

R. r. 3

Nec

87. e somno] a somno ed. Voeg.

102. Tinctave Getulo murice texta tegunt]
 Ita in vulgatis Lipsiensibus. sed in ed. Voeg-
 geliana rectius forsitan texta, ut stragulas
 innuat ac velamina, quibus involvuntur &
 teguntur infantes. texta mox sequuntur. ita-
 que sic edidi. texta enim sæpe pro vestibus
 ac stragulis textis. vide Brœukhus. ad Tibull.
 11. 1. 65. sic in eadem hac re Juvencus Lib.
 1. Hist. Euang. 156.

Illic virgo novo completa in tempore foetu
 Solvitur, & puerum veteri cunabula textu
 Involunt, duroque datur præsepe cubili.
 pariter Sannazarius Lib. 111. de Part. Virg.
 443. loco adeo simili, ut fere dubitem,
 an non eum ante oculos habuerit Lotichius:

Sancte puer, non te Parisi operosa columnis
 Atria, non variata Phrygum velamina textu
 Excepere; jaces nullo spectabilis auro,
 Angustum sed vix stabulum, male commoda
 sedes,

Et fragiles calami lectæque paludibus herbae,
 Fortuitum dant ecce torum, laqueata tyrannos.
 Texta, & regifico capiant aulae paratu.
 his consona sunt illa Joh. Jov. Pontani in
 Hymnis de Laud. Divin. pag. 242. b de
 eadem hac Redemptoris nostri nascendi
 conditione:

Et quem non spatiis immensus colligit æther;
 Non totum coeli circuire novem.
 Hunc tu virginea conceptum mater in alvo
 Fovisti, externo post paritura solo.

Non

Nec Pario radiant adopterti marmore postes,

Tecta suo capiunt vix satis ampla gregi.

Stella tamen felix, portantes munera Reges

105

Huc feret ad cunas praevia duxque tuas.

Et

*Non Tyrio subnixta toro spondae nitenti,
Cui tenue hospitium vix casa parva dedit.
Cui stramen tenero dedit incunabula, & ipsa
Arida vix primos praebuit herba toros.
At coeli partum ingentem, atque ingentia
mundi*

*Pignora monstrarunt sidera luce nova.
Luce nova emicuit coeli decus. aurea flavo
Aurora insolitum fudit ab axe diem.*

& quae plura illic sequuntur cur his Lotichianis conferenda. sed & videor mihi hoc in loco agnoscere aliquid coloris Tibulliani Lib. III. El. 3. v. 13. & seqq.

*Quidve domus prodest Pbrygiis innixa columnis,
Taenare sive tuis, sive, Caryste, tuis?
Et nemora in domibus sacros imitantia lucos,
Aurataeque trabes, marmoreumque solum?
Quidve in Erythraeo legitur quae litore concha,
Tintillaque Sidonio murice lana juvat?*

cum quibus confer illa Propertii Lib. III. El. 1. v. 49. & seqq.

*Quod non Taenariis domus est mihi sulta columnis,
Nec camera auratas inter eburna trabes.
Nec mea Phoeacas aequant pomaria silvas,
Non operosa rigat Marcius arva liquer.*

utriusque poetae locum, ni fallor, imitatus est Petrus Apollonius Collatius Lib. IV. Excid. Hierosol. pag. 85.

— candenti marmore fuitus

Cui paries, Parioque solum de marmore stratum,

*Aurataeque trabes Libani de colle recisae
Munibant summi fulgentia culmina tecti.
sic scribe, non vario marmore. sed & inconcinne duorum versuum spatium marmore bis*

occurrit. Imitatus etiam est Claudianus in Elegia ad Serenam v. 37-42.

*Non ego cum peterem solenni more procorum
Promissi gregibus pascua plena meis.
Nec quod mille mihi lateant sub palmitibus colles,
Fluctuet & glauca pinguis oliva coma.
Nec quod nostra Ceres numerosa falce labores,
Aurataeque ferant culmina celsa trabes.*

eadem variatione Pbrygiis serica textilibus apud Propert. 1. 14. 22. ut legit N. Heins. vulgo variis.

105. Stella tamen felix, portantes munera Reges

Huc feret ad cunas praevia duxque tuas.

Et signabit iter &c.]

Pariter hac eadem in re Robanus Hestius Lib. I. Heroïd. pag. 111.

*Nam tibi laturos a Perfide munera, neque
Ducet adorantes praevia stella Magos.*

& noster infra Lib. II. Carm. 7. v. 29. ad Jul. Micryllum:

*O quae praevia Regibus
Fulsit dona ferentibus
Felix stella: ubi per ei*

Aut jucundior ignis?

in hac autem stellae, Regibus his viam pandentis, descriptione usus est Lotichius eadem locutione, qua de columba Argonautarum duce Ovidius in Ibin v. 268.

Qualis & ipse fuit, quo praecipiente, columba

*Est data Palladiae praevia duxque rati.
eumque secutus Sannazarius Lib. II. El. 9. v. 22.*

Nec tamen hoc Grajis cecinit Deus ipse carinis,

Praevia nec lato missa columba mari.

quod

Et signabit iter, flammisque per aëra ducet,

Hujus egens coelum sideris ante fuit.

Fallor, an auroram Nabathaeaque regna relinquunt,

Qua vehit Eoo Phoebus ab orbe diem.

110

Pondera cum myrrhis donabunt divitis auri,

Et quae sole metit tura perustus Arabs.

Ecce quid infantes avellere matribus hostis

Pugnat? & armatas injicit ense manus?

Purpureo squalent perfusae sanguine cunae,

115

Nutricumque madent caede rubente sinus.

Ibimus, & Nili, genetrix, loca tuta petemus.

Has soboles latebras debet habere Dei.

Insidias donec componens ante, solutus

Barbarus horrenda morte tyrannus erit.

120

Tunc iterum Pharii puer illic litoris exul,

Niliaco referes sospes ab urbe pedem.

Et jam divini peragis mandata parentis,

Verba nec aethereis viribus orba doces.

Jamque fere cursu restant tibi fata peracto:

125

Ultima sanguineae jam venit hora necis.

Parve

quod egregie illustrat Broukhusius ad illud
Propertii Lib. II. El. 20. v. 40.

— *quum rudis Argus*

Dux erat ignoto missa columba mari.

quem tamen miror praeteriisse, quae de
columbis praeviis Aeneae ad aureum ra-

rum tendenti ducibus habet Virgil. vi.
Aen. 190. & seqq. quod a Graecis poetis
petitum docet P. Victorius Lib. III. Var.
Lect. cap. 13.

109. *relinquunt*] *relinquent* ed. Voeg.

121. *illuc*] *illinc* ed. Voeg.

Parve quid ah vagis? tamquam tua vulnëra noris,
 Dum reparas leto, quae periere, tuo.
 Ipse etiam solito privatus lumine Titan,
 Purpureos tenebris tristibus abdet equos. 130
 At tu, sancte, tua captivos morte redemptos
 Inferno solves carcere victor avos.
 Eque Stygis nigrae tenebrofa sede resurges,
 Tertia cum coelum triverit axe dies.
 Mox patrium repetes, jam non mortalis, Olympum, 135
 Et dabis humanas pondus habere preces.
 Sis facilis, magni, bone CHRISTE, salutifer orbis;
 Hoc nomen Stygiis auribus horror erit.
 Sic ait, & fletus cecidere per ora secuti,
 Nec potuit lacrimans ulteriora loqui. 140
 Admonito flebat genetrix quoque tacta dolore,
 Inque sinu puerum dulce gerebat onus.
 Et modo blanditias dicebat murmure leni,
 Nunc tepidi grata lactis alebat ope.

Forte

129. *Ipse etiam solito privatus lumine Titan] defectus* ed. Voegel. quae huic disticho duos hos versus praemittit,

Ipse tremet rapido quoque conscia murmure tellus,

Excussamque trabet vastus hiatus bimum. quos versus cur sequentes editores omiserint, nescio. respicit Ovid 1v. Fast. 267.

Mira canam, longo tremuit cum murmure tellus.

& illustrabuntur optime ex notis Brœuk-

huffi ad Propert. III. El. 3. v. 55.

Aut cur Perrhaebi tremuere cacumina Pindi.

Silius Italicus Lib. v. v. 387.

Falmine nunc Alpes, nunc mixta Ceraunia coelo,

Intremuere simul tellus & pontus & aether.

134. *Tertia cum coelum triverit axe dies]* Cogitabat illum Propertii versum Lib. II. El. 19. v. 66.

Aut prius infecto deposcit praemia cursu, Septima quam metam triverit quae rota.

Forte simul pecoris custodes montibus illis 145
 Servabant clausos nocte silente greges.
 Cum juvenis supra caput illis adstitit ales,
 Et timor (horruerant) sit procul omnis, ait:
 Aetherea missus Servator ab arce salutis
 Vobis sub tecto paupere natus homo est. 150
 Ite citi, agrestes violis adspargite cunas,
 Ite, simul regi munera ferte novo.
 Dixit, & in vacuo pendentes aëre coetus
 Aetherei dulces concinuere modos.
 Inpleruntque vagis discursibus aethera totum, 155
 Gloria sit summo, vox erat una, Deo.
 Plenaque tranquillae tellus secura quietis,
 Et colat humanum jusque piumque genus.
 Angelicis longe tenuis concentibus aër,
 Istaque dulcisonis vocibus arva sonant. 160
 Terror abit, parent jussis, humilique jacentem
 Inveniunt puerum cum genetrice casa:
 Depromuntque sinu munuscula dulcia parvi
 Ruris, adorato supplice voce Deo.

S s

Nec

148. *Et timor (horruerant) sit procul omnis, ait*] Tibullum imitatur Lib. III. El. 6. v. 25.

Sed procul a nobis hic sit timor. &c. unde & desumit noster supra Lib. III. El. 1. v. 81.

Sed procul a nobis hic sit timor, & mea saltem In patriis olim sedibus ossa cubent.

151. *agrestes violis adspargite*] *violis agrestes spargite* ed. Voeg.

155. *totum*] sic recte ed. Voeg. in vulgatis *notum*.

Nec rutilo possunt saturari lumina vultu, 165
 Nec se, quin tangat, continet ipsa manus.
 Sancte puer salve, tibi candida solvimus ora,
 Sancte, velis populo dexter adesse tuo.
 CHRISTE puer, per quem praeclusaque janua leti,
 Inque domos superas rursus aperta via est. 170
 Da veniam nostro sceleri, peccasse fatemur,
 Sis miseris praesens, auxiliumque feras.
 Pelle famem, morbosque procul, da pectore casto
 Vivere, quod superest temporis omne, tibi.
 Si quid & incauti commisimus, effice laesi 175
 Ne memor hoc olim vindicet ira Dei.
 Pax redeat, lenisque quies, cessentque tumultus,
 Martis & in nostro desinat orbe furor.
 Semper ut hanc melius tibi, sancte, canamus ad annum,
 Pondere curarum non remorante, diem. 180

Scripta an. 1548.

170. *Inque domos superas rursus aperta via est*] Forfan cogitabat Ovidium Lib. 1. Fast. 298.

Felices animos, quibus haec cognoscere primis, Inque domos superas scandere cura fuit.

175. — *effice laesi*
Ne memor hoc olim vindicet ira Dei] Adhaeret Tibullo suo Lib. III. El. 6. v. 26.

— *illaque si qua est, Quid valeat laesi sentiat ira Dei.*
 Ovidius Lib. 1. Trist. El. 5. v. ult.
At mihi perpetuo patria tellure carendum est, Ni fuerit laesi mitior ira Dei.
 & Lib. III. El. 6. v. 23.
Numinis ut laesi fiat mansuetior ira.
 vide infra ad Lib. v. El. XVIII. v. 110.

E L E

ELEGIA VII.

A D

SPIRITUM SANCTUM.

Ut, nova cum Dominus fabricasset corpora mundi,
 Illa Dei fovit Spiritus igne suo,
 Foecundosque dedit rebus nascentibus auctus,
 Cuncta fui reddens plena vigoris ope:
 Sic miseris duro solatia tempore praestes, 5
 Sic foveas coetus, Spiritus alme, pios.
 Te ponat querulos Ecclesia praeside luctus,
 Numine curarum mole soluta tuo:
 Oppressaeque malis, fessaeque senilibus annis,
 Adflatu recrea languida membra tuo. 10
 Discute sollicitos terrores, suffice vires,
 Corda finas coecae noctis habere nihil.
 Adsit amans veri studium, probitasque, fidesque,
 Aethereae per quam sedis adimus iter.
 Omnipotensque tuae firmet nos halitus aerae, 15
 Solamen cunctis, hoste furente, malis.
 Erige tu pavidos, & opis coelestis egentes,
 Sicut avis plumis mollibus ova, tege.

Ss 2

Tu

4. *plena*] sic J. P. Lotichius in Promuls. ed. *regna. pro plena. male.*
 Crit. cap. XIII. & ita legitur in ed. Voeg. 16. *Solamen malis*] vide supra ad h. l.
 nisi quod vitiose illic *cuncta suo.* in aliis El. I. 7. 76.

Tu requies animi, tuus omnia temperat ardor:

Muneris est, quidquid spirat ubique, tui.

20

Tu moderaris opus triplicis mirabile mundi,

Aeternamque doces cuncta tenere fidem.

Aëris & liquidos tractus, coelique meatus,

Quidquid & in toto nascitur orbe, foves.

Vis tua praecipiti magnum vertigine coelum,

25

Non intermissis cursibus ire facit.

Tu

21. opus triplicis mirabile mundi] sic & Ovid. Trist. 2. 425.

Explicat ut causa: rapidi Lucretius ignis, Casurumque triplex vaticinatur opus.

HOOGST.

vide supra ad El. 4. v. 200.

25. Vis tua praecipiti magnum vertigine coelum, & seqq.] Eleganti variatione Lotichius hic Spiritui Sancto tribuit rerum omnium moderationem iisdem fere coloribus, quibus supra utitur Lib. 1. El. 5. v. 89. & seqq. de Luna:

Vis tua, quae coelum, quae magnus continet aër,

Temperat, & terras & moderatur aquas.

Astuat hinc undis refluentibus Amphitrite, Paullatim primo deficiente mari.

Hinc pecus, ac quorumque genus, volucresque canorae,

Quaeque creat tellus, luxuriare solent.

Omnia tu succis vires argenteis implet, Aptaque nascendis semina rebus aliis.

sed praecipue ad imitationis poeticae artificiam conferenda cum his Lotichianis sunt, quae & argumento & artis elegantia penitus similia exstant apud Basilium Zanchium, Hymno in Deum, Lib. 11. Poëm. pag. 40.

Per quem certa suo voluntur secta meatu,

Temporaque, & certis distinctus partibus annus

Labitur, & flexo sese brevis impicat orbe.

Per quem purpureo conveſcit lumine terras,

Oceanumque novamque facem praetendit Olympo

Auricomus Sol, ut rubra sese extulit unda.

Per te Luna suos exercet menstrua cursus,

Fraternas imitata rotas, nunc candida cornu.

Explicat, & geminum nunc contrahit aurea cornu.

Astorum per te stellis variantibus ignes

Nunc lucent coelo, nunc & sua lumina condunt.

& pulcherrimo Hymno in Ascensionem Christi Lib. 11. Poëm. pag. 79.

Hic Patris aeterni Sophia, hic certissima proles,

Hic coelum ac terras & maria alta tenet.

Per quem firma manet spatiosi machina mundi,

Qui liquidum vario fidere pinxit opus.

Per quem purpurei candens nitet orbita Solis,

Pulcraque fraterno lumine Luna micat.

Per quem perpetuus genitalia semina rerum

Miscet, & aeterno foedere jungit amor.

Et circum spatia ampla tenet diffusilis aër,

Et gelido sitiens rore madescit bumus.

& quae illic plura, certe egregia, & puritati carminum Lotichianorum nihil cedentia sequuntur.

Tu regis obliquo contra surgentia nifu,
 Omnia quae certis legibus astra micant.
 Quaeque suos peragunt clarissima lumina motus;
 Te sine Sol fixis Lunaque staret equis. 30
 Vis tua felices viridanti gramine colles
 Vestit, & innumeris floribus ornat humum.
 Tu patulos mulces foecundo flamine campos,
 Ut gravidos onerent frugibus arva sinus.
 Adspice sic miseros, sic consolare jacentes, 35
 Kore salutifero Spiritus alme juva.
 Pectora te flammis agitante beata calefant,
 Sitque Deus, soli cui placuisse velint.
 Nec sacro avertant nos iussa minantia verbo.
 Auxilio cedat mors quoque victa tuo. 40
 Ut, fragiles summa cum luce reliquerit artus,
 Vivat in aeternae spiritus arce domus.

29. *clarissima lumina*] Imitatur illud Virgilii Georg. I. 5.

— vos o *clarissima mundi*

Lumina, labentem coelo quae ducitis annum.
 aliter potius *sidera* per excellentiam de Sole & Luna dicuntur. vide J. Schulting. ad Senec. Suafor. I. pag. 6. & Patruī mei notas ad Petron. cap. 119. ubi *fidus utrumque* de Sole & Luna explicat.

30. *Te sine Sol fixis Lunaque staret equis*] Tibullus Lib. II. El. 4. v. 18.

Nec refero Solisque vias, & qualis, ubi orbem
Conplevit, versis Luna recurrit equis.

35. *Adspice sic miseros, sic consolare jacentes*] sic & Ovidius Trist. I. 8. 13.

Ut neque respiceres, nec solarere jacentem.
 Hoogst.

PETRI LOTICHII SECUNDI
ELEGIARUM
LIBER QUINTUS.

ELEGIA I.
DE PHILOMELA.

Dum sedet, ac dulces iterat Philomela querelas,
Pendula qua vitreas arbor opacat aquas:
Alitis effigiem subjectis spectat in undis,
Blandaue vicinis vox redit ista jugis.
Illaque dum queritur, simul ipsa videtur imago
Aemula sub ramo dulce virente queri.
Tum stupet, & vere voluerem putat esse, quod umbra est,
Et sibi divini carminis esse parem.

Per-

Elegiarum Liber Quintus] In vulgatis Lotichii editionibus conspiciuntur tantum quatuor Elegiarum Libri. Sed ex variis Secundi nostri Elegiis, quae in Carminum Libris & post Eclogas exhibentur in editionibus Lipsiensibus, Librum hunc quintum Elegiarum digesserat Hoogstratanus, quibus & nos alia nonnulla, partim ex Juvenilibus partim aliunde adjecimus. haec autem prima Elegia est egregium & optima inventionis carmen.

7. Tum stupet & vere voluerem putat esse,
quod umbra est,
Et sibi divini carminis esse parem]
Agnoscere hic licet nonnihil coloris ex

illis Ovidii, de bellua marina quae Persei volantis umbram in aequore videns, & imagine hac decepta, umbram ipsam pro Perseo invasit, Lib. iv. Met. v. 712.

*Cum subito juvenis, pedibus telure repulsa,
Arduus in nubes abiit. ut in aequore summo
Umbra viri visa est, visam fera saevit in umbram.*

sic enim mox de Philomela addit noster:
Unguibus & rostro simulacrum invadit &
alis,

Inque necaturas inscia fertur aquas.
sed in hoc disticho quem non offendat repetitum esse, & eo par cum secundo casu poni, carminis divini parem, quod
cum

Perstat, & invidia moerens tabescit inani,
 Certa, nisi vincat, victa dolore mori. 10
 Omnia depromit discrimina gutturis, omnes
 Elicit, innumeris flexibus usa, modos.
 Postremo multas frustra dum certat in horas,
 Seque percusso decipit ipsa sono:
 Unguibus & rostro simulacrum invadit & alis, 15
 Inque necaturas inscia fertur aquas.
 Vidit, & exanimem vicino cespite texit
 Triste genus leti commiseratus Acon.
 Addidit & titulum: FALSUS QUAM PERDIDIT ERROR,
 DAULIAS HIC VIRIDI CONDITUR ALES HUMO. 20
 Infelix fatum, quae laudis tanta cupido est?
 Fallor, an & miseras nos imitatur aves?

cum ablativo construi patebit ex notis Patru-
 mei ad Ovid. iv. Fast. 306. & Heinsii
 ad Lib. vi. §. 804. Itaque Lotichium ip-
 sum vix dubito scripsisse,

Et sibi divini carminis arte parem.

ut ex praecedenti versu esse subintelliga-
 tur. par sibi illustrant ejusdem Heinsii notae
 ad Ovid. Epist. xx. 62.

9. *invidia moerens tabescit inani*] Adhae-
 ret Propertio Lib. III. El. 10. §. 9.

Illa quidem interea fama tabescet inani,
Haec tua ne virtus fiat amara sibi.

11. *Omnia depromit discrimina gutturis*]
 elegantissime. Ita de Plutaco infra El. 8.
 §. 5.

*Ingeniumve sagax prius, an discrimina vo-
 cum,*

An tibi tam raram mirer inesse fidem.
 idque ex imitatione Maronis Lib. vi.
 Aen. 646.

Nec non Tbreicius longa cum veste sacerdos
Obloquitur numeris septem discrimina vocum.
 & sic in Epigrammate Inedito de vocibus
 Animalium, quod ex codice Vossiano in
 Catalectis producemus:

*Quis volucrum species numeret, quis nomina
 discat?*

Mille avium cantus, vocum discrimina mille.

16. *Inque necaturas inscia fertur aquas*]
 Ovid. i. Trist. 2. §. 36.

Ore necaturas accipiemus aquas.

E L E

ELEGIA II.

*De Muro in Sequanis collapsio, cum inscriptione
victoriam Caesaris.*

Qua veteris surgunt nova propugnacula Dolae,
Ad Dubii liquidas praetereuntis aquas:
Murus erat spectans Ararim, septemque Triones,
Turribus & fossis cinctus utrimque suis.
Jusserat hic tumidus gentis praefectus Iberae
Grandibus insculpi Caesaris acta notis.
Ticinum, victumque Arnum, domitosque Sicambros,
Et Libycum vectas per mare mille rates.
Addiderat captosque Duces, nuperque potentis
Albis Aragonia cornua fracta manu.
Jamque aeterna gerens nostri monumenta pudoris
More tropaeorum nobile stabat opus.

Ecce

6. *Grandibus insculpi Caesaris acta notis*
Ovidium sequitur Lib. III. Trist. 3. v. 74.

*Quosque legat versus oculo properante viator,
Grandibus in tumuli marmore caede notis.*

ubi *grandes notas recte de literis majori
forma sculptis interpretatur Patruus meus.*
ut *grandibus literis incisum nomen* apud
Cic. 1. Verrin. cap. 24.

7. *Ticinum, victumque Arnum, &c.]*
Nescio an his versibus Lotichius non ante
oculos habuerit illa Laurentii Gambarae,
(quem & alibi aliquando imitatur) Lib. III.
Poëm. pag. 440. & 441. ubi rerum a Ca-
rolo V. gestarum tabula elegantissimis
versibus depingitur:

*Nec non magnanimo victos a Caesare Reges,
Additaeque imperio clara tropaea Ducum.
Inque fugam versos Hispano a milite Turcas,
Miscentemque fero praelia Marte viros.
Aspicias urbem longa obsidione levare,
Sebethus liquidis qua petit aequor aquis.
Disiectasque arces Morinum, vicinaque
circum*

*Oppida, pugnaci captaque signa manu.
Ticinumque atro foedatum sanguine ripas,
Et captos Albis flumina ad alta Duces &c.
Cernere erat Nomadum turmas, atque borrida
castra,*

Caesaris & Libycum per mare mille rates.

10. *cornua fracta]* vide notata ad Lib.
1. El. XI. v. 18.

Ecce (quis hoc credat?) momento temporis uno

Omnia ceu trifido fulmine quassa ruunt.

Cetera murorum pars inconcussa remansit.

15

I nunc, ultores dic nihil esse Deos.

Vincere, confiteor, pulchrum est: inludere victis

Non decet: incertas sis memor esse vices.

17. *Vincere, confiteor, pulchrum est: inludere victis Non decet &c.*] Sententiam hanc a poëta saepe celebratam illustrabunt notata ad Lib. I. El. XI. v. 21. quibus adde insignem Claudiani locum in Epist. I. seu Deprecatione ad Hadrianum v. 12-20. & quae observat Barthius ad ejusdem poëtae Bel. Gildon. v. 98. sed quod ad rem facit, Lotichius oportune tam illic, quam hoc loco, sententia hac utitur de Carolo V. agens, quem in victos hostes, licet supplices, duriores & inclementiores fuisse, exemplo praesertim Electoris Saxoniae, in cujus castris poëta noster quondam militaverat, ibidem notavimus. Contrarii ac longe diversi, pro studio partium in rebus religionis, argumenti est Hymnus sextus Hieronymi Vidae, poëtae cetero-

quin praestantissimi, Jesu Chritto inscriptus, de Carolo V. ejusque rebus bello Germanico gestis: & Gulielmi Becani Geneethliacon Caroli V. quod habetur in ejus Carminibus Lib. II. Eleg. 1.

18. *incertas sis memor esse vices*] Ex Ovidio Lib. III. Trist. El. 12. v. 68.

*Humanaeque memor sortis, quae tollit eosdem
Et premit, incertas ipse verere vices.*

noster infra Lib. II. carm. 13.

*Cuncta licet verses, & te prope mundus adoret,
Quisquis es, incertas disce timere vices.*

quod imitatus est Joh. Petrus Lotichius Lib. III. carm. 2. in fine:

*Ipse supra sortem quamvis videre, ruinam
Sortis, & instabiles disce timere vices.*

T t

E L E-

ELEGIA III.

A D

JULIUM MICYLLUM,

De Natali Christi.

Venit laeta dies, castae qua matris ab alvo
Christus, sub forma paupere, natus homo est.

Scilicet ut veteris solvens contagia noxae,
Justitiae certas traderet ipse vias:

Et mortale genus revocans e faucibus Orci,
Deleret meritis crimina nostra suis.

Hanc, Juli, celebrare pio te carmine lucem
Convenit, & sacra digna referre lyra.

Non haec Pierides dictant, non fautor Apollo,
Non haec Castaliae suggerit humor aquae:

5

10.

Sed

9. *Non haec Pierides dictant &c.] Ex*
Propertio Lib. II. El. I. v. 9.

Non haec Calliope, non haec mihi dictat Apollo.
ubi male in editione Douzarum, *Non mi*
Calliope. alia in re noster supra Lib. II. El.

12. v. 5.
Non me Pierides, Clusi, fecere poetam,
Non Aganippeae lucidus humor aquae.
Sed dolor & lacrimae, saevique Cupidinis
ignes.

Hic autem sacri argumenti carmen scribens
elegantem venam sibi non irrigari ex fonte
Aganippeo. neque ab Apolline se agitari,
sed vero divini numinis oestro impelli in-
dicat: qua oppositione alii quoque poetae
non raro usi sunt, quorum loca nonnulla
inter se conferre volupe erit. sic de Sanna-
zarii Opere de Partu Virginis Petrus Gravina:

Non haec humano credas procedere sensu,
Auctori mentem movit & ora Deus.

Hugo Grotius Lib. I. Epigr. pag. 263.

Non Aganippe bibit hic de fonte poeta,
Sed de Jordanis lene sonantis aqua.

Non dedit hos aestus mendax Parnasia rupe,
Sed pia veridica nobilis arce Sion.

pulchre Nic. Heinsius Lib. II. Juvenilium
pag. 278.

Reviades Musae, non vos Helicone profano
Inbuit Aoniae Cyntibus arte lyrae.

Non vos Cirrhaeis bacchata furoribus antra,
Sacrave lymphantis detinuerunt Dei.

Felices, meliore quam quis numine mentem
Sincerae stimulat religionis amor.

Vobis Uranie Superis adfixa poloque
Munda Palaestinis perluit ora vadis.

Ipse

Sed Pater omnipotens, & lucida Patris imago

Natus, & amborum gratia dulcis Amor.

Dulcis Amor, divumque potens, hominumque voluptas,

Qui regit adflatu pectora casta suo.

At tu sancte puer, qui nos a morte redemptos 15

Haeredes regni deligis ipse tui:

Tu precor, Emanuel, nos dignos effice, quorum

Pectora sint verbo semper aperta tuo:

Da superare graves vitaeque obitusque labores.

Gutta tui nobis sanguinis una sat est. 20

Per te, CHRISTE, salus nobis est reddita, per te

Tartara victrici sunt spoliata manu.

Haec, facunde, pio tu carmine concine, Juli,

Et pura sanctas concipe mente preces.

Nec dubitare decet, voces gemitusque precantum 25

Fert supra nubes, & super astra fides.

T t 2

E L E-

*Ipse Deus vatem ter Jordane contigit unda,
Cantanti titulos adnuit ipse suos. & seqq.*

& Broukhufius Lib. II. El. 2.

*Non bi Pegaseo veniunt de fonte liquores,
Jordani Musas abluunt unda tuas. &c.
Ora Deus movet ipse viro, dicatque canenti,
Quae velit a longa posteritate coli.*

& Carm. xx. Hendecasyllaborum:

*Non laurove bederave comta crinem
Sed Jordani in amne lota sacri.
Et coelestibus implicata gemmis.*

idem Lib. II. Epigr. 13. quae dulcissimi
illius odoris Apollinei suprema cantio fuit:

*Clara salutiferi celebrans miracula Christi
Pagina, Idumaeo mellea lacte magis.*

*Non te Cyrrba loquax genuit, non Phocidos
udae*

*Mobilis arguta nutriit humor aqua:
Sed castus, totusque Dei, te spiritus inplet,
Divinoque sonat tacta canore cithelys.*

& Epigr. 15. ejusd. Libr.

*Coelestes epulae, Musaeo tincta lepore,
Pagina, & aeterno nestare foete liber.
Vosne sacri de culminibus lactissima Pindi
Detulit, & Clario lavit in omne Cbaris. &c.
An potius magna flammatum mente postam
Aurea divinus duxit ad astra furor?
Aeternique patris non enarrabile lumen,
Consigit adflatu pectora mota suo?
Non haec Pimplaei latices, non dicat Apollo
Carmina; de coelo spiritus ille fuit.*

ELEGIA IV.

A D

LEONARDUM MUNSTERUM.

Sollicitas habili citharae dum pollice fila,
 Succinis & tenui murmure, vive tibi:
 Et vitare mones praelustria: chordaque dulces
 Pulsa dat, & chordas vox imitata, sonos:
 Ducere cum Musis videor, Munstere, choreas:
 Quoque sedes, Helicon est locus ille mihi.
 Quis Deus adflatum rapit hoc super aethera pectus?
 Monstrat & adfectus posse docere lyra?
 Non ita populeis maeret Philomela sub umbris,
 Huic similis quamvis nulla sit inter aves.
 Ad vada nec tali dulcedine pura Caystri
 Carmen olor moriens exsequiale canit.
 Sic celebrans epulas citharam cum voce movebat
 Demodocus, lacrimas eliciente sono.

5

10

Car-

[ELEGIA IV.] Legitur haec quoque in
 ed. Paris. pag. 24. & Voegel. pag. 36.

2. *vive tibi*] Ex Ovidio adumbratum
 Trist. 3. 4. 4.

*Ufibus edocto si quidquam credis amico,
 Vive tibi, & longe nomina magna fuge.
 Vive tibi, quantumque potes praelustria vita.
 Saevum praelustri fulmen ab arce venit.*

quam Ovidianam sententiam duobus Epi-
 grammatibus expressit poeta anonymus,
 forte Pentadius, in Lib. 1. Epigr. vet. Pl-
 thoet, pag. 33. ed. Paris.

*Ingentes Dominos & famae nomina clarae,
 Illustrique graves nobilitate domos*

*Devita, & longe vivens fuge, contrabe vela.
 & seqq.*

*Nunc & non Reges tantum fuge. vivere
 doctus*

Uni vive tibi, nam moriere tibi.

6. *Quoque sedes*] Poëtis usitatus est,
Quaque sedes. scil. parte. licet sequatur
locus. ut saepe apud Virgilium, Propert-
 tium, & Ovidium. vide supra ad Lib. 11.
 El. 4. 51.

9. *Non ita populeis*] Virgilius Georg.
 4. 516.

Qualis populea moerens Philomela sub umbra.
 HOOGST.

Carmina pectoribus, mulcendis auribus apta

15

Est lyra, me chordis vox sociata juvat.

Utraque cum praestes, quid, dulcis amice, rependam?

Hoc precor, ut vivas tempus in omne tibi.

14. *Demodocus*] de celebrato hoc a veteribus citharoedo lege Homerum *Odyss.* Lib. viii. 44. 61. & seqq. 254 & 471. & Lib. xiii. 27. ejus quoque meminisse Ausonius in *Periocha Odyss.* viii. accitoque ad *convivium Ulyxe, citharam julei sulfare Demodocum.* e recentioribus vide Angelum Politianum in *Nutric.* v. 336. & plura in notis Interpretum ad Ovidii *Ibin* v. 274.

ELEGIA V.

A D

MARCUM ERIDANUM.

Ut vetus hoc merito, quam praeterit herbifer Albis,

Urbs de virginibus nomen adepta gerit!

Tot quoniam facie praestantes, Marce, puellas,

Quamlibet e mediae fanguine plebis, habet.

Nostra nihil certe videt his formosius aetas:

5

Vix Helene talis, vix Ariadna fuit.

Sunt tamen & faciles (mirum) fastuque carentes,

Numen & Aonidum qui venerantur, amant.

Jamque peregrino suspirat in hospite furtim,

Adgemit & nostris multa puella malis.

10

Me geminae torquent, spectabilis altera vultu,

Altera conpositis, utraque virgo, comis.

T t 3

Divi-

ELEG. V.] exstat & in ed. Paris. p. 32. b. Ovidiani *Trist.* i. 3. 112.
& ed. Voeg. pag. 51. *Adgemit & nostris ipsa carina malis.* Hooes.
10. *Adgemit &]* Elegans imitatio loci vide Heinl. ad Lib. v. *Fast.* 400.

Dividor, & flagrant duplicatis pectora flammis,
 Saeva nec in curas quod Venus addat, habet.

Tu placidis Aloës feliciter ignibus ardes, 15
 Cura suburbanae virginis, Eridane.

Quid tamen Aemiliam loquar, Aemiliaeque sorores?
 Pulchrior hoc facies nulla sub axe fuit.

Vive potens in amore tuo, jam, Marce, propinquat
 Mollior exfilio fors positura modum. 20

19. *Vive potens in amore tuo*] imitatio Catulli Carm. 101. v. 8.
Sis felix, Coeli, sis in amore potens.

E L E G I A VI. DE PUELLA INFELICI.

Abditus arboribus secreto nuper in horto
 Solus, amans virgo dum quereretur, eram.
 Dum legit hic violas, dum fletibus irrigat illas,
 Auribus haec hausi tristia verba meis:
 Ah nimis infidum genus & crudele virorum! 5
 Sic igitur falli digna puella fui?
 Mater iō, si quid post fata novissima sentis,
 Quae mala, morte tua sola relicta, fero?
 Deferor infelix, alias monitura puellas,
 Non juvenum verbis semper inesse fidem. 10

Cui

ELEG. VI.] in ed. Paris. pag. 34. & ed. Voeg. pag. 54.

Cui tamen has violas? cui ferta, miserrima virgo?

An dabis haec illi munus? an ipsa geres?

Finge dari, renuit: florum me dedecet usus:

Tam cito sic igitur spernor amata diu?

Nunc odii fingit causas, nunc perfida dicor: 15

Nunc omnes clamant: culpa, puella, tua est.

Juro tibi, mea lux, nil te mihi dulcius uno,

Nunc etiam, quamvis sim tibi vilis ego.

Haecenus, & repetens suspiria, lumina terfit.

O numquam vacuo pectore quisquis amat! 20

27. O numquam vacuo pectore quisquis amat! Adhaeret Propertio Lib. 1. El. 21. 30.

Is poterit felix una remanere puella,
Qui numquam vacuo pectore liber erit.

quod imitatus est Janus Secundus Lib. 2. El. 8.

Et modo in alterius se jurat amore perire,
Nec vacuum ad flammam pectus habere no-
vas.

quibus Secundi versibus confert Broukhu-
sius alium Propertii locum Lib. 111. El. 15.
11. similia prorsus cum hoc loco sunt ista
Joh. Joviani Pontani Lib. 11. Amor. El. 2. in
fine:

Sic quos junxit amor, tristis custodia solvit,
O nullo vacuum pectore quisquis amat!

idem Lib. 11. Eridanor. pag. 132. ubi de

vario amoris aestu queritur:

Semper enim variat dubitus semperque vacillat,
Quam miser est omni tempore quisquis amat!

& denuo Janus Secundus Lib. 1. El. 5. 16.

Exitus aut sic est, aut sic sperandus amanti,
O natum tristi fidere, quisquis amat!

non dissimili exclamationis colore queru-
lam de perfidia Cynthiae Elegiam finit Pro-
pertius Lib. 1. El. 15. 42.

Quis te cogebat multos pallere colores,
Et fletum in votis ducere luminibus.

Quis ego nunc pereor, similes moniturus aman-
tes,

O nullis tutum credere blanditiis!

quem locum noster in animo habebat supra
hac Eleg. 9.

Deferet infelix, alias monitura puellas.

E L E -

ELEGIA VII.

DE PEGASO EQUO AURORAE

E T

GEORGIO SABINO

BRANDEBURGENSE.

Admonitrix operum tenebris Aurora fugatis
 Vecta Medusaeo praepete mane rubet.
 Hunc prior alati pedes ictibus edidit aetas
 Fontis equum venas elicuisse novi:
 Virgineas Helicon lauros ubi, praemia vatum,
 Educat, Aonius templaque coetus habet.
 Pandite Pegasides, cur hujus origo liquoris
 Dicitur Aurorae Pegasus ales equus?

Tem-

DE PEGASO &c.] Legitur hoc carmen in ed. Parif. p. 34. & Voeg. p. 54. & in Sabini Adoptivis p. 393. ubi & Johannis Schofferi Epigramma in Pegasus Sabini pag. 397. scriptum autem est in nobilitatis insignia, clypeum coeruleum, & in eo Pegasus candidum ex nubibus volantem, a'is in altum porrectis, Sabino concessa a Carolo V. Imp. an. 1541. singulari diplomate, quod habetur in Epistolis Sabini pag. 456. & apud Th. Crustum in notis ad P. Albinum vitam Sabini pag. 124. ex quo huic carmini non parum lucis adfunditur. Huc respicit, puto, Felix Fidlerus in Descriptione Fluminum Germaniae pag. 209. in Bregela, ubi Academiam Regiomontanam ab Alberto Marchione Brandenburgensi erectam memorat his inter alia versibus:

*Hospitium sacris quia praebeuit utile Musis,
 Quas manus Alberti Principis alma fovet.
 Et quibus, aërii qui nubila findit Olympi*

*Pegasus Aonias fonte reclusit aquas.
 Ac veluti mugire feras, fibrasque sonantes
 Audit ad Eoae lustra profunda plagae.
 Sic ubi labentem recipit Mons Regius, audit
 Ad strepitum doctae carmina facta lyrae.*

ubi per Pegasus sine dubio innuit Sabinum, ad haec ejus insignia respiciens. Gymnasium enim illud consiliis praefertim Sabini, qui etiam per aliquot annos in eo docuit, erexit Princeps ille Albertus, ut infra notabimus ad Lib. II. Carm. IX. Sabinus ipse in Epigrammatibus pag. 299. ita de PEGASO suo gloriatur:

*Hoc insigne mea peperit virtute Sabinus,
 Cum mihi nobilitas nomen equestre dedit.
 In sublime volans coelum pernicibus alis
 Ardua Gorgoneus nubila findit equus.*

etiam Pegasus equum, insigne paternum, celebrat Bembus in Carm. Poët. Ital. Toscani T. I pag. 174.

Tempus (ait Clio) matris sub Memnonis ortum,
Aoniis gratum vatibus esse solet.

10

Tunc vigor intus agit major, tunc pectora coelo,
Ingeniis prima luce favente, calent.

Inde fluunt sacri latices, studioque perennes
Fons marutino fundit apertus aquas.

Cur tamen acer equus radiantibus additur astris?
Et quae fodit aquas ungula, clara micat?

15

Conspicui fulgent (dixit Dea) fideris instar,
Ingeniosa mori quos monumenta vetant.

Vatis at in clypeo cur nunc volat ille Sabini?
Sic ego, sic Clio protinus orsa loqui:

20

Pegasus ut cunctis pernicibus ocior alis:
Inpariter junctis sic prior ille modis.

ELEGIA VIII.

A D

DANIELIS STIBARI, EQ. FRANCI
PSITTACUM.

Psittace, qui vincis genus omne canore volucrum,
Et docili fingis gutture mille sonos:

V v

Dice-

ELEG. VIII.] Legitur & in ed. Voeg.
pag. 55.

1. *Psittace, qui vincis genus omne canore volucrum* &c.] Psittaci laudes plurimi passim celebrarunt poëtae. confer e veteribus Ovid. 11. Amor. El. 6. & Statium Lib. 11. Sylv. 4. ibique Interpretes. in Psittacum quoque scriptum est optimae notae Epigramma antiquum, quod sine ullo ti-

tulo edidit Pithoeus Lib. 17. Epigr. vet. pag. 153. & quod sub inepta *Petronii Indici ad Apollinem Delphicum* inscriptione retulerunt inter Epigrammata Petroniana. ut pluribus ad ipsa veterum poëtarum Catalecta videbimus. e recentioribus lectu dignissimum est elegans Joh. Passeratii carmen, quo singulas Psittaci virtutes decantavit, quod legitur in *Delic. Poët. Gallor. Tom. III. pag. 61. & seqq.*

Dicere si fas est (sicut reor esse) latentem

Humanae partem tu quoque mentis habes.

Ingeniumne sagax prius? an discrimina vocum,

5

An tibi tam raram mirer inesse fidem?

Tu vacuas mulces jucundis cantibus auras,

Comiter excipiens si quis adire velit.

Saepe choros ducis lepidos, & amabile quiddam

Succinis, & dulci risus ab ore sonat.

10

Temporibus certis tamen apta silentia praestas,

Postmodo quodque canas mens tua versat opus.

Voce nec admissum tu detegis ullius index,

Damna tua nemo garrulitate tulit.

At cur saepe vocas nigrum? niger ecquid inhaeret

15

Pectoribus turtur, Psittace fide, tuis?

Hunc nec honore parem, nec amoeni dotibus oris,

Cum tibi sit rari forma coloris, amas.

Quid facere humanis debemus sensibus aucti,

Nomen amicitiae cum venerantur aves?

20

Scilicet in domini te vertis, Psittace, mores,

Hinc ea dexteritas, hinc tibi tanta fides.

Dî faciant longos sit uterque superstes in annos,

Gloria tu volucrum, temporis ille sui.

5. *an discrimina vocum*] vide supra ad El. I. hujus Libri v. II.

E L E-

ELEGIA IX.

A D

MALA AUREA.

Aurea mala meae donum salвете puellae,
 Aurea purpureis addita mala rosis.
 Quae mihi supremo, cum jam discedere vellem,
 Tempore formosa tradidit ipsa manu.
 Addidit & voces blandas, repetitaque fixit
 Oscula, cum lacrimis admonitura fui.

5

V v 2

Este,

AD MALA AUREA] Elegans & venustum carmen hoc Lotichii, quod, licet poëtae recentioris, si quis conferat cum duobus similis argumenti Epigrammatibus poëtae antiqui a P. Pithoeo Lib. IV. Epigr. vet. pag. 150. editis, quaeque incipiunt,

*Aurea mala mihi, dulcis mea Marcia, mit-
 tis & seqq.*

non inquam esse fatebitur censuram Jani Douzæ Lib. III. Præclidan. cap. 5. ubi poëtae foetum esse pleni rursus & inficitianum dicit. ac Petronio recte abjudicat; nam a nonnullis inter Catalecta Petroniana fuerunt relata. e recentioribus hoc ipsum carminis Lotichiani initium ante oculos habuit Paulus Melissus in Schediasm. Poët. pag. 382.

*Aurea ferta meae donum salвете Rosinae,
 Illius o nivea ferta ligata manu &c.*

sed plenius, neque omnino infelicititer, hoc Patruī sui carmen aemulatus est Joh. Petr. Lotichius Poëmat. pag. 119.

*Salвете o nostrae, salвете o dona puellae,
 Sit mihi delicias quae tegat arca meas.
 Vos numquam externas mecum venistis in oras,*

*Magna foret quamvis haec quoque cura
 mihi. &c.*

*Sed bene sub patriis adytis recubate, tenebunt
 Mox custoditae vos ubi rite serae.*

*Tale fuit forti, quod, dum cessaret ab armis,
 Pelidi Graeae contribuere narius.*

*Tale Helenae raptor quondam Priametus ille
 Victrici tenuit mente manuque Paris.*

*Este, precor, longum fidei pignus amoris
 Este, simul certas arguitote notas.*

simili fere elegantia in violas sibi a puella sua datas lussit Angelus Politianus in Poët. Ital. Toscani T. II. pag. 111. & Joh. Ant. Taygetus ibid. pag. 281. & in anulum ab amica donatum Titus Strozza Pater Lib. I. Erotic. pag. 8. b.

4. *formosa tradidit ipsa manu*] similiter Janus Secundus Eleg. 2. Juliae.

*Castalioque tibi promens argentea fonte
 Pocula, formosa porriget ipsa manu.*

quae adhaerent Ovidio Lib. I. ex P. Epist. 10. v. 12.

*Nectar & ambrosiam, latices epulasque
 Deorum,
 Det mihi formosa nava Juventa manu.*

Este, precor, mecum semper, quascumque per oras

Nunc vagus ignotis gentibus hospes ero.

Longa nec interea nostros via mutet amores,

Grata nec emigret pectore cura meo.

10

Talia Nausicaë decerpfit ab arbore poma:

Hesperidum tales vix tulit hortus opes.

Tale

11. *Talia Nausicaë &c.*] totus hic locus usque ad v. 20. adumbratus est ex Carin. xv. Priapejorum:

Qualibus Hippomenes rapuit Schoeneida pomis:

Qualibus Hesperidum nobilis hortus erat.

Qualia credibile est spatiantem rure paterno

Nausicaam pleno saepe tulisse sinu.

Quale fuit malum, quod litera pinxit Acontii,

Qua lecta, cupida passa puella viro est.

ubi versu primo forte cum N. Heinsio ad Ovid. Ibin v. 374. legendum cepit Schoeneida pomis. ut apud Ovid. Epist. xxi. v. 123.

Cydippen pomum, pomum Schoeneida cepit,

Tu nunc Hippomenes scilicet alter eris.

& sic noster mox, malo Schoeneida cepit. quia tamen P. Victorius Lib. xxxvii. Var. Lect. cap. 13. vulgatam rapuit probaverit, & commode explicuerit, sexto potius Epigrammatis istius versu corrigendum videtur: *cupido capta puella viro est.* sic enim ipse Acontius apud Ovid. Epist. xx. v. 44.

Sit dubium possisne capi, captabere certe,

Exitus in Dis est, sed capiere tamen.

& praecipue v. 66.

Denique dum captam tu te cogare fateri,

Infiaui esto capta puella meis.

ceterum in hac comparatione saepe sibi indulgent poëtae. Auctor Elegiae ad Messalam v. 25.

Non illa Hesperidum ni munere capta fuisset,

Quae volucrem cursu vicerat Hippomenem.

Sidonius Apollinaris Epithalamio Polemii & Araneolae in praef. v. 13.

Non hic Oenamai cruenta circo

Audit passa Pelops; nec insequentem

Pallens Hippomenes ad ima metae

Tardat Schoeneida ter cadente pomo.

quo loco bene Marklandus conjecturam suam firmat apud Statium Lib. i. Sylv. 2. 86.

Vidi ego & inmiti cupidum decurrere campo

Hippomenem, nec sic meta pallesbat in ima.

Epigramma vetus ἀνέκδοτον de Citrio, quod ex schedis Salmasii, qui id produxit ad Histor. August. in Catalectis edemus:

Hippomenes vicit tali certamina mala,

Talia poma nemus protulit Hesperidum.

Schoeneis autem Atalanta diversa est ab altera Atalante Jaside seu Jassii filia. ut erudite docet Spanh. ad Callimach. Hymn. in Dian. v. 216. & Dorville in notis ad Chariton. pag. 544. vide plura de hac Atalanta apud Muretum in Scholiis ad Propertium in initio; notas ad Ovid. ii Trist. 399. Gyrardum Dialog. xx. in T. 11. Facis Crit. Grut. pag. 434. & Lipsium Lib. iii. Antiq. Lect. pag. 161. ubi illud ipsum Epigramma ex Lusibus Liberis illustrat, & poma, mala in rebus his oportune explicat. Notum pomo & malo petere, seu Graecorum μήλω βάλλειν, sive ut apud Aristophanem μήλωβληθῆναι, apud poetas frontis minime severae dici pro sollicitare ad amoris commercia, vel ex solo Virgilii versu, *Malo me Galatea petit* &c. hinc noster mox:

Poma suo quondam juvenes in amore juvabant

Auxilium multis poma tulisse ferunt.

vide If. Vossium ad Catull. pag. 253. id multis illustrarunt Nannius Lib. vi. Miscell.

cap.

Tale fuit roseis in odorae vallibus Idae,
 Victrici tenuit quod Cytherea manu.
 Poma suo quondam juvenes in amore juvabant, 15
 Auxilium multis poma tulisse ferunt.
 Regis aquae pronepos malo Schoeneïda cepit.
 Quam nequirit cursus, poma tulistis opem.
 His tibi Cydippe (scit candida Delos) Aconti,
 His patruo Cereris filia juncta suo est. 20
 Foetibus arboreis dominam placare solebat
 Pastor amans, mittens aurea mala decem.
 Fallor? an haec etiam nobis cum traderet illa,
 Sensimus insolito pectus amore rapi?
 Fulgor & extincto jam paene reluxit ab igne, 25
 Lenis ut a Zephyro crescere flamma solet.
 Sive tamen fesso, quod amem, dabit altera tellus,
 Seu mihi cura recens finis amoris erit:

V v 3

Vir-

cap. 5. Meursius in Spicileg. ad Theocrit. pag. 31. Schottus ad Proverb. Gr. p. 484. Mollius ad Longi Pastor. pag. 20. & 21. Tollius in Compar. Theocr. & Virg. p. 383. & Markland. ad Statii Silvas pag. 141.

13. odorae] Oderaë vitiose legitur in edd. Lips.

17. malo Schoeneïda cepit. Quam nequirit cursus &c.] hos Patruus sui versus fere descripsit Joh. Petr. Lotichius Poëmat. p. 122.

Sic facto Hippomenes vicit Schoeneïda cursu,
 Quam nequirit cursus, poma dabatis opem.
 Cydippon vestra sic cepit Acontius arte,
 Fecit ut ante suos verba legenda pedes.

22. mittens aurea mala decem] Oculos intentos habet in locum Virgilianum Eclog. 3. v. 71.

Aurea mala decem misi: cras altera mittam.
 Hoogst.

26. Lenis ut a Zephyro crescere flamma solet] similis comparatio apud Ovid. Epist. XIII. v. 114.

Ut solet adfuso surgere flamma mero.

ex quo corrige Maximianum Eleg. 3.

— ignesque in pectore crescunt

Ut solet adjectio crescere flamma mero.

sic lege, non rogo, ut edidit Pithoeus.

Virginis assidue meminisse juvabit amatae,

Semper inoblitus muneris hujus ero.

30

30. *Semper inoblitus muneris hujus ero*] sic supra Lib. II. El. 5. v. 50.

Semper inoblita vos pietate colam.

& Lib. IV. El. I. v. 102.

Assidueque tuum, meriti non inmemor umquam,

Nomen inoblito pectore dulce feram.

quae adhaerent Ovidio Lib. IV. ex P. Ep. 15. v. 37.

Semper inoblita repetam tua munera mente.

ELEGIA X.

A D

MATTHIAM STOIUM BORUSSUM.

Quaeris sollicitos cupidis in amantibus ignes,
Stoi, cur toties sine carere putem.

Et memoras, quorum veteres meminere poëtae,

Quos ferus extrema tabe peredit amor.

Confiteor, flammis alit adfuetudo latentes,

Ponere nec facile est, quae placuere semel.

Inproba plus animos penetrant tamen oscula, Stoi,

Oscula constantes inmoderata movent.

Scilicet alterni captatus spiritus oris,

Nescio quid junctis motibus intus agit.

10

Ex

ELEG. X.] in ed. Voeg. occurrit in Libro Carminum pag. 59.

6. *Ponere nec facile &c.*] Respicit forsan

Catullum Carm. LXXVII. v. 13.

Difficile est longum subito deponere amorem.

vide supra ad Lib. I. El. 2. v. 64.

Ex animaque vagum lenem velut excipit auram,

Dum cupit ardores cor relevare suos.

Non aliter riguas tellus bibit arida limphas,

Languidulas aliter non fovet aura rosas.

Utque peregrina coalescit in arbore ramus,

Inque vicem succos miscet uterque suos:

15

Alter

11. *Ex animaque vagum lenem velut excipit auram,*

Dum cupit ardores cor relevare suos]

In hac elegantissima osculorum descriptione sequitur Lotichius vestigia veterum, qui amicarum osculis eam vim passim adscribunt, ut non tantum ardores cordis faucii & amore confecti relevent, sed animam quoque jam deficientem revocent, & ita in gemino corpore duos amantes unus alat spiritus. Ex veteribus utriusque linguae poëtis exempla vide apud Barthium ad Claudian. pag. 791. conferant poëticae laudis studiosi dulcissimos Jani Secundi versus Lib. 1. El. IV.

*At tibi lex haec sit, folii viridantis ut orba,
Oscula cogaris mox dare pauca mibi.
Oscula quae possint fugientem sistere vitam,
Restet ubi nullis spes medicaminibus.
Pollidulamque animam Stygiae subducere
lintri,*

In non concessas & revocare vias.

& Eleg. v.

*Te juvet in nostris positam languere lacertis,
Me juvet in gremio, vita, cubare tuo.
Et cum suaviolis animam deponere nostris,
Eque tuis animam sugere suaviolis.
Sive meam, lux, sive tuam; sed sit tua, malim,
Ipse tuo ut spirem pectore, tuque meo.*

quo loco felicissime aemulatur Propertium Lib. 1. El. 13. & 17.

*Vidi ego te toto vinctum languescere collo,
Et flere injedis, Galle, diu manibus.
Et cupere optatis animam deponere labris,
Et quae deinde meus celat, amice, pudor.*

iterum Janus Secundus Basio x.

Seu labris querulis titubantem sugere linguam,

Et miscere duas juncta per ora animas.

Inque peregrinum diffundere corpus utramque,

Languet in extremo cum moribundus amor.

sed ante omnia in divino illo Basio XIII. cujus elegantia omnes Antiquitatis veneres provocat.

*Basiohū, Stygia quod me de valle reduxit,
Et fuffit vacua currere nave Senem.*

Erravi. vacua non remigat ille carina,

Flebilis ad manes jam natat umbra mea.

*Pars animae, mea vita, tuae hoc in corpore
vivit,*

Et dilapsuros sustinet articulos.

*Quae tamen impatiens in pristina jura reverti
Saepe per arcanas nititur aegra vias.*

Ac, nisi dilecta per te foveatur ab aura,

Jam collabentes deserit articulos.

non dissimilis venustatis sunt illa Jacobi Bonfadii, poëtae inter Italos disertissimi, sed meliore fato dignissimi, Eleg. 11. pag. 215. ed. Vulpri:

Hic mibi, (vos coryli testes sanctaeque latebrae)

Dum capio mistum suaviolum ambrosia,

Sese anima ipsa in labra ejecit; meque relicto

Ad sibi dilectam Phyllida transfiliit.

*Illa, ubi me adspexit moribundum, amplexa
fovere*

Coepit, suaviolum dulcius ingeminans.

Tum, mea dum infueto perfundit labra liquore,

Ore fovens, sensim transfuit ad me anima.

Nunc

Alter in alterius sic corpore vivit, & ardens

Pectoris est vere pectus amantis amans.

Dulcis amarities amor est: tu, candide Stoï,

Mollibus illecebris oscula mista cave.

20

*Nunc utro; & vita est multo mihi carior,
in me,*

Quum memini, de quo venerit illa loco.

optime Johannes Jovianus Pontanus Lib.
1. Amor. pag. 18. ed. Ald.

*Oscula si summis saltem mihi passa labellis,
Concessum ambrosio si semel ore frui.*

*Languidulis animam poteras tum reddere
membris,*

Et nudum inferno me revocare lacu.

& paullo post:

*Basitulum nigra quod me revocavit ab unda,
Atque animam fessis reddidit articulis.*

quibus versibus non dubito quin ante oculos
habuerit illud Propertii Lib. 11. El. 20.

¶. 71.

*Fam licet & Stygia sedeat sub arundine re-
mex,*

*Cernat & infernae tristitia vela ratis,
Si modo clamantis revocaverit aura puellae,
Concessum nulla lege redibit iter.*

ubi recte id Broukhufius exponit de Cyn-
thiae halitu, quo ab inferis poetam revo-
cat, & quasi e morte vitae reddit: contra
ac alii fuerant interpretati. & ita intel-
lexisse Janum Secundum patet ex primo
ejus loco, aperta imitatione ex illis Pro-
pertianis versibus expresso. quod non ani-
madvertisse Broukhufium equidem miror.
vide plura egregie huc facientia in notis
N. Heinsii ad Claudian. Epith. Pallad. &
Celer. ¶. 132. & Erhardi ad Petron. cap. 79.

19. *Dulcis amarities amor est*] An re-
spicit Catullum Carm. LXIX. ¶. 18.

— *non est Dea nescia nostri,*

Quae dulcem curis miscet amaritiem.
quod imitatus etiam videtur Gul. Becanus
Idyll. III. in fine:

*Dulcis amarities lacrimarum, ipsaeque que-
relae,*

Ipsi delectant, qui sunt in amore, dolores.
vide Menagium ad Tassi Amintam p. 280.

E L R.

ELEGIA XI.

A D

CAROLUM CLUSIUM,

De Ruta herba.

Ante alias omnes, quas tellus educat, herbas
 Jucunda est oculis, Carole, Ruta meis.
 Nec mihi maluerim thyma, nec meliloton, & illas,
 Sanguine quas tinxit Cypria diva, rosas.
 Crescit in excultis genialis amaracus hortis,
 Vere novo violae, lilia vere nitent.
 Gramineas decorant madefacta sisymbria ripas,
 Estque suum mentae marrubioque decus.
 Floribus & foliis, variisque coloribus omnes,
 Poconii aptas usibus esse patet.
 Sed tamen utilitas, & tanta potentia Rutae est,
 Ut superet meritis gramina cuncta suis.
 Ruta virens abigit metuendos ictibus angues,
 Ruta inhibet dira mixta venena manu.

X x

Haec

2. *Ante alias omnes, quas tellus educat, herbas*] Est imitatio festivissimi illius, sed vltatis matronis non legendi, carminis Petri Bembi, cujus initium est:

*Ante alias omnes, meus hic quas educat hortus,
 Una puellares allicit herba manus.*

nimia autem libertate initium hujus Elegiae iterum descripsit Joh. Petr. Lotichius Lib. I. El. 2.

Denique & ante alias, quas tellus educat, herbas

*Schillere, est oculis Ruta propinqua tuis.
 Crescit & excultis qui mollis amaracus hortis
 Quid velit & viridi natus bysopus humo.
 Floribus & foliis, totidemque coloribus omnes*

Poconii aptas usibus esse doces.

14. *Ruta inhibet dira mixta venena manu*] vide notas Joachimi Felleri ad P. Lotichii Eclog. VI. pag. 10. & 11. & G. Fabric. in Descript. Horti Misnensis Lib. III. Rer. Misnicar. pag. 257.

Haec recreat tectos caligine luminis orbes, 15
 Et caput & cerebrum roborat acris odor.
 Nec minus hanc saevos certum est lenire dolores,
 Nec levis est Paphiae vis inimica Deae.
 Hinc oleum medicos lentum fervatur ad usus,
 Hinc tepidus liquidas elicit ignis aquas. 20
 Nec foliis gelidae spoliatur tempore brumae,
 Nec Rutam nimio frigore laedit hiems.
 Stirpibus atque herbis Boreas cum demit honorem,
 Ruta viret nullo languida facta gelu.
 Utilis hanc capiti vel circum Salvia crescit, 25
 Vel prope mollita crescit Hysopus humo.
 Et quoties dirae serpunt contagia labis,
 Inplorant homines graminis hujus opem.
 Illa ducum clypeos ornat, nunc languida, sed mox
 Albis ad Arctoas laeta refurget aquas. 30
 Hanc meus ad gelidam portabat signifer Arcton,
 Cum dubio belli tempore miles eram.
 Dicite Piërides, quo primum tempore coepit
 Acris in hortenfi Ruta virere solo?
 Pastor erat tenerae succensus amore puellae, 35
 Dulcia cui curae carmina semper erant.

Is

20. *Hinc tepidus liquidas elicit ignis aquas*] *Idem fere versus legitur Lib. III. El. 8. 35.*
Suppositus liquidas elicit ignis aquas.

35. *tenerae succensus*] *Melius, opinor, dixisset durae, nisi si vitavit homoteleuton*

tū curae. quamquam ibi esse cordi poterat, quomodo Virgilius,

— cui carmina semper

Et cytharae cordi. Hooëst.

& sic Baf. Zanchius Lib. II. Poëm. p. 58.
Cui cytharae tantum, cui dulcia carmina cordi.

Is desiderio tabescens moestus inani

Concidit, &, Virgo, dixit, amata vale.

Faunus amatoris fortem miseratus acerbam,

In germen corpus jussit abire novum.

40

Totque potestates tribuit, tot munera plantae,

Excepto Rutam quod levis odit amor.

X x 2

Flexi-

37. *Is desiderio tabescens moestus inani*] Imitatus est Broukhufius Lib. iv. El. 16. pag. 110.

Ut desiderio contabescens inani

Lumina perpetuae semper edant lacrimae.

notest supra Lib. v. El. i. §. 9.

Perstat, & invidia moerens tabescit inani.

ubi notavimus imitationem esse Propertii Lib. iii. El. 10. §. 9.

Illa quidem interea fama tabescet inani.

hoc autem in versu notare licet duo Epitheta juncta *tabescens moestus*, quod vitiosum culpant nonnulli artis magistri. vide Servium ad Virg. ii. Aen. 395. & vitiosior forte videri possit nostri poetae versus in Juvenil. pag. 286. edd. vulg. Lipsi.

Omnia nam saltans ebrius audet amans.

tamen ita haud raro veteres. & ipse Hornerus ll. a. 300. & 477. Virgil. iii. Aen. 70.

— *lenis crepitans vocat Auster in altum.*

& Lib. viii. 522.

Multaque dura suo tristi sub corde putabant.

Propertius Lib. i. El. 17. 12.

Offaque nulla tuo nostra tenere sinu.

tale exemplum in Tibullo notavit Broukhuf. ad Lib. iii. El. 5. §. 22. & in Ovidio Patruus meus ad Lib. xv. Met. 230. quos vide. huc referri potest corruptus adhuc Nafonis locus, quem mihi in mentem revocat haec observatio, ut medicinam ipsi adferre tentemus, Lib. iv. Trist. 8. 19. de equo Olympico, annis & viribus defecto:

Ne cadat, & multas palmas inbonefct adeptas, Languidus in pratis gramina corpit equus.

sic editur vulgo, viciose & ineleganter. & sic protulit Zinzerling. Promulf. Crit. cap. 13. quem miror nihil eo in versu tentasse. nam adfectum esse fatentur viri docti, mendumque latere in voce *multas* recte censet Patruus meus, qui conjecit *turpis* vel *lentus*. Forte non inelegans esset emendatio, *Ne cadat emeritus, palmasve inbonefct adeptas* &c. nisi paullo post *emeritus miles* sequeretur. Putabam aliquando corrigi posse,

Ne cadat, & cursu palmas inbonefct adeptas.

Sed propius, puto, receptae lectionis vestigiis insistemus, si leviori medicina hoc modo vulnus sanemus:

Ne cadat, & nutans palmas inbonefct adeptas.

nutans optime convenit *ut cadat*, & a librario olim scriptum fuerat *nutas*. unde *mutas*, & dein *multas* profluxit. *nutans* autem *equus* est senio vacillans, qui *senio confectus* dicitur in notis Ennii versibus de veteri equo Olympico, ad quos Nafonem respexisse notavit Ciofanus,

Sicut fortis equus, spatio qui saepe supremo

Vicit Olympia, nunc senio confectus quiescit.

Glossarium Vossianum ineditum: *Nutat, titubat, tremulat, vacillat.* & sic lege in Gloss. Lat. Arab. pag. 710. ed. Vulc. *Titubo, nuto, vacillo.* male enim nato edidit Vulcantus. Qui felicius hoc ulcus curabit, illum medicum profitebor optimum.

Flexibiles myrti, laurique hederaeque valete.

Ruta comas tantum cingat odora meas.

47. *Myrti, laurique, hederaeque valete*] Ex his enim tribus poetarum coronae. vide multa apud Ciofan. ad Ovid. Lib. 1. Trist. 7. 2. simile huic loco illud nostri, quod supra habuimus Lib. 11. El. 12. in fine.

Summa petant alii, myrtum veneramus amantes,
Si mereor, crines ambiat illa meos.
flexipedes quoque rectius esset, quam flexi-
biles. vide ad Lib. 17. El. 2. v. 73.

ELEGIA XII.

AD VILLAM PHYLLIDIS PROPE NICRUM.

Dum gravis aestivis ardet fervoribus aër,

Et micat Icarii fervida stella canis:

Rura sacros vates, gelidaeque in vallibus umbrae,

Blandaue graminei cespitis herba, juvant.

Grataque delectant ignobilis otia vitae,

Contendunt cineri dum superesse suo.

At mihi nec vitreis tantum Nicer herbifer undis,

Prata nec irriguis fontibus uda placent:

Quantum securo dulcis mihi villa recessu,

Villa racemiferis undique cincta jugis.

10

For-

ELEG. XII. AD VILLAM PHYLLIDIS PROPE NICRUM.] Hanc inscriptionem recte me substituisse pro vulgata IN PAGUM PROPE NICRUM patebit ex Joh. Petr. Lotichii Elegia ad villam Phyllidis prope Nicrum, a Petro Lotichio celebratam, quae exstat in Lib. III. Adoptiv. p. 297. T. II. hujus Edit. ubi villae hujus excidium suo tempore per belli cla-

des factum deplorat versibus non contemnendis, sed nimia libertate ex nostro poeta passim adumbratis.

10. *Villa racemiferis undique cincta jugis*] idem versus occurrit supra Lib. III. El. 8. v. 6.

Me secreta tenet frondoso villa recessu,
Villa racemiferis undique cincta jugis.

Fortunata nimis sacris domus hospita Musis,
 Qua requiem Phoebus gaudet habere suam.
 Quid primum mediumve canam? quo carmine laudes
 Exsequar, ut par est, villa beata, tuas?
 Non tibi jucundi facilis clementia coeli,
 Jugera non defunt fertilis ampla soli.
 Pampineo passim campus vestitur amictu,
 Laetaque perspicuis fontibus arva madent.
 Pascua nec pecori defunt, & arata quotannis
 Agricolae pretium grata rependit humus.
 Tum vitreus, gelidis qui vina refrigerat undis,
 Labitur argutae rivulus uber aquae:

Xx 3

Rivu-

21. *gelidâs qui vina refrigerat undis]*
 vide ad Lib. III. EL. 8. v. 19.

22. *Labitur argutae rivulus uber aquae:*
Rivulus inducens tranquillos murmure
somnos]

Passim poetae, ubi innocuam agrestium
 securitatem describunt, celebrare solent
 somnos ad aquae praetereuntis murmur
 conciliatos. Ovid. III. Fast. 18.

Dum sedet, umbrosae salices, volucresque
canorae

Pecierunt somnos, & leve murmur aquae.
Blanda quies fideis furtim subrepsit ocellis,
Et cadit a mento languida facta manus.

Claudianus in egregia illa tranquillitatis
 rusticae descriptione Lib. I. in Rufin. v.
 205. & seqq.

Turba salutatantum latas tibi perstrepat aedes;
Hic avium cantus, labentis murmura rivi;
Vivitur exiguo melius. natura beatiss
Omnibus esse dedit, si quis cognoverit uti.

& paullo post:

— *fulgentibus illis*

Surgunt strata toris: hic mollis panditur
berba,

Sollicitum curis non abruptura soporem.

quo pulcherrimo loco aemulatus est divi-
 nos Virgilii versus, qui exstant Lib. II.
 Georg. v. 458. & seqq. ad finem Libri.
 quibus poeta princeps imitatus est Lucre-
 tium, cujus locum vide apud Sciopp. Lib.
 I. Verif. cap. 10. & confer Auctorem Cu-
 llicis v. 57. & seqq. Iluc refer illud ex Epi-
 grammate antiquo:

Quod blando facilem producit murmure som-
num,

Quae cadit, & tremulos efficit unda lacus.
 ubi marmore perperam edidit Schradaeus
 (*Schraderum* male vocant) in Monum. Ital.
 pag. 198. b. sic in alio Epigrammate veteri
 apud Pithoeum Lib. I. pag. 3.

Hujus Nympha loci, sacri custodia fontis,
Dormio, dum blandae sentio murmur aquae.

noster Secundus Lib. II. EL. I. v. 56.

Felix qui molles trabis additus arbore somnos,
Quos leve conciliat murmur euntis aquae.

adbae.

Rivulus inducens tranquillos murmure somnos:

Saepe viatoris mitigat ille sitim.

Adde bonos hominum mores feritate carentes, 25

Et quae jura vigent legibus aequa suis.

Quid referam teneras sine rusticitate puellas,

Moribus insignes, mente, pudore, fide?

Una sed e reliquis argutis praestat ocellis,

Digna vel eximii principis esse nurus. 30

Rustica, confiteor, Xanthi sed qualis ad undas

Pastori junxit Cypria diva latus.

Non

adhaeret autem in hac rusticae vitae beatitudine describenda Tibullo suo Lib. i. El. i. v. 50.

*Jam modo non possum contentus vivere parvo,
Nec semper longae deditus esse viae.*

*Sed Canis aëstivos ortus vitare sub umbra
Arboris, ad rivos praetereuntis aquae.*
ubi vide Broukhuf. eundem hunc Tibulli locum presso pede sequitur elegantissimus Basilii Zanchii Lib. vi. Poëm. p. 153.

*Pastores captare umbras aut valle sub alta
Aut ubi vicinis fontibus antra sonant:
Et modo gramineis sese exercere palæstris,
Et modo viatrici cingere fronde caput.
At nos frondosae prostrati in gramine ripae,
Plurima ubi ingenti procubat umbra coma.
Hic simul aëstiva fessi recreabimur aura,
Inducet somnos & leve murmur aquae.*

pulcherrime Joh. Fabricius Montanus Elegia optima, ad Lotichium nostrum scripta, pag. 30. Poëmatum:

*Me juvat in silvis omnem consumere vitam,
Qua viret umbrosis arbor opaca jugis.
Et procul ex alto fontes audire cadentes,
Aut gelidas imis vallibus ire vias.
Nunc placidum formosa sequi per gramina
somnia,*

Quem crepitans leni murmure ducat aqua.
Hercules Strozza Lib. i. Amor. El. 2. pag. 63. b.

*Jam fessis dabat herba torum, dabat arbutus
umbram*

Murmure sopitis praetereuntis aquae.

plura vide in notis Weitzii ad Horatii Epod. 2. Broukhufii ad Tibull. Lib. i. El. i. 42. & Drakenb. ad Silium Lib. iv. 87. ceterum murmur illud aquae sonantis etiam sepultis gratum fuisse, colligi posset ex Propertio Lib. iv. El. 7. v. 4.

*Cynthia namque meo visa est incumbere lecto,
Murmur ad extremae nuper humata viae.*

ita quidem edidit Broukhufius, (marmor enim perperam correxerant Lipsius & Ayratus) & explicabat de Cynthia sepulta ad ripam Anienis, murmure suo aeternum soporem dulciorem reddentis. Sed an murmur viae de ripa murmurantis fluminis recte dicatur, jure merito possit dubitari, potiusque de murmure praetereuntium sive pede sive curru explicetur: unde praeferenda illic videtur codicis antiqui scriptura a Passeratius prolata,

Margine in extremae nuper humata viae.

sepulcra enim passim ad ripas seu margines fluviorum. quod firmat Epitaphium a poeta Cynthiae scriptum ead. Eleg. v. 85.

*Hic Tiburtina jacet aurea Cynthia terra,
Accessit ripae laus, Aniene, tuae.*

Non ego te vero, pulcherrima, nomine dicam,
 Phyllidis interea tu mihi nomen habe.
 Phylli, decus ruris, spes, & mea, Phylli, voluptas, 35
 Tota fit adspectu villa beata tuo.
 Unica tu praestas nostris solatia curis,
 Omnia tu nostrae gaudia tristitiae.
 Qualiter, Eois cum surgit Lucifer undis,
 Oceanum radiis vestit & arva suis: 40
 Blanda verecundo sic ardent lumina vultu,
 Sic oculis fiunt cuncta serena tuis.
 Musa file: mea Phylli vale, lux unica salve,
 Et stabili gaude vatis amore tui.
 Sed neque me tantum pulcræ sine crimine nymphae, 45
 Consita nec laetis frugibus arva juvant:
 Nec coeli facies, nec amicti palmitē colles,
 Prataque, nec fessis dulce levamen aquae:
 Quantum, grata lacris quae vatibus otia praestas,
 Hospitium Musis villula dulce meis. 50
 Hic stomachum mihi cepa rubens, & oluscula placant,
 Et lanio debet nostra culina nihil.
 Interea viridi residens Philomela sub umbra
 Fata juventutis luget acerba suae.

Acce-

39. *Qualiter, Eois cum surgit Lucifer undis* &c | Comparationem hanc poeti-
 cam pluribus illustravimus in notis ad Lib.
 IV. El. 3. 121. quibus adde simillimum
 Franc. Mar. Molsæ locum ex Elegia ad

Paulum III. Pont. Max.
Laetus Alexander, magna spes altera Romae,
Ad latus it tanto conspiciendus avo.
Et cunctos inter fidus juvenile refulget,
Qualis ab aequoreis Lucifer ardet aquis.

Accedunt sine felle sales, sine lite sodales,

55

Nataque vicinis dulcia vina jugis.

Divitias alius, quem sic agit ardor habendi,

Congerat, & magnas quaerat avarus opes.

Sat mihi, si tantum, vitae quae postulat usus,

Possideam in gremio, villula cara, tuo.

60

Non rixosa fugat dulces vicinia somnos,

Corpora tranquillus dum rigat uda sopor.

Tota dies jucunda fluit, seu lege solutis,

Seu libeat junctis ludere lege modis.

Ruris

57. *Divitias alius, quem sic agit ardor habendi,*

Congerat, & magnas quaerat avarus opes]

firmat hac imitatione sua Lotichius lectionem in Tibullo a viris doctis recte probatam Lib. 1. El. 1. init.

Divitias alius fulvo sibi congerat auro,
Et teneat culti jugera multa soli.

nam minus bene in aliis *conferat*. vide Cel. Drakenborchii notas ad Silium Lib. v. 266. & Patruj mei ad Phaedr. Lib. iv. Fab. 19. 23. illud vero exordium primae Tibulli Elegiae paullo aliter expressit noster in Elegia ad J. Hagium, quae in Juvenilibus extat, pag. 297. edd. vulg. Lipf.

Alter opes quaerat, quem dira fatigat habendi
Temporibus cunctis non satianda sitis.

Possideant alii foecundi jugera campi,
Arvaque conjunctis plurima bobus arent.

Sat mihi sit & seqq.

& plures alii quoque poëtae illud Tibullianae Elegiae initium non infeliciter imitati sunt. prae ceteris Paulus Melissus in Schediasm. Poëticis, Eobanus Hessus, &

J. Fabr. Montanus Elegia optima de vita beata. & praefertim Gul. Becanus Lib. 1. El. 3. in initio.

63. — *seu lege solutis,*

Seu libeat junctis ludere lege modis]

Legendum est *vinctis*. nam *soluti modi* operpositos requirunt *vinctos* non *junctos*. idem vitium antiquarum Tibulli editionum hic decepit Lotichium, quod olim quoque deceperat Flaminium: sic enim ille in Epigrammate in Naugerii Lusus Poëticos:

S'ive epigramma facis juncto pede, sive saluto
Desles magnanimū funera acerba virū.

ubi *vincto* rescribendum monuit Broukhussius ad Tibull. Lib. iv. carm. 1. v. 36.

Undique quique canunt vincto pede, quique soluto.

ut ex codicibus restituit, pro eo quod in primis editionibus exhibuerant *juncto pede*. Offendit praeterea hoc in disticho bis posita vox *lege*, sine ulla necessitate aut ornatu. Forſan evitare id potuisset Lotichius, si scripsisset:

Tota dies jucunda fluit mihi, sive solutis,
Seu libeat vinctis ludere lege modis.

Ruris amatores vates sumus: urbe relicta

65

Concitat adflatu nos Deus ipse suo.

Scilicet occultas dant ipsa silentia vires,

Carminaque ornatu versicolore nitent.

Ceu thyma saepe simul, vel aquosa sisymbria florent,

Albaque purpureis lilia mixta rosis.

70

Desino: cara vale mihi villula, Phylli valetto,

Vatis & extremum munus amantis habe.

65. *Ruris amatores vates sumus: urbe relicta* &c.] Amorem hunc vitae agrestis & a strepitu vulgi remotae omnibus poetis fere communem, & a natura quasi inditum optime depingit Auctor Dialogi de causis corrupt. Elog. cap. ix. in fine: *Adde quod poetis, si modo dignum aliquid elaborare & efficere velint, relinquenda conversatio amicorum, & jucunditas urbis, deserenda cetera officia: utque ipsi dicunt, in nemora & lucos, idest in solitudinem recedendum est.* & cap. xii. *Nemora vero & luci, & secretum ipsum, tantam mihi adferunt voluptatem, ut inter praecipuos carminum fructus numerem, quod nec in strepitu, nec sedente ante ostium litigatore, nec inter sordes ac lacrimas reorum componuntur; sed secedit animus in loca pura atque innocentia, fruiturque sedibus sacris. plura etiam illic ad rem pulcherrima occurrunt sequenti capite. notum illud Horatii,*

Scriptorum chorus omnis amat nemus, & fugit urbes.

eleganter Flaminii carm. iv. Lib. ii.

At si quem placidis nascentem vidit ocellis Castalii regina chori, & formosus Apollo, Ille urbis strepitum fugit, & viridantia silvis Rura colens gaudet longos extendere in annos Magnanimum beroum divino carmine laudes.

Laurentius Gambara Lib. iii. Poëm. p. 423.

Pierides semper nemorum coluere recessus, Castalian vates incoluere nemus.

Effugiunt populum vates, atque ampla potentum

Atria, & umbrosi commoda ruris amant. hinc ruris secessum poetis praecipit Hieronymus Vida Lib. i. Poët. v. 486. & seqq.

Ne quisquam, nisi curarum liberque laborum, Inchoet egregium quidquam, verum procul urbis

Attonitae fugiat strepitus, & amoena silentis Accedat loca ruris, ubi Dryadesque puellae, Panesque Faunique & montivagi Sylvani. Hic laeti baud magnis opibus, non divite cultu

Vitam agitant vates: procul est sceleratus habendi

Hinc amor, insanae spes longe, atque impia vota,

Et numquam dirae subeunt ea limina curae, Dulcis & alma quies, ac paucis nota voluptas.

confer N. Heinssii praeclaram Elegiam Viro Illustri R. H. Schelio inscriptam, quae legitur Lib. ii. Eleg. 7. p. 52. & nonnulla veterum loca huc facientia vide in erudita Bentleji nota ad illud Horatii Lib. i. Od. 32.

Poscimus si quid vacui sub umbra Lufimus.

71. *Desino*] corripit ultimam exemplo Tibulli, sed unico illius poetae, Lib. ii. El. 7. 23.

Desino: ne dominae luctus renoventur acerbi. vide ad Lib. iv. El. 4. v. 194.

Y y

E L E

PETRI LOTICHII SECUNDI
ELEGIA XIII.
HELICANA MARIO SUO.

Quam mihi misisti procul huc, mea vita, salutem,
Adtulit ad Nicri flebile carmen aquas.

Protinus ut vidi: mea dulcis epistola, dixi,
Numquid es a Mario nuncia missa meo?

Haec

ELEG XIII. HELICANA MARIO SUO] Haec & proxime sequens Elegia sunt Epistolae, nomine Helicanae Mario inscriptae, & a Lotichio adhuc juvene compositae ad imitationem Heroidum Nasonis, cui prima elegantissimi inventi gloria debetur. Ad ejus quoque exemplum inter veteres Aulus Sabinus Responsorias Ovidianas edidit, & aemulatus est Propertius Elegia tertia Libri iv. nomine Arethusae ad Lycotam scripta, ubi elegantissimi Broukhufii notas consule; qui recte e recentioribus in hanc classem refert Epistolam illam pulcherrimam Balthasaris Castillonaei, quam nomine Hippolytae Taurellae conjugis suae vir summus ipse conscripsit. Sed & aliorum industria in eodem hoc stadio ad adorea hujus laudem liberali aemulatione contendere adnixa est. Similis certe artificii est Johannis Joviani Pontani Epistola nomine Philippi ad Faustinae, valde prolixa, quae exstat in ejus Poëmatibus Lib. i. Amor. pag. 10. & seqq. & inter Italos quoque praeclare id egit dulcissimus ille Musarum olor Franciscus Marius Molsa in Epistola sub nomine Catharinae uxoris repudiatae scripta ad Henricum VIII. Angliae Regem, in Tom. i. Poëtar. Italor. Toscani pag. 44. & Responsoria Henrici ad Catharinam, scripta a Jano Secundo, quam utramque Scriverius in Secundi Poëmatibus exhibuit Lib. i. Funerem sub finem. & huic poëtico instituto argumenta optima suppeditare posse Historiam Patriae nostrae docent Jani Douzae & Hugonis Grotii duae Epistolae, no-

mine Jacobae Bavarae ad Johannem Patrum, & Responsoria Johannis Bavari ad Jacobam, quae habentur in Grotii Poëmatibus, Lib. i. Elegiar. pag. 123-146. Inter aequales Lotichii nostri primus hoc scribendi genus argumentis ex sacra historia petitis felicissime imitatus est Eobanus Hessius. nec contemnendus inter Jesuitas poëta Johannes Vincartius in Sacrarum Heroidum Epistolis. Sic Procefilai ad Laodamiam Responsoria exstat in Joh. Pierii Valeriani Poëmatibus. Sidronii etiam Hoffschii Responsoria ad Epistolam Phaedrae Ovidianam, & Nicolai Heinssii Responsoria Aeneae ad Nasonianam Dido, jure cum cultissimo vate de laude ingenii contendere possunt. & in hunc quoque censum referenda est egregia Hypsipyles Epistola ad Iasonem discedentem scripta, & ex Valerio Flacco adumbrata, quae legitur in Broukhufii Carminib. Juvenilib. pag. 480. & seqq. carmine longe pulcherrimo. ut jam nihil addamus de Joh. Meursii Heroidum Graecarum Epistolis, quae in ejus Poëmatibus conspiciuntur. Hos veluti per saturam indicare hic libuit, ut juventuti poëticae laudis aemulae, si forte exemplo Lotichii pulcherrimo hoc exercitio vires ingenii experiri cupiant, proponeremus optimorum poëtarum exempla, quorum vestigia laudabili conatu premere possint.

I. *Quam mihi misisti &c.*] imitatur initium Ovidianae Epistolae Herus ad Leandrum:

*Quam mihi misisti verbis, Leandre, salutem,
Ut possim missam rebus habere, veni.*

Haec ego : nec lacrimas oculi tenuere profusas.

5

Nunc scio, cur lacrimis gaudeat omnis amor.

Me formosa tenent culti tibi flumina Nicri,

Te sine luminibus nunc inamoena meis.

Nec tu credideris focias nescire puellas,

Te sine me saevo paene dolore mori.

10

Sive Palatini cultos in Principis hortos

Imus, in his oculi, quod lacrimantur, habent.

Adspicio, sine te, quondam loca dulcia nobis,

Et quoties texo florida ferta, fleo.

Sive peto sylvas, nemus aut venatibus aptum,

15

Adcumulat curas sylva nemusque meas.

Mirabar, nomen mihi cur Helicana fuisset.

Sum misera, & sine te, lux mea, tristis ago.

Y y 2

Ac

16. *Adcumulat curas*] Ovid. Epist. 1. Her.

Adcumulat curas filia parva meas. HOOGST.

17. *Mirabar, nomen mihi cur Helicana fuisset?*
Sum misera, & sine te, lux mea, tristis ago.]

Aperta imitatio Ovidiana ex Epistola Cydippes v. 209.

Mirabar, quare tibi nomen Acontius esset,
Quod faciat longe vulnus, acumen habes.

quod tamen distichon cum sequenti viris doctis merito suspectum, similesque ad nomina propria adlusiones in serio poemate castioribus poetis indignas esse patebit ex Patru mei notis. & certe plurima sunt argumenta, quibus facile demonstrari possit utramque illam Cydippes & Acontii Epistolam Ovidio esse abjudicandam. ejusdem

commatis est illud nostri in carmine ad Martinum Fabrum pag. 293. edd. Lipss.

Care Faber, quem non fabricando Mulciber aequat,

Aetberei quamvis sit faber ille Jovis.

quod nollem Lotichio excidisset, licet eum similia valde juvenem scripsisse arbitrer. Haec autem acumina recentiores nimis saepe inepte & frequenter adoptarunt, freti nonnullis Nasonis exemplis, apud quem non semel, sed in operibus tamen minus castigatis, tales παρονομασίαι occurrunt. ut Lib. 1. Ponticor. Epist. 11. initio:

Maxime, qui tanti mensuram nominis implet,
Lib. 11. Ep. 3.

Maxime, qui claris nomen virtutibus aequas,
sic in nomine Cari ludit Lib. 14. Ep. 13. 2.

Quique, quod es, vere, Care, vocaris, aua.
&

At si tu redeas extremis fospes ab oris,

Adventu referes gaudia cuncta tuo.

20

Tunc mihi ventorum fremitus narrabis, & urbes,

Et miri tellus quidquid & aequor habet.

O

& in romine Valerii Largi Lib. iv. Epist. 16. 17.

Ingeniique sui dictus cognomine Largus.
similis adlusio apud Ausonium in Parental. earm. xvii.

Tu quoque veranurus mihi nomine, ceu vice natae Veria.

ut locum corrigit N. Heinsius Lib. iv. Advers. cap. 5. pariter Gratium hoc acumine ad sui ipsius nomen adluisse existimarunt viri eruditi, in Cyneg. v. 74.

— *si qua meis respondet ab artibus ergo Gratia.*

& v. 216.

— *quam plurima semper*

Gratia per nostros unum testabitur usus.

sed recte poetam in notis suis absolvit Patruus meus, & gratiam illic pro venustate & decore poni docuit. simile illud Flori acuminibus dignum exstat Lib. i. cap. 16. *ipsa caput urbium Capua.* quamquam id defendi possit e Strabone Lib. v. pag. 242. ubi de Capua dicit: *δωδεκα δὲ πόλεις ἐγκατοκλήσαντες τὴν οἰζὶ κεφαλὴν, ὀνομάσαι Καπὺν.* ex antiquis Poëtis Graecis apud Euripidem in Phoeniss. v. 639. & 1500. Eteocles cum fratre Polynice contendens ad ejus nomen quasi *νεκρῶν ἐπὶ ὄνυχον* adludit. quod damnavit Quintilian. Lib. v. cap. 10. pag. 405. sed a cujus censura vindicavit Victorius Lib. xxxvi. Var. Lect. cap. 24. id quod Barnesio in notis non monitum fuit. apud eundem Quintilianum Lib. v. cap. 10. pag. 422. versus occurrit ex Philocteta Accii, *Pari, dispar esses tibi. vel Pari, Dypari, si imperasses tibi.* ubi ad Paridis nomen ex voce *par, paris*, ejusdem notae adlusio est. sed idem tamen di-

cendi arbiter hanc nominum adlusionem ut frigidam & ineptam recte damnat Lib. vi. cap. 3. pag. 545. sic in invocatione *Ilithyiae* in initio odes vii. Nemeorum, quae *Sogeni* inscripta est, similem *παρονομασίαν* facere Pindarum animadvertit Scholiastes. non dispar acumen occurrit in Epitaphio medici Acronis apud Diogen. Laërt. Lib. viii. Segm. 65.

Ἄκρον ἡντρον Ἄκρον Ἀκραγάντρον &c.

& in nomine Niciae *παρὰ τὴν νίκην* idem observat Xylander ad Plutarchi Niciam in initio. similia e Graecis Janus Douza F. notis ad Catullum cap. viii. pag. 46. & operose ex utriusque linguae poetis Menagius in Observ. ad Amintam Tassii Aët. ii. Sc. i. v. 15. pag. 247. & seqq. quomodo autem pauca veterum exempla posterioris seculi poetastros in transversa egerint, ut his ineptiis naenias suas frequenter tamquam praeclaris gemmis exornaverint, recte docet Barthius ad Claudian. Panegy. in iii. Conf. Honor. ipso initio.

21. *Tunc mihi ventorum fremitus narrabis & urbes &c.* Saepe apud poëtas hoc voto amantes praecipiant sibi gaudia reditus illorum, quos peregre profectos impatienter desiderant. vide notata ad Lib. i. El. 2. v. 73. ubi Jani Secundi & duo Lotichii nostri loca comparavimus. Hypsipyle apud Broukhusium in Juvenil. pag. 483.

Tum mihi narrabis faciemque habitumque lecorum,

Praeliaque, & longae longa pericla viae &c.

Cuncta ego narrantis pendens mirabor ab ore,

Ut stupet ad vestram nunc mea turba chelyn.

cujus loci initio adparet imitatio Propertiana Lib. ii. El. 21. v. 46.

Anse

O felix nostros qui lectulus audiet ignes,

Alterius quando flebit uterque vices!

Sed nunc Tyrrhenis forsan tu laetus arenis,

Non memor es patriae, cum patriaque mei.

Aut viridi residens myrti redolentis in umbra,

Dulcia securâ carmina mente canis.

Forfan & e lauro texit florente coronam,

Quam gerat ornatis non Helicana comis.

Hei mihi, quod faciles tellus alit illa puellas,

Perque domos dantur basia, perque vias.

Y y 3

Quid

*Ante tuosque pedes illa ipsa adopena sedebit,
Narrabitque sedens longa pericla sua.
altero disticho respicit illa Ovidii Epist. i.
Heroid. v. 30.*

*Grata ferunt Nymphae pro salvis dona mar-
ritis,*

Illi viâa suis Troia fata canunt.

*Mirantur justique senes, trepidaeque puellae,
Narrantis conjux pendet ab ore viri & feqq.*

quo loco elegantissimam habes descriptionem illius, qui ab itineribus & bellicis expeditionibus redux labores Martis exhaustos & dubios periculorum casus suis avida aure excipientibus enarrat & ante oculos ponit.

25. *Tyrrhenis forsan tu laetus arenis*] Lotichium hic reprehendit Broukhufius in notis ad Propert. Lib. i. El. 8 v. 11. & miratur simul atque indignatur politissimum poetam sua imitatione versus Propertiani, *Nec tibi Tyrrhena solentur funis arena*, voluisse quasi conprobare sonum Latinis auribus insolentem atque ingratum. neque sane id valde Lotichianum esse addit. tamen & alibi similem sonum non refugit noster, ut supra El. xii. v. 55.

Accedunt sine felle sales, sine lite sodales.

& in Epithalamio Hetteni Lib. ii. Carm. 22. v. 48.

Sidera fulgebant, campi rude gramen alebant.

ubi vide. & quot non similes in Propertio ipso aliisque optimi aevi poetis antiquis versus notare licet. sic enim ille Lib. i. El. 17. v. 5.

Quin etiam absenti profunt tibi, Cynthia, venti.

apud eundem Lib. iii. El. 5. v. 58. olim edebatur,

In mare cui soli non valere doli.

sed Lipsius soliti correxit, probante Heinsio ad Ovid. iii. Fast. 746. ubi & duo Ovidii loca ab hac *κακοφονία* emendatione oportuna liberat. Lib. ii. Am. 14. 28.

Et nondum natis dira venena datis.

ubi Francius nato. & Lib. i. Am. 7. 2. ut in nonnullis Codicibus legitur,

Dum furor omnes abest, si quis amicus ades. Lib. ii. ex P. 5. 67.

Tyrsus enim vobis, gestata est laurea nobis,

Sed tamen ambobus debet inesse calor.

& ita aliis in locis, quorum exempla ex solo Propertio innumera collegit Barth. ad Stat. ii. Th. 239. ut jam de Virgilio Ovidio, Horatio, Lucano, nihil addam, quia ea de re pluribus videbimus ad Catalecta, Epitaphio Pompeiorum:

Funxit magnorum casus Fortuna virorum.

26. *Non memor es patriae*] ita edidi. vitiose in vulgatis, *non memor & patriae*. vide Eleg. seqq. v. 26.

Quid mihi jam fiet, si tu deceptus ab illis

Protrahis extremo lentus in orbe moram.

Nec vereor frustra, quiddam vaga fama fufurrat,

35

Nympha quod in laribus sit tunicata tuis.

Parce per antiquos (si forte meremur) amores,

Dulcibus illecebris ne capiare vide.

Sed potius tempus jucundos inter amicos

Falle, vel Aonia, quae mihi grata, lyra.

40

Aut cole finitimos (nihil illis dulcius) hortos;

Sed tamen, hos intret ne qua puella, cave.

Non equidem timeo: sed cuncta timemus amantes.

Tu modo non dubita de probitate mea.

Oro

32. *Perque domos dantur basia, perque vias*] Tibullo adhaeret Lib. III. El. I. 4.

Et vaga nunc certa discurrunt undique pompa,
Perque vias urbis munera, perque domos.

quem imitatus etiam est Johannes Carga, diro quidem sed minime invita Minerva conscripto carmine de Victoria Ducis Albae apud Belgas, quod legitur in Poëtis Italis Toscani T. I. pag. 5.

Et vos sacra cohors divinas carmine laudes
Perque domos divum dicite, perque vias.

sic noster sic Lib. I. El. I. 38.

Perque vias dantur vulnera, perque domos.

idque imitatus est Paulus Melissus in Elegis pag. 112.

Exoritur clamorque hominum caedesque cadentum,

Pugnaque per plateas aspera, perque domos.

Joh. Petr. Lotichius Lib. I. El. 10.

Pro Veneto Austriacum contra qui fortiter hostem

Perque vias miscent praelia, perque domos.

& Secundi nostri frater Christianus Lotichius Lib. I. El. 9. pag. 191.

Tuta nec insidiis urbs est hostilibus ulla,
Perque domos sunt vulnera, perque vias.

amat enim noster repetitionem illam praepositionis *per*, exemplo Ovidii, sed apud quem librarii copulam *et* saepe in secunda sede posuerunt. vide notas ad Lib. I. A. A. 96. & VIII. Met. 77.

— ire per ignes,
Per gladios ausim.

44. *Tu modo non dubita de probitate mea*] Melius est *ne dubita*. est enim imitatio Propertii Lib. II. 16. 14.

Tu modo ne dubita de gravitate mea.

Latinus autem esse *ne dubita* quam *dubites*, videbis in notis Patru mei ad Ovid. I. A. A. 343. hinc in Epigrammate de Catone apud Pithoeum Lib. II. pag. 50. legendum cum Heinio:

Dextera ne dubita: durum est jugulare Catonem;

Sed

Oro per arcanas, quondam tua gaudia, flammæ,

45

Inmemor in nulla sis regione mei.

Deprecor hoc unum, non omnia ferre recuso

Tristia, te saluum dum mihi seruet amor.

Hei mihi, quod longis ambo discernimur oris!

Pectore sum tecum, corpus abesse queror.

50

Tu quoque me fido cum pectore fuspirabis,

Cum lacrimis oro, dic, Helicana vale.

Sed modo liber erit. jam puto non dubitas.
nam in cod. Voss. me. vulgo *quid dubitas.*
porro *probitatis & pietatis* nomine in amore
saepe venit fides & constantia. Janus Se-
cundus Lib. II. El. 5.

Diceris interea fateor castissima nobis,
Multaque narramus de probitate tua.
infra noster Lib. II. Carm. 12.

Deque mea narrat probitate, rogataque caus-
am
Ex animo, dicit, colligo fida meo.

Sannazarius Lib. I. El. 3. v. 48.

Nec contentus eo, fidos extollet amores,

Narrabitque aliis de pietate tua.

45. oro per arcanas] vide ad Lib. IV.
El. 4. v. 194.

49. Hei mihi quod longis ambo discernimur
oris

Pectore sum tecum, corpus abesse queror]
Imitatur illud Leandri apud Ovid. Ep. XVIII.
v. 125.

Hei mihi cur animo juncti secernimur undis,
Unaque mens tellus non habet una duos,
ubi forte discernimur legebat Lotichius,
aut secernimur hic rectius scripsisset.

ELEGIA XIV.

E A D E M A D E U M D E M.

Candidus en iterum festam mihi semper habendam
Portat ab Eoo Lucifer axe diem.

Hac meus aethereas Marius (quod profit) in auras
Venit, & est flammis edita caussa meis.

Optima lux salve, non te mihi dulcior ulla, 5
Dum mea sic nuper fata tulere, fuit.

Nunc procul hinc meus ignis abest, nec, ut ante solebat,
Natali mecum gaudet in urbe suo.

Ast ego (me miseram) veluti sine turture conjux 10
Grata mihi quondam tempora tristis ago.

Scilicet ipsa geram comitis nova ferta capillis,
Icarii flammis sideris ille feret?

Ipsa choros ducam geniales culta per hortos,
Irati fremitus audiet ille maris?

Non

2. *portat ab Eoo*] vide Lib. 1. El. 2. in fine. HooGsr.

11. *Scilicet ipsa geram comitis nova ferta capillis &c.*] Pulchre hoc loco aemulatur illa Laodamiae apud Ovid. Epist. XIII. 37.

Scilicet ipsa geram saturatas murice vestes;
Bella sub Iliacis moenibus ille gerat?

Ipsa comas pectus: galea caput ille prematur?

Ipsa novas vestes: dura vir arma ferat?

Qua possum, squalore tuos imitata labores

Dicar, & haec belli tempora tristis agam.

ubi tamen iterata vestium mentio jure of-

fendit, pro quo ex vestigiis codicum, in quibus *lanas* legitur, Patruus meus conjiciebat *saturatas murice laenas*. quod firmari posset ex Virg. IV. Aen. 262.

— *Tyrioque ardebat murice laena.*

ubi erudite de hoc vestis genere agens Servius inter alia addit: *Quidam muliebrem vestem, quasi amatori aptam, volunt.* Glossarium Vossianum MS. *Laena, toga duplex, vestis regia.* quae eadem occurrunt & in Glossis Placidi ineditis, ab Eruditiss. Runckenio officiose mecum communicatis.

Non mihi sic cunctas mutabile pectus in horas,
 Ultimus hic ardor, qui mihi primus, erit.
 Flave Nicer, cujus formosas accolo ripas,
 Qui vitreas leni murmure volvis aquas.
 Testis es occultis solam tabescere curis,
 Testis es adsuetas usque madere genas.
 Mite dedit pectus teneris natura puellis,
 Quamque viri majus pondus habere solent.
 Vos ego Dî faciles, quos appellamus amantes,
 Vos oro, tempus dum genitale colo:
 Sit felix Marius, veteresque revivat amores,
 Sitque memor Patriae, cum patriaque mei.
 O utinam cupidas ferat haec tibi ventus ad aures,
 In quacumque manes jam regione, Mari.
 Fervida sentires utinam suspiria, fleres,
 Causa meus cuperem fletibus esset amor.
 Non volo te, mea lux, curis mordacibus angi.
 Sat mihi si firmo reddis amore vicem.
 At tu festa dies, felicitis conficia partus,
 Saepe mihi ac Mario post veneranda redi.

Z z

Sim-

15. Non mihi sic cunctas mutabile pectus in horas,

Ultimus hic ardor, qui mihi primus, erit] pariter Propertius Lib. 1. El. 12. v. 19.

Mi neque amare aliam, neque ab hac discorde fas est.

Cynthia prima fuit, Cynthia finis erit. Sannazarius Lib. 1. El. 3.

Tu puero teneris ignis mihi primus ab omnis, Ultima tu tremulo flamma futura seni.

cul simile illud Hieronymi Amalthei Carm. pag. 20.

Tu puero teneris, Hyale, mihi flamma sub omnis,

Tu mihi in extremos ultimus ardor erit.

Simque secuturos Helicana fidelis in annos,
 Ipsa animi requies illius, ille mei.

35

ELEGIA XV.

A D

GEORGIUM FABRICIUM
 CHEMNICENSEM.

Mitis, & Aonidum studiis excolte Georgi,
 Carmine cui dulci Musa placere dedit:
 Forsitan unde tuas veniant miraris ad aedes,
 Quae legis ignota verba notata manu.
 Illa tibi mittit, quamvis properata, Secundus.
 Da veniam, tempus non habuere suum.
 Venimus in geniale solum Misneïdos orae,
 Tectaue Leucoreae liquimus alta scholae.
 Hinc loca terrigeno passim foecunda metallo,
 Et Salae liquidas inde petemus aquas:
 Cujus ad herbosas hoc tempore tristia ripas
 Carmina, Stigelius flebile ludit opus.
 Te quoque, qui Phoebi doctis caput artibus effers,
 Magna, sacer vates, cura videre fuit:

5

10

Ad

11. — *boc tempore tristia ripas*
Carmina, Stigelius flebile ludit opus]
 An. innuit Stigeli Epicedium in obitum
 conjugis suae Barbarae, qua forte hoc

tempore viduatus fuit, quod legitur in
 Ejus Poëmat. T. II. Vol. III. pag. 92. b.
 de Stigelio vide notata ad Lib. II. EL. 10.
 initio.

Ad celebrem quoniam fama praenovimus Albim,

15

Quanta sit ingenii gratia lausque tui.

Legimus & populos, & quas lustraveris urbes,

Dum numero cantas regna Latina gravi.

Cras genetrix lucem cum Memnonis ora reducet,

Tempus erit coeptas rursus inire vias.

20

16. *Quanta sit ingenii gratia lausque tui*
Descriptit Joh. Petr. Lotichius in Poëm.
pag. 14. simile illud Ovidii de Germanico
Lib. 1. Fast. 24.

*Scimus & ad nostras cum se tulit impetus ar-
tes,
Ingenii currant flumina quanta tui.*

17. *Legimus & populos, & quas lustra-
veris urbes*] Innuit G. Fabricii Itinerum
Librum, post Ejus *Romam* editum, quo
Romae, Neapolitanum, Patavinum,
Chemnicense, & Argentoratense iter de-
scribit; quemque ex merito etiam laudat
Mich. Neander operosa sed utilissima
praefatione ante Erotem. L. Gr. p. 268.

ELEGIA XVI.

DE SPECIE CONSPECTA IN AËRE,
SUPRA OPPIDUM YSENBERG,

ANNO 1553. MENSE JUNIO, IN MERIDIE.

Hoc coelum, & magnus, quo circumfundimur, aër,
Indicio produnt saepe futura suo.

Portentisque monent, offenso numine Divum,

Post caput ultrices Numinis esse manus.

Cur exempla petam veterum? cum tempore nostro

5

Prodigiis careat nullus in orbe locus.

Z z 2

Vi-

EL. XVI. DE SPECIE CONSPECTA
&c.] Inscriptio, quae in ed. Voegelia pag.
190. habetur, paullo majorem huic Ele-
giae lucem adfert. Illic enim talis est: *Spe-
cies conspecta in aëre supra oppidum Isenberg,
situm in montibus, qui Turingiam a regione
Myserum distinguunt, Anno 1553. mense*

*Junio in meridie: Duo serpentes colla mutuo
lacerantes, & implicati caudis, & inter
serpentes crux flammea. non dissimilis fere
argumenti carmen est apud Joh. Bocerum
Lib. III. Sacror. Carm. & Janum Pannó-
nium Lib. 1. El. 17. pag. 189.*

Vicino species & nuper in aëre visa est,

Non spernenda metus nuncia dira novi.

Urbs antiqua jacet (ferri vocat incola mentem)

Tyrigetum a Mysis separat illa solum.

10

Ad Zephyri flatus Turingia panditur, inde

Solis & Eoos Mysia spectat equos.

Illic, cum nullae cinxissent aethera nubes,

Et mediae Titan lucis haberet iter:

Ecce volubilibus rapidi duo nexibus angues

15

Aëris obliquas corripuere vias.

Ignem micant ambo, rutilant per coerulea flammæ,

Fallor? an ille color sanguinolentus erat?

Protinus adversas magno stridore per auras

Orta repentino bella furore movent.

20

Implicitisque trahunt sinuosa volumina caudis,

Tortilis ut nudos implicat alga pedes.

Mu-

15. *Ecce volubilibus & seqq.*] His versibus Lotichius respicit ad Ovidianam serpentis Martii descriptionem Lib. III. Met. 31. seqq.

Martius anguis erat cristis praesignis & auro,

Ignem micant oculi; corpus tumet omne veneno; Tresque vibrant linguae, triplici stant ordine dentes.

& v. 41.

Ille volubilibus squamosas nexibus orbes Torquet, & immensas fastu signatur in arcus.

recte quoque in hoc portento describendo nititur verbo *rutilare*. & v. 26. *fulgere*, ut passim apud poetas veteres de prodigiis & a Diis inmissis anguibus vel speciebus

male ominatis. quae egregie illustrant notata Celeberrimo & amicissimo nostro Oudendorpio ad Lucan. III. 421. ubi inter alia prodigia:

Saepe cavas motu terrae mugire cavernas &c. Et non ardentis fulgere incendia silvae, Roboraque amplexos circumfulsisse dracones.

ubi in aliis tamen *circumfluxisse*, quod propter praecedens *fulgere* praefert; *circumfulsisse* duo mei scripti codices. *circumfluxisse* in alio codice nostro, vetustate cum paucis comparando.

22. *Tortilis ut nudos implicat alga pedes*] Foran in animo habuit versum Propertii, sed quem mutavit pro instituti sui ratione. Locus est Lib. IV. El. ult. v. 16.

Dem-

Mutuaque alterno laniant ita vulnere terga.

Sollicitus populi concutit ossa pavor.

Adde quod in medio funestos inter hiatus,

25

Flammea terrificae fulsit imago crucis.

Credite mortales, horrentia praelia restant,

Horrida pro patria praelia, proque fide.

At tu, summe pater, coelum cui servit & aër,

Quo peragunt motus auspice cuncta suos:

30

Omnipotens, nulla fati qui lege teneris,

Irrita fac nutu signa tremenda tuo.

Z z 3

Illa

*Dominae noctes, & vos vada lenta paludes,
Et quaecumque meos implicat unda pedes.*

Ita legitur in omnibus haftenus editis exemplaribus, & in meo codice manu exarato, ac videri possit simile esse, quod occurrit Lib. III. El. 5. 12. de Poeto in mari Aegeo submerso:

*Di maris Aegaei quos sunt penes aequora venti,
Et quaecumque meum degroat unda caput.*

& vulgatam hanc lectionem sua imitatione probavit Basilii Zanchii Lib. VI. Poëm. pag. 160.

Aggroat haec fentem lacrimosus pectora torrens,

Moeftaque labentes implicat unda pedes.
non possum tamen non amplecti praecellentem & ingeniosam Clarissimi Johannis Schraderi. optimi Musarum apud Frisios nunc vindicis, & amici nostri, conjecturam, qua apud Propertium emendabat:

Et quaecumque meos implicat ulva pedes.

quam vel unice, ut alia mittam, exigunt praecedenti in versu *vada lenta*, *paludes*. *ulva* enim in paludibus herba tortilis & inpleta est, ut alga marina. Virg. II. Aen. 135.

Limosoque locu per noctem obscurus in ulva Delituit.

sic de Aenea paludem Stygiam transvecto idem Virg. VI. Aen. 135.

Tandem trans fluvium incolumis vatemque virumque

Informi limo glaucaeque exponit in ulva.
vocem hanc Statius restituerunt viri docti ex codice Senensi Lib. IV. Sylv. 3. 68.

*Crinem mollibus impeditus ulvis
Vulturis &c.*

quamquam in collatione antiquissimi illius Senensis codicis a Scaligero adscripta editioni Bernartianae invenerim *ulvis*. unde ipse Vir Illustis *ulvis* legebat. in *allis ulvis*. sic Lib. IX. Th. 419. de fluviolamento:

— & nexa virentibus ulvis

Cornua concutens.

vide Eust. Swartium Lib. II. Analect. cap. 2. pag. 67. apud Propertium XII. 9. init.

Tu licet abjectus Tiberina molliter ulva.

pro *unda* legit Markl. ad Stat. p. 42. & 206. & saepissime *unda* & *ulva* in codicibus antiquis permutantur, ut docent notae ad Ovid. XIV. Met. 103. & Lib. I. Fast. 7. 200.

28. *Horrida pro patria* forte hic concinnius esset *Effera*, propter praecedentem *horrentia*.

Illa quidem fuerint saevi praenuncia luctus,

Sed tua per castas flectitur ira preces.

Si tamen ista petunt meritas discrimina gentes,

53

Serva relliquias agminis ipse tui.

Nos semper nomenque tuum laudesque canemus,

Nam quodcumque fumus, numinis omne tui est.

55. *Nos semper nomenque tuum laudesque canemus*] eadem supra Lib. iv. El. 4. in fine:

*Interea laudesque tuas nomenque canamus ;
Tu modo da dulci, Chrifte, quiete frui.*

ELEGIA XVII.

A D

DANIELEM STIBARUM, EQ. FR.

Qaeritis unde leves Elegi, vel cujus ad aures
Hoc breve, lugubris Musa, feramus opus.

Fi-

1. *Quaeritis*] Haec, opinor, fuit prima Elegia ejus libri, quem Parisiis excudit Vascofanus A. 1710. est autem multo pulcherrima. Hoogst. Et in Parisina, & in Voegeliana editione haec Elegia omnium prima legitur. sed in Cod. MS. a Joh. Petr. Lotichio ad editionem novam adornato habetur inter Elegias, quas auctor adolescens scripsit El. vii. ubi tamen nulla a Lipsiensibus editionibus est diversitas. Inscriptionem AD DANIELEM STIBARUM, quae in vulgatis non habetur, praefixi ex v. 50. tum quod Libellus iste Elegiarum Parisiis primum editus peculiari Dedicatione Danieli Stibaro a Lotichio inscriptus sit. male autem Kortholtus in Disquisitione de Obsid. Magdeburgensi a Lotichio praedicta § iv. pag. 321. hujus edit. Tomo secundo, hanc Elegiam in nulla editionum Camerarii neque inter Lotichii Juvenilia carmina ab Hagio sine delectu edita comparere notat:

cum in variis Lipsiensibus Camerarii & editione Hagii legatur in fine Libri secundi Carminum ante Eclogas. porro poëticum Elegiae hujus argumentum conferendum est cum Elegia ad Micylum, quam edidimus supra Lib. ii. El. xv. quae tota cum Ovidii prima Tristium, sed praecipue, quod illic notare omisi, comparanda est cum Nasonis Epistola ad Pompejum Lib. iv. ex P. Epist. 5. coloremque artificis illius, quo Elegos suos vel Libros, quos ad amicos mittunt, adloquuntur, & officii admonent, vel ipsi Elegi loquentes inducuntur, inter sequioris aevi poëtas non infeliciter imitatus est Optatianus Porphyrius praefatione panegyrici Constantino dicti, in Catalectis Pithoei; & longa digressionem ad Librum suum Venantius Honorius Fortunatus sub finem Lib. iv. de Vita Martini. sed elegantius e recentioribus inter primi ordinis Italos poëtas Titus Strozza pater Eroticon Elegia prima.

Finibus egressi, quem Sequana perfluit, orbis,

Ad maris immunem carpinus Arcton iter.

Ter canis Erigones caluit fervoribus aër,

5

Falciferae messem ter secuere manus:

Ex quo finitimi Boreae sub cardine mundi

Conpositi lituos inter & arma sumus.

Limina nec clausi privata reliquimus umquam,

Nec populi notos contigit ore legi.

10

Publica nos inter monumenta venire juvabat,

Sed tenuit coeptas resque locusque vias.

Saepe pater metuens, cur, inquit, abire paratis?

Hospitio fessos qui juvet, ecquis erit?

Pars quoque de nobis flammis inmitibus arsit,

15

Ne foret auctori perniciofa suo.

Ille tamen precibus nostris & tempore victus,

I, bene quod vertat, flebile, dixit, opus.

Sed neque bis tinctas concha Sidonide vestes,

Nec gere conpositis myrtea ferta comis.

20

Vade

11. *Publica nos inter*] sic Ovidius in Ponticis l. 1. Ep. 1. 5.

Publica non audent inter monumenta venire.
Hooest.

12. *Sed tenuit coeptas resque locusque vias*] expressum ex Ovidii Epistola Hypsipyles 7. 126.

Legatos quos poene dedi pro matre ferendos,
Sed tenuit coeptas saeva noverca vias.
ubi tenuit est inpedivit, prohibuit, de quo vide Gronov. ad Livium xxxii. cap. 9.

19. *Sed neque bis tinctas concha Sidonide vestes,*

Nec gere conpositis myrtea ferta comis] Facile quisque hic agnoscit liberalem Ovidii imitationem, Libro suo Tristium similem ornatus incomiti admonitionem facientis, El. 1. Lib. 1.

Vade, sed incultus, qualem decet exulis esse,
Infelix habitum temporis huius babe.

Nec te purpureo velent vaccinia succo &c.
Non est conveniens luctibus ille color.

Nec titulus minio, nec cedro charta notetur,
Candida nec nigra cornua fronte geras.

confer nostrum supra Lib. 1v. El. 2. init.
contra Tibullus Neaerae suae carmina mit-

tens

Vade sine invidia, velisque minoribus uti

Sis memor, antennas fert levis aura tuas.

Imus, & ex vero miserabile nomen habemus,

Disparibus vecti, nam via longa, rotis.

Si potes, inbelles Elegos proscindere livor

25

Parce, nec invisas instrue felle manus.

Sin minus, at vanos excerces, invide, morsus,

Nec, licet insultes, ut timeare facis.

Non

tens in festiva sollemnitate Lib. III. El. 10. v. 9. loco eleganti:

Lutea sed niveum involvat membrana libellum,

Pumex & canas tondeat ante comas.

Summaque praetexat tenuis fastigia chartae,

Indicet ut nomen litera facta meum.

Atque inter geminas pingantur cornua frontes,

Sic etenim contum mittere oportet opus.

ubi in Bodlejano, & tribus Archiepiscopi Eboracensis codicibus legitur,

Pumicet & canas tondeat arte comas.

nisi quod in tertio, omnium vetustissimo, ante pro arte. Forte non inveniasta r̄s sed repetitione hinc rescribendum,

Lutea sed niveum involvat membrana libellum,

Pumice sed canas tondeat ante comas.

ut membrana pumice comas tonsa, idem notet ac Catulli libellus pumice expolitus. ceterum ne quem offendat in Sidonide syllabam secundam a Lotichio produci, cum

apud alios Sidonis & Sidonius secunda brevi inveniat, sciendum est in hac voce veteribus poetis nunc produci nunc corripit hanc syllabam; vide Eustath. in Scholiis ad Dionys. Perieg. v. 117. corripit Tibullus Lib. III. El. 3. v. 18.

Tinctaque Sidonio murice lana juvat.

& ex eo Sannazarius Lib. I. El. I. v. 50.

Nec quia Sidonia lana cruore rubet.

Propertius Lib. II. El. 22. v. 15.

Quae quum Sidoniae nocturna ligamina mittae

Solverit.

& Lib. IV. El. 9. v. 47.

Idem ego Sidonia secti servilia palla Officia.

Sidonia vestis tamen producta secunda etdem Propertio Lib. II. Poem. pag. 47.

Nec refero tinctas concha Sidonide vestes.

ubi itidem producit. sic Edonis media brevi & longa. de quo vide Serv. ad Virg. XII. Aen. 365. & N. Heinss. ad Ovid. IV. Trist. El. 1. v. 42. & de concha poetis hac in re frequenter usurpata Broukhuf. ad Tibull. IV. 2. 19.

23. ex vero miserabile nomen habemus]

Respicit ad illud Horatii Lib. I. Od. 33.

Neu miserabiles Decantes elegos.

miserabiles enim dicuntur elegi, qui miserationem movent. sic miserabile carmen de Luscinia apud Virgilium Lib. IV. Georg. 514.

— ut illa

Flet noctem, ramoque solens miserabile carmen Integrat, & moestis late loca questibus implet.

hinc addit ex vero, ad imitationem Ovidii Epicedio Tibulli III. Am. El. 9.

Flebilis indignos Elegeta solve capillos,

Ab nimis ex vero nunc tibi nomen erit.

& Boethius initio Consolat. Philosoph. v. 4.

Et veris Elegi fletibus ora rigas.

ubi inepte Barthius veteris.

Non fumus ignari (nec poenitet) ante malorum,

Saepe nives tulimus, saepe sub axe gelu.

30

Inter & aerumnas & saevos viximus enses,

Fingere cum doctum carmen inertis erat.

Ah quoties numeros lacrimis quaerentibus aptos

Horribiles nobis obstrepuere tubae!

Verba tremens quoties manus imperfecta reliquit,

35

Classica cum subito pulsa dedere sonum!

Vos quoque cum summo spectetis ab aethere terras,

Scitis Hyperboreo proxima signa polo:

Sidere sub vestro per mille pericula rerum

Non semel infestas nos tolerasse vias.

40

Tempora notitiam nunc eripuerunt locorum:

Dic age, qua sit iter, si quis amicus ades.

Haec ubi nos furtim, Discedite, rettulit unus:

Quam petitis, Mavors nunc quoque vastat humum.

Protinus ora color maculis suffusa reliquit,

45

Ah miseri, quorum praelia fine carent.

Poenitet, heu, sero flagrasse cupidine lucis.

Cujus opem miseri, quodve petemus iter?

Si vacat, o nostri decus & tutela poetae,

Porridge mansuetas, docte Stibare, manus.

50

A a a

Nosque

29. Non fumus ignari] Virg. I. Aen. 202.
Neque enim ignari fumus ante malorum.

HooGsr.

30. Saepe nives tulimus, saepe sub axe
gelu] ita de se ipse Lotichius Lib. III. El.
4. v. 62.

Mille fatigatus rerum discrimina vici,
Saepe graves aestus, frigora saepe tuli.
& Lib. IV. El. 3. v. 169.

Saepe graves tulimus morbofi fideris aestus,
Inque pruinosis Alpibus acre gelu.

Nosque tui stirpem, si non grave, fuscipe vatis,

Musa leves Elegi non onerosa sumus.

Nec, pedibus lassī quod non incedimus aequis,

Despice, scis longas quid sit inire vias.

Tu quoque vidisti Ligerim, magnumque Garumnā, 55

Et Rhodani vitreas, quas Arar auget, aquas.

Qui tulit externas incommoda multa per oras,

Ille fatigatis aequior esse potest.

Nec te poeniteat querulos evolvere versus,

Et patriae lectis ingemuisse malis. 60

Omnia si numeres, vel temporis unicus hujus

Mille dies caussas, unde queramur, habet.

Can-

53. *Nec, pedibus lassī quod non incedimus aequis,*

Despice, scis longas quid sit inire vias]

Respicit illud Ovidii de suis Elegis Lib. IV.

ex P. Ep. 5. 3.

Longa via est, nec vos pedibus proceditis aequis.

sic *disparēs rotas* supra dixit noster §. 24.

Disparibus veſti, nam via longa, rotis.

pedes autem non aequos hic Elegis tribuit noster, quos *inaequales* vocat in Lib. IV. El. 2. §. 4.

Nec praecinſa gerat viridanti tempora lauro,

Vestis inaequales sed tegit atra pedes.

ubi in notis corruptum Statii locum, in quo Elegia dicitur *Alternum ſatura pedem*, adduximus, & emendationem Heinſii *traſtura* praetulimus correctioni Gevartii *legentis ſatura*. quae tamen firmari unice potest ex Salpiciae Satyra §. 5.

Nec trimetro jambo, nec qui pede ſtraſtus eodem

Fortiter irasſi didicit duce Clazomenio.

ubi Scazontes intelligit, qui claudicantes

dicti. male vulgatam in Statio defendit Marklandus. forte & apud Ovidium Lib. II. Trist. 220. legendum:

Inparibus legeres carmina ſraſta modis.

vulgo *ſaſta*. sic *greſſu truncare tenores heroos* eidem Statio Lib. V. Sylv. 3. 99.

Et quis laſciva vires tenuare Thalia

Dulce, vel heroos greſſu truncare tenores.

inaequales etiam *pedes* Musae Elegiacae tribuit Janus Secundus Lib. I. El. 7. p. 14. ubi post Tibullum, Propertium, & Nasōnem memoratos addit:

Non tamen obſcura damnabit nomina noſſe,

Faller? an hoc olim mi Dea pollicita eſt,

Fragrantem quae nexa comam, myrtoque decorata

Vadit inaequali conſpicienda pede.

& quos Ovidius *inparēs modos* vocat, noster Secundus *inpariter junctis* dicit supra Lib. IV. El. 1. §. 2.

Inpariter junctis condita verba modis.

& Lib. V. El. 7. §. ult.

Inpariter junctis ſic prior ille modis.

Candida, Di faciant, pax arva revisat & urbes,

Caedibus & veniat dissidiisque modus.

Ut meliore tuas celebremus carmine laudes,

65

Temporibusque sonus convenienter eat.

Tu procul hinc nostro praestas secura parenti

Otia, quae meminit muneris esse tui.

His sibi nec mallet, gemmarum quidquid Eous,

Quidquid in auriferis colligit Indus aquis.

70

Aaa 2

Pecto-

66. *Temporibusque sonus convenienter eat*] sic fere Jacobus Wallius Lib. 1. El. 1. p. 169.

*Tu tantum Pax alma redit, securaque laetis
Otia carminibus convenienter eant.*
uterque in animo habuit illud Ovidii Lib.
III. Art. 546.

Et studio mores convenienter eunt.
ut & Casp. Kinschotius Lib. 1. Poëm. p. 48.
*Hic pariter strati jaceamus, & otia nobis
Laeta meo genio convenienter eant.*

69. *His sibi nec mallet, gemmarum quidquid
Eous,
Quidquid in auriferis colligit Indus
aquis.]*

Tibulli sui genium pro more sequitur Lib.
II. El. 2. v. 15.

*Nec tibi malueris, totum quaecumque per
orbem*

*Fortis arat valido rusticus arva bove.
Nec tibi gemmarum quidquid felicibus Indis
Nascitur, Eoi qua maris unda rubet.*

cui loco etiam adhaeret noster supra Lib.
IV. El. 4. v. 97.

*Non mihi maluerim, quidquid Tagus egerit
auri,*

Quidquid habet rubri dives arena maris.
& his similia habuimus Lib. II. El. 12.
v. 13.

Ut jacerem versus, dilectae cura puellae

*Impulit, & studii praemia magna tuli:
Praemia quae vincunt gemmas & munera
Regum,*

Quidquid & in lato nascitur Oceano.
ubi vide notas. In illo autem Tibulli loco
recte viri docti, Fruterio duce, emenda-
runt *felicibus Indis*, cum antea legeretur
felicibus undis, quod inconcinnum est,
quia mox sequitur *maris unda*. Similis
macula eluenda est Petro Apollonio
Collatio Lib. 1. de Excid. Hierof. pag. 17.
ubi male hodie editur:

*Divertat totas illuc Paëolus arenas
Ipse Tagusque licet: vel quidquid litore rubeo
Gemmarum dives aufert scrutator ab undis.*
scribendum enim, *aufert scrutator ab Indis*.
eademque vox restituenda Albinovani Ele-
giae in obit. Maecen. v. 20.

*Vincit vulgares, vincit Beryllus arenas,
Litore Erythraeo quas humus Inda fovet.*

ut optime emendabat in suo exemplari
Heinsius. vulgo inepte illic etiam legitur
quas simul unda movet. Confer autem cum
his Claudianum, quem Collatius iste,
poëta non quidem antiquis accensendus,
sed recentioribus tamen vetustior, expres-
sit. Lib. 1. in Rufin. v. 102.

*Non Tartessiacis illum satiarit arenis
Tempestas petioja Tagi, non stagna rubentis
Aurea Paëoli, totumque exbaujerit Hermum,
Ardebit majore siti.*

eos-

Pectora non relevant mordacibus anxia curis,
Quas Tagus aut felix egerit Hermus opes.

Sed

eosdemque versus aemulatus est Angelus
Politianus in Ambra Tom. II. Poët. Ital.
Toscani pag. 98.

*Quo nunc divitias animosi carminis ore
Exsequar? baud illi plena se conferat urna
Hermus, & aurata radians Pædulus arena,
Et Tagus & Durius, latebris quodque eruit
audax
Dalmata, quodque procul Bessus rimatur &
Æsur,
Decolor in toto quodque invenit Indus Hy-
daspe.*

idem Claudianus Idyllio de Magnete v. 16.
*Tum pulcros superat cultus, & quidquid
Eois*

Indus litoribus rubra scrutatur in alga.

Illustrabant haec notata Broukhusio ad Ti-
bull. Lib. III. El. 3. v. 29. ubi inter alia
adfert adpositum Statii locum, quo vera
lectio in Tibullo, & emendatio nostra
apud Apollonium Collatium firmatur:
cui favet etiam alter ejusdem Albii locus
Lib. IV. Carm. 2. 15.

*Sola puellarum digna est, cui mollia caris
Vellera det fucis bis madefacta Tyros.
Possideatque, metis quidquid bene olentibus
arvis*

*Cultor odoratae dives Arabs segetis.
Et quascumque niger rubro de litore conchas
Proximus Eois colligit Indus aquis.*

ubi plerique codices, (etiam Bødleja-
nus & tertius Eboracensis Heinſio collati)
gemmas habent non conchas, repudiante
Broukhusio, licet id defendi possit ex lo-
cis supra jam productis. & praetulisse vi-
detur insignis ille atque utriusque Palladis
palæstra nobilis Balthasar Castilioneus in
Elegia de Isabella Gonsaga inter Carm.
Quinque Illustr. Poët. pag. 71. ed. Florent.
ubi illum ipsum Tibulli locum tam lucu-
lenter imitatur, ut de palma fere contem-
dere videatur;

*Huic date, quidquid habent gemmarum li-
tora rubra,*

Oceani & quidquid dives arena vebit.

*Quosque habet alma Thetis, quos & Galatea
lapillos,*

Nerine in loculis candida nympha suis.

Quidquid odoratae messis Panchæa tellus

Protulit, huic felix munera portet Arabs.

Huic uni Seres Tyrio satianda colore

Arboribus pectant vellera cara suis.

Haec una est nostri rarissima gloria secli,

Digna suas cui det maximus orbis opes.

& Tibulliana ista etiam non infelicer ex-
pressit Basilii Zanchii Lib. VI. Poëm.
pag. 146.

*Dum modo sim tecum, mea lux, non regna,
nec aurum,*

Non Arabum optarim ditia rura mihi;

Sat mihi sit cara mentem saturare frigura,

Pascere & optatis lumina sideribus.

& pag. 158.

Pbylli, meae requies, Pbylli, spes unica vitae,

Quae miserum heu sine te fata fuisse volunt?

Heu sine te nec regna juroant, nec divitis auri

Pondera, nec sine te quas legit Indus opes.

Joannes Posthius in Parerg. Poët. pag. 65.

Quid famuli profunt, quid pondera divitis auri,

Quidquid & e rubris colligit Indus aquis.

& e nostratibus Hadrianus Relandus El.
VIII. Galatæe suæ prope finem:

Non ego divitias Arabum, Galatæa, pacisci,

Hac si te cogar lege carere, velim.

Non ego fulgentes Erythraeo litore conchas,

Quas niger e rubris colligit Indus aquis.

Tu votipars summa mei. Tu neſtare Cressæ,

Tu mihi Cecropiis dulciior una favis.

& hanc simplicitatis parvo contentæ felici-
tatem iisdem vestigiis insistentes passim
alii efferunt poëtae, in Musis & amoribus
suis unicas opes collocantes. iterum Ti-
bullus Lib. III. El. 3. v. 11. & seqq. loco
egregio, & luculento:

Nam

Sed Musae comites, & quae sua quemque voluptas
Inmemorem durae fortis ubique facit.

A a a 3

Ergo

Nam grave quid prodest pondus mihi divitis auri,

Arvaque si findant pinguis mille boves?
Quidve domus prodest Phrygiis innixa columinis,

Taenare sive tuis, sive Caryste tuis &c.
Quidve in Erythraeo legitur quae litore concha,

Tinctaque Sidonio murice lana juvat. &c.
Non opibus mentes hominum curaeque levantur,

Nam Fortuna sua tempora lege gerit.
Sit mihi paupertas tecum jucunda, Neaera,
At sine te Regum munera nulla volo.

At si pro dulci reditus quaecumque voveantur,
Audiat averfa non meus aure Deus;
Non me regna juvant: nec Lydius aurifer amnis,

Nec quas terrarum sustinet orbis opes.
Haec alii cupiant. liceat mihi paupere cultu
Securo cara conjuge posse frui.

quem locum, quia semel incepimus Tibullum cum praestantissimis recentiorum poetis, Italici praesertim, qui omnium felicissime genium Tibullianum adsecuti sunt, comparare, vide quam feliciter expresserit imitatione optima Hercules Strozza Filius Lib. I. Amor. El. 2. pag. 64. b.

Quid mihi Massylaeque fores, laqueataque profunt

Testa, rapit magnus si mea corda furor?
Despiciam fulvi quidquid Tagus egerit auri,
Quidquid gemmarum dives Eous habet.

Dummodo te possim cupidis retinere lacertis,
Et tecum longos ducere, vita, dies.
Hoc mihi contingat! & seqq.

& prolixius Elegia sequente tertia:

Nam mihi quid prodest, primo quae venit ab ortu

Divite gaza rubri litore nata maris?
Quidve mihi prodest, fulvi quodcumque metalli

Belus, & aurifera Dalmata fodit humo? &c.

Nil levat oppressam curarum pondere mentem,
Si Venus averfa negligit aure preces.

Sit mihi grata magis paupertas, Coelia, tecum,
Quam sine te, totus quas habet orbis, opes.
& seqq.

Tunc neque regna petam, nec quod micat ubere lymphae,

Seu Paetole tua, seu Tage flave tua.
Haec aliis optanda: mihi tu Coelia tantum,
Non satis ad vultus orbis uterque tuos.

pulcherrime prae ceteris Sannazarius Lib. I. El. I. v. 51.

Nec cupit Aethiopum quae canent vellera sitis,
Nec quae Sidonio lana cruore rubet.

Solus habet fuscis quidquid portatur ab Indis,
Solus habet ripas, aurifer Herme, tuas.
Et quascumque metit segetes fragrantibus arvis

Medus, & adsiduo sole perustus Arabs.
Non auro aut gemmis miseri torquemur amantes,

Qui dominam poterit fletere, dives erit.

Sed ne solos Italos Tibulli felices imitatores proponamus, legenda est praecleara nostratis Batavi Jani Secundi Elegia secunda Libri primi, quam artificiosa aemulatione partim ex Tibullo Lib. III. El. 3. partim ex Propertio Lib. I. El. 14. adumbratam esse recte monuit Broukhufius. Haec paullo, fateor, operosius, in gratiam eorum, quibus volupe est instituta poeticae imitationis conparatione videre, quomodo ex inexhausto veterum fonte rivos suos deducant, & non plebeja aut servili sed liberali & ingenua derivatione impleant foecunda recentiorum ingenia.

73. *Sed Musae comites &c.*] Non dubito Lotichium in animo habuisse illud Propertii Lib. III. El. I. v. 53.

Quod non Taenariis domus est mihi sulca columinis,

Nec camera auratas inter eburna trabes.
Nec

Ergo tuum nomen sublime feremus ad astra,

79

Indecores nec nos esse querere tibi.

Tunc virides cingent cum baccare tempora lauri,

Formaque conveniens, aptaque vestis erit.

Nunc placido requiem quaerentibus adnue vultu,

Et sine tutelae nos opus esse tuae.

80

Hoc ubi contingit, satis est: vos ardua regum

Limina solliciti plena valete metus.

Tu

*Nec mea Phaeacas aequant pomaria silvas,
Non operosa rigat Marcius antra liquor.*

*At Musae comites, & carmina cara legenti,
Et defessa choris Calliopea meis.*

quo loco parum adest quin amplectar emendationem Scioppii Lib. I. Verisim. cap. 10. qui ultimo disticho at ter repetendum censet,

*At Musae comites, at carmina cara legenti,
At defessa choris Calliopea meis.*

ut in loco Virgilii, quem imitatus videtur Propertius, Lib. II. Georg. 467.

*Nec varios inbiant pulchra testudine postes,
Illusasque auro vestes, Epbyreæque aera,
Alba nec Assyrio fucatur lana veneno,
At secunda quies, & nescia fallere vita,
Dives opum variarum, at latis otia fundis,
Speluncae, vivique lacus; at frigida tempe&c.*

certe Scioppio favet noster probae notae codex, qui bis repetit, *At Musae comites &c.* At defessa choris &c. porro ad imitationem Propertii saepe poetae comites Musas sibi gloriantur, rebus aliis ceteroquin amissis vel positis. Ovidius, qui pulchre hunc ipsum locum aemulatur, Lib. I. Amor. El. 3. v. 7.

Si me non veterum commendant magna parentum

Nomina; si nostri sanguinis auctor eques.

Nec meus innumeris renovatur campus aratris,

Temperat & sumtus parvus uterque parens.

At Phoebus, comitesque novem, vitisque repertor,

Hoc faciant: & me qui tibi donat, Amor.

e recentioribus noster Lib. III. El. 2. v. 9. *Hic domus, hic fesso patria est, requiesque malorum,*

Degere natali dum vetat hostis humo.

Non comites Musae nobis, non carmina defunt,

Ingenium superest, cetera victor habet.

Sannazarius Lib. III. Epigr. ult. de exilio suo:

Exilium nam sponte sequor: Sors ipsa savebit:

Fortibus haec solita est saepe & adesse viris.

Et mihi sunt comites Musae, sunt numina vatam,

Et mens laeta suis gaudet ab auspiciis.

Joh. Jovian. Pontanus Lib. I. Tumulo. pag. 71.

Sed tibi nil Musae comites, nil fautor Apollo

Profuit, aut Charitum quae tibi juncta cohors.

Daniel Heinsius Lib. III. de Contemptu Mortis pag. 312.

Haerentem dulci exilio solabitur acer

Rhenus, & incassum numquam inploratus Apollo,

Aut Musae comites, quae circum flumina, circum

Lugduni gelidos exercent otia rivos.

Broukhufius Lib. I. Lyricor. Ode 9. p. 133.

Addunt se Musae comites, & pulcher Apollo,

Virtutis ille nobilis praeco tuae.

Tu quoque pacis inops, nec adhuc adeunda sub Arcto,
Dum licuit, nobis hospita terra, vale.

81. *Hoc ubi contingit, satis est*] adhac-
ret iterum Tibullo Lib. I. El. I. v. 43.

*Hoc mihi contingat. sit dives jure, furorem
Qui maris, & tristes ferre potest Hyadas.*
& El. 3. v. 33.

At mihi contingat patrios celebrare penates.
& ex eo Herc. Strozza, loco supra ad-
ducto:

*Dummodo te possim cupidis retinere lacertis,
Et tecum longos ducere, vita, dies.*
Hoc mihi contingat! &c.

Propertius Lib. II. El. 13. v. 13.
*Hæc ubi contigerint, populi confusa valeto
Fabula, nam domina judice tutus ero.*
cui simile illud in Catalectis Virgilianis,
Elegia ad Messalam in fine:

Possumus, optatis plus jam procedimus ipsis.
Hoc satis est. pingui nil mihi cum populo.

Ibid. *vos ardua regum Limina &c.*] Re-
spicit procul dubio notum Horatii locum
Epod. 2.

*Forumque vitat, & superba civium
Potentiorum limina.*

rursus noster Ecl. v. v. 121.

— *Felix, si celia potentum
Atria sprevisses, sed non amor omnibus idem.*

hinc poetæ passim, ubi describunt animum
ab omni ambitione alienum, *regum seu
potentum limina* averfantur. Virg. Lib. XII.
Aen. 519.

— *piscosæ cui circum flumina Lerneæ
Ars fuerat, pauperque domus; nec nota po-
tentum*

Limina.

ubi plurimis veterum locis hoc pulchre
illustrat in notis suis N. Heinsius.

ELEGIA XVIII.

DE FRUCTU DANIELIS PROPHETAE.

Qui tibi dulcisonos, Jessæa poemata, Psalmos

Ante sacra cecinit, lector amice, lyra,

Idem veridici Danielis scripta Prophetæ

Reddidit ecce novis splendidiora modis.

Expofuit, studiis ornavit & omnia summis,

Carmine temporibus conveniente suis.

5

In-

ELÉG. XVIII. DE FRUCTU DANIE-
LIS PROPHETAE] Præfixam fuisse hanc
Elegiam Danielis Vaticinii per Johannem
Draconitem, Theologum ejus ætatis ce-
lebrem, ex Hebraico translatis, & Com-
mentario ejus illustratis Marpurgi an. 1545.
notaverat Joh. Petrus Lotichius in suo Co-
dice MS. in quo cum reliquis manu sua
descripserat.

1. *Qui tibi dulcisonos*] vide Melanchton.
T. 2. Declam. pag. 232. & seqq. pag. 244.
& seqq. Hoogstr.

6. *Carmine temporibus conveniente suis*] Totus hic versus, memoriae Secundi nostri nimis fideliter obversans; exstat apud Ovid. Lib. III. Trist. El. I. v. 10.

Innumeri toto venduntur in orbe libelli.

Optima de multis qui legit, ille sapit.

Hunc tu, quisquis amas felicem ducere vitam,

Nosse tui vatem muneris esse puta.

10

Adspice fatorum seriem, lege facta priorum,

Facta imitanda bonis, facta cavenda malis.

Sive sub Assyriis quae dicit gesta Monarchis,

Atque sub imperio, Persia prisca, tuo.

Sive per egregias cum Graecia floruit artes,

15

Romaque totius cum caput orbis erat.

Hic sapit, in sanctis qui dum videt illa prophetis,

Discit inexperto damna cavere malo.

Nec modo praeteritum, si vis quoque scire futurum,

Reperies certa cuncta relata fide.

20

Quae fuerint, alios quae sint ventura per annos,

Quid tulerit praesens, quid ferat hora sequens.

Digna die dices, & nostri moribus aevi,

Carmina successus mox habitura suos.

Ultima quae memorant perituri tempora mundi,

25

Heu nimium votis tempora tarda piis.

Felix

21. *Quae fuerint, alios quae sint ventura per annos &c.*] Imitatio Virgiliana Lib. iv. Georg. v. 392.

— novit namque omnia vates,

Quae sint, quae fuerint, quae mox ventura trabantur.

quo loco respicere Maronem ad Homer. Iliad. A. v. 343. & Odyss. Ω. v. 452. dum viri docti observarunt. quae vero Ho-

merus τὰ πρόσσω καὶ ὀπίσσω νοῆσαι dicit, & ex eo Cic. XIII. ad Fam. Ep. 16. illa Hesiodus vocat τὰ τείοντα τὰ τῆς σόμμενα πρὸς τείοντα in Theog. v. 32. & 38. Terentius vero in Adelphis Act. III. 4. 23 id vertit,

— non quod ante pedes modo est
*Videre, sed etiam illa, quae futura sunt
Prospicere.*

Felix hic nimium, qui, crimine liber ab omni
 Non feci, Domino dicere, prava, potest.
 Stabit ad horrendum sibi conscius ille tribunal,
 Ibit & aethereum justificatus iter. 30
 Legifer ex aequo cunctis ubi praemia Christus
 Digna dabit, firma quae meruere fide.
 Cum dicet: procul ite mali, discedite iniqui
 Ad Phlegethontaeas, quas sitiistis, aquas.
 Vos autem, mea vita, boni, vos sidera mecum 35
 Scandite, coelestes, gaudia vera, domos.
 Haec Dominus dicet, cum tempora debita tandem,
 Quae tibi constituunt carmina vatis, erunt.
 Quisquis es, his monitus resipisce, relinque quod obstat:
 Hoc satis est, pravam desere, quaere bonum. 40
 Carpe viam sancti quam monstravere prophetae.
 Hinc veniet velis mitior aura tuis.
 Hinc pete defessae solatia dulcia menti,
 Ut curis misero tempore liber eas.
 Qualiter addictos degas feliciter annos, 45
 Vivitur humano donec in exilio.

B b b

Multa

35. *Vos autem, mea vita, boni*] ita in vulgatis. *mea cura* in MS. Cod. rectius. ut apud Ovid. viii. Met. 724.

Cura pii Dis sunt, & qui coluere, coluntur. ut optime restituit Heinsius, pro vitiosa lectione, quae antea obtinebat, *Cura Dii Diis sunt* vel *Cura Deum Dii sunt*. licet plurimi codices vetusti, eosque inter Pa-

latini Gebhardo collati, & duo MSS. apud me antiqui, in mendum illud conspirent. Respexit autem Ovidius sententiam Homericam Il. α. 218.

Ὅσχε θεοῖς ἐπιπεθήται, μάλα τ' ἐκλυον αὐτῶ.
sic *Divum cura* poëtae apud eundem Ovid. iii. Am. 9. 17.

At *jacri vates*, & *Divum cura* vocantur.

Multa quidem nostri sunt magna pericula secli.

Tristis ubique furor regnat, ubique timor.

Ut taceam reliquos, nimium quos dicere, casus, 47

Ultimus accedit Turcia dura pudor.

50

Turcia Germanae pavor atque infamia terrae,

Non leve Pannoniis Christicolisque malum.

Haec furit in nostris, paucis prohibentibus, oris,

Excitat & varios turba profana metus.

Multa licet faciat, licet omnia salva minetur,

55

Si poteris Domino credere, tutus eris.

Turco tempus erit, fractis ubi barbarus armis

Ante triumphantes Caesaris ibit equos.

Adve-

47. *Multa quidem nostri sunt magna pericula secli*] Ne quis locutionem hanc damnet multa magna pericula, sciendum est Lotichium ita ex elegantī veterum usu locutum esse. Propertius Lib. 1. El. xv. 1.

Saepe ego multa tuae levitatis dura timebam. ubi in aliis codicibus jura, etiam in primo Bibliothecae Leidensis codice membranaeo, & secundo Dorvilliano, quorum collationes ab amicissimo Oudendorpio habui. In nostro codice vulgata legitur, & a Broukhusio optime vindicatur. cui miror praeteritum Virgili locum viii. Aen. 522.

Multaque dura suo tristi cum corde putabant. sic multa iusta supplicia apud Cic. 1. Catil. 8. multa fortia facta apud Livium xxvi. 39. & 41. multa saeva imperia Sallust. Catil. cap. xix. 5. ubi vide Cortium. alia de Epithetis geminatis vide supra ad El. xi. v. 37. hujus Libri. & quae de eorum distinctione egregie observat Cel. Oudendorpius ad Sueton. Ner. cap. 32.

50. *Ultimus accedit*] Ovidium, in animo habuit Epist. Penel. 96. Ut nunc accedant in tua damna pudor. Hoogs.

53. *in nostris, paucis prohibentibus, oris*] Rectius esset, ut ingratus vitetur sibilus. Haec furit in nostras, paucis prohibentibus, oras.

cujus locutionis elegantiam illustrabunt notae N. Heinssii ad Ovid. Epist. iiii. 136. Nec male scripsisset auctor, Haec ruit in nostras, p. p. oras. sic irruere hostem, oras, urbes, agros. &c. pro ruere in oras urbes &c. de quo idem Heinss. ad Claudian. Conf. Mallii v. 194.

57. *Turco tempus erit, fractis ubi barbarus armis &c.*] Elegans formula, ex veterum usu, in denuntiatione vicinae cladis, praesertim bellicae, vel Domini imminentis imperio. Virgil. 1. Georg. v. 493. loco egregio:

Scilicet & tempus veniet, quum finibus illis Agricola, incurvo terram molitus aratro, Exesa inveniet scabra roigine pila, Aut gravibus rasis galeas pulsabit inanes, Grandiaque effosis mirabitur ossa sepulcris.

Ovid. 1. Fast. 529.

Tempus erit, cum vos orbemque tuelitur idem, Et sient ipso sacra colente Deo.

Es

Adveniet, damno qui nos servabit ab omni,

Digna dabit justis praemia, digna malis.

60

Non finet hic, mundum propria qui morte redemit,

Fiat ut hoc rigidis tempore praeda Getis.

Scit Deus haec, Scythico sed quod tentamur ab hoste,

Per mala constantem sic probat ille fidem.

Turce quid exsultas? audacia te tua perder,

61

Te Rex qui poterit vincere major adest.

Quod magis ut credam, Daniëlis scripta Prophetæ

Multa movent, paucis hic memoranda modis.

Regna vide quatuor sub imagine picta ferarum

Scilicet Assyrios vult fera prima duces.

70

Bbb 2

Altera

*Et penes Augustos patriæ tutela manebit,
Hanc fas imperii frena tenere domum.*

Lotichius supra Lib. I. El. 2.

*Tempus erit, Pindum superans cum Cæsar
& Haemum*

Figet in Odrysis celsa tropæa jugis.

in hac autem locutione variant veteres
tempus erit, quo, vel cum, vel tibi, ut tem-
pus erat, quo vel cum &c. vide notas ad
Virg. II. Aen. 268.

67. Quod magis ut credam Danielis scripta
Prophetæ Multa movent & seqq.] Totus
hic locus cum sequentibus aliquot versu-
bus si comparetur cum Georgii Sabini Ele-
gia quarta Libri primj, in qua Germania
Carolus V. adhortatur ad bellum Turcis
inferendum, patebit Lotichium nostrum,
quem juvenem valde hanc Elegiam scrip-
sisse arbitror, ea nimis libera, quod factum
nollem, imitatione e Sabino fere mutua-
tum esse; Ita enim ille:

*Haec de gente fera, Daniëlis scripta Pro-
phetæ*

Multa canunt, paucis hic memoranda mihi:

*Viderat is quatuor sub imagine regna fera-
rum,*

Aspice vera tibi, non ego ficta loquor.

*Regibus Assyriis, primis fera prima monar-
chis,*

Altera sed Persis assimilata fuit.

Tertia Grajorum referebat bestia sceptrum,

Quarta potestatem, Martia Roma, tuam:

Hujus dira ferae facies truculentior illis,

Dissimilisque tribus conspicienda fuit.

Ferratos dentes, bis cornua quinque gerebat,

Et pedibus plodens concutiebat lumum.

Exiguum vero cornu sub fronte latebat,

De mediis ortum cornibus illud erat.

In quo terrificis oculis, vultuque minaci,

Humani capitis forma videnda fuit.

Hoc cum coelitis diviis violenta gerebat

Praelia, blasphemos ore loquente sonos.

Turca ferox autem caput est innane, quod

audet

Impia coelesti bella parare Deo.

Hoc tibi frangendum caput est, hoc concute

cornu,

Succumbat manibus bellua victa tuis.

Ergo age, Rex animo praesenti suscipe bellum,

Hei mihi, quas poenas, impie Turce, dabis.

Altera Perfiacis est adsimulata monarchis,

Tertiaque imperio, Graecia magna, tuo.

Quarta refert vestros, Latialis turba, tyrannos

Bellua, Romanum qui tenuere solum.

Illius exiguum cornu sub fronte renatum,

75

Fallor, an hoc duros indicat esse Geras?

Quae facies vultusque ferae, quae lingua minaeque?

Quales blasphemos, quos jacit ore sonos?

Numquid & haec nostris nimium jam cognita seclis

A vero cupiunt nos remove Deo?

80

Hos prohibete dolos, Reges, hoc frangite cornu,

Imperio quorum terra regenda, viri.

A Scythico vobis promittitur hoste triumphus,

Illa Dei vox est: credite, vera canit.

Talia multa docent Daniëlis carmina vatis,

85

Plurima nunc illo non referenda loco.

Talia cum doceant Daniëlis carmina vatis,

Perlege deposita, lector amice, mora.

Multa

59. *Regna vide quatuor*] Primam in *quatuor* hic male cum Sabino corripit, licet Gifanius & Barthius id defendant, quia in *quater* prima corripitur. sed perperam, & recte errorem hunc jam notavit G. Fabricius ad Virg. iv. Georg. 297. vide Vossium in Arte Gramm. Lib. I. c. 43. p. 158. & Lib. II. c. 17. p. 232. & pluribus contra Cellarium & Barthium de hac voce disputantem Noltenium in Lexico L. L. Anti-barb. p. 147. & 371.

71. *adsimulata*] Ita correxi, quia sic semper scribendum dudum monuerunt Viri

docti, non *adsimilata*. vide Munckeri notas ad Fulgentium III. 5. pag. 36. & prolixè Gronovius in Diatrib. Stat. pag. 36. & seqq. docuit *similare* & *adsimilare* malae formae verba esse, & e Latio eliminanda, quamvis Barthius in notis ad Claudian. pag. 1198. contrariam praefracte tueatur opinionem, plurimis veterum auctorum exemplis productis, in quibus *adsimulare* locum habere posse negat. sed non persuadet. certe auctoritate Grammaticorum veterum etiam Heinssus apud Virg. XII. Aen. 224. praetulit *formam adsimulata*. *Ca-*
merti non adsimilata.

Multa sub exemplis poteris quoque discere sanctis,

Quae possunt vitae consuluisse tuae.

90

Si tibi sollicita jactatur puppis ab unda,

Hic etiam portum, quem mediteris, habes.

Pressus es aerumnis, & sorte gravaris iniqua,

Hinc spera certam, qua releveris, opem.

Distrahit innumeris si te mens conscia curis,

95

Ille tibi curas eximet, ille merum.

Ah nimium fatui, pravae qui crimina mentis

Humana tolli posse putetis ope!

Perlege, quicumque es, veterum solatia vatum:

Hinc animo veniet certa medela tuo.

100

Sed redeo, unde fui primum digressus, & oro,

Ut capias placida, lector amate, manu.

Ut capias laeto tibi reddita carmina vultu,

Quondam praesago vaticinata viro.

Bbb 3

Ce-

97. *Ab nimium fatui &c.*] Eleganter adhaeret Ovidio Fast. II. v. 45.

Ab nimium faciles, qui tristia crimina caedis Fluminea tolli posse putetis aqua.

ubi viri docti praeferunt *putetis* pro *putatis*, ideoque & hic ita edidi. in aliis locis pro *tollit* variant codices & habent *pellit*. vide notas ad IV. Trist. 13. 25.

101. *Sed redeo, unde fui primum digressus*] Languidius hoc aliquando visum fuit. Conferri tamen potest cum Propertio Lib. III. El. 1. v. 39.

Carminis interea nostri redcamus in orbem. Ovidius III. A. A. 747.

Sed repetamus iter. nudis mihi rebus agendum est,

Ut tangat portus fessa carina suos.

Rutilius Lib. II. Itiner. 61.

Sed de verticulo fuimus fortasse loquaces, Carmine propositum jam repetamus iter.

ubi vide notas. Catullus Carm. LXII. v. 116. Epith. Pel. & Thet.

Sed quorsum primo digressus carmine, plura Commemorem &c.

ita legitur vulgo. in primo liber Commelinianus & codex Bodlejanus. at in nostro codice MS. *Sed quid egaa. Lege, Sed quid ego a primo digressus carmine.* ita ed. Douzae. nam inmutavit Voss. sic apud eundem paullo post v. 164.

Sed quid ego ignaris nequidquam congueros auris.

Cedant arma sacro, concedant tempora verbo,

105

Inque via Domini vesper & ortus eant:

Unde venit Boreas, Zephyrus qua spirat & Eurus,

Turbidus aethereis nubibus unde Notus.

Hac ratione queunt coelestia Numina flecti,

Fiet & irati mitior ira Dei.

110

106. *Inque via Domini vesper & ortus eant*] Mallem profecto Lotichius in hac Elegia voce Domini minus frequenter fuisset usus, supra §. 28.

Non feci, Domino dicere, prava, potest.

§. 37.

Haec Dominus dicet, cum tempora debita tandem &c.

& §. 56.

Si poteris Domino credere, tutus eris.

Lib. IV. El. VII. init.

Ut nova cum Dominus fabricasset corpora mundi,

Illa Dei fovit Spiritus igne suo.

ubi Domini & Dei vocabula variat forte ex differentia, quam sequioris aevi auctores statuerunt, ut in Dei appellatione Patrem. in Domini voce Filium intelligant. vide Goldastum in notis ad Valerianum Cimelens. pag. 52. Hoc certe Secundi nostri versu praestaret, ni fallor,

Inque Dei cultu vesper & ortus eant.

110. *Fiet & irati mitior ira Dei*] Non satis concinne hic junguntur *irati ira Dei*. melius scripsisset Lotichius,

Fiet & offensi mitior ira Dei.

vide notas ad Ovid. Epist. XXI. 48. nam illic frustra Micyllus *offensas Deos* recte dici

negabat pro *inensis*. Lib. I. Trist. 10. 42.

Offensi quo me compulit ira Dei.

Lib. I. Fast. 432.

— *offenso pulsus es urbe Deo.*

ubi etiam in aliis *inensis*. sed recte vulgatum vindicant Heinssii & Patruj mei notae. eodem sensu Lib. I. Trist. El. 5. §. ult.

Ni fuerit laesi mollior ira Dei.

& Lib. III. 6. 23. dixit:

Numinis ut laesi fiat mansuetior ira.

ubi in Combiniano codice legitur, *fiat mihi mitior ira*. noster supra Lib. IV. El. 6. §. 176.

Si quid & incauti commisimus, effice laesi

Ne memor hoc olim vindicet ira Dei.

& sic apud Tibullum Lib. III. El. 6. §. 26.

Sed proci! a nobis hic sit timor: illaque si qua est,

Quid valzat laesi, sentiat, ira Dei.

rectius igitur G. Sabinus Lib. V. El. 9. in fine:

Quisque sed ingenuis studiis incumbat, & oret

Fiat ut offensi mollior ira Dei.

male vero Christianus Lotichius hunc Fratris sui versum adoptavit in Poëmat. pag. 246.

Funde Deo gemitu: itidem nam fecit Jobus,

Fiat ut irati mitior ira Dei.

E. L. E.

ELEGIA XIX.
IN OBITUM
CASPARIS CRUCIGERI,
THEOLOGI.

Summe Pater, sobolesque Patris, quique halitus adfſas
Omnia, qui, firmans nos, ab utroque venis.
Te precor, o rerum Deus in tribus arbiter unus,
An modus adſiduis fletibus ullus erit?
Parce, nec omnino dele tua juffa colentes,
Lenis ades populo, faevus in hoſte, tuo.
Jamque fatigatis luſtu, ſerieque malorum,
Si precibus caſtis fleſteris, adſer opem.
Naufragii ſerva tabulas, & fragmina noſtri,
Et laceris aliqua da ſtatione frui.

5

10

Nam

ELEG. XIX. IN OBITUM CASP. CRUCIGERI] Exſtat haec Elegia in ed. Voeg. pag. 145. & in vulgatis Lipſienſibus poſt Eciogas pag. 242. legiturque in Tom. III. Declamationum Melanchthonis pag. 824. poſt Orationem Erasmii Reinholdii de Caſparo Crucigero: ſed ubi valde vitioſe edita eſt. in cod. MS. Joh. Petr. Lotichii habebatur etiam inter Elegias a juvene Lotichio ſcriptas. Obitum autem viri hujus egregii & meritas ejus laudes deſcribit etiam Camerarius in vita Melanchth. pag. 303 & ſeqq. vitam ejus ac ſtudia exponit Pantaleon de Viris Illuſtr. Germ. P. III. pag. 273. Freherus in Theatr. Vir. Erud. P. I. Sect. III. pag. 152. & uberius Melch. Adamus in Vitis Germ. Theolog. pag. 93. & ſeqq. ubi etiam adſert Lotichii noſtri

Epigramma in imaginem Crucigeri, quod legitur Lib. II. Carmin. 21. ubi vide.

1. *Summe Pater, ſobolesque Patris &c.*] idem fere diſtichon occurrit Lib. I. El. 6. v. 63.

Summe Pater, ſobolesque Patris, conſorsque duorum

Spiritus, in trino numine numen idem.

ubi olim in ed. Pariſ. & Voeg. ita legebatur ut hoc in loco. vide iſtic notas.

9. *Naufragii ſerva tabulas & fragmina noſtri*] Ovidium rursus imitatur in Ibid. v. 18.

Cumque ego quaſſa meae conſeſſet membra carinae,

Naufragii tabulas pugnat habere mei.

Nam quibus, heu, vario discrimine, fluctibus acti,

Marte fero patriam depopulante, fumus :

Squallet adhuc tellus, bello vastata cruento,

Et late gelido rura sub axe vacant.

Nec fatis infandos (dolor heu meminisse!) labores, 15

Nec fuit exilii damna tulisse fatis.

Tunc quoque letiferis piger aestibus aër abundans

Intulit hac populis in regione luem.

Fortibus & magnas exhausit civibus urbes,

Parcaque reliquias hostis avara tulit. 20

Ingenuis etiam Musarum dotibus aucti,

Ante suum multi sic cecidere diem.

Jamque tot amissis prius, o dulcissime Caspar,

Te quoque mors avida sustulit atra manu.

Parce Deus, quid adhuc non oblivisceris irae. 25

Parce, nimis longi caussa doloris adest.

Occidit heu! nostri qui gloria temporis ingens,

Multorumque suis dotibus instar erat.

Occidit infelix, nec funus acerbius isto,

Dignior aut clades fletibus ulla fuit. 30

Nam quid ego summas tot in uno pectore dotes,

Facta quid, aeterna laude vehenda, canam.

Quae

24. *Te quoque mors avida sustulit atra manu*] Cogitabat illud Tibulli sui Lib. I. El. 2. v. 4.

Me tenet ignotis aegrum Phaeacia terris.

Abstineas avidas mors, precor, atra manus. Abstineas mors atra, precor. &c.

vide supra ad Lib. III. El. ult. v. 32.

Quae mea si vellet digno comprehendere versu,

Debilitaturum Musa subiret onus.

Nil illi facilis Natura negaverat uni,

35

Et dederat largas, more parentis, opes.

Fervidus hinc animi vigor, &, quae liquit inausum,

Divitis ingenii vis operosa, nihil.

Jamque brevi spatio linguam cognorat utramque,

Cum libuit, culte doctus utraque loqui :

40

Addiderat Solymae jam dulcia munera linguae,

Nec minus his judex de tribus acer erat.

Altera tum rerum varias ediscere causas,

Et quaecumque latent abdita, cura fuit.

C c c

Qua-

33. *Quae mea si vellet digno comprehendere versu,*

Debilitaturum Musa subiret onus]

Optime imitatur Nasonem Lib. II. Trist.

¶. 334.

At si me jubeas domitos Jovis igne Gigantas

Dicere; conantem debilitabit onus.

Divitis ingenii est immania Caesaris astra

Condere, materia ne superetur opus.

& Lib. II. ex Pont. Ep. 5. ¶. 32.

Nuper, ut huc magni pervenit fama triumphi,

Aufus eram tantae sumere molis opus.

Obruit audentem rerum gravitasque nitore,

Nec potui coepti pondera ferre mei.

Illic, quam laudes, erit officiosa voluntas,

Cetera materia debilitata jacent.

43. *Altera tum rerum varias ediscere causas,*

Et quaecumque latent abdita, cura fuit
& seqq.]

Insigni hoc loco & sequentibus versibus usque ad ¶. 95. Lotichius quasi de laudis poeticae palma contendere admissus est in

descriptione illarum rerum, quae Physices arcana complectuntur, & Philosophum doctum perficiunt: In his enim multa poetarum veterum ingenia sibi saepius indulerunt, & vestigiis veterum insistentes recentiores. prae ceteris egregie Propertius Lib. III. El. 3. ¶. 47. & seqq.

Tum mihi Naturae libeat perdiscere mores,
Quis Deus hanc mundi temperet arte domum.

Qua venit exoriens, qua deficit: unde coactis
Cornibus in plenum mensurua Luna redit.

Unde salo superant venti: quid flamine captet
Eurus, & in nubes unde perennis aqua.

Si ventura dies, mundi quae subruat arces,
Purpureus pluvias cur bibit arcus aquas&c.

ubi confer Ovidii & Statii loca a Broukhusio adducta. Tibullus Lib. IV. Carm. I. ¶. 18. & seqq.

Alter dicat opus magni mirabile mundi,
Qualis in immensum descenderit aëra tellus;
Qualis & in curvum pontus confluxerit orbem;

Et vagus a terris qua surgere nititur aër,
Hinc

Quatuor ut primum genitalia corpora gignant, 45
 Terrarum quidquid maximus orbis habet.
 Unde simul mortale genus, volucresque feraeque,
 Quidquid & Oceanus, foetaque terra, creat.
 Quid faciat tanto spirantes murmure ventos,
 Frigida quid Boreae flabra, quid uda Noti. 50
 Ut liquidus magni telo Jovis insonet aether,
 Cum venit eliso nubibus igne fragor.

Grando

*Hinc ut contextis passim fluat ignibus aether,
 Pendentique super claudantur ut omnia coelo.*

Claudianus Eidyll. v. in Magnetem:

*Quisquis sollicita mundum ratione secutus
 Semina miratur rerum, quo Luna laborat
 Defectu, quae causa jubet pallefcere Solem,
 Unde rubescentes ferali crine cometae,
 Unde fluant venti, trepidae quis viscera ter-
 rae*

*Concutiat motus, quis fulgura ducat biatus,
 Unde tonent nubes, quo lumine floreat arcus
 &c.*

sed uberius & majore cum spiritu idem poeta in Panegyrico de Consulatu Mallii Theodori a v. 87. usque ad v. 112. ubi plura ex antiquorum monumentis Barthius in Commentario. Cum his veterum poetarum locis conferendi sunt, qui praeter Lotichium haec egregio liberalioris imitationis artificio aemulati sunt e recentioribus Joh. Jovianus Pontanus Lib. 1. Amor. pag. 8. Sannazarius Lib. 1. El. vii. Bassilius Zinchius Lib. iii. Poem. pag. 74. & 79. Hier. Fracastorius Carm. iii. ad J. B. Turrianum, & stylo Lucretiano in Carm. vii. ad M. A. Flaminium. Virgilius Caesarianus in septem Iliustr. Visor. Poem. pag. 500. Sidoronius Hoeschius Lib. iii. El. 10. init. P. Francius Lib. ii. El. vi. & ne plures enumeremus, praeter ceteris omnium infior

H. Grotius divina ista ad Thuani Filium Silva v. 139. & seqq. pag. 446. Poem.

50. *Frigida quid Boreae flabra, quid uda Noti*] Adhaeret versui Propertiano Lib. ii. El. 20. v. 70.

— *neque hic Boreae flabra, neque arma timet.*

51. *Ut liquidus magni telo Jovis insonet aether,*

Cum venit eliso nubibus igne fragor] Mallem intonet aether. male enim secutus est Lotichius antiquas Ovidii editiones Lib. vi. Met. 695. quem locum hic imitatur:

*Ut medius nostris concursibus intonet aether,
 Exsiliantque cavis elisi nubibus ignes.*

ubi olim *insonet* edebatur. sed recte e libris *intonet* Heinsius, quod clare in uno meo codice, & in altero pro diversa lectione habetur. eadem varietas apud Virg. viii. Aen. 239.

— *impulsu quo maximus insonat aether.*

ubi rectius *intonat* in Mediceo altisque Pierio & Heinso collatis codicibus. nec aliter in meo codice exaratum offendi. *insonat* in Bibliothecae Amstelaedamensis MS. satis vetusto. apud Lucanum Lib. v. v. 633.

*Tunc superum convecta tremunt, atque ar-
 dens aëris*

Intro-

Grando quid, unde nives, matutinaeque pruinae,

Et gelidam pulsans frigidus imber humum.

Sidere quo refugae vaga Tethyos aestuet unda,

55

Unde patens falsis aequor abundet aquis.

Omnia cur diro mortalibus igne Cometae,

Sive ferant morbos, seu fera bella, micent.

Utque bibat pluvias, clarus splendore colorum,

Sole repercussis nubibus, arcus aquas.

60

Ccc 2

Quin

Intonuit, motaque poli compage laborant.
sic recte pro *insonuit* ex MSS. & edd. antiq. receperunt Cel. Oudendorpius & Patruus meus. licet illic in tribus meis codicibus vulgata pertinaciter servetur. Valerius Flaccus Lib. III. 252.

Tum pater omnipotens tempus, jam rege peracto,

Flectere fata ratus, miserasque abrumpere pugnas,

Supremam celeravit opem, nuntiusque sereno insonuit.

& Lib. IV. 414.

*Nec Jovis interea cessat manus. intonat alto
Insurgens coelo genitor, curamque fatetur.*

ipse Lotichius Eclog. VI. in fine:

Tum pater omnipotens ter ab aethere Jupiter alto

Intonuit, coeloque dedit bona signa secundo.

& ita passim alii.

55. *Sidere quo refugae vaga Tethyos aestuet unda* sic recte editio Voegel. vitiose in MS. cod. & vulgatis editionibus *Tethyos*. vide supra ad Lib. II. El. 7. 36.

57. *Omnia cur diro mortalibus igne cometae,
Sive ferant morbos, seu fera bella, micent*

sic eadem ed. Voegel. & vulgatae Lipsenses. sed in cod. MS.

*Omine cur diro mortalibus igne Cometae,
Sive ferant morbos, seu fera bella, micent.*
par illud Claudiani Idyll. V.

Unde rufescentes serali crine cometas.

& in Panegy. de Consul. Mallii 7. 112.

Quid trabat imbriferas nubes; quo saxa creantur

Grandinis. unde rigor nivibus: quae flammæ per auras

Excutiat rutilos trañtis: aut fulmina velox Torqueat, aut tristem figat crinita cometen.

de vulgari illa veterum opinione, qua cometas grandium malorum nuntios statuabant, vide Broukhuf. ad Tibulli Lib. II. 5. 71. & copiose Vitum Amerbachium ad Joh. Joviani Pontani Meteora p. 200-210. sed quod multi dudum refutarunt, & dedita quidem opera eleganti de Cometis Oratione Celeb. Joh. Georg. Graevius.

59. *Utque bibat pluvias, clarus splendore colorum,*

Sole repercussis nubibus, arcus aquas]
In eleganti hac Iridis descriptione adhaeret rursus Propertio Lib. III. El. 3. 7. 54.

Purpureus pluvias cur bibit arcus aquas.

vel potius *cur bibat*, ut in Vossiano primo, & secundo Dorvilliano. quod autem *bibere aquas* Propertio est. id *admittere aquas* dixit eadem in re Tibullus Lib. I. El. 4. 38.

Quam.

Quin etiam docti monumenta diserta Galeni

Noverat, & Coi scripta vetusta senis.

Praesentesque malis herbas, ad opemque potentes,

Laetaque purpurei germina veris opes.

Corporis & vires reparet qui succus, & aegros

65

Gramina quae medicis usibus apta juvent.

Cumque potestates radicum nosset, & herbas,

Optima quas matrum gignere terra solet:

Sustulit a terris ad coeli sidera vultus,

Unde trahunt motus inferiora suos.

70

Pul-

*Quamvis praetextens picta ferrugine coelum
Venturam admittat imbrifer arcus aquam.*

quae vera illic lectio. & recte a Turnebo ita exponitur, ac cum Propertiano loco comparatur, Lib. xxix. Advers. 31. licet subiungat, se Mureti explicationem, qui *admittere* pro portendere verbo augurali capiebat, non omnino tamen rejicere. non enim satis adcurate Broukhufius monet Turnebi & Mureti sententiam esse eandem. *venturam amicitias* est in primo, *annunciet* in secundo Bodlejano, *ammittat* in primo & secundo Archiepiscopi Eboracensis codice, quod idem ac *admittat*, ut clare legitur in tertio Eboracensi, omnium, quos Heinsius contulit, vetustissimo. *nubifer* etiam *arcus* in altero Bodlejano, olim Cantuariensis Archiepiscopi codice. deinde *nigra ferrugine* in aliis Tibulli codicibus legitur: quod forte glossema est verae lectionis, *picea ferrugine*. ut conjecerat Heinsius, & deinde in MSS. invenit. ex *picea* enim *picta* promanavit. & hanc lectionem in Tibullo probasse videtur perpetuus ejus imitator Basilii Zanchius Lib. iii. Poëm. pag. 75.

*Cernere squalentem picea ferrugine Solem
Ipsaque in obscurum lumina versa diem.*
notest Secundus infra §. 83.

*Illius ut picea niter obscuretur ab umbra,
Cum facit opposito limite Phoebus iter.*
sic de Solis defectu idem Zanchius Lib. iii. pag. 72.

*Sol rutilos vultus ferrugine testus Ibera,
Quadrijugos nigris condidit aequoribus.*
Hieronymus Vida Hymno iv. §. 81.
*Debueras Sol aeterna ferrugine coelum
Occulere, & terris usque negare diem.*
& Sannazarius in Lamentatione de morte Christi. §. 23.

*Testatur Sol ipse suum sub nube dolorem
Jam latitans, atraque notans ferrugine frontem.*

in quibus locutionibus *ferruginem* notare atrum illum lurorem, quo Solis orbis inficitur, recte notat Broukhufius ad Propertium Lib. ii. El. 19. 55. qui tamen in Tibullo *picta ferrugine* praefert propter varios & confusos in arcu coelesti colores. *atra* enim vel *picea ferrugo* rectius in prodigiis aut de Solis defectu. ut supra notest Lotichius Lib. i. El. 9. §. 9.

*Sol quoque praetextens atra ferrugine frontem
Horrificis moestus nubibus abdit equos.*
ubi vide notata.

70. *Unde suos motus inferiora trahunt*]
sic in vulgatis & ed. Voegel. in cod. MS.
Unde trahunt motus inferiora suos.

Pulchraque cognovit melioris lumina mundi,

Ut peragant varias, non sine lege, vices.

Quodque micet spatio terrae propiore, quod astrum

Exstet, & a solida longius absit humo.

Qui modus annorum, cur partes quatuor anni,

75

Solis in obliquum cur via secta latus.

Ut brevior, Phoebus septem propiore Trioni,

Roriferae noctis porrigat umbra diem.

Abditus ut lateat densa caligine Titan,

Invida fraternis cum soror obstat equis:

80

Utque petens solem decrescat, ut augeat orbem,

Luna, citis fratrem quando relinquit equis.

Illius ut picea nitor obscuretur ab umbra,

Cum facit opposito limite Phoebus iter.

Et quae felices spargant mortalibus ignes

85

Sidera, nascenti commoda, quoque loco.

Quid Canis, aut Hyades moveant, & aquosus Orion,

Haedus & occiduae gurgite lotus aquae.

Nec requies animi tantum, dulcisque voluptas,

Conscia fatorum sidera nosse fuit.

90

Ccc 3

Sed

82. *relinquit*] sic ed. Voeg. *reliquit* in
cod. MS. & vulgat. edd.

86. *Sidera nascenti commoda, quoque loco*
Cogitabat Propertium Lib. II. El. 20 62.

Quaeritis & coelo Phoenicum inventa sereno,
Quae fit stella homini commoda, quaeque
mala.

87. *& aquosus Orion*] *quid aquosus Orion*
in ed. Voeg.

& sequenti forte disticho ejusdem poetae
versus respicit ead. El. 7 56.

Ipsoque sidera erunt nullis obscura tenebris,
Purus & Orion, purus & Haedus erit.

commoda stella etiam pro felici & propitia
apud Ovid. in *Ibide* 7. 212.

— *nec ulla*

Commoda nascenti stella levisve fuit.
ubi vide Salvagn.

Sed magis auctorem cognoscere juvit, & ingens,
 Esse Deum, mundi qui regat hujus opus.
 Temperet & stellas, metisque coërceat aptis,
 Et curam, ne quid longius erret, agat.
 Ergo creatorem propius, rerumque parentem, 95
 Cernere, non dubii pectoris ardor erat.
 Doctrinaeque pio coelestis amore calebat:
 Ah, quantum est, vero posse placere Deo!
 Nec mora, fatidici quidquid cecinere Prophetæ,
 Deque fide scripti noverat omne genus. 100
 Impia cum subito deliramenta perosus,
 Sincerae juvit religionis opus.
 Et cupidas verbo pavit, Christique redemptas
 Morte, pie sancto munere functus, oves.
 Nec minus & duro spatiosi tempore belli 105
 Mansit in officio pervigil usque suo.
 Cumque recessissent hac dulces urbe Camenæ,
 Doctaue Pierias turba secuta Deas.

Leniit

92. *Esse Deum, mundi qui regat hujus opus.*
Temperet & stellas &c.]
 Hic quoque Propertium imitatur Lib. III.
 El. 3. v. 48.
Tum mihi Naturæ libeat perdiscere mores,
Quis Deus hanc mundi temperet arte domum.
 ubi in quarto codice Vossiano pro diversa
 lectione *Qua Deus b. m. t. arte domum.* sed
 alteram scripturam probat Ovidii & Statii
 locus a Broukhufio illic productus. confer
 cum ~~his~~ ac ~~præcedentibus versibus~~ locum

Claudian Lib. I. in Rufin. v. 7. & seqq.
 — tunc omnia rebar

Consilio firmata Dei, qui lege moveri
Sidera, qui fruges diverso tempore nasci,
Qui variam Phœben alieno jussit igni
Compleri, Solemque suo: porrexerit undis
Litora: tellurem medio libraverit axe.

107. *Cumque recessissent hac dulces urbe Ca-*
menæ,
Doctaue Pierias turba secuta Deas]
 Lucem huic loco dabunt ea quæ scribit
 Ha-

Leniit ille graves, adhibens solatia, curas,
 Et precibus, dixit, flectitur ira Dei. 110
 Talis quin etiam blandis facundia dictis,
 Qualis Nestorei gratia mellis, erat.
 Quid loquar, ut veterum vertenti oracula vatum,
 Auxilium tulerit, magne Luthere, tibi?
 Ut Solymi censor sermonis, acumine praestans, 115
 Iudicii fuerit dexteritate. sui?
 Tunc etiam, cum te mors inportuna tulisset,
 Edidit absterfo scripta relicta situ.
 Utque secuturi legerent vulgata nepotes,
 Sustinuit longi grande laboris onus. 120
 Adde pios mores, & turpi labe carentes,
 Et stabilem pulchra cum gravitate fidem.
 Quid tamen ista juvant, quid nunc opulencia linguae,
 Cognitus aut medicae profuit usus opis?

Jura-

Haglas in Vita Lotichii pag. 90. & seqq.
 T. II. huj. edit. ubi narrat quomodo Ger-
 mania bello Smalcaldico ardente Melan-
 chthonem praeceptorem ex urbe Witen-
 berga profugientem Lotichius cum ple-
 risque Musarum alumnis Magdeburgum
 secutus fuerit. Quae autem addit Lotichius,
 quomodo Lutherum adjuverit Cruciger in
 Sacrasum Literarum interpretatione Ger-
 manica, & praesertim libris prophetis
 vertendis, ea refert etiam Melch. Adamus
 in vita Crucigeri inter Vitas Theolog.
 Germ. pag. 94.

112. *Qualis Nestorei gratia mellis*] vide
 supra ad Lib. IV. El. 3. v. 83.

123. *Quid tamen ista juvant, quid nunc opu-
 lentia linguae,
 Cognitus aut medicae profuit usus
 opis?* &c.

*Num minus in gelido consumtus morte
 sepulcro &c.*

Num minus, o Parcae, & seqq.]

Pulchre Lotichius hoc loco imitatur rursus
 ista Propertii, divino Corneliae Epicedio,
 Lib. IV. El. XI. v. 11. & seqq.

*Quid mihi conjugium Pauli, quid curram
 avorum*

Profuit? aut famae pignora tanta meae?

*Num minus immites habui Cornelia Parcae?
 En sum quod digitis quinque levatur onus.*

ubi

Juraque naturae, coelique volubilis orbes,

125

Astraque siderei cuncta notasse poli?

Num minus in gelido consumtus morte sepulcro,

Nunc animae dulcis corpus inane, jacet?

Num minus, o Parcae! melioribus occidit annis,

Vix numerans vitae lustra peracta novem?

130

At

ubi male in Leidenſibus, Voſſianis, Dor-
villianis, ac meo codice legitur,

Non minus inmites habuit Cornelia Parcas.

quemadmodum & vtiſe in eorundem
nonnullis habetur,

Et ſum quod digitis quinque legatur onus.

quam ſcripturam minus bene praeſerebat
& de oſilegio interpretabatur Heinſius ad
Ovid. Epit. x. 150. optime enim Brouk-
huſius de urna cinerea, vix unius manus
onere ad geſtandum, expoſuit: *teſtam par-
vulam* vocat Lib. ii. El. 10. 32. qui locus
unicam hanc explicationem firmat:

*Deinde ubi ſuppoſitus cinerem me fecerit ar-
dor,*

Accipiat manes parvula teſta meos.

& hanc lectionem imitatione ſua proba-
vit Baudius, praeclaro jambo in obitum
Philippi II. Hiſpani, pag. 224. Poëmatum:

— ecce conditur capulo brevi

*Ferale pondus, quinque quod digitis queant
Humo levare.*

ſed id nunc non agimus. eſt autem in hac
formula *Num minus* praecedente *Quid ju-
vat?* non protritae veruſtatis uſus; ſed in
multis veterum locis male mutata fuit in
Non minus vel *Nec minus*. aut *Cur minus*.
Ovidius Epit. xi. 19.

*Quid juvat admotam per avorum nomina coelo
Inter cognatos poſſe referre Jovem?*

*Num minus infeſtum, funebria munera,
ferrum*

Feminea teneo, non mea tela, manu?

ubi plena manu elegantiam hujus formu-
lae illuſtravit Heinſius, plurimisque locis
Ovidianis eam reſtituit, in quibus editio-

nes vulgatae pariter peccabant. noſtrum
vero Lotichium tam hoc loco, quam alibi,
ſemper ita quoque in Propertio & Ovidio
legiſſe patet ex frequenti ejus imitatione.
Lib. ii. El. vii. 7. in funere Delphini:

*Quid benefacta juvant, quid non rationis
egentem*

Eſſe? quid aequoreos non violare Deos?

*Num minus exanimem verſant in litore
ſtultus?*

Saevaeque turbati verberat unda maris?

ubi eodem utitur colore, quo Ovidius in
Epicedio Pittaci Lib. ii. Amor. El. 6. 17.

*Quid tamen iſta fides? quid rari forma co-
loris?*

Quid vox mutandis ingenioſa ſonis?

*Quid juvat, ut datus es, noſtrae placuiſſe
puellae?*

Infelix avium gloria, nempe jaces.

ubi nempe jaces idem notat ac ſi dixiſſet
Num minus jaces. rurfus noſter poëta eo-
dem libro El. 9. 37.

*Quid juvat effigiem tenerae conſlaſſe puellae,
Quam manus in digito laeva minore tulit?*

*Num minus haec praebet tellus, quod amare
neceſſe eſt?*

Num minus haec cogunt me ſimulacra mori?

antiquas igitur minus emendatas Ovidii vel
Propertii editiones ſecutus eſt Janus Se-
cundus Lib. 1. Funerum pag. 181.

*Quidquid Roma docet, quidquid docuiſtis
Atbenae,*

Noverat, obſcurum non minus ivit iter.

rectius enim cum interrogatione ſcripſiſſet,
num minus ivit iter?

At decus aeternum (manes gaudete sepulti)

Ingenii dotes quod peperere, manet.

Scriptaque posteritas, non Casparis inmemor umquam,
Edita de sancta religione leget.

Corpus & in cineres cum longa redegerit aetas, 135
Vivet, & aetatis fama sequentis erit.

Laeta pia capiens nunc debita munera vitae,
Quas habitat sedes turba beata, colit.

Raptus & e tanto miserarum turbine rerum,
Parte sui fruitur nunc meliore Deo. 140

Hunc anima solum quia deficiente rogabat,
Hoc sibi dicebat dulce jubente mori.

Et sua tranquillo jam gaudia corde fovebat,
Et, vacuo curis pectore, laetus erat.

Saepe relinquendas natas audire juvabat, 145
Numen adorantes, Christe benigne, tuum.

Saepe genae lacrimis etiam maduere paternae,
Et pius in sobolem flere coëgit amor.

D d d

Nec

131. *manes gaudete sepulti*] in animo habebat illud Ovidii Lib. 1. Artis v. 139.

Parthe, dabis poenas; Crassi gaudete sepulti!

135. *Corpus & in cineres &c.*] idem versus occurrit Lib. 1. El. 4. v. 81.

Corpus & in cineres cum longa redegerit aetas,

Gloria natorum voce superstes eris.

ubi quae notavimus de singulari numero

in cinerem magis poetico firmat locus Propertii Lib. 11. El. 10. v. 131.

Deinde ubi suppositus cinerem me fecerit ardor, Accipiat manes parvula testa meos.

145. *Saepe relinquendas natas audire juvabat*] ita correxi ex ed. Voegeliana, & sic editum exstat in Declamationibus Melanchthonis. vitiose in cod. MS. & editionibus vulgatis Lipsiensibus,

Sed relinquendas natas &c.

Nec minus &, quamvis defectis viribus aeger,
 In solitum placida mente vacabat opus. 150
 Rimarique situm coeli, radiosque solebat,
 Sidera & exactis irrequieta notis.
 Cumque tuum manibus, Ptolomaeae, volumen haberet,
 Scrutatus sedes, quas aditurus erat.
 Adstitit, & Lachesis, calles foris omnia, dixit. 155
 Interior coeli nunc patet aula tibi.
 Dixit, & eripuit terris, superaue locavit,
 Exsolvens animam corpore iussa, domo.
 Sidera nunc illic fulgentis semper Olympi,
 Cunctaque cognoscit, quae latuere prius. 160
 Progeniemque Dei, Majestatemque verendam
 Adspicit, & sanctos inter adorat avos,
 Corporis o felix ista compage soluta
 O anima, aetherei sede recepta poli!

Jam

149. Nec minus & quamvis defectis viribus aeger] sic habetur in cod. MS. & ed. Voegelianae. In vulgatis Liptiensibus & apud Melanchthonem editur:

Nec minus, & quamvis defectus viribus aeger.

sic Lib. 1. El. 6. v. 29.

Nunc jaceo cunctis defectus viribus aeger
 Solus in ignotis miles inopsque locis.

vide notas Interpretum ad Phaedrum Lib. 1. fab. 21. v. 3. defectus annis & desertus viribus.

152. Sidera & exactis] sideraque exactis in ed. Voeg. & apud Melanchth. exactas notas eadem in re dixit Ovid. 111. Fast. 162.

Ille moras Solis, quibus in sua signa rediret,
 Traditur exactis disposuisse notis.

154. Scrutatus sedes, quas aditurus erat] par illud Ovidii de Caesare Lib. 111. Fast. 159. Promissumque sibi voluit praenoscere coelum, Nec Deus ignotas hospes inire domos.

eleganter idem Naso Lib. 1. Fast. 295. Quid vetat & stellas, ut quaeque oriturque caditque

Dicere? promissa pars sit & illa mei:
 Felices animos, quibus haec cognoscere primis,
 Inque domos superas scandere cura fuit.
 Credibile est illos pariter vitiisque locisque
 Altius humanis exseruisse caput.

illustrabunt haec, quae notavimus supra ad Lib. 14. El. 2. v. 130.

Jam requies tibi parta. Vale, dulcissime Caspar, 165

Et tua pacatis sedibus ossa cubent.

Nos lacrimae gemitusque manent. Miserere tuorum,

O Deus, & miseris dulce levamen ades!

En! tua poscit opem dubiis Ecclesia rebus,

Et sine te nullum, qui tueatur, habet. 170

En! oppressa malis, orbataque praeside tali,

Plorat, & heu miserae quid mihi fiet! ait.

Da patrii tandem, genitor mitissime, coeli,

Omnibus exhaustam casibus, arce frui.

Witenbergae an. MDXLVIII.

ELEGIA XX.

IN MORTEM

SANCTISSIMI VIRI

AEGIDII MECHLERI,

THEOLOG.

Sic igitur non est jus evitabile mortis?

Sic vacat a leti conditione nihil?

Occidit Aegidius, date tristia carmina Musae,

Iusta nimis subiti causa doloris adest.

Vestibus ite Deae, luctus profitentibus, atris, 5

Et flete officio publica damna pio.

D d d 2

Occi-

1. Sic igitur non est jus evitabile mortis?
Imitatur locum Albinovani in mortem
Drusi 7. 443.

Sed rigidum jus est & inevitabile mortis,
Stant rata non ulla fila renenda manu.

Occidit Aegidius, quid nunc facundia linguae,

Vitaque labe carens, nec dubitata fides?

Quid juvat huic longe servisse fideliter urbi?

En jacet in gelida, morte solutus, humo.

10

Crudeles nimium (si fas est dicere) Divae,

Quae rigida netis pensa severa colo.

Vos quoque crudeles, qui nullis parcitis annis,

Naturaeque mora solvitis hujus opus.

Quam venit hei tacitis cito passibus aegra senectus,

15

Robur & aetatis subruit omne dies!

Fatales igitur, completo munere vitae,

Aegidium terris eripuerunt Deae.

Longa tamen quamvis spoliasset viribus aetas,

Usque vigil caro pro grege fidus erat.

20

AN

9. *Quid juvat huic longe servisse fideliter urbi?*
En jacet in gelida, morte solutus, humo]
 Imitatur rursus illa Ovidii in mortem Pse-
 taci Lib. II. Amor. El. 6. v. 19.

*Quid juvat, ut datus es nostrae placuisse
 puellae?*

Infelix avium gloria, nempe jaces.
 ubi in aliis *nempe taces*. quod ex Palatino
 codice praeferebat Patruus meus; quia id
 garrulae avi convenientius. sed *nempe jaces*
 quasi ex formula est ad commiserationem
 cum quadam simul indignatione: idque
 imitatione sua probavit Lotichius Lib. II.
 El. 7. v. 24. in funere Delphini:

Flebile nempe jaces, magne natator, onus.
 eadem variatio apud Propertium Lib. I.
 El. 7. v. 24.

Ardoris nostri magne poeta jaces.
 ubi *taces* in cod. Groningano. sed alterum
 constanter in Vossianis, Leidensibus, Dor-
 villianis, & meo codice legitur; & recte
 ex omnibus suis scriptis adseruit Broukhu-
 us. idque suo etiam calculo firmat Janus

Lernutius, qui totum hunc Propertii ver-
 sum adoptavit in suis Epigrammatibus
 pag. 395. in tumulum Petrarchae:

*Di tenuem tibi terram & in urna perpetuum
 ver;*

Ardoris nostri magne poeta jaces.

ceterum variavit hic Lotichius, scripsitque
En jacet. quod apud Ovidium, praece-
 dente etiam *Quid juvat*, dicitur *Nempe
 jaces*. aut *Num minus jaces*. ut apud eum-
 dem Nasonem ac Propertium. de quo vide
 ad Eleg. praeced. v. 123.

16. *Robur & aetatis subruit omne dies]*
dies hic Lotichio dicitur pro longo tem-
 pore, aliis *Longa dies*. ut apud Tibull. I.
 4. 13.

Longa dies homini docuit parere leones,

Longa dies molli saxa peredit aqua.

tamen hic elegantius forsan esset,

Robur & aetatis subruit una dies.

ut fatalem innuat horam. vide supra ad
 Lib. IV. El. 5. v. 102. & notas Cels. Dra-
 kenb. ad Silium Lib. II. v. 5.

An gravis incepti, non tempore mitior ullo,

Sors peragit, demto fine, rigoris iter?

Vidimus exilio mutantes Albidos urbem

Heu mala Pierias quanta tulisse Deas!

Resque Ducis cari fractas, quo tempore Phoebi

25

Pallidus inmenso vultus in orbe fuit.

En rapitis quoque fata bonos, Christique docentes

De vera mundum religione viros.

Occidit Aegidius, consumtus funere maesto,

Maximus ille animis, maximus ille fide.

30

Nona bis Octobris cursum nox tristis agebat,

Non, tenebris pulsus, exhibitura diem.

D d d 3

Parca

21. *An gravis incepti, non tempore mitior ullo,*

Sors peragit, demto fine, rigoris iter] Mallem hic scripsisset Lotichius,

Sors peragit, demto fine, tenoris iter.

nam aperte imitatur Ovidium Epist. xv.

†. 59.

An gravis inceptum peragit Fortuna tenorem,

Et manet in cursu semper acerba suo.

ubi vide Patru mei notas. sic Epist. vii.

†. 112.

Durat in extremum, vitaeque novissima no-
strae

Persequitur sati, qui fuit ante, tenor.

forte secutus est noster antiquam Ovidii editionem, in qua *rigorem* legebatur, nam variare illic codices patet, quod *laborem* habet codex Lincolnensis. plura vide apud Heins. ad Lib. iii. Trist. 1. 59. ubi pro *tenore* etiam in Medonii codice *rigore*. vocem hanc Livio quoque restituit Sigonius, multisque locis probavit Cel. Drakenborchius ad Lib. iv. cap. 37. § 9. sic vete-

rum tenor Valerio Flacco Lib. vi. †. 141. ubi vide notas. Non dissimile huic loco est illud Flaminii Lib. ii. Carm. 5. init.

Ergo adeo coeptum peraget Mors impia cur-
sum &c.

23. *Vidimus exilio &c.]* vide ad Eleg. praec. †. 107.

25. *Resque Ducis cari fractas, quo tempore*
Phoebi

Pallidus inmenso vultus in orbe fuit] Intelligit Johannem Fredericum Saxoniae Ducem, & prodigia quae cladem Mulbergensem praecesserunt. vide notata ad Lib. 1. El. ix.

27. *En rapitis quoque fata bonos]* Ovidius Epicedio Tibulli.

Cum rapiant mala fata bonos. &c.

30. *Maximus ille animis &c.]* Cogitabat illud Albinovani ad Liviam †. 14.

Occidit exemplum juvenis venerabile morum,
Maximus ille armis, maximus ille toga.

Parca ferox illum rapuit, dum funderet usque

Ardentes, anima deficiente, preces.

Ipsa etiam, letum ne tam crudele videret,

35

Nubibus obscuris condita Luna fuit.

Parte tamen, tumulo quae restat inobruta tantum,

Post obitum vivit, sed meliore sui.

Gaudiaque illa capit vitae coelestis, ademptus

Morte secuturis praevemente malis.

40

Gloria vera manet, lacrimosi funeris expers,

Aegidium certe non finit illa mori.

Interea tumulo feliciter ossa jacete,

Ultima dum veniat iudicis hora Dei.

35. *Ipsa etiam, letum ne tam crudele videret*] Eleganter Ovidium imitatur in Ibin
★. 219.

Lux quoque natalis, ne quid nisi triste videret,
Turpis, & inductis nubibus atra fuit.

43. *Interea tumulo feliciter ossa jacete,*
Ultima dum veniat iudicis hora Dei.]
simile illud Titi Strozze Lib. vi. Erotic.
pag. 83.

Corpora nec surgunt leto defuncta, priusquam
Ultima iudicii venerit hora sui.

ELEGIA XXI.

A D

RENATUM HENERUM.

Carmina dum facili pastorum ludis avena,
 Et tua pascentes fistula mulcet oves.
 Migdalidosque canis dulces & Phyllidis ignes,
 Et nemus ad gemitus adlicis omne tuos.
 Nos sine amore tui, jucunde Renate, sodales
 Ducimus hac longos in regione dies.
 Nam procul ad septem formosa Camilla triones,
 Inmemor antiqui forsitan ignis, abest.
 Claudia nec solitos adspectu nutrit amores,
 Claudia Damoni nuper amata tuo. 10
 Felix qui veteres solaris arundine curas,
 Et desiderium carmine triste levas.
 Gaude sorte tua, non infeliciter ardes.
 Casta tibi placidus pectora mulcet amor.
 Felices etiam, pastorum cura, puellae, 15
 Carmine non duro quae meruere cani.
 Gra-

ELEG. XXI. AD RENATUM HENERUM] Haec est Elegia illa, quam Renati Heneri Bucolicis, quae Parisiis edita sunt an. 1551. in 8. praefixam fuisse scribit Nicéron. *Memoir. des Hommes Illustr. T. xxvi. pag. 36.* male enim supra notavimus ab eo indicari Elegiam, eidem huic Henero inscriptam, quae exstat Lib. II. El. IX.

cujus erroris causa erat, quod Heneri Bucolica numquam videram, aut haec ipsa Elegia, quae in nullis Lotichii Carminum editionibus, neque in Cod. MS. conparet, in manus nostras tunc nondum inciderat: itaque eam nuper humanissime a Clariss. Christophoro Saxio mecum communicatam hic inferere e re visum fuit.

Gramina donec oves & amabunt saxa capellae,

Et fluvios pisces, & Meliloton apes:

Vestra per innumeros erit indelebilis annos

Gloria, perpetuo stabit honore decus.

20

Sic Galatea suos etiam nunc carpit honores,

Trinacrii quondam carmine dicta Senis.

Nec minus Andinus formosam Phyllida pastor

Extulit argutis teque, Amarylli, modis.

Nomen habet Crocale, Siculi quam gloria ruris

25

Altera, carminibus tollit ad astra suis.

Nomen habet Donace, vatis celeberrima versu,

Commoda venanti qui simul arma dedit.

Et

21. Sic Galatea suos etiam nunc carpit honores.] In veteribus auctoribus praeferunt viri docti conjunctim *etiamnunc*. Id est, hoc etiam tempore. vide Patruī mei notas ad Valer. Flac. vii. 454. vel *etiamnum*. ut apud Ovid. iii. Artis v. 59.

Dum licet, & veros etiam nunc editis annos. ubi in cod. Regio *etiamnum*. Lib. iii. Fast. 155.

Sed tamen errabant etiamnum tempora. ut correxit Heinſius pro *etiam tunc*. quem vide & ad Virg. Ecl. 2. 41. & iv. Georg. 135. notas doctorum ad Sueton. Oth. cap. 9. & Cortium ad Sallust. Jug. cap. 31. § 3. qui praefert *divisim et jam nunc*.

25. *Nomen habet Crocale & seqq.*] Hoc & sequenti disticho Calpurnium & Nemesianum innuit e veteribus poetis Bucolicis. e recentioribus v. 29. memorat Joh. Jov. Pontani Eclogas nonnullas Lepidinae titulo insignitas. in quibus Macron & Lepidina colloquuntur: easdem Pontani Eclogas, quae septem pompas pastorales complectuntur, laudat quoque, ubi omnia Pon-

tani scripta recenset, Sannazarius Lib. i. El. 9. v. 41.

Delicias, Lepidina, tuas, resonansque vicissim

Pastorum argutis carmen arundinibus.

deinde Pontano ipsum quoque Sannazarium merito subjungit, in cujus Eclogis Hyale, Nisa, & Aegle cantantur: & v. 33. Hieronymum Vidam, cujus Ecloga tertia Nice inscripta est. quibus addit Euricii Cordi & Eobani Hefſi Eclogas; quos propter patriae ejusdem consortium, & poeticae facultatis aemulationem recte jungit. de Euricii Cordi ingenio & doctrina merentur legi, quae scribit Camerarius in Narrat. de Eoban. Hefſo p. 20. & seqq. & Henric. Meibomius in vita Cordi, poematibus ejus praefixa. Dignissimos profecto omnes, quos Musa Lotichiana hic commendat; & quorum omnium Bucolica, additis aliorum plurimis, uno volumine conjunxit Joh. Oporinus 1546. in 8. quam editionem, hodie rariorem, ex merito laudat Mich. Neander praefat. ad Erotem. L. Gr. p. 210.

Et dilecta suo nuper Lepidina Macroni,
 Nota etiam calamis nunc, Joviane, tuis. 30
 Nulla dies Hyalen, Nisamque tacebit, & Aeglen,
 Pausilypi curvis nomina nota jugis.
 Vivet ad Eridanum Nice gratissima vati,
 Seriaes puerum quem docuere Deae.
 Aurifer Hesiacas nec adhuc tacet Aedera flammis, 35
 Cum Cordo recitas quas, Eobane, tuo.
 Aptus uterque fuit calamis, & primus uterque
 Teutonico Latios pavit in orbe greges.
 Quaeque minus celebres ad pascua laeta puellae
 Duxerunt aliquo cum Corydone pecus. 40
 Nunc quoque per populos e silvis Mygdalis ibit,
 Mygdalis argutis nomen adepta modis.
 Ergo (nec invideo) pretium tibi dulce rependet
 Oscula purpureis mille, Renate, genis.
 Quae tibi dum figet, meriti cape praemia dicet, 45
 Grata tui merces ista laboris erit.
 Forfan & haec ultra: perstes modo fidus amanti,
 Casta nec alterius vincula rumpat amor.

E e e

Nec

38. — & primus uterque
 Teutonico Latios pavit in orbe greges]
 Non dubito Lotichium respicere ad initium
 Eclog. viii. Eobani Hefsi:
 Quam nihil Andino canimus spectabile versu,
 Tam primi Latias in Teutona pascua Musas
 Ducimus, & veniam praefati sacra subimus

Antra patris Fauni, & magni penetralis
 Panos.

43. pretium tibi dulce rependit] honesta
 imitatio Ovidii Lib. ii. Am. El. 8. v. 21.
 Pro quibus officiis pretium mihi dulce repende
 Concubitus &c.

Nec te decipiant, quas vestis murice tincta

Distentoque ornat conspicienda sinu:

50

Quaeque suos velant nigro velamine vultus,

Nec nisi de facie lumina sola patent.

Quin etiam validis constringunt pectora vinclis,

Utque papillarum forma sit arta, premunt.

Artis

51. *Quaeque suos velant nigro velamine vultus*] *velant velamine* minus concinnum est. Puto Lotichium ipsum nobis dedisse;

Quaeque suos celant nigro velamine vultus. ut apud Ovid. vi. Fast. 579. quem locum imitatur:

*Nunc pudet, & vultus velamine celat amatos,
Oraque sunt multa regia testæ toga.*

hic Lib. ii. Fast. 819.

*Ille diu reticet, pudibundaque celat amictu
Ora: fluunt lacrimae more perennis aquae.*

Lib. iv. Met. 682. de Andromeda:

— *manibusque modestos*

Celasset vultus, si non religata fuisset.

ubi eadem varietate in aliis codicibus legitur *velaret* vel *velasset*. sic *obductis vestibus ora tegere* dixit Maximianus El. ii. v. 12.

53. *Quin etiam validis constringunt pectora vinclis*] proprie & eleganter. sic in Aviti Adlocutione Sponsali, in Catalectis ineditis:

*Linea constricto de pectore vincula solve,
Et domino te crede tuo, nec candida laedas
Unguibus ora vide.*

sic enim legendum ad ipsa Catalecta videmus. Martialis Lib. xiv. Epigr. 64.

*Taurino poteras pectus constringere tergo,
Nam pelliis mammas non capit ista tuas.*

Maximianus El. v. v. 28.

*Urebant oculos duræ stantesque papillae,
Et quas adstringens clauderet una manus.*

ubi *instringens* in codice Vossiano. *abstringens* in fragmento Petri Daniellii. Lege *constringens*. venuste autem illic *stantes*

papillas vocat Maximianus, idest turgentes, sive ut in cod. Vossiano. *stantes rigidaeque*. sic *stare papillas* dixit Lucilius apud Nonium in *stare*.

*Hic corpus solidum invenies, hic stare papillas
Pectore marmoreo.*

& apud Statium Epithal. Stellae v. 270.

— *ne stantia laedas pectora.*

vide Gevartii Lection. Papin. pag. 134. & seqq. Bartholin. de Luce Animal. cap. xvii. pag. 111. & Gronov. Lib. iv. Observ. cap. 21. p. 347. Quod autem *constringere pectora vinclis* hic dicitur, id *strophio praeducta papillas* de Hesperie in Epigram. antiquo apud Pithoeum Lib. iv. pag. 155.

Et pulchro pulchras strophio praeducta papillas,

Gaudet utrumque sui pectoris esse decus.

sic enim legit Heinsius, idest obducta. vulgo *producta*. posses & *praecincta*. ita *praecinere strophio* M. Tullius in Clodium apud Nonium Marcel. in *strophium*. elegantius Prudentius Lib. ii. contra Symm. v. 37.

— *non pexo crine virago,*

*Nec nudo suspensa pede, strophioque revincta,
Nec tumidas fluitante sinu vestita papillas.*

ubi *recincta* habetur in Egmondano, Okonienfi, Thuaneo, & Rottendorphii codicibus ab Heinso collatis, qui tamen alterum praetulit. sic apud Catullum Epith. Pel. & Thetid. v. 65.

Nec tereti strophio laetantes vincta papillas.

ubi *cincta* apud Isidor. Lib. xix. Orig. 33. qui verum hunc Catulli perperam sub

Cinnae

Artis opus variae, latus undique succina cingit,

55

Succina Teutonici lecta sub axe poli.

Saepius & visunt spatiosa palatia lentis

Passibus, arguta molliter in solca.

Si sapias, illarum vitabis retia cautus,

Mygdalidos recolens foedera pacta tuae.

60

Gratior est simplex flos casti virgo pudoris,

Quamlibet & patrios inter adulta greges.

Dulcia sub patulis quae praebet gaudia ramis,

Cui sopor in viridi ducitur almus humo.

At vos ite greges, felices ite capellae,

65

Carpite securas, qua juvat ire, vias.

E e e 2

Vos

Cinnae nomine profert, ut notavit Grotius ad Germanici Imag. p. 39. & bene *luctantes papillas* corrigit Douza Fil. notis ad Catull. cap. vi. quem vide, & plura apud Pricaeum ad Apulej. pag. 80. & N. Heins. ad Ovid. III. A. A. 274.

58. *arguta molliter in solea*] Imitatur Catullum carm. LXVI. ad Manlium:

Quo mea se molli candida Diva pede Insulis, & trito fulgentem in limine plantam Immixa, arguta constituit solea.

ubi *argutam soleam* Vossius exponit vel brevem & exilem, vel sonitum argutum edentem, crepantem. quod ultimum videtur rectius. ejusmodi enim strepitantes crepidas amabant matronae & puellae elegantiores, instar crepidae Veneris tinnientis. paullo aliter & *strepitus pedum* dixit Tibullus I. El. VII. v. 68.

Cognosces strepitus me veniente pedum.

ubi vide Broukh. & ad Lib. ejusd. El. 9. 65.

Illius credo tunc sonuisse pedem.

& hinc *sonantem pedem* vocat poeta vetus in Lusib. Liberis Carm. 84. quem locum illic adfert Broukhufius. porro patet ex hoc loco Lotichium apud Propertium Lib. II. El. 9. v. ult. legisse,

Et canit in solea molliter ire pedes. quomodo etiam conjecit N. Heinsius Lib. II. Advers. cap. 5. pag. 242. & not. ad Propert. pag. 689. nunc tam in codicibus manu exaratis quam editis illic habetur.

Et canit ut soleant molliter ire pedes. nisi quod *soleam* in altero Leidensi. *saltans* in primo Dorvilliano. de soleis femineis vide notas interpretum ad Petron. cap. 95. ubi Gonsalii errorem in Catulli loco modo adducto recte refutavit Patruus meus, & Vossii expositionem probat.

62. *Quamlibet & patrios &c.*] Eleganter, pro *sit licet*, quantumvis. de quo loquendi modo, Ovidio valde amato, sed saepe in vulgatis editionibus corrupto, vide prolixè N. Heins. ad Nasonis Epist. VI. v. 140.

Vos thyma, vos cythifus, vos arbuta frondea pascant,

Nec desit fessis umbra, nec humor aquae.

Nec lupus insidias meditetur euntibus ullas,

Custodisque premant ubera plena manus.

70

Sic vester longos, faveat cui Mygdalis, annos

Securus placido cum grege pastor agat.

69. *Nec lupus insidias meditetur euntibus ullas*] Respicit notum illud Virgilii Ecl. v. v. 60.

*Nec lupus insidias pecori, nec retia cervis
Ulla dolum meditantur.*

Forte etiam non male scripsisset Lotichius,

Nec lupus insidias meditetur ovilibus ullas.

ut duo diversa adprecetur. pascentibus pecoribus securitatem v. 66. & hoc loco metum a lupis avertat, si ovilibus inclusa sunt. sic apud Virg. iii. Georg. 537.

Non lupus insidias explorat ovilia circum,

Nec gregibus nocturnus obambulat.

& hinc Calpurnius Ecl. i. v. 40.

— *licet omne vagetur*

Securo custode pecus, nocturnaue pastor

Claudere fraxinea nolit praesepia crate:

Non tamen insidias praedator ovilibus ullas

Alferet, aut laxis abiget jumenta capistris.

quod de lupo intelligebat Titius. vide illic

notas. praecedenti etiam disticho in animo noster habebat ejusdem Virgilii Ecl. ix. 31.

Sic cytiso pastae distendant ubera vaccae.

unde & praeferenda forte codicis Moretani lectio Ecl. x. v. 30.

— *nec gramina rivois,*

Nec cytiso saturantur oves, nec fronde capellae. ubi *apes* nunc in vulgatis circumfertur. certe ad *oves* & *capellas* referendum, quod occurrit Lib. ii. Georg. 431.

Tondentur cytisi, taedas silva alta ministrat. & Ecl. i. v. 79.

— *non, me pascente, capellae*

Florentem cytisum, & salices carpetis amaras.

licet non nesciam firmari vulgatam posse ex locis Columellae & Galeni, quos adfert Bodaeus a Stapel ad Theophr. Hist. Plant. Lib. iv. pag. 507. ubi *apes* ex *cytisi* floribus plurimum mellis excerpere dicuntur.

PETRI

PETRI LOTICHII SECUNDI
CARMINUM
LIBRI TRES.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

CHICAGO, ILL. 60607

1975

PETRI LOTICHII SECUNDI C A R M I N U M LIBER PRIMUS.

I.

A D

DANIELEM STIBARUM, EQ. FR.

Hunc dono tibi carminum meorum
Non dico lepidum, novum libellum,
Maecenas venerande, sed pudicum.
Curas inter & anxios labores,
Et fortis querimonias amarae,
Annis viximus (heu) tumultuosis.
His in fluctibus, impetuque rerum,
Ecquis molle quid exararet, ecquis

5

Versus

CARMINUM LIBER PRIMUS} Hic iterum adcurate primam editionem Parisianam eamque subsecutam Voegellianam adhibuimus, licet in iis alius Carminum ordo sit ac dispositio, multique versus vel additi vel demti, ut enotavimus. Nos ordinem secuti sumus ita ut eum digesserat Hoogstratanus, & in fine hujus libri nonnulla inedita addidimus.

1. *Hunc dono tibi*] *mibi* vitiose in vulgatis. In editione Parisina & Voegelliana legitur,

*Hunc dono tibi lusum meorum
Non dico lepidissimum libellum.*
sed alterum praestat. est autem imitatio initii Catulliani:

Cui dono lepidum, novum libellum &c.

4. *labores*] *timores* edd. Paris. & Voeg.

7. *His in fluctibus, impetuque rerum,
Ecquis molle quid exararet &c.]*

Inter bellorum tumultus Musis vacare se ex voto non potuisse queritur: non dissimile

Versus conderet elegantiores ?

At nunc munere cum tuo revivam

10

Jucundos Aganippidum recessus,

O praedulce meum decus, Stibare,

Blanda, si mihi Dî favent, in umbra,

Puris & nitidissimis, nec aetas

Quos ventura redarguat, libellis,

15

Laudes omne tuas feram per aevum.

mile illud Scaevolae Sammarthani Lib. III.
Sylv. I. pag. 107.

— & hoc in turbine rerum

Quisquam Pegaseis possit locus esse puellis?

sic Marullus Lib. I. Epigr. I.

Inter mille neces, durique incommoda Martis,

Quis putet Aoniis posse juvare Deas?

pariter Broukhufius in Eleg. ad Graev.
Lib. III. El. 4.

Verum inter strepitusque virum, sonitusque
tubarum,

Quis locus Aoniis lufibus esse potest?

Janus Douza pater initio Epigrammatum:

Inter mille pholos & vina liquentia semper

Quis locus Aoniis fontibus esse queat?

10. *At nunc munere cum tuo revivam*] Ita in omnibus editionibus; & tamen, licet hoc leve nonnullis videri possit, corrigendum est, *munere quum tuo* &c. aliter enim sensum obscuriorem hic reddit: id non monerem, nisi similis plane adverbii *quum* & praepositionis *cum* confusio saepe tenebras obfudisset haud paucis etiam veterum locis. vide Broukhuf. ad Tibull. Lib. I. El. I. v. 64. & Lib. III. El. 4. v. 21.

13. *Puris, & nitidissimis &c.*

Halans myrtus ubi salubriores

Et laurus redolens ministrat umbras.

Puris &c.

additur in Edd. Paris. & Voeg. sed recte haec postea auctor delevit, quia *in umbra*, & *ministrat umbras* merito inprobabat.

I I.

A D

JOANNEM HAGIUM, FRANCUM.

Hagi, prime sodalium meorum,

Qui, cum nos aleret novem Dearum

Dulci Lanus in otio, solebas

Mecum ducere saepe non inertem

Fultus

3. *Dulci*] *Tuto* edd. Paris. & Voeg. 4. *ducere*] *carpere* edd. Paris. & Voeg.

Fultus cespite florido quietem, 5
 Qua fagi, corylique, populiue,
 Et densae salices utraque ripa
 Frondosis fluvium comis obumbrant.
 Quid, dum bella tument nefanda, rerum
 In Martis geris urbe? me nivali 10
 Longo tempore detinet sub Arcto
 Fati saeva necessitas acerbi.
 Hic tabesco, gravissimis peresus
 Curis heu sine te, miserque vivo
 Inter tela, licentiamque ferri, 15
 Divisus procul a meis libellis,
 Et nunc vel situs hos araneofus
 Foedat, delicias meas: vel igni
 Hostis tradidit: hoc fleam necesse est,
 Hagi, prime sodalium meorum. 20

6. *Qua fagi, corylique, populiue &c.*
Qua purum salices, utraque ripa,
Frondosis fluvium comis opacant.
 ita in edd. Paris. & Voeg.

13. *gravissimis*] *tot anxiis* edd. Paris. & Voeg.
 sic in edd. Paris. & Voeg.

18. *Foedat, delicias meas &c.*
Foedat, nunc tineas alunt edaces
Nostrae deliciae, vel asper ignis
Miles tradidit &c.

III.

AD TUMULUM L. MATERNI

MILITIS FORTISSIMI.

Haec, Materne, tibi gelida monumenta sub Arcto
 Albidos ad liquidas pono Secundus aquas.
 Effusum patriae pro libertate cruorem
 Indicat incisus populus icta notis.
 Non lacrimis hoc funus eget: solatia forsan
 Talia plebejis manibus esse solent.
 Te magni super astra duces, validaeque cohortes,
 Pulsaque sollemni classica more vehunt.
 Mille viae casus tecum, bellicae labores,
 Frigus & excubias, pauperiemque tuli.
 Praeceptisque tuis fateor debere, quod aetas
 Prima rudimentis est in honore suis.

5

10

Hoc

AD TUMULUM L. MATERNI] forte hic Maternus idem est ac Maternus Steindorfer, cujus etiam memoriae conscriptum a Lotichio alterum carmen sub titulo *Inferiae ad tumulum Materni Steindorfer in urbe Hierae* occurrit infra Lib. II. carm. 10. ubi etiam a rei militaris gloria, Musarum amore, & amicae consuetudinis usu eum praedicat. adeo ut hoc carmen videatur esse Epitaphium ipso obitus tempore Materno scriptum, alterum vero Inferias comprehendat postea a poeta, cum tumulum ejus inviseret, compositum.

5. *Non lacrimis hoc funus eget: solatia forsan Talia plebejis manibus esse solent*] Eodem modo Janus Secundus, eximio illo in obitu Patris sui Epicedio Lib. I. Funer. pag. 176.

*Si curare tamen possunt mortalia Manes,
 Quo mihi tot lacrymae? non has mea funera possunt.*

Poscunt illorum, quorum mors omnia fuit.
 Casp. Kinschotius Lib. I. Poëm. pag. 21.
*Adspice funesto confectum, Frisia, leto;
 Qui pro te cecidit, cernere, Batave, virum.*
*Nec tamen inbelli deploret funera questu,
 Adspergi lacrimis nobilis urna negat.*

7. *Te magni super astra duces, validaeque cohortes &c.]* pariter fere Joh. Jovian. Pontanus Lib. I. Tumulor. pag. 71. in funere Jaomoti:

Dum ruit incautus stratum Jaomoti in hostem,

Occubat, & victi victor ab ense cadit.
*Extinctum flevit Dux, tristesque manipuli,
 Castraque magnanimi funere moesta viri.*

Hoc igitur munus, magnis quod saepe negatum

Regibus, a socio milite miles habe.

13. *Hoc igitur munus, magnis quod saepe negatum Regibus &c.*] similis locus supra Lib. IV. El. 5. v. 119.

Nam tua Pierides, quod magnis saepe negatum est Regibus, aeterna nomina laude vebunt.

I V.

A D

MELCHIOREM ZOBELLUM,
WERTACHENSEM, COMPATREM SUUM.

Dum te Parrhasio sub axe Mavors

Castris detinet in tumultuosis,

Jucundissime Melchior Zobelle:

Nos hic unanimes tui sodales,

Altus, Varus, Acontius, Secundus,

5

Ad sedes patrias fumus reverfi.

Et nunc inter amabiles amicos

Narrantes varios periculorum

Fff 2

Ca-

1. *Dum te Parrhasio sub axe Mavors]*

Dum te Martius a tuis Camenis

Septem suppositum furor Trioni

Castris detinet in laboriosis,

Terras pulsat ubi gelu perustas

Ibetis Baltica: nos tui sodales,

Jucundissime Melchior Zobelle,

Altus, Varus, &c.

ita in edd. Paris. & Voeg. de Melchior
hoc Zobelto vide notas ad Lib. I. El. 2.
int.

5. *Altus, Varus, Acontius &c.*] Mel-
chioris Imus Acontii cum laude meminit
Joh. Stigelius Lib. VIII. Elegiar. pag. 319.

Quique ad Pierias Heliconis Acontius artes
Non dubio faustum tramite carpit iter.

de facultate ejus poetica nobis judicare li-
cet ex duobus Epithalamiis in nuptias G.
Sabini, quae exstant in Sabini Adoptivis
pag. 349. & seqq. & carmine Acontium ce-
lebrasse laudes Erasmi patet ex Melan-
chthonis Lib. II. Epigr. 5. vide Crusii notas
ad Albini vitam Sabini pag. 47. nam de Alto
& Varo ad El. 2. Lib. I. vidimus.

8. *Narrantes varios periculorum*
Casus, bella, fugas &c.]

vide ad Lib. V. El. 13. v. 21.

Casus, bella, fugas, ducum labores,

Exhausti reminiscimur laboris:

10

Et te saepe, Zobelle, nominamus,

Et votis celerem tibi precamur

Acri a militia vacationem.

Vivas molliter axe sub nivali,

Vivas dimidium mei, nec olim

15

Obliviscere, mi Zobelle, Musas.

Crescunt in reditum tuum virentes

Et lauri, & Veneri dicata myrtus.

9. labores] ruinas edd. Parif. & Voeg.
recte. sequitur enim laboris.

12. Et votis celerem tibi precamur] ad-
dunt edd. Parif. & Voeg.

Dum furtim cadit humor ex ocellis.

15. Vivas dimidium mei, nec olim] In-
terferunt sequentes versus edd. Parif. &
Voeg.

*O tempus dolor illud, atque lucem
Infaustam meminisse, cum supremo*

*Digressu, manibus meis inbaerens
Vix summum lacrimis vale profusis*

Posses reddere, sed petens ab alto

Prospexit tumulo, diu sodales

Agros prosequeris in patentes:

*Quamvis & grave frigus, & propinqui
Saevae incuterent minas Iberi.*

Vivas molliter &c.

17. tuum virentes] mei sodalis edd. Parif.
& Voeg.

V.

IN MALUM POËTAM.

Salax poëta (pæne nomen addidi)

Nugator efferate, seculi pudor,

Ad-

IN MALUM POËTAM] Divinare dif-
ficile est. quem poëtam malum hic jambico
sale perficeret Lotichius, quantumvis nemi-
nem se mordaci carmine destrinxisse pro-
fiteatur supra Lib. iv. El. 4. v. 113. sed

forte hic traducit *Simonem Lennium*, poë-
tam obscenum ac maledicum, qui in
Academia Wirtenbergenſi Luthero ac Me-
lanchthoni turbas faceſſivit, licet pauper-
tate preſſus ab iis fuiſſet adjuvus. Hunc
cum-

Adhucne dentes exferis famelicos?

Et plena febris atque pestilentiae,

Vates siticulose, ructas carmina?

5

Me, me laceſſe, me pete, ut remordeam,

Fff 3

Caſti

eumdem tangere puto Camerarium in vita Melanchth. p. 180. & 181. licet indignum, qui nominaretur, cenſeat; tum quae de epigrammatibus famoſis, ſcriptisque inpuris & foedis, tradit, ad eumdem hunc Lemnium ſpectare patebit, ſi conferantur cum iis, quae notavit Th. Cruiſius ad P. Albinum vitam Sabini pag. 54. & ſeqq. Sed aperte in hunc bonorum obſectatorem invehitur Camerarius in Hodoeporico Elegiaco Saxónico, ad amicos Wirtenbergenſes ſcripto, quod legitur in Itinerariis Reuſneri, ubi pag. 547. longa digreſſione eum pro merito caſtigat hiſ inter alia verbis:

*At tu conjunctos tecum, inſaniſſime Lemni,
Convictu, ſtudiis, conditione, loco.*

*Quodque neſas dictu, inter quos fruere ſodales
Artibus ingenuis, Pieridumque ſacris;*

*Atque alios omnes quos obſervare decebat,
Teque patres meritis eſſe putare ſuis.*

*Proſcindis cunctos in puro turpiter ore,
Et laceras ſummos impia lingua viros. &c.*

*Ergo miſer cum nunc, Lemni, cumque exſul
oberres,*

Suſtinet adverſis nemo dolere tuis.

quae ultima explicant id quod in vita Melanchthonis d. l. tradit, eum ex Wirtenberga proſugum tamen impudentiſſime menſiendo tam foeda atque impura poſtea ſcripta emiſſiſſe, ut neque priorum veniam dandam ei, & quidquid accidiſſet, id lenius, quam neſaria ipſius veſania mereretur, omnes boni ſtatuere. Hunc igitur laceſſere & provocare hoc Epigrammate Lotichium, pietate in Melanchthonem & Camerarium praeceptores ductum, opinor, in qua opinione me confirmant illa dentes exferis famelicos, quae ad egeſtatem ejus referenda, qua cum

premeretur, nihilominus a Melanchthone adjutus fuerat, cui pro hoc beneficio, ut plebejarum animarum mor eſt, quam retulerit gratiam, patet ex Melanchthonis verbis in Epist. ad Camerar. pag. 306. *Hic nobis novos tumultus excitavit Lemnius, monſtroſus homo, cujus ingenium numquam amavi, ſed propter paupertatem eum aliquando adjuvi. Nunc reddit malam graviam, longa eſt fabula & indigna literis.* Deinde quod ſiticuloſi hujus vatis carmina vocet plena febris atque peſtilentiae, ad verſus ejus plenos ruris & inſicetiarum, referenda ſunt, quae illuſtrantur egregie ex iis Camerarii, quae ſequuntur in dicto Itinerario pag. 549.

*Hic etiam Aonidum, liquidas ut rana paludes,
Indoſi ſpumis inquinat oris aquas.*

Utque animus malus eſt: ſic & vitioſa loquela;

Verbaque cum numeris proprietate carent.

Scilicet & rabies & habet veſania vates,

Hic iſtos primas inter habere poteſt.

Eſto amens ſcelerum, Lemni, vatesque furoris:

Et Dea ſit cantus ſola Megaera tui.

illud autem Camerarii carmen idem forte eſt, ad quod eum componendum invitavit Melanchthon in Epistolis Lib. III Ep. 210. contra Lemnium volo te quoque Elegiam componere, quae non convicia, ſed beneſtam & gravem objurgationem contineat. quaeſo ut ea in re nobis gratificeris. Simonis hujus Lemnii Iter Helveticum, verſibus conſcriptum, legitur in Itinerariis Reuſneri pag. 512. & ſeqq. & Epigrammata nonnulla in Deliciis Poetar. Germ. Tom. III. pag. 1035. ſeqq.

Casti pater diserte contubernii.

An nomen addam? nolo, ne superbias.

Clamabo tantum, pace quod fiat tua,

O carminum venusta liberalitas!

8. *An nomen addam? nolo, ne superbias*
sic saepe poëtae. id ita exprimit Catullus
carm. LXVIII. v. 45.

— quem dicere nolo
Nomine, ne tollat rubra supercilia.

Ovidius Lib. iv. ex P. Ep. 3. v. 3.

*Nomine non utar, ne comendare querela,
Quaeriturque tibi carmine fama meo.*

illustrabunt haec notata Salvagnio ad Ovi-
dii Ibin v. 9.

V I.

A D

C A R O L U M C L U S I U M,

De Heliotropio, Hyacintho, & Lauro.

Adspecte, dum riguo, Clusi, spatiamur in horto,

Ut Clytie Phoebi servet euntis iter.

Credibile est illam, quamvis radicibus haeret,

Nunc quoque dilecti Solis amore trahi.

Hanc

3. — *quamvis radicibus haeret,*
Nunc quoque dilecti Solis amore trahi]
Elegans imitatio Ovidii Lib. iv. Met. Fah.
vi. de Clytie in heliotropium mutata, ubi
inter alia:

— *illa suum, quamvis radice tenetur,*
Vertitur ad Solem, mutataque servat amorem.
& hunc florem innuit noster supra Lib. ii.
El. vi. v. 59.

Grataque se vertens ad euntis lumina Solis,
Unde sui causam nominis verba tulit.

Lib. iii. El. 8. v. 33.

— *tuque o, quae Solis amati*
Observas nitidos pallida semper equos.

& Petrus Bembus in carmine libero, Priapi
titulo insigni: v. 15.

Nec quae cum rapidi vertit se lumine Phoebi,
Nec quae de pueri nomine nomen habet.

eleganter describit Rapius Lib. i. Horto-
rum pag. 28.

Ecce autem virides ardenti Sole per hortos
Pallet, & antiquos Phoebi suspirat amores
Infelix Clytie, reliquos super ardua flores.
Nam junco sese tollit sublimis in alto
Ad Solem, si forte suo spectetur amanti.

& omnium optime Basilii Zanchii Lib.
vii. Poëm. pag. 169. inde *Solis equum*
Latinis dictum heliotropium tradit Glo-
sarium

Hanc prope suave rubes, Hyacinthe, sed invida Daphne 5

Integit oppositis germen utrumque comis.

Pallida languescit Clytie, ponitque decorem,

Languet & Oebalius fletque gemitque pucr.

Sensus inest igitur plantis, gaudentque, dolentque,

Certaque naturae dant documenta suae. 10

Quisquis es, hos noli flores temerare, viator.

Nunc quoque, quos olim Phoebus amavit, amat.

farium Vossianum MS. *Heliotropium*, nomen gemmae vel floris, Latine *Solisequia*. nisi scribendum sit *Solsequia*. sic enim Papias in Vocabulario: *Heliotropium* nomen herba accepit, quod aestivo solstitio floreat, & quod Solis motibus folia circumactio convertat: unde a Latinis *Solsequia*. idem tamen Papias in *Solisequia*. *Solisequia* herba est quae

cum Sole oriente vel occidente flores aperit & claudit: hanc Graeci *beliotropium* vocant. hinc & *Heliotropia* gemma, de qua Marbodaei locum ex cap. xxxiv. ejus Libelli de Lapidibus in Isidori Glossario in *Vasculum* corrupte productum bene corrigit Joh. Is. Pontanus ad Macrobi. p. 746. & Rutgerf. in Venuf. Lection. cap. xvi. p. 334.

VII.

A D

JOANNEM ALTUM,

POËTAM SUAVISSIMUM.

Saepe meae nomen simul inter vina puellae

More jubes prisca temporis, Alte, bibam.

Tu Violantillam potas, mihi Claudia septem

Dat cyathos, & jam frigida fugit hiems.

Quid

1. *Saepe meae* &c.] Legitur in ed. Paris. pag. 25. b. & Voeg. pag. 39. ita ut in vulgatis. & habetur etiam in Epigrammatibus post N. Chytraei Poëm. pag. 353. b. *rotundissimum* & *festivissimum* hoc carmen vocat Scriberius in notis ad Martialis. pag. 178. ubi id profert, moremque veterum bibendi ad numerum literarum, quae nomen amicae efficiebant, hoc

ipso Lotichii epigrammate etiam illustrat. de quo vide Stuckii Antiq. Conviv. Lib. III. pag. 357. b. ad hunc ritum bibendi refer illud Casp. Kinschotii Lib. II. Poëm. Elegia omnium pulcherrima *Ara Bacchi* inscripta pag. 70.

Margaris hic octo cyathis formosa bibatur,
Carior est oculis nulla puella tuis.
At mea, dimidium tanti quae nominis inplet,
Dina

Quid faciam, sicci cum terga Leonis adibit

5

Phoebus, & ingratus faucibus aestus erit?

Ergo meae propter nomen breve cogar amicae

Ferre sitim? tanti nulla puella mihi est.

Non tamen hanc dominam mutabo, sitimque levabo,

Quid facies igitur, quaeris? amabo duas.

10

*Dina bis ad numeros est adhibenda suos.
Haec ego Margaridi sex & duo pocula pono,
Vivat, & innocuo pectore semper amet!*
nec omnino ineptum est illud Francisci
Franchini, Cosentini, pag. 93. Poëm. ubi
poëta miles exultat gaudio de re bellica
auspiciis Octavii Farnesii bene gesta:

*Al mea dic veniant convivio plena leporum,
Plena joci, Aonia concelebranda lyra.
Indulgere libet genio, atque indicere amicis
Certamen vini mite salutiferis.
Jam cyathis octo est Octavius ipse bibendus,
Qui dominus, qui rex, qui mihi numen erit.*

Broukhufius Lib. II. Lyricor. Ode 1.

*Puer, capaciores
Miscere perge concbas.
Furere hunc juvat furorem.
Suam bibat puellam,
Cuicumque amare cordi,
Mibi quinquies dat HERSE.*

9. Non tamen hanc dominam mutabo] Ad-
haeret Propertio Lib. II. El. 13. v. 73.

Quod quamvis ita sit, dominam mutare cavebo.
ubi Scaliger dominae mutire, quod recte
Passeratius ac Broukhufius rejecerunt. in
codice Dorvilliano secundo dominam vitare.
sed bene Passeratius vulgatam tuetur, &
exponit alio amores transferre, ut ipse Prop-
ertius loquitur eodem libro El. 12. v. 35.

*Quam possim nostros aliò transferre calores,
Hujus ero vivus, mortuus hujus ero.*

& Horatius Epod. xv. in fine:

Heu heu translatos aliò maerebis amores.

quae confirmant emendationem nostram in
alio ejusdem poëtae vexatissimo loco, quam
proposuimus aliquando in Miscell. Observ.
Vol. VI. Tom. II. pag. 465. & seqq. Exstat
ille Lib. II. El. 4. v. 4.

*Haec merui sperare? dabis mihi, perfida,
poenas,*

Et nobis Aquilo, Cymbia, ventus erit.

mirum, quot motus excitaverit, & quam
varie eruditorum ingenia quasi turbine
quodam adhaerit Aquilo ille Proper-
tianus, ut ex Passeratii & Broukhufii notis
liquet; qui tamen Passeratianam expositio-
nem non satis accurate exhibet, omissa pri-
ore ejus explicatione, quam prae altera ma-
gis probasse videtur: ille enim ita exponit,
*fides tua, ut aquilo ventus res levissima, sic
& nostra fides futura est. Nos o Cymbia
ventos nihil aliud quam ventos, & verbatum,
verba mera esse putabimus.* Beroaldus ex-
plicat, sibi ventos secundos fore, & dicit
proverbialem esse locutionem, quae signi-
ficat sudam tempestatem. cum quo facit
Scaliger. Multum quoque se torfit super
hoc loco Robertus Titius Lib. IX. Locor.
Controv. cap. I. qui exponit, tradam vento
Aquiloni fidem amoris discerpendam, ut
*in ventos ire dicuntur inania & vana pro-
missa.* Alius quidam vir doctus in libri sui
margine adscriperat explicandum hunc
locum esse ex Lib. III. El. 5. v. 71.

*At tu, saeve Aquilo, numquam mea vela vi-
debis,*

Ante fores dominae condar oportet iners.

sed

sed illic Poeti in mari Aegeo submersi calamitate & exemplo deterritum se dicit numquam discendi causa mare tentatum, ut in undis sepulcrum inveniat, potiusque vovet ante dominae fores humari. quae sane cum hoc loco nihil commune habent. P. Francius in ora codicis sui legebat sine distinctione,

Et nobis Aquilo Cynthia ventus erit.

hoc sensu, Cynthia nobis erit res inanis & levis instar venti Aquilonis. Plures aliorum interpretationes tota Exercitatione Academica de Aquilone Propertii hoc seculo Gislae Hassorum habita collegit Cl. Joh. Herm. Bennerus. qui fingit Propertium a Cynthia exclusum & ante asperas fores obiectum Aquilonibus, jam minari vicissim eandem puellae injuriam, & quod Cynthiae antea adversus se praefitisset Aquilo. jam sibi contra Cynthia praestitutum. Quam quidem interpretationem non facile, ut opinor, admittent illi, quinumquam forte legerint poetas tam rudes amorum ut mimentur puellis, se eas exclusuros & ante fores suas ventorum aut Aquilonis asperitati amicas obiecturos: neque magis, ut puto, capitalem Benneri conjecturam quis probabit, qua pag. 19. ejusd. Diss. in loco poetarum nostri modo producto emendat:

Ante fores dominae tunder oportet iners.

eadem sensu, licet vela sua in mari non visurus sit Aquilo, graviter tamen se ante fores dominae jacentem, venti hujus verbera & ictus sustinere velle. Sed bonum factum! quod infelicibus his hallucinationibus tam parum ipse tribuerit, ut satyra Menippea damnandas metuat. Satius enim fuerat vel penitus tacere, & cum Broukhusio profiteri, aquam sibi haerere, quam ejusmodi explicationibus locum obscuriorem aut poetam ineptum reddere. Mihi certe, dum codices manu exarati hic nullam opem ferunt, nondum facilius adfecto huic loco sanando se obtulit medicina,

quam ut statuamus librariorum prius forte pro alio scripsisse aliquo, unde aquilo ventus huc intempestive inrepsit ex sequente vers. 11. ubi legitur,

Non ita Carpathiae variant Aquilonibus undae.

Aquilone igitur hinc amoto scripsisse poetam dudum opinatus sum:

Et nobis aliò, Cynthia, ventus erit.

idque duplici expositione opportuna, vel ut Cynthiae minetur, se ea relicta abiturum in alias terras, effectumque ut hoc discessu amor perfidiae & ingratae amicae ex animo suo evanescat, quemadmodum Lib. 11. El. 20. v. 10. abitu ex Roma in Athenas amori suo remedium quaerit:

*Unum erit auxilium mutatis, Cynthia, terris,
Quantum oculis, animo tam procul ibis amor.*

vel potius ut denuntiet se alio vela daturum, idest dominam mutare, & alio igne incallescere constituisse, ut sequenti disticho ipse innuit,

Inventiam tamen e multis fallacibus unam,

Quae fieri nostro carmine nota velit.

sic Cupido aliò tela trajicere dicitur Lib. 11. El. 9. v. 18.

Si pudor est, aliò trajice tela tua.

Lib. 111. El. 18. v. 6.

Forfitan ille alio pectus amore terit.

Celeberrimus Ovidendorpius tentabat,

Nec votis Aquilo, Cynthia, ventus erit.

sed amplectebatur tamen nostram conjecturam in Miscellaneis vulgatam, quam hac occasione me pluribus hic adstruxisse boni consulent periti harum rerum lectores.

10. Quid facies igitur, quaeris? Amabo duas] eleganter. ut plures duorum nominum literae pocula cumulent. alia enim in re saepe mirantur poetae, se duas amatores, ad domandum nempe amicorum fastidium. vide Mureti notam ad Catulli carm. LXXII. pag. 127. b. ed. Ald.

VIII.

A D

J. FABRICIUM MONTANUM.

Montane, Aonidum comes fororum,
 Hos sex continuos mihi per annos,
 Dum Mars turbat Hyantias puellas,
 Numquam vise, sed omnibus diebus
 Pars desiderii mei sub Arcto,
 Ecquid vivis adhuc valesque? nam te
 Noster vivere nuntiavit Altus.
 O factum bene! o vetus sodalis,
 Quo non suavior est, crit, fuitve.
 Dic, quidnam tot agunt pares amici?
 Blandi Carolus arbiter leporis,
 Et tu, mi Gulielme, tuque Funcci,

5

10

Ju-

7. *Noster vivere nuntiavit Altus*] additur in edd. Parif. & Voegel.

Terris Altus ab Italis reversus.

qui versus recte a sequentibus editionibus exulavit. ex Italia enim numquam in patriam Germaniam reversum, sed Bononiae defunctum esse Altum, patebit ex notatis ad Lib. 1. El. 3. init. & Lib. 11. El. 5. v. 67. sequenti versu eadem editiones exhibent,

Musarum decus & vetus sodalis &c.

ceterum Johannes hic Fabricius Montanus, Helvetius, summus olim Lotichii amicus, venae purissimae poeta fuit, cujus carmina, hodie vix obvia, saepius in notis his ad partes vocavimus, idque ex editione unica Tigurina an. 1556. qui optimorum car-

minum libellus ideo quoque nobis pretiosior est, quia illum Lotichio nostro, poetae praestantissimo, ac fratri suo carissimo manu sua ipse Montanus inscripsit, emendatis vitiis nonnullis poeticiis. plura de eo vide apud J. P. Lotichium in Biblioth. Poët. P. 111. pag. 108. seqq. ubi tamen inter scripta ejus edita non memorat librum de Providentia divina, quem Dialogi forma scriptum dedicavit focero suo Rodolpho Collino, & edidit an. 1563. in 8. confer J. Alb. Fabricii Centur. Fabricior. pag. 51, 52.

8. *O factum bene!*] *Musarum decus* edd. Parif. & Voeg.

Jucundi, unanimes, & eruditi?
 Illam ver utinam novum reducat,
 Qua vos adloquar, audiamque lucem! 15
 Heu quot casibus, & quibus procellis
 Jactatum accipies tuum Secundum!
 Tunc fontis liquidas sedens ad undas,
 Ut mos esse tuus solebat olim,
 Argutos mihi carminum libellos 20
 Sub fago recitabis, aut sub ulmo.
 Nunc Alpes nivibus jacent amictae,
 Quando Phyllirii senis per astrum
 Declives agit imbrifer jugales,
 Hiberno properans ab axe Phoebus. 25

G g g 2

I X.

II. *Blandi Carolus arbiter leporis,
 Et tu, mi Gulielme, tuque Funcci]*
 Forte hic Carolus Clusius & Gulielmus Ru-
 gerius indicantur. quamquam id dubitan-
 ter conjicere liceat. De tertio adfirmare
 non dubito, intelligi Johannem Funccium
 Norimbergensem, virum quidem doctum,
 & probato Chronologiae opere notum, ac
 forsan Lotichii nostri amicum, tunc cum
 solis Musis ac Literarum studiis operam
 daret. postea enim Theologus & concio-
 nator aulicus Alberti Borussiae Principis
 cum regiminis publici negotiis ultra quam
 personam ejus decebat, ambitiose se in-
 miscuisset, & principi suo jam in senium
 vergenti stolidi & perniciosi suggere-
 ret consilia, meritis a Borussiae Proce-
 ribus poenas capite luit: quod supplicium
 paullo antequam subiret, fertur memora-
 bile illud, & ejusmodi cucullatis, sed prave
 ambitiōis, tribunis omni tempore in me-

moriam revocandum, tristi edoctus exem-
 plo pronuntiasse distichon:

*Disce meo exemplo, mandato munere fungi,
 Et fuge, ceu pestem, τὴν πολυπραγμο-
 σύνην.*

vide de eo Thuanum Lib. xxxviii. Hist.
 cap. 19. & Melch. Adamum in vitis German.
 Theolog. pag. 197.

16. *Heu quot casibus]* Pro his sex versi-
 bus sequentes tantum leguntur in edd. Paris.
 & Voeg.

*Et pulcros videam lacus, & urbem,
 Quam leni ferit anne, qui propinqui
 Exit Limagus in fluenta Rheni.
 Nunc Alpes &c.*

22. *Nunc Alpes nivibus jacent amictae]*
Nunc curvae per aquas volant carinae.
 addunt edd. Paris. & Voeg.

23. *Phyllirii senis per astrum]* *Phillyrio
 potitus arcu* edd. Paris. & Voeg.

I X.

A D

C L A U D I A M.

Claudia, virginis flos illibate pudoris,
 Quae superas vernis lilia mista rosis,
 Quam conferre bonis tibi casti pectoris ausim?
 Quamve parem formae dotibus esse putem?
 Si fortuna minus mea lamentabilis esset,
 Secula si dulci pace quiescent forent,
 Te quoque laudatas inter, me vate, puellas
 Tolleret ex humili fama perennis humo.
 Lesbia non majus, nec Delia nomen haberet.
 Haereret capiti prima corona tuo.
 Adhuc diva Venus, da longum ferre per aevum
 Tot bona: da facta pace redire domum.
 Ipse tibi galeam suspendam gratus & hastam,
 Lucidus irrigua qua strepit Acis aqua.

5

10

Et

2. *Quae superas vernis lilia mista rosis*] Comparationem hanc in laudando puellarum colore candido rubori mixto Virgiliana & Ovidiana multi e recentioribus passim imitati sunt. vide egregie id illustrantem Broukhufium ad Propert. II. El. 2. v. 21. Menagium in Observ. ad Amintam Tassii v. 51. & Dorvill. ad Chariton. p. 249.

3. *Tolleret ex humili fama perennis humo*] humili humo hic juncti, vix castigati veterum nitoris est. sufficeret *Tolleret humo*. ut apud Virg. III. Georg. 9.

— *tentanda via est, qua me quoque possim Tollere humo, victorque virum volitare per ora.*

vel *Tollenet ex humili*. ut apud Propertium Lib. II. El. 8. v. 15. sed qui locus varie in codicibus legitur; editur vulgo:

Surge anima ex humili jam carmine. sumite vires

Pierides, magni nunc erat oris opus. ubi *humilia* in primo, & *carmina* in secundo Leideni codice: in nostro autem codice non male legitur ac distinguitur:

Surge anima ex humili: jam carmina sumite vires;

Pierides, magni nunc erit oris opus.

13. *Ipse tibi galeam suspendam gratus & hastam*] vide ad Lib. III. El. I. 73.

Et breve carmen erit: VATES, CYTHEREA, SECUNDUS 15

HAEC TIBI MILITIAE DEDICAT ARMA SUAE.

15. *Et breve carmen erit: VATES. CYTHEREA, SECUNDUS &c.* Frequentes sunt istae & elegantes consecrationum formulae apud poëtas, qui dedita opera tali carmini dedicatorio nomen suum proprium passim inferunt. hinc forte non adspernenda plurimorum codicum scriptura apud Propertium Lib. II. El. II. 27.

Magna ego dona tua figam, Cytberaea, columna,

Taleque sub nostro nomine carmen erit.

HAS PONO ANTE TUAS TIBI, DIVA, PROPERTIUS AEDES

EXUVIAS, TOTANOCTE RECEPTUS AMANS. ubi *sub nostro munere* praetulit Broukhusius, sed *nomine* in duobus Leidensibus, utroque Vossiano, ac Dorvilliano, & meo codice habetur: licet alteram lectionem firmare potuisset simili Nasonis loco Lib. II. Am. El. 13. 25.

Lenis ades, precibusque meis fave, Nithya, Digna est, quam jubeas muneris esse tui.

Ipse ego tura dabo fumosis candidus aris: Ipse feram ante tuas munera vota pedes.

Adjiciam titulum. SERVATA NASOCORINNA.

Tu modo fac titulo muneribusque locum.

quamquam illic tribus distichis ter repetitum *muneris, munera, & muneribus* ad Ovidio profluxisse vix puto. unde forsitan recipienda veteris codicis lectio, monente Patruo meo, *quam jubeas numinis esse tui.* aut ultimo versu legendum;

Tu modo fac titulo carminibusque locum. ut apud Virg. III. Aen. 288.

— *& rem carmine signo;*

ARNEAS HAEC DE DANAIS VICTORIBUS ARMA. ubi vides in ista dedicatione *Aeneae* nomen etiam exprimi. *munera* quoque & *versus* simili in re addito nomine suo jungit Sappho apud Ovid. Epist. xv. 181.

Inde cbelyn Phoebo, communia munera, ponam:

Et sub ea versus unus & alter erunt.

GRATA LYRAM POSUI TIBI, PHOEBE, PONTRIA SAPPHO &c.

carmina autem de uno versu seu titulo inscriptionis recte dici, patebit ex Patruo mei notis ad dictum Virgillii locum.

X.

INFERIAE AD GEORGII LOTICHII FRATRIS TUMULUM.

Tandem post varios bellique viaeque labores
Contigit ad cineres, Frater, adesse tuos.

Ggg 3

Fra-

1. *Tandem post varios &c.* In editione Parisiensi pag. 32. & Voegelliana pag. 50. carminis hujus initium decem distichis auctius legitur hoc modo:

*Tandem contigimus post duros moenia casus,
In quibus ante diem frater adempte jaces.
Dic age, si quis eras viventis nuper amicus,
Notitiam tumuli flebilis unde feram?*

Aus,

Frater amabilior dulcis mihi lumine vitae,

Aetheris heu pulchra quam cito luce cares!

Quatuor addideras septem natalibus annos:

5

Jamque lyrae cordi, jam tibi carmen erat.

Tempore quo tecum spem nostram fata tulerunt,

Et lacrimis patrias Cynthius auxit aquas.

Non reditu potuere tuo gaudere parentes:

Ingenii nullum divitis exstat opus.

10

Ah

Aut, grave si non est, duc ad miserabile bustum,

*Manibus ut praefens ultima dona feram.
Sic ego; sic unus, lapis hic, a't, occulit illum,
Cumque meis lacrymis miscuit ipse suas.
Salve parve cinis peregrina condite terra,
Nunc cinis, Aonidum, frater, amice prius.
Frater amabilior &c.*

primo disticho innuit urbem Gelnhusam, ubi Georgius hic, Petri Lotichii frater junior, literis operam dabat, sub disciplina Conradi Cremeri, sed ex cephelea ac phrenesi in prima juventute vix undecim annos natus an. 1544. supremum diem obiit, ibidemque sepultus est. ut patet ex C. Cremeri Epistola a P. Lotichium Abbatem Solitariensem, edita in ejus Epistolis pag. 193. & lege vitam Abbatis Lotichii a Joh. P. Lotichio scriptam pag. 34. inter Abbatibus ejusdem Opuscula. Ceterum pulcherrima imitatione Lotichius hic aemulatus est Catulli Epigramma cii. quod similis argumenti est, & inferias continet ad Fratris tumulum:

*Multas per gentes, & multa per aequora
vestus,*

*Advenio bas miseras, Frater, ad inferias.
Ut te postremo donarem munere mortis,*

*Et mutum nequidquam adloquerer cinerem.
Quandoquidem Fortuna mihi tete abstulit
ipsum,*

Heu miser indigne frater adempte mihi!

Nunc tamen interea prisco quae more parentum

*Tradita sunt tristes munera ad exsequias,
Accipe, fraterno multum manantia sletu,
Atque in perpetuum frater ave, atque vale.*

quod totum ideo adscripsi ut ad verecundam antiquorum imitationem utrumque conferatur. sexto tamen versu illic corrigendum, ni fallor, levi mutatione:

Heu misero indigne frater adempte mihi.

ut patet ex Epigr. LXIX. v. 20. ad Manlium, ubi ejusdem fratris sui obitum deslet:

*Sed totum hoc studium luctu fraterna mihi
mors*

Abstulit, o misero frater adempte mihi.

& v. 92.

*Quae vae, vae, & nostro letum miserabile
fratri*

Abstulit, bei misero frater adempte mihi.

confer & Ep. LXVI. ad Ortalum. denique hoc ipsum Lotichii nostri Secundi Epigramma imitatus est ejus nepos Joh. Petr. Lotichius, Epitaphio manibus Patru sui sacro, pag. 127. Poëmatum:

Tandem multorum post intervalla dierum

*Venimus ad cineres, culte Secunde, tuos.
& seqq.*

8. *Et lacrimis patrias Cynthius &c.]*

Vitaque destituit corpus, & ora sonus.
ed. Paris. & Voeg.

Ah miserande puer, peregrina condite terra,

Dimidium tecum mors tulit atra mei.

Gloria Musarum tu summa futurus, & olim

Dulce decus nostrum; si licuisset, eras.

Salve care cinis, frater carissime quondam,

15

Nunc cinis, aeternum rursus ave, atque vale.

11. peregrina condite terra] prima sublate
juventa in ed. Paris. & Voeg.

13. Gloria Musarum tu summa futurus, & olim
Dulce decus nostrum, si licuisset, eras]
Bene imitatur Ovidium Lib. 1v. ex P. Ep.
8. v. 70.

Quod nisi te nomen tantum ad majora vocasset,
Gloria Pieridum summa futurus eras.

15. Salve care cinis] Epitaphium hoc in
iisdem edd. his versibus finitur:

Fam nemus Elysiū fortunatosque recessus
Et superas habitas umbra beata domos.
Sit tranquilla, precor, requies, spesque alma
piorum,

Hospita sit nullo pondere terra tibi.

eodem modo ut in fine Eleg. vii. Lib. iii.

Sit tranquilla tibi requies, spesque inscia
luctus,

Famque vale, manes subsequar ipse tuos.
quod descripsit Secundi frater Christianus
Lotichius pag. 275. Poëm.

Sit tranquilla tibi requies, spesque inscia
luctus,

Terraque sit cineri non onerosa tuo.
vide & ad Lib. 1v. El. 2. v. 60. & illu-
strant haec, quae notat Menagius ad Amin-
tam Tassi v. 259.

X I.

A D

A C I N F O N T E M.

Aci, decus nemorum, viridi circumdate musco,

Unde ferunt atavos faepe bibisse meos,

Tu mihi fecessus Heliconis, & otia praestas,

Aoniasque tuo fonte recludis aquas.

Tu

1. Aci, decus nemorum] Tria priora
carminis huius disticha aliter habentur in
edd. Paris. & Voegel.

Valle sub umbrosa teneras qui perfluis berhas
Nomen ab ilicibus qua trahit, Aci, nemus.
Tu mihi grata quies & dulce levamen in aestu

Cespitem fessa levas membra, liquore sitim.
Murmur & invitat blandos in margine fom-
nos,

Lenis & e gelidis vallibus aura venit.
Nec pecudes rivum nec turbat limus, & imum
Splendidior vitro &c.

Tu placido molles invitas murmure somnos,

5

Nec levat arentem purior unda sitim.

Non pecudes rivum turbant, limusve, sed imum

Splendidior vitro lucet ad usque solum.

Flumineos latices hic libat, & abdita ramis

Multa nemus querulis cantibus inplet avis.

10

Hei mihi, quod juvenis tellure altrice relicta

His careo silvis, hic ego semper aquis.

Dulce sed exhausti quondam meminisse laboris,

Estque pererrato gratior orbe quies.

Ergo

3. *Tu mihi secessus Heliconis, & otia praefas*] hunc Lotichii versum Patruus meus forsan in animo habuit initio Batesteinii sui:

*Tu mihi secessus tot, & otia docta dedisti,
Et vicibus mutas urbis agrique moras.*

6. *Nec levat arentem purior unda sitim*] Ita recte, non *ardentem*, vel *accensam*, ut aliter variant codices apud auctores veteres. vide N. Heinssii & Patruus mei notas ad Ovid. Epist. iv. §. 174.

— *arentem quae levet unda sitim.*

sic Tibullus Lib. i. El. 4. §. 36.

Et canis arenti torreat arva siti.

Propertius Lib. ii. El. 13. §. 62.

Ut liquor arenti pellat ab ore sitim.

quomodo & noster Lib. ii. El. 2. §. 48.

Diluit arenti Bacchus ab ore sitim.

Ovid. vi. Met. 334.

Sed relevare sitim, caret os humore loquentis,

Et fauces arent, vixque est via vocis in illis.

Paullinus Nolanus carm. v. §. 235.

Arentemque sitim decurrens unda levabat.

noster Secundus Lib. i. El. 6. §. 97.

Arentemque sitim relevans felicibus undis.

& Lib. ii. El. 12. §. 26.

Grata nec arenti Punica mala siti.

cui simile illud Flaminii Lib. iii. carm. 21.
Arentique levas aurea mala siti.

12. *His careo silvis*] addunt eadem editiones:

*Qua gelida quondam me saepe recorder in
umbra,*

Aonias puerum consuluisse Deas.

13. *Dulce sed exhausti quondam meminisse laboris*] in edd. Paris. & Voeg.

— *exhausti meminisse laboris, eritque
Ante pererrato &c.*

sed praestat alterum. simile habuimus supra carm. iv. §. 10.

Narrantes varios periculorum

Casus, bella, fugas, ducum ruinas,

Exhausti reminiscimur laboris.

Lib. i. El. 2. §. 77.

Tunc mihi narrabis validas quis ceperit urbes

Primus & hostiles fregerit ultor, spes &c.

Et quaecumque illis exhausta pericula terris.

qua imitatione sua firmat Lotichius receptam apud Ovidium lectionem Lib. xii. Met. 161.

*Sed noctem sermone trahunt; virtusque lo-
quendi*

*Materia est. pugnam referunt hostisque
suamque,*

Inquo

Ergo vale rursus, nostri memor, herbifer Aci.

15

Hoc tibi discedens opto, perennis eas.

*Inque vices adita atque exhausta pericula
saepe*

Commemorare juvat.

ubi in aliis *exalta pericula*. sed alterum recte praetulit Heinsius. quod ab uno codice meo firmatur. in altero *exaudita*, sed in margine *exhausta*. & sic in MSS. Palatinis, & codice Jureti.

15. *Ergo vale*] *Sanque vale* edd. Paris. & Voeg.

16. *perennis eas*] Ovid. III. Am. 6. 98. ad fluvium :

Quis grata dixit voce, perennis eas.

eleganter Broukhufius Lib. IV. El. 6. in fine ad fontem Trevirenses juxta Mosellam :

*At tibi, fons, blanda qui Musas excipis
umbra,*

Vivat inexhaustae vena perennis aquae.

*Nec pecudes, nec te turbent, nitidissime,
frondes,*

Et vitreo semper nectare purus eas.

quo loco forsitan respexit v. 7. hujus Epigrammatis Lotichiani :

*Non pecudes rivum turbant limusve, sed
imum*

Splendidior vitro lucet adusque solum.

XII.

A D

N Y M P H A S.

Fontibus Nymphae genus unde sacrum,
Quae salutare colitis recessus,

Et scatens rivis nemus, & calentes

Sulfure limphas :

Ecce sexcentas voveo coronas

5

Pro mei vobis reditu Stibari,

Ut suos vestris repetat penates

Sospes ab undis :

Grande qui rerum columnen mearum

Hic odoratas cithara per herbas

10

H h h

Dulce

5. *Ecce sexcentas*] vide supra Elëgiar. III. 2. 15. Hoogst.

Dulce me curis jubet expeditum

Fingere carmen.

Ipse, qua densas strepit inter alnos

Cynthus, molli residens in umbra

Vota persolvam, cumulans sacratas

15

Floribus aras.

Nunc maris rorem sat, amaracumque,

Et comas thymbrae dare, post & udas

Offeram myrtos, & Apollinaris

Germina lauri.

20

12. *Fingere carmen*] Adduntur ista in
edd. Paris. & Voeg.

*Hunc susurrantes Zephyri, levesque,
Dum redit, passim venerentur auræ,
Veris umbrosi comites, nec Auster
Concitet imbres.*

guntur in edd. Paris. & Voeg.

*Ipse frondenti calatbos bibisco
Sedulus texam, graciliq[ue] junco
Hic reus voti cumulabo vestras
Protinus aras.*

in quibus respicit illud Virgilii *Ecl. x. 71.*

*Haec fas erit, divae, vestrum cecinisse poetam,
Dum sedet, & gracili fuscillam texit bibisco.*

13. *Ipse, qua densas &c.*] Haec ita le-

XIII.

A D

GEORGIUM FABRICIUM.

Argutae fidicen lyrae, Georgi,

Dic nobis age, cur tuos libellos,

Illos candidulos, & expolitos,

Perfectum tibi vicies ad unguem,

Inclusos retines domi? nec ire

5

Doctorum finis ora per virorum?

Jam

AD GEORGIUM FABRICIUM] Lau-
dat hoc Lotichii carmen Lizellus in *Hist.*
Poëtar. Graec. Germ. pag. 55.

3. *Illos candidulos, & expolitos]*
Illos dico novos, & elegantes.
addunt edd. Paris. & Voeg.

Jam fat (nam modus esse debet) illos

Aerumnosa coërcuit litura.

Jam flores lepidos fat addidisti,

Jam permitte licentius vagari.

10

Non aevo tibi degener futuro

Livor dentibus invidis nocebit,

Multis nec lyricis minor per orbem

Junctus vatibus ibis, & legeris.

Salvete o lepidissimi libelli,

15

Dulces in quibus abluere Musae,

Et blandas Charites manus, & Horae.

Quam vos terque quaterque fuaviabor.

11. *Non aevo tibi degener futuro]
Q quod te pretium manet laboris,*

Indelebile nomen & voluptas!
addunt edd. Parif. & Voeg.

XIV.

J E S U C H R I S T O

S.

Has lacrimas, haec, Christe, tibi suspiria vates

Dedicat, hos oculos, seque animamque suam.

H h h 2

Tu,

1. *Has lacrimas, haec, Christe, tibi suspiria
vates*

Dedicat, &c.]

Adhaeret illis Flaminii Lib. iv. carm. xviii.

*Has lacrimas, atque haec imo suspiria corde
Traeta gemens libo, candida Hyella, tibi.*
simili colore poetico, sed in re longe dis-
simili, Janus Secundus Lib. i. El. xi.

*Hos tibi, sancte Puer, primas sacrificamus
ignes,*

Has tibi primitias dedico, sancta Venus.

Sed praestabit, puto, cum pulcherrimo
hoc Lotichii carmine conferre trium ele-
gantissimorum poetarum, & quidem argu-
menti ejusdem serii carmina, quae similes
preces contineat ad Christum, & tam pro-
pter

Tu, precor, audacis dele commissa juventae:

Tu liquido fordes ablue rore meas.

Respice nos, fragilis cum deferet halitus artus,

5

Summaque cum terris fulserit illa dies:

Cum

pter elegantiam, qua certe his nihil cedunt, quam materiem sacram cultissimis verbis comprehensam, comparari merentur ab his, qui pias Musas colunt. Primus est Basilus Zanchius, cujus purissima carmina utraque illa dote insignia omnibus commendari debent, Lib. VIII. Poëm. pag. 208. editionis nuperæ Serassianæ:

CHRISTO SACRUM.

*Has lacrimas, haec dona tibi Romana propago
Libat, & incensos dedicat ante focos.
Christe pater, qui corda rigas vitalibus undis;
Qui siliice undantes clicis unus aquas.
Tu lacrimas ne sperne pias, nec dona benignus,
Suscipe & haec nostri pectoris obsequia.
Fac riguo de fonte bibant sitientia corda,
Nostraque perpetuas urna refundat aquas:
Inque sui revoluta caput liquidissima fontis
Irriget arentem lymphæ perennis bimum.*

Alter Johannes Bocerum libro primo Carminum Sacrorum, in precatione ad Deum Opt. Max. in qua plurima horum versuum Lotichii imitatio adparet:

*Has tibi summe preces pater, haec tibi vota
sacravi,
Pectoris has imas accipe lacrimulas.
Hos humiles questus, nec tristes abjice voces,
Contritum luctu cor neque sperne Deus &c.
Ut desiderii coelestis amore liquefam,
Totus in aetherias vertar & usque faces.
Atque utinam nostris totum se infundat ocellis
Aequor, & in lymphas prorsus abire queam.
Ut mea perpetuo lacrimarum crimina fonte
Et gemitu numquam deficiente fleam.*

sed praecipue sequenti carmine ad Filium Dei, cujus initium est:

*Has lacrimas, haec vota tuo, pie Christe,
parenti
Defer, & oranti mitior ipse fave. &c.*

upî subjungit:

*Ipse tibi, donec terrena mole gravatus
Haec miser invisæ tempora lucis ago.
Mane novo, medioque die, tibi vespere sero,
Ipse tibi tacita carmina nocte canam &c.
Adventusque tui tempus, gratumque fursurum,
Quem dabit extremo buccina clara die,
Exspectabo preces inter, gemitusque fideles,
Continuis lacrimis corde madente, dabo.
Udus & in fluvium, lacrimarum gurgite
vertar,
Quo mea continue crimina foeda lavem.*

ex quibus patet Bocerum totum hoc carmen Lotichianum conatu laudabili quasi aemulatum fuisse. Accedat his lyrae Ratavicæ immortale decus Janus Broukhufius, qui Lotichii vestigiis presso pede insiluit Lib. II. El. I. ejusdem ad Christum Servatorem argumenti:

*Haec tibi, Christe Deus, cordis suspiria fracti,
Has tibi non fictas, optime, libo preces.
Sis bonus, o, facilisque mihi, quem languor
adsum*

Quem torret lentis vis inimica mali.
& quae plura longe pulcherrima ibidem sequuntur. Haec autem ideo a nobis hic notantur, quia poetici studii culturam haud parum promovet, similitum primi ordinis poetarum carmina, quando in eodem argumento versantur, inter se conferre: de cujus exercitii fructu vide Broukhufii judicium ad Tibull. I. 3. 35. Sed praecipue, ut juvenis literis sacris & elegantioribus operata exemplo ejusmodi ingeniorum excitetur ad similia tentanda, ut posthabito & abjecto miserabili aniliū naeniarum ululatu aduefiant potius hymnis sacris, in quibus macula pietas cum artificii elegantia contendunt, venerari majestatem divinam.

Cum tuba per densas sonitum dabit horrida nubes ,

Hocque triplex mundi flamma resolvet opus.

Quidquid erit, breve erit : nec enim, dulcissime, longe

Auguror adventus tempus abesse tui.

10

Interea tibi mane novo , tibi vespere sero ,

Grata tibi media carmina nocte canam.

Atque utinam plures oculos natura dedisset ,

Ipsē vel in limphas totus abire queam !

Scilicet ut maerens lacrimarum fonte perenni ,

15

Vulnera tabifica cuspide facta lavem.

Hospitium tu, Christe, humilis ne despice cordis.

Dulce tibi soli vivere , dulce mori.

5. *Respice nos &c.*] Eadem fere occurrunt supra Lib. iv. El. 4. sub finem:

*Respice nos, tenues cum spiritus ibit in auras,
Summaque cum terris fulserit ista dies.*

*Qua tuba per trepidas sonitum dabit horrida
nubes,*

Hocque triplex mundi flamma resolvet opus.

*Et bene habet : nec enim, genitor dulcissime,
longe*

Auguror adventus tempus abesse tui.

*Interea laudesque tuas, nomenque canemus
&c.*

9. *Quidquid erit, breve erit &c.*] hinc sua desumit Joh. P. Lotichius Lib. i. El. i.

*Quidquid erit, breve erit ; nec enim (si vera
fatebor)*

Auguror exitii tempus abesse procul.

13. *Atque utinam plures oculos natura de-
disset,*

Ipsē vel in limphas totus abire queam]

Eleganter hunc Lotichii locum aemulatus est Joannes Bocerius Libro i. Sacrorum Carminum, in precatōne ad Deum Opt. Max. loco modo laudato :

*Atque utinam nostris totum se infundat ocellis
Aequor, & in limphas prorsus abire queam.
Ut mea perpetuo lacrimarum crimina fonte,
Et gemitu numquam deficiente, fleam.*

& sequenti precatōne ad Filium Dei;

*Udus & in fluvium, lacrimarum gurgite
vertar,*

Quo mea continue crimina foeda lavem.

quae manifeste ex hoc Lotichiano carmine expressa sunt. Huc etiam spectat illud Joh. Jov. Pontani ad Suspiria, Lib. i. Amor. pag. 17. b.

*O jucunda mei suspiria nuntia cordis,
O oculi, nunc jam flumina, non oculi.*

vide Menag. ad Malherbae Poem. p. 266.

X V.

A D

RUDELIUM ET DRACONEM.

Rudeli, & Draco, candidi sodales,
 Salfas Tethyos ad frementis undas,
 Lugete o simul & pari dolore,
 Uberrim lacrimae per ora manent,
 Stillatimque fluant, & hinc & illinc.
 Limpergus superas reliquit auras,
 Limpergus jacet heu: proculque Moenus
 In ripa tumulum videt recentem.
 Nos longis regionibus remoti
 Udas nec lacrimis damus coronas,
 Nec (si qua est ea manibus voluptas)
 Quem saltem properans legat viator,

Signa-

1. *Rudeli, & Draco, candidi sodales]*
Rudeli, decus arbiterque legum,
Raucas Tethyos ad frementis undas,
Et tu, mi Draco, cui Thalia rorat
Succos dulcibus Atticos tabellis
Lugete o simul &c.
 sic edd. Parif. & Voeg.

5. *Stillatimque fluant]* addunt eadem
 edd. Parif. & Voeg.
O duram Lachrym, o maligna fata,
Heu fata aspera, triste nuntiatur
Factum triste, nimisve luctuosum.

6. *Limpergus superas reliquit auras]*
 Deslet obitum Matthiae Limpergii, Eccle-
 siae Moeno Francofurtensis pastoris erudi-
 tissimi. cujus aliquot Epistolae ad Patrum
 Lotichii scriptae leguntur in Abbatis Lo-
 tichii Opusculis pag. 123-128. ubi inter

alia memoratur carmen Petri Lotichii nostri
 ad eundem hunc Limpergium scriptum,
 pro quo ad se misso Abbati Lotichio gra-
 tias agit pag. 127. Sed quod in his, quae
 exstant, poematibus Lotichianis nusquam
 invenitur.

12. *Quem saltem properans legat viator]*
 Ovidium imitatur Lib. III. Trist. 3. v. 73.
Quosque legat versus oculo properante viator,
Grandibus in tumuli marmore caede notis.
 Propertius Lib. II. El. 8. v. 35.

Et tua transibit contemnens ossa viator,
Nec dicet, cinis hic, docta puella fuit.
 quem locum expressit Janus Secundus Lib.
 I. Epist. 10.

Ut meq; transcurrat contemnens ossa viator,
Ignotumque oculo nomen eunte legat.

Signamus titulo brevi sepulcrum.

At tu , cui citharae potens canorae

Dulci Musa dedit placere versu , 15

Raptum funere tam bonum sodalem ,

Fatis eripe , mi Draco : nec olim

Limpergum premat invidis tenebris

Aetatis taciturnitas futurae.

Sed candor niveus , gravisque virtus 20

Longis carmine consecratae feculis

Notescant magis , arduisque famae

Semper laetius evehantur alis.

Hoc est aere perennius sepulcrum.

15. *Dulci Musa dedit placere versu*] sic
supra Lib. v. El. 15. init. ad G. Fabricium:
Mitis, & Aonidum studiis excolte, Georgi,

Carmine cui dulci Musa placere dedit.

23. *evehantur*] *evagantur* Parif. & Voeg.

XVI.

A D

G E O R G I U M C R A C O V I U M ,

E T

M. L U C A N U M .

Lucane optime , tuque mi Georgi ,

Qui versus canitis venustiores

Et

1. *Lucane optime*] Est hic idem Lucanus, cujus meminit supra Lib. II. El. XIII. Cracovio inscripta, v. 95. praenominis nota M. diversum ostendit a Joh. Lucano, Lucca Lusitiae oppido oriundi, qui Cancellarius fuit Alberti Ducis Meklenburgici,

& in comitiis Augustanis an. 1559. ab Imp. Ferdinando nobilitatis honore insignitus est. de quo exstat Oratio Dav. Chytræi in ejus Orat. pag. 233—253. vide Schutzium de vita Dav. Cythraei Lib. I. pag. 239. & seq.

Et Graeae pede vocis, & Latinae:

Istos, si libet, urbis inquietae

Linquamus strepitus, &, ut solemus,

5

Jucundis spatiemur in viretis,

Restagnantis ad Albidos fluentum.

Lassi nunc etenim juvantur artus

Coeli temperie serenioris,

Et leni simul ambulatione:

10

Dum blandae nemoralibus sub umbris

Mulcent aëra cantibus volucres:

Et gratis parit irrigata rivis

Flores gramine discolore tellus.

O dulcissima solitudo ruris!

15

O silvae virides! avete Nymphae,

Et fontes, & agelluli salubres,

Vos ignobilis otii voluptas,

Et nostri requies laboris estis.

It secura dies, soporque mollem

20

Totis

11. *Dum*] *Nunc* edd. Parif. & Voeg.

14. *Flores gramine*] addunt Parif. & Voeg.

*Quos mitis fovet aura, dum serenis
Spirat lene Favonius diebus.*

15. *dulcissima*] *gratissima* edd. Parif. & Voeg.

17. *salubres*] *feraces* edd. Parif. & Voeg.

19. *Et nostri requies laboris estis*] Inse-
runt sequentes versus edd. Parif. & Voeg.

*Non hic livor adest, malaeque curae,
Aut vesanus amor sitisque habendi,
Nec casus varii negotiorum.
It secura dies &c.*

confer cum hoc loco ista Flaminii Lib. v.
Carm. 35.

*Vive, dum licet, otioque dulci
Ruris elue amara civitatis.*

Si gustare mei semel quietem.

Agelli potes, & periclitari,

Quam sit suave, tumultuosa ab urbe

Seme-

Totis noctibus irrigat quietem.
 O vere ter & amplius benigno
 Ortus fidere, qui sibi ipse notus
 Sic degit placide, viderque tecto
 Fumum dum salit ater ex avito!

I i i

25
Hoc

*Semotum sibi vivere, otiosa
 Numquam sit mihi vita, ni potentum
 Fortunasque, domosque, gratiamque
 Arbitraberè vix pili aestimandas.*

& in hunc sensum Seneca in Thyeste §. 391.
 privati & bene latentis hominis beatam
 vitam effert aureis illis versibus:

*Stet quicumque volet potens
 Aulae culmine lubrico:
 Me dulcis saturet quies.
 Obscuro positus loco
 Leni perfruar otio:
 Nullis nota Quiritibus
 Aetas per tacitum fluat.
 Sic cum transferint mei
 Nullo cum strepitu dies,
 Plebejus moriar senex.
 Illi mors gravis incubat,
 Qui notus nimis omnibus
 Ignotus moritur sibi.*

quo loco Marklandus ad Statii Silvas p. 184.
 pro nota Quiritibus emendatione minime
 necessaria legit, Nullis notaque litibus. nam
 Quirites pro nobilibus & potentibus dixit,
 ut Remi nepotes vocat Catullus potentiores,
 carm. xvi. quibus se ignotum & neglectum
 vivere optat: quod auctor Epigrammatis
 antiqui de vita tranquilla apud Pith. Lib. 1.
 pag. 32. ita exprimit:

*Pars ego sum plebis, nullo conspectus honore,
 Dum vivam dominus temporis ipse mei.*

ingentes Dominos vocat idem pag. 33.

*Ingentes Dominos, & famae nomina clarae,
 Illustrique graves nobilitate domos,
 Devota, & longe vivus cole, contrabe vela,
 Et te litoribus cymba propinqua tenebat.*

hinc toties potentum limina merito aver-
 santur poetae. vide Heinsum ad Virg. xii.
 Aen. §. 419.

23. Ortus fidere, qui sibi ipse notus]
 addunt edd. Paris. & Voeg.
Nympharum socius choris dearum.

24. — videtque tecto

Fumum, dum salit ater, ex avito]
 Idem hic versus occurrit in phaleucio inedi-
 to ad Marcum Eridanum de natali suo:

*Quando rursus in herbido recessu
 Defunctus rigidi labore belli
 Noti margine fluminis quiescam,
 Cantans versiculos, vidensque tecto
 Fumum, dum salit ater, ex avito?*

videri possit Lotichius imitatus esse San-
 nazarium Lib. ii. Epigr. 58.

*Sit satis ventos tolerasse & imbres,
 Et minas satorum, hominumque fraudes:
 Da, pater, tecto salientem avito
 Cernere fumum.*

nisi potius uterque illud Ovidii respexerit
 Lib. i. ex P. Ep. 3. 34.

*Non dubia est Isbaci prudentia, sed tamen
 optat*

Fumum de patriis posse videre focis.

quo loco Ovidium expressisse versus Ho-
 meri Odys. A. §. 56. & seq. recte notavit
 Micyllus. vide & Tzetzen Chil. vi. Hist.
 77. pag. 113. & Pricaei notas ad Apulej.
 Apolog. pag. 138. ad eundem Homeri lo-
 cum respicit Rutilius Lib. i. Itin. 195.

*Nec locus ille mihi cognoscitur indice fumo,
 Qui dominas arces & caput orbis habet.
 Quamquam signa levis summi commendat Ho-
 merus,*

Dilecto quoties surgit in astra foco.

ita enim recte pro solo legebat Heinsius.
 quod his optime firmatur. vide illic Patruj
 mei notas.

Hoc vitae genus est beatioris,
Lucane optime, tuque mi Georgi.

XVII.

P R O

WOLFGANGO NEUSTETERO

COGNOMENTO

S T U R M E R , E Q . F R .

Da violas hospes, jacet hac Sturmerus in urna,
Qui puer inmiti caesus ab hoste fuit.
Aspera collatis dum tentat praelia signis
Marchio, prolapso concidit ictus equo.
Sic ego saepe rosas, sic uda papavera vidi,
Candida sic primo lilia vere mori.
Ille quidem patrii quondam cognominis haeres,
Acer & invicto Marte futurus erat.

Atrc-

2. *Inmiti caesus ab hoste fuit]*— *a saevo pertulit hoste necem.*edd. Paris. & Voeg. & versu primo *jacet*
*hac Wolfgangus in urna.*3. *Aspera collatis &c.]* Secundum & tertium distichon desiderantur in edd. Paris. & Voeg.5. *Sic ego saepe rosas, sic uda papavera &c.]* de hac comparatione poetis frequent, sed non uno modo adhibita, vide supra ad Lib. IV. El. 5. v. 97. ubi etiam hoc idem distichon occurrit & notatis illic ad Pracastorii & Lotichii nostri locum e Catullo adumbratum adde illud Eliae Corvini Epigrammate in tumulum Sororis T. II. Delic. Poët. Germ. pag. 933.

*Flosculus in viridi tener ut succiditur agro,
Qui tulit e molli vix sua colla solo.
Sic dilecta soror primae sub flore juventae
Indignae mortis saucia falce cadit.*

Flaminius Lib. I. Carminum:

*Sic florem biantem mollibus.
Telluris almae amplexibus
Vellens procella turbinis
Leves in auras dissipat.*

paullo aliter Virgilius XI. Aen. 68:

*Qualem virgineo demessum pollice florem
Seu mollis violae, seu languentis byacinti,
Cui neque fulgor adhuc, nec dum sua forma
recessit,
Non jam inater alit tellus, viresque ministrat.*

Atropos invidit: generis nec profuit ingens

Gloria, principibus nec placuisse viris.

10

Hoc satis: hospes abi, nec vivere differ in horas.

Eximium Lachesis nil finit esse diu.

9. *Atropos invidit*] *Abstulit atra dies* Da lachrymas hospes, nec vivere differ in ho-
edd. Paris. & Voeg. ras,

11. *Hoc satis: hospes abi &c.*] Sic memor humanae conditionis eas.
ita in edd. Paris. & Voeg.

XVIII.

A D

J E S U M C H R I S T U M.

Jesu redemptor ac protector omnium,

Idemque lux mortalium,

Te (nam quid ultra est?) noxiis heu plurimis.

Contaminatus invoco.

Jam, jam dolet, quod egi, jam, jam poeniter.

5

Errata jam nosco mea.

Ut fervida vi Solis usta languidas

Ponit comas amaracus:

I i i 2

Sic

1. *ac protector*] Non satis pura vox, neque serviens metro. sed neque tota haec oda optimis Lotichii carminibus accensenda. Hooger. Recte damnatur vox illa *protector*, quamquam e Cypriano aliisque sequioris seculi scriptoribus exempla ejus proferantur. vide Cellar. Cur. Post. p. 227. & Noltenii Lexicon L. L. Antibarbarum pag. 691.

7. *Ut fervida vi Solis usta languidas*
Ponit comas amaracus]

Imitatus est hunc Lotichii locum Paulus Melissus in Elegiis pag. 109. Schediasmatum Poëticorum:

Non secus ut cultis marcescit amaracus hortis,
Ponens languidulas, usta calore, comas.

infra carm. xx. v. 5.

Tabesco solus, ut misella amaracus
Vesantis aestibus caniculae
Arescit.

& Lib. II. carm. 14. v. 26.

— *hinc amore membra tabescunt,*
Halans Amaracus velut pruinosus
Cum tacta flatibus repente marcescit.

lege elegantem Joh. Jov. Pontani Lamentationem ad Amaracum in morte Filii Lucii in Jambicis pag. 237. b. Poëmat.

Sic maeror ossa devoravit intima,
 Totusque, Christe, languedo. 10
 Penitusque contabescerem, nisi tuae
 Confiderem clementiae.
 Miserere fons salutis, & dulci meum
 Cor irriga solatio:
 Animumque faevis libera terroribus, 15
 Tuoque reple spiritu.
 Te luce prima, nocte te fera canam,
 Lyraque gratias agam:
 Quà natus ille ex Ifaci nepotibus
 Vates tuam potentiam, 20
 Victórias cecinit tuas, & innuba
 Te nasciturum virgine:
 O fauciae spes una conscientiae
 Cruore me lava tuo.

10. *Totusque*] ita emendavi, cum in
 vulgatis & apographo Hoogstratani male
 sit, *Totiesque*, metro & sensu repugnante.
 Balduinus Berlicomius in Paraphrasi Psal-
 mi VI.

Fac, eia, gratiam, obsecro, ecce languedo
Dolore totus.

Flaminius Lib. VIII. carm. 20. ad Christum:

Amare totus languedo,

Nec ulla jam datur quies.
 & in fine:

— *tui tabescere*

Amore res dulcissima est.

& ita ut correxi recte etiam edidit Jacobus
 Lernutius in Hymnis Liturgicis Victoris
 Gifelini, quibus hoc Lotichii carmen in-
 seruit pag. 17. & 18.

X I X.

A D

PUERUM SUUM IN DIE NATALI
P. VIRGILII MARONIS.

Ternas, i puer, ocius coronas
Nectas ex apio, marisve rore,

I i i 3

Aut

IN DIE NATALI P. VIRGILII MARONIS] Profluxit hic titulus ab editoribus, non ab ipso Lotichio, ut opinor. nam in ed. Parisina, ab auctore ipso curata, ut & prima Voegelianae, inscriptio est, AD PUERUM SUUM IDIB. OCTOB. omittis ceteris illis, IN DIE NATALI P. VIRGILII MARONIS. Quod magis ad genium vetustatis est. Virgilii enim natalem diem OCTOBRES IDUS simpliciter dixisse sufficit, eoque nomine apud poetas antiquos notae sunt, nec raro celebratae. ita apud Martialem Lib. xii. Ep. 68. cuius lemma est DE IDIBUS MARONIS:

Octobres Maro consecravit Idus,

Idus saepe colas & has & illas

Qui magni celebras Maronis Idus.

ex quo Ausonius in Genethliaco Idyll. v.

Octobres olim genitus Maro dedicat Idus.

ut illic notavit Mariang. Accursius. Vetus auctor Vitae Virgilii, quem vulgo Donatum vocant: *Natus est Cn. Pompejo Magno, & M. Licinio Crasso primum Coss. Iduum Octobrium die.* Nimirum Idus has Octobres sive poetae principis natalem inter veteres plurimè tamquam sacrum coluerunt, eorumque exemplo recentiores. Notum est, Silium Italicum Virgilii natalem religiosius quam suum celebrasse, ejusque monumentum Neapoli, tamquam Dei alicujus templum, adire solitum, teste Plinio Secundo Lib. iii. Ep. 7. vide P. Crinitum Lib. xxiv. de Honest. Discipl. cap. 4. & Martinum de Roa Lib. vi. Singular. p. 622. Inter Italos

Jacobum Sannazarium quoque Virgilii natalem quotannis coluisse tradit Sebast. Corradus in Prolegomenis de Virgilio. Prolixo etiam, eoque pulcherrimo, phaeleucio, *Softbyrides* inscripto, natalem Virgilii decantavit Georgius Anselmus, Parmensis, in fine Lib. vii. Epigrammatum. & e Germanis Lotichio nostro hac arte vix inferior Eobanus Hessus Lib. iv. Sylvar. pag. 468. & Lib. v. pag. 497. Ferdinandus Furstenbergius, insignis ille Princeps Paderbornensis, carmine in natalem Cardinalis Fabii Chisii, pag. 60. Poëmatum;

*Quot votis cumulavit & coronis
Idus, Mercurii diem, vetustas,
Majo fidere, nobilesque partu
Octobres coluit Maronis Idus.*

e Belgis nostris Caspar etiam Kinschotius, quem elegantissimi ingenii juvenem obitu certe nimis immaturo Musis inviderunt Fata, peculiari carmine Viro Illustri Radbodo Hermannio Schelio inscripto, natalem Virgilii celebravit Lib. i. Poëm. p. 31. & nostro tempore in sollemni amicorum sodalitis carminibus, tamquam inferis, manes ejus veneratus est Franciscus Hesselius in aedibus Clootianis. lege Hoogstratani Sylvarum Eleg. xxii. pag. 323. quae est in natalem Virgilii. Sed & has Idus alii quoque e recentioribus poetae communem cum Virgilio natalem habuerunt. Inter ceteros idem Princeps Ferdinandus Furstenbergius Paderbornensis, ut patet

cx

Aut thymbra gracili: nec est pudori

Nostros populus, aut salix capillis,

Quas ripis Arar educat propinquis.

5

Nam myrto nec adhuc ego, nec ausim

Phoebea caput inpedire lauro.

Sambuco quoque dic & Appiano,

Huc ad me veniant, sacras agemus

Et vino & fidibus Maronis Idus.

10

Junctis adsit oloribus Dione,

Adsint rite vocantibus Camenae.

O me si qua recessibus Dearum

Illis inferat, herbidosque monstret

Colles, qua tenui canens avena

15

Te formosa Amarylli, teque Phylli,

Albis, Phylli, decentior ligustris,

Intonsas docuit sonare silvas!

O si se mihi praebeat, sed olim,

Argutis imitabilem cicutis

20

In-

ex Alexandri Pollini Epigrammate, quod habetur in Septem Illust. Viror. Poëm. pag. 28. & dignus Lotichio praeceptore discipulus Johannes Posthius, utraque Phoebea lauru inclutus; id quod carminibus suis celebrarunt Paulus Melissus, Nicolaus Reusnerus, & alii, quae leguntur in Adoptivis Posthii pag. 195. & seqq.

8. *Sambuco quoque dic & Appiano*] vide supra ad Lib. II. El. 5. v. 6.

11. *Junctis adsit oloribus Dione*] inserunt hic edd. Parif. & Voeg.

His Phoebus pater Idibus Maroni

*Illuxit, Charitesque vagienti
Haustu nectaris imbueret guttur.
Junctis adsit oloribus Dione,
Et blandus pharetra puer remissa,
Adsint rite &c.*

14. *herbidosque] aviasque monstret Valles* edd. Parif. & Voeg.

17. *Albis, Phylli, decentior ligustris*] est imitatio Virgilii in Eclogis:
Candidior nivei foliis Galatea ligustri.

19. *O si se &c.*] hic versus cum duobus sequentibus desiderantur in ed. Par. & Voeg.

Intactum Corydon amans Alexin,
 Quando limpide te videbo, Minci,
 Qui natale rigas solum Maronis,
 Ripas praeteriens arundinosas?
 Sed cesso. Puer, i, frequentiores
 Adpone, & cyathos capaciores.
 Cras rorantia rursus & minuta
 Imple pocula: sic diem quotannis
 Hanc ducam, mihi paene cariorem
 Natali proprio: valete curae,

25

30
Vitae

22. *Quando limpide te videbo, Minci,
 Qui natale rigas solum Maronis]*
 vide quae notavi ad Specim. Antholog.
 Epigr. Lat. Vet. pag. 42.

24. *Ripas praeteriens arundinosas]* Sequuntur in edd. Pariss. & Voeg. hi versus usque ad finem carminis:

*At vos Idibus his mei sodales
 Tristes ponite cogitationes.
 Mox flavas Ligeris petemus undas,
 Nec tussim metuo gravedinemque,
 Nec casus dubios periculorum.
 Quid cessas puer? i, frequentiores
 Appone, & cyathos capaciores,
 Nec lympbae mihi temperent Lyaeum.
 Cras rorantia rursus & minuta
 Imple pocula, quid moraris? obe,
 Sis multo focus igne luculentus.
 Da rursus, simul ut bibamus omnes
 Consuetudine nationis hujus,
 Nec quisquam malus atque curiosus
 Ternos ter stupeat scyphos bibentem.
 Sic mecum lepidissimi sodales,
 Has Idus numero vel hoc vel illo
 Eudentes agite, & novem Sorores
 Una supplicibus rogate votis.
 Sed jam nox venit, Hesperusque, rivos
 Musae claudite, sat bibere prata.*

ubi quinto versu respicit illud Catulli carm.
 XXI. v. 11.

*Non incendia, non graves ruinas,
 Non facta impia, non dolos veneni,
 Non casus alios periculorum.*

quem locum bene etiam imitatus est Flaminius in phaleucio ad Alexandr. Farnesium
 Card. Lib. 1. carm. 9. pag. 17.

— ades Quiritum
*Alexander ocelle. sat tulisti
 Dura frigora, sat graves calores.
 Et casus varios periculorum.*

noster supra carm. IV. v. 8.

*Narrantes varios periculorum
 Casus, bella, fugas, ducum ruinas,
 Exhausti reminiscimur laboris.*

25. *Puer, i, frequentiores]* vitiose in vulgatis:

— Pueri frequentiores
Appone, & scyathos &c.

29. *mibi paene cariorem]* Ex Horatii Od.
 Lib. 4. 11. 17. 18.

*Fure sollemnis mihi, sanctiorque
 Paene natali propria. Hoogstr.*

Vitae perniciēs : adeste Musae,
 Et lauri, citharaeque fistulaeque.
 Laus & gloria sempiterna vatum est.

30. *valetē curae, Vitae perniciēs*] Est imitatio Catulli carm. xxv.

*At vos, quo lubet, hinc abite lymphae,
 Vitae perniciēs, & ad severos
 Migrate &c.*

passim vero poëtae in ejusmodi sollemnī festivitātē hac quasi formula utuntur. Petronius cap. lxxix.

— *valetē curae*

Mortales : ego sic perire coepi.

ut recte emendat Heinſius Lib. iii. Advers. cap. 3. non *mortalis ego*. ubi similiter corrigi in Statii Genethliaco Lucani Lib. ii. Sylv. 7. 7. 130.

Sed curae procul hinc abite inertes,

pro eo quod vulgo sine ullo sensu:

Securae procul hinc abite mortes.

licet longe aliter in sua editione dederit Marklandus. Martialis Lib. xi. Ep. 7.

Pallentes procul hinc abite curae.

haec & similia desumpta ex illo Anacreontis carm. xxiv.

Μεθέρε με Φροντίδες, μηδ'

Εν μοι καὶ ὑμῖν ἔστω.

ut locum constituit Davies. ad Cic. ii. de Nat. D. cap. 47. paullo enim aliter in vulgatis edd. legitur.

X X.

A D

GREGORIUM SCHE TUM,

M E D I C U M.

Vixi diu curis solutus omnibus,
 Vixi secundum vota, pace, literis,
 Amore abundans, gratia, sodalibus.
 Nunc (heu graves rerum vicissitudines!)
 Tabesco solus, ut misella amaracus
 Vesanientis aestibus caniculae
 Arescit. O decus meum, peregrinus
 Vix lustra quinque, jamque delectatio
 Omnis, joci, facetiae, cupidines,
 Studiumque consenescit a radicibus.

5

10

Tam

Ad GREGORIUM SCHE TUM] non legitur in ed. Paris. sed in Voegel. p. 137.

Tam mane numquam surgo, nec tam vesperi
 Carum reviso lectulum, quin maxima
 Vi lacrimarum diffuam, discriminum
 Memor ruentis patriae, heu calamitas
 Abominatae servitutis! heu furor!
 Heu laeva mens! heu civium discordia!
 Invidit alma scilicet felicitas,
 Ne dulce litus Adriatici maris,
 Per saxa vetus aequoris Ligustici,
 Tecum viderem, limpide Iybridis,
 Padive ripis ambulans, ignobili
 Mederer istis otio molestiis,
 Ubi nunc bicolore tu jacens sub populo
 Horas beatas ducis inmemor mei.
 Nos murmurantis ad caput Druentiae,
 Vitam trahemus in tenebris exsules,
 Donec (quod est novissimum) resulserit
 Desiderata coelitem benignitas.

15

20

25

14. *heu calamitas*] Vitium in metro : nisi forte in ultima syllaba patriae synaloe-
 pham negligat. Hoogstr. *Malignitas* sub-
 stituit J. P. Lotichius in Promulf. Crit.
 cap. XIII. ubi refert Rudolphum Goclenium
 hoc vitium in Lotichiano hoc versu no-
 tasse, sed id defendisse Dominicum Portium,
 poetam Elegiacum eruditum. eum vide.

21. *ripis ambulans*] in aliis edd. habetur
ripis inambulans. unde J. P. Lotichius in
 Promulf. Crit. cap. XIII. hic corrigebat,

Padive ripae inambulans &c.
 vide de hoc & praecedenti vitio ipsius
 Rud. Goclenii Epistolam, inter Electa
 Epistolica a Cl. Heumanno edita T. III.
 Poeciles pag. 395.

25. *Nos murmurantis ad caput Druentiae*]
 additur in edit. Voegeliana :
Tui sodales omnium miserrimi
Vitam trahemus &c.

de Druentia Galliae Narbonensis flumine
 vide ad Lib. III. El. 5. v. 5.

XXI.

E P I T A P H I U M
 ADOLPHI A GLAUBURG,
 JURECONS. FRANCOFURD.

Adsta parum viator, & pios jube
 Salvere manes: hic Adolphus est situs,
 Qui stirpe gentis editus Glauburgiae
 Majoribus clarissimis, dum viveret
 Domi forisque notus, ob reconditam
 Rerum optimarum floruit scientiam,
 Cursus perennes siderum micantium,
 Moresque naturae intimos cognoverat,
 Aeternitati consecrans quamplurima,
 Quae conprobasset omnis aetas postera,
 Idem inpiger terra, marique gentium
 Mores & urbes exterarum viderat,
 Dignumque sese gesserat Republica.
 Sed nil opes, nil dignitas, nil literae,
 Nil flos juventae, nil Apollo profuit.
 Vix lustra sex peregerat, quando occidens
 (Heu spes inanes!) ultimum vidit diem.

Scio,

10. Quae conprobasset] sic recte ed.
 Voegel. male enim in vulgatis Lipsiens.
 Quae cum probasset.

12. Mores et urbes] Horatianus locus
 Epist. I. 1. 19.
 — multorum providus urbes
 Et mores hominum inspicit. HOOGST.

Scio, misertum est ! I viator, & facro
Levem precare pulveri terram, & vale.

18. *Scio, misertum est*] utitur formula
funeris Terentiana in Phorm. Act. 1. Sc. 2.
v. 49.

*Neque notus, neque cognatus, extra unam
aniculam
Quisquam aderat, qui adjutaret funus:
misertum est !*

XXII.

A D

R E N A T U M H E N E R U M.

Si mecum leviter meridiari
Sub myrto liber, aviaque loto,
Mi Renate, parum deambulatum
Rus ad me venias, ut otiosis
Disertos recitet puer libellos
Bembi, Flaminii, Actii, Augurelli,
Vel quodcumque bonum simillimumque est.
Nam quasdam volo collocutiones
Tecum texere, donec aestuosus
Frangat se calor, hinc sedens in herbis

5

10

K k k 2

Dulci

6. *Augurelli*] Johannes Aurelius Augurellus clarus poëta Italus, uti priores tres, de quibus supra locuti sumus. HooGsr. Ejus carmina prodierunt Venet. ex Aldi officina 1505. 8. non valde benignum de Augurello judicium est Jul. Caes. Scaligeri in Lib. vi. Poëtic. pag. 785. sed quod bene refutavit Matthaeus Toscanus in populo Italiae Lib. II. pag. 40. vide Serassii notam ad Bembi Carmina Latina pag. 254. Italicis ejus poematibus novissima editio nuper subjuncta. certe de Augurello praecclare sentiunt Jovius in Elogiis pag. 159. Baillet Jugem. des Sçav. T. IV. part. III.

pag. 97. & Borrichius de Poëtis pag. 93. invidioso etiam encomio eum maculat Pierius Valerianus in Epigrammate, quod exstat T. II. Delic. Poët. Ital. p. 1353.

8. *Nam quasdam volo collocutiones
Tecum texere &c.*]

Haec bene ex Catullo adumbrata sunt carm. XXXIII. ubi similiter Caecillum ad se invitat:

*Poëtae tenero, meo sodali,
Velim Caecilio, papyre, dicas:
Veronam veniat, Novi relinquens
Comi moenia, Lariumque litus.
Nam quasdam volo cogitationes
Amici accipiat sui metique.*

Dulci vina refrigerabis unda,
 Qua citros rigat, adluitque lauros,
 Nostris lymphæ scaturiens in hortis.
 O jucunda beatitudo vitæ,
 Libros inter, & optimos amicos,
 Quos jungit bona comitas, & una
 Delectatio rebus ex eisdem,
 Et Musæ, Veneresque transmarinæ!
 Gaude villula, quam tuum libenter
 Inviso nemus! Ecquid aestimandum est
 Curis esse beatius solutis?

15

20

11. *Dulci vina refrigerabis unda*] vide
 ad Lib. III. El. 8. 19.

14. *O jucunda beatitudo vitæ*
Libros inter & optimos amicos
 Bene imitatus est Johannes Fabricius Mon-
 tanus, Poëmat. pag. XI.

Has tu delicias, amice, solus,
Gustas? o tua ter quaterque felix
Kita, qui procul urbis a tumultu

Silvas inter & optimos libellos
Manes imperiosa jura: fasi.

19. — *quam tuum libenter*
Inviso nemus! Ecquid aestimandum est.
Curis esse beatius solutis?
 Catullo iterum adhaeret Epigr. 32. ad Sir-
 mionem peninsulam:
Quam te libenter, quamque laetus inviso &c.
O quid solutis est beatius curis?

XXIII.

A D

G E O R G I U M M A R I U M.

Fide Mari, cujus placidus cor molle Cupido,
 Blandaque jucundo mulcet amore Venus.
 Dulcia cur usti celas incendia cordis?
 Si nescis, gravius vulnera tecta dolent.

Dic

Ad GEORGIIUM MARIUM] vide de hoc
 Mario Hagii vitam Lotichii pag. 88. Ce-
 terum hoc Epigramma Lotichii cum se-

quentibus ad finem hujus Libri Carminum
 ineditis primi producimus ex cod. MS.
 manu J. P. Lotichii exarato.

Dic age, nam duri sermone levantur amores, 5
 Hic tibi colloquii maximus usus erit.
 Ipse Cupidineis etiam miser ignibus arsi,
 Heu grave praeteritos est meminisse dies.
 Arsimus, & saevos non dissimulavimus aestus,
 Nec tulit hic Clio, nec mihi Phoebus opem. 10
 Vulnera lenibant tantum languentis amici,
 Una fuit curis haec medicina meis.
 Te quoque non pigeat castos memorare calores,
 Saepius hoc facias, postmodo sanus eris.
 Ut relevant lacrimae pressum & suspiria pectus, 15
 Sic & amicorum voce levatur amor.

11. *Vulnera lenibant tantum languentis amici* Eadem fere occurrunt Lib. 11. El. 3. v. 31.
 & seqq. *Vulnera lenibas tamen infelicis amici,*
Saepius hoc facias, postmodo sanus eris] *Et mihi dicebas, I modo, sanus eris.*

XXIV.

DE BACCHO ET NYMPHIS

A D E U M D E M.

Bacchus amat Nymphas, Bacchum Niseïdes antris.
 Naïdes (ut fama est) occulere suis.

K k k 3

Illic

DE BACCHO ET NYMPHIS] Ineditum hoc Epigramma eidem MS. Codici debetur. versu primo imitatur Ovidium Lib. 111. Met. 314. de Baccho:

— inde datum *Nymphae Niseïdes antris*
Occulere suis, lactisque alimenta dedere.
 ubi de Bacchi nutricibus Patruī mei notas

consule. Ceterum hujus carminis colorem poëticum hausit Lotichius vel ex illo Epigrammate, quod legitur apud Pithoeum Lib. 1. Epigr. Vet. pag. 3. in Bacchum:

Infantem Nymphae Bacchum, quo tempore
ab igne
Prodiit, inventum sub cinere, abluerunt.
 Ez.

Illic irriguas fuit enutritus ad undas,

Abluit & rapidas, ortus in igne, faces.

Miremur, si laeta mero corrumpitur aetas,

5

Frigidulae si non temperet humor aquae.

Funde,

*Ex illo Nymphis cum Baccho gratia multa est,
Exstinctus quod sit ignis, & urat abduc.*

ita enim legendum non *Sejunctus*, ut Pithoeus edidit. vel potius ex Graeco Meleagri Epigrammate, ex quo illud apud Pithoeum versum est, quod exstat Lib. i. Antholog. Graec. cap. 59. titulo εἰς οἶνον:

Αἱ Νύμφαι τὸν Βάκχον, ὅτ' ἐκ πυρὸς ἤλαθ' ὁ κύρος,

Νίσσαν, ὑπὲρ τέφρης ἀρῆι κυλιόμενον.

Τῶνεκα σὺν Νύμφαις Βρόμιος Φίλος. ἦν δὲ νιν εἶργης;

Μίσγεται, δεξὴ πῦρ ἐτι καίόμενον.

cujus sensum recte exposuerunt Brodaeus & Obsoptacus, vinum nempe aqua diluendum, & Bacchum, temulentum illum Deum, sobriis Nympharum undis temperandum esse; quod optime Lotichianae huic parodiae convenit. & eo quoque sensu hoc Epigramma intellexisse H. Fracastorium patet inde, quod illud ipsum, quod Pithoeus edidit, subjecerit dissertationi suae de Vini Temperatura. Illud autem Meleagri Epigramma a variis viris doctis, Melisso, Erasmo, Stephano, Barthio, Broukhusio, non una interpretatione vel imitatione expressum esse notavimus in Specimine Animadv. ad Epigr. & Catalect. Vet. Poët. Lat. pag. 4. quibus conferendae poeticae imitationis causa addere lubet tria poetarum non contemnendorum carmina, quibus Graeci Epigrammatis elegantiam quisque suo artificio vel strictiori vel liberiori aemulati sunt. primum est Pierii Valeriani in Delic. Poët. Ital. Gruter. pag. 1354.

*Ardentem ex utero Semeles lavere Lyaeum
Nates, extincto fulminis igne sacri.*

*Cum Nymphis igitur tractabilis: at sine
Nymphis*

Candenti rursus fulmine corripitur.

alterum Matthaei Toscani in Anthologia Epigrammatum e veteribus expressorum cap. xxxii. pag. 145. & T. i. Poët. Ital. pag. 284. b.

De Cupidine ad Bajas dormiente.

*Dum Bajas dormiret Amor prope litus in
umbra*

Murmure detentus lene fluentis aquae.

Conspexere illum Nymphae multo igne coruscum,

Et raptas lymphas supposuere faces.

*Quis gelidum credat subito exarxisse liquorem,
Atque inde aeternos emicuisse focos?*

Nec mirum, bis flammis, toties quibus arserat aether,

Vos quoque perpetuum si caluistis aquae.

tertium est Caelii Calcagnini Lib. ii. Carminum p. 204.

Bacchus ex igne raptus.

*Ardentis Semeles audens puer excidit alvo;
Ardebatque uno mater & ille rogo.*

*Et spes nulla super miserae succurrere matri,
At puer in flammis non tamen ustus erat.*

*Ogygis occurrit, sed non prius attingit illum,
Succubuit multae quam Jovis ignis aquae.*

*Ignis abit, sed non abiit vis ignea prorsus,
Quique cuti summae parcat, in ima furit.*

*Nympha igitur procul o puerum ne tangito,
clamat,*

*Quisquis es: ignis enim est ni prius imbre
laves.*

& ex hoc etiam fonte derivatum est illud Mureti Epigramma in Bacchum:

*Nondum natus eram, cum me prope perdidit
ignis,*

Ex illo lymphas tempore Bacchus amo.

vide Menagian. T. iv. pag. 61. illustrabunt haec Salvagnii Boëssii notae ad Ovidii Ibin. v. 227. ubi Graecum Meleagri Epigramma versibus Latinis etiam non male reddidit.

Funde, Mari, lymphas: haec doctis apta poëtis,

Sobrius Aonidum pocula coetus amat.

Vina mihi relevent tacitas, volo, mitia curas,

Ante meum tempus non juvat esse senem.

10

X X V.

DE SEQUANA, ALBI, ET NIGRO FLUMINIBUS,

A D E U M D E M.

Sequana jucundus mihi, sed jucundior Albis,

In mare gurgitibus fertur uterque suis.

Sequana corpus habet, cor nostrum detinet Albis,

Saevus amor flammis torquet utrumque suis.

Cor tamen est quantum mihi corpore dulcius aegro,

5

Tantum Sequanicis dulcior Albis aquis.

Albis habet gelidas, & habet quoque Sequana lymphas,

Non tamen hic nostras, nec levat ille, faces.

Erravi: Levat hic, saevos alit alter amores,

Sequana jam flammam mitigat, Albis alit.

10

Nec

4. Saevus amor flammis torquet utrumque suis] Mallet torret. torquet enim rectius animo curis & sollicitudinibus agitato, sed flammis melius torret convenit. ut apud Horat. III. Ode 9. v. 13.

Me torret face mutua

Turini Calais filius Ornithi.

& Ode 19. v. ult.

Me lentus Glycerae torret amor meae.

Propertius Lib. III. 23. 13.

Corruptus saevo Veneris torrebar abeno.

Ovidius III. Amor. 2. 40.

An magis hic meus est animi, non aëris, aestus,
Captaque femineus pectora torret amor.

noster Secundus Lib. III. El. 5. v. 12.

At nunc rursus amor veteres mihi suscitabat
ignes,

Rursus atrox saeva me face torret amor.

& sic alii saepe. solent autem hae voces in veterum locis etiam haud raro confundi. vide Drakenb. ad Silium Lib. I. 194.

Nec tamen Albis alit, sed flammæ Sequana nutrit,

O grave nunc animæ flumen utrumque meæ!

At tu, care Mari, si te bene novimus, inquis,

Irriguus flumen vincit utrumque Nicer.

9. *Erravi: Levat hic &c.*] Eleganti hac formula, qua præcedentia corriguntur aut mutantur, utitur etiam adposite Janus Secundus Bafio XIII.

*Suaviolum, Stygia quod me de valle reduxit,
Et jussit vacua currere nave senem.
Erravi: Vacua non remigat ille carina,
Fiebilis ad manes jam natat umbra mea.*

XXVI.

E I D E M

GEORGIO MARIO SUO.

Pars jucunda sodalium meorum,

Qui sævos numeris Catullianis

Mulces pectoris æstuantis ignes!

Sic sentis male de tuo Secundo,

Ut deponere candidos amores

Tutis auribus illius recuses?

Non per me venient in ora vulgi

Tuæ deliciae, tui lepores.

Nobis

5. *Ut deponere candidos amores
Tutis auribus illius recuses?*] Imitatur Horatium Lib. I. Ode 27. v. 18. eadem in re:

— *quicquid habes, age,
Depone tutis auribus, ab miser,
Quanta laboras in Charybdi.
Digne puer meliore flamma.*

ejusdemque argumenti est Catulli carm. VI. ad Flavium, ubi inter alia:

*Quare quidquid habes boni, malique,
Dic nobis, volo te ac tuos amores*

Ad coelum lepido vocare versu. confer nostrum supra carm. XXIII. ad eundem hunc Marium:

*Dic age, nam duri sermone levantur amores,
Hic tibi colloqui maximus usus erit. &c.* quod similis coloris est ac illud ejusdem Catulli carm. LXII. ad Camerium:

*Si linguam clauso tenes in ore
Frustris proicies amoris omnes,
Verbosa gaudet Venus loquela,
Vel signis licet obferes palatum,
Dum vestri sis particeps amoris.*

Nobis est satis in joco, atque vino,

Salsis fallere taedium cachinnis,

10

Ut mos est hominum venustiorum.

Ardes, ah, nimis inpotenter ardes,

Imis sensibus, intimis medullis.

Quare aut hendecasyllabis, Georgi,

Aut blandis elegis, tui caloris

15

Reddas participem tuum sodalem.

Nam sedant animum, nec erubescunt,

Et faevos numeri levant dolores.

7. *Non per me venient in ora vulgi*] Respicit rursus Catullum carm. xxaviii. ad Ravidum:

*Anne ut pervenias in ora vulgi,
Cuius qualibet esse notus optas?*

XXVII.

A D

HILARIUM CANTIUNCULAM.

Albo candidior poeta Cycno,

Cantiuncula, qui tui sodalis

L 11

Haeres

AD HILARIUM CANTIUNCULAM] Exstat hoc Lotichii carmen in Hendecasyllabis Cantiunculae, pro quibus ad se missis ei hic gratias agit, pag. 122. & 123. ibidemque habetur Cantiunculae carmen Responsorium ad Lotichium. vide quae de hoc Hilario Cantiuncula notavimus ad Lib. III. El. 6. in init. legitur & hoc Lotichii Phaloecium in vulgatis Lipsiens. editionibus inter ejus Juvenilia pag. 310. & in ed. Voegel. pag. 178.

1. *Albo candidior poeta Cycno*] Idem versus est apud Hieronymum Amaltheum

in Phaloecio ad Joh. Plazonum pag. 30. ed. Broukh.

*Albo candidior poeta Cycno,
Intacta nive purior poeta &c.*
est autem imitatio ex epigrammate antiquo,
Albo candidior puella Cycno.

unde & Salmonius Macrinus Lib. II. Carminum pag. 28. ad Gelonidem:

*Lydis candidior puella Cycnis,
Getulo queebore, Indicisque baccis &c.*

2. *qui tui sodalis*] *tuo sodali* in ed. Voeg. *

Haeres interioribus medullis.

Dum nos Euganei foveant recessus,

Hic lentis ubi flexuosus undis

5

Pulchram Medoacus fluit per urbem :

Tu qui flosculus es novem Sororum,

Quid rerum geris ? adjicisne totum

Ad leges animum severiores ?

Et si quando onus hoc reponis, ecquid

10

Florenti canis otiosus aevo

Dulci carmina melle dulciora,

Et blandis salibus, facetiisque

Fallis tempora, tempora ista nostra

Amarissimo amariora felle ?

15

Sic est: nam lepidum tuum libellum

Perlegi, ingeniumque copiamque

Sum miratus, amabilemque Musae

Pudo-

10. *Et si quando]* *At si* ed. Voeg.

18. — *amabilemque Musae*
Pudorem, veteremque disciplinam,
Sic Calvum puto, Memmiumque, & ipsum,
Quem tu plus opulis amas, Catullum &c.]
Manifesta videtur imitatio Johannis Jov.
Pontani Epigramm. pag. 235.

Sed certe meus hic libellus unum
Doctum postsequitur suum Catullum,
Et Calvum, veteremque disciplinam.

nisi uterque in animo habuerit illos Sentii
Augurini versus, qui leguntur apud Plinium
Secundum Lib. iv. Epist. 27.

Canto carmina versibus minutis,

His olim quibus & meus Catullus,
Et Calvus, veteresque. Sed quid ad me &c.
plerumque autem Cajus ille Licinius Cal-
vus Catullo adsociatur, adeo ut eodem
carminum genere excelluisse videatur, &
versibus molliusculis, amatoriiis, vel saty-
ricis Epigrammatibus operam dedisse. id
colligo ex ejusdem Plinii Lib. i. Epist. 16.
ubi de Pompejo Saturnino: *Praeterea facit*
versus, quales Catullus meus aut Calvus.
Quantum illis leporis, dulcedinis, amari-
tudinis, amoris! Inserit sane, sed data
opera, molliusculos, leniusculos, durius-
culos quosdam, & hoc quasi Catullus meus
aut Calvus. certe ejus versus amatorios
cum

Pudorem, veteremque disciplinam,
 Sic Calvum puto, Memmiumque, & ipsum, 20
 Quem tu plus oculis amas, Catullum,
 Cultis versiculis & expolitis
 Urgentes animi levasse curas.
 Ergo nunc Aganippides puellae
 Pro dulci tibi carmine & venusto 25
 Inmortalibus educant in hortis
 Lauros atque hederas recentiores ?

cum Graeca venustate comparandos dicit Gellius Lib. XIX. cap. 9. unde quia Graecorum genio scripsit, etiam *docti* titulus, perinde ac Catullo, ipsi adhaesisse videtur. Propertius Lib. II. El. 25. v. 87.

*Haec quoque lascivi cantarunt scripta Catulli,
 Lesbica quae ipsa notior est Helena.*

*Haec etiam docti confessa est pagina Calvi,
 Quum caneret miserae funera Quintiliae.*

ubi vide Passeratii notas. idem poeta Calvum Catullo jungit Lib. II. El. 19. v. 40.

*Ista meis veniet notissima forma libellis,
 Calve, tua venia, pace, Catulle, tua.*

& Ovidius Lib. II. Trist. 427.

*Sic sua lascivo cantata est saepe Catullo
 Femina, cui falsum Lesbica nomen erat.
 Par fuit exigui similisque licentia Calvi,
 Detexit variis qui sua furta modis.*

ubi & Memmium memorat, sed cuius carmina dura & illepidia vocat Gellius d. I. Quintiliae suae amores & obitum cecinisse Calvum patet ex Propertio, & Catullo carm. 93. quod inscriptum est *ad Calvum de Quintilia*. Nonnulla ejus fragmenta ex Servio, Prisciano, Macrobio, & Asconio Pediano collecta hic addere possemus, si hujus ista loci essent. Interim adire te velim, quae de hoc Calvo erudite notarunt Achilles Statius ad initium Catulli. Jac. Nic. Loëns Lib. III. Miscell. Epiphyl. cap. 16. & Andr. Schottus de claris apud Senecam Rhetorib. pag. 9.

22. *Cultis versiculis & expolitis* expeditis in ed. Voeg. ut supra hoc Libro carm. XII. v. 11.

*Dulce me curis jubet expeditum
 Fingere carmen.*

XXVIII.

A D

H. S T H E N I U M.

Semper amo, Stheni, quoniam volo semper amari,
Mutuus est casti fructus amoris amor.

AD H. STHENIUM] Epigramma hoc
Patruī sui Joh. P. Lotichius in Poëmat.
pag. 129. parodia H. Stenii hujus filio
Simoni Sthenio, Historiarum apud Heidel-
bergenſes Profeſſori inſcripta, hoc modo
ampliavit:

*Semper amo, Stheni, quondam meus ille Se-
cundus*

Dixerat ad patrem, ſi mibi conſto, tuum.

Cauſſam verſus habet, quoniam volo ſemper

amari;

Exemplo res eſt haec quoque clara meo.

Idem ſemper amo, Stheni, qui nomen ab arte

Pieria poſſunt promeruiſſe, viros.

Cauſſa ſubeſt, illis quoniam volo ſemper amari.

*Sic ago cum verſu, culte Secunde, tuo. &
ſeqq.*

illius Simonis Sthenii carmina nonnulla
occurrunt in Delic. Poët. Germ. T. VI.
pag. 310—318.

XXIX.

A D

JOHANNEM GULIELMUM

DUCEM SAXONIAE.

Inclyte Dux, magni qui nomen utrumque Parentis
Laudatique refers nobile nomen Avi.

Quae tibi pro meritis pietasque fidesque rependent

Praemia? quo Musae te fatis ore canent?

Nam nec Avo, nec Patre minor, super aethera mentem 5

Erigis, ac celsa tendis in astra via.

Vive diu, placidamque trahens cum Coniuge vitam

Perge sequi proavos, Dux generose, tuos.

XXX.

X X X.

A D

M A R C U M E R I D A N U M

I N D I E N A T A L I S U O .

Dicamus bona, Marce, verba, surgit

Haec sollemnis ab orbe lux Eoo,

Natalis meus ! I puer, recentes

Nectas ex hедера mihi corollas,

Quando non violas decentiores

5

Tellus jam parit horrido Novembri.

Dic festum lyra carmen. Ite duri

Morsus exilii procul, Deumque

Votis, mens pia, dum piis rogamus,

Curis tristibus expedita gaude.

10

Pax arvis redeat, quiesque ruri,

Et nobis, Pater, hoste da repulso

Ad caros reditum lares, precamur.

O qua murmure parvulus strepenti,

Per natalia serpis arva, Cynthi,

15

Cujus de fluvialibus salictis

In ripas cadit umbra, proximusque

Flores educat humor, aura mulcet !

Quando rursus in herbido recessu,

Defunctus rigidi labore belli,

20

4

LII 3

Noti

Noti margine fluminis quiescam ,
 Cantans versiculos , vidensque tecto
 Fumum dum salit ater ex avito !
 Eheu quod procul hic malis ab oris
 Inter classica , frigus , & Boreo
 Ventorum rabiem fero sub axe.
 Non tempus genitale sic abiret ,
 Dulces inter amiculos , Secundo.
 Sed cantus mihi , sed lyrae , jocosi
 Inter munera Liberi , sonarent ,
 Dum natale diem referret astrum.

35

30

22. — *vidensque tecto*
Fumum dum salit ater ex avito]
 vide supra ad carm. xvi. v. 24.
 29. — *sed lyrae jocos*
Inter munera Liberi sonarent]

Ex Horatio Lib. iv. Ode 15. v. 26.
Nosque & profectis lucibus & sacris
Inter jocos munera Liberi
Cum prole matronisque nostris &c.
Progeniem Veneris canamus.

XXXI.

A D

 MARTINUM SEYDEMANNUM
 DE NATALI ILLIUS.

Et vino , & fidibus , tuo sacratam
 Martino juvat hanc , amice , tecum
 Lucem ducere. Nunc decebit haustus
 Bacchi sumere. Paululum severos

Vultus

Vultus exsue: nunc malas in oras

5

Mordaces procul hinc abite curae.

Maeftae follicitudines valete,

Vitae perniciēs! Venite, adeste

Lufus, deliciaeue, Gratiaue,

Et tu care puellularum ocelle,

10

Amabo, tenetōs meo sodali,

Dum lucem bonus annum frequentat,

Crines cinge virentibus corollis!

Quid cessas, puer? i, frequentiores

Adpone, & cyathos capaciores,

15

Cras rorantia rursus, & minuta

Inple

6. — *procul hinc abite curae,
Maeftae follicitudines valete,
Vitae perniciēs]*

Catullianam esse imitationem patebit ex notatis supra ad carm. xix. v. 30. ubi his similia occurrunt:

— *valete curae,
Vitae perniciēs, adeste Musae,
Et lauri, citbaraeue, fistulaeue.*

14. *Quid cessas, puer? i, frequentiores* &c.] eadem habuimus supra carm. xix. v. 25.

Sed cesso. puer, i, frequentiores

Adpone, & cyathos capaciores:

Cras rorantia rursus & minuta

Inple pocula, sic diem quotannis &c.

Adludit autem illud Horatii Epod. ix.

Capaciores adfer huc, puer, scyphos,

Et Chia vino, aut Lesbica.

Catullus carm. xxiv. ad pocillatorem puerum suum:

Minister vetuli puer falerni

Ingere mi calices amariiores.

ubi *marasiores* legit Marklandus in Epist. Critic. pag. 75. qui *inger* etiam prolixè defendit. Sed in codice Bodleiano *Funge mi calices*. quomodo etiam ex eodem MS.

qui olim fuit Archiepiscopi Cantuariensis, legit N. Heinsius in notis ad Catull. pag. 640. post Adversaria. quem vide. huc egregie facit locus Tibulli Lib. iii. El. 6. 59.

Natda Bacchus amat. cessas o lente minister?

Temperet annosum Marcia lympha merum.

Non ego si fugiat nostrae convivia mensae,

Ignotum cupiens vana puella torum;

Sollicitus repetam tota suspiria nocte,

Tu puer, i, liquidum fortius adde merum. ubi tamen forsitan praestiterit,

— *si fugiat nostrae convicia mensae.*

idest dictoria & cantilenas juvenum & puellarum alternas dicacitate & protervia acutatas. & sic apud Propertium Lib. iii. El. 23. v. 21. legendum opinor:

Risus eram positus inter convicia mensis,

Et de me poterat quilibet esse loquax.

In vulgatis *convivia*. quomodo apud eundem poetam Lib. iii. El. 8. v. 25. castigabat Broukhufius:

Dulciaque ingratos adimant convicia somnos.

ubi pariter *convivia* nunc editur. pluribus illic Broukhufius de hac *convicii* notione egit pro dictoriis & cantilenis lascivis ac jocosis.

Inple pocula : quid moraris ? ohe.

Dic mittant epulas foci calentes

In lauta jecur anseris patella,

Et circum volucres minutiores.

20

Sed quando pateras manus supinant,

(Ut mos est vetus) invicem faventes,

Adsis tristitiae pater levamen,

Adsis laetitiae dator jocosae,

Martine, huc ades, altiore voce

25

Omnes, huc aditum feras, canamus!

Sic lucem peragemus ebriosam,

Sic noctem pariter licentiosam,

Dum Lunam fuget igneus rubentem

Sol, pulsus retegens diem tenebris.

30

XXXII.

DE URBE MAGDEBURGENSI.

Leucoreae Phoebus cum moenia linqueret urbis, !

Doctaue Pierias turba secuta Deas.

Urbs vetus excepit belli terrore fugatas

Fluminis in ripa qua jacet, Albi, tui.

Hic ubi Rolandi gladium stat habentis imago,

5

Et sedet in niveo conditor urbis equo.

Ergo

1. *Leucoreae Phoebus &c.* Dependet huius Epigrammatis intellectus ex iis quae supra notavimus ad Lib. v. El. 19. v. 107. *Cumque recessissent hac dulces urbe Camenae, Doctaue Pierias turba secuta Deas.*

celebrat hic nempe Magdeburgum, in quam belli Smalcaldici tempestate Lotichius, duce Melanchthone, cum multis Musarum alumnis ex Wittenberga aufugerat, & quasi de Musis receptis gratias agit.

Ergo quod exfulibus mitis fuit illa Camenis,
 Et placidas sedes, hospitiumque dedit.
 Dives opum semper tranquilla pace fruatur,
 Et requiem, Musis quam tulit, ipsa ferat.

10

XXXIII.

E P I T A P H I U M

GERTRUDIS CONJUGIS JACOBI MICYLLI.

Uxor in hoc tumulo Gertrudis humata Micylli,
 Ante diem saeva morte soluta, jacet.
 Juncta viro geminos cum lustris quatuor annos
 Egerat, undecies factaque mater erat.
 Quando suae numerans octo quinquennia vitae
 Pignora, maerentem destituitque virum.
 Ille peregrino posuit sub cespite corpus,
 Manibus & solvit carmine justa pio.
 Radit ubi laeto vestitos palmite colles,
 Vitibus in ripa cinctus utraque, Nicer.
 Thracius Eurydicen sic Orpheus fleuit ademtam,
 Hic gemitus vidui turturis esse solet.
 Sis felix, tellusque levis tua contegat ossa,
 Umbra, beatorum sede recepta, vale.

10

8. *Manibus & solvit carmine justa pio*] Sylvar. in Delic. Poët. German. Tom. IV.
 Innuit prolixum ipsius Micylli Epicedium, pag. 556. & seqq.
 quo uxoris suae obitum descevit Lib. I.

M m m

XXXIV.

XXXIV.

JOHANNI WALTZBERGERO.

Ibis turrigeram procul Viennam,
 Ibis, dulce novem decus Sororum,
 Quo natalia gloriantur arva,
 Waltzbergere; nec amplius licebit
 Tecum laurigeris vacare Musis:
 Nec ramis viridi sub ilice hic jam,
 Ut nuper, dabitur meridiari.
 I faustis avibus, binominisque
 Sospes Danubii revise ripas,
 Lactis vitibus obsitas & herbis.
 Te per tot rigidasque nationes
 Cautus crede periculis viarum.
 Vicinas ego balneas Bohemis
 In silvisque, tui memor, jugosis,
 Quae nullo pretiosa sunt metallo,
 Lustrabo loca, me vel eloquenti

5

10

15

Chy-

7. *Ut nuper dabitur meridiari*] sic supplevi hunc versum, qui in cod. MS. sensu & metro claudicante ita legobatur:

Ut nuper tecum meridiari.

jam enim praecesserat tecum v. 5. & desiderabatur *dabitur* vel simile quid. Respicit autem forte illud Catulli carm. xxx.

*Anabo, mea dulcis Episthilla,
 Mege deliciae, mei lepores,
 Fuge ad te veniam meridiatum.*

supra carm. xii. init.

*Si mecum leviter meridiari
 Sub myrto libet aviisque lota.*

Chytraeo comitante, vel Colero.

Donec Phyllyrio potitus arcu

Declives agat horridus jugales,

Hiberno properans ab axe Phoebus.

20

Pax post praelia, post gelu calores,

Post longum requies iter peractum

Jucundissima! Sic laboriosum

Alternata vice temperemus aevum,

Et, quodcumque jubet dies, feramus:

25

Dum vitam Deus anxiam reposcat.

23. Sic laboriosum] eadem fere Lib. II.
Carm. 5. in fine:
— sic laboriosum

Alternata vice temperemus aevum,
Dum longam properet dies quietem.

XXXV.

A D

MATHIAM STOJUM

E T

CASPAREM CRUCIGERUM.

Tempus adest iterum, quo pendula noctibus aequos
Libra facit, musto dum tumet uva, dies.

Nunc juvat hac, paucis comitantibus, urbe relicta

Oppida sub gelido visere clara polo.

M m m 2

Ergo,

1. Tempus adest iterum, quo pendula &c.]
Adhaeret forte Lucano Lib. VIII. 467.
Tempus erat, quo Libra pares examinat boras,
Non uno plus aequa die.
qui imitatur Virgil. 1. Georg. 208.

Libra die somnique pares ubi fecerat boras,
Et medium luci atque umbris jam dividit
orbem.
ubi vide Cerdam.

Ergo, decus Charitum, Stoi, tuque optime Caspar, 5

Fida sodalitiū membra valete mei.

Tu quoque quam possum non cernere luce suprema,

Inque salutatam linquo, puella, vale!

Non tamen hinc totus, vobis remanentibus, ibo,

Corpore femorus, mente propinquus ero. 10

Non vitale mihi, sine vobis, lumen, amici,

Dulce, nec abrupto nectar amore, foret.

Ite citi currus, juncti properate jugales,

Spes reditus abitum non finit esse gravem.

Jamque valete iterum, tuque o mea Claudia, salve, 15

Mutuaque absentis sit tibi cura mei.

8. *Inque salutatam linquo* &c.] Nolim hunc versum Lotichii, quem valde juvenem hoc carmen composuisse arbitror, in exemplum trahi ad defendendas tmeses insertas carminibus elegiacis, potius ad puritatem Ovidianam vel Tibullianam, quam heroicis ad durum Ennii, Lucilii, aut Lucretii genium formatis. Non magis profecto, quam quis emendationem Gruteri in versu Propertiano facile probaverit, Lib. III. El. 9. v. 64.

Ad-Decius-misso praelia rupit equo.

pro *admisso equo*. quod merito explodens Broukhufius sibi has tmeses non placere notat: cujus palato quam gratæ fuerint ejusmodi dapes duræ & infubidæ, quas tamen nonnulli recentiorum haud adspersati sunt, videre licet ex festivissimo ejus

scripto, sub *Rutgeri Hermannidae Querela ad publicum* divulgato, pag. 25. & seqq. non refugit hac figurâ uti inter ceteros Hier. Fracastorius Lib. III. Siphylid. v. 81.

— *facer ilicet baustus*

Ille modo ambrosiæ vires refecitque fovetque, Inque occulta gerit jejunis pabula membris.

sed longe durior est ista Dan. Heinsii Lib. II. de Contemptu Mortis v. 71.

Occurrat trepidanti, interque, errore recepto, Nequicquam capiat securæ gaudia vitæ.

pro *intercipiat*. multo tamen adhuc duriores exstant apud castos illos agrestis Latii poetas. vide Merulam ad Ennium pag. 308. Tan. Fabrum ad Lucret. pag. 371. & 419. Gudium ad Phaedrum Lib. I. Fab. I. v. 10. & Lib. III. Fab. 20. v. 4. & Davisi notas ad Commodian. carm. XLVIII. pag. 241.

XXXVI.

XXXVI.

AUCTOR IPSE
SUB EFFIGIE SUA
CUM IN GALLIAS ABIRET ANNO MDXLIX.

Talis adhuc juvenis LOTICHIVS, adderet annis
Bis duo cum natus lustra duobus, erat.
Ira brevis, moderatus amor, patientia victrix,
Invidia pectus, carmina felle carent.

SUB EFFIGIE SUA] Patruī sui effigiem
aeri incisam Grutero mittit J. P. Lotichius
in fragmento Epistolae apud Heumann.
T. III. Poeciles pag. 396. & 397. in quo
eodem Tomo pag. 414. habetur fragmen-
tum Epistolae Joh. Fabricii, ubi hoc ip-

sum Epigramma Lotichii Secundi legitur,
quod ipse effigiei suae adscripsit; sed male
illic habetur, *antequam in Italiam abires.*
& versu secundo,
Bis duo cum vitae lustra
quod ultimum praeferrem.

XXXVII.

A D
BONONIAM,
ITALIAE CIVITATEM.

Musis amica, dedicata Gratiis,
Flos urbium, Bononia!
Seu culta mavis nuncupari Felsina,
Utroque pulchra nomine.

Mmm 3

Salve

AD BONONIAM] Elegantissimum hoc
carmen in laudem Bononiae descripsi iti-
dem cum ceteris ex Cod. MS. & video
illud haberi etiam in ed. Voegel. pag. 175.
Scripsit illud Lotichius, cum studiorum
caussa Bononiae, quam urbem semper in
deliciis habuit, degeret. eo enim tempore
frequentem fuisse nationis Germanicae nu-

merum, qui studiorum ac literarum no-
mine Bononiam confluabant, videbis apud
Steph. Vinand. Pighium in Herc. Prodic.
pag. 243 244. ubi urbis hujus descriptio;
cujus laudes proluxa Elegia etiam cecinit
Antonius Codrus Urceus Lib. II. Sylvar.
fol. 124. b. & seqq.

Salve o venusta civitas, quam vitreo
Rhenus pererrat agmine. 5

Jam quinta lux est, cum beatissimis moenibus
Pedem coactus extruli:

Marium meum, Glauburgiumque candidum,
Laeva secutus alite. 10

Mutinamque vidi, & Rhegium, & ferocium
Parmam virorum patriam.

Ut cervus, ampla cum perambulat juga,
Dum saevit aestus inpotens:

Suspirat uda rivulis cubilia
Reconditarum vallium. 15

Sic te, misellus heu viator, intimo
Desideravi pectore:

Dies amara, nox amarior fuit,
Nox duri amoris conscia. 20

At nunc recurro, spes & o quies mea,
Fessus medullis omnibus.

Testor Deorum numen immortalium,
Jubarque Solis aureum,

Non laetior carissimam reviserem
Post lustra quinque patriam. 25

13. Ut cervus, ampla &c.] sic vertit
Lotichius initium Psalmi XLII. & eodem
fere modo Eobanus Hessus:

Ut vagus absentes adspirat cervus ad undas,
Ut cursu nimio languida membra levet.

Vix
Omnibus inpatiensque jugis & vallibus errat,
Arida ut invento pectora fonte riget.
Sic fit hic animus vivum sua gaudia fon-
tem,
Sic mea viventem mens fitit aegra Deum.

Vix cerno turres , incipitque maximo
Cor exilire gaudio.

Animus liquefcit , uberesque lacrimas
Dulcis voluptas exprimit.

30

I fperge flores , i , meas , puer , tege
Molli fores amaraco.

Quid otiofa murmurat vicinia ?
Non fcire fas eft omnia.

Salve o venufta ter quaterque Felina ,
Et incolas tuos bea !

35

XXXVIII.

A D

MARCUM LUDOVICUM ZIGLERUM,
J U R I S C O N S.

Ziglere optime , tantum amate nobis ,
Quantum nullus amabitur , nec umquam
Ullus unanimi fuo fodali
Tantum dicere fe poteft amatum.
Quid rerum geris ? an bene , ac beate
Iftic vivitis , & valetis omnes ?

5

Ut

AD MARC. LUD. ZIGLERUM] Ziglerus
hic idem eft , quem ut fumum Lotichii
amicum celebrat Poftius in Parerg. Poët.
P. 1. pag. 52. in fine:

*Et qui Lotichium ceu fratrem frater amabat,
Ziglerus lingua confilioque potens.*

q. Quantum nullus amabitur nec um-
quam &c.] Catullum exprimit carm. XLIII.
de Acme & Septimio:

*Ni te perdis amo , atque amare porro ,
Omnes fum adfidue paratus annos ,
Quantum qui pote plurimum perire.*

5. an bene ac beate Iftic vivitis] e Ca-
tullo carm. 23.

*Nec mirum : bene nam valetis omnes ,
Pulchre concoquitis , nihil timetis &c.
Quare non tibi fit bene ac beate ?*

Ut durum pelagi tulit laborem
 Studaeus meus? an Bononienſes
 Praefert fluctibus Adriae reſſus?
 O dulces mihi ter quaterque lucēs, 10
 Quas hic, dum Superum tulit voluntas,
 Una duximus, uno amore juncti,
 Atque uno hoſpitio, & cubiculo uno.
 Nunc illi nivei occidere Soles,
 Nec Studaeus adest, meusve Marcus, 15
 Nec Glauburgius, hinc proſectus idem
 Uſque ad millia paſſuum trecenta:
 Dum Lambrum, Trebiamque, & inquietam
 Inviſit Genuam, Eſarique ripas.
 Quare, ſi quid amas tuum Secundum, 20
 Quamprimum redeas, ferasque tecum
 Novas delicias, novos lepores:
 Et tecum veteres meos ſodales,
 Ortolphum ſimul, Hagiumque ducas.
 O lucem hanc ter & amplius beatam! 25

17. Uſque ad millia paſſuum trecenta] ex
 eodem Catullo carm. xxiv.
 Furi, villula noſtra non ad Auſtri

Flatus oppoſita eſt, nec ad Favoni,
 Verum ad millia quindecim & ducenta.

PETRI.

PETRI LOTICHII SECUNDI
C A R M I N U M
L I B E R S E C U N D U S.

I.

IN EFFIGIEM MILITUM GERMANORUM.

Pudor Deorum, opprobriumque seculi,
Pestis luesque militaris ordinis,
Qui perciti furore mentis ebriae,
Licentiaque perditorum temporum,
Abominandis involuti vestibus, 5
Fas omne rumpunt, eruunt rem publicam.
Hei dira imago, hei barbarum spectaculum!

I I.

IN DAPHNIM ECLOGAM ADAMI GELPHII.

Cum nuper altas aetheris scandens domos,
Praestans canendi gloria,
Terras Micyllus has fenex relinqueret,
Vocante Rege coelitum,
Nicer misellus vallium sub intimis 5
Reconditus cubilibus
N n n Luge-

Lugebat, & reflagitans vatem suum

Maesto fluebat alveo.

Flevire fontes limpidi, sub herbidis

Scaturientes montibus,

10

Et antra sacri destituta carminis

Amabili solatio :

Ubi remotus urbis a frequentia

Ter optimum, ter maximum

Deum canebat, & vagos micantium

15

Curfus vicesque siderum.

Sed nunc quid hoc, Nicer? quid accidit novi?

Quid est ocelle fluminum?

Unde haec repente (vos referte Naïdes)

Doloris intermissio?

20

Inusitatis undiquaque perfonant

Montes, ut ante, cantibus.

Amnemque dulci carminis mulcet sono

Novus poëtarum chorus.

Sic est : sepulti ex ossibus regerminant

25

Tot furculi lectissimi.

Qui nunc sub umbris arborum comantium

Molli fruuntur otio.

Daphnimque Divis addit immortalibus

Conviva Phoebi Gelphius.

30

Daphnim

Daphnim loquetur omnis aetas postera:

O Daphni fidus aureum!

Quanta per auras influit dulcedine;

Animumque Musa furripit!

Nicer beate, nunc virente pampino

35

Praecincta tolle cornua,

Meumque Gelpium, & cohortem aequalium

Viridi corona laurea.

Albim tamen ne provoces, nec Bregelam,

Viadrumye, nec flavum Salam.

40

I I I.

A D L A U R O S,

In hortis suburbanis.

Lauri, quae rapidos arcetis vallibus aestus,

Tuque susurranti fons nemoralis aqua:

Vos lauri salвете mihi, salve optima rerum

Avia frondosis lympa sub arboribus.

Hic ego, dum licuit, curas lenire solebam;

5

Qua strepit e gelidis unda voluta jugis.

Hic meus argutas cecinit Venator ad auras,

Dum fleret maestis Sarnidem arundinibus.

N a n 2

O

7. *Hic meus argutas &c.*] Innuit Eclogam suam primam Sarnidis Venatoris titulo insignitam.

O sopor, o blandae volucres, o gramen, & herba,
 Quam fuit hic animo vivere dulce meo!
 Nunc me dilectis avellere cogor ab hortis,
 Nec mihi faeva dabunt fata referre pedem.
 Esse mei memores lauri, vosque antra valere,
 Et fons, & Musis vallis amata vale.

10

I V.

AD MARTINUM STIBARUM,
 IN NATALEM
 SERVATORIS.

Quo te carmine, qua lyra,
 Natali procul a solo,
 Rex sanctissime coelitum,
 Festo tempore concinam,
 Mundi Christe redemptor?
 Ergo hunc, alme puer, diem
 Sic ducemus in ultimi
 Solitudine litoris,
 Quo tu natus es, induens
 Humanos Deus artus?
 Quod possum tamen, & fretum
 Et Sol aethera metiens,

5

10

Sur-

SERVATORIS] & hic in vulgatis habetur
 SALVATORIS. sed vide notas ad Lib. IV.
 El. 6. init.

Surgens audiet, & cadens,
 Nos plausus dare, nos tuae
                     Matris dicere partum. 15
 Martine incipe, nam Dei
 Haec aetatula filio
 Est gratissima, flos tener,
 Flos ortus tener est, cane,
                     E propagine Jesse. 20
 O dulcissima veritas,
 Tu nos adspice, tu reple
 Dulci pectora gaudio:
 Et bellum, & lacrimabiles
                     Cum fame opprime morbos. 25

V.

AD GREGORIUM SCHETUM.

Dum nos omnibus exfules in oris
 Fidi erramus amiculi, nec ullo
 Sub coelo requiescimus, molesta
 Eheu, Schete, senectus adpropinquat:
                     N n n 3 Et

4. *Eheu, Schete, senectus adpropinquat*] fed & in antiquorum exemplaribus & editionibus non emendatis frequens est. fed fide vetustissimorum codicum ubique reponendum est *heu heu*, ut in Virgilio, Horatio, aliisque videbimus pluribus ad Catalecta. ita semper in suis Poëmatibus Joh.

Et languescit, ut ista sole myrtus,
 Blandae flosculus elegans juventae.
 Vivamus semel, otiumque ruris
 Gustemus: patula sedens in umbra
 Mecum tegmine sub virentis ulmi
 Coeli carpe salubrioris haustus.
 Mox armis fera bella luctuosus
 Hinc vos lauriferis agent ab hortis

10

Trans

Joh. Jov. Pontanus. & sic in Tibullo ubique edidit Broukhusius, quem vide ad Lib. 1. El. 4. v. 81. licet *eheu* Heinſius & Drakenburgius ad Silium Ital. xi. 212. defendant. apud Joseph Iſcan, Lib. V. 511. *Heu heu quam tenui nutant mortalia filo.* ubi male in margine notatur *Eheu* legendum. Longe gravius inpingit in metri leges ultima in *ſeneſtus* correpta. licet non me lateat apud Maximianum in El. 1. v. 123. occurrere,
Continuos gemitus aegra ſeneſtus habet.

ubi Heinſius legebat *aegra ſeneſta trahit.* quo modo ſi auctor non ſcripſerit, mollius ſaltem eſt, quam quod emendat Withoſius in Encoen. Critic. cap. iv. *ruga ſenilis habet.* ex aliis etiam loca nonnulla producantur, in quibus *virtus, palus, ſervitus* & ſim. corripiuntur, ſed quae vel dubiae lectionis aut inferioris aevi poëtarum ſunt. vide Patruſ mei notas ad Ovid. 1. Met. 121. & de ſimilibus Serv. ad Virg. 11. Aen. 69. & Lib. vi. 107. Hoc praeteritum miror a Joh. P. Lotichio in Promuſſ. Crit. cap. xiii. ubi nonnulla Lotichianorum carminum errata recenſet. Si animadvertiſſet, reponi forſan juſſiſſet,
Heu heu, ſebete, propinquat en ſeneſtus.

ſimile illud Flaminii Lib. viii. Carm. xiv.

*Eheu ſeneſta crinibus
 Jam ſparſa canet, labitur
 Aetas, ut unda fluminis.*

& Adami Fumani Veropenſis carm. vii.

*Jam cana rugis aſperat
 Frontem ſeneſta: corporis
 Jam membra ſacta languida
 Senſim recedens in dies
 Vitalis ignis deficit.*

Ovidius iv. Trift. 8. init.

*Jam mea cygneas imitantur tempora plumas,
 Inſicit & nigras alba ſeneſta comas.*

quo loco recte Broukhusius firmat apud Propertium Lib. iii. El. 3. v. 46.

*Atque ubi jam venerem gravis interceperis
 aetas,*

Sparſerit & nigras alba ſeneſta comas.

licet in aliis codicibus *integras.* quod & in primo Leidenſi, duobus Voſſianis, altero Dorvilliano, & meo codice habetur. ſed optime *alba ſeneſta* opponitur *nigris comis* juventutis. ut apud Tibullum Lib. iii. El. 5. 15.

*Et nondum cani nigros laefere capillos,
 Nec venit tardo curva ſeneſta pede.*

Sed quid miramur in his & paucis aliis Lotichii verſibus nonnulla excidiſſe optimo poëtae, quae emendaturus, ſi licuiſſet, erat. Scripſit enim hoc ipſum carmen tunc cum ex Bononienſi toxico & corporis & ingenii vires jam langueſcerent, & ex Italia in patriam terram incommodis ac malis fractus diſcederet, calorque ille priſtinus deferbuerat; ut patet ex Hagio in vita Lotichii pag. 116. hujus edit.

Trans pigras maris ultimi paludes.
 Istas nunc cithara, & joco, atque vino,
 Curas elue: sic laboriosum
 Alterna vice temperemus aevum,
 Dum longam properet dies quietem.

15

V I.

DE JOANNE FRANCISCO RIPENSI.

Laure, Palatini quae confita principis horto,
 Ad Nicri liquidas innuba surgis aquas:
 Cresce, precor, non tu rigido violabere ferro,
 Non in fumosos ibis adusta focos.
 Aonio cinges juvenilia tempora vati,
 Aeternum servans fronde virente decus.
 Hunc meus ingenio meruit Franciscus honorem,
 Nobilius per quem Dania nomen habet.

5

VII.

DE JOANNE FRANCISCO RIPENSI] Johannes hic Franciscus a patria urbe Ripis ita dictus, poeta simul & medicus fuit, qui in Academia Regia Hafniensi per xxiv annos summa cum laude docuit, diemque illic supremum obiit an. 1584. Ejus Carminum Libri duo ab Antonio Gryphio editi sunt an. 1560. Iter illius Francicum, comite Petro Lotichio factum, & eleganti carmine Elegiaco conscriptum dabimus inter Adoptiva Lib. 1. Illud Itinerarium cum Franciscus Ripensis Lotichio censendum obtulisset, hoc carmine, tamquam corona laurea, ab eo ornatus est. vide Joh. Petr. Borrichii Biblioth. Poët. part. iv. pag. 88. & 89. ubi plura de eo haud ita vulgo nota.

Laudat id Elegiacum Iter, versusque de Silva Ottonica excutit Marq. Freherus in Orig. Palatin. part. II. cap. 6. ubi Franciscum Ripensem vocat *Lotichii coaevum & sodalem*. inter Danos quoque eruditione celebres eum ex merito praedicat Joh. Isacius Pontanus in Chorograph. Daniae Descript. pag. 784. post illius Hist. Danicam; ubi hoc Lotichii carmen adferens notat: *Ei poetices laurea non e trivio aut a trivialibus data, sed a poetarum, quos habuit Germania, principe Petro Lotichio Secundo.* nonnulla etiam de eo notavimus ad Lib. 1. El. 10. v. 19. sed plura Borrichius de Poëtis pag. 167. & Freherus in Theatr. Viror. Erud. P. III. Tom. III. p. 1281.

VII.

A D

JULIUM MICYLLUM,

IN NATALEM

CHRISTI.

En pulcher tenebras fugans
 Sol lucem vehit annuam,
 Qua virgo peperit Deum,
     Praegnans Flamine sancto.

Juli, fume patris lyram,
 Et Jesu puero puer,
 Intactaeque puerperae

5

    Dulces incipe cantus.

Nobis paupere sub casa
 Aeterni soboles Patris
 Christus virginis innubae

10

    Casta prodit ab alvo.

Expers labis enim parens
 Verbo fit gravis igneo,
 Quam coelestibus integram

15

    Adflat Spiritus auris.

Agnoscit pecus, & gregis
 Custodes Dominum, quibus
 Christum nuntiat Angelus

    Ad praesepe jacentem.

20

En

En Jēssēus enitet
Laeto germine flosculus,
Matutina velut micat
Coelo stella sereno.

Halans qualis amaracus, 25
Dulcis quam liquor irrigat,
Cultos mane per hortulos
Auras mulcet odore.

O quae praeuia Regibus
Fulsit dona ferentibus
Felix stella : ubi par ei
Aut jucundior ignis ?

Te nunc, Emmanuel, precor,
Te splendor, rogo, gloriae,
Qui de lumine lumen es
Summi Patris imago.

Sis placabilis & bonus
Nobis luce novissima.
Aeternus sit honor tibi
Trinum Numen & unum. 40

22. *Laeto germine*] ita reposui ex Paris.
& Voeg. edd. *Lato gramine* male in Lips.
edd.

25. *Halonis qualis amaractus &c.*

Auras mulcet odore]
vide ad Lib. iv. El. 3. v. 101.

29. *O quae praevis Regibus &c.*] vide
ad Lib. iv. El. 6. p. 105.

VIII.

IN PENTECOSTEN.

A D

CHRISTIANUM LOTICHIIUM

FRATREM.

Da frater mihi, Christiane, plectrum,
 Templis da citharam sacris amicam.
 Lux sollemnis agatur haec quotannis,
 Qua firmans Deus erigensque sancto
 Olim pectora Spiritu suorum 5
 Auris omnipotentibus superne
 Adflavit. precibus, piisque votis
 Hanc lucem celebremus. O superni
 Patris fervida, Filiique flamma,
 Fac nos, cuncta movens vigor, nefandi 10
 Puros criminis, integrosque vitae,
 Blando corda revinciens amore.
 Da solatiolum, tuique curis
 Dulci numinis expeditus haustu
 Sanctis totus ab ignibus liquecam. 15
 O fax certa precumque, gratiaeque,

Con-

IN PENTECOSTEN] hoc titulo legitur in
 ed. Paris. pag. 27. & in ed. Voeg. pag. 42.
 in qua carminis huius altera pars, quae
 incipit a v. 9. *Patris fervida Filiique flam-*
ma sub titulo PRECATIO ad SPIRITUM

SANCTUM denno ut separatum carmen oc-
 currit pag. 185. in fine Libri Carminum.

1. *mibi*] sic recte Paris. & Voeg. male
 & contra metrum *mi* in Lipsiens. edd.

8. *superni*] *supremi* ed. Paris. & Voeg.

Constans pax animi, quiesque rerum!

Dum nos lubrica fluctibus tot aetas

Incertos agit, & graves procellae,

Tu castae arbiter institutionis

20

Flammis pectora tempera pudicis.

I X.

A D

G E O R G I U M S A B I N U M,

B R A N D E B U R G E N S E M.

Immortale decus, Sabine, vatum,
Qui nunc ad vada Bregelae vetustos

O o o 2

Doctis

AD GEORGIUM SABINUM] Legitur etiam hoc carmen in Sabini Poëmatibus p. 333. ad quem scriptum est tunc, cum Academicam Regiomontanam, illius praecipue consilio ab Alberto Marchione Brandenburgensi, Borussiae Duce, conditam regeret; cuius meminit ipse in Epigrammatibus pag. 315.

*Quotquot Palladas docemus artes,
Hic qua nobile Bregelae fluentum
Doctas hospitio fovet Camenas.*

sed prolixius hoc describit in Elegia ad P. Bembum, quae exstat Lib. v. El. 5. vide & Gulielm. Gnapheum in Epist. xi. Cent. i. edit. Gabbemae pag. 29. & Felicem Fidlerum in Descript. Flum. Germ. in Bregela pag. 209. ubi per *Pegasus* innuit, puto, Sabinum, ad ejus insigne respiciens. vide supra ad Lib. v. El. vii. Hanc tamen non diu post fortunae iniquitate relinquere coactus Francosurtum rediit, ut ipse queritur Lib. vi. El. xiv.

*Invida me coepit Fortuna relinquere sedem,
Quam mihi Regali Bregela Monte dedit.*
vide Albini vitam Sabini a pag. 134. ad pag. 164. & illic notas Crusii. Inter alia autem fortunae iniquioris taedia, quae

illic expertus fuit, illud ex scriptis ejus constat, quod pertaesus atque indignatus fuerit calumnias obrectatoris cujusdam collegae, vilis scurrae ac parasiti, qui tamen, pro pudor! fortunam omnem Sabino debebat, in quem tenebrionem scripta est Sabini Elegia ix. Lib. vi. & plenum illud nobilis irae Hendecasyllabon in Poëm. pag. 315. Tales ego homines, vix nomine hoc dignos, quoties cogito, toties in mentem subit notum illud Catulli Epigr. lxxi. in amicum ingratum, quo aetatis suae legulejum perstringere volunt viri eruditi:

*Desine de quoquam quicquam bene velle me-
reri,*

Aut aliquem fieri posse putare pium.

Omnia sunt ingrata, nihil fecisse benigne

Prodest, immo etiam taedet obesseque magis.

*Ut mihi, quem nemo gravius nec acerbius
urget,*

*Quam modo, qui me unum atque unicum
amicum habuit.*

Sed ad tales virorum doctorum querelas jam occalluerunt ejusmodi aures Arcadicae. Et in hoc nostro Sabinus alterum habuit Soceri sui Melanchthonis Lemnium, de quo supra ad Lib. i. carm. 5.

Doctis artibus inbuis Boruffos :

An feliciter es domum reversus?

Hinc cum sarcinulis tuis venustis,

5

Musarum simul atque liberorum,

Ut spero, auspicio bono profectus?

Ad flavum tuus Oderam Secundus

Jucundae memor adlocutionis

Sinceraeque benignitatis, optat

10

Nunc & Pegaseos sibi volatus,

Et desiderat omnibus diebus

Dilectos iterum videre vultus.

Sed nunc aë:a forte pestilentem

Vitans grex subito novem Sororum

15

Tecum praecipiti fuga recessit,

Urbes Bregela qua duas ab una

Pulchro separat alveo, facitque

Curfus inter utramque flexuosos.

Hic

10. — optat

Nunc & Pegaseos sibi volatus]

Est imitatio Catulli Epigr. 56.

Non custos si fingar ille Cretum,

Non Ladas si ego, penniperve Perseus,

Non si Pegaseo ferar volatu,

Non Rhesi niveis citisque bigis.

& sic passim poëtae ardenter aliquo properantes, optant sibi Pegasi, Persei, Triptolemi, Daedali alas. Ovidius Lib. iii. Trist. 8. 5.

Nunc ego Triptolemi cuperem conscendere currus,

Misit in ignotam qui rud: semen bimum&c.

*Nunc ego jactandas optarem sumere penas,
Sive tuas, Perseu, Daedale, sive tuas.
quem Ovidii locum bene imitatus est Titus
Strozza Lib. 1. Eroticon El. 5. pag. 6. b.*

*Nunc utinam sumtis imitarer Persea pennis,
Nunc vellem ingenium, Daedale doce,
tuum.*

*Nunc ego Medae, quo fugit Jasona, currum
Optarim, volucres Triptolemiue rotas.*

*Scilicet ut dominae subito inprovius adesset,
Duceret ingratas neu via longa moras.*

vide plura ad Lib. 1. El. 5. v. 49.

19. flexuosos] flexuosus male in vulgatis edd.

Hic (nam tristia multa nunciantur) 20
 Heu , quantum mihi fecit audienti
 Imis rumor in ossibus dolorem.
 At quocumque sub axe vivis, oro
 Sis nostri memor, anxiosque luctus
 Dulci progenie, tuisque leni 25
 Curas diminuentibus libellis,
 Dum soles redeant sereniores.

X.

I N F E R I A E
 A D T U M U L U M
 M A T E R N I S T E I N D O R F F E R
 I N U R B E H I E R A E.

Hoc tumulo, Materne, jaces, hic corporis artus,
 Hic tua post obitus contegit ossa lapis.
 Has lacrimas gratae pro consuetudinis usu,
 Haec cape de lacrimis ferta rigata meis.
 Suavior hic nullus mihi vixit: in otia Phoebi, 5
 In sacra Pieridum mollia natus eras.
 Cognita quid memorem duri certamina Martis?
 Hei mihi, quod nullas mors timet atra manus!
 Hic igitur, Materne, jaces? heu fertile pectus,
 Ingeniumque sagax, & sine labe fides. 10
 O o o 3 Spi-

AD TUMULUM MATERNI STEINDORFFER.] vide ad Lib. I. Carm. 3. in init.

Spiritus aethereas colit, unde recesserat, arces,
 Jamque odio, coeci quidquid amamus, habet.
 Ossa cubent tumulto feliciter, ultima donec
 Nos iterum jungat, quod precor, hora duos.

12. *quidquid amamus, habet*] ita in vulgatis. *babes* in ed. Voeg. pag. 42.

X I.

M. ROSA AD FLORES MELISSAE.

Sol lucis auctor occidit, fugit dies,
 Sol fundit alter aureum mihi jubar,
 Melissa dum liquoribus rosarium
 Irrorat, Hespero micante pulchrior,
 Melissa faucians mihi cor intimum.
 Haec cum fororibus sub hoc crepusculum
 Flores calore languidos aquis rigat,
 Et limpido imbre tingit. O ter & quater

Beate

M. ROSA AD FLORES MELISSAE] Sic inscribitur in vulgatis Lipsiensibus edd. & in ed. Voegel. pag. 45. in Parisina pag. 29. M. ROSA AD FLORES MELISSAE. In ed. Lipsiensi an. 1586. bis legitur, pag. 165. eodem modo ut in dicta utraque editione. at ibidem in Juvenilibus pag. 284. denuo occurrit sub titulo QUERELA AMATORIS, & nonnullis variatis, ut enotavi. Ceterum inquirendum, quis hic M. Rosa sit, & an forte idem ille, cujus mortem memorat noster Lib. II. El. 5. v. 66. ubi eodem fere tempore, quo Joh. Altus, obiisse innuit:

Sic vates umbris crudelibus occubat Altus,

Sic Rosa, flos aevi nuper uterque sui.
 ubi vide quae notavimus.

3. *rosarium*] *rosarum* vitiose ed. Lips.

5. *Melissa*] *puella* & hoc & versu tertio ac penultimo. additurque in Juvenilibus post hunc versum:

Quae lilium rosasque vincit & facies
Collo genis ocellulisque fulgidis.

6. *Haec cum fororibus*] versus elumbis, nec Lotichio dignus. Hoogstr.

8. *Et limpido imbre tingit*] *Dulcique rore tingit.* in Juvenilib.

Beate amarace, o beata lilia!
 Vos illa mulcet aridam levans sitim. 10
 Vos roris has refrigerantis undulas,
 Meum sed ebibit puella sanguinem.
 O si liceret, ipse lacrimis meis
 Vos irrigarem. vos decus resumitis,
 Vobis honor redit, sed ipse langueo, 15
 Et sicut herbulæ liquoris insciæ
 Aresco semimortuus. tamen foret
 Nec mors acerba, si Melissa paululum
 Dulci meum cor irrigaret osculo,
 Incendium levans. Sed heu, quid heu querar? 20
 Sol, dum loquor, repente noster occidit,
 Jam lux recedit, ingruitque nox gravis.
 Vale Melissa, cordis unicum mei
 Levamen: o Rosæ, o valete lilia.

10. *mucet*] *tangit.* in Juvenilib.

11. *Vos roris has refrigerantis undulas*] *Vos fontis algidas scateratis undulas.* ibid.

14. — *vos decus resumitis,*
Vobis honor redit, sed ipse langueo &c.]

Comparisonem hanc poëticam illustravi-
 mus supra ad Lib. iv. El. 5. v. 109. & Lib.
 iii. El. 7. v. 23. quibus addere licet locum
 pulcherrimum Moschi Epitaphio Bionis
 v. 100. & seqq. & quæ ex Italis poëtis

notavit Menagius ad Amintam Tassi Act. i.
 Sc. ult. in fin. pag. 236, 237.

16. *Et sicut herbulæ*] versus paris com-
 matis cum superiore. Hoogst.

17. — *tamen foret*
Nec mors acerba &c.]

— *sed heu dolor,*
Eheu dolor, quid heu queror miserrimus!
Sol, dum loquor &c.]

ita tantum legitur in Juvenilibus.

XII.

A D

MATTHIAM STOIUM REGIOMONTANUM.

Rumor ait, Stoi, tenera me Lotide captum,
 Sed negat indicio Claudia nostra fidem.
 Deque mea narrat probitate, rogataque caussam,
 Ex animo, dicit, colligo fida meo.
 Rarus amor certe: sed dic quid, amice, rependam?
 Sit pretium fidei non dubitata fides.

3. *Deque mea narrat probitate*] vide supra ad Lib. v. El. 13. v. 44.

XIII.

IN DEFECTUM LUNAE.

Sunt aliquid cladis praeunntia signa futurae:
 Exitus adfiduis conprobat illa malis.
 Nec frustra monuere graves instare tumultus
 Eventu toties sidera nacta fidem.
 Nunc quoque, quod patriae faustum sit & utile, coelum
 Indicat ambiguos non procul esse metus.
 Dic Dea, quae certis labentia motibus astra
 Adspicis, & caussam nominis inde trahis:
 Quid vult maesta sibi tenebris soror abdita Phoebi,
 Dum premit in coeli culmine terga Nepe?
 Eloquar, Uranie respondit: Scorpius istis
 Nescio quem terret nocte silente minis.

10

Quo

Quo nascente stetit spargens letale venenum
 In medio, cauda virus habente, polo.
 Cuncta licet verses, & te prope mundus adoret,
 Quisquis es, incertas discite timere vices.

15

16. *incertas discite timere vices*] vide ad Lib. v. El. 2. v. 18.

X I V.

A D H O R T U L U M
C L A U D I A E.

Salubris hortule, elegans suburbani
 Ocelle ruris, & cubile nympharum,
 Qui vere jam tepente saepe jucundos
 Praebes mihi puellulaeque secessus:
 Sic nec tibi aura pestilens odoratas
 Laedat rofas, nec alba Caurus invisis
 Flabris adurat lilia, & novos rores
 Ministret usque Memnonis nigri mater:
 Mei, precor, jocos amoris occulta,
 Dum te vel in dies misellus inviso,
 In herbulisque cum meo igne confido,
 Ubi latus rivi premunt susurrantes,
 Eduntque motis sibilum comis aurae.
 Ibi illa multa delicata cum fiunt,

5

10

P p p

Tu

AD HORTULUM CLAUDIAE] Legitur in
 ed. Paris. pag. 30. b. & Voeg. pag. 48.

Habet de Catulli Phaselo carm. iv. v. 12.

*Ubi iste, post phaselus, antea fuit
 Comata silva, nam Cytborio in iugo
 Loquente saepe sibilum edidit coma.*

13. *Eduntque motis sibilum comis aurae*]

Tu cernis, hortule, & vides coronatam 15
 Meam puellam, paululum reclinatam
 Mecum jacere, somnulo velut leni
 Victam, meum dum mollibus caput fertis
 Revincit, & reflagitans in amplexus
 Serpit venuste, suaviusque blanditur. 20
 Ocellulos tunc vibrat usque ridentes,
 Meosque ludibunda vexat ardores,
 Et basia uda millies columbatim
 Figit rogata, spiritumque transfundit
 In cor meum: hinc amore membra tabescunt, 25
 Halans amaracus velut pruinosis
 Cum tacta flatibus repente marcescit.
 Haec, dulcis hortule, ut rogamus, occulta,
 Ne caprimulgi filia illa vicini
 Sentire possit, illa, quam probe nosti 30
 Ad hoc salictum clam latere prostratam,
 Captare si quas auribus queat voces,
 Ut deferat per urbis angulos omnes.
 Et hinc meorum me sodalium coetus
 Vexant, quod assis aestimamus, a risu 35
 Si temperarent pessimi poëtarum.

Qui

26. *Halans amaracus velut &c.*] vide
 supra ad Lib. 1. carm. 18. 7.

32. *Captare si quas &c.*] sic recte ed.
 Paris. & Voeg. in vulgatis vitiose,
Captare si qua auribus queat voces,

Ut deferat per orbis angulos omnes.

35. *Vexant, quod assis aestimamus &c.*] Adhaeret Catullo carm. 5.
*Rumoresque senum severiorum
 Omnes unius aestimamus assis.*

Qui saepe ceu vagi novos legunt flores,
 Cum vix anethum, malvam, & allium norint,
 In hortulos solent venire per caussam
 Venis tumentibus, velut nigra in silva
 Ad buculam ruit maritus armenti.
 Hos tu procul fuga, & patens mihi soli
 Mei jocos amoris, hortule, occulta,
 Ocelle ruris elegans suburbanis.

40

X V.

A D

S I D U S B O R U S S I A C U M ,

Suavissimum sodalem suum.

O Sidus, quid adhuc tuos amores
 Semimortuus, & fere peresus
 Curis, quid retices tuo Secundo?
 Nam simplex, scio, candidae puellae
 Urit te pudor, inpotensque vivum
 Exfugit tibi sanguinem misello
 Imis ardor inaeftuans medullis.
 Nec caros latet improbus sodales
 Venis haustus amor siticulosus,
 Sed flammas dolor arguit, colorque,
 Infuetumque silentium, feroces.
 Frons porrectior ante, nec per herbas

5

10

P p p 2

Sor-

AD SIDUS BORUSSIAECUM] Legitur in vulgatis, & in ed Paris. pag. 31. b. & Voeg. p. 49.

Sordebant tibi floridi recessus,
 Nec convivias, nec tui libelli.
 At nunc illepidus repente vivis, 15
 Festinans trepidus modo huc, modo illuc,
 Et voces leviter proterviores,
 Et furtim numeros procaciores,
 Mellillamque sonas, Rosunculamque,
 Et quidquid miseri sciunt amantes, 20
 Mulsum, delicias, amoenitates.
 Vidi & cum roseas manu papillas
 Velles tangere per jocum, sed arcte
 Obseptus fuit hortulus. quid udas
 Dicam, pro dolor! osculationes? 25
 Et morsus, & anhelitus frequentes,
 Nil abradere dum potes, premisque,
 Et pulcris inhias gemens ocellis,
 Nec mentem fatias, nec ima sentis
 Labi tabidulam per ossa mortem. 30
 Quare,

16. *Festinans trepidus modo huc, modo illuc*] Loquitur phrasi Catulliana Epigr. 3. de passere Lesbiae,
Sed circumfiliens modo huc, modo illuc &c.
 & Epigr. vi.
Pulvinusque peraeque & hic & illic Adritus &c.
 & Epigr. li. v. 5.
Scribens versiculos uterque nostrum Ludebat numero modo hoc, modo illoc.
 25. *pro dolor!*] in ed. Par. & Voeg. prob

furor. Recte apographum Hoogstratani *pro dolor!* ita enim semper scribendum in ejusmodi exclamationibus *pro pudor!* *pro nefas!* & sim. vide Heinf. ad Ovid. Epist. ix. iii. & ita apud Quintilianum in Excerptis pag. 393. *pro pudoris legem nominat.* ubi optime Patruus meus rescribendum monuit, *pro pudor!* is *legem nominat.* quomodo & corrigendum in Glossario Isidori, *Pro nefas! seclus, incontinentia. non. Pronefas.*

Quare, dum licet, es mihi monendus,
 O Sidus: nova dum recensque flamma est,
 Ignem excutias ut inuenustos,
 Tectum nec tibi blandiens venenum
 Adsuetudine nutrias & usu.
 Victor sic eris, aut diu dolebis.

35

XVI.

INFERIAE AD TUMULUM
ULRICI HUTTENI.

Aldloquor Hutteni manes, cineresque poëtae,
 Quos brevis in mediis Insula claudit aquis.
 Este salutati manes, haec summa laborum est,
 Alma quies vobis sit, nec arena gravis.
 Accipe cum violis lacrimas, tibi fundimus illas,
 Morte tua felix maxime nuper Eques.

5

P p p 3

Felix

1. *Adloquor Hutteni manes, cineresque poëtae, Quos brevis in mediis Insula claudit aquis*] Lucem his adfundit Epitaphium, quod eidem huc Ulrico Hutteno scripsit Joh. Fabricius Montanus Poëmatum p. 27. ex cujus carminis inscriptione discimus, Huttenum sepultum fuisse in insula lacus Tigurini Ushavia dicta, quae inde Hutteni Insula nuncupata est. Hutteno etiam Epicedium scripserunt Eobanus Hessus, Joachimus Camerarius, & Philippus Melanchthon. Epitaphium ejus habes apud P. Melissum in Schediasm. Poët. pag. 49. de Bibliotheca Hutteni, codicibus veterum auctorum haud paucis olim referta, sed dein dissipata, lege Joach. Camerarii Epistolam ad gentilem ejus Mauricium Huttenum, quae

exstat Lib. II. Epist. I. Quae de Viri hujus summi, poëtae & Linguae Latinae vindicis strenuissimi, tum Equitis ac militis fortissimi fati accurate edoceri cupiunt, legant eundem Camerarium in vita Melanchthon. pag. 92. & 93. Melch. Adamum in vitis Germ. Jurisc. & Polit. pag. 6-12. ubi inter alia hoc quoque Lotichii Epitaphium adfert. Boissardum in Iconib. Vir. Illustr. P. II. pag. 33. seqq. Burchardum de Fatis L. L. in Germ. cap. v. pag. 319. & seqq. & Joh. P. Lotichii Biblioth. Poët. p. 18-22. ubi hoc ipsum Patru sui Epigramma profert. & peculiari commentario fata & merita Hutteni operose descripsit Jacobus Burckhardus, edito Wolfenb. 1717.

Felix morte tua , patriae non fata ruentis ,
 Cujus eras vindex , non tot acerba vides.
 Patria post obitus tibi contigit altera coelum ,
 Major & in cunctos fit tua fama dies.
 Fortunate cinis , venerande nepotibus ipsis ,
 Aeternum salve perpetuumque vale.

10

XVII.

7. *Felix morte tua*] sic Lib. I. El. IV. v. 73.
Felix morte sua , non cari funera vidit
Patris , & est saevo passus ab hoste nihil.
 quibus locis imitatur Ovid. XIII. Met. 522.
Felix morte sua , nec te , mea nata , peremtam
Adspicit , & vitam pariter regnumque reli-
quit.

12. *Aeternum salve perpetuumque vale*
 Miror Lotichio non placuisse :

Perpetuum salve , perpetuumque vale.
 repetitione Tibulliana , quam alibi roster
 amavit. vide notas ad Lib. I. El. 3. v. 44.
 ubi concinniorum numerum poetarum fore
 observavimus :

Despicerem ventos despiceremque gelu.
 quam *Ventos despicerem.* in qua verborum
 collocaione secutus fuerat Lotichius ve-
 rustas suae aetatis editiones Tibulli Lib. I.
 El. I. v. ult.

Dites despiciam despiciamque famem.
 cui lectioni licet adstipulentur duo codices
 Bodlejani , & tres Archiepiscopi Eboracensis
 ab N. Heinsio collati , & antiquissima
 editio , quae prodiit Regii Lepidi an.
 1481. tamen recte ex melioribus & numero
 majoribus codicibus praetulit Broukhufius :

Despiciam dites despiciamque famem.
 idque in Tibullo probasse Janum Anysium,
 celebrem olim inter Neapolitanos poetam,
 patet ex ejus imitatione Lib. IV. Poem.
 pag. 54. b.

Hoc sunt me Superi dignati munere , ut amplas
Despiciam mensas despiciamque famem.
 & sic Johannes Petrus Lotichius pag. 132.
 Poem.

Ille ego cum tenero , quo vivit Delia , vate
Despicerem laudes despiceremque decus.
 mirabilis vero , ut in transcurfu addere id
 liceat , est in eodem Tibulli loco emen-

datio Andreae Schotti in notis ad Senecae
 Lib. III. Controv. 16. pag. 140. qui ex
 codice , ut ait , vetustissimo corrigit ,

Vites despiciam , despiciamque famem.

ut aversetur poeta duo militiae mala , ac
 per *vites* intelligat Ducum & Centurionum
 imperia , quia *vitis* insignis Centurionum
 est , ut notum ; & per *famem* innuat cari-
 tatem annonae. quae magis certe acuta
 quam vera esse arbitror. Ceterum judicio
 veterum ac recentiorum Poetarum versus
 Tibulliano ibidem vindicavimus numerum
 illum poeticum , ut spondaeus in penta-
 metro ponatur inter quadrisyllabum repe-
 titum , quod praetulit etiam Albinovanus
 Epicedio Drusi v. 204.

Ausoniae matres Ausoniaeque nurus.

& v. 438.

Oceani conjux , Oceanusque pater.

& e recentioribus Janus Secundus Lib. 2.
 Sylv. pag. 239. Poem.

Praeripuit sensus praeripuitque pedes.

Broukhufius Lib. III. El. 3. pag. 43.

Heinsiacas lauros Heinsiacamque chelyn.

& plus semel purissimae venae poeta Bassilius
 Zanchius , ut Lib. III. Poem. pag. 86.

Coelicolas inter coelicolumque domos.

non *Inter coelicolas.* & Lib. VII. pag. 180.

Pierides texunt , Pieridumque pater.

& pag. 181.

Splendidior semper , splendidiorque nitet.

& ut Lotichium hoc loco scripsisse mallet ,
 ita eodem Libro Zanchius , pag. 173.

Perpetuum tollent , perpetuumque canent.

non , *Aeternum tollent perpetuumque canent.*
 ex quibus locis patet quoque cultissimum
 illum Italicae gentis poetam eandem lecti-
 onem praetulisse in Tibullo , cujus genium
 ubique felicissime exprimit.

XVII.

A D

JOANNEM HAGIUM FRANCUM.

Hagi, fugit hiems, novosque tellus
 Leni foeta parit tepore flores:
 Quos per rura Favonius benignis
 Mulcet flatibus, irrigantque rivi.
 Ergo mollibus ecquid in viretis,
 Orto sole cubiculum relinquens,
 Laetos per juga flosculos, & udis
 Felices legis herbulas in hortis?
 Et quoscumque ad opem rosas medendi
 Tellus educat utiles sub Arcto?
 Sic, Hagi, breve ver agas, sed aestas
 Postquam transierit, Vefontionem
 Antiquam venias, ut ante brumam
 Ad flavas Ligeris volemus undas,
 Aut, si fert ita coelitem voluntas,
 Ad montis juga laeta Pessulani.
 Nunc solus gelida sedens in umbra
 Ad rupes Dubii, recordor actae

10

15

Vo-

18. *Ad rupes Dubii*] sic in vulgatis legitur, & in ed. Voeg. pag. 59. forte tamen scripserit Secundus.

Ad ripas Dubii &c.

Dubius fluvius est in Sequanis, cujus meminit noster supra Lib. v. El. 2. v. 2.

Qua veteris surgunt nova propugnacula Dolae,
Ad Dubis liquidas praetereuntis aquas.

Vobiscum rigido sub axe vitae,
 O desiderium meum sodales, 20
 Omni tempore quotquot estis omnes,
 Quos junxit mihi dulcis eruditae
 Consuetudinis usus, & recessus
 Cultrices Heliconii, Gnidique
 Lucos Diva colens arundinosae. 25
 Absentis quoque vos mei sodales
 Conservate memoriam Secundi,
 Qui vos diligit, atque amare porro
 Omnes, ut prius, est paratus annos.

25. — *Gnidique*
Lucos Diva colens arundinosae]
 Respicit Catull. carm. xxxviii. 13. de Ve-
 nere :

Quae sanctum Idalium, Uriosque apertos,
Quaequae Ancona, Gnidumque arundinosam
Colis &c.

27. *Conservate memoriam Secundi]* Error
 in versu. Secunda syllaba in *memoriam* pro-
 duci non potest. Hoogstr. Notavit quoque
 hoc vitium J. P. Lotichius in Promuls. Crit.
 cap. xiiii. qui refingit,

Esse baud immemores juvet Secundi.

id quod ipsi indicaverat Rodolph. Gocle-
 nius per Epistolam Marpurgi 1626. scriptam
 cujus excerptum legitur inter Electa Epi-
 stolica apud Cl. Heumannum Tom. iiii.
 Poecilus pag. 395. idem in hac voce vi-
 tium commisit Joh. Isacius Pontanus in
 Itinerario suo Galliae Narbonensis, ubi
 describit Nemausum :

— *quis nunc obscura memoria rerum*

Clara per annales antiquaque scripta relucet.
 cujus a P. Scriverio admonitus in Epistola,

a Matthaeo edita T. ii. Analector. p. 388.
 deinde emendavit,

— *queis nunc obscura incertaque rerum,*
Clara p. ann. ant. scripta relucet.

28. *Qui vos diligit, atque amare porro*
Omnes, ut prius, est paratus annos]
 Imitatur hic quoque Catullum carm. XLIII.
Ni te perdit amo, atque amare porro
Omnes sum assidue paratus annos.

noster supra Lib. i. Carm. 38.

Zieglere optime, tantum amate nobis,
Quantum nullus amabitur, nec umquam
Ullus unanini suo sodali
Tantum dicere se potest amatum.

ubi priter Catullum exprimit Ep. xxxviii.
 v. 12.

Puella nam mea, quae meo sinu fugit,
Amata tantum, quantum amabitur nulla.

qui idem versus etiam occurrit Epigr. viiii.

Cum ventitabas, quo puella dicebat,
Amata nobis, quantum amabitur nulla.

ita enim pro *ducebat* recte illic legunt
 Broukhussius ad Propert. Lib. iiii. 22. 15.
 & N. Heinsius in notis ad Catull. p. 655.

XVIII.

A D

SUSPIRIA ET LACRIMAS.

O praesaga mei semper suspiria luctus!

O gemitus maesti flebile cordis opus!

Quid toties aeger de pectore spiritus imo

Surgit, & inviti saepe madent oculi?

Cura nec optatos finit anceps ducere somnos,

5

Omnia dum media lassa quiete jacent?

Non mihi jam veteres (semel insanivimus) ignes

Verfat in accensis ossibus acer amor.

Quid tamen est, praesaga mali quod pectora maerent,

Quod gemo, quod caussa saepe latente fleo?

10

Tristia venturos cognosco per omina luctus.

O anime, infelix non potes esse diu.

Qq q

Nil

1. O praesaga mei semper suspiria luctus]
Adhaeret illis Ovidii 11. Met. 125.

— praesagaque luctus

Pectore sollicito repetens suspiria dixit.
non dissimili colore sollicitudines animi
tristioris depingit Janus Secundus Lib. III.
El. 10. quae incipit:

Hei mihi, curarum cur metam lenta fatigant
Pondera? mensque suo vitæ dolore jacet?
ubi haec inter alia sequuntur:

Talis nulla meis insedit cura medullis
Et tamen, heu, quantus pectora languor
babet?

Dî, nostri tutela, Lares & Numina ripae,
Quam curvus flava Delus inundat aqua.
Tuque Geni, tu sancte Geni praenobilis urbis,

O, quae sera meos accipiat cineres!
Irrita finis, precor, haec animi praesagia
maesti,

Vestæ tepestenti per freta summa Noto.
Et mihi quas doleam natas exponite cruissas,
Ne tuba venturi sit dolor iste mali.

similis sere argumenti est Elegia apud
Joh. Jovianum Pontanum Lib. 1. Amor.
pag. 17. b. ad Suspiria & Lacrimas, quae
incipit,

O jucunda mei suspiria nuntia cordis,
O oculi, nunc jam flumina, non oculi!
Haec mandata meae constanter ferte puellae,
Gaudeat, ut solita est, fletibus illa meis.
& seqq.

Nil praeter lacrimas haec & suspiria vita est,

Quae si fine bono clauditur acta, sat est.

12. *O anime, infelix non potes esse dei*
sic rectius quam *O anima*. quia ita semper
fere poëtae veteres Latini. Gallio apud
Quintilian. Lib. ix. cap. 2. *Dura, anime,*
hodie, dura. hinc recte apud Propertium
Lib. ii. El. 8. v. 15. corrigebat Broukhu-
sius,

Surge, anime, ex humili.
pro *anima*. vide & notas Rigaltii ad Juvenal.
pag. 108.

14. *Quae si fine bono clauditur acta, sat*
est] Janus Pannonius Lib. i. El. 3.
Nec mors praeteritis dispar tibi contigit actis,
Fine bono claudi vita probata solet.

XIX.

D. M.

JACOBI MARI.

Germani, pietatis & ingenii laudibus insignis, amici incomparabilis.

Haec tibi, fide Mari, posui monumenta Secundus,

Extremum sanctae pignus amicitiae.

Quandoquidem procul a patria florentibus annis

Funere te sacro meritis acerba dies.

Ossa jacent tumulo: victuri gloria restat

5

Nominis: ad superos mens pia fecit iter.

Salve pars animae nuper dulcissima nostrae.

Gaude, & perpetuum rursus ave atque vale.

Exspiravit in amicorum manibus xv.

Calend. Novembr. An. MDLII:

XX.

1. *Haec tibi, fide Mari, posui monu-*
menta Secundus] forsan est imitatio Sabini
Lib. iv. Elegiar. pag. 121.

Haec tibi post obitum posui monumenta Sa-
binus,

Nominis ut vivat, Cario, fama tui.
supra noster Lib. i. carm. 3.

Haec, Maternae, tibi gelida monumenta sub
Arcto,

Albidos ad liquidas pono Secundus aquas.

8. *Gaude, & perpetuum rursus ave atque*

vale.] Ex Catullo carm. 102 ad Fratris tu-
mulum:

Accipe fraterno multum manantia fletu,

Atque in perpetuum frater ave atque vale.
supra hoc Libro carm. 16.

Fortunate cinis, venerande nepotibus ipsis,
Aeternum salve perpetuumque vale.

infra Lib. iii. carm. 32.

Nunc sine te patriam repeto, tumulumque re-
linquo,

Salve & perpetuum, dulcis amice, vale.

XX.

EPITAPHIUM
HENRICI STIBARI.
EQUITIS FRANCI.

Hoc tibi Pierides statuunt, me vate, sepulcrum,
Causa recens luctus, care Stibare, mei.
Vixisti mecum juvenis, concorsque voluntas,
Laedere quam potuit nulla querela, fuit.
Tu mihi debueras naturae lege superstes
Solvere, quae cineri munera solvo tuo.
Nos Arar & Ligeris, nos Sequana vidit, & ingens
Hospitio Rhodanus fovit utrumque suo.
Vidit & ad Laedi ripas praerupta Pyrene,
Qua tumidum praeceps in mare fertur Atax: 10
Inte-

5. *Tu mihi debueras naturae lege superstes
Solvere, quae cineri munera solvo tuo]*
Loquitur quasi ex communi formula Epitaphiorum veterum, quae vel parentes filiis, aut seniores juvenibus ponunt, quereutes de converso fatorum ac naturae ordine, de quo multa Heinſius ad Ovid. Epist. 1. 102. sic passim in Epitaphiis apud Pithoeum Lib. III. Epigr. vet. p. 106.

*Formosus, frugi, doctus, pius, a patre maestro
Accepit tumulos qui dare debueras.*
ubi cum aliis legendum quos dare vel potius, cui dare debuerat. Ibidem pag. 108.

*Quod decuit natam patri praestare sepulto,
Hoc contra natae praestitit ipse pater.*
pag. 110.

*Quae mihi debebas supremæ munera vitae,
Infelix solvo nunc tibi, nate, prior.
Fortuna inconstans, lex & variabilis ævi,*

Debueras cineri nam superesse meo.
ubi male editur jam superesse. pag. III.

*Quod fas parenti facere debuit filius,
Mors immatura fecit, ut faceret parens.*
& ita saepe. vide Patruī mei notas ad Ovid. VIII. Met. 499. ad Valer. Fl. Lib. IV. 449. & multa huc facientia apud Merrillium Lib. III. Observ. cap. 27. Stewech. Quæst. Apulej. p. 115. & Raderum ad Martialem pag. 175.

7. *Nos Arar & Ligeris & seqq.]* idem locus supra Lib. III. El. 10. 7. 7.

*Me Liger errantem, me Sequana divos, &
ingens*

*Hospitio Rhodanus fovit Ararque suo;
Nec semel incertum vitæ prærupta Pyrene
Vidit, ad Hesperii litora curva maris.*

ubi vide.

Integer, innocuus, pius, utilis omnibus aequae,
 Ingenii variis dotibus auctus eras.
 Nunc memor obsequii dulcis veterumque laborum,
 Ante tuos raptum te queror esse dies.
 Hoc saltem extremum nostri tibi pignus amoris
 Accipe, & aeternum dulcis alumne vale.

XXI.

IN VIVAM IMAGINEM
 CASPARIS CRUCIGERI.

Ore tribusque potens linguis & pectore Caspar,
 Talis, adhuc vita cum frueretur, erat.
 Caspar, ovile Dei qui rexit, vimque luporum
 Repulit, & juvit religionis opus.
 Lustra fui nondum bis quinque peregerat aevi,
 Funere sublatu cum fuit ante diem.
 Lucida nunc coram, coelesti sede receptus,
 Quae prius ingenium calluit, astra videt.

XXII.

1. *Ore tribusque potens linguis &c.*] Legitur in Reusneri Imaginibus Viror. Illustrum, & in Epitaphiis a Pantaleone collectis Lib. III. pag. 103. qui vitam & studia Crucigeri describit in libro de Viris Illustr. German. P. III. pag. 273. & hoc Lotichii carmen etiam profert, ubi vitam Crucigeri describit, Melch. Adamus in vitis German. Theolog. pag. 93. peculiari quo-

que Epicedio mortem ejus deslet noster in Elegia quae supra legitur Lib. v. El. XIX. ubi vide. Imitatus est hoc Patru sui Epigramma Joh. P. Lotichius Lib. I. Carm. pag. 86. in effigiem Abbatis Petri Lotichii.

8. *Quae prius ingenium calluit, astra videt*] vid. ad. Lib. IV. El. 2. 130. & Lib. v. El. 19. 154.

XXII.

EPITHALAMIVM IN NUPTIAS
SIGFRIDI HETTENI
GRONINGI,
ET

ELISABETHAE JOANNIS LOTICHII FILIAE.

ANNO 1544. VI IDUUM DECEMB.

Sacrae progenies Jovis Camenae,
Quae silvas colitis beatiores,
Aut Pindi nemora, aut opaca Tempe,
Doctae numina vatibus puellae,
Quae fontes bibitis salubriores, 5
Largi Phocidis & virentis Hoemi:
Nostrum Castalides decus sorores,
Quae sponfas decoratis integellas,
Quae sponfos canitis nec invenuto; 10
Huc o auspicio bono venite,
Dum sponfam decoramus, & decentem,
Dum sponsum canimus, sed expolitum
Vita, religione, moribusque.
Omnes huc Charites, quot estis omnes, 15
Qq q 3 Tu-

SIGFRIDI HETTENI] Sigfridus hic Hettenus, cujus nuptias cum Sorore sua germana hoc Epithalamio celebrat, post mortem Petri Lotichii, poetae nostri Patruis, dignitatem Abbatis Solitariensis adeptus est, fratri huic sororio jus suum cedente Christiano Lotichio, fratre P. Lotichii

Secundi. vide Joh. Petr. Lotichii Biblioth. Poët. P. III. pag. 89. & plura de eo in vita Abbatis Lotichii ab eodem J. P. Lotichio scripta pag. 29. Ceterum non dissimilis formae ac genii Epithalamium, variatis etiam metri generibus, habetur apud Broukhusium in Juvenilibus p. 467.—476.

Tuque o, five tuam colis Cytheron, 15
 Seu blandum Idalium, sacramque Cyprum,
 Et lucos Erycis, Paphum calentem,
 Seu Martem Geticas Venus per oras
 Ad ditem sequerisve mater Hebrum,
 Dum flammis Lyparem fugis perustam. 20
 Et tu diva Sami potens marinae,
 Sic numquam tuus ille sentiat Rex,
 Ut quondam, pueri trucidis pharetram,
 Terrarum domitor, pater deorum,
 Nolit servitium pati superbum, 25
 Adfer dextra faces precor maritas.
 Taedas adfer io Hymen jugales.
 En quis ille chorus puellularum?
 En primam, en & amabilem Thaliā,
 Junonem, Charites, Gnidi potentem. 30
 Salvete Idalii Deae, Samique
 Reginae, Charites, piaae sorores.
 Quam Cypris niveo renidet ore?
 Nigris luminibus, capillulisque?

Quid

15. *Tuque o, five tuam colis Cytheron, Seu blandum Idalium &c.*
 Haec iterum eleganter ex Catullo adumbrata sunt Carm. xxxvii. v. 11. ad Venerem:
*Nunc o caeruleo creata ponto,
 Quae sanctum Idaliū, Uriosque apertos,
 Quasque Ancona, Gnidumque urundinosam
 Colis, quasque Amasbunta, quaeque Golgos,*

Quaeque Dyrrhacium, Hadriae tabernam, Acceptum face, redditumque votum.
 Solent enim poëtae in ejusmodi invocationibus cumulare nomina locorum, quibus praesunt Dij. quos celebrant. vid. Horat. Lib. i. od. 30. iii. od. 26. v. 9. & od. 28. v. 13. Homerum Iliad. A. v. 38. seqq. Petron. in Satyr. cap. 133. & alios passim.

Quid me fulgidulis tuens ocellis

35

Cypris inspicit & canit? canenti

Nymphae adsurgite & adsonate ripae.

V E N U S.

Advocor, & merito, castorum mater amorum.

Hoc duce me sacrum perficietur opus.

Conjugio totum quae tempero nobilis orbem;

40

Numinis in multis haec quoque cura mei est.

Unica cunctarum primum confusio rerum,

Donec id in partes omne recessit, erat.

Hic coelo terras, terris Deus addidit undas,

Proximus aligeras fuscipit aether aves.

45

Aëra de summo secreverat aequus Olympo,

Cinxerat inclusam, qua patet, aequor humum.

Sidera fulgebant, campi rude gramen alebant,

Jamque ferae silvas, piscis habebat aquas.

Sub

44. *Hic coelo terras, terris Deus addidit undas*] forte scripsit Lotichius *abdidit*. vel potius *abscidit*, ut apud Ovidium, cujus vestigiis pressio pede hic insistit, Lib. I. Met. v. 22.

Nam coelo terras, & terris abscidit undas, Et liquidum spisso secrevit ab aëre coelum.

48. *Sidera fulgebant, campi rude gramen alebant*] Et hic notare licet versum rhythmicum, quales supra vidimus ad Lib. v. Eleg. 13. v. 25. ubi Broukhufii censuram super alio simili Lotichii versu exemplis veterum poetarum refutavimus: in quibus intacti potius relinquendi tales sunt versus, quam irriti conatu emendandi: sic in Epi-

taphio antiquo Pompejorum in Catalectis: *Junxit magnorum casus Fortuna virorum.* ubi frustra Francius in libri sui margine tollere rhythmum conabatur transpositione:

Magnorum junxit casus Fortuna virorum. neque audiendum puto eruditissimum Cunninghamium, qui versum Horatii Epod. xv. v. 3. ita ab auctore ipso collocatum fuisse censebat,

Magnorum numen cum tu laesura Deorum. non ut vulgo nunc legitur: *Cum tu magnorum* &c. ita enim similis medicina adhibenda quoque esset Virgilio Lib. xii. *Æn.* 649. Lucano Lib. I. 329. Lib. vi. 809. & Ovidio ix. Met. 620. III. ex P. [El. 9. 7. &

Sub Jove gens hominum desertis ibat in agris, 50
 Ducebat comites nava juvena canes.
 Cum pharetra solito pendebant retia collo,
 Ille mei pueri notior arcus erat.
 Aurea Chaonio peragebant tempora fructu:
 Praebibat medium cespes & herba torum. 55
 Moenia tum fossis & cinctas moenibus urbes
 Me duce mollita conposuere manu.
 Regia legitimae venit reverentia taedae,
 Turba sub officiis hinc agit illa meis.
 Advocor & venio cesto succincta potenti, 60
 Ille meas artes insidiator habet.
 Edite mansuetam placida Cythereide vitam,
 Ducat & hic fatis, nubat & illa bonis.

Quid

& in Ibide v. 145. in quibus locis ejusdem soni rhythmus habetur, ac in versu Horatiano. Gratias igitur agere par est manibus Palaemoniis illius, qui Tristia Ovidii notis scholasticis aliquando conspurcavit, quod non ferula aut scutica versum illum Ovidianum, sed male sonantem, exceperit, verum pro indulgentia ac benignitate sua ingenio poëtae, ut dicit, clementer condonaverit, Lib. v. Trist. 1. 66.

Si mihi quod prodest, hoc tibi lector obest.

Condonavit, spero, etiam Virgilio, si tanti sit, similes male sonantes versus Ecl. viii. v. 80. Lib. v. Æn. 853. & Lib. ix. 634. & plures alios eidem Nasoni, ut Epist. ii. 126. Ep. viii. v. 29. & xix. 129. 11. Amor. 14. 28. Lib. i. Artis Am. 127. & Lib. ii. v. 204. Medic. Fac. v. 82. xi. Met. 378. 11. Fast. 829. & Lib. 111. 746. aliisque in locis, & praecipue Horatio Lib. i. Epist. 14. 7.

Fratrem maerentis, rapto de fratre dolentis. ac Lotichio nostro infra Lib. 111. Carm. 17.

Quod non ulla dies aboleret, nomen haberet. Quin etiam ipsi poëtarum principi Homero, ignoscendum erit a superciliosis ejusmodi magistris, ex quo & Hesiodo talia exempla produxit Casaubonus ad Persium Sat. i. pag. 135. ubi & alios in Virgilio notavit. vide & Rittershusium ad Guntheri Ligurin. pag. 66. Exciderunt tamen ejusmodi versus bonis poëtis potius, quam quod eos captaverint, unde his & similibus veterum locis patrocinium sibi quaerere non possunt infelices illae leoninae naeniae, quibus posteriori tempore barbara monachorum claustra personuerunt, quorum omnium instar esse poterit sequioris istius aevi Rhythmicum ineditum & satis prolixum de Bello Trojano carmen, quod a Gevartio sibi donatum publicavit Barthius Lib. xxxi. Advers. cap. 7.

J U N O.

Quid te Diva potens Cypri
     Solam praecipuis tollis honoribus? 65
 Et me nupta colit nova
     Gratis turiferi muneribus soli.
 Et comtas religat comas,
     Et vernis meritam spargit odoribus.
 Felix auspiciis meis, 70
     Adsum legitimis pronuba gaudiis.
 Aptata numeris manu
     Laudor nobilibus carmine vatibus.
 Quam Titan roseus nitet!
     En fulget melius, purior & dies 75
 Illis me duce nuptiis,
     Acquae lanificae sunt & erunt Deae.
 Felices ter & o quater,
     Quos jungit placido copula foedere.

R r r

Non

62. *Edite mansuetam pl. Cytb. vitam*] ita in Lipsiens. edd. *Degite* in Apographo Hoogstratani, qui forte id mutavit, quia *edere vitam, edere annos* parum Latinum ipsi videbatur. sed vide notas ad Ovid. III. Art. Am. 59.

Dum licet, & veros etiam nunc editis annos. ubi tamen sensu nonnihil diverso *edere annos* occurrit.

64. *Quid te Diva potens Cypri*] ex Horatio Lib. I. Od. 3. init.

68. *Et comtas religat comas, Et vernis meritam spargit odoribus.*] Cogitabat illud Horatii Lib. I. Od. 5 *Quis multa gracilis te puer in rosa Perfusus liquidis urget odoribus Grato, Pyrrba, sub antro? Cui flavam religas comam?*

78. *Felices ter & o quater, Quos jungit placido &c.*] totus hic locus satis libere desumptus est ex eodem Horatio Lib. I. Od. 13. *Felices ter & amplius*

Non ullis querimoniis

80

Suprema veniet dissidium die.

GRATIAE.

Audiat gratas Veneri ministras,

Gratias, puris genitor sub undis

Cynthus, ripae faveant canorae,

Antra resulent.

85

Prosperi felix thalami sit omen,

Candida tutis mediocritate,

Sint sacrae leges, maneatque longos

Foedus in annos.

Hic dies vere bonus, i benigno

90

Sidere illustris, redeasque fausto,

Lux favens natisque nepotibusque

Laeta futuris.

HYMEN.

Jungo meo castos & solvo potenter amantes

Numine dexter Hymen.

Vos ego conjungo, feris mors solvet in annis, 95

Numinis arbitrio.

Illa semel Stygium quae frigida ducit ad Orcum,

Nempe terenda via est.

In-

*Quos irrupta tenet copula; nec malis
Divulsus querimoniis*

Suprema citius solvet amor die.

87. *Candida tutis mediocritate.*] Respicit
iterum Horat. Lib. 11. od. 10. v. 5.

Auream quisquis mediocritatem

Diligit, tutus caret obsoleti

Sordibus testis, caret invidenda

Sobrius aula.

Interea placidam sine crimine ducite vitam,

Quam dederint Superi.

100

Tempora praetereunt, & se fugiuntque petuntque,

Et cito bruma venit.

Vive datis hodie, venient cras altera, fatis.

Talis in orbe rota est.

M U S A E.

Dīs eat auspicibus coeptum & Junone secunda

105

Connubii placido quae foedera numine sancit.

Illa favens oculis videat Saturnius aequis.

Dīque Deaeque aliae, quaeque aetheris ulla, vel orbis

Religio est, pacem aeternam pactosque Hymenaeos

Exercete, bonis componite gaudia fatis.

110

Ah miserande puer, nigro quem merfit Averno

Ante diem nuper gravis inclementia Parcae!

Nunc tuus alter honor geminis cum fratribus esset,

Et praedulce decus; non sic tua fata tulerunt,

Injecere manus Superi, succifus aratro

115

Flos tuus in primo marcens puer excidit aevo.

R r r 2

Spar-

103. *Vive datis hodie* &c.] respicit notum illud Martialis:

Sera nimis vita est crastina, vive hodie.
cui simile illud Horatii Lib. 1. od. xi. in fine:

— *spatio brevi*

Spem longam refecit: dum loquimur, fugerit invida

Actas; carpe diem, quam minimum credula postero.

similes autem adhortationes ad amoris fructus in tempore percipiendos esse poetis frequentissimos vidimus supra ad Lib. II. El. 2. 70. & Eleg. 8. 65. & notatis illic adde locum Sannazarii Lib. 1. El. 3. 49. & seqq. & Mureti notas ad Catull. carm. v. p. 13. ed. Ald.

115. — *succifus aratro*

Flos tuus in primo marcens puer excidit aevo

lmd.

Spargite Pierides tumulum, adcumulate sorores
 Muneribus gelidum (si qua est ea cura) sepulcrum,
 Te nemus iliceum, patriis te Cynthus undis,
 Cynthiades nymphæ, doctæ flere Camenæ. 120
 Nunc anima Elysio in campo, per amoena vireta,
 Aethereum Pacana canit; luditque sub umbra
 Fortunatorum nemorum, carosque nepotes
 Dinumerat recolens conmixtam sanguine prolem
 Externi generis, cognatum in nomen ituram. 125
 Nos etiam dulcem gratæ celebremus honorem,
 Cantemus festas utcumque ornantia taedas.
 Haec ita perpetuo jungantur gaudia nexu
 Connubii, amborum non adverfantibus astris.
 Venturæ memores hiemis, stirpisque futuræ, 130
 Legibus exigite optatum concordibus ævum.
 Jam sat Pieriæ sat est puellæ,
 Cultores dominae Saphi Paphique,
 Reginae Charites, Hymen pudice.
 Nunc rursus unde pedem adtulistis, ite, 135
 Sacrae progenies Jovis Camenæ.

PE-

Imitatio Virgiliana Lib. ix. Æn. v. 435.
*Purpureus veluti cum flos succifus aratro
 Languescit moriens, lassoque papavera collo
 Demisere caput, pluvia cum sorte gravantur.*

noster supra Lib. iv. El. 5. 97.

*Sic jacet, in culto flos qui nitidissimus agro
 Vomere succifus prætereunte fuit.*

ubi ex Catullo aliisque poetis comparatio-
 nem hanc pluribus illustravimus, & ad
 Lib. i. Carm. 17. 5. sic contra nullo contusus

*aratro flos de integro & inlibato flore eidem
 Catullo Carm. LXIII. v. 40.
 Ut flos in septis secretus nascitur hortis,
 Ignotus pecori, nullo contusus aratro.
 Quem mulcent auræ, firmat sol, educat imber.
 135. Nunc rursus unde pedem adtulistis,
 ite] vitiose & contra metrum in vulgatis
 Nunc rursus. Est autem imitatio Catulli
 Carm. xiv. in fine.
 Vos hinc interea valete, abite
 Illuc, unde malum pedem adtulistis.*

PETRI LOTICHII SECUNDI
C A R M I N U M
L I B E R T E R T I U S.

I.

MARTINO ROSEMANNO.

NULLA serenatum contristant nubila coelum,
Mitior & saevum temperat aura gelu :
Ergo, fodalitii pars o dulcissima nostri,
Cum quo praecipue vivere dulce mihi est,
Si te forte juvat studiorum pondere fessum
Nunc loca formosi ruris adire, veni.
Gramina quaeremus saevis praesentia morbis,
Optima quae matrum gignere terra solet.
Sive libet molli violas decerpere dextra,
Quas primo veris tempore fundit humus.
Sive peregrinos ramos ut stipes adoptet,
Cernere tam felix insitionis opus.

R r r 3

In-

CARMINUM LIBER TERTIUS &c.] ita inscribere malui, quam separatim JUVENILIUM librum exhibere, quia & in praecedentibus nonnulla occurrunt, quae juvenilibus essent adjungenda. Complectitur autem hic tertius Carminum liber (nam in vulgatis duo tantum Carminum Libri habentur) Juvenilia illa Lotichii, quae in Lipsiensi editione, quae anno 1586 cum

vita auctoris ab Hægio scripta prodiit, occurrunt post matura & magis elaborata Lotichii Carmina, pag. 277. & seqq.

8. *Optima quae matrum gignere terra solet*] sic recte, non *Optima quae mater*, ut in nonnullis codicibus habetur apud Ovid. xv. Met. v. 91. quem locum hic imitatur: *Scilicet in tantis opibus, quas optima matrum Terra parit.*

Inde tui cultos spatiemur ad hospitis hortos,
 Tu modo sis nostrae duxque comesque viac.
 Tu poteris verbis duras mollire puellas,
 Ut pateat nulla janua clausa fera.
 Tu poteris rigidas blandae dulcedine linguae
 Flectere, tu castis exhilarare jocis.
 Si tamen in studiis gravior te cura moratur,
 Forsitan & mecum non potes ire, vale.

15

11. *Sive peregrinos ramos ut stipes adoptet,*
Cernere tam felix infitionis opus.]
 Respicit procul dubio Ovid. Rem. Am.
 v. 195.
Venerit infitio; fac ramum ramus adoptet,
Sietque peregrinis arbor aperta comis.

ubi vide Patruī mei notas.

15. *Tu poteris verbis duras mollire puellas &c.]* vid. ad. Lib. II. El. 9. 83.

18. *Tu castis]* ita Lotichium scripsisse puto. In editis *tum castis*.

I.

DE ROSEMANNO.

Care verecundis semper, Rosemanne, puellis,
 Magnaque pars animi delictumque mei.
 Si fortasse rogas ignoti nomina vatis,
 Hoc tibi Lotichius mitto Secundus opus.

Fal-

2. *Magnaque pars animi delictumque mei]*
 sic in editis. sed cur non potius ediderunt?
 — *animae delictumque meae.*

ut apud Horatium Lib. I. od. 3. 8. *Es ser-
 ver animae dimidium meae.* Sed forte Loti-
 chius adhaesit antiquis Ovidii editionibus
 Lib. I. ex Pont. Ep. 6. 16.

Tecum tunc aberant aegras solatia mentis,
Magnaque pars animae, consilii que mei.
 ut ex Mss. restituit Heinſius pro animi,
 quod erat in vulgatis, pluribusque exem-
 plis firmavit. de locutione ipsa poëtis fre-

quenti lege Schotti notas ad Ennodium
 pag. 28.

4. *Hoc tibi Lotichius mitto Secundus opus.*
Fallor, an inpressi cognoscis imagine cordis &c.]
 Aemulatur illa Ovidii II. Pontic. Ep. x. init.
*Ecquid ab inpressae cognoscis imagine gem-
 mae,*

Haec tibi Nasonem scribere verba, Macer?
 ut recte praetulit Patruus meus pro *imagine*
cerae. sic enim & apud Sabinum Epist.
 Ulixis v. 3.

Agnovi caramque manum gemmasque fideles.

Fallor? an inpressi cognoscis imagine cordis,
 5
 Indicat auctoris nomen & ipsa manus?
 Perlege, sic faveat tibi cum genetrice Cupido,
 Quidque velim, lecto carmine, certus eris.
 Lassus eram, pluviis turbantibus æera ventis,
 Dum gravis adsidua decedit imber aqua. 10
 Cumque dolens Musas inter librosque federem,
 Tristitiaque foret nulla medela meae:
 Vade puer dixi, nostrae medicamina curae,
 Adfer odorati pocula plena meri.
 Nec mora, sicut erat iussus, cito munera Bacchi 15
 Adtulit, & largis hausibus illa bibi.
 Hinc cubito nixus mulcente sopore quievi,
 Obtulit haec dulcis cum mihi visa quies.
 Humida vallis erat, cingentibus undique silvis,
 Et liquor inriguae gramen alebat aquae. 20
 Lilia surgebant passim, floresque rosaeque,
 Et locus immunis nullus odoris erat.
 Jamque die media veniebat ad arboris umbram,
 Texeret ut facili ferta puella manu.
 Ipse sub arborea spectator fronde latebam, 25
 Fronde sub arborea multa canebat avis.

Al-

25. *Ipse sub arborea spectator fonde latebam,*
Fonde sub arborea multa canebat avis]
 Haec & praecedentia colores suos debent si-
 mili Nasonis somnio Lib. III. Amor. Eleg. 5.

Colle sub aprico celeberrimus ilice lucus
Stabat, & in ramis multa latebat avis.
Area gramineo suberat viridissima prato,
Uvida de guttis lenes sonantis aquae.

Ips

Alma Venus, tenerae quae vultus gratia Nymphae,

Lumina quam pulchri sideris instar erant!

Quanta papillarum, quas fascia nulla tegebat,

Quanta coronatae gratia frontis erat!

30

Vestis item duplici fulgens demissa colore,

E quibus hic cineris, sed facis illa fuit.

Illa (recordor enim) tuus optatissimus ardor,

Eva, tui cordis dulce levamen, erat.

Cumque diu virides comitante sorore per herbas

35

Carperet admota lilia pulchra manu:

Ecce venit juvenis, moderataque basia figens

Sic ait, o nostri pectoris, Eva, quies.

Sic ait, & tacuit. rubor ora notavit utrique,

Gratus & in viridi sedit uterque solo.

40

Ce

*Ipse sub arboreis vitabam frondibus aestus,
Fronde sub arborea sed tamen aestus erat.*
Propertius Lib. iv. El. 9. 30.

*Populus & longis ornabat frondibus aedem,
Multaque cantantes umbra tegebat aves.*

29. *Quanta papillarum, quas fascia nulla
tegebat,*

Quanta coronatae gratia frontis erat?

aperta Nasonis imitatio Lib. i. Amor. 5.
19. de forma Corinnae:

*Quos humeros, quales vidi tetigique lacertos,
Forma papillarum quam fuit apta premi?*

*Quam castigato planus sub pectore venter,
Quantum & quale latus, quam juvenile fe-*
mur.

39. *Sic ait, & tacuit: rubor ora notavit
utrique*] Ovidium rursus cogitabat Lib. iv.
Met. v. 329.

Nais ab his tacuit: pueri rubor ora notavit.

sic Lib. iv. Trist. 3. 50.

Avertis vultus, & subit ora rubor.

ubi aliquis novandi cupidus forte cum co-
dicibus nonnullis mallet, & notat ora pu-
dor. sed ita in Epist. xx. 5. *Quid pudor
ora subit. & rubori efficacius tribuitur ver-
bum notare quam subire.* sic Lib. iii. Am.
El. 6. 78.

Desit famosis, qui notet ora, pudor.

Lib. vi. Met. 46.

*Sed tamen erubuit; subitusque invita notavit
Ora rubor.*

ubi pudor praeferebat Heinsius, propter
praecedens erubuit. e recentioribus Brouk-
husius Lib. i. Sylvar. p. 321. in nuptias Pa-
rentum meorum:

Mater eris, rubor ecce genas, rubor ora no-
tavit,

En iterum dico, blandula: Mater eris.

Cetera vos quercus scitis, volucresque canorae,

Virgine cum sola quid Rosemannus agat.

Omnia spectabam, sed non tamen omnia dicam,

O teneri lusus, multiplicesque joci!

Murmura quis referat, repetitaque basia saepe?

Talia spectanti quid mihi mentis erat?

Non tamen audebam lusus turbare beatos:

Nullus amatori verus amator obest.

Illa rosas juveni donabat pignus amoris,

Quum mihi discussit dulcia visa puer.

Hanc tibi nunc speciem refero, Martine, quietis,

Ut tibi sit mentis cognita cura meae.

Da veniam rudibus numeris, Musaeque jocosae,

Haec scribens mecum non satis ipse fui.

Vera, precor, fiant nostri praefagia somni,

Ut veri possint pondus habere, vale.

Sss

III.

47. *Non tamen audebam lusus turbare beatos*] Adhaeret Propertio Lib. 1. El. 3. 17. *Non tamen ausus eram dominae turbare quietem,*

Expertae metuens verbera saevitiae. ubi *ausus eram*, eodem modo ut apud O. vid. 11. Trist. 337.

Et tamen ausus eram, sed detrectare videbar. de qua locutione vid. ad Lib. 1. El. 2. 25.

50. *Quum mihi discussit dulcia visa puer*] ex eodem Propertio Lib. 11. Eleg. 20. 7. 20. etiam post somnium narratum:

Fanque ego conabar summo me mittere saxo,
Quum mihi discussit talia visa metus.

quò versu omnino faciendus illic est finis Elegiae xx. & sequentia separanda, novique argumenti Eleg. xxi. constituenda sunt.

vid. Miscell. Observ. Vol. 11. pag. 103. & eruditiss. Lennepium in Libello elegant. Animadversionum ad Coluthum Lib. 11. cap. xii. *discutere* autem proprium in hac re verbum esse docent notae Broukhufii ad Propert. Lib. 111. El. 8. 13.

52. *Ut veri*] in aliis edd. *Ut brevi pro Utque brevi.* Sed praestat ita ut edidi. Ovidius Lib. 111. Am. 5. 32.

Dic age, nocturnae quicumque es imaginis
augur,

Siquid habent veri, visa quid ista ferant.

Idem Epill. xvi. 60.

Vera loquar, veri vix habitura fidem.

ubi non opus est *veram* legere cum Hein-
sio, quem vide, & ad Virg. 111. Aen. 7.
316. & notas Ryckii ad Tac. 111. Hist.
cap.

III.

DESCRIPTIO ITINERIS TAPRUNENSIS

A D

M. ROSEMANNUM.

Rure nihil pejus, nil rure est tristius uno,

Urbe nihil melius, dulcius urbe nihil:

Expertus dico, fidis comitatus amicis

Et domina, festo dum peto rura die.

Prima fuit silvas nobis via grata per altas, 5

Illa licet pluviis lubrica facta foret.

Dulcisonos avium cantus haurire juvabat

Auribus, & notas carpere saepe rosas.

Inter quas etiam, quae carior omnibus horis

Teutonico pulchre dicitur herba sono; 10

Munus erat, nostris manibus decerpta, puellae,

Pectoris ut curas proderet illa mei.

Nec nos insani laedebant murmura venti,

Dum facimus tutum per nemus illud iter.

At simul adtigimus fumosae culmina villae, 15

Eque luto factas straminibusque domos:

Pro-

cap. 61. idem Naso Lib. xi. Met. 588.

Somnia ad Halcyonen, veros imitantia casus.
ubi vide notas. & ad Lib. i. ex P. 2. 25.

Somnia me terrent, veros imitantia casus.
noster supra Lib. ii. El. 4. 81.

Cur nimium memini, verisque simillima vidi.
& D. Heinsius Eleg. vii. Juveniliū:

*Cum dubia fessi luduntur imagine somni,
Veraque vel vero proxima somnus habet.*

2. *Urbe nihil melius, dulcius urbe nihil*
imitatur Tibullum Lib. iv. Carm. 8. 7. 3.

*Dulcius urbe quid est? an villa sit apta puellae,
Atque Eretino frigidus amnis agro.*

Protinus inmistis niveum lac ponitur ovis,

Virgineae mecum se tenere manus.

Lac simul exhaustum est, pisces subiere minuti,

Parvus & agricolae quod tulit hortus, olus.

20

Inde lupi dantur, sed non quos horret ovile,

Ipse sed in media quos habet Albis aqua.

Dum tamen exspecto (dictu miserabile) pernam,

Abstiniui his, captus spe meliore, cibis.

Inde sed elusus jejuno ventre recessi,

25

O rus, o ruris sordida turba vale.

Quid referam vilis nobis data pocula Zythi,

Pocula sedandae non fatis apta siti.

Cernimus interea saltantes Alphefibaecos,

Phyllidas & nulla ducere lege choros.

30

Tollimus & longos petulanti splene cachinnos,

Hic mihi jejuno risus amarus erat.

Lusibus hinc aliquot, sed tristi mente, peractis

Moenia non longa sunt repetita mora.

Sss 2

In-

16. *Eque luto factas straminibusque domos]*
Cogitabat illud Ovidii Lib. III. Fast. 184.

Quae fuerit nostri si quaeris regia nati,
Adspice de canna straminibusque domum.
sic de tenuibus Romae exordiis apud eum-
dem Lib. II. Am. 9. 18.

Roma, nisi immensum vires promisset in orbem,
Stramineis esset nunc quoque densa castris.
quo loco imitatus fuit Propertium Lib. II.
El. 13. 20.

Atque utinam Romae nemo esset dives, & ipse

Straminea posset Dux habitare casa.

ut in plurimis & melioribus legitur codi-
cibus pro *Graminea*, quod in solo Dorvil-
liano secundo habetur. vide illic notas
Broukhuffii.

23. *exspecto]* excepto vitiose in vulga-
tis.

29. *Cernimus interea saltantes Alphefi-*
baeos] ex Virgilio Ecl. v. v. 73.

Saltantes Satyros imitabitur Alphefibaecos.

Interea facies tibi gaudia praebuit urbis, 35
 O animi major pars, Rosemanne, mei.
 Interea teneram vidisti saepe puellam,
 Et licuit nutu luminibusque frui.
 Interea charos inter bona vina sodales,
 Non procul a dominae sunt tibi sumta domo. 40
 Interea, sed quid nunc prosequar omnia verbis?
 Interea factum, quod juvet, esse potest.
 Expertus dico, juranti crede Secundo,
 Si sapis, expertis semper habenda fides.
 Rure nihil pejus, nil rure est tristius uno, 45
 Urbe nihil melius, dulcius urbe nihil.

36. *O animi major pars, Rosemanne, mei.*] vitiosa locutione *adhibere fidem*: cetero-
 Rectius *animae meae*. vide supra ad carm. quin scripssisset,

2. 7. 2.

44. *Expertis semper habenda fides*] Et hic — *expertis est adhibenda fides*.
 locus docet Lotichium semper abstinuisse a vide ad Lib. III. Eleg. I. 7. 12.

IV.

E I D E M R O S E M A N N O
 A D M U S A M.

Vade tui vatis sermonum nuntia Clio,
 Parva tibi sine me nunc peragenda via est.

Cum

1. *Vade tui vatis sermonum nuntia Clio*] Conferendum est hoc carmen cum Ovidii
 Epistola ad Pompejum Lib. IV. ex Pont. Epist. 5. & cum alia Lotichii nostri Ele-
 gia ad Jac. Micylum, quam ineditam ex-
 hibuimus Lib. II. El. XV. similisque artifi-
 cii ac coloris carmina ex aliis poetis in-
 dicavimus ad Lib. V. Eleg. 17. init.

Cum venies, vicus, nomen qui matris amorum,

Hic tibi quo non est notior alter, habet.

Protinus excelsas sed cultis gressibus aedes,

5

Noster ubi vivit nunc Rosemannus, adi.

Virginibusque pio dicens cum patre salutem,

Et prius occulto pauca soluta sono:

Talia Martino dic nomine verba Secundi,

Purpureae nomen cui peperere rosae.

10

Dulcis amicitiae si foedera mutua curas,

O decus & patriae spes, Rosemanne, tuae:

Te rogat ipse tuus cum patre Lotichius Alto,

Huc aditum, Nympha non remorante, feras.

Pocula Zerbftiaci tibi ponet aquatica Zythi:

15

Nam Medici prohibet cura perita merum.

Dixeris haec postquam, paucis pro tempore verbis

Ante salutata virgine diva redi.

V.

E I D E M R O S E M A N N O.

Si potes ingenuos inter, Martine, fodales

Pocula spumoso ducere plena mero:

Huc venias, cum jam Titan vergentibus horis

Occiduo roseum laverit amne caput.

Sss 3

Sed

Sed prius e toto mordaces pectore curas

Eiice, sollicitus sit procul inde dolor.

Munera jam lassas reparant Baccheia vires,

Frontis abit dulci ruga severa mero.

Ipsae jocos tecum faciles, risusque solutos

Adfer, erit mensae candida turba meae.

Sic tibi sint castae faciles ubicumque puellae,

Sic tibi sit semper dexter Apollo, veni.

VI.

5. *Sed prius e toto mordaces pectore curas Ejice &c.*] formulam hanc poetis frequentem, qua laetitiae operam daturi curas facessere jubent, illustravimus supra ad Lib. 1. Carm. 19. 30. ubi inter alia in loco Petronii cap. LXXIX. probavimus emendationem N. Heinsii:

— *valetae curae*

Mortales: ego sic perire coepi.

pro eo quod perperam in editis legitur,

— *valetae curae,*

Mortalis ego sic perire coepi.

quod metro adversatur: quam felicem Heinsii emendationem firmare licet auctoritate Josephi Scaligeri, qui in libro, quo totum manu sua descripsit Petronium, (qui nunc exstat in Bibliotheca Leideni) eodem modo margini adnotaverat emendandum esse; cum in codice ipso, unde descripsit, quem ego Memmianum puto, legeretur:

— *valetae curae,*

Mortalis ego sum. sic perire coepi.

Cogitabam quidem aliquando substitui illic posse:

— *valetae curae*

Mordaces, ego sic perire coepi.

sed vulgatae scripturae propius insistit illa Scaligeri & Heinsii emendatio, quae verissima est: licet *mordaces curae* perpetuo quasi epitheto poetis dicantur. auctor E-

pigrammatis antiqui apud Pithoeum Lib. III. pag. 87.

Non licuit quemquam mordacibus urere curis.

Ovidius II. Amor. 19. 42.

Mordeat ista tuas aliquando cura medullas. & sic alii saepe. *implicitas curas* vocat Virgilius in Culice, si per librarios licuisset, qui locum corruerunt ita ut nunc vulgo editur v. 89.

Illi dulcis adest requies & pura voluptas, Libera simplicibus curis.

ubi Lindenbrogius, licet mendum subesse fateatur, se tamen non expedit. Conjiciebam *Libera sollicitis curis*. frustra enim Taubmannus laudat distinctionem Barthii:

— *& pura voluptas*

Libera, simplicibus curis.

addita explicatione *implicita & contorta*: nec melius *supplicibus* tentabat Behotius Lib. II. Apophoret. cap. 4. in fine: Joh. II. Pontanus ad Macrobi. Lib. VII. cap. 16. & in notis ad Poemata sua p. 264. corregebat *implicitis curis*. sed verior est emendatio, quam idem Pontanus in iisdem ad Carmina sua notis pag. 286. dedit,

Liberaque implicitis curis.

quod Nicolao etiam Heinsio in mentem venerat, qui codici suo adscripserat;

Libera ab implicitis curis.

quibus acquiescendum arbitror.

VI.

EIDEM ROSEMANNO.

Si te deliciae tuae puellae,
 Martine optime, non tenent nec hortus:
 Petrus Lotichius Secundus orat,
 Huc ad se venias meridiatum
 Cum testudine, cum joco atque risu, 5
 Nam domi pede claudicans iniquo,
 Cum solo sedet otiosus Alto.
 Zerbſtenſis nec adhuc liquore Zythi
 Reſtinſta eſt ſitis, & vetat Lyaei
 Uſum Poeoniae repertor artis. 10
 Huc ergo venias, amice noſter,
 Cum teſtudine, cum joco atque riſu:

Sic

11. Sic tibi ſint caſtae faciles ubicumque
 puellae &c.] Aemulatur Ovidium, Episto-
 la Phaedrae v. 167 & ſeqq.

Per Venerem parcas, oro, quae plurima mecum
 eſt:

Sic numquam, quae te ſpernere poſſit, ames.
 Sic tibi ſecretis agilis Dea ſaltibus adſit,
 Sit vaque perdendas praebat alta feras.
 Sic ſaveant Satyri, montanaque numina Panes
 &c.

quibus ſimilia habulunus Lib. II. El. XIV.

77. & ſeqq. pariter carm. ſeq. in ſine:

Sic cultae faciles tibi puellae,
 Sic Muſae tibi ſint ſaventiores.

4. Huc ad ſe venias meridiatum] vide
 ſupra ad Lib. I. carm. 34. 7.

11. Huc ergo venias, amice noſter,
 Cum teſtudine, cum joco atque riſu]

Adhaeret Catullo Carm. XIII.

Coenabis bene, mi Fabulle, apud me,
 Paucis, ſi tibi Di ſavent, diebus;
 Si tecum adtuleris bonam atque magnam
 Coenam, non ſine candida puella,
 Et vino & ſale, & omnibus cæcinnis.

ſimilis fere argumenti eſt infra carm. XIV.
 ad Gul. Rugerium.

Sic cultae faciles tibi puellae,
Sic Musae tibi sint faventiores.

VII.

BITTERFELDT VRBIS
ET YMON.

Nomen amarities parvae cur fecerit urbi,
Quaeris, ubi pulchro gurgite Molda fluit?
Hanc ego jucundis peto dum comitatus amicis,
A domina biduum cogor abesse mea:
Heu biduum, longo tempus mihi longius anno,
O mihi dura simul nox & amara dies!
Tu tamen ambrosiae nomen coelestis haberes,
Sola comes nostrae si foret illa viae.

5. *Longo tempus mihi longius anno*] genii Ovidiani est Epist. xviii. v. 25.

Septima nox agitur spatium mihi longius anno. & sic Virgilius Ecl. vii. 43.

Si mihi non haec lux toto jam longior anno est. quem loquendi modum bene illustrat Vilius ad Gratii Cynege. v. 399. eodem sensu capiendum illud Canaces apud Nasonem Epist. xi. 29.

*Fugerat ore color; macies adduxerat artus,
Sumebant minimos ora coacta cibos.*

*Nec somni faciles, & nox erat annua nobis,
Et gemitum nullo laesa dolore dabam.*

ubi nox annua est anni instar longa. Ista autem Ovidiana quasi contraxit noster sequenti versu,

O mihi dura simul nox, & amara dies!

id est nox somni & dies cibi vacua, quod elegantissimis phaloeis ita exprimit Catullus Carm. li. v. 9. & seqq.

*Ut nec me miserum cibis juvaret,
Nec somnus tegeret quiete ocellos,
Sed toto indomitus furore lecto
Versarer, cupiens videre lucem.*

Ut tecum loquerer, simulque ut essem: cum quibus confer Ovid. i. Amor. 2. int.

VIII.

VIII.

QUERELA AMATORIS.

Sol lucis auctor occidit, fugit dies,
 Sol tollit alter aureum mihi jubar.
 Puella dum liquoribus rosarium
 Irrorat, Hespero micante pulchrior,
 Puella saucians mihi cor intimum, 5
 Quae liliū, rofasque vincit & faces
 Collo, genis, ocellisque fulgidis.
 Haec cum sororibus sub hoc crepusculum
 Flores calore languidos aquis rigat,
 Dulcique rore tingit, o ter & quater 10
 Beate amarace, o beata lilia!
 Vos illa tangit, aridam levans sitim,
 Vos fontis algidas scatentis undulas,
 Meum sed ebibit puella sanguinem.
 O si liceret, ipse lacrimis meis 15
 Vos irrigarem, vos decus resumitis,
 Vobis honor redit, sed ipse langueo,
 Et sicut herbulae liquoris insciae
 Aresco semimortuus, sed heu dolor!
 Eheu dolor! quid, heu! querar miserrimus? 20

T t t

Sol

VIII. QUERELA AMATORIS] vide ad Lib. I. Carm. XI.

Sol, dum loquor, repente nobis occidit,
 Jam lux recedit, ingruitque nox gravis.
 Vale puella, cordis unicum mei
 Levamen, o Rosa, o valetate lilia.

IX.

MARTINO ROSEMANNO.

Martine optime, qui fides canoras
 Docto pollice tangis, & venustos
 Chordis adsocias modos jocosos.
 Si paulum vacat & potes venire,
 Hac coena, precor, huc ades peracta,
 Cum testudine, qua tibi benignas,
 Qua reddis faciles tibi puellas.
 Hesternam quia luce (da roganti
 Hanc quaeso veniam) tuas penates
 Intravi, Deus ut ferebat, Evae.
 Tum sumens cyathos capaciores
 Promisi, comitante te lyraque,
 Me venturum hodie, sed ad fenestras
 Tacturum citharae canora fila.

Hoc

5. *Hac coena, precor, huc ades peracta*
 &c.] ita in editis. sed scripsit, ni fallor,
 Lotichius:

Huc coena, precor, huc ades peracta.

14. *Canora fila*] mendose in editis *coro-*
na fila, & 7. 16. sic vacat.

Hoc nunc exsequar, hoc agam necesse est.

15

Quare, si vacat, huc amice noster

Cum testudine blandula venito.

15. *Hoc agam necesse est*] Utitur phrasi sic noster supra Lib. I. Carm. 2. in fine:
 Catulliana Carm. XII. v. 16. — *boc steam necesse est*,
 — *boc amem necesse est*, Hagi, prime sodalium meorum.
Et Veraniolum meum, & Fabullum. 17. *Cum testudine blandula venito*] vid.
 supra ad Carm. VI. v. 11.

X.

E V A.

Nunc scio, quid sit amor, nunc doctus ab indice dico,

En iterum dico, nunc scio quid sit amor.

Nam mea dum sine me connubia laeta frequentat,

Jamque choros dulces Eva licenter agit;

Heu mihi quam varii subeunt praecordia motus,

5

Quam timor absentem nunc quoque major habet.

Hanc etiam sine me nunc forsitan adspicit alter.

Res est plena malae suspicionis amor.

Nunc alius niveasque manus, & eburnea tangit

Brachia, nunc lateri jungit & ille latus.

10

Nunc capit amplexus, nunc forsitan oscula sumit,

Omnia nam saltans ebrius audet amans.

T t t 2

Quis-

8. *Res est plena malae suspicionis amor*] Exprimit notum illud Ovidii Epist. I. v. 12.

Res est solliciti plena timoris amor. hinc recte apud eundem Ovidium III. A. A. 720. emendavit Heinsius:

Et quia amans semper, quod timet, esse putat. cum antea legeretur, *Et quia mens semper.*

11. *Nunc capit amplexus, nunc forsitan oscula sumit*] colorem hujus loci desumit ex Ovidio Epist. XX. 141.

Et rursus miserum! quod me procul inde remota, Quem minime vellem, forsitan alter adest.

Ille manus istas effingit, & adfidet aegrae,

Invisus Superis, cum Superisque mihi.

Dumque suo tentat salientem pollice venam,

&

Quisquis es, o felix, sed non diuturna voluptas

Haec erit, haec finit gaudia vestra dies.

Cras ego carus ero solus, cras solus habebō,

15

Cras mihi per nutus gaudia mille dabit.

XI.

*Candida per caussam brachia saepe tenet.
Contrebatque sinus, & forsitan oscula jungit,
Officio merces plenior ista suo est.*

& similia occurrunt Lib. 1. Amor. El. 4.

*Ergo ego dilectam tantum conviva puellam
Adspiciam? tangi quem juvet, alter erit.
Alteriusque sinus apte subiecta fovebis?*

Injiciet collo, cum volet, ille manus. & seqq.

12. *Omnia nam saltans ebrius audet amans]*
vide supra ad Lib. v. El. 12. 37.

15. *Cras ego carus ero solus, cras solus habebō* Paullo languidius videtur, & locutione poetis usitata elegantius esset, si scripisset Lotichius:

Cras ego carus ero solus, cras regna tenebo.
regna enim tenere in rebus amatoriis dicitur, qui excludo rivali solus potitur puella. sic noster Lib. 11. El. 19. 90.

*Solarique meos, quos illa resuscitat ignes,
Et gerere in casto regna pudica sinu.*

ubi eleganter Tibullum suum imitatur Lib. 1. El. 10. 7. 80.

Tunc flebis, quum me vinctum puer alter habebit,

Et geret in gremio regna superba tuo.

cujus loci lectio sollicitanda non erat a Broukhufio, qui conjiciebat, *Et geret in regno sceitra superba tuo*: vulgatam enim sua imitatione illic probat Lotichius, & Fr. Marius Mofa in Epistola Catharinae ad Henricum VIII. in Tom. 1. Poët. Ital. Toscani pag. 44.

*Possidet & stupro dotalia regna nefando,
Et gerit in gremio commoda nostra suo.*

pari sensu regna tenere apud Tibullum Lib. 11. 6. 41.

Nota loquor, regnum ipse tenet, quem saepe coegit

Barbara gyssatos ferre catasta pedes.

& Propertium Lib. 11. El. 13. 28.

*Barbarus excussis agit vestigia lumbis,
Et subito felix nunc mea regna tenet.*

idem Lib. 14. El. 7. 6.

Quum mihi somnus ab exsequiis penderet amaris,

Et quereretur levis frigida regna mei.

quem locum noster imitatur Lib. 111. El. 5. 4.

Inmatura meae cum flevis fata puellae,

Et desolati frigida regna tori.

sic imperium amicae, quod in amatorem exercet, eleganter regna vocant Poëtae. vid. N. Heins. ad Ovid. Rem. Am. 7. 299. & Broukhuf. ad Tibull. Lib. 1. 7. 75. & Lib. 14. El. 5. 4. & regnare dicitur qui in pretio est, & aliqua in re principatum tenet. vid. ad Lib. 11. El. 3. 7. 11.

16. *Cras mihi per nutus gaudia mille dabis* in Ovidio praeferunt viri docti ex codicibus MSS. *per nictus*, quibus intelliguntur oculorum orisque subridentis signa inter amantes. ut Lib. 1. Art. Am. 138.

Nec tibi per nictus accipienda nota est.

& Lib. 1. Fast. 418.

Signaque dat nictu, sollicitatque notis.

vide notas Patruſ mei ad Lib. 111. Met. 461. verum occultae illae amantium notae, ut proprie dicuntur, quibus inter se superciliis oculisque loquuntur, haud rarius nutus poetis vocantur. Ovid. 1. Am. 4. 17.

Me specta, nutusque meos, vultumque loquentem,

Excipe furtivas, & refer ipsa, notas.

Verba superciliis sine voce loquentia dicam,

Verba leges digitis, verba notatamero.

Lib. 11. Am. El. 5. 16.

Multa supercilio vidi vibrante loquentes,

Nutibus in vestris pars bona vocis erat.

Non oculi tacuere tui, conscriptaque vino

Mensa, nec in digitis litera nulla fuit.

Ser.

XI.

ROSEMANNO ET ALTO.

Martine optime, tuque dulcis Alte,
 Oro vos per Apollinem, novemque,
 Fontis Pierii decus, sorores:
 Ne me corde putetis ex maligno
 Oblitum veteris sodalitatis. 5
 Sed me, quae dolor ipse vult taceri,
 A vobis retinent domi, sed heu heu
 Non totum, Quia pars subinde cordis
 Vobiscum potior mei est, manetque.
 Sed tempus veniet, Deo volente, 10
 Quo tu subdola lingua, tuque livor
 Poenas pro meritis graves lueris.

T t t 3

Curis

Sermonem agnovi, quod non videatur, agentem,

Verbaque pro certis jussa valere notis.
 ubi tamen *Nitibus* non emendant viri
 docti, licet oculi loquaces describantur. sic
 lib. III. Am. XI. 23.

Quid juvenum tacitos inter convivia nutus,
Verbaque compositis dissimulata notis.
 Tibullus Lib. I. El. 2. 21.

Illa viro coram nutus conferre loquaces,
Blandaue compositis abdere verba notis.
 noster Secundus supra Lib. IV. Eleg. 3. 51.

Neve genis, limisque oculis, nutuque loquaci,
Neve superciliis falleret ulla virum.
 ejusmodi nutibus se virum suum deceptis

se innuit Helena apud Nasonem Epist.
 XVII. 81.

Ab quoties digitis, quoties ego testa notavi
Signa supercilio paene loquente dari.
Et jaepe extimui, ne vir meus illa videret,
Nec satis occultis erubuique genis.

& Maximianus Eleg. III. 7. 26.

Mox captare dolos & tempora coepimus ambo,
Atque superciliis luminibusque loqui.

sed plura de hoc elingui amantium collo-
 quio tam ex veteribus quam recentioribus
 poetis collegit Broukhufius in notis ad d.
 I. Tibulli, & Lib. II. Eleg. VII. 7. 25. &
 ad Propert. III. 6. 25 & 26.

Curis sumite vos merum solutis,
Martine optime, tuque dulcis Alte.

13. *Curis sumite vos merum solutis*] Perinde est an ita scripserit Lotichius, an vero,

Curis sumite vos merum soluti.
soluti enim curis aequè dicuntur homines, ac *curae solutae*, ut apud Catullum Epigr. xxxii. ad Sirmionem:

*O quid solutis est beatius curis,
Cum mens onus reponit, ac peregrino
Labore fessi venimus larem ad nostrum.*
quem locum supra etiam imitatur Lib. i. Carm. 22. in fine.

— *Ecquid aestimandum est*

Curis esse beatius solutis?

licet tamen, quod ibidem animadvertere omisi, deceptum illic fuisse Lotichium pravâ distinctione, quae in vulgatis obtinet Catulli editionibus, notet Janus Douza Pater in Praedicaneis ad Catull. cap. iv. pag. 28. qui versus Catulli ita distinguit:

*O quid solutis est beatius curis
Cum mens onus reponit &c.*
hoc sensu & constructione, *O quid beatius, quam cum mens onus reponit solutis curis.* Addit autem Douza, „ Quis enim Latine „ dicat *curas solutas beatas esse*, ac non potius, *animum curis solutum?* Quo magis „ demiror, quidnam politissimo Germanorum Poëtarum *Petro Lotichio* in mentem venerit, hujus ipsius loci, proinde „ ut vulgo legitur, imitationem a Catullo „ nostro mutuari. Sic enim est apud illum „ Lib. i. Carminum:

„ — *ecquid aestimandum est,*
„ *Curis esse beatius solutis.*
„ sed idem nimirum ipsi, quod summis „ plerumquè ingentis, evenit, quibus „ perversa trium quatuorve verborum distinctione glaucoma ob oculos objectare „ consuevit, quo minus verum dispicere „ queant. Haec Douza: cujus tamen censuram an meruerit Lotichius, ejusque distinctione in Catulli loco sit admittenda, dubitari merito possit. Non enim dicit Catullus *curas solutas beatas*, sed *curis solutis nihil beatius esse*; ut passim poëtae, praesertim cum gentio indulgent, *curas valere* jubent. sic *nox soluta curis* Martiali Lib. x. Epigr. 47.

Nox non ebria, sed soluta curis.
& *curam Lyaeo solvere* apud Horatium Epod. ix. in fine:
*Curam metumque Caesaris rerum juvat
Dulci Lyaeo solvere.*

& ita saepe apud eundem, ut lib. ii. od. xi. 17.
*Dum licet, Assyriaque nardo
Potamus undâ, dissipat Evius
Curas edaces.*

& Lib. iii. od. 14. 13.
*Hic dies vere mihi festus atrox
Eximet curas. ego nec tumultum,
Nec mori per vim metum, tenente
Caesare terras.*

noster supra Lib. i. Carm. 30. 10.

— *ite duri
Morsus exilii procul, Deumque
Votis, mens pia, dum piis rogamus,
Curis tristibus expedita gaude.*
Carm. 31. 6.

— *paululum severos
Vultus exiue: nunc malas in oras
Mordaces procul hinc abite curae,
Maestae sollicitudines valete.*
& Lib. ii. Carm. 5. 14.
*Istas nunc cithara, & joco, atque vino
Curas elue.*

& hoc Libro carm. 20. v. 15.
*Nec pudor est vino mordaces pellere curas,
O curae requies, o medicina merum.*
curae igitur solutae sunt, quibus opponuntur *implicatae, sollicitae, mordaces curae*, & sim. de quibus vide supra ad huj. lib. carm. V. v. 5.

XII.

ROSEMANNO SUO.

Maxime mi Martine meis memorabile Musis,
 Nomen, & Aoniae gloria dulcis aquae:
 Si cupis esse tibi faciles in amore puellas,
 Turba sodalitii si tibi grata, veni.
 Si renuis, fingens caussas, & adesse recusas,
 Sic tibi difficilis, sit gravis Eva, vale.

5

XIII.

SUO SIDERI.

Forte rogas, Sidus, mihi fidere durius omni,
 Quid tibi verba tui fideris ista ferant.
 Perlege, sic faveant tibi fideris instar ocelli,
 Te quibus exurit nobile fidus Eva.
 Prandia cum gemino sunt nobis fidere sumta,
 Sed, Rosemanne, tuum fidus abesse reor.
 Sidus abest, quid tum? restant duo sidera, restant
 Sidera Pierio semper amica choro.
 Si tamen absentis torquent te fideris ignes,
 Huc, cum sideribus si juvat esse, veni.

5

10
Dul.

3. *Perlege, sic faveant &c.*] supra carm.

11. v. 7.

Perlege, sic faveat tibi cum genetrice Cup do
sic fere apud Ovid. Epist. xx. 3.

Perlege: discedat sic corpore languor ab isto.

& Epist. iv. 3. Epist. v. in init. aliisque in
 locis.

Dulce vale fidus cum dulci fidere nostro,

Dulce veni fidus, dulcis amice veni.

XIV.

G U L I E L M O R U G E R O ,
COMPATRI SUAUISSIMO.

Si sitire voles & esurire,
Jucundissime Compater, parumper
Huc ad me venias: olus habebis
Atque herbas pariter salubriores,
Addam pisciculos minutiores, 5
Nec te fervidus ac potens Lyaeus
Ad saevam male provocabit iram.
Nam ponam calices amariore, 10
Fabellas recitabis has & illas
Facetissimus omnium viator.
Ergo, candide Compater, venito,
Si sitire voles & esurire.

8. *Nam ponam calices amariore*] patet ex hac imitatione, Lotichium vulgatam probasse lectionem apud Catullum carm. xxiv.

Inger mi calices amariore.

ubi *meraciore* emendare Marklandum notavimus supra ad Lib. 1. Carm. 31. v. 6. & vide de illo Catulli loco Gellium Lib. vii. cap. 20. & illic doctorum notas, qui *amariore* recte exponunt vetustiores, aqua minus dilutas. Pro *Inger* autem illic *Funge* praeferbat N. Heinsius, licet *Misce* ex veteri codice defendat Jan. Douza F. ad Catull. cap. 111. pag. 27. cui adde

notas Joh. If. Pontani ad Macrob. pag. 722. *amariore* vero recte ibidem vindicavit Douza, cujus & Scaligeri nota Marklando suggestit *meraciore*. illi enim observant Catullum *amariore calices* posuisse pro *meracioribus*, sed tamen non ita emendant: licet *meracas uvas* dixerit Propertius Lib. 11. 24. 27.

*Ab pereat, quicumque meracas repperit uvas,
Corruptique bonas nebare primus aquas.*

& *meracas potiones* habes apud Petron. cap. 137. in fine. vide de hac voce plura apud Pincier. Lib. iv. Parerg. cap. 43. & 44.

XV.

XV.

HARTMANNO SCHOPPERO.

SI sint ista tuae juvenilia carmina Musae,
 Gaudeo primitiis, culte poëta, tuis.
 Suavibus illa etenim demulcent pectora verbis,
 Et spirant Elegis ingeniosa modis.
 Felix, si studio numquam discedis ab isto: 5
 Tempora si venient justa, disertus eris.
 Inter & egregios olim numerabere vates,
 Judicium si quod posteritatis erit.
 Tu saltem ingenio tali utere, dote suprema
 Utere, quae coeli numine sola venit. 10
 Atque piis conjunge sacras cum moribus artes,
 Si cupis esse mei, si memor esse tui.

Heidelbergae, M. D. LIX. m. Febr.

1. Si sint ista tuae juvenilia carmina Musae, Gaudeo primitiis &c.] Praeferrem, Primitiis plaudo. ut apud Ovid. 11. ex P. Ep. 5. 22.

Ingenioque meo, vena quod paupere manat,
 Plaudis, & e rivo flumina magna facis.

& v. Trist. El. 7. 26.

Carmina quod pleno saltari nostra theatro,
 Versibus & plaudis scribis, amice meis.

similis argumenti cum hoc & sequenti

Epigrammate carmen est apud Eobanum Hessum Lib. viii. Sylvar. pag. 586. ad Joh. Stigelium.

Primitiis applaudo tuis, grataeque Camenae,
 Quae tibi venturo tempore qualis eris.
 Quae cum jam multos aequet superetque poëtas,
 Quid faciet, si te longa senecta manet:
 Vere tuo tali qui flores indole, quantos
 Autumno fructus adveniente dabis.

de Hartmanno autem Schoppero vide ad Lib. I. Adoptivor. in Tom. II. p. 193.

V v v

XVI.

XVI.

AD PAULUM PELLONIUM
SMALCALDENSEM.

Paule, puer teneris & adhuc crescentibus annis,
 Ad Musas doctam carpere perge viam.
 Si quae dispensant mortalia fata sorores,
 Quod fiet, dederint fortia fila tibi:
 Tempus erit quondam nostri cum temporis annis
 Maxima Piërii pars eris ipse chori.
 Bruschius ipse tui praeconia digna peregit
 Ingenii, quem tu more parentis ama.

3. Si quae dispensant mortalia fata Sorores]
 Ex Ovidio Epist. XII. 3.

Tunc quae dispensant mortalia fata Sorores,
 Debuerant fusos evoluisse meos.

sic olim edebatur. sed bene mortalia fila
 restituit illic Heinsius; quod tamen hic lo-
 cum habere non posset, nam sequitur, de-
 derint fortia fila tibi.

5. Tempus erit quondam nostri cum tempo-
 ris annis

Maxima Pierii pars eris ipse chori.]

Facile quisque videt invenuste hic uno &
 eodem verbi tempus eris & temporis annis

conjugi. Castigatus esset, si scripsisset
 Secundus,

Tempus erit, cum plena virum te fecerit aetas.
 ut imitetur Virgilium Ecl. IV. 37.

Hinc ubi jam firmata virum te fecerit aetas.
 similia de fratre suo Georgio supra Lib.
 I. Carm. 10. 13.

Gloria Musarum tu summa futurus, & olim
 Dulce decus nostrum, si licuisset, eras.

de locutione Tempus erit, qua hic in bo-
 nam partem utitur, vide ad Lib. V. El.
 18. §. 57.

XVII.

XVII.

AD CLARISSIMUM VIRUM
VICTORINUM STRIGELIUM
ERFORDIA DISCEDENTEM.

Mirabar, quidnam, missos post aëre nimbos,
Mox fieret pulso clarior imbre dies,
Strigelius superis dilectus, inire paravit,
Aonidum coetus quem comitatur, iter.
Felix, cui placidum se praebet maximus aether, 5
Cui rigidum ponit frigida bruma gelu.
Vade bonis avibus, non, ut prius, hoste feroci
In cursu pavidos incutiente metus.
Auspice parva Deo laetus pete moenia Jenae,
Parva, sed adventu magna futura tuo. 10
Pierides tecum veniunt & Apollinis artes,
Illa tuas semper turba secuta vias.
Visa recognoscent quondam sibi jugera Musae,
Exsulibus patuit non semel ille locus.
Gaude, Jena, novem decus auditura Sororum: 15
Aoniae Phoebæ filia movente lyrae.
Turbidus & spreto qui flumine tristis Hiera
A Salae rapidis excipietur aquis.
Laeta nec accipient per ripas carmina Nymphae,
Ista Pieridum cedit ab urbe chorus. 20

V v v 3

Ah

1. *Mirabar quidnam &c.*] simile fere intitulum Blegiae Propertianae Lib. III. El. 8.

*Mirabar quidnam mississent mane Camenae,
Ante meum stantes sole rubente torum.*

Ah nimium lacrimis olim deflenda nepotum,
 Urbs semper propriis invidiosa bonis.
 Quod non ulla dies aboleret, nomen haberet,
 Si suus hic doctis artibus esset honos.
 Nunc studiosa cohors & tu facunde recedis,
 Amissum poteras qui reparare decus.
 I tamen, & semper mansuetis utere fatis,
 Aonides cujus nomen & omen amant.
 Vince, quod ingenuas obstat profitentibus artes,
 Barbariem linguae fulmine vince tuae.
 Quid moror? I felix, crescatque serena perenni
 Gloria successu nominis usque tui.

25

30

Erfordiae VIII. Maji. Anno MDXLVIII.

22. *Quod non ulli dies aboleret, nomen haberet]* vide supra ad Lib. II. Carm. 22. v. 48.

XVIII.

A D S O D A L E S.

Aonidum coetus habitataque tecta valete,
 Docta sodalities membra valete mei.
 Non tamen hinc totus vobis remanentibus ibo,
 Corpore semotus, mente propinquus ero.

XIX.

AD SODALES] Hoc Epigramma praece-
 dit sequentes ad Deichmannum versus in
 Ed. Voeg. pag. 198. In aliis edd. non ex-
 stat.

1. *Aonidum coetus habitataque tecta va-
 lete]* Forte cogitabat illud Propertii. Lib.
 III. El. 20. 15.

*Romanae turres, & vos valeatis amici,
 Qualiscumque mihi tuque puella vale.*
 cui etiam adhaeret. Broukhusius in Juveni-

lib. p. 424.

*Amsteliae turres, habitataque vatibus arva,
 Quique suburbana laberis amnis aqua.*

Janus Secundus Lib. I. Epigr. pag. 115.

*Biturigum turres, & moenia sacra Camenis,
 Salvete &c.*

4. *Corpore semotus, mente propinquus ero]*
 Exprimit Ovidium Epist. XVIII. 30.

Et quo non possum corpore, mente feror.

XIX.

AD DEICHMANNUM
DE CORNELIA.

Dum riget hiberno turbatum frigore coelum,
 Et madidus pluvias concitat Auster aquas:
 Interea, Deichmanne, diem fas ducere blandis
 Cantibus, & leni concelebrare mero.
 Hic etiam faciles aderunt, notique sodales, 5
 Musarum sacro dedita turba choro.
 Ante torum pueri miscebunt vina bibenti,
 Nec deerunt dulces & sine felle sales.
 Cor recreant citharae, vinumque, levesque puellae,
 Omnis ab his animi cura dolorque fugit. 10
 Ripa Nicri facie praestantes inclyta nymphas
 Nutrit ad hospitii tecta propinqua tui:
 Ex illis vultu sic enitet una fereno,
 Lilia ceu teneris candida mixta rosis.
 Illa tuis, opto, precibus, votisque pudicis 15
 Adnuat, hoc verum si cupis esse, veni.

V v v 3

XX.

2. *Et madidus pluvias concitat Auster aquas*] totus fere Ovidii versus Lib. III. A: A: 174.

Nec tepidus pluvias concitat Auster aquas. forte hunc Lotichii locum expressit Broukhusius in *Juvenilib.* p. 410.

1. *Dum gravis biberni furit inclementia coeli,* Et *Notus admissas aggerit usque nives.*

3. *Fas ducere blandis*] sic recte in ed. Voeg. male *fac* in vulgatis.

7. *Ante torum pueri &c.*] *Ante focum* ed. Voeg. idque melius, ut respiciat notum illud Virgilii *Ecl.* V. 70.

Ante focum, si frigus erit, si mellis, in umbra.

11. *Ripa Nicri*] *Nicen* male legitur in ed. Voeg.

14. *Lilia ceu teneris candida mixta rosis*] sic saepe poetae candidum puellarum colorem

XX.

DAVIDI CHYTRAE O S.

Pars animae, Chytrace, meae, cui blanda diserto
 Gratia Nestorei mellis ab ore fluit:
 Cinctus ubi radiis Titan prope luce peracta
 Occiduo fessos aequore condet equos.
 Te rogo, si fidum non dedignaris amicum,
 Huc aditum, Thoma te comitante, feras.
 Ante tamen ponas vacui jejunia ventris:
 Frigidus extincto stat meus igne focus.
 Signa voluntatis rectae sincera dabuntur,
 Haustaue de pleno dulcia vina cado.
 Aonides veniant tecum, Charitesque decentes,
 Et jocus & risus, Cecropiusque lepor.
 Non tibi junctarum deerunt modulamina vocum,
 Non chelys artificii sollicitata manu.
 Nec pudor est vino mordaces pellere curas.
 O curae requies, o medicina merum!

Te

lorem roseo mixtum describunt. vid. supra
 ad Lib. I. Carin. 9. 2. eleganter Politianus
 Epicedio Albietae:

*Candor erat dulcis suffusus sanguine, qualem
 Alba ferunt rubris lilia mixta rosis.*

ubi adhaeret Tibullo Lib. III. El. 4. 29.

*Candor erat qualem praefert Latona, Luna,
 Et color in niveo corpore purpureus.*

Janus Secundus Lib. II. Eleg. 7. 7. 17.

*Candor erat, qualem Veneris flos albus habe-
 bit,*

Purpureo Bacchi si navet in lotoe.

ubi optime imitatur Propertium Lib. II.
 El. 2. 22.

Ut Maevica nix minio si certet Hilbero,

Utque rosae pulro lacte nectant folia.

quod miror illic non notasse Bröukhusium,
 qui pluribus comparationem hanc illustrat.

Te quoque, quem magnus sapientem dixit Apollo,

Continuos perhibent sic vigilasse dies.

Dulcia carparamus fugitivae munera vitae:

Hoc sapere est, curae caetera cuncta Deo.

20

Anno MDXLIX.

17. *Te quoque, quem magnus sapientem dixit Apollo*] respicit Ovid. v. Trist. El.

12. 15. de Socrate.

Ille senex dictus sapiens ab Apolline, nullum Scribere in hoc casu sustinisset opus.

quod hic in suos usus vertit Lotichius, & ad Catonem refert, cuius virtutem non tantum saepe mero incaluisse, sed haud raro etiam totas noctes pervigilatas diesque Laetitiae datori dedisse tradunt veteres.

XXI.

M A R T I N O F A B R O

A M I C O S U O

S.

Care Faber, quem non fabricando Mulciber aequat,

Aetherei quamvis sit faber ille Jovis.

Cui

1. *Care Faber, quem non &c.*] Hoc Lotichii carmen profert P. Scriberius in notis ad Martial. pag. 179. neque tantum eo illustrat morem illum veterum bibendi tot pocula, quot literae numerabantur in nomine amicorum, sed expositione sua id etiam dignatus est, cuius verba hic adscribere non pigebit: „Germaniae suae Phoe-
bus Petrus Lotichius suavissimo Epistolio ad Martinum Fabrum, amicum suum, morem eundem diserte respicit, quantum ego video. Nam non omnibus li-
quere arbitror, praesertim Antiquitatum ignaris. Recitabo magnam partem clarior, ut & illud de plano in posterum legi, & a rudioribus quoque intelligi possit. Doctiores recentibus exemplis veniam daturus atque haec absque fastidio lecturos speramus:

Care Faber, quem non fabricando Mulciber aequat,

Aetherei quamvis & seqq.

„Jocatur facetissimus poeta, rogatque Fabrum, Ulricum, Herdesianum, & Attum, ut cum epulis vinoque pariter indulgent, non oblivisci velint Secundi, bibendo ad numerum literarum nominis sui: se vero quo minus idem amicis suis praestare possit, urbane admodum excuset. primosque amores suos Claudiam (quam intelligit per *tertiam literam*) praetendit, cui erat septunce salus propinanda, & nuntiandus affectus. Atque haec quidem haecenus. P. Scriberius. de allusione ad proprium Fabri nomen in primo hoc disticho non valde venusta vide quae notavimus ad Lib. v. Eleg. 13. v. 17.

Cui tenerae donant cum carmine ferta puellae,

Culmina sacra quas Heliconis habent.

Reddimus en caros tibi, dulcis amice, sodales,

5

Non mihi vise quidem, dulcis amice tamen.

En redit Ulricus, redit Herdesianus, & alter,

Qui merito Jani nomen & omen habet.

At vos, dum liquidi celeberrima flumina Salae

Adcolitis, memores nominis este mei.

10

Laetaque dum posito trahitis convivia Baccho,

Praebibo, dic etiam, care Secunde, tibi.

Sic tibi sint faciles Musae, sic dexter Apollo.

Felix, Musarum cui licet ore loqui.

Haec tibi contingant, me tertia litera torquet,

15

Litera sed voris non fatis aequa meis.

O

7. *En redit Ulricus, redit Herdesianus, & alter*] *Altus* profert Scriverius, nescio ex qua editione. prius ab auctore profuisse puto, quia Johannem Altum sequenti versu circumscribit, ideoque nomen non exprimit, fere simili modo, ut Menalcas apud Virgilium Ecl. III. 40.

In medio duo signa, Conon, & quis fuit alter, Descripsit radio totum qui gentibus orbem.

primus horum Ulricus, est, ni fallor, Ulricus Huttenus, de quo vide ad Lib. II. Carm. 16. de Christophoro autem Herdesiano vide ad Lib. I. Eleg. 10. init. quem virum quanti fecerit Theodorus Beza, patet ex ejus Poëmatib. pag. 56. ed. Steph. & ex honorifico, quod ei scripsit, Epitaphio, ibid. p. 110. vide etiam de eo Konigii Biblioth. Vet. & Nov. pag. 393. de Joh.

Alto vid. ad Lib. I. El. 3. init. & Lib. II. Eleg. 5. v. 67.

15. *me tertia litera torquet*] idest Claudia, primus Lotichii amor, cujus nomen a tertia litera incipit. non dissimilis illa argutia Ovidii in nomine Briseidis & Chryseidis Rem. Am. v. 476. ubi de Agamemnone:

*Est ait Acrides illi quam proxima forma,
Et si prima sinat litera, nomen idem.*

sic enim in plerisque MSS. non *syllaba*. & praetulit Celeb. Dorvillius ad Chariton. p. 379. quem vide. in Excerptis autem codicis MS. a P. Vlamingio collati ita legitur hic Naëonis locus:

*Est, ait Atrides, illius proxima forma;
Et si prima sinat litera, nomen erit.*

O utinam mecum testudine ludere dulci
 Ad dominae possis nocte silente fores.
 O utinam, sed quid mihi profunt irrita vota?
 Pocula jam restant evacuanda mihi.

20

Vale.

Haec tibi cum duro properarem carmina versu,
 Annulus in digito virginis ater erat.
 Forte rogas signum? Cancrum mea dicit amica,
 Hellespontiacum sed reor esse Deum.

Rempergi xx. Martii, Anno XLIX.
αὐτοσχέδιον.

XXII.

J O H A N N I H A G I O

AMICO VETERI SUO,

S. D.

Hagi delictum tui Secundi,
 Quem candor niveus mihi pudorque
 Junxit, simplicitasque, quem Camenae,
 Et dulces Charites fovent, amantque:
 Quid rerum sine me geris, valesne
 Absentis memor, an mei recessit
 Omnis cura tibi? prius Boreo
 Auster flabit ab axe, Parrhasisque

5

Xxx

Arc-

7. — prius Boreo

Auster flabit ab axe, Parrhasisque

Arctos Oceani subibit undas.] simil
ἀδινά? utitur noster Lib. 1. Eleg. 8. 7. 25.

Tu

Arctos Oceani subibit undas,
 Quam vivas veteris tui sodalis 10
 Oblitus, licet ille vel jugosas
 Gressus in Latium ferat per Alpes,
 Seu pulchrum Ligerim, Brabantiamque
 Invifat sine te: comes sequeris
 Fido pectore. Sic agamus, Hagi, 15
 Vitae quidquid erit laboriosae,
 Nil est dulcius optimis amicis:
 Nam mortalibus hoc reliquit aegris
 Unum dulce Deus, bonos sodales,
 Nox sunt cetera, pessimaeque curae 20
 Vitae perniciēs. Sed o quid, Hagi,
 Haec aetatula dum viret tenella,
 Dignum te facis, ut feraris olim
 Doctorum facer ora per virorum.

An

*Tu quoque, dixissem, pelago licet altior,
 Arctos
 Occidui vetitas in maris ibis aquas.
 Parrhasides liquido vos aequore tingite stel-
 lae, &c.*

ubi vide notata.

17. Nil est dulcius optimis amicis:
 Nam mortalibus hoc reliquit aegris
 Unum dulce Deus, bonos sodales.]

Proxus eadem illa Jani Secundi Lib. 1.
 Epist. xi. pag. 155.

*Scilicet hoc miseris Deus unum dulce reliquit,
 Solamen cunctis & dedit esse malis.*

*Semper habere aliquem, cum quo conjungere
 possis*

Sive tuos lusus, seria sive tua.

20. — pessimaeque curae

*Vitae perniciēs] e Catullo adumbra-
 tum esse patebit ex notis ad Lib. 1. Carm.
 19. v. 30.*

— valete curae

Vitae perniciēs.

& ad Carm. 31. v. 7.

*Mordaces procul bine abite curae,
 Maestae sollicitudines valete,
 Vitae perniciēs.*

An spumantis ad Albidos fluentum

35

Quaeris Poeoniis, amice, flores

Aptos usibus, & subinde quaeris,

Quae vis, quanta sit herbulis potestas?

Post haec Hippocratis, senisque Coi

Doctos perlegis & colis libellos,

40

Sacris deditus artibus medendi.

Sic, o cor, facias, meum, nec ulla

Te divellat ab hoc labore cura,

Nec Bacchus, neque pessimae puellae,

Bellae sint licet atque mollicellae:

35

Vita, si sapias, has, amice, vita.

At cum forsan ab Albidos recedas

Pulcro flumine, me tuum sodalem

Quantum vis sequere ultimas in oras.

O lucem mihi ter, quaterque sanctam,

40

Xxx 2

Qua

36. Quaeris Poeoniis, amice, flores
Aptos usibus &c.] eodem modo su-
pra Lib. v. El. xi. 10.

Floribus & variis, variisque coloribus omnes
Poeoniis aptos usibus esse patet.

Lib. i. El. 6. 56.

Ferte salutiferas herbas, & si qua per orbem
Gramina Paeoniis usibus apta virent.

nimis tamen me hic offendit sine ulla ne-
cessitate repetitum quaeris. Quaeris Poeo-
niis &c. & subinde quaeris. Itaque Lotichium
scripsisse mallem:

Flores Poeonios, amice, ad usus
Aptos colligis, & subinde quaeris,
Quae vis, quanta sit herbulis potestas.

ut simili loco apud nostrum Lib. iii. El.
8. v. 27. & seqq. ad Ortolph. Maroltum:

Floribus & foliis, variisque coloribus herbas
Illic & fruticum colligis omne genus.

Ingenitaque illis vires ostendis & usum.

Quid thyma, quid cistus, quid melilotibus
agant.

Dumque potestates aperis, viresque latentes,
Carmina ceu puris fontibus hausta fluunt.

apti ad usum flores peraeque dicuntur ac usi-
bus apti. ut apud Ovid. iii. A. A. 529.

Vos quoque de nobis quem quisque sit aptus ad
usum,

Inspicite, & certo ponite quemque loco.
sic lana ad manus apta Lib. iv. Fast. 774.

Lanaque proveniat, nullas laesura puellas,
Mollis & ad teneras quamlibet apta manus.

pro quo digitis apta lana Epist. xiv. 66.

Aptior est digitis lana colusque meis.

Qua te rursus amiculum videbo.

Vivas molliter o memorque nostri,

Hagi, prime sodalium meorum.

*Cursum Solitariis VIII. Cal. Martii,
Anno MDL.*

XXIII.

A M I C O S U O H A G I O

S U A V I S S I M O .

O Jucunda meae pars consuetudinis Hagi,

Candidius pura qui nive pectus habes.

Ecquid adhuc vitreas spumantis ad Albidos undas

Es memor absentis, dulcis amice, mei?

An quia pertentant Veneris tibi pectora flammae,

Forſitan eſt cordi nunc tibi ſolus amor?

An quia tot reſtant veteresque novique ſodales,

Pars ego ſum mentis nulla repente tuae?

Non dubito quin ſim. pia nam te ſanctius uno

Suavis amicitiae foedera nemo colit.

Unicus ad luſtrum (memini) nunc additur annus,

Quo primum coepit tempore noſter amor.

La-

5. *An quia pertentant Veneris tibi pectora flammae*] ſic recte in ed. Lipſ. an. 1609. p. 276. *praetentant* in alia Lipſ. an. 1586. ut & in veterum auctorum locis hae voces paſſim mutantur. ſed huic loco *pertentant* convenientius, ut apud Virg. I. Aen. 502. *Latoniae tacitum pertentant gaudia pectus*. vide quae notavimus ad Lib. III. El. I. v. 41. ubi pro, *Mille pererrabant tacitum mihi gaudia pectus*.

ſubſtitui poſſe conjeci,

Quot pertentabant tacitum mihi gaudia pectus. pro quo etiam reſingi poſſet,

Quot mihi tentabant tacitum nova gaudia pectus.

ut apud Baſilium Zanchium Lib. VI. Poem. p. 160.

Tunc mihi quot tacitos tentabunt gaudia ſenſus, Tunc ego non coeli regna tenere velim.

Lanus ubi prisca Mavortis nomen adeptae

Moenia dividua separat urbis aqua.

Interea patriae bello turbante quietem

15

Disjuncti fuimus corpore, mente simul.

Donec sub gelida sita terra Lycaonis Arcto

Leucorea rursus junxit in urbe duos.

Dulce tuum testor caput, &, quas junximus una,

Pignus amicitiae tempus in omne, manus:

20

Te mihi prae cunctis dilectum semper amicis,

Te magis in terris dulce fuisse nihil.

Nescio quis genius trahit ambos, cordaque jungit:

Quisquis is, humanum continet ille genus.

Non sine amicitia pondus mihi divitis auri,

25

Nec Tagus aurifero quod vehit amne, velim.

Alter opes quaerat, quem dira fatigat habendi

Temporibus cunctis non satianda sitis;

X x x 3

Pos-

11. *Additur annus*] vertitur in Cod. MS. Joh. Petri Lotichii manu exarato, ubi haec Elegia inter illas, quas auctor scripsit adolescentens, legitur.

21. *Dulce tuum testor caput, &, quas junximus una &c.*] honesto sensu mutatur ex Ovidio Epist. III. 107.

Perque tuum nostrumque caput, quae junximus una

ubi vide Heinf. & de rebus amatoriis usitatam esse locutionem docent notae. ad Petron. cap. 22. quo modo *caput ponere cum aliquo* apud Propert. Lib. II. El. XI. 22.

Mecum habuit positum lenta puella caput.
25. *Non sine amicitia pondus mihi divitis auri, Nec Tagus aurifero quod vehit amne, velim.*]

imitatur hic quoque Tibullum Lib. III. El. 3. 11.

Nam grave quid prodest pondus mihi divitis auri,

Arvaque si findant pinguis mille boves. vide Broukhuf. ad ejusdem poetae Lib. I. El. 10. 31. & quae supra notavimus ad Lib. II. Eleg. XI. v. 52. eadem fere Lib. II. El. 12. v. 13.

Nec mihi maluerim, quidquid Tagus egerit auri,

Quidquid habet rubri dives arena maris. & vide ad Lib. V. El. 17. 69.

27. *Alter opes quaerat, quem dira fatigat habendi &c.*

Possideant alii foecundi jugera campi,
Ar-

Possideant alii foecundi jugera campi,

Arvaque conjunctis plurima bobus arent.

30

Sat mihi, si fidae contingat mentis amicus:

Vincit enim cunctas unus amicus opes.

Rebus in adversis misero solatia praebet

Laetitiae consors forte favente tuae.

Hoc ego nunc vobis, o dulcis amice, relictis

35

Sentio, seu foveam gaudia, sive gemam.

Nullus adest (heu heu!) seu forsan seria curem,

Sive jocos agitem pectore, nullus adest.

At mihi dum licuit tecum consumere tempus,

Quam brevis hora mihi, quam brevis annus erat!

40

Quam mihi tunc curas multus relevabat amicus!

O bona convictus membra, facerque chorus.

Praecipue tu fraude carens & amabilis Hagi,

Hagi, delictum dulce decusque meum:

Te

Arvaque conjunctis plurima bobus arent.]
Conferendus est hic locus cum iis quae habuimus Lib. v. El. 12. 57.

Divitias alius, quem sic agit ardor habendi,
Congerat, & magnas quaerat avarus opes.
Sat mihi, si tantum vitae quae postulat usus,
Possideam in gremio, villula cara, tuo.

ubi notavimus utroque hoc loco Lotichium imitari initium primae Tibulli Elegiae, aliosque e recentioribus indicavimus. similis etiam coloris, licet alia in re, sunt il' a Sannazarii Lib. 1. El. 2. in fine.

Exsultent alii Panchaeo munere manes,
Et quaerant Pariis marmora caesa jugis;

Mi sat erit, vereres recolat si Phyllis amores,
Conferat & vernas ante sepulcra rosas.

37. — *seu forsan seria curem,*
Sive jocos agitem pectore, nullus adest]
illustrant haec notae Ciosani ad Ovid. 1. Trist. 2. 31. ubi vide plura Ovidii loca de feriis & lufibus communicatis, summo arctissimae amicitiae indicio, ut in Jani Secundi versibus supra prolatis ad carm. seq. v. 17.

Semper habere aliquem, cum quo conjungere possis

Sive tuos lusus, gaudia sive tua.
& sic saepe apud poetas.

Te mihi virginei praeclara modestia vultus,

45

Et carum in Musas reddidit acer amor:

Quodque potes rapidi componere pectoris iram,

Quodque tacere suo tempore, quodque loqui.

Hei mihi, quod tecum jam non conceditur ultra

Vivere, nunc animi parte carebo mei.

50

Ah lacrimosa dies, qua te, jucunde, reliqui,

Qua tibi supremo diximus ore, vale.

Ergo peregrinas gentes & regna videbo

Gallica, te longas non comitante vias?

Raraque tam longe mihi litera missa salutem,

55

Unde queam de te certior esse, feret.

Forſan & externas (abſit tamen omen) in oras,

Te ſine, me miſerum! non rediturus eo.

Quidquid erit patiar, non ſum rudis ante malorum,

Omne feram, quidquid fert miſerandus homo:

60

Et

45. *Te mihi virginei praeclara modestia vultus*] Respicit ad Ovid. x. Met. 361.

At quam virgineus puerili vultus in ore est. eleganter idem Lib. viii. 323.

Talis erat cultus; factes, quam dicere vere Virgineam in puero, puerilem in virgine possis. sic conjuges virginei saepe in Inscriptionibus antiquis. vid. Gruterum pag. dcccxxxii. 8. Reines. class. xiv. Inscr. 3. & class. xx. 322. & *virgineus maritus* pro pudico, casto, quem *τραπίσιος ἄνδρα* vocant Graeci. vid. Fabrett. Inscript. pag. 322. aliosque.

47. *rapidi componere pectoris iram*] rectius *rabidi pectoris*, quae voces semper etiam

in codicibus veterum auctorum confunduntur, ut notum. Forte autem Lotichius hac imitatione sua praetulit apud Ovidium Lib. iii. A. A. 501.

Pertinet ad faciem rabidos componere mores. licet in suae aetatis editionibus haberetur *rapidos compescere mores*. sed in Vaticano codice illic *componere*. vide Patruī mei notas. apud Propertium quoque Lib. i. El. 13. v. 11. tres codices Vossiani habent,

Haec tibi vulgares istos componet amores. pro quo *compescet* in aliis, & edit. Broukhufii, ex cujus tamen notis ad Lib. i. Eleg. 9. 13. altera lectio defendi etiam potest.

Et seu terra meum tumulo premet hospita corpus,

Seu dabitur reditus posse videre diem:

Te sub humo pulvis, te semper amabo superstes,

Parsque mei semper maxima cordis eris.

Tu quoque, si mereor, nostri memor omnibus annis 65

Esse velis, menti par in amore meae.

Nomen & absentis referes ubicumque Secundi,

Hoc precor, hoc dicas, Christe, tuere caput.

Dum tamen irriguum sine me nunc vivis ad Albim,

Quid facis, an pectus nunc quoque torquet amor? 70

Castaque te pulchris delectat moribus Anna,

Moribus & formae dotibus Anna potens?

Virginis aut aedes comitantibus hospes amicis,

Quando tuis votis nox redit apta, petis?

Hic aliquid dulci forsan cum matre fufurras, 75

Et favet, & verbis adnuit illa tuis.

Felix cui roseos coram fas cernere vultus,

Dicere blanditias cui licet atque jocos.

Ba-

62. *Seu dabitur reditus posse videre diem,*
Te sub homo pulvis, te semper amabo ju-
perstes]

Aemulatur Ovidium Lib. v. Trist. 4. 43.
Pro quibus adfirmat fore se memoremque pium-

que,
Sive diem videat, sive tegatur humo.
quod sic imitatur Janus Secundus Lib. III.
Eleg. 18. in fine:

Quorum me semper memorem fore dicite
Musae,

Sive prememur humum, sive prememur hu-
mo.

qui eodem sensu sed allis verbis hoc ex-
primit Lib. 1. Epist. 61. in fine:

Agmina seu jubar hoc inter viventia cernam,
Regna Deae Siculae seu tenebrosa colam.

vide similia in notis ad Lib. 1. El. 4. v. 90.

66. *par in amore]* in honore Cod. MS.

70. *nunc quoque torquet amor]* & hic
rectius esset *torret*. vide supra ad Lib. 1.
Carm. 25. v. 4. & notatis illic ex Horatio
& Propertio adde illud Catulli carm. 101.
Cum vesana meas terroreret flamma medullas.

Basiolumque genis libare rubentibus udum,
 Et tenui blandos addere voce sonos. 80
 Haec ego, cum fruerer quondam, nihil esse putabam,
 Nunc te felicem, nunc ea magna voco.
 Ne tamen, o Phoebi decus, o mea summa voluptas,
 Ne, precor o, turbae more furentis ames.
 Crede mihi, fidum nec sperne monentis amici 85
 Consilium: Expertis semper habenda fides.
 Ipse mihi videor nunc demum vivere, postquam
 Haec penitus cessit pectore cura meo.
 Vivo mihi, totaque sopor jam nocte quietem
 Irrigat, & gemitus rarus ab ore sonat. 90
 Claudia sollicitos nobis finivit amores,
 Sed tamen hoc etiam tempore cara mihi.
 Hanc precor interdum verbis soleris amicis:
 Juro per Aonidas, Claudia fida fuit.
 Fida, nec Albiacis par in levitate puellis, 95
 Claudia perpetuo digna favore tuo.
 Vive, memorque mei non duris utere fatis,
 Utque tuo felix sis in amore, vale.

Ex Solitariis Calend. Februarii,
Anno MDL.

83. *summa*] *magna* in MS.

86. *expertis semper habenda fides*] vid. ad. carm. III. v. 44.

98. *Utque tuo felix sis in amore*] e Catullo

carm. 96.

Sis felix, Coeli, sis in amore potens.

XXIV.

GEORGIO CRACOVIO,
POMERANO, S.

Artis Pieriae diferte cultor,
Jucundissime Craco, cui Sorores,
Fontis Pegasei decus, ministrant
Et Grajae pede vocis & Latinae
Ubertim numeros venustiores. 5
Hoc nostrum, rogo, quaecumque carmen,
Vestris quo thalamis bene ominamur,
Vultu perlege, si vacat, sereno.
Non sane pedibus laboriosis,
Nec cultum est nimis elegante versu; 10
Sed quales subito calore moti
Chartis ludimus in quotidianis.

Nec

4. Et Grajae pede vocis & Latinae] eadem supra Lib. 1. carm. xvi.

Qui versus canitis venustiores

Et Grajae pede vocis & Latinae.

& apud Hilarium Cantianculam in Libro Hendecasyllaborum pag. 14. ad Joh. Hartungum:

Hartunge, Aoniae decus catervae,

Qui versus canis elegantiores

Aut Grajae pede vocis aut Latinae.

12. Chartis ludimus in quotidianis] Licet versum hunc non inprobem, forte tamen non minus bene scripsisset Lotichius:

Sed quales subito calore moti

Curis ludere amamus expediti.

sic Lib. 1. Carm. 12. v. 11.

Dulce me curis jubet expeditum

Fingere carmen.

& carm. 27. v. 22. ut legitur in Voeg. edit.

Cultis versiculis & expeditis
Urgentes animi levasse curas.
posset etiam,

Chartis ludimus baud laboriosis.
ut Catullus Chartas dixit doctas Jupiter & laboriosas. nisi praecessisset paullo ante:

Non sane pedibus laboriosis.
quod dictum ad Imitationem Horatii Epod. XIV. v. 12.

Qui persaepe cava testudine flevit amorem
Non elaboratum ad pedem.

Nec blandis salibus scatet jocisque
 Mollis pagina, laudibus sed effert
 Ardores pia Musa conjugales. 15
 Quare, quidquid id est, bonam, Georgi,
 In partem accipe, sic diu superstes
 Cum dulcis focia cubilis olim
 Jucundos videas senex nepotes.
 Sic pax adsit, & in dies & horas, 20
 Vestris crescat amor calens medullis.

XXV.

EPI THALAMIUM
 IN NUPTIIS
 GEORGII CRACOVII POMERANI,
 ET
 SARAE BUGENHAGIAE.
 FILIAE D. BUGENHAGII POMERANI.

ad diem XVII. Junii MDXLIX.

Forte rogas, taedis felicibus aucte Georgi,
 Dum legis inparibus condita verba modis,
 Y y y 2

Quid

EPITHALAMIUM IN NUPTIIS G. CRACOVII] Haec Elegia Gratulatoria in Georgii Cracovii nuptias, una cum praemisso ei phaeleucio, in nullis Poëmatum Lotichii hactenus exhibitis fuit editionibus, neque in Codice MS. legitur: ejus tamen indicium quom mihi suggessisset cum paucis aliis, quae desiderantur, Nicéronius in Memoritis Gallicis Viror. Illust. T. xxvi. p. 37. operam diu irritam navavi, ut nancisci hanc liceret. Jamque spem fere omnem

de ea ex latebris protrahenda deposueram, cum oportunissime his diebus, dum ad hoc ipsum folium pervenisset typographus, eam ad se transmissam e Germania, ubi diligenter investigari petierat ab amicis, munus gratissimum ad me Ultrajecto misit Eruditiss. & Clariss. Christophorus Saxius, cui pro opera amicissima praestita obstrictum me profiteri par est. excusa autem erat Witebergae an. 1549. in 4.

Quid tibi conjugii mittantur tempus ad ipsum,

Istaque sit cujus litera facta manu.

Perlege, si rerum finit ingens cura tuarum,

Exiguæ pretium res erit illa morae.

Junctus amicitiae tibi foedere mitto Secundus

Hoc breve, Musarum jussa secutus, opus.

Adiacet arboribus densum nemus Albidos undis,

Mitua dant rami frigora, gramen humus.

Arbutus, & limphis nutrita palustribus alnus,

Quercus & annoso robore dura viret.

Hic prope labentes tenera spatiabar in herba

Mane sub exorti lumina solis aquas.

Cumque dolens querula meditarer arundine carmen,

Et nemus adgemeret plantibus omne meis.

Adstitit arboreis sub frondibus una Sororum,

Plectra sub Aonio quae sacra colle movent.

Cincta tegebatur Parnaside tempora lauro,

Et variis, tellus quas alit alma, rosis.

20
Ad-

7. *Junctus amicitiae tibi foedere mitto Secundus*

Hoc breve, Musarum jussa secutus, opus]

eadem fere supra Lib. III. carm. 2. 4.

Si fortasse rogas ignoti nomina vatis,

Hoc tibi Lotichius mitto Secundus opus.

16. *Et nemus adgemeret plantibus omne meis]* pariter apud Statium VI. Theb.

— migrantibus adgemit illis

Silva.

quo loco inter alia elegantiam hujus locu-

tionis illustrat Heinsius ad Ovid. v. Fast. 400. noster Lib. v. El. 5. 10.

Adgemit & nostris multa puella malis.

quod imitatum esse ex Nasone Lib. I. Trist. 3. 12.

Adgemit & nostris ipsa carina malis illic notavit Hoogstratanus.

17. *Adstitit arboreis sub frondibus una Dearum &c.]* In his & sequentibus colores nonnullos poetico mutuatus est Lotichius ex Ovid. Lib. III. Amor. Eleg. I.

Adstitit, & cytharam positus, ait, accipe cannis,

Nunc opus ad thalamos est levior lyra.

Namque tuus, Viadri spumantes natus ad undas,

Foedus init focii Craco jugale tori.

Filia cui paribus Pomerani jungitur annis

25

Conjugio felix Sara futura novo.

Craftinus Eoo cum Phoebus ab orbe redibit,

Ipse suum praesens munus obibit Hymen.

Ergo age, connubio junctis gratare duobus,

Gaudeat ut numeris nuptaque virque tuis.

30

Sic ait, & pressit vocem, pariterque recessit,

Blandius & solito concinuisistis aves.

Parco Musa tibi genialis recta monenti,

Nunc ego par sacris vatibus esse velim.

Dum tibi, Musarum decus o praedulce, Georgi,

35

Gratulor haec focii vincula casta tori.

Jam fueras claris naturae dotibus auctus,

Gloria natalis summa decusque loci.

Jam tua laudabant miratae nomina gentes,

Stagnat ubi reflua Balthica Tethys aqua.

40

Nec leve, seu Latia caneres seu voce Pelasga,

Aonii vatis nomen adeptus eras.

Gryphia nunc etiam te sylva celebrior uno

Pegaseas tecum luget abesse Deas.

Yyy 3

Quid

Quid referam leges, coelique volubilis orbes, 45
 Astraque fatorum conscia, nota tibi?
 Sed thalami dulcis fida consorte carebas,
 Nec tenerum pectus gratus habebat amor.
 Deerat adhuc fociis quae tecum legibus aevum
 Uxor ad extremum degeret usque diem. 50
 At placidum cordi Venus inspiravit amorem,
 Ne foret inpatiens dulcis, ut ante, jugi.
 Coelibis hinc animum coeperunt toedia lecti,
 Imaque concessus venit in ossa calor.
 Reddidit & voti numen coeleste potentem, 55
 Uxorem munus credimus esse Dei.
 Jamque diu casto fructus in amore petitos,
 Jam, dulcis conjux, quae tibi dicat, habes.
 Est etiam consors patriae focer, inclyta cujus
 Fama procul niveis exspatiatur equis. 60
 Testis Hyperboreo tellus vicina Trioni
 Hoc Doctore sacram terra professa fidem.
 Albis ubi tumido restagnans turbidus aestu
 Occidui rapidas aequoris intrat aquas.
 Testis & immunes pelagi quae suspicit Arctos 65
 Dania, quam monitis inbuit ille suis.
 Vi-

58. Jam dulcis conjux quae tibi dicat, viam v. 4.
 habes] adhaeret Albinovano Eleg. ad Li. Unum qui dicat jam tibi, Mater, habes.

Vive diu, venerande senex, fideique labantis,
 Quod facis, & curam religionis age.
 At quibus, innumeras in casto pectore dotes
 Laude vehens, celebrem te, pia Sara, modis?
 Sara patris matrisque tuae jucunda voluptas,
 O decus & sexus gloria magna tui.
 Omina nominibus, si vera fatebimur, insunt,
 Saepius ex solo nomine multa patent.
 Qualis enim quondam fera foecunda senecta
 Feminei specimen Sara pudoris erat;
 Talis & haec studiisque piis, curaue tuendae
 Sara pudicitiae vix habitura parem.
 Signa dat ingenuae divina modestia mentis,
 Quique verecundo lucet in ore pudor.
 Est etiam facies nativi plena decoris
 Omnibus & membris gratia dulcis inest.
 Sideribus similes alius miretur ocellos,
 Quique micat niveo gratus in ore rubor.
 Sat mihi si fastuque carens sit & utilis uxor,
 Fraudis & ignata simplicitate rudis.
 Longa dies formam corrumpit euntibus annis,
 Aucta mora probitas inviolata manet.
 His igitur nimium felices dotibus ambo,
 Digne vir hac nupta, sponsaque digna viro.

70

71

80

85

90
En

En etiam vobis meliori lumine coelum

Nunc favet, & puro candida sole dies.

Tempora nec fuerant taedae magis apta jugali,

Quam quae de juvenum nomine nomen habent.

Nunc rediere leves tepefactis ossibus ignes,

95

Ipsaque cum tota corpora mente vigent.

Nunc quoque conjuncta requiescit in arbore palmes

Vitibus & gravidis ulmus amicta viret.

Pondere neve suo subsidat fertilis arbor,

Subdita fert rami furca bicornis onus.

100

Flatibus & rapidos levis aura salubribus aestus

Temperat, & flores educat almus ager.

Haec quoque temperies coeli fuit orbe recenti,

Cum socio juncti foemina virque toro.

Aëra jam volucres habitabant, aequora pisces,

105

Et fera degebat cum pare quaeque suo.

Solus adhuc vivebat homo de stirpe virili,

Legitimi consors nulla cubilis erat.

Noluit hoc Dominus, placidoque sopore soluti

Protinus e costa femina facta viri est.

110
Foe-

94. *Quam quae de juvenum nomine nomen habent*] nuptias has mense Junio celebratas patet ex inscriptione. respicit Ovid. vi. Fast. 88. de mense Junio.

Sic statuit, mensesque nota secrevit eadem, Junius est juvenum, qui fuit ante, senum.

98. *Vitibus & gravidis ulmus amicta vi-*

ret] vide Heinl. ad Ovid. 1. Fast. 153. ex quo loco videri possit Lotichius lineas nonnullas hic deduxisse.

100. *Subdita fert rami furca bicornis onus*] eleganter imitatur Ovid. Eleg. de Nuce v. 14.

Pomaque laessissent matrem; ni subdita ramo Longa laboranti furca tulisset opus.

Foedere conjugii Deus hos conjunxit, & illis

Indita divini numinis aura fuit.

Admiranda Dei in nobis miracula fulgent,

Inpressa humanis mentibus illa nitent.

Quod trahit unanimem conjux cum conjuge vitam, 115

Par & in amborum sensibus ardor inest;

Non hoc fit casu, Deus est qui pectora jungit,

Coelitus amborum spiritus ille venit.

Sic etenim sacro dixit Deus unicus ore,

Cum prima est primo femina juncta viro. 120

Vos duo perpetuo vivetis foedere nexi,

Jungitur haud umquam dissolüenda caro.

Hinc sua nunc passim cognoscunt semina gentes,

Durat & in certa sede pudicus amor.

Felices, quos ipse Deus conjunxit in unum, 125

Copula quos certo foedere casta tenet.

Turpis ager sine messe ferax, sine conpare lectus,

Ut sine sideribus nox, sine sole dies.

Z z z

Dul-

113. *Admiranda Dei in nobis &c.*] Hos & sequentes versus usque ad v. 122. *Jungitur haud umquam &c.* hoc loco inferere malui, quam eos post finem Epithalamii separatim exhibere tamquam poeticam paraphrasin verborum S. Scripturae cum titulo praefixo ERUNT DUO IN CARNE UNA, ut praeferebat exemplar Witenbergense. Libertatem hanc, quia cum prioribus & sequentibus optime connectuntur, licet ipsi, si viveret, Lotichio inculpatam fore opiner, tamen id monendum esse duxi.

124. *Durat & in certa sede pudicus amor*] invertit illa Ovidii III. A. A. 436;

Errat, & in nulla sede moratur amor. hic autem praeferebam *firma vel stabili sede*, quia mox sequitur *certo foedere*.

127. *Turpis ager sine messe ferax &c.*] Exprimit rursus Ovidium Lib. III. A. A. 249.

Turpe pecus mutilum: turpe est sine gramine campus;

Et sine fronde frutex; & sine crine caput. & simili colore utitur Polyphemus Lib. XIII. Met. 847.

Dulcius est fida quid conjuge? dulcius illa

Quae tenet ex aequo mutua flamma duos?

130

Hos Deus ipse bonis auget pietate perenni,

Ipse dat his casti pignora multa tori.

Ducite concordēs igitur sine litibus annos,

Inque Deum vobis nil sit amore prius.

Sitque tenax in utroque fides, eademque voluntas,

131

Et sua legitimus foedera servet amor.

Nam licet hic turpis vitae commissā regantur,

In pia post obitus vindicat acta Deus.

Certa fides etiam castis in amore columbis,

Diligit has ideo mater amoris aves.

140

Turturibus quoque certa fides, nec finit amorem,

Funere sublato conpare, summa dies.

Non viridi maerens requiescit in arbore coelebs,

Nec nisi turbatas anxia potat aquas.

Haec

*Nec mihi quod rigidis horrent densissima setis
Corpora, turpe puta. turpis sine frondibus ar-
bos:*

Turpis equus, nisi calla juhās flaventia velent.

139. *Certa fides etiam castis in amore co-
lumbis* forte in animo habuit illud Pro-
perii Lib. II. El. 19. 27.

*Exemplo junctas tibi sint in amore columbas,
Moseus & totum femina conjugium.*

quem locum bene Broukhuis exponit
adversus Passeratium tutum praefertem,
quem vide de columbarum castitate a ve-
teribus adeo celebrata, & de aliis earum
virtutibus lege Barthii notas ad Galium
Confessor. pag. 84. & 85.

143. *Non viridi maerens requiescit in ar-
bore coelebs,*

Nec nisi turbatas anxia potat aquas.]

Passim poëtae, ubi vidui turturis luctum
& fidelem post fata conparis amorem de-
scribunt, eum vix viridi in arbore quies-
cere, & liquidi fontis undas averfari ad-
dunt. Similia his Lotichii versibus exstant
apud Baptistam Mantuanum Lib. II. de
partu Mariae pag. m. 56.

*Sicut ubi emissae thalami consorte per agros
Sola volat turtur, nitidis nec potat in undis,
Ne comitis prisci tristetur imagine visa,
Nec viridi posthac fertur confidere trunca.*

& egregie Balthasar Castillioneus non procul
ab

Haec quoque cum pecudes faciant rationis egentes, 145

Convenit humanum castius esse genus.

Nostra, quibus sacer est vigor & coelestis origo,

Artificem referant corda pudica suum.

Conciliant animos etiam par ardor & aetas,

Quae nihil in vobis disparitatis habent. 150

Sidera fulserunt nascentibus una duobus,

Flagrat & in geminis mentibus ignis idem.

Ergo brevem caste simul exercete juventam,

Dum licet, heu rapido labitur illa pede.

Z z z 2

Nam

ab initio Alconis, seu carm. 1.

*Aut qualis socia viduatus compare turtur,
Quam procul incautam quercu speculatus ab
alta*

*Inmitis calamo pastor dejecit acuto,
Non viridi sedit ramo, non gramine laeto,
Non vitrei dulcem libavit fluminis undam,
Sed gemitu amissos tantum testatus amores
Languidius maestis complet nemora alta que-
relis.*

quae, licet in re nota, vel ideo adfero,
ut imitationis pateat elegantia, si haec
conferantur cum descriptione Virgilii de
vidua philomela Lib. iv. Georg. 7. 511.
& seqq.

145. *pecudes faciunt rationis egentes*] vid.
ad Lib. iv. El. 5. 7. 103.

150. *Quae nihil in vobis disparitatis ha-
bet*] mallem abstinuisset a barbara voce
disparitatis, qua vix melioris notae est
disparilitas, Gellio & Macrobio licet usur-
pata. vide Noltenii Lexic. L. L. Antibarb.
p. 506. & 914.

152. *Flagrat & in geminis mentibus ignis
idem*] imprudenter hic quoque vitium con-
tra metri leges excidit Lotichio, cum pri-
mam in *idem*, masculino genere, corripit.
hinc, quia praecedenti versu occurrunt

sidera una, forte non inveniusta repetitio-
ne melius hic scripisset:

*Sidera fulserunt nascentibus una duobus,
Flagrat & in geminis mentibus unus amor.*
sic Lib. iv. El. 3. 7. 173.

*Unus amor nobis, eadem domus, una voluptas,
Laedere quam potuit nulla querela, fuit.*

contrarium in eadem hac voce vitium
commisit, cum primam in *idem*, neutro ge-
nere, male producit Lib. iv. El. 5. 59. ubi
vide quae notavimus. Glossarium anti-
quissimum Vossianum MS. *Idem in genere
masculino & singulari est ut ipse, & plurali,
ut ipsi. id est, idem mihi dicit, idem mihi dicunt.
sed in masculino i littera longa est, in neu-
tro brevis. recte igitur Vossius Lib. ii.
de Art. Gram. cap. 20. notat: Ad rectos
etiam refer, idem virile, quod ex isdem,
fibilo extrito. sed in genere neutro corripit-
tur.* Alii quoque e recentioribus pariter
aliquando peccarunt, ad discrimen illud
masculini vel neutrius generis non adten-
dentes.

153. *Ergo brevem caste simul exercete ju-
ventam*

*Dum licet, heu rapido labitur illa pede.
Nam subito rugae veniunt in corpus a-
niles &c.]*

To-

Nam subito rugae veniunt in corpus aniles,

155

Gratus & in pulchro deperit ore decor.

Cetera, quae nostra non debent voce moneri,

Monstrabit praefens connubialis Hymen.

Ducite felices animis concordibus annos,

Cunctaque pro vestro sint rata vota toro.

160

Totus hic locus adumbratus videtur ex Tibullo Lib. i. Eleg. ix. 41.

Heu sero revocatur Amor, seroque juventas,

Quum vetus infecit cana senecta caput. &c.

Tollere tunc albos cura est a stirpe capillos,

Et faciem demta pelle referre novam.

At tu, dum primi floret tibi temporis aetas,

Ut ere non tardo labitur illa pede.

& tali adhortatione ad amoris fructus in tempore percipiendos utitur Propertius Lib. iv. El. 5. 58.

Dum vernal sanguis, dum rugis integer annus,

Ut ere, ne quid cras libet ab ore dies.

quem Propertii locum fide octo codicum strenue vindicavit Broukhussius adversus Antonium Volscum, qui pro pentametro, ut ipsi videbatur, absono & salebroso, molliorem illum & sonorum magis subtiliterat versus:

Ut ere, ne quis eat liber amore dies.

alterum vero magis Propertianum servat omnium veterum codicum auctoritas, & praeter antiquas Fruterii membranas miro etiam consensu Vossiani, Leidenfes, & Dorvilliani codices, quorum collationes mecum humanissime communicavit Celeb. O idendorpius. Eleganter autem haec expressit Ovidius, ubi aetate utendum esse puellis praecipit, Lib. iii. A. A. 7. 69. seqq.

Tempus erit, quo tu, quae nunc excludis amantem,

Frigida deserta nocte jacebis anus. &c.

Quam cito (me miserum!) laxantur corpora rugis,

Et perit, in nitido qui fuit ore, color!

Quasque fuisse tibi canas a virgine jures,

Spargentur subitae per caput omne comae.

& haec formae damna Cynthiae minatur Propertius Lib. iii. El. 23. 31.

At te celatis aetas gravis urgueat annis,

Et veniat formae ruga sinistra tuae.

Vellere tum cupies albos a stirpe capillos,

Et speculo rugas increpitante tibi.

Exclusa inque vicem castus patiēre superbos,

Et quae fecisti, facta quereris anus.

quae loca tam similia sunt, ut fere Ovidius Propertiana illa expressisse videri possit. sed dubio an recte in ultimo loco singuli pentametri a copula *Et* incipiant. quarto versu *Et speculo* praetulit Broukhussius, pro etiam, cum in MSS. nonnullis esset *Ab*. quomodo & in Leidensi secundo, Vossiano tertio, & meo codice habetur. Puto primam versus literam a librario omissam, ut saepe, & olim fuisse *Set*. Scribendum igitur,

Set speculo rugas increpitante tibi.

quam oppositionem praecedens versus requirere videtur.

XXVI.

* CAROLO CLUSIO
AMICO SUAVISSIMO.

Si mea mens in te, Clusi, mutabilis esset,
Nec rapida scirem quid face possit amor.
Certe posthabitis irascerer omnibus, ausus
Quod sis delicias contemnerare meas:
Non ego te lepidis queror indulxisse choreis,
Nec queror in gremio quod fuit illa tuo.
Sed tibi cur soli munuscula dulcia, Clusi,
Aut etiam manibus cur dedit ipsa suis?
Forsan & acceptis fixisti basia donis,
Et pupugit teneras aspera barba genas.

5

10

Zzz 3

Hoc

* Hoc extemporaneum Epigramma summo mane ad me Clusium misit per Danielem & Erhardum Stibaros, me ad maris mediterranei littus, superato Volcarum stagno, comitatu: cum illi pridie me noctu convenissent, sciscitaturi, qua hora postridie proficiscendum esset, & forte puella tunicata, quam se amare simulabat, cum aliis virginibus larvata D. Rondoleti, apud quem vivebam, aedes accessisset, depositaque larva, ipsa me inter reliquos, qui tum aderant adolescentem, delegisset, cum quo choreas duceret, tandemque ligulam sericeam è coloribus, quibus delectabatur, contextam meae manicae adfixisset. Sed Loticchio ludere libuit de aspera barba, cum primam lanuginem duntaxat haberem. CAR. CLUSIUS.

4. — ausus

Quod sis delicias contemnerare meas]

Adhaeret Tibullo Lib. I. El. 10. v. 77.

Blanditiasque meas aliis tu vendere es ausus,
Tunc aliis demens oseula ferre mea?

10. Et pupugit teneras aspera barba genas]
elegantem imitatur Tibullum Lib. I. Eleg. 9. 32.

Carior est auro juvenis, cui levius fulgent

Ora, nec amplexus aspera barba terit.

ubi in nonnullis codicibus bispidam barbam. sed alteram lectionem servant tres codices Archiepiscopi Eboracensis ab Heinio collati: sic apud Ovidium Lib. II. Fast. 348. de Hercule Faunum eludente,

Interea tunicas ora subducit ab ima,

Horrebant densis aspera crura pilis.

pro quo bispidam corripiebat Heinio tam illic, quam in Lusibus Liberis Epigr. 3.

Damibi, quod cupies frustra dare forsitan olim,
Cum teget obfessas bispidam barba genas.

ubi in vulgatis intrida, pro quo ninguide perpe-

Hoc unum doleo. nec enim vulgaris in illam

Est meus, ut verum confiteamur, amor.

Te capiant veteri Mosis de gente puellae,

Inque tuo ructent allia foeda sinu.

Leniat, ut digna est, nostros tunicata dolores:

15

Delicias posthac laedere parce meas.

Sic tibi sint venti faciles, conchaeque frequentes:

Ad mare sis felix, & rediturus eas.

peram Lindenbrogius, quod merito etiam displicuit Tollo in Addend. notar. ad Aufon. p. 774. sed *invida* recte se habet, quae propter provectam aetatem gaudia tibi negabit. male etiam *obsertas genas* Schioppius pro *obsessas*. sic enim Statius Lib. II. Sylv. 6. 44.

— *simplexque horrore decore*
Crinis, & obsessae nondum primoque micantes
Fiore genae.

in aliis ibidem codicibus *cum tenet*. sed rectius *teget* in Aldina. Scaligeri, & Plantina editione, ut apud Ovid. IX. Met. 398.

Pacne puer dubiaque tegens lanugine malas.
& Nemesianus Ecl. 2. v. 77.

— *nulla tegimur lanugine malas.*
forte tamen praestiterit,

Cum teret obsessas invida barba genas.
ut in loco Tibulli, *nec amplexus aspera*

barba terit. sic *terere* & *conterere* oculis. de quo vide notas ad Petron. cap. 91.

15. *Leniat, ut digna est, nostros tunicata dolores*] sic ed. Lips. an 1669. at in edit. Lipsiens. an. 1589. *colores*, forte pro *calores*. quale mendum e Propertio sustulit Heinf in Adversar. p. 660. *dolores* tamen hic rectius. *tunicata* est Callirrhoe, Lotichii amor, cum in Galliis degeret apud Montepesulanos. vide notas ad Lib. II. El. 9. v. 22.

18. *Ad mare sis felix, & rediturus eas*] ita in vulgatis. sed puto Lotichium scripsisse,

Ad mare sic felix & rediturus eas.
Ovid. II. Am. II. 37.

Vade memor nostri, vento reditura secundo.
contra v. 58.

Te sine, me miserum, non rediturus eo.

XXVII.

* CAROLO CLUSIO

AMICO SUAVISSIMO,
IN PATRIAM ABEUNTI S.

Clusi, pars vitae atque animae dulcissima nostrae,
Paene etiam vita dulcior atque anima,
Tu quoque dilectae post funus triste puellae
Tam cito te nostris eripis ex oculis?
Sic me destituis, mihi qui me carior ipso es,
Et tecum hinc aufers omnia nostra bona?
Vade age. nam patriam fas est praeponere nobis.
Patria nam multo dulcior & melior.

At

* Hoc carmen cum Elegia sequente ipsius manu exaratum (quod in tanti amici memoriam diligentissimo adseruo) ipse Lotichius Avenioni dedit, cum e Monte Pessulo in patriam profecturus cum istis convenissem. Aliquot etenim ante mensibus eo secesserat cum Daniele & Erbaro Stibaris atque Conrado, relicto in Monte Pessulo Fissero cum junioribus discipulis. Monueram vero paulo ante meum abitum, puellam Tunicatam in gravissimum morbum incidisse, ardentem nimirum & continuum febrem, jamque, ubi discessi, vigesimus agebatur dies, quo ipsa eo morbo confictabatur, omni sensu adempto ac desperantibus de ejus salute D. Rondoletto, & reliquis primariis Medicis. Ultimus versus verè propheticus fuit. Nam posthac nos conspeximus nunquam. CAR. CLUSIUS Totum hoc Epigramma ad genium Catullianum satis artificiosa imitatione compositum est.

2 Paene etiam vita dulcior atque anima] ex Catullo carm. LXIX. ad Manlium v. 56. Ereptum est vita dulcius atque anima Conjugium &c.

5. Sic me destituis, mihi qui me carior ipso es
Et tecum hinc aufers omnia nostra bona]

adhaeret Catullo carm. LXIX. 158.

Et qui principio nobis te tradidit, a quo
Sunt primo nobis omnia nata bona.
Et longe ante omnes, mihi quae me carior ipso est,
Lux mea, qua viva vivere dulce mihi.

6. Et tecum hinc aufers omnia nostra bona]
Idem Catullus carm. 78.

Siccine subrepsti mihi, atque intestina perurens
Mi misero eripuisti omnia nostra bona.

8. Patria nam multo dulcior & melior.]
numerus agnosco Catullianum ex carm. LXXIII. v. 6.

Nunc te cognovi, quare, etsi impensus uror,
Multo mitamen es vilior & levior.
& carm. 98. v. 4.
Verum etiam culus mundior & melior.

Ast ego nec verbis potero nec fletibus ullis

Pauxillum nostrae demere tristitiae.

10

Non mihi erunt dulces Musae, velut ante fuerunt,

Dulcia nec Bacchi munera, nec Veneris.

Delicias omnes tristi de mente fugavi,

Et dominam in campos jam sequor Elysios.

Cujus, quod licuit, confectum in funere carmen

15

Tecum per longas jussimus ire vias.

Teque valere opto, & cunctos evincere casus,

O numquam posthac adspiciende mihi.

10. Ast ego nec verbis potero nec fletibus ullis

Pauxillum nostrae demere tristitiae]

Et haec quoque de Catullo mutuata sunt Epigr. 100.

*Dum tibi me purgo, nec possum fletibus ullis
Tantillum vestrae demere saevitiae.*

neque inveniste pro *Tantillum* Catulli hic praetulit Lotichius *Pauxillum*, quod antiquioris formae est. Afranius apud Charisium Lib. 11. Inst. Gram. p. 191. *Pauxillo prius me convenit*. sic in Epigrammate Porphyrii vetustissimo apud Pithoeum Lib. 1. Epigr. vet. pag. 24. & in Scaligeri Catalectis Lib. 1. p. 197.

Pauxillo *Fortuna* tibi, *res perfida*, *Quinte*,
Extulit in frontem grande supercilium.

& hinc *Pauxillis* per ex Plauto citat Nonius Marcellus, qui locus est in *Trucul.* Act. v. 7. 21. licet illic variant codices. vide Taubmanni notas. *Pauxillulum* habes ibidem 7. 48.

Da tu de tuis deliciis summis quid pauxillulum.

12. *Dulcia nec Bacchi munera, nec Veneris]*
Catullus carm. LXIX. 7. 10.

Id gratum est mihi, me quoniam tibi ducis amicum,
Muneraque & Musarum hinc petis & Veneris.

11. *Delicias omnes tristi de mente fugavi]*
ex eodem Catulli carmine 7. 25.

*Cujus ego interitu tota de mente fugavi
Haec studia, atque omnes delicias animi.*
idem paullo aliter Epigr. 77. 7. 22.
Expulit ex omni pectore laetitias.

14. *Et dominam in campos jam sequor Elysios.]*

sic infra El. xxvii. 6.

*Illius occasu terras, hominesque relinquam,
Et sequar ad manes Elysiumque nemus.*

sic fere Tibullus Lib. 1. El. 3. 58.

*Sed me, quod facilis tenero sum semper Amori,
Ipsa Venus campos ducet in Elysios.*

15. *Cujus quod licuit confectum in funere carmen]* ex Catullo ibidem 7. 149.

Hoc tibi, quod potui, confectum carmine munus.

vide supra ad Lib. iv. El. 3. 7. 159.

17. *Teque valere opto]* ex eodem fonte derivatum Epigr. 76. in fine:

Ipse valere opto, & tetrum hunc deponere morbum.

XVIII.

XXVII.

A D

* GULIELMUM RONDELETUM,
*Medicum Illustrem, de obitu puellae a se ada-
matae Tunicatae in Montepesulano.*

Sic mihi tristitiam video luctumque perennem:

Jam dominae properant ultima fata meae.

Parce laboranti mors inmatura puellae,

Parce, precor, leto me trahit illa suo.

Illius occasu terras, hominesque relinquam,

Et sequar ad manes, Elysiūque nemus.

Rondelete vale: si qua revalescere posset,

Jam foret auxiliis salva puella tuis.

Nam quis te melius succos adhibere salubres:

Aut placidam citius tradere possit opem?

Aaaa

10
Sed

* Haec Elegia postea in Italia expressa est, dum Elegiarum liber III. ni fallor, edere-
tur: sed immutato nomine puellae Tunicatae
in Callirrhœn, & praetermissio Epigramma-
te, quod mihi inscriptum est, quod tamen
additum oportuit: Quandoquidem ex eo satis
apparet, Lotichium voluisse, ut Elegiae ad-
jungeretur. CAR. CLUSIUS.

AD GUL. RONDELETUM &c.] Eadem
haec Elegia, sed plurimis versibus aliter
variatis, occurrit Lib. III. Eleg. 3. ut illic
notavimus. quia autem in omnibus editio-
nibus bis exhibita fuit tam istic, quam in
Juvenilibus, repetendam hic quoque esse
duximus, ut artificii varietas observetur ac
conferatur. Desiet autem hoc carmine in-
maturum obitum puellae apud Mont-
pesulanos a se amatae, quam hic sub
Tunicatae nomine exhibet titulus, ut
& supra vocat carm. XXVI. v. 15. & alibi.

eandem primo loco Callirrhœn adpellat,
quam inter alios Lotichii amores memorat
etiam P. Melissus Ode in obitum poëtae
nostri:

— cui dabitur bono

Aequare dignam posse versu
Pbyllida, Callirrhœnque pulchram,
Longoque amantem tempore Claudiam.

9. Nam quis te melius succos adhibere sa-
lubres] Ex his suppleri potest hiatus,
qui supra conspicitur additis asteriscis,
ubi primo loco edita est haec Elegia. vide
illic notas. Eadem fere occurrunt apud
Laurent. Gambaram, quem alibi notavi-
mus nostrum aliquando imitatione sua se-
cutum fuisse, Lib. III. Poëm. pag. 423.

Quis melius vires barbarum & nomina novit,
Pubescatque magis quo panacea loco.
Aut quis te melius novit, quo tempore flores
Nascantur, vel qua pullulet herba coma.

Sed nihil invito medicamina numine profunt:

Hei mihi, plus herbis mors valet atra tuis!

Fallere quis possit, quamvis procul absit, amantem?

Absumus, & dominae scimus adesse necem.

Non mihi fama venit saevi praenuncia luctus, 15

Devia nec maestum concinit omen avis.

Somnia me terrent simulacraque noctis opacae,

Gaudia quae ventos nostra tulisse monent.

Me miserum, poterone pati poterone mederi?

Non potero, leti caussa sit illa mei. 20

Vos mihi, dum vixit, populi placuistis & urbes,

Urbibus & populis lux mea fidus erat.

Quid

11. Sed nihil invito medicamina numine profunt] male supra in vulgatis edebatur numine possunt. cum v. 7. occurrat revalescere posset. & mox v. 13. Fallere quis possit. Imitatus hoc loco videtur Maximianum Eleg. 1. v. 167.

Nec toties experta mihi medicamina profunt,
Non aegris quidquid ferre solebat opem.

17. Simulacraque noctis opacae] supra Lotichius praetulit:

— simulacraque functa sepulcris.

ut apud Ovidium x. Met. 14.

Perque leves populos simulacraque functa sepulcro.

& Lib. 11. Fast. 565,

Nunc animae tenues, simulacraque functa sepulcris

Errant &c.

sequentia hujus Elegiae omnia longe aliter habentur in Lib. 111. quae inter se conferre, & poetarum iudicium inde aestimare, eruditae voluptatis non inutile otium erit.

22. Urbibus & populis lux mea fidus erat.
Quid referam, quoties cultos migraret
in agros,

Ut foret in solis candida vita locis?]

venuste in his ludunt poetae, & ab amicae praesentia locorum laetitiam, & contra ab ejus absentia vastitatem & horrorem eorum arcescunt. notat Lib. v. Eleg. 12. v. 35.

Phylli, decus ruris, spes & mea, Phylli, voluptas,

Tota sit ad speciem villa beata tuo.

Unica tu praestas nostris solatia curis,

Omnia tu nostrae gaudia tristitiae.

eleganter Joh. Baptista Pigna Lib. 11. Carmin. pag. 10.

Cum Sol accessit, si aufugit candida Nais,

Deficiunt radii, luget & omnis ager.

Cum Sol aufugit, si accessit candida Nais,

Deficiunt tenebrae, ridet & omnis ager.

& e nostratibus Hadr. Relandus Eleg. 11. Galatæae:

Gaw.

Quid referam, quoties cultos migraret in agros,
Ut foret in folis candida vita locis?

Vos lauri testes, & vos juga confita lauris, 25
Qua trahit obliquas in mare Laedus aquas.

Saepe novum vestro cecini sub tegmine carmen,
Fusus in herbosa ruris amator humo.

In pratis legi violas, in litore conchas,
Haereret lateri dum comes illa meo. 30

Nunc quoque, vita, tibi nigras comes ipse sub umbras,
Si liceat, junctis passibus ire velim.

Aaaa 2

Exi-

*Gaudia nulla mihi, simul ac Galatea recessit,
Delicias nullas nostra ministrat humus.
Tunc abiit decus omne, simulque abiire le-
pores,
Et media videor vivere Sardinia &c.
At simul ac nostris Galatea adlabitur oris,
Lux mea, rara tui dos, Galatea, soli.
Tunc rediit decus omne, simul rediere lepores,
Et media videor vivere Tbesſalia.*

& sic passim alii, quae egregie illustrantur
ex iis quae notarunt Chevraeus & Mena-
gius ad celebratum illud Malherbae Epi-
gramma in Fontem Bellaquæum, quod ex-
stat Lib. v. Poëm. pag. 131.

31. Nunc quoque, vita, tibi nigras comes
ipse sub umbras] eadem illa Sannazarii Lib.
i. Epigr. 10.

*Felices animae, quibus is comes ipsa sub um-
bras.*

Flaminius Lib. iv. Carm. 13.

*Aetherias voluisset eam remeare sub umbras,
Et tam formosae virginis ire comes.*

35. Degere fert animus solis in montibus
aevum,

Quo ferat humanos semita nulla pedes]
Tibullianam ac Propertianam esse imita-

tionem patebit ex notis ad Lib. ii. El. 2.
v. 20. & Lib. iii. El. 5. 49. Tibulli au-
tem locus est Lib. iv. carm. 13. v. 10.

*Sic ego secretis possum bene vivere silvis,
Qua nulla humano sit via trita pede.*
ubi P. Francius in ora codicis sui corrige-
bat:

Qua nulla humano semita trita pede.
quod hac Lotichii imitatione firmari po-
test, & sic Barthius legebat, Broukhufio
licet repudiante. ita David Sigismundus
Cassovius in Itiner. Germ. & Sarm. p. 591.
ubi haec imitatur:

*Ambiguo passim silvis errore vagamur,
Qua tulit humanos semita nulla pedes.*
eodem in loco Tibulli *Tecum ego secretis*
&c. malebat Marklandus ad Stat. pag. 313.
noster Lib. ii. El. 2. 20.

*Degere vel Libycas ubi dissipat auster arenas,
Quo non ulla meum fama sequatur iter.*

ubi ex Tibullo melius forte scripſisset,
Qua non ulla meum fama sequatur iter.
ut apud Propertium Lib. i. El. i. v. 30.

Qua non ulla meum semina norit iter.
& sic praetulit Broukhufius in Juvenilibus
p. 418.

Exitus in Dis est: sed quod mens provida veri

Augurat, invenient cura dolorque viam.

Degere fert animus solis in montibus aevum,

35

Quo ferat humanos semita nulla pedes.

Illic in vacuis desolatissimus antris

Maestus, ut amissa compare turtur, agam.

Nec virides herbae, nec me teget umbra jacentem

Frigida, nec puro fonte levabo sitim.

40

Sive bibam, liquidas turbabo fletibus undas,

Sive cubem, nullo cespite fultus ero.

Vos etiam dulces Musae, laurique valete,

Huttenus patriae quas tulit ante meae.

Carmina quid profunt non exorantia mortem?

45

Quidve pio casti vatis in ore preces?

Non ego, Cynthi pater, quae te sperare jubebam,

Suspendam ripis munera vota tuis.

Nam,

*Vos ego sublimi ferrem super aethera versu,
Qua non parva meum fama sequatur iter.*

Simile illud Virgilli Lib. x. Aen. v. 679.

*In rupes, in saxa (volens vos Turnus adoro)
Ferte ratem, jacvisque vadis inmittite syrtis,
Quo neque me Rutuli, nec conscia fama sequatur.*

ubi vide Cerdam. His etiam adhaeret Herc. Strozza Filius Lib. 1. Amor. p. 71. ed. Ald.

*Ire adeo longe libet, ut non ipsa sequatur
Anxia de nostra fama futura noce.*

*Arcanos ubi fit fas prodere voce dolores,
Et mala, quae constans per duo lustra tuli.*
43. — *Musae, laurique valete,*

Huttenus patriae quas tulit ante meae.]

eadem supra Libro III. El. 4. 65.

Ita procul Musae, laurique hederaeque valete,

Huttenus patriae quas tulit ante meae.

Carmina nil profunt &c.

vide & Lib. IV. El. 5. 148. ubi de Hutteno:

Primus is e sacro doctas Helicone sorores

In patriae duxit florida rura meae.

alia de Hutteno vide ad Lib. II. Carm. 16.

47. *Non ego, Cynthi pater &c.]* fluminis hujus meminit saepe noster in Superioribus. ubi & ultimam in hac inflexione syllabam corripit, sed improbante Hoogstraiano ad Lib. IV. El. 5. 29.

Nam, bene si memini, cum non rediturus abirem,
 Per tua cornipedi flumina vectus equo: 50
 Cynthi vale, dixi, si me tibi fata remittent,
 Eque tuo, patriae redditus, amne bibam:
 Ex hedera voveo Nymphis viridante coronam,
 Quam vetus ad liquidas quercus habebit aquas:
 Nunc inhonoratus nullis celebrabere donis: 55
 Cynthi, revivendi spes mihi nulla tui.
 At vos, qui nobis illic superestis amici,
 Exiguus dominae qua tegit ossa lapis.
 Tu, Clusi, & tu dulce meum, Fissere, levamen,
 Quos credo nostris ingemuisse malis. 60
 Muneribus bustum infelix decorate supremis,
 Allobrogum gelidis dum vagor ipse jugis.
 Atque hoc, aut simile huic aliquod superaddite carmen:
 QUAE JACET HIC, TENERI VATIS AMICA FUIT.
 Hoc faris est: bene sic mea lux placideque quiescas, 65
 Ultima & haec cineri sint monumenta tuo.

59. Tu, Clusi, & tu dulce meum, Fissere, levamen] ex Propertio Lib. iv. El. ult. 7. 63.

Tu, Lepide, & tu, Poulle, meum post fata levamen.

Virgil. III. Aeo. 709.

Heu genitorem, omnis curae casusque levamen Anitio Anchisen.

63. — aliquod superaddite carmen, Quae jacet hic, teneri vatis amica fuit] Traxit colorem e Propertio Lib. II. El.

10. 35.

Et duo sint versus: Qui nunc jacet horrida pulvis,

Unius hic quondam servus amoris erat.

XXIX.

I N

* GULIELMI RONDELETI,
MEDICI, HISTORIAM PISCIIUM.

Qui primus latum sulcavit puppibus aequor,
Utilis humanis usibus ille fuit.

Is populis orbem patefecit, & horrida vidit
Monstra, procellosi divitiasque maris.

Idem

* *Hoc Epigramma meo rogatu scripsit Lotichius, cum Rondeletius suam Piscium historiam, in signe certe opus, typis exprimendum tradidisset. Id ego Typographicarum operarum praefecto Lugduni tradidi: Cur autem Piscium historiae non sit praefixum, plane ignoro.*

Haecenus quae Lotichii manu exarata Carolus Clusius adseruo. CLUSIUS.

IN GUL. RONDELETII HISTORIAM PISCIIUM] Merebatur certe hoc Lotichii Epigramma praeclearo & erudito operi Rondeletiano de Piscibus praefixum legi. de eo vide Sammarthani Elogia Gallor. Lib. II. §. XIII. pag. 88. & ibidem Heumanni notas: unde patebit Rondeletium a Thuanio accusari, quod eximium illud opus suum instruxerit maxime e copiis Gulielmi Pelicerii, Episcopi Montpelienensis, cujus eruditissimi hominis labores periisse omnes videbis apud eundem Sammarthanum Lib. I. §. 18. sed istam quidem criminationem vix cadere in summam Rondeletii eruditionem, & ingenium, qui in scriptis ejus ubique elucet, candorem opinor. Certe ipse ea qua par est fide, tam in praefationis fine, quam in opere ipso saepissime praedicat illos a quibus beneficia in se collata accepit: inter allos Gulielmum Caulium praefectum Allobrogum, Jacobum Sylvium & Jac. Gaupylum Medicos Parisienses: tum Lib. xv. cap. 6. laudat Philosophum Pi-

sanum Portium, & Contr. Gesnerum, quibus se obnoxium fatetur: sed & ibidem invehitur in illos, praesertim in medicum Cardinalem a S. Cruce, qui suos piscium icones & scrinia ignobili fuce sibi vindicata praelo commiserunt, tunc cum in Italia medicinae faciendae causa in comitatu Cardinalis Turonii esset: & passim quoque Gulielmi Pelicerii cum laude meminit. ut Lib. v. pag. 141. Lib. vi. p. 181. Lib. xvi. p. 470, & alibi. Conradum vero Gesnerum fere totum hoc Rondeletii opus suae Piscium Historiae inseruisse notat M. Neander in Praefat. ante Erotemata L. Gr. p. 254. prolixo admodum epicedio magno hujus viri memoriam posteritati commendavit Joh. Posthius in Elegia, quae exstat in Parergis ejus Poëticis P. I. pag. 12. & seqq. & p. 105. & 106.

I. *Qui primus latum sulcavit puppibus aequor,
Utilis humanis usibus ille fuit]*

Optima a contrario imitatione hic utitur Lotichius, cum alii ceteroquin poetae passim invehantur in illum, qui primus mare per navigare ausus est, pro argumenti ratione. Propertius Lib. I. El. 17. 13.

*Ab pereat quicumque rates, & vela paravit
Primus, & invito gurgite fecit iter.*

Ovidius Lib. II. Am. XI. init.

Pri.

Idem coeruleas scrutatus navibus undas,
Piscibus in mediis nomina fecit aquis.

I l l e

Prima malas aocuit, mirantibus aequoris undis,

Peliaco pinus vertice caesa vias. &c.

O utinam, remone quis freta longa moveret,

Argo funestas pressa bibisset aquas.

Horatius Lib. I. od. 3. 9.

Illi robur & aes triplex

Circa pectus erat, qui fragilem truci

Commisit pelago ratem

Primus, nec timuit praecipitem Africum &c.

Statius Lib. III. Sylv. 3. v. 61.

Quis rude & abscissum miseris mortalibus aequor

Fecit iter? Solidaeque pios telluris alumnos

Expulit in fluctus, pelagoque inmisit biantes.

&c.

Seneca in Medea v. 301.

Audax nimium, qui freta primus

Rate tam fragili perfida rupit.

Terrasque suas post terga videns

Animam levibus credidit undis & seqq.

adde Iosephum Iscanum Eib. I. v. 90. &

illic Drefemii notas, ac Broukhufii ad illa

Propertii Lib. III. El. 5. 44.

Ite, rates curvas & leti texite causas.

Ista per humanas mors venit acta manus.

Terra parum fuerat: fati adiecimus undas,

Naturae miseras auximus arte vias.

quo loco in duobus Leidensibus, tribus Vossianis, utroque Dorvilliano, & meo codice legitur:

Fortunae miseras auximus arte vias.

sed receptam lectionem recte vindicat Broukhufius, quam tuetur etiam imitatio Claudiani praefat. in Lib. I. de Rapt. Proserp. init.

Inventa secuit qui primus naeve profundum,

Et rudibus remis sollicitavit aquas.

Qui dubiis ausus committere flatibus alnum,

Quas Natura negat, praebuit arte vias.

& seqq.

deinde in tertio Vossiano illic habetur:

Terra parum fuerat: terris adiecimus undas:

mibi videtur distinguendum esse,

Terra parum fuerat fati: adiecimus undas.

pulchre Germanicus in Arateis v. 113. & seqq.

Nondum vesanos rabiis nudaverat enses,

Nec consanguineis fuerat discordia nota,

Ignotique maris cursus, privataque tellus

Grata satis, neque per dubios avidissima ventos

Spes procul amotas fabricata nave petebant.

& v. 307.

Ast alii procul a terra jactantur in alto,

Munit eos breve lignum, & fata instantia pellit;

Nam tantum a leto, quantum mare fluctibus, absunt.

His veterum vestigiis insistant e recentioribus

Sannazarius Lib. I. Eleg. 9. Strozza.

Filius in Elegiis pag. 56. Joh. Bapt. Am. l.

theus pag. 78. Poëmatum. N. Heinssii.

Lib. I. El. 2. in fine. Broukhufius Lib.

IV. El. 2. p. 71. & tota Elegia in Juvenilibus

pag. 454. aliique. Praeterea id quoque observandum,

rectius in his locutionibus Qui primus dici quam Qui primum.

ut monuit Broukhufius ad Tibull. III. 21.

init.

Qui primus caram juveni, carumque puellae

Eripuit juvenem, ferreus ille fuit.

ubi in aliis edd. Qui primum. sic passim.

veteres, ut ex locis supra prolatis patet.

Propertius Lib. II. El. 24. 28.

Ab pereat quicumque meracas repperit uvae,

Corruptique bonas nectare primus aquas.

& Lib. II. El. 9. init.

Quicumque ille fuit, primus qui pinxit Amorem,

Nonne putas miras hunc habuisse manus.

ita legitur in secundo Leidensi codice. in

vulgatis, puerum qui pinxit Amorem. licet

id tamen non mutandum, & forte melius

sequenti versu scribetur,

Hic

Ille sed aequoreae numerum subducatur arenae,
 Quotque tegat coelum nosse labore aves:
 In scopulis frutices, in litore computet algas,
 Qui volet undivagos dinumerare greges. 10
 Quin etiam Solemque suum, sua sidera passim,
 Et quascumque feras terra alit, aequor habet.
 Dulcibus haec cecinit numeris prius omnia vates.
 Editus ad ripas, lucide Cydne, tuas:
 Nunc etiam nostri lux Rondeletius aevi 15
 Nobilis ornatum condidit auctor opus.
 Maeste animo, maeste ingenio, & praestantibus ausis,
 Magna tuae merces sedulitatis erit.
 Nulla tuum poterit nomen delere vetustas,
 Dum tumidus falsas Pontus habebit aquas. 20

Hic primus vidit sine sensu vivere amantes.
 Tibullus Lib. i. El. xi. init.

Quis fuit, horrendos primus qui protulit enses,

Quam ferus, & vere ferreus ille fuit!
 non recte igitur Janus Secundus vitiosas
 Tibulli editiones secutus est Lib. ii. El.
 xi. v. 23.

Ab pereat, duos primum qui protulit enses,
Ille fuit ferro durior ipse suo.

& Dan. Heinsius Monobiblo Eleg. vii.
 init.

Qui primum Venere insolitam damnare puellam
Institit, & mentis frangere duritiem.

7. *Ille sed aequoreae numerum subducatur*
arenae eadem, sed duobus tantum ver-
 bis complexa, occurrunt Lib. ii. El. 6.

v. 73.

Ille sed aequoreae numerum subducatur arenae,
Qui volet undivagos enumerare greges.

Vide notata ad Lib. iv. El. 4. v. 37.

14. *vates Editus ad ripas, lucide Cydne,*
tuas] ἀλιευτικά Oppiani innuit. Cydnum
 hunc Ciliciae fluvium ideo *lucidum* vocat,
 quia veteribus admodum celebratur prae
 ceteris liquor ejus purissimus, neque aliis
 fluminibus se miscens. meminit ejus Tibul-
 lus Lib. i. El. 8. 20.

Ante, Cydne, canam, tacitis qui leniter undis
Caeruleis placidus per vada serpis aquis.

ut post Ach. Stacium recte vindicavit
 Broukhufius. quem vide, & plura de Cydno
 in notis Is. Vossii ad Justin. Lib. xi. cap. 14.
 & Raderi ad Curtium Lib. iii. 8. p. 45.

XXX.

XXX.

A D A M O G E L P H I O.

Dum te blanda fovet jucundi mater Amoris,
 Laetaque sollemnis gaudia praebet Hymen:
 Me dolor, anxietasque gravis, gemitusque fatigant:
 Neve roges, quae sit caussa doloris, amo:
 Uror, & ingeminat flammās Cytherea recentes, 5
 Uror, ïo saevas tolle Cupido faces.
 Nil possum reticere tibi, fidissime Gelphi,
 Dignus es, ardori qui medeare meo.
 Per mediam paucis ibam comitantibus urbem,
 Qua vetus antiquo curia juncta foro est: 10
 Ecce inopinanti placido venit obvia passu
 Virgo decens, ferto cincta virente comam.
 Virgo suburbanas inter pulcherrima nymphas,
 Gratus in ore rubor, candida vestis erat.
 O decus, o aevi nostri dea, secula qualem 15
 Nulla ferent facie, nulla tulere parem!
 Protinus obstupui, totis simul ossibus arsi,
 Uror, ïo flammis nymp̄ha medere meis.
 Quod superest (nec enim formam, nec amabile nescis
 Nomen) ades vati dulcis amice tuo. 20

Bbbb

Cum-

20. *Ades vati dulcis amice tuo*] forte ad-
 haeret Flaminio, initio egregii Hyellae
 Epicedii Lib. IV. Carm. XVII.

*Dum te flebilibus numeris moriturus folas
 Cantat, ades vati candida Hyella tuo.*

Cumque hilares solito duces de more choreas,
 Sit comes, & collo pendeat illa tuo.
 Nil precor ulterius: quamquam o, sed resque locusque
 Plura vetant, volucris cetera mando Deo.
 Nec tamen haec ulli patulas referantur ad aures, 25
 Sic urbana tibi servet amica fidem.

22. *Sit comes, & collo pendeat illa tuo*] sic *pendentia brachia collo apud eundem*
 forte cogitabat Tibullum Lib. II. El. 6. init: Lib. III. El. 6. 45. & Propert. Lib. III.
 — *tenero quid fiet amori,* El. 10. 22.
Si comes, & collo fortiter arma geret. *Pendeat collo Galla pudica tuo.*

XXXI.

DE DAPHNIDE SUO

A D

A D A M U M G E L P H I U M.

Falsa tuo sparsit de Daphnide, candide Gelphi,
 Enceladi mendax & tua, Coee, soror:
 Vivit adhuc Daphnis, nec leto infontis amici
 Pulcher honoratas polluit Acis aquas.
 Quo puer infelix meruisset crimine mortem? 5
 Hostis an irriguis fontibus ille fuit?
 Non fuit: Aonio quin docta liquore rigavit
 Ora, sacro lauri cinctus honore comam.

For-

DE DAPHNIDE SUO AD ADAMUM GELPHIUM] Respicit Eclogam Adami Gelphii sub Daphnidis titulo scriptam. de qua vide Lib. II. Carm. 2. ea deflexerat Gelphius obitum eruditi juvenis in flumine Acidis submersi, sed cujus infelicitatis fati falsum fuisse famam ex hoc Epigrammate patet. An intelligatur idem ille, quem Lotichius Ecl. V. *Daphnidis* etiam titulo insignita celebrat, divinare difficile est, de quo judicare liceret, si Ecloga illa Gel-

phii ad manum esset, aut certius constaret, cujus mortem Lotichius sua Ecloga deploraverit, de quo istuc videbimus.

2. *Enceladi mendax & tua, Coee, soror*] Famam circumscribit ad exemplum Virgillii Lib. IV. Aen. 178. in descriptione Famae:

*Illam Terra parens ira irritata Deorum,
 Extremam (ut perbibent) Coeo Enceladoque
 sororem
 Progeniit, pedibus celerem & pernicibus alis*

Fortunate puer, quoniam sic fata tulerunt,
 Cui tam facundo contigit ore cani!
 Non tibi se nostra cantatus arundine Sarnis
 Conferat, aut Lycidas coeruleusve Nicer.
 Quin ventura tuum celebrabunt secula nomen,
 Donec amans liquidas Acis habebit aquas.

10

10. *Cui tam facundo contigit ore cani*] Ovidium imitatur Lib. III. ex Pont. Ep. 5. v. 16. *Felices, quibus haec ipso cognoscere in actu, Et tam facundo contigit ore frui.*

imitatus est Joh. Posthius in Parerg. Poët. pag. 115.

13. *Quin ventura tuum celebrabunt secula nomen, Donec amans liquidas Acis habebit aquas.*

— *tua Musa ac carmina vivent, Dum patrius liquidas Rhenus habebit aquas.*

noster supra Carm. XXIX. in fine:

Nulla tuum nomen poterit delere vetustas, Dum tumidus Jalsas pontus habebit aquas.

XXXII.

A D A M O G E L P H I O
 C A R I S S. S U O.

Cantus, amici, literae, convivium,
 Tranquillitasque pectoris,
 Amabili mortalibus solatio
 Dant multiforme gaudium.
 Sic, cum sodales candidi sub arborum
 Umbraculis diem terunt,
 Vel pampino cincti virente pocula
 Non ebriosa temperant,
 Pudor ministrat, adsidentque Gratiae,
 Jocosque Musae suggerunt.
 Alios cupido torqueat pecuniae,
 Turpisve lusus aleae:

5

10

Bbbb 2

M

Me sic novas, Gelphi, juvat molestias
Cantu meroque fallere.

XXXIII.

G E L P H I O S U O.

Ni tua nota fides penitus mihi, candide Gelphi,
Esset, & ingenui pectoris integritas:
Non oculis ostensa suis, non lecta fuisset
Conscia furtivi litera consilii.
Hanc ego caelari caussam volo, ne mihi forsan
Laesa Venus tristem gignat amaritiem.
Scilicet in magnis occulti rebus amoris
Esse Paraetonium convenit Harpocratem.

XXXIV.

1. Ni tua nota fides penitus mihi, candide
Gelphi,
Esset, & ingenui pectoris integritas.
& seqq.
Scilicet in magnis occulti rebus amoris
Esse Paraetonium convenit Harpocra-
tem]

Adumbratum videtur hoc Epigramma ex
Catulli Carm. xcvi. ad Cornelium:

Si quicquam tacite commissum est fido ab a-
mico,

Cujus sit penitus nota fides animi.

Me unum esse invenies illorum jure sacrum,
Corneli, & factum me esse puta Harpocratem.
elegantem autem Harpocratem esse dixit pro
silentio fidelem, ut Carm. LXXI.

— & patrum reddidit Harpocratem.

ubi vide Muretum, & Scalig. in Lektion.
Aufon. p. 83. & Politian. in Miscellan.
cap. 83. taciturnitatem vero in amore prae-
standam passim innuunt poëtae. Ovid. II.
Art. Am. 607.

Præcipue Cybbera jubet sua sacra taceri,

Admoneo, veniat ne quis ad illa loquax.

Tibullus Lib. I. El. 2 33.

Parcite luminibus, seu vir, seu semina fias
Obvia: celari vult sua furta Venus.

Nam fuerit quicumque loquax, is sanguine
natam,

Is Venerem e rapido sentiet esse mari.

hinc optimo acumine Dan. Heinsius in E-
pigrammate Graeco, quomodo vinum inter
amicos bibendum, p. 569. Poëmatum:

Ὅς δὲ μόνος σοφός ἐστιν, ὃς ἀνὴρ πίνῃσι, γαμίσκων
τὸν βρόμιον Νύμφαις, τὴν Χάριν Ἀφροδίτῃ.

At sapiens bibet, ut thalamo conjungat eodem
Et Bromium Nymphis, & Charin Harpo-
crati.

sexto versu etiam ante oculos habuit illud
Catulli Carm. LXIX. ad Manlium v. 18.

— non est Dea nescia nostri,

Quae dulcem curis miscet amaritiem.

Ceterum de summa inter Adamum hunc
Gelphium & Lotichium amicitia vide Post-
hii Parerga Poëtica Lib. I. Eleg. 8. pag.
22.

XXXIV.

OPTIMO AC ORNATISSIMO VIRO
S E B A S T I A N O H A G E L I O,

J. V. D.

Ne luge, venerande senex, tuus astra petivit

Filius, aeterni mens fuit ista patris:

Interea terris onus hoc mortale reliquit,

Et casti puras corporis exuvias.

Tempus erit, quando vivus tellure resurget,

Occurretque oculis suavis, ut ante, tuis.

5

Et cupidis blandae matris complexibus haerens

Junget maternis oscula mille genis:

Oscula, quae toto pellent suspiria corde,

Oscula, quae sacri nectaris instar erunt.

10

Felix illa dies, quae nos coelestibus infert

Sedibus, hoc misero subtrahet exilio.

Exilium haec vita est: (quod si fas dicere) multum est

Seu nunquam nasci, sive repente mori.

XXXV.

INFERIAE AD TUMULUM
MODESTI MARSCHALC AB OSTHEIM,
EQ. FRANCI.

Hos tibi commendo cineres, hos, Felsina, manes,

Tu tege secura nobile corpus humo.

Occidit infelix, crudeli caede peremptus,

Occidit (heu!) vitae prodigus ipse suae.

Bbbb 3

Tef

Testor amicitiae venerabile nomen, & omnes

5

Impia qui spectant, & pia facta, Deos:

Nescius abfueram, sed si fors ulla tulisset,

Haec quoque deserto dextra tulisset opem.

Nunc sine te patriam repeto, tumultumque relinquo,

Salve, & perpetuum, dulcis amice, vale.

10

1. *Hos tibi commendo cineres &c.*] Legitur & in vulgatis, & in Ed. Voegel. p. 175.

10. *Salve & perpetuum, dulcis amice, vale.*] vide supra ad Lib. II. Carm. 19. 8. unde patebit imitationem Catullianam esse. & ita apud Virg. XI. Aen. 97.

Fata vocant: salve aeternum mihi, maxime Palla,

Aeternumque vale.

noſter Lib. IV. El. 5. in fine:

*Haec tibi Pierides poſt ultima fata rependunt
Munera, perpetuum rurfus ave atque vale.*

& frequentem hanc Epitaphiorum formulam illuſtrat Jacobonius in Append. ad Fontejum de priſca Caefiorum gente p. 128. & 129. ubi exponit Epigramma illud Catulli Inferias ad Fratris tumulum continens, quod ſupra comparavimus cum Lotichiano Epigrammate, ſive Inferiis ad Georgii Fratris tumulum Lib. I. Carm. 10. quocum conferri meretur Hilarii Cantiunculae carmen in Hendecasyllabis p. 78. quod ejusdem coloris & argumenti eſt, & inferias ad Joh. Jacobi Cantiunculae Fratris tumulum complectitur.

XXXVI.

HERMANNO SCHOPPERO

S.

Tempus erat, rutilo cum surgunt sidera coelo,

Ortaque roriferae tempora noctis eunt:

Cum mihi culta tuae sunt reddita carmina Musae,

O puer aetatis spesque decusque tuae.

Quae tibi nascenti tam candida praebeuit aether

5

Sidera, quo coeli fulsit in axe Venus?

1. *Tempus erat, rutilo cum surgunt sidera coelo,*

Ortaque roriferae tempora noctis eunt}
non concinne admodum in hoc disticho

Tempus erat, & tempora noctis repetuntur.
quemadmodum in hoc carmine, ceteroquin elegantissimo, carminis vox nimis frequenter recurrit.

Qua-

Qualiter irriguis surgens amaranthus in hortis

Inter purpureas spirat odore rosas:

Tale tuum carmen: Sic flore recentior omni

Ille nitor Musae dulce canentis erat.

10

Odi ego difficiles salebras, inamabile carmen:

Aonio tinctum nectare carmen amo.

Turbidus ingrato decurrit murmure torrens,

Gratior est parvae rivus amoenus aquae.

Ille trahit puro latices e fonte perennes,

15

Blanda quibus pulchrae Naïdes ora rigant.

Talis in Aonidum patria, silvisque beatis

Perfluit aeternus sancta vireta liquor.

Illic largifluas vaturn chorus omnis ad undas

Inter odoratum ludit amatque nemus.

20

At myrthi vacua solus gemit unus in umbra,

Quem circum lacrimis omnia plena madent.

Hunc quondam facilem pharetrato semper Amori

Ipsa Venus campos duxit in Elysios.

Hoc

7. Qualiter irriguis surgens amaranthus in hortis, &c.

Tale tuum carmen &c.]

Aemulatur Virgilium Ecl. v. v. 45.

Tale tuum carmen nobis, divine poeta,
Quale sopor sessis in gramine, quale per aestum
Dulcis aquae saliente sitim restinguere rivo.

11. Odi ego difficiles salebras, inamabile carmen,

Aonio tinctum nectare carmen amo]

hunc Lotichii locum aperte imitatus est
Joh. Posthius in Parerg. Poët. pag. 72.

Odi ego difficilem Musam & dumera vepresque,

Quodque fuit molli tramite carmen amo.
elegantem hanc indolem suam salebrosum
& obscurum carmen averfantem variatis
nonnihil coloribus poetice describit noster
Lib. III. El. 8. 43.

Odi ego, qui vastis torrens exaestuatur undis,
Qui fuit exiguo murmure rivus, amo.
Leniter & nullo strepitu, quem laeta rigantem
Gramina, formoso Naïdes ore bibunt.
ubi notata vide.

23. Hunc quondam facilem pharetrato semper Amori
Ipsa Venus campos duxit in Elysios.]
Tibullum his indicat, nam respicit ad illa

Hoc duce carpe viam. Sed enim tu mente pudica, 25
 Caste puer, castis carmina finge modis.
 Ipse quidem, nec vera nego, Sulmonis aquosi
 Ad Musas propius monstrat alumnus iter.
 Sed tantum superat facundi Musa Tibulli,
 Quantum voce alias Daulias ales aves. 30
 Macte animo, & tenerae florem ne perde juventae,
 Tempora si venient iusta, disertus eris.
 Inter & egregios olim celebrabere vates,
 Ornabitque tuas laurus odora comas.
 Quod superest, meritas pro misso carmine grates, 35
 Forte relaturus quando licebit, ago.
 Interea mihi plura tui monumenta laboris
 Mitte, vices gratas experiere. Vale.

Heidelbergae XXIII. Maji,
 Anno M. D. LVIII.

Tibulli Lib. I. El. 3. 58.

Sed me, quod facilis tenero sum semper Amori,
Ipsa Venus campos ducet in Elysios.
 ex hoc autem loco patet Lotichium Inter
 poëtas veteres Elegiacos Tibullum, quem
 toties tam feliciter imitatur, praetulisse O-
 vidio, licet etiam passim huius genium non
 minori artis successu exprimat. qua de re
 plura videbimus in Praefatione.

25. — *Sed enim tu mente pudica,*
Caste puer, castis carmina finge modis]
 eleganter adhaeret Tibullo Lib. IV. carm.
 3. 20.

Nec sine me sit nulla Venus. Sed lege Dianae,
Caste puer, casta retia tende manu.

32. *Tempora si venient iusta, disertus eris*
 &c.] eadem occurrunt supra Lib. III.

Carm. 15. ad eundem hunc H. Schoppe-
 um:

Felix, si studio numquam discedis ab isto,
Tempora si venient iusta, disertus eris.
Inter & egregios olim numerabere vates,
Judicium si quod posteritatis erit.

ejusmodi loca parallela & alibi saepe no-
 tavimus. in quibus vel hemistichia vel to-
 ta fere disticha occurrunt quidem eadem,
 sed vocibus nonnullis pro argumenti ra-
 tione plerumque variatis; idque ad exem-
 plum poëtarum veterum, in quorum locis
 tamen interpolandis criticorum audacia
 saepe grassata est, ut plurimis apud Virgi-
 lium exemplis praeclare docet N. Heinſius
 ad ejus Eclog. v. 7. 37.

PE.

**PETRI LOTICHII SECUNDI
E C L O G A E.**

Cccc

PE-

ISTITUTO DI SCIENZE E LETTERE
DI TORINO

PETRI LOTICHII SECUNDI E C L O G A E.

S A R N I S, V E N A T O R.

E C L O G A I.

Am gelidos vocor in saltus, viridesque sub umbras
 Altorum nemorum, juvat ire per avia silvae
 Ad liquidos fontes, celebrataque flumina Nymphis.
 Et vigili patulos indagine cingere montes.
 Tuque adeo, decus Aonidum, domitorque ferarum,
 Et merces jucunda mei, Sturmere, laboris,

Cccc 2

In-

SARNIS] non legitur in Ed. Voegel. meminit hujus Eclogae suae, eamque in hortis suburbanis se composuisse innuit supra Lib. II. Carminum pag. 157. confer cum initio hujus Eclogae Broukhufii Ecl. VII. princip. & Joh. Baptist. Amaltheum initio Coridowis.

5. *Tuque adeo, decus Aonidum &c.*] notus est apud veteres, poetas praesertim, elegans voculae *adeo* usus, quae in invocationibus ita inseritur orationi, ut fere abundare videatur: sed haud raro a librariis corrupta fuerunt veterum loca, quibus haec vocula adhuc restituenda est: quod ideo noto, ut opem adferam mendofo Josephi Iscani loco Lib. I. de Bel. Troj. v. 102.

*Vix pelagi sensere minas, jamque, Aeole, clamant,
 Aeole, tuque dato mulces qui caerula sceptro,
 Undarum Neptune potens.*

quem non offendat *dato sceptro*, quod *pul-*
lus sensus est, praesertim cum proximo

versu sequatur *dato*. Legendum igitur,
*Aeole, tuque adeo, mulces qui caerula sceptro,
 Undarum Neptune potens.*

Virgilius I. Georg. 24.

*Tuque adeo, quem mox quae sint habitura
 Deorum*

Concilia &c.

& in Ceiri v. 407.

Vos ego, vos adeo, venti testabor & aureae.
 Ovid. III. Trist. I. 77.

Di, precor, atque ad eo (neque enim mihi tur-
ba roganda est)

Caesar ades voto, maxime Dive, meo.
 recte etiam viri docti restituerunt Sulpiciae
 in Satyra v. 49.

Quos inter prisca sententia dia Catonis

Scire adeo magni fecisset &c.

cum antea legeretur, *Scire Deos &c.* apud
 Propertium Lib. I. El. 13. 25. legebat N.
 Heinsius:

Una adeo haec omnes potuit praecurrere &
montes.

cum in vulgatis edatur: *Una dies omnis*
 &c.

Ingredere adspirans, mecum venabere damas,
Mecum capreolos, ramisque sub arboris altae

Du.

&c. ita in Epigrammate antiquo de Aeneas:

*Cum patrem & patrios ferret cervice penates,
Atque adeo ingentis fata noverca Asiae.*
terum Virgilius in Ceiri v. 205.

Famque adeo dulci devinctus lumina somno.
noster Lib. I. El. 6. 72.

*Tector, amice, Deos, fortunatosque piorum
Vos adeo manes, Elysiūque nemus.*
Broukhufius praeclaro N. Heinsii Epicedio Lib. III. El. 5. 7. 9.

*Tuque adeo scissis Elegeia crinibus amens
Desine sollemnes, ab miseranda, choros.*
plura vide apud Heins. & Drakenb. ad Silium Lib. VIII. 7. 550.

7. Ingredere adspirans] sic Virgil. I. Georg. 42.

*Ignarosque viae mecum miseratus agrestes
Ingredere, & votis jam nunc adjuces vocari.*

Ibid. — mecum venabere damas,
Mecum capreolos &c.]

Imitatio Virgillii III. Georg. 410.
Et canibus leporem, canibus venabere damas.
frequentia autem sunt apud poetas haec rusticationis inter amicos vel amantes vota, quae diversis elegantiae coloribus exprimunt. similiter Sulpitia ad Cerinthum apud Tibullum Lib. IV. El. 3. 7. 11.

*Sed tamen ut tecum liceat, Cerintbe, vagari,
Ipsa ego per montes retia torta feram.*

*Ipsa ego velocis quaeram vestigia cervae,
Et demam celeri sortia vincla cani.*
notum illud Virgillii Ecl. 2. 28.

*O tantum libeat mecum tibi sordida rura,
Atque humiles habitare casas, & figere cervos,*
Haedorumque gregem viridi compellere bibisco.
Propertius Lib. II. 23. 27.

*Mi nemo objiciat: libeat tibi Cynthia mecum
Roscida muscosis antra tenere jugis.*

ubi Marklandus ad Stat. p. 289. emendat,
(liceat modo) Cynthia tecum &c.
quod licet in MSS. apud Broukhufium,

& in nostris quoque codicibus nonnullis legatur, ac firmari posset ex Ovidio Lib. I. ex P. Epist. 8. 51.

*Ipsa ego pendentes (liceat modo) rupe capellas
Ipse velim baculo pascere nixus oves.*

*Ipse ego, ne solitis insistant pectora curis,
Ducam rurisolas sub juga panda boves.*

vulgata tamen lectio in Propertio praefenda est, quia aliter ingratissimo sibilu versus foedabitur propter praecedentem vocem objiciat; & recte libeat retinendum monuit Patruus meus in notis ad Virg. III. Georg. 436. Idem Propertius Lib. II. El. 15. 17. ad Cynthiam rusticantem:

*Protinus & nuda choreas imitabere sura,
Omnia ab externo sint modo tuta viro.*
*Ipse ego venabor, jam nunc me sacra Dianae
Suscipere, & Veneri ponere vota juvat.*
*Incipiam captare feras, & reddere pinus
Cornua, & audaces ipse monere canes.*

& quae plura in illa Elegia occurrunt. Tibullus Lib. I. El. 1. 57.

*Non ego laudari curo, mea Delia: tecum
Dummodo sim, quae so. segnis inersque vocer.*
*Ipse boves, modo sim tecum mea Delia, passim
Fungere, & in solo pascere monte pecus.*
*Et te dum liceat teneris retinere lacertis,
Mollis in inculta sit mihi somnus humo.*

quae Tibulliana ac Propertiana feliciter imitatus est Andreas Naugerius venustissimo Carmine XXVI. ad Gelliam, & praecipue v. 65.

*Sic ego per silvas tecum & per prata vagarer,
Grata essent sine te gaudia nulla mihi.*
Nunc pariter nitida recubare juvaret in umbra,

Et capere in viridi somnia grata toro.
*Nunc pariter nuda fontes invadere sura,
Torrida dum ficus finderet arva Camis.*
*Saepius in silvis lepores captare fugaces,
Et volucres fideis fallere carminibus.*
*Saepius in densa convicia dicere ludo,
Et madidas verno flosse ligare comas.*

Sep.

Duces securos in molli cespite somnos.

Ipse etiam citharam Phoebus quandoque reponit: 10

Et pharetras plectris, & mutat plectra pharetris.

Aestus erat, mediusque dies, & fessa per omnes

Captabant valles animalia frigus opacum,

Alituumque genus, ripaeque, amnesque filebant:

Cum Lycidas solis recubans venator in antris, 15

Corniger aërias ubi Cynthus educat alnos,

Absentem flebat Sarnim, gemitusque ciebat,

Ad circumstantes evolvens talia silvas:

Silvae, quae tenues ramis diffunditis umbras,

Umbrae dulce mihi riguis solamen in herbis, 20

Et sacri fontes, & amicae fontibus aurae,

Sarnis ubi est? quibus infelix in montibus errat?

Quas habitat terras Sarnis? quibus exfulat oris?

Rupibus hic Corydon & Iolae frater Amyntas

Phyllidis & veteres jactant Amaryllidis ignes, 25

Pastores ambo: nemorum nec poenitet illos.

Cccc 3

Nos

Saepeus umbroso choreas ducere sub antro,

Quum daret agrestes tibia pulsa sonos.

Ab quoties tales inter, mea Gellia, lusus

Injicerem cupidas in tua colla manus.

cum quibus conferre juvabit Flaminium

Lib. II. carm. VII. & praecipue pulcher-

rimam Broukhufii Elegiam III. ad Juliam,

& XII. ad Deliam rusticantem, quae Nau-

gerianis istis nihil cedunt, & ubi inter

alia manifesta apparet loci hujus Lotichia-

ni imitatio, Lib. IV. pag. 99. Poëmatum:

Haerebo fixus lateri spatiantis, & una

Excipiet positos cespitis verba duos.

Seu tu capreolis, seu delectabere damis:

Nunc damas figam, nunc tibi capreolos.

Sive sub ilicibus tenerum captare soporem

Qua vetus umbra altis decidit ilicibus.

— per omnes

13. *Captabant valles animalia frigus opa-*
cum] ex Virg. Ecl. II. 8.

Nunc etiam pecudes & frigora cap-
tant. &c.

Nos te, care puer, Solis redeuntis ab ortu
 Solis ad occasum, medioque vocamus in aestu.
 Nec te poeniteat nemorum: sunt humida nobis
 Antra, fatigatis puras dat Cynthus undas, 30
 Cynthus umbrosas valles, & frigida Tempe.
 Omnia tecum una fugerunt gaudia nostra,
 Sarni, nec e tereti sine te venabula quercu,
 Nec pharetras gestare libet: cui nostra laborent
 Retia? quis pariles aetate lavabit ad amnem 35
 Capreolos, texetque novos per cornua flores?
 Felices olim silvae, quas Sarnis obibat
 Sidere Luciferi primo, dum naribus acres
 Intemerata canes rostris vestigia captant.
 Gaudebant silvae, gaudebant frondea rura, 40
 Aurarumque leves animae, atque in montibus umbrae.
 Non illum Zephyris latuit variantibus aër,
 Non oriens Phoebus: fudij praenuncia signa,
 Quidque vehant Hyades, quid agat venator Orion
 No-

27. *Nos te, care puer, Solis redeuntis ab ortu Solis ad occasum &c.]* sic rectius quam *Solis ad ortum Solis ab occasu*, ut olim male edebatur in Ovidii loco Lib. v. Met. 440.

— *nam*

Solis ad occasum Solis quaerebat ab ortu.
 vide notata ad Lib. III. El. 7. II. ubi pluribus haec illustravimus. quibus adde illud Flaminii Lib. II. Carm. 2.

Te sine, care puer, leto mihi tristior ipso

Vita fuit, tardoque dies mihi tardior anno, Seu tenebras Vesper, seu lucem ferret Eous, Me flentem Vesper, flentem cernebat Eous.

quo loco Flaminius pulchre imitatus est fragmentum ex Smyrna Helvii Cinnae, quod illic produximus.

32. *Omnia tecum una fugerunt gaudia nostra]* ex Catullo Epigr. LXIX.

Omnia tecum una perierunt gaudia nostra, Quae tuus in vita dulcis alebat amor.

Noverat, & tacitae per amica silentia noctis
 Tela gerens humeris ibat, dum frigida coelo
 Sidera connivent blandos imitantia somnos.
 Ah miser, ignotis' nunc errabundus in oris,
 Antiquos imo suspirat pectore saltus,
 Saltusque, fluviosque, &, amica cubilia', valles, 50
 Non mihi te saltem licuit, dulcissime rerum,
 Adfari extremum, suprema nec oscula junxi,
 Nec mandata dedi, nec, Sarni, revertere dixi
 Infelix: cum tu Lycidam Nymphasque juberet
 Esse tui memores, iterumque iterumque vocares, 55
 Humida declinans ad amatos lumina colles.
 Sarni vale, celsae responsant undique rupes,
 Responsant cava faxes, vale, vale, optime Sarni.

Huc

49. *Antiquos imo suspirat pectore saltus, Saltusque, fluviosque &c.*
 Nullam hic video repetitionis elegantiam, & puto ab editoribus turbatum fuisse, ac forte scripsisse Lotichium,
Antiquus imo suspirat pectore silvas, Saltusque, fluviosque.
 ut *silvas* & *saltus* saepe Virgilius & alii poetæ conjungunt.

53. *Vale, vale, optime Sarni* est imitatio Virgilii Ecl. III. 79.

Et longum formose vale, vale, inquit, Jola. quem versus Barthius ad Gratii Cynege. v. 461. inter plurima exempla secundae flexionis productae promiscue vel correptae profert. de quo vid. Voss. II. Art. Gram. 25. sed hic in prima sede ultima in *vale* producitur, in secunda corripitur, & dactylus est, neglecta synalaepha propter sequentem vocalem; prima enim in *vale* produci nequit, ne quis spondaicum esse

& coalescere voces existimet. cujus vitandi causa paullo forte aliter hunc Virgilii versum adoptavit Hier. Vida Ecl. I. 42.

Et tristis, dilecte vale, vix inquis, Amynta. cum repetitio elegantior fuisset,

— *vale, vale, inquis, Amynta.* ut apud Basilium Zanchium Nenia in Sanazarium Lib. IV. Poëm. p. 127.

Famque vale, vale, o vates, vox saxa valete. ita noster Lib. I. El. XI. 13.

Castra valete, valete enses, vale hospita tellus, Et nemus, & lacrimis conscia ripa meis.

qui versus Lotichiani observabantur memoriae Jani Broukhufii in Juvenilib. pag. 421.

Arma valete, valete enses, vale hospita tellus, Et desiderii conscia castra mei.

ubi uterque ultimam in *vale*, neglecta elisione, corripiunt propter sequentem aspirationem.

Huc puer o formose, novas hinc explicat umbras
 Populus, & viridi praetexit gramine ripas 60
 Cynthus, & molles irritat murmure somnos,
 Huc puer o formose redi: non tempora vitae
 Longa meae superant, tu nunc eris alter in istis
 Montibus, & manuum invenies monumenta mearum.
 Ipse tibi saevo tutas a frigore myrthos, 65
 Ipse sero lauros, & dum sero, crescite dico.
 Felix illa dies, qua tu mihi redditus olim,
 Post triste exilium, post duros mille labores,

Nar-

64. *Et manuum invenies monumenta mearum* eleganter adhaeret Virgilio Lib. III. Aen. v. 486.

Accipe Et haec, manuum tibi quae monumenta mearum

Sint, precor, Et longum Andromachae testentur amorem.

Hieronymus Vida Ecl. I. v. 69. loco prorsus simili:

Quas posuit modo discedens hinc ordine Daphnis;

*Et dixit, tamen ista mei monumenta manebunt;
 Crescetis, vites; vobiscum consita crescet
 Ulinus, Et exilii nostri numerabitis annos.*

65. *Ipse sero lauros, Et dum sero, crescite dico* Cogitabat illa Virgillii Ecl. x. 54.

— *tenerisque meos incidere amores*

Arboribus: crescent illae, crescetis amores.
 quae imitatus est auctor Epigrammatis antiqui apud Pithoeum Lib. IV. p. 161.

*Quando ponebam novellas arbores mali Et piri,
 Cortici summae notavi nomen ardoris mei.
 Nulla fit exinde finis vel quies cupidinis,
 Crescit arbor, gliscit ardor, ramus inplet li-
 teras.*

sic recte corrigunt Scriverius & N. Hein-
 sius in marginibus codicum suorum, nam
 male a Pithoeo editum est,

Crescit arbor, gliscit arbor.

Oenone apud Ovidium Epist. v. v. 21.

Incisae servant a te mea nomina fagi,

Et legor Oenone falce notata tua.

Et quantum trunci, tantum mea nomina cres-
cunt,

Crescite, Et in titulos surgite recta meos.

quae venuste imitatus est Hadr. Relandus
 Eleg. x. Galatae suae:

Illic castaneae molles tua nomina servant,

Quam bene nominibus nomina juncta meis.

Una quidem ante alias incisae parte superbit,

Crescit Et in titulos ambitiosa meos.

& sic passim alii poetae, sed omnium ele-
 gantissime Petrus Francius Eclog. v. loco
 pulcherrimo:

O quoties flammis narraui bis saltibus illas!

O quam bis saepe mei commisi pectoris ignes

Arboribus, nomenque tuum, sermosa, meum-
que

Incidi teneris alterno carmine truncis!

Crescite cum teneris, dixi, duo nomina trun-
cis,

Et cum nominibus cum truncis crescite amo-
res.

Creverunt trunci, creverunt nomina, soli

Me miserum! soli vos decrevistis amores.

vide Meurs. Spicileg. ad Theocrit. p. 106.
 & Menagium ad Tassi Amyntam p. 174.

Narrabis casusque tuos, & flumina & urbes,

Quaeque peregrinis habitent animalia silvis.

70

In numerum quercus ipsae, fagique loquentes,

Ipsae convalles, ipsa haec arbusa sonabunt:

Ducite, ut ante, canes pueri, gestate pharetras.

Sperabant hic laeta sibi connubia Nymphae,

Sarni, tua captae forma, & florentibus annis.

75

Nunc spes absumtae Nymphis, nunc vallibus imis

Abruptos luget Dryadum chorus omnis amores.

Gramina silvestres sanant Gortynia capras,

Quas bonus occulta Venator arundine fixit:

Non desiderium relevant, non gramina curas.

80

At tu non iterum nostros miraberis arcus,

Care puer, non his fuimus, dum fata tulerunt,

Indecores ambo silvis: tu prima voluptas,

Tu postrema mihi, meminique, o Sarni, tuorum

D d d d

Lu-

69. Narrabis casusque tuos, & flumina & urbes &c.] vide ad Lib. 1. El. 2. 73. & Lib. v. El. 13. 21. & notatis illic adde elegantem Catulli locum carm. ix. ad Veranium:

Venistine domum ad tuos penates,
Fratresque unanimes, tuamque matrem?
Venisti, o mihi nuntii beati!
Visam te incolumem, audiamque Iberum
Narrantem loca, facta, nationes,
Ut mos est tuus: applicansque collum
Fucundum os: oculosque suaviabor.

71. In numerum quercus ipsae fagique loquentes] Expressum è Virgilio Ecl. vi. 17.

Tum vero in numerum Faunosque ferasque videres

Ludere, tum rigidas motare cacumina quercus.

72. Ipsae convalles, ipsa haec arbusa sonabunt] ex eodem Virgilio Ecl. 1. 40.

— ipsae te, Tityre, pinus,
Ipsi te fontes, ipsa haec arbusa vocabant.
Nemesianus Ecl. 1. 73.

Silvestris nunc te platanus, Meliboeus furrat,
Te pinus; reboat te quidquid carminis Echo
Respondet silvae, te nostra armenta loquuntur,
ubi vide doctorum notas.

Lustra per haec quondam, memini, venerande, laborum. 85

Ut jaculum hoc ima semel a radice recisum,

Quod solidum nodis olim fortissimus Hagnon,

Quod Lycidae nunc dextra gerit, non amplius ullas

Induet aut frondes, dabit aut venantibus umbras:

Sic nostro numquam cedit de pectore Sarnis. 90

Sarnis nos dilexit, & ipse est dignus amari.

Sis memor o, longumque vale, jam dura canentem

Fata vocant Lycidam, riguis tua dignior aetas

Fontibus, & silvis, & amictis gramine ripis:

At meus in tenues vanescat spiritus auras. 95

Haec Lycidas, & surgit, eum comitantur euntem

Aste-

82. — non his fuimus, dum fata tulerunt,
Indecores ambo silvis]

Virg. vii. Aen. 231.

Non erimus regno indecotes; nec vestra feretur
Fama levis.

86. Ut jaculum hoc ima semel a radice reci-
sum &c.

Quod Lycidae nunc dextra gerit, non
amplius ullas

Induet aut frondes, dabit aut venanti-
bus umbras.]

elegans imitatio Virgilii xii. Aen. 206.

Ut sceptrum hoc (dextra sceptrum nam sorte
gerebat)

Numquam fronde levi fundet virgulta nec
umbras,

Cum semel in silvis imo de stirpe recisum
Matre caret, posuitque comas & brachia ferro.

Valerius Flaccus Lib. iii. v. 707.

Hanc ego magnanini spoliū Didymaonis
basta,

Quae neque jam frondes virides neque pro-
feret umbras.

eo respicit Statius vii. Theb. 552.

Ante haec excusso frondescet lancea ferro &c.
quae omnia derivata sunt de fonte Home-

rico Il. A. v. 234.

Ναὶ μὰ τὸδε σκήπτρον το μέν εἰ ποτε φύλλα καὶ
ὄζυς

φύσει, ἐπ' εἰδὴ πῶτα τμήν ἐν ὄρεσσι λείλαπεν,
οὐδ' ἀναδύλῃσι.

v. Scalig. ad Priap. carm. xxiv. & L. Boe
Observ. Crit. cap. 29.

88. Quod Lycidae nunc dextra gerit] op-
tima imitatio Virgilii Lib. xii. Aen. 95.

— nunc o numquam frustrata labores
Hasta meos, nunc tempus adest, te maximus
Astor,

Te Turni nunc dextra gerit.

91. & ipse est dignus amari] Adhaeret
rursus Virgilio Ecl. v. v. 89.

At tu sume pedum, quod, me cum saepe roga-
ret,

Nontulit Antigenes, & erat tum dignus a-
mari.

Balthazar Castilioneus sub finem Alconis,
Eclogae praestantissimae, quam in obitum
Joh. Cortae scriptam esse recte putabat
Broukhufius:

Nos Alcon dilexit multum, & dignus amari
Ipse fuit nobis, & tali dignus bonare.

Asterionque Laconque canes, & grandibus ora
 Humeſtant ambo lacrimis: ille undique ramis
 Ilice decifis alta prope flumen amoenum
 Tela ſagittiferis ſuſpēdit clauſa pharetris, 100
 Et picturatos, quos Sarnis geſſerat, arcus
 Subligat, & jacula, & pedicas & tortile cornu:
 Addidit & titulum Lycidas: HAEC SARNIDIS ARMA.

Dddd 2

H.

96. — *eum comitantur euntem
 Aſterioque Laconque canes]*

In animo habebat locum Virgilii viii. Aen.
 462.

*Nec non & gemini cuſtodes limine ab alto
 Procedunt, greſſumque canes comitantur be-
 rilem.*

*eum porro, ne quis hanc voculam ut hu-
 miliorem adſpēnetur, adhibet hoc in ver-
 ſu ad exemplum Virgilii iv. G. 430.*

*Ibat: eum vaſti circum gens bumida ponti.
 Lib. iv. Aen. 479.*

*Qui mihi reddat eum, vel eo me ſolvat aman-
 tem.*

& ſic Lib. v. Aen. 239. viii. 33. & in
 Codd. MSS. Lib. x. v. 874.

*Aeneas adgnovit eum, laetusque precatur.
 ut & in Cod. Franciano legitur. vulgo enim.
 Lib. xi. Aen. v. 12.*

*Tum ſocios; namque omnis eum ſtipata tege-
 bat*

*Turba Ducum &c.
 noſtet infra Ecl. ii. v. 66.*

*Haſtenus haec Viburnus, eum audire ge-
 mentem &c.*

Hieron. Vida Ecl. iii. v. 87.

*Sic Damon; ſimul ibat, eum videre vagantem
 &c.*

& ita ſaepe in Carmine Bucolico: etiam a-
 pud alios, ut Propertium Lib. iii. 18. 1.

*Credis eum jam poſſe tuae meminiffe figurae.
 Corippus Africanus Lib. i. pag. 24. ed.
 Deiniſt.*

Aſtante benedixit eum.

ubi Heinſius corrigebat *berum*. vocabulum
 tamen *ejus* ut humile & languidum in ver-
 ſu heroico damnat Cel. Bentlejus ad Horat.
 Lib. iii. Od. xi. 18. neque facile certe aut
 ſine judicio admittendum. in Manilio ta-
 men ſuo non improbavit, aut verſum de-
 leri juſſit, Lib. i. 301.

*Summa tenent ejus miſeris notiſſima nautis.
 Signa &c.*

apud Pindarum Theban. Epit. Iliad. v. 22.

— *vincuntur ſteſibus ejus*

Mirmidones.

& v. 1058.

*Quadrupes adduntur eis, curruſque tubaeque-
 ſic legitur vulgo. at quanto rectius codex
 Voſſianus, & Scholiaſtes Statii, qui locum
 illum profert ad Lib. vi. Theb. v. 121.
 exhibent,*

*Quadrupesque adduntur equi.
 male etiam in carmine Severi de Cicero-
 ne inter Cataleſta Pithoei Lib. ii. pag. 56.
 in Cod. MS. legitur:*

*Publica vox ejus aeternum obmutuit armis.
 ſed vide plura in notis Patruſi mei ad Ovid.
 viii. Met. v. 16. ubi alia ex Tibullo &
 Propertio exempla.*

101. *Et picturatos, quos Sarnis geſſerat,
 arcus &c.]* Totum hunc locum ſi quis
 conferat cum initio Lib. xi. Aeneidos Ma-
 roniana, ubi Aeneas ex armis & exu-
 viis Mezentii tropaeum erigit, videbit fe-
 liciffimo artificio ea ex heroico grandiori
 carmine in ſimplicius Bucolicum derivata
 eſſe.

Illum etiam silvae, illum etiam flevistis arenae,
 Herbifer illum etiam te nomine, Sarni, vocantem. 104
 Cynthius, & gelidis flevit sub collibus Acis,
 Maesta percussis gemit quoque rupibus Echo.

VIBURNUS, VENATOR.

E C L O G A II.

Forte quiescebat gelida Viburnus in umbrā
 Venator, liquidas ubi tardis flexibus undas
 In mare deducit per opaca silentia Varus.

11-

104. *Illum etiam silvae, illum etiam fle-*
vistis arenae] Praestaret hoc in versu illum
 deleri in secunda sede, & relicto hiatu legi,
Illum etiam silvae, etiam flevistis arenae,
Herbifer illum etiam &c.

Sed secutus fuit Lotichius antiquas Vir-
 gili editiones, cujus elegantissimum lo-
 cum hic optime imitatur. Ecl. x. v. 13.

Illum etiam lauri, etiam flevere myricae,
Pinifer illum etiam soli sub rupe jacentem
Maenalis, & gelidi fleverunt saxa Lycaei.

ut recte praetulit Pirijs, & ex Mediceo
 aliisque codicibus restituit Heinsius: nam
 in vulgatis illic perperam inferebatur, *il-*
lum etiam flevere myricae. simile illud Joh.
 Baptistae Amalthei circa finem Eclogae iv.
 seu Sarni,

Illum deserta prostrati Panes in herba,
Illum etiam Nymphae deploravere per agros,
Exanimis Nymphae, desolatumque ululatu
Inplevere nemus.

& Fracastorii Carm. 2. in obitum Tursiani
 v. 73.

Illum etiam Grajae, & Nymphae flevere La-
tinae,

Illum etiam Tuscis Calliopea modis.
Quin etiam silvae & montes gemitte ferun-
tur,

Et vos extremi silestis Hyperborei.

Hieronymus Vida Ecl. II. v. 23.

Illum etiam montesque feri, desertaque late

Fleverunt nemora, umbrasque in vallibus
amnes.

quibus versibus non dubito Vidam respe-
 xisse illos Maronis Ecl. v. v. 27.

Daphni, tuum Poenos etiam ingemuisse leones
Interitum, montesque feri silvaeque loquun-
tur.

107. *Maesta percussis gemit quoque ru-*
pibus Echo] illustrabunt hunc versum no-
 tae Titii & Barthii ad Nemesian. Ecl. I.
 v. 73.

ECL. II. VIBURNUS, VENATOR] Laudat
 hanc Lotichii Eclogam Broukhufius in notis
 ad Sannazar. Lib. III. El. I. v. 170. *Hunc*
fluvium (Varum) Ecloga pulcherrima, quae
est ordine secunda, nobilistavit Poetarum Ger-
manorum Pboenix Petrus Lotichius Secun-
dus, ad ejus ripas deplorans patriae suae
calamitates. de Varo autem flumine legi
 merentur H. Suritae & Celeb. Wesselingii
 notae ad Antonin. Itiner. pag. 297. ubi
 recte notat Vibii Sequestri errorem, qui
 eundem ac Rubiconem facit: id quod
 animadvertit etiam P. Jofredus in Nicæae
 Descript. Prolegom. cap. I. & XI.

2. *ubi tardis flexibus undas &c]* respi-
 cit illud Virgilii de Mincio flumine Georg.
 III. 14.

Propter aquam, tardis ingens ubi flexibus er-
rat

Mincius, & tenera praetexit arundine ripas.

Illic, mane novo, salicum nemus inter amoenum,
 Ah procul a dulci patria, clamore propinquos
 Inplebat Ligurum montes, & brachia coelo
 Tendebat lacrimans, surdasque ita flebat ad auras.

Sol qui luciferos tollis de gurgite vultus,
 Purpureoque rigas diffusum lumine mundum,
 Abde caput, Sol magne, nigrescant omnia circum, 10
 Dum queror infandos casus, & acerba meorum
 Exfilia, & divos suprema conprecor hora.

O patria, o regum genitrix, clarissima bello,
 Plena animis, felix populis, & prole virorum,
 Dum fortuna fuit, nunc Dis averfa voluntas 15
 Jamdudum: vera ergo tuos mihi fama labores
 Ad maris Hesperii litus, Solemque cadentem
 Detulit? unde furor? quae tanta infania ferri?

Dicite vos altis lapsi de montibus amnes,
 Rhene pater, tuque uber aquis stagnantibus Albi, 20
 (Scitis enim, & longo memores repetetis in aevo)
 Quot nati cecidere Ducum? quot in acquor apertum
 Quadrupedesque virosque, & fortia volvitis arma.

Vos etiam avectas externo milite praedas

D d d d 3

Op-

10. *nigrescant omnia circum*] Virg. Aen. xi. 824.

11. *Dum queror infandos casus &c. & di-
 vos suprema conprecor hora*] similiter Da-
 mon apud Virg. Ecl. viii. v. 19.

*Dum queror, & divos (quamquam nil te-
 ribus illis*

*Profeci) extrema moriens tamen adloquor
 hora.*

15. *nunc Dis averfa voluntas*] Virg. xii.
 Aen. 647.

— vos o mihi Manes

Est: boni; quoniam superis averfa voluntas.

Oppidaque, everfasque urbes vidistis, & arces 25
 Collibus inpositas, ferro quas inpius hostis
 Eruit, aut hausit ferro crudelior ignis.

Sistite currentes vaga flumina, sistite lymphas.
 Inpius haec nobis hostis monumenta reliquit,
 Sanguine fumantes campos, squalentiaque arva. 30
 At vos adversis undas diffundite ripis,
 Tantorumque ignominias abolete malorum.

Infelix patria, en longi quae praemia belli,
 Quam spolia ampla refers! nostros adfectat honores 35
 Barbarus, in nostris regnans agit otia silvis!
 Nos procul expulsi, rapido loca torrida ab aestu,
 Litoraque ulla siti, & vacuas lustramus arenas,
 Quique olim in tacitis nemorum secessibus omnem

Flo-

31. *At vos adversis undas diffundite ripis]* videtur ante oculos habuisse locum ex Valerii Catonis Diris §. 66.

Flebite currentes lymphas vaga flumina retro, Flebite & adversis rursum diffundite campis. ubi N. Heinſius legebat, *fursum diffundite campis.* ut repetat lymphas ex praec. versu: sed qua ellipsi opus non est, si cum Scaligero *cursum diffundite* legamus. ut monuimus supra ad Lib. II. Eleg. 15. 45. recte autem *diffundite* non *effundite.* ut variant codices MSS. apud Virg. XI. Aen. 465.

36. *Nos procul expulsi rapido loca torrida ab aestu &c.]* Pariter Naugerius in *Damone*, ubi patriae suae calamitates etiam enarrat:

Quod si non novus ex alto demissus Olympo,

Hanc cladem nostris Deus avertisset ab oris; Ausoniis esset nullus jam pastor in agris, Nos miseri patria extorres, rerum omnium egeni; Ab dolor! externas longe erraremus ad urbes.

40. *Istis nunc ostrea saxis, Ostrea, & haerentes &c.]* Quae his versibus enumerat Viburnus, ut ex venatore se ad piscatoriam humilitatem deductum queratur, contra in Ecloga piscatoria Mycon eadem adprecatur Lycidae apud Sarnazarium Ecl. I. §. 112. ex quo loco nonnihil coloris deduxisse videri possit Lotichius,

Sed tu: sic faciles vicina Megeria semper Sufficiat conchas; sic proxima Mergilline Ostrea, saxosaeque ferat tibi rupis ecbinas.

Florem ævi, & primos venatibus egimus annos,
 (Heu sortem miserandam!) istis nunc ostrea faxis, 40
 Ostrea, & haerentes scopulis avellere conchas,
 Discimus, æquoreisque famem solamur echinis,
 Et saepe in nuda defessi sternimur alga:
 Vix humiles Varus salices, alnosque virentes
 Sufficit, & dulces nautis sitientibus undas! 45

O ubi culta secans liquido pede Cynthus arva
 Per virides saltus, perque avia lustra ferarum
 Labitur, & Dryadum secretos audit amores:

Dum

& Lepidina apud Joh. Jovian. Pontanum
 Ecloga 11. Pastoralis pag. 102.

*Illam ego dum Capreas peterem cum matre,
 sedentem
 Ad scopulum vidi, famulae properare legentes
 Ostrea, & evulsas lapi deo e margine con-
 chas,
 Accepit Dea me gremio, & donavit echinis.*

Quod autem Eclogam Sannazarii piscato-
 riam memoraverim, sciendum est, primam
 praeclari illius inventi gloriam Actio tri-
 buendam esse. vide P. Nannii praefat. ante
 Bucolica Virgilii pag. 18. & notas Brouk-
 hufii ad Sannazar. Eclog. 11. v. 44. quam-
 quam aliorum ante Sincerum exempla hac
 in re adferat Menagius in Observ. ad
 Amintam Tassi ipso initio: Dolendum
 vero, ex decem Sannazarii Eclogis Pesca-
 torii dimidiam tantum partem ad nos per-
 venisse. vid. Broukhuf. ad Lib. III. El. 2.
 v. 51. Sunt enim egregiae, & Poëta cul-
 tissimo dignae, quantumvis mihi de iis
 judicaverit Erasmus, adversus quem bene
 Sannazarium vindicavit Franc. Flor. Sabi-
 nus in Lect. Subseciv. Cap. vi. in Tom. 1.
 Fac. Critic. p. 1202. & seqq. Deperdita-
 rum vero jactura eo gravior, quia in

hoc argumento vix alii e recentioribus
 versati fuerint; nisi quod inter tres E-
 clogas in obitum P. Bembt, quae legun-
 tur in Tom. 1. Poët. Ital. Toscani, una
 occurrat p. 182. & seqq. ubi piscatores
 quoque introducuntur.

43. *Et saepe in nuda defessi sternimur at-
 ga*] Pariter Lycidas in eadem Sannazarii
 Ecloga v. 54.

— *quid jam morer ultra*

*Infelix? an ut hac vili projectus in alga
 Arenteis tantum frutices, desertaque cernam
 Litora, & ingrato jactem mea verba sepul-
 cro.*

46. *O ubi culta secans liquido pede Cyn-
 thus arva &c.*] elegantissima exclamatio
 in desiderio locorum, quorum absentiam
 impatienter ferimus; ad exemplum Virgilii
 Lib. 11. Georg. 186.

— *O ubi campi,*

*Spercheosque, & virginibus bacchata La-
 caenis*

*Taygeta, & qui me gelidis in vallibus Haemi
 Sistat, & ingenti ramorum protegat umbra.*

Joh. Bapt. Amaltheus initio Aconis:

*O qui Diæci statuatur me vertice montis,
 Aut fortunosos Erymanthi sistat ad amnes.*

Flaminius Epicurio Hyellæ Lib. 17. Carm. 17.

Dum puer adsueto residens canit Acis in antro.

Huc ades, o Telethusa, ades o mi dulcis Oreas. 50

Ille canit, valles iterant, collesque resultant.

Sed neque jam pulchrum superest, nec amabile quidquam,
Nec prior illa colit silvas & rura voluptas:

Ipsa fugat longe pavidas discordia Nymphas,

Effera dum montes nigris circumvolat alis, 55

Et consanguineos trahit in fera praelia Faunos.

At tu si precibus, lacrimis si flecteris ullis,

Omnipotens miserere pater, miserere laborum

Tantium, fatis ultrices exhausimus iras.

Si tamen id fixum sedet, ut commissa luamus 60

Nostra, juvat scelerum meritas exsolvere poenas,

Ut placida saltem crescant in pace nepotes:

Si qua dies possit gentis sarcire ruinas.

Hoc precor, hanc manes liceat spem ferre sub imos.

Exfere luciferos Sol nubibus, exfere vultus. 65

Haecenus haec Viburnus: eum audivere gementem

Vi-

*O qui pallentes Erebi me ducat ad umbras,
Et genibus sistat me, pater Orce, tuis!*

*O quales tibi manarent mea lumina fletus,
Funderet o quantas lingua diserta preces!*

51. Ille canit; valles iterant collesque resultant] Virg. Ecl. vi. 84.

Ille canit: pulsae referunt ad sidera vales.
pulchre Joh. Jov. Pontanus Lepidinae Ecl.
i. p. 160.

Cum canere inciperet &c. Philomela recessit,
At circum attonitae stupuere ad carmina
Nymphae,

*Ipsa quidem canit, at venti posuere silentes,
Strataque pacati requierunt murmura ponti.*

M. Ant. Flaminii in Lusibus Pastoralibus
Lib. iv. Carm. v. 27.

Nunc te sancta Pales, nunc te, Latonia virgo,
Nunc referens laudes, Pan Tegeae, tuas.

Ille canit: tremula respondent voce capellae,
Saltat & oblitis baedulus uberibus.

quibus Flaminii Lusibus Pastoralibus nescio an aliquid ex omni antiquitate proferri vel anteponi possit dulcius aut mollius

Vicino Lycidas qui forte sedebat in antro.
 Et celsis Ligurum descendens montibus Acron,
 Exsilii comites, ambo florentibus annis,
 Insignes ambo calamis, venatibus ambo: 70
 Illi, ut crescentes mulcerent carmine curas,
 Et veteris luctus consolarentur amici,
 Inter se alternos coeperunt edere cantus.
 Tunc prior haec Lycidas, haec ordine proximus Acron.
 Eccc Lyc.

eorum certe praestantiam & inimitandam suavitatem commendat ac probat infelix aliorum, qui aemulari illos conati sunt, successus, si similes nonnullos Bembii ac Naugerii Lusus excipiamus. ceterum geminus plane locus est apud Basil. Zanchium Lib. vi. Poëm. Ecl. i. in Gabr. Altilium.

Ille canit; mea vita Lami loca nota relinque, Quintia Parthenopes dulcia tella pete &c.

Dum canit, Aoniae respondent carmina valles,

Et nemora intonsis spissa cacuminibus.

52. Sed neque jam pulchrum superest, nec amabile quidquam] idem fere versus occurrit Lib. iv. El. 4. v. 21.

Te sine nil laetum nobis, nec amabile quidquam,

Delicias mundi fustulit una dies.

ubi vide.

61. — *gentis sarcire ruinas*] e Virgilio iv. Georg. 249.

Incumbunt generis lapsi sarcire ruinas.

69. — *ambo florentibus annis,*

Insignes ambo calamis &c.]

Virg. Ecl. vii. 4.

Ambo florentes aetatibus, Arcades ambo, Et cantare pares, & respondere parati.

Lotichium vero in his Eclogis aliquando Sannazarii Eclogas imitatum fuisse, non semel deprehendi. id patebit clarissime, si

hunc locum conferas cum illis Sinceri ex fragmento Eclogae deperditae v. 15.

Insignes ambo calamis, & versibus ambo, Aptus uterque fretis, piscatibus aptus uterque,

Ille bamos versare, hic retia solvere in aequor. Tunc prior haec Zephyraeus &c.

Broukhufius initio Eclog. i.

Forte sub aëria quercu confederat Aegon &c.

Fuxta erat & Thyrsis: ambo cantare periti,

Ambo pares aetate, pares & amoribus ambo.

& Ecl. v.

Inter oves pastor Lycidas confedit & Aegle, Ambo pares aetate, pares in amoribus ambo.

&c.

Atque ita mellito Lycidas prior incipit ore.

71. *Illi ut crescentes mulcerent carmine curas,*

Et veteris luctus consolarentur amici,

Inter se alternos &c.]

Conferenda haec sunt cum loco Nemesiani Ecl. 2. 14. & seqq.

Tum vero ardentes flammatis pectoris aestus Carminibus, dulcique parant relevare querela, Ambo aevo, cantuque pares, nec dispare forma:

Ambo genis leves, intonsi crinibus ambo;

Atque sub hac platano moesti solatia casus

Alternant: Idas calamis, & versibus Alcon.

LYC. Nymphae, coeruleo quas nutrit Varus in amne, 74

Sit mihi fas, Nymphae, falicum de fronde coronam

Texere, jam primum viridi pubescimus aevo,

Mox dabitis natas haec ipsa ad flumina myrtos.

ACR. Aurae, quae gelidos colitis per devia lucos,

Dum sedeo, & tectus canto fluvialibus umbris, 80

Vos lenite aestus, numerosque & verba canentis,

Sicubi fessa jacet, Nisae referatis ad aures.

LYC. Fluminibus valles riguae, vaga flumina ripis,

Arboribus ripae, fletu gaudemus amantes.

Flevimus, & plenos lacrimarum fudimus amnes, 85

Et tamen (heu) quantis torrentur pectora flammis!

ACR.

79. Aurae, quae gelidos colitis per devia lucos &c.

Vos lenite aestus &c.] manifesta imitatio Naugerii Carm. II. init.

Aurae, quae levibus percurritis aëra pennis, Et strepitibus blando per nemora alta sona.

Serta dat haec vobis, vobis haec rusticus Idmon,

Spargit odorato plena canistra croco.

Vos lenite aestum, & paleas se jungite inanes, Dum medio fruges ventilat ille die.

& Joh. Bapt. Amalthei non procul ab initio Coridonis.

Felices aurae, quae circum roscida culta, Mollibus incinctae Zephyris, & vere perenni

Aeternos alitis flores & amoena vireta: &c.

Vos lenite aestus, atque alludente susurro

Mulcete ardentis radiantia lumina Solis.

82. Nisae referatis ad aures] Virgil. Ecl.

III. 73.

Quoties & quae nobis Galatea lacuta est,

Partem aliquam venti divum referatis ad aures.

Hieron. Vida Ecl. I. 8.

Has o qui saltem voces tibi ventus ad aures, Daphni, ferat; nostrum, Daphni, absens nosce dolorem.

& paria his Lotichianis versibus sunt illa Basilii Zanchii Ecl. I. pag. 129.

Vos aurae, o nostras aurae ingeminate querelas,

Vos o quae virides silvas, quae frondea rura incolitis, socias lacrimoso carmine voces

Fundite, & adkonitas letum hoc referatis ad aures

Nympharum &c.

84. Fluminibus valles riguae &c. fletu gaudemus amantes] Virg. Ecl. X. 7. 29. seqq.

Nec lacrimis crudelis amor, nec gramina rivis,

Nec cithyso saturantur apes, nec fronde capellae.

ACR. Arcturo cervos, Delphini fidere tauros,
 Vere novo rigidos Venus ignea concitat urſcs:
 At furor ille mihi toto non deficit anno,
 Nec finire licet tantos mihi morte dolores.

90

LYC. Ille Aper (ah) miſeris qui vaſtat rura colonis,
 Ille ferox ſi pendet Aper mihi ſanguine poenas,
 Hic Triviae celſa reddam capita horrida pinu.
 Mitis ades, nemorum cuſtos Latonia virgo.

ACR. En de ramaſa venabula quatuor orno,
 Ecce duo tibi, Niſa, duoque haſtilia Nymphis.

95

His feries pavidos, nemora inter frondea, cervos,
 Cervos, & capreas, & fulvo terгоре damas.

LYC. Ad fluvium duc, Daphni, canes (vocat aeſtus in umbram)
 Nec catulos virides ſine laſcivire per herbas.

100

Eja agedum, requieſce Lacon, requieſce Lycarba,
 Fervidus Hesperias dnm Sol declinet in undas.

ACR. Ad ſalices, mea Niſa, veni, dum retia tendo.
 Hic nemus, hic gelidis lenes adflatibus aurae.

Huc ades, o mea Niſa, novos tibi ruris honores,
 Purpureas uvas & cana Cydonia ſervo.

105

LYC. Veſper adest, pueri, nodosa reſigite lina,
 Humidaque ad Boream ſuſpendite, non bene Lunae

E e e e 2

Cre-

96. *Ecce duo tibi Niſa, duoque baſtilia Nymphis*] Virg. Ecl. v. v. 66.
 — *en quatuor aras,*
Ecce duas tibi, Daphni, duas altaria Phoebus.

ut reſtituit Heinfius, cum in aliis MSS. & codice Voſſiano *duo altaria* reſiſto hiatu. in vulgatis *duoque*, quomodo etiam in Codice Franciano legitur.

Creditur: hoc primum: sed cum praenuncia lucis
Fulserit exorieps Aurora, revisite silvas.

110

AcR. At mihi nocte magis latos obsidere campos,
Insidiisque placet dumofas claudere valles,
Cum terraeque fretumque silent, micat Arcadis urfae
Sidus, & argutis circum tremit ignibus aether.

LYC. Exsul ago, & teneros meditor (quis credat?) amores, 115

Solarique juvat rapidos, quibus urimur, aestus
Flumine, Vare, tuo. Quid tum, si fata negabunt
In patriam reditus? Tellus commune sepulcrum est.

AcR. Vos ego dilectos cineres, atque ossa parentum,
Et nemora, & dulces jubeo salvere penates.

120

Cynthi vale. Quid tum, patriae si nulla videndae
Spes superest? Uno sub Sole jacebimus omnes.

Haec illi: at mediis Varus caput extulit undis,
Rugosoque notans in fagi cortice versus,
Cetera ad Eridani, dixit, cantabitis amnem,
Dixit, & obliquo rursus caput abdidit alveo.

125

108. *Humidaque ad Boream suspendite]*
vide notam Patruī mei ad Gratii Cyneg.
†-55.

122. *Uno sub sole jacebimus omnes]* vide
notata ad Lib. iv. Eleg. 5. †. 59.

123. — *mediis Varus caput extulit undis,*
Rugosoque notans in fagi cortice ver-
sus]

ad hanc Lotichii Eclogam respicit Adam.
Siberus in Epigrammate, quo Lotichium
Bembo, Naugerio, & Castilloneo praefert,
quod legitur inter Adoptiva T. II. huj.
Edit. p. 190.

At tu, qui vena suavi, qui mente, Secunde,

Sincera praestas, judicioque vales;

Rugosis Varus caedebat qualia sagis,

Carmina dum Venetum condidit ad Eridanum.

Scriptis enim hanc Eclogam, cum ex Gal-
lia in Italiam tenderet, & in Liguriam ve-
nisset, quam a Gallia Narbonensi dividit
Varus, ad cujus ripas sub Viburni persona
patriae suae fata hic desiet.

126. *Dixit, & obliquo rursus caput abdidit*
alveo] eodem modo Joh. Bapt. Amaltheus
in fine Eclog. v. Silidis:

Ille refert: plausum ingeminant latae undique
ripae,

Vicinumque nemus, donec se fluminis alveo
Condedit, & prones cursus emisit aquarum.

N I.

N I C E R

AD ILLUSTRISSIMUM PRINCIPEM PALATINUM
O T H O N E M H E N R I C U M ,
UTRIUSQUE BAVARIAE DUCEM,
ELECTOREM &c.

E C L O G A III.

Astrorum nitidos aurora fugaverat ignes,
Purpureoque fores coeli referaverat ortu,
E c c e 3

Cum

ECL. III. NICER AD ILLUSTRIS. PRIN-
CIPEM OTHON. HENR. &c.] Hunc titu-
lum, ut & in ceteris Eclogis, restitimus ex
edit. Voegeliana, in qua legitur haec Eclo-
ga pag. 133. vulgatae enim editiones omise-
runt nomina illorum, quibus singulae Eclo-
gae inscriptae sunt: nisi quod Ecloga secun-
da etiam in Voegel. nulli dedicata sit, pri-
mae Eclogae, quae sola non habetur in Ed.
Voegeliana, parum abfuit, quin titulum
dedissem, AD ERASMUM NEUSTETTERUM
cognomine STURMERUM. Illum enim ad-
loquitur in initio. Sed repressit me, quod
in Ecloga quarta, Pompilio Amaseo in-
scripta, inferat quoque adlocutionem ad
eundem Erasmus Neustetterum, Stur-
merum, circa v. 46. Hanc vero Eclogam
non diu ante mortem suam scripsisse Lo-
tichium, colligi potest ex Georg. Oster-
marii & J. Posthii carminibus ad Nicrum
fluvium in Adoptivis p. 242. & 252. fir-
maturque ex ipsius Lotichii Epistola Joh.
Hagio an. 1557. id est triennio ante obi-
tum poetae, scripta, quae legitur Lib.
I. Epist. 23. qua Hagio hanc Eclogam
mittit, ejusque argumentum nos docet:
*Mitto ad te Nicrum meum, carmen per se
quidem tenue, nec in id a me confectum,
quod illustrissimi Principis divinas laudes,
quas mente ac cogitatione melius complectimur,
exprimere me posse considerem, sed ut darem
aliquod saltem interim perpetuae meae erga
Illustrissimum Principem voluntatis testi-*

*monium, donec aliquid per otium excuderem,
quod si minus dignitati tanti Principis ac
gloriae responderet, animi tamen mei cupi-
ditatem ac propensionem adaequaret.* Cete-
rum optime Lotichius in his Eclogis suis
observavit praeceptum Servii ad init. Ecl.
III. Virgilii: *Qui Bucolica scribit, ante
omnia curare debet, ne similes sibi sint E-
clogae.* in prima enim Ecloga sub persona
Lycidae Poeta ipse desiderium amici, pe-
regre perfecti, sub Sarnidis titulo, expo-
nit. Secunda patriae suae calamitates de-
plorat. Hac tertia excurrit in laudes Prin-
cipis & Electoris Palatini Othonis Henrici.
Quarta infelicis amatoris querelas de O-
cyroës fastu ac crudelitate exhibet. Quinta
infelix fatum amici literati in flumine sub-
mersi, sub persona Daphnidis, conquiritur,
in qua ad modum Pharmaceutriae
Theocriteae ac Virgilianae mulierem in-
ducit magico carmine Daphnidem, quem
absentem credebat, insectantem; in qua
sola duo interlocutores sunt, ut apud Vir-
gilium. Hanc varietatem optimo judicio
instituit ad exemplum veterum, ac prae-
cipue Virgilii, de cujus diverso Eclogarum
charactere docte differit Servius ad
init. Eclog. III. Sextam vero Eclogam,
quae in omnibus vulgatis Lipsiensibus edi-
tionibus subjungitur, a reliquis separavi-
mus: neque enim id carmen Bucolicum
sed prolixum Epithalamium est, ut illic
notabimus.

Cum Nicer egregias urbes, terrasque jacentes
 Collustrans, frugesque novas, coelestia dona,
 Laetitiae sensit dulces sub pectore motus:
 Coeruleus Nicer, irriguis qui praesidet undis,
 Nec mora, vicina ripae dejectus in umbra,
 Aurea suspiciens formosi lumina Solis,
 Talia iucundas laetus cantavit ad auras:

Jam tandem Sol, dux fati, dux lucis, & aevi, 10
 Sol, qui perpetuo torques vaga secula motu,
 Exspectata diu jam tandem gaudia portas.
 Sic equidem volvebam animo, tristesque meorum
 Solabar casus: nec me sperata fefellit
 Sors rerum. Prisca sobolem de stirpe parentum 15
 Agnosco, regum genus, atque Heroibus ortum:
 Cujus ab auspiciis faustae pulchro ordine luces
 Succedunt, terrasque novo candore serenant
 Purpurei Soles, & amicae splendida Lunae
 Sidera: tum mites aerae, Zephyrique salubres 20
 Purgarunt late corruptas aëris oras.

Urbibus hic pulsos cives, & civibus urbes

Red-

11. *Sol qui perpetuo torques vaga secula motu*] Forte est imitatio Claudiani in initio:

*Sol qui flammiferis mundum complexus habet
 nis,
 Vt vis inexhausta redeuntia secula mota.*

Basilii Zanchii initio Epithalamii Panos & Aegis:

*Sol qui flammarum coelesti ardore coruscus
 Imensos pelagi tractus, terrasque patentes
 Illustras, coelumque perenni luce recludis.*

Reddidit, ac laesi placavit numinis iram.

Jamque adeo populos coelo delapsa revisit

Justitia, humani generis decus, unica custos 25

Imperii, cui sancta fides & foedera curae.

Hanc circum Pax laeta volans plaudentibus alis

Exsultat: pacis sequitur comes, optima rerum

Libertas, longo terris post tempore visa,

Libertas, faustum terris & amabile nomen. 30

Vos quoque, quae veterum Heroum super aethera laudes

Tollitis, ac memori transcribitis omnia famae,

Pierides salвете, Jovis genus: Otia jam vos

Certa manent, veterum finem sperate malorum.

Fortunate Nicer, tu nunc per pingua terrae 35

Ubera, perque urbes elatis cornibus ibis,

Agnoscesque tuum late increbescere nomen,

Et nemora, & tua rura, tuosque virescere colles.

Interea molli residens in gramine pastor,

Vel pastor, vel secreto venator in antro, 40

Mulcebunt dulci labentia flumina cantu:

Gaudebunt undae, gaudebunt Naïdes udæ:

Et

29. *Libertas, longo terris post tempore visa*] Cogitabat Virg. Ecl. I. 30.

Libertas, quae sera, tamen respexit inertem,
&c.

Respexit tamen, & longo post tempore venit.

37. *Late increbescere nomen*] Virg. VII. Aen. 19.

— *multasque viro se adjungere gentes*
Dardanio, & late Latio increbescere nomen.

Et vos o gelidae nemorum gaudebitis umbrae,
 Ludentes ubi mane canent, ubi vespere Musae,
 Et mansura sui longum monumenta per aevum
 Dulcia purpureis incident carmina truncis.

45

Innumeris alii se tollunt laudibus amnes,
 Credo equidem: varios alto sub gurgite pisces
 Rhénus alit: fontesque suos, suaque ostia jactat
 Danubius: genus acre virum pater educat Albis:
 Magnanimos Nicer Heroas, rerumque potentes,
 Insignes pietate Duces, & fortibus ausis.

50

Suave sub auroram colles reptare salubres,
 Dum tenues spirant Zephyri, blandaque volucres

Naf-

47. *Innumeris alii se tollunt laudibus amnes,*
Credo equidem &c.]

eleganter hic aemulatur illa Virgilii Lib. vi. Aen. 849.

Excudent alii spirantia mollius aera,
Credo equidem, vivos ducent de marmore vultus &c.

Tu regere imperio populos, Romane, memento.
 & pari modo hac formula utitur Lib. iv. Aen. v. 12.

Quis novus hic nostris processit sedibus hospes,
Credo equidem (nec vana fides) genus esse Deorum.

53. *Suave, sub auroram colles reptare salubres &c.*

Suave etiam, postquam & seqq.
Suavius, armorum &c.]

Colorem poeticum loci hujus venuste desumpsit Lotichius ex notis illis Lucretii versibus, initio Lib. ii.

Suave, mari magno turbantibus aequora ventis,

E terra magnum alterius spectare laborem,
Non quia vexari quemquam est jucunda vo-

luptas,
Sed, quibus ipse malis carens, quia cernere suave est.

Suave etiam belli certamina magna tueri
Per campos instructa tua sine parte pericli;
Sed nil jucivius est, bene quam munita tenere
Edita doctrina Sapientum templa serena.

ita enim versu septimo cum aliis praeferrem, pro eo quod vulgo nunc editur, *Sed nil, dulcius est* &c. idque etiam probasse Lotichium ex hac ejus imitatione manifestum est. Similia his sunt illa Johannis Joviani Pontani in Moeone, seu Eclog. ix. pag. 178. & 179. Oper. Poët. Ed. Aldi:

Suave per aestatem, ad fontem stat ubi unda,
canorum

Agmen, & argutas ranarum audire querelas &c.

Ac juxta residere, cui tua gaudia narres.

Suave per bibernum frigus, dum nox filet,
ipsum

Ad foenile boum murmur, cum ruminat omnis
Grex simul, & pastae suspirant pignora matres,

Au-

Nascentem cantu lucemque diemque salutant:

55

Suave etiam, postquam rapidus deferbuit ardor,

Jam labente die gelidos invisere fontes,

Mollibus in pratis, sub frondibus arboris altae:

Suavius, armorum populos terrore solutos

Adspicere, & placido decoratas Principe terras.

60

Pastores cohibere greges, & parcite ripae:

Ripa gerit regum natos e sanguine flores,

E quibus Heroum texent sibi ferta nepotes.

O decus, o requies adfluctis unica rebus!

Ecce tibi ad patrii vada fluminis aurea surgunt

65

Citria, odoratis pendent mala aurea ramis.

Ecce tibi roseis se Punica floribus arbor

Induit, & virides densant umbracula lauri.

F f f f

Nec

*Audire, & sature distincta sub ubera foetus,
Dum ludunt, petit hic socium, fugit ille pe-
tentem,*

Atque una recubare, cui tua pectora jungas.

& Basilii Zanchii Eclog. v. p. 143. Poë-
mat.

*Suave per aestatem molli confidere in herba,
Qua virides rivus nemoris perlabitur umbras,
Ac comitem residere, cui tua gaudia narres.*

quo loco Zanchium istos Pontani versus
ante oculos habuisse adparet.

55. *Nascentem cantu lucemque diemque
salutant*] familia apud nostrum Lib. I. El. I.
v. 29.

*Fortunate senex, tu mollia vere salubri
Onia, quod toto pectore laetor, agis.*

*Nascentemque diem, decedentemque salutem,
Nec rumpunt somnos classica pulsa tuos.*

quos Patruī sui versus describens Joh. P.
Lotichius, eos certe non valde meliores
reddidit Lib. I. El. 2. circa finem:

*Sic tibi nunc aevum, sic dulcis carpitur aetas,
Sic bene, quod toto pectore laetor, agis.*

*Nascentemque diem, denascentemque salutem,
Nec rumpunt somnos impedimenta tuos.*

58. *Mollibus in pratis, sub frondibus ar-
boris altae*] eidem Lucretio adhaeret Lib.
II. 40.

*Quin etiam inter se prostrati in gramine
molli*

*Propter aquae rivum, sub ramis arboris altae,
Non magnis opibus jucunde corpora curant.*

Nec tenerae sitiunt oleae, liquor almus aquarum
 Temperat, & vitreis humectat gramina guttis 70
 Desuper inlacrimans, Venerisque & Solis amorem
 Inrigat, ac suaves thymbras, & flore comantem
 Luteolo melilotum, & acanthi nobile gramen.

Huc ades o, rapidumque umbra solare laborem:
 Nec te poeniteat mollem captare quietem 75
 Propter aquas. Ego sum, valles quem cernis amoenas
 Curfibus obliquis, & mollia prata secantem,
 Utilis infirmo pecori Nicer, utilis agris.

Accipe & haec, quae laeta parens tibi munera tellus
 Haëtenus ignotas aegris mortalibus herbas 80
 Submittit, novus unde vigor, novus usque refurgat
 Frontis honos, redeantque exhaustae in pristina vires.

Salve Heros, falve o nostris Sol addite terris,
 Imperioque bonus rebusque labantibus adsis.

Fi-

79. — tibi munera tellus

Haëtenus ignotas aegris mortalibus
 herbas

Submittit &c.] sic infra in Epitha-
 lamio in nuptias Ducis Saxoniae §. 496.

Ipsa novos tellus submittit Daedala flores,
 Flexibiles bederas, & eryngion utile nuptis.
 Imitatur enim Lucretium Lib. 1. in initio:

— tibi suavis Daedala tellus

Submittit flores, tibi rident aequora ponti &c.
 pariter Joh. Fabricius Montanus Eleg. 1.
 Sylvar. pag. 14.

Salve magna parens rerum, tibi Daedala
 tellus

Sufficit omnigeno munera larga sinu.
 ubi adhaeret Virgilio II. Georg. 173.

Salve magna parens frugum Saturnia tellus,
 Magna virum, tibi res antiquae laudis &
 artis

Ingrédior &c.

quod autem *submittere* Lucretio est pro-
 producere, proferre, id *fundere* apud eum-
 dem Virg. Ecl. IX. 41.

Hic ver perpetuum: varios hic flumina circum
 Fundet humus flores: sic candida populus anstro
 Inminet, & lentae texunt umbracula vites.

vide Erythraeum in Ind. Virgil. in *submittere*.

82. redeantque exhaustae in pristina vires]
 ex Virgilio Lib. XII. Aen. 424.

Tamque secuta manum, nullo cogente, sagitta
 Excidit, atque novae rediere in pristina ve-
 res.

Finierat Nicer: illi urbes, vallesque recurvae
 Plauserunt, plausere aerae, plausere volucres,
 Et mentes priscae subiit virtutis imago.

85

Has tibi primitias, ausis, Otho, fortibus ingens,
 Sacrabam, nomenque tuum sublime ferebam
 Colle sub herbofo residens, ubi flumine pulchro
 Coeruleus gratam Musis Nicer adluit urbem.
 Quod si fata mihi, quae tu facis, otia servant,
 O quales tibi cantabunt mea carmina laudes,
 Quae legere interdum juvet, ac celebrare minores.

90

89. — *nomenque tuum sublime ferebam*
 Et quidem imitatio Virgilii Ecl. ix. 29.

Vare, tuum nomen (superet modo Mantua nobis)

Cantantes sublime ferent ad sidera cynci.

ubi Servius conjungit tuum nomen sublime, quod & hic probasse videri posset Lotichius. Sed quemadmodum in loco Virgilii *nomen sublime* rectius jungitur, quia aliter *sublime ferent*, & *ferent ad sidera*, eadem notarent, ita in hoc Lotichii versu malim *sublime* adverbialiter pro *in sublime* vel *sublimiter* exponere, quia non additur *ad sidera*, *super astra ferebam*, vel sim. quomodo & Nemesianus id variavit, licet illum Virgilii locum, ut passim, imitetur, Ecl. i. 18.

— *mecum senior Meliboeus utrumque Audierat, laudesque tuas sublime ferebat.*

ubi vide Barthii notas, & N. Heinss. ad Ovid. Epist. ix. 129.

94. *Quae legere interdum juvet, ac celebrare minores* eadem fere apud P. Benacum in Benaco 160.

Accipe quae tibi Parnasi de colle sorores Dona ferunt, sacrae lauri de fronde coronam, Et plectrum & citaram, scriptasque ab Apolline chartas,

Aeternum quas ediscant, celebrentque minores.

minores autem pro nepotibus, posteris, recte dixit, ut saepe apud Virgilum. de quo vide Erythraeum in Indic. Virg. in h. v. ita apud Germanicum in Arateis 126.

— *o patrum soboles oblita priorum, Degeneres semper, semperque habitura minores.*

ut recte legitur in Codice Scaligeri, qui est in Biblioth. Leidensi. in vulgatis minus bene *nepotes minoris* in Puteaneo ab Heinssio collato: & hoc etiam ex MSS. praefert Patruus meus ad Valer. Flac. iii. 1. 455. *prioribus* enim hic opponuntur *minores*, quomodo apud Ovid. Lib. iv. Trist. El. 10. 55.

Utque ego majores, sic me coluere minores. & ita *minores* & *nepotes* confunduntur in MSS. apud Ovid. Lib. iv. Fast. 59. sed quia in aliis editionibus Germanici legitur, *Degeneres habuit*, amplius videtur cum N. Heinssio illic legendum,

Degeneres abavis semperque habitura minores. ut exprimat Horatium Lib. iii. Od. 6. 46.

Aetas parentum, pejor avis, tulit

Nos nequiores, mox daturos

Progeniem vitiosiorum.

Ffff 2

EclO-

Si vacat, & dulces juvat instaurare querelas,
 Et cantu oblectare animum, curamque levare,
 Flumineas inter falices, Amasae, vel alnos:
 Huc ades, & viridi mecum requiesce sub umbra,
 Qua pater Eridanus campos & roscida lymphis
 Prata secat, tumidisque sonans devolvitur undis.
 Hic incisa leges procerae in cortice lauri
 Carmina, quae vestris nuper digressus ab oris
 Cantavit Lycidas, duri solamen amoris.
 Illum amnes mirati, illum Ticinus, & ingens.
 Larius: infonere Alpes, gemitumque dedere,
 Namque canebat: uti nascentis origine mundi,
 Et

ECL. IV. LYCIDAS AD POMPILIUM
 AMASAEUM] ita inscribitur haec Ecloga
 in Ed. Voegel. pag. 136. Erat hic Pom-
 pillus Amasaeus docti illius Romuli A-
 masaei filius; de quo utroque vide quae no-
 tavimus ad Lib. III. El. 5. 57. Pompilium
 hunc Amasaeum a literarum Latinarum
 Graecarumque cultu eximio non minus
 quam ab omni humanitate & officii gene-
 re summo, tum ingenio in pangendis carmi-
 nibus promptissimo commendat Jul. Jacobo-
 nius in Append. ad Fonteium de prisca
 Caesior. gente cap. XI. pag. 147.

10. illum Ticinus] recte producit duas
 priores syllabas: alii enim e recentiori-
 bus male easdem aliquando corripuerunt.
 vide Broukhuf. ad Sannazar. Lib. III. El.
 1. 107.

12. Namque canebat, uti nascentis origi-
 ne mundi

Et felix aetas & [seqq.] Haec & se-
 quentia hujus Eclogae optimo artificio a-
 dumbrata sunt ex Virgilii Ecloga sexta.
 Quemadmodum enim hic Lycidas canit
 aetatis aureae conditionem beatam, &
 mox fabulas inserit de Narcisso, Actaeone,
 En-

Et felix aetas, & fortunata fuissent
 Secula, cum pulchro gentes se more tenerent
 Sponte sua, & magnos colerent ante omnia divos. 15
 Omne aevum in silvis, omnes venatibus annos
 Ducebant, laeti praeda rigidisque ferarum
 Exuviis: fontesque suos, sua flumina norant.
 Donec paullatim succedere dirus habendi
 Coepit amor, moresque alios nova protulit aetas. 20
 Hinc Lunam, & pulchrum Solem stellasque minores,
 Astrorum in primis aptos venantibus ignes,

F f f f 3

O-

Endymione, iisque laudes Sturmeri subjungit, ita & Virgilius sub persona Sileni Sironem inducit cantantem exordia mundi, primasque rerum origines, & mox Pyrrham, Prometheus, Hylam, Pasiphaën, Phaëtoniadas, quibus addit poetæ Galli laudes, a v. 31. & seqq.

*Namque canebat, uti magnum per inane coacta
 Semina terrarumque, animaeque, marisque fuissent &c.*

pariter Proteus apud Sannazarium Eclog. iv. Gigantomachiam, Gerionae armenta ab Hercule abacta, Pausilypi amores & alia canens inducitur. apud Hieronymum Vidam Eclog. ii. Corydon memorat Marfyae cantu Phoebum laceſſentis poenam, Narcissum, Arionem, numina Oceani: & conferenda est Joh. Bapt. Amalthei Ecloga quinta. Silis inscripta, ubi pleraque ejusdem coloris & arguementi occurrunt. Forte autem hac Ecloga Georgii Sabini, aut alterius suae aetatis viri eruditi, discessum ex Italia, reditumque in Germaniam celebrat; omnia enim, quae hic cecinisse fingitur Lycidas, referenda videntur ad vi-

rum doctum poetices studio insignem. Certe ad abitum ejus ex Italia spectant, quae v. 7. occurrunt:

*Hic incisa leges proceræ in cortice lauri
 Carmina, quae vestris nuper digressus ab oris
 Cantavit Lycidas &c.*

& ad reditum ejus in Germaniam ista circa finem Eclogae v. 79.

*Surrexit tamen & nemorum deserta petivit
 Hospitia, & Rheni fontes superavit, & ortus
 Danubii, & noti, tandem se reddidit oris.*

quae huic conjecturae licet favere videantur, adfirmare tamen id non ausim.

19. *Donec paullatim succedere dirus habendi*

Coepit amor &c.] bene haec expressa sunt e Virgilio viii. Aen. 326.

*Aurea quae perbibent illo sub rege fuerunt
 Secula; sic placida populos in pace regebat:
 Deterior donec paullatim ac decolor aetas,
 Et belli rabies & amor successit habendi.*

quae luculentis & prolixis versibus etiam imitatus est Germanicus in Arateis a x. 112. usque ad v. 136.

Oriona, Canemque refert, geminosque Triones.

His miseram Clytien, niveumque adjungit Adonia
Ploratum Veneri: nec agentem in retia cervos
Praeterit Oebaliden: Vos o pulcherrima quondam
Corpora, nunc flores, quos educat humida tellus.

25

Hinc fastus, Narcisse, tuos, dum despicias omnes,
Increpat: ah, tenerae quae tanta superbia formae!
Infelix, jam ver illud, flos ille juventae
Languescet, Dryadasque olim Deus ultor amantes
Audiet, ac nullo tua poena tacebitur aeyo.

30

Nec silet, ut Nymphas, Dominamque in fonte lavantem
Viderit Aëtaeon, canibusque inmitibus usus
Rorantes multo foedarit sanguine silvas.

35

His addit niveae secreta cubilia Lunae,
Ut gremio Endimiona suum Dea foverit, utque
Mortali in gelida furtim se junxerit herba,
Et pueri roseo caput adclinaverit ori.
Dum jacet, ac fessos recreat sopor humidus artus.
Tranat amans nubes, & ab aethere labitur alto
Noctis honos, coelique decus: miserantur euntem
Sidera, gratantesque susurrant leniter aurae.

40

Te quoque, cui lauro crines cinxere virenti

Pie-

35. *Rorantes multo foedarit sanguine silvas* respicit Virg. viii. Aen. v. 645.
Raptabatque viri mendacis viscera Tullus
Per silvam, & sparsi rorabant sanguine ve-
pres.

quod ad Marſyam recte tranſtulit Vida E-
cloga ii. v. 11.
Nunc canit, & demta vivos cute detegit ar-
tus
Cernenti; sparsae rorabant sanguine silvae.

Pierides, citharaque sua dignatus Apollo est, 45
 Sturmere, insigni perducit ad aethera cantu:
 Sturmere, Aonidum decus, & spes unica vatium.
 Tu quoque enim pharetram interdum suspendis, & arcum
 Ex humeris, serpuntque hederæ per tempora nigrae,
 Aut intertextæ crines tegit infula quercu. 50

Hinc silvas jaculis & messes retibus aptas,
 Venantumque refert habitus: nec præterit Umbros,
 Nec Morinum de stirpe canes, celeresque Sicambros.

Morborum causas etiam demonstrat, & usum
 Herbarum, morsusque docet sanare ferarum, 55
 Intybaque, scillamque gravem, tristesque lupinos
 Illinere, & veteri miscere bitumen amurcae.

Pos-

45. citharaque sua dignatus Apollo est] Virg. XII. Aen. 394.

Jamque aderat Pheebi ante alios dilectus Jā-
 pyx

Jāpides: acri quondam cui captus amore
 Ipse suas artes, sua munera lætus Apollo
 Augurium citharamque dabat celereſque ſa-
 gittas.

quem locum ita imitatus est Hieronymus
 Vida Epist. II. Carmin. de Scipione Ve-
 gio:

— te numinis inſtar babebo,

Ipſe ſuas artes ultro, ſua munera Apollo
 Conceſſit tibi, nec primos habet alter honores.

pariter de Cynthia ſua Propertius Lib. I.
 El. 2. 27.

Quum tibi præſertim Phoebus ſua carmina
 donet,

Aoniæque libens Calliopea lyram.

noſter ſupra Lib. II. Eleg. 2. v. 35. de
 Dav. Chytraco:

Nam tibi naſcenti raras in peſtore dotes
 Contulit, & linguam Phoebus utramque
 dedit.

Oraque ſi culto ſermone diſerta reſolvit,
 Crediderim Muſas hoc ego more loqui.

46. Sturmere] Intelligit Eraſmus Neu-
 ſtetterum, cognomine Sturmerum, quem
 adloquitur etiam in initio Eclogæ pri-
 mæ, ut notavimus ad principium Eclogæ
 tertiæ.

54. Morborum cauſſas etiam demonſtrat,
 & uſum

Herbarum & ſeqq.] Verecunde hæc
 deſumpta ſunt ex Virgil. III. Georg. v. 443.
 & ſeqq.

Morborum quoque te cauſſas & ſigna docebo
 &c.

Aut toſum triſti contingunt corpus amurca,
 Et ſpumæ miſcent argenti, vivaque julfura,
 Idaeæque pices, & pingues unguine ceras,
 Scillamque, elleboroſque graves, nigrumque
 bitumen.

Postremo coelum adspectans, Solemque cadentem,
 Ocyroën Lycidas suprema voce salutat:
 Crudelem Ocyroen, Zephyrosque adfatur, & auras: 60
 Vos testes estote aurae, feror avius altos
 In montes, arcumque volens pharetramque repono.
 Vos quoque me numquam dilecta videbitis ultra
 Flumina: quandoquidem nostras tu sola querelas,
 Ocyroë, tu sola meos contemnis amores: 65
 Nec quid sint lacrimae, nec quid suspiria, curas.
 Irriguis crescunt non unae in vallibus herbae,
 Puberibus feseli foliis, hederæque recentes,
 Et baccis croceum & foliis bicoloribus arum,
 Arum ursis, apris hederæ, feseli utile cervis. 70
 At mihi nulla mei crescit medicina doloris,
 Nec desiderium radix levat ulla, nec umquam
 Labitur Ocyroës e nostro pectore vultus.
 Jamque vale, dura Ocyroë: tuque omnia lustrans
 Sol pater, astrorumque ignes: vos litora, & amnes 75
 Aeternum salvete: Haec verba novissima sunt.
 Haec Lycidas, & se virides projecit in herbas
 Cum gemitu, & lacrimis Alpes respexit obortis.

Sur-

68. Puberibus feseli foliis &c.

Arum ursis, apris hederæ &c.]

haec quoque eleganter e Virgilio petita
sane Lib. XII. Aen. 413.

*Hic Venus, indigno nati concussa dolore,
 Dißamnum genetriz Cretæa carpit ab Ida,
 Puberibus caulem foliis & flore comantem
 Purpureo: non illa feris incognita capris
 Gramina, cum tergo volucres bæjere sagittæ.*

Surrexit tamen, & nemorum deserta petivit
 Hospitia, & Rheni fontes superavit, & ortus 80
 Danubii, & notis tandem se reddidit oris,
 Nec laetum patria, aut oculi videre suorum.
 Tantum ille in silvis & in altis montibus errans
 Ingratos soles, ingratas carmine luces
 Condebat, gemitusque imo sub corde premebat: 85
 Si qua dies posset tantum lenire dolorem.

D A P H N I S.

A D

B O L G A N G U M A S A U R A U,

LIGISTI ET HARNEGII BARONEM.

E C L O G A V.

M Y R T I L U S, C E L A D O N.

Irrigui juxta fontem Acidis, ilice tecti,
 Myrtilus & Celadon, occasum infontis amici
 Lugebant pariter, verisque obscura vicissim

G g g g

Mis-

83. *Tantum ille in silvis &c*] Virgil. Ecl. II. init.

*Tantum inter densas, umbrosa cacumina, sagas
 Adsidue veniebat; ubi haec incondita solus
 Montibus & silvis studio narrabat inani.*

86. *Si qua dies posset tantum lenire dolorem*] pariter Hieronym. Vida in fine Ecl. III.

Sola dies poterit tantum lenire dolorem.
 supra noster Ecl. II. 63.

Si qua dies possit gentis sarcire ruinas.

ECL. V. DAPHNIS, AD BOLGANGUM A SAURAU] Hunc titulum restituiimus etiam ex editione Voegeliana, in qua legitur haec Ecloga pag. 139. Cujus vero obitum

sub persona Daphnidis hic desineat Lotichius, incertus haereo. Cogitabam de Gulielmo Nefeno, cujus ingenii bonitatem, doctrinam, & multarum rerum cognitionem amasse valde Melanchthonem refert Camerar. in ejus vita pag. 88. indicari enim virum doctum patet ex v. 140. & seqq. istius vero Nefeni fatum, quo lintre piscatoria trajecturus Albim. navigio submerso suffocatus periit, fuisse enarrat ibidem Camerarius pag. 96. & seqq. ejusque obitum peculiaribus Epicediis idem Camerarius, Jacobus Micyllus, & Eobanus Hessus deplorarunt. memoratque Melanchthon in Epistolis ad Camerar. pag. 10. & vide Eob. Hessi Oper. Poëtic. p. 275.

eo

Miscebant: aetate pares, & versibus ambo

Insignes, ambo villosae pellibus ursae

Induti: Celadon venator, Myrtilus auceps.

Tum prior antiquos Celadon sic orsus amores.

CEL.

eo referri possunt nostri poëtae versus in hac Ecloga 27. & 109. Huic tamen conjecturae obstat, quod Daphnidem post peregrinationem in Italia factam, paullo post in reditu ad patriam submersum obiisse innuat v. 26 & seqq. Nefenus vero perit in itinere illo, quod cum Melanchthone & Camerario per Lipsiam, Francofurtum & Fuldam fecit. Itaque in alium inquirendum erit. Forte igitur hic celebrat Hilarium Cantiuunculam, poëtae nostri amicum summum, & cum quo in Italia familiaritatis consuetudine usus est Lotichius. vid. v. 113. & 121. & seqq. indicari enim Musarum cultorem, qui Patavii literis operam dabat, patet ex v. 11.

*Sed tunc Euganeis in collibus humida circum
Fumina Medoaci blandis dabat otia Musis.*
in hac enim urbe summam Lotichio cum Cantiuuncula amicitiam fuisse, patet ex phaleucio, quod supra legitur Lib. 1. Carm. 27. & responsorio Hilarii ipsius carmine, quod utrumque in fine Hendecasyllaborum Cantiuunculae existat. Carmina autem ejus & ingenii monumenta, quae reliquit (librum videlicet Hendecasyllaborum) memorare videtur poëta v. 140.

*Daphni, tuae semper laudes, doctique manebunt
Ingenii monumenta, nec ulla redarguet aetas.*
poëtam enim fuisse Daphnidem inde etiam colligi potest, quod infra Leuce praecipiens forori excindere laurum (quam in sacris magicis plerumque adhibitam & incensam fuisse patebit ex notis Titii ad Nemesian. Ecl. 17. 65.) subjungat v. 72.

— *hanc olim laurum formosus amavit
Daphnis, & arboribus coluit magis omnibus
unam.*

sed praecipue in hanc sententiam adducor, quia Viro Nobili Bolgango a Saurau inscripta est haec Ecloga, cujus consanguineum fuisse Daphnidem innuit sub finem v. 155.

*Tu vero Heroum soboles, cui sanguine Daphnis
Fundus erat &c.*

nam cognatus Baronis huius Bolgangi Sauravii fuit Hilarius Cantiuuncula, ex nobili & opulento stemmate ortus. id constat ex ejus Hendecasyllabo. Libro pag. 36. ubi legitur carmen *ad Bolgantum a Saurau Ligisti & Harnegii Baronem, carissimum cognatum suum.* eumque passim in illis carminibus celebrat. vid. p. 43. 53. 69. 73. & 79. ejusque cognatum se denuo vocat pag. 80. Hilarium vero hunc Cantiuunculam, postquam Italiam studiorum causa lustrasset, in reditu, antequam in Germaniam reversus esset, fato infelici suffocatum in flumine Rheno periisse scribit Joh. Petr. Lotichius Part. 111. Biblioth. Poët. pag. 110. quod si verum sit, optime convenit cum v. 23. & seqq. huius Eclogae:

— *externas quaerere terras*

Daphnis, & ignotas invisere cogitur urbes.

Ille quidem reditus spem corde fovebat inanem.

*Sed vix dum gelidas a tergo liquerat Alpes,
Cum sessum ripaeque aestus fluvioque levantem*

Inmanis torrens spumantibus obruit undis.

Verum ea quae de miserabili isto Cantiuunculae obitu narrat illie Joh. Petr. Lotichius, conciliari vix posse videntur cum iis, quae apud ipsum Cantiuunculam leguntur in Hendecasyll. pag. 85. ubi postquam in carmine, eidem huic Bolgango a Saurau inscripto, itinera sua in Italiam, Helvetiam, Galliam & Lotharingiam descripsisset, circa finem subiungit:

At, Bolgange, animum ex suo dolentem,

Nam Germanica regna sum remensus,

Ac te posthabitis reviso cunctis.

id vero phaloeecium scripsit, antequam editus esset hic carminum libellus, quem ipse in lucem emisit, cum in Italia esset, V.

act.

CEL. Daphnis erat forma egregia, viridique juvena:
 Venatore satus Daphnis, quem Sirmia mater
 Ediderat partu Mosae flaventis ad undas: 10
 Sed tunc Euganeis in collibus, humida circum
 Flumina Medoaci, blandis dabat otia Musis.
 Hic illum captantem auras, ripaque jacentem,
 Altorum cultrix nemorum pulcherrima Leuce,
 (Ut se forte domum venatu lassâ ferebat) 15
 Viderat, & totis perceperat ossibus ignem.
 Illam etiam spoliis praedae silvestris onustam
 Respexit cupido formosus lumine Daphnis.
 Nec mora, secreta Nymphae se junxit in umbra,
 Spemque fidemque ultro dedit, & solatus amantem est. 20
 Felices ambo, propria haec si gaudia vobis
 Numine fatorum stabili concessa fuissent.
 Dis aliter visum est: externas quaerere terras
 Daphnis, & ignotas invisere cogitur urbes.
 Ille quidem reditus spem corde fovebat inanem: 25
 Sed vixdum gelidas a tergo liquerat Alpes,

G g g g 2

Cum

net. 1555. ut patet ex ejus Dedicatione eodem anno Patavii scripta: unde colligere licet. Illud carmen exaratum esse antequam Patavium studiorum causa se contulisset, ibidemque prius iter deferri per partem tantum Italiae, Carinthiam, Bavariam, aliosque tractus patet ex pag. 80.

Dum partem Italiae, Forumque Fuli, Argentemque Carinthiam, & nivales Alpes per Bavarosque Rheticoque Tractus undique & usque permearem.
 inde reversus in Germaniam paulo post vi-

detur iter denuo instituisse in totam Italiam, & post studia apud Patavinos confecta in reditu periisse, nec patriis sedibus restitutum fuisse, quod contigisse debuit inter an. 1555. quo carmina sua edidit in Italia, & an. 1560, quo obiit Lotichius. Aliter enim haec Ecloga in ejus mortem scripta esse non potuerit.

8. *Forma egregia* &c.] melius in ed. Voeg. *forma egregius*. possis & *formae egregius*, *viridique juvenae*. vid. notas N. Heinsii ad Virg. x. Aen. 435.

Cum fessum, ripaque aestus fluvioque levantem,
A dulci longe patria, amplexuque suorum,
Inmanis torrens spumantibus obruit undis.

At trepida, & letho consumtum nescia Leuce, 30
Dum puer in silvis, nudaque inhumatus arena,
Fluctibus ejectum jacet ac miserabile corpus,
Errabat sola infelix, elapsaque dudum
Tempora dinumerans, sero te vespere, Daphni,
Te redeunte die, tota te nocte vocabat. 35
Postremo furiis saevoque evicta dolore,
Inpia, crudeli dum funere nescit ademptum,
Absentis magico defigere carmine mentem

Ad.

38. *Absentis magico defigere carmine mentem*

Aggreditur & seqq.]

Hic incipit Leuce tamquam Pharmaceutria Daphnidem, quem absentem credit, insectari, usque ad v. 98. hujus Eclogae, quae carmina tanta artis venustate & doctrinae copia a Lotichio conscripta sunt, ut vel ex hoc solo specimine divinum poëtae artificium aestimare liceat. Meretur enim cum cura conferri cum Virgiliana Ecloga octava, & instituta utriusque comparatione fateri necesse erit, reperiri inter recentiores, qui vetusti aevi ingeniis palmam aliquando dubiam facere possint. Addi etiam potest ejusdem Virgillii Lib. iv. Aen. v. 487. & seqq. ubi Dido sub praetextu Aeneae amorem sibi reconciliandi sororem Annam sacra magica & pyram instruere jubens sibi ipsa exsequias parat. Sed praecipue in hanc arenam descendat cum Lotichio Sannazarius, cujus Ecloga quinta, *Herpylis Pharmaceutria* inscripta, tanta elegantia atque eruditione etiam composita est, ut cum ipsa antiquitate certare pos-

sit, ut recte de ea judicat Barthius ad Nemesian. Ecl. iv. 62. ubi nonnihil quoque similis incantationis magicae occurrit. Argumentum enim hoc poëticum alii etiam ad imitationem Pharmaceutriae Theocriti & Virgilii diversis artibus pro instituti ratione complexi sunt: e recentioribus praeter Sannazarium Lotichiumque sua etiam laude non fraudandi sunt Hieronymus Amaltheus, Elegia optima, ab adolescente scripta, sub eodem Pharmaceutriae titulo: & vide Joh. Jov. Pontani Lib. ii Amor. Eleg. i. & Joh. Baptist. Pignae Poëmata pag. 161. Erudita autem valde sunt, quae de defixionibus magicis, quibus absentes devovebant sagae, notavit N. Heinsius ad Ovid. Epist. vi. v. 91. & operosius ad Lib. iii. Amor. 7. 29. quaeque ad finem Eclog. iv. Nemesiani, ad Petronii carmen in cap. 134. Satyr. quod & in Scaligeri Catalectis legitur, congesterunt docti Interpretes, & praecipue Broukhuf. ad Tibull. Lib. i. El. 2. 43. & seqq. magicis ejusmodi veneficorum incantationibus, multisque Eclogae hujus locis lucem adferre poterunt.

Adgreditur, solvitque comas, tunicamque recingit,
 Et flammis adolens altaria, nocte serena,
 Unanimem tali compellat voce sororem:

49

Tolle urnam & vivos circum flagrantibus aris
 Sparge soror latices, nec flectas lumina retro:
 Haemonias (quid enim lacrimis profecimus?) artes
 Tentare est animus, niveis dum roscida bigis
 Luna super terras currit, Sol aureus infra.

45

Spargite coeruleos mihi sulfura, spargite fumos.
 Sulfuris in terrae gremio diffusilis humor
 Gignitur, & rerum causas custodit, & ortus:
 Idem etiam magicis tactas suffitibus herbas
 Adjuvat, & coecos, quibus uritur, implicat ignes.

50

Spargite coeruleos mihi sulfura, spargite fumos.
 Ultrices dirae, quarum ad scelera in pia numen
 Excubat, & pavidis terrorem mentibus addit,
 Dique animaeque omnes, quas hic circumfluus aër
 Continet, has audite preces: mea gaudia Daphnis
 Discedens famamque tulit, niveumque pudorem.
 Vindice vos illum poena multate vicissim,

55

G g g g 3

Et

53. *Ultrices Dirae, quarum &c.* *numen,*
Dique animaeque omnes, quas hic cir- *Et nostras audite preces.*
cumfluus aër *& his similia sunt illa Ovidii in Ibin **
Continet, has audite preces] *67. & seqq.*
optime imitatur inprecationem Didus apud *Di maris & terrae, quique his meliora tenetis*
Virg. iv. Aen. 610. & seqq. *Inter diversos cum Fove regna polos.*
Sol qui terrarum flammis opera omnia lustras *Huc precor, buce vestras omnes advertite mentes,*
&c. *Et finite optatis pondus adesse meis.*
Et Dirae ultrices, & Di morientis Elissae, *Ipse tu tellus, ipsum cum fluviis aequor,*
Accipite haec, meritumque malis advertite *Ipsae meas Aether accipe summe preces.*

Et desiderium, & lacrimas, & mortis amorem,
 Erroresque vagos, longosque inmittite luctus. 60

Spargite coeruleos mihi sulfura, spargite fumos.
 Ut canis aestivi rapido cum sideris aestu
 Vertitur in rabiem, totis sitis acta medullis
 Exstimulat pavidum, nulloque extinguitur haustu:
 Sic agat in furias Daphnin Deus ultor amantum, 65
 Sic Daphnin Deus ultor agat, totumque perurat,
 Nec possit rapidos extinguere pectoris ignes,
 Oceanum quamvis, & cunctos ebibat amnes.

Spargite coeruleos mihi sulfura, spargite fumos.
 Hanc laurum, veteri quae surgit proxima myrto 70
 Propter aquam, & virides frondente cacumine ripas
 Integit, hanc olim laurum formosus amavit
 Daphnis, & arboribus coluit magis omnibus unam.
 Hanc age cum ramis, foliisque, & cortice, & ipso
 Stipite, falce recide, & ahenā falce recisam 75
 Sterne solo insultans, & dic: Mens Daphnidis istos,
 Daphnidis occultos mens inopia sentiat ictus.

Spargite coeruleos mihi sulfura, spargite fumos,
 Parce soror nimium procedere, perfida nescis
 Spirituum arbitria: hac agendum confide sub ara, 80
 Dum

67. *Extinguere pectores ignes*] praestaret modo praecessit, nulloque extinguitur haustu. forte hoc versu evincere vel conpescere, quia istu. nisi illic malis nulloque levatur ab haustu.

Dumque sedes, faciem turis fuligine nigra
Oblinē, cras Aponi calidis purgaberis undis.

Spargite coeruleos mihi sulfura, spargite fumos. 85
Ille per aetherias viden' ut caper advolat auras?
Nigra capro pellis, nigra cornua, lumina nigra,
Ingratum caper ille vehet per inania Daphnin.

Spargite coeruleos mihi sulfura, spargite fumos.
Jam terras coelumque inter nigrantia tranat
Nubila Daphnis io: sed quid strepit aura? propinquans
Daphnis adest: nosco stridorem, sibila nosco, 90
Latratusque canum diros, gemitusque luporum.

Spargite coeruleos mihi sulfura, spargite fumos.
Heu quid agam? en foedatam ulva sine vestibis umbram,
Daphnidis extincti simulacrum flebile cerno.
Jam jam, Daphni, dolet, jam tota mente, quod egi, 95
Poenitet: Elysium testor, sedesque beatas,
Quas habitas: linquam terras, manesque sub imos
Te sequar: I felix, cinerique haec perfer imago.

Parcite coeruleis jam sulfura, parcite fumis.
Finierat Celadon, lacrimis tum maestus obortis 100
Myrtilus haec contra facundo reddidit ore.

MYR.

84. *viden' ut caper advolat auras*] ita in ed. Voeg. & vulgatis, malim tamen hic *advoleat*. licet utrumque poetis antiquis usitatum sit. Tibullus Lib. II. El. 2. 7.

— *viden' ut trepidantibus advolet alis*, *Flavaque conjugio vincula portet Amor?* & ejusd. Lib. El. 1. v. 25.

— *viden' ut felicibus estis*

Significet placidos nuntia fibra Deos? ad quae loca vide Broukhuffii notas, qui optime locutionem in casu repentino usitam illustrat. vid. & notas ad Virg. vi. Aen. 780. & egregie Horatio hanc vocem restituit Bentlejus Lib. 1. Epist. 1. 91. a quo exempla producta utroque modo poni decent.

MYR. Nos quoque, Daphni, tuos obitus, tua tristia fata
 Deflemus, tumulumque tibi sacramus inanem
 Montibus in patriis, mecum tua funera lugent
 Naïdes, & maerens turbatis Cynthius undis, 105
 Notus & aucupibus, notus venantibus Acis,
 Et matutinae referunt lamenta volucres.

Occule luciferos Sol nubibus, occule vultus.
 Dicebam: Fuge, Daphni, amnes, vaga flumina vita,
 Saepe rates fractas undis & mortua vidi 110
 Corpora cum tabulis, flentesque in litore nautas.

Occule luciferos Sol nubibus occule vultus.
 Has silvas, Daphni, hos fontes, haec rura colebas
 Nobiscum, teneri dum flos adolefceret aevi.
 Sic laqueis volucres mecum, fîctisque solebas 115
 Fallere carminibus: Felix, si celsa potentum

A.

115. *Sic laqueis volucres mecum fîctisque
 solebas
 Fallere carminibus* idem fere ver-
 sus est apud Naugerium Carm. xxvi. v. 72.

*Saepius in silvis lepores captare fugaces,
 Et volucres fîctis fallere carminibus.*

his non dissimilia sunt apud Broukhusium
 Ecl. II. p. 194.

*Tecum foecundi mirabor gaudia ruris &c.
 Tu mecum timidos captabis arundine pisces;
 Aut ubi levis ames turdos decepit edaces
 Autumno ridente, epulis gaudebis inemptis.*

ubi penultimo versu pulchre quidem ex-
 primit illud Horatii Epod. II. 33.

*Aut amite laevi rara tendit retia
 Turdis educibus dolos.*

Sed tamen aut poëtica loquitur ex more

veterum, aut aucupium turdorum iis usita-
 tum per retia ad amites suspensa, cum
 nostro aucupio, quo laqueis turdi fallun-
 tur, confundit. Amites enim videntur
 fuisse sustes rotundi & laeves, quibus ten-
 debantur turdis retia, ut Horatius indicat,
 eodem fere modo ut in hodierno rustica-
 larum silvestrium aucupio: hinc retia rara
 iis tendi dicit Horatius, idest majora, ut
 apud Virgilium Lib. IV. Aen. 131. retia
 rara explicat Servius. ita amites Pophyrio
 & Scholiastes Crucquianus Horatii furcu-
 las esse dicunt, quibus retia in venatione
 vel aucupio suspenduntur. Acro autem &
 Festus perticas aucupales interpretantur: &
 in Glossario Vossiano inedito, aliisque
 Glossis MSS. Biblioth. Leidenfis, Amites,
 sustes aucupales exponuntur. unde errat
 vit

Atria sprevisse, sed non amor omnibus idem.

Occule luciferos Sol nubibus, occule vultus.

Aerumnas etiam multas, rerumque procellas,
Et varias hominum fraudes, & frigora & aestus

120

Pertulimus: testis pater Apenninus &, ingens

Larius, & Zephyros mare quod prospectat & Austros,

Culminaque haud umquam nivibus viduata sub ipsum

Solstitium: extremo nunc me sub fine laborum

Deferis, & mecum veteres, tua cura, sodales

125

Amisso vitam socio experiuntur amaram.

Occule luciferos Sol nubibus, occule vultus.

O utinam fieri mutato corpore possem

Flos, Hyacinthe, tuus, solitasque referre querelas

Pallentes inter violas, & molle ligustrum!

130

Sic rosei veris praenuntius, orta quotannis

Sidera sub Tauri, Majaeque Atlantidos astrum

Daphnidis in viridi lugerem cespite mortem.

Occule luciferos Sol nubibus, occule vultus.

H h h h

Quod

vit forte Vlitius, qui eosdem facit ac *ancones* Gratii & *varos* Lucani, in notis ad Gratii Cyneg. v. 87. nec melius Cuperus, qui arundines tectas, alibi viscatas dictas, amites existimabat, ut notat Patruus meus ad Petron. cap. 109. licet in Epitome Glossarum S. Germani, quam manu Jos. Scaligeri scriptam & egregiis ejus emendationibus refertam servat Bibliotheca Leidensis, aliisque Glossis Lat. Graecis, *amites* *εάλικες*, *ἰξυλικοὶ κάλαμοι* explicentur. & ita in Glossariis Labbaei pag. 172. *εάλικες*, *τῶν*

διχόων ἀνέσεις, *plagae*, *singulare non habet*, *amites*. in quibus *plagarum* mentio, ut & *retia* apud Horatium memorata ostendunt diversum fuisse id aucupium ab hodierno, quo in triangulo seu deltoto vimineo per escas laqueis insertis suppositas edacibus turdis fatales dolos machinamur, & *autumno ridente, epulis gaudemus inemtis*, ut illic cum Horatio loquitur Broukhufius.

116. *Felix, si celsa potentum atria sprevisse*] Vide ad Lib. v. Eleg. 17. v. 81. & Lib. i. Carm. 16. v. 19.

Quod possum, gemitu & lacrimis nemora omnia circum 135
 Inpleo, care puer, seu fuscas Hesperus umbras
 Inducit terris, coelo seu praeuius alto
 Lucifer auroram natalibus evocat undis.

Occule luciferos Sol nubibus, occule vultus.
 Daphni, tuae semper laudes, doctique manebunt, 140
 Ingenii monumenta, nec ulla redarguet aetas.
 Sis memor ô, coelique aliqua de parte sereni
 Adspice nos, olim tecum tot casibus actos.
 Jam tibi parta quies, Superumque beata frequentas
 Concilia, & dulci permulces sidera cantu. 145
 Illic excipies venientem laetus amicum,
 Corporis exsutum vinclis, & carcere caeco,
 Astrorumque simul vastos mirabitur orbes.
 O qui complexus, o quae tum gaudia mentis,
 Gaudia perpetuis non deficientia seclis! 150

Exsere luciferos Sol nubibus, exsere vultus.
 Haec illi vacua nuper, Bolgange, sub umbra
 Cantabant, largoque oculos humore rigabant,
 Dulcis amicitiae memores, veterumque laborum.

Tu

135. *Quod possum, gemitu &c.*] vid. ad Lib. iv. Eleg. 3. 159.

141. *Olim tecum tot casibus actos*] ex Virg. Lib. 1. Aen. 241.

*Nunc eadem fortuna viros tot casibus actos
 Insequitur, quem das finem, rex magne,
 laborum.*

144. *Jam tibi parta quies &c.*] imitatio-
 nem Virgillii esse patebit ex notis ad Lib.
 iv. El. 3. 175. & El. 5. 129.

ibid. *Superumque beata frequentas
 Concilia*] forte cogitabat illud Vir-
 gillii Lib. 1. Georg. 7. 24.

*Tuque adeo, quem mox quae sint habitura Deo-
 rum
 Concilia, incertum est.*

150. *Non deficientia*] ita rectius in pos-
 terioribus Lipsi. edd. quam *indeficientia*,
 ut in ed. Voegel. legitur.

Tu vero Heroum soboles, cui sanguine Daphnis 155
 Junctus erat, fortemque ultro comes ibat in omnem,
 Daphnis in adversis idem, rebusque secundis:
 Extincti vivam candenti e marmore duces
 Effigiem, & templi sacrata sede locabis
 Spectandam, ut celebri praetexat honore sepulchrum, 160
 Aeternum vestri monumentum & pignus amoris.

161. *Aeternum vestri monumentum & pignus amoris]* ex Virgilio Lib. v. Aen. 538. *Ferre sui dederat monumentum & pignus amoris.*

FINIS ECLOGARUM.

Hhhh 2

EPI.

PETRI LOTICHII SECUNDI
EPI THALAMIUM
IN NUPTIAS
ILLUSTRISS. PRINCIPUM
JOANNIS GULIELMI,
DUCIS SAXONIAE ETC.
ET
SUSANNAE DOROTHEAE,
COMITIS PALATINAE,
ILLUSTRISS. PRINCIPIS
FRIDERICI ELECT. PAL. AD RHENUM,
BOJARIAE DUCIS ETC.
FILIAE.

Vos mihi, quae regum canitis connubia, Musae,
Longa quibus series aevi, quibus alta vetustas,

Fi-

EPITHALAMIUM IN NUPTIAS ILLUSTRISS. PRINCIPUM JOH. GULIELMI DUCIS SAXONIAE &c.] In vulgatis Lipsiensibus editionibus, & in Delic. Poët. Germ. Tom. III. pag. 1457. post reliqua Lotichii Poëmata & Eclogas hoc carmen sub Eclogae sextae titulo exhibetur. Ego illud ad Eclogis separandum existimavi, quia carmen Bucolicum non est, sed operosum potius Epithalamium in Nuptias Ducis Saxoniae & Comitissae Palatinae, cui Genealogiam & fata domus Palatinae tamquam populo aeternitatis inseruit. Ita certe jubebat ipse auctor §. 41. & seqq. hujus Epithalamii:

*Pone leves calamos, sat avenae sibilant montes,
Et fontes novere sacri, sat rustica lufit
Fistula pastorum curas: nunc incitata dices
Connubia, Heroumque genus, Regumque nepotes.*

& in Epistola ad Paulum Lutherum, cui hoc carmen dedicavit, quaeque in Voegel. editione huic Epithalamio praefixa legitur, & in hac editione habetur inter Epistolas Lotichianas Lib. I. Epist. 30. ipse vocat car-

men in nuptias Saxoniae Ducis bernoicis a se versibus scriptum. hunc igitur titulum Lotichium ipsum secutus inscripsi. In eadem porro Voegelianae editione, in qua separato ab Eclogis loco occurrit sub titulo *Carmen in nuptias Saxonicas*, subiungitur Electorum Palatinorum Genealogia ad illustrationem hujus Epithalamii contexta a Michaele Beuthero, de quo vid. ad Lib. IV. Eleg. I. §. 41. & peculiari Ecloga, Nicer inscripta, Electorum Palatinorum Historiam complexus est M. Johannes Adamus, edita Heydelb. an. 1609. in 8. Quia autem in nonnullis Lipsiensibus editionibus titulus, quem ita ut in Voegelianae ed. pag. 84. legitur, exhibui, desiderabatur, & hiatus praefixis duplicibus colis suspicionem defectus praebat, id fraudi fuit Joachimo Felleri, qui carmen hoc, sive Eclogam Lotichii, ut inscripsit, prolixo Commentario illustratum edidit Lips. 1681. & 1690. a quo peti possunt ea quae sensum historicum hujus Epithalamii illustrant, nobisque otium commentandi faciunt: de quo libro legi merentur Acta Lipsiensia an. 1682. pag. 55. & seqq. Ille

Fidaque perpetuae custodia credita famae;
 Dum Ducis egregii, post bella gravesque labores,
 Felices celebros thalamos, vos numine vestro
 Adspirate mihi: tuque o Jovis inclita proles,
 Alma Venus, si te vaturn mortalial tangunt
 Carmina, si focii leges & foedera lecti,

Hhhh 3

Et

Ille enim spatium reliquit vacuum inter
 titulum & carminis initium, appositis in
 margine geminatis commatibus, putat-
 que deesse poemati propositionem operis,
 alicuius incuria ademptam, eamque sex
 circiter versibus constituisse, non nisi a
 Lotichio quodam, id est consummato
 vate, supplendam. Sed errat Fellerus,
 nam geminata illa commata ideo tan-
 tum in nonnullis editionibus initio hu-
 jus poematis in margine notata sunt, ut
 indicaretur desiderari titulum, qui in is-
 dem omisus est, non vero carmen esse
 ἀνέφαλον. Fallitur quoque, cum putat non
 recte ab invocatione Epithalamium ordiri
 poetam, nisi totius carminis summam an-
 tea proposuisset, licet ita Virgilius Georgica & Aeneiden, Statius Thebaida,
 Claudianus Raptum Proserpinae, aliique ex
 veteribus prius ab argumenti propositione,
 deinde ab invocatione incipiant: & inter
 recentiores Sannazarius initio Poematis de
 Partu Virginis, Hier. Fracastorius exor-
 dio Siphylidis, itemque alii. Id tamen non
 semper observant poetae antiqui aut re-
 centiores, neque hic observasse arbitror
 Lotichium; non enim carmen Epicum,
 sed Epithalamium est. vid. Jul. Caes. Sca-
 ligerum Lib. vi. Poëtices p. 802 & 803. &
 Patru mei notas ad Serenum Sammonic.
 * 11. sic Andr. Naugerius Genethliacon
 pueri nobilis incipit ab invocatione Carmi-
 XLIV. eodem modo, quo hic Lotichius:

*Vos mihi nunc magnos partus, ortusque beatos
 Felices pueri, quo pingua culta vetusti
 Naomis exsultant, quo Carne tota superbit,
 Dicite Pierides, vos illum e matre cadentem*

Excepistisque sinu, & vestris fovistis in ulnis.
 & Basilus Zanchius Epithalamium Hiero-
 nymi Quirini & Isabellae Georgiae a simili
 invocatione orditur, pag. 104. Poëmat.

*Vos mecum, Adriaci decus aequoris, o bona
 Nymphae*

*Numina, quae molles ripas, quae fluminis un-
 dam*

Incolitis &c.

*Nunc agendum, Adriaci decus aequoris, eia a-
 ge Nymphae,*

Et connubia laeta & felices Hymenaeos

*Concinite, & celebrate toros plaudente cho-
 rea. & seqq.*

quomodo & Joh. Jovianus Pontanus initio
 Librorum de Hortis Hesperidum;

*Vos o quae liquidos fontes, quae flumina Nym-
 phae*

*Naiades colitis, quae florida culta Napae,
 Deliosque hortos, & litora cognita Musis &c.*

*Hac mecum placida sessae requiescite in umbra
 Gratorum nemorum & seqq.*

& ita Hieronymus Vida Libros suos Poë-
 ticornum non ab operis propositione, sed
 ab invocatione Musarum auspicatur: quem-
 admodum ex antiquis Lucretiani Poëmatibus
 de Rerum Natura, & Statianae Achilleidos
 exordium ab invocatione est. Denique
 quod Fellerus culpet etiam Lotichium, poë-
 tam quippe Christianum, ut & Sannazarium
 in poemate de Partu Virginis, Musas Vene-
 remque, numina gentilia, invocantem, id
 toties a viris doctis jam explosum est,
 ut refellere operae pretium non sit. si-
 milem certe Jul. Caes. Scaligeri in Sanna-
 zarium censuram operose refutavit Mena-
 gius ad Malherbae Poëm. Lib. i. pag. 44-

Et teneros lufus, & mutua gaudia curas,
 Huc ades, & cultos mecum spatiare per hortos, 10
 Et vernas lege, diva, rofas, Sponsaeque coronam
 Texe novae, qualis fulgenti lucida coelo
 Astriferi nitidos inter micat aetheris ignes.

Tu vero juvenum Princeps, qui fortibus armis
 Et celebres factis proavos ingentibus aequas, 15
 Johannes Gulielme, tuas ne despice laudes.

Arma virosque leges, & avorum clara tuorum
 Nomina, jam rerum per summa cacumina tantum
 Ire juvat, ventura dies majora reservat.

Vix matutino radios pulcherrimus ortu 20
 Lucifer extulerat, fausto connubia portans
 Sidere, laetitia montes & celsa fremebant
 Atria, qua vastas ad coelum furgure moles
 Adspicit, & rapidis torrens Nicer aestuat undis.
 Forte sub exorti tum primum lumina Solis, 25
 Herbofae viridi residens in margine ripae,
 Agresti stipula veteres meditabar amores
 Acidis, & studio curas solabar inani:
 Blandaue vicina mecum Philomela sub umbra
 Argutis liquidas mulcebat cantibus auras: 30
 Cum subito, (ecce) novem comitata sororibus, ultro

Ob-

22. Laetitia montes & celsa fremebant
 Atria] ex Virgilio Ecl. v. 7. 62.

*Ipsi laetitia voces ad sidera jactant
 Intonsi montes: ipsae jam carmina ruper,
 Ipsa sonant arbuta.*

Obvia Callope sese mihi laeta ferebat.

Omnibus ex humeris citharae, decor omnibus idem,

Perfusus auro velatae vestibus omnes.

Ruta virens crines cingebat, & innuba laurus, 35

Ibant, & manibus Divae per mutua junctis,

Hymen, o Hymenaeae, Hymen, Hymenaeae, canebant.

Mox ubi se viridi juxta chorus omnis in herba

Conposuit, siluitque amnis, siluere volucres,

Ad me Calliope placidis ita vocibus usa est. 40

Pone leves calamos, sat avenae sibila montes,

Et fontes novere sacri, sat rustica ludit

Fistula pastorum curas: nunc inclita dices

Connubia, Heroumque genus, regumque nepotes.

Ipsa ego te, Sponsi repetens ab origine stirpem, 45

Per genus, & proavos & facta ingentia ducam

An-

35. *Ruta virens crines cingebat* & *innuba laurus*] Musas hic ideo praeter laurum virente ruta cinctas inducit Lotichius, quia insigne domus Saxonicae est, cujus fata & res gestae in hoc carmine a Musis celebrantur. vide Felleri notas, hinc poeta noster eleganti Elegia, qua rutae laudes describit, Lib. v. Eleg. xi. v. 19.

Illa Ducum clypeos ornat, nunc languida, sed mox

Albis ad Arctos laeta resurget aquas.

41. *Leves calamos*] vide Patruī mei notas ad Phaedr. prolog. Lib. iv. & ad Virg. Ecl. v. v. 2.

Tu calamos inflare leves, ego dicere versus. ut distinguendum recte monuit, non, *leves ego dicere versus.* vide etiam ad Epigr. antiq. in Catalect.

Et levibus calamis candida verba dedi.

41. — *sat avenae sibila montes*
Et fontes novere sacri, sat rustica ludit
Fistula pastorum curas]

sibila avenae hic dixit, ut in illo Ovidii XIII. Met. 785.

Senserunt toti pastoria sibila montes.

quo loco Graevius firmat correctionem in Isidori Glossario *Fistulo*, *sibilo*. & inde *fistulam pastoritiam* pro *sibilo* exponit. sed vitio memoriae profert,

Et norunt omnes pastoria sibila montes.

vide & Salmaf. ad Lampridii Commod. init. & Heinsf. ad illum Ovidii locum; *sibila* enim *avenae* dicuntur pro rudi & incondito cantu. vide Patruī mei notas ad Calpurn. Ecl. vii. v. 3.

Antiquae sobolis, quam nulla aequaverit aetas
 Laudibus, inmensum qua Sol videt aureus orbem.
 Hic labor, hoc studium generosis vatibus esto,
 Aut Superum laudes canere, aut praeconia regum, 50
 Et memorem factis illustribus addere famam.

Dixit, & ornatum gemmis auroque volumen,
 Cyaneoque nitens hyacintho, & iaspide glauca,
 Explicuit gremio, matris venerabile donum
 Mnemosynes, cui longa dies & nomina curae. 55
 Illic alma parens signarat, quidquid ab aevi
 Principiis gestum memorabile, pace vel armis,
 Quod natos olim jubeant meminisse parentes.
 Hoc promens, repetensque altae monumenta senectae
 Calliope, fagi superinpendentis in umbra, 60
 Talia labentes Nicri cantabat ad undas:

Vasta jacet, Boreae flabris obnoxia tellus
 Dives agri, dives pecoris, quam spectat ab alto,
 Tinguere quae numquam cani se fluctibus audet
 Oceani, stellis semper sitientibus Arctos, 65
 Rhe-

48. *Hic labor, hoc studium generosis vati-
 bus esto,
 Aut Superum laudes canere, aut prae-
 conia Regum &c.]*

eadem, sed proxiora, apud Flaminium
 Lib. II. Carm. IV. ad Alexandr. Farne-
 sium: & illustrabunt haec Barthii notae ad
 Claudian. Lib. III. de Laud. Stil. v. 5.

53. *Et iaspide glauca]* eodem ornatu
 enssem Aeneae instruit Virg. IV. Aen. v.
 261.

— *illi stellatus iaspide fulva
 Ensis erat, Tyrioque ardebat murice lana.*

64. *Tinguere quae numquam cani se fluc-
 tibus audet*

*Oceani, stellis semper sitientibus Ar-
 ctos]*

ex Virgilio Lib. I. Georg. 246.

*Maximus hic flexu sinuoso labitur anguis
 Circum, perque duas in morem fluminis Ac-
 tos,*

*Arctos, Oceani metuentes aequore tingu-
 vide ad Lib. I. Eleg. 8. 25.*

Rhenus ad occasum, pronique cubilia Solis
Terminat, auroram Nabathaeaque regna Visurgis
Adspicit, hibernos Chauçi, genus acre, Triones:
At latus, unde madens imbres denuntiat Auster,
Obnobii claudunt montes, quibus arduus exit
Oceani refluxas Amesis qui turbat arenas. 70

Illa parens regum tellus, quibus aspera cordi
Praelia semper erant, statuas lucosque colebant
Religione sacros prisca: saepe horridus anguis,
Conscia saepe vetus terrebat pectora quercus. 75
Praecipue Heroas, pugnatque bella caneant
Sollemnes epulas inter, magnaue sepultos
Voce salutabant reges, animasque vocabant.

Primus avis, proavisque potens, & divite regno
Sigardi pronepos, cum jam gens aurea passim 80
Christiadum scelus elueret lustralibus undis,
Flore virens animi primum Vitikindus & aevi,
Defendit veteres ritus moremque sacrorum,

Iiii

Per

69. Unde madens imbres denuntiat Auster] vitiose Fellerus in notis pag. 12. habet, imbres demiserat Auster. adhaeret Virgilio Lib. 1. Georg. 452. de Sole:

Caeruleus pluuiam denuntiat, igneus Euros. quod autem denuntiare Virgilio est, id aliis significare dicitur. vide notas ad Lib. 1. El. 5. v. 102. quibus adde locum ex fragmento Prognosticorum Germanici Caesaris v. 69.

Ast ubi se Taurus sinuatis cornibus effert, Grandine significat. tibi recte se habet vulgata lectio. pro qua

Grotius signa facit. bene autem idem Fellerus exponit de montibus Hassiae, Obnobiis apud veteres dictis, qui claudunt latus meridionale Westphaliae, quae hoc loco describitur a Lotichio, & ex qua Saxonicum stemma deducit, quia antiqua Saxonum sedes fuit.

72. Parens regum tellus] idem Fellerus in notis suis male exhibet, Illa potens regum tellus. parens enim regum tellus hic dicitur, ut parens frugum & virum Virgilio Lib. 11. Georg. 173.

Salve, magna parens frugum Saturnia tellus, Magna virum &c.

Per caput & sanctam solitus jurare coronam,
 Sideraque, & patria cultos formidine lucos, 85
 Mansuras, Divis quas ipse sacraverat, aras.
 In clypeo sonipes excussis liber habenis
 Emicat, & volucres hinnitu disjicit aras.
 Arduus alta petens: juxtaque insigne paternum,
 Lucida dimidiaë sinuantur cornua Lunae. 90
 Postremo castris toties exfusus & armis
 Jam senior, vita donatus abivit, & ultro
 Abluit antiquae tandem contagia culpae,
 Nudatum patrio tinguens in gurgite corpus.
 Ipse salutiferi perfusum fluminis unda, 95
 Caesar ovans, dudum vindictae oblitus & irae,
 Carolus excepit, gremioque amplexus amico est.
 Et vanos Divum jussit dediscere cultus.
 Laetitia fremuere urbes, septemque Triones.
 Usque adeo pulchrum est, & nobile, parcere victis, 100
 Pulchrius, indomitas quam bello subdere gentes.
 Inde potens late, qua Lupia, qua pater errat
 Albis aquis, Albis ducibus, bello inclitus Albis,

Qua-

86. *Mansuras, Divis quas ipse sacraverat, aras.*] Forte respicit Virg. n. Aen. 502: *Vidi Hocudam, centumque nurus, Priamumque per aras*

Sanguine fœdantem, quas ipse sacraverat, ignes.

94. *Nudatum patrio tinguens in gurgite corpus*] ex more veteris illius aevi in baptismate usitato, de quo in eruditissimo suo Onomastico ad Vitas Patrum disserit Rosweyds pag. 1015. de Witkindo autem,

Saxonum duce, à Carolo Magno ritu Christiano baptizato, & destructo Saxonum idolo Irmenfauia, quo respicit v. 98. praeter ea quae Fellerus habet in notis pag. 19. adde notata viris eruditissimis ad Eginhart. de vit. Car. M. cap. 8. & H. Ernestium Lib. II. Observ. cap. 17.

100. *Usque adeo pulchrum est, & nobile, parcere victis*] vide notata ad Lib. I. Eleg. XI. 21. & ad Lib. V. El. 2. 17.

EPITHALAM. IN NUPTIAS DUC. SAXON. 617

Quaque rapax tumido campos secat amne Visurgis,
Jura dedit, donec defectis viribus aeger, 105
Inmemor annorum senique oblitus, in hostem
Dum ruit, humanos finivit morte labores.

Filius hinc patrii generosus nominis heres
Accepit veteres Myſos, terrasque regendas,
Quas fluvio Plifſina ſuo, quas utilis agris 110
Inrigat, & ripis formoſus Elifter amoenis,
Saxoſumque ſonans ſpumanti gurgite Sala.
Inde vetus Sponſo genus, & natalis origo,
Heroumque domus ſe ſanguine ſcindit ab uno,
Heroum, qui praestantes virtute, ſub Arcto 115
Juſtitia rigidas gentes, & legibus aequis
Formarunt primi, vitae melioris ad uſum.

Hinc quoque (ſi fratrum ſpectes a ſanguine ſtirpem)
Magnus Otho: date tura duces, date manibus aram:
Hic vir, hic eſt, cui veſter honos, cui gloria veſtra, 120
Imperiique decus fuit, & Germania curae.

Proximus innocua populos in pace regebat,
Maxima cui Divum cultus abolere profanos
Cura fuit, cenſusque ideo Tiagrinus & aedes

liii 2

Con-

105. Defectis viribus aeger] vid. ad Lib.
v. El. 19. v. 149.

112. Saxoſumque ſonans ſpumanti gurgite
Sala] Virg. iv. Georg. 370.

Saxoſumque ſonans Hypanis, Myſusque Cai-
cus.

120. Hic vir, hic eſt, cui veſter honos
&c.] ex Virgilio Lib. vi. Aen. 792. &c
Auguſto:

Hic vir, hic eſt, tibi quem promitti ſcriptus
audis,

Auguſtus Caefar, Divi genus, aurea condet
ſecula qui Latio &c.

Constituit, magnique adjecit ponderis aurum 125
 Illis, qui genus indocile ad meliora vocantes
 Sacra propagarent, lumenque errantibus essent.

Filius huic primis nemorum studiosus ab annis,
 Venatu tolerare famem, brumamque solebat,
 Cornigeros Tetmarus agens in retia cervos, 130
 Impiger ex humeris pharetram suspendit & arcum,
 Solertique altos cingens indagine montes
 Militat in silvis, rigidisque irascitur ursis,
 Et foribus rictus praefigit, & horrida terga.
 Scilicet ut melius (si quando bella vocarent) 135
 Imbribus Hercynioque gelu duratus & aestu,
 Militiae posset duos perferre labores.

Suf-

130. *Agens in retia cervos*] Ovid. III. Met. 356.

Adspicit hunc trepidos agitantem in retia cervos.

131. *Ex humeris pharetram suspendit & arcum*] sic supra Eclog. IV. 48.

Tu quoque enim pharetram interdum suspendis & arcum

Ex humeris, serpuntque bederae per tempora nigrae.

quibus verbis habitum venatorium describit ad exemplum Virgilii Lib. I. Aen. 318.

Namque humeris de more habilem suspenderat arcum

Venatrix, dederatque comam diffundere ventis. quem imitatur Nemesianus in Cyneg. §. 88.

Tu modo, quae saltus placidos silvasque pererras

Latonaee, Phoebae, magnum decus, eis age suetas

Sume habitus, arcumque manu, pictamque pharetram

Suspende ex humeris &c. ubi vide Titii notas.

134. *Et foribus rictus praefigit, & horrida terga*] proprio hic utitur verbo *praefigere* de praeda venatica, quae foribus adfixa suspendebatur, ut apud Virgil. 21. Aen. §. 778.

Hunc virgo, sive ut templis praefigeret arma &c.

Venatrix unum ex omni certamine pugnae [Caeca sequebatur, totumque incauta per agmen Femineo praedae & spoliolum ardebat amore.

Manilius Lib. IV. §. 179.

— *postes ornare superbos*

Pellibus, & captas domibus praefigere praedas.

vide notas Patru mei ad Nemesian. Cyneg. §. 56. & proprium hac in re etiam simplex *figendi* verbum esse docet Brokhus. ad Propert. III. 7. 26.

137. *Militiae posset duos perferre labores*] malle scripsisset *rigidos perferre labores*. vel sim. propter praecedens *duratus*. & tum §. 133. *jacvisque irascitur ursti*.

Suscipit hinc natus rerum Theodricus habenas,
 Marte potens, gleba qui pingues ubere campos
 Finibus adjecit patriae, qua flumine pulchro 140
 Advena foecundos Unster perlabitur agros:
 Unde etiam feri titulum gessere minores.
 Nec Dedo minus ense bonus, minus utilis hasta,
 Nec belli tenuit quisquam Dux aptius artes:
 Sive opus extensos metiri castra per agros, 145
 Seu faciem pugnae componere, sive profundas
 Subsidio fossas positis deducere castris,
 Defensura cavas & propugnacula fossas.
 Hunc consanguineo pro Caesare bella gerentem
 Mirati stupuere Hunni, stupuere nivofum 150
 Potantes Tanain, gelidique Borysthenis undas:
 Omnia cum ferro tumidi prope flumina Salae
 Sterneret, ac caperent vix maesta cadavera ripae.
 Nec minus in clarum famae processit honorem,
 Nomen avi referens Natus, qui patre sub ipso 155
 Iiii 3 Pri-

139. *Gleba qui pingues ubere campos*] *gle-
 bae* ed. Voegel. rectius. ut apud Virg. Lib.
 1. Aen. 535. & 111. 164.

*Terra antiqua, potens armis, atque ubere
 glebae.*

151. *Ac caperent vix maesta cadavera ri-
 pae*] pro generali nimis epitheto *maesta ca-
 davera*, praestaret, ni fallor, *densa cadavera*
 ut apud Claudian. Bell. Get. 7. 515.
Arcadiae quam densa regis cum ulaverit ossa,

*Sanguine quam largo Grajos calefecerit am-
 nes.*

densa cadavera enim, vel *densata*, eleganter
 exprimunt *caesorum acervos* in strage bel-
 lica, quibus repletos fluvios augeri & cre-
 cere passim fingunt poëtae. vide Steph. Ste-
 phanium ad Saxon. Gram. pag. 78. &
 quae notavimus in Specim. Animadv. ad
 Epigr. & Catal. vet. Poët. p. 21. & supra
 ad Lib. 1. Eleg. 1. 7. 16.

Prima rudimenta, & primos exegerat annos:

Virtutem primo patris miratus ab aevo.

Apenninigenam fractis hic cornibus Arnum

Contudit, exultans campo bellator aperto:

Sicut ubi torrens, nimbis hiemalibus auctus, 160

Spumeus, & fervens infano vortice silvas

Proruit, & messes late populatur, & agros.

Nec te, magne Thimo, tacitum, natumque relinquam

Conradum, insignem fama & praestantibus armis,

Marchio qui primus tecum Misneïdos orae 165

Victor in Eridani campo, atque Insubribus arvis

Ausonium multo conplevit sanguine Tibrim.

Hinc Otho civili praecinctus tempora quercu,

Ditibus argenti venis, aerisque scatentem

Fribergam, & Philyres excelsam condidit urbem: 170

In-

157. *Virtutem primo patris miratus ab ae-*
vo] optime aemulatur locum Virgilii VIII.
Aen. 517. ubi Evander de filio Pallante ad
Aeneam:

Hunc tibi praeterea spes & solatia nostri
Pallanta adjungam. sub te tolerare magistro
Militiam: & grave Martis opus, tua cer-
nere facia

Adfuerat, primis & te miretur ab annis.
ubi miretur idem est ac imitetur. de quo
vide Heinſii & Patruſ mei notas ad Ovid.
Epist. II. v. 77.

158. *Fractis cornibus Arnum*] vide ad
Lib. I. El. XI. 18.

160. *Sicut, ubi torrens, nimbis hiemali-*
bus auctus,

Spumeus &c.] comparatio Virgi-
liana est Lib. II. Aen. 496.

Non sic aggeribus ruptis cum spumeus annis
Exiit, oppoſitaſque evicit gurgite moles,

Pertur inarva furens cumulo, camposque per
omnes

Cum ſtabilis armenta trabes.

& Lib. XI. v. 624.

Quid ſis ubi alterno procurrrens gurgite pontus
Nunc ruit ad terras, ſcopulosque ſuperjacet
undam

Spumeus, extremamque ſinu perſundit are-
nam:

Nunc rapidus retro, atque aeſtu revoluta re-
ſorbens

Saxa fugit, lituſque vado labente reliquit.

& Ovidii Lib. III. Met. v. 570.

Sic ego torrentem, qua nil obſtabat eunti,
Lenius, & modico ſtrapiu decurrere vidi.

At, quacumque trabes obſtrudtaque ſaxa te-
nebant,

Spumeus, & fervens, & ab obſtice ſarvior
ibat.

EPITHALAM. IN NUPTIAS DUC. SAXON. 621

Inter Hamadryadas Philyre formosa sorores
 Venatrix, timidas illis in montibus olim
 Infidiis cursuque feras agitare solebat,
 Et gravidam jaculis pharetram, tremulumque gerebat
 Missile, quod liquidas ad Eliitri creverat undas. 177
 Sed cum virginici spoliū & decus omne pudoris,
 Dum jacet, & dulcem carpit secura quietem,
 Inpius in sola pastor convalle tulisset:
 Non ultra potuit tantum perferre dolorem,
 Tabentesque artus anima indignata reliquit. 180
 Al-

173. *Infidiis cursuque feras agitare solebat*] ex Virgilio Lib. vii. Aen. 478.

Infidiis cursuque feras agitabat *Fūlus*.
 agitare autem proprium hac in re verbum
 esse patebit ex notis Heinſii & Patrui mei
 ad Ovid. v. Met. 605. ubi recte id ex
 MSS. restituerunt pro *urgere*. quod & alii
 codices apud me confirmant. Apud Pro-
 pertium Lib. i. El. 1. 12. de Milaniōne:

Ibat & hirsutus ille ferire feras.
 quae N. Heinſii emendatio est pro *videre*,
 quod antea legebatur, & in duobus Lei-
 densibus, quatuor Vossianis, utroque
 Dorvilliano, ac meo codice habetur, & de-
 fenditur a Marklando ad Statii Silvas p.
 214. Possit tamen illic etiam substitui,

Ibat & hirsutus ille agitare feras.
 ut in Statii & Sidonii locis ad dictum Ovi-
 dii locum prolatis ab Heinſio, cui id etiam
 in mentem venisse video ad Lib. i. Fast.
 287. Sed forte verior est Celebrissimi On-
 dendorpii emendatio, qui tentabat,

Ibat & hirsutus illaqueare feras.
 firmabatque ex Ovidio 11. A. A. 189. de
 eodem Milaniōne:

Saepe tulit iussu fallacia retia collo,
Saepe fera torvos cuspide fixit apros.

176. *Sed cum virginici spoliū & decus*
omne pudoris,
Dum jacet, & dulcem carpit secura
quietem,
Inpius in sola pastor convalle tulif-
set &c.]

Elegans haec fictio poëtica a Lotichio in
 narranda urbis Lipsiae origine hic infer-
 ta de Philyre, venatione fessa, & dum
 somnum captaret, a pastore viciata, atque
 in illam versa, conferenda est eum fabula
 Callistae a Jove compressae, dum venando
 lassae & somno sopita jaceret, apud Ovid.
 Lib. 11. Metam. 418-440. *spoliū pudoris*
ferre, ut Lib. 11. El. 1. 66.

Non ego te, mea lux, deceptam fraude reliqui,
Nec spoliū rapto turpe pudore tuli.
 quod expressum ex Nasonis Epist. XVII.
 114.

Nec spoliū nostri turpe pudoris habet.
 & Epist. v. v. 140.

Ille meae spoliū virginitalis habet.

180. *Tabentesque artus anima indignata*
reliquit] pariter de Camilla moriente \ ir-
 gil. xi. Aen. 831. & de Turno Lib. XII.
 952.

Pitaeque cum gemitu fugis indignata sub um-
bras.

Alma sed infontis casum miserata puellae
 Excepit gremio tellus, tiliamque virentem
 Ossibus ex Philyres, liquidas emisit in auras.
 Nunc quoque per ripas illic, per mollia crescunt
 Prata, per excultos tiliae sub moenibus hortos:
 Saepius & gratas praebent venantibus umbras,
 Unde urbi indigenae nomen fecere priores.

185

Inclitus hinc atavi Theodricus nomen adeptus
 Infelix medici bibit atrum fraude venenum,
 Natus adhuc primo cum vix pubesceret aevo,
 Henricus, qui post factis clarissimus, omnes
 Egregia proavos post se virtute reliquit:
 Illi, cum superas liquisset avunculus auras,
 Conditus extrema Ludovicus Jäpygis ora,
 Pro meritis Caesar Fridericus tradidit acrés
 Tyrigetum populos, titulisque illustribus auxit.
 Belliger hic clarum certamen equestribus armis

193

195

Edi.

197. *Belliger hic clarum certamen equestribus armis Edidit &c.*
 Describit Ludos equestres seu Hastiludia, quae Nordhusae magnifico cum adparatu edidit Henricus, Illustris & Munificus dictus, Theodorici filius posita in medio arbore ex auro, cum foliis aureis argenteisque, quae victorum praemia erant. vide Felleri notas pag. 55. 56 & 57. ubi de Hastiludiis seu Torneamentis agens eorum primam inventionem ad Germanos, & quidem ad Henricum Aucupem, refert. Sed hujus inventi laudem Gallos vel Anglos sibi vindicare notum est. vide Menag. Dictionair. Etymolog. p. 697. & proluxe du Cangium in Glossar. Latin. Tom. vi. p. 1187. qui

ostendit primum inventos hos ludos a Gal-
 lis, ab iis ad Anglos, & hinc ad Germa-
 nos aliosque transisse. quamquam Anglis
 hanc laureolam vindicet Thom. Hearne
 in praefat. ad Histor. Anglic. Wilhelmi
 Neubrigens. pag. 46 & vide Spelmannum
 in Glossar. p. 541. in primis quoque His-
 toriae Batavae monumentis, praesertim
 sub Comitibus Hollandiae, frequens eo-
 rum mentio. vid. Buchelii notas ad Be-
 kae Chronica pag. 81. de vocis origine di-
 versa sentientes lege Vertranium in notis
 ad Tacit. xi. Annal. cap. xi. Meursium in
 Gloss. Graec. Barb. p. 569. & du Cangium
 in Glossar. Graecit. T. ii. p. 1527. aliof-
 que.

Edidit, effigiem belli: clangore tubarum

Antra resultabant late, montesque fremebant,

Vincentum plausu pariter, sonituque cadentum. 200

Campus erat, virides claudēbant undique silvae,

Aureaque in medio diffusis frondibus arbor

Stabat, erant aurum rami, folia aurea ramis,

Aureus & cortex, at sola argentea radix.

Hanc circum nitidi, pretium victoribus, enses, 205

Et galeae insignes cristis, viridesque coronae:

Nec minus Heroum, per gramina mollia, natae

Candida virgineo quatientes corpora motu

Ducebant choreas, quas inter filia magni

Caesaris, in thalamos Alberti ducitur uxor 210

Margaris, inde sati Fridericus, & acer in armis

Sollemnes ferro caesus Tizmannus ad aras.

Sed profugae luctus genitricis, & horrida bella,

Dum genitor natos iustas irritat ad iras,

(Ah nimium teneri stimulis agitur amoris) 215

K k k k

Mens

202. *Aureaque in medio diffusis frondibus arbor*

Stabat, erant aurum rami, folia aurea ramis,

Aureus & cortex &c.]

In hoc colore poetico, & repetitione eorundem vocum, praesertim ubi singularis & totus fere ex auro constans ornatus

indicatur, veterum poetarum potius iudicium sequitur Lotichius, quam Grammaticorum, quorum ineptam censuram in Virgiliana de ornatu Didonis, & Ovidiana de Solis curru descriptione *κροχνηλας* & pravi adfectatque decoris accusanda docte & operose refutarunt Pierius ad Virg. iv. Aen. 138. & Patruus meus ad Ovid. ii. Met. 107.

Mens reticere mihi: Sprea sanguine fluxit, & ingens
 Albis, & Herciniis quaecumque e montibus orta,
 Tyrigetum pingues humectant flumina campos.

Nominis ejusdem, ne dira licentia ferri

Inpunita foret, latronum Filius arces

220

Diruit, hinc Natus, sublato patre, rebellem,
 Ultus avos, multis inplevit caedibus urbem,
 Corniger undoso qua flumine stagnat Hiëras,
 Captaque ferratis adfixit postibus arma.

Quartus in adversos ultricia signa Bohemos,

225

Pro decore imperii, generosi Caesaris ultor,
 Movit, & insigni Fridericus laude potitus,
 Saxonici clarum tulit Electoris honorem.

Ille etiam curans tranquillae commoda pacis,

Hospitium nobis ad Eliftri condidit amnem.

230

Egregiasque animos pretiis accendit ad artes.

Proximus Arctoi spoliis Aquilonis onustus,

Inposuit leges domito Fridericus Havelo.

Tu quoque conjugio felix, & prole nepotum

Cassubios, Erneste, sagittiferosque Polonos,

235

O-

223. *Captaque ferratis adfixit postibus arma*] vide notata in Specim. Animadv. in Epigr. & Catalect. vet. poet. pag. 33.

230. *Hospitium nobis ad Eliftri condidit amnem*] Innuit Calliope Lotichiana Fridericum IV Bellicosum dictum, primum e Marchionibus Misniae Electorem Saxo-

niae. sibi ac ceteris Musis, (nam loquitur hic Calliope) quarum aequae ac Martis fautor erat. condidisse Academiam Lipsiensem; quod fecit consilio praesertim & opera Vincentii Gruneri, primi Theologiae ibidem Professoris, de qua re lege Felleri notas pag. 68.

Odera piscofo qua labitur amne, coërces.
 Filius armorum patriam formidine solvit,
 Felicesque petens Solymos, & nobile bustum,
 Vicit iter durum pelagi, & Curetida terram,
 Gortynam, Gnosonque, & in aequore Cycladas alto, 240
 Phoebeamque Rhodon vidit, gentesque beatas
 Phoenicum, Syriaeque hortos, qua Tigris, & ingens
 Labitur Euphrates, coelo gratissimus amnis.
 Ille etiam dubiis magno pro Caesare rebus,
 Threicium Austriacis avertit moenibus hostem, 245
 Regnatorem Asiae, Thracasque Getasque trahentem,
 Et magnas Orientis opes, cum Norica saxa
 Et tremerent late Nymphae Istrides, Istrides undae.
 Illum Aponus vidit, celsaeque Antenor's arces,
 In ferrum ruere, & Patavi prosternere muros. 250
 Ensiser hinc, nec fratre minor pietate, nec armis,
 Johannes motus conspescuit acer agrestes:
 Qualiter Arctoïs Boreas emissus ab antris,
 Atra serenato depellit nubila coelo:
 Strenuus hinc per saxa ruens, per tela, per ignes, 255
 K k k k 2 In-

239. *Vicit iter durum pelagi*] Virg. vi. ta Lib. III. Georg. 196.
 Aen. 688. *Qualis Hyperboreis Aquilo quum densus ab*
Vicit iter durum pietas, datur ora tueri. oris
 253. — *motus conspescuit acer agrestes;* *Incubuit, Scythiaeque biemes atque arida dif-*
Qualiter Arctoïs Boreas emissus ab fert
antris Nubila.
Atra serenato depellit nubila coelo! ubi differt nubila recte Servius explicat de-
 Comparatio est de fonte Virgiliano deriva- pellit. male enim defert illic in aliis codicibus.

Infilii primus Regalis moenibus Albae,
Inque expugnato clarus stetit aggere victor,
Sublimes tollens aquilas: ausisque potitus
Muralem querna meruit de fronde coronam.

His ducibus coelo caput extulit aurea, quae nunc 260
Religio totum sincera perambulat orbem,
Quam probitas & sancta fides comitantur euntem,
Et concors pietas jus omnibus una ministrat.

At nomen qua voce tuum, quove inclita facta
Carmine, Joannes Friderice binominis, aequem? 265
Quae tibi non laudes, qui non debentur honores?
Pectore magnanimo similem tibi nulla tulerunt
Secula, nulla ferent. dulcem profundere vitam,
Et fortem, cara pro religione, cruorem

Prom-

259. *Muralem querna meruit de fronde coronam*] male *quernam* in vulgatis. sed errare hic Lotichium, qui muralem coronam e quercu facit, cum illa aurea esset, notat Fellerus ad v. 168. pag. 47. civicae enim coronae ob cives servatos erant ex quercu, ut notum est. Forte scripsit,

Muralem quernam meruit cum fronde coronam. ut utramque Iohanni Constanti tribuat, civicam seu querneam, propter cives ejus virtute servatos, & muralem, quia sub Maximiliano I. militans in Hungaria in opugnatione Albae Regalis an. 1490. inter primos moenia urbis conscenderit.

264. *At nomen qua voce tuum quove inclita facta*

Carmine Joannes Friderice binominis aequem]

Non sine causa Lotichius hic adeo ampla excursionem laudes egregii sed infortunati Principis, Iohannis Frederici, Saxoniae

Ducis, inserit, quia ipse in ejus castris adolescens aliquando militavit, ut scribit in Epistola ad Paulum Lutherum Lib. 1. Epist. 30. in fine, *meque apud illustrissimos Principes tuos, sub quorum patre divino Heroë, Joanne Frederico, adolescens laborem etiam militarem perpeffus fui, in gratia ponas.* Tempore enim belli Smalcaldici, quando Joh. Fredericus se Protestantium Ducem contra Carolum V. professus esset, iniquo tamen Marte usus, praelio infelici ad Mulbergum fortunam adversam, & aliquot annorum captivitatem, constantissimo & invicto animo per tulit. vide Felleri notas pag. 24. & quae notavimus ad Lib. 1. Eleg. 1. 16. & ad Ek. 9. init. Illius filium fuisse hunc Joh. Guilielmum, cujus nuptias hoc Epithalamio celebrat, patet ex v. 289. cui etiam scriptum est Epigramma Lotichii, quod legitur Lib. 1. Carm. 29.

Promptus eras, mortemque Dei pro laude pacisci: 270

Conmotus numquam praesentis imagine leti.

Scilicet accensum divino pectus amore,

Non vis nlla domat ferri, non fulminis ignes.

Qualiter ipse pater vitae, Sol lucis origo,

Sol oculus mundi, coeca sub nube laborat, 275

Interdum victis mox nubibus aureus exit.

Maeste animo Germano, & maeste ingentibus ausis,

Sic etiam dilecte Deo, quod mille probatum

Tentatumque modis, reducem fidissima conjux

Vidit, & in cara Domini cervice pependit 280

Ante obitus: dulcem nati videre parentem,

Et nunc in patriae cineres tellure quiescunt.

At veteres inter proavos, coetusque piorum,

Spiritus exultat liber, fruiturque perenni

Laetitia, aeternisque bonis discrimina pensat. 285

Salve, magne pater patriae; tua gloria vivet,

Donec in occasum roseo volventur ab ortu

Kkkk 3

Si-

275. — Sol lucis origo,
Sol oculus mundi]

pariter apud Basilium Zanchium Lib. iv.
Poëm. p. 114. de Sole:

*Ille oculus mundi est, ille est nata lucis origo,
Ille coloratos variatis floribus agros
Vestit &c.*

Sol autem eleganter *oculus mundi*, seu
coeli, dicitur poetis Latinis, ut Graecis
ὄμμα αἰθέρος & *Διὸς ὀφθαλμός*. Aristophanes in Nubibus γ. 284.

*Ὅμμα γὰρ αἰθέρος ἀκάματον σελαγέται.
Nam oculus aetheris sine fine coruscat.*

sic in Excerptis ex vet. Glossar. Gr. Lat.
pag. 296. ed. Vulcan. *Τὸ ἥλιος; ὑψάνος
ὀφθαλμός*. Quid Sol? Coeli oculus. vide
Meurs. Exerc. Crit. P. II. Lib. III. cap.
35. & ita sidera etiam *coeli oculi* dicun-
tur. vide Livinej. ad Catull. carm. VII.
pag. 5. & plura in notis Weitzil ad Dra-
contii Hexahem. γ. 495. pag. 152. &
quae supra notavimus ad Lib. I. Eleg.
5. 77.

Sidera, donec erunt latices Aganippidos undae.

Inde satus, fausto conjungit foedere taedas:

Sponsus, & illustres thalamos jam nubilus intrat 290

Dorotheae, primosque parat conjungere somnos:

Amborumque Dei votis concordibus adsunt.

Jamque tubae cantusque sonant, domus ampla resultat,

Laetitiaque fremunt rupes. Surgamus, & altam,

Aonides, Soceri scandamus principis arcem, 295

Ut cum rorifero noctem produxerit ortu

Hesperus, ad Sponsae thalamos Hymenaea canamus,

Felicis bona signa tori, & nubentibus omen.

Dixerat, & variis lento de vimine textos

Floribus inplebant calathos, aetatibus omnes, 300

Et facie, cultuque pares: urbemque petebant.

Tu mihi nunc, qui culta rigas spumantibus undis

Arva, Nicer (nam te veterum nec facta parentum,

Nobile nec patriae decus ignorare putandum est)

Quandoquidem hos prima colles ab origine mundi 305

Adluis, ipse genus Sponsae, patrumque recense

Facta, ducesque atavos, prohibeque silentia famae.

Nam potes: & gratum est canere, & meminisse voluptas.

Sic

308. Nam potes, & gratum est canere,
[& meminisse voluptas]

colorem defumfit ex Virg. vii. Aen. 645.

Pandite nunc Helicon, Deae, cantusque
movete

Qui bello exciti reges, quae quemque secutae
Conplerint campos acies, quibus Itala jam tum
Floruerit terra alma viris, quibus arserit armis.
Et meministis enim, divae, & memorare po-
testis.

nos-

Sic Remifus, Jaxusque, tuum sic Coccius amnem
Augeat, & falices crescant tibi semper & alni, 310
Qua virides inter Rheno confunderis umbras.

Sic ego: Cum lato madidum caput extulit antro
Coeruleus Nicer, & molli viridantia musco
Tempora concutiens: His orti montibus, inquit,
(Dicam equidem, nec te longo sermone morabor) 315
Magnanimi Heroës quondam, melioribus annis,
Fundarunt urbes populis, gentemque comatam
Justitiam docuere sequi, nec temnere Divos.
Splendida sed tenebris involvit gesta vetustas,
Quandoquidem, quamvis populis opibusque potentes, 320
Sacrorum dulci caruerunt munere Vatum,
Munere, quod fragilis perfunctos munere vitae
Dīs aequat superis, & laeto nectare pascit.

At

noſter Eclog. II. v. 21.

*Dicite vos altis lapſi de montibus amnes,
Rbene pater, tuque uber aquis ſtagnantibus
Albi,
(Scitis enim & longo memores repetetis in
aevu)*

Quot nati cecidere ducum?
recte autem poëtas in medio opere, præ-
fertim longiore, licet ab invocatione in-
ceperint, denuo invocationes inferere,
cum vel ad alia vel majora tranſeunt,
Virgilii & Sannazarii exemplo docet Barth.
Riccius Lib. II. de Imitatione, ſub ſinem.

320. *Quandoquidem, quamvis populis opi-
busque potentes
Sacrorum dulci caruerunt munere Va-
tum]*

paullo, ni fallor, durius hic junguntur,
*Quandoquidem, quamvis. & populis modo
præceſſit v. 317. Fundarunt urbes populis.*

*Itaque malleſcripſiſſet Lotichius,
Namque, viris quamquam fuerint opibusque
potentes.*

ut apud Ovid. Epist. XIII. 59.

*Classe virisque potens, per quae fera bella ge-
runtur.*

quod imitatus eſt Sannazarius Lib. III.
Epigr. 4.

*Classe virisque potens, domitoque Oriente ſu-
perbus*

Barbarus in Latias dux quatit arma domos.
ceterum pulchre hoc loco Lotichius imi-
tatur Horatium Lib. IV. od. 9. v. 25.

*Vixere ſortes ante Agamemnona
Multi, ſed omnes ilacrimabiles
Urguentur, ignotique longa
Noſte, carent quia vate ſacro.*

& ſimilia apud Propertium Lib. III. El. 2.
v. 25. & ſeqq.

At Sponsae (si prima domus quaeratur origo)

Inclita Francorum series a sanguine manat, 325

Et genus & generis prisca numerosa propago.

Sed neque tum colles istos, non ista colebant

Rura atavi: sed qua fluvio premit arva sonanti

Danubius, quaque Herciniis e montibus orti

Danubium supra Nabus, & Regus influit infra, 330

Quaque vides Solem labens, Pegnesse, cadentem.

Maximus hinc ortus, saevos Lutholdus in Ugros

Et peditum cuneos, & turmas duxit equestres,

Claraque transcendens majorum facta suorum,

Infestum domitis conpescuit hostibus Istrum, 335

Pannonioque Anasi conplevit sanguine flumen.

Aureus in clypeo veterum gestamen avorum

Ardebat, vastosque leo pandebat hiatus.

Nec minor Arnolphus bello, nec Natus eodem

Nomine, Dîs animae similes: vidi horrida, vidi 340

Praelia, cum pulchram peterent per vulnera mortem.

Tranquillos in pace obitus, ignobile fatum

Credebat, patriisque Hunnos ducebat ab oris,

Spe regni profugus flagrans Wernerus aviti.

Primus in adversos ibat, pugnamque ciebat, 345
Quas

331. Pegnesse] vid. ad Lib. III. El. 7. 55.

341. Cum pulchram peterent per vulnera mortem] Virg. XI Aen. 647.

— dant funera ferro,

Certantes, pulchramque petunt per vulnera mortem.

345. Primus in adversos ibat, pugnamque ciebat] ex eodem Virgilio XII. Aen. 461. Primus in adversos telum qui torserat hostes.

Quoque loco melius ducendus & ordine miles,
 Noverat, & magnis aderat vis insita verbis.
 Quas Lycus in ripa pugnas, quae funera densis
 Stragibus artatus vidit? qua dividit acres
 Vindelicos, Rhetosque; quot intumulata virorum 350
 Corpora Danubii spumantibus intulit undis?
 Qualiter in trunco flammis si forte relinquit
 Ille domum sero rediens jam vespere pastor,
 Tempestas si nocte, Euris surgentibus, orta est:
 Omnia pervolitant ignes, it turbine vasto 355
 Flammarum torrens silvas effusus in altas.

Ordine tres illis vos successistis Othones,
 Praestantes animis, factisque illustribus omnes.

LIII

Quos

& ita apud eundem perpetua haec Heroum. est haec conparatio, Lib. II. Georg. 7.
 laus. vide illic 7. 456. 464. & lib. X. 412. 303. & seqq.

— sed bellis acer Halesus
Tendit in adversos, seque in sua colligit arma.
 & Lib. IX. 761.

Sed furor ardentem caedisque insana cupido
Egit in adversos.

Ovid. Epist. XIII. 73.

Pugnet, & adversos tendat Menelaus in bos-
tes.

& passim alibi.

348 — quae funera densis
Stragibus artatus vidit?
 vide supra ad 7. 153.

352. *Qualiter in trunco flammis si forte*
relinquit

Ille domum sero rediens jam vespere
pastor & seqq.]

Imitationis poeticae causa conferendi hi
 versus sunt cum Virgilio, unde desumpta

Nam saepe incautis pastoribus excidit ignis,
Qui furtim pingui primum sub cortice tellus
Robora comprehendit, frondesque elapsus in altas
Ingentem coelo sonitum dedit. inde secutus
Per ramos videt, perque alta cacumina re-
gnat,

Et totum involvit flammis nemus, & ruit
astrum

Ad coelum picea crassus caligine nubem.
Praesertim si tempestas a vertice silvis
Incubuit, glomeratque ferens incendia ven-
tus.

355. *Omnia pervolitant ignes]* ex eodem
 Virgilio, licet in alia conparatione, Lib.
 VIII. Aen. 24.

Sicut aquae tremulum labris ubi lumen aënis
Sole percussum, aut radiantis imagine Lunae
Omnia pervolat late loca, jamque sub auras
Erigitur, summique petit laquearia tellus.

Quos inter faevis excellens tertius armis,
 Per varios pelagi tractus, per inhospita longe 360
 Litora, litoribus multum distantia nostris,
 Sideribus, remisque, aurisque ferentibus usus,
 Europa e magna multis comitantibus Heros,
 Antiquos petiit Solymos, cedroque virentes
 Palmiferi colles Libani: tunc inclita rursus 365
 Acta sub imperium Solyme: tunc Aſcalo, & ipsa,
 Quae toties vatū celebratur carmine, Bethle,
 Gazaque, & aequoreis Jöpe quae tunditur undis,
 Hadriacis Jöpe statio gratissima nautis.
 Felices animae, quibus illo tempore nasci 370
 Contigit, & magnum pariter dare vela per aequor,
 Et fortunatum spoliis decorare sepulcrum.
 Crediderim colles ipsos, montemque Sionis
 Ardua gratantes jactasse ad sidera voces,
 Cum jam victor ovans, positus exercitus armis, 375
 Procumbens sanctae pronus daret oscula terrae:
 Fulgeretque Crucis passim venerabile signum.
 Post Otho, pacis amans, & maximus alter ab illo
 Filius, insignis bellator, Jäpyge fertur
 Per Latium, sublimis equo, qua turbidus auro 380
 Ab-

370. Felices animae, quibus illo tempore nasci Contigit] vide ad Lib. iv. Eleg. 4. 91.

374. Ardua gratantes jactasse ad sidera voces] Expressum ex Virg. Ecl. v. 62.

Ipsi laetitia voces ad sidera jactant
Insonsi montes &c.

376. Sanctae pronus daret oscula terrae] vide ad Lib. iii. El. l. 7. 45.

Abdua, qua lento foecundos agmine campos
 Ollius, Hesperidumque secat regnator aquarum
 Eridanus, tenera qua cinctus arundine crinem
 Mincius, & rapidis Athesis devolvitur undis,
 Amnis & a Gallis Italum qui separat orbem. 385
 Primus in hos, sexti genitor Ludovicus Othonis,
 Migravit colles Septemvir, & ampla reliquit
 Et Nato, & seris regnanda Nepotibus arva.
 Insignes ambo virtutibus, artibus ambo
 Pacis, & armorum studiis. Pater indole gaudet 390
 Egregiae sobolis, nec displicet aemula virtus.
 Tunc ducibus primum claris habitabile saxum
 Hoc fuit, extremæ quod desuper inminet urbi.
 Hic ortus, Ludovice, tuos, cui maxima rerum
 Verborumque fides, hic incunabula vidi 395
 Rudolphi, primos hic egit Filius annos,
 Saepe fatigatis sudorem flumine puro
 Absterfi, fovique undis, & lenibus auris:
 Seu spolia ampla domum bellando parta referrent,
 Seu nemorum exuviis laeti, praedaeque ferarum, 400
 Venatu fera fessi jam nocte redirent,
 Munera per ripas semper suspensa videbam,

LIII 2

Se-

382. *Hesperidumque secat regnator aquarum*] omnia ex descriptione Virgilliana, sic enim ille de Tibri Lib. viii. Aen. 77.
Corniger Hesperidum fluvius regnator aquarum.

& sequentia de Mincio eidem adhaerent Lib. iii Georg. 15.

Mincius & tenera praetexit arundine ripas.

389. *Insignes ambo virtutibus, artibus ambo Pacis &c.*] vide ad Ecl. ii. 69.

Setigerum caput aut apri, vel cornua cervi.

Hinc pius Aoniis dux condidit atria Musis,

Percussus dulci Rupertus laudis amore.

405

O decus, o nullos umquam reticende per annos,

Fortunate senex! Tibi se debere fatetur

Posteritas, patriam tu doctis artibus ornas,

Ingenuosque jubes regnare per oppida mores.

Ante vagis tantum notus pastoribus ibam

410

Per nemora, & valles, piger atque ignobilis amnis.

Nunc Rhenus mihi, nunc Viadrus, nunc Ister & Albis

Adsurgunt, cinctaeque hederæ mea flumina circum

Aonides choreas agitant, & carmina dicunt:

Inflat & argutas non Tityrus unus avenas.

415

Fortunate senex, coelo tua nomina tollit

Gloria, quæ latis mundum circumvolat alis.

At nisi munificus Musis ea dona dedisses,

Heu quibus in tenebris, quanta sub nocte jaceres

Flebilis, & penitus caligine consitus atra?

420

Illi

403. *Setigerum caput aut apri, vel cornua cervi*] cogitabat Virgilium Ecl. vii. 29. ubi Dianæ munus suspendit Mycon:

*Setosi caput hoc apri tibi, Delia, parvus
Et ramosa Mycon vivacis cornua cervi.*

ex quo loco conjici posset Lotichium forsitan scripsisse, *Setigeri caput aut apri*. licet *Setigerum caput* tam in vulgatis, quam Voegelliana editione habeatur. sed ita & apud Virgil. xii. Aen. 170.

*Setigeri foetum suis, intonsamque bidentem
Adtulit &c.*

404. *Hinc pius Aoniis dux condidit atria
Musis*

Percussus dulci Rupertus laudis amore.]

In his & sequentibus versibus usque ad v. 420. Academiam Heidelbergensem an. 1346. primum conditam innuit ab Ruperto Ruffo, filio Rudolphi illius, quem modo laudavit v. 396. Sed quæ deinde subjungit Lotichius v. 421. de hostibus in campis Nemetum ab eo debellatis, in hac quidem re cum Ruperto hoc Academiae Heidelbergensis conditore confudisse Rupertum II. Adolphi Simplicis filium, durum & tenacem dictum, notavit Fellerus pag. 104.

Illi etiam Nemetum in campis, bis munere Divum
 Uno parta die magno victoria plausu,
 Bis victi cecidere hostes, ac terga dedere.

Imperii post haec nato concessa potestas,
 Qui templis urbem, donisque ingentibus auxit, 435
 Musarumque fovens hortos, & amoena vireta,
 Dulcia Rupertus patriis dedit otia terris,
 Et Latio tandem Tuscoque reversus ab Arno,
 Longaevos curis mortalibus exsui annos.

At proavos superans, sceptris adjunxit avitis 430
 Dotalis Stephanus populos, gentesque feroces,
 Qui Lutram, Saramque bibunt, quorumque per agros
 Spumeus undoso declives gurgite curfus
 Extendit Rhenus, Vogesique e rupibus ortus
 Jam dominum prono Rhenum petit amne Mosella. 435
 Hinc patri, Friderice, subis, natumque relinquis

LIII 3

Jo-

429. *Longaevos curis mortalibus exsui annos*] ita recte ed. Voegel. *Longaeus* in vulgatis. *exsuere annos* elegans locutio est, qua utitur ex imitatione Tibulli Lib. I. El. 5. 31.

— *serpens novus exsuat annos.*
 quomodo & Statius Lib. IV. Th. 95. de serpente pellem deponente:

— *& squallentibus annis*

Exsuius.
 sic *animam exsuere* apud Virg. Lib. VIII. Aen. 567.

Abstulit haec animas dextra, & totidem exsui armis.

& Ovidium Lib. XIV. Met. 7. 777.

Digna animam poena congestis exsui armis.
 ubi frustra Heinsius scripturam illam sollicitat, & recte vulgatam probat Patruus meus. plura ad Catalecta Lib. III. Epigr. vet. p. 118. ed. Pith.

Hic jacet exutis Dionysia flebilis annis.

ut recte Pithoeus & G. Fabricius ediderunt. male enim illic *exiguus annis* in veteri Moroni codice ab Heinso collato, & in codice Perotti apud me. *exuviis* profert Scaliger ex Cittadini schedis, quod & apud Mazochium existat. sed perperam.

Johannem, cujus de sanguine dictus eodem
 Nomine tranquillas ad pacis idoneus artes
 Filius, inplevit magnum virtutibus orbem,
 Iustitiae cultor, jurisque minister & aequi. 440
 Ipsa suas illi Natura recluserat omnes
 Dives opes, coelumque animo sublimis adibat,
 Stellarumque obitus, stellarum noverat ortus,
 Atque salutiferas propriis cum viribus herbas,
 Quid sterile asplenum, quid laeta sylimbria possint, 445
 Et menthae virides, & odoriferae calaminthae,
 Buglossusque, thymusque, lupique volubile gramen.
 Jamque decem numerans actae sexennia vitae,
 Bis tribus adjectis, robustus & integer, annis,
 Coelestes petiit sedes, quas luce perenni 450
 Aeternis opifex rerum fulgoribus inplet.
 Is densis obscura ducum monumenta tenebris
 Eruit, & totam stirpem, laudesque parentum
 Ire per aetates jussit, perque ora nepotum.
 Nunc virides Rheni tractus, fortitus honores 455
 Et titulos atavi (sic arbiter omnia iustus

Tem-

441. *Ipsa suas illi natura recluserat omnes*
Dives opes | *suas omnes opes non*
 placet. mallem scripssisset Lotichius:
Ipsa suas mater Natura recluserat illi
Dives opes.
 vel,
Ipsa parens largas Natura recluserat illi

Dives opes.
 sic Lib. v. El. 19. v. 35.
Nil illi facilis Natura negaverat uni,
Et dederat largas, more parentis, opes.
 442. *Coelumque animo sublimis adibat*
 vid. ad Lib. iv. El. 2. v. 130. & Lib. v.
 El. 19. 154.

Tempora dispensat Deus, atque in pristina reddit
 Saepe ducum sobolem) magna cum laude gubernat
 Inclitus, & populo Fridericus amabilis omni.
 Cujus, adhuc annis vix pubescentibus, Ister 460
 Signa sagittiferae contra Mahometica Lunae
 Egregiae specimen virtutis, & indolis altae
 Primitias vidit, bellatricemque ferentem
 Per turmas aquilam, validae stupuere cohortes.

Maeste rudimentis princeps, Dî nostra tuentes 465
 Praesidia, ad veterum te servavere parentum
 Imperia, & placida terras in pace regendas,
 Annorumque moras fortuna beatior inplet.

Qui vigor ingenii? quantus sub pectore fervet
 Doctrinae coelestis amor? quam vita suorum 470

Cura ducis? doctis quae confert praemia Musis?
 At torvos si quando ruit venator in apros,
 Et belli simulacra ciet, silvasque fatigat,
 Arduus alipedem curru Phaëthontis inustum,
 Herbifer eduxit quem Mincius Andide silva, 475
 Concitat, ille volans argutas erigit aures

Su-

462. *Egregiae specimen virtutis*] sic correxi ex ed. Voeg. vitiose in vulgatis *speciem*. quomodo etiam male edidit Fellerus.

467. *Placida terras in pace regendas*] Virgilius Lib. viii. Aen. v. 325. de Saturno:

Ausea quas perbibent illo sub Rege fuerunt

Secula; sic placida populos in pace regebat.

470. *Quam vita suorum Cura ducis?*] sic in vulgatis, & editione Felleri. in edit. Voegeliana habetur,

— *quam fida suorum Cura duci?*

quod praefendum opinor.

Sublata cervice, simul pernicio Euro

Crura per apricos glomerat sinuantia campos.

At natos, clari spectantes facta parentis,

Splendida magnificae stimulat virtutis imago,

480

Speque nova tanti laetatur sanguinis orbis.

Hoc genus, haec Sponsae verus est nubentis origo.

Sed jam Sol rapidos superingerit altior aestus,

Dum loquor, & tactus radiis incanduit aër,

Jamque tubae, lituique sonant: procedit ad aras

485

Sponsus, ut auspiciibus firmet connubia divis.

Finierat Nicer, inversa tum protinus urna

Insonuit, fluctusque novos emisit aquarum,

Cornuaque occuluit vitreis taurina sub undis,

Cornua flumineo semper viridantia musco.

490

Fortunati ambo, natique faventibus astris,

Et virgo felix, & felix virgine princeps!

En virides Titan meliori lumine montes

Irrigat, & coelum discussa nube serenat,

Et placidae geminis gratantur amantibus aurae.

495

Ipfa novos tellus submittit Daedala flores,

Flexi-

478. *Crura per apricos glomerat sinuantia campos*] Virg. III. G. 117.

— *atque equitem docuere sub armis*
Insultare solo, & gressus glomerare superbos.

482. *Hoc genus, haec sponsae*] sic recte
ed. Voegel. male & sponsae in vulgatis.

483. *Sol rapidos superingerit altior aestus*]

male in ed. Voeg. distinctis vocibus *super ingerit*. vide notata ad Lib. I. El. I. v. II. & ad Lib. II. El. XI. v. 31.

486. *Ut auspiciibus firmet connubia divis*] Catullus in Carm. Nupt. LXIII. 26.

Hesperie, qui coelo lucet jucundior ignis?
Qui desponsa tua firmes connubia flamma.

Flexibiles hederas, & eryngion utile nuptis,
Cujus flore Phaon, & noto germinis usu,
Dulcia promeruit Permessidos oscula Sapphus,
Secretum spinis quod eryngion horret acutis. 500

Hoc nova seu gremio fert sponsa, vel occulit ore,
Illicitos numquam conjux meditatur amores.

Qualis in exculto genialis amaracus horto,
Candida fontanis quam nutrit Hamadryas undis,
Surgit, & ambrosium late diffundit odorem: 505

Sic tenerae vernans jucundo flore juventae
Sponsa nitet, mollesque rosas, & lilia vincit.

M m m m

Lu.

496. *Ipsa novos tellus submittit Daedala flores*] ex Lucretio Lib. 1. Init.

— *tibi suavis Daedala tellus*

Submittit flores, tibi ridet aequora ponti.

vide supra ad Eclog. III. 79.

498. *Cujus flore Phaon, & noto germinis usu
Dulcia promeruit Permessidos oscula
Sapphus &c.*

*Hoc nova seu gremio fert sponsa, vel oc-
culit ore,*

Illicitos numquam &c.] ita correxi, ut
ad eryngion referatur, male *Hos nova* in
vulgatis, & ed. Voegel. hunc Lotichii lo-
cum ante oculos habuit, nisi potius ni-
mia fere libertate in suos converterit usus,
Renatus Rapius Lib. 1. Hortor. pag. m.
29. ubi de eryngo:

*Non male tum Grajis florens eryngus in bortis
Quaeritur, hunc gremio portet si nupta viren-
tem,*

*Numquam inceffos conjux meditabitur
ignes.*

*Illo flore Phaon meruit Sapphonis amores;
Credita si quendam, sit adhuc credenda vetu-
stas.*

e veteribus autem Plinius hoc tradit de
herba, quam centum capitum vocant, in
Lib. xxii. cap. 8. licet in praecedentibus
de erynge vel eryngio egisset: *Portentosum
est quod de ea traditur: Radicem ejus alte-
rutrius sexus similitudinem referre, raram
inventu. sed si viris contigerit mas, ama-
biles fieri. Ob hoc & Phaonem Lesbium di-
lectum a Sappho. ubi quod Plinius illius her-
bae vi fecisse Phaonem refert, id unguento
a Venere ipsi dato adscribit Servius ad Virg.
III. Aen. v. 279. Quapropter ab ea donatus
unguenti alabastro cum se in dies inde tum
ungeret, feminas in sui amorem traheret,
in quibus fuit una, quae de monte Leucate,
cum potiri ejus nequiret, abjecisse se dici-
tur. vide & Brodae notae ad Epigramma
Laureae Tullii in Sapphonem, quod legi-
tur in Antholog. Graec. Lib. III. cap. xxv.
n. 64.*

510. — *vestisque pedes descendit ad inos
Aurea, flaventes tegit aurea vitta ca-
pillis,
Aureaque e niveo &c.]*

vide quae supra notavi ad v. 202.

Lucidus e collo gemmae Garamantidos ignis
 Irradiat, vestisque pedes descendit ad imos
 Aurea, flavescentes tegit aurea vitta capillos, 510
 Aureaque e niveo redimicula pectore pendent.
 Sed pudor, & probitas, & honestas regia cultum
 Vincit, & exsuperat castae reverentia famae,
 Sordet enim, nisi conjunctum virtutibus, aurum.
 Illius adspectu flagrantia lumina pascit 515
 Sponsus, in aestivo rapidus quem pulvere Mosa,
 Somiaque Heroum multa inter millia vidit.
 Dum fretus Superis & equo sublimis & hasta
 Fulminat, & magno ductor clamore triumphat,
 Laetaque tranquillo circumspicit agmina vultu: 520
 Qualiter aurorae formoso praevious astro
 Lucifer ardentis nitidissimus explicat ignes.
 Jamque dies jucunda fluit, simul ordine longo
 Adcumbunt epulis proceres, lucemque morantem

Mol-

513. *Exsuperat*] *exsuperant* vitiose in
 ed. Voegel.

517. — *rapidus quem pulvere Mosa;*
Somiaque Heroum multa inter millia
vidit]

sic restitui ex ed. Voegel. inepte enim *Som-*
niaque in vulgatis. *Somia* fluvijs est, qui
 alijs *Somona*, *Somena*, vel *Sumina* dicitur.
 vide Brouweri notas ad Venant. Lib. vii.
 pag. 181. Mosam vero & Somiam fluvijs

Galliam Belgicam perfluentes hic memo-
 rat, quia binas hujus Iohannis Gulielmi, in
 cujus Nuptias scriptum est hoc Epithala-
 mium, expeditiones in Galliam an. 1558.
 & 1569. susceptas indicat, de quibus vi-
 de Fellerum p. 112.

523. *Jamque dies jucunda fluit]* sic rec-
 te ed. Voegel. male *fuit* in vulgatis, quo-
 modo etiam saepe in veterum locis pecca-
 tum est. vide ad Virg. iii. Georg. 67.

Mollibus aut choreis, vario aut certamine condunt. 525

Et jam permensus coelum Sol occidit, & jam
Montibus e cellis majores fuscitat umbras,
Obscuratque ignes stellarum Luna minores.
Ecce leves atro crepitantes sulfure flammae
Subvolitant, rutilique petunt spatia ardua coeli, 530
Et rapidis vacuas implent stridoribus auras.

Sit felix faustumque, precor: Jovis ales ab alto
Praepetibus plaudit pennis, omenque secundat
Alituum regina, Pater dum magnus euntem
In thalamos ducit natam, fortique paventem 535
(Ante Deos sacrumque tori praefatus honorem)
Commendat genero, lectoque relinquit in uno
Conjunctos, dictisque ambos solatur amicis.

Interea lauro cinctae Parnasside Musae,

M m m m 2

An-

525. *Vario aut certamine condunt*] Ludos equestres innuit, vario certaminum genere insignes. ita quoque pentathlon vocabant veteres. ut Ovidius Epist. xvi. 359.

Patne puer vario juvenes certamine vici. quod recte pro *valido*, ut in alio codice legebatur, adstruit Patruus meus, firmatque inter alia loco Pindari Thebani, Epitome Iliados v. 260.

— *ubi cognita nobis*

Ludorum quondam vario certamine vis est. ubi in Vossiano & meo codice *vario in certamine*, in secundo Leidensi *varia in certamina* habetur. hinc etiam de aliis diversorum spectaculorum & certaminum generibus occurrit. Virg. iii. Aen. 128.

Nauticus exoritur vario certamine clamor.

sic in Epigrammate Asterii, quod post Bucolica Virgilii in codice Mediceo legitur:

*Ut ludos currusque simul, variumque ferarum
Certamen junctim Roma teneret ovans.*
vide & Patruus mei notas ad Vellej. Paterc. Lib. i. cap. 8. pag. 57.

526. *Et jam permensus coelum Sol &c.*] vid. ad Lib. iii. Eleg. v. 4. & Lib. iv. El. 5. 39. sequenti versu illud Virgilii respicit Ecl. i. v. ult.

*Majoresque cadunt altis de montibus umbrae.
& proximo versu Horatium Lib. i. od. 12. 47.*

— *micat inter omnes
Fulur fidus, velut inter ignes
Luna minores.*

Ante fores, dulces in gyrum fundere cantus 540
 Incipiunt, princepsque chori, comitumque suarum
 Calliope doctas praecedit voce sorores.

Lucidus Oceani natales Hesperus undas
 Deferuit, taedas portans, noctemque jugalem.
 Jam caris Domini formosa quiescit in ulnis 545
 Dorotheë, primos jungens cum conjuge somnos.
 At vos innuptae, quibus intemeratus amantum
 Lectus, & interior thalami concredita cura est,
 Ominibus, votisque bonis, cantuque secutae,
 Dulcis ut aeterno concordia foedere regnet, 550
 Hymen, o Hymenace, Hymen iterate puellae.

Dicimus, o Hymenace, Hymen, ades o Hymenace.
 Qualiter igne Jovis si tacta exaruit ulmus
 Nuda, carens foliis, culti jam dedecus horti,
 Non teneras ultra vites, non amplius uvas 555
 Educat: at, rapidi nisi fulminis ira fuisset,
 Curvaret gravidos autumnus munere ramos:

In-

555. Non teneras ultra vites, non amplius
 uvas.

Educat, at rapidi &c.

Innupta sic vita dum coelibae virgo se-
 nescit &c.]

Ultimam Epithalamii hujus partem ad imi-
 tationem Cirriniis Nuptialis Catulli con-
 positam esse, ex utriusque comparatione
 patebit: huic loco non dissimilia sunt ista
 Catulliana,

Ut vidua in nudo vitis quae nascitur arvo,
 Nunquam se extollit, nunquam nitens educat
 uvam,

Sed tenerum prono deflebens pondere corpus,
 Jam jam contingit summum radice flagel-
 lum.

Hanc nulli agricolae, nulli accollere juvenci,
 At si forte eadem est ulmo conjuncta marito,
 Multi illam agricolae, multi accollere ju-
 venci.

Sic virgo, dum intacta manet, dum inculta
 jenescit,

Quum par connubium mature tempore adepta
 est,

Cara viro magis, & minus est invisa parenti.

Innuba sic, vita dum coelibe virgo fenescit,

Aetatis roseum videt emarcescere florem:

At caro desponsa viro, sua pignora mater 560

Spectat, & optato genitricis nomine gaudet,

Et thalami cunctos solatur honore labores.

Hymen, o Hymenace, Hymen iterate puellae.

Dicimus, o Hymenace, Hymen, ades o Hymenace,

Fallimur? an nostras vox turturis adtigit aures? 565

Turtur amans sola gemit & suspirat in umbra.

Huc ades, o mea vita, tibi sub montibus istis

Oscula & amplexus, secretaque gaudia servo,

Partheniique udo jam flos tibi crescit in antro.

Hymen, o Hymenace, Hymen iterate puellae. 570

Dicimus, o Hymenace, Hymen, ades o Hymenace.

Vos aurae, quarum domus est circumfluus aër,

Solis & umbrarum comites, dum Sirius ardet

Fervidus, & certas populis denuntiat iras:

Vos lenite graves gelidis adflatibus aestus, 575

Et vitium coeli, saevosque avertite morbos,

M m m m 3 Et

567. *Huc ades, o mea vita, tibi sub montibus istis*

Oscula & amplexus, secretaque gaudia servo]

similis locus est Ecl. II. v. 105.

Auc ades, o mea N:ja, novos tibi ruris honores, Purpureas uvas, & cana Cydonia servo.

quod ex genio Bucolicorum est. Virg. Ecl. II. 40.

Praeterea duo, nec tuta mihi valle reperti,

Capreoli, sparsis etiam nunc pellibus albo, Bina die fiscant ovis ubera: quos tibi servo.

& Ecl. III. 47.

Et nobis idem Alcimedon duo pocula fecit,

Et molli circum est ansas amplexus acantbo &c.

Necdum illis labra admovi, sed condita servo.

572. *Vos aurae &c. Vos lenite graves gelidis adflatibus aestus]* vide supra ad Eclog. II. v. 79.

Et facite ut nostris propria haec sint gaudia terris.

Hymen, o Hymenace, Hymen iterate puellae,

Dicimus, o Hymenace, Hymen, ades o Hymenace.

Tu quoque, sancte senex, cujus jam lumen in ortu 580

Cernimus, insignemque astris fulgentibus arcum,

Quandoquidem succos fama est te nosse salubres,

Herbarumque parens monstravit Phylliris usum:

Quaere novos flores, nuptae quibus inclita mater

Amissum reparet pulso languore vigorem. 585

Dicimus, o Hymenace, Hymen, ades o Hymenace.

Este una, dulcemque una producite vitam,

Dum licet, ac parvos aviae transmittite natos,

Omnia nam magno labentia sidera coelo

Venturos meliora jubent sperare nepotes, 590

Hymen, o Hymenace, Hymen iterate puellae.

Dicimus, o Hymenace, Hymen, ades o Hymenace.

Fortunate focer, novus alti sanguinis ordo

Nascitur, unde genus maternum sera propago

Francorum primo regnum numerabit ab ortu. 595

Vos quoque felices Socero, sublimia fratres

Pectora, quos stabili jungit concordia nexu:

Sic,

577. Et facite ut nostris propria haec sint gaudia terris] Virg. VIII. Aen. v. 872.

supra Eclog. v. v. 21.

— nimium vobis Romana propago
Visa potens, Superi, propria haec si dona fuisset.

Felices ambo, propria haec si gaudia vobis
Numine fautorum stabili concessa fuissent.

Sic, reor, alterna quem morte redemit ab Orco,
 Tyndarides fratrem dilexit Castora Pollux.
 Vos colimus, vestramque duces, dum cuncta relinquunt, 600
 Inploramus opem: nec vos juvisse pigebit,
 Quas vestri fovere atavi, fovere parentes,
 Praecipue dignas magnis Heroïbus artes.
 Acre sed in primis studium pietatis, & almae
 Justitiae, pacisque bonae sed pectore regnet. 605
 Quandoquidem curam princeps ubi negligit aequi,
 Sunt mutae veluti defuncta cadavera leges.
 Hymen, o Hymenae, Hymen iterate puellae.
 Dicimus, o Hymenae, Hymen, ades o Hymenae.
 Nox ruit, & placidos jam suadent sidera somnos, 610
 Jam secura quies, Lethaea papavera quassans,
 Aëris inmensi tractus, & proxima Lunae
 Regna tenet, pelagique sinus, terrasque jacentes,
 Et volucrum genus omne filet, genus omne ferarum,
 Somniaque humanas solantur inania curas. 615
 Ipsa

598. *Sic, reor, alterna quem morte redemit
 ab Orco,
 Tyndarides fratrem dilexit Castora
 Pollux]*
 Est imitatio Virgilii Lib. vi. Aen. 121.
*Sis fratrem Pollux alterna morte redemit,
 Itque reditque viam toties.*
 611. *Jam secura quies, Lethaea papavera*
quassans] Forte cogitabat illud Ovidii Lib.
 iv. Fast. 661.
*Interea placidam redimita papavere frontem
 Nox venit, & secum somnia nigra trahit.*
 vel Virgilii Lib. i. Georg. 78.
Urunt Lethaeo perfusa papavera somno.
 ubi quae habet Servius, conferenda sunt
 cum iis, quae scribit ad ejusd. Libr. 7.
 212.

Ipſa ſibi cultis nova Nupta videtur in hortis,
 Mollibus aut pratis, aut in convalle virenti,
 Narcifſum thymbramque, roſasque; & molle liguſtrum,
 Et mites uvas, & ſuave rubentia mala

Carpere, dilecto jucundum munus amanti, 620

Candidaque aureolae contexere lilia calthae.

Hymen, o Hymenaeae, Hymen iterate puellae.

Dicimus, o Hymenaeae, Hymen, ades o Hymenaeae.

O quoties tibi nocte virum, ſeu bella gerentem

Horrida, ſeu deſerta ſeras per luſtra ſequentem, 625

Adferet in ſomnis, volitansque reducet imago!

Ille ſed in caſtris, nudove ſub aethere pernox

Aſpera robuſto geſtat venabula collo.

Hymen, o Hymenaeae, Hymen iterate puellae.

Dicimus, o Hymenaeae, Hymen, ades o Hymenaeae.

Dulcis Hymen, tibi nos meritos largimur honores, 630

Et nomen laudesque tuas celebramus ovantes.

Salve, magne Nicer, populi laetentur, & urbes,

Et gelidae valles, gelidique in vallibus amnes,

Quos

616. Ipſa ſibi cultis nova nupta videtur in
 hortis &c.

Narciſſum thymbramque, roſasque
 & molle liguſtrum &c.

Candidaque aureolae contexere lilia
 calthae.

Hic quoque locus videtur expreſſus ad
 imitationem Virgilii in Ecl. II. v. 45. &
 ſeqq.

Huc ades, o formoſe puer, tibi lilia plenis
 Ecce ſerunt Nymphae calathis, tibi candida
 Natis

Pallentes violas & ſumma papavera carpens,
 Narcifſum & ſtorem jungit bene olentis ane-
 tibi;

Tum caſia atque aliis intexens ſuavibus ber-
 bis

Mollia luteola pingit vaccinia caltha.

Quos tantis Superùm rector dignatur alumnis.
 Jam liquidum sacro conmixtum nectare rorem 635
 Sudabit coelum, sudabunt balsama silvae,
 Pingua flavescent iniussis messibus arva,
 Nataque sponte sua mirabitur hordea tellus.
 Hymen, o Hymenace, Hymen iterate puellae.
 Dicimus, o Hymenace, Hymen, ades o Hymenace. 640
 Finierant: sonuere novis adplausibus arces,
 Dorotheën rupes ipsae, vaga flumina clamant
 Dorotheën, juga Dorotheën vicina remittunt.
 Tum Pater omnipotens ter ab aethere Jupiter alto
 Intonuit, coeloque dedit bona signa sereno, 645
 Altaque per celsos sunt facta silentia montes.

N n n n

* E P I -

635. — *conmixtum nectare rorem*
Sudabit coelum, sudabunt balsama silvae,
Pingua flavescent iniussis messibus arva]
 ejusdem coloris sunt illa Virgilii Ecl. iv. 19. & seqq.

Molli paulatim flavescent campus arista,
Incultisque rubens pendebit sentibus uva;
Et durae quercus sudabunt roscida mella.

644. *Tum pater omnipotens ter ab aethere*
Jupiter alto Intonuit &c.]

Ut initium hujus Epithalamii simile esse exordio Genethliaci Naugeriani carm. XLIV. suo loco notavimus; ita non dubito Lotichium hic quoque ante oculos habuisse idem Naugerii carmen in fine: ubi eodem modo illud Genethliacon suum claudit, *Finierant Parcae; tum Jupp' ter aethere ab alto Intonuit laevum, & coeli de parte serena Perspicuus multo fulgor cum lumine fulsit.* eadem quoque occurrunt apud Bronkhuisium in fine Eclogae Celadonis titulo inscriptae:

Haec Celadon: sudo sed enim Pater aethere divum

Intonuit laevum, puraque in luce refulsit.
 Ceterum totum hoc Lotichii Epithalamium in Nuptias Saxonicas conferendum

est cum Georgii Sabini Carmine, valde etiam prolixo, de Nuptiis Polonicis, sive Epithalamio Sigismundi Regis Poloniae, & Elizabethae, Caesaris Ferdinandi filiae, quod legitur in ejus Poëmatib. pag. 237.—256. cujus dispositio, argumenti ordo, totaque carminis structura huic Lotichiano Epithalamio adeo similis est, ut cum Sabino aemulationis poëticae certamen iniisse videri possit. Ejus vero initium prae ceteris probat, nihil exordio Lotichiani hujus poematis deesse, ut illic notavimus, cum eodem place modo illud auspicatur:

Vos mibi, quae puero Nisponis amabile carmen
Dulcia Pegasei distastis numina fontis,
Nunc sublime mibi carmen concedite vatis,
Conceptum genuit quem Mincius Andide
Nympha &c.

deinde carmini ipsi inserit seriem historiam Regum Polonicorum, quam veluti in aulaei subtemine texentes inducit Nymphas ad fluvium Istulam, ut hic Musas sibi ad Istrum confidenti, earumque primam Calliopen ex aureo & gemmeo Mnemosynae volumine gesta Ducum Saxoniorum & Palatinae domus stemma recentem fingit Lotichius.

PETRI LOTICHII SECUNDI
 * EPITHALAMIUM
 IN NUPTIAS
 ULRICI SITZINGERI,
 ET
 ANNAE MUNSTERAE,
 V. CL. SEBALDI MUNSTERI
 FILIAE.

Lucifer ostendit gratos Cythereiſus ignes,

Aſtraque vicina pallida luce fugat.

Feſta dies votis optata frequentibus iſtat,

En micat Eo Solis ab orbe jubar.

Cingite Pierides geniali tempora myrto: 5

Si quando, comitis nunc decet ire comis.

Sacra novo mecum celebrate jugalia verſu!

Res erit haec, Erato, digna favore tuo.

Namque puellarum decus, & florentibus annis

Nubilis, Ulrico jungitur Anna ſuo. 10

Tu quoque conjugii ſub tempus mater Amoris

Huc ades in caſtis veſtibus, alma Venus.

Adferat & felix Hymenaeus amantibus omen,

His ades o taedis connubialis Hymen. Ec-

* EPITHALAMIUM IN NUPTIAS
 ULRICI SITZINGERI ET ANNAE
 MUNSTERAE &c.) Hoc quoque car-
 men in nullis aliis Poëmatum Lotichii e-
 ditionibus haëtenus exhibitum, nactus ſum,
 ceteris jam excuſis, officioſa Clariffimi
 Chriſtophori Saxii induſtria, qui exemplar

manu exaratum, quod nobis tranſmiſit,
 hauſtum eſſe ex Archetypo in Muſeo pu-
 blico Academiae Witebergenſis etiam nunc
 ſervato, & ſide Illuſtris Gunzii, Archiatri
 Regis Poloniae & Electoris Saxoniae, ad-
 curata & non inperita manu id ex pro-
 totypo deſcriptum fuiſſe adfirmabat.

Ecce nitent laetis decoratae frondibus aedes, 15

En vocat ad caros te nova nupta lares.

Huc aditum, formosæ, feras, simul igne corusco

Fax micet, o Veneris dux, Hymenææ, veni.

Venit, & in celebri declarat gaudia pompa.

Cernis ut accensas adiuuet aura faces. 20

Jamque sacras sponsum cum virgine ducet in aedes,

Ut rata firmetur numine teste fides.

Progreditur juvenis studiis excultus, & isto

Quo magis haud aliquis dignus honore fuit.

Hoc facit illustris pietas, animosæque virtus, 25

Ingeniumque sagax, nec dubitatus Amor.

Proxima cornigero genuit Vornatia Rheno,

Urbs tamen est patrio gratior ista solo.

Haec illum taedis felicibus auxit, in illa

Ingenio cepit nomen habere suo. 30

Si non divitiis se vanus inanibus effert,

Nec generis jactat signa vetusta sui;

At linguas didicisse duas, & divitis auri

Pondus, & antiquæ nobilitatis habet.

N n n n 2

Con-

33. *At linguas didicisse duas*] Cogitabat Ovidium Lib. II. A. A. 7. 122.

Nec levis ingenuas pectus coluisse per artes Cura fit, & linguas addidicisse duas.

quod de Græca Latinaque eloquentia capiendum: ut apud Horatium Lib. III. od. 8. 5.

Docte sermones utriusque linguae.

ubi vide Bentleji notas. nam a Philo-
phiae studio illic laudari Maecenatem ma-
le existimabat Barthius Lib. XXIV. Advers.
cap. 14. sensus autem horum versuum est; si
nec opibus, nec nobilitate se commendet,
eruditionem divitiarum & generis instar ha-
bere, nam ita etiam scribere potuisset,

Commendat gravitas vultum quoque pectoris index, 35
 Ingenito gravitas pulchra decore placet.
 Cincta puellarum sequitur matrumque caterva,
 Cultaque per medias it nova nupta vias.
 Nupta viro tali, patre filia digna Sebaldo,
 Dum licuit, celebris laus fuit ille fori. 40
 Juris & existens fidissimus arbiter aequi,
 Dissidii populis semina nulla dedit.
 Atque utinam posset non morte solutus acerba
 Conjugium natae dulce videre suae.
 Cerneret optatos, sua gaudia fassus, honores, 45
 Numen & oraret supplice voce Dei.

Jam-

— *Et divitis auri*
Instar, Et antiquae nobilitatis habet.
 de phrasi *instar* habere viſe notas Hein-
 ſii ad Ovid. Epist. xvi. 366. qui utrum-
 que jungit in Epist. ii. v. 30.
Sed scelus hoc meriti pondus Et instar habet.
 & similem hic agnoscere licet colorem, ac
 in illis Nasonis Lib. i. Amor. El. 3. 7.
*Si me non veterum commendant magna paren-
 tum*
Nomina, si nostri sanguinis auctor eques;
*Nec meus innumeris renovatur campus ara-
 tris,*
Temperat Et sumtus parvus uterque parens;
*At Phoebus, comitesque novem, vitisque re-
 pector,*
Hoc faciant: Et, me qui tibi donat, Amor.
 quem locum de Propertio imitatum esse
 Ovidium notavimus ad Lib. v. El. 17. v.
 73.
 ibid. *Et divitis auri Pondus* ex Tibul-
 lo expressum esse docebunt notae ad Lib. ii.
 El. xi. v. 52

37. *Cincta puellarum sequitur matrumque
 caterva,
 Cultaque per medias it nova nupta
 vias.]*
 Conferri hic locus meretur cum istis Clau-
 diani Epithalam. Honor. & Mar. v. 279.
*O digno nectenda viro, tantique per orbem
 Consors imperii, jam te venerabitur Ister,
 Nomen adorabunt populi. Jam Rhenus Et Al-
 bis*
Serviet, in medios ibis regina Sycambros.
 vel cum illis Ovidii Epist. xvi. 331.
*Ibis Dardanias ingens regina per urbes,
 Teque novam credet vulgus adesse Deam.*
 ubi ire de sollempni & festo incessu dicitur:
 quem locum ab Ovidio expressum esse e
 Virgilio notavit Patruus meus ad Lib. ii.
 Aen. 578.
*Scilicet haec Spartam incolumis patriasque
 Mycenae*
Adspiciet, partoque ibit regina triumpho?
*Conjugiumque, domumque, patres, natosque
 videbit,*
Iliadum turba Et Phrygiis comitata ministris.

Jamque comes natae peteret venerabile templum,
 Grandis & in pompa fama decusque foret.
 Ille sed inmensi laetus videt atria coeli,
 Quasque tenet sedes turba beata, colit. 50
 Festa quid ad tristes deflectis, Musa, querelas?
 Nos, Erato, coeptum nunc repetamus iter.
 Ecce decor gressum componit honestus, & Annam
 Naturae facies arguit esse bonae.
 Huic ego, quas prisci mirata est temporis aetas, 55
 Contulerim, quarum nunc quoque fama viget.
 Ora verecundi flamma suffusa ruboris,
 Ut rosa, quam Zephyri parturit aura, micant.
 Sideris & radiant flagrantis instar ocelli,
 Spirat & e teneris gratia vera genis. 60
 Adde magis nitidos auri fulgore capillos,
 Pectoris & tenerum labe carentis onus.

Nec

52. *Nos, Erato, coeptum nunc repetamus iter*] vide ad Lib. v. El. 18. v. 101.

54. *Naturae facies arguit esse bonae*] idem versus occurrit Lib. iv. El. 3. v. 136.

Quaecumque est, utinam sese patiatur amari, Naturae facies arguit esse bonae.

58. *Ut rosa, quam Zephyri parturit aura*] vide l. f. Vossium ad Catull. pag. 154. ubi notabis eum vitio memoriae verbum Propertianum ex Lib. iv. 7. 60. proferre, *Mulces ubi effusas aura beata rosas.*

pro *Elyfias*. quod constanter illic codices veteres agnoscunt, firmatque Leidensis prior, & secundus Dorvillianus, in quibus

elisas, quod idem ac *Elyfias*.

61. *Adde magis nitidos auri fulgore capillos*] convenientius forte *rutilos capillos* scripseret, idest flavos, quia cum auri fulgore comparantur. vid. N. Heins. ad Ovid. v. Met. 440. similiter in corrupto Epigrammatis veteris versu apud Scaligerum in Catalectis p. 200.

Nunc mihi narretur tumidis Aretbusa capillis, Nunc adstrieta comas, nunc resoluta comas. ubi *tumidi capilli* procul dubio mendosi, & vel *nitidi* vel *rutili* potius corrigendum: nam ad colorem capillorum respicere poetam verosimile est, quia in sequenti versu posituram comarum laudat.

Nec faciem sequitur, quamvis sit candida, fastus,

Nil rigidae mores rusticitatis habent.

Nec tantum formae celebrari dote meretur

65

Clara tot eximii corporis Anna bonis.

Est quoque lanificae manus apta laboribus artis,

Textaque Palladia mollia pingit acu.

Cernis & ad sacras gestu spectabilis aras

Ut cupida monitus hauriat aura Dei?

70

Felices, qui cuncta Dei mandata verentur,

Quos timor a recta non finit ire via.

Sedula cui victum quaerit manus, ille beatus,

Semper inexhaustas dives habebit opes.

Castra feret fructus, in morem palmitis, uxor,

75

Qui latus intexit frondibus omne domus.

Surculus & gravidae quam multus inhaeret olivae,

Quam prope labentes educat humor aquas.

Legitimi felix tot spectans pignora lecti,

Dul-

65. *Nec tantum formae celebrari dote meretur,*

Clara tot eximii corporis Anna bonis]

Dubito an non potius scripserit Lotichius:

Clara tot eximii peñoris Anna bonis.

ut dotibus formae opponat animi & ingenii bona, quia post pulchritudinem sponsae in praecedentibus laudatam deinde industriam ejus & pietatem effert. ita *peñoris bona* apud Ovid. III. Trist. 7. 44.

— *nil non mortale tenemus,*

Peñoris exceptis ingenique bonis.

vel quia paullo ante praecessit alio sensu,

Peñoris & tenerum labe carentis onus.

hoc versu praestaret forsitan,

Ingenii varis nobilis Anna bonis.

quomodo haec inter se etiam opponit Ovidius Lib. II. A. A. 112.

Ut dominam teneas, nec te mirere reliñum,

Ingenii dotes corporis adde bonis.

71. *Felices, qui cuncta Dei mandata verentur* & seqq. usque ad v. 82.] Inferit hic Lotichius versus aliquot, qui constituunt Paraphrasin Hymenaei sacri, qui habetur in Psalmo cxxviii. ad quem legendae sunt notae eruditae Johannis Bochii, cujus Parodia Heroica & elegans Commentarius in Psalmos Davidicos manibus eruditorum diligentius teri merebatur.

Dulcia flagranti gaudia corde feret, 80

Succrescetque genus, seriesque inmensa nepotum,

Et dabitur miti posse quiete frui.

At tu nupta viro noli pugnare, ferasque,

Qualiter inpositis vitibus ulmus, onus.

Tu quoque qui timidam sacris abducis ab aris, 85

Supplicis hanc aliquid juris habere puta.

His decet auspiciis taedas celebrare jugales,

His socium casti foedus inire tori.

Nunc tamen & posito subeant convivium Baccho,

Ite mero curae fervidiore procul! 90

Ducite sollemnes ad mollia pleetra choreas,

Haec abeat teneris lusibus acta dies.

Dum loquor, en rutilis venientibus Hesperus astris,

Splendida nocturnis lumina tollit equis.

I nova dilecto conjungere nupta marito, 95

Puraque felici limina tange pede.

Anna quid his lacrimis, quid fletibus uteris istis?

Quid

83. *At tu nupta viro noli pugnare*] elegans imitatio Catulli Carm. Nupt. circa finem:

Et tu ne pugna talium conjuge virgo,

Non aequum est pugnare, pater cui tradidit ipse &c.

Virginitas non tota tua est, ex parte parentum est.

Tertia pars patris est, pars est data tertia matri,

Tertia sola tua est: noli pugnare duobus. ubi penultimo versu forte rectius in codi-

ce Bodlejano a N. Heinsio collato, *Tertia pars matri data, pars data tertia patri,* ut sexies sine ulla necessitate repetitum illud est in tam paucis versibus bis saltem tollatur. & primo sorte versu illic etiam leviter castigandum: *At tu ne pugna &c.* quod imitatio Lotichiana hic firmare videtur.

84. *Qualiter inpositis vitibus ulmus onus*] vide ad Lib. IV. Fl. 3. v. 147.

90. *Ite mero curae fervidiore procul*] vide ad Lib. I. Carm. 19. v. 30. & Lib. III. Carm. 5. v. 5.

Quid color ad primas deferit ora fores?

Femina desertum sic lugeat orba cubile.

Jam rata vos inter foedera sanxit Hymen.

100

Vos placido jungat mitis concordia lecto,

Et domus infanis litibus ista vacet.

Este brevis memores veris, celerisque senectae,

Et date legitimi pignora multa tori.

Progenies ut avo succrescat digna Sebaldo;

105

Digna Melanchthoniae semper amore domus.

Jam tener incipiet pallorem ducere vultus,

Dum loquimur, rapidis passibus hora fugit.

Vidi ego foecundos violas arere per hortos,

Blandaue vix priui tempora veris erant.

110

Jam venient fragiles, actis melioribus, anni,

Ire solet pulso nubila sole dies.

Quam

103. *Este brevis memores veris, celerisque senectae &c.*] Adhaeret Ovidio Lib.

III. Artis v. 59.

Venturae memores jam nunc estote senectae;

Sic nullum vobis tempus abibit iners.

Dum licet, & veros etiam nunc editis annos,

Ludite, eunt anni more fluentis aquae.

quae illustrabunt notata ad Lib. III. Carm.

25. v. 153.

103. *Dum loquimur, rapidis passibus ho-*

ra fugit] Forte respexit illud Horatii Lib.

I. od. XI. in fine:

— *dum loquimur, fugerit invida*

Aetas, carpe diem, quam minimum credula
postero.

100. *Violas arere per hortos*] firmat haec
Lotichii imitatio apud Ovid. Lib. v. Fast.

317.

Lilia deciderant; violas arere videres,

Filaeque puniceae languida facta croci.

ubi in aliis codicibus, *borrere*. sic apud
Propertium Lib. II. El. 12. v. 51. in ea-
dem comparatione:

Ac veluti folia arentes l'quere corollas,

Quae passim calatbis strata natare vides:

Sic nobis, qui nunc magnum spiramus aman-
tes,

Forfitan includet craftina fata dies.

quem locum bene adversus Kempferum
exponit Patruus meus ad Calpurn. Ecl. II.
v. 77.

112. *Ire solet pulso nubila sole dies*] idem
versus exstat Lib. I. El. 8. 32.

Disce memor sortis, quisquis sapis, esse fu-
turae,

Ire solet pulso nubila sole dies.

Quam cito facta jacent desertis languida spinis

Lilia, vel Borea decutiente rosae?

Non licet elapsam votis revocare juventam,

115

Me miserum, tacite praeterit illa semel.

Vivite concordēs adfectu pectoris uno,

Et vobis eadem mens sit, & unus amor.

Ardor & Ulricus fidae castissimus Annae,

Anna sit Ulrico mutua cura suo:

120

Duraque cum seris Lachesis vos solverit annis,

Jungat in aethereis altera vita locis.

113. *Quam cito facta jacent desertis languida spinis*

Lilia, vel Borea decutiente rosae?

fic noster Lib. iv. El. 5. v. 99.

Sic ego saepe rosas, sic uda papavera vidi,

Candida sic primo lilia vere mori.

comparatio desumpta est ex Auctore Elegiae de Rosa, quam Virgilio vel Ausonio perperam tribuunt, v. 43. & seqq.

Quam longa una dies, aetas tam longa rosarum. Quas pubescentes juncta senecta premit.

Quam modo nascentem rutilus conspexit Eous, Hanc rediens sero vespere vidit anum.

ut recte in editione Aldina ac Veneta antiquissima Catalectorum Virgil. legitur, & sic in notis suis ad Pervigilium Veneris edidit Scriverius inter Amores Baudii p. 448. male in codice Vossiano *juncta senecta brevis*. eleganter Theocritus Idyll. xxiii. v. 28.

Καὶ ὁ ῥόδον καλὸν ἐστὶ, καὶ ὁ χρέονος ἀνὴρ μαράνινει,

Καὶ τὸ ἰὸν καλὸν ἐστὶν ἐν εἰάσι, καὶ τὰ χυλὴ γηῆα. Λευκὸν τὸ κρίνον ἐστὶ, μαράνινει ἀνὴρ καὶ πίνθη.

vide P. Pantini notas ad Apostolii Centur. xvii. Adag. 21.

115. *Non licet elapsam votis revocare juventam*] ita rectius esse, quam *renovare*, quae aliter in veterum locis saepe confunduntur, patebit ex notis ad Lib. ii. Eleg. 3. 63.

Non revocant lapsos irrita vota dies.

Tibullus Lib. i. El. 9. 41.

Heu sero revocatur amor, seroque juvenas,

Quum vetus infecit cana senecta caput.

& v. 82.

Quam cupies votis hunc revocare diem.

Avienus Fab. xxix. v. 9.

Nam gelidos artus vitae ut revocaret ad usum, Afflatus calido solverat ore manus.

plura de commutatione harum vocum vide apud Cl. Oudend. ad Lucan. Lib. iv. v. 204. & Drakenb. ad Silium Ital. xiv. 112.

118. *Et vobis eadem mens sit & unus amor*] firmat hic locus correctionem nostram in alio Lotichii versu Lib. iii. El. 25. 152.

Flagrat & in geminis mentibus unus amor. pro eo quod contra metrum nunc legitur, *ignis idem*. vide illic notas.

Oooo

A D

* AD NOBILEM ET GENEROSUM
D. FRIDERICUM A FOLKERSUM
LIVONIENSEM,
PETRUS LOTICHIVS S.

Claro stemmate nobilis parentum,
Quos frigente Lycaonis sub Arcto
Tellus laudibus evehit Livonum,
Qua praeterfluit amnis, & dat altae
Lato gurgite Duna nomen arcu,
Et cursum facit amne flexuoso
Ortus fonte Borysthenes eodem:
Hoc donat tibi, Friderice, carmen
Petrus Lotichius tuus Secundus.
Dum stagnantis ad Albidos fluentum, 10
Effers ingenuas caput per artes.
Hoc sollemnibus his legens diebus
In cunis venerare vagientem
Confortemque hominum Deique Christum, Al-

* AD NOB. ET GEN. FRIDERICUM A FOLKERSUM &c.] Phaloeccium hoc Lotichii, quo Friderico a Folckerum inscribit Elegiam suam de Natali Christi, editam Lib. iv. E. leg. 6. suo loco quum exhiberi non potuerit ex vulgatis editionibus, in quibus illud desideratur, nunc agmen ejus poematum claudere malui, quam rejicere aut negligere comitatem Clarissimi Christophori Saxii, qua Apographum Elegiae istius Lotichianae ex editione Witenbergensi an.

1550. olim a Matthia Stojō evulgata descriptum de exemplari, quod in Regia Dresenensi Bibliotheca existat, humanissime his diebus ad me transmisit. Est igitur haec eadem & non alia Elegia, ut in notis illic suspicabar, cum hendecasyllabo poetae nostri edita a Matth. Stojō, cujus phaloeccios ideo etiam non omittendos censui. Addita etiam erat Ode seu Hymnus de Natali Christi, ad Julium MiccyHum, qui legitur Lib. 11. Carm. 7.

CARMEN AD FREDERIC. A FOLKERS. 657

Alvo virginis editum puellae: 15

Qui post victima factus, (heu) piavit

Nostrum morte sua scelus, patrisque

Diro funere mitigavit iram.

Hic te protegat, & benignus olim 20

Vitae gaudia det beatioris.

D. FRIDERICO A FOLCKERSUM,
LIVONIENSI, SUO AMICISSIMO.

Discedens mihi quod Petrus reliquit

Carmen Lotichius typis venustis

Edendum, pie Friderice, prodit,

Et sub nomine nunc tuo legetur.

Doctum carmen, & elegans, & auctum 5

Scribentis pede non laborioso.

Quod mecum relegens frequenter hisce

Evolvas studiosius diebus.

Natalem celebrante Christiano

Salvatoris Jēsu ubique coetu: 10

At mecum quoties legens Jēsum

Appellabis, & in sinu tenellum

Materno lachrymare cogitabis.

Dices: O puer, o benigne Fili

Aeterni patris, o Dei propago 15

Oooo 2 Et

Et confors hominum, duas in unum
 Naturas redigens, tuo, poëtae
 Petro Lotichio, favore semper
 Adsis, & procul hinc euntis omne
 Fortunes iter & statim reducas 20
 Salvum. Daque tuis dies quietos,
 Quales cum puer edereris alvo
 Castae virginis, imperante passim
 Augusto fuerant, & imbecillis
 Coetus membra recolligas, colentis 25
 Te vere, tabulasque naufragorum
 Junctas in solidum repone corpus.
 Ut toti tua pernotescat orbi
 Laus & gloria, sintque disciplinae
 Nervi, te reparante, firmiores. 30
 Et te pectore singuli requirant
 Toto, participes tuique fiant
 Regni, sanguine quod tuo parasti.

MATTHIAS STOIUS, BORUSSUS.

F I N I S.

A D-

A D D E N D A
E T
E M E N D A N D A
I N N O T I S
A D
P E T R I L O T I C H I I S E C U N D I
P O Ë M A T A .

A D L I B. I. E L E G I A R U M .

Pag. 3. ad. v. 1. post Tibulli & Sannazarii loca indicata, *adde*, & Francisci Marii Mollae Eleg. 3. & Nic. Heinſii Lib. 1. Eleg. 6. quae incipit:

*Mefovet Inarimes ſcopuloſa Typhoidos ora,
Ora ſub Icarii fidere grata canis.*

Pag. 4. ad v. 18. *Nec mihi fas portas ultra procedere*] eſt imitatio Propertii Lib. iv. El. 7. v. 29.

*Si piguit portas ultra procedere, at illud
Fuſſiſſes &c.*

quem locum ſimiliter in deſcriptione calamitatum bellicarum imitatur Broukhuf. in Carm. Juvenil. pag. 466.

Ruris opes late ferro vaſtavit & igne

Gallus, & audaci moenia luſtrat equo.

Nec tutum eſt portas ultra procedere; multus

Excubat in triviis, promptus ad arma, latro.

Ibid. In notis lin. 8. poſt locum Jani Secundi: *adde* Joh. Ant. Taygetus Epigr. ad Glycerem T. II. Poët. Ital. Toſcani pag. 279. b.

*ſam nova nunc Zephyri ſpirat genitabilis
aura,*

Canaque jam tepido Sole pruina liquet.

*Arboribusque comae redeunt, ac gramine
laetus*

Ridet ager, nidum ſedula ponit avis.

ſimile illud Ovidii Lib. III. Faſt. 237.
*Arboribus redeunt deſonjae frigore frondes,
Uvidaque e tenero palmite gemma tumet.*

Pag. 5. ad v. 27. *Diſſultant fremitu colles* &c.] Statius Lib. v. Theb. 565.

*Dat ſonitum tellus, nemorumque per aëra
denſi*

Diſſultant nexus.

v. 38. Perque vias dantur vulnera, perque domos] vide ad Lib. v. El. 13. v. 32.

Pag. 6. in notis lin. 20. poſt locum Germanici: *adde*: male autem iſtic in aliis editionibus *luminis inſtar*. ſed recte *fluminis* vindicat Nic. Loëſſis Lib. rx. Miſc. Epiph. cap. 26. & firmatur a codice Scaligeri ac Petaviano.

Ibid. ad v. 45. poſt Ovidii locum *ubi Salvagnii & aliorum notas vide.* & Weitzii ad Petron. cap. 134. pag. 619.

Ibid. ad v. 48. lin. 8. ex Heinſii notis ad v. 161. *adde*, & ad Claudian. Lib. 1. in Ruſin. v. 66.

Pag. 7. ad v. 51. *Non ego pro patria belli detraho laborem*] aemulatus eſt hunc Lotichii locum Paulus Meliſſus in Elegiis pag. III.

*Nunc quoque non dubitem pro ſignis ſtare
tuendis,*

Tibracibus & ſortes conſeruiſſe manus &c.

Haud

Oooo 3

*Haud metuum dulcem per vulnera ponere vitam,
Si ponenda aliquo vulnere vita mihi est.
Ob patriam sit laus in aperto occumbere campo,
Mors nec honesta magis, quae venit, ulla venit.*

Ibid. p. 7. ad v. 59.

*Hoc perdit nostras, hoc olim perdidit urbes]
Propertio adhaeret Lib. II. El. 21. 9.
Hoc perdit miser, hoc perdidit ante puellas,
Quidquid jurarunt &c.*

Catullus Carmin. XLIX.

*Orum reges prius & beatas
Perdidit urbes.*

Jacobus Wallius Lib. I. Eleg. 1.

*Ne perdant populos, ne perdant otia reges,
Quae populis, quae sint regibus apta, curam.*

Ibid. ad v. 65. *Pax castas secura domos]*
vide infra ad Lib. II. El. I. v. 6.

Pag. 8. Eleg. 2. initio.

*Sic igitur dulces potuisti linqere Musas,
Martiaque imprudens castra, Zabelle, sequi.]*

felix imitatio Propertii Lib. III. El. 10.

*Postume, plorantem potuisti linqere Gallam,
Miles & Augusti fortia signa sequi.*

Ibid. in notis 6. lin. 14. post locum Jani Secundi, adde, & festivissima Dan. Heinsii Elegia ad Didericum Douzam, quae legitur in ejus juvenilibus Eleg. VI.

Pag. 9. in notis 6. post illa, inter seculi aurei commoda celebrant poetae nulum ferri usum fuisse. adde. Pseudo Gallus Eleg. 1. 63.

Quam bene, cum ferrum nondum prodiret in auras,

Omnia pacis erant, & sua cuique satis.

lege Germanicum in Arateis pag. 14. & 16. ed. Grotii. Calpum. Ecl. 1. 63. & e recentioribus Dan. Heins. Lib. II. 3. v. 23. & seqq. aliosque.

Ibid. lin. 16. post Ovidii locum *incingere moenibus urbes* adde: Justin. Lib. XLIII. cap. 4. *Ab his agrorum cultus, & urbes moenibus cingere didicerunt.*

Ibid. in fine: post laudatos Daviesium & Marklandum adde: & insignem copiam

exemplorum, quibus hunc loquendi modum veteribus usitatissimum fuisse pateat, ex uberrimo Graecae & Latinae eruditionis fonte larga manu propinavit Celeb. Dorville Animadv. ad Chariton. p. 395. & seqq.

Pag. 11. in notis ad vs. 20. post citatum Tibulli locum,

Fam mihi libertas illa paterna vale.

adde: quem Tibulli versum ante oculos etiam habuit Marullus Lib. II. Epigr. 32.

O ubi libertas nunc prior illa jacet.

& Hercales Strozza Lib. I. Amor. El. 2.

Plurima Saturni rediere, sed illa parentum

Libertas nusquam simplicitasque redit.

Ibid. pag. 11. ad vs. 18. & seqq.

O pereant turres, fossaeque, & inutile vallum,

Pax ades, aut virtus illa paterna redi.

Me juvat in studiis consumere dulcibus aevum,

Signaque Musarum prosperiora sequi & seqq.]

Insigne nobis exemplum praebet hic locus, ex quo pateat, quid distet inter artificiosam & verendam bonorum poetarum imitationem, quam frequenter adhibent qui ducibus illis, quorum vestigia legunt, saepe non minores summo cum judicio & elegantia cum iis de laude artis poeticae quasi contendunt, & inter inmodestam atque ignobilem aliorum carminum descriptionem, qua inopiam suam supplere & adscititiis plumis nuditatem tegere cogitur infelix & mendica anserum natio. Prius constabit apertius, si cum his Lotichianis conferamus illa Jani Broukhufii, in quibus poeta miles pariter ac hic Secundus, belli & armorum incommoda prae jucundo Musarum otio detestatur, Lib. III. Eleg. 6. ubi plurima ejusdem coloris occurrunt:

*Ab pereant enses potius, pereantque manipuli,
Quam ferar immeritis deseruisse Deas.*

Quam cogar fontesque sacros, formosaque Tempe

*Linqere; non tanti bellica fama mihi est.
Quae*

Quae porro sequuntur apud Lotichium:
*Sed tamen ausus eram validis quoque nuper
 in armis*

Adagnanini custos ad latus ire Ducis.

*Fam caput induerem galea, framenque ge-
 robam,*

Aptus & huic lateri quilibet ensis erat.

*Sed Dea, Castaliis quae maxima praesidet
 undis,*

*Non tulit, & vultus constitit ante moos.
 vide quam modeste ibidem imitatus sit
 Broukhufius,*

*Aufus eram (memini) nuper, Buferoë, vi-
 rofque*

*Armaque magnanima condere nostra tuba.
 Fam mea Phoebeis albeant tempora vittis,
 Ibat in Heroes jam calor ille modos.*

*Bis Amor fastus, ac verba minacia magni
 Carminis, & crescens advenavit opus.*

ex quibus patet Broukhufium, cum haec
 scriberet, hunc quidem Lotichii locum
 ante oculos habuisse, sed res nonnihil
 diversas suo artificio iisdem prope colo-
 ribus expressisse: illa enim, quae inferit:

*Aufus eram, memini, nuper, Buferoë, virof-
 que*

*Armaque magnanima condere nostra tuba.
 ex eodem fonte, quo hausit Lotichius,
 derivata sunt, Ovidio nimirum, Lib. II.
 Am. I. II.*

*Aufus eram, (memini,) coelestia dicere bella,
 Centimanumque Gygen, & satis oris erat.*

Sequens versus Broukhufii,
*Fam mea Phoebeis albeant tempora vittis.
 verecunde expressus est e Statio Lib. I.
 Achill. v. II.*

— nequo enim Aonium nemus advena
 pulso,

*Nec mea nunc primis albescent tempora vit-
 tis.*

Vides argumenti ejusdem artificium simi-
 libus quidem, sed quod ad imitationem ad-
 tinet, diversis tamen luminibus coloratum
 esse. Jam alterum, quod dixi, patebit quo-
 que, si cum hoc Lotichii loco comparemus
 ea, quae praedatoria magis rapina, quam
 poeticae artis dexteritate satis impuden-
 ter sua fecit auctor, si Musis ita videretur,
 Clarissimus metricae Dedicationis ante

Ambiguorum Farraginem: in qua plu-
 res panni infelicitate confusi & Loti-
 chio discerpti habentur, sed uno alte-
 rove tantum, ne otio abutamur, defunge-
 mur exemplo, ut poetae meo sua per
 me reddantur. Adscribam versus ipsos,
 ut discant adolescentes studiosi laudis poe-
 ticae, quid discrepet aemulatio liberalis a
 puerili bonorum carminum exscriptio,
 qua sibi valde placent Lucumones quidam
 de Schola: ut utar verbis Broukhufii ad
 Tibull. Lib. I. El. 7. 85. ubi Jani Se-
 cundi locum cum Tibulliano conponit.
 Audiamus igitur Lotichium:

*Me juvat in studiis consumere dulcibus ae-
 vum,*

Signaque Musarum prosperiora sequi.

Totum hoc distichon sine ullo pudore
 ad verbum descripsit versificatoris Fra-
 jectini frigida: ut ipse profiteatur, *Musa:*
*Nos juvat in studiis consumere dulcius ae-
 vum,*

Signaque Musarum prosperiora sequi.

ubi omnia eadem, nisi quod unica va-
 riatione more illorum, qui scepra, non
 scholastica, sed regia gerunt, pro *Me*
 scripserit *Nos*. Simili audacia distichon
 illud Lotichii, quod praecedit:

*Ante tuos oculos ferro grassatur & igni
 Barbarus, & Geticis Hunnus oberrat e-
 quis.*

illud idem nescio quam bene & oportu-
 ne ad conditionem sui temporis, quo ista
 scribebat, transtulit:

*Dum Bellona ferox ferro grassatur & igni,
 Et raptor Geticis Hunnus oberrat equis.*

pariter illa, quae praecedunt,

*Mollia securae qui transigit otia vitae,
 Dum somnos alii classica dira fugant.*

debentur etiam Lotichio, Eleg. I. v. 29.

Fortunate senex, tu mollia vere salubri

Otia, quod toto pectore laetor, agis.

Nascentemque diem, decedentemque salutas,

Nec rumpunt somnos classica pulsa tuos.

porro versus ille,

Pax nostras secura domos, pax incolat urbes.
 non est Reitzianus, sed Lotichianus Lib.
 I. El. I. v. 29.

Pax castas secura domos, pax incolat urbes.

Inunc, & dubita an inter Ambigua referendum sit, ejusmodi carminifices inter plagiarios & optimorum poetarum latrones numerandos esse; & an Palaemoni huic non conveniat elogium illud Aufonianum:

*Hic est ille Theo, poeta falsus,
Bonorum mala carminum laverna.*

Plura similis notae sunt in isto carmine dicam, an dedicatione prosaica in metri pedes infelicitate contorta, nullisque artis poeticae, quam tamen publice proficitur, dotibus exornata, sed ex pannis diversicoloribus contexta, e quibus illa, quae auctoris genuina sunt, longe differunt ab iis, quae aliis subrepta felicitem venam produnt, quae quando operosius, si tanti esset, exigenterentur, & suis restituerentur auctoribus, metuendum foret,

*Ne, si forte suas repetitum venerit olim
Grex avium plumas, moveat cornicula risum*

Furtivis nudata coloribus.

Neque ego haec notare, ne injuriam sibi fieri queratur, nisi nuper ingenti me primus laceffivit contumelia, qua censuras nescio cujus in Orationem suam Inauguralem, in Miscellaneis Lipsiensibus publicatas, mihi non obscure adtribuit auctori, quas quomodo ego conscribere potuerim, oratione ista numquam oculis visa aut perlecta, ut vere adfirmare possum, ipse viderit, ac proinde colligat, an animadversionem hanc ab hoc loco minime alienam meruerit, cui tamen tralatitiam & trivialem Apologiam forte subministrabunt hae ipsae in Lotichium notae, in quibus tot loca occurrunt ex Ovidio, Tibullo, Propertio, aliisque a poeta nostro expressa, sed longe alio artificio, & solis peritis rei poeticae arbitris noto & usitato, cujus vel unicum ipsi specimen suppeditare poterit pulcherrima Lotichii Elegia, praeceptori suo Jacobo Micyllo inscripta, quam ineditam inseruimus Lib. II. Eleg. xv. quae quam feliciter formata sit ad Ovidii Epistolam Pompejo scriptam,

Lib. IV. ex Ponto Epist. 5. ex utriusque comparatione constabit vid. & notas ad Lib. V. Eleg. 17. 69. & Lib. I. Carm. XIV. Poetae etiam nostri Epicedium in funere Delphini, quod habetur Lib. II. Eleg. 7. ex Ovidiano in Psittacum Epicedio adumbratum, totumque carmen, quod occurrit Lib. III. Carm. 27. Catullianis fere versibus, cujus genium eleganter exprimit, contextum esse, ex notatis illic patere potest; ut innumera alia omittam, in quibus ita semper se praestitit, ut de Lotichio vere dici possit, quod de poeta Gratio Virgilium passim imitante notat Vilius ad Grat. Cynege. §. 146. *Nusquam tamen ita imitatus est, ut non aliquid elegantiae de suo addiderit, ne exscripsisse videatur.* Sed totos forsan ex antiquis versus adoptasse aliquando Lotichium clamabit, provocabitque, ut ipsi arma subministremus, ad Lib. III. El. 3. §. 4. illo versu:

Cogeret aetatis tempora dura queri.

quem Propertio sublegisse Lotichium criminabitur Lib. I. El. 7. §. 8.

Cogor & aetatis tempora dura queri.

cui simile illud apud nostrum Lib. III. El. 9. §. 2.

Dum queror aetatis tempora dura meae.

& Sannazarii Lib. II. El. 7. 18.

Claudat & aetatis tempora dura meae.

Ne tamen haec & similia aliquis Macrobius plagii insimulet, tamquam illic integrum versum Propertianum, & alibi quoque alios ex Ovidio itemque Tibullo carminibus suis ex familiari & quotidiana poetarum istorum lectione inseruerit Lotichius, occurremus verbis Broukhuffi in notis ad Sannazarium Lib. III. El. 1. §. 166. apud quem illic legitur:

Candida felici solvite vela noto.

quitotus versus exstat apud eundem Propertium Lib. I. El. 17. §. 16. nisi quod in vulgatis legatur *chero*, licet in membranis nonnullis *noto*. quod in suis quoque codicibus reperisse videtur M. Ant. Flaminius, qui versum istum Propertianum

num

rum etiam totum fere suum fecit Lib. II. Carm. VI.

Tum laetus clamat summa de puppe magister,

Candida felici pandite vela noto.

AN igitur Sannazarius ac Flaminius, primi choragii inter Italos poëtae, ut & ibidem Lotichius, Germanorum poëta optimus, furtum poëticum commisisse dicendi sunt? Non cadit in illustres animas tam ignobile mangonium, quibus major posteritatis veneratio est. Sed audiamus Broukhusium ita ibidem pronobis respondentem: *Nimirum, inquit, haerent multa ex frequenti lectione, quae sese nonnumquam meditantibus offerunt tamquam si domi essent nata. neque sane opus habebat (Lotichius) mutuatibus aliunde versibus, cui tantus eorum in mundo thesaurus.* Talia enim exempla apud alios infinita, in quibus vel hemistichia veterum, vel toti aliquando versus, si ne ulla tamen plagii suspicione iusta, idque apud majorum gentium poëtas, occurrunt, quae vel ex quotidiana antiquorum lectione, vel familiari omnibus poëtis loquendi modo, exornant & illustrant carmina magis, quam alienis plumis vestiunt, sed ea conditione, ut ceteri versus adoptivis istis non sint inferiores, ne plebei malorum carminum confarcinatores sibi hinc patrocinium temere adripiant, quibus si hinc inde alienus & purpureus, qui intempestive splendeat, adsuit pannus, ceteri tamen versus in propria officina cusi statim furtum produnt. & quid aera lupinis distent, gnaro & in poëtis antiquis versato lectori manifestant, aliter enim olere catulos, aliter sues, facile odorari datur. Ea de re optime differuit Menagius in notis Italicis ad Amintam Tassii §. 70. & Observationibus Gallicis ad Malherbae Poëmata Lib. I. pag. 20. & seqq. ubi etiam promittit se pluribus hoc tractaturum in Dissertatione sua, de plagio & imitatione poëtarum, quae utinam lucem adspexisset publicam! Illius interim desiderium

compenfare nonnihil poterunt pulcherrimi & valde prolixi versus eximii poëtae, & optimi poëticae artis magistri, Hieronymi Vidae Lib. III. Poëticor. §. 217-266. quibus egregie praecipit, quid inter honestam veterum aemulationem, & inliberale paupertinorum, qui Lavernae sacris operantur, plagiariorum facinus differat. Illos autem Vidae Poëticorum Libros qui neglexerit accurate perlegere, nae ille frustra umquam Musas sibi propitias optabit. Adeo enim ad immortalem illam antiquorum gloriam adspirant, ut eos Horatii ipsius Arti Poëticae praeferre non dubitaverit Jul. Caesar Scaliger Lib. VI. Poëtices pag. 802. & seqq. licet in Praefatione istius operis non adeo magnifice de Vida judicet, ut & satis jejune Petrus Mambrunus in Dissert. de Epico carmine pag. 5.

Pag. 12. ad §. 33.

*Torta quid inbelles urguet lorica lacertos,
Quid gravat aeratae cuspidis hasta manus?*

Forſan scripſerit Lotichius, *urit lorica lacertos.* nam imitatur Propertium Lib. IV. El. 3. §. 23.

*Dic mihi, num teneros urit lorica lacertos,
Num gravis inbelles adterit hasta manus.* urere enim eo ſenſu eſt premendo cruciare. ut apud Ovid. Epist. IV. 21.

Scilicet ut teneros urunt iuga prima juvencos. ut in codice Ambrosiano, vulgo *laedunt.* vide illic Patruſ mei notas. eadem varietas eſt in Rem. Amor. §. 235.

Adspicis ut preñjos urant iuga prima juvencos.

ubi *laedunt* perperam in nonnullis codicibus, quod ſequitur proximo verſu:
Ut nova velocem cingula laedat equum.

Pag. 15. in notis a. lin. 16. poſt locum H. Grotii adde: cum quibus confer illa Dan. Heinfii in obitum Joh. Buxtorſii in Poëm. Extemp. pag. 389.

Nec tumuli poſt buſta tui memorentur fœnes,

Nec ſe Pyramidum nobile jacet opus.

Nec Mauſo: et penſentia ſernice teſta,

Nec teſtata ſuum cornibus ara Deum.

Pppp

Om.

- Omnia praeursorum post se monumenta reliquit,*
Quaerit cineres monstrat, amice, tuos.
 Pag. 20. ad v. 23.
Idi diu nostros testabitur arbor amores,
Sive meo vivet munere, sive tuo.]
 eundem versum pentameterum haberi apud Janum secundum in notis monui. Adde illud Broukhufii Lib. iv. Epigr. 27.
Vivacisque diu Famae versabere in ore,
Sive tuo quondam carmine, sive meo.
 Pag. 22. ad v. 44. quae ad locum Tibulli, numerumque poeticum in ejus pentametro vindicandum notata sunt, pluribus confirmavimus ad Lib. ii. Carm. xvi. v. 12.
 Pag. 24. El. iv. v. 3.
Signabis, baud multo nimis est, duodena peregit,
Qui regit aethereos, temporis auctor, equos]
 hic quoque imitationem Propertianam O. Ferves licet Lib. iii. El. 13. v. 7.
Tertius, baud multo minus est, quum ducitur annus.
 ubi in aliis MSS. aut. Hunc quoque Lotichii locum, ut alibi saepe notavimus, suum fecit Dav. Sigismundus Casfiovius in Itin. Germ. & Sarm. v. 19.
Famque bis exegit repetitis cursibus annum,
Qui regit aethereos, temporis auctor, equos.
 Pag. 25. ad v. 9.
Aut tenerae vires ultra meritumque juventae]
 notavimus in ed. Par. & Voeg. legi:
Aut tenerae vires ultra sortemque juventae.
 quod propius adhaeret Virgilio Lib. vi. Aen. 114.
Invalidus vires ultra sortemque senectae
 idem Dav. Sigism. Casfiovius Itin. Germ. & Sarm. p. 591.
Quam teneras ultra vires sortemque juventae
Dira sub extremo furera sole pati.
 Ibid. v. 15.
At mihi felicem reditum, patre sospite, demens
Fingebam, nivos pace ferente dies.]

- Optima imitatio est Tibulli Lib. i. Eleg. 5. 19.
At mihi felicem vitam, si salva fuisses,
Fingebam demens, sed renuente Deo.
 quibus Tibulli vestigiis bene etiam insitit Josephus Averanius Epicedio incognito in obitum V. Cl. Antonii Rillii:
At mihi fingebam, ignarus quid fata pararent,
Ipse meis studiis dux erit, ipse comes.
Ipse etiam nostrae solamen dulce juventae,
Ipse senectutis dulce levamen erit.
Sed mea vota leves Eurys iactavit in auras,
Et Deus aversa respuit aure peces.
 Pseudo Gallus Eleg. i. v. 45.
Ille meos reditus spe non praesumit inani,
Et fovet in tacito gaudia certa sinu.
Me vocat absentem, me me suspirat in unum,
Et de me noctes cogitat, atque dies.
 talem adfectum matris, filium reducem jam jam videre ardentis, sed quem in via obivisse ignorat, optime depingit Basilii Zanchii Naenia in obitum Joh. Cottae Lib. iv. Poem. pag. 121.
 — nec mater ademptum
Credit, & incassum reditus speransque tamenque
Supplicibus cumulat divorum altaria domis.
Fors & quum pulsa strepuerunt cardine valvae,
Accurrit nati adventum meditata, pavetque,
Et bibula cunctos intercipit aure susurratos.
Ab miserranda parens &c.
 Pag. 26. ad v. 30.
Erroris statuam militiaeque modum]
 Cogitabat Propertium Lib. iii. El. 10. 36.
Et veteres arcus leto renovasse procorum,
Errorisque sui sic statuisse modum.
 infra Eleg. 7. huj. Libri v. 78.
 — fac dira quiescant
Bella, sit exilii militiaeque modus.
 statuere autem modum dicit illic Propertius, & hoc loco Lotichius, quod alibi idem poeta habere modum vide Broukhuf, ad Lib. iii. El. 9. 6.
Vulneribus didicit miles habere modum.
 quam lectionem illic praefert pro habere metum. licet pro illa scriptura plerique stent codices.

Pag.

Pag. 27. ad v. 45.

Ignes castrorum, vosque hostibus &c.]

Imitatio Propertiana Lib. iv. El. 4. v. 29.

Ignes castrorum, & Tatiae praetoria turmae,

Et formosa oculis arma Sabina meis.

de his castrorum ignibus lege Rutgersii notas ad Horatium pag. 418.

Ibid. ad v. 52.

Non mille excubiae, non fulmina Martis Iheri,

Non iuga fecissent, nubibus aequa, moram.]
imitatus est Joh. Posthius Lib. ii. Eleg.

6. 4.

Nec menti incutiunt turgentes imbris amnes,

Nec iuga, supremis nubibus aequa, metum.

Pag. 29 ad v. 73.

Felix morte sua, non cari funera vidit Patris &c.

Nos dolor, & vitae &c.]

pulchre aemulatur locum Virgillii Lib. xi. Aen. 159.

— tuque o sanctissima conjux

Felix mortetua, neque in hunc servata dolorem!

Contra ego vivendo vici mea fata, superstes Restarem ut genitor.

noster infra Lib. ii. Carm. 16.

Felix morte tua, patriae non fata ruentis,

Cujus eras vindex, non tot acerba vides.

Pag. 30. ad v. 87.

Interea matrem, quae so, solare reliam]

Illis, quae de geminatione syllabarum quae so solare ex antiquis poetis observavimus in notis, haec addenda. Male

igitur Servius ad Virg. ii. Aen. 27. *Dorica castra* ut virtuosum damnat: *malae est compositio*, inquit. *ab ea syllaba incipere*, qua superius finitus est sermo; *plerumque & cacophonon facit* ejusdemque

notae sunt quae habet ad v. 198. & ad Lib. iii. 183. & 203. & ita in Tibullo Lib.

i. El. 4. 6. *tempora sicca Canis*, vitiosam cacophoniam censebat Broukhufius. Sed

absolvent facile ab his censuris exempla poetarum veterum, quae haud parvo numero dederunt Janus Douza in

Praecidan. ad Catull. cap. i. circa fi-

nem. Vossius Lib. iv. Instit. Orat. pag.

53. Menagius ad Tassii Amintam p. 278.

& ex Virgilio ac Tibullo Joh. Dekenius in Observ. Poetic. pag. 201. ed. Mor-

hof.

Ibid. ad v. 88.

Vivat, & aerumnas nesciat illa meas]

Forte respexit illud Ovidii de uxore sua, sed loco vexatissimo, Lib. i. Trist.

El. 3. in fine:

Vivat, & absentem, quoniam sic fata tulerunt,

Vivat, & auxilio sublevet usque suo.

ubi sensus & constructio vacillant, bis repetito *Vivat*, copulaque & redundante: itaque varie emendare tentarunt viri docti. Mihi videtur correctione facillima restitui posse:

Vivit; & absentem, (quoniam sic fata tulerunt)

Vivat ut, auxilio sublevet usque suo.

Vel hoc modo:

Vivit: &, absentem, (quoniam sic fata tulerunt)

Vivat, ut auxilio sublevet usque suo.

hoc sensu, *Vivit; & vivat*, ut absentem auxilio suo sublevet. Sic, puto, sensus & voti Ovidiani elegantia constabit: quae turbata fuit unice, quod mendum non latere viderint eruditi Interpretes in primi versus initio. ubi optantis modo *Vivat* male scripserunt librarii, intempestivam elegantiam in repetitione *ut Vivat* quaerentes. Sed praecedentia, ubi uxorem ex animi dolore voluisse mori, sed mariti respectu non potuisse dicit, (ita enim scribend. non *posuisse*) firmant emendationem nostram, *Vivit*: id est *Vivit* igitur: deinde optat ut diu adhuc vivat, quo magis virum auxilio suo sublevare possit. Sic *Vivit* eodem fere modo occurrit in Epist. vi. Heroid. v. 29.

Protinus exilui; tunicisque a pectore ruptis, Vivit? an, exclamo, me quoque fata tra-

bunt?

Vivit, ait. timidumque mihi jurare coegi,

Vix mihi, teste Deo, credita vita est.

Pppp 2

Pag.

Pag. 31. in fine notae ad §. 90. post locum Jani Secundi. *adde*: & Hieron. Amaltheus pag. 14. Poëm.

*Non mihi fatalem secuit Proserpina crinem,
Non me Letheae retinent obliviae ripae.*
Dan. Heinsius in Monobiblo El. viii.
Nec semel avolsam reddit Proserpina crinem,

Quem male damnato sustulerat capite.

adde Wouwerii notas ad Petron. cap. 109. in fin. alia fictione poetica Persephone fores pulsare dicitur. Ovidius Epist. xxi. 46.

Persephone nostras pulsat acerba fores.
vide Lambin. ad Horat. Lib. i. od. 4. 13.

Pag. 32. ad §. 7.

Causa gravis cogit, dubii quod plena timoris

Per loca, dum tenebris cuncta teguntur, eo]
similis locus apud Francisc. Franchinum in Itin. Parmens. p. 235. in Itinerariis Reusneri:

Perque nives, perque aspra gelu juga currere cano,

Et permutatis subdere calcar equis.

Causa potens juvenem movit, &c.

Ibid. in notis, lin. 12 post illa, *ubi singula Lunae adtributa non minus erudite, quam in pulcherrima hac Lotichii Elegia, describuntur.* *Ald*: His subjungi meretur non indoctum Sapphicum Jani Annyli, poetae olim Neapolitani, Lib. v. Poëm. pag. 68 & seqq. Sed ante omnes componenda cum Lotichio est egregia Jani Pannonii Elegia, qua in Lunam invehitur, & omnia, quae hic in laudes Deae praedicantur, contrario colore in ejus vituperium propter matrem inter-
• lunio mortuam detorquet poeta castigatissimus; quae est Elegia quarta Libri primi, qua perlecta & Pannonii & Lotichii artificium satis admirari non poterit peritus harum deliciarum Lector.

Ibid. fine notae ad §. 17. *vide Broukbus. &c.] adde*, & notas Erhardi ac Patru mei ad Petron. cap. 127.

Pag. 33. in notis ad §. 25. post loca Naugerii & J. Bapt. Pignae *adde*, & hoc

beneficio latentis & obscurae Lunae usus amoris fructum se percepisse eleganter canit Hercules Strozza Lib. i. Eroticon pag. 7. b.

*Clara sub obscuris latitabant nubibus astra,
Conderat vultus candida Luna suos.*

*Ad dominam furtim superato culmine testis
Conscia me jussu tempore duxit anus.*

*Mollia quis variis complexibus oscula mixta
Narret? & in teneris dulcia verba jocis?*

Hippolytus Capilupus Carm. pag. 127. ad Lunam:

Hac utinam dum nocte nites pulcherrima coelo,

Circumfrent roseas nubila nigra genas.

Parce, precor, densam nam me juvat ire per umbram,

Dum tacitus Pholoës testis beata peto.

*Te quoque nigranti quondam caligine septam
Delicias furtim juvit adire tuas.*

Pag. 35. in notis b. lin. 11. post, *Barth. ad Claudian.* *adde* Demisterum ad Claudian. pag. 20. & Meurs. Spicilleg. ad Theocrit. pag. 11. & quos non?

Ibid. in nota ad §. 25. post loca Basilii Zanchii, *adde*: Idem Zanchius Eclog. v. *Saepe etiam aërios linquens Dea candida cursus*

Delia lunatis fovet Endymiona lacertis

Pascentem niveas per Latmia saxa capellas.
sic *Latmia saxa* passim apud poetas memorantur, ubi de hoc Endymionis & Lunae concubitu agunt, licet Is. Vossius ad Catullum p. 257. praeferat *Lamia saxa*, & juga Oetae montis ab urbe Lamia, ad ejus radices sita, intelligat. Ceterum frequens apud poetas antiquos novosque in invocatione Deorum passim iis in memoriam revocare veteres amores: quam elegantiam poeticam bene illustravit Cl. Schraderus Animadv. ad Musaeum pag. 358. & 359.

sic Boreae Leander apud Ovidium Epist. xviii. 41.

*In me, si nescis, Borea, non aequora saevis,
Quid faceres, esset ni tibi notus Amor?*

Tam gelidus cum sis, non te tamen, improbe, quondam

Ignibus Aëtaeis incaluisse negas.

Idem

Idem Baccho facit Propertius, loco insigni, sed adhuc corrupto, ut mihi quidem videtur; quem vel ideo adfero, ut a macula liberem, Lib. III. El. 15. v. 7.

Nunc, o Bacche, tuis humiles advolvimur aris,

Da mihi baccato vela secunda, pater.

Tu potes insanae Veneris conspescere fastus, Curarumque tuo fit medicina mero.

Per te junguntur, per te solvuntur amantes,

Tu vitium ex animo dilue, Bacche, meo.

Te quoque enim non esse rudem testatur in astris

Lyncibus in coelum vecta Ariadna tuis.

Ita ultimo disticho in omnibus editionibus vetustis ac recentioribus habetur, neque codicum manu exaratorum diversae lectiones hic juvant, nisi quod in nonnullis legatur *ad coelum vecta*. Et tamen vulgatam corruptam ausim adfirmare, & sensum structuramque verborum Broukhussium non offendisse mirari licet: *Ariadna in coelum vecta lyncibus tuis testatur in astris te quoque non esse rudem.* ubi *rudem* ita simpliciter poni sine exemplo esse arbitror. Itaque emendabam:

Te quoque enim non esse rudem testatur amoris

Lyncibus in coelum vecta Ariadna tuis. rudem amoris, ut Lib. II. El. 5. v. 22. *Nequitiaeque suae maluit esse rudes.*

sic rudis ad Veneris furtum, rude pectus amoris & similia apud Ovidium aliosque. Firmat emendationem, ni fallor, certam Avienus in Arateis de eadem Ariadna, v. 197.

Aspice ceu rutilis vibret lux Gnosia flammis,

Haec quondam Bacchi monumentum fulget amoris,

Haec Ariadnaei capitis testatur bonorem. e recentioribus Nic. Heinsius, in cuius poematibus calligatissimis eruditio & artis elegantia paria faciunt, doctissimo Bacchi Hymno, & qui cum antiquis possit contendere, Lib. I. Juvenil. El. 9. pag. 243.

Tu quoque sensisti Venerem, pater: & tibi Jaepae

Pectore in intrepido vulnera fecit Amor.

Testis Hymen Hymenaeus erit, tibi carus amanti,

Unde novis nuptis nunc quoque dexter addest.

ubi in sequentibus Ariadnam a Baccho in coelum vectam describit:

Nunc quoque nocturno spectabilis aetlere fulges,

Et regis incertas Cressa Corona rates.

simile illud Strozzae Filii ad Auroram Lib. II. Amor. pag. 75. loco eleganti:

Te quoque non uno flagrasse Cupidinis igni, Teque tuo referunt verba dedisse Seni.

Supprime lora, precor, sic a seniore marito

In tenero Cephalis suscipiari sinu.

Serus ab occiduis noctem vebat Hesperus undis,

Ne subeas cani taedia longa viri.

Nec festina tuos perturbet Cynthia lusus, Sed mihi quas dederis, des tibi grata moras.

Haec in chartam conieceram ad emendationem loci Propertiani adstruendam, quam dudum adscripseram margini editionis Douzarum Raphelengianae, cum postea inspecto editionis Scaligeranae exemplari, cui Petrus Francius varias virorum eruditorum & hic illic suas quoque emendationes, codicumque varietates adleverat, inveni eandem quoque conjecturam Broukhussio in mentem venisse, nisi quod ille *amorum* legebat, & gratulatus mihi sum in eandem cum egregio Poetae istius interprete divinationem incidisse, licet in notis suis editis locum intactum praeterierit.

Pag. 38. ad v. 62.

Ipse potestatesque tuas, tua nomina dicam, Mille potestates, nomina mille canam.

Sannazarius Lib. III. de Part. Virg v. 175.

Cui late humanum servit genus: omnia solus Qui regis, omnia amas pariter, tibi nomina mille,

Mille potestatum, regnorum insignia mille.

P p p p 3

Ibid.

Ibid. ad v. 80.

Dum populus sapiens, dum novus orbis erat]

Est imitatio Ovidii Lib. 1. Fast. 198.

Pluris opes nunc sunt, quam prius temporis annis,

Dum populus pauper, dum nova Roma fuit.

Pag. 41. ad v. 99. *Cortice nec fiss[o]* Ex hoc loco colligi potest ita etiam Lotichium praetulisse apud Ovid. x. Met. 512. & xiv. 630. ubi in aliis codicibus tamen *cortice fiss[a]*, ut utroque genere Ovidius & Virgilius utuntur. vide Heinssii notas ad Lib. iv. Met. 515.

Pag. 32. in fine notae ad Eleg. 6. v. 2. adde. sed colorem omnem in initio huius Elegiae potius desumpsit noster ex Nasonis Lib. iii. Trist. El. 12. quem vide.

Pag. 45. in nota ad v. 34. post locum Ovidii *Vocis iter.* adde. Statius Lib. v. Theb. 616.

— *tandem laxata dolore*

Vox invenit iter.

Ibid. ad v. 37.

At non hoc olim puerum sperare jubebat

Fatidico celebris Noricus ore senex.

Sed fore qui seros famam proferret in annos,
&c.]

Forte Lotichius modesta imitatione colorem poeticum hic desumpsit ex Catullo Epithal. Pelei & Thet. v. 139.

At non haec quondam blanda promissa dedisti

Voce mihi: non hoc miseram sperare juebas:

Sed connubia laeta, sed optatos bymueracos.
&c.

nec dissimilia sunt ista Hieronymi Fracastorii Carm. 11. in obitum M. A. Turrani v. 53. & seqq. loco prorsus simili:
*Non hoc vivida nos tua jam sperare juven-
ta,*

*Hoc tua non virtus, non bene facta dabant:
Exanimem ut nos, te juvenem, nec jam ulla
loquentem*

Externa miseri contegeremus humo.

*Sed fore, quem fama virtus aequaret Olym-
po,*

Unus qui multos instrueres populos.

huic etiam Lotichiano loco simile il-

lud Georgii Sabini Lib. 111. El. 1. v. 39.

Eventura dedit super bis responsa petenti

Talia fatidico Gauricus ore mihi.

Haud obscura sacros inter tua fama poetas,

Si quid habent veri sidera, dixit, erit.

in versu pentametro etiam adparet imitatio Ovidii Lib. v. Fast. 626.

Talia fatidici dicta fuere Dei.

ubi pro *Dei* in aliis legitur *fatidici senis*, ut hoc loco. idemque respexit Titus Strozza Lib. 111. Poem. p. 30. b. ed. Ald.

*Te fore quam primum laetam, facieque se-
rena,*

Fatidico cecinit Delpbicus ore Deus.

Ibid. in nota ad v. 43.

*Non mihi jam patriae superest spes ulla vi-
dendae*

in ed. Paris. & Voeg. haberi monuimus,
*Nec mihi nunc patriam superest spes ulla vi-
dendi.*

quod non tantum adhaeret loco Virgili ab Hoogstratano adducto, sed & Valerii Flacci Lib. v. 552.

— o *Fovis alma*

*Progenies, fere, an patriam spes ulla vi-
dendi.*

Ibid. v. 45.

*Ergo nec in nota saltem regione quiescam,
Nec monumenta meum corpus avita te-
gent ?]*

hunc quoque Lotichii locum, ut saepe alios, descripsit David Sigismundus Casfiovius in Itin. Germ. & Sarmat. pag. 591.

*Ergo nec in nota saltem regione quiescam,
Nec mea Pamonium conteget ossa solum ?*

Sed procul ignotis coeli moriemur in oris,

Sol ubi non umquam, nox ubi jemper adest.

Pag. 47. in nota ad v. 74. *vincere posuisse pro alicui superstitem esse]* adde: sic *vivendo fata sua vincere* apud Virg. 11. Aen. 160.

*Contra ego vivendo vici mea fata, superstes
Restarem ut genitor.*

& ita in Epigrammate antiquo apud Illustr. Scipionem Maffei in Museo Veronensi pag. CLXXIV.

Quodque virum vicit, aegra dolore fuit.

Pag.

Pag. 48. In nota ad §. 84. post illa, Broukhufius tamen, Livineji vestigia secutus edidit,
Fac lapis bis scriptus stet super ossa notis.
adde: id quod Jano etiam Douzae probatum fuit Praecidaneor. cap. xv. pag. 92. & Ger. Falkenburgio in ora libri sui, qui est in Biblioth. Leidenfi.

Pag. 50. Eleg. vii. init.
Vota movent Superos: &c.] Ausonius in Parentalib. Carm. viii.
Vota probant Superi: meritisque faventia sanctis
Implent fata, viri quod meruere boni.

Pag. 51. §. 8.
— ante oculos mors erat atra meos]
hemistichium Ovidianum Epist. x. 55.
Mors erat ante oculos, & opem Lucina negabat.

& Lib. xiv. Met. 202.
Mors erat ante oculos, summum tamen illa malorum.

ubi Ciofanus notat Lucanum eodem Ovidiano versu usum fuisse. pariter Lib. iii. Fast. 610.

Ante oculos miseræ fata sororis erant.

Pag. 52. §. 38.
Lenis ades potius, veniasque salutifer ægro,
Tu quoniam mitis, non quia dignus ego?
invertit illa Ovidii Epist. vi. 148.
Ipse quidem per me tutus sospesque fuisses,
Non quia tu dignus, sed quia mitis ego.

Ibid. in nota ad §. 35.
Ecquid apud manes, inamoenaque regna silentum

Grata resolvemus laudibus ora tuis.]
notavit Hoogstratanus, in animo habuisse Lotichium locum ex Psalmo vi. quem ex paraphrasi Jonstoni exhibet. Dubito an non potius in his & sequentibus versibus respexerit Psalmum xxx. quem ita in sua paraphrasi expressit Flaminus, ut & hoc loco, & in fine hujus Elegiæ eam ante oculos habuisse videatur Lotichius

Pag. 56. In nota ad §. 3. *sivæ nostras audite querelas* locis e Propertio eumque imitante Broukhufio adlatis adde: plu-

ra e vetustis & recentioribus poetis vide in notis Titii ad Nemesian. Ecl. iv. §. 12. & legi merentur Jani Douzae Filii notae ad Catull. cap. vi. pag. 37. cum tota Johannis Somneri Elegia, quæ extat in Ejus Poëmat. pag. 437. in Delic. Poët. Hung.

Pag. 60. ad §. 37.

Quid mihi vobiscum est, infamia Caesaris Hunni]

similis ille versus Petri Bembi initio Carminis secundi:

Quid mihi vobiscum est, fluviorum infamia, Nympeu.

Ibid. in notae fine ad §. 43 post illa; N. Heinsum, qui tamen nutare illic praefert pro *nutare*.] adde: cui favet imitatio Casp. Kinschotii Lib. ii. Poëm. p. 76. *Inque vicem nutant vibrantque cacumina myrti,*

Et lauri mixtis dant strepitum foliis.

Ibid. in nota ad §. 47. *Cor delet. post locum Ovidii corque timore micat]* adde: ita apud Tibullum Lib. i. El. xi. 12.

Tunc mihi vita foret dulcis, nec tristitia nossem

Arma, nec audissem cor de micante tubam.
ut ex MSS. Lipsianis praetulit Douza Praecidan. cap. xv. pluribusque adstruxit Broukhufius: neque aliter legitur in tertio Archiepiscopi Eboracensis codice vetustissimo, ab Heinio collato. vulgo *tremense*. licet ita etiam apud Ovid. Epist. v. §. 68.

Femineas vidi, corde tremente, genas.

Pag. 61. in notis ad §. 55. b post Tibulli locum, *Ilius credo tunc Jonuisse pedem.* ubi vide Broukhufium] adde. & ad Eleg. vii. §. 68.

Cognoscet strepitus me veniente pedum.

ita ex sonitu fluminis apud Propert. Lib. iii. El. i. 28.

Saepe vago Aioji sonitu permota fluentis

Credebas dominae pone venire pedes.

sic iter facientes per hostilia & tenebrosa loca, strepitum omnem tamquam hostium adventum timent ut Aeneas apud Virg. ii. Aen. 728.

Nunc

*Nunc omnes terrent aurae, sonus excitat omnis
Suspendium, & pariter comitique onerique
timentem.*

vide Berglerum in notis ineditis, sed
brevis producendis, ad Aristoph. Ranas
v. 287.

Ibid. v. 65.

Ferreus est, eheu, quem nihil ista movent]

Tibullo adhaeret Lib. 11. El. 3, 2.

Ferreus est, eheu quisquis in urbe manet.

Pag. 62. col. 2. notae ad v. 67. post Pa-
nurgi locum, & sic saepe alii poëtae]
adde: imitati forte Hesiodum in Ἀΐσιδ.

v. 386. quem hac conparatione jam
usum docet Sam. Engenius ad Petri
d'Ehulo carm. de Motib. Sicul. p. 78.
v. 795.

Pag. 63. ad v. 77.

*Aspiciuntque suae fumantia culmina vil-
lae]*

Justinus Lib. xxi. cap. 6. ut *damna ca-
rissimarum rerum vastitatemque agre-
rum, & incendia villarum, de muris ip-
sus urbis specularentur.* Confer. Homeri
versus apud Aristotelem Lib. 1. Rhetor-
ic. cap. 7. in nota porro ad hunc lo-
cum, ubi de *fumare & flammare* egi,
adde in fine: sed *fumare* pro ardere, &
quidem de ingenti incendio recte dici-
tur, ut in noto Virgilii versu, *omnis
humo fumat Neptunia Troja*, quod de
Graeco Euripidis fonte petatum docet
P. Victorius Lib. xxxiv. Var. Lect.
cap. xi.

Pag. 64. ad v. 81.

*Haec miseris superest, post omnia, sola vo-
luptas]*

Imitatur Maximianum Eleg. 11. v. 39.
Sed miseris solus superest post omnia luctus.
in aliis etiam locis haud raro Maximia-
num imitari Lotichium alibi notabimus.

Pag. 65. in nota ad v. 95. post Ovidii lo-
cum de Echo: adde. quem eleganter
imitatus est Bassilius Zanchius Lib. vi.
Poëm. pag. 157 ubi pulcherrima ha-
betur Echo in illis versibus:

*Saepe etiam excelsis errando in collibus
amens*

Clamavi nomen terque quaterque tuum.

*Sed frustra absentem vocis mihi reddidit imago
Phyllida, & absentem Phyllida saxa ja-
nant.*

de Echo montibus percussa, seu *rupi-
bus ista*, ut hic Lotichio dicitur, optime
Propertii locum emendat N. Heins. Lib.
11. Advers. c. 14 p. 333 & 334. ut au-
tem *vocis imago* Virgilio, aliisque poë-
tis, dicitur Echo, sic eleganter *vocis
similis* vocatur in Glossis Lat. Graec.
pag. 228. ed. Vulcan. ut optime in suo
exemplari, quod a Cel. & amicissimo
Oudendorpio utendum habui, corrige-
bat Johannes Isacius Pontanus, pro quo
vitiose editur, *Vocissimus*, Ὁχίσσιμος. certe
id praefendum videtur emendationi
Joh. Scaligeri, qui in margine Epito-
mae Glossarii S. Germani, quae in libro
viri illustris manu descripto exstat in
Bibliotheca Leideni, castigabat, *vocis
sonus*, ὁχίσσιμος.

Pag. 65. v. 99

*Hoc erat, besternae quod turbida noctis ima-
go,*

Maesta quod obscoenae signa dedistis aves]
Forstn imitatus est cultissimum Italo-
rum poëtam Herculem Strozam Lib. 1.
Amor. pag. 70. b initio Elegiae:

*Hoc erat, ignotae quod edebant peßora cu-
rae,*

Hoc erat, obscoenae quod cecinitis aves.

*Hinc ea sub lucem in somnis portenta vide-
bam,*

Tum male ter salsa fruge piata mibi.

& similia apud Janum Secundum Lib.
1. Epist. 9. p. 149.

*Hoc fuit, hoc igitur, quod te monuere dolo-
res,*

Visaque germano somnia, visa mibi.

de formula *Hoc erat* vide etiam Barth.
ad Claudian. p. 406.

Pag. 66. in nota ad v. 108. Broukhufii in
Tibullo lectionem probavimus *rapidis
debebat amnis aquis.* non *evebat*. adde:
quod potuerat adstruxisse Ovidii loco
Lib. 111. A. A. 386.

Nec Tiviscus placida debebit amnis aqua.

Pag. 69. in notis. *post illa*, adductis his ipsis
Lo-

Lotichii versibus] *adde*: & haec Ovidii ac Tibulli loca aemulatus est P. Apollonius Collatius, ubi de prodigiis ante cladem Hierosolymae agit, Lib. 1. Excid. Hieros. pag. 23 & 24. de Luna:

— *biffenas Delia noctes*

Horrui, & fusca textit caligine vultum. ubi tamen propius Ovidio adhaesisset, si *picea ferrugine* scripsisset, de quo etiam vid. ad Lib. v. El. 19 v. 59. Sed imitatus est Collatius illa Petronii cap. 122. ubi similia belli prodigia describuntur:

— *namque ore cruento*

Deformis Titan vultus caligine textit.

ubi vide Erhardi notas.

Pag. 69. in nota ad v. 11. post Ovidii locum, *guttas cecidere cruentas*. *adde*: Petron. cap. 122.

Sanguineoque rubens descendit Jupiter imbre.

ita enim cum Cupero malim, cui lectioni favet quod in aliis *ruens* legatur. Heinsius restituit *repens*. quem vid. ad Ovid. xii. Met. v. 61. ejusque correctioni adstipulatur codex Scaligeri, in quo *recens* ceterum de pluvia sanguinis prodigiosa exstat non inelegans Jani Anyti Epigramma inter Ejus Poëmata Lib. ix. p. 130. & vide Pagan. Gaudendum de Prodigiis. Signif. cap. xx. pag. 36.

Pag. 73. in nota ad v. 55. *b. post illa*, *equidem divinando adsequi non possum*] *adde*: Idque incertum esse patebit ex Petro Vlamingio in vita Sannazarii Belgice scripta, ubi hos & sequentes Lotichii versus patrio sermone interpretatur, eosdemque protulit in Praefatione Latina editioni Sannazarianae curis Broukhufii secundis instructae praefixa.

Pag. 74. ad v. 61.

Nomen ad Aonidum juvenes confidite, dixit, Nos etiam mites erudiere Deae &c.]

Nescio an non aliquid coloris in his versibus deduxerit Lotichius ex isto Nafonis loco Lib. iii. ex P. Epist. 2. 41. & seqq.

Forte senex quidam, coetu cum staret in illo, Reddidit ad nostros talia verba sonos.

Nos quoque amicitiae nomen bene novimus, hospes

Quos procul a vobis frigidus Ister habet.

Est locus in Scythia (Taurus dixere priores)

Qui Getica longe non ita distat humo.

Hac ego sum terra (patriae nec poenitet) ortus,

Consortem Phoebigens colit illa deam.

Ibid. ad v. 63. *Quod si forte procul vestras pervenit ad aures*] ex eodem Ovidio Lib. ii. ex P. Epist. 5. 33.

Quod si forte liber vestras pervenit ad aures.

Pag. 75. in nota ad v. 73. *post illa*, ut ad illum locum observavit Broukhufius] *adde*: qui tamen male edidit, ut & in meo legitur codice, *in longa mora*. vide Markland. ad Statii Silvas p. 176. qui legit *in longam moram*, quod habetur in secundo Leidensi, vel *in longas moras*, quod Lotichio etiam placuisse ex hoc loco patet.

Pag. 76. nota ad v. 85. *post*, sensu satis coherente] *adde*: & est simile illud Propertii Lib. 1. 5. 30.

Sed pariter miseri socio cogemur amore

Alter in alterius mutua flere sinu.

ubi id summae familiaritatis esse notat Broukhuf. male illic *ferre* in Vossiano tertio & quarto a prima manu.

Pag. 78. ad v. 12.

Natalis repetens dulcia rura soli] Broukhufius Lib. 1. Lyricor. od. 3.

Doppi, tu tenerae conjugis osculum

Ac dulces cupidus visere liberas

Natalis repetes delicias soli

Et cari requiem laris.

& in Juvenilib. pag. 421.

Natalem reduces jam repetemus bumentum.

Ibid. v. 13.

Castra valete, valete enses, vale hospita tellus,

Et nomen, & lacrimis conscia ripa meis]

manifesta imitatione idem Broukhufius hunc locum secutus est in Carm. Juvenil. p. 421.

*Arma valete, valete enses, vale bosica tellus,
Et desiderii conscia castra mei.*
de quantitate vocis *vale* hoc in versu
ante *bospita* vide notata ad Ecl. i. v. 58.
Pag. 79. ad v. 21.
Gloria victori est victis donare salutem
praeter notata ad hunc locum adde quae
ad Lib. v. El. 2. 17.
Pag. 80. ad v. 25.
*Fallor? an incipiunt alti subsidere montes,
Spirat & patriis lenior aura jugis.*
Johannes Jovianus Pontanus Lib. II.
Amor. El. 1. pag. 23.
*Fallor? an incipiunt tristes discedere curae,
Pacatoque venit mollior aura salo.*
Naugerius carm. XXV. 44.
Spirat & e summis gratior aura jugis.
Pag. 82. v. 51.
*Non ego supposui testis infontibus ignes,
Facta nec injusta est dextera caede nocens*
Eleganter Tibullum aemulatur Lib. III.
El. 5. 7.
*Non ego tentavi nulli temeranda virorum
Audax laudandae sacra docere Deae.*
*Nec mea mortiferis infecit pocula succis
Dextera, nec cuiquam tetra venena dedit.*
*Nec nos sacrilegos templis admovimus ignes,
Nec cor sollicitant facta nefanda meum.*
ut veram & antiquam loci istius scrip-
turam recte adversus Scaligerum ad-
struxit Broukhufius. & confer Patru-
i mei notas ad Petron. cap. 133. Eodem
Tibulli loco licet *tetra venena* poetis
saepe dicantur, ut patebit ex Bentley.
ad Horat. Lib. 1. Serm. 5. 7. & pro-
lixius ex notis Broukhufii ad Propert.
Lib. II. El. 13. v. 70. ubi variant co-
dices, & vel *trita* vel *tota* exhibent;
nescio tamen an spernenda sit lectio,
quam inter quinque codicum Anglicano-
rum collationes ab Heinio factas inveni,

— *nec cuiquam certa venena dedit.*
idest praesentissima, certam & indubi-
tatam mortem inferentia. sic *certa tela*,
certae sagittae, quae non fallunt, sed
scopum feriunt. vid. Heinf. ad Ovid.
Rem. Amor. 112. & 11. A. A. 192. ve-
nena autem alteri miscere etiam inter
facinora maxime detestabilia enumerat
Naso Lib. II. Am. 2. 63.

*Non scelus adgredimur: non ad miscenda
coimus*

Toxica, non stricto fulminat ense manus.
& Lib. II. ex P. Ep. 9. 76. quem locum
in notis produxi:

*Non ego caede nocens in Pontica litora veni,
Mixtae sunt nostra dira venena manu.*

Pag. 85. v. 65.

*Tu mihi curarum requies: tu dulce labo-
rum,*

Saepe vel obscura nocte, levamen eras.]
ex Tibullo expressum esse monuimus in
notis, cujus locum sic imitatur Laur.
Gambara Lib. III. Poëm. p. 419.

*Tu mihi lux semper tenebrosae praevia sil-
vis,*

Nocte vel in media tu mihi clara dies.

Non dissimiles sunt istae Propertii ad
Cynthiae blanditiae Lib. I. El. XI. v.
23.

*Tu mihi sola domus, tu, Cynthia, sola pe-
nates,*

Omnia tu nostrae tempora laetitiae.
quod pulchre illustrat Broukhufius.

Ibid in nota ad v. 67. b. post locum, O-
vidii. *Pascitur in vivis Livor &c.] ad-
de:* Confer finem Nasonianarum Meta-
morphoseon, & Thebaidos Statianae,
quae duo loca luculenter aemulatus est
Iosephus Iscanius in fine Operis de Bel-
lo Trojano.

AD LIB. II. ELEG.

Pag. 84. in nota lin. 17. conjectae sunt
plures Elegiae, ab auctore post primas
illas duas editiones conscriptae] corri-
gendum: Elegiae in primis illis duabus
editionibus omissae.

Pag. 85. v. 14. post Marulli & D. Heinfit
loca, adde: quae ideo notamus, ne quis
hic male jungat *leviter ridens*, cum *le-
viter* ait sint connectenda, licet *leviter*
dicere locutio. sit male ab aliis improba-
ta.

ta, & in codicibus antiquis saepe in *le-*
niter mutata. ad notas Patruī mei ad
Ovid. Epist. III. v. 80.
Et leviter dicas, haec quoque nostra fuit.
Ibid. ad v. 20 post locum Ovidii, *atq;*
cui similis locutio apud eundem Naso-
nem Lib. III. ex P. 3. 34.
Quem fuit utiūvis non docuisse mihi.
Pag. 86. Eleg. I. v. 25.
Nonne fuit melius dominae servire puellae,
Cernere quam tumidi litus utrumque ma-
ris.]
Propertium hic quoque imitatur, Lib.
I. El. 17. v. 15.
Nonne fuit melius dominae pervincere mo-
res,
Quamvis dura, tamen rara puella fuit.
Quam sic ignotis circumdata litora silvis
Cernere, & optatos quaerere Tyndaridas.
ubi perperam in tribus codicibus Vos-
sianis. primoque Dorvilliano habetur,
Nonne fuit levius.
Ibid. in nota ad v. 21. in loco Tibulli
corrigen dum videri notavimus:
Vidi ego, qui juvenum miseros risisset amo-
res &c.
adde: miseros enim, absorpta prima syl-
laba per ultimam vocis praecedentis lite-
ram, hic praeferrem miseros, quas vo-
cēs saepe invicem confusas esse patebit
ex optima Broukhufii nota ad Propert.
I. El. 15. 21 cui adde N. Heinf. Lib.
II. Advers. cap. 6. p. 248. & cap. 14.
p. 315. & Patruum meum ad Ovid. III.
Trist. 13. 3. in editione Douzarum le-
gitur miseros lussisset amores. quod nes-
cio cur deinde repudiatum fuerit.
Pag. 87. ead. Eleg. v. 29
Caerula mutandis baud mercibus aequora
fulco.]
respicit Ovidium Lib. I. Trist. El. 2. 76.
Non ego, divitias avidus sine fine parandi,
Latum mutandis mercibus aequor aro.
ubi in aliis codicibus *mutatis mercibus.*
sed prius sua imitatione hic probat Loti-
chius. Revocat mihi hic locus in me-
moriam alterum Aufonii in Epist. XXII.
ad Paulin. v. 23.
Mercatur rem quoquo foro venalium,
Mutuatur ad Graecam fidem.

ubi *mutatur* trisyllabice positum excu-
sat Vossius Lib. II de Art. Gram. cap. 3.
p. 170. & sic fere Salmas. ad Hist.
Aug. p. 131. qui *mutatur* legit contrac-
te pro *mutatur*. Sed mihi locum hunc
optime restituisse videtur Graevius in
notis ad Cic. I. de Offic. cap. 7. pag.
31. qui legit,
Et mercium quoquo foro venalium
Mutatur ad Graecam fidem.
quam eandem conjecturam exemplari
suo editionis Tornaesiana collationibus
& emendationibus referto adscripsit et-
iam Nic. Heinsius, nisi quod hoc am-
plius legebat,
It mercium quoquo foro venalium &c.
adscripto Plauti loco in Asinar. Act. I.
Sc. 3. v. 47.
Cetera quaeque volumus uti, Graeca mer-
catur fide.
Ibid. in nota ad v. 45. post locum Jac. Wal-
lii adde: vide Broukh. ad Tibull. IV. 6. 17.
Pag. 89. ad v. 67.
— *aequore vasto*
Obruar, & mutis piscibus esca natem.]
imitatur illa Propertii Lib. III. El. 5.
8. de Poeto:
Tu Poetum ad Pharios tendentem lintea
portus
Obruis infano terque quaterque mari.
Nam dum te sequitur, primo miser excidit
aero,
Et nova longinquis piscibus esca natat.
Ovid. I. Trist. El. 2. v. 56.
Et non aequoreis piscibus esse cibum.
Pag. 90. ad v. 20.
Quo non ulla meum fama sequatur iter]
vide ad Lib. III. El. 3. 49. & Lib. III.
Carm. 27. 35.
Pag. 92. ad v. 39.
Outinam possem solatia ferre sodali &c.
Ulla nec in libris est medicina meis.]
Adhaeret Propertio Lib. I. El. 5. 27.
Non ego tum potero solatia ferre roganti,
Quum mihi nulla mei sit medicina mali.
Ibid. v. 55—58.
Me miserum, quod non alio mihi tempore nas-
ci Contigit &c.
Nam mihi quid coeli jucundum cernere lu-
men

Prodest, si gravior proxima quaeque dies.]
Non dubito hunc Lotichii locum ante
oculos habuisse Joh. Posthium in Parer-
gis Poëtic pag. 93.

*Nullaque spes melior venturo ostenditur
aetvo,*

*Quin graviora adfert proxima quaeque
dies.*

*Ergo mori est satius: tali quam tempore nasci,
Mors requiem praebet, vivere supplicium
est.*

Pag. 93. in nota ad v. 68. post locum
Propertii, quod sua imitatione probaf-
se etiam videtur Lotichius] adde: idem
Ovidius Lib. v. Trist. El. 9. v. 11.

*Dumque, quod o breve sit, lumen solare vi-
debo,*

Serviet officio spiritus iste tuo.

Ibid. ad v. 69. Sic juvat post locum Ti-
bulli adde: Propertius Lib. iv. El. xi. 92.

Prole mea Paulum sic juvat esse senem.
ubi Broukhufius praefert e libris Sic juvet.

Pag. 97. in nota ad v. 56 post locum O-
vidi vii. Met. 75. ubi olim etiam resi-
derat edebatur] lege resederat.

Pag. 98. v. 61.

*Fam nihil est totum quod amavimus, omnia
mecum,*

Ut quoniam magni sic voluere, tuli.]

Haec videnter esse expressa ex Pseudo
Gallo, quem Maximianum vulgo vo-
cant, Eleg. 2. v. 23.

*Fam nihil est totum quod viximus: omnia
secum*

Tempus praeteriens, boraque summa trahit.
qui versus Maximiani, ut passim plures
alii ex isto poeta, etiam leguntur in
Macabri Speculo morticino a Goldasto
edito pag. 240.

*Fam nihil est totum quod viximus, omnia
secum*

Tempus praeteriens bora summa trahit.
fed rectius. boraque summa apud Maxi-
mianum.

Ibid. v. 69.

Me doctis animum juvat emendare libellis]
sic fere Propertius Lib. iii. El. 3. 41.

*Me juvat in prima coluisse Helicon juven-
ta,*

Musarumque choris implicuisse manum.

Ibid. in nota post memoratam Broukhufii
conjecturam in loco Propertii *studii*
animum emendare Platonis corrigentis
pro *studii*, adde post verba, *licet eru-
dite eam adfrueretur nitatur*: qui tamen
ipse vulgatam olim probasse videtur sua
imitatione pag. 425. Poëmatum:

Illic vel studiis animum emendare severis

Inciperem, & rerum semina prima sequi.

Pag. 99. Eleg. iv.

Si vacat arcanis aures praebere querelis,

Nec data per laevas omina spernis aves.

*Accipe quae primis, Joachime, cadentibus
astris,*

Accipe, quae vidi, cum foret orta dies.

Nox erat &c.]

Diversas virorum eruditorum senten-
tias de celebrata hac Lotichii Elegia
in Obsidionem Magdeburgensem exhi-
buimus in notis: quibus adde, Claris-
simum Heumannum in Tom. ii. Poeci-
les Lib. iii. p. 459. Elegiam hanc suis
notis, ubi res ferebat, illustratam edi-
disse, ut adversus Kortholtum propu-
gnaret Baylii sententiam de hoc som-
nio poetico magis quam prophetico:
qui recte etiam notavit Lotichium initio
hujus Elegiae imitatum fuisse Ovidium
Lib. iii. ex Pont. El. 3. in init.

*Si vacat exiguum profugo dare tempus a-
mico,*

Os idus Fabiae, Maxime, gentis, ades.

*Dum tibi quae vidi referam, seu corporis
umbra,*

Seu veri species, seu fuit ille sopor.

*Nox erat, & bifores intrabat Luna fenest-
ras &c.*

omina autem proprie somniorum visa
nocturna, quae noctis omnia vocant alii.
vide Broukh. ad Tibull. iii. 4. 9. & de
ominibus nocturnis egregie agentem
N. Heinsum ad Ovid. Epist. ix. v. 40.
ceterum multa ex hoc Patru sui car-
mine mutuatus est Joh. Petr. Lotichius
in Elegia, qua Germaniae fata descri-
bit Lib. iii. El. 6. p. 82. & seqq.

Pag. 100. in fine notae ad v. 4. post Bro-
dae-

daeum ad Antholog. Gr. adde : & Meurf.
Spicileg. ad Theocrit. pag. 110.

Pag. 101. v. 23.

*Hic pietatis bonos? ea libertatis amatae
Gratia? quid fieret, si scelus ausa forem?*
respicit locum Virgîlii Lib. 1. Aen. 257
Hic pietatis bonos? sic nos in sceptris reponis?
his autem constantiam Magdeburgensium
indicat, qui repurgatam religionem & li-
bertatem suam animose propugnando
Caesaris Caroli v. iram provocaverant.
Christiano enim Gulielmo, Marchione
Brandenburgico, dignitate Praefulus Mag-
deburgici exsuto, substitutoque Caesaris
filio Leopoldo Gulielmo, quum ritus
Pontificii ubique per ditionem Magde-
burgici Praefulatus introducerentur,
Magdeburgenses ut religionem liberta-
temque defenderent, per Marchionem
Magdeburgicum suppetias rogarunt a
Gustavo Sueciae Rege & ab Electore
Saxone, sed frustra: quo perierunt illa,
quae occurrunt v. 35.
Quid faciam? qua spe nitar? quo lumina flectam!

Unde petam fessis perdita rebus opem?
vide Sleidanum Lib. xxiii. Comment.
p. 618. & Kortholtum in Disquis. de
Obfid. Magdeb. a Lotich. praedict. pag.
321.

Pag. 102. v. 35.

*Quid faciam? qua spe nitar? &c.] eadem
fere apud Joh. Jov. Pontanum Lib. 11.
Amor. pag. 29. b.
Quid faciat? qua spe miserum soletur amo-
rem*

Infelix? quam leniat arte malum?
Ibid. in notae fine ad v. 25. post locum
Joh. Posthii adde: noster infra Eleg. vii. 33.
*Prosit adhuc vastas olim Delphina per undas
Lesbida cum sacro vate tulisse lyram.*
& similis huic Lotichiano loco est ille
Sannazarii Lib. iii. El. 2. 105.
*Prosit, amicitiae sanctum per secula nomen
Servasse, & firmam regibus usque fidem.*

Pag. 103 v. 42.

Non mihi flos pratis mollibus ullus biat]
e Propertio desumptum esse ex notis pa-
tebit, quibus adde, eundem locum quo-

que imitatum esse Flaminium Lib. 1. Car-
minum:

*Non pandunt nitidae rosae per agrum
Formosos calatbos, biare tardant
Flores luteolique coeruleae.*
& Joh. Fabr. Montanum pag. 28. Poë-
mat.

*Tellurem referat genitabilis aura Favoni,
Flos tener in pratis murice tinctus biat.*
Ibid. v. 43.

*Funera bis vidi campis indigna meorum:
Damna bis adverso tristitia Martetuli.]*
Respicit ad duas calamitates. quae hanc
urbs jam ipso illo anno 1550 passa erat,
quas memorat Sleidanus Lib. xxi. p.
585 & 589. & vid. Heumannum.

Pag. 109. v. 73.

Longa mea in vestris regna fuere locis]
pulchre mutuatur illud Cynthiae apud
Propertium Lib. iv. El. 7. v. 50.
*Non tamen in seior, quamvis mereare, Pro-
perti,*

Longa mea in libris regna fuere tuis.
Idest diu carminibus tuis celebrata fui,
aliis puellis praelata. ita hic Magdebur-
gum innuit se diu satis caput prae cete-
ris urbibus extulisse quam locutionis
elegantiam illustratam notata ad Lib.
iii. Carm. 10. v. 15. ita *regna voca-*
mus loca, quae diu & libenter possessa
aliquis cum voluptate incolit. sic Au-
sonius Idyll. iii.

Salve haerediolum, majorum regna meorum.
saepe enim apud Poëtas rura & villae *re-*
gna vocantur. Nemesianus Eclog. i. v. 2.

— *& raucis resonant tua regna cicadis.*
ut in codicibus quibusdam haberi tes-
tatur Titius, vulgo *rura*. quae passim mu-
tantur. vide Patruî mei notas ad Virg.
Ecl. i. v. 70.

*Post aliquot mea regna videns mirabor aris-
tas.*

& ad Ovid. i. ex P. 2. 50.

Ibid. v. 71.

— *nostro sed protinus omnis
Corpore defluxit somnus, & orta dies.]*
imitatur Tibullum Lib. iii. El. 4. v.
81. ut quidem in vulgatis editionibus
aetate Lotichii legebatur:

Q q q q 3

Di-

Dixit, & ignavus defluxit corpore somnus.
sed *pectore* praetulit Broukhufus, aliisque veterum locis probavit: idque firmat codex Commelinianus. sic Ovidius Epist. xviii. v. 27.

His ego si vidi mulcentem pectora somnum
Noctibus &c.

ubi male Francius *tempora*. Lib. viii. Met. 84.

Prima quies aderat, qua curis seffa diurnus
Pectora somnus habet.

sed praecipue Lib. iii. ex P. Epist. 3. 12.

Territus in cubitum relevo mea membra sinistrum.

Pulsus & tepido pectore somnus abijt.

Claudianus praefat. in VI. conf. Honor.

Pectore sopito reddit amica quies.

ubi in aliis etiam *corpore*. sed vide Pricaeum ad Apulej. Apolog. pag. 123. praeterea in loco Tibulli male *deflexit* in aliis codicibus legitur pro *defluxit*. vulgatam sua imitatione probavit etiam Basilii Zanchii Lib. vi. Poem. El. i. in fine:

Quum mihi jucundus defluxit corpore somnus.

Ibid. in nota ad v. 76. b. lin. 13. post illa verba, licet Lotichius ipse non semel ultimam in ergo corripit, ut supra vidimus. *Adde*: certe produxit Ovidius eo in loco, quem hic pressio pede sequitur noster, Lib. ix. Met. 494.

Quid mihi significant ergo mea visa? quod autem

Somnia pondus habent? an habent & somnia pondus?

ead. not. lin. 29. post locum *Huc ades, ajebam*, &c. *adde*: & Eleg. x. 25.

Est locus, ajebat, pars frugibus apta ferendis.

Sed utrumque deinde auctor ipse delevit, & alia supposuit. e recentioribus occurrit quoque apud Gul. Becanum Lib. i. El. i.

Ergo erit, ajebat, desertis numen ut astris &c.

Aliud tamen &c.

Pag. 106 v. 89.

At vigil, auroram qui cantibus evocat ales

avem Gallum describit ad imitationem Ovidi Lib. xi. Met. 597.

Non vigil ales ibi cristati cantibus oris
Evocat Auroram.

sic lucis praenuntius ales vocatur eidem Lib. ii. Fast. v. 767. vide similia in

Almelovenii Collectaneis ad Isidor. Glossar. in voce *Aliger Gallus* pag. 3.

& hinc forte Lotichius Galliae Regem hic innuit, ut respiciat ad foedus, quod

cum eo pepigerat Mauritius Saxo eodem tempore, quo prima obsidio an.

1550. facta est, in cuius gratiam Gallus Rex cum copiis obviam ivit Carolo v.

ad liberandos duos Germaniae Principes, quos Caesar habebat captivos.

vide Sleidan. Lib. xxiv. Comment. init. p. 462. & Heumannum in dict. Dissert.

aliter enim haec explicat Zyrllinus, cuius Judicium de hoc Lotichii somnio

inter Adoptiva haberi notavimus, legiturque in ejusdem Heumanni Tom.

iii. Poeciles pag. 405.

Pag. 108. in nota lin. 21. post citatos Durantium Casellium & Broukhufium *adde*:

confer etiam Wouwer. ad Petron. cap. 104. & Bergherum in notis ineditis ad

Aristophan. Ranas v. 1379.

Ibid. in fine notae ad v. 108. post locum Ovidii *adde*: quem ita imitatus est Dan.

Heinsius Eleg. xi. Juvenilium:
Cetera Divorum gremio commissa teguntur,
Atque aliquid caecae religionis habent.

Pag. 110. in nota ad v. 18. post illa, vel si quis praeferat hoc modo,

Nec rapiunt celeres puppis & aura vias.
adde, ut exprimat Ovidium Epist. xvi. 330.

Jam facient celeres remus & aura vias.

Pag. 112. ad v. 51.

Felix, qui solis, parvo contentus, in agris
Degit, &c.

pariter fere Maximianus Eleg. i. prope finem:

Felix, qui meruit tranquillam ducere vitam,
Et stabili lactos claudere sine dies

e recentioribus his similia apud Broukhustum Lib. iv. El. 2.

*Felix qui patrio vitam traducit agello,
Inque una gaudet consensisse casa.
Illi delicias faciles, ignotaque nobis
Gaudia ruricolae composuere manus &
seqq.*

cujus imitatione firmare licet conjecturam nostram in loco Claudiani,
*Una domus puerum quem videt, una senem.
sed praecipue ex iis quae notavit ad Propert. Lib. ii. El. 13. 22.*

Pag. 113 v. 58.

*Nec mihi solstitium, nec gravis esset hiems.]
aperte hic quoque Lotichius imitatur Maximianum Eleg. i. v. 36.
Vertice nudato ventos pluviasque ferebam,
Non mihi solstitium, nec grave frigus erat.*

Pag. 116. in nota ad v. 77. b. lin 16 post, Tibulli & Basilii Zanchii loca adde: sic Propertius Lib. iii. El. 5. 25.

*Et mater non iusta pia dare debita terrae,
Nec pote cognatos inter humare rogos.
nec aliter Joh. Jovianus Pontanus Lib. i. Tumulor. p. 72. b.*

*Heu heu nec mater, nec te tua pignora desent,
Nulla tibi est mater, pignora nulla tibi.
Non frater, non cognato de sanguine quisquam,
Non pater ipse, aut quae las tibi mamma dedit.*

Hercules Strozza Lib. i. Amor. pag. 69.
*Sed jam summa venit fati urgentibus hora,
Ab nec amica mihi, nec mihi mater adest.
Altera ut ore legat properae suspiria vitae,
Altera uti condat lumina, & ossa tegat.*
ubi ossa legat ipsum Strozzam scripsisse opinor, ut ossilegium innuat, & ad locum Tibulli respiciat:

— non hic mihi mater,
Quae legat in maestos ossa perusta sinus.
Janus Pannonius Lib. i. El. x. ab aegrotante scripta:

*Heu quod nec frater, nec adest soror optima nobis,
Quae digitis oculos condant, & ossa legat.
Tu vero multum felix carissima mater,*

Cui cadere ante meas contigit exsequias!
notest Lotichius infra Eleg. viii. v. 69. alia in re:

His Genius contentus erit, non hic mihi frater,

*Non soror est, festas quae paret ipsa dapes.
Nec genetrix, nato quae sospite munera solvat,*

Ut faciant, reditu gaudeat illa meo.

Pag. 120. in nota ad v. 49. de malis Puniciis. post loca Ovidii, adde: vide plura apud Heinss. ad Lib. x. Met. 736.

Pag. 122. in nota ad v. 63. post Plinii locum adde: ex quo loco herbam Stoechadem non nisi in insulis Stoechadibus prope Massiliam nasci colligere liceret: tamen & in haud paucis Italiae locis copiose nasci Stoechadem videbis apud P. Victor. Lib. xix. Var. Lect. 19.

Ibid. v. 65

— Tyrioque similis ostro

Flos tener, Oebalio sanguine tinctus, abest.]
in hac descriptione hyacinthi adhaeret Ovidio x. Met. v. 211.

Tyrioque nitentior ostro Flos oritur.

Idem Lib. xiii. M. v. 396. in morte Ajaxis:

— tabefactaque sanguine tellus
*Purpureum viridi genuit de cespite florem,
Qui prius Oebalio fuerat de sanguine natus.*
forte apud Columellam Lib. x. v. 175. legendum:

Et male damnati, moesto qui sanguine surgunt

Oebalii flores, immortalesque amarantbi.
in vulgatis *Aeacii*: pro quo *Aeacidae* flores Heinss. ad Ovid. x. Met. 215. *Ajaci* flores in v. c. Scalig.

Ibid. v. 69.

Quaeque aliae (nec enim cunctas nunc persequor) herbae]

ex Ovidio Lib. ii. Trist. 483.

Quique alii lusus (neque enim nunc persequar omnes)

Perdere rem caram, tempora nostra solent.

Ibid. v. 73.

Ille sed aequoreae numerum subducit aronae,

Qui volet undevagos enumerare greges.]
vide

vide ad Lib. iv. El. 4. 37. & ad Lib.
iii. Carm. 29. 7.

Pag. 123. v. 87.

*Urbs salve, cujus nomen sinus ultimus orbis
Audit &c.*

similia sunt ista Hieronymi Vidae Lib.
iii. Poëtic. v. 523.

— *tua gloria coelo*

*Succedet, nomenque tuum sinus ultimus or-
bis*

*Audiet, ac nullo diffusum abolebitur aevo.
ultimus orbis pro remotissimo, frequens
Ovidio. Lib. ii. ex P. 7. 66. Ultimam
tellus, ultimus orbis habet. vld. Ciofan.
ad Lib. i. Trist. 1. 127. & Cunningham.
Animadv. in Horat. Bentlej. p. 186. sic
India extremi sinus orbis dicitur Virg. ii.
Georg. 123. Petronius cap. 119.*

— *si quis sinus abditus ultra,*

*Si qua foret tellus, quae fulvum mitteret
aurum.*

Ibid. v. 89.

Salve dives opum regio &c.

Te propter tantos libuit perferre labores]

nota ad hunc versum ita est augenda.
hunc Lotichii versum adoptavit iterum
Sigismundus Casfiovius in Itin. Germ.
& Sarm. p. 587.

Te propter tantos libuit perferre labores,

Longaque cum populis regna videre suis.
Est autem totus hic locus de Claudia-
no desumptus Epithal. in Nupt. Honor.
& Mar. v. 255.

*Salve fidereae proles augusta Serenae &c.
Te propter libuit tantos explere labores.*

Pag. 124. El. vii. initio notae monuimus
Elegiam hanc Lotichii in funere Del-
phini conferendam esse cum Nafonis
carmine in mortem Psittaci. *Adde:* &
bene loca nonnulla ex hac Lotichii E-
legia cum Ovidiano isto in Psittacum
Epicedio comparavit Dekenius in Ob-
serv. Poëtic. cap. xviii. §. xi. pag.
122 & seqq. Confer etiam Statii Epi-
cedion Psittaci, in quo multa ex Ovi-
dio mutuatus est, Lib. ii. Sylv. 4.

Pag. 125. in nota ad v. 11. post locum
Ovidii *adde* illum Propertii Lib. iii.
El. 5. de naufrago Poeto:

*O centum aquorcae Nereo genitore puellae,
Et tu nocturno tacta dolore Thetis.*

*Vos decuit lasso supponere brachia mento,
Non poterat vestras ille gravare manus.*

Ibid. in nota ad v. 13 in loco Ovidii
prolato forte non rejicienda est trans-
positio Marklandi in notis ad Statii Sil-
vas p. 106. qui revocato disticho, quod
illic quinque versibus ante praecessit,
serie ita ordinata legit:

*Ecce coturnices inter sua praelia vivunt,
Forfitan & sunt inde frequenter anus.*

Vivit edax vultur &c.

ultimum ejusdem Ovidiani loci disti-
chon, *Optima prima fere manibus rapiun-
tur avaris &c.* ita etiam imitatus est Bal-
thas. Castillioneus in Alcione:

*Quis Deus aut quis te casus miser abstulit?
ergo*

*Optima quaeque rapit duri inclementia
fati?*

porro in sequenti loco Ovidii ex Ha-
lieut v. 97. nota Echeneidem puppibus
moram dici. eo refer locum corruptum
Papiae in Vocabulario: *Echinus, par-
vus & semipedalis pisciculus: nomen sum-
pit quod navem adhaerendo retineat, hunc
Latini moram dicunt.* ubi recte Scaliger
in margine exemplaris sui, quod ab Am-
plissimo Patraelli Casp. Burmanno ha-
bui, corripiebat *Echeneis* pro *Echinus*.

Pag. 126. v. 25.

*Hoc tamen infelix mortem solabere, quod te
In solida positum vita reliquit humo.]*

Hac imitatione pulchre firmatur vera
lectio apud Ovidium Lib. i. Trist. 2. 54.
Est aliquid satove suo ferrove cadentem

In solida moriens ponere corpus humo.

*Et mandare suis aliquid sperare sepulcrum,
Et non aquoreis piscibus esse cibum.*

ubi antea correxerat Heinsius *solita hu-
mo*, idest in patria, sed quod deinde
mutavit, & respectu maris, ut hoc lo-
co, *solidam humum* de terra recte expli-
cuit. vide istic Patruī mei notas.

ead. Pag. notatis ad v. 19. de Iusu Del-
phinum circa naves *adde* Virg. Lib. v.
Aen. 594.

— *texuntque fugas & praelia ludo
Del-*

Delphinum similes: qui per maris bumida nando
Carpathium Libycumque secant luduntque per undas.
 eleganter Ovidius Lib. III. Met. 683.
Undique dant saltus, multaque adspersine rorant,
Emerguntque iterum, redeuntque sub aequora rursus,
Inque chori ludunt speciem: lascivaque jactant
Corpora, & acceptum patulis mare narius efflant.
 Paulinus Nolanus carm. xxx. ad Nicetam p. 637. Ed. Rosw.
Laeta lascivo procul admeabunt
Monstra natatu.
Undique alludent patulo v rentes
Ore delphines, sine voce quamquam
Aemula humanis tamen eloquentur
Gaudia linguis.
 e recentioribus Joh. Bapt. Amaltheus Carmine in obitum Horatii Farnesii pag. 86. Poëm.
Laetaeque Delphinum cohortes
In celeres glomerantur orbes.
Hic pone ludens, aut comitum subit
Alternata lapsu peiora lubrico
Aut instar undae gestientes
Saltibus exsuperat catervas.
 notum quid de lascivo Delphinum lusu ad classem Graecorum ab Illo redeuntium tradiderint veteres. vide Merceri notas ad Nonium Marcell. pag. 177.
 Pag. 127. in nota ad v. 36. de distinctione *Tbetis* & *Tetys* post laudatum Barthium, adde, Erythraeum in Ind. Virgiliano in *Tbetys*. & Withof. in Encyclopaen. Crit. cap. I. pag. 25.
 Pag. 128. ad init. Eleg. VIII. post citatum G. Martium de Doctr. Prom. cap. 32. adde: & quae dabunt notae Interpretum ad Petron. cap. XXXIX.
 Pag. 129. ad v. 19. monui describi Venerem *Ἀναδυομένην* &c. adde: de quavi. de Patru mei notas ad Ovid. III. A. A. v. 224. & ad Lib. II. Trist. v. 527. talem descripsit Angelus Politianus optimo Epigrammate Graeco, quod cum

antiquis certare censet Vossius de Poët. Graec. pag. 84.
 Pag. 130. fine notae ad v. 21. de Philyride post Serv. & Philarg. ad Virg. adde: *Phillyrides* autem geminato *ll* scribitur, ut producat prima vocis syllaba, aliter brevis, ut in *Philyreus*. vide notas ad Ovid. v. Fast. 391.
 Pag. 131. col. 2. in nota ad v. 25. post locum Propertii Lib. II. El. 20. 6.
Aurea quam molli tergo vexit ovis.
 adde: ubi *veliere* in Cod. Colbertino, teste Broukhuffio, qui tamen recte prius praetulit: & sic e recentioribus Joh. Bapt. Amaltheus Eclog. III. p. 47.
Fortunate aries, te non felicius alter,
Non qui per tumidas aurato tergo Phryxum
Vexit aquas, & nunc formosa intermicat astra.
 Pag. 131. in nota ad v. 39. post Virgilii locum, adde: quem imitatus est Porcellius poeta olim Neapolitanus in carminum ineditorum libello MS.
Huc buc Pierides, & cingite baccare frontem,
Ne noceat tanto livida lingua viro.
 Pag. 133. ad v. 59. in loco Virgilii pura circumtulit unda recte praeferre viros doctos notavi pro circumtulit. adde: probatque imitatio Herculis Strozzae Lib. I. Amor. El. 2. pag. 65.
Dixerat laec: pura cum me circumtulit unda,
Tunc mihi visa quidem est unda, sed ignis erat.
 deinde Tibulli versum ab emendatione Scaligeri legentis, *te circum lustravi sulfure puro*, pro *ter circum lustravi* vindicat etiam Silius Italicus Lib. II. v. 266.
Et raptu cineres circum ter corpore lustrat.
 Pag. 134. v. 60. apud Propertium *Candidus argutum sternuit omen Amor*. imitatione Lotichii firmavimus, pro *Aridus*. eandem lectionem quoque probavit Sannazarius Lib. I. El. 3. v. ult.
Candidus & pennis omnia firmet Amor.
 licet *aridus Amor* pro sonoro vindicetur

Rrrr

2

a Scioppio Lib. iv. Verif. cap. 12. sed quem recte rejecit Broukhufus.

Pag. 135. ad v. 74.

Donec in Oceanum sidera prona cadant in loco Propertii pro *sidera lapsa* alii praefereunt *sidera prona*. quae prolixius illustrantur ex notatis Broukh. ad Lib. Lib. i. 16. 23. minus autem bene Gronovius ibidem legebat *sidera plena*, quod improbavit etiam Marklandus ad Statii Silvas p. 214. licet id olim praetulerit Scioppius, sed deinceps Scaligero emendanti *sidera prona* acquieverit, Lib. iii. Susp. Lect. Epist. 22. p. 236. *sidera lapsa* malebat Broukhufus; sed *lapsa* vindicabunt notae Patru mei ad Ovid. ii. Trist. 85.

Pag. 136 El. ix. ad RENATUM HENERUM Hanc Elegiam praefixam fuisse Bucolicis Heneri male notavi, illa enim alia est, quam in Lotichii Poëmatibus antea non exhibitam edidi Lib. v. Eleg. 21.

Pag. 137. ad v. 15.

Omnia, quae possent flammam extinguere, feci.

post locum Ovidii adde. eleganter hoc exprimit Propertius Lib. iii. El. 20. 5. *Omnia sunt tentata mihi, quacumque fugari*

Possit: at ex omni me premit ille Deus.

cui adhaeret e recentioribus Hercules

Strozza Fil. Lib. i. Amor. pag. 66. b.

Omnia tentavi, ne me tuus ureret ignis,

Omnia tentantem saevius ussit amor.

locutionis autem hujus elegantia non est vulgaris. *omnia cenari* dixit Justinus Lib. xxxviii. c. ult. in fin. *omnia experiri* Terent. Andr. iii. 1. & Florus Lib. i. cap. 13. §. 15. *omnia facere* apud Cie. xvi. ad Fam. 9. & Martial. Lib. vi. Ep. 93. vid. Scalig. ad Catalect. pag. 20. & notas ad Petron. cap. 115.

Pag. 138. v. 35.

Quid juvat effigiem tenerae conlasse puellae,

Quam manus in digito laeva minore tulit notatis adde, referendum huc esse Nasonis locum Lib. i. Trist. El. 7. 5.

Haec tibi dissimulas, sentis tamen, optime, dict,

In digito qui me sersque refersque tuo.

Effigiemque meam fulvo complexus in auro

Cara relegati, qua potes, ora vides.

similis ille apud poetam mos frequens amantium, quo amicorum amicorumve absentium effigies cerae impressas secum in cubiculis lectisve habebant, easque continuo osculabantur. Laodamia apud Ovid. Epist. xiiii. 151.

Dum tamen arma geres diverso miles in orbe,

Quae referat vultus est mihi cera tuos.

Illi blanditias, illi tibi debita verba

Dicimus, amplexus accipit illa meos. &c.

ubi vide Heinsum. quem Ovidii locum elegantissime imitatus est Balth. Castilloneus in Epistola nomine Hippolytae conjugis scripta v. 27. & seqq.

Sola tuos vultus referens Rapbaelis imago

Picta manu, curas adlevat usque meas.

Huic ego delicias facio, arrideoque, jecorque,

Adloquor, & tamquam reddere verba queat,

Adjensu nutuque mihi saepe illa videtur

Dicere velle aliquid, & tua verba loqui.

plura vide apud eruditos interpretes ad Silium Ital. viii. v. 91. ubi Ovidianis proptus similia de Didone:

Inde amens, nunc si deream fulgentis fūli

Effigiem sovet amplexu: nunc tota repente

Ad vultus conversa tuos, ab imagine perdet,

Conqueriturque tibi, & sperat responsa remitti.

Pag. 140. ad v. 71. Broukhufii expositionem loci Propertiani nimis acriter a Perizonio traductam notavi adde: certe probatur Marklando ad Statii Silvas p. 269. licet ille locum aliter emendet, & in eodem Propertii versu *Tantine in lacrimis* legit Schottus Lib. ii. Observ. 27. ac locutionem tanti esse pluribus exemplis illustrat.

P. 141. in nota ad v. 73. emendationem in loco Propertiano,

Cum quo Rhiphaeas ausim conscendere montes.

pro-

pro possim, firmat non tantum Ovidius d. l. Lib. II. Amor. 16.

Cum domina Libycas ausim perrumpere Syrtes &c.

sed & Tibullus Lib. IV. Carm. I. 139. & seqq.

Pro quo vel rapidas ausim maris ire per undas,

Adversis biberna licet tumeant freta ventis:

Pro te vel solus densis subsistere turmis,
Vel pavidum Aetnae corpus committere flammae.

quae pulchre imitatur Bas. Zanchius Lib. VI. Poëm. p. 158.

Atque utinam tibi me comitem fortuna dedisset,

Ureret baud tantus pectora nostro dolor.

Pro te vel magnos ausim attentare leones,
Et celer hirsutas cominus ire feras.

Pro te vel rigidis lustrare infesta pruina
Sustineam, & sicco regna perusta Cane.
similia apud Catullum Carm. XI. ad Furium & Aurelium: & Horat. Lib. II. Od. 6. init.

Septimi Gades aditure mecum &c.

& alios poëtas passim.

Pag. 142. ad §. 85.

Nec precor ut contra solum me diligat illa]
e Catullo defunctum notavimus. non dissimile illud Sapphus apud Ovid. Epist. XV. 96.

Huc ades, inque sinus formosa relabere nostros,

Non ut ames, oro, verum ut amare finas.
& in Apulei fragmento ex Menandri ἀνέχουέμεν.

At nobis casto saltem delectamine

Amare liceat, si potiri non licet.

contra amare, & contra diligere in his notat mutuo, vicissim amare. ut in Epigrammate Virgilii in ejus Catalectis, & apud Pithoeum Lib. I. Epigr. vet. pag. 34.

Quare illud satis est, si te permittis amari,

Non contra, ut sit amor mutuus inde mihi.

sic contra gratiam referre apud Terent. Hecyr. 2. 4. 7. Nunc tibi certum est contra gratiam referre, ut apud me praecium

esse positum pletatis scias. vide Donat. ad Adelph. I. I. 24.

Pag. 145. §. 18.

Finge sed antiquis vatibus esse parem]

ex Ovidio Lib. III. Trist. 7. 40.

Finge sed immensis censibus esse parcm.

Ibid. §. 21.

Non tamen hic aevi penitus monumenta prioris Transferim &c.]

adhaeret Virgilio Lib. II. Georg. §. 102.

Non ego te, Dits & mensis accepta secundis,
Transferim Rhodia, & tumidis, Bumaeste, racemis.

Pag. 147. in notis col. 2. lin. 37. Certius forsitan didicicare id liceret si ad manus esset Johannis Poldi opus &c.] Illud opus Joh. Poldi rarissimum postea excussit in Bibliotheca Leidensi, editum in folio sub titulo Jean Poldo d'Albenas Discours Historique de l'Anti. de Nismes, ubi in cap. XIV. pag. 88. & 89. exhibet memorabilem istum pontem in tabula aenea, in qua sex arcus in camera inferiori, in secunda undecim, & in tertia xxxv. arcus conspiciuntur. Adde etiam Basvilius in Memoires de Languedoc pag. 315. ubi accurata factis, licet brevis, existat descriptio: & apud M. de la Ferriere Abregé de l'Histoire de la ville de Nismes, libello ibidem anno proxime elapso in lucem edito.

Pag. 148. in nota ad §. 24. post Ovidii locum adde: Ceterum naturam fluminis Gardi ex hoc loco discere licet, quem stagnantem sulcatorem bibulae arenae vocat, unde patet Gardum non liquido flumine manare, sed limo crassum & paludosum lente profluere, ut & seq. versu innuitur, Qui tacite peragis lenevadosus iter. Stagnare enim passim de fluviis limosis ac paludosis, cujus verbi usum optime illustravit Gronov. Diatr. Stat. cap. XXVIII. Graevius ad Isidori Glossar. pag. 51. & ad Justin. XXXVII. 2. 6.

Ibid. in fine notae ad §. 38. de Gargaphia post citatum Hessel. ad Vib. Seq. addis:

Rrrr 2

adde. Ἀργαφίαν vero aequae ac Γαργαφίαν dici observat Cl. Schraderus ad Musaeum pag. 372.

Pag. 149. ad v. 54.

[Tantum opus aeternae laudis adire vetant] loco Propertiano in notis adducto adde illud Virgilii ex Fragmento Epistolae ad Augustum, de sua Aeneide: Sed tantum inchoata res est, ut paene vitio mentis tantum opus ingressus mihi videar.

Ibid. v. 55.

Excidio egregias bis deformavimus urbes, Servitum magnos vidimus ire duces]

Similis plane locus apud Herc. Stroz- zam libro Elegiarum pag. 58. ed. Ald.

Ab tantum prohibete nefas, satis una, superque

Graiorum miseri vidimus excidia.

Servitum claras satis isse Propontidis urbes, Cumque viris passas fanda nefanda nurus.

Totque obijisse duces, & Achaica moenia flammis,

Diruta sanguineo procubuisse solo.

& apud Hier. Fracastorium Carm. II. p. 109.

Onimium miseri nos, & genus aerumnosum,

Deterius quorum est condicione nihil.

In nos servitum est bello, quo durius unquam

Vidit nulla aetas, nec feret ulla dies.

Servitium tulimus crudele, & barbara iussa,

Parque domos caras liquimus, & patriam.

Ibid. v. 58.

Opudor, externas Rhenus adorat opes] imitatione sua probat apud Ovidium lectionem olim vulgatam Lib. IV. Fast.

880.

Bellum erat, Hetruscas Turnus adorat opes. ubi nunc ab Heinio emendatum est adoptat. sed vide Cerdam ad Virg. x.

Aen. 676.

Pag. 154. in nota ad v. 42. post loca Tibulli adde: & hoc eleganter ad Dinam rusticantem transtulit Casp. Kinschotius

Lib. II. Poëm. p. 67.

Mirabar potius, quod aprici rustica campi

Non foret ardenti sole perusta cutem.

alibi noster Lib. II. El. 6. 9.

Quod niger in facie color est, Sol ora perust sit.

Pag. 163. v. 97.

Sic mihi nox citbara, vinoque movente sepo- rem

Dum levis inclinet lumina somnus, eat] imitatio Propertii Lib. IV. El. 6. 86. lo-

co eleganti:

Sic noctem patera, sic ducam carmine, donec Injiciat radios in mea vina dies.

Ibid. v. 103.

Di modo concedant studiis in dulcibus, aevi Ponere quod iupere est molliter omne mei.]

Adhaeret voto Ovidiano Lib. IV. El. 8. 5.

Nunc erat ut posito deberem fine laborum

Vivere, me nullo sollicitante metu.

Quaeque meae semper placuerunt otia menti, Carpere, & in studiis molliter esse meis.

Pag. 169. Eleg. xv. ad JAC. MICYLLUM] Tota haec Elegia comparanda est cum

Ovidii Epistola ad S. Pompejum, quae exstat Lib. IV. ex Pont. Epist. 5. ex qua plurima feliciter adumbrata esse a Loti-

chio notabunt imitationis poeticae amatores. Incipit haec:

Vade tui pro me doctas hinc Fatis ad aures, Debitor est famae qui tibi, Musa, suae.

pariter fere Ovidius:

Ite, leves Elegi, doctas ad Consulis aures, Verbaque bonorato ferte legenda viro.

porro v. 5.

Cum venies celebrem, quam Moenus radit, in urbem,

Hesiaca longe non ea distat humo &c.

Protinus alta tibi quaeratur in urbe Mi-

cylli,

Cujus eram quondam pars ego parva, do-

mus.

simili colore Ovidius v. 5.

Cum gelidam Tbracen, & opertum nubi-

bis Haemon,

Et maris fontis transferitis aquas;

Luce minus decima dominam venietis in ur-

bem,

Ut festinatum non faciatis iter.

Protinus inde domus vobis Pompeja petatur

&c.

Quae

Quae sequuntur v. 17.

Invenies illum, tua qui genit arma, sedentem,

Mollia dum solito carmina more canit &c.

Si fuerit laetus, curaque remiserit omnes,

Cum faciles aditus tempus habebit, adi.

eleganter haec transtulit ex Ovidianis

v. 17. & seqq. ejusdem Elegiae, ubi

quae de Consule dicuntur, hic optime

Lotichius refert ad viri eruditi labores:

sic enim Naso:

Aut reget ille suos dicendo jura Quirites,

Conspicuum signis cum premet altus ebur:

Aut populi reditus positam componet ad bas-

tam,

Et minus magnae non finet Urbis opes. &c.

Cum tamen a turba rerum requieverit ba-

rum,

Ad vos mansuetas porriget ille manus.

quibus similia occurrunt Lib. iv. ex

P. Epist. 9. 43 & seqq. Addit Lotichius

v. 25.

Accipiet placidus, nec multis ante moratus

Dicit, in Hesiaco quid facit ille solo?

Talia cui (docto postquam requieverit ore)

Paucarefer, numeris molliter usa tuis.

Vivit, & ex illis &c.

haec quoque eleganter expressa sunt ex

istis Ovidii v. 29.

Quidque parens ego vester agam, fortasse re-

quiret,

Talia vos illi reddere verba velim.

Vivit adhuc, vitamque tibi debere fatetur

&c.

deinde v. 41.

Te fibi tum frondens longe (solet ipse refer-

re)

In nemus hoc tutas exhibuisse vias.

eiusdem genii sunt, ac illa quae sequun-

tur apud Nasonem v. 33.

Te fibi, cum sugeret, (memori solet ore re-

ferre)

Barbariae tutas exhibuisse vias.

Subjungit Lotichius v. 43.

Ergo prius duris carituros montibus Hestor,

Antraque silvestres non habitura feras.

Et Lanum, primos rediturum fontis ad am-

nes,

Irrita quam meriti pars eat ulla tui.

quae contendere possunt cum fine Ele-

giae Nasonis circa v. 41.

Nam prius umbrosa carituros arbore mon-

tes,

Et freta velivolae non habitura rates;

Fluminaque in fontes cursu reditura jupino,

Gratia quam meriti possit abire tui.

quem locum addere licet notatis ad v.

45. de ἀδυναμία hoc poetico a fontibus

ad ortum suum redituris petito, de quo

vide & Bergleri notas ad Alciphron.

Lib. iii. Epist. 33. Haec autem exem-

pla enotare non piguit, ut Lotichiana

hac cum Ovidio comparatione inge-

nuum & liberale poeticae imitationis

artificium a servili & ignobili descriptio-

ne eo magis distingueretur, de quo vide

supra in his ipsis Addendis ad Lib. i.

El. 2. v. 18.

Pag. 173. fine notae, Lotichium scripsisse

conjeci v. 66.

Et meritis dicat quilibet esse tuum.

pro tuis, ut in apographo erat, quod

jubet imitatio Ovidii, cujus locum ref-

pexit Lib. ii. ex P. Ep. 8. 32.

Perque tibi similem virtutis imagine na-

tum,

Moribus agnosci qui tuus esse potest.

Pag. 174. v. 68.

Filia sic longos simul utraque transigat an-

nos,

Sic possis conjux esse, Jacobe, diu.]

pulchra imitatio ejusdem Ovidii Lib. ii.

ex P. Epist. 8. 41.

Sic pater in Pylios, Cumaeos mater in annos

Vivant, & possis filius esse diu.

sive ut emendat Heinsius,

Vivat, & o possis filius esse diu.

Pag. 174. v. 73.

Dic, precor, incultae, si non grave, qua sit

eundum,

Te duce quo possit cultior esse modo.]

Haec quoque debentur Nasoni Lib. iii.

Trist. El. i. 19.

Dicite, lectores, si non grave, qua sit eun-

dum,

Quasque petam sedes bospes in urbe liber.

notter infra Lib. v. El. 17. 42.

Dic age, qua sit iter, si quis amicus ades.

R III 3

A D

AD LIB. III. ELEGIARUM.

Pag. 176. v. 13.

Temporis illius miseranda subibat imago,
Aspera quo passus vincula nuper eram &c.]
 illustrantur haec singulari historia, quae
 Lotichio in Galliis evenit, narrata ab
 Hagio in Ejus vita pag. 100 & 101.

Pag. 182. ad v. 73. locis Flaminii & poë-
tae nostri in nota adductis adde: Ad
hunc ritum refer illud Cornelli Frontoni
in libello de Different. Verbor. inter
Auct. L. L. Gothofredi pag. 1330.

Delubrum in quo homines pericula sua diluunt: ponunt enim vel pileum vel scutum vel alia suscepta votis. ubi clarissimum Trajectinae quondam Academiae decus Arnold. Drakenborchius in margine exemplaris sui conjecerat, *in quo homines piacula sua diluunt.* Sed pericula recte se tueri possunt, si intelligamus de votis a peregrinantibus susceptis, & post exhausta pericula solutis. male autem illic in veteri codice a P. Scriverio, cujus apud me excerpta sunt, pro *pileum* legitur *pilum*.

Pag. 183. v. 79.

Voverat ipse quidem Peleus: at coerulea mater

Vidit in Iliaca funus Achillis humo.]
 similiter de Thetide Propertius Lib. II. El. 7. 53.

Quum tibi nec Peleus aderat, nec coerulea mater,

Scyria nec viduo Deidamia toro.

& Horatius Epod. XIII. de Achille:

— *nec mater donum*

Coerulea te revebet.

de more isto crines fluminibus vovendi, & Achillis coma Spercheo a Peleo sacrata praeter ea, quae in notis adduxi, adde G. Falkenburg. ad Nonni Dionys. pag. 867. & notas eruditorum ad Petron. cap. 107. p. 494.

Pag. 184. in inscriptione Elegiae II. de
Rep. Aquarum &c.] intellige urbem Bada-
m thermis nobilem, ubi cum Dan.
Stibaro degebat Lotichius, cum hanc
Elegiam scriberet. ita *Respublica Aqua-*

rum vocatur haec urbs in inscriptione
antiqua M. Aurelii Antonini, quam e
Grutero prolata explicat Clariss. apud
Bernenses Professor J. G. Altmannus in
Exerc. de Tesseris Badae Helvet. erut.
pag. 43. in qua occurrit:

M. AURELIO
ANTONINO CAES.
IMP. DESTINATO &c.
RESP. AQU.

Pag. 187. notae ad v. 51. post illa, vide
Heins. ad Lib. I. ex P. 2. 9 adde: &
Patru mei notas ad Lib. V. Trist. 2. 43.
& ad Petron. cap. 61.

Pag. 192. v. 47.

Interea quodcumque meos accedet ad annos]
loquitur cum Propertio Lib. IV. El.
ult. v. 91.

Quod mihi detractum est, vestros accedat ad annos.

Pag. 192. in nota ad v. 49. lin. 24. favet
tamen isti correctioni haec poëtae nostri
imitatio:] vide plura in notis ad Lib.
III. Carin. 28. v. 35.

Pag. 193. v. 57.

Tu quoque, si veterum memor est & pulvis
amorum,

Occurras oculis saepe videnda meis.

Saepe in somno redeat tua dulcis imago,
Fidaque tangendas praebeat umbra ma-
nus.]

bene imitatur Propertium Lib. IV. El.
4. v. 64.

Experiar somnum: de te mihi somnia quae-
ram;

Fac venias oculis umbra benigna meis.

ubi hunc ipsum Lotichii locum adfert
Broukhufius, qui ipse illud Propertii ele-
ganter etiam imitatus est Lib. IV. Poëm.
Eleg. 6. sub finem:

Experiar noctem: nocti ne somnia desint,

Obverses oculis fac, mea vita, meis.

Ovid. Epist. XIII. v. 109.

Sed tua cur nobis pallens occurrit imago,
Cur venit a verbis multa querela tuis?

Ex.

- Excusor somno, simulacraque noctis adoro.*
ultimus pentameter eidem adhaeret Propertio Lib. iv. El. 8. 72.
Quum vix tangendos praebeuit illa pedes.
Pag. 196. in nota lin. 16. post Bargaeum & Sannazarium citatos adde Franc. Franchinum pag. 85. Poëmat. & Jan. Douzam Lib. ii. Epodon p. 281. & Satyr. v. p. 370. ed. Scriber.
- Pag. 197. ad v. 20. locis, in quibus *Frafforius* pro *Fracastorio* dicitur, adde Franciscum Franchinum pag. 85. Poëm.
- Ab, Fraffore, tuis quantum distare Camenis*
Me video, quantum, candide Bembe, tuis.
Ibid. v. 25.
- Atque alii; quibus hic olim comes ire solebas*
Aonas in montes, Castaliumque nemus.]
Broukhufius Lib. iii. El. vi. v. 18.
Quod licet, & fas est vacuo, statione soluta
Aonas in montes & juga docta feror.
ex imitatione Virgilii Ecl. vi. 65.
Tum canit, errantem Permessi ad flumina Gallum
Aonas in montes ut duxerit una sororum.
- Pag. 198. in fine notae ad v. 35. ubi de *Noniano* villa Petri Bembi, haec subjungantur: & hujus villae Bembinæ ac secreti illic Musei lustrandi causâ iter illuc, cum in Italia esset, se instituisse memorat Erycius Puteanus initio Diatrib. iii. Amoenit. Humanior. quam inde iter *Nonianum* inscripsit.
- Pag. 200. in nota ad v. 46. de asphodelo adde in fine: plura Andr. Schottus Lib. v. Observ. cap. 7. & nuper Cl. Trillerus in Observ. Crit. cap. xiv. ubi asphodelum vel anthericum corrupto Alciphronis loco optime restituit. eodem loquendi modo *siliquis vivere* de tenuissimo & paupertino victu. Horatius Lib. ii. Epist. i. v. 123.
— *vivis siliquis & pane secundo.*
vide Casaub. ad Persium Sat. iii. p. 264.
- Pag. 201. in nota ad v. 55. post loca Macrobiani & Minucii Felicis e Cicerone desumpta adde illud Propertii Lib. iii. El. 3. 31. de Prometheo homines formante:

- Corpora disponens mentem non vidit in arce,*
Recta animi primum debuit ire via.
ut quidem legunt Passeratius & Gebhardus, licet recte illic id repudiante Broukhufio.
- Pag. 202. v. 59.
Oceani metas vidit, litusque remotum,
Qua Libyam nostro separat orbefretum]
Forte imitatur Sannazarium Lib. iii. El. 3. v. 75.
Jam Rhodanum, Volcosque feros, Vocontiaque arva
Legimus, & fines, Belgica terra, tuos.
Bisque pruinosas cursu superavimus Alpes,
Bis metas magni vidimus Oceani.
sic in fragmento Pedonis Albinovani de navigatione Germanici, in initio:
Jam pridem post terga diem Solemque relictum,
Jam pridem notis extorres finibus orbis
Per non concessas audaces ire tenebras
Hesperii metas extremaque litora mundi,
sic ediderunt Scaliger in suis Catalect. p. 115. & Pithoeus in Poëmat. vet. pag. 88. sensum vero fragmenti hujus huiusmodi supplere tentat J. Fr. Gronovius ad Senecae Suafor. i. ubi hi versus leguntur, hoc modo:
— *concessas audaces isse pigebar.*
Sed licet desideretur verbum suspensio sensu, quia fragmentum est, jure me offendit, *concessas audaces tenebras*: itaque versum hunc sic refingendum opinor,
Per non concessas audacibus ire tenebras.
sic Cassius Parmensis in Orpheo apud Pithoeum Lib. iv. Epigr. vet. pag. 156.
Aufus & ire viam mortalibus inconcessam
Poenarum oblitos demulsi carmine Manes.
ut legitur apud G. Fabricium. in aliis *viventibus inconcessam.*
- Pag. 203. fine notae ad v. 5. de Sorga fluvio adde: & hinc carmen optimum ad Sorgam fluvium de Petrarcha & Laura habetur in Kinschotii in Poëmatibus Lib. iii. p. 105.
- Pag. 204. in nota ad v. 15. in loco Catulli *amissas amicitias* correxisse Is. Vossium, idemque se probasse Broukhufio.

monui. *adde*: qui id imitatione sua etiam expressit Lib. IV. Epigr. 27.

Te quoque, care pater, satis non mitibus actum

Flebimus amissas inter amicitias.

Ibid. v. 26.

Apennine pater & seqq.

Tu viridi servas gaudia nostra jugo.]
opinor Lotichium ob oculos habuisse ista Flamini Lib. IV. Carm. XVII. in obitum Hyëllae:

Tu quoque par esses Amphionio Aracyntho,
Et par Maenaliis, care Taburne, jugis.

Magne pater, tali fortunatissime alumna,
Tu viridi servas ossa beata sinu.

Pag. 205. v. 33.

Dicite custodes pecoris, nemora alta tenentes,

Ecqua sub hoc servat monte puella gregem?
Dicite, la[ss]atos quo fonte refrigerat artus,

Quas silvas, medio quae subit antra die?] e-
gregia imitatio Nemesiani Eclog. II.

v. 20 & seqq.

Quae colitis silvas, Dryades, quaeque an-
tra Napeae,

Et quae marmoreo pede Naïdes uda secatis
Litora, purpureosque alitis per gramina
flores.

Dicite, quo prato Donacen, qua sorte sub
umbra

Inveniam, roseis stringentem lilia palmis.
simili colore Laurentius Gambara Lib.

III. Poëm. pag. 417. de Leuce Clymenen quaerente:

Testes vos virides silvae, vicinaque silvis
Pascua, vosque ferae, quas juga longa te-
nent.

Reddite vos illam matri, vos reddite Nym-
phae,

Si forte in vestros venerit illa choros.

Tu mihi magna Pales, & vos mihi maxima,
Fauni,

Numina, quis multa cum prece tura dedi;
Vos oro, monstrate viam, quibus abdita sil-
vis

Deliteat, vel quo sit mea nata loco.

qui vel foli versus elegantissimi specimen exhibent, quam inique & sordide de Brixiano hoc poëta judicaverit Mu-

retus. non dissimile illud nostri Lib. IV. El. 3. v. 77.

Dicite, qui colitis Rheni vada coerula, nau-
tae,

Ecquis ad algentes constitit bospes aquas?
Pag. 208. v. 4.

Seulacus, & multa pingue palude solum.]
cogitabat Catullum Carm. LXIX. v. IIC.
Siccari emulsa pingue palude solum.

Pag. 209. in nota ad v. 13. locum Tibulli Lib. I. El. I. 52.

O quantum est auri pereat, pereatque zma-
ragdi,

Quam fleat ob nostras ulla puella vias.

ita expressit Janus Secundus Lib. II. El. XI. 5.

Crede mihi non est armorum gloria tanti,
Ut fleat ulla tuas maestra puella vias.

Ibid. ad v. 15. de phrasi in hoc pro ideo, post Tibulli locum *adde* Petronium cap. 94. in fin. *rudis novacula, & in hoc re-*
tusa, ut pueris discentibus audaciam ton-
foris daret.

Pag. 210. v. 37.

Non mihi faevus amor, non torridus officit
aër]

obversabatur animo poëtae versus Propertii Lib. II. El. 21. 5.

Venit enim tempus, quo torridus aestuat aer.
apud eundem Propertium Lib. I. El.

20. 13. recte è melioribus codicibus e-

diderunt viri docti, & Gronovium se-

cutus praetulit Broukhufius;

Ne tibi sit duros montes & torrida saxa,
Galle, neque expertos semper adire lacus.

ubi mire variant codices. in nonnullis enim *frigida saxa*. in aliis *turbida*, ut

in Leidensi primo, Vossiano secundo, & meo codice. If. Vossius tentabat *tur-*

gida. sed perperam. in plurimis etiam exstat, *Nec tibi sit durum montes &c.*

vel, *Ne tibi sint duri montes*. quomodo mutarunt illi, qui loquendi modum a vulgi usu paullo remotiorem non intelligebant.

Pag. 211. fine notae ad v. 39. post notata ad locum Catulli *adde*: Ceterum locum hunc Catulli pressio pede secutus,

tus etiam est Janus Douza Epist. III. ad Viſt Giſelinum pag. 412. Poëm.

*Nil quereret, praeſto ſi tu mihi Viſtor a-
deſſes,*

Nec mihi te patriae paeripuiſſet amor.

*Qui nempe & nobis ſtudium quoque carmi-
nis omne*

Abſtulit, bei miſero Viſtor ademte mihi!

*Tecum una noſtro fugere a limine Muſae,
Totaque jam ſine te eſt noſtra profana do-
mus.*

ex qua imitatione patet Douzam quo-
que in Catullo praetuliſſe *Abſtulit*, li-
cet in ejus editione *Abſcidit* exhibitum
ſit. eundem Catulli locum ſequitur Jo-
ſephus Averanius Epicedio inedito in
obitum Antonii Rillii:

*Omnia tecum una perierunt, optime Rilli,
Et periit toto quidquid in orbe boni eſt.*

Pag. 212. in fine notae ad §. 60. poſt lo-
cum Herculis Strozzae adde ſimilem
Titi Strozzae Patris Lib. v. Erotic. pag.
69. b.

*Forſan & ex vobis aliquis, quem Cynthius
audivit,*

Scriberet in tumulto talia verba meo.

*Hic tegitur Titus, lento conſumptus amore,
Impia cui mortis cauſſa puella fuit.*

*Haec quisquis legeret, ſortem miſeratus int-
quam,*

Diceret: infelix qualis amator eras!

& vide Rob. Titii notas ad Calpurn.
El. III. 89.

Pag. 215. §. 18. *Libetridis*. Scrib. *Libetrides*.

Pag. 216. in nota ad §. 23. poſt Catulli
locum adde: eadem comparatione in-
ter Graecos poëtas uſus eſt Moſchus
Epitaphio Bionis Idyll. III. §. 100. &
ſeqq.

*Αἰ αἰ, ταῖς μαλάχαις μὲν ἐπ' ἂν κατὰ κᾶπον
ὄλωνται,*

**Ὡ γὰρ χλωρὰ σελίνα, τὸ τ' εὐδαλὲς ἔλινον
ἀνήθον*

Υἱ σερὸν αὖ ζῶοντι, καὶ εἰς ἕτος ἄλλο φθονίη.

*Ἄμμες δ' οἱ μεγάλοι καὶ καρτεροὶ ἦσαν φοι-
ῶντες,*

*Ὅπποτε πρῶτα δάνωμες, ἀνάκοιεν χθονὶ
κοίλας*

*Εὐδομεὲς εὐ μάλα μακρὸν ἀτέρμονα νήχεθον
ὑπνον.*

ubi ſimiles poëtarum deſcriptiones in
nupera editione Oxoniensi collegit Joh.
Heſkin. quibus adde elegantes verſus
Baſilii Zanchii ex ejus Eclog. I. pag. 131.
& quae infra notavimus ad Lib. IV. El.
5. §. 139.

Pag. 217. notae lin. I. ſimilia notavit
Menag. in Obſerv. ad Malherb.] ſup-
ple Menag. in Obſerv. ad Amintam Taſſi
Aët. I. Sc. ult. in fin. pag. 236 & 237.
& ad Malherb. &c.

Ibid. in nota ad §. 36. poſt locum Pro-
pertii Lib. IV. 4. 20.

Interque oblitus excidit urna manus.

adde: non *Inter & oblitus* &c. & hinc
mirari licet Broukhuſium ejusdem Pro-
pertii ſui verſum Lib. IV. El. 8. 14.

Clamantque agricolae; Fertilis annus erit.
damnasse ut duriusculum, & pro eo
maluiſſe, *Clamante agricola* &c, cum
totus ad genium Propertianum ſit, &
in codicibus antiquis ita etiam exhi-
beatur, niſi quod in ſolo Dorvilliano ſe-
cundo. meoque codice, omittatur co-
pula, *Clamant agricolae*. idem in initio
pentametri numerus eſt in Epigramma-
te Apuleji inter Cataleſta Pithoei Lib.
I. Epigr. vet. pag. 8.

Flammaque & ferro ſingula debilitat.

e recentioribus Joh. Jov. Pontanus pag.
245. b. Poëm.

*Arcumque & pharetras, ferrato & pondere
clavas,*

Enſesque & clypeos, telaque abacta viris.
& Janus Secundus Lib. I. El. 2.

*Arcumque & pharetram fregiſſet; at opti-
ma mater*

Noſtra ſub arbuſtis condidit arma Papbi.
& Lib. III. El. 8. 30.

*Luſtusque & tenebris mors ſera cinſta ni-
gris.*

Reliqua ita mutanda: talia autem poëti-
cae artis cultoribus notanda, quamquam
non paſſim & ubique imitanda, quia
rariora ſunt: & ſimilia &c.

Pag. 218. in fine notae ad §. 43. poſt lo-
cum

§§§

- cum Broukhufil *adde* : vide & N. Heinſ. ad Ovid. III. Faſt. 236. ubi habetur :
Et pereunt viſtae ſole tepente nives.
- Pag. 223 lin. 2. in fine notae poſt Joh. Jov. Pontan. *adde* Hier. Fracaſtorium Elegia in obitum M. A. Turriani §. 17. & ſeqq.
- Pag. 221. notae ad §. 90. poſt H. Vidae verſus *adde* : vel Joh. Joviano Pontano in Hymnis de Laud. Divin. p. 241. b. Poëm.
- Tu nobis ades o hominum princepsque paterque,*
O qui rore tuo crimina noſtra lavas!
- Pag. 222. §. 8.
Compater, & Marius comites, aeſtiva ſuppellex,
 loquitur cum Propertio Lib. IV. 8. 37.
Lygdamus ad cyathos, vitrique aeſtiva ſuppellex.
- Ibid. in fin. notae ad §. 12. de fluvi. Scultenna ſeu Panaro *adde* : fluviū hunc Bononiae Panarum carmine celebrat Joh. Petr. Lotichius pag. 145. Poëm.
- Pag. 223. §. 17.
Umbra diem reliquum ſtudio traducit inertī &c.]
 eſt imitatio Fracaſtorii Carm. VIII. §. 63.
Umbra d'iem reliquum, ſonmus, librique, viaeque,
Producunt, dum ſiccā aeſtu Canis excoquit urbem.
 Vina autem *Trebiana*, quae hic memorantur, ita dicta ab oppido *Trebia* non procul a Bononia ſito, quod vina haec *Trebiana* producit, quae Bononiae maxime bibuntur.
- Ibid. in nota ad §. 21. poſt locum Propertii, pro quo in vulgatis *ſonamus.*] *adde* notas Titii ad Nemefian. Ecl. IV. §. 19.
- Pag. 228. in notis lin. 10. de veneno Bononiae a Lotichio guſtato *adde* : & Joh. Petr. Lotichius Carmine ad Bononiam p. 144. Poëm.
- Atque utinam vates non hic meus ille bibiſſet*
Neſcius incauto dira venena manu.

- Te te felicem non uno nomine ferrem,*
Feliſina, trans ſuperos carminis arte polos.
- Pag. 233. §. 17.
Non mihi ſunt Baccbo colles, oleisque virentes,
Praediorve Aemiliis conſpicienda jugis]
 ſimilis locus apud Claudian. Epiſt. ad Serenam §. 39 & ſeqq.
Nec quod mille mihi lateant ſub palmite colles,
Fluctuet & glauca pinguis oliva coma :
Nec quod noſtra Ceres numeroſa falce laboret,
Aurataeque ſerant culmina celfa trabes.
 quae adumbrata ſunt e Propertio Lib. III. El. I. 49.
Quod non Taenariis domus eſt mihi ſulta columnis,
Nec camera auratas inter eburna trabes.
Nec mea Phaeacas aequant pomaria ſilvas,
Non operoſa rigat Marciius antra liquor.
 cui praevit Lucretius Lib. II. §. 27 & ſeqq.
Si non aurea ſunt juvenum ſimulacra per aedes,
Lampadas igniferas manibus retinentia dextris,
Lumina nocturnis epulis ut ſuppeditentur :
Nec domus argento ſulget, aureque renidet,
Nec citbaris reboant laqueata aurataque templa.
 quem locum pulcherrime imitatum eſſe Virgilium e Lambini notis patebit. Non diſſimilia e poëtis antiquis & recentioribus notavimus ad Lib. V. El. 17. §. 69 & 73.
- Ibid. §. 23.
Tu veterum dulces ſcriptorum ſume libellos,
Adritos manibus quos juvet eſſe meis.]
 in animo habebat illud Propertii Lib. III. El. 22. 3.
Ergo tam doctae nobis periſſe tabellae,
Scripta quibus pariter tot periſſe bona.
Haſ quondam noſtris manibus detruerat uſus.
- Pag. 231. §. 26.
Non poterit cineres illa gravare meos]

ci-

eidem Propertio adhaeret Lib. III. El. 5. 36.

Non poterat vestras ille gravare manus.

Pag. 232. notae ad v. 4. *subjunge* : vide infra ad Lib. IV. El. 5. v. 39.

Pag. 234. in nota lin. 4. pro singulis Epigrammatis hujus versibus centenos aureos &c.] vide & Steph. Stephanium in notis ad Saxon. Gramm. p. 131.

Ibid. in fine notae ad v. 21. Oeni fluminis nomen Tacito bene restituit Rhenanus &c.] *adde* : sic Turnebus & Heinsius in versu Albinovani Eleg. ad Liv. v. 386. tentabant :

Decolor infecta testis te Oenus aqua.

pro quo *te* Albis Micyllus. Itargus in vulgatis.

Pag. 235. fin. notae ad vs. 23. de Benaco *subjunge* : ceterum Benaci laudes toto poemate, hodie vix cognito, celebravit Georgius Jodocus Berganus, edito Veronae 1546. in 4.

Pag. 236. notae ad v. 34. loco Tibulli *adde* alterum ejusdem poetæ Lib. I. El. XI. v. 19.

Tunc melius tenuere fidem, cum paupere cultu

Stabat in exigua ligneus aede Deus.

AD LIB. IV. ELEGIARUM.

Pag. 242. v. 43.

Qui nunc historiae campis spatiat apertis
forte melius fuisset *campis* decurrit *apertis*.
propter *spatia* annorum proxime sequenti disticho. Ceteroquin imitatus videri possit illud Ovidii de aquis diluvii Deucalionis Lib. I. Met. 285.

Exspatiata ruunt per apertos flumina campos.

Ibid. v. 25.

Explicat, & cauissas, ut tueatur, habet
ex Nafone Lib. I. Fast. 32.

Erroremque suum quo tueatur, habet.

Ibid. fin. not. ad v. 41. post Marulli & Posthii versus ex Domitii Marfi Epigrammate in mortem Tibulli adumbratos *adde* Broukhufium idem Epigramma Domitii expressisse in Carmine de obitu Sam. Pufendorff pag. 376. Poëm. *Te raptum invidia Superum (sic credere fas est)*

Musis ademit dura Parcarum manus.

Ne foret in terris, qui gesta illustra bello,

Qui pace mores conderet sacra probos.

Pag. 244. notae ad v. 63. *adde* ejusdem Broukhufii locum ex Lib. I. Lyricor. Od. VI.

Sacra recognoscas priscis incognita mystis,
Alterius miracula mundi.

Larga recognoscas peregrini munera coeli
&c.

Ibid. v. 74.

Non tamen, ut puris auribus illa probem
notavi imitatum fuisse Lotichium illud Propertii Lib. II. El. 13. v. 12.

Me juvet in gremio doctæ legisse puellae,
Auribus & puris scripta probasse mea.

adde : purgatam aurem vocat Horat. Lib. I. Epist. I. 7.

Et mihi purgatam toties qui personet aurem.

praeterire tamen vix possum, quin moneam apud Propertium in scriptis codicibus, ut in primo ac secundo Leidenfi, quarto Vossiano, & secundo Dorsvilliano legi :

Auribus & pueris scripta probasse mea,
forte pro puerilibus, vel puerorum. quod notandum, ut innuat se virginibus puerisque cantare, ut de se Horatius, *Virginibus puerisque canto.* & de Menandro Ovidius,
Et solet hic pueris virginibusque legi.

Pag. 245. v. 94.

— *finem Pessima mutatae sortis habebit biems*]

expressum ex Ovidio Epist. V. v. 34.

— *ab illa*

Pessima mutati coepit amoris biems.

Ibid. notae ad v. 99. post locum Virgilii *adde* : & Lib. XII. Aen. 677.

SSSS 2

Quo

Quo Deus, & quo dura serat Fortuna, sequamur.

& ita Dido apud Iustinum Lib. xviii. cap. 6. *Ituram se quo suae urbis fata vocarent.* ubi recte ex Iuntina editione praeferrunt viri docti, *quo sua & urbis fata vocarent.*

Pag. 246. notae ad §. 106. subijunge: ceterum opus studii vel curae recentis hic est opus nuper elaboratum, recens. vid. G. Fabricii notas ad Ovid. ii. ex P. Epist. 4. 15. ubi optime ex codicibus emendavit,

Hoc pretium curae dulce recentis erat, pro monentis. quod recte probat Ciofanus.

Pag. 247. El. 2. init.

*Fiebilis a Nicro gelidum miraris ad Albim
Cur veniat passis Musa, Philippe, comis:*

Nec praecineta gerat &c.
initium hujus Elegiae manifesta imitatione ita secutus est Joh. Posthius Epicedio in obitum ipsius Lotichii ad Erasmus Neustetterum, quod habetur in Lib. ii. Adoptivor. pag. 212. Tom. ii. huj. edit.

*Maesta quod a Nicro passis Elegia capillis
Venit in adspectum, fortis Erasme, tuum:
Nec gerit insignem lauri de fronde coronam,
Nec movet auratae fila sonora lyrae &c.*

Pag. 248. §. 16.

— beu fallax & breve vita bonum! }
illustrant sententiam notae Titii & Barthii ad Nemesian. Ecl. iv. §. 24. idem hoc hemistichium habetur in Epigrammate inedito Gabr. Altillii apud Broukhusium in notis ad Sannazar. Lib. i. El. xi. 17.

Inde mones, juvenum confidentissime, quam sit

Et fragile & fallax & breve vita bonum,
certe pro inedito una cum aliis nonnullis Altillii carminibus exhibuit illic Broukhus. cum tamen eadem illa, ut & Elegia ad Sannazarium ejusque fratres, jam excusa legantur post B. Zanchii Poëmata editionis Oporinianae Basileensis, pag. 292 & 293. laudes au-

tem Altillii, poetæ fere ignorati, pulchra Elegia celebrat idem Zanchius, quae habetur in Ejus Poëmatibus Lib. vi. Eleg. i. editionis Seraffianae. quae inter Carmina de Altilio in ultima Sannazarii editione neglecta est.

Pag. 249. in nota ad §. 20. lin. 14. quamquam illic equitantem potius quam aurigantem Luciferum intelligat Spanhem. &c.] eo refer illud ex Epigrammate antiquo, quod edidi in Specim. Catalect. p. 46.

*Exacta prope nocte suos quum Lucifer ignes
Spargeret, & volucris roscidus iret equo.*
quod de Ovidio sumtum Lib. ii. Fast. 314.

Hesperus & volucris roscidus ibat equo.
plura huc facientia, quae Broukhusio opponi possunt, vide in notis Patru mei ad Rutil. Lib. i. §. 511.

Ibid. lin. 21. quam hac occasione] legem quem.

Ead. pag. col. 2. lin. 14. in notis post illa, novitatem hujus locutionis arbitror] adde. sic *Sol exoriens* jungitur apud Virg. i. Georg. 437.

*Sol quoque & exoriens, & cum se condit in undas,
Signa dabit.*

& e recentioribus apud Sannazar. Lib. i. Epigr. 24.

*Sol jubet exoriens Faunos Dryadasque puellas
Quaerere &c.*

& recte *exoriens Aurora* Lotichio Ecl. ii. 110.

*— sed cum praenuntia lucis
Fulserit exoriens Aurora, revisite silvas.
sic jubar exoriens &c.*

Pag. 251. in notis lin. 20. post illa: idque apud Propertium suadent faciles manes, quae *percurrit* melius conveniunt, quam *percutit*.] sic apud Virg. vii. Aen. 14.

Arguto tenues percurrrens pedine telas.
idque praetulisse videtur etiam Petrus Bembus Elegia ad Lucretiam Bergiam pag. 240. Carmin. ed. Seraff.

Seu

Seu calamo condidit numeros & carmina sum-
to,

Illa novem possunt scripta decere Dens.
Naulia seu, citbaramve manu percurrere
eburna,

Et varia Ogygios arte ciere modos.
ex quo loco patet Bembum digitis ebur-
nis probasse apud Propertium, non ly-
rae eburnae, ut legebat Heinſius. Lo-
cum Propertii expreſſit Statius Lib. II.
Sylv. 5. v. 64.

Sive chelyn complexa ferit, seu voce paterna
Discendum, Musis sonat, & mea carmina
flectit,

Candida seu molli deducit brachia motu,
Ingenium probitas, artemque modestia vin-
cit.

ubi tamen Marklandus in notis pag.
181. percussit in Propertio praetuliſſe
videtur.

Ead. pag. in nota ad v. 40. lin. 27. post Jus-
tini locum ex correctione Acidalii nec
audaciae suus eventus defuit pro ejus. ad-
de: ita apud Propertium Lib. III. El.
22. 10. legendum ex tertio codice Vos-
siano:

Semper & effectus promeruerunt suos.
in vulgatis bonos. quod alterius glosse-
ma est.

Ibid. ad v. 43.

Longius & cultos Soppiae digressus in bor-
tos.

post locum Virg. adde: nisi forsan Fra-
castorium cogitaverit Carm. XI. ad A-
lexandr. Farnesium Card. pag. 142.
Poëm. ed. Vulp.

Haec ego florentes Soppiae digressus in bor-
tos,

Italiae decus o juvenis, Farnesia proles,
Condebam &c.

Idem Carm. III. pag. 114. & Carm. IV.
pag. 116.

Mens fuerat dulces Soppiae deducere ad bor-
tos,

Hortos, quos ver perpetuum, quos aura
Favoni

Semper alit, semper coelesti necitare pascit.
Hortum Soppiae praeclaro poemate de-
scripsit Baſilius Zanchius.

Pag. 252. in nota ad v. 50. post Catulli lo-
cum adde: de verbi hujus elegantia,
aliisque adfinis ſignificationis, vide
Broukhuf. ad Tibull. Lib. III. El. 1.
20. *Excidere animo* aliis dicitur. Glosſa-
rium Voſſianum MS. *Excedere animo,*
de animo recedere. ubi forte praestiterit
Excidere. & ſic in alio Glosſario inedi-
to Bibliothecae Leidensis, *Excidimus,*
mente labimur.

P. 256. v. III.

Ipsae ego quae vidi referam &c.]

Broukhufius Carm. Juven. p. 162.

Ipsae ego quae vidi referam, praesentisque no-
tavi

Pars ego militiae quantulumque tuae.

Ibid. ſine notae ad v. 104. de Hier. Car-
bone adde: & vide de eo Pierium de
Infelic. Literat. p. 278 & 279.

Pag. 263. in notis lin. 11. quarto verſu
cum Palmerio praefereſſem *vimineos ca-*
lathos.] leg. ſexto verſu. & adde: ſic quo-
que legebat Fruterius. & ita *vimineas*
lances habes apud Petron. cap. 135.

— & de caudice lento

Vimineas lances, maculataque testa Lyaeo.
ubi male *Ulmineas* in aliis codicibus.

Ibid. ead. nota col. 2. lin. 34. illud *pas-*
ſim idem valet ac fortuito, nullo ordi-
ne; vid. Pric. ad Apulej.] *His adden-*
da: Servius apud Macrobius Lib. III.
Saturn. cap. 12. *Sed hoc ideo fingitur,*
quia ante inventum frumentum a Cerere,
paſſim homines ſine lege vagabantur. ubi
tamen quae ex Servio profert Macro-
bius, paullo pleniora apud illum le-
guntur ad Lib. IV. Aen. 58. optime
Glosſarium vetuſtum MS. Bibliothecae
Leidensis post Iſidori Etymologias: *Paſ-*
ſim, leviter, promiscue, ubique, vul-
go, ſine ordine ſparſi. Papias in Voca-
bulario: *Paſſim, vulgo, promiscue,*
inordinate, diſperſe, ubique, permixte.
Plinius Lib. V. cap. 8. *Garamantes ma-*
trimoniorum exſortes paſſim cum ſeminis
degunt. Ovidius Lib. III. Faſt. 525.

Plebs venit, ac virides paſſim diſjecta per
berbas

Potat, & accumbit cum pare quisque ſuo.

S s s s 3

Juf

Justinus Lib. XLIII. cap. 1. *Saturnalibus exaequato omnium jure passim inconviviis servi cum dominis recumbunt.* Petronius cap. 122

— nec vaza passim

Flumina per notas ibant morientia ripas. & cap. 123.

— passim turmaeque virique

Armaque congesta strue deplorata jacebant. ubi male in codice Scaligeri *pariter*. Graecis id dicitur Σποράδην. Corrige Glossarium Lat. Gr. pag. 220. ed. Vulc. *Vagerasim*, Σποράδην. legendum enim est cum Scaligero & Scriverio, *Vage, passim*, Σποράδην. sic enim in Lexico Gr. Lat. vet. pag. 612. ejusd. edit. Σποράδην, *passim*.

Pag. 264. in notis lin. 33. post citatos Zanchium, & Fabricium Montanum adde Tassum in *Amita Aët.* 1. Sc. ult. & Christianum Lotichium Lib. 11. El. 1. p. 198.

Ibidem in loco Tibulli emendavi, *Non rabies, non ira fuit.* pro *Non acies.* adde: & sic video etiam coniecisse Patruum meum in Misc. Observ. Vol. 11. Tom. 11. p. 240. ad quam emendationem firmandam locis productis post Baf. Zanchium adde Hier. Fracastorium carm. 14. v. 15.

Quem neque tempus edax potuit, nec secula tot jam,

Non belli rabies, non ipsum infringere ferrum.

Pag. 265. in nota ad v. 51. lin. 11. post locum Ovidii, ut subintelligatur oculo.] adde: Glossarium Vetus p. 132. ed. Vulc. *Limis*, obliquis oculis. vid. Priscaum ad Apulej. pag. 85.

Ibid. v. 54.

Tu facis unius corporis esse duos.]

Hic quoque Lotichius imitatur Maximianum Eleg. v. v. 118.

Haec geminas tanto confringit foedere mentes,

Unius ut faciat corporis esse duos.

Ibid. in nota ad v. 55. in Catulli loco dubitavi an recte *fero juveni puellam*

dedere dicatur Hymen] adde: licet ita hunc locum quoque producat Broukhuf. ad Tibull. 1. 1. 16. deinde ex veteri codice Perreji legendum monui, *Tu fero juveni in manus* &c. adde: quam lectionem firmat vetustissima Catulli editio, quae prodit Regii Lepidi an. 1481. & sic video exstare &c.

Pag. 266. col. 2. in nota ad v. 71. post lin. 18. sed cur non mutarunt quoque in eadem (Tibulli) Elegia v. 61. *Illam saepe ferunt* &c.] adde: apud eundem Tibullum] Lib. 1. El. 6. v. 25. in tribus codicibus Archiepiscopi Eboracensis, ab Heinsio collatis, legitur, *Praesto pauper erit tibi, praesto pauper adibit.* pro quo editur vulgo, *Pauper erit praesto* &c. deinde post locum Propertii, qui numerum illum valde amavit, ex Lib. 1. El. 5. v. 23. prolatum, illa adjuuge: Lib. 11. El. 3. 9.

Hos si quis erit nobis, amet ille puellas.

non *Si quis erit hostis nobis.* & Eleg. 8. v. 11.

Aetas prima canat veneres, extrema tumultus.

non *Prima canat veneres aetas.* Lib. 111. El. 23 v. 5.

Mixtam te varia laudavi saepe figura.

non *Te varia mixtam* &c. & bis in uno disticho & seqq.

Pag. 269. fine notae ad v. 91. post Senecae locum adde: sed & recte Heinsius in eodem Clris loco castigabat, *Et rabidae docuit vires manjescere tigris.*

quam veram illic lectionem esse patet ex imitatione Maximiani Eleg. v. v. 145.

Tu cogis rapidas affectus discere tigris, Per te blandus amans redditur ipse leo.

ubi *affectum* in Cod. Voss. Lege,

Tu cogis rabidae affectum mitescere tigris.

Pag. 273. v. 128.

Florida nati vos comitatur gratia mores, Pene subit roseus subsequiturque decor]

Ad-

- Adhaeret suo Tibullo Lib. iv. El. 2.
 §. 8.
Illam, quidquid agit, quoquo vestigia mo-
vit,
Conponit furtim subsequiturque decor.
 quem etiam imitatur, ut passim. Fr.
 Marius Molsa, Elegia in laudem Pauli
 III. Tom. 1. Poët. Ital. Toscan. p. 41.
Et quocumque caput canis venerabile prae-
fert,
Candida pone subit, subsequiturque quies.
 & Petrus Bembo Elegia ad Lucretiam
 Borgiam §. 38.
Quidquid agis, quidquid loqueris, dilec-
tat, & omnes
Præcedunt Charites, subsequiturque de-
eor.
- Ead. pag. §. 137.
Fortunata, sacro si qua es dilecta poetæ,
Speſtabis cineres nomen habere tuos]
 totum fere hoc distichon satis inverecun-
 de descripsit Joh. P. Lotichius Eleg. iv.
 pag. 11. Poëmat.
Fortunata, sacri si qua est tibi cura poetæ,
Speſtabis cineres nomen habere tuos.
- Pag. 276. notae ad §. 161. adde in fine:
 & confer cum his Ovid. Lib. 11. ex P.
 Epist. 4. a §. 9. ad §. 20.
- Pag. 278. in nota ad §. 182. post Virg.
 Ecl. III. §. 89. *Mella fluant illi &c.*
 adde: quem Virgilii locum cogitabat
 Glossator in Philoxeni & aliorum Glos-
 sariis p. 113. ed. Labbaei: *Mel plurale*
non habet, sed Virgilius Mella dixit,
μέλι.
- Pag. 279. fine notae ad init. Eleg. ubi de
 Laur. Gambara inique judicasse Mure-
 tum notavi, adde: aequius sane de eo
 judicat Flaminio Lib. v. Carm. 61.
Vates candide, cui Marone digna
Phœbus scribere donat &c.
 ubi miraberis Laurentium Gammarum
 vocari, cum se ipse Gambarum semper vo-
 cet in scriptis suis. vide & de Gambara
 Menag. in AntiBaillet. Tom. 11. in init.
- Pag. 280. in nota lin. 4. vid. du Cangii
 Glossar. in *basus*] Adde: sic quoque
 in Glossis Scaligeri MSS. *Basus, craf-*
sus: & paullo post, *Basus, pinguis,*
obesus. hinc *basilitas* in Glossis Graec.
 Lat. apud Vulcan. p. 573. *παχύνε,*
Basilitas.
- P. 285. in nota ad §. 84. lin. 12. prae-
 tuli tamen editionis Voegelianae lectio-
 nem, *urna refundit aquas*] adde: apud
 eundem Propertium Lib. 11. El. 20. 50.
 — at illi
Aurea divinas urna refundit aquas.
 ubi *profundis* praetulit Broukhuf. sed
 alteri lectioni calculum adjecit B. Zan-
 chius Lib. VIII. Poëm. p. 208.
Fac riguo de fonte bibant sitientia corda,
Nostraque perpetuas urna refundat aquas.
- Pag. 286. in nota ad §. 93. ut apud Ovid.
bis tertia ducitur aestas.] adde: de simili
 variatione vide notas Patru mei ad
 Virg. 111. Georg. 190.
- Pag. 287. §. 110.
Non magis hac judex, quam parte severus
in illa,
Iusta velut premitur pondere libra pari]
 Hoc quoque optime desumpsit de Ti-
 bullo Lib. iv. Carm. 1. §. 41.
Nec tamen hinc aut hinc tibi laus majorve
minorve,
Iusta pari premitur veluti quum pondere li-
bra,
Prona nec hac plus parte sedet, nec surgit ab
illa.
- Pag. 292. loco Tibulli in nota producto
 subjunge illum Valerii Flacci Lib. 1. §.
 843.
 — donec silvas & amoena piorum
Deveniant, campoque, ubi Sol, totumque
per annum
Durat aprica dies, tibiſque cborique viro-
rum,
Carminaque, & quorum populis jam nulla
cupido.
- Pag. 301. in nota ad §. 86. ad locum
 Tibulli Lib. 1. El. 5. 11. *Ipseque ter cir-*
cum lustravi sulfure puro, adde: ubi
 non opus est cum Francio corrigere *Ipse*
ego ter &c. ut libro suo adscripserat.
- Pag. 308. in nota ad init. Eleg. vi. ubi
 de *Servatore* an *Salvatore* egimus, adde:
 tamen *Salvatoris* vocem agnoscit Glossa-
 rium antiquissimum Voſſianum Latino
 Graec.

- Graecum, sed Latinis literis exaratum, in Biblioth. Leidenſi: *Salvator, Sosber.*
Et fuerunt, qui &c.
Pag. 309. in notis col. 2. lin. 18. cum alia Elegia] *lege*, cum hac eadem Elegia.
Pag. 312. v. 46. *Texta*] ſcribe *Teſta*.
Pag. 315. in nota ad v. 102.
Tindave Getulo murice teſta &c.
Ita in vulgatis Lipſienſibus. *adde*, & apographo Witenbergenſi.
Pag. 316. v. 106.
Huc feret ad cunas praeuia duxque tuas] ſic ſupra Lib. 1. El. 4. 56.
Per medios pietas gladios, mediosque per ignes
Monſtraſſes tutas praeuia duxque vias.
Pag. 317. in nota lin. 4. poſt citatum Broukh. ad Propert. *adde* & ad Lib. iv. El. 1. v. 43,
Ibid. v. 121. v. 40. *illinc* & v. 123. *perages* exemplar Witenbergenſe.
Ibid. v. 125.
Jamque ſere curſu reſtant tibi ſata peractio:
Vitima ſanguineae jam venit hora necis] in apographo Witenbergenſi diſtinguitur hoc modo:
Jamque ſere curſu reſtant tibi ſata peractio
Ultima, ſanguineae &c.
Pag. 319. v. 155. notum etiam in eodem exemplari Witenberg. ut in vulgatis,
Pag. 320. v. 176.
Sancte puer ſalve, tibi candida ſolvimus ora,
Sancte, velis populo dexter adſeſſe tuo] felix imitatio Propertii Lib. iv. El. 9. 71.
Sancte pater ſalve, cui jam ſavet aſpera Ju-
no,
Sancte, velis libro dexter ineſſe meo.

AD LIB. V. ELEGIARUM.

- Pag. 324. in fine notae ad init. Eleg. 1. *adde*: In laudes autem Philomelae plurimi poëtae ingenii ſui vires exercuerunt, quorum carmina ingenti numero, eaque inter hanc ipſam Lotichii Elegiam, exhibet Dornavius in Amphith. Sapient. Tom. 1. p. 391-398.
Ibid. v. 7.
Tum ſtupet, & vere volucrem putat eſſe, quod umbra eſt]
ex Ovidio Lib. iii. Met. v. 417. de Narcifſo:
Spem ſine corpore amat, corpus putat eſſe, quod umbra eſt.
ubi & plura his ſimilia.
Pag. 325. notae ad v. 9. poſt Propertii locum *adde*: quo loco vulgatam lectionem in Virgilio Lib. iv. Aen. 218. *ſamamque fovemus inanem recte adſtruit* Patruus meus.
Pag. 326. in titulo Elegiae, cum inſcriptione *viſtoriam Caſaris]* leg. *viſtoriarum*.
Pag. 331. El. 5. v. 6.
Vix Helene talis, vix Ariadna fuit] Petronius cap. 138. *Quid huic formae*
aut Ariadne habuit aut Leda ſmile, quid contra banc Helene, quid Venus poſſit.
Pag. 333. v. 15.
Nunc odii fingit cauſſas, nunc perfida dicor;
Nunc omnes clamant: culpa, puella, tua eſt]
bona imitatio Catulli carm. LXVIII. ad Januam:
Non ita Caecilio placeam, cui credita nunc ſum,
Culpa mea eſt, quamquam dicitur eſſe mea. &c.
Quin quacumque aliquid reperitur non bene factum,
Ad me omnes clamant, Janua, culpa tua eſt.
Pag. 336. v. 5.
Ingeniumne ſagax prius? an diſcrimina vocum,
Antibi tam raram mirer ineſſe fidem?] fortaiſſe Statium cogitabat Lib. 11. Sylv. 2 v. 44.
— *quae rerum turba? locine Ingenium, an domini mirer prius.*
Pag. 337. notae lin. 12. *inſicetianum]* inſicetiarum.

Pag.

Pag. 345. in nota ad ψ . 37. post locum
Propertii fama tabescet inani adde : quem
imitatus etiam Naugerius in Danone :
At Mars ipse Deae cura tabescit inani.

Ibid. in fine notae] ubi in Ovidii loco de
equo annis defecto emendavimus,

Necadat, & palmas nutans inbonefct a-
deptas.

post citatum Glossarium Vossianum
MS. *Nutat, titubat* &c. haec addantur :
& in alio loco *Paceliat, nutat, titubat,*
tremulat. sic in Glossario Isidori, &
Glossis Scaligeri MSS. vitiose legitur,
Nagare, vacillare, buc & illuc fluere.
pro quo Dacierius ad Festum in *Natina-*
rio perperam emendat *Natare.* legen-
dum enim cum Cerda est *Nutare,* pro-
bante Graevio. Restituendum etiam est
hoc verbum Elegiis Maximiani Eleg. 1.
 ψ . 132.

Omnia naturae solvuntur viscera nostrae,
Et tam praeclarum quod male mutat o-
pus.

sic edidit Pithoeus in Catalectis. sed le-
gendum, *quam male mutat opus!* quod
firmari video a fragmento Petri Danie-
lis ab N. Heinsio collato, licet alteram
lectionem ex veteri codice praeferat Ju-
retus ad Symmachum pag. 330. ubi
plura de hoc verbo. Ceterum conjectu-
ram nostram in corrupto hoc Nafonis
loco optime, ni fallor, probat Virgi-
lius Lib. III. Georg. 498. ubi *labi,* ut hic
nutare, sive vacillare, talis dicitur equus:

Labitur infelix studiorum atque inmemor
verbae

Visor equus &c.

& jacere Tibullo Lib. I. El. 4. ψ . 27.

Quam jacet, infirmas venere ubi fata se-
nectae,

Qui prius Eleo carcere missus erat.

Pag. 349. ψ . 35.

Pbylli, decus ruris, spes & mea Pbylli vo-
luptas]

Sannazar. Ecl. I. ψ . 61.

Pbylli, meae quondam requies, spesque uni-
ca vitae.

qui idem versus etiam est apud Bas.
Zanchium Ecl. v. 17.

Pbylli, meae requies, Pbylli, spes unica
vitae.

Pag. 351. in fine notae ad ψ . 65. *Ruris*
amatores vates sumus &c. addi haec pos-
sunt : Certe in nullo argumento liben-
tius fere ingenium suum exercuerunt
veteres & novi poëtae, quam in Vitae
Rusticae ac privatae beatitudine descri-
benda. Veterum loca retulit H. Stephe-
nus inter Virtutum Encomia, sive Gno-
mas ex Poëtis collectas pag. 93—103.
& poëticae artis studiosis in hoc argu-
mento versaturis egregios imitationis
colores suppeditare poterunt & recen-
tioribus Sannazar. Lib. I. El. 1 & 2.
Flaminius Lib. I. Carm. 15. ad Agellum
suum, & in Pausilypo Lib. II. Carm.
Eleg. 7. Ang. Politianus in Rustico.
Fracastorius Carm. VIII. ad Fr. Turria-
num. Joh. Jov. Pontanus Lib. II. de
Amor. Conjug. pag. 52 seq. Lazarus Bo-
namicus T. I. Poët. Ital. Ioscan. p. 238.
Janus Pannonius Eleg. xv. Cael. Secun-
dus Curio Carmine de Ruris Amoenitate
p. 142. inter ejus carmina post Librum
de Artificio differendi edita. Bassilius
Zanchius Lib. VI. Poëm. p. 153 & seqq.
Joh. Fabricius Montanus in Elegia de
Vita beata pag. 7. 8 & 9. Poëm. Joh.
Baptist. Amaltheus Eleg. ad Torqua-
tum p. 68. & ad Julium pag. 78. Poëm.
Dan. Heinsius Lib. II. El. 5. p. 159.
& Eleg. juven. p. 432. Broukhuf.
Lib. IV. El. 2. p. 71 Francius Lib. II.
El. 6. & praeter hanc Elegiam Loti-
chius ipse Lib. II. Eleg. XI. ψ . 33. &
seqq. Lib. III. El. 8. Lib. I. Carm. 16.
& 22. aliique innumeri, quorum de-
scriptiones inter se comparatas volupe e-
rit privato studio referre in promtuarum
poëtica, ut inde simile carmen medi-
tantibus nec dicendi copia, neque in-
ventionis venustas desit.

Ead. pag. notae ad ψ . 71. post locum
Tibulli adde : & ita apud Ovid. Epist.

XIX.

Tttt

xix. §. 203. legebat Douza & Heinſius:
Deſino, parce queri &c.

Pag. 357. notae ad §. 49. *adde*: illuſtrant
haec notata Barthio ad Rutil. 1. 179.

Pag. 358. in nota ad §. 11. poſt Ovidii
locum *adde*: cum quo Gebhardus Lib.
111. Crepund. cap. 26. bene comparavit
illum Statii locum Lib. 1v. Theb. 204.
& ſeqq.

*Scilicet (heu ſuperi!) cum tu cludare minaci
Caſſide, ferratusque ſones, ego diviſiſi au-
rum*

Harmoniae dotale ſeram.

in Ovidio tamen iterata *veſtium* men-
tio &c. in fine ejusdem notae de *laena*
veſtiſ genere plura dabit Marklandus
in Epist. Critic. ad Fr. Hare pag. 87.
& ſeqq.

Pag. 360. Eleg. xv. ad G. FABRICIUM.
Scripſit hoc carmen Lotichius cum Mi-
ſenam ſe contuliſſet, G. Fabricii, viri
inter eruditos Scholarum Rectores ca-
etate principis, ſalutandi cauſſa, co-
mite Joh. Hagio, ut ille narrat in vi-
ta noſtri poëtae pag. 89. Tom. 11. huj.
Edit. contulit autem ſe Miſenam, ut
ſimul celebrata metalla Miſenerſia luſ-
traret, de quo ejus itinere vide ipſum
G. Fabricium inter Teſtimonia de Lo-
tich. ibid. p. 346.

Pag. 366. in notis col. 2. lin. 7. *Sidonia*
veſtiſ] leg. *Sidonia concha*.

Ibid. ubi itidem producit] haec delenda.

Pag. 368. §. 54.

— *ſcis longas quid ſit inire vias*]

ex Propertio Lib. 11. El. 24. §. 8.

Senſiſti, multas quid ſit inire vias.

Pag. 369. in nota ad §. 69. poſt locum
Albinovani ab Heinſio emendatum *adde*:
eadem varietas, apud Ovidium, apud
quem olim edebatur:

Pſittacus Eois ales mihi miſſus ab undis.

ubi nunc ab *Indis* recte emendatum a
viris doctis.

Pag. 375. §. 28.

Non feci, Domino dicere, prava, poteſt.]

Forte illud Ovidii cogitabat Lib. 111.

Amor. El. 14. 48.

Sit modo, non feci, dicere lingua memor.

Idque ex communi veterum formula de
ſcelum reis, *FECI* vel *NON FECI*. de
qua vide Scriber. ad Martial. Lib. 1x.
Epigr. 15. p. 194.

Pag. 378. in nota ad §. 71. *adſimulare*
rectius ſcribi quam *adſimilare*. ubi in
fine *adde*. ſic & in antiquiſſimo Gloſſa-
rio MS. Bibliothecae Leidenſis poſt Iſi-
dori Etymologias ſcribitur: *Aequat, ad-
ſimulat, perpendit, intelligit.* non *adſi-
milat.* & paullo poſt. *Aequiperat, ae-
quat, adſimulat, parius facit.*

Pag. 383. §. 43.

*Altera tum rerum varias ediscere cauſſas,
Et quaecumque latent abdita, cura ſuis.]*
ſic forte etiam ex noſtro Cod. MS. le-
gendum apud Propertium Lib. 11. El.
25. 28.

*Quid tua Socraticis tibi nunc ſapientia char-
tis*

Proderit, aut rerum diſcere poſſe vias.

in vulgatis *dicere*. in Dorvilliano primo
ducere. & e recentioribus ita etiam ſcrip-
ſiſſe arbitror Flaminium Lib. 11. Carm.
vii.

*Me juvat umbroſis vitam nunc degere in
hortis;*

Et Phoebus & Muſis otia digna ſequi.

*Tum rerum cauſſas eventaque diſcere, qua
ſint*

*Lege colenda homini numina ſancta Deſum
&c.*

ubi nunc *dicere* vulgo editur. contra
apud Janum Secundum Lib. 1. Juliae
Eleg. 2. pag. 6: *perperam* in MS. Co-
dice, quem contulit Franciuſ, legitur:

*Nil tibi ſit terrae tractus aut diſcere coeli,
Tetbyos aut tumidas rauca ſonantis aquas.*

ubi *dicere* rectius in prima Ultrajectina
Hermannii Burculoi, & P. Scriberii edi-
tionibus. Ideſt canere, deſcribere, quod
ſenſus illic requirit. Ceterum locis re-
centiorum poëtarum ſequenti pagina
hujus notae adductis, quibus Philoſo-
phiae laudes deſcribunt, addere licet
elegantem verſus Joſephi Averanii ex
Epicedio in obitum Benediſti Averanii
poſt ejus Poëm. pag. 74. quibus ſimilia
habet in carmine inedito in obitum Anto-
nii

nili Rillii. In his autem ac similibus descriptionibus tam veteres quam novi poëtae secuti sunt vestigia magni magistri, divinis illis versibus, qui leguntur Lib. II. Georg. 475 & seqq.

Me vero primum dulces ante omnia Musae,

Quarum sacra fero ingenti percussus amore,

Accipiant, coelique vias, & sidera monstrent:

Defectus Solis varios, Lunaeque labores;

Unde tremor terris; qua vi maria alta tumescant

Obiicibus ruptis, rursusque in se ipsa reficiant;

Quid tantum Oceano properent se tingere soles

Hiberni, vel quae tardis moranoctibus obisset. &c.

quibus subjicit:

Felix, qui potuit rerum cognoscere causas, Atque metus omnes, & inexorabile fatum Subjecit pedibus, strepitumque Acherontis avari!

Pag. 385. in notis col. 2. lin. 14. post citatum Broukh ad Tibull. Lib. II. 5. 71. adde, & Titii notas ad Calpurn. Ecl. I. 78.

Pag. 387. notae ad 7. 86. post Ovidii locum de stella commoda pro felici adde Petron. cap. 30. altera Lunae cursum, stelatarumque VII. imagines pictas, & qui dies boni, quique incommodi essent, distinguente bulla notabantur. ubi vide Patru mei notas.

Ibid. notula ad 7. 87. priori postponenda est, quam turbarunt operae.

Pag. 390. in notis col. 2. lin. 27. post Lotichii locum ex Lib. II. El. 9. 7. 37. adde: & Lib. IV. El. 5. 91.

Quid tamen ista juvant? quid nomen & utilis aetas?

Profuit. & laudis tot monumenta tuae?

Num minus in gelido jam pulvis & umbra sepulchro

Maximus ingenio nuper & ense, jaces? Josephus Averanius Epicedio MS. in obitum Antonii Rillii:

Quid nunc egregias misero tenuisse tot artes Profuit, Aonias aut coluisse Deas?

Quid gestum primo mundi nascentis ab aevo Legere, quodve aetas prisca recensve tulit. &c.

Nec tamen inimites potuit lenire Sorores, Quin premeret miserum mors violenta caput.

ubi ad imitationem Propertii & Ovidii melius scripisset,

Num minus inimites &c.

eiusdem coloris sunt illa Propertii Lib. III. El. 16. 7. 11. seqq

Quid genus aut virtus, aut optima profuit illis

Mater, & amplexo Caesaris esse focos: Aut modo tam pleno fluitantia vela theatro,

Et per maternas omnia gesta manus? Occidit, & misero steterat vigesimus annus,

Tot bona tam parvo claudit in orbe dies.

Pag. 393. 7. 174.

Omnibus exhaustam casibus, arce frui.] e Virgilio Lib. I. Aen. 599.

Quae nos reliquias Danaum terraeque marisque

Omnibus exhaustos jam casibus, omnium egenos.

Pag. 398. in nota ad 7. 25. col. 2. lin. 15 quae scribit Camerar. in vit. Melanchth. adde: Hagius in vita Lotichii p. 86. huj. ed.

Pag. 400. in nota ad 7. 53. post locum Lucilii apud Nonium Marc. adde: ex quo loco sua desumisse Maximianum notat Broukhuf. ad Propert. II. 12. 21. additque pentametrum recto cum iudicio expressum esse ex Martial. Lib. XIV. Epigr. 124.

Fascia crescentes dominae conpescere papillas,

Ut sit quod capiat nostra tegatque manus.

& haec illustrabunt notae Patru mei ad Ovid. I. Amor. 5. 21.

AD LIB. I. CARMINUM.

Pag. 411. in nota lin. 34. post verba Camerarii adde: quae totidem verbis, de hoc Lemnio agens, descripsit Melch. Adamus in vitis Theolog. Gerin. in Luthero pag. 71 & 72.

Ead. pag. v. 6.

Me, me laceſſe, me peſe, ut remordeam] bene imitatur Horatium Epod. vi. quod carmen ſimilis argumenti in Caſſium, poëtam itidem maledicum, ſcriptum eſt:

*Quin buc inanes, ſi poteſ, vertis minas
Et me remorſurum petiſ?*

quem locum ita exprimit Dan. Heinfius egregio Hipponacte in famelicum quemdam obtruncatorem pag. 85. Poëm.

*Quin buc iter molire? quin minas tandem
Huc vertiſ iſtas, & petiſ remorſurum!*

Pag. 418. fine notae ad v. 8. ſubjunge: Itaque hic rectius ſcripſiſſet Lotichius: *Tolleret inviſa ſama perennis humo.*

Pag. 419. carin. x. INFERIAE AD GEORGII FRATRIS TUMULUM] Ejuſdem argumenti carmen eſt in Hilarii Cantionculae Hendecasyllabis pag. 78. ſub titulo INFERIAE AD JOH. JAC. CANTIUNCULAE FRATRIS TUMULUM.

Pag. 420. in notis col. 2. lin. 9. in Catullo correxi,

*Heu miſero indigne frater adempte mihi.
ita & video emendaſſe Iſ. Voſſium in notis ſuis p. 332.*

Pag. 421. v. 13.

*Gloria Muſarum tu ſumma futurus, &
olim*

Dulce decus noſtrum, ſi licuiſſet, eras.] pariter fere Hilarius Cantioncula dicto phaloeocio:

*Ab quid indole te tua juvabit
Spem ſeciſſe bonam pia parenti,
Quod ſolatiolum illius ſenectae
Et ſumma decori futurus olim
Nobis frater eras? ſed o profana
Mors nunc omnia juſtulit &c.*

Pag. 423. in fine notae ad v. 16. adde: cum quibus confer iſta Flaminii Lib. III. Carm. 20.

*Irrigui fontes & fontibus addita vallis,
Cintraque piniferis ſylva cacuminibus, &c.
Vivite felices, nec vobis aut gravis aeſtas,
Aut noceat ſaevo frigore triſtis hyems.
Nec lympham quadrupes, nec ſilvam dura
bipennis,*

Nec violet teneras hic lupus acer oves.

Pag. 428. fine notae ad v. 12. adde: idem Propertius Lib. IV. El. 7. 83.

*Hoc carmen media dignum me ſcribere colum-
na,*

*Sed breve quod currens veſtor ab urbe legat.
ubi leſtor in Dorvilliano ſecundo a manu prima. in Voſſiano primo & quarto, meoque codice currus. forte,
Sed breve, quod curru veſtus ab urbe legat.*

Pag. 429. carm. XVI. v. 2.

*Qui verſus canitiſ venuſtiores
Et Graecae pede vocis & Latinae]*

vide infra ad Lib. III. Carm. 24. v. 4.

Pag. 438. ad v. 30. in loco Catulli, *vitae perniciſ]* leg. *Vini.*

Pag. 442. v. 20.

*— Ecquid aeſtimandum eſt
Curis eſſe beatiuſ ſolutis.]*

Catulli locum in notis adductum mala diſtinctione Lotichio inpoſuiſſe, ut perperam imitaretur, reprehendit Jan. Douza in Praecidan. cap. IV. ſed vide quae infra notavimus ad Lib. III. carm. XI. v. 13.

Pag. 444. in notis lin. 22. *ſubjeceris diſſertationi ſuae de Vini Temperatura]* adde: eo ſenſu apud Tibullum Lib. III. 6. 57.

Naiſta Baccus amat, ceſſas o lente miniſter,

Temperet annoſum ſobria lymphæ merum.

Pag. 447. notae ad v. 1. carm. XXVII. poſt locum Amalthei adde: Broukhuf. Carm. Juvenil. pag. 476. ad P. Francium:

*Cycnſ candidior poëta plumis,
Cunctis dulcior o poëta Cycnſ.*

Pag. 453. v. 14.

*Quid ceſſas, puer? i frequentiores
Adpone, & cyathos capaciſ]*

Ca

Catullo & Horatio pariter adhaeret Idem
Broukhufius Lib. II. Lyricor. od. I.

*Ades, Lyae, Liber,
Ades jooje Liber,
Pater facietiarum,
Puer, capaciores
Miscere perge conchas,
Furere hunc juvat furorem.*

Ead. pag. fine notae ubi *convivia*, &
convitia pro *dictis* & *cantilenis* la-
civis, commutari in MSS. notavi. *ad-*
de: sic mutantur hae voces apud Cice-
ron. pro Muren. cap. 6. *Arripere male-*
dictum ex trivio, aut ex scurrarum ali-
quo convicio. ubi perperam Lambinus
convivio. nam *scurrarum convitia* sunt
joci eorum liberi, & *dictis* falsa ac
ridicula. contra *convivia* reponendum
pro *convitia* in Glossario Vossiano MS.
in *Gurgitia*, ubi habetur: *Gurgitia loca*
tabernorum tenebrosa, ubi convitia tur-
pia faciunt. Scribe, *Gurgustia loca ta-*
bernarum tenebrosa, ubi convivia turpia
faciunt. ita & Papias in Vocabulario:
Gurgustia loca tabernarum tenebrosa, ubi
convivis (leg. *convivia*) *turpia fiunt.*
Casa brevissima pauperis. sic & corrigen-
dum in aliis Glossis, ut forte aliquando

in nova Glossariorum ineditorum col-
lectione videbimus.

Pag. 456. in nota ad §. 7. post locum Ca-
tulli *adde*: vel quia praecedit *licebit*, a
qua voce totus sensus pendere potest,
non male etiam suppleri potest;

— *nec amplius licebit*

*Tecum laurigeris vacare Musis,
Nec ramis viridi sub tilice hic jam
Ut nuper, leviter meridiari.*

Pag. 458. §. 8. *Inque salutatam linquo]*
initio notae haec praemittenda: Imitatus
est versum Virgilii Lib. IX. Aen. §.
288.

*Hanc ego nunc ignaaram bujus quodcumque
pericli*

Inque salutatam linquo.

Sed alia ratio est carminis heroici, alia
Elegiaci. vid. Erythraeum in Indice
Virgiliano. Itaque noli hunc versum
Lotichii &c.

Ibid. in fine notae post Gudium & Davi-
sium laudatos *adde* Vlitium ad Gratii
Cyneg. §. 11.

Pag. 461 Carm. XXXVIII. ad M. L. Zr-
GLERUM] Ejus nuptias celebrat noster
prolixo Epithalamio, quod legitur Lib.
IV. Eleg. 3.

A D L I B. II. C A R M I N U M.

Pag. 470. Carm. VII. §. 16. *Adflat Spi-*
ritus auris] *Adflavit Deus auris* in exem-
plari Witenbergensi.

Pag. 472. Carm. VIII. IN PENTECOSTEN
SEU PRECATIO AD SPIRITUM SANCTUM]
Lotichii carmina de Spiritu Sancto in-
signi audacia sibi vindicasse Petrum Ri-
zarum. & suis carminibus editis Venet.
apud Aldum 1565. in 8. inseruisse scri-
bit Christ. Daumius in Epist. I. ad Mart.
Hankium pag. 148.

Pag. 482. notae ad §. 16. post Catulli
locum ex Epigr. VI. *adde*: & Epigr.
XV. 7.

*Istos, qui in platea modo hic modo illuc
In re praetereunt sua occupati.*

Ead. pag. fine notae ad §. 25. post locum
ex Isidori Glossario *adde*: pro quo in
Glossis Scaligeri MSS. legitur, *Prone-*
fas, plusquam nec dicendum vel quam
(plusquam Scal.) nlicitum. ubi pariter
Pro nefas! scribendum.

Pag. 486. in notis lin. 20. Itirenario] Iti-
nerario.

Pag. 494. lin. 4. notar. Palaemoniis] Pa-
laemonis.

Pag. 497. fine notae ad §. 103. *adde*. vid.
ad Petron. cap. 34 & 72.

AD LIB. IIL. CARMINUM.

Pag. 499. Carm. i. init.

Nulla serenatum contristant nubila coelum
pariter Broukhufius Lib. iv. Eleg. 6.
p. 82.

Nulla serenatum vitiant contagia coelum,
Non furit insano Sirius igne Canis.

Ibid. in nota ad v. 8. adde: sic & supra
Lib. v. El. 19. 68.

Cumque potestates radicum nosset & herbas,
Optima quas matrum gignere terra solet.

Pag. 505. v. 31.

Tollimus & longos petulanti splene cacbin-
nos]

e Persio Sat. i. v. 12.

Quid faciam, sed sum petulanti splene ca-
cbinno.

Pag. 508. in nota ad v. 5. Codicem Pe-
tronii Scaligeranum ex Memmiano co-
dice descriptum notavi. Potius ex Cu-
jacio, ut patet ex Confut. Fab. Bur-
don. pag. 321.

Pag. 510. Carm. vii. v. 7.

Tu tamen ambrosiae nomen coelestis babe-
res &c.]

similis fere oppositio in illo Catulli Carm.
100.

Ut mi ex ambrosia mutatum jam foret illud
Suaviolum, tristi tristius belleboro.

Pag. 514. in nota ad v. 16. post v. notas
ad Ovid. iii. Met. 461. adde: ita nic-
tare de oculorum signis. Nonius Mar-
cellus p. 439. *Inter nutare & annuere*
& nictare veteres hoc interesse voluerunt,
ut nutare capitis, annuere vel nuere na-
rium vel labriorum, nictare oculorum si-
gnificantiam esse decreverint. Plautus A-
finaria: Neque illa ulli homini nutet,
nictet, adnuat.

Pag. 521. Carm. xvii. ad Cl. VIR. VIC-
TORINUM STRIGELIUM] fata hujus Vic-
torini Strigelii, & quomodo Erfordia ad
Jenensem Academiam, quod hac Ele-
gia celebratur, fuerit evocatus, accu-
rate describit Melch. Adamus in vitis
Theolog. Germ. p. 200. & seqq. & ex
eo Freherus in Theatr. Vir. Illustr.
Tom. i. pag. 217.

Pag. 525. notae ad v. 17. post locum
Ovidii Socrate adde: eo spectat Petro-
nius cap. 140 *Socrates Deorum hominum-*
que judicio sapientissimus.

Ibid. fine ejusdem notae de Catone, to-
tas noctes pervigilatas diesque Laetitia
datori dedisse tradunt veteres.] adde:
vide insignem Plutarchi locum in notis
Lambini ad Horat. Lib. iii. od. 21.
v. 11. eodem colore suam bibacitatem
excusat Maximianus Eleg. i. pag. 47.
Cessit & ipse pater Bacchus, stupuitque bi-
bentem,
Et qui cuncta solet vincere, victus abis.
&c.

Hoc quoque virtutum quondam certamine
magnum

Socratem palmam promeruisse ferunt.

Hinc etiam rigidum memorant valuisse Ca-
tonem,

Non res in vitium, sed male facta cadunt,

ubi virtutum Doctorem corrigit Cl. Wit-
hof. in Encaen. Critic. Lib. iii. cap.

3. pag. 300. & intelligit Socratem, cu-
jus nomen ex Glossa librarii margini

adscripta, sed contra metri leges in tex-
tum irrepsisse putat.

P. 553. in nota ad v. 22. post Relandi
versus adductos adde: eleganter Calpur-
nius Ecl. iii. 51.

Te sine, vae misero mihi lilia nigra videntur,
Nec sapiunt fontes, & acescunt vina bi-
bent.

At si tu venias, & candida lilia fient,
Et sapient fontes, & dulcia vina bibentur.

& sic Sannazar. Ecl. iii. v. 82. seqq.
Hier. Vida Ecl. i. v. 27-36. & passim
alii &c.

Pag. 555. v. 63.

Atque hoc, aut simile huic aliquod superad-
dite carmen]

ex Virgilio Ecl. v. v. 42.

Et tumultum facite, & tumulto superaddite
carmen.

Pag. 560. Carm. xxvi. notae ad v. 2. de
Coeo & Encelado adde: quem Virgilii
locum, ut passim, respicit auctor Glof-
sarii

faris vetustissimi Leidensis post Isidori
Etymologias: Cobeus & Enceladus gi-
gantes terrae filii. scrib. Cocus. & sic
corrigendus Papias in Vocabulario, ubi
vitiose legitur, Cbius & Enceladus gi-
gantum nomina. Propertius Lib. III. 7. 48.
*Te duce vel Jovis arma canam, coeloque mi-
nacem*
Cocum, & Phlegraeis Oromedonta jugis.
& Lib. II. El. 1. 39.

*Sed neque Phlegraeos Jovis Enceladique
tumultus*
Intonet angusto pectore Callimachus.
Pag. 565. v. 18.
Perfluit aeternus sancta vircta liquor]
adhaerere videtur Sannazario Lib. III.
El. 1. 6.
*Qua densos Helicon saltus, collesque viren-
tes*
Pandit, & Aonidum perluit antra liquor.

AD E C L O G A S.

Pag. 573. v. 47.
— *dum frigida coelo*
Sidera connivent blandos imitantia somnos.]
Sannazarius Ecl. II. 14.
*Non Zephyri strepit aura: sopor suus bumi-
da mulcet*
Aequora, sopito connivent sidera coelo.
Ead. pag. in nota ad v. 58. neglecta sy-
naloepha propter sequentem vocalem]
adde: ut apud Ovid. III. Met. 501.
— *disiugue vale, vale inquit & Echo.*
Pag. 580. notae ad v. 40. post locum San-
nazarii adde alterum ejusdem poetae
Ecl. II. v. 30.
Ostrea Miseni pendentibus eruta saxi
Mille tibi misi; totidem sub gurgite vasto

*Pausilypus, totidem vitreis Euploea sub
undis*
*Servat adhaec, plures Nefis mibi servat ecbi-
nos.*
Pag. 586. v. III.
At mibi nocte magis latos obsidere campos]
probat haec imitatio, Lotichio etiam
placuisse lectionem, quam recte prae-
tulit Broukhufius apud Tibullum Lib.
II. El. 6. 23.
Praedator cupit immensos obsidere campos.
pro quo in aliis male *obsistere*. ita *obsi-
dere urbes, obsidere portas* & sim. vid.
Patru mei notas ad Ovid. II. A. A.
526 & ad Virg. VII. Aen. 343.
Pag. 587. in notis col. 2. lin. 11. peregre
perfecti] scrib. profecti.

AD EPITHALAM. IN NUPT. DUCIS SAXON.

Pag. 610. in nota lin. 12. fata domus Pa-
latinae] *lege Saxonicae & Palatinae.*
Pag. 611. v. 7.
Alma Venus, si te Vatum mortalia tangunt
Carmina]
elegantem imitatur Germanicum in A-
rateis v. 97.
Quam te, diva, vocem, tangunt mortalia si
te
Carmina, nec surdam praebes venantibus
aurem.
Pag. 612. v. 17.
*Arma virosque leges, & avorum clara tuo-
rum*
Nomina]
pariter Ovidius praefatione Fastorum

ad Germanicum v. 9. & seqq.
Invenies illic & festa domestica vobis,
Saepe tibi pater est, saepe legendus avus.
&c.
Adhuc conanti per laudes ire tuorum,
Deque meo pavidos excute corde metus.
Pag. 615. v. 76.
*Praecipue Heroas, pugnataque bella cane-
bant*
Sollemnes epulas inter] illustrabunt hoc
notae ad Ovid. v. I. Met. 433.
Pag. 616. in nota ad v. 94. ad Eginhart.
de Vit. Car. M. cap. 8.] scrib. cap. 7.
Pag. 619. v. 151.
*Nec belli tenuit quisquam Dux aptius ar-
tes,*

Sive

Sive opus extensio. & seqq. ad v. 149.]
felix imitatio Tibulli Lib. iv. carm. i.

v. 82. & seqq. ad Messalam:

*Fam te non alius belli tenet aptius artes,
Qua deceat tutam castris praeducere fos-*
sam;

*Qualiter adversos hosti defigere cervos;
Quemve locum ducto melius sit claudere val-*
lo.

Pag. 662. lin. 27. *laceffivit] scrib. laceff-*
ivisset.

Pag. 674. col. 2. in fine. post illa, mu-
tuatus est Joh. P. Lotichius in Elegia,
qua Germaniae fata describit &c.] *adde*
Obsidionem autem illam urbis Magde-
burgensis, & cruentam ejus direptio-
nem, quae an. 1631. accidit, quam-
que hac Elegia seculo ante praedixis-
se Lotichium male nonnulli arbitrati
sunt, peculiari carmine descripsit Vinc.
Fabricius in Libro Sylvar. pag. 64.
Poëm.

F I N I S.

IN.

INDEX RERUM ET VERBORUM

IN NOTIS

A D

P. LOTICHII SECUNDI

P O È M A T A.

A.

Abscidit undas terras. 493.
Acervi cadaverum. 69.
Adamante clausae viae infernae. 305.
Addere fidem. 176.
Adco, elegantur infertum invocationibus. 569.
Adflatu veri numinis in poëtis sacra tractantibus oppositus oestro Apollinis. 328.
Adgemere. 331. 538.
Adhibere fidem, pro credere, male dicitur. 176. 506.
Adiantus, flos, Veneris capillus. 121.
Admittere aquas pro bibere, adtrahere. 386.
Adsimulare scribendum, non adsimulare. 378.
In adversos ire. 631.
Ad usque. 171.
Adua fluvijs. 235. 236.
Adula mons Alpium Rhaeticarum. 235.
Adusta Libye. 286.
Aetas & aetas mutata. 286.
Agere partes, non gerere. 12.
Agitare feras. 621.
Agri patrii, aviti. 113.
Ah melius. 110.
Ah & at mutata. *ibid.*
Aiebam, ingrata vox in carmine Elegiaco. 105.
Alas Pegasi, Persei, Daedali, optant poëtae aliquo properantes. 36. 474.
Alcyones rectius quam Halcyones. 214.
Alcyones Poëtae saepe tristitiae suae conficias faciunt. 213.
Alio amorem transferre. 414. 415.

Allusiones ad nomina propria bonis poëtis indignae. 353.
Altus (Johannes) 18. 114. 416.
Amaraco tumuli ornati. 194.
 ——— marcescentis comparatio. 433.
Amariores calices. 518.
Amasaei, Gregorius, Romulus, & Pompilius. 207.
Amasaeus (Pompilius) 207. 594.
Ambrosia equorum Solis pabulum. 37.
Amicarum nomina Graecis vocabulis involvunt poëtae Latini. 188.
Amicis exsequias curandas mandant poëtae. 229.
Amites, fustes rotundi, quibus tendebantur turdis retia. 606.
Amor senilis gravior. 86.
 ——— herbis non sanabilis. 206.
Amoris constantis indicium, Syrtes, scopulos, & loca periculosissima cum aliquo adire. 141.
Amoris ignes taedis & Aetnae comparantur. 87. & 88.
Anguis inter duas Arctos. 6.
Analis in bonam partem pro prudenti. 270.
Animae pars, non animi. 500. 506.
Anime, rectius quam anima. 488.
Animus Deus veteribus. 287.
Anno longior nox. 510.
Annulis effigies amicarum inditae & indigitò minore gestatae. 138.
Aplanus (Petrus) 109.
Aprio coronari in conviviis. 111.
Aponi fons medicatus. 196. 199. 200. 227.
Aposiopesis elegans. 31.
Apti ad usum flores, & apti usus. 529.
Arbia fluvijs. 271.

Vvvv

Ar-

Arbitrii sui esse, non arbitrio suo. 150.
 Arbores, quibus nomina incidunt, crescere optant poëtae. 574.
 Arctos aequore tingui, ἀρκύων. 58. 527.
 Arentem sitim levare, non ardentem. 422.
 Arere de violis, non horrere. 654.
 Arion delphino vectus. 127.
 Arx summa, hominis caput, rationis sedes. 201.
 Arma, arma. 62.
 Arquatum Petrarchae tumulo nobile. 199.
 Ars medentium pro medendi. 250.
 Aspera barba & hispida. 547.
 Asphodelus, vills herba, de victu tenui & simplici. 200.
 Astrologia judiciaria. 128.
 At vel ab melius. 180.
 Atalanta Schoeneis ab Atalanta Jāfide diversa. 338.
 Atax. 145.
 — e Pyrenaeo oritur. 176.
 Aves Symbolicae in carminibus. 106.
 Aviti agri. 113.
 Augurellus (Joh. Aurelius) poëta. 441.
 Augusto male adscribitur carmen de Aeneide Virgilii. 255.
 Aureae aetatis descriptiones. 264.
 Auri divitis pondus. 155. 531.
 Ausim & possim mutata. 681.
 Ausus eram. 11. 503.
 Axis de curru Luciferi. 248.

B.

Bacchus ex igne editus & a Nymphis nutritus. 444.
 Baccare cunas cingere. 152.
 Bada, Respubl. Aquarum. 684.
 Bambergae. 215.
 Barthii (Casparis) elogium de Lotichio. 227.
 Bassus pro pingui. 280. 693.
 Belli incommoda a poëtis saepe descripta. 77 & 78.
 Bembi (Petri) villa Nonianum prope Patavium. 198.
 — studium Botanices. ibid.
 — ex Sicilia platanos in Italiam transulit. ibid.

Bembi Benacus, carmen eximium. 234. 235.
 — Dialogus de Aetna forte in villa Noniano scriptus. 196.
 — plura forte poemata scripsit quam quae supersunt. ibid.
 Bembus (Bernardus) Senator Venetus, pater P. Bembi. 198.
 Benaci, Italiae lacus, ripae arboribus citreis & Punicis constatae. 234.
 Bene habet, & bene est, formula. 294.
 Beutheri (Michaelis) eruditio & scripta. 241.
 Bibendi mos ad numerum literarum in nomine amicae. 413.
 Bibere pluvias dicitur Iris. 385.
 Bochius (Achilles) Bononiensis. 207.
 Bochius (Johannes) 652.
 Bona ingenii, bona pectoris, corporis dotibus opposita. 652.
 Bona verba dicere, εὐφραμεῖν, in sacris. 134.
 Bononia a Germanis studiorum causa frequentata. 459.
 Bucolici nonnulli poëtae recentiores laudati. 398.

C.

Calcaria & enses Diis vovere post reditum. 182.
 Callirrhoës nomine amata a Lotichio puella Tunicata. 136. 188. 548. 551.
 Calvus (C. Licinius) poëta vetus, Catullo similis. 448.
 Candidus amor. 134.
 Cantando viam breviorē reddere. 272.
 Cantiuncula (Hilarius) poëta, Lotichii amicus. 208. 447.
 — ejus infelix obitus in flumine Rheno, forte in Lotichii Ecloga quinta deploratur. 600.
 Capaciores cyathos miscere. 453.
 Capnio, Johannes Reuchlinus. 282. 283.
 Capta puella, & rapta, confusa. 332.
 Caput fontis. 172.
 Caput jungere. 531.
 Capistratae aves. 130.
 Carolus V. in victis severior. 79. 327.
 Carmen & herba, de magicis. 206.

Car-

Carmina a poëtis ante mortem in gravi morbo scripta. 228.
 Castilionaei (Balthaf.) Ecloga *Alcon* in obitum Joh. Cottae scripta. 576.
 Catonis temulentia. 525. 700.
 Celare velamina, non velare. 400.
 Certa venena, certa tela, quae non fallunt. 672.
 Chiron iustissimus. 130.
 Chori siderum. 38.
 Chytraei (Davidis) iter in Italiam. 91.
 In cinerem verti vel in cineres. 29. 30. 391.
 Circumferre, circumlustrare. 133. 679.
 Cnodius (Johannes) Jurisconsultus Senensis. 268.
 Coelo tegi, de insepultis. 299.
 Coelestis gaudii descriptiones poëticae. 291. & 292.
 Coeus & Enceladus, gigantes. 701.
 Cogere lac, vinum &c. 178.
 Columbae itineris duces. 316. 317.
 Cœma Achillis a Peleo vota flumini Spercheo. 182.
 Cometae an malorum nuntii. 385.
 Comitem alicui venire. 21. 191.
 Comoda stella pro felici. 387.
 Comparatio a Leone vel apro faucio. 62.
 ——— Lunae & Luciferi cum pulchritudine. 272. 349.
 ——— a luctu Alcyonum. 213.
 ——— a Solis occasu, sed renascentis, cum hominum vita ac morte. 216.
 ——— cum cantu oloris moribundi. 107. 226.
 ——— lacrimarum cum nive a Sole soluta. 218.
 ——— cum navi sine rectore fluctibus agitata. 288.
 ——— in maturi obitus cum flore per aratrum succiso. 302. 498.
 ——— cum floribus vere renascentibus. 304. 432. 477.
 ——— cum amaraco marcescente. 433.
 ——— vitae humanae caducae cum rosa & liliis. 655.
 ——— cum jaculo ab arbore reciso, numquam rursus frondescente. 576.
 Confusus pro perturbato. 37. 105.
 Componere & conpescere mutata. 533.
 Consecrationum formulae. 419.

Confidere & consistere. 186.
 Consistere, itinera finire. 187.
 Contingat hoc mihi, fausta precantis. 573.
 Contra amare, mutuo, vicissim. 681.
 Convenienter ire. 369.
 Convitia pro dictoriis & cantilenis lascivis. 453. 699.
 Convitia & convivia mutata. ibid.
 Cor dolet, tremit vel micat. 60. 669.
 Corpus sine pectore. 300.
 Corpus nudum aqua tingere in baptismo. 616.
 Cortex fissus vel fissa. 668.
 Crines fluminibus vovere. 183. 684.
 Crispus (Joh. Bapt.) Italice vitam Sannazarii descripsit. 234.
 Cruciger (Caspar) 381. 389. 490.
 Cruentae guttae inter prodigia. 69.
 Cruor & caedes. 10.
 Cum & quum confusa. 406.
 Cura deorum pii, Divum cura poëtae. 375.
 Curae mortales valete, formula in hilaritate. 438. 508. 516. 528.
 ——— mordaces & mortales. 508.
 ——— implicitae. 508.
 ——— solutae. 516.
 Curis expeditus. 536.
 Currus Lunae, Solis &c. 34.
 ——— Luciferi. 248.
 Custodes sepulcrorum. 194.
 Cycno candidior poëta. 447.
 Cydnus, Ciliciae fluvius. 558.
 Cytiso apes & oves faturantur. 402.

D.

Dedicationum formulis nomen proprium inferebant. 419.
 Deducere Lunam coelo vel curru. 34.
 Defectus viribus, aeger. 392.
 Defixiones magicæ. 602.
 Defluxit somnus pectore. 676.
 Delamentari. 240.
 Delphini. 124.
 ——— in litus ejecti an subito moriantur. 124.
 ——— lusus circa rates. 126. 679.
 Demodocus citharaedus. 331.
 Densa cadavera. 619.
 Denuntiat imbres Auster. 615.
 Deponere fidis auribus. 446.

V v v v a

De.

Defino, ultima correpta. 351.
 Detringere aliquem, non pertringere. 217.
 Detraeto. 7.
 Devehere, de fluminibus. 66. 670.
 Devotae virgines. 205.
 Dicere & discere mutata. 696.
 Diis amores pristinos in memoriam revocare, frequens poëtis. 666.
 Diffundere cursum. 580.
 Dilacerare & dilaniare. 10.
 Discere & dicere mutata. 696.
 Discrimina vocum. 325.
 Discutere somnum. 503.
 Disparitas, & disparilitas, barbarae voces. 545.
 Dispensant fata, vel fila mortalia Parcae. 20.
 Dominus Deus, ineleganter. 380.
 Dona odorifera. 49.
 Draconites (Johannes) 163. 373.
 Drientia, Galliae Narbonensis fluvius. 203.
 Duas linguas ediscere, de Graeca & Latina eloquentia. 649.
 Dubius, Sequanorum fluvius. 485.
 Ducitur aetas, 286.

E.

Ecce, inprovissum quid notat. 42. 249.
 ——— repetitum. 42. 314.
 Echeneis puppes moratur. 125. 678.
 Echo, vocis imago, vocis simius. 670.
 Echo; versus echoici. 65. 670.
 Eclogae piscatoriae a Sannazario primum scriptae. 581.
 Eclogae sibi similes esse non debent. 587.
 Eclogis fabulae insertae. 595.
 Edere vitam, edere annos. 495.
 Effigies amicarum absentium in annulis. 138.
 ——— cerae inpressas in cubiculo vel lectis osculabantur. 680.
 Egentes rationis pecudes. 303.
 Eheu, male primam producit. 467. 468.
 Elegiae inaequales pedes, alterni. 247. 368.
 ——— ipsae saepe loquentes inducuntur. 364.
 ——— miserabiles, misericordiam moventes. 366.

Emensus Olympum Sol. 232. 298.
 Enallage numeri. 275. & 276.
 Enceladi & Coei soror Fama. 560.
 Eobanus Hessus. 19.
 Epistolae Obscurorum virorum a quibus scriptae. 283.
 ——— Heroidum ad imitationem Ovidii a quibus scriptae. 352.
 Epitaphia sibi ipsi scribunt poëtae. 49.
 ——— mortis infelicitis indicia, carminibus suis inserunt poëtae, ad commiserationem movendam. 212.
 Epitheta substantivis adfinia. 58. 59.
 ——— cumulata. 299.
 ——— duo uni substantivo juncta. 345. 376.
 Equi num. plur. Lucifero, Lunae &c. tributi, de curru capiendi. 39. 248.
 ——— Orientis. 249.
 Erravi, se corrigentis formula. 446.
 Ergo, ultima brevi, male ponitur. 12. 105.
 Eryngi flore Phaon Sapphus amores meruit. 639.
 Est mihi sitque, formula. 165.
 Etiamnunc. 398.
 Eum, carminibus insertum. 577.
 Exactae notae. 392.
 Exhausta pericula, non exacta. 423.
 Exhortatio poëtica ad amores mutuos cogitatione mortis. 134. 497. vel instantia senectae admonitione. 546. 654.
 Exorietis pro Sole exoriente, vel Oriente, an recte dicatur. 249. 690.
 Expeditus curis. 536.
 Exiungere annos, animam. 935.

F.

Fabricius Montanus (Johannes) poëta, Lotichii amicus. 416.
 Fabricii (Georgii) Itinerum liber. 361.
 Fata vocant. 228.
 Fatorum ordinem conversum queri, frequens in Epitaphiis. 489.
 Ferri usus seculo aureo ignotus. 9. 660.
 Ferrugo, litor niger, quo Sol deficiens inficitur. 386.
 Flaminius (Marc. Antonius) a solo natali Serravallensis, a paterna origine Foro Corneliensis. 225.

Fla-

Flaminii Lusus Pastorales. 582.
Flexipedes hederæ, myrti, pro flexibi-
les. 254. 346.
Flumina fontibus exeuntia. 96.
— in fontes redire, ἀδύνατον. 172.

240.
Fluminibus crines vovere. 183. 684.
Fluvii fractis cornibus, in clade bellica.
78.

Follæ Marianæ. 119.
Franchinus (Franciscus) poëta. 71.
Franciscus Ripensis (Johannes) poëta. 71.
469.

Frattorius pro Fracastorio. 197.
Fredericus a Folckersum Livonicensis. 309.
656.

Fumantia testæ pro ardentia. 63. 670.
— & flammantia. ibid.

Fumum tecti aviti videre, gratum post lon-
gos errores. 431.

Funccius (Johannes) 417.

Funera a confanguineis non desieri, infe-
lix. 115. 677.

Furor & caedes. 10.

Furere in terras. 376.

Fuscus, a Sole ardenti perustus. 154.

G.

Gallus auroræ nuntius. 676.

Gambara (Laurentius) 279. 693.

Gardi fluminis pons triplex mirabilis pro-
pe Nemausum. 146. 147. 681.

Gargaphia vallis. 148.

Gelphii (Adami) Ecloga Daphnis. 560.

Geminationes syllabarum non semper vitio-
sæ. 30. 665.

Genethliaca ars. 128.

Gerere partes, pro agere, male dicitur.
12.

Grandes literarum notæ. 326.

Graecis nominibus amicas suas dissimulant
poëtae. 188.

Guttæ cruentæ inter prodigia bellica. 69.

H.

Haemonius non Aemonius. 37.

Harpocratem esse, silentio fidelem. 562.

Hastiludia seu Torneamenta. 622.

Heidelbergensis Academia a quo condita.
634.

Heinsii (Danielis) elogium de Lotichio.
137.

Heinsii (Nicolai) notæ ineditæ ad Ta-
citum. 113.

— ad Vale-
rii Catonis Diras. 172.

Heliotropium. 121. 224. 412.

Henerus (Renatus) 136. 397.

Herdesianus (Christophorus) 70. 526.

Heroidum Epistolæ ad exemplum Ovi-
dii a multis scriptæ. 352.

Hettenus (Sigfridus) 491.

Heu heu, rectius quam eheu. 467. 468.

Hiare, de floribus. 103. 675.

Hiatus in versibus 573. 578.

Hic jacet, Hic situs est, formula sepul-
chralis. 49.

Hoc erat, formula. 66.

Humectare. 215.

Huttenus (Ulricus) 202. 283. 307. 483.
554.

I.

Jacet & tacet mutata. 394.

Jordanis nympha, secunda brevi, terræ

Jordanis, secunda longa. 312.

Idem, in neutro corripit primam, in mas-
culino producit. 299. 545.

Idus Octobres, Virgilii natalis, a poëtis
cultus. 435.

Imitationis poëticae liberalis, & ignobilis
plagii ac furti differentia. p. 660—663.
683.

Incertæ vices, instabiles. 327.

Indis & undis confusæ. 369.

Indorum gazas prae divitiis Musarum
contemnunt poëtae. 370 & 371.

Ingenii laus monumentis perennior. 13. 14.
296.

Ingenio mors non nocet. 255. 256.

Inger. 518.

In hoc, ideo, hoc fine. 209.

Inoblitus. 340.

Inplere orbem dicitur Luna. 39. 247.

Implicitæ curæ. 508.

Inscribere sepulcris. 43.

Instar habere. 650.

Interrogationes abruptæ, qui vos? unde
orti? quo tenditis? 139.

Intonare & insonare. 384.
 Invida barba. 548.
 Johannes Fridericus Saxoniae Dux, princeps egregius sed infelix. 4. 66 & 67. 395. 626.
 Jordanes, mediam producit 311. & 312.
 ————— Paneades, non Peneades, quia ex Panea oritur. ibid.
 Ire, de festo & sollemni incesu. 650.
 Isara fluvius 119.
 Itali poëtae laudati. 196.
 Ityli fata gemens Philomela, non Ityli. 253.
 Jura, mons Galliae Narbonensis. 177.
 Juvenis aetate, senex ingenio. 270.

Laboriosae chartae. 536.
 Lacrimas averfantur magnorum hominum inanes. 408.
 Laena, vestis muliebris. 358.
 Laesum numen, laesus Deus. 320. 320.
 Lamber fluvius 236.
 Larius fluvius 236.
 Laetae, lapsae, & laesae res. 102.
 Lassus viator. 279.
 Latmia saxa. 666.
 Lecti fulcra, lecti pedes. 190.
 Lecti fulcro adfidere in somniis mortuae finguntur amicae. 190.
 Ledus fluvius. 260.
 Lemnius (Simo) poëta obscenus & maledicus. 410. 411.
 Lernutii (Jani) Parodiae Catulli MSS. 259.
 Leves calami. 6. 3.
 Leviter dicere. 14. 672.
 Lilia rosis mixta in pulchritudine. 418. 524.
 Limi oculi. 265.
 Limina potentum averfantur poëtae. 373. 431.
 Limpergius (Matthias) 428.
 Lipsiensis Academia a quo condita. 624.
 Liquidae aquae, liquidum aequor. 58.
 Loca periculosa cum aliquo adire, amoris constantis indicium. 141. 681.
 Locorum laetitiam a praesentia amicae, vel horrorem ab ejus absentia efferunt poëtae. 552.
 Locorum, quibus praesunt Dii, cumulata nomina in precibus. 492.

Longa dies. 13. 394.
 Lotichii (Petri) Abbatis Opuscula. 308.
 Lotichius (Petrus Secundus) militavit sub J. Frederico Saxoniae Duce. 4. 626.
 ————— an praedixerit obsidionem urbis Magdeburgi. 99 & 100.
 ————— Bononiae venenum imprudens hausit. 228.
 ————— vitia pauca in metrum. 299. 439. 467. 486. 545.
 ————— ejus carminum Editio prima Parisina & secunda Voegeliniana valde rarae. 2. 84.
 ————— Elegiis tituli praefixi ab Editoribus. 50.
 ————— carmina sacri argumenti. 50. 308. 321. 328. 373. 425. 433. 466. 470. 472.
 ————— Symbolum *Leniser sine strepsu*. 226.
 ————— versuum nonnullorum hiatus suppleti. 76. 110. 115. 142. 189. 235.
 ————— amores. 188.
 ————— effigies. 459.
 ————— imitatur saepe Poëtas Italos. 192. & alibi.
 ————— ejus Epithalamium in Nuptias Saxonicas simile cum G. Sabini Epithalamio in Nuptias Polonicas. 647.
 Lotichius (Christianus) P: Lotichii frater. 24.
 ————— (Georgius) Petri frater, in prima juventute obiit. 28. 420.
 ————— (Joh. Petr.) Patruis sui P. Lotichii Secundi carmina nimia imitatione saepe descripsit. 16. 23. 24. 31. 43. 98. 99. 110 & saepe alibi.
 Lotos. 121.
 Lucanus (M. & Joh.), 429.
 Luciferi currus. 35. 248.
 Lumina & sidera, de Sole & Luna. 323.
 Lunae ira. 41.
 Luna satellitio siderum stipata. 38.
 ————— a sole lumen mutuatur. 39.
 Lunae laudes a poëtis cantatae. 32.
 Lunae laboranti aera pulsata. 35.
 Lunam invocant poëtae, ad amicas prope-
 rantes, ut lateat vel splendeat. 33. 34.
 Lunam deducere coelo vel curru. 34.
 Lunae currus. 34.
 Lunae & Endymionis amores. 35.

M.

M.

- Maenalis** urfa. 3.
Magdeburgum bis obsessum, & de eo Lotichii vaticinium. 99 & 100. 674. 675. 702.
 — abiit Lotichius cum Melanchthone tempore belli Smalcaldici. 389.
Magicae incantationes Pharmaceutiarum in Eclogis. 602.
Mala aurea. 337.
Mala gramina, venenosa. 37.
Mala & poma in amoribus. 338.
Marianae fossae. 119.
Maris primum navigatorem saepe detestantur poëtae. 556. 557.
Martis tumultus Musis adversi. 77. 406.
Maternus Steindorfer. 408.
Medentum ars pro medendi. 250.
Mel de eloquentia. 268.
Melanchthonis facundia philomelae comparata a Germanis. 290.
Melanchthon a Simone Lemnio vexatus. 411.
Melliflorus. 224.
Mella suant illi, felicitatis votum. 278.
Menagii (Aegidii) Dissertatio de plagio & imitatione poëtarum. 663.
Mesulus, fluvius Serravallis. 225.
Meraciores calices, meracae potiones. &c. 453. 518.
Meridiari. 456.
Metius, primam producit. 60.
Micat cor. 60. 669.
Micylus (Iacobus) Lotichii praeceptor. 1. 169.
 — ejus poëmata. 173.
 — (Julius) Jacobi filius. 173.
Minores pro nepotibus, posteris. 593.
Miseri & feri amores, commutantur. 86. 673.
Miserum est, formula funebris. 441.
Modum statuere, modum ponere. 664.
Modii (Francisci) Elogium de Lotichio. 184.
Monpelium herbis fertile. 120.
Moribundis Proserpina crinem secare credebatur. 31. 666.
Moribundorum poëtarum carmina. 228.

- Mortales & mordaces** curae. 508.
Mortis cogitatio, ad amores mutuos exhortatio poëtica. 134.
Movere cacumina, omen in arboribus. 60.
Mora puppibus Echeneis. 678.
Muralis corona, & civica. 626.
Murmura, incantationes magicae. 37.
Mutare dominam. 414.
Mutare merces. 673.
Mutator & mutuator. ibid.
Myrto tumuli coronati. 230.
Myrtus poëtarum corona. 158. 230. 346.

N.

- Nais & Naïas.** 226.
Narbo Martius unde dictus. 177.
Narrare pericula exhausta, de peregre redeuntibus. 16. 354. 422.
Ne dubita. 356.
Nemaufenses Antiquitates. 146.
Neritos. 150.
Neseni (Gulielmi) infelix fatum. 599.
Nestoris annos ebibere. 163.
Neustetterus (Erasmus). 184.
Nictare. 700.
Nictus & nutus, de oculorum loquacium signis inter amantes. 514.
Nonianum, villa Petri Bembi. 198.
Notat ora rubor, vel subit. 502.
Notus terris vel in terris. 143.
Nuenarius Comes (Hermannus) 283.
Num minus, elegans formula, saepe in non minus mutata. 390. 697.
Numerare arenas de ἀδυνατοίς. 281.
Numeri versuum sine caesura non semper insuaves. 266. 267. 692.
Nutare. 345. 695.
Nutus, notae amantium occultae, quibus inter se loquuntur. 514.

O.

- O** ego, exclamatio. 90.
O ubi, exclamatio. 258. 581.
Obsessae genae lanugine. 548.
Obsidere & obfiteri mutata. 701.
Oculus mundi Sol. 39. 627.
Oenus fluv. 234.

Of.

710 INDEXRERUM ET VERBORUM

Offensus Deus. 380.
 Officia; pro quibus officiis, formula. 219.
 Oloris moribundi cantus. 107. 226.
 Omina, visa nocturna. 674.
 Omnia facere, omnia tentare, extrema quaevis conari. 680.
 Onus uteri. 313.
 — & opus confusa. ibid.
 Opus & opus confusa. 313.
 Orbem implere Luna quomodo dicitur. 39.
 Orgo, pro Sorga, Gailiae Narbonensis fluvius. 203.
 Oro, ultimam non bene corripit. 293.
 Oscula terrae peregrinae dare, de adventantibus. 179.
 Osculis amicorum vitam deficientem redire fingunt poetae. 341.
 Ovilibus lupus insidiatur. 402.

P.

Paneas, fons Jordanis, non Peneas. 311.
 Parens regum tellus. 615.
 Paronomasiae seu allusiones ad nomina propria ineptae sunt. 353. 354. 525.
 Participium in fine pentametri. 239.
 Parvo contentus. 112.
 Passim, promiscue, sine ordine. 691.
 Passim amare, vagos amores exercere. 263.
 Pauxillum, pauxillisper. 550.
 Patria, ubi bene est. 90.
 Patrii agri, patrius fundus. 113.
 Pectore somnus defluxit, non corpore. 676.
 Pedioncus (Johannes) Lotichii praeceptor. p. 1 & 2.
 Pedes Elegiae inaequales. 247.
 Pedum sonitu adventum alicujus ominari. 61. 669.
 Pegasus G. Sabini, ejus nobilitatis insignis. 334.
 Pegnesus, Franconiae fluvius. 219.
 Pejus amare, vehementius. 137.
 Pendere collo. 560.
 In Pentametro spondaeus rectius ponitur inter duo quadrisyllaba, quam in initio. 22. 484.
 Pentametri numeri non vulgares. 217. 687.
 — participio finiti. 236.

Percurrere lyram digitis, & percutere, quid differant. 250. 251. 690.
 Pereat, pereatque. 209.
 Perennis eas, adpersecutio ad fontem. 423.
 Pernicies vitae, curae. 438. 528.
 Perque vias, perque domos. 356.
 Perpetuum salve & vale, formula. 484. 488. 564.
 Persei, Pegasi, Daedali, & Mercurii alas optant poetae aliquo festinantes. 36. 474.
 Pertentare, & praetentare. 179. 530.
 Petrarchae (Francisci) sepulcrum & Laureta in Arquato. 199.
 Pharmaceutriae, seu sagae, incantationibus magicis absentes saepe devovent in Eclogis. 602.
 Philosophici studii descriptiones poeticae. 383 & seqq. 695.
 Picea ferrugo, & picta, confusae. 38. 671.
 Phaëtoniadum fletus. 250.
 — — in alnos mutatae. ibid.
 Phoenix unica avis renascitur. 303.
 Pietas, de constantia amoris. 357.
 Piscatoriae Eclogae. 581.
 Piscibus esca esse. 673.
 Platani a P. Bembo ex Sicilia in Italiam translatae. 198.
 — veteribus amatae, & radices earum vino rigatae, ibid.
 Plaudere alicujus ingenio. 519.
 Pluicus vel Pluvicus rivus prope agrum P. Bembi. 196.
 Pluvia sanguinea, prodigium. 69. 671.
 Poena sera gravior. 288.
 Poetae simplicitatem & tenuous tumuli honores optant. 230.
 — myrto coronati. 158. 230. 346.
 — moribundi vel graviter aegroti carmina saepe optima scripserunt. 228.
 — rursus amatores, 351. vitae rusticæ laudes multi scripserunt. 695.
 Poetarum veterum versus apud recentiores non semper plagia sunt. 663.
 Poetarum carmina ejusdem argumenti inter se comparare, studio poetico utilissimum. 426. 444.
 Poetae recte ab invocatione Numinum in-

- incipiunt majora poëmata. omiſſa argumenti propoſitione. 611.
 — invocationes denuo inferunt in medio opere. 629.
 — myrto coronati. 158. 230. 346.
 — moribundi vel graviter aegroti carmina ſaepe optima ſcripſerunt. 228.
 — ruris amatores. 351. 695.
 Poëtarum veterum verſus apud recentiores non ſemper plagia ſunt. 662. 663.
 — carmina ejusdem argumenti inter ſe comparare, ſtudio poëtico utiliſſimum. 426. 444.
 Poldi (Joh.) de Albenas Antiquitates Nemaufenſes. 681.
 Poma & mala in amoribus. 338.
 Pondus auri divitis. 155. 531.
 Portitor Helles, an proditor. 131.
 Potes, tu potes, in precibus. 142.
 Potes, in pentametri ſine eleganter repetitum ex hexametri initio. 142.
 Potens claſſe viriſque. 629.
 Potentum limina averſantur poëtae. 373. 431.
 Praefigere foribus praedam venationis 618.
 Praetentare & pertentare. 179. 530.
 Preſſum lac, coactum. 178.
 In pretio eſſe. 260.
 Pro dolor! pro pudor! 482.
 Probitas & pietas, de fide & conſtantia amoris. 357.
 Prodigia bellica. 66.
 Proludere, non praeludere. 95.
 Proſerpina moribundis crinem ſecare credebatur. 31. 666.
 Proſit adhuc, formula. 101.
 Profodiaca: ultima in *detraſto* correpta. 7.
 — ultima in *ſuperabo* & ſim. 235.
 — in *puta* brevis 180.
 — in *ergo* male corripitur. 12. 105.
 — in *Pyrene* prima longa vel brevis.
 112.
 — *Sequani* prima brevis. 237.
 — in *Tetbys* longa, in *Tbetis* prima brevis. 127.
 — in *Metius* longa. 60.
 — in *Iſara*, longa vel brevis. 119.
 — *ſi quando*, ultima producta vel brevi. 154.
 Profodiaca in *idem* neutro, brevis, in maſculino longa. 299. 545.
 — in *oro* ultima male correpta. 293.
 — in *deſino* ultima brevis. 351.
 — in *Jordanes*, media producenda eſt. 311 & 312.
 — in *Sidonis* media communis 366.
 — in *quatuor* prima male corripitur. 378.
 — in *calamitas*. 439.
 — *eheu* male prima producta pro *heu heu*. 467. ſeq.
 — *virtus*, *ſeneſcus*, *ſervitus*, ultima male correpta. 468.
 — *memoria*, ſecunda perperam producta. 486.
 — *Cyntbi*, a *Cyntbius* fluv. ultima male correpta. 297. 554.
 — ultima in *vale* brevis ſeq. vocali. 573.
 — in *Ticinus* duae priores ſyllabae producendae. 594.
 Proteſtor, barbara vox. 433.
 Provehit axe diem, vel provocat. 174.
 Pſittaci laudes a poëtis cantatae. 335.
 Punica mala. 120.
 Pulſare Alpes. 95. 96.
 Puta, ultima brevis. 180.
 Pyrene, prima producta vel correpta. 112.
 Pyramidum monumenta caduca prae ingenii & Muſarum perennitate. 13. 14.
 Q.
 Qua, pro qua parte. 103. 330. 553.
 Quamlibet. 401.
 Quatuor, prima male correpta. 378.
 Que, infinitivis additum, *ſpargereque* *vertereque* & ſimil. & biſyllabis *Taleque*, *Iſſeque*. 301.
 Que, poſt ſpondaeum initio pentametri, *Clamantque agricolae*, *Flammaque ferro* &c. 687.
 Qui primus, melius quam, qui primum. 557.
 Quid juvat, ſequentem, Num minus. 394.
 Quid dubitas? quid tuta times? 170.
 Quid precor ah demens. 194.
 Quirites pro potentibus, nobilibus. 431.
 Quod poſſum. 275.
 Quum & cum confuſa. 406.

XXXX

R.

R.

Rabidum pectus. 533.
 Rabies & ira. 264.
 Radiare. 38.
 Rationis sedes in capite hominis seu summa corporis arce. 201.
 Recentiores poëtae versus veterum saepe suis inferunt sine nota plagii. 662. 663.
 Recondere pro refundere. 285.
 Redire in orbem. 379.
 Relitum alicujus impatienter fingentis descriptiones. 664.
 Refundit aquas urna. 285. 693.
 Regum munera & gemmas vinctunt Musae. 157.
 Regiomontanum Gymnasium ab Alberto Marchione Brandenburgerensi consiliis Georg. Sabini erectum. 334. 473.
 Regna, loca nobis grata, villae, rura. 675.
 — & rura, mutata. ibid.
 Regna, imperium amicae in amatorem. 514.
 Regnare, in pretio esse. 260.
 Regna tenere, de amatore rivalem excludente. 514.
 Renovare & revocare. 97. 655.
 Repercussus. 38.
 Repetitiones poëticae. 11. 62. 142. 170. 209. 356. 623.
 Rerum causas discere, de Philosophis, 383.
 Respublica Aquarum, Bada. 684.
 Revocare juventam, non renovare. 97. 655.
 Reuchlinus (Johannes). 282. 283.
 Reusnerus (Nicolaus) 175.
 Rondeletius (Gualelmus) a Thuani accusatione defensus. 556.
 Rosa (M.). 114. 476.
 Rosarum familia apud Germanos. 114.
 Rosemannus (Martinus) 114.
 Rosae liliis mixtae in pulchritudine. 418. 524.
 Rudis amorum. 667.
 Ruere in terras. 376.
 Rusticae vitae encomia. 113.
 — descriptiones a variis poëtis factae. 695.

Rusticationis vota poëtica inter amantes. 570.

Ruta. 343.

— insigne domus Saxonicae. 613.

Rutili capilli. 651.

S.

Sabini (Georgii) laus. 197.
 — scripta de Carolo V. 195.
 — nobilitatis insignia a Carolo V. data. 333.
 — fata in Academia Regiomontana ad Bregelam. 334. 473.
 — Italicum iter. 595.
 — Epithalamium in Nuptias Polonicas simile cum Lotichii Epithalamio in Nuptias Saxonicas. 647.
 Salvator au recte dicatur. 308.
 Salve & vale, formula in Epitaphiis frequens. 484. 488. 564.
 Sanguinis pluvia, prodigium. 69. 671.
 Sannazaril gens. 73.
 — Venetiarum encomium. 231.
 — vita a Joh. Bapt. Crispo Italice scripta. 234.
 — Eclogae piscatoriae. 581.
 Saurau (Baro Holgungus a). 600.
 Saxonum idola a Carolo Mag. destructa. 616.
 Schetus (Georgius) 128.
 Scorpios. 129.
 Scrutari sidera. 132.
 Scutenna fluv. 222.
 Sed bene habet, formula. 294.
 Sedes infernae. 305.
 Semita nullo pede trita. 192. 553.
 Sena sub potestatem Cosmi Medicei redacta. 271.
 Senae Gymnasium. 271.
 Senectus, ultima brevi, perperam. 468.
 Septimus a decimo. 286.
 Sepulcris inscripta mortis causa. 48.
 Sequani, prima brevi. 237.
 Seri & miseri amores, commatantur. 86. 673.
 Servator de Christo latinius, quam Salvator. 308.
 Servit ingenium alicui. 93.

Se-

Setius mons 118.
 Sibila avenae. 613.
 Sic juvat. 93.
 Sicubi. 199.
 Sidera sub pedibus videre de defunctis
 beatis. 257.
 Sidera natalitia. 6. 128.
 — pronā. 245. 680.
 Sidonis, & Sidonius, media communi.
 366.
 Significare, de prodigiis, & portentis. 41.
 615.
 Simplicitas aureae aetatis. 262. seq.
 Simulacra fomni, noctis. 189.
 — functa sepulcris. 552.
 Si mentior, formula. 89.
 Sinus ultimus orbis. 678.
 Sisymbria uda. 139.
 Sis felix, formula. 277.
 Si quando, ultima producta & brevi. 154.
 — repetitum. 153.
 Smalcaldicum bellum. 4.
 Socrates, sapiens ab Apolline dictus. 525.
 Sol, oculus mundi. 39. 627.
 — emensus & permenfus Olympum. 232.
 Solamen malis, vel mali. 244.
 Solari amores cantu. 223.
 Soleae feminarum sonantes. 401.
 Solida & solita humus. 678.
 Solis occasui, sed de novo renascentis, con-
 paratur vita hominum. 216.
 Solutae curae. 516.
 Somnia fluvius. 640.
 Somnia sub diluculo veriora. 100.
 — infausta sacris expiata. 107.
 — flumine vivo purgata. 108.
 Somnus jucundissimus in umbra arborum
 & inter volucrum cantus. 153.
 — — — ad murmur aquae
 praetereuntis. 347.
 Sorga, Narbonensis Galliae flumen. 203.
 Spercheos vel Spercheus fluvius, non Sper-
 chius, & Spercheides undae, non Sper-
 chiades. 182.
 Spercheo fluv. coma Achillis vota a patre
 Peleo. ibid. & 183.
 Spes timore mixta. 64.
 Spiritus pro umbra vel anima. 221.
 Spolium pudoris ferre. 621.

Σποράδην, passim. 692.
 Stagnare de fluviis limosis. 681.
 Stantes papillae, durae, rigidae. 400.
 Statuere modum. 664.
 Stella praevia & dux itineris. 316.
 Sthenius (Henr. & Simon). 450.
 Stibarus (David) 185. 213.
 Stigelius (Johannes). 144. 360.
 Stoechades herbae. 120. 677.
 Stoïus (Matthias). 163. 656.
 Stramineae domus, de Romae initiis, &
 tenuibus casis. 505.
 Strepitus pedum. 401.
 Strepitus venti, strepitus pedum, spes vel
 metus dealicujus adventu. 61. 669.
 Strigeius (Victorinus). 700.
 Strophio papillas praeducere. 400.
 Sturmerus (Erasmus Neustetterus). 597.
 Sublime ferre, pro sublimer. 593.
 Submittit flores terra. 592.
 Sub umbras ire. 553.
 Sui numeri & sim. 251.
 Sulci & fucci mutantur. 151.
 Sumtus Pyramidum. 14.
 Superingerere. 3. 152.
 Superimpositus. 30.
 Suspendere ex humeris pharetram & ar-
 cum. 618.
 Syllabarum geminationes, quaeso solare, &
 sim. 30. 665.
 Sylvas querelarum testes saepe invocant
 poëtae. 36.

T.

Tacet & jacet mutata. 394.
 Taciturnitas in amore praestanda. 562.
 Tanti esse. 140. 680.
 Tegea virgo non Tegeaea. 36.
 Tegit genas barba, vel teris. 548.
 Tempus erit, quo, vel cum. 377. 520.
 Tenere, impedire. 365.
 Tenor fati. 395.
 — & rigor mutata. ibid.
 Terra, optima matrum, non mater. 499.
 Texta pro vestibus, & stragulis textis. 315.
 — & tecta confusa. ibid.
 Thetis primam corripit, Tethys produ-
 cit. 127.

X x x x 2

Ti-

Tibullum Ovidio praetulit Lotichius. 566.
 Titania & Tithonia quid differant. 268.
 Tituli Elegiis Lotichii praefixi sunt ab editoribus. 50.
 — Eclogarum Lotichii male ab iisdem omitti. 587.
 Tmeses an carminibus Elegiacis recte inserantur. 458.
 Tollere humo. 418.
 Torret & torquet amor, confusa. 445.
 Torrida saxa. 686.
 Trebiana vina. 688.
 Tremere, de tellure. 318.
 Triplex mundi opus. 294. 322.
 Tuiſto, Germanorum Deus. 104.
 Turbida noctis imago. 66.
 Turres Regum, pro palatiis. 13.
 Turtur viduus arborem viridem & aquas liquidas averſatur. 544.

V.

Valete curae, hilaritatis formula. 438.
 508. 516. 528.
 Varium certamen. 641.
 Varus flumen. 578.
 Venena alteri miſcere, flagitioliſſimum. 82. 672.
 Venetiarum encomium Sannazarii. 233.
 Venus ἀναδυομένη. 129. 679.
 Verbum unum in duplici periodi membro poſitum, cum duo requirantur. 7.
 Veri pondus habent ſomnia. 503.
 Verſus echoici. 65.
 Verſus rythmici ſeu leonini. 355. 493.
 Veteres amores. 111.
 Viator laſſus. 279.

Viatoribus, ut legant, ſcripta epitaphia. 428.
 Viſtis parcere, pulchrum. 79. 327.
 Vidae (Hieronymi) Libri Poëticorum. 663.
 Viderit. 127.
 Viden' ut advolat, vel advolet. 605.
 Viminei calathi. 263.
 Vincere, ſuperſtitem alicui eſſe. 47. 668.
 Vincti modi, ſolutis oppoſiti, non juncti. 350.
 Virgilii natalis, Idus Octobres, a multis poëtis quotannis cultus & verſibus celebratus. 435.
 Virgineus vultus, virgineus maritus & ſim. pro caſto, pudico. 533.
 Virorum Illuſtrium laus poſt belli curas Muſis operari. 243.
 Vocant fata. 228.
 Vocare animam. 190.
 Vota morari. 12.
 Vota a peregrinantibus pileo, ſcuto, vel calcaribus facta. 162. 684.
 Ultimus orbis pro remotiſſimo. 678.
 Ulva pedes implicans. 363.
 — & unda, mutata. ibid.
 Umbro Etruriae fluviuſ. 271.
 Unda & ulva mutata. 363.
 Undis & Indis confuſa. 369.
 Urere, premendo cruciarc. 663.
 Uſque adeo. 209.

X.

Xiphias. 125.

Z.

Ziglerus (Marc. Lud.) 461.
 Zobelius (Melchior) 6.

INDEX AUCTORUM VETERUM
EMENDATORUM AUT ILLUSTRATORUM,
N E C N O N
R E C E N T I O R U M,
QUI LAUDANTUR VEL NOTANTUR
IN ANIMADVERSIONIBUS
A D
P. LOTICII SECUNDI
P O È M A T A.

A.

Acidalius (Valens) 217.
Adamus (Melchior) 70. 185. 217. 6. 8.
—— (Johannes) 152.
Albinovanus. 69. 101. 136. 213. 297. 393.
689. emend 685.
Alcimus Avitus. 201.
Alciphron. 299.
Altilius (Gabriel). 691.
Altmannus (J. G.). 684.
Altus (Johannes). 18. 114.
Amaltheus (Hieronimus). 296. 359. 447.
602.
Amaltheus (Joh. Baptista). 34. 38. 184.
197. 212. 213. 215. 231. 578. 581. 584.
586. 595. 679.
Amazaecus (Gregorius). 207.
—— (Romulus). *ibid.*
—— (Pompilius). *ibid.* 594.
Anacreon. 438.
Angerianus (Hieronimus). 212.
Anonymus Ravennas. 177. emend. 236.
311.
Anselmus (Georgius). 14. 32. 194. 435.
Antonini Itinerar. 271.
Anthologia Graecor. Epigr. 444.
Anysius (Janus) 484. 656.
Apianus (Petrus). 109.
Apostolius. 77.
—— MS. Cod. Rhedingerianus. *ibid.*
Auctor Elegiae in Obitu Maecenatis.
emend. 249. 275. 304. 369.
—— Elegiae de Rosa. 655.

Auctor Elegiae Gallo adscriptae. emend.
10 86. 113 263.
—— Dialogi de caussis corr. Eloq.
351.
—— Panegyrici in Pisonem. 243. 250.
—— Panurgi ineditus. 62 69.
—— Phoenicis. 226 249.
Averanius (Josephus). 305. 664 687. 696.
697.
Avienus in Ora maritima. emend. 118.
260.
—— in Phaenomenis. emend. 130. 220.
285. 667.
—— in Descript. Orbis. emend. 220.
Augurellus (Joh. Aurelius). 194. 198. 441.
Aufonius. 237. 243. 354. emend. 673.

B.

Bailetus (Adrianus). 82.
Bargaeus (Petrus Angelus). 20 197.
Barrientus (Bartholomeus) 311.
Barthius (Caspar). 266. 354. 355. 366.
378. 384. 494. 573. 602. 649.
Baruffaldus (Hieronimus). 78.
Baudius (Dominicus). 228. 390.
Baylius (Petrus). 83. 99.
Becanus (Gulielmus). 327. 342. 350. 676.
Begerus (Laurentius). 130.
Behotius (Adrianus). 508.
Bembus (Petrus). 196. 198. 212. 234. 236.
263. 301. 343. 412. 669. 690. 693.
Bennerus (Joh. Herm.) 415.
Bentlejus (Richardus). 48. 131. 577 605.
Xxxx 3 Ber-

Berganus (Georg Jodocus) 689.
 Berglerus (Stephanus). 299. 670. 676.
 683.
 Berlicomius (Balduinus). 434.
 Beroaldus (Philippus). 414.
 Beza (Theodorus). 146.
 Bizarus (Petrus). 699.
 Bonamicus (Lazarus). 14. 695.
 Rochnius (Achilles). 207.
 Bœchius (Johannes). 652.
 Bocerus (Johannes). 78. 93. 128. 221.
 238. 308. 310. 361. 426. 427.
 Boëthius. 396.
 Bosafadius (Jacobus). 341.
 Broukhufius (Janus) 3. 6. 10. 17. 22. 32.
 34. 48. 56. 74. 81. 83. 93. 100. 119.
 134. 147. 194. 213. 223. 230. 234.
 239. 246. 245. 248. 249. 252. 255. 256.
 259. 260. 292. 294. 301. 314. 305. 306.
 328. 341. 348. 352. 354. 355. 370. 371.
 390. 406. 419. 423. 416. 458. 546. 553.
 557. 571. 573. 583. 605. 606. 619. 660.
 661. 667. 671. 677. 687. 696. 697. 698.
 699.
 Buchnerus (Augustus) 299.
 Burckhardus (Jacobus). 483.
 Burmannus (Petrus). 14. 211. 229. 247.
 289. 345. 391. 412. 570. 654.
 (Casparus). 678.
 Busbequius (Augerius). 126.

C.

Calcagninus (Caelius). 121. 308. 444.
 Calpurnius. 151. 402.
 Camerarius (Joachimus). 108. 240. 411.
 Cantiuncula (Hilarius). 208. 538. 564.
 600. 698.
 Capacius (Johannes) 74.
 Capilupus (Hippolytus). 666.
 Carbo (Hieronimus). 256.
 Carga (Johannes). 356.
 Carrarus (Petrus). 204.
 Casa (Johannes). 212.
 Casaubonus (Isacus). 119. 133. 222.
 Cassovius (Dav. Sigism.) 71. 75. 77. 81.
 96. 109. 118. 123. 175. 222. 233. 553.
 664. 668. 678.

Castillioneus (Balthasar). 36. 125. 216.
 288. 352. 370. 544. 576. 678. 680.
 Catalecta Pithoei emend. 14. 64. 102. 129.
 130. 131. 132. 219. 254. 255. 274. 275.
 285. 303. 304. 330. 335. 337. 347. 356.
 400. 431. 444. 489. 550. 574. 577. 635.
 651. 685. 687. 690.
 Catalecta inedita. 325. 338. emend. 347.
 400.
 Catellius (Gulielmus). 147.
 Catonis Dirae. emend. 172. 285. 580.
 Disticha. emend. 287.
 Catullus 21. 210. 214. 216. 252. 342. 401.
 437. 438. 446. 492. 509. 510. 516. 528.
 549. 550. 562. 642. 694.
 emend. 70. 132. 204. 253. 259.
 265. 274. 275. 279. 282. 302. 379. 400.
 420. 453. 486. 518. 653. 687. 692.
 Ceretus (Daniel) 235.
 Chytraeus (David) 91.
 Cicero. em. 176. 699.
 Cinnae (Helvii) fragmentum. 215.
 Claudianus. 153. 236. 243. 347. 369. 557.
 650. 676. 678. emend. 113.
 Codrus Urceus (Antonius) 452.
 Collatius (Petrus Apollonius) emend. 316.
 369. 671.
 Columella. 199. emend. 131. 677.
 Comnenus (Nicolaus) 198.
 Corippus em. 577.
 Corvinus (Elias) 432.
 Cotta (Johannes) 154.
 Cuninghamius (Alexander) 493.
 Cuperus (Gisbertus) 287. 607.
 Curtius (Benedictus) 86. 188.

D.

Daumius (Christianus) 18. 309.
 Deidrichus (Georgius). 7.
 Dekenius (Johannes). 665. 678.
 Diogenes Laërtius. 354.
 Domitius Marfus. 242.
 D'Orville (Jac. Phil.) 147. 188. 194. 526.
 660.
 Douza (Janus) 337. 352. 406. 516. 518.
 665. 669. 687. 698.
 Douza (Janus Fil.) 35. 38. 39. 669.
 Drakenborchius (Arnoldus). 395. 684.

E.

E.

Eobanus Hessus. 19. 219. 316. 352. 435.
519.
Engelius (Samuel). 670.
Erasmus (Desiderius). 200.
Euripides. 354.

F.

Fabricius (Georgius) 66. 121. 201. 271.
690. 696.
Fabricius (Johannes) Montanus. 18. 155.
157. 233. 348. 442. 592. 675.
Fabricius (Vincentius). 702.
Fayus (M.). 131.
Feilerus (Joachimus) 610. 611. 615. 626.
634.
Ferdinandus Episcopus Paderbornensis.
200. 435.
Fidlerus (Felix) 334. 473.
Flaminius (M. Ant.) 13. 18. 33. 48. 53.
85. 90. 113. 116. 157. 182. 216. 224.
225. 226. 228. 246. 296. 302. 304. 350.
351. 430. 437. 559. 571. 572. 581. 582.
614. 662. 669. 675. 586. 693. 696.
Fracastorius (Hieronymus) 194. 235. 259.
278. 291. 301. 302. 384. 444. 458. 578.
668. 682.
Franchinus (Franciscus) 71. 414. 666.
Franciscus Ripensis. 71. 469.
Franciscus (Petrus) 16. 146. 297. 311. 355.
384. 415. 493. 553. 574. 667. 688. 690.
691.
Freherus (Marquardus). 469.
Freherus (Paulus) 70. 185.
Freschotius. 147.
Frizzolius (Laurentius). 207.
Fronto (Cornelius) de Differ. Verb. defens.
684.
Fumanus (Adamus) 468.
Fureterius (Anton.) 65.

G.

Galeottus Martius. 128.
Gambara (Laurentius) 279. 292. 302. 326.
351. 551. 672. 686. 693.
Gassendus (Petrus) 69.
Gebhardus (Janus) 22. 40. 696.

Germanicus in Arateis. 557. 701.
defens. 6. 130. 131. 615.

659

emend. 130. 220. 285. 593.
Gesnerus (Conradus) 556.
Glossæ Lat. Gr. emend. 670. 692.
Glossæ Lat. Arab. correctæ. 345.
Glossæ Placidi MSS. 358.
Glossarium Isidori. 613. emend. 482. 695.
Glossarium Vossianum Lat. MS. 280. 345.
358. 545. 606. 695. emend. 413. 691.
699.
Glossarium Vossianum Lat. Gr. MS. 693.
Glossarum S. Germani Epitome MS. 607.
670.
Glossæ MSS. Leidenfes ineditæ. 606.
691. 696. emend. 701.
Glossæ MSS. Scaligeri. 693. 695. 699.
Goclenius (Rudolphus) 439. 486.
Gorius (Anton. Fr.) 129. 3. 5.
Graevius (Joh. Georg.) 385. 613.
Gratius. 354.
Grasserus (Johannes) 146.
Gravina (Petrus) 328.
Gronovius (Joh. Fred.) 178. 251. 378.
Grotius (Hugo) 15. 130. 303. 328. 352.
384. 615.
Gruterus (Janus) 458.
Guido Ravennas. 177. emend. 236. 311.
Guntherus. 281.

H.

Harenbergius (Joh. Christoph.) 311.
Harn (Joh. van) 129.
Heinsius (Daniel) 85. 137. 141. 200. 372.
458. 558. 562. 663. 698.
Heinsius (Nicolaus) 6. 10. 19. 29. 34. 35.
40. 60. 113. 158. 172. 232. 236. 243.
247. 250. 268. 296. 297. 318. 351. 352.
390. 438. 508. 593. 667. 673.
Hemsterhusius (Liberius) 90.
Herdeianus. (Christoph.) 70.
Hesiodus. 200.
Hesselius (Franciscus) 435.
Heumannus (Christoph. Augustus) 439.
459. 486. 674.
Homerus. 182. 374. 375.
Hoogstratanus (David) 58. 299. 435.
554.

Ho-

Horatius. 300. 495. 496. 626. 647. 678.
 affertus 493. emend. 48.
 Hospitalius (Michael) 146. 203. 207.
 Hoffschius (Sidronius) 172. 352. 384.
 Huttenuus (Ulricus) 202. 283. 307. 483. 554.

I.

Jacobonius (Julius) 564. 594.
 Janus Etruscus. 231.
 Jonstonus (Arturus) 52.
 Josephus Icanus. emend. 39. 288. 468.
 569.
 Jovius (Paulus) 235
 Justinus. 9. 41. 176. 251. 313. 690.
 Juvenius. 315.

K.

Kinschotius (Caspar) 109. 146. 369.
 408. 413. 435. 669. 682.
 Kirchmannus (Joh.) 138.
 Kortholtus (Sebastianus) 99. 100. 364.
 674.

L.

Lampridius (Benedictus) 78.
 Leander Albertus. 271.
 Lennep (Joh. Dan. 2) 503.
 Lernutius (Janus) 259. 394.
 Lernutius (Jacobus) 414.
 Lindenbrogius (Fredericus) 508. 548.
 Lomeyerus (Joh.) 134.
 Lotichius (Petrus) Abbas Solitariensis.
 308. 490.
 Lotichius (Joh. Petr.) 16. 23. 24. 31. 43.
 98. 99. 110. 124. 206. 208. 223. 224.
 233. 238. 239. 283. 286. 294. 299. 337.
 339. 343. 346. 420. 439. 468. 486. 591.
 688. 693.
 ——— (Christianus) 24. 39. 55. 109. 244.
 356. 380. 421.
 ——— (Georgius) 28. 420.
 Lucanus. 151. 170. 194. 362. 384.
 Lucretius. 294. 590. 591. 592.

M.

Macabri Speculum 674.
 Macrinus (Salmonius) 447.
 Macrobius 691.
 Malherba Franciscus 553.
 Mambrunus (Petrus) 663.
 Mancurtus (Franc. Maria) 225.
 Mantuanus (oh. Baptista) 544.
 Marca (Petrus de) 118. 176.
 Marklandus (Jeremias) 268. 287. 298. 339.
 368. 431. 453. 518. 553. 671. 678.
 680. 691.
 Martialis. 435. emend. 141. 180.
 Marullus (Michael) 32. 85. 242. 406.
 660.
 Maximianus 296. 552. 674. 676. 677. 692.
 697. emend. 263. 264. 339. 400. 468.
 695. 700.
 Meibomius (Joh. Henr.) 299.
 Melissus (Paulus) 63. 67. 85. 121. 152.
 176. 337. 433. 551. 659.
 Menagius (Aegidius) 23. 98. 217. 249.
 26. 354. 421.
 Menckenius (Fred. Otto) 197. 207.
 Meursius (Johannes) 133. 352.
 Micyllus (Jacobus) 1. 75.
 Modius (Franciscus) 184.
 Molfa (Franc. Marius) 13. 25. 49. 53. 81.
 116. 126. 134. 194. 224. 225. 229. 231.
 299. 349. 352. 514. 693.
 Monnoye (de la) 65.
 Montfauconius (Bernardus) 147.
 Moschus. 687.

N.

Naugerius (Andreas) 33. 146. 181. 184.
 194. 253. 570. 580. 584. 606. 611.
 647. 672.
 Neander (Michael) 361. 398. 556.
 Nemesianus. 575. 583. 593. 618. 675.
 636.
 Noltenius (Joh. Fred.) 433.
 Niceronius. 136. 397. 537.

O.

O.

Optatianus Porphyrius. 364.
 Orlandus (Peregrinus Antonius). 207.
 Ortellius (Abrah.) 147. 203.
 Oudendorpius (Franciscus) 176. 177. 182.
 362. 376. 385. 415. 621.
 Ovidius. 13. 18. 19. 25. 35. 36. 38. 39.
 43. 57. 58. 59. 60. 63. 67. 68. 87. 102.
 115. 124. 125. 131. 140. 142. 143. 148.
 151. 163. 170. 174. 176. 186. 211. 217.
 239. 247. 251. 290. 294. 353. 355. 365.
 390. 395. 398. 400. 422. 499. 500. 502.
 503. 513. 520. 533. 547. 613. 641. 650.
 654. 668. 674. 676. 678. 682. 683.
 — emend. 6. 10. 12. 86. 87. 95. 97.
 102. 103. 166. 182. 214. 232. 238. 239.
 243. 250. 254. 275. 313. 345. 363. 375.
 384. 419. 526. 663. 665. 696.
 — defens. 40. 41. 49. 78. 176. 201.
 287. 293. 308. 380. 394. 635. 673.
 676.

P.

Palmerius (Janus Mellerus) 263. 280.
 Pannonius (Janus) 78. 216. 228. 229. 666.
 677.
 Panfa (Paulus) 82. 116. 194.
 Papiæ Vocabularium. 413. 691. emend.
 678. 699. 701.
 Parthenius (Bernardinus) 225.
 Paschasius (Carolus) Pasquier. 65.
 Passeratius (Janus) 205. 335.
 Paulinus Nolanus. 679. emend. 201.
 Pelicerius (Guilielmus) 556.
 Perizonius (Jacobus) 140.
 Persius. 180. 700.
 Petronius. 78. 96. 98. 671. emend. 438.
 508. assertus 691. 692.
 Pierius Valerianus. 352. 441. 444.
 Pighius (Steph. Vinandus) 459.
 Pigna (Joh. Baptista) 33. 78. 197. 552.
 Pignorius (Laurentius) 200.
 Pindarus Thebanus emend. 127. 232. 298.
 577. 641.
 Plautus. 133.
 Plinius. 119. 124. 126. 203. 222. 639.
 Plinius Secundus. 448. defens. 270.

Poldus (Johannes) d'Albenas 147. 681.
 Politianus (Angelus) 14. 157. 253. 296.
 302. 331. 337. 370. 679.
 Pomponius Mela. 119.
 Pontanus (Joh. Jovianus) 11. 32. 41. 77.
 134. 143. 149. 190. 214. correct. 228.
 231. 263. 278. 292. 295. 315. 333. 342.
 352. 372. 384. 408. 427. 433. 448. 487.
 581. 582. 590. 611. 672. 675. 677. 687.
 688.
 — (Joh. Ifacius) 118. 120. 147. 177.
 203. 413. 469. 486. 508. 670.
 Porcellii Carmina MSS. 679.
 Posthius (Johannes) 102. 112. 155. 184.
 188. 190. 195. 241. 251. 268. 289. 370.
 436. 556. 561. 565. 674. 665. 690.
 Probus Virgilii Interpres. 179.
 Propertius. 46. 46. 75. 93. 97. 103. 104.
 113. 124. 156. 212. 217. 230. 249. 252.
 285. 296. 318. 333. 342. 355. 383. 385.
 521. 522. 524. 514. 555. 585. 654. 659.
 660. 662. 663. 664. 673. 674. 675. 684.
 689. 692.
 — emend. 14. 79. 134. 141. 158.
 192. 223. 250. 251. 263. 294. 348. 363.
 372. 376. 401. 414. 415. 418. 419. 453.
 488. 533. 546. 557. 569. 621. 667. 689.
 696. 698.
 — defens. 98. 266. 267. 301. 305.
 328. 388. 390. 394. 458. 468. 505. 557.
 570. 651. 671. 674. 679. 680. 686. 687.
 690. 691. 693.
 Priapeja emend. 180. 338. 547.
 Prudentius emend. 400.
 Psalmi Davidici. 52. 460. 652. 669.
 Pseudo Gallus. 660. 664. 674. emend. 263.
 264.

Q.

Quintilianus. 482.

R.

Rapinus (Renatus) 177. 412. 639.
 Reaumur. 69.
 Relandus (Hadrianus) 20. 172. 304. 311.
 370. 552. 574.
 Reusnerus (Nicolaus) 175. 235.
 Yyyy

Ri.

720 INDEX AUCTORUM IN NOTIS

Riccus (Bartholomeus) 629.
 Richter (Godefridus) 5. 10. 17. 83. 122.
 155.
 Rondeletius (Gulielmus) 119. 124. 126.
 Rosemannus (Martinus) 114.
 Rosveydus (Heribertus) 614.
 Rupertus (Christoph. Adam) 234.
 Rutilius. 235. 431.
 Rutgerius (Janus) 294. 413.

S.

Sabellicus (Marc. Anton.) 234.
 Sabinus (Aulus) 180. 214.
 Sabinus (Georgius) 15. 33. 195. 196. 197.
 200. 227. 377. 380. 488. 647. 668.
 Salvagnus Boëllius. 444.
 Sambucus (Johannes) 109. 228.
 Sammarthanus (Scaevola) 406. 556.
 Sannazarius (Jacobus) 14. 22. 31. 35. 48. 49.
 73. 74. 82. 88. 119. 120. 134. 135. 176.
 192. 194. 216. 220. 230. 231. 252. 253.
 268. 294. 302. 306. 310. 312. 315. 316.
 337. 359. 370. 372. 384. 386. 431. 580.
 583. 595. 602. 661. 675.
 Saxius (Christophorus) 397. 537. 648.
 656.
 Scaliger (Jul. Cæsar) 234. 441. 663.
 — (Josephus) 133. 203. 205. 363.
 508. 607. 670.
 Scardeonius (Bernardus) 196. 198. 199.
 200.
 Schoockius (Martinus) 65.
 Schottus (Andreas) 484.
 Schradaeus (Laurentius) 347.
 Schraderus (Johannes) 7. 239. 363. 666.
 Schultzius (F. O.) 91.
 Scioppius (Caspar) 372. 680.
 Scriverius (Petrus) 413. 525.
 Secundus (Janus) 8. 17. 20. 22. 31. 48.
 58. 61. 65. 88. 93. 96. 98. 116. 141.
 143. 157. 206. 216. 239. 250. 253. 263.
 288. 291. 299. 333. 337. 341. 352. 368.
 390. 408. 487. 524. 534. 558. 670. 686.
 687. 696.
 Seneca Tragicus defensio. 434.

Servius ad Virg. 180. 239. 358. 639. no-
 tatus. 133. 251.
 Siberus (Adamus) 586.
 Sidonius Apollinaris emend. 220.
 Silius Italicus. 108. 153. 679. 630.
 Sleidanus (Johannes) 66. 69.
 Solinus correct. 311.
 Somnerus (Johannes) 78. 172. 669.
 Stapel (Bodacius a) 121. 122. 139. 194.
 200. 402.
 Statius. 183. 294. 696. correctus. 182.
 247. 363. 368. 438.
 Statii codex Senensis. 363.
 Statii Scholiastes correctus. 183.
 Stollus (Gotlieb) 15.
 Stigelius (Johannes) 144. 360.
 Strabo. 183. 354. correctus 222. defensio
 236.
 Strozza (Titus) 235. 293. 364. 396. 474.
 668.
 — (Hercules) 212. 217. 228. 262.
 264. 291. 301. 312. 348. 371. 554. 650.
 665. 667. 670. 677. 679. 680. 682. 687.
 Suetonius. 105.
 Sulpiciae Satyra. 569.

T.

Taygetus (Joh. Anton.) 228. 252. 322.
 337. 659.
 Theocritus. 276. 655.
 Thuanus (Jacobus Augustus) 67. 79. 147.
 556.
 Tibullus. 3. 5. 7. 61. 66. 67. 74. 81. 83.
 84. 93. 109. 111. 112. 115. 122. 135.
 154. 155. 212. 217. 236. 292. 293. 348.
 512. 557. 566. 570. 693. 702.
 — emend. 10. 17. 22. 48. 68. 86.
 95. 100. 142. 150. 209. 264. 350. 366.
 369. 370. 386. 453. 484. 553. 669. 672.
 673. 692. 701.
 — defensio. 37. 133. 134. 152. 266.
 386. 484. 514. 547. 676.
 Titius (Robertus) 414.
 Tomafinus (Jacobus Philippus) 199.
 Toscanus (Joh. Matth.) 34. 441. 444.

V.

V.

Valerius Flaccus. 12. 41. 108. 154. 192.
213. 576. emend. 273.

Valerius Probus. 205.

Venantius Honorius. 364.

Vibius Sequester. defens. 176. correct.
182.

Victorius (Petrus) 198. 210. 230. 338.
670. 677.

Vida (Hieronymus) 210. 221. 303. 312.
327. 351. 386. 573. 574. 578. 584. 595.
597. 611.

Vincartius (Johannes) 352.

Virgilius correct. vel defens. 60. 127. 133.
178. 179. 187. 199. 200. 262. 268. 374.
384. 402. 576. 577. 578. 585. 593. 618.
620. 625. 631. 634. 643. 645. 646. 650.
697.

—— Culex. emend. 305. 508.

—— Ciris emend. 259.

Virgilius Caesarinus. 98. 110. 384.

Vlamingius (Petrus) 182. 671.

Vlitius (Janus) 637. 662.

Vossius (Ger. Joh.) 127. 154. 545.

Vossius (Isaac) 118. 119. 253. 302. 651.

W.

Wallius (Jacobus) 87. 117. 128. 296.
349. 660.

Wesselingius (Petrus) 119. 271. 578.

Withofius (Joh. Hildebrandus) 408. 700.

Wittius (Johannes) 214. 241.

Z.

Zanchius (Basilus) 35. 61. 74. 93. 100.
116. 157. 191. 213. 215. 225. 251.
253. 264. 272. 288. 291. 303. 304. 312.
322. 348. 370. 384. 386. 412. 426. 484.
573. 583. 584. 588. 591. 611. 627. 664.
670. 676. 681. 687. 693.

Zyrlinus (Georgius) 99. 106.

F I N I S.

